f° 168

104

448

UVA-BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

BIBLIOTECA DE SANTA CRUZ DE VALLADOLID

UVA.BHSC

Indice.

Anonimus, Tractatus varii Juridici

Alegato contra la inmiscuicion del Fiscal de S. M. en pleito entre el Arzob. y Cab.do de Valencia y Monast.o y Marqu.s de Valdigna (impreso)

Communis oratorii duarum familiar. in eadem domo habitantium inspectatio

Visitator procedens sine processu potest tanquam suspectus recusari

Varias consultas sobre puntos de derecho canónico

Alegacion por varios capitulares de Tarragona contra las censuras del Vicario general del Arzobispo. impreso

Varias otras consultas canónicas

UVA BHSC

R. 413 427 fol.s sin dos impresos que contiene =

Ad titulum de ordine cognitionum ~~[illegible]~~ num ~~[illegible]~~ solemnis elucidatio.

Prologium

De ordine cognitionum ~~[illegible]~~ sui venit ordine hoc curriculo explanandus, quoniam nec vobis omnibus professoribus caeteris, quid enim hac ordine, recte potest tramite explicari, nam ~~[illegible]~~ inquit Augustinus definit hunc generis ordo lib. 19. de Civitate Dei c. 13. sic: Partium Disparium que rerum sua cuique loca tribuens dispositio ordo quidem in nullo magis et necessaria, quam in actionum inquitur, in quibus sui ordine pro institutione inquitur, et tribuitur, atque pro temporum iuncturae inaequalia pendentur aequilibria. omnia quae diximus valde communem capitionem proficient, et tam in praesi quam si in schola versemini vobis. Clarissimi auditores, excepisse non ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ potuerit. nam, inquit Plutarchus naturae dotes (quas in vobis cognoscimus conspicio) labefiunt sed ordine et ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ cum Horatio lib. 4. carmin. ode 15. quod vestra ~~[illegible]~~ scholistae

— ordinem

Rectum vagantem frenare licentiam
inicit

Ecce igitur accipite ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ rubrica confi cabitur ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ut asserit Valerius Flaccus 1. Argon

— Cordia pergunt
ordine cuncta suo.

Valete.

UVA.BHSC

De Rubeis capitularibus Appendix

Verbum ordo varias habet significatas. 1° accipi
solet pro gradu seu dignitate pro eo nomine ut
mil. qui indignus A. ib: qui indignus a inferiori
ordine redigatur e superiore ff. de senatoribus
l. 1. §. quid ergo de verbis magistratus, ubi hinc
sacri cum alias adducit a Calvino et Borgnino
verbo ordo DD. eadem significatione et quando
dicit Stor. Bibliothecae Rubeis Rigini lib. 5. cap. 19

Domini Pontificis nostri
edictum
quo Rubeis certiora fiunt
et puros equites ordines
Vocavit

Illudit enim Pollinad facti Dominiani Imperatoris re
tam ejusdem in civitate c. 8. cum enim Ple
bis dicta quia Otho Roscius Tribunus rogavit sen
atum fuerit ut equites in quatuordecim ordinibus
sederent apud dictum Epitomen Livij lib. 99 Wan
nelis tit. 14. — ejusque summam

Bis septem ordines quos sex legit Octavius
et Caesar Caligula perturbavit Suetonius in civi
tate c. 26. postea restituit Dominitianus. omnia
viginti ordines, equestria dicta caperunt Sueto
lib. 7. de Vocabulis c. 7. et plura de ordinum
dignitatis capiat adhuc Dominus Jacobus docti
Magistratus mente Salmantini licet non usque
ornamenta D. D. Sanchez Fernandez de Pleitos
1. opusc. lib. 1. miscellaneor. c. 23. verbis et
Novae elegant explicat l. 1 ad l. Julia de Vi publica
16: nave in Eum ordinem fecerit, fuit chiesa inc. 3.
11. q. 1. §. infine.

Ex quibus intelligitur ordines etiam appellari gradus il
ecclesiasticos signaculum quidam sive caracterem ma
bilem in anima impressum, ob cuius Presbyteratus
[illegible] ordines sive gradus
[illegible]
Mystae Theologi Sacri Septem Ecclesiastici [illegible]
Sed de huius opinionis veritate qui examinare [illegible]
consulat Angel. Pecchius de Romanis in suo [illegible]
[illegible] de ordine [illegible]
[illegible] ut promisimus edimus [illegible]
[illegible] ordo

De Romanis in suo [illegible] ad 8. [illegible] q. 75 art. 2 et
in 4. Dist. [illegible] dist. 24. art. 2. Dominicanum
de Magni lib. 4. c. 6 a n. 15. Dominicum Cha
merst de Sacram. tract. 11. de sacro ordine c. 1.
dub. 1. [illegible] Cavarruvias Vir
c. 5 n. 1 et seqq. n. 4. Bonacinam de sacram.
disp. 8. q. unic. punct. 1. n. 6. Sarnum de Benef.
[illegible] 7. c. 1. n. 2. Sebastian. Carr. vindicat.
de ritu Hierarchiae 3. [illegible] n. 7. cum
innumeris relatis a Barbosa de pot. [illegible]
[illegible] 2. n. 17 et 18. Valensi de [illegible]
et Bolognetti [illegible] §. 2. n. 3. et 4.

3 Sicut [illegible] sed [illegible] Innumeras ordines
[illegible] ordines [illegible]
[illegible] Omnia [illegible] hoc omnia [illegible]
[illegible] Calvinus [illegible] ordo.

2

UVA BHSC

Alterum Facinus [illegible] Baldum in tract. de delicto
mate n. 3. post L. fin. C. de delict. filiorum
familiar. et l. de reg. protut. c. B. n. A. est modus
agendi sine quo nihil recte agitur. Cognitiones
autem [illegible] 5. Cognitionum 5. de Iur. et
extr. cognit. quae habita circa fori et cognitio
ne judicis terminandas esse de Iud. et iudicio
bus Cod. de ordine judiciorum. Inferius. Cum au
tem omnia secundum ordinem fieri valde
expediat ita affirmat D. Paulus 1 ad Corinth.
c. 14. infine. gloss. ordin. in c. 33 ecclesiast. verso
ordo rem probat multo magis necessarium est
in judiciis ordinate agatur, quod non tantum
ad rectam expeditionem pertinet administrationem
expedit, sed etiam ad inquirendam veritatem
~~[illegible]~~ necessarium. Memento dicorum fori
Imperii. de ordine judic. imposition. n. 2. Haud
enim in castris militum copiae multitudo
nihil ad victoriam profuit, nisi recto ordine
disponatur et ducat. Xenophon. de dicto Socratis
lib. 2. ita actus militiarum, nisi in ordinem
redigantur partem ~~[illegible]~~ [illegible] proficiunt, imo
vitio vertunt, nec enim sine ordine justitia
potest administrari. Blasius in repetitione
L. assumari. C. de ingen. et manum. in prefatione
n. 1.

Multis autem modis ordo in judiciis non servatur
et praecipue tripliciter. 1°. si omnino legitimus actus
iudicij non confiant. 2°. si aliqua essentialia
substantialia videlicet omittantur. 3°. si ver
sa fiant ordine tamen praepostero, atque
perverso. Ingenio autem regulae quod quae
dicuntur, praetermissis judicium ordo vitio
fieri judicia ~~[illegible]~~ explicanda est
etiam tradunt speculatores tit. de ordine §.
nunc videndum in prin. Vantius de nullit. e
defectu processus n. 1. Carocius de exceptionibus

5

Unde sic actus ordinis nullitatem non patitur
[illegible] quae [illegible] causae, ac quaestiones, quae ante
[illegible] quae [illegible] debent expediri, an
de praejudicialibus prius cognoscendum sit quamvis sit
[illegible] quae de principali

UVA.BHSC

contra sententiam excepto 61. petitoris, quibus
fuerit tempus vi c. de petitione 22 d. de accusationibus
ubi etiam ordo cognitionum triplex his verbis
declarat. 1°. appellat judiciarius ordo. 2°.
civilis ordo. 3. juris solemnitas, adquescham
elegationes addendi sunt tres vi l. 2. C. de judiciis
ordin. jud. c. conquerente 7. de rescript. spoliat. etc.
nihil ex solemnitate omittit, aut mutatari licet
27 l. neque ex gratia 28 d. R. I. idem processus tri
plex est judiciarius ordine qualitercumque pretermisso
autem observato, etiam infertur ex judicium ex ordine
omisso, aut perturbato, quod ex causa, 1°. l. 2°.
induxit nullitatem actum, altera non quam
mit. vi c. cum clerici 12. de sent. et re jud. n. 27
Vantius 4° n. 1. Antharena. consil. 260 col.
2. quae simul et sed faciunt tres vi c. omnibus
quibus tamen in modo secundum de restit. spoliat.
l. prolata 4. C. de sentiis et interlocutionibus l. fiunt
stulta 58 ff. de re judicata.

6 Ex quibus venit explicandum difficile. Ulpianus
ipsum in l. ignis rem 30 in fine ff. de caept.
arbitr. in litis aestimatione sic ordine perpen
genda. quae de ordinem in cognitione causa
rum observandum respiciunt. Ulpi. Cujacius
lib. 13. ad edictum Pauli vi cad. l. et hoc fal.
vi nelli ibid. aliqua fuisse a mente Consulti
et Britannia adscribenda et verba existimant
modi quae eo tempore summa judicia expedi
navit erant, neque ulla ordine praegebantur
propter ea sic explicat Cujacius. exemplo tres. vi
l. penult. C. de judic. appell. mos introiunct et
stabiliat verba sic sic ordine praegenda accipiat
secundo ordine temporis quo quis mutuitur
deducta. infra l. penult. Causa quae prior
or venit prior expediatur. nam [illegible] Britannia

Illud judicium terminum exaudiendum
indicat Int. Thesaur. dicit. Pedemontanus
14 n. 5. dicit enim pro illis verbis cum
velle quod coram judice ordinario lei que

vi. Sicut et [illegible] legitimi jud. etc.

nullus ultra ordo infinitus observatur.

7

UVA BHSC

convenit causa tractari debeat ingenuitatis
inst. ordinarij C. de iis qui vindic. l. 2. C. de litigant.
quem c. si clericus laicum defero congat. mo
colligit quod quoties ab arbitro ad judicem revocari
hat causa tractanda est coram judice ordinario
rei, non actoris, aut arbitri, id quod sive
gestatur reducta est sententia, sive ante sententiam
arbitri, et illius tex. authoritate existimat solet
questionem inter P. P. controversam, quinnam sit
judex competens ad cognoscendam arbitri re-
ductionem, quem veteris sentit agitant hac
de fine hominis c. 30 n. 33 et sq. Sapien. lib. 8.
controversiar. c. 94. Reminger. center. 2. observ.
63. Roland. a Valle lib. 4 consil. 24 n. 12. Re-
bufus de arbitr. art. 1. glossa 10. Covarruv. lib. 2.
variar. c. 12. Andreas Gail. lib. 1. practic. observ.
obs. 142.

8 Verum supradictorum intelligentiam cognitionis
negarunt tribuendi, et ut contra doctissimum
Chyacium moneo 1° quia non omnes judi-
cia cognitiones extraordinarias erant, sed alia
erant cognitiones ordinariae alia extraordinariae
ut docet A. fab. lib. 4. Coniectur. c. 7. Panorm.
Ca lib. 1. Thesauri c. 33. ordinariae dicebant quae
Praetores non indicabant, sed Judices litigantibus de-
bant l. 1. ff. de postul. omnes jud. l. Quum Praetor 12
l. judicium solent 58 ff. de judiciis l. adeo Plin. V.
ingenuus. de aqua. Gravina. in l. cunctis ff. de verb.
Corraf. lib. 2. miscell. c. 18. n. 2. Menoch. lib. 1. de
arbitrariis q. 2. n. 9. extraordinariae cognitiones erant
illae quae Praetor cognoscebat l. 1. in prin. et in
§. mutationem ff. de iuris et iurisdict. cognit. Bouin-
dicit, quae aliqua causa erant quae propter peculiarem
illarum favorem cognitioni Praetoris subiicie-
bantur l. 1. ff. quemadmod. test. aperiant l. cum ille
8 ff. de transact. l. si quis illorum §. 8. si fundus de
verb. oblig. et ea. ab Praetore rationem hanc ex-
pedicabantur, id est cognitionis Praetoris esse lic.

Dd. Michael Sanc. et Ant. lib. singular. lib.
c. 1. n. 137. cum seq.

UVA BHSC

bantur, de quibus ut accipiatur text. in l. 1. §. pe
bam dt. de rei vindic. Vnde infertur multi Cay
cium opinari omnia iudicia appellari extraor
dinaria, cum ex dictis multis esse cognitiones
ordinarias liquet.

9 Moveor etiam contra Cujacij opinamentum sed
quod falsa ipse suggerit, dicit omnia iudicia
ordine destituta fuisse, nam licet iudiciorum ordo re
ctissime sive perfectissime sit inventus, quam diu enim
assent tamen ordinem observari solitum, non
solum in iudiciis publicis, de inf. ordo iudiciorum publicorum
libij, sed etiam in privatis cognitionibus, in quibus
necessario intervenire debebant, vocatio in ius, ordo
actionum postulatio et designatio iudicium, litis con
testatio, sententia ut observant Ricardus Pontanus, Hieron
Gionnus lib. 9. antiquitatum c. 22 Carolus Henning
lib. 1. definitionum c. 15 usq. ad 29 et lib. 2. c. 1. usque
ad 22.

10 Nimis violentus est etiam Hotomanus opinamentum
quod etiam sequitur Lara et Faquinus vbi supra
laudati. in his verbis: Sive apud judicem sive ordine
procedat, vestigantur in hunc locum, id est coram ordinario judice hoc enim satis
inchoatur in illo verbo Sive apud Judicem
subjungunt ad eam sententiam exponendam adhibe
tis verba sequentia hoc ordine, ut ad solam
judicium ordinarium respiciant possint, nam omnes judices in causarum cog
nitionibus ordinem juris observare debent tam
ordinarij, quam delegati et tam in 1a. in
stantia, quam in 2a. appellationis C. de judiciis
l. 2 de accusat. c. Cum dilecta 29. de Sententia
capite 13 de offo et pot. jud. delegati Clementina de
et detentis penitus, n. 2.

11 Mirantur ergo prefati authorum opinio
nibus [illegible] ex verbis: hoc ordine lite peragi
de ita exponendo fuit ut significent causam
tractandam esse juxta solitum et prescriptum ju
dicium ordinem, nam ut premisimus in singulis
causis ordo observatur, quem semper observatum
esse. Vocatio in jus, judicis electio, litis contes

Vocatio in jus, quibus dispositionum ordinibus

controversia sententiam praecedunt, quae ordinate ex publicata erant, non proventi illo modo potuerunt, licet juxta Leges Cod. et Jus Canonicum plenior ac solennior judicium hujusmodi sit. Quae verba ideo apposita sunt ut cui pertinent in causis illis adjudicare ordinarium delatae, et arbitris dictatae ipsum Judicium ordinarium observare debere omnino illorum arbitris praescriptum intemperanter, sed ordinarium commune ad causae tractandae determinandam licet ipsi arbitri aliquam sibi concessam dicendam possent, hoc non militat in Judicio ordinario, quod hic communem legis dictat.

12 Cadem fidelia et diligenter tex. in l. pe. mult. C. si pendente appellatione non inter. Ad dicit sub ordine audiri debere quemcumque, qui postulationem in numero cognitionum pendent scilicet ut in ea observetur ordo Juris de quo sup. quem Judices coequi debent, non solum in 1.a instantia sed etiam in instantia appellationis ut eo ter. satis comprobatur. Cum nihilominus ibidem in 2.a l. penult. verba ordo Jum docet quod inter l. sub ordine causam audire, et sic dicam in eadem causa 2.a principatum temporis, quo prius suscipit cognitionem, ex quo Aequitas eandem interpretationem accommodant ad d. Legis Ter. sed male intellecta q. non invenit hic Legislator ordo ipse in ipsis expeditionibus determinatis, nec ullo modo ab ea aspiratur et distinctionem a Iuris debet.

13 Respicit etiam ad eundem ordinem Judiciorum ~~[illegible]~~ tex. in c. in causis 19. de sent. et re jud. dum docet q.a in causis Judicis Pontificis decidendis Juris ipsi ordo observandus q. Unde ex eo colligit non nisi debitaria et complicata, ut etiam R. P. ordinem Juris ordinarium observare teneat. Quae etiam q. in c. cum dilecti 6. V.o volentes de dolo et contum. Et eo eorum pro inquisitione Principis idem admittendum est ut refert Vasquez d. tit. ex decretis praecipue n. 2. Unde Judiciorum ordo adeo solemnis quemquam non favorem dignavit, non ab aliis solemnibus Principes eximuntur, et adhuc eorum eo quod solida firmitate consistit l. ex imperfecta 3. l. omnium 29

et Gaufred. d. t. l. 5. tit. 9.

UVA.BHSC

C. de testam. vbi Doctores et Bilaquen. Cover. in
rub. de testam. 2. p. n. 5. Felinus Clarus §. testa
ments q. 56. n. 17. Felinus Clarus §. testam. q. 56
n. 7. Tiples tractat. de legib. disp. 14. Dect. 2
n. 24. vbi, et in solemnitatibus Judiciorum
nullo indulget Princeps ex angustia, nam et ipse
et ex te in causis sue ordine Judicii ipsum a
Principe peragenda, non minus quam coalia in
sententiis. hic necessitas vigeat ab Judicat.

Sed perit adversus regularis resolutionis tra
in c. ad petitionem 22 de accusat. vbi Pontifex con
firmat sententiam privationis singulis Judicibus ordi
ne prohibitis, et iterum confirmat electionem
solemnitate huius destitutam, nec enim potuit pro
cum Rotatis decisi alias substitui, si ille decis
et privari si potuit, quod autem ordo huius commissus
fuit apparet, non Cardinalis legatus de quo in ea
tex, non erat competens Judex ad huiusmodi
1°. quia causa fuit specialiter delegata alius Jud
cis, unde legatus de ea cognoscere non potuit c.
Ordinis 2. de offic. delegati. 2. q. 2. erat tamquam
singularis recusatus, et simul appellatio ab eodem
interposita fuit, sed quia causa suspendit Judicium
potest c. signis 4. de sent. comp. c. cum speciali
61. impriment. de appellat. Et ita infert ex c. attenta
rita de publicis ex acti coram Judice incompetenti
sive ad quem causa cognitio non pertinet, non poterit
sentia proferri a Judice competente. idem quod
Doctor. ind. c. ad petitionem sunt tex in c. cum suspen
sit 47 et c. quamvis 25 de sentent. et re Judicata, sed
ad istam tractationem non pertinet vis remedia
Antonius Grave adtex. ind. c. 47. n. 10. et quoad
difficultatem discutiamus.

Antonius de Butris ind. c. ad petitionem 22
n. 24 dicit sententiam Pontificis Justificari ex actis
gestis ante recusationem et appellationem, et sic pro
ordine servato processum Pontificem. sed hoc ex
sibi manifestam continet divinationem, et conje
ctura, q. per provisionem facienda a Judicibus delegatis
si in completis effectus fuit Cardinalis legatus non
erat tex. et per eos de causa cognoscere poterit de

Verum illud intelligit ita intra alias acta
ubi in novit limit. 22 pag. mihi
28

15

UVA.BHSC

non pretermisit servare ordinem C. de jurisdictione et id circa non potuit R. P. ex causis acts gesti ante reinstitutionem Veritatem proferre.

16 Alij interpretes docent Pontificem modo ordinario petitionum ordinem cognitionem observasse, et per legitimos tramites approbasse sententiam privationis, quam tulerat Cardinalis legatus, nunc regularis sup. inst. c. in causis 19 de sent. et re jud. quia in instantia appellationis coram ipso Pontifice facta fuit criminum, et excessuum quæ coram legato objecta et probata fuerant contra Abbatem spoliatum, ut constat ex Bulla cum igitur eadem sententia non imponitur pena privationis, nec confirmatur electio 2i Abbatis propter antecedens pretermissio petitionum ordine, sed propter acta legitime ordinata in instantia appellationis, quam pravim, irregularem et delictuosam affirmant ex Barthola in l. cum quæsitum infra de rejud. et in l. 2. n. 12 C. de provocat. non est necesse Alexandri Consilio 111. n. 10. et Consilio 181. n. 11 lib. 6. Dulaco in pract. part. c. 39. n. 74 et eadem sententia non tenet confirmatio depositio prioris Abbatis, ita etiam approbat a Pontifice hæc electio 2i quia licet in principio inordinate facta fuit pretermisso legitimo ordine petitionum, fuit tamen electus in Abbatem qui legitimus erat, ergo etiam ut talem ter. assignat Vir Eminentissimus judicio appellationis hactenus fuit fides R. Pontifici.

17 Sed hæc interpretatio nequit sustineri. 1o quia dicere Abbatem suum privatum fuisse ordine Abbatis expressa pugnat cum verbis ibi propter judiciorum ordinem non servatum quibus apparet sine ordine privatum fuisse, cum Pontifex mandat restitutionem suam fore. 2o dicere 1i eodem modo fuit privatus Abbas, ac confirmatus Prior de Argentolio in Abbatem pugnat cum verbis ter., quibus clare significatur Abbatem sufficere destituendum, sed manente priorem et Prioris de Argentolio electionem esse annullandam propter judiciorum ordinem non servatum, sed posta

UVA.BHSC

18

19

20

fore restituendum, cum si de vitium possit [illegible]

Sed omnis is his totalis studiosus [illegible] in tit. c. adoptionem verbo etsi restituendus, et verbo providemus [illegible] Mascardus et Bonacina ibidem n. 2. Antonius de Butrio n. 24. supradicit sentiunt Pontifices in sola plenitudine potestatis fundari et inter vi c. propositi 4. ibi. sic secundum plenitudinem potestatis Sedis posumus supra jus dispensare. De Comes. pub. et civ. vac. non Principes possit fundari cum sola facti veritate disputa commisso ordine judiciorum Bartholus in l. Aemilius n. 5. ff. de minoribus Bald. in c. l. G. inscribitur n. 6. de bonis formatis Rebuffus in visis Cancellariis, quibus addo Palatius in repetit. c. per vestras de donationibus inter V. 3. n. 10. et 11. Marium Curtellii de donat. inter Patres et filios tract. 1. lit. 2. partic. 6. ~~tit.~~ 27. n. 2.

Hac solutio mihi verissima est, et possit confirmari decisione tex. in c. in causis 19. de sentent. et re judic. ~~vel~~ inter quam in causis R. Pontifex Indulto decidendis ordo legislatus apponit exceptionis: nisi forte cum aliquis causa necessitatis et utilitatis respectu dispensare deberet statutum [illegible] Clement. sane lib. 5. uti quando judiciarius ordo non observatur capitulum E. cum dilectus 6. de dolo et contumacia: ibi ordo testamus juris ordinem observare. Mihi ea mihi arbitrio et in ea juris necessitate opera diversa est. Principe perdere ordinis observationem inserta [illegible] agendi ~~vel~~ in c. cum causa [illegible] verbo temporis de causa pos. et prop. Garcia de Gravida de privilegiorum exemptionum explicatione n. 278. [illegible] et minus quam in Rotati privatione Pontifex in juris ordine dispensavit, propaque cum in monachorum causis, non ita rigorosus ordo servandus, et ac in causis, sed [illegible] quales quales c. qualiter et quando 24. de Crim. de accusationibus Rebuffus ~~in ordine judiciali~~ tit. 2. regist. [illegible] 5. etiam ordine judiciali c. A.

21 Sed profecto illud omni est, quod aequalitas ordo [illegible] commissus a Cardinali in privatione primi Rotati, et in concessione facultatis eligendi alium, utpotius mihi tex. ipse suscipiant, ut Pontifex cum causa cognoscit et discuperet privationem Sulteri, confirmat, insuper electionem Primi de Argentolio, et ipsa [illegible]

20 conjunxit etiam [illegible] Sir. C. Theodosium Magnum et Theodosius et Valentinianus [illegible] imperat. mariana [illegible] communia nelle osservanze [illegible] Romae lib. 1. observat. c. 1. n. 77. [illegible] §. speciali g. ff. ad l. Rhodia de iactu [illegible] quod Dominus non lex autem magni, sive id Rhodia, quod [illegible] nautis [illegible] et judicium; nam lex [illegible] Prior [illegible] Principis [illegible] Rebuffus [illegible] 25. §. 1. Liviae lib. 3. [illegible] 4. n. 14. [illegible] [illegible] [illegible]

tendum infiat, eo quod dignus clerus fuerat in Abbatem, sicuti Pontifex, [illegible] quidem Abbatem Galterum debebat eum [illegible], eo quod omnino huius ordine erat privatus, ~~cum [illegible]~~ et quia iterum profitentem privato, aut si hoc non observavit, eum debebat Priori de Regenelis confirmare, ubi eo quod [illegible] fuisset amotus. Si ~~enim~~ vero non erat necessario restituto Galteri, nec Priori de Regenelis amoti, et ubi debebat fieri eum illa, videtur ergo Pontifex in hoc casu excessisse ~~[illegible]~~.

22 Sed huius difficultatis disparitas, quam apud nominem videmus gerenda est meo judicio ex diversitate casuum et matteriae de quibus tractatur, certum est enim in privatione Galteri nullam restitutionem a Pontifice afficiendi. Sed quia statim cum pronuntiavit de novitate, quae cum omnibus notorie constaret Abbatem Galterum delicto per jetram exigente merito esset amovendus, indignus quod erat Nominee et Rotatis ibi propterque ~~[illegible]~~ quod merito amovendus, statim ~~[illegible]~~ Pontifex ~~[illegible]~~ pronuntiavit thoreum privatum non obstante quod Judex ipse nunquam servatum non fuisset in sententia cardinalis sicuti propter ordinis omissionem ei restitutionem indulsisset eum si utiliorem privat ~~[illegible]~~ de quibus pronuntiavit quod indignus a Pontifice vicecancellariatus dignitate constituetur, et nec quominus prosumere, quod est contra regulam textus in l. 2. C. de dignitatibus lib. 12 cap. 87 R. P. S. in 6. quibus decretis quod illi qui aut vitio nativitatis aut ignominia dignitatem gerit in pendebat lib. 1. tit. 1 ~~[illegible]~~ et exceptis ~~[illegible]~~ et solum removet infamiae a dignitate obtinenda, verum eam ab obtenta auferet. Infamia D. C. de decurionibus l. 12. C. de dignitatibus lib. 12 c. inter dilectos 11. de crimine Ephebiorum Constitutio l. ad hoc in c. infamia 87. R. P. S. in 6.

23 Quod autem Galterus infamis erat, quia [illegible] laborabat apud graves et honestos viros existimatio, quae quidem infamia facit C. ~~[illegible]~~ agente tex. in l. 1. C. de dignitatibus lib. 12. l. 2. de dignitatibus ab omnibus [illegible] l. 1. et quibus 13 de [illegible] Diversis Decretis

UVA.BHSC

lib. 3. Criminal c. 27. n. 18. Petrus Gregor. lib. 31
Syntag. cap. 29. n. 6. Quarenq. ad Sixt. de his qui non
cap. 1. et 2. dig. 42. et non solum notabitur ha
infamia verum etiam infamia Canonica, qua qu
irrogatur per canon. c. infames 6. q. 1. c. illis 3. c
causa et q. Animis in gropi 8. 20 c. 11. inde am
in non obst. Abbatem Gallanum cuius crimina et
excessus diuscide constabant iusta causa amotum
fuisse a R. P. ~~indignum~~ enim decet sacerdotem
illis praesertim propter scrupulosas Iuris solemnitates
magnum infamem alterius nihil virtutem mag
nate etiam momentanea conferrant

24 At in 2. parte textus rescivit Pontifex Prior
de Morgentio amovit de non servatis juris solem
quia in eo nullum irrigabat inconveniens
licet Criminosum in dignitate conservandi
q. non de persona vitium amovit cum statim re
stituit. nihil apparet ratio de quam P. maiorem
solemnitatem in eo, quam in alio casu observavit
Nec dicas etiam esse inconveniens aliquem a pa
ritate arcere, si in casu P. Prioris de Morgentio
fuit. non considerandum est, q. licet Praesuli deceat
dignos ad dignitates promovere, non ex hoc sequi
sed male promotum etiam si alias dignus esset
in eo conservare, praesertim cum pacta servarent. at in con
vando indigno indignitate milebat inconveniens
a nobis hoc expressum.

25. Contrarij potest ma. 20 disparitas ex eo quod in ver
rius Iuris ordo non servatur c. admoneamus 21 distinc. pe
vendo c. bonae memoriae 23. vs. porro ibi pro excusso
nostrorum examinatione non indiget de clausione et
~~[illegible]~~ cum aliis
nobis ipse referendis, at delicta et causae Iudi
notoria erant illam in actis indicij constarent ibi ca
q. nobis detecta facta fides q. sufficit
notorium dicitur fama in iudicio criminali q
q. 21 n. 14 et 31 Menoch. de arbitrar. casu 10
n. 6. de Clerici de Religiosis diuina puenda lib.
c. 5. § 2. n. 20. videlicet in primatum Abbatis ob crimina
notoria ordinem juris non defendit Pontifex.

c. evidentia q. de constitutionibus
Inter. Decian. Thol. tract. crim. lib
2 c. 21. n. 8.

in notorietate facti ipso juris ipsorum Roland. consil. 68
n. 6 Cephalus consil. 304 n. 32. ferrarensis in decisiones
Rotae q. 11 et 16 etiam sin. [illegible] q. 41.
ipso infamia facto n. 21
in problema notoria ipso juris ipsorum Rota decis. 5. de delicto
consistit in non [illegible]

UVA. BHSC

26

Cabell. vitam Rhomind. tho 2. infra n 140.

Sed contra nram dissertatis rationem potest opponi Pontificum contra juris regulas in Galterum prouinc. nam cum privatis esset jure semper benignior faciendum erat interpretatio cap. inpuris 49 de R. J. in 6. formulae ff. legatis Rivius in praxi jur. ecclesiastici cap. 383 n. 2. Dragul. in l. si unquam vero revocat n 246 C. de revocand. donat. J. Lebret Pontifex indulgentiis ad Juris rationem servandum, ne rigorem aequitatis perferat, parcit eorum sunt mollienda potius quam exorbitanda c. pane legantur dict. l. Bruneman in eriam. ubi Juris consultorum ex imate 181 n. 11.

27

Sed R. pufetam regulam quod in gravis omnium facienda est interpretatio intelligendum esse de omnibus et quae jure delinquenti intelligenda. Et cum indulgentia benignum profunde fiat l. semper indulgentia 56 ff. de R. J. et ~~certum~~ pane etiam ~~[illegible]~~ n. c. cum in tempus l. continuus 137 §. 1. in fine de V. O. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ explicat hanc Menochius Consil. 1. n. 1. dicit. Dragul. in 6. regul. 49. limitat quae textus certa cum certa ratione legibus Romanis erat inquisitus, certa enim privilegia parte ut ex tex. constat ipse nullo modo [illegible] benignior fieri interpretatio. Quamvis J. Gut Galterus [illegible] Pontifex [illegible] Respondetur [illegible] quod erat minutis, facere [illegible] sectum dubium de pene pene benignitas [illegible] ecclesiae ~~[illegible]~~ non restringunt odia sed amplianter Pomnopis [illegible] ecclesiae n. 541 et ibam publicationes facere L. 1. §. fin. C. de Capitul. [illegible] l. quemadmodum C. Ecclesiast. et confist. lib. 12. Joannes Maria Rovarius [illegible] Lib. 1. q. 156 n. 6 Barbosa ex imate 66 n. 3.

Sic autem Juris quam ab his explicate explicate textu. adeundum constitutionum ordinem et secunda serie tex. inst. l. qualiter ~~[illegible]~~ 17. et c. qualiter et quo. Et de auctoritatibus hic praejudicat quod in inquisitione contra episcum, aut alios ordo debitus observet et aliter esse judicantur, minus et praejudicat, quod causae Ecclesiastica. Ens hoc respicit ~~[illegible]~~ Pontifex ad spiritum et singularem ordinem quam criminum inquisitio facienda est, nequam enim

28

Non [illegible] est alio ordo inquisitionis et disciplinae Pontifex minime commutetur ordine [illegible] ut agnoscat non [illegible] ad [illegible] facta fuisse [illegible] restituendus fuit propter [illegible] ordinem non servatum nam disposito juris relaxatio facta cum [illegible] ab eo [illegible] relaxari [illegible] formatum. lib. 8. dig. tit. 2. alij

UVA BHSC

et criminum inquisitionem fieri debet ex officio
judicis Clarus lib. 5. sententiarum §. fin. q. 3. n. 1.
Farin. lib. 1. de Crim. lese Maiest. tit. qualiter pro-
cedat q. 8. farinac. alias referens q. 7. Criminal.
q. 1. n. 3. cum hac modificatione extraordinaria secun-
dum regulas juris civilis Bell. in l. 2. §. 5. pater-
ec. in. fin. marinis §. sic autem extraordinaria ed. r.
Rolan. de delictis Nicol. Boerian. tho. 1. tractatum Cri-
lib. 2. c. 21 n. 12 q. 1. unde ex nemine accusan-
tis inder ex officio Crimina inquirere negat
Decretis 6. §. si quis accusationem de minoribus
hominibus l. fin. de injur. vocand. nisi in casibus ex
capite quis vocasset Bruning Summ. tho. 5. Decretal.
c. 1. n. 49 Nihilominus, Canonice inquisitio cri-
minum est regulariter et probata in c. 1. de offic. or-
dinarij. 2. q. quotiens 17. et 24. de accusat. C.
exemplo gratia! consuetudine multis locis etiam
infra Regnum, etiam minus crimina inquirendi
introducta è Farinac. 2. q. 1. n. 10 fol. cum. 2.
q. 3. 5. fol. cum.

29 Certum est autem, quod ex modus servandus in
inquisitione facienda, et non solum generalis est tenen-
dus ex formam juris 2. c. qualiter 24. 5. ad com-
gendum circa finem, hoc est 2. Concilium Oecumen-
Judicium Criminalium, sed etiam remissis sua
ordine instituto ad inchoandum inquisitionem, si
cum duplex sit inquisitio alia generalis, alia
specialis ut tradunt Angel. tractat. de malefic. §.
hic et quidem inquisitio n. 3. usq. ad 11. Farin. d.
quest. 1. n. 4. Ita etiam alius ordo instituendus è
inquirendi gratia crimina, aliud ad inquisitionem
specialem. Ut autem inquisitio gratia, quæ est
Judicum sit certa, debitaque ad inquirendum
delicta commissa sint, et quis ea perpetraverit
mei ch. sup. Specialis inquisitio est q. de procedere
Primatur ex officio contra particularem personam
idem Farin. eadem autem inquisitio gratia
procedit ex mero Judicis officio, ne Reipublicæ
quietem hominis Criminosi sit in l. 1. Comp.
l. 5. c. 1. de offic. jud. ordin. aut contra potestatem
officialis, officii fiscalis, quæ etiam nulla fama
precedente fieri potest. Angel. d. §. hic et quidem

UVA-BHSC

quisitio n. 51 Alij tamen est ad inquirendum quis sit malefactor, quo casu ambo est ut de crimine commisso prius constet l. 1. §. item illud 24 l. necessario §. §. non alias ff. ad Silanian. l. inde Neratius 23 §. fin. ff. ad l. Aquil. l. 1. §. inquis. tabo 27 ff. de quæstion. l. inquis legatum 6. in pin. vers. cæterum ff. ad l. Cornel. de falsis l. cum vers. neque enim ff. de pure fini. fariner. t. g. l. n. 6. et g. 2. partem. Specialis vero inquisitio contra neminem fieri potest, nisi per convenientes indicium, et conspirantia g. inquisitus delictum commisit, saltem per famam publicam idoneis testibus comprobatam d. c. qualiter et vergentis. Regul. Pyra n. 50 fariner. plen. d. g. 1. n. 50 et g. g. per totam, aut cum per indicia legitima fa. rin. t. g. l. num 40. alias acta nullius momenti sunt ut notant tex. in d. c. qualiter 1. et 2 quorum hæc est vera conclusio tenet Abramia et Butrio ibidem Paz in pract. l. tabo 5. t. c. 5. per totam, et quæstiones fiscales in sindicatu, ad damna intentata, et expensas in litem factas convenire potest fariner. t. g. l. n. 44. Plato fin. Sig. de C. videri n. 630 et 635 Hieronym. Grato dec. 97. n. 12. lib. 1.

3. Notandum est etiam sicut tex. in c. ad nostram 21. de jure jur. ad eundem ordinem cognitionum, vel proponitur casus de judice qui specialiter juramento promittit in omni casu ordinem judiciarium servare qui tri partim declarat obnoxius ad observantiam juris, partim ab eius vinculo absolvitur. quæ sententia ly circa priorem partem confirmat resolutionem nostram, quoad posteriorem tri partem eam reddit difficilem, et quæ valde notanda, nam juramentum obligat ut promissa impleantur c. nuptiæ 14. 22. q. 4. c. de Iudæis 6. de jure jur. id hinc maximi procedit, quando materia juramento promissa rationabilis est, aut juri consentanea, nam in ly rationem et juramentum, et novam adjicit obligationem ex virtute religionis arg. tex. in c. impudicus. c. sacrilegi 27. q. 1. et implendus est, quo sine culpa veniali implevi potest. c. cum contingat 28. de jure jur. c. quamvis pactum. de pactis in 6.

UVA.BHSC

in 6. Resolunt superiorem doctrinam Panorm. in
c. cum contingat. n. 7. Moli. tr. 1. de iust. disp. 149. col. 3. et disp. 271. col. 5. Sua. de
relig. lib. 2. de iuramento c. 22. n. 3. Sanchez.
tr. 1. moral. lib. 3. c. 9. n. 19. et lib. 4. cap. 5. n. 5
cum arm. ordinem iudiciarium observare valde
rationabile sit, et huic consonum minime est cur
ind. c. ad nostram. 21. vinculum iuramenti de
ordine iudiciario observando relaxari valeat.

31 Aliqui interpretant hunc tex. asserendo
inefficax fuisse iuramentum, q. fuerat praestitum
per extorsionem vt constat ex priori verbo d. c.
ad nram. ibi: atque si per extorsionem nam
iuramenta per vim extorta infirma sunt, saltem
vt eorum transgressio non sit mortalis. c. si vero.
8. c. verum. 15. c. cum contingat. 28. de iurei.
17 c. accedens. 17. de conver. coniugator. nec vt pote
relaxatione rescindantur iuxta ea quae notat Chan
cher d. lib. 3. c. 11. ex n. 13. haec enim interpre-
tatio excluditur. 1°. q. si iuramentum de stuprum
propter illatam vim omnino inefficax esset, nequa
affirmare Pont. ex parte observandum. 2°. q. tex.
non asserit iuramentum fuisse vi extortum, sed quam
per extorsionem factum, quo verbo significasse videt
Pont. contra consilium, vel desiderium iuranti fa-
ctum fuisse iuramentum magis quam per vim, vt
notat Sm. de Butrio ibi. n. 6. Vnde non infir-
matur iuramentum per extorsionem factum, sed
propter rationem infra assignandam.

32 Vt igitur tex. facilius queat interpretari pro
pponendum est ad huc in iudicijs duo observa-
nda sit vt ostendimus, alius tamen praeceptus,
et iniure, q. causa plenè discutitur, alius q. sum-
mariè expeditur. Quapropter hac iudiciorum dis-
tinctio recepta est, q. aliud est iudicium plenarium, a
liud summarium. Plenum iudicium est in quo
plenè ex professo nullo omnino articulo de re
aliqua litigatur. L. iudicij. 9. ibi: plena inquisi-
tione discutere. C. de iudicij. cap. cum super. ibi
tam restitutionis, quam electionis causa plenius ex-
tata. de causa possess. et proprie. summarium
iudicium

UVA.BHSC

Indicam, sui cogni Romanæ sunt illa ita le-
viter et breviter causa examinatur l. a Divo Pio
15 §. si verum ff. de offic. ad quam distinctionem
addendi sunt Mevoch lib. 1. de arbitrar. q. 18. Otto-
mann. Pessim in praxi Curiæ Romanæ lib. 5. c. 1. Van-
kius d. tr. ex delegat. princ. a n. 54. Marant. de ordi-
no iud. A. 1. dist. 9. Rodrigo Mensinger. centur.
3. obser. 70 Othomar. lib. 2. observat. cap. 4. Oraul.
lib. 24 Com. c. 5. vbi Oraul. lit. B. Stryck. autem
Iudicium ordinarium, ad cuiam exigit cognitio-
nem, nisi appareat de privilegio, quo exclusus
Amerigo Cant. sup. n. 57. Fabric. Bald. n. 9.
L. Iulius Speculator tit. de offo omn. iud. §. postremo

33

Clam est animadvertendum, q. speciales
causæ non, inquantum cognitione ordo iuris non
observatur, videlicet beneficiales causæ, matrimonia-
les, spirituales et varias clem. disponi iam ff.
Iudicii clem. sæpe de V. S. sub distinctione legum
per Antonium Gramatum in additionib. ad Ottomanum
Vestium d. lib. 5. c. 7. lit. A et postea remittitur
ordo iuris q. de Quinus consilio causam decidere
dum dumtaxat sepiano sine iudicialis ordine, ac
sine strepitu et figura iudicij; ita enim Primarius
senatus Neapolitanus condit. Alex. consil. 6.
lib. 3. Roman. consil. 29 Octav. Vestr. cum Gra-
vaki sup. Marant. d. dist. 9. ex n. 12. inquit spe-
cialis hæc pars possitis solemnitas relaxatur in
tamen quæ ex parte gentium necessaria ad defen-
sionem et adsequendam veritatem, ideo neq;
citatio, neq; defensio necessaria, neq; causæ discute
in aliqua controversia remittit d. clem. Sæpe in
prohem. Barbos. d. tr. ex delegat. princ. n. 53. Alex.
d. consil. 6. Marant. sup. n. 18. 9. et 10.

34.

Oportet pretera adiungere alium casum
inquem ordo iuris non observatur, videlicet in pub-
licis notariis d. c. ad præm. 22. quod multis exemplis
iuris non confirmatur ut explicamus supra n. 25.
et pretor tex. ibi adductos q. ex tex. in c. cum sicut o.
thana 5. §. ult. c. perotrit 13. c. consulunt 14. c.
cum speciali 61 §. porro de appellat. c. super eo 3. de
testib. cogend. c. dilecti 3. de eo qui cognovit consanguin.

UVA.BHSC

vxoris c. 2. de cognatione et affin. c. manifesta
15. c. quæ Lotharius 26 c. de manifesta 17. 2 q. 1.
Cæterum hæc certissima regula deservit, quod
secundum canonicas sanctiones in notorio non
attendit judicialis ordo, quam refert Ritter
Oeciez. tho 1. tractat. crim. lib. 2. c. 21. n. 8. et
quod intra appellationis locum non sit, quod effu
sius exponunt Authoritate pontificum Regium Sta
tum Parvum et Regalis mag. c. Speculator 8. pon
Quezas reg 42 limit. 12 Farinac. pleny imp
cant tho 3. criminal. q. 101. n. 60 usq ad 61
et n. 106 usq ad 110 Scaccia de appellat
q. 17. limit. 4 Salgad. q. 3. de Reg. protect. c. 17
n. 41. qui obiter distinguunt et explicant quæ
de notorietate appellationis auctores et ordo Iuris
requirit, et utrique perfecte intelligit distinguunt explicant
spiritus et conditiones notorij.

35 Ex dicta igitur ratione et fundamento quæ
multos obtinuit vires hæc quæstionem de servanda
ordine judiciario in d. c. admittat et est quæ
ex parte dispositione dubium puramente inter
pretandus est ut singulariter in eadem q. Unde
cum judiciarius ordo multiplex sit, et alius requi
ratur in causis civilibus, alius in criminalibus, et
in causis ordinariis, alius in summariis, alius de
nuo in causis dubiis, alius in notoriis puram
republicæ exhibitam deservando ordine judicia
rio sic accipiendum est ut observetur ordo proprius
singulis generibus causarum, et cum in notoriis
ratio ordo nuo brevis summarius attendatur
sed solum notorij allegatio sufficiat ex proprietate
rei, merito per partem non additum non ex non
dicitur sed eo non obstante singulis ordo proprius
debet observari.

36 Vnde prima et intelligendi d. c. adhuc ea
ut pertinent ad eam partem. Ob juramentum cum
dicit quod ipsis pontifex, et sedes pontificia absolute
horum ordinem observari, quo casu dubia juramen
verba ex disciplina juris restringunt et limitantur
sed dubium est utrum eadem ratione assumendum
et juramentum intelligatur juxta ex proprio judicio

UVA BHSC

etiam in notoriis communem ut superiores Iudicium ordinem observarent. Mirat deinde quod etiam in notoriis potest Iudex commendare et ordinarium ordinem Iudiciorum observare c. Iong 23 Vbi autem de dict. Sicut etiam in causis Romanis potest plenarie cognoscere si velit, nam et sumarie cons. et Bossius, arbitrio relinquit. etiam Zerentiis perito d. Clem. disputam ubi notat glos. verbo valeat. o. vero ex officio sua officium Iudex posset, mala disp. licitum si speciali crimine sibi aliquis se adstringat, potest sua officio iudicabit.

37 Pro contrario autem arguit. nam paramentum contra l. qui ad quem obligat infirmum et invitum est ut plene ostendit Sanchez lib. 3. moral. c. 9. ex n. 30 hoc autem forum publicum oppugnat disciplinam et est contra l. qui obligat ad quod, nam saepe ex mera malitia aut inquisitio formatur crimine, aut minium talis res actor, cui imponit onus probandi quod ipse intentat manifestum est. Unde Iudex non potest appellare consci, cum perverit ordinem juris etiam, Bitrite juramenti et notat Panormitan. vel etiam, Bitrite juramenti et notat Panormitan. vel c. ad nostram n. 8. cum glos. ibidem verbo Requirit

38 Inque difficultate diendum est forum de observando in notoriis plenario juris ordine inferiorem et melius esse in omnibus superiorem usque extendatur sentia d. cap. ad nram ad eam quoque speciem ubi speciale juramentum factum de observando in notoriis plenario ordine juris sed alio fundamento defendit et hac resolutio, scilicet quod tendit in detrimentum et praejudicium 3. hoc et actoris aut rei, cuius interest controversiam summarie terminari; est enim magnum forum pag. 3. n. 3. inpt. d. c. cum contingat 28. de jure jurando c. quaerunt pacto depacti in 6. Castrus in tract. aud. Sacrarum C. si adversus Vendition n. 18. et 23 vbi Philippus Cornius n. 47 Gurin. n. 42 Suar. tho. 2. de Relig. lib. 2. de jurem. c. 27. n. 5 Sanchez d. c. 9. n. 38. Unde etiam nullatenus juris est laborandum Iudici officium plenariam cognitionem in causis notoriis sicut nos informavit, nisi ex confessa partium de quorum possessione agit, aut si in ipsam causam

UVA-BHSC

arbitrum plene esse discutiendum cognoscere, veluti si
speciale, aut dubium obiciat circa notorium, aut
magnum inferat prejudicium controversia, ut ipse
videat plenius examinari, aliud insuffficiens fuit hoc
ut sine notet Parmitan. sing. et 2dam hanc dictum
non intelligitur. ita tex. not. c. bonæ memoriæ 23 V.
liat autem se elect. nam cum tractet in de confir
manda electione, aut postulatione Archiepiscopatus Ma
guntinensis ordinis Germanus, ardua et gravissima causa
illa erat, propter quam merito diversorum causa
tites Reuptis fuerunt super eximia notorio Postula
tionis et electionis. tex. ibi. Nul. clem. disputa
tam, inserto valiat iuste eadem forma expo
nendus est ut scilicet in arbitrio judicis sit in
strumentis examinare an causa exigat ut ordo
iuris observetur. an vero ut omittat.

38 Sed supradictis omnibus quæ pro iuris ordine
firmando et stabiliendo a nobis deducta sunt ope
ritur tex. in l. fin. §. vlt. ff. de eo quod metus causa
ubi ex ueti dicit extra solitum iudicij ordinem fac
ti revocatur, si quantum vere debita solutum sit. ex
magis mirandum est illa decisio, ut agnosci Chri
stianissimum consilium, et iuris ordine servato fieri debet
at vero non servat, nec iniuriam facit cum exce
ptionem, quæ obstat petitioni iudicij facta
fuit, non permissa lepistola legere, et inde dicit
nullatenus cognosci etiam si pretermissus
aut peccatum iuris ordo fuerit quod è contra
Bartolus dicunt.

40 Hæc differentia distinguenda est licentia multos
interesse ex pactis commissum, aut perturbatum
iudicij ordinem agatur ad irritandum ea quæ
iudicata esse sunt, vnum vero ad revocandum in
integrum, dicit quantitatis, vel rei: non ex iudicij
mordinati, huiusmodi iniuriam infirmari possunt ut quæ
missimus etiam si pignora capta sunt etiam revo
cantur tanquam iudicij electionis et sicut nota
58 junctis l. adversus 15 §. si pignora dispos. de
debitis facta sit non terminat §. fin. quia multis
est lapsus contra eum qui sunt tenet l. Legum
§. de Contrat. indeb. Sed et partes §. Publicam est quæ

UVA. BHSC

quod mag. caus. notat Cyniar. in l. §. fin. post
Vasquez in l. §. Sipignora n. 14. cum ergo Rob
tor chart. non multiplicatis, non cuiusvis fidem
fauor debeat l. quotiens g. §. sicut ff. de administr.
Dotor. sig. sanctitati Magistratus debet si praeter sol
Medicis rationem extraordinaria publicis sumptum
stimuerint, cum posset postulare quod rationem
legitima baberent, reputa autem solutis non debet
lit. notat R. fol. 163. = ~~[illegible]~~

41 Adeoque irrevocabilis è sola facta missione D.
§. fin. quod nec possit retractari per edictum de quo
in l. extat §. quod mag. caus. quia iussus Judicis
quamvis indebitus extraordinarius existat a pena illius
edicti, ut contra Acursium in eodem §. fin. bene
notant Cujac. et Faber; atq. huius doctrina exemplo
probandum est, sicut Sol, ita chart. Captura pe
sonae nec retractanda propter ordinem juris non ser
vatum, si petita Libertate agnoscat; civis quam
tamen restitutionem obtenti sunt Paul. de Castro
consil. 39. in fine Dec. l. §. Sipignora n. 12. Co
valcanus decis. 1. portata Bernard. Diaz in pra
dic criminali tepula 168.

42 Deponant chart. ~~[illegible]~~ affirmari magis, quoties
Primate tex. in l. Adeli 26. §. si forte ff. de quib. caus.
mai. l. si Longius 18 de judiciis l. quantum Longius 17
ff. eodem tit. l. Salarium 7. ff. mandat. l. si quis 6
ff. de Quaest. Rerum. l. 48. mandati ff. de Judiciis
penal. cum aliis Doctoris citatis in l. populus 237
§. mamma ff. de V. S. nequit fieri in multis causis
extraordinaria procedi mandat. Sed respondendum
in his ~~causis~~ verbis non stare, nec solatari commu
Judicorum ordinem, imo potius augere, et ali
quid addunt in his Judicis pejus, sicut Judicium
ordinem, videlicet ~~[illegible]~~ sed non Judicis
To gravius, ~~[illegible]~~ quod §. ipse ex equitate ach
non accendit aut ipse comprehet.

43 Verbi chart. improbitatem affirmant, cum in l.
ordo 8 ff. de public. Jud. affirmat quod ordo cog
cendorum malitiosorum publicorum capitalium ordo
ipse magis ipse debet, et quod extraordinaria crimina pro
bantur. Cui responsio comprimant chart. alia pena
magis extraordinaria in his causis posset

UVA-BHSC

ve Sotr. ad l. 8. Aquil. cui pert. lib. 8. ubi ipse exp.

etiam quæ pœnæ magistratibus augendi vel minuendi pœnas legibus statutas ut in l. 1. §. 1. hodie 13 §. de pœnis l. lex Julia 78. hodie §. ad l. Jul. repetund. l. in servatricibus 15. §. an ad conf. ad Orpit. nihil autem interest magis pugnat, quam ~~ordinem servare~~ judicii exercere extraordinem, et quam eadem ipsi ordine servare

44 Sed difficultas est l. ordo dissolvendi est ex eo q. cum non fuerit omnino publicorum ordinum publicum esse, sed retinuerit se ad certum et speciem ordinem, quem veterrimi Romani et. in coercendis et puniendis publicis criminibus instituerunt ut e manus capitis vindicarentur quamvis sine publica observationem ius secundum ostendit, quia immediatum publicum, quod adimere non debebat ad publica crimina puniendum licet autem antiquam observationem ius demonstrat tamen et ipsa ratione publicorum ordinum et l. Cornelia: in tamen ~~modus~~ modo rem non excedit ff. de qua.

45 Sed ut vobis solutio patet e proponendo, dicit publica judicia capitalia hoc ordine e libro primo exercari. 1° qui accusat parat, erat nomen rei deferebat inquisitor hoc e Pretore, qui judicii exequitur obtinuit, verum nisi rei possit probare posterdo fuit l. rem facere. 2. subscribebat crimen, hoc e subscribebat se professum esse q. illud crimen perpetratum erat, et explicat Sotr. vid. 36. ipse subscribere §. de accusat. formam autem libelli inscriptionem ponit Sotr. vid. l. 3 in prin. Quod si inscriptio non ita fieret, nemo in noxam, et ex integro causa legabat d. l. 3. §. quod si. si autem libelli facti essent ex ea pertinebat, quod si accusator calumniatus esset Aquilianis supplicia subiciebat §. fin. C. de accusat. 3. rem ad judicium trahebat, et ita ostensis admittebat accusatore autem hoc vero professante: aut solutis, vel ita aut denuo de hoc, vel inf. alien. judicium, si res finitis ab neabat, nisi quidquid contradicent lis estimabat tanquam lis vicis esset: quod si negabat posset

bat a magistratu diei inquirendorum criminum; post interrogationem autem rei confitentis, si res deliberabat, quibus è animadversis, ut intelligatur quid sit in re confessa, inter reos ut ab iudicibus 25 & diversis. Significat enim legis interrogatio, alias Regiorum de legibus criminibus, quo quod ~~[illegible]~~ aliter explicent Gl. ibi, Plinius lib. 2. epist. cap. 10. Covar. lib. 2. miscel. cap. 20. Quarto post recitatum nomen rei si inter plures accusatores contentio oriretur qualis esset in accusatione proferenda ab eodem Iudice diremebatur, et Iudicium de re ipsa autem appellabatur Divinatio, quo facto Iudex et accusatores, et reum Iudicio adesse decimo die ~~[illegible]~~ praecipiebat, quod spatium temporis concedebat ad conquirendas probationes, et testes denunciandos tam ab accusatore quod a reo. 5°. Iudex sorte electus et a Lictoribus ~~non~~ ~~[illegible]~~ reiectis, ~~non~~ recusatis, praetera accusator, et reus ~~[illegible]~~ citabant, quod si accusator non respondebat, nec accusatus esset reus accusatus ex reis exhibebat, sed si vitiatus pars iudicio adeat potestas, sicut Matrimonia Regnum; testes palam interrogabantur et eorum dicta referebantur. Causa utrinque dicta praetor pronunciabat Iudice omnes; accusatori diem ad dicendum bona: reo tres dabantur. 6°. Iudex recipiebat tabellas absolutionis, et condemnationis, et ampliationis Litteris designatas, et illo ipso die reus Iudicabatur, donec fuit data potestas per Legem Plautiam confirmandi, hoc est in diem tertium differendi. Cum ritum veterum Iudiciorum ex Cicerone, Quintiliano, Asconio, Festo Pompeio, Plinio, Cornelio Tacito, observare et explicandos Brissonius lib. 2. selectar. cap. 1. Gottfr. ex d. l. ord. 5. Sigonius lib. 2. de Iudiciis cap. 1. usque ad 12. Rosinus lib. 9. antiquit. cap. 17. usque ad

cum alis Iudex ch. Brissod.

dicit recipiendi loco alias Libri habent

Vellei. Paterculo. Seguier Italicis ingio.

UVA-BHSC

ad 24. Sed postquam judicia omnia capitalia extraordinaria facta sunt, ordo iste immutatus fuit; qui vero reuges post hæc dum fuit, declaratur a Dax in gazi 1. th. 5. fol. cap. 3. per tot.

46 Quibus etiam g nrę Rubricę dilucidatione sed ordinem in cognitionis judiciorum observari. 1us enim et ordo in singulis causis assignat. 2us et ordo omnis causę ad alteram causam quod distinctionem tradit Bart. in d. l. prolatam n. 2. et 3. et eam probant Salicet. et Fulgosius post gl. ibi: verb. solutam. Scacia de appellat. q. 17. limit. 6. num. 7. n. 114. et seq. Ordo omnis causę ad sententiam est judicialis ordo, qui in singulis controversijs dirimendis intervenire debet, et constat ex omnibus judicij actibus a libelli oblatione, et citatione usq ad sententiam, et ipsius executionem, qui continet integraliter in c. quoniam contra 11. de probat. et exponitur a gl. d. l. prolatam. Bartulo Baldo Castrensi Saliceto, Alberic, et Fulgos. ibid. Avendano rec. g. 1. per tot. Vantio d. tit. ex defectu processus per tot. Triviano lib. 1. dec. dec. 53. Milanda th. 1. ordinij iudicij. q. 14. art. 2.

47 Infert ex supradictis dies actus ex defectu judicij dies defectus Scacia d. n. 114 post Bartholo et Salicet. sic nam dies communes defectus judicij sunt libelli oblatio; citatio; litis contestatio; juramentum de calumnia, et finita gl. in c. decretalis 4 impriv. verbo conferat partium litis dilig. Avendano rec. n. 2. et 3. Trivian. d. decis 53 n. 3. Dies autem utilis integrabitur processus sunt alij omnes actus legitimi inter c. quoniam contra. Unde ergo hæc non solum ut idem sint, sed etiam ut conjuncti ordine explicant d. c. quoniam contra et compilatio ordine.

48 Sed inter utrosq actus est differentia, quod pro omnibus ex qui pertinent de substantia judicij, multos causantur ut notant cynicis D.D. propter omnes vero aut immediate facta petitionis, negationis, testium depositionis, publicationes, inspectiones

Libelli recusatio, exceptio petitio, responsio interrogatio confessio, testium depositiones instrumentorum production, interlocutiones appellationes, sententiarum executiones

instrumentorum editiones, conclusiones et alia
acta, quæ sunt de integritate, nullitate non causæ
appellari tamen licet, et fuit appellatio est gra-
vamen quod autem in suma 2. a. 1. quam sequitur
et confirmatur Fondaneo dec. n. 8. Priviteria de decis.
53 cum ibi sunt in suma tit. de sent. §. nisi
tamen de re decernit prius. perfectum. cum ibi
loquitur solum. de Rep. mutat. 1. tit. 1. c. 2. c. 18. n. 30
quod si per judicem calculationem non deferat appel-
lari integritate facti determinari aut pronunciari
debet ordinem est interim quærelle ad Regia
Audientia Regium, sed Regia non vitiatur
deferat.

49 Diximus n. 46 aliam esse ordinem unius
unius causæ ad aliam, videlicet quæ ordine in
uno judicio cumulantur, quæ multiplicitate stat eve-
nire, non aliqui alium eiusdem litigatore diffe-
rentia multiplicitate judicia contentiosa, vel diversi
et ~~magis~~ eadem rem, aut pro eadem diversam et
aliter, vel criminalis. Alia de fit à diversis lit
gatoribus concurrere plures causas, videlicet per no
dum actionis, vel reconventionis, vel per exceptiones
peremptorias; dilatorias aut prejudiciales; alia de
cum numero judicii cumulantur aliud dimensio
alia de generis, et generis obiecti formalis; alia
etiam concurrunt duæ causæ criminales, vel civilis
cum criminali, aut e contrario: alia de causa pro-
prietatis iudicii Magistratus possessionis, aut causæ
possessionis iudicii Magistratus proprietatis, vel
utrumque judicium simul idem et eidem cumulat
cum judicium et causam variis ordine certo
prescriptis et regulatur; de quo in hoc tit. pro quem
tractat et titulis legis de causa pos. et prop., et
de restit. spoliat. et alias tamen ordinis determina-
mus non videtur, sed ratione causæ propter quam
facti, quia ordo servatur in ea. Cum ergo et
vel notabilis è differt ~~inter~~ inter ordinem cognos-
cendi causas ~~diversas~~ esse et ordinem unius causæ
adhibendi n. tent. Clark. Appell. rub. 1. C. Regula
lex. Quar. Sovin. in c. 1. Deliberatio stat. n. 21. Gal
lus admit. nec. n. 8. Fermosino ad const. nec. n. 13.

UVA.BHSC

et aliquem ordinis differentiis perfectius intuen-
gnam è prudentia habenda Institutorum Bala-
nil. polaim 4 C. de sententiis et interlocut. vs.
rumil. Dipinnaud Sutera de appellat. lib. 3.
17 n. 4. limitat. 6 n. 126 ut testatur omnis ordo
unius causae mordine separatim sit velut non
ex corporibus separatis unus detrahit, nec alter
nisi solum capitis potest. At vero ordo omnis
causae mordine est prinde est ac si ex uno
gore pars aliqua principalis tollat, unde tor-
corpus destruit sic, de ex uno judicio actus
terhalis dimit tota causa mullatur nisi
si valuerit.

Legitis a originalis a judicandis Supreme §. 1
13 C. de sententiis et interlocut. et hic Sutera.

Profluit ex supra dicta distinctione
tellegentia tex. in l. 1. C. de appellat. et ibi c.
de rejic. spolyat. et non obstant communiter
recepta notoria ex 2. l. proletam nad impedi-
dentis dator perturbatio ordinis unius causae ad
rem, videlicet causae spolij concurrentis, quae
questione dominij et causae possessionis strictae
questioni dei, et id circo interlocutorij habitae
sicut per beneficium appellationis rescindendae. Ut
etiam illud singulare est a Judice appellat
nisi potest derivare in ordinate posse per judice
equo appellatum est hoc ex omnia, q. non
est injustitia exercitio actus, cum ex eo cons
rationem perturbatio esset et suspensa ex q
petitionem per incidentiam mysteriis dant. Legitimam
Scami Hamilet tex. 17 limit. 6. numer. 7 n.
Castrens. in d. l. 1. n. 8 C. de appellat. et hic per ma
sufficiant.

Ad tex. in c. 1. de ordine cognitionum solemnis Constitutio.

Hic tex. habet authorem Clementem 3. ut exigit
inscriptione apparet, qui nomen privatae assumpsit
animi causa vixit ab anno Christi nato 1191
ut Baronius et Genebrardus. Fuit diuny
vir teste ex epistola di Clementis 3. nam de
Matrimonio contraxit apud Selden in
thesaurus sui Antiquitatis cap. 17. Dicit male leg

UVA.BHSC

apud alios ad Platinum episcopum et habetur
apud Bernardi Papienses in 1.a collect. decretal.
lib. 2. tit. 5. c. unico. iuxta inscriptiones Baluzij
pag. 424 n. 7. qui mapi ad Platinum legi
debent deducta nomine ex opido quod nunc Plati
nuncupat in Ducatu Georgio Strelij, ex quo
etiam Platinates populi appellantur. Viuunt
Alexandri Maccarighani Italij fol. mihi 221. de
iure tex. originale veritate et temporum iniuria
cum amissum non leuis coniectura suadet, cum ne
q. apud Rogerium, neq. Mathaeum Paris nec
temporis Gesta scriptores reperiri, integra tamen
extat in c. unico in 1.a collect. decretal. lib. 2.
tit. 5. ut eruditi docet doctissimus Salmantiensis
Don Joannes a Garcia in Commentariis ad hunc
mod. tex. tit. 1. apud supposuerunt alijqui pri
dem liberant.

2 Circa hoc tex. de ordine iudiciorum
sive cognitionum deferendo, q.d. scilicet conuenus
in lo, sive contingunt duo controuersiae in eodem iudicio
ab actore scilicet petitio et arcio peremptoria exceptio
nam in quibus tex. Vxor biennio nubent sine
matrimonij, quod cum ipso contraxerat. Vir confan
guinitatis exceptionem obiicit ut actione se li
beret; quo facto ~~contingit~~ interpositi decisionis perimit, quo
niam inter consanguineos nullus est matrimonium
Ipsa autem contentus in iudicio inclusis debet
quo ordine hoc commendo ad finiendo vtrum pri
ori decisionis interpositae ~~esse~~ de perimenda, si
prius venit ad iudicium: de vtrum Exceptione
sit prius commendo, et iudicandus quae perimat
principalem controuersiam, et illi defuat iudi
cium: ad alios ordinem communem peruenit Pon
tifex, dicit affirmat 1.m quod causae
principalis de exceptione commendo et 2.m quod
debet pronunciare super causa principali, sine con
super exceptione de necessitate sententiam dicere.

3 Prius autem quam explicemus iudicium ordinis

UVA.BHSC

Contractus in corpore [illegible] de facto
[illegible] dicto contractu [illegible]

nota

opponit libere alegia [illegible], et remanet in
controversia inter tes. actorem et vir existens
et impetrat [illegible] verba uni tes. ibi mulier
[illegible] in virum, difficultatem mouet [illegible] petitio
rem dirigit L. cum 28 de obly. et act. L. [illegible]

178. 1786 actione [illegible] et [illegible] tres consulti contra
[illegible] L. [illegible] g. L. in rem 24 [illegible] de re
[illegible] L. actionum 25 [illegible] in rem [illegible] de obly et act.
[illegible] ad alter. in L. [illegible] hac L. 41 [illegible] de
re iudic. Sed nulla fuit mulier virum iudicare
posset, [illegible] in libro homine [illegible] non
posset [illegible] L. [illegible] de [illegible] hom. [illegible]
L. Liber homo 163. [illegible] L. liber homo 19 [illegible] cum
heredes 25 [illegible] de adquir. [illegible] Unde elegantes
[illegible] obly in L. [illegible] [illegible] et [illegible] Item in
filius in potestate [illegible] consistens in iudicio
[illegible] similis vir non potest per iudicationem [illegible]
in specie [illegible].

4 Sed hae rationes dubitandi minime refragantur, [illegible]
contrahere [illegible] virum [illegible] et [illegible]
iudicationis [illegible] [illegible] non iudicat et [illegible]
potestatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut illum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [

Ex Eccl. Colon. Illustrium

vindicat mulier l. desponsatam 37 ff. ad municipalem
ejusque propinquos pertinet colonia quia ingenuus liber
colonis 54 C. de agricol. et censit. lib. 11. assistebat, aut
vassalli pertinent ad eos vt c. libertis 55 Regulat. Ba-
bil. in l. 1 §. porro et l. 6 §. de rei vind. Mona-
chus etiam ad Abbatem et Monachi vindicat vt ingenui
de vno §. vnico, q. per professionem tanquam ingen-
uitatem thesaurij arcam tex. in c. multos 23.
54 dist. c. nondum libri 11. ~~et~~ 12. q. 1 c. fin. ingenui
Ecclesiam lib. 6. notant Speculator ad tit. de regula
tus, ad fines Cardinalis in Clement. l. 6. q. 1 tex. q.
13. de Sepulchris Monach. Nicolaus in Clement. 2. de
Regulis. n. 33. Sic etiam vindicat ecclesia vna ad-
ministrationis cum venerabile Ingenui et Coniugatorum; quamvis res sacra a comune sit exempta
c. cum ecclesia 13 de Consecrat. dist. 1. l. inter Stipulan-
tem 83 §. Sacram de V. O. et hoc etiam pertinet
eadem ratione quia per hereditatem c. examinata
15 de Judiciis. ~~[illegible]~~ per Regium ~~[illegible]~~ et eximitur ~~[illegible]~~
et ~~[illegible]~~ c. Clericis 55. Regulat. in fidei Castis pertinet
nec pertinet non facientium servitus sive servitus
civitatis tributi comitatus, utitur etiam ipse
aliis comodis sive concessis privilegiis et
nominatim et Bruxiensis hic n. 2. Andreas et Abbas
n. 1. Consultum in c. illud n. 10 de Jurisdictione, et
Abbatis n. 2. Bald. in d. §. porro Bellon. in hoc
c. 1. n. 23. et Bald. lib. 2. Cons. Bonul. c. 4. lit. g.
Sanctus Antonius 2. lib. 6. g. dis. 4. n. 9. Cassanus
in Consuetudines Burgundiae rubr. 9. Cons.
lib. 2 antiq. 5. n. 5.

Ex observatione supradicta verum intelligendum
tex. in c. illud 11. de Jurisdictione. Vbi mariti per
vni liberam vxorem duxerint, et cum ea per annum
vixerint habitant, ipsam in vxorem vindicant, nec adeo
delitis se eadem mulier propter familiam mariti con-
dicionem, qui magis illi imperaret esse ~~[illegible]~~ c.
vnusquisque 2. c. fin. de Conjugio servorum c. Ego in
genuus 4. 29. q. 2. Nec etiam se vim, q.

Nec Liberi vindicabit vxorem Domini ad municipalem
compellere quia coniugium non matrimonium habet

UVA-BHSC

in liberam personam non cadit vindicatio ut
d. l. 1. §. pr. hoc, sed consortium viri cogitur
sequi; 2. consistit de matrimonio probatum ex
tractu conditionis servilis consortium, 1. per publica
instrumenta donationis postea nuptias confectam
per notarium, qui ipsam fuerat adimplevit
2. per publicam obligationem, qua confirmabat
eadem coniugem communem mensae et thori fore
trimonij dictae tempore vivi fuisse. Cum ergo
vehementer presumpsiones pro matrimonio ad
sint ut habetur Parisi. lib. 2. Deprobat. lib.
c. 3. n. 40 Mascard. ord. tract. lib. 2. cons. 101
et seq. Menoch. lib. 3. Deprasumptionibus praesumpt.
1. tex. n. 57 usq. ad 84 Ulcinatus Deg. 2. de praesump.
Kionius praesumpt. 5. n. 1. Covarruvias in epistolam
Hyspalensis 2. p. c. 1. n. 5. post Panormitan. n. 1
Felin. n. 1. et 2. vid. c. illud. efficiunt vero
rumpit jus matrimonij in hoc tio. ita vir
non vindicat ind. c. illud, ubi enim ceden
aequalis est conditio Parisi. de lib. 2. c. 3. n. 3
et una cum Panormitan vid. c. illud n. 10.

Nu aliquid ergo obstat maximum servi
conditio, 2. matrimonium non vindicat vero et tam
vindicat, videlicet matrimonium habet. Nam
servilis conditio ~~impedimentum est consortium~~
ut vinculum servi, aut inter liberos effectus matri
monium consistit, non minus, quod inter servum et liberam
sine praejudicio dominorum c. 1. et 2. c. pr.
29. q. 2. c. 1. de coniugio servorum, ille tantum
habere dicitur, 2. cum libera effectus matrimonium
consistit, nisi conditionis servilis nisi ignorans
c. signis libro 2. c. 11. Ramis §. 29. q. 2. Ita
Nam libera virum servitute servorum, aut vir
gennus servam ancillam dimittit, cum ipsa
vanta status servilis, contrahit matrimonium contractum
et c. signis Ingenuus 4. 29. q. 2. et c. praesumptum
2. c. fin. de coniugio servorum, 3. nisi vero
mulier quemcumque matrimonium contrahunt, dicit co
ligam cohabitationem, et matrimonij effectum
non nisi post ubera explicent atque explicitis

Raymund hard. Dilinquunt Henrigl lib. 11. summ. c. 10. n. 5. Vivaldus in specie consumptionis 1. q. art. 29 Basil. lib. 2. de matro disp. 42 et seq. Sanchez lib. 7. de matrim. disp. 29. n. 2.

8 Exquirit ~~[illegible]~~ Petrus Clarum aliqui tex. inst. c. illud, ut quaerunt mulier illa dum a viro suo vivebat in patris potestate esset, aqua per matrem se eximit pere comum L. in omnem §. C. de Claudit instituti L. 25 quae si impetrat §. Situs matrimonii Verbrand. tractat. Ipse Colomb. c. 30. atone 4. et 5. Pinel. in L. 1. C. de Bonis matern. lib. 34. avis eodem pere vendicari posset et subrogato matre in viri consortio habenda erat Lamatus Carrar. seq. n. 33. ~~q. fuit se impedit potestatem patris~~ ~~matrimonii~~ ~~[illegible]~~ nu vindicatio vinculi tollerem est mortis propter hu potestatis, q. in causam pater hat. ad eadem patria potestas non impedit matrimonii vinculum

9 Inquam est consideranda tex in c. non est 11. de spon. sallem initia verbis: ut ubi hae stant Uxori, ut hoc verba sint accipienda deportione et vindicatione quae ab causam matrimonii coniugis habent ad mutuam cohabitationem et individuam vitae consuetudinem, sine ulla dubitatione vindicationis vinculi conditio mutum in modum dulcatur. 1°. q. Vire velusperi habitus hu aliorum vindicandi ab eius caeteris quae ab alio 3°. detinet, ut non solum patria aliqui in coniugem valeat ut in hoc tex. sed etiam contra 3um coniugem detinendo, quamvis ne gia profulgat legitimae, quo casu fori Romanorum interdictum de libero homine exhibendo competebat L. 3. §. 1. de lib. hom. exhib. Sed plenior vindicatio illa est quam interdictum. 2°. q. filio concedit ut contra Patrem judicio exquirat per nova vindicandi ut ibi notat Panormitan. n. 2. Clarissimus n. 4. Cokrow. in 4. Decretal. 2. q. c. 7. in limite n. 3. de Bonis Minoric. lib. 1. tit. 1. n. 242 lib. 5. recopilat. Sanchez 2°. lib. 9. c. 4. n. 10. quamvis lis nulla inter Patrem et filium est, ut lis nulla 4. L. si ante 11. ff. de judiciis L. nec cum filio 16

Uxor ad eo indebito. Si vero exhibenda. L. 2 de exhibend. libr. L. 3. C. cod. L. omnium 11. C. communia utriusque judicij Carrarius ad de jurisdictione ad l. 4. c. n. est 11.

UVA.BHSC

de obligat. l. actiones 7. ff eodem. non facere
bitur est causa vindicationis quae plures uxores petit
omnia alia causa, ut sicut contrahere matrimo
nium etiam inscio Patre potest c. cum causa 6. de
clandestin. c. sufficit 27. q. 2. Tridentini. sess.
c. 1. de reform. matrimonij cum traditis a Bey
lio lib. 2. de matro c. 1. portes, in cui Patre mi
nium matrimonij hen potest, etiam vane con
tinere. 3. q. 1. ind. c. si rebellis quoque qui
Rubeo sit computat in petitione, quia his verbis
dicit: apparet ex ea decisione q. Rubeo cau
et dirimenda q. et ex litteris huius tex. cap
nul. nisi similis controversia coram Pontifice.
merite tractat sicut omnis matrimonialis con
versia coram eodem judice etiam terminat, sin de
ex principali agat, sive incidenter c. tam 3. h
c. legislatori 3. dicunt nil c. Lator 5. qui fi
sint legitimi.

Dout. Mar. tract. de Sponsal. c. 3. et ff. eom
tit.

10 Quem etiam affirmat Repudia textui in c.
quidam 3. de conver. coniugat. Ubi proponit
vir virum legitimum, qui ipse renuente monasti
vita intrant, hoc est habitum et professionem emisi
sub religionis regula approbata in qua specie non
tio voti concludit, quae proculdubio illi competit, qui
matrimonij voto virum ad mutuam cohabitationem po
potest ex sententia nri tex. et supra dicta resolutione
vt interpretat Panorm. et Butr. n. 1. atq ideo ind. cap
quidam adstruitur hic quod coniugis competere affirma
mus ne alterius alter vinculo altero subtrahatur a mu
tua cohabitatione vt scilicet nec praetextu voti ad
facti, nec etiam praetextu emissae professionis in reli
gione approbata impedire possit effectus vindicationis
actus huiusmodi matrimonij triduo, q. licet professio re
gionis res sit Deo valde grata et ad nuptias di
vendas sufficiat cum matrimonium legitimo con
sensu contractum sit cap. 2. c. ex publico. 7. c.
parte 32. de conver. coniugatorum cum notatis
Sanchez lib. 2. de matrim. cap. 2. sit tamen ea

commun

UVA.BHSC

consummato alter ex coniugibus votum castitatis
emittat, aut solemnem faciat professionem, nonquidem
alteri sine quorum autem d. c. quidem 3. de Conuers
coniugat. c. Charissimus 11. c. audens 17. c. placuit
12. eodem tit.

11 Nec quod etiam singulariter doctrina, quod per
religionis professionem sit exemptus a lege coniugij
indissolubilis, multis locis Regum c. coniug.
16. in fine de Conuers. coniug. quod hoc difficultas tollat et consortium cum coniuge castitatis
votum aut religionem profitente faciant cessare
Infidelium Ministerij Deque in hac re sunt
distinguendi sequentes casus. = 1mus est cum si qui
votum emisit et Religionem professus est in secula
tere id fuit; quo casu certum est non est licitum
alteri sine violandi ipsum fidem matrimonij, immo
Religiosus est, et ex morte adhuc a religione
solutus ē, non Religiosum posse professionem
emittere ex coniugibus altero invito, nisi sine quo
situm alteri consensum d. c. quidem 3. de tam
castitatis votum, q. in professione Religionis includit
c. cum ad monasterium de stat Religiosorum. impedit
vovendi usum contrahit matrimonium, et 1mus consen
sum tollit ~~debitum~~ sive coniugalem debitum, d. c. quidem, q.
obligat quoadusque vovendi soli praejudicare potest d.
c. placuit 12. Valet si votum quoad castitatis obse
vandae servandae, eique extinguitur, sed non
valet quoad paupertatem et obedientiam ante aut
post solutum matrimonium, q. res integra potuit
emittere in praejudicium uxoris, nisi convalescit post
mortem illius votum subsequentem ut explicat
Canonistarum. et Bonac. in d. tit. et hoc ex una statu
illius Luciferi

12 Eadem prima resolutio observanda est in 2do casu
qui solutus est cum facta est professio religiosa
altero ex coniugibus, seu cum votum emittat, quando
de invito alterutrum altero coniuge professus fit
Ideo affirmandum ē professionem irritam esse, ut

haec est vanum simpliciter votum castitatis non
vero religionis ut ex explicat Sanchez lib.
7. disp. 34. n. 10. Gran. ubi supra n. 1. de Conuers
coniugat. 11.

UVA.BHSC

nec vivens alius nec hic orbatus, sed etiam
eo mortuo religioni alligatus est, qui votum
emittit sed simplex votum castitatis fecit
Credendum est, quod est simplex d. c. 12 de conv.
coniugat. et ad hunc sensum sunt referenda
dubia verba illius ter: ibi redeat vero ad se
hum in eius potestate non erat sed in potestate
mariti. apertum enim verborum sensu est,
praeter illum qui religionis a muliere in
religione erat; mulier ipsa ipsam professa
quia cum una caro sint non potest una
redire ad saecum, alia in secundo remanere
ut in c. ad Apostolicam 23. de conv. coniug.
Et professio in militia non dispensat ex nova
facta mariti vocem vindicandi, nam etiam
illa integritas exire a Religione debet, et
nullius momenti fuit votum illud ut bene
confertur Sanchez lib. 7. de matr. disp. 34.
n. 15. quidquid contrarium videtur Panor.
mitan. n. 3. Butrius n. 11. in d. c. placuit, et
alij allati ab ipso Sanchez d. disp. 34. n. 16.

Secundo ad eundem sensum sunt referen-
da verba d. c. placuit ibi: et ideo quantum ad
ipsam demuit votum. non enim est sensus ille
tex. quod demuit votum solemne Religionis
nam in eodem tex. mox supergo congruens
contrarium affirmat, sed quia demuit votum
quia impedit voventi debitam exactionem vo-
simplicis ut supra demonstravimus. Cum ipso
et ut mortuo marito impediat novum matri-
monium contrahere, quamvis non dissolvat ut contra
Panor. in d. c. quidam verba nexiqat Hostien.
n. 1. Butrium n. 8. deferunt Sanchez disp. 34.
n. 5. qui n. 3. docet aliquando votum simplex
obligatorie voventem liberari, si votum ca-
stitatis emittat dependenter ab illa professione
et eo sine immediate permanendi in religione

Etiam referendum est etiam ad superiorem
sensum idem tex. in d. c. placuit ibi: Vt consul

quae sequuntur scribe ut c. 1. de conv. coniug.
n. 16.

13.

14.

UVA.BHSC

ita vt affirmat in superiori specie vbi professio
religiosa est immissa tricio altero coniuge
expeditius esse et congruentius ad salutem ut
ad monasterium redeat mulier voverit vbi
facta professio, nam hic verbis consilium
tantum Caelestis Pontif. non praecepit; nam
vinculum vinculo fuit, et ideo adeo solutus est
Votus vero, vtente, vel morbo coniuge de
Ind. c. fauet Silvius verbo divortium q. 16 capu
3. Alberius in dictionario verbo votum n. 4. Bru-
nus in d. c. fauet. n. 5. Pho. Senelus 5. dis.
34. n. 11.

15 Alter sive tertius casus est cum professio fit
ab vno ex coniugibus altero scilicet et consentiente
in quo dicto locus est repetitioni coniugis professionis;
dicto non est, nam cessat repetitio, si fiat professio 1°
deficiente episcopi. 2° scilicet altero coniuge et non
sentente. 3° religionem vovente, vel saltem castitatis
perpetuam, si in ea aetate sit maior in sexto, et
liber sit ab impedimento suspicionis et collegio ex
c. l. c. cum sit 4. c. nonnulli 8. c. ex parte 9. c.
ad Apostolicam 13. c. significavit 18. c. multum 20
de Conuers. coniug. c. sunt 19. c. siquis coniugatus
22 c. sive 23 c. scripsit 26. 27. q. 2. quibus in
casibus diuina dispositione dissolutum est matri-
monium, vt ait tex. in d. c. scripsit. Quod si ego
coni consortio deficiat, aut altera regulata, licet
professio fieri non debeat ~~licet~~ d. c. ad Apostolicam
13 de Conuers. coniug. d. c. sunt qui, d. c. sive cum
alio, alterum irrita non est quod ipsum profitente,
si coniugis alterius accesserit consensus; sicut vindi-
cari fuit a coniuge Sylvi Continentiam non fuit pro-
fessus, aut eam seruare non potest c. ex parte 9.
c. charissimus 12 de Conuers. coniug. | Cui vindica-
tioni multo magis locus erit, quando per vin-
cit exterius consensus ab vno coniuge ad profes-
sionem in religione emittendam. c. auctor 17. de
Conuers. coniugatorum.

Effectus autem est, quod religiosus professus
ad eam obligatur, adeo vt pernitiem debeat, si non

in fine c. 26. 27. q. 2.

Ita fuit cum Vgo ~~non~~ in persona Christophori Monforte, qui vxorem Valentinam Chancellarii Regentis, quae vxor in specie remandata in religione Cinthiana vt professionem emisit vxor et habebat filium de mente gaudio absente marito. Rebuffus Tractat. Bannis c. 7 de sponsalibus n. 256

cum vindicatio publica locum erit

16

UVA.BHSC

17 Sed hoc absolute non est admittendum, constituendo
ut omnis ligatio inter regulares ut licita sit, et
ut valeat fac, sicut enim ipse d. c. sicut 23 distinct.
in multatione sine conjugis licentia fiat 27. q. 2. hoc in
religione ut licita sit, et honestate regularibus relig.
licentia Iranus dubitari mo. c. 1. n. 1. Richardus ad
2. c. sicut pol. verbis fiat Bellamera lib. 2. tract.
matrim. fiat sine licentia conjugis nisi ne
transeunte, amovenda transfert ex c. 1. de Conver.
coniug. inter autem apud sicut ignorante conjuge
interrogat sit Religionis et professus deliberate vivens
si quis vult castitatem servari in posterum: si desiste
licentia conjugis nullam perpetuis aliud professionem de
ait Pharmiten ad d. tex. in c. sicut n. 3. Joan. de
Parmian. ibi n. unica sit in A. dist. 27. q. 1. art.
4. col. 15. particula Vel si autem Sanchez lib. 7. disp. 32
n. 3. Prima ex c. 1. de Conver. coniug. n. 5.

18. fuerit ad saeculum revocatus, et curvus mortuus
coniuge in saeculo manente cogitetur ut in reli-
gione profuerit, et si matrimonium secundum consu-
lere bibunt, aut de facto contraxit virginem ex
c. ex parte 9. c. consulit 20. de Conver. coniug.
prima tamen irrevocabile ut professio in hoc
casu 1.° consensu ab altero expresse requirit
qui no renuntiavit ut explicat Sanchez d.
lib. 7. disp. 33 n. 14 = 2.° si fuit alia profes-
ut alium coniugem viventem = 3.° si commun-
sit vitam castitatis ab coniugio quod viventem
ij inspicia. At si adhuc coniuge licente ~~[illegible]~~
l. sicut coniugem 23. 27. q. 2. et disp.
~~Sanchez d. disp. 33 quaestum~~

Hinc inferitur quod magna est differentia inter pro-
fessionem factam vivente, aut vivente coniuge, vel
eo consentiente ut supra, quod per priorem profes-
sionem nihil promittit, quia nihil habet, quod
in monasterium transferat, qui sub alterius po-
testate est; Per posteriorem autem professionem re-
gimi obligat, quia expresso consensu à coniuge
religionis sacra libertatem consequi, quasi in
religionem transfert. Ad nihilominus vivente
coniuge potest ad religione in medium ipsius
cohabitationem revocari, et colligit ex d. c. e
parte 9. ibi: postmodum [illegible] Ex verba ipsa
dicunt posse à vivente religionis concedi libertatem
nem maritali religionem amisso. quod quidem
acceptum est ita tamen si aliquid deficiat quod
professionem committendam nullam sit, veluti si non
interveniat licentia ~~[illegible]~~ coniugis, ~~[illegible]~~ tunc tunc revocari
potest coniunx ad unum matrimonij, licet adhuc ex
consensu uxoris.

19 Hi suppositis sibi nec immerito dubitari, an
professus revocari valeat; an ab altero an ab
ipso, an ab Ecclesia, ut alteri consulatur. Et
quod Iudicio Ecclesiae altero Iudicio revocari sit fa-
cta probat Sanchez d. disp. 33. n. 9. ex c. 1. de Con-
ver. et negat alteri manente in saeculo sed adhuc
sequitur

UVA.BHSC

seu petitionis, quam vindicationem appellamus, quasi sui iuris esse cessit; Quod ipse quoque conversus ad saeculum revertì valeat collegi ibidem ex tex. in c. venisset de Conver. Coniug. Verum tamen arbitramur profectum coniugem repetì posse et alio coniuge, licet conversum profitente professionem ut expressum est in c. venisset 16. de Convers. Coniugat. quia nisi omnia sint plene apta non perficitur sed coniunx ut à repetitione excludatur sufficit consensus adhoc ut quod effectum contrahendi habilem professionem, quia infirma charitas esset, si coniunx invito altero iuvenis gratia fieret. Insuper acciendus est tex. in d. c. Agatha 21. 27. q. 2. Vbi mulieri virum petenti ad religionem conversum, duo discriminia opponuntur. 1°. Si cum eius voluntate professionem fecit. 2°. Si ipse se mutare promittit, quasi unum ex his sufficit, ut mulieri repetitio denegetur. Nam dicendum est quod ad exclusionem mulieris duo illa copulative debent concurrere ut sit tex. ibi. Si hoc repetere. Quae clausula ostendit duas illas conditiones consensum mulieris et promissionis castitatis concurrere omnino debere, ut repetitio viri Monachi denegetur. Etiam hoc comprehendit et ille tex. in 1°. Si vero contrarium ipse solitus utrumque concurrere debeat ad excludendam feminam à petitione viri. Unqua specie unus requisito concurrente sententia dimanabit ex decisione tex. in authentic. de Sanctissimis. Eps. §. si vero colatur. 9. Vbi de religiosis causam vir in religione temporaliter à matrimonio separatur. Quam tamen decisionem non de observanda avertit tex. in d. c. Agatha; q.a non potest contra legem Dei matrimonium dissolvi per l. eiusdem.

Eodem modo est interpretandus tex. in c. qui ad servitium 10. 33. q. 5. dum dicit quod qui conversus vellet permanere (ho et permanere et religionem professus, nam velum regularem omnes fideles suscipiunt ut notatur mag. Gratian. 77 dist.) aliam non

20

vt. c. mulier 19. 33 q. 5.

UVA.BHSC

21

accipit, sed similiter convertat, recte enim mo-
net. aliam aequipollere, quia matrimonium
contractum non est solutum, sed adpe-
mam revertit non potest, et 4. c. veniens, licet ca-
pitis sit similiter convertat et habitum religio-
nis dimittit quia ut diximus hoc contingit usq
ad mortem positum sit omnino irrevocabilis.

Ultimo distinguit solet Corp. Sapientem de
calcatum ~~Dec.~~ casus etiam quo unus ex coniugi-
bus adulterium commisit, velletque a sede durari
ne cum licite ad religionem migrare alterum
c. legitur 21. 27. q. 2. c. constituimus 15. c. con-
16. c. ult. de conv. coniugat. non propter adul-
terium fieri divortium est, et a mutua cohabita-
tione legitimos adulter et plerumque 4. de donat.
que causa hoc est ad separationem thori c.
et 19. Matthei. c. dicitur 3. 1. q. 1. c. significa-
c. exlitteris c. gaudemus de divortiis, idemque te-
tis a Sanchez lib. 10. de matrim. disp. 2. Bellarm.
lib. 1. de matrim. c. 15. cum scilicet minutum on-
ramque durat ut hoc probat Bellarmin. ob pro-
ctis hac separatione, Ut et mox quae sus
ut propter Scriptura in ~~capitulo~~ illud Matthei ~~Lib.~~ quaeriamus
dimittere ~~uxorem~~ dicit Bellarmin. d. lib.
c. 14. Vt sunt autem et prorsus Sanchez d.
disp. 3. n. 6. et hoc S. ex cap. propter 19 c. ult.
2. 5. c. fornicit 32. q. 7. propter infidelitatem, q
separari coniuges a mutua consortio, quia mo-
net alterum cum altero habitare, cum periculo
personis a fide, quod gravissimum damnum
c. 2. c. de illo. 5. c. quanto 7. de divortiis c. ita
28. q. 1. Ita quoque possunt coniuges mino-
ris ut matrimonium separari et libere manere
a mutua cohabitatione ~~cum~~ illicitum in adul-
terium transire aut apostasiam incidit, mani-
festa habent infidelitatem aut ~~amittendi~~ vitam ex
his, ne vindicari possunt ad eandem cohabitatio-
nem matrimonij ut Sanchez d. lib. 10 disputato a

obs. c. 3. de adulteris vel aliis causis

canis. ad c. 2 de divortiis 4. casu

UVA.BHSC

10 cum Sanchez et disp 25 eodem lib. qui rem ut demonstrat explicat et probat.

22 Nihilominus tamen non est dubium quin in hac re proferri omnino possit in eo qui causam dederit praedelicto adulterium et infidelitatem, quae culpa sua et suorum delicti commissi ad maximam exhibitationem, ac per Cor. Sylla et Chon. Lepe-tho Sanchez d. lib. 10. disp. 11. n. 2. quod ex eo colligit ex cap. Consultus 1. c. 1. mens de Convers. Coniug. vel Iudex adulterio aut infidelitate coniugis ignorantia, aut decipiens similia profere sicut et ipse ibi. n. 1. qui pugnat. Mihi 28 §. de Ritu. Quam ne illius confessio requirit ut valeat profiteri et expectandus utrum adulterii damnetur n. 2. et disp. 10. n. 15. et ter. mi. 1. Co. cum fi. R. c. Sanc. c. significavit. 28 de Conver. coniug. c. 1. cum sequ. 33. q. 5. et in. 5. c. Agatha. vel confessio et voluntas requiruntur, non pertinent ad hunc casum in quo quidem illa quae ex matrimonio manent integra, nulla culpa coniugis maculatum post disjunctum fieri debet. Sanchez d. n. 28. Quod si dubium qualiter de infidelitate, aut adulterio Deus constare utrique cum causam dederit in recipienda religionem profitendi, quod ad valitudinem professionis in foro interiori satis est ut vere hae crimina admissa sint, praeter quae separatio matrimonii fit quoad thorum, sed in foro externo necesse est ut de crimine appareat, aut tale factum divortii, aut ea notorietate quae probationem ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ dispensare, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

25 Animadvertendum est enim quod si mulier post
mariti adulterium penitentiam egerit, potest coniugi
maritus ejus cohabitationem redire et matrimonium
vt. nd. si verum 43. q. 2. non infertur contrarium ad
triq. mariti ut magis congruunt S. palea vt. nd.
enim abolet delictum, et maritus tam fuit deser-
tus sue dimittere voluit, q. inuit et penitentia
facta negat autem S. Th. in suo legendi l. id
quod nod dicit S. Ad. dist. ten. h. c. 3. Sed dul
terio vbi Conili [illegible] dicit mulierem poenitentiam
triq. penitentiae libere a marito recipi non tenetur
dandum est verbum debet mille tem non ad mar
tirum sed adulterum reservandum est, quasi di-
cant forsitan ex similem mulierem quod sui
penitentiae recipi a marito, sed non est necessarium
et similiter in illegit verbum debet in c. 1. de de
gamis impub. Doctrine in f. c. 3. ten ab omnibus
Sanctis Patrum, Pontif. ibid. Sanctus de matr. lib.
10 dig. 13. n. 1. Carm. ad d. c. 3. et eorum nota
interpretat D. Augustin. lib. 2. de adulteriis coniugi
cap. 5. cuius verba referunt in c. quod autem 32
q. 1.

26

f. in q. 12 b. Petrus de Palude
f. a. Magistro de Mirabilibus c. in alle
xiimus Speculum Ca. libro in praxi judi
cum et Advocatorum verbo delicta n. 7.

Sed de divortio et alij quin refert et sequitur Sanchez
d. lib. 10. disput. 10. n. 3. Equitate enim Regula
adulterum impubem commodo consequi ex tua
delicto l. 1. tit. 12. vt. sed [illegible] de divortio [illegible]
24. Ubi autem hoc ita admittendum
quando ne est integra et stata multis [illegible]
quae vero
est immutabilis et fixus non sit integra
multum interest an innocens religionem pro
fiteatur, aut statum incompatibilem cum Mat
rimonio ingrediatur, quia ordinis sacri et vitae casta
rationem libere potest religionem profiteri, etiam
irrequisito coniuge [illegible] fieri potest innocentia
cuius nulla status mutatio intervenit, eo ipso
semper adulterio in praejudicio innocentis pro
fiteri, nisi illo requisito aut non contradicente
vt contra defendit Sanchez d. disp. 10. n. 22. et
hoc tenent alterum plurium opinamento.

Sed ut magis veritas elucescat duo respondent
dubiorum difficultatem nodi. 1m. est ex d. c.
exultetur S. de divortiis, ex quo colligit adulte
ra habere virum vindicandi ut sibi matrimonium
cum illa cohabitet. 2m. est ex S. Castitate g. l.
de adulterio. vbi uxor adulterio damnata ad vi
rum reduci prohibet sub pena laqueorum, et non sa
tisfacere laxata est ut intra biennium tantum innocen
tem liceat adulterium recipere authentic. sed hoc
die S. de adulteriis auth. ut nulli fideiussor §. si vero
d. c. collat. 9. Ex quibus duo eliciunt. 1. adulte
ra habere virum legendi, quasi per adulterium
non consequitur liberam facultatem profitendi
sua uxore. 2. colligit eundem virum ipsum
in conjugio admittere adulterum sed ho
rribile imputari, quod cum sit libere ipse status
religionis assumere potest in sui vel innocentis vi
rum ingressi matrimonium prohibeat, ergo adul
tera ipsum ut vitae hominis doctrine cum
bibit.

27

Ad [illegible] Autem 1m. difficultatem [illegible] dubiorum
ita solvitur idem vnus. c. exultetur S. respondemus ut

UVA.BHSC

+ non aequum ut ne nomen in alio contineat quod
ipse commisit. L. 2. §. idem ait 15. ff. negotiis inter eos
Illic vel libros fat. L. mancipium ff. C. Liberalibus test.
Leonard. Ellenbog. de Conjugio lib. 11. tit. 9. n. 15. Pe
trus Barbosa in L. vir. 40. n. 16. ff. solut. matrim.
Mercich. Compendium lib. 4. quaest. 78. n. 34.
Lugo lib. 11. de Regul. tract. de Contract. sine cau
sa indicio judicat. sat. 2. Cum modus ri
gorum terris non mutant, et mare Cato
lico disjungit Verri; homicida, Philoni
Cadere causa Otthon, Catilina Caesarem
quare cum civilius sit

Gaspar Hurtado Decrat. disp. 11. difficult. 1. cum multis
Alter. in sum Theolog. moral. tract. 4. c. 14. n. 14.
Corvinus. de Sponsalib. f. 2. c. 7. §. 6. n. 15

28

Infidelis, qui vir qui infideliter conversus cum a conjugio
mentali capitis, qui expulsus regulis genus agnatus
cum altera infideli exibuerunt per rationem divortii,
matrimonium ille formicatio ad secundas contra
nit nuptias vari, non potest tamquam adulterina damna
ri nisi causa divortii si infidelis et vir conversus, et
sic intelligunt illa verba. non tamen dimittit eam
dimittit formicationem divortii, quia ad nuptias alij post
transeunt. Et si ille fornicatio cognit admittere ante
transitum ad nuptias mulier habebit legitimum ad hoc
matrimonium hinc erit validum ad alias contrahi
erit debent exaudiri alias difficilia verba D. Paulus
non jo: mi: alias fuerit formicatio, quia ita explicat
Sanchez lib. 10. disp. 5. n. 8.

+ venerit adulterio vivi, quia vir simili adulterio
matrum chari maculavit non aperiri coniugi
adulterio separatio aliam duxit uxorem, inde etiam
adulter factus est, quia per adulterium tantum uxorem
dimittere licuit, et horum quoniam matrimonij separa
vinculum autem matrimonij non dissolvi c. 1. et 2.
c. planum §. cum ergo 33. q. 7. c. gaudemus in
fine de divortiis Bridaeus. Jesuit. 28. de matrim.
cap. 7. §. 6. autem vinculum coniugio adulterium admissi
aliam divortij petendi causam, quia Crimine admissa
compensatione c. penult. et ult. de adulteriis, cum
autem civilis mulieris causam de adulterio causa di
vortij autem ob causam alterius adulterij multa
compensatio admittit L. vir 39. cum mulier 67
ff. solut. matrim. Cui sententiae quod et chari si post
divortium ~~[illegible]~~ adulterium fit, nam et tunc
compensatione vir habebit de ex letitij quamvis
si criminaliter agat compensationi locus non sit, ne
potest mulier alio criminaliter judicio expositi, quod
tamen civiliter agit non nego L. 2. §. si publico
L. vir 13. §. fuerit ff. de adulteriis Donat citati
a Barbosa in L. vir n. 4. et 5. ubi hinc ita ele
gante rationes effert. Hic divortij d. cas, gaudemus
in fine vel Pontifex ait non posse Deus adulte
rium permittere ex 2. nuptias post divortium
contractas, q. dimittere a paradise in adulterio per
venire ex V. matro contracta id ~~[illegible]~~ vivere
aliud tamen observatur in adulterio admissa a Con
jugi expressa, si mulier de c. ex letitij infra. Cui adde Bellar
minus loc. supra citatus nulla eius compensatio nisi sit
expressa.

Nunc 2.a difficultas est disputanda quae deduc
ebat ex 2.a L. cassinati. Cui respondendum est in hoc
dubio an maritus licuerit libere adulterio repetere
magnus erat dissensus inter jus civile et canonicum, nam cum Ecclesia jus Romanorum vitare essent
avidum L. consensu 8. C. de repudiis, si forte mulier
adulterio gravatur, non solum permittebat maritum ad
vivum, et absque Ecclesiae sed praecepit ut omnino divortium abuporet, quod in adulterio de

De divortio agit eadem Bonag. lib. 2 offerv. c. 1 n. 36.

prehendisse l. auxilio 38 infra ff. de ministris
et quod deprehensa adulterata uxore vir
non possit ab l. Lex Iulia, nisi post criminis
hæreum l. generali 34. §. hæc ff. de lege Iulia
17 autem ab accusatione liberet maritum l. sine ff.
C. de adulteriis. Ex omnia observabant in marito
qui maritus sua non interpretatur accusabat ff. de
exceptionibus lib. singulari de adulteriis c. 18
Ff. sua nomini hæc immutata sunt et post hæc
mutatis tantum prohibitum ut maritus repudiare
uxorem, intra biennium sui permissa non sit in
dicta authent. sed hodie ex decretalibus authen
tmalli prudens b. Vivens f. Et ex Pontificiis cap
tibemus mihi agit cum adulteri uxorem, quem
licet maritus illicam criminis quæsivit tempore
vindicare, et non solum ante latas leges divortij si
cham post illas uxorem reducere et repudiare potest, si
modo ipsa integra maneat, non tamen si illicitis
hæc mutatis interpretationes infrequentes r.

30 Ubi ergo integrae contendunt concordare
his canonicum cum civili sanctione et autho
ritate diversitas an maritus repetat adul
teram ante autem divortium civiliter motum, aut
lentus latam in causa criminali, aut deinde
agat civiliter licetat maritus uxorem quamvis tempore
regestae ipsa religionem professa sit sed in cri
minali fierit accusatio hæc ad hæreditatem
repetitionem ipsa competere et authent. sed hodie
ex cum non inveniat aliquam constitutionem
hæc ex quo immutata mutatis non servari
debet, ita Panormitan. et alii laudati citant
et dig. 10 n. 8. sed hæc distinctio displicet q. 2
Nil Gennial nullo tempore circumscribit poterit
vindicare adulterat ad effectum matrimonij, dum
ex integra sit utrique ex d. c. quandoque, et
Trident. c. 9. q. 5. ad divortium quatenus causa
matrimonialis ex constitutione canonum
definiendi et determinandi videtur. sic et
Mathes Cor. olt. Bellarmin. lib. 1. de matri
mo c. 32. Barbosa in collect. ad Con. Trid. sess. 24
can. ult. ab alios refert.

UVA.BHSC

31 Iam clare constat omnes ita prudentes matrimonij vindicari posse sed ex ea vindicatione directa fit an ubi aliquis est mera Pater. Parmitan. et Felin. nt. illud dubium existimant oblem est, mand. filio quod contrahat alicui personae vxori, ubi mandet directa vindicationem. Corner mand. ex l. 1. § perhaec dari vindicationem. Pater non vindicat filio directe, sed eum facit autoritate, autmonitis, aut conpulsione Patris; nam cum filiatis filius Patri non possit obstare vindicationi hanc vbi esse quia quoties fiunt pedere vere vindicationis vbi directe facitur.

32 Ab hac autem opinione dissentiunt integerrimi alij existimantes aut directa vindicatione patrem in filium exercere, aut nullo, qf. cum dicitur clausula, quia Pater filium fecit exercere quaerit dicitur directam vindicationem complectere; hic enim clausula significat aperte filius fuit a Patre sui potestatis, quod est proprius Civis Romanorum, et ideo filij respicere pariter intelligebant, in eo quia ex nuptiis potestatem habent l. in fraus 11. ff. de liber. et posth. l. 3. ff. de his qui sunt sui vel alieni Cinel. Inscrib. 2. q. n. 17. C. de Bonis matern. Richard. ad l. 1. C. tit. c. 3. et liberi sui etiam naturales filij parentibus subiacent l. 2. de spons. et l. 1. Famosi Romanorum sui plenior potestas parentibus deferebat. Inde consequens è qf. alij alterum vel, cum eo sui non vtentur directe filio vindicare non possent tamen, in uno vel altero vindicationem habebant, vel ut filio geneat, aut prejudicio aut interdicto, aut Patrem cogere agebant quasi ~~[illegible]~~ inter haec, vindicatio dicit qf. perhaec dari tari non potest vindicatio legua in vindicationem qua Pater filium fecit in dicit perhaec, nec ingrata Butrij et Parmitanus sentit hic non agit de directa vindicatione, sed de ut.

33 Vnde ex hac opinionum diversitate affirmandum est non nisi in filiae, et Patre filio vindicari, et ut ~~[illegible]~~ vindicationem temporari ex ~~[illegible]~~ adeuntia

L. 1. ad l. Cornel. de sicariis. l. ult. de spons. possit. vindicis doctissimus Ill. Illustrissimus de Val. tho. 3. illustr. tract. 2. q. 1. n. 4.

l. 1. commentariis 195 § familiae D. Augustinus 2. D. Ant. Mynt. lib. 11 Sentent. c. 5. n. 3.

UVA.BHSC

sed pure restitutionem petit, ita Mathieu respondet
relatum in l. sed si 55. §. sed et si dominus ff. de petitione
hereditatis quia matri permittit directa rei vindicatione
filius adhibitus guardianus ibi Pater pro matre dicit
non adhibetur quod miranda est ita pater filius
interpretatur in causa Fabrini inst. de adopta. et
hac de causa mater filij suscepti actionem ceteris pro filio
l. mater 38 de furtis cum Pater hit l. 14. §. 13 ff. eod.
Quemadmodum tamen ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ quod
tale nepotis §. sed si non est exaudiendus de directa
vindicatione, quia sive dominium incumbit l. sive
33. de rei vind. ad vulgaris, aliquando enim sine
dominio res petitur sicut in Publiciana l. si port. 18
de rei vind. sed ut ubi dominium datur 38 mutuo
hic actio l. qui furtum 35 §. eod. ita pariter matri
inst. §. sed directa ~~actio in rem competit~~ vindicatio
libera vel relata competit actio in rem utilis
§. Pupilli dicunt et ~~[illegible]~~ filius minor esse, si ante
aetatem hereditatem fuerint nati Pilliard. inst. §. inter
dum 9. n. 14 inst. de legat. que extulit. nec.
Ubi Pater adhuc non ita inc. 1. de ord. cog.
n. 10. ff.

Unde apparet 1.m. sententiam accusandi ultimam esse vindicationem
hereditatis veritatem esse, si nam dicit Pater vindicare
posset ad quod causa dicitur Cuiacius aliunde nunquam
fuit. Deinde 2.m. litterarum ergo hoc vix nunquam alia
ordinandi potestas fuit sublata aut moderata 2.m.
minus ll. 10. nec et ordinare liberos debet utrumque
l. 2. ad l. Corneli de Testam. Longe Dat. 1.m. 3. hodie
n. 4. Unde multae minus non dominium quod suis
in rem petere sicut ne ipse Pater nisi ipse filius
at Pater conqueri dicta vindicatio in filius cum quo
vidit, at vindicationis nomine appellat quatenus per
patrimonium ff.

ff. sed illud hic, ita nihil fuerit respondendum quia authore
discordo Pater actio in rem quae matre competit inst. §.
sed si, dicitur non erat vindicatio quia necessitat Pater
in alio ad 2.m. l. 1.m. §. quibus Servi Vindic. Ut nihil
filio, ingenit omnes institutiones sunt nihil in servi
vel non ignoratur omnes actiones in servi hunc vindicationem
res. Unde actio quae in 2.m. competit ~~[illegible]~~ Pater
in rem mali fecerunt actione, sed actio mortis ibi Pater in
rem mali fecerunt actione

clausula adimunt; Vox enim vivens petit non
licet, ut fere res solet geri; hoc enim petitio varia
ordinata non est, sed petitio ei competit sive matri
ut sicut Patri petitio competit filij sive Curiam
id est dare potestatis quod ex suppli mutatis aut adopta
re consequi potest pro Rom. Explicant Donel
lib. 20 Comment. c. A. nisi Oldrad. lit. J. Jason
in pertinente lit. 8. prin. 6. illat. 1. Balbus ric
n. 29. Lariategui lib. 6 Scholar. c. 3. n. 12 in
apparet non esse directa hanc vindicationem, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ eo autem nomine appellat quatenus per
testimonium vir uxori Publicia ~~[illegible]~~ aut propri
patria possessio filius parentis.

36 Ex hoc non sequitur venit cognoscendum aliud
dubium, an sicut in vindicatione competunt Pater
et uxor ut filius aut virum petant non obstante hac
posterior conditione, ita etiam in alio Judicio quia
Pater filium petit, simile sit vinculi et viri Jus. Ex
ergo meo est an sint Pater filium ubi prejudicio
interdicti aut cognitionem prorum 2.m. §. per hanc, ita
uxor eadem licet Judicia ad virum petendum. et
Patrem autem et filium hoc Judicia expedient ho
ordine ut bene explicant Donel. 2.m. c. 4. nam pre
tio agitur, cum filius Patre aliquid alio petunt
de filius filium eum negat l. 1. §. ult. §. de exhibendis
liber. §. prejudiciales 13 inst. de actionibus. Mirabile
vero agit Pater 2.m. filius ab alio detinetur, et
ipse ut filium exhibeat ut eum duxerit l.
l. 3. §. de liber. exhibend. Cognitionem autem Pa
ria, ipsa etiam nobis Publicia appellat 2.m. l. 3. §. de
autem, bene agitur 2.m. quibus in quo
ie sit vel non sit 2.m. §. hac autem V. Caeterum, sed
et ab Patre quibus moratur eius emancipationem
non sive factam; vel ab ipso filio, quilibet se ag
cat filium, emancipatum tamen eum contendit §
nel. §. g. Faber 2.m. prin. 6. illat. 10. nam cum
ad hanc ~~[illegible]~~ Ordinandi nec petitio, nec pe
nitio, nec vindicatio locum habent et ego
malebat ut dicuntur Judicia cogne Pastor
ipsi.

Omnibus pyhabitis ad dubij resolutionem

UVA.BHSC

licendum, quod sicut sua matrimonij inter conjuges multas petitiones competunt ita et alia iudicia exercere possunt inter ipsos, quæ inter Patrem et filios esse solent; imo convenientius inter virum et uxorem iudicia hæc exercentur quæ non impedit patria potestas, cuius ratione inter Patrem et filium impediuntur L. 4. §. de iudi. Sed hæc iudicia nec inter Patrem et filium impediuntur ratione potestatis, quia per eamdem quæritur an filius in potestate sit. Prohibitio vero dictæ Legis 4. ad eam speciem pertinent quæ constat filium in Patris potestate esse, nec etiam intelliguntur inter Coniuges, inter quos nulla est potestas et ideo interdictum de exhibendo et ducendo uxore competere L. 2. §. de libero homine. quæ utilitas suas quam ordinario, et summarii expediuntur, sed ex illa causa in dicuntur, quæ requirat longiorem indaginem, d. L. 1. §. in hac. et prædicta brevis præcipui causis in litis suæ, nam et quarum hæreditatis quartæ matrimonialis invicem, hæc prius discutienda est cap. 3. h. t. Nuptiis et coniunctioni patrum ipsorum est inter coniuges arg. tex. ind. c. 3. §. hæc autem vellit vir aut uxor inimicum agere non et petant mutuam cohabitationem. Ad petitio et liberentur ab illa obligatione quasi non fuerit legitime contractum matrimonium.

38 Attinet ratio. sententiæ oppositæ videtur quod non iusta causa concedatur uxori potestas sive facultas virum vindicandi carnalis viri uxoris adulteri. Nam in utrumque multum interesse debeat, quique vir uxoris adulterat c. hæc imago 13. c. cum causa. 15. 33. q. 5. et ideo licitum debet esse viro cap. et ordo. 12. c. mulierem 17. 33. q. 5. Ante duo singularia colligunur. 1um quod vir falsis uxorem accusans ex causa quasi si vera esse lapidaretur sugbiij similitudini non subjiciatur c. satis 14. 33. q. 5. hinc testes accusatores falsa crimina calumniantes ad talionis pœnam tenentur cap. nihilominus. 3. q. 9. L. vlt. C. de accusation. Secundum quod potest vir vita uxoris imitare virtute

37 Itaque etiam nisi est verisimile in hoc tex. multum ind. rei indicatione potest cumpetere iudicium possessorio ex primi quod hæc erat ratio ut dixi ~~[illegible]~~ ut ex ratione tex. L. 1. §. ipsi ipsorum et de lit. Public. non ut intelligendum est cum hoc addit tex. n. 8 q. d. ali. in duo competant primo iudicia possessorio vind. mulier, elegit et ita c. l. 1. §. ipsi. Sed ita tex. tenebit Hor. 11. p. 17. Alexand. de compromiss. cand. 1. n. 261 Unde licet in casu nisi tex. multum superior et potiorem competat sed et adeo dum petitorio.

38 Et ex Divo Paulo in epistola Ephesiorum cap. 3. et 4. de mutuo [illegible] viri, sicut [illegible] in Dno. non [illegible] uxoris [illegible] et [illegible] amoris [illegible] ad [illegible].

UVA.BHSC

dominatiuę potestatis cap. manifestum 11. cap. no-
luit 16. 33. q. 5. Huius doctrinę potestate
non tantum sequitur vir effectum voti cuiuscun-
q; ab vxore emissi matrimonio constante, qua
si dominatur circa materiam illius, sed potius
irritat omnia vota nulla obligatione manente vx
ri nisi de consensu mariti fiant, ita Diuus Thom
2a 2ae q. 88. artic. 8. ad 3um et alij plures qui
refert Cauallus lib. 9. de matrim. disp. 39. a n. 1
et lib. 4. ad praecepta decalogi cap. 34. n. 3. et Sua
vxor poterit etiam aliqua vota viri irritare ex trad.
a Suarez lib. 6. de voto cap. 4. a n. 8. Ca
chez d. lib. 9. disp. 41. et d. c. 34. n. 20. magna
tamen differentia inter vtrumque est; Vir enim o
mnia vota irritare potest quasi dominus voluntat.
vxoris; vxor verò non irritat nisi ea tantum qu
sibi praeiudicant ad mutuam cohabitationem. Vna
importanda est sententia Innocentij, Ostiensis in c.
Scripturę de voto, et ibi Butrij n. 3. Cardinalis
14. Vt docet pares esse virum et vxorem tam in pote
state vouendi, quam in potestate irritandi vota, ne
Veriùs est diuersimodè aestimandam esse causam
vtriusq; quod potestatem irritandi vota quibus con
gnexi sit 2o quod varijs potestatis dignitatibus enume
ratis in l. potestatis 215. de V. S. enumeranda es
etiam hac potestas quam ex iure naturali vir hab
in vxore, licet ibi non numeretur. 2o consequens est
quod sicut quoad hos effectus diuersa est causa viri
et vxoris, vtriusq; matrimonij contractus minus bri
vxori potestatem in virum, quam viro in vxorem, si
etiam dicendum videtur et quod vxori deneganda
sit potestas vindicandi virum propter debitam hon
et reuerentiam ita vt quoad hanc vindicandi potestat
pares esse non debant non pariter ac in cęteris casu
gratiam exponis.

Vlgata vetus ad hi. d. vote 5. 3. n. 4. infin. Vt vtrum alijs.

Vlgata vetus ad hi. d. vote 5. 3. n. 4. infin. Vt vtrum alijs.

39 Predicta tamen difficultas breuiter et de
cernda ex eo quod licet ad effectum nuper en
merator disparitas sit constitio vtriusq; coniugis, quoad
potestatem tamen vindicandi causa mutuae cohab

UVA BHSC

UVA BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA BHSC

41 Incedit Vr. ch. testes adeo matrimonii assertionem intuuit, hoc est probarent testes ~~aliqui~~ mulieri ut iudici constaret matrimonium fuisse contractum cum omni cautela non indicat secundus, nonad nihil matrimonium nisi publice contractum c. 2 de clandestina desponsat. Signis divinis 30 q. 5. Cendo in collatera ad Decretal. collect. 58. n. 1. quique cum ~~enim~~ vindicatio mulieri non matrimonij conuenibat ut in superioribus abunde dictum est, necessum erat ut de matrimonio constaret, quod erat actoris radix et fundamentum.

42 Verum hinc Vr. acriter opponitur text. in cap. 1. de Clandestin. desponsationibus ubi ex Concilio Bracarensi hæc inuenuntur verba: Siquis clam desponsauerit aliquam, et mulier, vel vir negat huiusmodi desponsationem, viro incumbit probatio: Sed ex iniuria c. 1. de consal. coniugum non debebat ad matrimonium probandum testes producere, sed hoc incumbebat marito. Quinde etiam pugnat ute text. cum vulgaris Iuris principio quo docemur actor probante reum ex absolendus c. cum ecclesia de causis poss. et propr. c. inter dilectos de fide instrum. c. vlt. §. sane de probationibus c. vlt. est principij. ut ecclesiastica Beneficia c. vlt. Clerici vindic. cum vulg. Gravata Consil. 104 n. 18 Flamin. Paris. de Resignat. Beneficior. lib. 11. q. 14. n. 10. Castillo de testibus c. 7. n. 2. etiam si rem nihil probauit Card. Tusch. lit. A. Actor 117 n. 21. cum quidquid casu maritus probandi onus tribuat.

43. Dictus Augustin. in 1a collect. Decretal lib. 4 tit. 3. §. 2. ex Concilio Agathensi refert hoc caput ita q. inuenit addita particula tantum, quasi ut dicat viro tantum incumbat probatio. Sed maius robur difficultati addit, insuper inodanda ~~[illegible]~~ Flachard integrates. Aliqui quos suppressa nomine refert Canisius ad 2. c. 1. de clandestin. desponsat. sunt q. Tamerchus verba integra ~~[illegible]~~

UVA BHSC

5

relatus a Cujac. in d. Stricto Regnicola in nobis ad
1.d. collationem Decretorum, putant expungendas
esse verbas. hec duo verba vel vir quod ter
dicat siquis clam desponsaverit aliquam et mu
lier negat huiusmodi desponsationem viro re
cuenti probatio. ebite non semper debet probari
matrimonium, sed ~~in~~ hoc ter incumbebat probatio qui
affirmabat ille debet probare qui dicit non qui
negat L. 2. de probationibus. quod etiam tradunt
glosse ibidem.

Hic autem intelligi salva tentorum veritate
pace non est admittendus cum non facile ad lite
ra textus mutationem sit recurrendum si enim
hoc licuerit nulla difficultas inveniretur in hac ma
teria et hoc modo se expediunt Panormitanus et
Prepositus ad d.c. 1. de Clandest. desponsat. integra
tex. textum retinentes asserunt enim quod idem quod
ter. refert quia probationem viri licet centum testibus
in maiore, item intelligi sit quod si mulier negat
matrimonium viro premittit probatio, et sic negat p
hem synodo spiritualem, cingit Panormitan 2.2. ad
tandum absurdum aliquis expressum sciliet q. affi
mans facium tenetur probare sicut hec interpretatio
facit argutio c. cum dilecta ~~ter~~ de Confirmat. sup
Carinus ~~in~~ ~~quod~~ alter. in d. c. 1. de Clandestin.
desponsat.

Sed hec nimis violenta etimologia est intelligenda
nec sensui et communi loci loquendi est conformis
Clare ex duobus precedentibus Salmanticens. tra
centino altera haurendam duximus solutionem
R. ergo ad argumentum textum in ius capitulo
ord. Cognum et ter. in c. 1. de clandest. desponsat
non continere ipse oppositas et contradictorias
tentias, sed tantum diversas, non licet innuit
fuerit celebratum matrimonium ~~palam~~, sic de
ad non contradicit cum d. textu Eg. ~~non~~ etiam si
matrimonium clandestinum fuerit adducere testes
ex confessione extrajudiciali Mariti, vel ex indicis

Tra

4 nomine expressa id. testatur scilicet q. sic caput Vacuum
sit mulieris et Beatus Anthon. legitur in epistola S. Pa
li ad Ephes. 5. c. 5. et dicunt nupta n. 38 ad qua
affirmatur insinuatione desponsationem.

44

4 l. c. ne commissione Arroya lib. 2 dispent. c. 14

45

4 secundum quem verba sunt intelligenda Barbosa axio
mate 282. n. 7.

UVA.BHSC

matrimonij celebrationem vel saltem principalem celebrationem probat. Sed testes ad illius probationem potuit adhibere testes. Idem refert factum nomine hoc esse q. mulier tunc addavit nomen dixit tex. q. manifestum erat ad illorum productionem, dixit tex. in d. c. 1. de Clandest. desponsat. Quia semper vir incumbitur omnes probandi, etsi vir vel femina desponsationem negent tamen hoc non excludit, quod si femina habeat impromptu testes sive alias probationes, non potest eas exhibere ex mera ipsius voluntate, si tamen necessitate forsan ut colorius lis expediatur, quam possit in petere aliquas dilationes adquirendum addhuc necessarias congruentes erat veri suas probationes deducere. Unde quod dixit tex. in d. c. 1. de clandest. desponsat. est q. non necessitatur mulier ad probationem, at si ipsa probare velit matrimonium suum contractum nullo dare possibile est, ut ~~aggnat~~ accidit in casu c. 1. de ord. cognit. hic enim est favor mulieribus concessus, et nemo ambigit cuilibet favori ~~pro suo introducto~~ suo licere renunciare l. 2. C. ut ingenuit. legat. l. si filius §. de minoribus c. ad Reudicam de regularibus c. litteras in fine de privilegiis Mantica de tacitis et ambig. convent lib. 12. tit. 18. n. 29 et Gomez Variar. tho 2. c. 13. n. 17. Unde distinctio et separatio est q. ad mariton pertinet probare matrimonium, et q. vero si velit ipsa probare, dicit duo omnino contradictione posse concurrere manifeste apparet ex dictis; et addit hanc solutionem doctissimus Praeceptor meus D. D. Lucchesi Falco sanctae Rotae Romae Decanus Praeceptor et in illius Studio Sacrorum Canonum primarius professor ac certe omnibus laudibus affinis vitiis omnibus defitiunt etsi dicta verba facunda in suo luculentissima

Mantica lib. ord. cognit. ad c. 1. n. 24.

A6

Sed si rationem disquiras quam hoc omnes probandi matrimonium ad maritum et non ad mulierem pertinuit iuxta tex. in d. c. de Clandest. desponsat. etsi ipsi dixit sane labia et ab impropriis mordaci

UVA BHSC

magis, quam declarata, tenendum tamen est, q.
q.do mulier negat matrimonium contractum vel
affirmat, stat semper pro muliere veritas presumpti
tibus ind. c.l. mariti mentiri posse omnes,
presumptio autem oritur exeo, quod non est verisimile
quod si matrimonium fuerit celebratum mulieris ne
gent, et si non fuerit celebratum affirmant. Ma
gis interest, q.d apparet veritas quam pri
mam ita aliud potest matrimonium contrahere
facile, mulier vero difficile cum virum sibi ho
minem. quam cum pro muliere stet presumptio
sive negat sive affirmet matrimonium contractum
viro incumbit probatio, q.a ille habet fortiorem
intentionem ex presumptione supradicta. Unde etiam
potest dici ~~[illegible]~~ q.d ind. c.l. decret. Greg. non fuit ad
dictum. Matrium quippe multis testis probavit
quod denotat coram pluribus fuisse celebratum.
in c.l. de Clandest. disposs. fuit matrimonium
clam et occulte celebratum. Licet hoc opinio
mentum doctissimus Almanchorsi Ozzolinus
Altamirano S. Sanchez Primarius doctor intelli
gunt. Sbemmi alter. in c.l. h.t. et si ibi
alter. ind. c.l. de Clandest. disposit con
gruum non posse accipere interpretationem.

Inveniri in text. iti exceptionem consanguinitatis
fuisse definito mariti contra uterque vindicante
affirmat huiusmodi consanguinitate, cum exceptio in
mariti petitur mulieris actionis ~~exceptio~~ intentio pe
mit sit text. nec subiunt, cuius occasione multi de
vinis exceptionis consanguinitatis dicunt in omnibus
hominum, sed q.d magis propius in titulo Almanchorsi
ut finis pertractat, sunt omittemus carpitur q.
semus aliena, quia adpetatur exceptionis intelligentiam
conducit.

Deducitur ergo consanguinitatis nomen ab unitate
sanguinis per quem conjuntur ~~Dicitur autem~~ fi
et colligit ex l. 1. §. Sciendum ff. consanguinitatis
ter. Ripis collegitur. hered. Dicitur autem si

Sed dicit [illegible] mulier non fuisse nisi filia
affirmat [illegible] contrahere, nec apud [illegible]
debet [illegible] presumptio in eo esse sed ipsum
contra eam.

* qui ergo dicit

Quia in rudibus de utrique in presumptione utitur,
quippe omnis verbitem possunt adaptari.

Et integer ellis veri dubitissimus

+ etiamsi in vobis quæ cohabitationi contraria sunt æqualiter et commutandi inuicem et mori ut dicamus

tationis æquales sunt quia æqualiter ad eam obligari ex natura contractus et similiter quilibet petere debet Corporis in alium transferri, æquè ita quoque causa cohabitationis utrinque æqualis conditio est, sed ultra cohabitationem diuersæ causæ et nam viro dominativa potestas competit, Vxori vero subiectio; effectus autem de quibus præcedenti tunc locum habent cum coniuges multis habitare non matrimonio constante maritus vxorem accusat l. c. satis, 14. Vir vxoris vitia infamat Sanchez d. lib. 9. disp. 42. n. 12. Vnde ~~[illegible]~~ mirum non est quod vxoris potestas ~~[illegible]~~ non sit in his tamquam ac viri.

40 Quinque non ergo aliter est prætendendum in hac vxoris petitione de qua in fin. tex. quod quoties vxor virum petit vel quo alio iudicij genere cum eo experiatur aliunde et a marito et liberis vxoris adiuuanda res omnium bonorum alio tollitur et post alios docet Fraiarius disput. 120. n. 52. Castillo lib. 3. controuers. cap. 27. a n. 15. Velasco de privilegiis pauperum. 1. p. c. 9. q. 29. n. 60. Adjicientes id procedere etiam eo casu quo maritus vxorem indotatam accepit ~~[illegible]~~ quod inter matrimonij onera hoc præcipuum est et vt maritus vxorem alat l. Sicilia 20. §. 1. de famil. hercisc. l. penul. §. vt in posset. legator. Fusarius de alim. tit. 1. q. 32. qui plenè de hac re scribit.

47 In vigili vir tenet ibi: Exceptionem consanguinitatis obiicit defensio mariti constituitur, et iniuriam vindicantem suomouerat obiecta consanguinitate ei quæ excepta si à marito probet mulieri actionis interdictum perimitur et tex. sunt obiicit, cuius occasione multæ de vitij exceptionis consanguinitatis discursus in animo habemus, sed quia magis propriè inscribi de Consanguinitate et affinitate dicitur, idem consulto omittimus tamquam à nostro ordine cognitum titulo alterum.

48 In vobis: ante est cognoscendum de ipsa, et definiri quo ordine causæ de quibus hic sunt tractandæ et definiendæ. et circa hanc rem duæ exceptiones

finiunt. 1.° est quod de exceptione consanguinitatis
ipsius ut tractandum, quam ad sententiam diuertitur
nam cum exceptio peremptoria sit, et respicit meritum
causæ, necessariamque rei diffinitionem continet, necessario
admittenda est illius diuersio, et de ea tractandum
apparet argum. tex. in l. sequitur g. C. de exceptionib. Quod si causa principalis finem accipere
et esse super exceptione iudicium sumpserint, ea
illa inuenitur sequerent. 2.° quod lites diuersis p
trahuntur, et quæ una iudicio causæ terminari p
sunt in plura iudicia scinderentur, quod inhibere
reprobatur est l. ult. ff. rem pupilli salvam fore, ne
litis celeriter finem imponi reipublicæ interest t
prosequendum l. de iudiciis c. finem de dolo et contum
optimus tex. in l. item si A. Vo. nomen ff. de
nat. fid. Alterum inconveniens est quod diu
iudicii contrariæ sententiæ ferri possent. Unde aut ipse
repugnantia utriusque executionem impediet Regis
l. ubi repugnantia 288 de Reg. c. solicitudinem
de appellat. aut unus idemque iudex suam sententiam
retractabit, quod eiam d. pen. improbatur l. subsq
A. de re iud. Unde prius de exceptione debet tractari
quam. deuenit ad sententiam, et sic possibile in re
tex. 11.° ordo cognum convenienter ut tot incommoda
vitentur. nec mirum est interrogare occurrere, quan.

Deducit eiam exceptionis verbis 2. argumentum, scilicet
quod necesse non est super meritorii exceptione exceptio
peremptoria sententiam ferri, sed sufficit principalem causam
terminare, cuius rei illa ratio est q. sententia super
causa principali eadem habet pronunciationem
super exceptione, nam si petitur consanguinitatis
exceptione, iudex sententiam ferat, quia virum cum
uxore cohabitare precipiat, vi ipsa declarat exceptionem inanem esse et non fuisse legitime
probatam. Quod si a petitione vxoris virum absolvit
ipso ipso vim tribuit exceptioni consanguinitatis g.
ita, neque ulla alia requiritur pronunciatio ex
eam tex. q.° iudex quæsita Edo fuit oppositum
et principalis causa ~~nullitas~~ instituit ~~principe~~, ne
est tuta ipsa fit pronunciatio ut ait Bald. hic. n.

post vulneratus causa remedium quærere l. ult. C. inquirit causa integra non est transigere burn 46. 2 Antinomia 5. n.° 3. refun.

49

UVA.BHSC

50 Potest etiam 2ª parte 70 dividendi consilii ceco quidque
eorum ac alterum multiplicitas semper vitanda
nullus in magnum reipublicae damnum protrahantur
l. fin. §. ipso in initio l. 1. de Officio prioris, et ut
ipsum ad ordinarij in 6 Clem. suspendatur
de Iudiciis. Cujac. admonet. Robertus lib. 1 sentent.
c. 12. tam alias apostolicis tradidit supra n. 48
nec debet fieri pertinere, qd. potest fieri per quantum
commodum superfluum est vitandum. c. Cognitum
88 dist. c. 2 de rescriptis. Fieri circuitus vitandi
l. 3. §. fin. Ledonat inter l. dominus testa
mento de Conditione indebiti l. singularis de
Reb. creditis Clem. audito de verborum Mental
Comit. 68. n. 19 Unde rutor stabilitatem est so
per exceptione consanguinitatis non necessitate po
nendum, sed tuta causa principali tantum
tempore ad vitandum n. 3. Lunc vt supra n. 4.

51

ideoque in quamvis peremptoria exceptione observandum
est ea eadem forma, et ideo Iudex incidentem quotiens
examinare tantum licitum, sed super principali sententia
pronuntiare tenetur l. 1. vbi petitur C. de ord. iud. l. ofo.
vi ratio l. de qua re 74 in prin. ff. de Iudiciis, qui
recte notat meo sensu accipiendum ex Consultum ci
dum dicit quod de qua re convenit Iudex pronuntia
re cogitur. vt possit vi illa causa de qua principali
tot cognovit, quia sine actorum indicio inclusa est, et
ab eam discutiendam et determinandam Iudex da
tus est, at vt in tertio. si venit in decisum fuit
hum, non est expressa pronuntiatio illius necessaria
sed sufficit super negotio principali pronuntiare.

Verum omnibus hoc clare accidere ne ita no
bis debuit tam circa progressum causae, quam circa
strinqua controversia causam suas hat difficultates
et circa priorem partem Mquirendum est qualiter ope
sita exceptione peremptoria intercipiendum est de ea
quam ad sententiam deveniatur, nam vel potest de
exceptione tractari respectu ~~[illegible]~~ principali
cognitione, vt in c. tuam B. h. t. l. pigu 8. C. ad L. Ig.
de Plagiariis l. quoniam 26 C. de adulteriis, vel potest
in ipsa questione simul tractari vt in c. exhibita 19
de Iudiciis, vel potest prius examinari causa princi
palis, et prius ante sententam inquiri de exceptione vt in
l. qui fori 29 ff. de Iudiciis. Plane in litteris iuris tra
tantum excludit Iudicorum multiplicitas, et
hic solum ordo quoniam vt ante sententam de exceptio
ne tractet verum ibi non dicitur quo ordine sit con
iungenda cognitio peremptoriae exceptionis cum cogni
tione principali.

52

Gravior autem dubitatio in hac controversia, si
consideremus, quod circa tempus opponendi exceptio
nes multum interest an de dilatoriis, an de peremp
toriis exceptionibus sermo habetur. Dilatoriae enim ante
litem contestatam dici debent l. penult. et ult. C. de
exceptionibus l. sita domum C. de Procuratoribus c. inter 20 de
rescript. quia ut exhibet Cujac. lib. 15 obserat. 34 per
tinent dilatoriae ad constitutionem Iudicij. Unde frustra

15. 18.

UVA.BHSC

opponuntur, cum iam ordinatum est per litis contestationem; at peremptorias quoque iudicij tempore opponunt post iudicium caepta vel ad factum l. Siquis 9. C. de exceptionibus l. peremptoria C. de iudiciis l. 2. C. de iudiciis 9. C. de praescriptionibus long. temp. c. 1. de litis constitut. in 6. Cum quis in quaestione iudicii parte exceptio peremptoria opponi posit, et si quis iudicio adhibita probandam rem admittat, merito debitum quandoque dinandum sit iudicium, et ideo ordine sunt considerandae ut exceptiones cum causa principali.

53 Ut autem iudicium vitare re profecto liceat dicendum est multum interesse, an opposita peremptoria exceptio sit praejudicialis, an vero sit simpliciter peremptoria. Si quidem praejudicialis ante est examinanda, et finienda, quam de causa principali tractetur, et speciem petitum d. c. tuam l. 1. quoniam 26 d. 1. praejudicialis 8. Quod si non sit praejudicialis, sed alias meram causae respiciat, inspiciendum est an res confirmata actoris intentionem; quo casu statim ac obiiciunt peremptoriam exceptionem cum probare debet, et de ipsa exceptione tractat l. Siquidem 9. Ubi vero C. de exceptionibus. Quod si negat actoris intentionem, ita de exceptione tractatur, si actor plene probet quod intendit l. 1. Siquidem 9. vbi Bonel. n. 4. Ostrall. l. 22 Com. c. 8. lit. 1. et iste ordo observatur fuit in specie huius tex. vbi per maritum fuit opposita exceptio Veri ipsum Reptari; quae tendebat vir non probatum intentionem suam, et ideo cum Deo voluit legitime exceptione. Unde cum tex. d. ante est tractandum de exceptione quam adfert deducitur, intelligendum est nisi per probatam actoris intentionem de exceptione tractandum sit, et ita observatur ordo huius legis vel. quae prior 29. c. iudicii, ut scilicet prius tractetur de causa, quae praejudicia venit.

54 Quem morem solet diquirendum an liceat simul de causa principali et de exceptione tractare, vel dilationem tent. in c. exhibita 19. de iudic.

UVA.BHSC

ubi propriis communis inquisitis super electione cuius
dam episcopi quam impugnabant alijs clerici, cum
quos fuit facta per electorem ejusdem ecclesiae conspiratio
nis, et excommunicationis, quae legitima exceptio est, et
ipsos ab impugnat. electionis repellit c. intelleximus
7. de postulat. c. cum l. et ff. 22 de reg. jud. c. perdubia 32
Qu. non vero de simonia. in qua causa Nullus simul admittunt testes super electione, et super electi ex-
ceptionibus, et affirmat tex. juris ordinem non fuisse
observatum, et propter eam causam Nullus fuisse appella-
tum. in qua specie in facto constat quaestionem fuisse de
termino juris ordo. an ineo quod super exceptio-
ne et principali Nullitas simul admissa fuit cognitio
cum debeat examinari prius, quam principalis, deinde
de invicem ut sup. traditimus; an vero in eo quod
lite non contestata simul in utraque quaestione testes re-
cepti fuerunt contra regul. c. quoniam frequenter 5.
in princ. et lite non contestata. sed dicendum est
in exceptionibus peremptoris superius traditis esse
hic, et ideo in d. c. exhibita ex alio juris capite
peccatum fuisse juris ordinem et confirmandum
processum, nam licet d. tex. in 2. quaestione Nul-
lus dubitant observare ordinem cognitionis et cum
non observarunt sed inquisitorum.

§§ Ubi autem fuit superius Cessante ut videa-
tur quod cum causa committitur cum clausula
et vocatis qui sunt vocandi, Nullus inquirant ver-
itatem, non solum committit crimenis inquisitio, ut
prius fuit informatum, sed plene causae discussio
et cognitio, atque in definitiva reservato juris com-
muni ordine pronuntiatur. et ex d. c. exhibita colligitur
Quinimo n. 5. quaestiones exceptionis admittere Nulli
ex possunt et debent examinari legitime et ordine,
simul in causis principali tempus est libi con-
cessionem admittendi, sicut in aliis Nullitatibus fieri
solet. Quinde etiam notandum est, quod exceptio-
nes oppositae contra ejusdem electi in d. c. exhibita
dilatorie erant introductae Quinimo n. 9. quod in
exceptione excommunicationis dubia quoad exploratae

c. exceptionem 12. de exceptionibus, et exceptio conve-
nationis similiter repellit agentem ad judicio sed non
profert controversiam, neque confirmat jus actoris, et
ideo merita causæ non respicit dilatoria, ideo Ecclesia-
cum Judices teneant procedere juxta ordinem dispo-
situm ante litem contestatam tractare opportebat
de hac exceptione l. penult. C. de exceptionibus. l.
fin. eod. tit.

§ 56

Colligit ergo ex premissis dictis verus sensus d.
c. cum dilecta. Si enim turbatus ordo judicij proponi
quia Judices formam mandati Excelsorum suam
servant, cum inquirendi super electione sibi commissa
cum debeant ordinem juris servare, quæ quidem iusta causa fuit infirmandi processum, et
non licet discedere à forma Rescripti c. cum dilecta
de rescriptis. 2°. turbatus etiam fuit ordo horum
tanquam inquisitorum super causa principali, et ex
rationibus dilatoriis simul coniunxerunt, cum prius de-
berent de exceptionibus tractare ex predicta juris-
dictione. 3°. etiam fuit turbatus juris ordo, quia
in eadem causa principali lite non contestata tam
Reges quam contra regul. d. c. quemadmodum Reges
quæ in causa electionis suæ antiquas approbat
ante sanctionem Clement. dispositionem disposuit
Bruno ubi supra n. 19.

Ob. Requirunt l. 1. 7. tem. quæ patet.

§ 7

Obiici pro hac observatione et recentiori praxi in
hac parte introducta numerosa alia media
judicia rescripti c. cit. etiam secundum quod aliquæ
etiam exceptiones peremptorias sunt, quæ lites dirimunt
imedium, velut exceptio rei judicatæ, res finita
transactionis, quæ lites finiunt dicunt, sed dicis nunc
est id non contet, nam alias ad principalem causam
referuntur. Alij autem post Sextum approbant, ubi
ut ex ipsi monstrant Rej in principio 7. tem.
Utrique autem consanguinitatis degunt in loco
quorum tempore, ubi de costa tractari admittit
tur, quia in hac causa illud singulare est ut
sententia nunquam transeat in rem judicatam
ex S. C. consanguinei l. de sent. corrupt. Bruno
ibi.

UVA.BHSC

58 Solet etiam dari pari ratione. Sanchez tom. 1 de matrimonio lib. 2 disput. 26 n. 6 et 10 dicit. Vbi obstaculum per maritum propterea excepitur consanguinitatis contra vxorem petentem, non tantum de ea exceptione, sed insuper petitionem repellit et repellit. Quapropter dubium tamen est magnum inter vtrumque dissensionem esse, nam in c. ex consultatione mulier a vir licite mutuam ipsam cohabitationem petere possunt et petere et petere debent; at in hoc casu petitio tantum petere experitur et distinguit Pontifex in c. litteris 13 de rit. desponsat; nam ad coniugalem cohabitationem duo concurrunt remedia, petitio et exceptio; petitio loquitur, quod vnus ex coniugibus actionem suam esse, quod cum eo matrimonium contraxit, iuxta ritum traditi fecit, et quasi de proprietate experitur; possessio autem agit, cum petit vnus ex coniugibus, quasi in sua dimissus, qui antea mutuo cum spiritu cohabitauerat ut explicat et distinguit Hieronimus Noirot in c. litteris mention. Interque remedia hoc discrimine tantopere notandum. 1um est quod ad obtinendam inspectionem poterit adhibet mutuo validis, legitimo consensu facta contractum; at vero ad obtinendam inspectionem nullatenus probare mutuo defacto contractum, et ipsum quod ad formam extrinsecam et solemnem licet aliquatenus indirecta vitio Bertrij 2 c. ex transmissa n. 2. et 10. quia prius expressis ipse posteriori in libera persona non admittit etiamsi posteriori vnus matrimonij probandi est, aut per duchiam vxoris in domum mariti et vi c. ex parte 14 de restit. spoliat. aut per capitis ex hinc c. ex transmissa sub hac distinctione quod tradit Lagodey tit. 7. de matrimonio lib. 112 n. 8. non satisfit restitutio ad solam cohabitationem satisfit exponi facti traditionem indomum ex qua traditione posteriori quod nil. sed vt satisfit restitutio ad vsum coniugij non sufficit solum traditio, sed requirit vltra quod inter coniuges fuerit habitum carnale commercium post matrimonium celebratum.

59 2. differentia est quod vbi agitur petitionis plena qui

UVA.BHSC

ho examinatur, et omnis legitima exceptio admitti
quæ merita causæ respiciat, sive per eam diuimatur
matrimonij vinculum, vel ab per exceptionem consan-
guinitatis utriusque &c. sive etiam maneat mutua
cohabitatione, vel ab per adulterium hæresim aut similia
d. c. ex transmissa 8. c. litteris 13 infine de rescriptis
spoliat. c. quemadmodum 25 de probationibus, c. 2
de adulteriis, sicuti agatur per sententiam Iudicis non
impedit Ecclesiastica oppositio exceptionem consanguinitatis
ut in d. c. ex conquestione in parte distinctione legis
in d. c. litteras, neque etiam per exceptionem adulterij
vel aliam similem Sanchez lib. 2. disp. 12. n. 10
adeo ut licet consanguinitas sit notoria non impe-
diat Ecclesiastica c. 9. de diuortiis, quæ sententia pro-
procurantur parentela exceptione utrum c. significasti
4. de diuortiis, sive ut in d. c. 3. cod. pro-
mat ex consanguinitate

60 Sed hanc doctrinam aliter opponit tem. in
c. significasti 4. p. 6. consultationem. vbi propter notam
adulterij obiectam per maritum vxori. Iudicis ipso
rio agenti Ecclesiastica effect. Quia sunt ut comprehendit
varia, ~~attinendo~~ se expedient ut appaet ex Bonacina
dicta in d. c. significasti n. 8. Ioannes n. 5. Covarruvias
2. de sponsalibus c. 7. §. 5. n. 12 Sanchez 2. disp. 12
38. Cujac. in d. c. litteras Bellus hic a n. 21. Alij
dicunt, quod licet consanguinitas, vel adulterium notorium
sint, non licet coniugi sine Iudicis calculo se separare
vt in d. c. 3. adhuc tamen si certa prohibitionem
vnitum fuit, tenet illud ex sententia d. c. significasti
quia tanta est vis notorij vt effectus Ecclesiastica pro-
fediat. Quæ exceptio non conuenit d. c. 3. quia
non tantum dicit, quod non dimittenda propter
notoriam parentelam sine Iudicis calculo, sed etiam
concedit Ecclesiastica vxori spolium, quam mihi
quæquam placuit potuit

61 Ioannes Andreas, Cujac. et Sanchez vbi supra di-
gunt inter exceptionem notoria consanguinitatis, et
adulterij; quia tiant notæ et omnes fouis dicuntur
et inter exceptionem adulterij notorij post spolium
mixi; nam exceptio quæ comprehendit tamen sententiam
Ecclesiastica non remotam vt in d. c. 3. Quod pa-

quia ratione notorie interceptaverunt
Sunt ordinem. Stan. C.

UVA.BHSC

et in excepta adulterij notorij, propter publicum nam
ut inf. c. significasti 4. ~ tyr. Libertas nobis arrisit
nostra dum disputamus, sicut qui publicum adul
terium post sponsalia admisit, idcirco remuneratio sui
Oppositi contraria privilegio restituendi sponsi nul
lo ipso quod adulterium admisit manifestum facto
sibi indignum esset maritali consortio, quia ex
divina etiam permissione inter coniuges dicuntur
Matthei c. 18. Plane exploratum est pro delicto
restitutionis remedio renuntiare, non tamen ex
pace Domini C. digestis, sed etiam tantis c. 1. C. de
rest. spoliat. Sed cum adulterium ante sponsalia
admissum et restitutio differunt nec, q. permissum
est propria authoritate duos sibi licere, et alterum deri
cere, nec exceptam dijunctum est adulterium admissum
à coniuge, cum aliis tenus licuit, ut expendunt Cardi
nal. n. 2 Oppositus n. 4. inf. c. significasti. Ex
argutis aliquis interpretes ab hac interpretatione recepe
quasi nulla congrua diversitatis ratio traditi esset inter
adulterium ante aut post sponsalia, q. respondendum
est convenientiam non esse atq. ratio sunt duplex
et q. nullam fiet exceptionem ad restituendum eten
dam adulterium commissum citra spem matrimonij ut
ait tex. vt c. gaudemus infra de divortiis

62 Oppositi etiam contra hanc explicandi mutuam
constitutionem, quod non potest inf. c. significasti con
siderari renuntiatio privilegij propter sponsalia spe
ralis, cum mulier petat virum instanter mico text. et
tamen affirmat eundem esse virum sibi certissimum. Neq
potest dici, quod renuntiet violento, quod ipse instanter
exigit. Sed respondendum est quod licet deposita mulier
virum sibi verbis regerat, tamen admissa adulterio de
eadem petitione se indignam reddit; et aliud facit aliud
verbis refert. Unde etiam virum repugnat existimandum
et privilegia sponsij renuntiare; quia cum verba contraria
sint fidei, res facti probatur et permanentis, quam
verbis voluntatem declaramus ut tex. c. cum M. g. de
constitutionibus renuntiare dicitur.

63 Ultimo dicunt in casu tex. nullam non esse ut de
exceptione sponsi. Sed contra hoc principium est-

UVA.BHSC

c. 20. Sed quia
c. dilectis 32 V° non obstante relectione
cum franc. V° de franc. & fide instrum.

cultatem monetae nonnulla fieri loca, in quibus tempore exceptionis nuncium est pronunciatio ut constat ex c. 5. h.t. l. 3. §. 1. de jurisdictionibus l. intra 39 de minoribus l. libris 7. §. ult. ff. de lib. causa. et ita etiam communiter quia controversia judicium non aliter finem accipiunt, quam pronunciatione judicis, qua vel condemnationem, vel absolutionem continent l. 1. ff. de re jud. quae res ut componant magis vulgo distingui solet in exceptiones emergentes sive dilatorias, et in exceptiones incidentes, seu peremptorias. in his affirmant pronunciationem necessariam non esse, cum satis sit pronunciare super principali ex sententia nii tempore. et l. 1. de re jud. in dilatoriis vero exceptionibus pronunciationem necessaria est ex l. 1. libris 7. §. ult. et l. intra 39 inhibent ~~[illegible]~~ tempore. vide. ex parte 6. V° sed q. de appellation. l. 4. C. de dilationibus.

64

Haec tamen distinctio indiget explicatione quia licet super peremptoriis non esse necessaria specialem pronunciationem, nihil praecedit quin de iisdem judicium incedant, et de eodem judicio examinantur ut in specie nii tempore. et l. 1. et 2. de re jud. sed si coram diversis judicibus causae agitentur, quae inter easque fuit oppositio exceptio incepta est ut de illa cognoscat ut in 3. h.t. tunc oportet ut qui de exceptione cognoscit 74 super eam pronunciet, quia non aliter exceptio finem habere potest, quam si super causa matrimonii decisa sola judex certus et competens, propter eadem ipsa, idemque efficere debet l. aequum de 74 de judiciis.

Explicandum est etiam quod diversum pronunciationem et sententiam super principali, in causa pronunciationem super exceptione, ita ut procedit quia exceptio directe opponit intentioni actoris, ut merita principalis causae ex iis exceptionibus pendent, quae tales pronunciatio principalis et non pronunciatio circa exceptionem c. debitis 21. V° Mirandum de re jud. coram. practic. c. 6. n. 8. et decision. 82. l. 1. g. ~~126~~ 128. quod si exceptio non sit directe contraria actioni, sed indirecte sup-

exceptio intelligitur tempore jud. ~~[illegible]~~ legaverit 74 [illegible] ut effectus ad aequum et legitimum tempus [illegible] debet pronunciare, ita debetur [illegible] judex principalem [illegible] in eo incidens pronunciatio exceptionis ut [illegible] ita fiat ejusdem de competentia [illegible] ibid. Ubique respicit q. aequa ne cognoscit Papae 74 de judiciis. [illegible] pronunciationem sive exceptionem [illegible] et omnia [illegible] principali et non contrariae 5. n. 8.

65

UVA.BHSC

principali promittet, non videtur super exceptione potuisse, et de illa iterum tractari posset L. si inde 15 de except. rei iud. alias ideo si exceptio compensationis actori opponeretur, si pluies eam non impetrarent, iterum tractari posset L. si autem 8. §. 11 operandis ff. de except. cum L. 2. §. postea ff. de contrar. iud. L. quod §. §. ult. de Compensat.

66 Illud vero quod insinuavimus in dilatoriis subiicit necessariam esse pronuntiationem, ita explicandum est, quod ea hujus generis requirant dilationem magnam, alia leviter expediri possint cessante ex statim affectu distinguendo; priores referuntur ad sententiam ita vocatae exceptionis in L. nam postea §. de iureiurando ita observatur in L. 1. n. 33. tit. 5. lib. 4. recognitionis ubi n. 35 regulam posuit eaque exponendo sit, apparum exceptionum determinatio debeat expectari Molina tit. 4 c. 9. n. 40.

67 Non est etiam omittendum in hac tractatione quod illae dilationes quae tacite et statim distinguntur aut terminari possunt expressa pronuntiatione ut in d. L. intra 39 d. L. interis 7 §. ult. aut potest etiam ad ulteriora progredienda quasi tacita pronuntiatione super dilatoria Bachovius tit. 1. controversia 43. nam expressa ad ulteriora adque devenirii non potest ipsa exceptione recusata tacita resultet pronuntiatio Castrensis consilio 132 lib. 1 sed arbitrio judicis relinquitur ubi expressa ulteriora pronuntiari debeat Menoch. de arbitr. casu 167 n. 5. et ideo merito expressa pronuntiatio fit in d. L. intra 39 et in d. §. ult. et in c. significantibus 38 de offic. et pot. jud. deleg. sicut etiam in prorogatione fori arbitrio relinquitur expressa an tacita pronuntiatio fiat debet c. cum Joannes 10. de consilio Ripa Instructorum Menoch. de arbitrariis ubi proxime.

68 Ubi tamen dicitur est, quod ex hac traditione deducit nullam esse differentiam inter dilatorias et peremptorias exceptiones, quae quidem in ubi tacita pronuntiatio sufficit, et ex arbitrio judicis pendet ac in his tantum

UVA-BHSC

ferat. Sed est quaestio magnum inter utrasque exceptiones discrimen reliquit. 1.° quia in prorogatoria praejudicia possunt ex facto lata in principali; in dilatoria vero ex praemissis ad relationem. 2.° quia in prorogatoria nihil est praeter utrosque statuendum, sed utrinque hoc tempus. Sed hoc ex arbitrio judicis pendet c. cum causam, sed in dilatoria parte instante de statim judex stare illis promittere alias jura ad eo provocat. Haec sententia in c. contingit 15. de judiciis c. ex parte 67 de appellat. firmant cum Felin. in c. exceptionem n. 23 de exceptionibus Bartol. in l. 4 n. 4. C. de dilationibus.

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA.BHSC

Ad tex. in cap. tuam 3. de ordine cognitionum

1 Hujus textus auctor est Honorius 3. Romanus P. originale illius temporum injuria periit, sed extat quod fragmentum in S. collectione Decretalium et refert Cuyac. in c. 1. tit. Personis Parsa ad Innocen. n. 1. Disputatio hujus loci finitima valde est quæstioni, quæ in parte 1. tit. 6. libri 1. Institutionum, non hic occurrit duplicis causæ ordinem; inquam altera de successione agitur; in altera de natalibus seu de legitimitate, ut in c. latore 5. quæstio fuit legitimata quam prior decretum infaustum fuit causa successionis, inquam incidit concepti primum et quidnam illegitimitatis quæ fuit, deinde ad aliud tribunal, videlicet Pontificium.

2 Species tex. varia ab integra ab Innocentio secutus est cum Innocentio Crimo in S. completione Decretal. tit. 3. de Rhinieter. historia pertingens Isabella filia Almarici Regis Hierosolymitani rapta 1° Hermenfredo vel Henfredo Torum; secundo Conrado Marchioni Montiferrati; aqua rapta fuisse volunt clerici authores; alii alia matrimonia contulerunt ab Henfredo separata sub pretextu vel consanguinitatis, vel affinitatis. Sorores nupsisse contraxit cum Henrico Comite Trecensi, ex quo procreavit Adelam et Philippam. Adela nupsit Hugoni Regi Cypri 3. deque infra tex.; Philippa Erraro de Brienna. Post mortem Henrici adinducta fuit comitatus Campanie Theobaldo regis ex fratre ipsius Henrici sententia Parium Francie anno 1216 sub Philippo Augusto contra Philippam et Erraro de Brienna. Prima Adela sua jura persequi voluit superiori Comitatu, et a Theobaldo suisque illegitimationis excepit, sed videtur subtile propositum, nam illegitimatio debebat provenire, aut ex adulterinis, aut ex incestis nuptiis Henrici et istarum Adelæ parentum. Adulterini non poterant esse

Sub finem hujus epistolæ sodalicio 8° franciscanorum Regis Philippi Augusti ut habet Cronica infra quinquennium S. completat. decretalium Innocentii 3. ad hunc.

UVA-BHSC

quia constat ex Hist. Stephano Lusiniano in hist.
ria Cypri Isabellam tempore quo contraxit cum
rio Viduam fuisse Henrici et Conradi. Nec ex
verisimile quod Joannes Incarnatus cum nullam au
utorem Chronicis, nec diligentissimus Tillerius e
tissimus Genealogiarum Stellae investigator, nec do
marthanus Scribam vellet facere de consang
nitate antaffinitate Henrici et Isabelae, nisi p
gis credibile est nullam vinculum inter eos inte
cesse, nec in transactione facta authoritate S
Ludovici Regis Franciae anno 1228 inter Nicola
dum et Adelam super comitatu Campaniae, et
defuncti Hartlini non constat in tali transactione
Adela fuisse sororis ut est visum apud Guillelm
de Nangis in vita Divi Ludovici, nisi separatim
quod monet Innocentius 3. epist. 2. ad Compaen
num Archiepiscopum et episcopos regni Legationis fun
Henricum Comitem Campaniae ob culpas per ipse
esset cum Regina Hierosolymitana nuptias. Se
quidquid sit de caeteris validitate non est du
quod fuit a Nicolaho ipsius Adelae coram Re
Francorum natalibus sive illegitimitatis caeteris. Q
quidem tanquam spiritualis fuit deducta ad forum
Romani Pontificis, et ne Rex Francorum procederet
causa principalis Nuptiarum traditur Comitatus Ca
pania, quemquam natalium caeteris Judicio calu
sacro terminandae rescribit Q. Honorius 3. Lud
Regi ipse ecclesiae causa principalis assumit de
natalium causa legitimitatis Judicio terminandam
causa Nuptiarum pendet in causa natalium cum
de illa cognoscere nihil aliud fuit quam diversis
causis intricare rerum et confusionem quaedam judicii
non parvam. et hic caeteris inhibitio non fuit
facta aliquid Honorio Philippo Regi a Ludovico
natus.

Sic finem huic curae litterarum nostrarum primorum
agentes ut nunc informamur, quia in Nuptiarum caeteris
fuit deducta coram Rege Francorum caeteris defuncti
natalium, qui inerat principalis Judicii pertinens
Comitatus Campaniae. cuius caeteris causa ad
ecclesiasticum Judicium deferendam est, cum in ea

3

UVA.BHSC

Legitimi matrimonij indicia opponat. Nam ex
plerumque est Romani causa matrimonialis solum
ecclesiasticum judicium cognoscere ipse c. 1. 33 q.
2. c. multorum 35. q. 6 c. 1. de Consanguinitate
c. audivimus de Clericis Peregrinantibus. Bridanus de
28. Longitudin. can. ult. et denique c. 20. pertinet
enim ad merum forum, etiam in causa matri-
moniali arbitris sumi non est c. penult. de in integr.
restit. nec magis aliqui Judex ejus inferior de ea
causa cognoscit 8. c. accedentes 8. c. 20 Rituale
Sporkhist. 2. q. 1. c. 8. Stroppy lib. 2. de Bicario Ep.
c. 34 nec in ea parte Secularis Judex, Sed Eccle-
siasticus, quia Facta Judex competens incidenter
exemplo Laicorum Coniugium non regat illius
tempo. Ecc. Sunt pendet in causa spiritualis, qui tai
dem infidelitas profana Judicis Laici notent Parmenian
hic. n. 9 Barbos. Jur. Eccl. Ecc. n. 22 Solet. matrim.
q. 1. n. 6 referunt ipse loco citato Bernardino allorio
ordinij non solet regere Mindenham prorogat.

Sed vero aut. tex. n. 1 Bellamera opposit.
3. ab hac exceptione recusare, existimantes suspicionis
questionem non fuisse inchoatam quod Rege, domo fuit
definitum a Pontifice natalium causa, quod colligunt
ex verbis nisi tamen ibi Legendum ex illa suspicionis
causam inijeri. Nam si fuisset inchoata causa
suspicionis, antequam Rationibus quibus ad Pontifice
fuisset facta, proferam vetuit tex. verba inijeri,
Sed alio q. causa suspicionem significant. Proinde
fuit quod dicunt Stuchio fuisset inchoata prinden
natalium Quibus non erat deferenda ad judicium
ecclesiasticum, quia de matrimonio et illegitimitate
rem inidenter tractat, non principaliter quibus agitur
super successione, et licet inid incidat quibus notabile
atq. de Ratio de matrimonij valore ut principaliter
Super eo pronunciet, sed ad eum prius effectum ut
principaliter pronunciet ac suscipi habet ad quem
pertinet. Neque spere dent Bartol. in l. Papia
n. 5. quibus tenet. Tractandum est coram judice laico
quoque quibus hoc facti magis quam juris; cognitio
autem de facto rei spiritualis ad Laicum pertinet
c. 2. de Sponsal. in b. decernimus de sente excommuni.

UVA.BHSC

in 6. idem ob generalem quotiens matrimonialis controversia nascitur inter ipsos coniuges, sed inter eos ipsos et alium extraneum, aut inter alios de verso.

5 Verum ut ad Pontifices pertinet ipse causam cognoscere, ita et ipsi ad eiusdem Sacramenti Vinculum et Bellum regere, ut ita ad illud Ecclesiae Matrem (alias enim spiritum extinguunt) et ad illius Pedibus defundunt eius rem. Ecclesiae capit. Cum viri remedio L. desponsi C. de ingenuis manumissis ad quamcumque causam civilem et criminalem inquiunt, de aliqua dispensatio fit extendi solet, ne vel hoc ius Sacramentum laedat, vel detrimentum hoc ei importet, ne amplius se ea contendere possit Bonacina disp. 255 n. 7. Gabriel communis lit. de actionibus 2. n. 2 Gail. lib. 1. observ. 9. et 97 Covarruvias 1. Variar. c. 18 Gudelinus lib. 3. c. 4. n. 2 Garcia de nobilitate gloss. 4 a n. 4. Liut. Sarnelli lib. 1. Selecta. c. 2. et lib. 7. c. 6. contendat tamen et L. desponsi ad solas liberalis causas pertinere quia Ecclesia agere vetat omnino ex [illegible] C. de his qui accusare possunt L. sicut tempora 6. de remiss. pignor. L. Alia 18 de accusation.

6 Multo tamen rectius dicunt hic Pontifices Bellum intellexisse. V. g. ex litteris si constat ante hujusmodi praeparatio judicio disquisitionis, et ex facti historia apparet prius disputatione controversia fuisse inter personas suscitatam et Decretalis. 1. C. g. Consultationi causae tractant, cum inter duos matrimonii controversia suscipitur disputatione et [illegible] terminanda et finienda etiam si ipsa illegitimatio personae [illegible] Decretalis c. Lator 5. c. causa 7. quaestio 1. Ratio. Nam fiunt hic concepta [illegible] legitimo et judicialiter est L. 3. 6. et quid deliber. agnoscend. [illegible] personae legitimae et judicialiter. Id est sicut [illegible] Quae matrimonia [illegible] non sunt legitima 8. c. Lator 8. c. causa 7. [illegible] quae in his omnibus [illegible] est utrosque concepta [illegible] id est prius [illegible] alter, [illegible] Maior est enim lit. de re spirituali, [illegible] ab eis [illegible] controversia [illegible] fondet, nec alia contraria, aut diversa [illegible] judicium ordo [illegible]

Aliud fiunt [illegible] quae [illegible] [illegible] nihil [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

et exprimit in hac tex. oportet eum id absolum esse
si remittatur dimittenda contradictio supra n. 3.

Nec refragantur fundamenta adducta ab Imola
et Bellamera, non primum ex eo dicit. quia illa verba
ita: legendum ex illa suspicionis causam inuiges
ita sunt exponenda ut causa suspicionis pendens
dicatur a causa illegitimitatis, non idem q. prior
fuit ad Pontificem allata natalium causa pendet
ex controversia circa super natalibus pendet utro quoque
suspicionis, quia si esset and illegitimum
matrimonium controversia a suspicione removeretur
est eius ratio L. ult. C. de naturalib. liber. Persona
verbum inuiges recte a Pontifice usurpat, quia eius
suspicionis causa causa fuit errori Philippi Regis,
et causa natalium incidens ad eidem ad Pontifice
commissa fuit proponit, at mortuo Philippo in locum
eius suffectus Ludovicus 8. rursum de causa tue-
ri suffectus Ludovicus 8. rursum de causa tue-
tere cepit, et ideo quod ipsum Ludovicum nova
hac causa erat, quare Pontifex eum monet recog-
nitionem eius causae suscipiat, id est suspiciat.

Minus difficile est aliud argumentum desumptum
supra n. 4. ex eum oppido contra Bartolum
de causa matrimoniali integra spirituali solum judi-
cem ecclesiasticum cognoscere debere, sive de ex prin-
cipalis tractetur totum c. 1. h. t. c. nonnulli 12 de
Consiliis sive incidenter ut in mo tex. et ind. c.
latet, et sing. de eadem quaestione incidenti Judex con-
tentiosi disque cognosse debet, sive etiam tacite
Monumentario super suspicione autem super suspicione
ex matrimonio pendent, nam qualiter cum
de matrimonij vinculo tractet quatenus referunt ad
id ecclesiastica ita Mevgnder n. 5. Sthi n. 6. Stuk
Matrimonio Capitulo decis. 7. n. 4. Bartolus in 3. l.
Cite.

Nec faciunt Sententiae Bartoli ex eo q. de hac causa
matrimoniali Judex laicus cognovit, quia de causa
matrimonij etiam spiritualis, quae facti cognitio pertinet
ad laicum c. 2. de suspicionibus lib. c. decernimus
8. de sententia excommunicationis lib. non respondendum
est ratione incidenti articulo non pertinentem laicum

UVA.BHSC

superfacto matrimonij, sed potius respiciat, quæ ratio
ab utraque fiat in memoriam revocandum est
supra tradidimus n. 2. circa speciem nullitatis
et q. fuit oppositum Adde natalium exemplis et quod
testatur magnus Abbas Regnus et Regentinus cum
Hermico Inuchosu Guisio et quod alij multi effecit ex
tempore, ex qua causa matrimonium rescindit ad multiplex
causam quæ A. quibus sint legitimi

10 Deinde cum agitantur et quæstiones fuerint non
distingui a quæstione facti in controversiis spiritualibus
quæstio duplex cum tractat, sive principaliter sive mediate
de valore matrimonij seu alterius spiritualis actus, seu
de facultate contrahendi. quæstio autem facti tunc ve
tatur, cum non dubitamus de valore matrimonij, aut
alterius rei spiritualis, sed tantum de facto an sit
matrimonium contractum an sit excommunicatus
nec, an sacramentum sit suscepturus, ita confirmat
Clemens ind. L. Rhi n. 7. Bartol. in l. quæ
C. de judiciis Covarruvias de sponsalib. 2. p. c. 8.
n. 3. Ple Barbosa ind. L. Rhi ff. solut. matrim.
n. 22.

11 Onde liquido constat in nullitatis controversiis
de matrimonio causa quamvis non sit
hinc, quia controversia non versatur circa facti
matrimonij, sed circa; an consistere possit ma
Hermicum et Bellum, et an liceat habere ut
vivo tempore matrimonij cum Hermico. Apparet
etiam quod ob de matrimonio controversia Eccles
in quibusdam de facultate legatione probata, de na
tale, quod infidelitas laicis inuidat, de illo tractare
Seculares Judices poterunt si modo nihil sua
Indicium revocabit, sed tantum matrimonij
tum, ita Bell. hic qui recte docet, quod nisi
facti causam laicis Judicibus tribuerentur, plerum
illorum fundatio supervacua redderet. Cum ta
in controversiis spiritualium civilium quam cri
minum inquisitio facti matrimonij frequenter
inuidat.

12 Difficile tamen redditur nullitatis
c. consist quæ J. quibus sint legitimi dum ut ma
congruum esse ut matrimonium matri exempt

UVA.BHSC

[illegible] ita vinculum non fuit causa. Non enim licet ni
[illegible] inter tractare de matrimonij [illegible] controversiis
[illegible] cognoscere, cum hæc quæstio non oppositi
[illegible] sed civilis. Q. Sentam di cap. causam quæ
[illegible] ita le mun. [illegible] si nulla fuisset causa
interrumpat et si hæc [illegible] aliud debuit obser
vari. Ringe controversiam [illegible] de
inter filios, nepotes autem [illegible] de
[illegible] matrimonij [illegible] non [illegible] causa
[illegible] dominari. Inter [illegible] criminalis [illegible]
[illegible] matrimonium causa [illegible] mortis [illegible]
[illegible], q. crimine mortis [illegible] l. 1. §. 3 [illegible]
[illegible] si [illegible] vel [illegible] §. [illegible] 6. §. 3. ff. de [illegible]
[illegible]. Cujac. 21. obser. 29 [illegible] tamen
[illegible] matrimonij [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causam quæ
[illegible] tractare.

Obiter: tamen potest ex eodem modo [illegible]
quæstio spiritualis [illegible] profane [illegible]
[illegible], ita quæstio profana, e converso, [illegible]
[illegible] spiritualis [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible]. Duo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], non [illegible] c. cum [illegible] 7. [illegible] causa [illegible]
in spiritualibus [illegible] [illegible], ut in c. 3. de [illegible]
[illegible] causa [illegible], [illegible] profane [illegible] ecclesiastica [illegible]
[illegible]. Nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

quæ incurrunt inter istos casus antiquitus causa
spiritualis incidit in politicis et civilis concursu judicis laici
an è concursu civilis causa incidit in spiritualem an
vice versa, hæc omnia eadem tractanda est, quia
laicus incompetens est cognoscere spiritualia, cum sponsalia
ex tione incidentis non propagetur contra illius sponsum
diversum è in calumniosis, sic omnis tione incidentis
spiritualis causa civilis cognoscit etiam ex non ex
stricto in capite sed in completo, et ideo jurisdictionem
posset adipisci S. quoties Lesdinis S. nullo ob cognoscendum
quem etiam hoc casu notat Cornelius consilio 330
n. 10 quem quadit tit. c. 3. Lebonat. pates.

Verum tamen videtur posita doctrina ex ipso
c. 3. ubi judex calumniosus in causa laici statim
judicat post definitam tione questionem principalem
matrimonij. Unde videt q. de causa laici sed sunt
cognoscit quæst ad extra judicis pertinent. Hæc quæ
et confirmam q. tione coincidentiæ civis cognoscit
cognit, q. etiam alia tione coincidentiæ c. 3. q.
si incident de eo cognoscit judex, ut statim cognoscit
matrimonij et laici terminabit exemplo tex in c. 1.
infine h. t. Leonat. cognoscit.

Unde ad stationem generandam est 1°. incidentem
questionem sufficiens posse instituere laicum, ad
in conspectu vt in c. 2. h. t. auctum actionis, non
multum pertinet, et sunt concursus quotiens ad cu
sum pertinentem vtrum exemplo l. c. 3. non loquitur
cum causa in matrimonium incidit nisi c. 3
adeo auctorum est matro, sicut non sufficiens, non
loquitur confirmat posset l. incestus 52 l. a divo 58 ff.
vita nuptiis. Ut si quæ fuerit matrimonium solute et
statim laici respicit libet c. 1. et 2. Lebonat int. 1. 2. h.
questio super respicere laici instituit in h. c. 3.
per non conspectus sed sunt actionis et respicere
casu quo matrimonium solvent et agant ex l. con
de dote quam à viro mulier repetebat cum vero
ingredite demonstrant.

Notandum est etiam 2. indicium ex
consortium communi, nisi posset ex una sola tes
non sumit, vel ipsis testimonij, multis enim
quorum est ut aequa ne cognoscit, de eadem pronuntiat

UVA BHSC

debeat l. Lapsus 74 ff. de iudiciis. sic quod simul cum
ratione controversiae ante definitae causam finem habet, et
ita accidentia sortiuntur quae sunt controversa. l. quod tamen
21 infra eodem ff. de regulis iuris. l. cum 29. §. ex
causa ff. de minoribus, nisi forte ita causae connexae sint
separari nequeant, tunc enim simul de eis tantum diu
de negotio fiat, l. ipsum 25 ff. de iudiciis. l. in hoc iudicio 27
ff. familiae hersc. Lout. d. Mellchior Novar. lib. 2. illustr.
trac. 2. c. 5. a. n. 6.

18 Quinto notandum est 3. notabile pronuntiari posse
separatim causas diversas, etiam si ex eisdem pendant per
modum principalis et accessorii ut in specie l. A. C. de
positis, aliquas modum principalis et dependentis ut in d.
c. 3. de dolo inter, cui adde plura verba dependentia
in eadem sententia, inter illa tamen dicta additio si
incausis dependentibus, aut accessorii dependentis, quia
ratione causae sunt principalis potest etiam ferri sententia
in accessorio ante d. c. 3. sed non ipsum iudicium adeum
est. Nolete principalis actione, cui causae dicta non
fuit ulterius in hoc iudicium ferri ut in l. ut ff. de
eo quod certo loco l. A. C. de appell. Barbosa in l.
1. §. n. 43. ff. de let. mulier. qui elegant explicat.

19 Ultimo generaliter notandum est tertiam pronuntiationem
tertiamque sententiam esse inter latas in principali causae
quoad cognitionem principalem, quae est incompatibilis con-
sensui possit, sed in causis diversis, originis causae
dicta incompatibilis, non valuit tertia pronuntiatio
circa quaestionem incidentem ex sententia lata in causa
principali ut ad text. in c. 1. h. t. de ord. cog. adhuc
capiamus.

20 Circa quinto non solum materia difficultas et
simul detegit varia scripta d. c. 3. de dolo inter q.
latis causae legis si mutui in quaestione matrimonii,
non quidem ex modum cognitionis principalis aut prae-
ditialis, sed dependenter, et accessorie in modum cohae-
rentis; q. inter terminos matrimoniales controversia de
per totum pendere est. Quae tamen accessorie considera-
ri potuerunt vel judicia ecclesiastica de illa cognoscere
dicamus, latis hodiernis diversis id eadem non pertinent
sed cum sint separatae causae matrimonii, non tenebit;
etiamsi ut horum simul sint terminare et finire

UVA.BHSC

et pervenerunt deinde judicium, pronunciantes primo
impedimento matrimonij, deinde impedimentum dirimi,
plurimis causis in illem judicem deductis, quae
mutuae cas definire, vel separatim d. L. quid tamen
21. cum similibus ad quam interpretem recurrendum
est Bertrand in L. 1. ff. n. 47 infra et n. 48
de solut. matrim. et hinc deducit ratio quare
si inst. c. 3. de donat. inter, reputent dos esse
tam matrimonij controversiam, locum non habere
prorogatio jurisdictionis ecclesiastici, quia tunc de
peterentur non incidunt sed principaliter Amarmu
consilio 21. n. 20 notat cum Gram d. c. 3. verb.
auctorij.

21 Obiiciet adhuc praefatus c. 3. de donat. inter
c. cum litigij 5. dilectorum ubi proponit principalis
dotem suae petitam coram judice ecclesiastico. Sed
quemadmodum tamen est mulierem de quarti dotem
reputatam suae opposita praejudicium secularem
d. propter delictum mariti fuit ablata propria dos
cum regula titali C. ne uxor pro marito. Idem autem
ecclesiastica ratio consent, quia videmus opprobria
omnis sui sexus ecclesia suscurrere debet c.
c. exiam 15 defer. conjug. parte 6. Decim. conjug. ubi notat Abbas n. 11. Sed
cis inst. c. cum litigij mulierem non suae culpae
quia adhuc maritus prius proponit. Dicitur tamen
mulierem illam quoadusque reputari dotem, q. mariti
illius esset; et idem autem est non habere ma
tem ac habere inutilem cap. inter, eunctos com
verb. inutilem detraxit. cpi. gta inst. Lit. vo
obiicit C. de legatis Bertrand d. L. 1. ff. n. 50
solut. matr. Covarrubias practic. c. 7. n. 2.

22 Nostamen exco. potest ex dictis inferri rationem
esse in omni casu pertinere ecclesiasticum
dirimi dotem reputandi, licet non fuerunt alia con
quae viventis maritis poterit comprehendi, quam
ecclesia vidua protegat ac defendat inst. c. cum
ex 6. c. significantibus de jure delegati c. mulier
dignet. Inter c. mulier 27. d. D. S. non tamen illi
nisi fori privilegium poterit, nisi etiam in oppo
propinentur sit inst. c. cum tenor notat Schering.

UVA.BHSC

practi. q. 44. n. 9; et lib. 3. q. 29. sed antiquior
magnaei praedet vt. Bonacina ubi sup. et ante dictis
causa coram eius tractari debet, cum de petitio
legato testamenti relicto disputatur. Deluca in
tractatu privilegiorum pauperum part. c. 52 a n. 19
usque ad 25. ~~[illegible]~~ lib. 1. lib. 4. recopilationis a
n. 19 et Bonacina ubi q. 29.

23 Utrum etiam quoad c. causam 7 quae pertinet
legitimo ex quo debent causam incidentem non
tendere ad iudicium secularem, non de causa natalium
et restitutione bonorum controversia infertur in eodem
iudicio mota, quae tamen inter diversos iudices di-
uidit; natalium enim causa ecclesiastico reservatur,
restitutio vero bonorum saeculari. Respondendum
tamen est ind. c. causam bonorum quaestionem pro
positam principaliter simul cum causa natalium
et ab eodem iudice utraque actionem non diuer-
sitatem comprehensam. Unde merito unus diuersi
iudicis attinatur quaestionis, q. a. quoque iurisdic-
tionis non est producenda ex cumulatione plurium
actionum diuersarum in eodem libello comprehen-
arum, sed ex connexione causarum in idem iudicium
incidentium; atque hinc fit quoties de simul agitur
aliquoque diuortium petit. Sicut ecclesiastica de
matrimonio legitimando cognoscit, ita etiam de ille
cognoscere debet, q. connexa est matrimonio, at
si ex diuerso illa causa bona petant ad secu-
lares saeculares remittenda fuit, q. nulla iurisdi-
ctio nulla connexio aut dependentia est quoad
d. c. causam 7 quam sic exponit Bobola hic n. 23
videlicet n. 28. ubi tamen [illegible] [illegible] eleganter exponit.

24 Consequens est huius interpretationis q. ind. c. ca-
sam 7. secularis judex de causa restitutionis bono-
rum cognoscit non spectata lite circa quaestionem nata-
lium, quod aliter in hoc tex. seruatur; q. quaestio na-
talium in hoc tex. praeuentoria et praeiudicialis est ad
causam successionis, at ind. c. causam 7. non e praeu-
dicialis nec illo modo respicit materiam causae restitutio-
nis bonorum, nec ab ea dependet, et licet ibi nata-
lium

UVA.BHSC

causa principaliter appellatur, hoc tamen intelligendum est tam suscipiendo ab alia dependentia
& non solum tunc causa posteriori capitulo quoque
lib. notabile §. C

25 Regula nostra. Statuit q. quoque illegitimitas
inferens inconstantiam suscipiendi remittenda è ad
ecclesiasticum, neque ulterius quoque bonorum
mutanda è ut non prodest quoque ejus remittere
posteriori, nam hanc sumatur prescribendum est, non
differt remedium propter conceptum qui altior
requirat indagatum, sed talis conceptus referunt indagatio
fieri iam cognitorum, nisi requirit causa probatio
hic sicut in quoque proprietatis L. 1. §. ulti §. genuin
liber ff. de libertis. Nostra. Nisi. L. 3. §. Nemo mutatur
Carbonian. edic. L. 3. §. Idem ff. ad exhibendum
vel Bivius de maioratis 3. q. 15 n. 27 nisi
instrumenti afferatur illegitimitas per indoctrina
instrumenta, nam tunc impedit effectum nisi
impossibilitat contradictio ad Concilio 11. n. 11
lib. 2. Decretal. n. 28. Cum sit probatum non
obviatur defectus ex causa illegitimitatis non
fert restitutio q. privilegiata. Est D. C. Consan
etsi hodie [illegible] quoque coram judice
causam, si opponat illegitimitatis conceptus libertatis
traditionem, quoque coram ecclesiastico decernitur
cognitionis tractat Molin. lib. 3. c. 13. n. 44 et n. 45
Nuptiarum. primogenitus.

26 Perdet ex negatione resolutio alterius quoque
ni videlicet an si impugnatum suscipiendi inde
quoque illegitimitatis obiectum ex carnis, ff. matrimonium
nullum fuit propter malam prescriptionem
dem, an dirimenda hoc quoque sit per laicum
diam, an vero sit suspendendum in quoque de
nisi, nemine controversia ad ecclesiasticum. In
quoque quoque aliqui crediderunt hoc conceptum
coram judice laico excipiendum, quasi sit de
facto ni spiritualis, cum nemo dubitet habere
bonam, vel malam fidem ex facti. Nobis tamen
magis placet quoque hanc distinctionem fieri
fieri, nam si litigantes in dubium non revocant
ex matrimonium valeat, sed tantum contrahentes
tale legitimam esse, quoque contrahentes bonam fidem
habuerunt, autem esse legitimam, quia malam
mala

UVA.BHSC

habuerunt. c. 2. extra de et. qui filij sint
legitimi, hinc enim ex ratione sentia hanc quæstio-
nem adjudicium laicum reservantur et dant
Balbus fac. n. 34. ~~hinc enim~~ de mero facto
spiritualis rei quæstio versatur. Plane si simul
etiam indubium revocatur an matrimonium
bona fide contractum valeat, quia hinc debet
res spiritualis tractatus ad ecclesiasticum remitten-
da est, sicut accidit in nro casu. neq enim interest
quæ ex causa matrimonium impugnetur, dum
de super illius valore controversia moveatur, et
ideo dicit Rebuffus lib. 2. decis 118. similes causas
inquit natalium quæstio est ex eo quod con-
tractus malae fidei habuerunt definiendi
esse tantum judicij ecclesiastici, non vero pro
regulares.

27. Deinde est ab hac quæstione ~~altera~~ resolutio
illius an sit matrimonium propter clandestinitatem
declarandum irritum, ingenuus quidem
sterilis municipalis studij, cognoscere posse laicus
an sit matrium contractum clandestine, non ex
fronte suius rei cognoscitur nihil aliud quæsivit, quod
sterilis matrimonij quæstio sed eadem dictorum
controversia hic componenda est, nam si quæstionem
litigatorum contradicentium matrium validum fuisse, etiam
fuisse clandestinum contractum, in hoc casu quæstio è
per laicum quæstio examinanda, q. dispensa matri-
monij non transit, si vero de hoc non dubitatur, sed
ex suppositione dispensa tantum matrimonij clandestini
quæstio versatur, laicus judex competens erit, ita Gudinus
lib. 2. practic. q. 2. n. 1. Quesada sal. de tanti to
l. 1. et. 1. lib. 5. recopilationis n. 42 Sanchez lib. 3.
de matrim. disp. ult. n. 6.

28 Insuper etiam est etiam principalius considera-
nda nro casu assumendum quod de cognitione incidenti
illegitimitatis prius tractandum est quam de causa prin-
cipali, in nro supposito non est ita quæstionem decisio-
nis longe ille presertim terminatur in fine cap. 5. qui filij sint legitimi, qui consimilem continet deci-
sionem.

UVA.BHSC

Ergo

Hostiamen principio stabilito Lusitanos huius
matrim. 1.° regula l. qui prius 29 ff. de iudiciis
quibus l. de conjugiis. 2.° regula l. 1. C. de ex
iudic. in libro sexto nil ten. illa 2.ma nihil p
mam conjugio illegitimitas opposita in iudic.
exclusionis pertinet ut est. Hæc autem est conditio
non ibidem conjugium, utpote tribus tractat
quam de principali questione in quam incidunt
c. Lator l. 2. et 3. C. de ord. iudic. et hic ubi
Iudex vtrique causa tractat, una tantum pen
profert, et l. 2. 2. et 3. sed cum sub duobus
ordo liteat, ipsa etiam prolata est sentia
Musquius de qua se cognoscit de eadem pronun
debet l. Ligna in 7.° ff. de iurisd. et convenit
est et illegitimitatis causa, qua ex matrimonio
nondum prius dissimil.; tum ff. mani est ca
mult. dona integr. restit. vbi succedit regula
per minorem 3.° ff. de iudic. tum etiam, ff. ar
deundet successionis quæstio et aut mer tes, tu
tis ff. alias ex diversis aut contrariis sentiis
Ratio manifesta et iudicium nihil habebit in
nisi ten. non si prius certus illegitimum de
matrem vitalis et Herodis, per tenor consti
rod. successione regulabitur, quod si prius certus
actum sentiam habuisset, matrem esset quæ
sentia executioni mandetur, an quæ successionem
an quæ illam tollat; hæc autem contradictio consu
gant argum. l. duobus 30 ff. de libera. caus. qui
debet omnino.

38.

Conjugium

Utut apriori sit nil ten. sentia. 1.° observan
est p. iudiciale conjugium varia QQ. conjugium
vestet ex reddit in Sonino consilio 38 lib. 1. Bra
nolui nq Vellem. nlo.t Marcant ingenui ff
20. Parador. disp. 38 Sarientqui lib. 6. Silve
n. 1. non alij existimant iudiciale conjugium
qui agunt contra personam actoris, vel quæ
certo cum illegitimus esse, vel servum ut ex
submoverit; illi iudiciale conjugium esse
runt, qui decernunt ex lite mota, vel moveda
legitimo natura sua pendum debet causa qui

per. sed mutui non hanc apte explicant, q. in
primi exceptione libertas tantum continetur exceptio
nis prejudicialis, non autem permutatio; in secundo
vero effectus et rationem prejudicialium exceptionum
declaratur. Sed non proprie regula, vide distinguantur
exceptiones ita, nec agant quoniam exceptiones pre
dicte debent cognitioni causae principalis.

31 Notandum est 2. actiones prejudiciales valde
distare ab exceptionibus; actiones enim denominant
a prejudicio praeno, id est damno quod ex illis infertur,
illae prejudicialia judicia absolute dicunt praeter
sup. n. 1. ejusmodi actiones inquirit agit deliberatione,
de status, de partu agnoscendo §. prejudicialis ff. de
actionibus. Item actio quae status filia petit l. 1. §.
petitione hereditatis. notat Cujac. ad tit. C. de
liber. caus. exceptiones autem prejudiciales dicuntur, q.
prius ab illis tractandum est ac regula Inquirendum
exceptionibus, cibilo dicuntur prejudiciales partis Reputi
ve nihil Diversi ubique in Ro qui tit. Ro
judicia prejudicialia alterius conjunctis.

32 Notandum est 3. exceptiones prejudiciales non ten
tum in causis civilibus, sed inquisitoriis aliis opponi
posse, et hinc opposita exceptio prejudicialis est cum
causa in ea expressa maior et quod pro in actione
continet l. pr. minorem 54 §. Judicia §. rei 21 §.
de exceptionibus, aut etiam eadem ex causa opposita
in exceptione dependet de actione, et hinc pro
tet exceptionem l. pr. §. 1 8 C. de plagiariis l. quoniam
26 C. de adulteriis.

33 Dicunt ex dictis principiis ratio quia nihil
sentio mirum, nam Prima suppositio tradita exce
his ipsa Vere et propie prejudicialis est q. causa est
minor, et ab illa pendet secunda, quia ex causa ex
ceptio in prejudicium transmutat et exceptiones pre
judiciales Gabriel Sorbit Rebarbus de prejudiciis c. 7.
n. 1. quia consequens est ut quoties maior causa
in exceptione incidenti continet, quam in actione
aut quoties ex causa incidenti pro actione pendet,
similiter erit prejudicialis exceptio et causa princi
palis exceptionem denominabit. Quod si tantum perinde
exceptio intentionem causae principalis nec tamen

UVA.BHSC

habeat prerogativam maioris causae, nec exclusis
se pendet justitia actionis, consequenter non e
sse praerogativa est, non praejudicialis, etiam si fuit
privilegio publicis, sed tractanda est inter communia
regulas exceptionum praerogativarum deguntur in
Sigillum C. Deus. Principis in mandatis qui Appellat
h. ti. decret. Comp. sive traditionis.

24 Deprehendit etiam alia species exceptionum praej
dicialium V.g. Vnus civis non ad actor aut
actionis contendit; si his separatim omnino fiat, et r
inviam non contingant, et singulis agendi est
una alteram praemonebit, imo prima profana,
tera spiritualis sit, magnus proprius Judicis fo
ri definienda est ut ex exemplo c. causas 7 q.
filij Ant. Legitim. ut hoc notavimus n. 23. Re
sima ab altera pendet civilem contingit, aut
alteram perimit, aut non competit cum altera
aut excludet sua actionis; prima vero sit exceptio
non ut per minorem causae maiori non prae
est; quia exceptio idem praejudicialis dicit, q. ille
effectus contradit, et prius de maiori causae Judice
investigatur ut hoc post alia explicant Farinac.
in praxi q. 100 a n. 78 Ruiny traditionis
hic exemplum praejudicialis suspendit l. fundum est
exceptionis. Vnus civis actor a Civis fundum
petebat, et servitutem ei vendere fundum. Ut
spem Civium ut actor exceptionem, ne qui
vitatis petitorem praejudicium praejudicet. Cum sive
rabile hoc est quod cum sit prius agendum de pro
te, quam de servitute, id circo ex proprietate pe
tit ei servitutem; confoderatum est enim nemo sp
petere servitutem fundi, qui alienus dominus sit
l. 1. §. 1. si servitus vindicetur, proinde ne dubij
fit res controversa exquisita petere dicit proprie
tatis contrario, convenit est talis ordo Judicij
ut exceptio praejudicialis progressus causae maioris
petat tractari et decidi ante maiorem.

35 Secundum exceptionem praebet nobis tertia
pars 18. de exceptionibus. Ex proximo ad actor
dus petitus, et ex eodem Judicium communis
videndo circa eundem fundum etiam fundi
testatum. In hac specie ait Sitio rem hic

exceptionem prejudicialem, ut prius de proprietate disceptetur quam de limitibus fundi, aut de finibus regendis sing. ca. Ratio est, quoniam judicium limitum inter duos exercendum est l. 1. ff. communi dividund. et ut ita petentes sanguinem fundi amittant. Unde nasce est ut prius de dominio constet. Ita explicat Tiraqu. de dist. 20 n. 2. Farinacius lib. 6. c. 5. a n. 2 Cujac. tract. 9. ad African. in l. 5. Cundum lib. Richard. lib. 1. disputat. cap. 11.

36 Prius ex publicis interpretatio tex. in l. rei 21 ff. de exceptionib. Ubi inferior rei maioris prejudicium fieri, cum ex quibus infinitum declaratur, quy vel ita vel ex parte communis est quibusq. de re maiori. Quy tenta ita explicanda est, q. pro minorem causa, aut rem, aut dominum. quy in maiori continet prejudicandum non est maiori causa, sed eam affirmat l. 4. ff. de in integr. restit. nam ex eo quod prejudicandum non est maiori causae non licet concludi exemplo ex causa minori ad maiorem, recte dicimus prius terminandam esse maiorem causa, sive continuatur in exceptione incidenti, sive in ora ex duabus actionibus ab actore propositis, ut sic non appareat ad ordinandum judicium prique partium exceptiones prejudiciales.

37 Eadem hac doctrina est tex. in l. quoniam 26 C. de adulteriis l. pryses 8. ff. de plagiariis. Ubi civilis quaestio de libertate, aut dominio cum incidit in disquisitionem criminalem adulterii et plagii, tractatur prius quam causa criminis. Controversiam civilem partium dicendum videtur, q. causa criminalis maior est judicat l. ult. C. de ord. judic. aut tractatur a principio q. 100. a n. 58 Cravetta consil. 280 lib. 1. Sed est dicendum recte Judicia ordinari, cum quaestio civilis de dominio prius examinatur in l. pryses q. respondit est in modum exceptionis prejudicialis; causa enim dominij tollit et absorbet plagii crimen non inferior proprio plagium non cumulat l. l. pryses 8. item l. 2. plagij 14 C. de plag. notat Cravetta de consil. 280. n. 2.

38 Quando explicanda ex jidem principiis tex. in l. quoniam 26 C. de Adulteriis Ubi in crimine

UVA.BHSC

[illegible] similiter [illegible] est, bona confiscari
status eius qui [illegible] opposuit, q. liber servus
adulterii accusari possit l. servus §. in principio l.
vis accusare 12 §. si servus ff. de accusat. ipse de
[illegible] suam accusationem accusare non potest
l. quoniam 26 nam per [illegible] maritus
efficitur reus l. [illegible] de adulterii l. ancillam 38
in fine ff. de minoribus l. 3. §. sed et ff. de accusat.
l. 2. §. si publico et §. inde ff. de adulterii, quia ad
ho servo permittendi non est l. penult. C. de his qui ac-
n. possunt l. servus C. [illegible]. cum ergo vxor q. quo
mar. 26 accusat de adulterio servus coniugis ad
[illegible] accusationem accusat et ex [illegible] illius
tes ibi: [illegible] colligit vxor [illegible] in l.
vir 39 n. 10 ff. solut. matrim. Merito opposita
status quaestione in criminali [illegible] judicio super
sedendum est, quia hic civilis sit status controver-
sia, hic [illegible] ipsi praejudicialis [illegible]
criminalem, q. ex illa colligit exemplo accusati-
vij et cognosci Cravetta de civili 280 n. 1.

39 Mirandum igitur non est, q. causa criminalis
propter civilem praejudicialem cognoscitur cum ex
civili quaestione pendet criminalis, immo in hac re
ex regula l. ult. C. de ord. judic. officium dis-
putat, dum [illegible] affirmatum est, q. status causa
virginis [illegible] delicti praejudicium, aut simul cognoscen-
da ab altero judice est examinanda sive illud judi-
cium sit civile, sive criminale, et sive ex causa
libertatis pendeat [illegible] excusatio a delicto, aut
condicio pari quae non punitur debet [illegible] ex
[illegible] §. denique [illegible] qui. l. ordinat. §. de
[illegible]. [illegible] l. l. 3. C. de ord. judic. notant Crave-
ta n. 1. Mascardus n. 7. nam causa libertatis pe-
[illegible] [illegible] l. non dubitamus 82 §. [illegible]
[illegible] ff. de excusat. arbit. sed [illegible] mox periculum
[illegible] ex causa et equitate procedit criminis in-
quisitio [illegible] l. ult. C. quando Cognit.

40 Ex eisdem principiis explicandus est text. [illegible]
vis §. §. [illegible] l. [illegible] 7. [illegible] §. de quest. [illegible]
[illegible] §. ult. C. eod. et l. non dubitamus 82 §.
[illegible] quia [illegible] quod si [illegible] de
status controversia [illegible] alia judicia, [illegible] in
hac oppositio praejudicialis exaphiole [illegible]

UVA.BHSC

hereditatis fit, hoc enim habet petitio hereditatis propter auctoritatem continentis judicij de l. ult. Et cognitionem judicis de hereditatis petitione, quod judicium non pertinet ex sorte in alijs judicijs singularibus probata, et q. maior causa est et q. omnia alia judicia quæ cum hereditatis petitione connexa sunt, aut in illam incidunt, sunt adeo illi connexa ut necessario supponant quidem debere hoc judicium, quasi sit hujus controversiæ quæ cuncta causa, sive ipse experiatur, non aliter quam cum herede causa agitanda est, merito ergo hoc judicium prius ordinandum et tractandum est. Ut et ex eis apparet petitionem hereditatis maioris esse, quam causæ status, q. propter petitionem hereditatis liberale status judicium suspendit d. l. nunquam 7. de petit. hereditatis.

41 Sed hæc doctrina plurimis alijs juris locis convincitur, quibus colligitur alia judicia simul cum petitione hereditatis tractari et constat ex l. si post 13 §. de exceptionibus l. si bona 19 §. de petit. hereditatis, cuncta petitionem hereditatis alias controversias disciplinantur §. l. ult. C. eod. l. Titius 5. §. Titius §. de petit. hereditatis.

42 Hijs ergo satisfacimus pro judicij finitij et 1° quod d. l. si post 13. mutua emendatione Pomponij lib. 19. Com. c. 13. quibus verbis contestatam nomen commutatum et omnibus alijs illorum legum Rebaud. lib. 1. c. 14 Cujacius lib. 9 obser. c. 27 Franciscus l. si bona 19 V. petitio §. de petit. hered. mavis et probamus diversis illorum consimilibus, et in Cujacii delitio super petitione hereditatis contestata ac finita et stabunt verba illa futuri continuitatis, non facit nomine, hæc exceptio congruit est. Ingressus necessitatem judicium non fieri petitionis hereditatis ex petitione verum singularium, q. q. intendit alij per exceptionem hereditatis, diversa causam petitionis hereditatis tam obtinuit.

43 Maximam difficultatem continet tex. vel l. si quando 20 §. de petit. hered. hoc est possessor hereditatis quidem est eum rebus hereditatis, velum sui qui res hereditarias occupant et petitio hereditatis in rem charta quæ permittitur illi modo exceptionis judicij. Cum

UVA BHSC

tes sentiunt varie explicant (Lugo. lib. 3. q. 8. Rip
Marin. 16. et Bray. fol. in rubr. ~~[illegible]~~ quam omnes
Bellon. hic a n. 44 Lorenzetti lib. 6. c. 7. Bu
co. non pauci pertingere) Dicitur quod licitum e
capionem prohibitam non obstare petitori aut possi
vi restituendum ad eam sequitur obiter morsuidis
damnum imminere posse petitori aut rei amittendi
de, ano casu non debet obstare exceptio prohibitaj
l. vlt. C. h.t. et in ea specie dicta contra vitio petitori
exceptionem; possunt enim aut actiones reales aut
personales movere posse, et multum id prejudicium ha
bere, q.d. per cautionem securi manent debitores
Pepius vero sola reali actione vti potest, q.d. multum
de prejudicium infert non possunt hereditaj cum
actiones in rem locat, non eam possunt rei pe
q.d. si licentur tradendo rem Regis mandato, ha
actione personali vti non potest petitor q.d. si vitio
sit, non facile restituat q.d. petit; possunt vero ex
nam heredis capitis pretium quod cum petit lis
esse 25. petito ff. de hered. petit.

Absolutam etiam difficultatem tra. mt. Prius S. Ph
legat. hujus. ff. dicendo fideicommissi aut fideicomm
fideicommissum, quam hereditatis petitionem, que
hic ab illa pendet, non enim potest hereditas ex falso
testamento peti, et ipsum ratio inde prohibitae ex
ceptionis stipnam solent hic est si causa principalis
pendeat ab illa que continet in exceptione retinendo
tra. corpus transeunti pendebit a causa retinen.

Superest explicare l. vlt. C. de petit. hered. Sed
sentia regularia magis explicant, quam implicant
quia in ea cavetur hereditatis petitionem alias
altius esse maiorem, et ideo de illa prius statuendum
faciliorem judicium exitum hoc temperatur non ex
tionem legum in ulterioribus causis non differat p
ter hereditatis petitionem, sed ex prima cautione
legatarius petitor, de illis restituendis si hereditas ei
obveniat, ob re accepta commodum, aut ultra de
non differat restitutio; prohibetur ipse annum q
omnia res singulari constituta quam in dep
tempore causae lucrari
De tempore quo operari debebant ipsi exceptiones
judicialis ut observentur quod dum omnia temp

UVA.BHSC

[illegible] omnibus [illegible], sicutaliq; [illegible] ut
docet Bartol. in l. si quis 13 ff. de [illegible].
Aliud observatu dignum in manuscripto.

[illegible] mori [illegible] tempus in l. si quemquam 29
ff. legati. [illegible] l. Primus §. ff. [illegible] ff. eod. l. [illegible]
[illegible]. sed quia temporis angustia non permittit
[illegible] adeundi erunt [illegible] §. 3. ff. legati.
ad l. si quemquam 29 [illegible] ff. [illegible]
Quibus hic ar. 44. [illegible] lib. 6 c. 7. 8. et
10 ex quibus [illegible] inter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] Sanctissimo Trinitati. [illegible] [illegible]
Origini ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible].

+ Eterno Patri, servatori filio, et spiritui Paracleto.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA BHSC

Titulo extra Delicitiis Methodica interpretatio.

Postquam hac Lonavimus de excepcionibus et ordine cognitionum Iudicium, atque difficultatem nolis implicam tractatus; delicitiis hoc anno discurrere indicavimus non incongruum. sic plausibilis erit labor, nam ut ait Virgilius eclog. 3. Vs 59.

——— Amant alterna Camenae;

Hic etenim, in Scholis et praxi, nec celebritate minor, nec dignitate inferior est, imo ad vestram utilitatem, et nostram etiam (ut non inepte dicam) nullam intuto Iure, aperiem: Iustrari; ad Iudicia recte peragenda, et precaque ecclesiastica, diriudicionum que discrimina dandae semitam, imo planum, hic aperiet. Sed tanta est, scilicet Liceat delicitiis deo, gaudeatis que sane Iucum eodem Mantuanus Vir Aeneidos ~~Liber~~ lib. 1. Aeneid. Vs 26 dicatis

——— Manet alta mente repostum

Iudicium ———

Valete.

Ad rubricam apparatus

Varia commiminuntur interpretes circa huius tituli cum precedentibus continuationem, sed quia hac controversia locum affert utilitatem breviter eam perstringemus. Glossa Hostiensis et Dominicus, Zigl. Mantua et Vernius, ratiocinantur quod cum sequentibus lib. 1. decretalium agatur de praeparatoriis Iudiciorum, nihilominus de reciprocis Iudiciis de procuratoribus, de arbitris, ordine legitimo sequitur ut de delicitiis agat, nam illae sunt Iudiciorum praeparatoriae validum que est mutuo argumentum de praeparatoriis ad praeparata

UVA.BHSC

C. 1. n. 1.

Hæres de appellat. L. 46 et Procuratorius L. liberi 75 §. fin. ff. de
liberali causa L. ordinariis C. de rei vindic. c.
de caus. poss. et proprietat. L. 2 §. de pen. ann. pos.
Dalrym. mobilor. 56. L. ad Senatus 62 ff. de
Procuratorius de fideiussoribus et de Jurisdictione. c.

Licet non relatat hanc regulam
quando fallaturum esse, nonq. quando ad
proprietatis et propriae eandem causam mo-
tivorum non est par ratio L. quis ff. de
ff. de rit. nupt. L. solet §. qui virum ff. de hi
qui not. infam. c. Nicolaus 64 de appellat.
c. fin. h.t. dispdit. L. si procurator 28 de
Procuratoribus L. 16. si igitur de excusator. ad
rito chart. ter. vi c. quemadmodum Dsum
Ido concil. Trid. sess 24 de reform. c. 1.
sunt tradita a Grand. Bravo ad
solut. matrim. Navarro adhaerent
n. 4. tamen, quod ipse casus proprietatis
propriae eandem causam habent et par
ratio cum Indicibus
quae concurrere constituunt Judicium, et
ad illud constituendum constituunt, et sufficit
sufficiens ratio continuationis, et licet ad
versus fines tenderent propter coniunctio
materierum potest fieri Dimis Ragnaud
illis titulum de Judiciis annuae praeci
gerent affert Ottomanus in tractatu de no
geris nuptiarum et continuationibus non
redderetur rem irreprehensibilem. nec
hinc sumpsit ut continuationis Dicen
Mellinus ad h.t. n. 2.

Si forte tamen ex non acquiescat
indicantes dici potest quod cum Iudex
sit de primis Judicium constituendi non
potest agitur de Judiciis in hoc t. nam
de primis, non dicitur est agendum
jus. dern. divisione non aliunde de

Ad Iuvam Religiosi Iurisdictionem adhuc retro quest. 3. pertinet.

UVA.BHSC

bellum seriptorij est, prius personae ex quibus exercitus conflabat, et postea quomodo describit Cesar Bragelius lib. 1. de bello c. 7. n. 9. Bellamera ad mem. rubric. n. 1.

4 Hoc verbum Iudicium varia habet mistura et apud authores significatus. 1°. ~~mere~~ aliquando pro discretione L. cum Praetor §. non autem de Iudiciis §. praterea Inst. quibus non est permis. fac. test. cum ibi notatis vbi dicitur pupillum vel furiosum non habere animi Iudicium hoc est discretionem, sic etiam dicitur Iudicium ~~pro determinatione~~ et officium §. g. dist. = 2. Similiter Iudicium pro opinione, sive credulitate dicimus, ita dicimus in Hispania Iudicium: ami Iudicio: vel, en mi Iudicio dicimus etiam testes segmentes le propria Iudicio non probant Alexander Consil. 74 col. 3. in prin. vol. 1. Ray. in repet. L. sciendum ff. de V.O. §. 2. = 3. pro ultima voluntate tex. in c. licet in fine de sepulturis in 6. vbi glossa in Iudicio indicata L. 1 C. de sacros. ecclesiis = 4°. pro sententia c. pro omnes de appellationibus c. decretaliis de iuramento de obo etys pro. Iudex. vbi dubius circa fin. de appellat. c. fin. de prescriptionibus L. 3 §. qui conquestus §. 1. hoc. 2 ff. de Iure fisci et fin. de Iudiciis §. 1. hoc. 2 ff. de V.O. Similiter etiam pro ultimo Iudicium §. pro arbitrio boni viri Alber in c. cum autem de fori competent. = 6. pro authoritate c. nulla 62 dist. c. decernimus 2 h. n. t. de spon. = 7. pro condemnatione c. timorem de consecrat. dist. 2. = 8. pro iurisdictione L. 2 §. fin. de Iudiciis cum vbi notatis. 9°. pro iuris ordine c. sicut sine Iudicio l. c. l. = 10 pro Iudicium pro arbitrio boni viri Alber in c. cum autem de fori competent. = 10 pro authoritate Iudicium pro actione, et ita dicimus Iudicium familiae herciscundae, id est actionem familiae herciscundae tribuit 3 ff. de Iudiciis c. calistra extra de testamentis. L. 1. ff. communi dividundo L. sed etiam §. familiae et heredes §. item si pluribus ff. famil. hercisc. L. in omnibus 41. et L. 4. de Iudiciis L. 3. ff. de non

c. gran. Oppid. in antiquis.

Et in c. expulsus Cicero tertium etiam pro primo autem nec publice confusus.

L. 4 de compromis. et illustrat. tribus §. 1. de magistr. in 1. lib. C. famil. hercisc. et multis de compromis. Iud. ff.

exclusitus. pro amissio Iudicium vbi pars =

Iudicium vbi pars §. 6. L. arbitri §. in Iudicio et libertis

5

ita expulsus et omnis apud Corinth. l. c. 11. cum mentiuntur vbi in Iudicium vbi mentiuntur vbi pro indemnitate sua pecunia habet tex. in c. in Iudicio lect. 1. in 6. contrat. tex. in c. et alias vbi So. nit.

UVA.BHSC

oper. munit. L. 4. de aqua quotid. et aestiv. L. 1. §. 1.
commodis L. 1. C. de confirm. Iut. et Iustinian.

Ex qua acceptione autem interpretatio aliqua
text. in L. unica §. Si quis pro liberis, quam corrig.
glossa Accursii et alij, sed qui veram interpretationem
August. adeat doctissimum Darrancanum Antistitem
Tarraconensem lib. 3. emendationum c. 1.
Antonium Agustinum lib. 3. emendationum c. 1.
Ingone et Dd. Romana Suarez ad L. Aquilian. lib.
c. 2. sect. 5. qui de mea dicta de eius disp.
de expediunt.

II.° accipitur Iudicium pro instantia, q.
quod Iudicium petit triennio L. properandum §. 1.
Iudicibus, c. verendissimis eod. tit. in antiq. quam
§. interea Inst. quibus non permit. fac. test. = 1
pro deliberatione et examinatione c. 2. Inst. §.
distinct. = 43. §. 57. dist. pro libera voluntate, L. Iuris
§. Lucius §. de Iudiciis. libitat. Mantica. tit. 1.
tit. inprim. §. de legat. 1. = 14. pro foro et quanto
exc. Iudicis eod. tit. arguit Iudicis Iudicat. et Iudicis
c. 1. de Iudiciis in 6. = 15. pro Iudicio diuino
in nominis, quod exercendo in bello Iosephat. 2.
Paralip. 20. Thom. 4. sentent. distinct. 48.
50 art. 4 = 16. pro Iudicio c. per venerabilem
§. verum qui filij sint legitim. L. quamvis C.
Iur. = 17. pro lite, qua pertentat Iudicium
tit. 22. §. Marcellus §. non ratum
pari L. 14. de aliment. et cibaria legat.
et 2. §. ad Trebell. §. quod Iudicium §. de pignor.
Papinian. 8. §. Si quis dominium test. L. 3. §. 1.
§. commodat. Paul. lib. 26. Cod. c. 6. eod. tit.
B. 28. pro pene c. 1. de Iudiciis in 6. c. de
excusationibus in 6. 19. summatim pro disceptatione,
Iudicio constituta, sive controversia coram Iudice
gestum, et ordinatione causae c. tota. de Iud.
ho. tit. in 6. c. 1. de exceptionibus in 6. §. 1. C.
Iudicis L. Iulian. §. de Condict. indeb. L. si quis
t. 4. §. 1. §. mandati §. cum Iudicium §. ult. §.
Iudicet in Iudicio L. 1. §. mandati contrary L. 25. §.
§. 1. ex ductus 14. ibi prim. et §. 1. §. Iudicium
Brisn. §. V. §. verbo Iudicis Calcinus mandat
tabo. Valens ad h. t. n. 1.

Iudicium

Matthaeorum lib. 2. tit. c. 7. 16. Vindex Deus omnipotentis Dei et omnia inspiciens, Iudicium effugi
h. lit. 3. pro. 3. Dom. 5. Quadr.

UVA.BHSC

Quæ omnes significationes comprehendit glossa
his male concinnatis verbis: in extravagantibus
delictis ad rubric.

Ecce lis author forsan arbitr, ultima velle
omnia dicent. sensum. instant. dimissis pace
perniciis pace, processus subtrahit.

Aguit late de his acceptionibus glossa obiter
me, Perissimus, Cujacius et Prutenus de Verbi juris
verb. seditiosus Thalanta in specula aurea f.
1. Iranus Alemanus in rubr. de seditiis n. 6.
Cujac. ad Paulus Castrensis in rubr. C. h. t. Scaccia de seditiis
lib. 1. c. 1. n. 3. Ordanus Guillienus ad h. t.
n. 5. Pius Bugn. lib. 47. Integrum c. 2.
Abbersis exodi c. 21. f. 3 cap. 3. Regn
2. 2. q. 60 art. 1. Osual. lib. 17. Com. c. 3
ebli Ofuall. lit d. apud quos plures alii in-
venies laudatos.

Verum in quo iterum significat vox
seditionum accipiatur in hac rubrica, licet va-
rient glossographi, visi certis certius est de ob-
ne ubi examinandum, in scilicet agatur in hac
rubrica de causa discussione et contentione, ipsi-
que ordinatione modo supra n. 7. a nobis explica-
to. ne dicta iterumus.

Athimbrosie seditio si fides Cassiodoro et Lacta-
tio Varian. a turbidis provenit, istant interpretes
seditionum late pro cognitione multa, quam pra-
ris seditiosis habent, nec mirum quod a turbidis
dicatur, non cum his seditiosis fuit et ait Al. Tabu-
in Topicis ab eadem denominari, unde vox pro se-
litione, ac dicta Juris = Cujac. ad lit. de
seditiis in rubr. = origo seditionum adhuc
divina et nulla provenit, nam primum seditionem in
in Insulam et alias Angelos exercuit. Deus
in Adamum et eum ob spiritalis gaudii prorsum Sanctus
c. 1. et c. 3. ex Hugo de paenitentia dist. 1. etenim
sui cognitum. seditionem tenuit [illegible]
inquit a Hugo sui seditionem [illegible]
[illegible] Stat omnis orbem ut habetur denuo

(quæ propie sunt contra publicum et in publicus apparebit)

c. 18. Nihil ex eorum testium inferitur q. erat in
[illegible] Iudicium. etiamsi Demilio et Severino ch
pluribus suis paginis libris adducta adiacentia
in spatio aureo f. 3. ex n. 132 cum sigi
chi non testamenta chiari fuit cognitum Iudicium
retulit de Ordine Iesuitarum, qui fuit ductus
ad Pilatum et ibi Iudicio condemnatus licet ipse
c. l. 2. et 3. - 16. dist. postea vero, hodie qui
licet Iudicium amplectum et magis obtinatum
ecclesiasticis Civilibus et Canonicis et municipalibus. Co
[illegible] Iudicium prevenit etiam ex mag
ne ipsis sibi propria authoritate Iudicium
sed autoritatem summam adeunt l. mul
C. de Iudeis c. adhuc. 16. q. 1. Speculator titulo
de Iudicium §. ad fin. in fin. Marenta vo
prima n. 135 et Cm.

Sed breviter [illegible] maior difficultas in
Materia è varia Iudicorum differentiarum de
[illegible] Iudicis quibus differunt sic: Actus
trium personarum iudicis actoris et rei quod Iudicium
consideratur. Sed hoc licet verum non cassa
ut quod Inquisitio et [illegible] Iudicio c. licet Ita
de Iudeis. sed in ea non intervenit actor, in
solum Iudex et reus: [illegible] non comprehendit Mag
istratus. Hic dicas quod in inquisitione fa
cta ratione Iudicis c. licet Iudeis c. qualiter
et quando c. inquisitionis §. 3. de accusationibus
ubi dicit Iudex ad mera rubr. n. 3. non inqui
rat ex eo quod in inquisitione [illegible] procedit
sine diffamatione clamosa [illegible] inquisi
tio. de inquisit. §. 1. n. 4. sed nullus è qui
dicit actoris munere gerere et ex proprio Iudicium
f. Costantis non subiicit. Deinde inquisitio
quia nihil litis Iudex non contendit, imo contra
[illegible] dirimit litigantium et discutiendo [illegible]
[illegible] refertur [illegible] [illegible] adhibitum
Altero etiam dissimilitudo propter verbum in
Iudicio, non definitum non habet apud in
Iudicio, quia eius idem per idem definitur
[illegible] Grande [illegible] Iudicio et quir. [illegible]
[illegible] Crotti a Raynaldo Caro lib. 3. indagat. [illegible] c. 1.
[illegible] c. 2. n. 4 et lib. 5. c. 67 [illegible] lib. 47 [illegible]

c. [illegible] de 24 f. ad corrigendum [illegible]

ac quod adhuc [illegible] Gandinus
in Ignorantia [illegible]
[illegible] maximus etiam Mela
Claudius [illegible] manu cunctique residere [illegible]
Decret

ab Abbate [illegible] Ioannes [illegible] lib. 1. c. 2.
Marenta [illegible] n. [illegible] Iudicio [illegible] lib. 2. n. 18
[illegible] n. 7.

12

Dempsey in 2. q. quinti. Vellini Vbunna lib. 1. nonar.
c. 3. n. 1. Marenta [illegible] lib. 1. q. 2. inquiri. n. 1.

UVA.BHSC

[illegible] eodem [illegible] cognitio, quia [illegible] non solum [illegible] sed [illegible] sic definiendo
[illegible] esse iudicium [illegible] legitima causa: legitima causa [illegible]
[illegible] vi principis per iudicium facta [illegible] quam defi-
nunt tradunt Soarez [illegible] in praxi [illegible] in initio
cap. 1. n. 11. Augustin. Barb. ad eam rub. n. 7
[illegible] ex Div. Thom. relato, nec forus [illegible]
[illegible] generis [illegible] vox iudicium, quia latissime
patet, non solum comprehendit iudicia [illegible]
non verum etiam privata [illegible] disceptationes,
[illegible] extra iudicialiter et sine iudice fiunt Barbosa
ubi proxime comprehendit etiam compromissum L.
[illegible] de recept. arbitr. Unde sed discutere nec idem est
ac discrepare disputare, vel discepare argumentis [illegible]
n. 1. de missionibus totam. L. 2. §. Iuvenis Labeo
[illegible] Sed in iudiciis etenim discutitur et controvertitur.
[illegible] quid res sit [illegible] c. forus [illegible] 1. et hinc
[illegible] coram iudice dicuntur condo-
[illegible] verbum que actor et reus [illegible] agendo ille existe-
[illegible] sequendo L. nemini 34. de negotiis gestis.
Appellatur in diffinitione verbum legitima, quia
cum illud legitimum sit, quod fit iuxta leges
L. 1. ff. de condict. ex L. L. legitima 6. de pacis
iudicium requiri cum non sit confor-
taneum. L. nemo 13. C. de sentent. et interlocutionibus
[illegible] et excludantur iudicia pulla quae contra ll.
canonum fiunt c. 1. de re iudicata, vel quae ad
[illegible] solus iudicium ordinis. L. prolatam
C. de sentent. et interlocutionibus, et hoc comprehendit
necessario [illegible] iudicia [illegible] solemnis
iudicium ordo non servatur, nihil agit L. 4. de
[illegible] et excludantur
[illegible] extraordinaria, ut [illegible] generis
[illegible] c. 2. in fine c. [illegible] et [illegible]
excommunicationis in 6. decretal. quae in [illegible] minorum ac
[illegible] et etiam ea quibus testamenta [illegible]
[illegible] missionem [illegible] 1. petitionis

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Ex quibus intelligitur frequens loquendi modus
[illegible] ipsum: iudicium dabo: attamen dabo, atti-
nent filium et alia id genus, quæ passim in
Jure inveniunt et quibus ad Iudicis datos
ut diximus. et postquam erat datus Iudex cap-
ceram eo instructior, et gravia pronunciabat, iudi-
cabat re, iudicia quæ offerunt sperabat et
conquiescebat l. Iudex §2 de re iud. non liet
sententia sive pronunciatio adeum spectant, ta-
men executio sententiæ ad Rectorem datum pe-
tebat l. a Divis Pio 15. imperat. de re
Iud. Antonius Bellis de mandatis princ. c. 1. n. 3.

Sed hi Iudices cum variis nominibus nuncupa-
bantur; solent enim dici Iudices sine alia nomina-
diectione ut discernantur a magistratibus l. qui
dam §7 de re iud. l. stipulationum §. imperat.
de re iud. l. ammisiones §. §. ult. de cap. minuta
Dicebantur etiam Iudices privati Aulus Gellius lib.
14. noct. Attic. c. 2. Suetonius in Claudio c. 2. Iudex
ex etiam speciales l. ult. de iudic. l. proxi §. de iudi-
ciis l. ult. de iure Rectoris, et quæ admiran-
tur causas nominabantur quæstiones speciales.

Vocabantur etiam ut Iudices pedanei l.
A. de hereditatis petitione et ibi C. Lipsius. Iudices et dic-
bantur pedanei de plebis urbis. 1. quia debebant pro-
nunciare iuste formulam adhibere, convinciam ut
diximus, et iuste alterius mentem iudicium et ge-
dagogum sive pedarium sententiam dicere utinquit Pale-
Jocta.

Caput sine lingua pedaria sententiæ est,
non enim Cognitio tota civitatis Senice lib. 3 de
beneficiis c. 7. et illi sus non dictat [illegible]
sed sus a magistratu [illegible] in libro dic-
bant hos ff. assumunt et confunt D. Hannes
Stuerus in Cochinchis Com. ad l. Aquil. lib. 2. c. 2
sect. 1. n. 10 Athenæus de Olano Parcipomena lib.
3. c. 6. n. 24. Ofrald. lib. 17. Com. Cod. c. 21. lib. 2
et hic vinc accedit hunc appellari pedaneus
Sodoptlig confunt et mihi non [illegible] pedaneus
nomenclatum sortitur, quia non [illegible] tribunal

Lege de Palantino Nicolaus quinto Alius Kaiserl. fin. pe
l. 14. p. 2. Suetonius in Claudio p. 14.

UVA-BHSC

UVA.BHSC

secundum et eo nullam habere jurisdictionem,
solum enim notionem habebat l. ait Praetor §. in
prin. de re judic. et non praejudicia quando spe-
cialiter lis judicanda dabantur Magistratu, et ita
formulae adiciebantur, ut cum hac poenali fiat
res in formula non adiciebatur, impedientes non
poterant praetore; ne ultra fines praetorii procu-
rent habet hinc de Mellano lect. Juris c. 1. n.
98 et 121.

25 Ex qua observatione intelligitur tex. falsis dif-
ficili in l. quidni 3. §. si quis ff. Nequis eum, qui in
jus vocatus, vi eximat vel deducat, quod requisitus ma-
vocatus intus ad praetorium judicium, pena capitis Pre-
tors caveat contra eximentem, et eximendum, quae pinge
conspicitur, nam Praetor proponebat edictum, ut
[illegible] pena compenset eos, qui intus vocatos vi ori-
ginent l. 1. ff. eodem concludendo adhuc non de facto
si per alium §. 5 1 et 3. quae non solum
id contineatur quod in veritate est, sed quod res
de qua est controversia ab actore aestimatur ab
actore aestimatur; ita ut etiam si ille sit calum-
niator potest hanc poenam petere l. 1. §§. 1 sed
Praetor non respicit hic authority, sed factum exi-
mentis eodem [illegible] exigunt ad hi nequis eum

Affirm. Defensa Allegat. n. 16. 26 Verum respondendum omnino adhuc Rebuf.
li. 3. Comment. c. 20 qui de ministrorum Magis-
tratus intellexit respondendum et edictum Praetoris
loquitur de his qui intus vocatos vi eripiunt, et in jus
vocari vi dicitur, qui ad magistratum, vel tribunalium
qui jurisdictionem vocatus l. 4. §. pen. de interrogat. act.
vocatus cum judices pedanei non habebant jus, sine tri-
bunali ad quem quis vocatur, pena edicti comprehendebatur
qui ad eum vocatus vi eripuit, [illegible] in formula
facultas punendi non erat reservata adhuc pena
arbitraria non poterant [illegible] arbitrio Pre-
tors temperabat, equidem Baro ad d. §. pejus Dve
temperat. ad d. ff. nequis quo n. 4. fat in rei ad
d. tex. Nicolaus de Sali in Sicilia Jurisdic.
tex. l. 3. §. pejus Officia [illegible] Con. c. 2 lib. 1
l. Michael [illegible] lect. Juris c. 1. n. 121.

27 Verum enim vero liet judices dati sive pedanei intus

UVA.BHSC

dictum Iudicij verbo per Iudicem contineatur, non tamen
et diximus habuerunt Iurisdictionem solum re
non nec principalem, qui equipantur ipsorum L. 34.
C. ubi senatores vel clarissimi viri, nec illam notari
qui magistratibus competit ut in L. omnibus C. de
Iud. Pedij L. 26 de appellat. L. 9. §. 1. de burspat. L.
de negotiis actionibus L. finali C. de Conduct. ex
nam est definiri, quia comprehendit res et facta
ad nostro Iudicis dari solet, dequo ~~et Iuris~~ in §.
bereptd. L. sicut pagani C. quando et qd. Iudex
nisi circa factum et versatur in illis cognos
si versuris L. 79. de Iudiciis. Nec solum iudicat
notionem habent Iudices dati etsi in aliquibus
bus cognitione dicatur L. 2. ff. Ob appellus decen
debitis L. 2. C. si a non competente. non tamen
cognoscit hic enim solum versatur in magistratu
cognoscere enim bene potest, et ad facta refuta
cognitio autem ad his pertinet, quod iam Magistratus
tenetur L. altior Pio 15 de appell. unde dicitur
L. penultima. 115 de R.J. ubi ~~causa~~ causa cognos
ubi Prohibita disputari, ~~dicit~~ ~~ad~~ ~~Iuris~~ ad
ad Pretorem non posset sicut Pretor dabat fut
latum dicit ~~Bartolus~~ Brunnius de V.S. verbo
nitio

28. Reputavit disputari altius ~~aliud integrum~~ ~~g~~
communiter apud Iurisperitos controversia anfiter ~~Iu~~
non cognoscunt de causis, sed Iudices dari co
varias negotiis implicitum, maxima negotia tam
an vero exceptio quod aliunde de his cognosc
est prohibitum Utraque pars validissimis habet
defendere, sed quia hoc controversia non facile
magis propre non vocant eam ritenio gravamina
diversi plures auctores eam tractent atque
lib. 17. Com. c. 21. ubi Arnold. lit. h. Petrus Sayr
17. Mayrhofer c. 22. n. 2. supra Gentilis Sup
cit. lib. 2 c. 21. Revard. lib. 1. de prejudicio
Ordines in annotationibus patrimonialis ad Pandectas
L. numerum 18. §. indicandi 14. ff. de Rempub
et hominibus Gorcan. ad L. 13 de Iurisd. omnium
Gaij L. 2. C. de iur. lit. n. 33. fol. 54. A. Coniat. ff
lib. 12. c. 17. Fuchs Panciroli interpretatio Varia
lib. 1. c. 33. Covarrubias in regula peccatum 2. p. §. 6. n. 5.
rub. lib. 1. Scribonius 2. p. n. 4. Augen. lib. 1. imperial
Hispanis ubi L. 1. lib. 2. ff. Alexandr. qui in Francia
Edictalibus

UVA.BHSC

29 Ut quidam ex profuso dicto nos dicimus in pro Iudicum
~~[illegible]~~ arbitrum, nec non comprehendi arbitrum com-
promissarios ~~[illegible]~~ arbitratores, nam ni proprie Iudices
non sunt l. minor. 34 §1. de minoribus l. 2. de
recepts arbitris Mercad. de arbitrar. lib. 1. q. 2. n. 20.
contrarius in l. illicitas §. ult. n. 5. ff. de pactis Dynamis.
dicit in l. 1. §. de recepts arbitris dicitur edictum
Iudicorum arbitris redacta esse, non est intelligen-
dum quod proprie Iudices sint sed qui citant con-
se pati, licitum petitionis sibi edi iubere, et causam
ea similitudinem Iudicorum terminant. Ideo cum
proprie Iudices sint in reus ac Iudex procedant Bernard.
~~[illegible]~~ n. 5. l. 1. item 14. §. recepts
~~[illegible]~~ Bard. 128 Ff.
§. de recept. arbitr. sed Iudices non sunt, non arb.
Verum potest contra ~~[illegible]~~ c. de arbitrij c. ult. in
fine de rescript. L. 3. §. 1. §. de recepts arbitr. Bartolus
in collation. adnot. de arbitrij n. 12. communique
privatorum Iudicum nequit fieri l. 3 C. de fori
dict. omn. Iud. neque Iudicum Magnus publicorum
ut l. quique 78 de Iudiciis l. 2. §. de O. J. quod
nequit arbitris adaptari Bidacy Vallasi et ut
de arbitris §. 1. n. 5. Verum arbitri hoc in Ex
necessitate Iuris ~~[illegible]~~ sunt qui de causis suppletorum
cognoscunt c. suspicionis de offi. et qui Iud. delegat. agere
Visini ct. fin. ob. Ob. Capelletis ct. Mandat. Cambius
ut in c. 2. de appellat. in 6. c. de arbitris de offi. et potest. Iud.
delegat. in 6. c. Pastoralis 14. de officio delegat. c. cum speciali
R. appellat. c. si contra de offi. delegat. in 6. c. si clerici
§. 1. pa. 1. isti omnes comprehendunt per in me hoc
quod quod dicit Bleuby in pub. de offi. ordinary n.
32. nam cum modo ad arbitr. compromissarium n.
appellatum l. 1. c. de recepts arbitris et ab arbitro Iuris
ad appellatio interponit c. ea arbitris de offi. et potest. Iud. et
leg. et ~~[illegible]~~ Iuris arbitris a partibus eligantur postea
~~[illegible]~~ cum authoritate Iuris fiat perinde ut ac si ab
eis l. ~~[illegible]~~ nominaverint arbitrum text. in §. 1. Ut omnia
C. de Vetteri fure crimelanio, quam membrum arbitri
nia dicitur, ~~[illegible]~~ compromissarii.

31 ~~Appellatio ultimo~~ Restat ut explicemus verbum causa in
ista dicta appellatam, et licet habeat intra multiplices
significationes, quas congerunt communiter Rauchus de

Signult. de Iudiciis Bard. l. 12 Com. c. 6.

Iudices publice authoritate publica constituuntur est Bleuby lib. 2 de pacis n. 35

Bard. lib. 28 Com. c. fin. quia non Iudices non iudicia pacis requirunt l. 13. §. 2. Bleuby arbitr. l. 14. §. Respondit

UVA.BHSC

Analogis c. 2 aprin. Marchinus regule Canonum
24 q. 62 n. 5. Mamotrectus de etymologiis rerum
causa et ibidem Prosper et Felinus Prosper. in
tractatu cessante causa l. q. n. 4. Sanguinus de ex
tremis l. q. c. l. n. 4. Barbosa in collect. Dect. ad
causa posset. et proprie. et ibidem ex. n. 3. ubi plures
refert. et ibidem Sanguinus, sed in hac differentia
fiber pro re infinitum deducta habetur non con
versam retinet 3. C. de iuris et iudicibus l. Causas lib.
C. de transactionibus et iudicibus, c. cum bona cons
iudicium et c. ult. de causa posse. et proprie. et
indep. c. cum causa 27 de elect. c. causam 168
ff. et pt. Rud. delegi. c. causas 19. de spons. Ma
lis de distinctis 2 q. c. n. 62 Alciatus lib. 2. disp
hiarum c. 24 Cornelius lib. 5. c. 6 n. 4 quia
confirmatio nam Seneca in epistolis controver
sias has quasi controversias appellat et Cicero
causas vocat, quare in numeris ad controversias pe
culiaris nomen transferunt Plus Gregor. lib. 4
Sintagmatum c. 7. aprin. et circa publicam causam
verbum indicium a iuris ter. in l. 1. de respond. prud.
19. § diceo de recept. arbitr. c. quicquid. 4 q. 5.
dicimus causam commune, ut proprietas, quasi indi
dicatur circa litem super possessione vel proprietate
motam, non causa et his verbis sunt C. litteras
ad sedem 15 de spons. solutionum c. non mia de cau
et proprietate. Gregor. lib. 47. c. 7 n. 3. Prudentius
sed sunt ter. in l. forum 10. de causa et cau
ponit dicitur et omnia mata et rerum negotia quorum
sionis examine satisfacta: quo autem proponitur causa et
dum discutitur iudicium, dum finitur iudicatum. Sed
verbis Pius Isidorus omnia supra dicta conservat, quia
est dum propositio hoc est antequam discutiatur, non
examine et discussione non est causa sed iudicium
a nobis iudicium circa causam versari quo non
sublimius. Respondendum tamen est Sanguinus
in d. causas C. de transact. Mutius et Prosper ibidem
lib. 2 disputationum c. 24 Alciatus in praxi 4. l. c.
Bonum videmus in d. forum regularem, causa et
actionem, scilicet ut dicatur actum duntaxat
sine discussione examen satisfactum et non ut
in magis communi significatione accipiatur pro re

causa Sanguinus et Prosper ibidem Barbosa
ibi. n. 5.

sic Iranus Omnis cognitio lib. 1 mia cap. 3. loquens de litis
immanis diuinda litis sub iudice causa et
arbitrium dicitur iudicio pro Debent
et lib. 1. cap. 9. ad Consultum scribens omnis equitas capiunt
si fecit, rerum potius quia nascuntur causas
Cum negotia causa dicere, quantus homines?
c. epiphanium 4 ibi disceptantes causam 5. q. 6.
circa consilium vestri Gregor. 47. Sintagmatis c. 7. n. 3

ingressi crimen quod 100 c. 1. n. 57.

32

UVA.BHSC

c. cum causam de Iudicis causam 5. q. 6.

vel lite quæ in iudicio deducitur et inc. cum olim. 5. causa publicæ iudicij. et ibi causa quæ inter Patres eiusdem de causa pecc. et quæ ibi ... et ... de iudicio ... ibi ... ad constitutionem ... per illam ... d. c. 24 et in l. Lici 36. D. de ... et ... ut ... ... causa ... et ... causa ... sunt ... et ... ... et ... Bartolus in collect. ad d. c. forus. n. 3. ... l. 6.

33

Ex dictis legitima illatione requiritur testis non esse de substantia iudicij ... testis in c. ... ministrat. Leg. symphonias Gideus Pius in l. de iudiciis columna 3. tha. l. lib. 8. ordinamenti Ulmin. n. 23. Osuald. ad Ord. lib. 17. c. 4. lit. B. eodem modo non sunt requisiti nuncij vel defensores neque procuratores, quia nullus eorum constituere, huiusmodi fit, quod quilibet qui ad judicium legitime vocatus debet aut personaliter, aut per procuratorem comparere c. ... de ... Bonacius de examinando ... c. 2. de actor. et reo n. 4. Vitalis in tract. ad Pr. Pontif. lib. 1. pag. mihi 511. neque eum ad vocatus requiritur l. 1. C. de regend. lib. ... C. de ... neque tabellionis, non ... in c. quoniam contra falsum ... dicitur, quod iudex habeat notarium, vel eius vice idoneus, qui ... acta iudicij cura incumbit, non ... quod iudicium sine tabellione consistere non potest Bartolus in collect. ad c. sicut ... 16 ... et ... non ... requiritur in his ... necessaria ... publica ... c. 1. ... de ... in 6. ... ... n. 3. ...

34

Nonnullus ulterior explicationem ... in c. nullus 4. q. 6. ... in omni iudicio quatuor ... ut semper numerentur, scilicet iudex, actor, reus et defensores, defensores congrui, et testes legitimi: et defensores et testes sunt de substantia iudicij. Idem ... ut ... c. forus ... in omni ... negotio ... quarunt: iudex, actor, reus et testes, qui dictum semper omnes denotant nullum iudicium ... neque ... non intervenientes, non sunt generaliter omnes comprehendunt Gierb. Levi. de n. 46. idem consilio Gringnah 99. n. 28. Mengh. consilio 796 n. 36 Gonzales dec. 8 Consiliar. ... n. 21. Regardo tamen ... in c. 1. ...

illatione opponit dicit in eo duorum ... ...

UVA.BHSC

Sed dicunt q. Princeps concepit in propria causa, ita tamen dangnit pessimo Vr. Bonell. lib. 17 Com. c. lib. 8.

cor. sic est de omni negotio in quibus illi quatuor testes concurrant necessarii esse testes, nec hoc est quilibet sui testis genus confligit ~~actor nisi~~ alius testor sibiet nisi indeo, indeo nisi testis cum inferior cor. c. nullus sig. ibi acceptorij vnus esset non videri sint sed pese acceptorij, pese testes de testes, pese accepti vnus quoq; ipsos ordinaliter ordine. non vero requirit quod in omni negotio estin c. forma ibi annumerantur testes, qui fo. quoque nihilominus requirantur, id non eo quod tam testium confligit Gravetta decis. Neapolitana 63. n. 3. ~~[illegible]~~ ferunt sic ad mo rub. n. 1. nam hoc ad ea quæ frequenter accidunt conferunt l. Ideo §. de testib. et eo ex quibus rationibus omnes requiritur absentiam defuit rationis sed in omnia conveniunt Barb. cum alijs dictorum 241 n. 19 et dicto senatus aliqui accipiuntur pro multitudine frequentia et plenitudine l. 1. cibi Iulian. ff. ad legatum Trebellianum 1. 4. 1. 1. pro C. Ad Sententiam Barbosa de re 361 n. 8. quibus omnibus ad predictorum Iurisdictionem nulla profecerunt difficultas.

35 Sed antiq; neque antiquum actor rem communem cum extraneis interpellare, et sunt aliquot hoc quæ hoc extraneis requisitum videtur defuit et eo non ind. quidem 13. §. de principali urbanorum l. de testibus 20. C. de pignoribus l. testibus 8. C. Ad Trebell. Pater. Verum sic non obstantibus et ante dum actorum quæ tunc hoc extraneis requisitum communis non potest hoc solum ipsum Probaniacis, sicut vero necessitatem arguit hoc appellantur. Vnde Quechinus Prime Ad Vrb. l. 1. C. de pignoribus Tiraquellus de retractatione c. 19. n. 31 et impraes. Ch. l. unica 2. n. 1 Bonell. lib. 17. Com. civili Bonell. lib. 8. C. ~~[illegible]~~ sic ~~[illegible]~~ Ita ~~[illegible]~~ termino hic. n. 10. sed nec subiti ~~[illegible]~~ ita hanc rem allegatur.

36 Quicumque cum omittere celebrem illam quæstionem ab interpretibus disputatam an indicium inquisitionis citationem aut vero alibi constituere. et ut pote non abjicimus distantes authorum quæ rationes distinctionis factas componendo cum non ant enim loquimur de subdito late sumpto et proprie et stricta significatione et in me disponi

UVA.BHSC

comprehendatur. In 1° casu à citatione incipere dici
potest quia eam tunc sufficit, veluti ut reddatur
res litigiosa, fiant omnes alienationes manent interdictae
auth. Litigiosa C. de litigios. Item ut indicatur litis
pendentia ad effectum ut nihil innovetur clem. 2. iunct.
glos. in verbo adhoc utilis pendens. Item ad inducendam
prorogationem, sive prorogationem q.d. fori judicis
in judicium compelli possit l. si qui pactum
7. de judiciis, et ita est regula ab omni judice citatus, cum
non ab alio coram secundo competente non teneatur l.
ubi accepto 30 iunct. glos. in eadem de judiciis l. qui
delegat. cum jud. c. prorogandi iunctis glos. ordo
prorogatur de foro competenti de hac prorogatione percipi
nem Ordinis cap. 9. de prorogatione judicialis per
totum. Item etiam per citationem propriae
jurisdictionis judicis delegati, ita ut non possit mutare
delegantis c. superquibusdam et c. gratum de offic. jud.
deleg. Item ad interrumpendam praescriptionem 30
vel quadraginta annorum et late Faillius lib. 1. observat.
to. annorum 74 n. 16. et quod hoc effectum dici potest quod ju-
dicium late sumptum incipit à citatione.

37 in stricto vero et proprio significatione à
litis contestatione incipit judicium c. super quibusdam
ubi glossa in verbo litis contestatio l. cum judex ff. si
certum petat ubi notant Alexander n. 2. Jason n. 4.
Curtius junior in tract. de judiciis n. 11. Piso Bon.
hosi com. plurib. in l. regius portugaliae ff. de judi-
tiis a n. 22 nec ante dicitur litis esse, nec pro-
prie inchoatur judicium, nec actorem agere
velle quia tantum petere velle Faillius de
observat. 74 n. 2. formosinus ad tract. de lite con-
testatione q. 82. n. 3. vel usque ibidem n. 2. ann.
plectuntur ibi hanc distinctionem Soarez de Parlamento
de judiciis in praefatione generali l. 1. n. 39. Ra-
ram in tract. h. t. col. 2. Cujac. lib. 4 observat.
c. 21. Gaetan. lit. n. 8.

38 Ad intelligentiam aliquorum sunt ad hanc controversiam spectantium, quia nobis dirimenda non
licet, videantur praeter sup. citatos Cujac. in tract.
ff. de judiciis Valasius consult. 81. n. 1. et 6. Donat. lib.
37. Com. c. 18. et lib. 24 c. 3. Alciatus lib. 2. de jurisdict.

Bilguerus in rub. C. de judic. n. 35 Grattian. dis.
cept. forens. c. 156. n. 11. Romanus consil. 26.
n. 4. Prosper de Castello lib. 2. controv. c. 29 n.
11. Fabian. de Vega ad tract. de judiciis n. 34.
formosin. ad tract. de judiciis quaest. 82. à n. 3.
et ad c. prorogandi 19. de jur. compet. q. 1. n. 32. et
et 12.

L. sicut l. omnes l. accusatorum C. de appellat. 30. vel
to. annorum. Item 1227 Decian. 1. tit. crim. lib. 4.
c. 21 n. 3. et 5.

Gama ad [illegible] delicto conq. et c. [illegible] n. 4. et 5.
Bellon. [illegible] conq. et c. [illegible] 19.
[illegible] conq. et transactio [illegible] lib. 1. [illegible]
c. 5. et [illegible]
[illegible]
[illegible] 72.

c. 24. Oldanus Milian. ad [illegible] rub. n. 9. [illegible]
varius ad [illegible] rub. n. 16. Cuchius in rub. [illegible]
judicio n. 12. Barbosa in [illegible] jurisprudentia
a n. 24. [illegible] cod. ilem in [illegible] 2. [illegible] voluntatem n. 18.
[illegible] mate. fol. in [illegible] si bona fidei 49. [illegible]
autem [illegible] Selius Maximus [illegible]
[illegible] controversia [illegible] rub. [illegible] 3. c. 6. [illegible]
[illegible] in rebus n. 6. [illegible] c. 23. n. 8. [illegible]
[illegible] et [illegible]

39 Sed et inter [illegible] in [illegible] [illegible]
divisionem indicij [illegible] [illegible]
inter [illegible] difficultatem [illegible] [illegible] ut [illegible]
dicit Quaren. adhit [illegible] in [illegible]
[illegible] integrum consuagrum in dif. et [illegible]
indicij explicandi. et [illegible] generalitas [illegible]
[illegible] et non [illegible] inscribitur denotat plures
indicorum genera esse ut notant communis [illegible]
[illegible] communis plurimus [illegible] indicij [illegible]
[illegible] lib. 40. [illegible] c. 4. §. et 6. [illegible]
[illegible] in speculo [illegible] 4. et ibi [illegible]
[illegible] 2. [illegible]
[illegible] Quaren. lib. 1. disputationum c. 35. [illegible]
[illegible] lib. 17. Com. c. 3. et plurib. relatis ab [illegible]
[illegible] lib. C. Termino admis. rubr. n. 14. [illegible]
[illegible] dividendum esse [illegible] in criminale [illegible]
et mixtum quam divisionem amplectuntur [illegible]
[illegible] proxima Olsaus in praxi c. 5. [illegible]
[illegible] de [illegible] casu 275 n. 6. Barbosa [illegible]
[illegible] rub. n. 3. et [illegible]
[illegible] impugnant Peterus lib. 4. [illegible]
Quaren. lib. 1. disputation. c. 35. tamquam [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]

40 Ceterum criminalia [illegible] quando [illegible]
agitur [illegible] adpellatione indicium [illegible]
[illegible] c. quicumq. 11. §. 3. c. [illegible]
[illegible] h. t. §. 1. [illegible] de [illegible] Judit. l. 2. [illegible]
etiam si [illegible] [illegible]
[illegible] l. 3. de [illegible] l. [illegible] de [illegible]
l. 2. de [illegible] Gregor. lib. 4. [illegible]
n. 3. Pichiorg. [illegible] lib. 1. §. 106. n. 6. [illegible]
Maximus [illegible] controversia [illegible]

UVA.BHSC

+ Ver. C. 9. de civilis actio criminali praeiudicat Pro Regia Dist. 3. n. 3.

A1

Gregorius consultio 2. consultio 71 n. 9. Julius Clarus lib. Sententiarum §. fin. q. 1. 2. 3. n. 5.

aqui adde dn.° quia etiam de iure capitis.

A3

+ sive de publicam commodum pertinent ad bonorum respectum

A4

Civile mixtum de iudicium C. quando civilis actio criminali praeiudicat.

dicunt. 3. c. 10 Silvester de Ladrariis lib. 2. cap. 265. et criminalia indicia de appellat civilibus + denotant quia et bona praeter regnum et principatum c. fin. hac infine de Simonia. Formosus cum Alique Borrego et Bracano tit. n. 16 Liut. et ibi Caplicius allegat lib. 4. sententiarum c. 9.

Per contrarium civile Iudicium dicitur, quia licitum et ut civium decet, et civitatis more lingua Iustiniana 42 de Pl. l. fin. §. fin. 5. quod mihi causa, propria quae civilis causa dicitur quando principaliter agitur in iudicio, ad commodum privatorum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ c. cum c. examinata 15. c. fin. h. t. Pro c. cum c. examinata de iudiciis, et non solum dicitur iudicium civile quando provenit ex contractu, sed ex delicto, non ad vindictam publicam, sed ad reparationem adversarium a iudicio ut c. 2. infra decord. cognit. c. 1. de exceptionibus iniuriarum explicatur intuitum ad eum finem plura bona dimittunt Iulius Clarus in praxi criminali §. fin. q. 1. in 1.° quaest. civil. et 9.° seq. Foler. in praxi criminali. vide audient accusatos n. 981.

Ex quibus inferitur quod ex quolibet iudicio sive publico, sive privato nascitur actio criminalis et civilis. criminalis ad publicam vindictam, civilis infertur ad privatam utilitatem pertinet l. fin. §. de iniuriis. l. qui nomine §. ad l. Cornel. de falsis §. nunc C. quando civilis actio criminali praeiudicet + sed hoc intelligitur quando actio principaliter pertinaciter ~~[illegible]~~ proponuntur, non si principaliter intentatur actio civilis et criminalis minus principaliter considerentur, tunc iudicium non attendatur sed iudicium a principali nomen accipit. dicunt quia civile c. 2. decord. cognit. c. 1. de exceptionibus in quibus civilis crimen appellatur non fuit iudicium criminale, neque mixtum q. illum tendebat ad reparationem adversarium a iudicio Navarrus adhaeret vel. n. 31. Farinacius ad cardon n. 17.

Ex lege consuetudine explicatur tertium mixtum ~~[illegible]~~ distributionis, non mixtum iudicium appellatur illud in quo agitur ad publicam vindictam, et sic poenam applicandam, simulque ad pecuniam

UVA.BHSC

L. Locatio 2. §. quod illicite ff. de public. et vectigalib.

commodum esset pari etiam pena applicatur
25. §. fin. ad Silanian. c. hic disponentibus lo
cum Jril. sec. 14. c. 5. de reform. sed hic mixtu
gitur quando equa principalitas actionis ciuilis
cum criminali vbilibet reperiuntur, ex eorum
ut mixtum iudicium Plex. in [illegible] Bartholo
n. 1. 3. ingrid. §. de sepulchris violat. lit. D. Ba
Imbon. decis. 71. Bursius in pract. crim. tit. 8. qu
n. 9. Anastasius Germonius lib. 1. [illegible] n. 1
c. 19. Julius Clarus lib. 5. sententiarum §. fi
quest. 1. n. 2.

45 Hic Iudiciorum diuisio comprobatur ex Cicero
in oratione pro Caecina dum ait omnia Iudicia p
distrahendarum controuersiarum, aut puniendorum
malefactorum causa esse instituta, quasi diceret
quod omnia Iudicia aut sunt ciuilia aut crimi
nalia, et ex hac rerum repartitione Iudiciorum vtrumque
comprehendens est mixtum, inducitur quia non [illegible]
ex verbis text. in L. [illegible] Pylor. §. 1. de [illegible]
Locatio §. quod illicite §. de publicanis et vectigalib.

46 Verum huic Iudiciorum partitioni a nobis stabi
opponitur text. in citato §. de [illegible] in quo text.
dicit Imperator D. Romanus P. quod si vir cum
[illegible] de adulterio coram Iudice seculari, adu
nam legitimam insligendam, debet personaliter com
re, quia est causa criminalis. Si vero accusat
coram Iudice Calesiastico per Procuratorem pro
accusationem [illegible] rationem reddendo his verbis ibi: quia
huiusmodi accusatio etsi de crimine fiat, non
tamen criminalis, sed quasi mixta inter Ciuilem
et Criminalem. quibus verbis aliud genus cau
rum denotat Pontifex praeter ciuile criminale et
mixta, scilicet ~~quasi mixta~~ separationis, quem
dicit quasi mixtam. ~~Dum~~ ajunt

47 Responsio tamen praefatam separationis
hinc mixtum esse, quia ex actione prima con
gitur Maritus, qua in suam vbilitatem vel
nam liberatur ab adulterae cohabitatione et dispen
ab oneribus Matrimonij leuiatur, et ejusdem
partem et ciuile, et etiam criminale, quia p
mulgare publica adulterij vindicta exercitatur p
vbilitatibus patrimonij, consortio quo Maritali, m

UVA.BHSC

tum de rivagij pertinent mista dicitur erit sicut
xarte in rubr. C. de Iudiciis Regia n. 100. Dominic.
n. 64. nec refragatur ~~[illegible]~~ quasi quo ad
Pontifex, nam multoties est veritatis expressionem Iuris
Io. vidimus formam eius quasi Imperiali de
Petre mitat Oratius in l. omnes populi de Iur.
Iure n. 8. et hoc hic dicto fore semper denotat
impropriatum, alias non, ut colligitur ex l.
1. §. de transact. l. omnes populi ff. de Iur. et hinc
l. cum condictio 9. §. fin. ff. l. Cassium pet. principio
inst. de l. fure Caninium tollitur. in quibus verbis
propie accipiuntur appellantur Oppius vir prudentia
~~Mem. Consil. 15. n. 7. lib. 1.~~ Menoch. de arbitrar. Cas.
362 n. 28 Barbosa in Rubrica subsequentibus dic.
311. n. 3. formosinus n. 22.

48 Addi potest etiam ~~[illegible]~~ Pontificem quasi mixtum
appellare, modo quo ~~[illegible]~~ circa res incorporales
dictus quasi pingere, ~~[illegible]~~ l. si quis dicitur ff. si servitus vin
dicetur c. cum cuiusdam de causis possessionis
et propr. in rebus enim corporalibus datur vengiatio
in incorporalibus quasi pignoris ut longe diximus
qua propter respiciendo quando mixtura solum pos
dicis de rebus corporalibus, in rebus vero incorporalibus
~~erit quasi mixtura~~ utpote causae erit quasi mixtura
quia propie causae civiles et criminales non mis
centur exquibus intelligitur Consultus ~~[illegible]~~ Calistra
tus in l. n. 82. de Coha. et Demach. in cum conditionem
que ex mistura quadam consistit. quibus verbis si dicit
absolute mistam, vel conditionem mistam, sed cum
mistura quadam, id minuit in rebus incorporalibus
non est propie mixtura tradit Donellus Iuris
dela Carrera Salmanticus primarius in rub. de iudiciis
n. 43. Pontinus formosinus nullo laudato n. 22
eodem modo ac n. 16. qui desumpsit ex l. dela Carrera
n. 32.

49 Ingratiis opponitur etiam tex. in c. gravis 33 de
simonia, ubi quando agitur propter simoniam ad am
ventum Prelatum ab administratione ecclesia dicit Pontifex
quod non procedit criminaliter, sed civiliter: sed in
hoc casu non applicatur pena partis, et modus constituit
de causam civilem etiam si de crimine agatur cum

Joannes Baptista Caballuccius in suo C. h. t. Regia. et Ecclesiae n. 8.

50

Cuique lib. 16 respons. Pauli ad l. 23 Divinit. quinq. legibus Cuique quidem

51

pretatione hoc amotio ad publicam vindictam non pertinet dubium profecto: de regendum est in hoc tex. de ea de simonia ad imponendam poenam maximam seciliat definitione et in f. eum super de confess. C. de hoc de simonia, sed solum fuit tractatum de remotione praefato, quae poena remotionis ab administratione cedit in praeterito monasterij, eo quod liberatur a praesta administratione ergo tex. in l. si contra ff. solutio matrim. l. imperator 50 ad Trebel. ff. Maximus Nervis sacri Cubiculi ad l. Rubr. de hone 3. c. 10 n. 4. pequque cum Pomponius hic infamatus caret aspectu, insufficientia delapidationis et simonia, quare cum remotionis obstaculum privata caret videatur Monasterii, et non publica causa, inde et quod causae appellatio cessat in criminalibus informat hic sed ex Caballuccio ita pro fermarino n. 21.

Opponitur etiam tex. in l. Gaius 22 ff. ad legem Liciniam in qua hic thesis proponitur a Languicius [illegible] ita ~~[illegible]~~ fuit si vero occidit a decem decuni Gaius ctei successit heres Livia Ofilia in que mortem Gaii neglexit ulcisci et vindicare pro mortem Titij que accidit post decimum bona fuit Gai fuerunt pro mortalia. Quaritur an mortis Titij causam sit crimen et respondet Cur Gaius causa sit pecuniaria mortis ingratae hereditas non adquirit. Verum sic poena ista applicatur pro et causa civilis quicum sit pecuniaria, etiam si si fuerit criminalis, non excludunt adunque pendet l. ff. de privatis delictis l. ex medicorum ff. de aq. pluviis l. 3 ff. de public. Judic. l. 2 C. si reus vel satis l. unica C. ex delictis defunctorum: f. Civile se non tenet ~~[illegible]~~ non fuit obstaculum [illegible] Chiarelli tr. 19. impos. Papiniani ad ff. l. de [illegible] ad mea rubr. n. 20 asserunt civiles causas que agantur post mortem Titij, ut scilicet non [illegible] vindictam, aut hereditatis petitione agantur bona Gaij et quod non tractabatur de applicanda pro fisco sed de iam applicata [illegible] vindicanda et sic intelligenda ea jura [illegible] l. ff. de [illegible] ff. de [illegible] ~~[illegible]~~ sed hoc solatio defendi possunt. Nihil omnino non [illegible] verba tex. th. Cuyro ar morte Titij causa sit crimen 8. causa de qua agebat cum cri

UVA.BHSC

nalis et in civilis.

52 Quare dicendum est mulierem criminalem quoque mortem, nam tex. ipse dicit ne civile sed solum pecuniarium; quando autem in ipsa dispositione fit mentio causae criminalis et pecuniariae, ibi lex intelligatur criminalis per pecuniariam civilem intelligimus. Regula tex. in l. 1. de appell. fideiussorib. ff. de fideiussor. ait. Ad hodie C. de episcop. et clericis. Secus nota. de arbitrio. cap. 2. b. sed ipse applicat dicitur pecuniaria pergit intelligi, vel de civili, vel criminali in ista subiecta materiam, cum ergo in mo tex dicatur quod crimen non est extinctum et pena fisci applicanda infertur Paulum de causa criminali, nonnisi civili loqui debet. Nota ibi reg. et ne recuperanda Rennd. l. n. 159.

53 Notandum quod pena extinguitur contra haeredes: vel obligatio ex delicto descendens ad haeredes non transit. l. contingit. de iudiciis et ubi iudicatum sit. de fideiussor. 6. de pactis. Iudicii civ. alias reg. civilis. fol. est causa criminalis. nam R. quod generaliter sit criminalis et pecuniaria quae recte adiuncta haeredes possunt exequi l. 12 ff. ad l. Cornel. de falsis. Inst. ff. ad. l. Iulia. peculatus. l. in senatusconsultum 15. §. si propter et l. idem ad sc. Turpill. et cum ad l. Iul. peculatus. pena pecuniaria non tantum est pena corporis afflictiva aut infamiam irrogans l. 3. C. si pendente appellat. mortis substituit. sed ergo, quod ex delicto proprio ex hoc in relinquitur l. in haereditatem. de calumniatoribus. l. cum filii 12 ad l. Cornel. de falsis. haeres unica tenetur quatenus ad eum pervenit. unica ex delicto defuncti. praeque pena in ipsa pecunia non in sede dilationis. ipsum in l. 22 n. 1. ipso pecunia ingrediendo sed aliquae magis ad illam. Cum ergo contractus, vel ex quasi contractu, vel ex delicto. et sunt ipso fun. ad. exequenda. et ex eo quod ipsum Cons. Sed Gaius inquam. Sed hoc sequitur in consequent. nisi l. Gaius inquam. Gaij longuesquis. cui non credit assertioni Gaij longuesquis. sed non. Stat. nisi et notari potest l. 3. §. 1. ad. senatusc. de legatis. l. 29 de legatis l. 28 ad Velleian. et in de inofficioso testamento. Dicendum tamen et in de l. 22 de inofficioso testamento. Dicendum tamen et in de l. 22 sed ex quod rei veritas probata sit, non Chr. dicit

53 Nam C. fiscus, vel aerarium. l. 1. §. 1. de C. Cor. vel. legatis.

54 Exquisitis intelligunt tex. in l. c. §. in de sepulchris. i. pecunia. 9. dotium. l. in libris de sepulchris. inquitur. hoc est. solutionis satisfacere damna irrogata ex delicto, et ex mortibus quae testamento. etiam §. ex crimine nihil. in casu firmitatis ad defunctum. Iuris Civilis. inquo solet. inquantum. ipsum pervenit. vel inscribuntur. quae lite. irrogata. de pecunia. deqnt. quae non sicut pure. Ratione. tamen. quod. quae. ad. Iuris. Cum. ipsum. Cum. ipsum. Cum. ipsum

Ex populiscitis principum ordine causa criminalis editur in
L. filio 31. §. ff. de adulteriis. quod in causa criminali
nullus pro matre vel non dissolvitur, imo delegatur.
et prostituitur Sarti. f. eadem. ipso potest excepti
pecunia et tamen contra hanc adhuc vinc. §. sit pro ne
mirique potest indicium. Cancerii. Illi qui alibi suspen
denum est sunt civili limitare cum hoc dicit. ad quam
dam definitam innocentem causam pertinet, et quibus
memoria observant. et tamen causa inaffectata cum ipsa
b. sed bene Alfonsus Ballo et Bart. Sutherg. resolutio
mihi quae O. Mulchus Bart. illustr. tra 2. tra. 2. c. 2. n. 22.

57

quid quid dicant Sarnellotus. Conradus numer. dict.
Patrus in causis civilis refer. Bertrand n. 4. Vr. cogendi
quique sunt tales Mensch. decretorum, lib. 1. q. 88 n.
1. 5. et 6. Hieronym. Bruccoron de differentiis inter iu
dicia civilia et criminalia quae. 3. 42

ita minus sed ita esty

Ex minori gradus causali. et testimonio ne
mopis sit standum tractat Sutherg. ad L. C. de fun
dis. Cipre lib. 16 respons. Paulus ff. Simus Verin
tha l. q. 12 n. 84. Vt. ex quo notabiles sit exploty
simulacrum ad propium doctrinam afert Bertram
ch. ubi. dicit C. dignos Gradi. ea. in pons 3. n.

Deinque non obst. Auth. hodie C. de expur. et dep.
auto non pure C. de pace judic. qui male
judicat. L. Gn. C. de requir. reis L. unica C. q. ciu
actio. quibus juribus causa criminalis pecuniaria
tegnam contingit, nam respondentes, quod causa
dispositione fiat mentio causae criminalis et pecu
nia, pure pecuniaria intelligenda civilis, et in pp
his juribus. Si fiat sonum fiat mentio absolute
causae pecuniaria inter subiectum ~~[illegible]~~ debet
cari posse ad vhanc, sed inter subiectum mentio
et discernendum ad quam pertinet argumentum
2. in fine de pallio. jud. sicut semper adhaerent
n. 19. Villator fagineus tom. 9. controversia.

Ultimo et ipso corrodit ~~[illegible]~~ est indeter
criminalia et civilia non esse dijuncenda nec pe
nam pluries in judicio criminali pecuniaria
ponitur L. 2. in fine de pallio. judicet. et in L. Julia in
public. fuit. quae publicitia ex nemo ambigit
C. quando civiles actio L. ff. de publicis judicis se
cin dignoscunt. et causae et fine condemnationis
pena inflicta ad minuendam publicam, hoc ex
cabat finem criminalis judicium fuit. Si vero fuit
in negotio, non ita publice induxit civilis causa in
mistam vbiumque causam complectens in L. Societ
illicito ff. de public. et negotiatio. nec pecunia de causa
sui judicij criminalis et civilis excepit ex
bia aut privatim interest, non judicium
agit ex eius contractu intendit pro exercitio id f. pro
interest judicio civili et in criminali exercitio
quod cuique Minist. non. agit de hac pro
ad publicam vindictam quae ex fine causae et non
institutionis judicij disponitur inter criminalia et
est dignoscendum tradit degentes supplicium
laudandus. Quaeque non ~~[illegible]~~ causae judicio
dicit Pegnitus et Sacrorum. Consiglio in causis Minis
profuga Primario, nimirum, imo doctrinam tractat
cap. 4. n. 9. Cre pro rubrica conclusio
ciat.

UVA.BHSC

J.M.J.

Ad ter. in cap. 1. Lebudiij.

Pro huius rei ter. emendatione prouocandum est multitudo Eliarum pro rebus sibi necessarijs, et Vrbitatem publicam conuenientibus, conuocaffet Celebriores Viros, virtute, scientia, et dignitate praecellentes conuocare authoritate Prelatorum, ad eas res pertractandas; et praedicta congregationes Concilia ~~dicit Cyprianus~~ appellasse vel à consulendo, quod ad id viri sapientes vocabantur can. canonis dist. 15. vel quia id genus Synodus appellatur quasi comitatus, vel coetus à coeundo, id est Conueniendo d. can. canonis. vers. Synodus. Sed Cum aliquoties Concilia fierent Romano Pontifice, seu eius legato, et omnes Episcopi assistentes; alias vero Alicuius Nationis Primate, seu Metropolitano Congregante; discrepantium fuit quot essent genera Conciliorum. Tria Ete, universale scilicet, provinciale, et synodale, voluerunt Henricus intrac de synodo 1. p. n. 4. Simancas de Catholicis institutionibus tit. 12. Cano de locis Theologicis lib. 3. c. 1. Bossius de signis Ecclesiae lib. 4. c. 1. Balbus ad h. n. ter. n. 7. Sed multo clariori praeludio in quatuor ejusdem generis dividenda iudicamus, in Universale, Nationale, provinciale, et Synodale. Universale est quod Romani Pont. authoritate congregatur omnes Episcopi totius Orbis Christiani, vel saltem Episcopium Legati c. 1. dist. 15. c. 1. et per totam 17. dist. cap. significasti 4. de electione. Bellarmin. de controuers. de Concilijs c. 15. Turrecremat. 3. & Summa Ecclesiae c. 10. et aliquot seq. Henriquez lib. 3. de Pontifice et Concilio. c. 2. Et licet ge-

Ad M.te Lana et Stellam antinom. Jur. Can. lib. 2. decretal. antinomia 1.a n. 6. Italus in quibus legitimus. §. 10. Jubilaeum

UVA.BHSC

ronalia Concilia dunteaxat novem recenseat, Gratianus, tamen id intelligi oportet usque ad Eius tempora; nam post Eius etatem celebrata videre licet apud Bell[illegible] Sarmin. d. lib. c. 5. = Nationalia ~~[illegible]~~ et id celebrat Patriarcha, seu Primas cum Archiepiscopis, cum Episcopis unius alicuius regni, aut nationis, seu ad unum tantum, plurimumve provincias unum. Et tales sunt multa Concilia Romana a Rom. Pontifice cum Episcopis Italiae tantum celebrata. Turrecrem. 3. de Summa Eclesiae c. 3. Toletanum 4.[illegible] Dedicatum fuit aera 671. anno V. Sisenandi Hispanarum Regis, quod in anno 634. et Sisenandi regnigni Mariana. In eo quidem Cum Toletano Primate, Archiepiscopis et Episcopis totius Hispaniae regnis, eiusque imperii congregari fuere; Item Concilium Milevitanum, in quo cum Primate Carthaginensis totius Africae nationis Praelati fuerunt congregati, in eo plura religionis dogmata explicata fuere et Afflata contra Pelagium, et quamvis in hoc Concilio non fuerit Rom. Pontifici legatus, cuius tamen auctoritate fuit confirmatus, et ea epistolae hucusque ad eum Concilium colligitur secundum regulam Decretal. cap. regula. cap. nec liceat. 17. dist. et ex hoc patet nil ex. dicitur. Sed Rege sane Concilia universalia dicuntur, quia ad universalem Ecclesiam pertinent. Sunt, et in cap. [illegible] universalia Concilia alii. 16. dist. et in cap. Sancta 3. cum seq. 15. ibi: Sed et si qui sunt Concilia a Sanctis Patribus Laurentius intituta, post istorum quatuor authoritatem, et custodienda et recipienda decernimus, mandamus. Or. Michael Luxe vicipro.

Provinciale dicitur apud Archiepiscopum, et Metropolitanum celebrat cum suis Suffraganeis Episcopis, Abbatibus, aliisque Clericis Regionis, [illegible]

UVA.BHSC

provinciæ. Ubi gubernationem Ecclesiæ sit mentio
fortasse 14. dist. ~~[illegible]~~ cap. si qui epi-
scopi 1. et 2. 92. dist. cap. quia 29. de Rebaptis
et ad eorum conversationem non requiritur Prima-
tis authoritas arg. can. de concilijs 2. dist. 18.
olim hæc concilia bis singulis annis celebrabant;
postmodum semel can. quoniam 7. dist. 18. cap. sicut 25. de accusa-
tionibus; Hodie ex Sacri Concilij Trid. decreto ses.
24. cap. 2. de reform. quotiies Triennio debet cele-
brari, et per Metropolitanum, vel eo impedito per
Episcopum antiquiorem, omnes Epi, et Cæteri qui ex-
terminis debent, sub certis pœnis interesse ju-
benturur.

5. Synodale dicitur quod authoritate episcopi,
vocatis Parochis, Abbatibus, et quibusdam Presbiteris
ad episcopalem gubernationem congregatum. can.
quando dist. 38. can. placuit. 12. q. 2. c. Abbates. 18.
q. 2. et adversantur à capitulo Cathedralis Ecclesiæ
posse celebrari Mann. ad Azel. in summa decret.
ad tit. de constitutionib. n. 7. ~~et~~ episcopus, nisi iusti
fuerit impeditus, quotannis debet Synodum celebrare
can. omnes singulis. dist. 18. Conc. Trid. ses. 24. c. 2.
§. fin. de reform. et si fuerit impeditus ~~de~~ potest
aliquem indignitate constituere, vel Procuratorem,
ille Vicarius Generalem sum deputare, vt Synodus
valeat celebrare, et omnes Prælati dimittat c. epi-
scopus. 16. dist. alias pœnas Prælatis Superpo-
nunt. c. vlt. dist. 38.

6. His ~~itaque~~ premissis, ~~[illegible]~~ celebrari
~~[illegible]~~ interpretationem donanda et quæstio, an
Concilium Africanum, ex quo deductum fuit capu,
et decisio nri tex. vt ex eius inscriptione ap-
paret esset generale, an provinciale. Decius in
cons. n. 4. Menochius de arbitrar. lib. 2. cas. 458.
n. 52. Concilium generale fuisse iudicarunt. sed Aver.

Pianc. in pract. episcop. p. 2. cap. 2. art. 1.

UVA.BHSC

2. tho. instit. moral. lib. 5. cap. 16. Belarmin. tom.
de controversiis lib. 1. de concilijs cap. 5. Felinus
regnis n. 2. Burnatus consilio 107. n. 10. Con
Cum hoc Africanum provinciale fuisse contendunt
Concil. lib. 2. cap. 3.
sed verius iudicio eius Pontificis Michaele Lana vbi negat
Regnum provinciale, nec generale fuisse, sed nacio
nale ex tota Africa, cum totius Africae nacio
Velari inter conuenisse conuenisse Aurelio Primate
Carthaginensi, ut ipse tho. consil. pag. 502. n. 1. et 2.
Nec obst. dicere provinciale Concilium fuisse vni
versale, cum infra n. 11. ex. in cap. 1. suppositum
vnicum potuisse priuari suo concepta iurisdictione
Concilio, quod in alijs concilijs fieri erat impo
sibile. E. accusatus. C. quamvis. C. audiam. 3. e
Nam Episcopus non infertur Cyprianum priuari
absque summi Pontificis auctoritate; immo hoc
necessaria omnino necessaria. Sed ipse quod in
alio predicti Concilij Africani Velari l. tho. con
sil. vniuersale appellat. et in cap. de libellis. 2
fuit inter Pontifices Romanos Stephanum Dio
nysium pleni vniuersale dici, a fuit conuenisse
provinciarum totius Africae, et ipsi illis Provin
et in regnum, vt agnoscerent discrimen inter
et alia Concilia fuisse singulas Provincias
Africanas. vel dicendum iudicio vnius vnius
sed tanquam legitimum a Romana Ecclesia approbatum
et a Romano Pontifice Gregorium. Baldus cit
per. n. 10. Rationem in [illegible] iudicium
Ita praevia sui ex. inspectione animad
ris, hypothesim illius legitimae conclusio. Qui con
tra iudicia Ecclesiae promisit, si de huiusmodi facto con
tumax reliquerit fuerit, excommunicandus est; p
tamen suo priuatim beneficio. Idem probatur
tex. in cap. Regulis episcopis. 6. cu. reg. cap. certum
43. 11. q. 3. cap. 1. in fi. cap. hij, cap. quoniam
quaest. 5. fi. vt lite non contestata. et pater
Sorrapes illustratur predictae alterius [illegible]
Pro doctissimo Petro Rugulino Merla tit. 21
Iurisdict. n. 115. Canto in collect. ad n. 115.

UVA.BHSC

ed. 252. Hugling de censuris tab. 1. cap. 26. §. 7. Suarez de censuris disp. 2. sect. 5. Covar. in cap. alma mater. p.te 1. §. 9. n.o 3. Tiraqu. de retract. linagier. §. 9. glos. 2. n.o 2. Navarrus in manuali cap. 27. n.o 9. Julius Clarus lib. 5. §. fin. q.e 31. ex n.o 15. Gutierrez de iuramento confirmatorio 2. p.te cap. 28. Spino in speculo testam. q.e 11. nub. 2 n.o 39. Zuria antinomia 1.a 4 lib. 2. decretal. n.o 1. Balbo ad n. tex. n. 11. Sum. Lellius. lib. 4 tit. 5. Sayrus pol. prat. lib. 5. c. 10 n. 3.

9. Sed duplex datur ratione dubitandi. 1.a Inferior ex Africani rescripto lib. 7. quæstionum, relato in l. si convenit ff. de Jurisdictione, in quo caveur si ~~[illegible]~~ illius, qui coram Prætore, seu Judice incompetenti promiserat sibi dicere, mutuæ exiterint voluntates, principium ille Prætor adiret (id et si integra, adeoque per litis contestationem Jurisdictio illius esset prorogata cap. relatum cum vulgaris. de Off.o ejus. Jud. deleg.) procuratio nemo compellitur Eximodi stare conventioni. Et cum episcopus Cuidonlaus licem nondum contestaverit, ~~illius~~ id tantum sibi dicere promisisse videbatur ab huiusmodi promissione impune resilire. Præsertim cum nulla pactum fuerit nec stipulatione ~~[illegible]~~ nec juramento religione ~~[illegible]~~ inutile potius apparebat ex tex. in l. iurisgentium 7. §. igitur nudum. ff. de pactis cum vulgaris iuribus. Abent

Medeg. de pactis lib. 3. c. 9. quæst. 5. n. 9 Donel. lib. 12. Com. cap. 9. ~~[illegible]~~ Crusel. lib. 4. tit. 5. n. 8 impetit ad lib. 1. 7. igitur nuda Alexan. lib. 5. Pert. tex. 1. 3. Lachin. lib. 2. Controvers. c. 101. Merla in empto lib. de pactis §. 1.

10. 2.a dubitandi ratio existimatur ex eo, quod Cuidonlaus propter communionem, et quod voluit conventioni stare, non solum debuit excommunicatione vinctus, sed episcopum privari ex tex. in cap. 1. de treuga, et pace. Et idem facit Pompony responsum in l. si is 20. ff. com. divid. Ubi quod edictum non respondit bonorum iactura patitur, et Judex indignatione motus potest illius villam diruere, aut arbores succidere: 4.o Cuidonlaus propter communionem debuit esse inflis episcopatus; cum ~~[illegible]~~ illius solum prætoria Contemnuntur mandata; sine vero tanti concilij auctoritate alias publicandi veritas hic omnibus 1.o infirmis ex decret. manifestat explicat

Cap. 1. de treuga pace c. 29

UVA.BHSC

11. Sed pro ratione dividendi prefatis conclusionis su-
estus et Cudrullus denuo comparere et pro-
sionem facam coram eamdem Curia (quod petit ne-
thoritate Sp.ta qui confirmat) et cum contumax appa-
rere mihi ore ex communicatione coercendus, pre-
sertim cum admonitus ~~contumax perseverare~~ con-
temptum, et communiter recondere nolluerit ca-
teterum 11. q.e 3. cap. venerabilibus. §. porro. de
sent. excom. Et quam hoc excommunicationis conjun-
pena plectendus esset, non ob id Pontificia dignit
debite privari, et docent Farinac. 1. th. crim. tit.
genis q.e 29. n.o 43. Molina de Hispanor.
mogrij cap. 9. n. 10. Andreas Tiraquellus in
si ingratum. verb. revertatur. de revocat. don. n.
232. et glossa in cap. fi. de Iure patronat. dum
mum esset propter contumaciam Cudrullus dim
Episcopum, ex inaudito, ex tex. in l. adeunt. §.
de pœnis, et ingrato contumax plurij denunciatio
Ediuni mortis et comparebat, ~~quod~~ in contumac
~~pertinaci~~ persistens ad summum relegandus, et
et Paulo elegantes monuit in l. Adrianus 47. d.
Polij et libt. proponitur non esse debere ad solum
quam ad obligandum, et ex ex in cap. super quib
de verb. sign. ib: ~~tenentur in judicio tolerabile~~
~~perdere~~. Unde nisi causa cognita ad privationem
erat procedendum.

12. Nec inane et diuve Cudrullum interpa
juste in judicio, et exceptione dilatoria opponere
re potest coram Consilium recusare, ut ex in
libro quæstionum 27. §. non autem. de offic. delegati
in tract. n.o 15. Decius n.o 60. Berrius n.o 120
~~et hoc aeriter concludunt DD. in provinciale~~
~~Nacionale Concilium~~. Unde in rito regno ad
ter causa ordinaria maioris summæ (cui gra
quantitas petita in libello numerum excedat quin
torum thomalarinorum, idest ducentorum et quin
pirata liranum, et docet D. Ant.o Sperminy de

dec. 120. n°. 6 - vel sit causa, ~~minimi pecuniarij~~ gravis, ~~et~~ et si agatur de religione praeminentia, et de hereditate cuius quae causae dicuntur magni praeiudicij Gratian. tho. S. Dicegat. cap. 845. n°. 1. Barbosa Regent. episcopi allig. 78. n°. 31.) tunc inter Contrarios praefixi dies; intimetur ad 5am: Copia franca concessa. Si causa esset minimi summae (id est si non excederet quadringentos decem aureos, et quinquaginta librarum) et praefixio: intimetur ad 3tam ex foro 2. nat. de dilationij fol. 59. et infra has dilationes quinque, vel trium dierum respective, reus deliberare an velit cedere vel contendere. Et hac elapsa dilatione reo concedatur alia dilatio trium dierum ad opponendas exceptiones dilatorias antequam lis contestetur propter forum 4. de litis contestac. fol. 59. quae dilatio incipit currere à die elapsae primae dilationis.. Ex his venit notandus, sed reverenter P. P. Hieronymo Leo praesertim loco, Vbi tunc praedictae dilationes quinque et trium dierum respective, currere ad opponendas exceptiones dilatorias. Et videndum est praeditas dilationes currere ad deliberandum, et illis elapsis, currere aliam dilationem trium dierum ad opponendas exceptiones dilatorias ex foro 4. de litis contest. nec illae sunt confundendae.

13. Hic autem concedunt P. An concilia ~~provincialia, aut nationalia possint recusari~~ Universalia, nationalia, et provincialia possint recusari. Oecumenicum Universale concilium neque quam recusari valet, cum Universalem Ecclesiam repraesentet, et ~~[illegible]~~ Cum Spiritu Sancto ei assistat, neque suspecta reddi, nec etiam potest. Covarrus. lib. 1. var. cap. 10. n°. 12. Bellarminus lib. 2. de Eclesia cap. 2. Mohadius de arbitrijs lib. 2. casu 458. n°. 30. Belarminus lib. 2. de Eclesia cap. 2. Cano de locis Theolog. lib. 5. cap. 4. + et confirmatur, nam valet argumentum de appellatione

+ Molin in empmio tit. 2. q. 11. n. 6.

ad recusationem cap. hinc 20 de appellationib.: sed
Concilio generali Pastoribus appellare licet
in lib. 3. de Celibat. c. 48: et hinc recusari debet
admitti.

14. Nationalia et Provincialia recusari non posse ait
Glandus consilio. 19. n. 6. lib. 3. authentica et eo
dem titulo, ~~et plura inquit~~, nam videbatur nullam
esse causam ~~Synodi~~ posse notari Synodum, Civi-
tem, collegium, et alias communitates Boerius de
269. Alberius in tract. de testib. 2. p.te q.e 58. et
et potest notari Registrum Merla ist. corporis 1. p.
tit. 2. q.e 11. nisi et admittenda generalis recusa
omnium Advocatorum alicuius Civitatis, vel Semi-
num illius, aut omnium Doctorum Studij: idem
tiunt Rebuffo de exequendis 2. p. c. 23. n. 13. Ro-
ges de recusationib. art. 9. glos. 5. n. 46.

15. Sed probabilius censeo posse recusari ad Ri-
mitano sententiarum n. 14. Felino n. 6. et alij
Jurisperitis ad l. n. tex. Menochio de arbitrar. lib.
cap. 458. Bonacina in politica 2.p.te lib. 3. c. 8. n. 1.
Sacchiusf de Concilijs cap. 11. lib. 6. Petro Gregorio
p.te Syntagm. lib. 49. cap. 8. Balbo ad n. tex. n.
21. et inferunt ex tex. in c. fi. 3. q. 5. cap. quia
Eleg. 2. q. 6. cap. hinc ex Nicepho. de foro comp.
et etiam nam appellatio permissa est a concilio
Provinciali, Nationali, et ab alijs Communitatibus
C. accusatus. 3. q. 6. c. multis 77. dist. ij.q. cap.
dicta Concilia poterunt recusari, cum pari passu cum
appellatio, et recusatio. Sed si alijqui de Communi-
tatum, suspicionis et notam incurrerent, tunc
tantum, ~~non ulla communitas~~ removeretur, et ea-
qui superfunt non differient. Capicius decis. 258
n. 6. et 7.

16. Et quamadmodum in recusatione Judicis licet
non sufficit simpliciter recusari, sed requiritur
causae expressio et probatio Ut pot. ex tex. in cap.
secundo requiri 41. de appellation. ibi: coram

UVA.BHSC

quibus (id est arbitri vel de remissione cognoscere)
(Si causa suspicionis intra terminos compromissi probata non fuerit, tunc demum authoritate sua Iudex utetur. et ex textu in c. cum Speciali 62. de appellat. Vbi
~~Papa~~ pari Iudicium ~~suspect. vellet~~ reuocari, debet suspicionis causas coram eo proponere, et cum adversario ~~pari~~ si Adversarium non habeat, cum Iudice arbitros communiter eligere; sed si ante ~~Iudicem~~ Iudicem dissentiant ~~Arbitri dissent~~, vt quod alus ex iuris decreuerint robur obtineat. Etiam in recusatione Collegij, aut alterius Communitatis, causa expressa, et probatio necessaria est. Ghz in praxi Ch. 1. §. p. 10. tempore n. 26. Biga n. 40. ff. Nec sufficit ad recusandum iudicium laicum; nam vbi cum Iuramento recusatio poterat remoueri, glos. in l. quia poterat verb. requirebat. ad Trebel. et in l. aperissimi verb. reuocari. C. de Iudiciis. Expornat Corbar. in practicis cap. 26. n. 10. Religio ad Episcopo si recusetur, coram Episcopo recusationis causa sunt allegandi et probandi, vt aperte ex Decisione in cap. Si contra. 9. de offo delegat. in 6. quo ~~Iudex~~ Iudicetur idem si Vicarius Episcopi Religioso Veldatur.

Episcopus Cardinalis, postquam promisserat coram Consilio litigare, respondit non sibi non placere, atque displicere, quapter effectus fuit verus, et manifestus contumax Rantzly in l. Consentaneum C. quomodo et q.do Iudex n. 10. Biga Rec. n. 83. Cavallos commun. contra Communs. q. 412. et q. 206. Alia Crimen ~~Iudicis~~ contumacia manifesta, alia presumpta; manifesta dicitur quae constat per confessionem partis, vel si citatus fuerit semel comparere, vel per sententiam, aut facti notorietatem Cap. venerabilibus. 7. §. porro. de sent. ex com. in 6. c. ex parte 23. de verb. sign. c. fi. de cohabit. Clericor. et ex ex iisdem diuibus inferitur presumpta diuitis pro his citatus ad certum diem, non comparuit in

Aliter tertius accusari

Episcopus Strategus in tract. de Concilij. 1. §. cap. 10.

Antiquum causam exprimere

Antiqua causa expressione

17.

UVA.BHSC

Iudicio, velsi Latiter quominus citari valeat p
alijs modis gestum adhuc a DD. et presertim
in cap. 2. de dolo et contumacia –

18. Nec alia citatione opus erat vt Cuadrat
verus efficeretur contumax, cum qui semel ci
respondit se nolle comparere, ~~verum sit con~~ inven
constituit contumacia, et non est amplius citan
Covallos q. 8. n. 26. Fermosinus ad h. n. tex. q
13. n. 1. Sed obst gloss in c. 2. dolo et contum
in 6. vb. contumax in vno articulo non contum
contumax in alijs, sed si citatus diuys se nolle
parere in iudicio, debet intelligi de prima citatio
ex tex. in c. hinc de prouinciis in 6. ergo cuilib
necessarij tres citationes iuxta tex. in l. Seneca. §
~~Ulp~~ vers. diuys. ff de iure fisci. glos. in Clem. 1. de
vita et honest. clericor. vers. tertio. authen. qui p
ibi: tribus citetur edictis. Quomodo ergo dicitur iudex, si
nolle venire ad primam citationem, non erit contum
~~cum~~ secundis Felinus in cap. constitut. de fide
n. 9. Alberic. in d. authent. qui semel n. 3. Ma
in l. contumacia n. 12. ff de iudiciis. Sed fa
dendum est id locum habere q.do pro forma requiruntur
tres citationes, et tunc sufficit si fiat tria mandata
iuxta tex. in c. constitutionum 3. de sent. exc.
in 6. cap. sacro. extra eod. Affliti decis. 219. n.
Et sic quoties à iure non exigantur pro formalibus
citationes, citatus respondens se nolle comparere
non creditur velle comparere in alijs citationibus
quapropter non est amplius citandus, sed contu-
max contemnendus –

19. Si tamen Cuadrallus habuisset iustum
tum, aut aliam iustam causam, quominus potuisset
parere, nec dixisset sibi non placere litigare, quod
excusaretur, nam iusta causa exuit à contum
sinon adest iudicij contemptus gloss magna in
in l. vnic. §. Iudicium ff. si quis ius dic. non obtem
Bartol. in l. de lib. ff de Relicomissar. libertatib.
nam causa quantumcumque iusta exuit à dol

UVA.BHSC

Et docent Avendanus in capitulis pratorum 2.p. c. cap. 27. à n. 9. Boërius decis. 164. Nam si quis ordinem Judicium pertinaciter non justè precipitum, vel per obstinationem non comparuit liberatur, vel quia credulitas etiam facta excusat à dolo Curtius consil. 49. n. 4. vel ex impedimentum excusat à contumacia. et sic secundum Covar. pract. c. 27. n. 3. Justa causa litigandi excusat à condemnatione expensarum, nisi expensis sua autoritas deberetur, vel si quis esset pauperis, vel ratione contumacia, quia in illis etiam habens iustam causam litigandi condemnat glos. in cap. finem litig. de dolo et contumacia et ibidem Fermosin. ad. n. ex. 9. et 14.

Nec si contumax postquam dixerit se velle venire ad judicium, comparuit in termino, vel adhuc judex pro tribunali sedente, erit audiendus, cum vocis contumax sit Azuedus in. l. 6. tit. 3. lib. 4. recopilat. glos. in clam. 2. de dolo et contumacia Bart. in l. Divus. de in integr. restit. Neuosp. ad Sicacisset. et nd dixisset se velle venire, si sortel comparuerit audiendus iuxta glos. ind. clam. 2. de dolo et contum. nam per eius mitatem non indicitur contumacia, et quamvis qui tacet consentire videtur ex reg. 15 quitacet 43. de reg. jur. in 6. id non procedit contra utilitatem, et commodum tacentis. Gratianus regula 448.

Et ideo Guidoullinus excommunicationem exhibit indutus, propter contumaciam in qua aviter perseverat, neque quod maiori excommunicatione quis possit irretiri propter caso adhuc gravi, nisi contumacia concurrente, cum excommunicatio non nisi contra inobedientes celeriz fiat cap. audi de sigue 11. q. 3. et ideo excommunicationis debet precedere monitio cap. reprehensibilis. 26. de appellation. cap. sacro 46. de sent. excom. cum ante monitionem nulla proprie videatur contumacia ut tenent Suarez de censuris dis. 4. sect. 5. Covar. in Calma mater 2. p. §. 9. n. 4. Balbon

UVA.BHSC

22.

ad n. tex. in c. 1. n. 27.

Contumacia autem indicatur ex eo q. trina ca-
nonica praeserit monitio, nec creditur peccator in sua
duratione pertinaciter manere. Sed N. Sanchez
Layman lib. 1. cap. 13. n. 26. Suarez de censuris disp. 3
sect. 12. Covarruv. in c. alma mater. 1. p. §. 9. n. 7. Ma-
gelinus in tract. de poenis cap. 4. n. 10. Vt excommu-
nicatio valeat et subsistat, una monitio sufficit
et sinodum constet de contumacia nollentis obe-
dire, potest aliq. alia monitione excommunica-
ex tex. in c. venerabilibus. §. porro. vers. scias autem
de sent. excom. lib. 6. c. cetum. 11. q. 3.

23.

Sed obst. nam excommunicatio alia est a Deo
alia ab homine; hac non aliàs ferri potest, nisi mo-
nitione praeudente; illa vero potest inferri absq. ulla
monitione can. sicut Sacerdotibus. 17. q. 4. c.
mentira vn. de sepulturis Abbas in cap. 1. de sepul-
Gutierrez lib. 1. canonicar. quest. c. 4. n. 6. Alonso
lib. 13. de excommunicatione cap. 17. 4. ~~excommu-~~
~~cat~~ modus excommunicationis à Iure, excom-
municat existit absq. monitio contumacia, ed
monitio N. praeserit. Sed respondendum est sicut
canonum aliquid prohibentem sub communione
excommunicationis, quotiies subditos monere, ne
à prohibitis se abstineant arg. tex. in l. Arrianis
de haereticis. Vnde nihil facita monitio, et ex illa
mox incurrit contumacia. Fermosinus ad n. tex.
22. n. 2. et Barbosa vbi supra n. 32.

24.

Nec Vgolin. tex. in c. quidam malignis. 5. q. 1. n.
ubi excommunicatio reputatur pro gravato praesenti,
pro futuro, ex eo q. libellum infamatorium qui-
ponunt, suam sanitatem quibus non contentam
et quem calumniis sordide diffamavit, è tanta
infamia incolumem non reddiderit; quo in casu
tenda regulatex. in cap. quis aliq. de poenitentiis
dist. 1. nec hinc nemo tenet se prodere; attamen in
non procedit ~~quo~~ in gravissima infamia alteri
lata ex libello occulte posito Suarez de censuris
disp. 4. sect. 5. n. 16. Barbosa de restitutione lib.
cap. 4.

UVA.BHSC

25. cap. 4. n. 164 = Feuding solvitur difficultas ter. in c. inter quærelas ~~23. q. 4.~~ cap. Suffraginij. 23. q. 4. cap. magistros. c. eos qui. 36. q. 2. ~~cap. solet el sequ. cap. venerabilis. 2 §. porrò de sent. excom. in 6.~~ tum in specie bonorum furium non fuit prolata sententia excommunicationis propter delictum commissum, sed ex eo quod damnum illatum non fuit resarcitum, et tamen crimen diuitur perseverare, veluti si excommunicatio profertur non quia commissum, sed quia non satis fuerat restituere. ter. in c. solet el seq. et c. venerabilis §. porrò. de sent. excom. in 6. diuinis excommunicationem ferri posse offensa, intelligantur iuxta distinctionem ter. in c. ex parte deliberat. sign. nam vel ex communicatio fertur pro sola contumacia, aut pro offensa simul, veluti si iniuriam damnum commentare, id non fecerit Ballra vbi gen. n. 31.

26. Ex igitur ratione contumax in civili pro confesso habetur, etiam in criminali ~~—~~ adhuc reus de capitali crimine accusetur; sed hoc non procedit, q. de morte pœna et imponenda, nam quantumuis reus citatus propter contumaciam non indefensus, sed pro confesso reputetur cap. veritatis dolo, auth. quæ in provinciis C. vbi de criminibus agi oportet. auth. vt omnes obedient iudici §. si vero collat 9. l. properandum §. sin autem reus C. de iudiciis l. peremptorium ff. eod. hoc tamen procedit in causis civilibus, et in criminalibus non ingerentibus pœnam sanguinis. C. eod. procedit de iure commun, sed non in Regno Castellæ et in rito Valentino, nec in illo ad quem diuersa pœna per absentiæ processum procedatur, vt notat Ant. Gomez in l. 79. Tauri n. 8. in rito vero servata forma per fores stabilita D. D. Laurentius Matheu. de Iust. tho 2. c. 8. §. 7. per totum.

27. Nec obst. rationi deciendi contra ter. cer. in d. l. si convenire 18. ff. de iurisdict. omn. iud. pro vt in mtri n. 9. eius difficultatem proposuimus. Nam omnimodæ plu-

UVA.BHSC

rib interpretationib passim a DD. allatis, et praeq.
a Fachineo lib. 1. controvers. cap. 61. Gratiano reg.
277. Covar. in c. quamvis pactum 1. p. §. 4. de pact.
lib. 6. nro Petro Barg. Morla in emporio tit. 2. n.
premio n. 115. Respondendum est, ideo in praes.
§. Si convenerit, a Judice conventi Jurisdictionem
recusare licuisse, qa ibi agebatur de prorogandâ
Jurisdictione Judicis non sui ibi: et Alius Prae
quod cuius Jurisdictio est esset; at in nro tex.
non declinanda Jurisdictione Judicis sui, nsi
aliud Africanus Judex erat competens in causa
vulgi. In primo casu, re integra, locus est poenitentiae; in secundo actus re integra poenitentiae locus
est, et ideo Gordianus excommunicationis poenam
dari irritari, qa fides praestitam non servavit, et ita
tenet Fachinus vbi prae. Joannes lib. 2. de Jurisdic.
ad tex. ind. §. Si convenerit. et §. Eorum Rescriptum
Lauch Cuiniy tract. 7. ad Afric. ad d. tex. prae.
Gordianus Consilij Jurisdictionem non declinare
Rumoris aliquatenus esset exceptione - Plane nisi
quis diviset se velle litigare salvis suis exceptionibus
Gaz in praxi p. 1. tempore 5. n. 27. ex l. et rescripto
ff. de Jurisdic. omn. Jud. Tiraquellus ad l. 1. tex.
q. 17. n. 4.

28.

Ratio diversitatis est, quia in casu de prorogandâ Jurisdictione alterius Judicij, agitur de prorogandâ Jurisdictione Judicis illam non habentis, et cum ea
quae sine acceptatione adquiri nequit, re integra, et
Jurisdictione nondum acceptata, ab illa recedere
licitum est Arg. tex. in l. qui abstinet 38. ff. de
ritu nupt.; at in casu de non declinandâ Jurisdictione
Judicis, agit de abdicandâ quasi exceptione partis
praesentis, quae potuit Juri pro se introducto renunciare ex l. si quis in conscribendo 6. de pactis cum vulgo
Juribus. Nec obstabit si dicas conventus Judicis non
necessarium ad prorogandam Jurisdictionem l. 2. §.
venire ff. de iudiciis, nsi qdo res est integra et Jurisdictio
a nemine acceptata, prorogatio revocabilis est, ita
sit locus

UVA.BHSC

sit locus poenitentiae.

29. Aliter potest etiam tex. in d. l. si convenerit in Concordia reduci cum vero tex. si prorogemus in d. l. si convenerit pactum de proroganda Jurisdictione esse pactum nudum, nam verbum si convenerit plerumque nudum pactum denotat ut in l. Lege ff. si certum petatur. Et quamvis liceat de bure Civili alicui Judici Jurisdictionem prorogare l. 2. ff. de iudiciis pactum nudum actionem non producit, sed tantum exceptionem l. Quinquennium 7. §. sed cum nulla. de pactis cum vulgaris, et ideo re integra, praedictum pactum ~~de proroganda~~ Jurisdictione potest revocari; sed in n. tex. Comitis Africani Jurisdictio revocari id petebat, cum de jure Canonico pactum nudum producit actionem efficacem. Vide ad praxim quae nostri contrahentes Ministrum publici faciunt renunciationem dicti Legis si contenerint, Felicianus decisp. ad h. n. tex. et n. 72. Fermosinus ~~de~~ vbi sup. q. 18. n. 2. et in cap. significe. de foro compet. q. 8. q. pactum nudum in foro conventionis et sic de jure Canonico obligat et tenet. Quamvis Gutierrez de Juramento confirmatorio p. 1. c. 28. n. 6. ~~tenet~~ praedictam renunciationem putet necessariam.

30. Sed obstant tradita per Richardum in §. actionum 28. instit. de actionib. q. 27. n. 24. Gomezius th. 2. var. cap. 8. n. 3. et 4. Farinacius lib. 11. controvers. c. 8. sublect. 8. licet nudum pactum actionem producat nihilominus in nominati contractibus stipulationis pactum ut lex vult. Et ideo innominati contractibus stipulatio est de facto ut faciat permutatio ab conventione respiciat, quae sunt contractus respectivi ideo licet alter promittat, et altera pars non respondeat erit locus primo poenitendi, ut a promissione discedat etiam si fuerit accepta illius promissio, quae ei prius traditio, desideret et quod alter ex sua parte praestiti implent ut fecimus ubi proxime fecimus in hac tex. promissio facta a Comite de prorogandi Jurisdictione Comitis Africani, sed obligatio fuit non respectiva conjuncta, sed pro obligatio tantum, neque

UVA.BHSC

31

32.

33.

^ Quod si iterum. ff. hæderg. legator. cap. cum Marchi de celebrat. missar. Spino de testamentis glossa. n. 52. Richard. vbi prox. n. 8.

^ voluit, et irrevocabiliter debeat observari.

pæniten. gloss. et comprehensis in contractibus in maioris firmitatis vbi pactum non est.

Hic committenda est quæstio a Dd. generaliter an qui iuravit non recedere a Iudice cuius pergat prorogata est iurisdictio, possit a promissione iuramenti [illegible] et est certissimum nullo Iure posse revocari ex [illegible] in l. siquemiam. verbo neque de conditionib. ob caus. Covar. in rubr. de testamentis 2. p. c. à n. 9. cum plurib. alio relatis, Riga in præsenti n. 57. Decio n. 23. Sed [illegible] videt prædicta resolutio ex eo nam testamentum potest revocari, etiam si iuramentum testator iuravit testamentum semel factum non revocare. Ita tenet Baldus in cap. vltima voluntas. 2. q. 13. Lebret. cum plurib. Richard. prin. instit. de adempt. legatorum, quia testantis voluntas est deambulatoria vsq. ad extremum vitæ spiritum, et cum iuramentum induat naturam actus cui adhæret ~~semper vltima voluntas quamvis iurata sit revocabilis~~ ca. quemadmodum 25. de iureiurando. l. siquis iurav. 16. ff. qui satisdare cog. l. siquis pro eo. 57. ff. de fideiussoribus l. fin. C. de non numerata pecunia, inde est ad vltima voluntas quamvis iurata sit semper revocabilis.

Sed comparatur tota difficultas ex eo quod iuramentum [illegible] actum a se promissum non recordare, ita promittens abdicat a se facultatem revocandi illud actum alias revocabilem; quod non procedit in testamentis, vbi iuramentum esset contra formam abdicatam, cum in testamentis voluntas libera et deambulatoria desideretur, et in his casibus non obligat iuramentum cum sit contra formam [illegible] Iure requisitam. ex quibus discendit quod [illegible] iuramentum prorogandæ iurisdictionis non sit contra Iura vbi contra bonos mores, cum hic non imponitur in Iudicem aliquem competentem consentire sed formula huius Carleval de iudiciis. 1. q. tit. 2. q. [illegible] sect. 2. ex n. 1032.

Contractus innominati revocari possunt vbi [illegible] imposita n. 30. Sed tamen si fiant circa causas manent irrevocabiles per tex. in l. sicut in prin. ff. de liberat. leg. vbi ~~[illegible]~~

et traditur per Bart. in l. Pecuniam ff. de condit. causa dat. et Bartolus in 4. p. rubric. ff. de dot. matrim. a n. 37. Sed Obst. Lex in l. deli. 3. §. sed si hab. 2. ff. de condict. causa data. Vbi proponit Pighius. q. si hab. deliberandum Vt filium manumittere, vel semiteat possim deum conducere. Et vt docet Dominus Fachinetus in d. Lib. 6. refert. Ludovicus Romanus libertatis causam gratiam: ex. in a contractibus causam piam respicientibus resilire permissus est. Respondendum est in contractibus innominatis pendentibus adimplicii promissione alterius respectu et alicuius causa, verum esse similiter obligatum penitere et resilire non posse; at in his contractibus facere ratione alicuius causae respectus, causa non secuta, penitentiae locum esse Fermosin. ad n. tex. q. 20. n. 2. quae quatenus explicat Lex in d. l. Pecunia §. 2.

34 Ita Authorit. praedicta ultimae Lex disponitur Lex. in l. Siego. in p. in de pred. vt. Vbi favore matrimonij locum non est penitentiae, licet contractus et promissio dotis ibi fierent propter causam, sed ex capite causae non secutae profectae; nam d. Lex. docet etiam in contractu respectivo innominato favore pig. causae non dari penitentiam, licet causa non secuta ex conditione à promissione resilire permissus sit. Covarruv. lib. 1. var. cap. 12. n. 26.

Ita Obst. ex in clem. exit qui seminat. vers. in eo vero casu. de verb. signif. nam ideo est locum penitentiae a. cum res donatur Fratres Minoritis Divi Francisci (qui sunt incapaces adquisitionis dominij, quamvis nullum tantum vsum possint adquirere Rubrine de Iust. et Iure tract. 1. t. 1. Disp. 6. Navarrey in cap. nonduatis 12. q. 1. n. 8. Villalobos in summa 2. p. trac. 20. difficult. 2. Rebelly de Iustitia. 1. p. lib. 1. q. 7. sect. 4. n. 33.) non adhiberi dominium a donatore quoniam donatio ingendatur per depositarius in vsum aliquos donatario facta fuit; in ferum donatio potest revocari, q. cum dicti Fratres sint incapaces adquisitionis non possunt compellere donantes, vt promissa adimplent, quemadmodum non possunt perche Heredites ~~sed~~ cum in testamento relictus, nec vtiliter in iudicio agere, quamvis quilibet de populo possit petere Villalobos vbi prox. trac. 30. disp. 12. n. 8. Ordin. Rodriguez to. 2. reg. q. 78. art. 1.

UVA.BHSC

36

Sed et ad nrum tex. reducimus, pro explicatione verborum donec satisfecerit promissa fuerit absolutus sciendum est excommunicatum non eo ipso ad facta satisfactione satisfaciat absolutus esse, sed absolutione prorsus indigere, ~~et~~ propterea fr. in clem. 1. verb. donec. de elect. Pilleus Cohr. in 4. 2. q. c. 6. n. 16. Gutierrez lib. 1. Canonicar. quest. cap. 5. n. 7. Henriquez lib. 13. de excommunicat. cap. 19. n. 2. Sayrus lib. 4. cap. 17. n. 4. Ugolinus tabula 2. c. 31. §. 4. Abbas in prin. n. 6. Prominalbus n. 34. Rigi n. 13. et Baltha ad n. tex. n. 60.

Sed quando censura fertur sub illa conditione donec satisfecerit, facta satisfactione ad requirit amplius absolutio, nam ~~et~~ ex quo excommunicatus donec satisfaciat, intelligit absolutio praestita ex censura sublata sub illa conditione donec satisfaciat, et sic adimplera conditione per satisfactionem, manet purificata absolutio, quapropter non requiritur absolutio vi praetitis satisfactionis, sed ~~et~~ absolutionis conditionatae ut docet et probat facissus Chaver de censuris disput. 7. sect. 1. n. 12. Imola ind. clem. 1. de sentent. Alciat in prin. n. 10. Corn. in c. alma mater 1. ~~et~~ §. 11. n. 5. Sed quamvis probabilis sit praetita opinio, nihilominus dicendum est adhuc in praedicto casu necessaria esse absolutionem. Nec obst. tex. in clem. 1. de sentent. cap. presbyter si à plebe. 2. quest. 4. cap. si quis dixerit. 16. q. 7. cap. si quis sunt. 81. dist. c. nonne vobis. de poenitentiis, ~~et in~~ quae referuntur in suspensionibus et interdictis facta satisfactione absolutionem ad requiri. Nam diversitatis ratio stat in eo quod ad tollendam suspensionem, aut interdictum non est in scriptis expressa certa forma, aut certa verba, quae tolantur, et idem sufficit facta relaxatio aut absolutio absolutionis. Sed in casu praesenti ex tenore absolutionis nihil fit mihi vobis: donec satisfecerit, cuius praefinitae conditione remanet absolutio pura. Et de excommunicatione maiori certa forma praescripta est ab ecclesia pro excommunicando. Debet ergo satisfactio ex praemisso vi c. cum de sentent. excommunicat. c. 2.

UVA BHSC

28 cohon. et cum gravamen regularis absolutio non sufficit tanta ac tanta bona satisfacionis supplet sed exigitur separatio. Neque minus est quod requiri ad reconciliationem excommunicati ~~debeat~~, quod suspensi, aut interditi, nisi ille omnino excludatur a communione ecclesiae, et effectus membrum diabolo; isti vero non sunt ab ecclesia separati, sed intra illius ecclesiae mansuri, et illis in hac causa due minor sufficit reconciliatio.

Sed obst. tex. in cap. fin. de matrim. contra. et consanguinitatis ecclesiae. Ubi excommunicatus donec satisfecerit ibi donec eandem separentur, excommunicationi subiacet: g. per satisfactionem remanet absolutus ab illa absolutione. Sed dicit in hac quod consanguinei matrimonium contra interdictum ecclesiae sint excommunicandi, quando separent intelligi oportet suspensis, et interdictis sed sublata premissa absolutione, non alias hac, sola satisfactione non poterant reconciliari ad ecclesiam. Cui perquam solutione succedunt tex. in cap. ex litteris de consanguinitate qui debet intelligi premissa absolutione iuxta consuetam ecclesiae formam.

Quid autem dicendum esset si quis cum nullus fuisset absolutus nulla praestita satisfactione; an valeret absolutio, vel tanquam inutilis esset inanis? Sed dicendum est valida esse absolutio. Ut cum Origuez lib. 13. de excommunicatione cap. 28. n. 3. Covar. in cap. alma mater. 2. p. §. 11. n. 7. Navarro cap. 27. n. 37. Barbos. ad n. tex. n. 74. et ratio est quia absolutio non est lata contra leges aut constitutiones, sed contra sui litigatoris, et tanquam iniusta sententia iniusta, non ideo dicit nulla ex. in cap. 1. de re iudicata. Sed ut hinc conclusionis declarationi methodo, distinctio est praetanda, scilicet aut ~~Legitimus iudex~~ absolvens habet iurisdictionem ad absolvendum, aut habet iurisdictionem mandatam, ~~aut~~ delegatam ne. In primo casu valebit absolutio, nulla praestita satisfactione, nisi esset apposita

UVA.BHSC

absolutionis forma cum clausula decreti irritantis
vel esset conepta per verba quibus decretum irritans indubitatis qualis et dicta nullatenus
in clem. unica de consecratione ecclesiarum, et
Cardinalis quæst. 10.; Si vero Sacerdos absolvendo
daretur is, qui alias iurisdictionem non habet, absque
clausula satisfactione premissa, et forma illa non
servata, absolutio nulla erit arg. ex in cap. Ex
cum dilectus 22. de rescriptis. S. Dilectus. Sanctus
Dat. Quod contingit in casibus Reservatis delegatis
quæ per Bullam aut Jubileum datur Confessariis
absolvendi, prohibita prius satisfactione
nam si aliter absolveret inutiliter esset absolutio
Navarr. de censuris dig. 1. sect. 5. n. 21. Lyp.
per Fermosinus ad n. Rex. q. 30. per tot.

Nec obst. ~~[illegible]~~ quod scribit Covar. ubi
per. §. 9. n. 8. valida esse excommunicationem a
delegato, etiam si non observetur forma data in
litteris admonitionis; nam Dicendum id intelligi quod
forma data et iuri consona, non licet trina
monitio præscripta sit, datur alia monitio quæ fa-
citur una pro tribus; quapropter sufficit delegatus
se conformare illi, licet in commissione de
trina monitione mandatum habeat. Fermosinus
ubi prox. n. 4.

Sed mirum est in n. tex. dicitur: Ad glaut
ut nullus eius communicet, et non vobis exprimit
et clarioris ~~[illegible]~~ ob quod vulgi contumaciam
Concilium Africanum dicere Quodvultdeus sit exco-
municatus. Quod potuit esse quia hæc temporis hæ-
resis pullulabat in Africa, et illius timore Concilium voluit
Quodvultdeo communicantes corrigere. Fermosinus
ad n. tex. q. 31. n. 1. Sed quantum de hæresi hæ-
reticus esset, non ob id debuit excommunicari, nam
adhuc suspiciones vehementes ad talem condem-
nationem non sufficiunt cap. accusatus 8. de hæreticis
6. et etiam quæ infertur ex text. in cap. 4. §. fin.
h. t.) qui pœna excommunicationis exercit inde
quo nulla gravior, nec alia illaqueatus pœna
potuit pœna illaqueari –

quamvis non esset conepta cum formula decreti irritantis

UVA.BHSC

44 Et hanc diuitia permanentem per annum
in excommunicatione tanquam suspectus de hæresi
puniri ex in cap. fin. de penis in 6. c. excommuni-
camus 13. §. qui autem. de hæreticis cap. cum contu-
cia eod. in 6. intelligunt quod non aliter puniuntur,
nisi a principio contra contumaces ex suspicione
hæresis agatur, nec diu in excommunica-
tione perseverantes bonorum ~~debent~~ priuari debe-
runt Ant. Antonius Prana hic. n. 18. Antonius
Mallen in cap. certum. 11. q. 3. et in summa
verbo. excommunicatio. n. 40. Si vero quod
vulduus fuisset vocatus ad iudicium vt responderet
circa causam fidei, et excommunicatus per an-
num insordiscere, episcopatu priuandus erat, et
diffinitive tanquam hæretici damnandus. Ricci-
ius collect. 1961. et vt collect. 310 ad tex. in
cap. ad constantiam de hæreticis in 6. Credo in
quatuorum Carinal. quæst. 15. sed mente episcopa-
tu priuari non debet, sed non contra ~~condulum~~ clericum
propter causam fidei ad concilium fuisse vocatus

45 Nullus priuandus erat, adhuc per annum in
excommunicatione contumax existeret ex tex. in
cap. cum Bon. de ætate et qualitate ordin. vbi ad
priuationem beneficiorum requiritur triennij perse-
uerantia in excommunicatione glosa hic verbo
episcopatu Abbas n. 24. Berosis n. 86. Ugolinus
de censuris tab. 1. cap. 14. §. 3. n. 5. Enriquez lib.
13. de excommunicat. c. 7. n. 5. Couar. in cap. al-
ma mater 1. p. §. 7. n. 10. Riccius collect. 1961.
Rota apud Fabricium dec. 181. et vt priuatio pro-
cedat requiritur quod excommunicatus nondum habeat ex-
communicationis, et quod tempus, vt fert Riccius vt
pro. debeat esse continuum.

46 Nullus tex. in c. nuntius 11. q. 3. cum
alijs iuris, ex quibus probat per perseuerantiam unius
anni in excommunicatione ~~[illegible]~~ induci beneficio-
rum priuationem, sed tantum quod per annum insordescen-
tem excommunicatus contrahit conuictus tam in
causis ciuilibus quam in criminalibus, et ex ea resultat
præsumptio iuris et de iure commissi crimini

UVA.BHSC

contragnos vt et vulgatissimus Canonistarum axioma
probatio non admittitur. Vnde si crimen quod per
dictas punitentias pro quibus beneficiorum privatio
quem non mereantur, non perdictas vt perseverentia
beneficij privant et excommunicat; si vero tale
sit, quod praedita privatione sit dignum, quasi de
crimine convicti et beneficij exuunt Monachis
denotitur. Tib. 2. casu 416. Abbas et Beronius
prox. Ballra n. 79. ex quibus deducitur quod talis pri
vatio non resultat ex perseverantia, sed ex praeci
pione delicti durii et de jure, quae plena probatio
et ratio in c. nullus de ordinatione lib.

Sed obst. tex. in cap. veritatis de dolo et con
tumacia, ex qua probatur contumacem anae confessi
non libi beneficij privari esse: ij. ex Guidvaldus de
communitate, et sorcetam Concilij et Praeami auctorita
non debuit beneficij privari. Sed R.P. praedictus tex
procedere in causa in qua per inquisitionem pro
debatur, inquisitione permissum est ad effectum no
tionem et diffamatio Sententiam, hic nondum con
stata, devenire. Cuibus non adversatur tex. in
c. decernimus 3. q. 9. non ~~procedit in eo~~ loquitur
de infamato de crimine, cui purgationi terminus
ad securandum erat statutus, et cum intra ter
minum non se purgaret pro confesso, et convicto ha
bendus erat. cap. fin. de cohabit. clericor.

Nec aequum erat quod Guidvaldus per Ef
camum Concilium suo episcopatu privatus existeret, in
Episcopum non nisi a Romano Pontifice possint de
poni privari, non vero a Concilio quod non solum procedit
Concilij Tridentini sess. 24. de reformat. cap. 5
sed etiam de jure Canonico tunc procedebat in statu
in cap. suscitanti q. 6. cap. 2. de transl. episcop.
Sed tantum potuit Concilium Romanum Pontificem in
mini certiorem facere, et patefacere depositionem
esse condignum. Permestinus vbi supra q. 31. n.
9. Ballra. n. 35. P. Ant. Grade ad R. n. tex
n. 20. et 21. et explicant tex. in cap. 1. et 2.
6. q. 4. cap. si quis Episcopus 11. q. 3. cap. si

Vt secundum istos ~~quidem~~ ~~dicitur~~ damna
tum ~~et~~ beneficium ipso beneficio privari ex tex
in 2. c. nunc et alijs huius, non est necessaria
litis contestatio vt haereticus beneficij privetur,
cum ipso jure intellegat privatus. Hieronymus
Ghisleri q. 32. n. 18. Garcia de beneficij
11. q. cap. 10. q. 1. ex n. 164.

UVA.BHSC

Episcopus 11. q. 3. cap. si Episcopus. 16. q. 6. cap. sequis
Ecclesiasticis 21. q. 5. dicentes non obstare prædictæ Bullæ
Pii Primum et iniquis Episcopos a concilio Episcopali
privari, cum intelligi oporteat secundum temporum antiqua,
in quibus id fuerit permissum ~~de erat~~

49 Sed et tractatio nostra ad explicationem
tex. in cap. 1. persolvatur, non et committenda illa cele-
bres quæstio an Inquisitores hæreticæ pravitatis
possint procedere contra insordescentes per annum in
excommunicatione? et certissimum videtur cum
sint subjecti de hæresi, et patet ex Concil. Trident.
Sess. 25. cap. 3. Gutierrez Canonicar. quæst. cap. 12.
lib. 1. n. 20. Barbosa in collect. ad Decretales ad tex.
in cap. excommunicatus. el seq. de hæreticis pl. 12.
et ut docet Castrus Palao in Summa tit. 1. tract. 4.
disp. 4. n. 5. punto. 2. Cum sit de hæresi suspectus
censetur male de fide sentire, et interrogari debet
quid sentiat. Quod procedit præsertim in con-
tumace per annum in excommunicatione insordescen-
te, quando excommunicatus et pro crimine, secus si
pro causa Civili Barbosa in collect. ad tex. in cap.
16. de hæreticis n. 6. ~~Gonzalez in regula 8. cancell. gl. 15. n.~~
~~106. Diana lib. 4. resolut. moral. tract. 7.~~
Resolut. 18. Gonzalez in regula 8. cancel. gl. 15. n.
106. ~~ex quibus patet dicunt~~ quamvis contrarium
censuit Castrus Palao ad Fatinaci et Menochio
scilicet excommunicatos ex causa Civili per annum insordescentes
obsequium ab Inquisitoribus, nos gravius plectendus
videtur qui pro levioris causa in excommunicatione
relaxatione tenuebat comparere.

50 Et quamvis Inquisitores secundum aliquos
DD. possint procedere contra excommunicatos ex
causa Civili, aut levis insordescentes, attamen con-
traria et communiter, et in Hispania solum proce-
dunt contra insordescentes in causis fidei, et nota
quod si insordescens sit citatus ad respondendum quid sen-
tiat de fide, contumax erit si per annum insordescat
et ut hæreticus præsumptus condemnabitur. Et in-
sordescens tanquam hæreticus condemnetur debet

UVA BHSC

specifice citari ad respondendum de fide, si casi non
foteri, et quamvis una sufficiat, melius est quod
trina citatione procedatur; et annus in processu
continuus computatur a die sententiæ declaratiuæ
vel interlocutoriæ, ita si interim ~~damnatur~~ et
communicat moriatur, non condemnat vt hæreti-
que et bona confiscentur, nisi alias esset con-
victus Hermosinus q. 33. per tot. et hanc opi-
nat Carena de officio inquisitionis p. 2. tit.
81.

Ex his defendit ~~autem~~ maturè concilium
canum processisse cum ~~[illegible]~~ ad privationem
episcopatus nullatenus deveniisse licet non obstet
ind. l. sciis cum quo. 20. ff. communi dividundo (
ind. difficultatem cum nostro tex. in cap. 1. de hæ-
sibi n. 10.) nam ibi ~~[illegible]~~ Pimpolinus non dixit
quod iudex iure, sed de facto ~~[illegible]~~ et, et mo-
tu suo villam diruit, et arbitra succidit, sed et
ille iudicis executione iuris vel mali facta, ~~[illegible]~~
(nam ad ~~illius~~ facti decisionem nihil in-
ternet an iudex iuris ordine, vel eo non servato
processisset procedere) deinde consultus socium in
contumacia culpa ville diruta, et arbitra succi-
dere sine damnum referre ~~[illegible]~~ communi
dividendo iudicio, sive id ~~[illegible]~~ facto, sive iure, sive in-
uria, aut iudicis morte, vel sententia, vel quia ad
edictum non respondit, vel delicti accusationi non
satisfecit, vel ad delectum, aut delectum militari in
cabo, et accersitus non adfuit, et quia ad delectum
respondit militariter erat puniendus l. 4. §. 9. §. 11.
§. 12. l. 3. §. 7. et l. 14. in prin. de re militari, ne
gravissimum erat crimen sive militari ad delectum
non respondere Gotofred. ind. l. 20. Jacob. Cujac.
lib. 13. observ. cap. 29. Parlador. lib. 1. quotidian.
cap. 21. D. Gonzalez de Salorzano lib. 2. de crimine
parricidij cap. 8. Quevedus lib. 1. disput. cap. 4. Ju-
stus lib. 3. sententiar. cap. 4. Retardi lib. 1. comit.
cap. 7. Bonifacius Sunt et Bruliano ~~[illegible]~~
interrumpit. lib. 2. antiqum. 1. n. 22. Cum quid non
disposuta ~~[illegible]~~ nisi tex. cum d. l. 20.; leguntur
lectiones ad tex. in d. l. 20. ibi: ad delectum non
respondit, nam legunt alij ad edictum, ad delectum
ad delectum, vel ad delectum; et finita ~~[illegible]~~
ad tex. in cap. 1. de iudicijs.

UVA BHSC

De Iurisdictione ecclesiastica et personarum exemptione ad interpretationem tex. in c. Decernimus 2. de iudiciis aliorumque iuriumque nostrorum

1 Anastasius Germanus lib. 2. animadvers. c. 1. c. 2. tenet nostrum tex. desumptum fuisse ex Concilio Carthaginensi, quod fuit celebratum in Gallia sub Eugenio I. sed hic opinio facile refellitur a sua marginali pandectarum lit. h. ubi profectum decretum ab Eugenio 3. in Concilio Romano c. 4. promulgatum dicunt. Quare ex commissa Antonio Augustino in epitome Iuris Pontificij veterij lib. 29. tit. 10. c. 10 etiam notis ad Iacobatis collectanea, Lucretium lib. 2. ad nostrum tex. inserendo diversum est huius tex. fuisse desumptum ex canone 4. Concilij Remiensis celebrati ab Eugenio 2 Pont. huiusque anno 829. consentit etiam Hahna et Gentbardus aliique relati ab Antonio Augustino vbi proximus.

2 Iamvero tex. ~~totum Interpretatio Regula~~ nullus ad regulas ad iudicia publica, quae non è nostra hispaniam figurare. Conclusio quae exco deducitur sequitur est: laici decretis et formis ecclesiasticis nequeunt iudicare, sed totam hac potestas penes iudices ecclesiasticos residet eorumque arbitrio negotia ecclesiastica sunt disponenda. ~~Hac~~

3 Haec tamen licet ipsa verissima sit, tamen potestas ex tex. in c. cum culpa sancti Petri de Constitutionibus c. nullus 2. de foro compet. c. cum contingat de arbitrij c. quanto 3. c. ad clericum 4. c. clericis 8 c. cum non ab homine 10. c. nonne 13. c. qualiter et quando 17. c. ult. h. t. c. 1. et 4. de foro compet. c. ult. in princ. de iudiis cuiusq. alterius non. c. adversus de immunit. ecclesiarum. c. si Iudex laicus de sentent. excommunic. in 6. c. ut inquisitionis 4. prohibemus de negotiis in 6. c. nullus

et in indigeat probatione

UVA.BHSC

c. placuit cum dist. 11. q. 1. Concilium Lateran. c. 8. et 32. Trident. Sess. 25 de refor. c. 20 ut statuimus (de regul. et Clerici, nullum exempti ab 6. cum plurib. aliis locis ad Deum hic ad mi[illegible] tuendis).

Comprobant illustrant praeter communem [illegible] Garcia de Beneficiis glossa 9. Scraphin. de privilegiis privilegio 65. n. 12 Mol. in compos. tit. 2. q. 12 Didacus Rebellum ad h. n. tex. Gutierrez lib. 1. Canonic. q. c. 3. n. 6. et 25 Marc. lib. 4. contra Regem Angliae [illegible] Sala de [illegible] disp. 14. sect. 11 n. 108 Marcenus de sacris ecclesiae ministeriis lib. 1. c. 2. Covarruvias practicis c. 31. Pratora Graña et Fornesius ad h. n. 1 tex. Ioannes de Vanegas, Hieronymus et Andreas Valensis in quodlibet. adnotat. D. Michael Lima Ulisbonense antiquum lib. 1 artic. 2 q. total. et plures alii passim citati.

Secundum est ab origine mundi. Ut nunc de tertia radicitus principiatur sciendum est ab origine mundi latius separata prius ab ecclesiasticis, et [illegible] ostensum dedimus cap. tex. in l. non distinguimus 32. Sacerdotes ff. de ritu nupt. l. 2 §. huius studii ff. [illegible] c. non dubium de sent. excommunic. c. 2. de haereticis in 6. Sic in l. veteri sacerdotes a gentilibus distinguebantur ut docet Brachiarus 21 dist. innuit Aug. Deuteron. D. Tho. 2. 2. q. 35 art. 1. Sic etiam apud gentiles Romani imperatores Numa Pompilius qui Romulo successit et caeremoniis omnibus cultum Deorum ut testatur Florus lib. 1. c. 2. Ipse Pontifices, Augures, Salios, caelum per sacerdotes omnia ad divinarum rerum spectantia sic distribuit ut Curiones essent qui curiatis rem divinam facerent. Flamines dictione pilorum, qui Flamea diebantur nominabantur Flamines Martialis; Tribuni celerum qui regem ad bellum eundum satellites et custodes Regnum qui non arcum tantum, sed hyemem omnem Divinis Missis interpretarentur; Virgines Vestales sacri ignis custodes erant, cum quo colebant ad similitudinem caelestium siderum, [illegible]

Curiones
Flamines
Tribuni celerum
Regnum
Augures
Salii
Vestales
Pontifices.

UVA.BHSC

flamma vigilant; alij qui solitudinem et chorus laudabant, sed armorum gravidos, facinoris quem Pilatum erat ut cum genuit ne populus Romanus velit federatis civitatibus injustum inferat. Et cognoscebant si qui federatorum se Romanis injuste fecerant, ac idem diuinum non si fecerit imperatorum delicta contra jus perseverabant ac sacrum omnium expiabant; Pontifices, qui de caeremoniis et de Religione cognoscebant. Si tenebant de sacris sacerdotes examinabant, ipsi nulli subditi nullis multis erant obnoxij, nec senatui nec populo dictorum gubernandi ius reddebant, et omnia hic de et incerta author in notis ad l. Flor. ad l. c. 2. eo denique Romani Pontifices forum populum ne qui ut quod et ut sine pena sanguinis imperium se Religione alij subditi gubernant.

Sacerdotes Romanorum et Pontifices.

Sacerdotes.

6 Ordines ita pertinent Judiciaria non commiscebantur coram Magistratibus sententiis, sed solum coram sacris Gratiano lib. 2. Lexingerio Romano c. 2. Justus Lipsius in lib. 2 Polit. et Politicis c. 13. non omni jure ecclesiastici caelestis, Regulae Regulatis subiiciebantur, sic Deus a primo usque ad quartum diem creationis duo magna luminaria creant in firmamento Genesis c. 1. Solem ut diurnis radiis et splendoribus illuminent et fugent, Lunam ut nocte tenebras vindicent. Et cum adiecisset ut firmamento coeli Vatis fecerunt creatura duo luminaria, maius ut praeesset diei sive caelestibus potestas, qui diei quasi sive rebus spiritualibus, luminare minus ut praesset nocti id est rebus temporalibus c. quoniam 8. dist. 10 c. solitus 8. potestas Ecclesiastica constituit. c. cum 6. c. 10, c. 11. 96. dist. notant communiter DD. ind. c. solitus Stephanus Rufinus in clem. 1. de sepul. ordinario n. 33. et 34.

Ita duo gladius etiam significantur in illis duobus gladiis de quibus Luc. c. 22. ibi: ecce duo gladij hic qui Ygorsonius in c. dilecto 6 de sententia excommunicationis ibi: sic qui utrumque gladium et temporalem et ecclesiasticum habuit altero utitur. c. 1. 23. q. 8. c. quoniam 10 dist. Leps-

UVA.BHSC

Capitanus Regentis Papae 2. q. n. 194 et n. 22
Ad mag. Divus D. Joachim Stephanus eq. g. Ordin.
potestate Coacta c. 8. n. 9 cum seq. P. Regn. 3 q.
lib. 4. Antiqu. c. 14. n. 1. Ballon. alter in c. ra
nil 13. hit. n. 25.

8 Nec ex mirum quod duo constituti sint potest
sive Jurisdictiones, cum duo sint genera rerum
rum, unum clericorum, laicorum. Sive popularium
aliud c. duo sunt genera 12. q. 1. cum libere
ex mi proprio Jurisdictio habet respondere. Ad
mus Cath. Regnal. sive Roman. Pontifex proprio
dignitatis ~~et~~ ordinandi in naturali sive Roman
ab omni Jurisdictione ecclesiastica potestate omni
nis exemptus c. Petro c. nemo 9. q. 3. cum
non 12. q. 1. c. sicut 96 dist. 16 a nemine ju
candus. Concilium Nicaenum relatum in c. Sacrum
12. q. 1. Concilium Romanum celebratum sub Sy
vestro can. 20 formosum ad c. novit dispensat. 4. n.
Christus enim Divus calicem militantem
Petro Pastori supremo eisque Vicario commisit,
non Petri successoribus, et ab illius regimine supremo
perfectam ecclesiasticam concessit qua ex Matth.
16. patet ~~pro~~ mina ibi: Tibi dabo claves regni cae
lorum et Apocalipsi 3. Dic sanctus et verus, qui
habet clavem David. Joannes 21. pasce oves meas
c. fundamenta 17 declarat. inb. ubi Christus vocat
pastorem ovium ac regem sic in Psalmo 22. Dominus
regit me: legit: Omnium pastor meus, et Rex
Universi Ecclesiae Hebraea legit pasce ovis eg. Christus
ergo Regnum curam Petro delegavit tanquam Pro
pri ecclesiastici cleri. D. Johannes Chrysostomus ho
milia 27 in Joannem. D. Hieronymus lib. 1. contra
Jovinianum. D. Augustinus sermone 5. c. quamvis
dist. 2. Sanderus de Visibili Monarchia cleri lib. 1.
Bellarminus cit. l. controversiis. controversia 3. c. 18
13 Ballon h. n. 2.

Hic ergo Jurisdictio perpetua stabilitatem
habet Cathol. Regnum Ecclesiae Regum Angliae lib. 3. c.
n. 2. nam tale potestas non fuit ~~dat~~ Petro pro
Decretis tributa, sed sine dignitate integra in eo
manerent, transfundendae sint in eius successoribus
in extravaganti Mare Sanctum de maioritate et
obedientia B. Leo Papa eqvit. 89 c. 1. D. Bonifac.

UVA.BHSC

lib. 4. de fide c. 3. et in sermone 2. de Petro et ordine
Suarez 2. lib. 3. c. 10. [illegible] non dubitat omne ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Pastor, ~~[illegible]~~ in dubium omne id est certe, nec
quae nulla mora, nec prius imperii adempto competere
Fuit, et de translatione in Suarez loquitur tex. in c.
constantinus 96. dist. 1. c. hoc est fides 24 q. 1. Sex.
Ivam sanctam de maioritate et obe. Zephirin. Papa
epist. 1. infra c. inter corporalia c. quanto de baptis
epist. oportuit omnia sed certa gubernaretur nec
dis nobis commutabilis, et quod legimus quantum
certa dixerunt; vera enim et perfecta et eterna: una est
columba mea perfecta unica. S. Michael Ivan
arcium. lib. 2. antin. 2. n. 2.

11 Hoc autem inexpugnabile dogma legendet ab
illo infallibili, quod Ipse Deus habuit omnem potestatem
et iurisdictionem etiam politicam et externam, et
consequenter eius Vicarius c. cum adversus c. duo
sunt 96 dist. c. magnum 11. q. 1. c. sicut 11 q.
7. c. tributum c. convivior 23 q. 8. c. consequens
c. per venerabilem qui filij sint legitimi c. nostri h.
t. c. solitis de maioritate et obe. et. ex Matheo
c. fin ibi: Data est mihi omnis potestas in Cielo et
interra. et Isaiae c. 1. Dabit illi Dominus sedem
David Patris eius et regnabit in domo Iacob in aeter
num.

12 Ex quibus sacris Canonibus quae auctoritatibus
non solum inferior ac universali potestas et
iurisdictio ~~[illegible]~~ sed etiam concludimus de
aeternitate eius perpetuitate S. Hieronim. in sermone
tract. 115. S. Cyprianus contra hereses 29. ibi:
Tempus David et Regni sedes est, est secundum
in Sancta ecclesia, quam dignitatem Regiam, in
unique Pontificiam commutatio largitur et Dominus
Sancta ecclesia sua, translata migrant trono David
non deficiente in aeternum = Nec ex eo quod Ecclesia
Sanctissima omnis potestas spiritualis scilicet et
temporalis concedatur, negatur iurisdictio tem-
poralis, nec minuitur potestas suprema Princi-
pibus secularibus etiam Christis, quia in eis residet
supremum, quatenus respicit et habet profunde, bonum

13

UVA.BHSC

naturale, et sectum et augmentum recipitur et
in D. Tho. 1.2.q.10. Art.10. ibi: in autem di-
mum quod est ex gratia, non tollit jus humanum
quod est ex natura. Et vero Pontifex habet jus
dictionem temporalem, tanquam medium ad ul-
mum finem supernaturalem, sicuti alia jus
dictio spiritualis explicari non potest.

14 Quare si concurrat causa finalis boni spi-
naturalis Reges Christiani non solum circa potes-
sed etiam circa regiam dignitatem Pontifici p
testati subiciuntur c. quanto de jur. jurand. ex
tra. in c. novit h.t. Molina de Ist. ignor. prin
c.2. n.10. D. Tho. 2ª 2ª q. 40. art.2. et q
60 art.6 ad.3. ibi: nisi forte potestas spiritualis
etiam secularis potestas commungat, sicut in Papa
utriusque potestatis apicem tenet. Sic Magistratus civi
circa potestatem secularem que resident apud P. et
Regem, ille enim immediate gaudet altero, in
ximus; hic vero mediate, non sine ratione
usus est et mediante populo in Regis Ponti
lege certa regni, quae de Principis imperio certa est
Galeus et etiam eum omne imperium suum et potestas
consistit. sed quod Principi instituere nisi D.
de Constitutionibus l.2. §. novissime et D. eum plenum
Deniq. jur. civ. vulgatis.

15 Ex qua observatione deducit ~~[illegible]~~ veritas
argumentum adjudicandum quod Principes secularis
Pontifici sunt subditi, non populi, qui Regibus consti-
tuunt subjectionem subiciuntur, subiciunt quod
Pontifici quod temporale, quia respiciunt finem
supernaturalem; et ipse supremus Principes partes quae
ipsum finem subrahunt. et patet quia Pontifex
sicut summum pontificem in Regem eluti ex
vendo ad imperium ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
verabilem electionem, et sic Pontifex in Regem et
gratiam principandi c. solite de maior. et
et auctoritatem potest eos excommunicare et depo-
nere, ut sentit et tenet. in 6. ut fiat habemus
in Philippum et D. Ambrosius in Theodosium
sibi lib. 6. Historia c. 35. Nicephorus lib. 1. c.
Potestque in fini spirituali expedit Reges imperi

Solecko de l. Politica lib. 3. c. fin. gentilicum n. 40 formosin ad c. nouit de iudiciis l. n. 41. sectum deliberatio fecitur c. 1. n. 7.

Regna priuare c. ad hominum desinit et repd. inb. c. alias 15. q. 6. aliqua exempla referunt Petrus Greg. 1. q. 2. Integr. lib. 15. c. 1. a. n. 10. Bonacina ad arginen. 2. n. 4. infinit. plura Bellarminus lib. 4. ~~quinto tenendum est etiam~~ de Pontifice c. 1. et inferior ex Hieronimi c. 3 16: eius constituit hodie super gentes et regna, ut euellas, et disperdas, et plantes. Quare Primaeus scili. debent praestare iuramentum fidelitatis Cleri, quod est velut strictus iuramentum, ut Kanonicus quod fiunt quasi eiusdem vassalli. Baldus in c. pastoralis de rescriptis Castrensis de Imperatore q. 36 cum aliis adducit a Balbo hic. n. 4.

16 Permittendum etiam est duplicem esse ecclesiae potestatem; interiorem vnam, exteriorem que alteram. interiori quidem ordinis aut clauis appellat in c. quanto de consuetudine illa quae pertinet ad proprium animae interius sacramentorum administrationem et ad consequendam salutem, quae quidem potestas instituta fuit in ultima cena a Christo Dno quando dixit sacrosanctis verbis: hoc facite in meam commemorationem. quae eadem tenant ac fideles accipere potestatem consecrandi. Suarez tho. 3. q. 73. disp. 41. sect. 1.

17 exterior vero potestas quae etiam iurisdictionis solet appellari, est illa quae pertinet ad gubernationem externam ecclesiae, cum iurisdictionem, et potestatem conferendi quae fluit, cuius pertinet ad hanc potestatem dicitur sive EE. ecclesiasticos condere, iuxta et diuinas deliberare controuersias, rebelles etiam ecclesiae coercere et Principes seculi deponere, quod expedit in ordine ad finem supernaturalem et superiorem ratione et dicit Balbo hic. n. 3. de qua iurisdictionis, sive exterioris potestate loquitur nos tractandum accipit personas, et causas ecclesiasticas esse exemptas a seculari iurisdictione.

18 Observo etiam ~~quod licet ecclesiastica quod integra ecclesiastica iurisdictio~~ vtraque potestas immediate a Christo collata, et omnes RRPP. eius successoribus non fuit immediate ecclesiae vsque electis ad Concilium pertinet, clericis non accipit potestatem a Concilio sed immediate a Christo Dno Bannius tho. l. cit.

UVA-BHSC

sic quæ intelligendi sunt ter in c. fundamenta de
elect. in 6. l. non sit. Nicolaus Papa quit. p. id
Michaelem Imperatorem in privilegio huic sancti
culeno a Xpo sunt donata, a Xpo non donata sed
celebratione Romana. Lorenz. ubi sup. n. 8.

19 Et 32. n. 6. Card. Bellarmin. tho. l. 1. c.
transpos. controv. 3. c. 10. Ecclesiae vero ordo
sive jura ordinaria sive potestas a Petro mediate
non a Christo debent derivari, tamen quantum
ex professo detestatur clarius Christi Vicarius
dicit Innocent. sicut et Petrus Belleramus Bap
xinus c. 22. Cordovalib. 4. de potest. Papae q. 1.

Sed licet Pontificatus immediate sit concessus
Meridiche, diversus hic militat in caeteris
Prelatis ecclesiasticis, qui Meridichenum ma
a Xpo Dno mediante Romano Pontifice Vicario
pient, a quo tanquam a fonte tota Spiritualis
Meridiche dimanat, sicut a Principe se
cari derivatus in caeteros magistratus inferiores
temporalis Meridiche ut docet Covarrubias in
practicis c. 1. sic a Pontifice in caeteros praelatos
sustinet. Quod nonnulli confirmatos ex eo
quod ~~a principio~~ praelati mutant dignitatem
ritualem immediate a Xpo, si possit Pontifex
altera, aut mutare c. fin. de constitutis. sed
sic est quod Pontifex saepissime mutat et tollit
ritualem Meridichenum c. quod translationem dicit
Gregori c. principium 16. q. 1. sed ex eo est quod
gerunt typicate sed per mutatio Pontificis pro
Bellar. elegantes ad n. 7.

20 Magnum tamen versatur discrimen inter
dicti Meridichenum potestatem, non quidem ab
ens, aut Prelatus a quo potestatem ordinis im
dicit a Xpo Dno, non obstante quod per ordi
ordinetur, et potestas Meridichenum est mediate
Ratio quae discrimina consistit in eo, quod
qui ordinatur Prelatus conservatio et benedic
est velut quidam instrumentum quo Xpus
mat Xpus ordinat Prelatum per episcopum
quidem Prelatus, qui conservationis verba profert, et
Sacer tanquam Minister, qui monet instru
mentum, quae hoc ordinis potestas e immediate
a Xpo; Meridichenum vero mediate ut sup. di
scrimina.

21 Deinde ex supradictis 20 deducitur
ad mium test. nam ille Meridichenum
apud Principem defuit, quia in eos a Principe
transfertur c. de constitutis nisi ex alio, et

habent illum potestatem, quod populus habebat ar-
gat tex. in l. nemo plus de R.J. At Iudices
spiritualis et alii Magistratus non habent populum in
singulis per eos Magistratus, sed administratio
tantum a seculari. Et si Magistratus 96 dist. cum duo
sint facta dist. 8. sacri nerg. et tunc
in superiori in capitulo talis persona c. 1. cum
sequ. 11. §. 1. c. quamquam de sentent. in 6. c. ia-
mus 19. dist. c. solus demarint. et ibi Gram
ad h. tex. n. 2. Ballot. n. 9.

22 Vallatur etiam quidem dicendum 20 ex c. Ubi
etiam potestas Regentis Concessa Ecclesiae et eius Sacerdo-
tibus argitur tex. in c. 6 duo quoque sunt quibus dominatus
terrenus et caelestis Sancti Mariae Constituit. Ubi
ibidem etiam alium ultimum, ita Dominus 19. dist.
quae ut diximus sunt talis hereditatis inaequa-
lis. Et rationem in vita tex. et canonizatum cum
caelestis regni habere rem pace.

23 Ad intelligentiam verborum rei tex. sic negotia
caelestia tractare non gerunt. constituendum alte-
rius est, quatuor esse genera negotiorum, habent
mare caelestia. dicit caelestia, sed non mare,
alia mare temporalia, denique alia quae mixta
nuncupantur, hoc mihi fri. Devenimus ad
primum genus causarum, dicendum est, quod
negotia mare caelestia sunt illa, quae per spi-
ritualium et temporalium cognitionem ex mi natura
possunt terminari cum inquisitionis §. prohibemus
de sententiis in 6. c. causam quae filij sint legitimi c.
tratta de ord. cognit. Covarrubias lib. 3. Variar
c. 1. in princ. Fraxinus m. c. novit disputatio no-
tabili 6. Ad hanc, clausa reducuntur causae
de rebus spiritualibus, de sacramentis, de articulis fidei
de cultu, de divinis et beneficiis, quod denotant ver-
ba tex. in §. ut inquisitionis §. prohibemus ibi: cum sit
mare caelestium de haereticis in 6. Leri nidhiat ca-
sus, quae sunt mare caelestia, et alias, quae sunt cae-
lestia, sed non mare, et causae quae mare caelestia
semper iudicium secularis effugiant, subrogantur
caelestia hoc m. c. 2. in maximis libris quae spiri-
tualia esse noscuntur. Lyra enim. 2. n. 20.

24 Alij causae quae sunt caelestia, sed non mare

UVA.BHSC

sunt illi, quibus ex sui natura sunt profanis, ita
ecclesiasticarum nomen sortiuntur ex prima, sive
ecclesiae cui adherent ex vulg. c. accusatorum de hæ
in 6. sic crimen commissum a persona ecclesiastica
est profanum, et similes dicuntur ratione chum profanum et
sed quia prima vel aliqua adhuerent cum ecclesia
dici aequalitatem quod cognitionem, qui semper ad
Judicium ecclesiasticum spectat. Quod dicitur pro
ex eo inc. quoniam 4. ibi: inter omnes ecclesiasticos
sive qui ad forum ecclesiasticum sive personarum
negotiorum illi de immunitate eccles. in 6. D. Cons
Ord. sec. 24 de reform. c. 2. et hi causas crimi
aequalem ergo certum modo de personis ecclesiasticis
[illegible] manet exempta [illegible] omnium
mo. Municipali ergo [illegible] ecclesiae, sive personae
[illegible] omnimodae omnium, qui appellantur
Rotaling. ad Regem spectat for. 6. et 15 decretal
nonalemand. et [illegible] for. 6. de jurisd. omn. jud
D. Laurent Mach. Rely sec. 1. c. 2. §. 5. n. 47. et n. 100

Negotia mere profana, sive temporalia,
ea, quae tam ex accidente, quam ex principali p
fana sunt, et ad earum determinationem non
gunt spiritualium et supernaturalium cognitio, p
ad Judicium Regulare omnino spectant c. regul
n. nec ht. de judiciis c. solet de maior. et obed.
quoniam 7. c. quia, 10 dist. c. cum ad verum
96 dist.

Restat 4um genus causarum, quae quidem
sunt mixti sive mixti fori, et sunt illi, qui li
ex sui natura sint temporales sive alicui ad
quem licet ex diversi dicionis spectant ad eccle
sian, vel saecularem [illegible] ita ut dici
sit autem coram Judice quem maluerit rem
venire, et testatur prorogationi c. cum sit [illegible]
competentis, sed hoc intelligendum est, si causae
sector [illegible] Laico, si enim ecclesiastica esset persona
conventa non licuit prorogatio sed semper coram
ecclesiastico esset terminanda Dicens Dictum
adversum 100. n. 12.

Hi mixti fori Judices semper super criminibus
[illegible] et delicta non [illegible] [illegible]
[illegible] et agnosc religioni, ut [illegible]
Judicibus [illegible] et multum procedere, sic homi

25

26

27

Cum dominium utriusque civili, aut personam civilem et regalia

UVA.BHSC

non solum debent prouisi alii, verum etiam pa-
rentes prout admonit. et bonis efficiant Q.
Augustin. epist. 54 ad Siracidium c. nc 23 §.
Adeost. Espine. Sic Mercurium causa est mi esfi-
ciis nicipiter calefiastica potest contra laicum pro-
cedere tota quasi c. ad nram 7. de iuramento

28 Ex quibus liquet ~~quod in~~ causis mere spiritu-
~~alibus~~ sive clericis sit actor sive reus semper est tractan-
das coram iudice calefiastico, quoties ipsi non dicto
non denegatur laicis per modum ablationis, sed per
modum negationis exemptionis id est nunquam
fuit eis clericis, imo sunt magnus earum opti-
mis Sharez adversus Reges Angliae c. 2. n. 7. Et laicus
ecclesiastice sed non mere, quando clericus est reus
coram calefiastico, quando vero est actor et clericus
reus coram laico sunt tractandi, et terminandi Co-
rolat. Rezum. quia actor tenet sequi forum rei
S. Jn. Cuki inrem actio c. cum sit gente Deum tempt
Quare dicendum est magis exempta esse res spi-
ritualis a seculari Monedishine, quam personas ecle-
siasticas, nam illae per se et directe sunt exempta
sive clericus sit actor sive reus; ratione tamen
temporis ~~sunt~~ exemptae, ~~sed~~ quoque ~~ipsi~~ sunt
actores, qui tunc forum rei ei Kinlanefit to-
quuntur.

29 Sequitur nunc pertractanda calefiastica aqua
Hebraicum exempta provenit, et hic eius difficul-
tas et opinionum varietas longam disputationem
elegit gaudis me abstinere. Dicendum ~~quod~~
est ~~communem~~ fori causas spirituales et ~~cele~~
~~siasticas~~ ratione quae agitur de ordinibus gradibus
sacramentis et aliis pertinentibus ad fidem, inquit
contentosi nonnulli, non omnes convenient ex-
emptionem ingredientis causis esse de iure divino et
adversus Bordalle in politic lib. 2. c. 18. a n. 30
Covarrubias in practic. c. 31. Salcedo de iud. politic c. 3
ex n. 7. et 18. Covallo de exemptione per viam
ordinis cap. 5. Balbo tract. consultiv. n. 22 formosi
quaest. 2. n. 2. Felician della Vega adversus
ex n. 78 usque ad 84.

30 Difficultas ergo consistit in exemptione personarum
ecclesiasticarum et earum causarum, quae agitantur
tam causae ~~tam~~ sunt quae civiles, pecuniariae criminales

UVA.BHSC

culpabilium. Quia ergo est sententia 1ª quod
fieri exemptionem non est defuncto divino sed tan-
positivo, illam sequuntur Medina de Restitutione tract.
disp. 31 ex colum. 223 vers. secunda Conclusio Cordu-
ba cogitur per idem videtur c. 5. idem q. 739 n. 2.
tota in prima relatione descriptae Page quest. 6. et
2. Lotius Rationis descript. quest. 15. Villalobos in
Summa 2. p. tract. 8. difficultate 9. n. 9. Pennaforte
Summa 2. p. tract. 8. difficultate 9. n. 9. Pennaforte

31 Secunda sententia tenet prædictam exemptionem
divino jure procedere, quam sequuntur Fran-
ciscus lib. 4. contra Regem Angliæ cap. 8 a n. 9 cum
Card. Bellarmino lib. 1. de Clericis c. 28 prope
fin. et lib. 2. de Pontifice cap. 29 Pennaforte lib. 4 cap.
39 n. 20. Azor instit. Moral. lib. 5. c. 12. q. 1.
Diana p. 5. tract. 1. resol. 21 ex 1. non resol.
et p. 7. tract. 4. resol. 1. et 2. Barbosa hic n. 11.
21. Lorenzinus Homes dilemma de immunitate
jurisdictionis Ecclesiæ tit. 1. c. 5. dubitat. 8 per totam
latè probat et n. 4. refert innumeros pluresque Doctores
auctores, et q. 1. dubit. 2 not. 1.

32 Extra dictos opinamentis. 2um. longe magis
magis conforme nobis placet, probatque ex
multorum Vt. 20. et n. 45. et c. 8 et c. 30 ex
Vt. 12, p. etiam ex c. quamquam secundus Cor-
thua c. relatum 11. q. 1. et futuram 12 q. 1.
minis disque juramento. inquibus limites hujus
hujus Iuri divino tributur. idem probat Constantinus
in Concilio Riccio relat. ind. c. futuram. Con-
Colonensis p. 9. c. 20. Ut immunitas ecclesiastica
ecclesiasticorum est non jure divino sed humano
tributum. Concil. Trident. sess. 25 c. 20 dicunt
Ut. Cultus exemptionum ecclesiarum monasteriorum
ordinatione et canonum sanctionibus constitutum
Concil. Lateranense sub Leone 10 sess. 9. Sanctus
Romana sed Sapientia cap. 3. qui ex quibus
bonis cultus ibi de ecclesiasticis sanctionibus, quarum
secundum disponendi indemnitate atque cura commu-
atur.

C. 11. Magister 96 dist. c. Quisquis 11. q. 1. et 2.
de macula etiam

33 Objiciunt deinde ipsa opinio facit, quod in
Ecclesia Dei nati lumine talem reverentiam
Sacerdotibus exhibere, utpotè exemptis secularibus
estate ej. multo magis si. l. gratis debent non
atq a laicorum consortio separari ergo non
non minus et de immunitate ecclesiarum ab alia
Ecclesia

UVA BHSC

Pharisaeis contulerunt, qui pharisaeis mandatum non
fuit esse tributis exempti, Matthaei 17. unde fuit
Herodianos c. Herod. 7. et Herodes Ioan. quod quidem
2. adduxit illud Zachaeus, qui tangit vel tangit
pupillam oculi mei, et verba Galeni l. 4. in: Ko-
lin tangere (ergo mus), et hinc probamus idem ex
atis Sacr. pagina ex ipsa Adulte, qui refert Ma-
nus Salomon de mundum tuae c. 5. dubitat. 8. quoque
1. pertinere et quamvis N. veteris testamenti ordi-
rint, clare ex eis colligit, quod quamvis mun dispen-
ri Sacerdotes minister sint (quem Levitae dicunt, idest
dos et possessiones domini c. clero d. 21) tamen magis
immunitates privilegia habent pohis. dilbere ibi pe-
xinus n. 4 et 5.

Ordinatur Christi et traditione, nam omnis temp
re ecclesia immunitatem suam quatenus ex pertinen
rum varietate licuit defendit Damasus lib. 1.
c. 8. et Leo Pap. lib. 4. ep. 89. ecclesiae Catholicae
c. 3. et 12. et ii. Gelas. Papa 1. ad Corinthios 6.
iussit ut clerici in causis delinquentium ad gen. bry
chiam deferant causas et controversias, quae ipsi ex
minent, et deducit ex Matthaei 17. quod Christus et
Petro competebat tributum exemptio, et q. Petrus
Christi dixit profuerunt, et ipsorum S. Hieronymus
ibi, Origenes in c. 18. Matth. homilia 5. S. Joannes
Chrysostomus homilia 59. in Matthaeum, id tamen
hoc privilegium Petro ut Christi comitem, dabat re
liqui clerici accumbere quatenus Christi et eius
Christi discipuli, et familiares essent, et consortes a
ceteris omnibus petitionem exemptionem in quantum ut bona
confirmat, dilbere ibi nostrum prima 2. n. 6. et
C. Ducat. 2. tit. 1. n. 12. Alia ratio pro contributione
exemptionis potest adhuc, sed nihil consulentes
omittimus, quae late tractant auctores singulares et pe
cipue Album singularium et Barbosa adnot. tract.
dom. n. 18.

Restat nunc interpretis circa petitionem
satisfaciamus. ordinemus ergo, quod ex multis hoc
testimonio colligitur hanc exemptionem esse de
iure divino, praesertim Christi dicti divini testimonii clero
minime esse admittenda videntur. Ratione adnota
tex. n. 12. sed respondendum est adinducentem
aliquid dicere divinum non esse nisi dari testimo-

UVA.BHSC

c. Cathechismum 11 dist. c. cum Martha de
celebr. missar. Trident. sess. 4. sequent. 5. ad
ipsi in Synodis, Simonius de Cathechis. ipsi. c.
123. Castro lib. 1. disputat. Catholic. punit. nullus
nisi Ecclesia constat Evangelio, Ecclesiae tempore Christi
dispersa esse, sic divinum quia nihil interest
Ecclesiae, Idemmutatis Ecclesiae Christi ipsi, vel
Christi, non tantum et non ipsi Christi et Christi
et Religio, et ita Christi Mysterii divini ecclesiae
per necessario causa, ipsius consequentia deduc
ex hac quia in Christi Ecclesia Christi Christi ut
Bellarmino dicit hinc lib. 2 antic. 2. n. 17.

Ro. regnum
et L. divina sacerdotis appellatur Christi Ro.
Christi Christi c. ut ad Romanos. 8 Ecclesiastes
11. 4. 5. lib. 4. c. 6 lib. 4. Regnat exod. 22. Ma-
lachiae 2. Psalmo 40 et 41. et ad Psalmo ipsi
1.

37

ibi: nigrat studium sancti divini et humani, cum
vitetur et Christi.

et in Christi ut ind. c. cum Christi divinis

rium sacra Scriptura expressum, nam Scriptura
vel ipsa Scriptura vel traditione, vel ipsa Christi
explicatione a Concilio, nam multa sunt in Concilio
definita etiam fidei, quae in Scriptura non habentur
et tamen sunt definita, et tunc illa quae spectant
ad mores et formam Sacramentorum, quae pertinent
nisi sint, et non omnia in Scriptura habentur,
alii exempto Dei institutio et Apostolica traditio
per Concilia manus usque ad nos pervenerunt. Ita
varia Summorum Pontificum decreta de
ordine habitum exemptionem Clericorum et sunt
non praeter Ordinationem est per traditionem
etiam ad nos hanc Immunitatem pertinere
sic esse doctrine divino, si in Scriptura, saltem tra-
ditione Apostolica de Sacramentis in 3. p. Controversia
trac. 4. disp. 4. ~~tot~~ sect. 2. n. 16 et Ber-
mam dicto. 10. in Anagni et in Nissimi
Concilio Albanensi habito die 28 Julii anno 1630.
Merlino dilectum et c. 5. dubit. 8. propos. 3.
n. 21. quibus apti potest absolute in esse divi-
sacra Scriptura Cum hanc exemptionem indu-
constat ex Regionibus pertinere cum verbis capitis
a Sacra Tridentina Synodo sit declaratum.

Nec ad rem fuit, quod multoties nominatur
divini per Canonum intelligatur, et quod Ecclesia
dicatur per divinum c. cum de diversis de privilegiis
6. non inter capitaque praedere profata
trina, cum enim in principio Concilium de
hisum divinum appellatur, propter
Spiritum Sancti hominum, non mangnum. Per divinum
autem Canonum quando prout cum distinctione
humana etiam profatis Christi, propter quae
dentium et p. 25. c. 20. dicitur. cum
dubitandi rem tollit ibi: Dei ordinatione et Ca-
nonibus; et expresse distinguit Ius Canonum
divinum, quod appellat Dei ordinationem et sanc-
tio, et divini confundit in verbis Canonis
verbis: ut hoc Ostendunt Bern. n. 17. et Bellar.
n. 21.

38

Obiicitur etiam ab Alam Valas. sequent
rationibus. Saurdes et Thomas: sed homo Christi
et natus est subditus Regi: et Sacerdos
Christi Hominis est subditus, sed qualitas con-

UVA.BHSC

in alteram naturam non ingerit: sed semper manet homo: et ipsemet pontifex secularis subditus est sed hinc dignitas sapientiae sive status subiecto quod regum debet, non fit sacerdos semper manet homo et tamen propter excellentiam sacramenti ordinis elevatur ad dignitatem, quae tanquam abiectio Deo instituta potest eum liberare et eximere a subiectione communi secularium. Quod clare demonstratur in matrimonio, nam fit vere contractus sit secularis cognationis, et tamen quia inseparabile est a sacramento, semper cognitionem spiritualem habet Sonna d. antinom. 2. n. 17.

+ et tanquam homo abiectus cum subditis legi

+ quin possit tractare leges dicit Barbosa n.

39

Habetur etiam caput 25 et 26 actuum Apostolorum ex quibus constat Divum Paulum ad Caesarem appellavit: ad tribunal Caesaris sic ibi meruerat iudicari. Alterum: Nemo potest melius docere ad Caesarem appellare. ex quibus deduxit Divus Paulus ad Caesarem appellasse in illa causa criminali, legem tractabat et aliquo tempore ad secularem exhibuit exclusionem causarum legis, aliis a Divo Paulo in fructus appellant, et augent difficultates, quia illa causa appellationis scilicet predicationis D. Pauli ad gentes et per eam spiritualis, et non solum temporalem sed etiam causa spiritualis adeum spectabat Legem. sed respondendum est cum Bellarmino in apologia c. 13 et communiter tenentur Paulum non defuisse sed defuisse appellasse, non ex quod Caesar, nisi causa religionis effecta sed quia alia via, sequitur minorum insidias dilusisse. Grana adnot. regul. n. 6.

+ Alterum c. 22 de persecutione martyrum c. 23. c. 24 et 25

+ et includunt Bellarmino in apologia ad Constantinum et Regulamus epistola 50.

40

Sed inversatur sic ex alio eodem Pauli loco ad Romanos c. 13 relato in c. omnis anima de iuriis c. magnum 28. II. q. 1. c. Sicut Vt. Principis dominit. et Ioan. ubique Apostolus dicit quod omnis anima sublimioribus potestatibus subiecta esse debet et D. Chrisostomus intelligit per divinas potestates seculares, Garcia de nobilitate glos. 9. n. 9. nam satisfit dicendo D. Paulum intelligendum esse de reverentia sive subiectione reverentiali, quae secularibus Principibus deferenda propter principatum quam in clerum et quia exercent temporalem propter iurisdictionem c. solitis dominit et Valentia de Pontif. Concilio Pontif. c. 11.

UVA BHSC

41

Nec fuit ademptum, quod Abiathar fuit depositus a sacerdotio dignitate a Rege Salomone, et in ipsius loco fuit substitutus Sadoc ut constat cap. 2 Regum 3. nam tripliciter respondetur: 1° non quadrat argumentum comparationem inter Pontifices Veteris testamenti et Vicarium Christi in nova gratia, nam ex Christi hac potestate tributa est notabile superiori prerogativa. 2° quia ista non reperitur hic sed factum Salomonis ex quo jus nequit oriri. 3° quia id Salomonis factum non fuit ordinaria potestate, quia ita non competebat, sed speciali Dei revelatione ex qua argumentum nequit deduci. vel saltem ut in n. 2 n. 13.

42

Opponitur etiam quod nequit divina beneficia exemptionem alicui divino provenire, si in illis temporibus non est statutum ut ~~[illegible]~~ de quibus ex ordine decretorum quod novum jus inducere solet c. decernimus 16. q. 7. l. decernimus 6 de sacrament. ecclesiae clerorum. [illegible] de prebend. Navarrus in c. augere desiderat [illegible] 3. 2° verbum decernimus hic non indicare hanc sed tantum divinam et humanam explicationem [illegible] aliorum debitorum approbandi. l. 1. huius titulij ff. de iust. et jure nam secundum [illegible] materiam ut intelligendum, nec tamen jus novum dicit, sed antiquum declarat c. cum olim 12 de [illegible] c. de clero 7. c. ad audientiam 15 de [illegible] in [illegible] Suarez antinom. 2. n. 17.

43

Opponitur ulterius quod 1° clericus est [illegible] laicus vel laicus inter cognovit de causa civili [illegible] c. si quis quem 3. q. 6 l. fin. c. [illegible] alio. Idem etiam observatur in recognitione [illegible] laico, nam in [illegible] causa contra clericum mota coram judice laico debet terminari [illegible] de mutuis petit. §. 1. argumento in causis [illegible] §. cum magendo 3. q. 8 l. cum [illegible] c. de sentis et interdict. l. non omnem 20 [illegible] de [illegible] l. ult. c. de [illegible] [illegible] de mutuis petit. §. 1. n. 3. etiam alii in causis exemptionem derogantes c. ex transmissa 6. de for. compet. c. cum non habeamus 10 de [illegible] c. ex litteris de [illegible] honest. clericor. c. 1. de [illegible] c. 1. de homicidio in 6. Sed hic in omnibus his causis [illegible] laicus de personis ecclesiae: sed si hic exemptio [illegible] profertur a jure divino, semper erunt ecclesiae [illegible]

UVA.BHSC

tractari, nam Pontifex nequit Dei divino derogare
edictum Christi explicit. c. Fin de Consecrat. c. Sunt
quidam 25 q. 1. Basilius Pape Donation. lib. 8
c. 3. Barbos. in pot. Episc. alleg. matrim. 2 p. c. n. 104

A 4 Cui difficultati respondendum est, quod licet Pontifex nequeat Jus divinum infringere tamen potest illud interpretari c. per venerabilem qui filii sint legitimi c. Mainfr. de Eleppomo Malmo disput. et Jun. Theol. disput. 4. Sanchez de matrim. lib. 8 disp. 6. n. 4. ~~Antonius~~ Boradilla lib. 2. c. 18 con. 42 Fuperay lib. 2. practicar. q. 1. n. 18. et sic Romanus Pontifex declaravit Jus divinum impedire clericos, quia ipse et Steffanit Balbus n. 50 hoc privilegium immunitatis, ita a Xto datum est ut Pontifex illud extendere, vel limitare possint etiam quando certo potest cum moderam immunitatem imponere de causis, quae perse patent.

A 5 Obiciet aliquis solutionem tra. in authentica nullus episcopus C. de episcop. et Clericis authentic. sed hodie eodem tit. authentic. de sanctissimis episcopis collat. 9. Concilium Milevitanum ~~c. 19 relatum in c. placuit 11. q. 1.~~ Concilium Carthaginense 3. c. ~~33 relatum in c. petimus 11. q. 1. et in c. Septimo 11. q. 1.~~ quibus Ecclesiae Principes Laicis reges non clericis etiamnis in culpis suis subjecerunt. et quia refert Bellarmin. ~~c. 34~~ Bahlenus apud Bellarminum c. 35 Carolum 5. Hermannum Archiepiscopum Coloniensem ipsos vocasse ut de criminibus purgarent

A 6 Ad probatam intelligentiam praedictorum Statutorum tria tempora sunt distinguenda. 1um a primaeva ecclesia usque ad Constantinum. 2um a Constantino magno ad Fridericum 2um. 3. a Friderico 2 usque ad nostra tempora. 1. tempore Principum temporalium erant infideles. et ipsi non habent privilegium exemptionis in causis criminalibus, nemo dubitat, nec eo tempore clerici adhuc sub eorum erant exempti ab ipsorum jurisdictione, sed de facto et contra jus subiiciebantur, 2. tempore privilegiorum non vidit hoc privilegium locum habere, quia de facto impediebatur, et etiam ad vitanda maiora mala tolerabatur eam subiectionem silentio permittebat, sed adhuc non habet privilegium

UVA.BHSC

quibus et quando poterat saltem interipsos fideles
et de tempore Apostolorum constat ex Paulo 1. ad Ti-
motheum c. 5 ii. adversus Presbyterum accusa-
tionem non recipias, nisi sub duobus, vel tribus testi-
bus quae verba sapiunt tribunale ecclesiae de clericis
cognoscere.

47 2°. tempore, quod fuit a Constantino usque
ad Federicum 2um. cum Imperatores Christiani
essent immunitatis privilegium clericorum ex-
spectabant et observabant, nisi aliquando per
tyrannidem impediebatur, nam tunc multa fuerunt
facta ab Imperatoribus et inferioribus magistra-
tibus contra immunitatem rectè et in omni
Republica, at ex eo non sequitur facta huiusmodi
validi esse ut notat D. Augustin. epist. 68 citatus
ut celebratur in c. ephesinus 11. q. 1.

48 in 3. tempore quod fuit a Federico usque ad
hoc immunitatis privilegium plene et integre
observant sine contradictione sine annuentibus
Principibus Secularibus.

49 Hac temporum distinctione praefacta, quae
ad indagandam veritatem tempus necessaria et ad
dant D. Joannes Chrisostomus in c. cuncta 23. q. 5.
dicendum est textus in hac authentica multos et
antiquos. sed hodie C. de epis. et Cleric. primo
tempore Justiniani Imperatoris confecta, qui ne-
habuit perfectam intelligentiam ut neque ad
Ecclesiam et sine ecclesiastica, quam ita
illam plure per errorem, et sine legitima pe-
dispositi, itaque profatione multos fuerunt in
mensi tempum a primitivo condita, qui nul-
habuit facultatem condendi SS. ad sensus dictorum
eutan pertinentes, et eorum confirmat Pontifex
Nicolaus. n. 45.

50 Animadvertendum est etiam quod pluresque
episcopi in causis clericorum volentes judicia
secular implorarent ab Imperatoribus saltem ut
tum authoritatem interponerent ut constat c. Regi
11. q. 1. c. ephesinus c. episcopis 11. q. 1. Ingre-
sus Rege ad spectandum locum Principum recum-
bunt interdum et defendent quodam clericum a vio-
lentia et tirannide alterius Principis Dionysius Augustus

UVA.BHSC

epist. 68. o nare ad illud Carol. 5° est dicendum
omnino verum Ecclesiam non tan-
quam Ecclesiam, sed tanquam Principem
Imperij Romani, velut profitetur Cardinalis Co-
mensis Bossa Sherium a Bon. 1545. Deinde po-
tuit eum vocare ad se, vel mandare de veritate
et quantitate, ne valuere satisfactio, ipsa confirmen-
medelam adhibere, vel admonendo afflictis et
oppressis, vel deferendo causam ad Romanum Pontificem
et ipse exponere, ut factum fuit cum Strichiopi-
cop, quem cooperante Carolo 5° ipse Pontifex ab-
solvit tradit Sarius anno 1547 et tamen ipse Pollan
n. 44.

51 + c. consuetudo 21. c. sanctum 25

Ceterum istorum omnium t. m. c. tributum
27. 11. q. 1. c. tributum 23. q. 8. ubi cath. et alij
Principes subiciuntur, non constat sibi ab
eis tributum: sed tributum non solvit nisi qui subditus
est c. 1. et 2. de Censib. q. 3. et alij Imperatori
subiciuntur. Respondeo et cum Baronio ann. aer.
387 n. 13. ex praefatis veritas non dari satisfactionem
debuisse, nam tempore quo erat Valentinianus, mater eius Justina gubernabat, qui ex Arrianis
et tributum ab ecclesiis exigebat, et Ambrosius non
approbando factum, neque confirmando gravamen exposuisse
nisi resistendum, ad vitanda maiora mala: ut
innuit illis verbis: Imperatori mando: sed non nego,
et tolerabilius est tributum credo, quam vinculis bo-
norum ecclesiae, quae jure eleemosynae tempore m. c. omnia

52 Ad tem. m. c. tributum 27. q. 8. veritas opinionis
Cardinalis Albani introducta de immunitate ecclesiae
respondendum est, quod licet Gratian. refert
praeditum tem. ad Romanos et non habent, quia fuit
Adrianus 1° Gratianus loquitur, assumendum quo
tempore imperatores erant gentiles et tributa ecclesiae
essent sine libertate et ideo pro eis contributionibus
Ambrosius ut dicit Pallan. ab omni tem. n. 115.

53 Neque solum dari adversantur veteribus temporibus: pro
pace et quiete, quae non boni et defensores debent, qui tem-
pore nunquam Principes gentiles, sed catholici non Principes

UVA-BHSC

Nilentur fuit ad nn. 72 et 73 qui hoc argumentum non attinet, et n. 75 expendit ad mutua tributa ex sim. Pontifice posset imperari.

infidelis non meruerunt eorum defendere, quia extraneus premitur. Sunt et Principes de quibus loquitur, non illi generales sed catholici et fidelis. Ratione quod nisi exercitus caesi sint, tamen ipsi solutiones tributorum. Divisio quod tributum conferunt in pace et quiete, hoc est non turbare vexationibus et molestiis, nam manent dominia sua naturale ut Confessores accepta Sacra Scriptura f. 15. q. expletis de manumissis vindicta.

§ 4 Expendit etiam Bl. c. tributis 27. 11. q. 1. si agros defuerint imperatori confiscatos hoc est vindicandorum. nam vindicatio illorum bonorum compet. l. 12. C. de fundis patrimonialibus. l. ex rem. de re vindicanda. imperatori competit vindicatio rerum eius est et habetur pro dominium. sed R.° prohibitum non tex. non supponit quod infidelis fideli vindicat. sed pro infideli aut infidelis contra infidelem acceptione et usurpatione utrinque communis ibi: redeunt bapticam vindicant aliquem strages fuerunt l. si quidem 6. §. 1. de peculio legato l. cum ingenuus 23. de leg. 3. l. pertinet 22. C. comodati, qui quorum pro tanquam illegitime nullum suggerit dominium, quia per verba quidem c. tributum illegitime vindicatione sed de usu accepta expendunt.

§ 5 Recitat tex. in c. sanctum 25. 23. q. 8. ubi scribitur Ecclesia mansum et alia bona esse ei immune attributis sed si aliquid amplius habuerint esse mere maioribus Dei Ecclesiae legi spiritus quod dictum sit ibi immunitatem: et bona eius tributis obnoxia. sed l. quod professionis intelligunt glos. et Bl. in c. l. decretis ex dominorum dictum, et quia sed illo in cuius transferunt cum pro omnibus, quare dicendum est quod de bonis Ecclesiae, quae ex suis authoritate praeter quod ex Rex gesta, et ita certe tex. infra quoque de tributis sed hodie omnia ecclesiae cum fructus consistunt Bl. in hoc n. 166

Alii fuit adhuc Sum n. 22 et sunt et hic.

§ 6 Opponit tex. in cap. principes saeculi. 20. c. 12. q. de Ligurium. 23. q. 5. in quibus Rex potest cognoscere de causis episcopi et Metropolitani. Obiicit tex. in cap. filii vel nepotes 11. 16. q. 7. ubi certe si Sacerdos aut episcopus bona ecclesiae dilapidaverit debet denunciari episcopo, et postea episcopus Metropolitano, et demum ut corrigantur bonis Regis debet intimari sed omnino vinci solutionis traditis a gl. et interpretis ibi. Respondet unico ex illis verbis ibi: nonsta conventione compescant qui denotant ad Principem recurrit non tamquam ad iudicem, sed tamquam ad Protectorem, iudicii enim ecclesiastici

UVA.BHSC

asserit tex. q. de municipatibus corrigenda ad Regis
aures intimatur non vt iurisdictione, et im-
perio corrigat, sed simplex conventione, seu
correctione fraterna videlicet a patrono, qui est
Rex in suo Regno, et praesertim Ecclesiarum. Vide
tamen dignitatis authoritate debet damna ecclesiarum
virtuentia compescere. videant Covar.
in practic. cap. 35. n. 3. ver. secundo. Luna
n. 29. Palbra n. 130.

57 exponunt etiam tex. in c. generaliter 40.
16. q. 1. et fere omnes de Canon. et Clerici in-
spicio Iudicij Primaeui Sedem adeunt eique quibus
ellegationes condunt. Id respondet q. ad c. quod
fuit dispensatum ex C. ne ex impetratione appellet,
cum privilegio meo contra multum vindicatum
ex defectu potestatis conditoris, quod tex. in c. ecclesia
Mariae de Const. etsi aliqua prout adhuc
non consequentur tamen a Imperatrice po-
testatem, sed sine dubium est ex Pontificia
confirmatione.

58 Secus est tex. in c. cum venissent de eo qui
mihi injuriosum, ex quo infertur causam eccle-
siasticam delegari ut terminetur secundum con
suetudinem Ecclesiae, non pertinet quem quod tex.
non exprimit, non solum enim dicit secundum jus
et bonam ecclesiae consuetudinem, quae verba ad corpus
Romanum circa ecclesiae solum pertinere. Ut dato
quod illa consuetudo ecclesiae non faciendum esse
etiam communem Clericis quae Laicis, etenim
hodie publicam consuetudinem utilitatis debet etiam
ab eis observari, q. a. ad Pontificalem apostolicam
c. ecclesiae Sancti Mariae de Const. Menochius l. 1.
de Presumpt. c. 9. Grano ad tit. n. 11.

59 Graviter obst. difficultas tex. in c. Mengen. 6. quae-
stionem 2. q. 5. in quo ad divo Regem episcopus
Mellena Reginae Franciae Brunichildis quaerendus
comitis: q. multis consent de causis contingere in
difficultatis respondet ejusdem de Concilio episcopis interrogan-
tibus virtute formidi (quae ad Concilio officia non admit-
tit) potuit cognosci de causis ecclesiasticis, nam hoc potest

7. formidi Dh.

UVA.BHSC

Pontifex laicis causas episcopum delegare Divin.
n. 6. Alex. Lebero n. 21. et hoc non nomine
proprio, sed delegatis authoritate gerendum cap. sua
dicto delegat. §. 1 6. qui mandatum ff. de iudic. cum
mand. ut notavit dicto c. qui fecit de R. J. in 6. Hoc
etiam Gallis Regis ex delegatione, vel quidem Regio
co ponat dignitates et omnes vacantes mon
Regno ~~[illegible]~~ conferre. c. dilectus d. 3. de Rescript.
et Regint. Speculator lit. delegato §. nisi tractum
in V. Nunquid legat Barbos n. 148. quibus notabiliter est de Rege Gallie
60 Sed licet sit certum formam ex delegatione
posse prescribi tamen causam, et omnem decisionem
potestate Pontificia de absoluta sit dicat Sagrus de
Henricus lib. 1. c. 5. n. 26 Suarez eadem trac. disp.
sect. 12 n. 7. tamen hac doctrina generali tenen
negari affirmare Rem. Pontif. formam cau
municandi libertas, nunquam concessit et de
mutar extra. mc. de monachis de sentent. excom.
communicatione c. dilecta de major. et obed. non
clavis regni. Calores si ideo communis formam
dari non sunt, ideo nec etiam Rte Virginis c. non
agnoscentes et dimissionis, neque etiam Sacra
dos dicit judicandi munus, et illi causas crimi
nales committere esset absonum et indecorum
tto. in c. grav. l. 2. a. §. c. quis dubitet 96 d.
g. nisi est credibile Regem talem delegationem
capiat.
61 Quinde in principio tes. constat Cyrillum
coram ipso D. Gregorio suam accusationem, purgat
et tandem innocentem absolutum, appellatio ex
Domina Reverendissimus Prater et Episcopus
ergo sunt Moyses potuit Mus Pontif. cum eum
absolvit et in eius consequ. innocent apparuit
illum purgandum Regem committere, non cog
poterat habere maiorem stabilitatem, nec adhuc
equalem purgato coram Regina facta, quam
coram Pontifice, quia quis omnis 26 ca. Pontifi
hoc primum solum habet c. 1. de transact. et
pacque cum purgatione et innocentia quod pro
aliam ex Ecclesiae offerit diminutam l. 1. de cons
pit. non judicatum ff. eod.

Henricus l. 1. lib. de excom. c. 24

UVA.BHSC

62 Quare videtur hac ratione dicendum esse in epo. de lib. II. Dist. Gregorij dum §. purgationem non invenimus, sed facit epistola Alexandri 2 ad Raynaldum Cremonensem episcopum habetur in Supercausis tit. II. qs. Gratianus dicit pro parte lo. c. 15 hanc verba dicunt de c. supercausis contrarium cum dicto §. purgationem, quia purgatio fuit commissa Raynaldo Cremonensi episcopo extra causam Sinibaldi Subdiaconi de morte episcopi infamari, non tamen de causa illius qui non erat diaconus, nec coram Brachiniliis interfuit ex verbis dicti §. purgationem ibi: ante te duobus tibi sufficientibus, alias mala fuit inserta dicto §. purgationis in dicto c. Illenam.

63 Utinam hic intuitus Gymnio et cum sit dicendum quod licet dicto §. purgationem cum dicto c. Illenam legentes nullam esse jurisdictionem, quam pyxidium non in dicto §. non tractatur de purgatione episcopi, sed carceribus laicis celebrandi coram illegitimis suis subditis cum, et hinc inter dictum episcopi ferri subditus purgationem, etiam obstante quod adhuc fuerunt legnes Scaliger, cum debeat laicus D. Gregorius Innocentius prudentiam petere vel purgare et interdicit etiam coram secularibus Judice Stephanus 5. n. c. consulunt 2. q. 5. ibi: nam ferri candentis et aquae frigidae examinum confessionem exterorum a quibusdam laicis non certum Clerici dicit elegantes Michael Luna loc. n. 18.

64 Queritur tertio communiter an Pontifex possit alterius jurisdictioni se submittere. sed verius opinione glossae in Synodo verbo Episcopum 63 dist. et in c. nemo glossa 1. 9. quest. 2. cum ex eo sequitur Summum in principio sunt dicendum et quia constitutum principis Stabilienses non posse RP. Regis Imperatoris, vel alterius jurisdictioni se submittere, in ut non amittat subditos illius Jurisdictionem in c. nos 2. q. 7. n. 7. Romanus singulari 95 Scaccia cumulus lib. A. adversus Regem Angliae c. 7. n. 2 Bellarmin. lib. 2. de Romano Pontifice c. 29 Navarro in c. placuit de penitentiis dist. 6. n. 15. Luna n. 11

65 Sed ~~praeter~~ obst. 1. in c. nos 41. 2. q. 7. ubi Gelasius indicia legationum imperatoris se submittit, et cum illi ut eorum causas negotia terminentur examinare Pontifex potest illis se submittere. Sed RP. quod in d. loco judicium non accipit profecto, sed quia ut ratio dicatur

UVA.BHSC

et divortium ultra et pejores inst quibus nec permis. fa-
tiam. et hic finalis verba res ibi: nihil sit quod ab
eis indiscretum, valentissimum remaneat ad judicium
discretionem spectat l. cit. respon. ff. de judic. com-
hd. et ~~[illegible]~~ se humiliate fuerunt a Pontifice
lata eodem modo ac in c. arti. et de iudice non con-
ro, sed arbitrio sententiae ut non exercitata ut ea
S. Thomae profitemur, nam non fundatur in supe-
rioritate jurisdictionis sed solum mera conventione ex
sed contradicit d. l. cit. respon., non loquit de
illo qui judicis commutatio determinat, non vero de
spiritualibus capit ipsum in jurisdictione nullam supe-
riorem sed eum in summitate quae est R. P. non
nisi Pontifex sunt subditi manet, sed ut quando
[illegible] inferiorem superiorem determinare [illegible]
Francis ch. nov. Domo n. 5. Et hoc patet ex [illegible]
[illegible] m. c. Constantinus 96 dist.

Pydicis assertionibus opponunt etiam quod Reg.
Imp. in regnis Pontifices Papa Stephanus et Ro-
mani omnium ecclesiarum et caput non Constan-
tinopolitanae se omnium primum scribebat ut refert
Nicephorus lib. 6. Hist. et Pomponius Laetus in Compen-
dio Historiae Romanae in Stephano Paulus Diaconus lib. 4
gestis Longobardorum c. 11. Beda de temporibus in
Phocam. et hoc declaratio Imperatoris cum Pontifice
pertinebat argument. ex int. Concil. Constantinop.
10. Ad cuius difficultatem solvendam dicendum
quod Joannes Constantinopolitanus Monasterium
Pastorum se scribebat et hoc attentare voluit ut
eis eius successor, quem necessarium fuit ut Romani
pontifices legerent et distinguerent et pestilentem hanc
malitiam suppeditarent et ne Romanus Cath. Con-
tribat, sicut hoc facit, sed ut hoc tanquam ipse
te, sed tanquam praesidente et consultante, fraeti
corporali et si opus esset militari manu Barbari
internecio anno 606 Jerusalem in Oriente anno
607. qui docent Christum non nisi ut
obedientiam R. Pontif. nam statim ad ego facit
dicto mandatum cum epistola synodali ad Hyacin-
thum et quae exciptum epistola 31 lib. 6. Ob
Hierarchiam non fuit dispensatione, sed denominat
sed fuit aliquid privilegium a Thoma Romano Con-
tributum, tamen dicitur Concilium, ut ex fide
divinis testimoniis regnit ubique gubernatione non
[illegible] quibus. [illegible] Hierarchy a Ro-
fuit a Concil. c. quia 21. dist. ut Concilia [illegible]
[illegible]

confirmant et addunt assertionis Thomae et Capu-
chini

obiectum privilegium tribuit in Pontifice supe-
riorem.

66

Pontificibus

67

UVA.BHSC

utilis hominibus et in authentica de ecclesiis
titulis c. 1. informet imperatoris plenos ex fontibus
Iuris 2. antinom. 2. n. 9.

68 Ex quo dubium oriri interpretatio ad quod
Concilij Milevitani decretum c. 17. quod Iustinianus
sit Statutum inc. placuit §. 32. q. 7. cuius finalem
verba omittit absque dubio et eorum effugere ef-
ficaciam, et ceteris Iurisdictionis tollerat repetitionem a
g. his enim ibi de prohibitione coniugij non post diver-
tium contracti, sunt quae illicitum dicunt, et quam
longius sequentia verba: inque causa regen Impe-
tratum gerendam promulgari. quae clare explicant
imperatoris lege infatam causam indigere nunc in
efformatur et ejusdem: causa matrimonialis et spiri-
tualis mere, et principiis ad eiusdem Iurisdictionem
spectat Cuiac. ad c. 1. [illegible] c. audientia de excessibus
prelat. c. 1. de sponsalibus c. non licet Concil. Toletan
tertium. sess. 24 decretum. Can. 12. Sanchez lib. 7. de matri-
mon. disp. 30. n. 1. Pontius cod. tract. lib. 6. c. 2. a
n. 1. sed circa matrimonia excepta imperatoris Iurisdic-
tione ceteris subiacent. g. ceteris personis etiam non
personis eamen excepta ecclesiastis et monachis et [illegible]

69 Respondendum tamen ex Patres Concilij Milevi-
tani non deliberasse l. imperatorem ad effectum
ut novum coniugium post divortium celebratum de-
clarentur illicitum, hanc ipsi Patres affirmant hoc
ligare solos ex Concilio illiberitano c. 9. c. quidam
de divortiis c. expare de sponsalib. Concil. Triden. sess.
24. c. 7. ubi Martin. 1. 9. Pauli 1. ad Corinthios 7. Ret.
Innocentius lib. 28 in epistolam Iuris Pontificij decretorum tit. 27
sed ad hoc ut qui tale scelus commiserunt a civitate
a possessione secularium prorsus ut magis formidine
pene a similibus arcerentur traderent hanc rationem
Sotorius Spinosa in notis ad Canonem 17 Concilij
Milevitani Bellarmin. lib. 1. de matrimonio. c. 17. Sanchez
10. hic est novum et Principes secularis et monarchi
circa ceteros non authoritatem interponant ut statu
decretis parentes solere imperatoris edictis magis obse-
quentur et reverentiam ut habent sacrorum Canonum
notis ad vitam Iuris l. 1. tit. 1. Gonzalez. pag. 936. et
Baronius in annalibus anno Xpi 458. n. 4.

70 Ex predictis hoc in c. Constantin. 14. 96 dist. inquo
[illegible] conditum Romana cum Pontifice ut in eo
capit omnium secundum sit, ceteri quae privilegia in se

UVA.BHSC

consilio Constantinus, si erat supremi Pontifice illi subditus erat. Aliqui hactenus huic textui sententiam ac affirmant, sed merito refellunt ex Marta de Jurisdictione lib. 1. cap. 30 et Bellarmino supra lib. 2. de R.P. c. 26. ~~Quae opinamur~~

71 sed hoc opinamur verius dicendum est privilegia illa ab Imperatore concessa, fuisse per recognitionem non proprium donationem Bellarmin. supra lib. 2. c. 17. Suarez adversus Regem Anglie lib. 3 c. 20 et sibi ipsi contradicunt Constantinus, nam fatetur se huic Ecclesiae Dei fuisse Vicarium, cui quae secundum omnem potestatem et honorem debet, necessario Imperator supremam potestatem et jurisdictionem Pontifici tribuere. 1. quia nullus potest, quod ac alius retinere actu omnem et ipsam in eodem subiecto simul consistere. 2. quia Imperator Jurisdictionem spiritualem, antequam illi concessit mangnum ius non potuit eam tribuere, q. nemo plus potest transferre potest, quam ipse habet l. nemo plus Juris de diversis R. antiq. 2. H. 10.

+ consideration cum spiritualis c. Lit. 63

72 obst. etiam tex. in c. Adriano 22 dist. 63 inquit Romani Pontifices electi ad Sedem Imperiorum pertinent, etiam Adriano Papa ibidem fatetur et ad excusationem Adriani idem consuit Leo Papa Othoni I. Regi Alemanniorum ut constat ex eisdem sed. 23. 63 dist. sed R.P. decisiones et constitutiones tex. in d. c. Adriano Regibus fuisse ac Ryngendum Guise Rigiberti ut testatur Trithemius sub Adriano I. anno 774. mangnum ius Adrianus talem potestatem Carolo concessit.

73 sed tex. vero in d. c. Synodo videntur gravius errasse Gratianum intodueendo illum caput in dicto, nam Leo 4, qui eius ad inscribitur non fuit Pontifex ut probat Baronius, sed anno 12 anno 963, ut refert Sigebertus, quando omnes hoc statutum Regulae Bonifacius in Synodo anno 964 et dato quod illes decretum verissimum esset, non ea eo sequeretur imperium ac Regum in Pontifex, nam nemo ambigit quod

UVA.BHSC

ad Cardinales pertinet Pontifex electus omnino
minor Dist. 23 Dist. et Cardinales Pontifici assistunt
nam est dignius in superiority electio Cardinalis
ad Episcopatum pertinet immediate ad Deo ref.
abatio potest dari et ratione salus de ll. 5 95 lib.
7 sect. 2. n. 22. et cauten. cap. in synodo infra
quod Pontifex maior Imperatore, q. consult in
ignitatem, qui nisi a maiori non potest dari C2.
de election. l. si constet de appellat. Providit l. 63
c. 2. et Pontifex non potest a se abdicare potestatem
quam accepit Deo recepit et tanquam Principes
Romanorum maximam dignitatem patriciatus in cat
institutione, ceteris Carol. Mag. concessit: q. contrario
in concessione Imperator in habet, ceteris hoc ipse
honorant petent residium legum claruerunt, in vera
tarum legum, non qui mandatum habet jurisdictionis
disposit, vital proprium habet, sed et eius qui mandat
Jurisdictione dist. 1. 1. 4. 1. et l. 3. de offic. eius, et hac
dignitas patriciatus ville Aquae Brisonis hac ratione
retinet.

Presidium legum, genitrix vocatur
Principis et hominum dignatur Regia Patrum
erat enim prima excubitoria aquae Romanorum. Pri.
C. de consulib. l. 12 C. Gregor. Sintagm. 47. c. 16
Anno 5 antiq. 2. n. 12.

74 Rinde ~~adumbratum~~ opponunt quod Platina refert
in vita Joannis 23. Otthonem Imperatorem privare Pon
tificem Joannem 13um et substituere Leonem 8.um Nec
satisfacit dicendo privatos fuisse non ab Otthone, sed
a Consilio Romano per eundem Otthonem congregato
anno vitae Baronium anno 963. nam ex eo sequi
tur Consilium esse supra Pontificem et eum posse
eum suprema dignitate, ut Ker Angly intendit fau
tissimum in Concilio Constantiensi et Basiliensi
contra Eugenium 4. et contra Pom ab atque Pon
tificem iudicari contra tex. in C. si Papa 6. dist. 40.

75 Sed R.o hoc argumentum non sic probare, sed fa
tum sere insufficiens, nam Consilium illud Romanum
et accusatum fuit ut ostendit Baronius in Joanne
12 anno 963. Bellarmin. lib. 2 de R. P. c. 29 de

in epistolam pag. 66

UVA BHSC

Oldradus Barbosa de jure cult. Universo lib. 1. c. n.

Sales de legibus quest. 95 disp. 7. sect. 2. n. 22. Ita
profatum Concilij Basiliensis decretum, quidquid de
nam dum eligerunt A. Pontificem indubitatem Ec
gnoscere voluit et Felicem degere tentant Nicolaus
Sedition, et nullius momenti fuisse constat disp.
in Concilio Lateranensi Ultimo sess. 11. Suarez ad
Regem Angliæ c. 18. n. 9. quare postea ipsum Con
ce subiuit Nicolao 5° Eugenij Successori ut appa
ex ipso epistola ipsi Concilio affixa

76 Neque urget quod alius profati Concilij Pa
biensis decretum Nicolaus approbavit, non ~~etiam~~
hoc verum sit, tamen ut clarum certum quod ab
constitutionem ~~[illegible] Concilij~~ circa Eugenij de
nonem semper tanquam summatem vicit Pal
minus lib. 2. de Concilij authoritate c. 13. et 17. c
cata militante c. 16. Nec erat æquum quod qui
ipso indicaturus ab aliquo iudicaretur c. fel
12. quest. 1.

77 Quod confirmatur ex illa sacra veracta pa
in ~~Concilio~~ Concilium ante sit supra Pontifice. Ita
primus defendendus, et Pontifex Concilio cu
riorem, caput totius ecclesiæ et fontem originem to
ecclesiæ iurisdictionis c. Ita Deus 19. dist. 2. et con
gue sine Pontificis authoritate nullum esse c
le 17 dictis c. significasti de elect. c. 1. c. multi
c. Ideo 2. q. 6. D. Thomas 2. 2. q. 1. art. 10 ad
Jordan. de origin. ecclesiæ sedis Apostolicæ c. 3. n
neque Pontifex, Concilio ipsum se subiicere D. Ha
in 4. dist. Paludan. Cajetan. in tract. de Comparatione
Papæ et Conciliorum Alberto Pighius lib. 6. de Eccle
chia civitate Sanderus lib. 7. de Monarchia Ecclesiæ
minus lib. 2. de Concilij authoritate c. 13. et 17
in Lateranensi Ultimo sub Leone 10 probat definitio
esse non posse appellari a Pontifice et Concilio
Carthaginensi provocandum q. 4. c. 3. semper in Concilio
non dico quod Pontifex appellet a curia prima
dum f. sed neque q. 4. c. 3. quod superior in
Pontifex demonstrat argumentum. lib. c. 1. f. quæ
ago appellabat.

78 Quare nec ab omni clero potest Pontifex iu
cari c. nemo 9. quest. 3. excepto casu hæresis
Papa 40 dist. Latinus Unam Sanctam decretum

UVA.BHSC

et sic. nam in hac causa Alex. suo testamento commisit hereseim fuit depositus ab ipso Oppo Pro. et tunc eius non iudicat Papam, ~~non~~ nec de deposito eius dicunt in hac casu declaret illum hominem fuisse depositum a Sup.

79 Item quia est Schisma in ecclesia et ignoratur quis sit verus Pontifex Concilio gentis maior auctoritatem sive divino conferre, inter qui se Pontifices appellant, ad tollendum schisma et Pontificem legitimum declarandum Turrecr. lib. 2. Summa de ecclesiast. Supra lib. 3. idem fere Regel Angly c. 18. n. 8. eaque doctrina loquitur non intelligenti decreti Synodi Constantiensis, nam in eo non dicitur Concilium gentis habere potestatem immediate ab eo qui Pontificem, nam est tenendum sicut ita materiam, nam ubi erat Synodus congregata ad sedandum Schisma, quo vacabat sede nam Joannes 23. Gregorius 12 et Benedictus 13. se pro Pontificibus uno eodem tempore geserunt et ignorabatur quis verus esset Pontifex, et tunc Italia

opposita vide. nunc autem 21 dist. Luna n. 15 ipsum habuit authoritatem Concilium, et tamen hoc dictum non fuit confirmatum a Martino 5. ut notat Bellarmin. et Soto ubi supra n. 73.

80 Nec obstat tex. in c. sane 6. 1. Romanorum 24 quest. 2. Nicolaus Papa ad eum Romanum fuit post mortem anathematizatus nam 1° quod Nicolaus non fuit Beati Petri successor, nec veteris Romae episcopus sed Antiochiae Constantinopolitanus ut notat Ioseph. ea, nec apud Graecos Romae Papa, non ita ut Patriarchis, sed tam episcopus communis erat et Constantinopoli ita Roma dicitur ubique Gregorius Hieronymus lib. 2. historia Francorum notat Sic Gregorius 2. 5. Nicaen. lib. 15. c. 2. n. fin. Unde hinc fuit ad eum anathematizari Luna de pontif. 2. n. 15.

81 Non obstant etiam tex. in c. 1. 15 dist. c. alio. 16 dist. c. nunc autem 22 dist. c. Adrianus 63 dist. c. mandatis 2. q. 5. c. continua 11. q. 1. c. Petrus 12. q. 1. ea quidem probatur Magistros aliique Concilia comparare gentis ut eis primum locum etiam habere sed in Concilio agitur de causis fidei et reformandis moribus c. 1. tum 1. 13 dist. et hunc libri quidem et ut ad Imperatorem pertinet sed Responsum

UVA BHSC

congruitas in c. 2. 96 dist.

62

63

84

ex fide sua examinanda ea in ipsi imperatoris
Concilii intervenerint, id fuerunt Sacerdotum Episcopi
auctoritate, vel consensu, nam Constantinus imperator
episcopos ad synodum Nicaenam congregavit, id fuit ex
mandato Christi, cuique Imperator adfuit in synodo
non tanquam caput sed ut inferior, et ab episcopis fo-
vebatur, utebatur in medio Concilii in parva sella
sedere, nec prius considere voluit, quam Patres annuen-
tibus consederint in vita Constantini c. 10. ~~Eusebius~~
~~Eusebius~~ Eusebius lib. 1. c. 27 et alij citati a Bellar.
ubi sup. n. 5.

Sed contra ~~major~~ pro quam ex. conclusionem
opponunt, quod Principes seculares et magistratus
hic deliberantibus consecuti sunt ea conclusa et
exequenda ea lege ut ulterius deliberarent in b.
[illegible] in b. [illegible] c. 9. in [illegible] f. de
magistris l. [illegible] C. de legibus l. Principum
7. §. si quis de legibus l. 1. cap. alias f. de [illegible]
l. 6. in fine et 8. §. 1. de [illegible] personis. Sed
interuenerunt ex Principalis et ad eorum gaudium
to. §. 3. c. ubi Christus 26 de [illegible] c. [illegible]
problem 34. de dist. Ergo non est mirum
Jurisdictionis.

Ad quorum solutionem ipsorum ex. mt. ex
de foro Comp. et permutatione Divinum quo
verissimum prius dictum factum, nam sunt causae
sicut ea qui dicit nonvalet fini potest in
probatio facti coram eo qui fori ipsius facti cog-
endi potestatem non habet. Jurisdictio hodie
in et in munere ecclesiae non inest, et hinc altera
Jurisdictionis et dispositio est excusata, quae ne-
facti quidem, nisi ipsius probationem facti, illa
questionem non constituit sed hic dicimus
quamvis in hac Jurisdictione temporalis indeq
que facti intelligendi sunt tex. in c. fin. et c. ex
rescripto de foro competenti in 6. c. 1. de ex et
rescripto in 6. cum sit in c. prohibeat de homicidio
in 6. c. 5. Nihilominus laicus detentus excommunicatus
et carceratus. 2. n. 23.

Propter claros turbamenta dubitandi non
autem modum dispensationis et absolutionem
Sanctae Sinodum Jurisdictionem interveniente

UVA.BHSC

aut per modum integrationis et condonationis in ipsius ad eum favorem observatum. Inde licet non posse vere et proprie relaxare juramenta, aut mitis dispensare nam hoc solum gratia Dei est; tamen bene agitur de spiritual quidem et divina obligatione fidei observatione adeudam pertinente quod (non quidem §. ult. disputat. Sanchez lib. 1 de jurejurando n. 21. Covarrubias in practicis quæstionibus l. 4 c. 4 §. 3. n. 8. Ait non impropriè posse fieri non relaxando vinculum juramenti sed remittendo obligationem illius per modum condonationis Molina disput. eodem disp. 149 n. 12. Etiam ut minorem etiam ipsemet Creditor condonare possit condonando obligationem juramenti. Et hinc facile licitum dicunt non posse juramenta ad juramenti observationem coge, non vero permittit vinculum juramenti, non tamen licitum esse ad observationem juramenti compellere cap. 2. de jurejurando in eodem militat ratio ut patet infra sententiam causa ~~[illegible]~~ compellere ad relaxandum Molina tr. 2 disp. Navarrus n. 3. et ibi Alexander Castro n. 20. Igitur Navarrus 2 72 n. 6 Molina tho. 1. dubitat. ejusdem tractat. 2 disp. 140 Salinas recipe Sanchez dispensationum tho. 1. lib. 1. disp. 32 n. 18. cum plurimis aliis

85 Hic tamen est inquirendum quæ consistat de recipiente hospitium, et tenere relaxare, non si alterius sit debitum, solus Judex cuius erit competens Alex. c. 2. de jurejurando n. 3. Alexander Castro ibidem n. 3. Fabricius vero Navarrus quæst. 20. n. 21. etiam pæfata doctrina procedit, quando res non quam est interatum pertinet ad forum secularium nam si ad eum non pertinet non potest Judex laicus debet cognoscere, quia nec potest absolvere, nec relaxare, nec remittere decimando non posse tamen astringi ~~[illegible]~~ per adversarium sola illius juramenti Alexander Castro tr. 2 de jurejurando n. 3 Sanchez 2 disp. 32 n. 18 quod confirmat per plures tradita Molina 2 disp. 149

86 Ex prædictis est etiam clerus Regis et Principis Dominus suis et subditis non posset contra Regem et Principem, et Dominus Hæreticus abscondere

UVA BHSC

Joseph Historia, et Florent. P. Gregor. Turonensis g[illegible]
in Francis lib. 2. c. 21 n. 3. et de Romanis Tiber[illegible]
Bonlenger. de imperatore Romano lib. 1. c. 13. q[illegible]
principes et Romani maiores hanc formam fuisse acceptam
et omnes deinceps qui Reges nuncupati sunt, et ipsa
Julius Caesar, deinde Augustus, Tiberius, etiam aliqui
fuisse solo titulo contenti per eorum numina non fu-
rint, et notat Bonlenger. lib. c. 13. et Livius lib. 2.
sort lib. imperiis. ab urbe condita sacra publica omnes
Reges Fori solita fuere, confirmat Pagius, ex vita
Titus 5. lib. principali, vel Pontificali aut virtute
esse 8. ff. de delig. et nunciat. Pomer. sic commendat
natum scribens ait: Imperator Caesar T. Aelius Hadrianus
Commodus, Augustus, Pius Felix, pontifex maximus
tribunicia potestate, Romanus Hermes, Pontifex maximus

87. Ex hac doctrina mutatis interpretatio ad dict. leg.
in L. fin. in princ. ff. ad municipalem ubi Divi fra-
tres rescripserunt se gratiam fecisse Juris Jurandi, et
Jurandum non interpedientem et potestatem
ex creatus fuit, nam cum Antoninus et Verus
qui Divi Pratres fuerunt nuncupati non solum im-
perio, sed etiam pontificia gesserunt disputatio hu-
iusmodi Jurisdictionem, cuius partem potestatem fu-
mente relaxare, quod significant illi verba tum
se fecisse Juris Jurandi. Et Antonius a Velasco in
Pharmac. sive disput. Urbic. ad tit. in c. de dolo
dag. vi reprehensione 7. ex. n. 131. et ibi quae
tellegenda sunt (quid quid dicat Alexandrus lib. 1.
Dubiis. c. 2.) et in L. remittit 6. L. nam
9. §. 1. L. Jus Jurandum 32 L. si non fuerit 37 et
Sab. Al. de Jure Jurando Cujac. lib. Vocal lib. 1.
c. 5. et ibi Donell. lib. B. Cujac. lib. 18 Paulo ad e-
dictum in 2ª L. remittit 6.

88 Vel etiam commutari hinc tum in 2ª L. fin.
Municipalem in Legis, quando est gratiam pro-
vel genium Principis, ut in L. Nemo 6. fin. de jure
L. Juris Jurandi C. de reb. creditis L. 1. C. ad Tert.
Trebellianum, et tunc tolerant imperatores Juris Jur-
ai gratiam facere. Nec est exaudire pro-
fro, 40 juramento interpretis excludit opp
contra bonorum, qui si fieri Juret d. non cre-
Reges aut respublica dumo, nam Juret non

Quare sic exaudienda sunt verba Tum dicit dissentit vel
Jura 9. §. 1 lib. secundum est hominum quam tunc
mentem fuisse, cum Principem eum adiuvant vel de-
bitum dicit respectum. L. Pro. dicit. nam Principes
Contra per vel Patet ff. ad municipalem. Legatum

et ad L. adigere 6. §. fin. de Jure jurando

quae verba idem significant aspernendo magistratum
Tribunum

iuramentum ad medium, sicut nec ad deliberandum
de bono maxime si publica urget utilitas, c. bona de
petitat Prelatos. l. 1. §. fructus stricti D. hoc esse
quare licentiat Princeps fieri petitiones suis subditis
hoc est licitum, quod non obligat, quod carmen est
c. exparte de clerici. non resident. c. si diligenti de
foro compet. f. Bonnis Savis de Ultimo hoc n. 342
et 346. Rosella. de Iurisdict. g. 2. n. 20 et 15 n. 31
et c. 50. n. 18.

89 Eadem fidelitas est deliberandus ter in ⁊ l. adi
gere §. fin. de iure patronat. nam Princeps sic remittit
iuramentum, vel remittere intelligitur ut pote quod
non obligat civiliter quasi magnam libertatem in
minuendo c. non est obligatorium de R. iur. l. Iuris
D. D. 50. l. 2. C. de indulta indulta tollenda Rosell
de c. 15. n. 30. nam Reipublicae interest civium
numerum amplificari et extendi cum ratio §. sed
si plures de Bonis damnentur. cum alias destruendi
illegitimorum et libertorum civiles habeat obligationes l.
ingenuos ex desideriis substituendi de servis
libertis. ~~quia~~ sic remisso iuramento non ⁊ fin. ⁊ l.
intelligitur ab obligatione civili non a natu nam in
hoc casu non fuit exortum forinsecus obligationem
n. 347. Felinus de rescript. 7. n. 134. ~~quia~~
sic in ea obligatione non dispensat, sed dicit ipso jure
irritum aut nullum esse l. 62. §. ult. de Contrah. et
Princeps ibi interpretatur ipso jure nullum.

90 Et dicit fidelitatem iurandam ter in c. cum dudum
12 §. Ult. de iuramento. magis autem tentatio eorum in
varium non fuerit factum aut motum in ea humana
tenui mente cultibus obstinandis esse ab ipso verbi iuris
iuramenti ipsa verba eius indicarent Principem obli
gatum esse ad Laicum dist. 50. c. illicitum si dicit obli
gare c. quanto dispar. Iurando. Ille dicendo c. gaudia
verba intelligi absolutione laicorum nullius civi
vel non de disciplina ⁊ nullum fuit consulta ⁊ dispe
ratum ⁊ ipsum ⁊ nullum
c. exitus in c. audivimus 24 q. 1. cum
ipsis abstinendo c. ex diligenti 17 de sponsalibus
et ipsi verba abstinuimus Rosella in collect. ad d.
§. Ult. n. 5.

91 eodem modo non illam interpretandi ter in fide de
remittunt ibi sacramento solvendi non permodum

UVA.BHSC

92

[illegible] dist. [illegible] Item S. Hieronymus ep. 85. ad Evagrium episcopum in Epistola [illegible] 24. 93 dist.

Hieronymus episcopum et presbyterum distinctione [illegible] Hieronymus conatur [illegible] ecclesiae [illegible] episcopatus [illegible] [illegible] quam consuetudo [illegible] Eundem [illegible] [illegible] episcopatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ordinatione, sed declarationis aut huius interpretationis [illegible] etiam text. in l. ult. qui satisdare cogantur et qui [illegible] sit iudicio sisti, non cessetur perjurij, si ex causa legitima [illegible] permium, profecto die non comparuit. P. g. si morbo [illegible] fuit impedito, aut a superiori iudice [illegible] [illegible] iuramento [illegible] cognitio tacita, si non [illegible] non [illegible] fuit, in reis ad [illegible] l. ult. eodem [illegible] ad [illegible] l. ult. ad calumnia. quare qui iuramento [illegible] l. fin. liberatur a periurij [illegible] per [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

cap. novo 21 dist. canonum vias 61 dist. Vide de
hac. lib. 10. f. 1. art. 4. et hic duos gradus ordinis
institutione distinctos comprehat Ordinarius obligatur
f. quia episcopi habent plenam potestatem ~~ordinis~~ Hierarchicam
in suis diœcesibus. Exhibitio nullus f. cum sint tyranni
varios episcopi. in potestate ordinis quæ omnibus et
communis episcopis possunt ordinare, confirmare, dis-
cere munia sive quæ sacerdotibus licent. ~~et omnes~~
~~ex sunt superiores~~ tamen in potestate jurisdictionis
nisi sola etiam in potestate ordinis episcopi sunt Pa-
triarchis superiores.

UVA.BHSC

UVA BHSC

Ad tex. in cap. ex epistola 1. l. n. t. de probationibus.

Huius textus integrio mendosa commentitur legitatur ad interpretibus, valdeque fuit depravatus et dum Cujac adhuc nunc tex. legitur in inventis Codicibus: Gregorius Tarrado Regi Vintorum, alterque in alio ut videre est apud Bichigiapum Tarraconensem Antoninum Hispanum in notis collect. decretal. adhit. depositis cap. 1. sed in emendatioribus utrique Regi Visigothorum restituit sic legitur: Gregorius Recaredo Regi Visigothorum, qui quidem Gregorius non fuit Gregorius 9. ut aliqui autumant, sed Divus Gregorius Magnus ex quadam epistola scripta Recaredo Regi Visigothorum, quae inscripta ex fuit verbis exudentissimo filio ut constat ex registro 6. Gregorii 122. vel 126 lib. 7. (Hanc omnibus legitur) quae nulla legitur in huius capitis principio: ex epistola verbis eis inscriptis gravis suadetur, quia in operis Divi Gregorii magnis ad medium illum apum ad Recaredum de materia huius capitis scripsisse apparet, sic enim piissimus Rex Gothorum qui constat fuisse Arrianus ex perfidia Arrii ad fidem catholicam traduxit. Idem enim Recaredus Regis Gothorum qui extant congerit et in undecimo libro digesta inter haeretique Concilio Toletano 3. quo damnata fuit Arrii perfidia, eisque sectam falsam abrenuntiant.

Merito ergo in principio epistolae Divus Gregorius praeexcellentibus quibusdam laudibus eum Principem extollit, Thronique cum christianae catholicae, pius, prudens, iustitiae cultor se exhibuit, nonnullumque veros cultos, sed omnibus omnium fortius debet plaudit et celebrari. Plura de hoc christianissimo Principe videri possunt apud Mariannam lib. 5. de rebus Hispanis c. 14 et apud D. Rodericum Ximenium Toletanum lib. 1. c. 57 Bosium de signis Ecclesiae lib. 2. lib. 22 cap. 3. Cor-

Genuitur Papinsen de 1.a collat. decretal. lib. 2. tit. 2 c. 1

in florui anno 590 Bron. de Rupe Venar. lib. 3. c. 23. n. 20.

UVA.BHSC.

dinalem Baronium tho. 7. annal. anno 58
pag. 638 et anno 589 pag. 650.

Facti autem contingentia talis fuit. D
deverante Romanum Imperium Justiniano, regn
que Athanagildo Gothorum Rege in Hispa
ut quidam jurgia lites inter regna exo
bant, Concordia conjuerent et sopiret idem A
nagildus pacta quidam cum Justiniano Imper
celebrauit, inquibus conventum erat, quod Ath
nagildus et successores Reges Hispaniæ regnum
tent. Pacta iste fuerunt in authentica D
ranam redacta, invitis Justinianus in ecclesia
stantinopolitano deposuere. Ora concordia
inter Imperatorem et Hispaniæ Reges asserere,
que pacifice cupiunt regnare per multa tem
Athanagildus decessit anno 567 (Mariana
riana deinde Hispaniæ lib. 5. c. 9. Baronius
7. et anno 567 pag. 523) et successerunt
Liuva, ibi Teudigildus et Leouigildus Reges
primus, qui Catholicus fuit nuncupatus, inter
tori successerunt Justinus, Tiberius et Mau
tius qui et Tiberius etiam aliquando fuit no
natus. Temporibus Justini et Tiberij pacta
fuerunt violata, Mauritius vero arma con
Reccaredum mouit, eo quia Childebertus Fran
corum Rex odium adversus Reccaredum
cepterat, eo quod in Galliis fines invasisset,
Mauritium Imperatorem sollicitauit ut adversus
Longobardos et Gothos rerum dominos in Italia
Hispania bellum susciperet. Assumpsit Maur
et contra Reccaredum bellum fuit regnum vi
sibi vindicare maiorem partem, quam quod
eum pertinebat. Reccaredus generosus non
gaudium ambiebat, quantum bellum detestabat
primis eum deliberat illius commoda sibi
na, et ut deposito cauit Baptista Mantuanus
Carmeli Honor. lib. 1. pars Ilias f. 13.

Ego vivit tranquilla commoda pa
ferra bella docent

Ut Castilius Regis Regnum

Ut refert Mariana lib. 5. de rebus Hispaniæ c. 13.

UVA.BHSC

hac de causa Requerdus filius pois fuit appellatus Baronius ad ann. 588 pag. 638
dum iniret bellum Pontifici Romano Divo Gregorio
magno insipit, perquas litteras gratulatur et
ad Mauritium scribens, quatenus requireret
in chartophylacio, sive archivio Constantinopoli-
tano instrumentum concordiae inter Justinianum
et Athanagildum initae, et Mauritius fidem
pactaq conventa servaret et a molestis bellis
desisteret. Divus Gregorius accepit litteras pro Ma
politanum quendam iuvenem, quibus diagio tem
poris intercedente intervallo pervenit ad notitiam Pon
tificis dictus de causis ab illo ~~[illegible]~~ ex
in litteris deprecabantur exegis, atque ita ~~[illegible]~~
sit hominem fuit ut sua praesentia, quae ad eam
pertinent studiose curaret. Ne autem Pontifex
legationem vinus Regis assignet duas rem ex
pressit. 1.a quia Chartophylacium Constantino
politanum fieret plena mentionem; secundam
quia nulli dicendum est quod ea quae apud se sunt
contra se ipsos alis debeat exhibere, in medium que
proferre.

Circa pacis et concordiam inter Justinianum
et Athanagildum initam, huiusque tractatus cum Gothis
habitos sunt Valdesius de Dignitate Regum Hy
spaniae, Hispania c. 18. n. 23. Antonius de
Morales in Annalibus Hispaniae lib. 2. c. 4. Francis
cus de Sandoval ad l. 8. tit. de pacis c. 1. n. 1. Ma
rianus Perez Navarrete in repetit. Prinsiteo n. 36
et 37. Balboa ad l. 1. n. 9. Antonius de Fuer
tes Carrasco lect. lib. 1. c. 6. Anguian. de legibus
Barbosa in collect. ad Trid. sess. n.
2.

Ex quo textu sequens deducitur Conclusio.
Reus dicit sua propria instrumenta edere non
teneatur ad ea quae contra se sunt in medium
proferre ff. de minor. 4. in fine ff. de quaestionibus
l. Prior una alias ff. de edendo l. in specialibus 73
de rei vindicatione l. qui accusare l. fin. C. de
edend. l. cogi C. de fide instrum. l. in mis grave

* c. fin. de fide et contract. c. 13. tetes l. qui mi
nus l. 4. § 3. c. 1. de appellat. in 6.

UVA.BHSC

Comendatur et illustratur prefatum factum per ordinarios et pontificios Dominus de Solorzano Pereira de Jure Indiar. lib. 3. c. 3. n. 11 usq ad 26 Ant. Fab. in rebus addecis. lib. 1 de iud. ff. de edendo, idem vid. lib. 2 tit. 1 de Jure Gentium Justin. et lib. 4. tit. 14 de Jure St. Cuj. lib. 3. observat. c. 33. et lib. 5 observ. c. 14. Fab. in C. de Pet. de edendo n. 11. Faginelus contrarius. lib. 11. c. 83 Condo de Pendente clau. 167 n. 6. Anastasius Germonius lib. 1 animadversionum. c. 1. Dond. vol. alt. n. 2. Cdefide nom. merc. et vid. l. actor 23. Cdeprobat. n. 3 et 4 et lib. 23. Com. c. 4. 5. 6 et 7. Fulius Petra deprobat. lib. 1. c. 64 n. 87 deprobat. Menoch de arbitrar. lib. 2. cas. 175 et 499 Bolton Prima et Barbosa ad rubr. de arbitr. n. 13 et in pactorum et additamenti n. 14.

capit. Luis. 127. tegism. Sicuis defuntis lib. 2. c. 11 n. 480 Buccaron de offic. inter militia et civilia et criminal. offic 62 n. n. 2. Parsa de Mirafe inferam edition tit. 5. rubr. 3. n. 27

Et genuina nri status ratio si vere loquamur est diligenter advertendum, quod verbum edere non caughonibus subiace solet accipi, sed in materia nostri status quando agitur de in transmissione edictione intelligitur ire in medium profere aut tradere, potissimum ex Scripturam ut ipsa inspiciatur, sic in l. 1. cum sequ. ff. de edictum Praetoris continetur, quo pactor subiectum mente et actionem edere, caughus cum quis deliberet, an edere vel contendere debeat ut ipse gere, deinde adhibitum venit restituatur l. ff. de edendo, et eodem facto qui dat copiam edere dicitur.

Sic in nro regno interlocutorius regulariter quando interpretendum causa ordinaria nri summary judex interlocutoria prondit: in ad 5am copia franca concessa in tempo quinq dilationis die nrs deliberet, an edere vel contendere liceat Dnus Leo lib. Luis 120. n. 6. et nos etiam in nro tractatu de petitio ad c. 1. n. ubi non solgariter impugnavimus quandam terminum Dn. Leonis in pretata decisione, qui

Hoc enim quantitas excedet numerum quinque annorum prorogationem, ita Lucanus et Galinga pontificiorum. Ie lib. 1. Luis 120. n. 6.

UVA.BHSC

omnibus, ne scripta deceamus.

Sint tamen aliquando edere et exhibere idem significant ut in L. 2. 3 et 6. C. de edendo, tamen frequenter et in eo casu diversa sunt, ideoque separata et distincta sunt hic L. inf. et C. de edendo, et ad exhibendum; edere enim de rebus actionis, et instrumenta referri solet pertinet L. 1. §. edenda §. praeter A. L. sequi 6. §. quidam 9. L. exemplo 11 ff. de edendo. exhibere autem est facere in publico apud Iudicem potestatem videndi et apprehendendi res ut actor copiam eius habere possit actione exequi quod ly hinait L. pus. 22. §. fin. de V. signif. L. 3. §. ait Praetor §. de libero homine exhibendo L. 2 §. ad exhibendum

+ non ad qui exhibet et dat actionem

Magna tamen est inter utrumque casum differentia nam qui exhibet quodammodo videtur habere, res in medium profert, et extrahit, atque qui edit non desinit habere, id refert genus. de Cujac. libro observat. c. 14 infin. qui enim exhibet actionem quodammodo habere desinit, dum eam edit et transfert in alium sed omnino eam non amittit, quamdiu is cui edit, neq. deminutus neq. liberatus est, neq. prorsus penitus amittit, et ob id dicitur quodammodo. Ali actionem in medium non transferunt, sed solummodo declarant quo genere actionis uti velit, qua ex edere eam ipsa modo tum definit Cujac. lib. 20 observ. c. 14 infine.

Etiam transversalter dissentio eo, quod licet res non teneatur edere instrumenta actori, at est denuntiatio et teneatur exhibere in judicio rem petitam L. 3. infrin. et in §. secundum eius §. si tertium §. si liber homo 13 ff. ad exhibendum non licet interpretatur edere ad fundandam actoris intentionem tenetur exhibere rem, qua vindicatur, ut cognosci possit an ipse actoris, vel non. Quare sicut intendit

UVA.BHSC

de dominium esse instrumentorum, potest ad exhibendum actione experiri L. 3. §. Si quis extra. et §. interdum L. penult. ff. ad exhibend. L. si mutuo L. fin. C. eodem tit. Si vero pignori dederit instrumenta actione pignoratitia ~~contraria~~ agere potest. L. fin. §. de pignorat. act. Si vendidit ~~Emit~~ actione ex emto L. Titius 50 L. cum filius St de actionib. emti Pakius Legalis. lib. 1. 62. n. 142 Solim. regula 149 Balbon. n. 33.

Hæc autem actionis et instrumentorum ex gratia Juris et æquitate nisi L. 1. L. Prætor §. de edendo §. ipsi accusare L. fin. C. eodem tit. Quam ratione ingenua prædicta æquitatis fundatur ex qua res iniquas ad judicium traxit L. interdictum 83 §. si statuam de leg. 1. et hæc ratio Strategi L. 2. C. de dilationibus, ~~dicere~~ quare quia fuit ei actionis et instrumentorum edendorum, per impossibilem ignorantiam et actor plusquam sibi debet petere Silchurius in L. fin. C. de edendo Decisiones arbitrarii cap. 4 99 Cujac. lib. 10. Observ. c. 14 Donat. lib. 23 Com. c. 4. et S. Franciscus ad h. n. t. n. 2. Ille enim qui ad exigendum ratione rationis fraude debet prosequi et honorari L. favorabiliores de R. J. ~~cum tribus~~

Sed hæc ratio æquitatis ratio solum edendi actorem tribuit, nam judicium arbitrio et facultate ex prædicamque libuerit L. unica C. ut res iniquas agere compellatur, et ideo ad probationem instrumentorum et paratus debet accedere L. qui in testamento 43 de R. J. ingenue propriis nec instrumentis probationes debet addituri, nam petere ab alterius esset minus grave L. minus gravat. Strategi Decisiones ~~lib.~~ de arbitrariis lib. 2. cap.

Ex his veniunt carbone notandi Bartolus de Jure emphiteutico 1p. q. 8. n. 4. et Cujacius in L. fin. C. de edendo et Bolognetus n. 25 asserentes regulam negativam illam non tenere instrumenta edere alter

UVA.BHSC

ne ministerium etiamque, cum intendant proponentes ea affirmativam, scilicet, quod Notarius teneatur edere instrumenta, ideo ipsa partes vult actori. Deinde nitantur probare quis sint hi limitationes nos regule et maiores sit regulam generalem constituere et aggredi ea edendo alterum alter impugnetur civiliter d. §. à n. 5. cum etiam in parte nolit stare hic testamentis cuiusvis §. cum Agg. Mesquita in min. ut. l. C. de edendo Barbosa in pretermissi, et editamente ad collatam admum cap. 1. ex n. 3.

Amerant etiam praxi in omnibus tribunalibus Hispaniæ recepta esse ut ad editionem instrumentorum omnes partes indistincte compellant non ~~inter non curatur de opinion~~ obstandum L. 3. n. 10. tit. 5. lib. 4. recopilat. Burgos de Paz quæstionum civilium quæst. 5. a n. 5. Barbos. obs. propinq. n. fin. quoniam in hac non curatur de opinione sua, sed sola facti veritate inquirit indicatur Farinac. allegat final. allegat. 5. n. 5. Consanno eodem de confessionibus solutionis q. 2. 4. 2. §. 3. n. 14.

Sed his non obstantibus tritam regulam negative concipienda est ut scilicet reus non cogatur edere actori instrumenta, nec obst. quod tot sint regulæ limitationes, ut ipse aliquam earum verificari possit; quis enim ignorat omnes regulas negativas ~~[illegible]~~ proprium ex hac ratione et limitationes et sic tot. l. 1. C. de edendo solutionem ex ipsa regula si ipsa causa adsit editionis instrumentorum.

Ex quo inferitur quod si actor intendat ipsa adesse causam aliquam compelli debeat reus ad editionem instrumentorum ipsum debere probare non reum, nam reus est regulam pro se et quia ea ratione transfert onus probandi in ad.

UVA BHSC

allegantem exceptionem à regula fidei
quia A. §. quod de hereditatis instit. L. abce petit
ff. legislation. Menoch. de presumptionibus lib.
c. 20. Mascard. de probat. conclus. 265. tenet
et non sufficiat iuramentum actoris affirmans
rem malitiosa clare instrumenta subtrahi
loco quid quid liceat aliquis apud Romanos
consilio 99 et animadvertant relati ad Bolognin.
hic. n. 37.

Nec hoc instrumentorum edicto est cum
illo quod continetur in titulo ff. de tabulis exhibendis
et sic perfecte intelligatur animadvertendum esse
interdictum de tabulis exhibendis tunc hoc locum
q.do V.g.tas hereditatis in testamento scripta sit tabula
testamenti et aliquo debitori a cui hoc interdictum
ut tabulas exhibeantur et bonorum possessionem
tabulas petat Menoch. cum superiori de adipiscenda
remed. L. n. 81. et non solum competit heredi
verum etiam omnibus his quorum interest tabulas
exhiberi, velut legatario et fideicommissario
neque non tantum ad testamenta, sed etiam ad
tabulas pupillares, codicillos et omnia quæ
testamentorum obtinent L. 1. imprim. et §. hoc
dictum de tabul. exhib. tabularum enim appellatione venit quicumque charta aut materia in qua
testamentum est conscriptum L. 1. de Bonor. possess.
tamen.

Nec in hoc interdicto licet opponere exceptionem
de non valore testamenti, nec de falso testamento
falsum in testatore, nam tabulæ tales gratis
et à quocumque discantur fieri debent exhibitæ
2. §. 1. testamenta quemadmod. aperiant Pas. L.
sive autem 3 et §. ult. h. t. Paulus lib. A. sent.
tit. 7. §. ult.

Sciendum tamen petenti prefatum interdictum
tabulas alius sui adhuc vivit L. 1. §. hoc interdicto. 10. ff. de tabul. exhib. nam prius debet eas testatori
mentum, quam ut exhibeatur; viventis autem
ut testamentum L. 1. qui test. fac. possunt L. 1. C.
sacrament. eccles.

L. 2. imprim. quemadmod. test. aper. L. 3. §. get
10. de tab. exhib. Iul. Paul. lib. A. sentenc.
tit. 7. §. ult. 66 D. ff. S. Cujac. ad tit. C.
de tab. exhib. Gibert. mf. in Summa de test.
ff. de testam. imprim. a. n. 16.

UVA.BHSC

Nota quod ad obtinendum in hac interdicto tria debent probari. 1° prima tabula sine ullo vitio extrinseco confecta. 2° aliquid commodi ad eum pervenire, relata ex hereditate autlegato. 3° de tempore litis motæ aut præ pendere, et retinuisse tabulas, aut dolo malo fecisse, quominus retinuerit quærendo vel tradendo alii cum præsertim sufficiat has probatas, ex Summariis Dald. in l. C. ad exhib. et de ipsarum pacti sufficit ipsius probatio assertio si alia probatio non impetrat Parisi de Puteo in suam interpretationem ejusdem tho l. hæ. §. ref. 11 n. 22. et 23 qui refert. 13 dum singularia notat, primum, conjecture hæc interdictum filio preterito, vel exhæredato, si contra testamentum Patris vult diuere, nam illo pro obtinuit aliquid interesse exigebat, et eadem extendit hanc doctrinam ad venientes ab intestato, qui testamentum conservari volunt falsum accusare, quod potest hæc ratione, ne post multos annos producatur testimonium, quando eius veritas probari non possit. 2um quod notat est legatario exercenti hoc interdictum non esse exhibitum totum testamentum, sed tantum quantum ipsi commodum venit, nam ad religiosum Monasterium hæc non habet. hæc et alia circa hoc interdictum et differentiam inter illud et aliquam exhibitorium doctissime prosequitur eruditissimus Frater meus D. Q. D. Joachim Fernandez de Velasco Primarius et Senator hispanus, tractatu de interdictis quæstionum f. 1. ca. n. 29.

Magnum tamen discrimen intercedit inter primum alterum exhibitorium et hoc interdictum hoc enim procedit quando instrumenta sunt communia tam reo, quam actori l. 4. §. fin. ff. familiæ herciscundæ. at illa actoris exhibitorium interdicta est quando instrumenta sunt propria ut considerat Gram ad rem tex n. 17. ex quibus etiam videtur interpretatio alterum l. fin. ff. de tabulis exhibend. lib. 43 tit. 4 hæc

UVA.BHSC

reditary ad publicum gaudium pertinent, hanc
si falsi dicatur non competit interdictum de
tabulis exhibendis, quod opponit cum L. 1 §. 3.
den ff. nisi si testamentum falsum dicatur hau
locum interdictum. sed facile conciliantur cum
dictis nam d. L. 1. §. 3. procedit quando ag
civiliter contendatur interdictum, principaliter
tabulae eius virtute exhibentur, nam non le
versatur dicitur ea falsa esse non audiunt. e
d. L. inst. procedit quando criminaliter et publice in
de falsi agitur, et ille Reputatio falsum designan
arguitur quod ut tabulae exhibentur, nam non
nec delicat, aut falsi crimen contingit, sicut
potestatem tabulas viderint, et hanc dicat ca
ri apud honestam personam, deinde apud Ca
rum ~~d. l. d. l.~~, velinlaw sacro Cujac. ad
l. familia heresc. et lib. 19. observat. c. 16
Sotofect. inst. 3. §. proinde 3. Dec. exhib. Ro
lib. 1. rer. judic. c. 3. Rever. lib. 1. Varia
c. 15 ~~Lipsius~~ Justus Lipsius ad Tacitum lib.
1. 6. Ratio autem principalis decisionis ~~est~~ pro
hoc interdictum non redditur, nisi sic quoque
intercipit ut diximus in superioribus, a causa
et causatis quidem conditionem ex viribus ipsi
mentis consequitur cum nihil eis sit relicta
et quod interdictum competit dicunt Ma
dorus Straytmen. de hereditatibus L. Cujacius
hoc. Ad. Spiell. ad Pond. lib. 15. Com. c.
lib. 2.

Calidius venit etiam dealbandus difficilis
tex. in L. si quis legatum 6. in prin. ff. ad L. Ca
tidium de falsis nisi testamentum non ut
natum, nec tessera in testamento desint nul
locum interdictum, quod opponit L. 1. §. 1. in
supremis ff. de tab. exhibend. L. 2. §. 13. ad
inquibus ad testamentum, mutatis et mutandis
perficit. Cujac. et Pond. ad tit. C. de tab.
exhibend. corrigunt predicta tex. sed cum
hisitus Reichi dicendum est quod cum testam
impugnatum hoc est hoc civili vitiorum, nul

UVA.BHSC

[illegible] facinus, aut [illegible] virtutem [illegible] sit compertum hoc interdictum. Et esset interdictum si per potestatem constet testis in testamento [illegible] vel non fuisse signatum, quia extraneis sui vitio extrinsecus testamenti numero non [illegible] L. ult. C. de edict. Div. Adriani tollendo. Cujac. [illegible] et idem Servius [illegible] Libonianum, nec hoc loco [illegible] locum habet, quia quod est potest testamentum, quam ut verum vel falsum sit quaerator. Ubi [illegible] quam testamenti [illegible] L. si ignoramus 4. de [illegible]. Cujac. [illegible] tract. 2. ad Africanum ad [illegible] L. 6. [illegible] ad Dnat. lib. 15. Com. c. 36 lib. 2.

Ut in hac interdicti diversitate singulis [illegible] remanet videlicet nullius effectus esse, ne superfluum [illegible] quod actio exhibitoria [illegible] sive ad cambendum instituta sit, quoties intentio ut res exhibatur L. 3. §. deinde ad exhibendum, et ut testamentum exhibatur etiam Praetor actionem policetur L. 1. §. quemadmodum testamenta aperiantur: §. in [illegible] et interdictum. et potest etiam [illegible] quod simplicibus convenant interdictum et actio exhibitoria ut colligitur ex L. 1. in pr. et §. hoc interdictum ad exhibend. L. 1. et L. 2. §. ad causam 2. de Bonor. poss. 2. tabulas §. 1. §. sive autem 3. [illegible] ad exhibend. cum duabus [illegible] sequentibus L. 2. §. 1. testam. quemadm. aperiant: Paulus lib. 4. sentarum tit. 7. §. ult.

Cuibus minime repugnantibus dicimus [illegible] necessarium esse interdictum de tabulis exhibendis, nam actio exhibitoria solum competit adversus eum, qui confitetur penes se tabulas esse negat tamen adhuc exhibere sine ulla probabili deprecatione L. 2. §. ult. interdictum vero redditur tam adversus eum qui fatetur quam adversus eum qui negat L. 1. §. 1. h. t. et etiam adversus eum qui dolo malo fecit quominus tabulas possideret L. 3. §. si quis dolo 6. de tab. exhib. Cujac. in C. ad Dnat. pt. 2.

Quinto videtur alia ratione magis interdicti

UVA.BHSC

quia ante exhibitum [illegible] civilis debet
qui corpora sua ceu dicunt L. 3. §. ceterum et §
interdictum ff. ad exhibend. et nemo vindicem. Lege
vero et heredes, qui ex lege interdicta, et
nondum adierint hereditatem, non dicunt domina
tabularum, neque eas vindicare desiderant. At
his prosunt ff. L. 1. quemadmod. test. aper. ff.
ad aliam finem, scilicet de eo qui ñ negat tabu
apud se esse, at interdictum unicum competit ei
n. ante prorogari. Illud tamen nosse te volo
hinc exhibitorium generarum eori proprie ad
hibendas tabulas qui eas detinet L. 2. §. ult. ff.
quemadmod. aper. At condemnatio interdicti
ñ proprie ad factum exhibendi, sed quanti interes
detrimi tabulas exhibitas non esse L. 3. §. condem
11. cum seqq. ff. de tab. exhib. L. unic. C. eod. l.
lib. 8. obser. c. 39. et lib. 12. c. 23. Donel. C. de
tab. exhib. n. 11. fab. lib. 4. coniecto. c. 19.

UVA.BHSC

S. m. 5 d. 1

Ad titulum de exceptionibus extra Academiam recitatio.

Pro mutuo capitulorum approbatione.

Et verbo excipere dicitur est exceptio mutuo, non quatenus verbum illud excipere, amplecti, aut suscipere significat ut in L. si filius 48. de Pactis. in L. obstare V. antequam de Pactis Proscript. L. cumque Al. de libro quinto L. divitino 25 de pœnis Porrion. de Verb. Sig. in verbo excepit. sed quatenus significat eximere, vel detrahere, non sicut illud quod à regula, vel thesi ~~quibusdam~~ omnibus recedit, dicitur exceptio quæ format regulam in contrarium L. nam quod ~~quidem~~ 4. de rem legata, ita similiter exceptio quæ verbi vim dicitur limitatio, vel actionis restrictio, quæ ostendit rem actionem locum non habere, in casu de quo agitur est controversia, Celsus Bargalius lib. 4. de solo cap. 2. n. 56 Hostiensis apte. tit. de exceptionibus Ioannes apte. in de testam. mutuis. n. 8. Otmalch. de Contr. lib. 22 Concord. cap. 1. lit. L. Sedens ad L. 8. §. 4. D. V. S. Vesembecius in parabilis ad tit. de excep. consentit exceptio in nostro Compon. in L. hujus 32. de Vsurp. Capitum. in L. heres 51. de petitione hereditatis Gigantus in tit. §. accusatione ad Turpilianum Scabola in L. uxorem 41. §. Codicillis de Leg. 3. quibus locis verbum excipere, proximere, vel detrahere significatur, licet Porrionius citato loco et Antonius Richard. ad

+ & fin

UVA BHSC

rub. inst. de exceptionib. n. 4. et 5.

Et licet in L. 2. §. 5. tit. rubric.
Officium Eius a deducta significatione,
dum absent exceptionem sicuti eu-
gnafi quandam actionis exclusionem,
opponi actioni cuique rei solet ad excu-
dendum id quod in intentionem con-
nationemve deductum est, adhuc tamen
arctius extendi est defendenda, nam Cl.
in dt. L. 2. magis exceptionem cum effectu e
potestate extendit, quam significationem, ut
tendunc eam videtur habere in L. Paulus C.
h.t. notat elegenter Dis. fab. lib. 3. semest.
c. 24. hinc Cuyac. in paratitlis C. h.t. aff
mavit actionem esse telum, exceptionem e
dispenum, ano acto retundere, ducta me
ra a bellis armato ad bellum Judicij
bellide, nam sicut tela hostium avertere
clipeis excipimus, ita in bello forensi actio
intentionem excipimus, dum movemus reo
dimus opposita exceptione, Ulterius Mat
in prin. n. 2. Sufus ind. L. 8. §. 1. D. V. S.
refert Donel. ad rubr. C. h.t. n. 11. quas
defensiones pro exceptionib. acquirunt L. Pub
30 Deposit. Petrel. L. 1. c. defensio effectu ipsum
L. omnem 28. C. de exceptionib. L. ingenit. 56. h.
L. 9. §. 11. C. h.t. L. selectis 52. ib. et alius defen
nibus usus est de publicis c. cum inter 5. c. de
B. h. n. 1. Lauent. Mercanus lib. 2. opinion
c. 10. Caner Contorius in repetition. ad text
L. diffamari C. de ingenuis manumissis ex
n. 5. Ricardus et L. 29. C. Deposit. n. 1. Pa
Gregor. lib. 21. Synagmat c. 17. verum hae
non male dicuntur, si verbo exceptionis vis de

UVA.BHSC

respondetur, si tamen significatio stricte consideretur, cum negat se minimum telum accipere et eodem tempore appellare, non licet exceptiones appellentur defensiones, arma quæ negantur dicuntur, non tamen ita stricte sumuntur respectu actionum, quo dicuntur respectu rei ut advertit Donel. ad rub. C. de exception. n. 11.

3 Plures habet significationes verbum excipere aliquando enim præcipere et sustinere, ac impetrare posse, aliquando etiam comprehendere significat; et notat accurate diligentissimus Petrus faber lib. 3 semestr. cap. 24. ex qua significatione existimabat interpretari posse dictum textum omnibus interpretibus Desgratum in l. tutelas 7. ff. de capite minutis in illis verbis secundum lectiones Florentinam ubi: Tutelas etiam non amittit capitis minutio excepta hæc quæ tutorum alterius personæ capitis deformantur, itaque verbum excepto debet exaudiri comprehensorum quippe cautum ex tutelas testamentaria et dativas capitis diminutione minima non finiri; legitimas vero cum deformantur ex capite agnationis, et hoc repetit ex qualitatum mutationem in l. §. ult. de legitim. agnat. tutel. §. varia de familiarum hereditate, l. 3. tutel. de legitim. tutrib. minima capitis diminutione finiri necessario est d. §. ult. de leg. agnat. tut. Cum omnia cum vera sint Jurisprudentiæ principia contrariari videtur Paulus in d. l. tutelas, quando quidem avit tutelas non amittere capitis diminutionem, nisi eas quæ personis in jure alienis positis deformantur, hæc est filiæ familias, non cum tutela sit munus publicum, et in his quæ communia munera publica filiæ familias ita Patresfamilias sunt quantum l. 3. §. fin. de peculio l. 1. C. de Decurionibus lib. 10. non ignoremus filiasfamilias tutores esse l. filiabus familias 7. ff. de tutelis, prin. Inst. qui

UVA-BHSC

testes tuerij deri possunt. exquibus non vera ha-
excepitur qui quae in alterius personis positis de-
ferunturur. Iaute explicantur, ita et Corvolus
comprehendat titulos illos, qui filiis familias de-
ferunturur, quae maxima et media capitis de-
mutationem admittit, et hoc interpretatio Iuscip
ex V°. seq. vbi titulus qui ex L. decemvirali de-
ferunturur minima capitis diminutione fieri de-
veret, quando expositus Chr. emendationem
necessarij A. fabri in ~~Papinianum~~ Iurisprudentia
lib. 12. princ. 2. illat. 3. accessit huius locum
esse corruptum, et ita emendandum, et ad-
negatio ante verbum deferuntur, nam pater
quod filiis edictum depugnat, libro textus ma-
ne congruit. Pariter etiam et Vinciodo
gacius ad lib. 11. et 12. Rerum quae tentat eum
non fuisse a Tribonianus integendi mali Ver-
rum, quasi mali illius originem esset, quae L.
P.P. deferuntur, id est quae Iure Egnationis ma-
mis pertinuerunt deferuntur, eo quod multa vetus
prudentium iuris principia essent authorita-
tem in §. 2. C. de Veter. Iure emulando. Inci-
explicandi causa frequentor, et lib. Tribonian
[illegible] sed hoc comprehensum est, et tamen in
aeternum profus integrum. Qui plenam cum
hunc textum desideret consulat Petrum fab.
lib. 3. semestr. cap. 24. Doneil. lib. 3. Comment.
14. et lib. Obsalem lib. 11. Goveanum lib. 2.
rianum lection. cap. 12. Cujacium lib. 9. Obs.
cap. 17.

Non est etiam omittendum ius rubrica
dicatione, et rubrica de exceptionibus et praescriptio
exceptionem appellari praescriptionem, et e contra
exceptionem exceptionem, sic Tullius praescriptione
fo exceptione legis Liciniae, vel Aebutiae dixit in
hone de lege Agraria; sic etiam praescriptio for
ciber, idem fori exceptio in §. fin. C. de L. pau-
pulis, transactionis praescriptio in L. qui cum tutore
9 in princ. de transactionibus praescriptio allatorum

Hotomannum lib. 3. obsm. cap. 9.

[illegible] tamen nulla sui fundamenta vellet.

UVA.BHSC

C. h.t. peiudicia exceptio licet etiam excepto
rei iudicata L. si dictum 91. de solutionibus L. 2. C. si
contra ius vel utilitatem publ. L. si ita 13. C. de Pro-
curatorib. L. si in 28. C. ad L. Iuliam de adulteriis
L. mater 3. C. ad Tertullian. L. pen. C. de peremptor. long.
temp. L. creditor 11. de diver. et temp. praescript. L.
Iust. 34. §. Gaius de legat. 2. ubi et ab secundum
verba testamenti agitur et Coherentia patet a Petro,
ubi Verum exponere dumtaxat pro excepere. Ode
Capitulanus Verum sumpsit de peremptoriis, id est
de exceptionibus, sive defensionibus adversus heredes
Firmant plurimi Tangerus L. 2. de exceptionibus cap.
3. n. 25. Conanus lib. 3. Comment. c. 11 n. 3. Ve
sembuch. in practicis ad Iust. h.t. n. 3. Petrus Peso
lib. 3 Iurisdict. c. 21. Iuraminus ad L. nemo quis
L. ff. de iurisdict. 3. l. 2. q. 2. n. 1. non aliunde relatis
a Richardo admir. inst. de exact. n. 8. quos ad
[illegible] et Petrum
Gregorium lib. 21 Syntagmatum c. 17. n. 2.

+ aperte ut ita sequitur

+ lib. 1.

Cap. 1um

De exceptionis definitione

1 Qui ~~nihil est~~ verbi exceptio explanationem, non
dare erit eius definitionem exhibere, quae varie
ab interpretibus concipitur et colligitur ex Communia
in regula peccat. impun. n. 4. Costa ind. hic causa
vel. & hic itaque Caeron numerata pecunia n. 8. ex
Rey infra q. 1. de lib. 1. compos. 5. n. 5. et alii
quos inducunt cum recentiores. Sed qui Veteris plau
sibilior via fuit, quae in hunc modum sehaeret.
Exceptio est: oppositio competens ex aequitate ad
excludendam actionem, vel condemnationem
ut fortius videtur Ita in L. 2. h.t. oppositio quin
et, alia enim sunt oppositiones, quae ad exceptionem
non dirigunturur, deinde quia verbum oppositio tenuiorem
mysterium ex quadrat exceptionem oportet, quae
termina namque non procedit, non enim exceptio
nes dicit in litigantium arbitrio, hinc ex ipso

UVA.BHSC

ex supplen. in volet l. Papinian. 16. ff. de pact.
in fin. aut. Cujac. ibi lib. 6. qq. Papin. et
Faber in rub. ad S.C. Trebell. Gilken. de Prescript.
l. 4. c. 3. n. 3. ~~Perkard. mand.~~ Verba illa
Actores ex equitate Principem exceptionis de
hoc nomine Equitas mater exceptionis appellatur l. Arcadius 66 ff. l. 1.
Petrus Faber. l. qui equitate 12 ff. de libert.
et mag. except. Oldrad. ad Donel. l. 12. c.
ult. C. quando hoc perpetuum non ob. contra
Antonius Gomez in l. 21. § pactus de pact. n. 7.
Cujacius.

2. Ad Tertium. Illa controversia an exceptio
oriatur a jure stricto Civili, an ex aequitate
Civili? vel an equitas illa, quae exceptionem
dictat, mater sit juris, vel civilis, et tunc
esse videatur pro allegata parte, quae asserit
exceptionem defensionem esse cap. cum tua
cap. significant h. t. defensionem autem ex
civili jure nasci possunt est l. ut vim 3. de pi
et pace l. 1. § Si cum arietes si quadrupes pau
perie fec. dicat. l. si cum pecus 45. § 4. de l. Aq.
clam. l. Christus de homicidio. Clerg. pastoral
dore judic. quo aequitas civilis sanctis
legati fuere per Ceium, Felinum et Canon
in Rub. h. t. Didacus Perez in l. 1. tit. 8. l.
3. Ordinamenti Vocumbul. Miranda ho
Ex qua doctrina dimanare aiunt Latinum
facultatem excipiendi, quamagendi l. 4. C.
Ubi in l. 1 § 4. de superficiebus l. 156 ff. de
Reg. J. cap. qui ad Ecclesiam 71. eod. tit. et
Illus nang. personae, quae agere prohibentur ex
cap. 8 possunt c. 8 h. t. cap. intelligimus de Judiciis
tit. de iniq. vocando, et defensionis facultatem
ni est denegandae. Bartol. de Ven. 8 c. l.
c.

Sed etiam probari ex eo q. pacta nuda hoc
ante minimum ad nongendum actionem, q.
est hujus civilis et ipsum exceptionis jure
quod exceptio ipsius nati.

UVA BHSC

3

Fab. ibi asserit citationes, et exceptiones esse introductas ~~non~~ Iure Civili. Nec obst. quod dicant esse non natali introductas, nam Deus aliud nihil esse introductas non natali, quod admittit; aliud vero fieri ex Iure naturali, quod negat.

Fab. in Lapin. lib. 2. tit. 5. illat. 5. Ferrarius Lib. 8. Bartol. et alij antiquiores in l. 5. de Iust. et Iur. existimant exceptionem ortam esse ab Equitate civili, eaque sua mentur quod omnino autem in hunc Civilis l. actionis. 24. de O. et A. l. 2. §. deinde. de Orig. Iur. absurdumque esse exceptiones esse antiquiores ipsis actionibus, quarum sunt exclusiones. ~~quia attente quod~~ Addiciunt in huius opinionis confirmationem quod Princeps potest sua rescripto exceptionem tollere cap. ex parte. et 2. v. nisi expressatur. de off. Deleg. l. 3. §. si is pro quo. quod quisque Iuris. Exploratum Iuris est Principem tollere non posse ea quae Iuris naturalis ff. l. ea 8 de cap. min. §. vlt. inst. de Iure natur. Sed exceptiones Iuris naturalis non sunt, quando quidem Princeps ea tollit l. 1. et 2. C. de prec. Imp. offer. Arbitrant alij distinctionem fuisse, ~~[illegible]~~ exceptio ita et exceptio in abstracto considerata sit Iuris naturalis; in concreto vero sit Iuris Civilis, hoc est quod si attendat exceptio quoad substantiam quatenus est defensio sit Iuris naturalis; verum si attendatur quoad modum, et formam excipiendi sit Iuris Civilis.

4

Sane difficultatem esse comprehendi

5

Aliter autem nostram absolvit ~~contrary~~ doctrinam ~~Bonacina~~ Pichard asserens exceptionem quomodocunque consideratam, sive quoad substantiam, sive quoad modum, et formam excipiendi esse Iuris naturalis ~~quia exceptio formam sequitur~~ nam quecunque defensio Iuris naturalis est sive armis, sive manus fiat, sive modis a Iure Civili inventis; Princeps tamen exceptiones ipsas tollere, vt patet ex praedictis Iuribus et ex c. cum sit Romana 6. §. fin. de appellationibus cum ad ipsum expectet Ius naturale interpretare cap. per venerabilem 13. v. rationis. quibus sint legitimi. D. Thomas 1a 2a q. 34. art. 4. potest declarare quis sit defensio legitima, quo circa potest Princeps tollere exceptiones, appellationes, recusationes d. c. 6. §. fin. ~~non quia~~ non quia in eius potestate sit mutare ea quae a Iure naturali sunt constituta

UVA.BHSC

constituta, sed quia Principes declarare possunt
vel illo casu tali defensioni locum non esse, non
defensio, non omnis licet; sed iusta, ex tradi
a Sutiemes lib. 2. can. qq.ns cap. 24. Ubi con
dunes.

6. Probabiliter potest tenendi aliquis contra exp
tiur a nobis propositis, proficiscuntur omnes in
ctu convenient, nam interpretes qui affirm
ortum habere a iure Civili non negant de
fensionem esse, et contrariae tenent mod
hanc defensionis inventam fuisse a iure Civ
licet defensio moveatur a iure naturali; interpr
vero asserentes exceptionem ortum habere a iu
naturali infuciani similiter non possunt ex
exceptiones cognitas non fuisse, quoque si hac jurisd
dominium discretio fuit introducta, ad quid a
tionis, ad quid exceptionis, nisi dicamus respu
vos rem potuisse competere, vt notant vlp
tes ex L. 3. de pact. et fide. 3.a autem opinio in
effectu convenit cum 1.a et 2.a; et 4.a Philadi no
multum discrepat, quaeque per Obj ari non ob
~~[illegible]~~ vim omnium sentiu
scrupulosè investigare.

7 Dicunt in hac verba illa: ad excludendum ac
nem loco differentiae, et explicant exceptionis su
quod etsi debitor habeat exceptionem Iure praetorio, v
aliquo Sto, vt Macedoniano, aut Velleiano, p
natura tamen et iure Civili L. 1. et toto tit. ad Sc
L. qui §. 11. ad Maced. L. fi. de usuriis. Verum si eum o
ponat, perinde certet ac si obligatus non esset
de excep. rei iud. quo casu dicere solemus, nihil
~~interesse utrum quis actionem habeat an tantum~~
~~habeat~~, aut per exceptionem elidi potest. L. nihil. 112 a
§. 1. L. qui. 40. de condic. indeb. Cangerius
excep. L. 1.te c. 3. n. 6. et 7. Nunquam enim verba
monstrant nulla ipse competere exceptione
praecludat actio saltem iure Civili Justinian in
prin. inst. h. t. et Caius ind. L. 2. quod videtur
detur si animadvertamus privationem supponere
habitum L. 5. v.o post defectus. Sed de iniuria nu
Exceptio enim excludere non potest actionem, si

ita

^ idem esse non habere actionem, ac habere eam

UVA.BHSC

actio excludenda ne sit. Donel. lib. 12. com. c. 1.

8 Varie exponunt ab interpretibus verba illa vel condemnationis, alij ad litis contestationem referunt, quoniam ita lis in condemnationem dicit deducta l. 3. §. pen. de act. emp. locutione derivata ex more antiquo, quo Prætor iudici dabat et formulæ prescripta condemnare iubebat. Langerius d. p. l. c. 3. n. 13. alij condemnationem referunt ad petitionem, qua reus sibi condemnari petit actor Gnaeus d. c. 1. n. ~~Bidn omnibus mandatis~~ Una exceptio probabiliter deleri potest, ne liceat excepto condemnationem preterita alia præveniat, quo opponitur ad impedienda executionem. l. Dione. 33. l. Neratius 41. ff. de re iud. Semper tamen actionem excludere intelligitur, ne si executionem excludit, actionem excludere necesse est, ex qua orta fuit executio. Unde exceptiones a Prætore introducebant, et comminution dari, et actionem formulis includi solebat l. 1. §. 6. ff. ne quid in loco pub. l. 7. de cond. inst. Prætor quippe exceptione proposita condemnationem temperabat. l. 8. §. quod si ic. ff. quib. modis pignus et ex eo iudicium aliud pure, aliud sub conditione constitui dictabat, et formulæ alia pure, alia sub conditione dari solebant l. siquis re. 29. de excep. rei iud. l. qui 15. de d. et t. Duarenus ad l. 7. §. 2. de cond. inst. Cujac. lib. 7. obs. 3. ~~Alias~~ Petrus Fab. ad l. 154. ff. de R. J.

Videtur tamen ~~obmutescere~~ nostra definitionem illa consideratio: Datur exceptio quæ non excludit actionem. Et exceptio dilatoria soli, quæ actori ne excludit, sed Judicem, coram quo agit, ~~non~~ ius constant in iudicio dicere se subiectum esse Jurisdictioni eius, coramque conveniri: atque exceptio dilatoria vere exceptio est l. 2. §. fi. l. 7. h. t. l. vlt. C. eod. q. exceptio non semper dirigitur ad excludendam actionem. ~~Hinc~~ Panorm. in cap. quoniam contra. de probat. existimavit

Muscey lib. 2. cap. lit. cap. 16.

UVA.BHSC

exceptiones declinatoriæ non esse veræ exceptiones, quæ non excludit actorem, sed Judicem; ex adverso Cravet. in reg. possessor. in princ. n. 5. v. 5. Cancer. de exceptionib. 2.a p. cap. 1. in princ. et p. 3. c. 26. n. 49. existimarunt exceptiones declinatorias non esse veras exceptiones, suadentq; proximè allegatis Juris, quod declinatoria appellat exceptio, non est quod non excludit autorem, sed Judicem, qd sua primariò Judicij exclusione intendat, secundariò vero, et in obliquo autoris etiam intendit exclusionem, quam interpretationem sequuntur Panorm. Doctores, ex eo qd ratio specifica, propter quam exceptio distinguit ab autoris oppositionis consistit in excludenda actione, vel condemnatione, sed ratio specifica debet competere primariò, non rationem Ratio hominis: qd cum exceptioni declinatoriæ competat primariò, sed secundariò competat exclusio actionis, dicendum est veræ, et propriæ exceptiones non esse, abusivè tamen ita posse appellari.

10. Etiam videt obstare nri dicti ab exceptionibus dilatorijs deductus argumentum, hæc enim non excludunt actionem, sed differunt §. appellantur. inst. h.t. temporis enim dumtaxat dilationem tribuunt, non verò perimunt actionem, vel excludunt condemnationem L. gen. et vlt. C. h.t. Exemplificatia, si pactum sit inter debitorem, et creditorem de non petendo pecunia intra certum tempus d. §. appellantur. L. 2. §. fi. L. 3. h.t. Donel. lib. 22. com. c. 2. Vbi. al. lit. K. et in nub. C. h.t. n. 22. quippe hoc ex proposita exceptione pacti, non extinguitur actio, sed suspenditur, quo argumento nonnulli interpretes existimarunt dilatoria non esse veras exceptiones Vbi. in parat. C. h.t. Cancerius l. c. c. 3. n. 21. Verum argumento minime refragante verius existimo dilatoria esse propriè et rigorosè exceptiones, non intra tempus, nec intra tempus pacto præfinitum quo dato durat exceptio actionem excludit, tamen

dero quam excludat — Liquidem g. C. hit. f.
autem sive intentionis exceptio non suppeditat
actionis existentiam, una affirmat vere et pro
pre ni esse exceptionem, alias etenim dem
exceptio sine actionis praexistentia, quod
absurdum est, maxime cum exceptio et
actio sint correlativa, ut pater et filius, m
rito et uxor, unumq correlativum sine al
tero non potest L. 1. C. de Apoch. lib. 11. et
Donell in rub. n. 5. Tangerus l. 4
3. n. 8.

13. Sed licet haec omnia nobis ~~arridet~~
ceat, cum probandi modum non arri
bet, quem etiam sequitur fuit Richard
in rubr. Decretal. n. 23. nam actio et
exceptio non se sunt sicut pater et filius, m
rito et uxor, nam filius ita refert ad Patrem
marito ad uxorem, et e contra ut non possit
esse pater qui dicit relatum ad filium, e
actio vendicat ~~comprehendit~~ intelligi quam ~~re~~
~~relationem ad exceptionem~~ aliquo competere
quin nulla actio esset, ne actor m
vincere. Quare adhuc Celsus Bonel
lib. 4. de Ado c. 2. n. 56. hanc sentam pro
ex natura exceptionum intentio namque fu
det, nec propria actio: et nec eam excludit
propria exceptio. Atque argumentum importat
mittendo ex exceptionis quae vocantur in
tentionis, seu facti etiam si statuto omnes
exceptiones excludantur Brunemann in pand
l. 1. n. 2. Menoch. de praesumpt. 2. p. p
sumpt. 48. n. 37.

14. Pariter etiam dicitur quidam hic
Legislator conversus ubi praxim quam apud
Regnicolas de exceptionibus l. 1. c. 2. n. 36. S
tenuit nabque vir praestantissimus ita ex
tarum, quo nos convenit neque actor in
tentio

UVA.BHSC

intentionem, et eo quo actor intentionem non negat, opponit tamen se illisse verbis mutuum fecisse Titio sempronio centum, quæ sempronius ei ipsi solit, intendit Titius sempronio ea lib. debere. Si sempronius solutionem opponat, Cornelius affirmat oppositionem solutionis vere exceptionem esse, nam etsi obligatio ex mutuo orta ~~[illegible]~~ solutione omnino sit extincta tota tit. de solutionibus. disputari tamen debet de viribus exceptionis, aliquin videtur actor; quo circa nihil interest putat ipso re extincta sit actio nec ne dumodo disputentur ea, quæ in sui defensionem reus opposuit. tanti viri salva pace conveniens fuerit hæc distinctio, nam imitatur quem literari ipso jure et ope exceptionis l. qui servum ~~[illegible]~~ 34 §. 1. ff. de D. et R. Et solutio liberat debitorem ipso jure principio inst. quibus mod. tollit obligat. ad liberationem superfluit. Bonis exceptio. Deinde Liberatio singularis Aquiliana nulla actione tenetur §. item per acceptilationem inst. quibus mod. tol. obligat. l. 3. C. de transactionibus quapropter dicendum est hu defensionibus non actionem ~~[illegible]~~, sed agentem excludi. quem explicandi modum [illegible] quod et sequitur Gilquinius disputant. c. 2. numero 1. c. 16 n. 10. et 47. ottall. ad Donel. l. 6. c. 22. com. c. 1. lit. D. quidquid alii sentiant Minsingerus in rub. inst. h. t. n. 13.

aliquam

15 Exquibus notandum venit formulas Garcia ad l. si vivus 27 §. 2. legatis n. 50. dum affirmat integrum esse elementum iusti necessitatem quod exceptionem precedat actio et probat exemplo exceptionis non numeratæ pecuniæ conviniunt. §. 1. mo. etiam aperte, nam ex §. hoc litterum obligationum contrahitur sentia et ex l. 3. C. de non numerata pecunia, et ex doctrina Donel lib. 14. com. cap. 37. et ottalli ibi lit. B. qui spe

UVA.BHSC

futuræ numerationis solvere promittit, tali
obligatio civilis est, quæ obligatio ~~civilis~~ pecu-
et actio civilis competit, quam ipsa con-
dicendo non minus pecunia Pichan-
tis f. Imi Inst. de Litterar. obligat. Illud
demq. animadversione dignum est hodie ip-
solutis ex receptor apud omnes ut omnia
generis debitorum, qui intentionis agen-
reallunt hinc fuit regulare ea
Ilius dicuntur Petr. Ebner. lib. 21. Sintagm.
c. 17. n. 5. Stuck ad Donel. 5 lib. 21. c.
c. 1. lit. D.

Cap. 2. Ad
~~Exposition~~ celebri text. in cap. 1. h. t.

Ve. Dn. Fondisalvus de Mercas in bull. Pontificali 1a. p. 2e. lib. 5. cap. 31. fol. mihi 321.

Hic textus Coelestinum tertium auctorem habet (decimus quintus ~~[illegible]~~ nomine excitare ad summum dignitatis apicem, de-
tis in Pontificatu, qui sine capit adult. o-
strium et Platinam, Gilbl. Sanguineum
Vinuperensem Abbatem in Cronico et Bon-
Gregorium ~~[illegible]~~ in
Commentar. et annotationib. ad Baronius
Cronologia ad c. 13. n. 1. lit. A.) Ad eum
Originale exque dit de simplex et auctorem
hic veritate omnium sine studio,
quod apud Baronium anno Dni 1294
congesta alia epistola Coelestini 3. h.
Non omnibus, nec interim chron. Con-
ram Sanctum, nec apud alios veteres o-
cu ~~[illegible]~~ et diligentissimus simplex epis-
ellicet ~~[illegible]~~ originale epistol. de
Petrum tiaræ hic duximus proponendam
Cuyacius sent an ipsis Gratiano dicit
ut testimonium sine n valeant ab ipso re-
reallantur de gestis ante diaetam Sta-
stationem non fuerint accepti, cui quatenus
ea adhibita distinctione Cælestinus Pont.

amicissimus ~~[illegible]~~ antiquitatis investigatorem

2

UVA.BHSC

si obyciant crimina de quibus testes accusati
ut furant in executionis modo exhibende et
illorum criminum probatis antequam causa pri-
cipalis, quæ controversia sententia definitiva termi-
netur, hæc enim probatio canonica sudent,
quis caveatur testium puritatem eadem esse debere
integra, illibata sinceritate, ita ut nulla
omnino suspicio vel macula labet ipsos detrahet,
aut deformet; Verum si de obiectis criminibus
aliis tempore extitisent iam convicti, vel
confessi a ferendo testimonio repelli possunt
quæ sententia firmat Celestinus authoritate
Pontificum, et maxime Stephani asserentis non
esse credendum contra alios testium depositionis
nisi prius se probaverint innocentes. Prosequitur
Pont. et asserit testes pœna ordinaria
plecti non debere si de criminis ad sola ~~obiectis~~
exceptione obiectis fuerint convicti, aut confessi, cuius assertionis eam ra-
tionem reddit, q.a accusatio in ipsos secundum
Juris ordinem ut procedit sufficit Ergo (con-
cludit Calching) si a ferendo testimonio re-
pellantur, præsertim eo cum, quo obiecti cri-
minis nota non tangit negotium principale.

(qui ita aliqui opinantur, sunt falsi Calchio et Carmen)

Cap. affert ex Sphere et Stoma Pma fuit con. 1. et h. 34. 11.

3 Ex supradicta ~~dictis~~ Capitis contextura, hæc communi PP. suffragio deducitur conclusio:
Si testis ex exceptione de crimine criminetur, vel alia convictus apparet, repellitur à testimonio, non tamen punitur ordinaria pœna nisi crimen obiectum attingat negotium principale hoc est si testis sit criminis socius aut fautor, probant text. in cap. ex parte 7. cap. Raynerio 13 c. Licet ex quidam 47 c. testimonium

ex c. ex ratione

UVA.BHSC

54. de testib et attest. cap. licet causam
de probat. c. extreme 7. de testib cogend c.2
instru de ord. cognit. c.1. ut calefiat hu
c. instrumi. 6. q. 1. c. testis 2. q. 7. c.
constituimus. cap. super 3. q. 5. c. 1.
§. 11. c. superiis de accusat. L. 3. §. pen
cum alijs §. de testib L. imperialis C. de negot
illustrant Bris Com. explicant ex dictum Cu
Quarenus in tractatu ad Dit. de testib c. 2.
vernuis Mi practici c. 28 Ceballos comm
contra Cornung ~~ctone 464 et ctone 1362~~
A. Gomez 3. Mo Varies c. 11. n. 22. Mana
de probat. ctone 464 et ctone 1362 h
10. in Cod. tit. de testib definit. 56. Pom
tit. 25. comment. cap. 8. ctis Osualdus.
Farinacius Quirinus in tractatu criminali tit 3
c. 1. cum seqtis et alijquam plures alijs laudat
citata referunt. Lectio 1.

~~Paragraphus~~ Mi textus explicatur

Articulus 1.

~~Explicantur verba si crimina testium~~
~~de verbis ibi~~ ~~Cuartor~~ et absque ulla infamia

Crimina, quibus humana vita et honor
non minus reputatur testium, ~~cum~~ ex quibus
diuitij bona vita vel honor dependent, cum ne
re duorum, vel trium stat omne verbum
numerum cap. 35 Jonny c. 8. c. quoties
c. vorning 10. c. cum apostolus 28. de testib §
attestat. c. nunc de judicijs sub numero §
testibus L. 3. tit. 39. lib. 11. C. Theodosian
probat Valerius Maximus lib. 9. c. 1. Ca
tiliana declamatione 338 Fachinaeus lib. 5
controversiarum c. 16. Licet cum pluribus ali
Michael Luna ad Ord. Antin. lib. 2 ca
Colerino 3. Mi textus testium probato fa
mine repellendum esse debere § inclaman
tinenti de infamia, à suspicione, etiam

testib debent habere etiam 8. de chaldis
et habent testium fidem, equidebent L. illuria 6
& testis dicto testis, testes adhibentur adorned.
da invandam veritatem L. ex C. de testib, et
sicut testimonia ~~c~~ honor c. fora infra de V.S. et
dignitas c. quoties 32 q. 5. farinac. de testib q. 56
tre. l. n. 28.

UVA.BHSC

festa pueule. ut ad testimonium prohibendum
admittatur. Sed quia hæc res longam disputa-
tionem effugiant, prius de infamia à nobis
disquirendum est.

infamia, quid sit, definit Mocat. Cinnius in 5. compilat. Lucul. lib. 5. tit. A. c. l. tit. 1.

infamia fuerit solet definiri. Barthol. m. l. 1. tit. sic definit: Lex lapidatis statuit, ut
hos et mortis improbatis. Capitulum in l. penul. §.
vel. 1. Servius et extraordinarius cognitionis
quæ sequitur Regalinus ad legem Domitiam. Vocatur
de Mirabile de dignitate. Dignitas libera Italia
Republica regitur n. 3. Cyrillus in sonitu quæ
Cypria de infamia improbatis quæ ex delicto
oriuntur 29. §. 4. n. 9.
Nec authoritate legum, aut principum aut ca-
Alex. Servius in l. 1. C. eod. sic definit: fama
hominum, nota sive privata. Sed et alii
omnes (et non ita mentiuntur) diversis, ac ha-
bius sic pate cum Fachino lib. 3. de infamia c. 1. n. 2.
Minimus fama. Vide quam omnes sic definunt in
effectu convenient, ad eam intelligentiam, quod
sit fama non incongruum esse disque
Cicerone infamia fama diminuere videtur
Infamia diffinitionibus non accipitur fama
sic intelligendas meo judicio venit Ovidius lib.
2. fastorum, qui de Lucretia loquens sic ait.
Succubuit famæ, victa pudicitia metu.
Ubi nihil fama nisi infamia dicta agi jurator.
Frequens et vulgaris de ali-
qua re sermo. Quæ solet dividi in bonam et
malam famam, ex eo quod homines alios ad
laudem, alios ad vituperium prosequuntur, sic Virgil
lib. 4. Æneidos de male loquitur.
Fama, malum, quo non aliud velocius ullum
Mobilitate viget, viresque acquirit eundo.
et postquam depsit quinque commiscitur prosequitur
ut.
Monstrum horrendum ingens, cui quot sunt corpore
plumæ
Tot vigiles oculi subter, mirabile dictu
Tot linguæ totidem ora sonant, tot subrigit aures.
Felix, quem bona laudet fama

infamia, quid sit, definit Mocat. Cinnius in 5. compilat. Lucul. lib. 5. tit. A. c. l. tit. 1.

aliquis simpliciter à contrario diffine existimatio-
nis quæ infamia opponit, vocatur a Cic. n. l. penul.
offici. Se in illis inquiunt omnes mihi
invenit lapsus infamiæ, et inimicos me-
nis infamia facti.

Diffinitio fama

Richard. in 4. sent. dist. 18. quæst. 1. lit. 16. sic
manda, vel nota honoris, vel existimationis
[illegible] et fama sit

secundum hanc rem

infamia sublatus qui ex facinore turpiter passus est

sicut inquit Barthol. communis opinio
quæ mediocrem ea suspicione prudentiæ
fama est

quando tempore adipsum imperium in
nulla fama vitæ

a contraria fama

Dicta

UVA.BHSC

Sicut bona fama pro existimatione accipitur, cuius differentiam tradit Calixtus in L. penal. §. 1. Silvius de restitutio. Cornut. Petrus Heger. lib. 31. Integrum. c. 29. n. 5.

Sicut bona fama pro existimatione accipitur Petrus Heger. lib. 31. Integrum. c. 29. n. 5. cum differentiam tradit Calixtus in L. pen. §. 1. de Et canon. Cognit. sic Dignitas dicitur integrum scilicet et honis comprobatur quia ex delicto quo authoritate legum, dat consumit dat minuit. Deque existimatione, sic bona fama ut accipiendus Pindar. in Olymp. 2. ait

felix quem bona dat prosperata fama.

Sic etiam appellatur a Bello in L. 1. de A. C. D. confes. thesaurus infamiae, et Bracharensis 188 n. 6 Visi Concilij n. 6. crudelem dicit quisnam bonam negligit famam. et debet audiendo est non infamia diffinitio, cum de nominem fama esse dicitur, quia convenit ca

+ Imperatores Severus et Antoninus, qui

Cardo dum infamis fama diminuitur et ipsa infamia famae damnum dicitur in L. C. quibus causis infamia irrogat. inde infamia infamia cognomina appellat L. nulla C. de L. 2. §. ignominia de ver. pi. not. infam. Horian et Collinus de Ver. Sign. de verbo infamia

✦ quem dicimus apud honesti, ignominia contrahit Nomini ~~existimationis~~ notae sive maculae et illa infamia nihil habet [illegible] existimationis diminutio ~~[illegible]~~ ratio, qui ad exclusionem Dignitatis sequuntur.

8

Effectus infamiae plures sunt. Sic et [illegible] in dignitate arcentur infamia L. 1. C. de Dignitate lib. 10. ~~de Dignitate lib. 12.~~ L. fame L. penult. de Dignit. lib. 12. Hector Homilius Hector Stephani magistratus in verbo testium qui n. 16. fol. 11. p. 12. Alex. de Malet de Dignit. c. 3. n. 18. de eram nobilitate et praerogativis C. de 2. nuptis L. 1. in fine C. ubi senatores vel clarissimi. Sed haec intelligenda quoad honores non [illegible] ~~[illegible]~~ = Etiam repellentur ab officiis civitatis omnibus Hannibal. c. tenti 81. Dist. cum [illegible] pertinent ad Dignitatem c. fin. de appel. [illegible]

c. infamia de Regul. Jur. in 6. c. licet de A. 7. Dilectis et alter dilectis de causis appellationum

C. 3. de Re militari. Sic c. de infamibus

+ L. 8. C. de his qui in publicis muneribus [illegible] et alter 97 c. alias 63. n. 29

Chuald. de Tonsu. lib. 18. Con. c. 6. lib.

Minus [illegible] Bartolus [illegible] et alter 97 c. alias 63. n. 29

cap. Heger. c. c. 38.

UVA.BHSC

quod renunciat. Valenti in pacent. et
Liberis pag. non obs. §. 2. n. 9. = Omnes ac
tus legitimi infamiae sunt inordinati c. licet ex
quibusdam delictis Lanfran. de testib. n. 74. qui
medium vt his sic dicunt. Vbi cum testi
monium inter agnatos ~~civiles~~ legitimos competat
per l. gen. C. de hered. et Atinch. consequenter
afferunt testimonio repellunt familiae. Sphant. 256
n. 30. et 31. = Si infamis sit heres institutus, fran
gentur repellit infamia. Non capiendo hereditates
fratres admittit adinstitutis testamenti, quia lam
l. fratres C. de institutis et hered. l. 1. §. ad hoc. = Delicti
venefici facta infamia ipso iure nulla est, licet infa
mia super veneficio non sequatur Panormit. in c. quam
lem. de fideiu. fundo. Bayel. Clarus. in sum. verbo
infamia §. ad nunquid de infamia, Cathaj. doctri
na praxi reuera n. 7. = Infamia nequit
accusare l. qui accusare §. de accusationibus, Bucca
Annon. l. 2. §. de his Alexandrin. = Remoueatur cho
a postulando l. 1. §. qui Praetor. a postulando, quia ado
cationum nobile officium est l. 6. infra l. 7. C. de
postulando l. 14. C. de Advocat. Procuratores non
possunt esse de loco Pontificio c. infamis 3. q. 7. bene
vero de jure civili, q. vide ha fere potestatem eos
munus §. fin. inst. de excusat. l. 18. C. de Decurio
nibus. Bayel. 21. Cathaj. 29. n. 11.

Sed nec perfectius participantur non incompetun
ter infamis ~~Lex~~ divinae ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. Dividitur ergo in infamiam juris,
et infamiam facti. ~~infamia juris est illa~~ ~~[illegible]~~
in can. infames §. porro 3. q. 7. Vbi consult. infra qui
ad hic. de his qui fiat. infam. n. 2. glossa Bartol. et
Ad. in l. 1. de hic. Petrus Gregor. lib. 31. Syntag.
c. 29. n. 6. Duaren. ad hic. de his qui not. infa
c. 1. et 2. Digest. 42. quae licet hanc distinguen
non amplectitur Donell. lib. 18. Com. c. 6. quidem
opinionem infamiae infringemus, infamia ergo
turpis est quaedam ex delicto aliquod facinus aut
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ notam in ipsa fama diminuti
nam, aut ex ignominiosi maculam, et infamia exprimi
ne Laudatis authoribus. Adhaec infamia aliquando
~~[illegible]~~ ipso iure d. l. 1. de his qui not. infam. l. 1. C.
de hominib. Trinit. l. si quis 41. C. de transact. Leo

nobis si sit ~~[illegible]~~ corporis aut omnis in exti
mandis delictis

Reges in imperiis ad hic C. de causis ex quibus
infamia aliquis irrogat.

de quibus diversis infamiis, ~~[illegible]~~ et
d. Ipse in l. 1. de his qui not. infam. c.
in c. infamia 6. q. 1. Imp.

UVA-BHSC

Spolar. §. 1. et quoad. et ult. de
filio nupter. et alii alias et alia
inf. et quidem inf. de gen. bonor.
lib. 11.

26 §. 1. C. de vrani. aliquando infamia expulsa sequa
tur sententia, sive condemnatione, vt contingit in spo
liatis furti, vi bonorum raptorum, in sepulcrorum vio
latis, et quando
mulier per calumniam ventris nomine in
possessionem mittit et ex quibusdam iustis de
causis temere litigant. L. 1. §. de sepulchro vio
lato. L. site expilatis 12. L. furti 8. L. infami
10. C. ex quibus causis infam. irrogat. L. 1. C.
qui furti. L. 14. et fin. L. notant. 15. de his qui
not. infam.

10. Per sententiam infligitur etiam infamia a
Iudice quando damnat aliquem propter dolum
in iudicio pro socio, tutela, mandati, et depo
siti. L. 2. §. 1. pro socio. de his qui not. inf. Corras.
lib. 4. miscellaneorum c. 19. n. 6. Osual. ad Don.
lib. 18. c. 8. Alciat. lib. 2. parerg. c. 36. ita
tamen hoc intelligas, dumodo in iudicio dis
cusso qui damnatus. L. furti. 6. §. fi. de his qui
not. inf. vel in contrario iudicio damnas in
famis non fit. L. si vero 12. §. contrario. §. man
dati, quia in iudicio contrario agit de fide rupta
seu de perfidia; ad tantum de calumnia hoc vide
co quod adest ~~[illegible]~~ litis officium suscepturn ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ non dependit. L. Sabinus. 29. de
dolo, d. L. furti. §. ~~depositi~~ fi. qui circu
ca alterius socio vtrinque diruta sit a quo
libet socio intenta irrogat infamiam de
condemnatione de dolum. §. ex quadam. in
de pena tem. litig. Osual. d. c. 8. Mayna in
L. con. C. de infam.

11. Sed requirit ad condemnatio sequatur de
dolum, vel culpam dolo proximam in fa
ciendis iudicis. L. quod Hanc. 32. depositi.
alias enim sententia non irrogat infamiam
vt contendit Don. d. c. 8. et ex ipso Osual.
lit. R. contra Cuiac. lib. 2. differ. Modesti. in

Non omnis infamia intercedit dum L. 13. de
ediles vel ut furti. L. solo. Ignoranti 12. n. 1.

UVA.BHSC

obst. l. 5. §. 6. fin. quibus mod. vasf. amit. an l. 1. vel leg.

— actione 23. de positi. notat igitur Cuacius, alterum damnatum ob dolum in quocunque iudicio bonæ fidei effici infamem. huic assertioni expresse refragatur Ulp. in l. 1. §. 4. de dolo, et tex. in l. 1. et leg. anter. 7. per tot. et l. seq. ff. eod. quæstione in locis affirmatur actionem de dolo dandam non esse, dumodo alia actio sit unde colligitur non incurrere in infamiam damnatus ob dolum in quocunque iudicio bonæ fidei, nam si actio de dolo subsidiaria esset eo quod infamiam inducat, cum ita condemnatione nec actio de dolo datur, quæ alia forsit competere, et intendi l. 2. de dolo cum supra citatis, ne gravissimus hominis decus minuatur; optime sequitur damnatus ob dolum ex qualunque actione bonæ fidei non incurrere in infamiam, aliter enim ratio Ulp. in d. l. 1. §. 4. prorsus incongrua foret, et falsa.

12 etiam infamia incurritur ex crimine libri publici. quando crimen ad publicum iudicium spectat, sive a publico publico causa habet l. qui 6. §. publicis ff. de decurionibus l. 4. de prævaricatoribus l. 1. v. et qui in publico de his qui not. infame. inserit. infamem 7. de publicis iudiciis, veli condemnato contingat ex his criminibus quæ essi publica non sunt, tamen in publico iudicio admittuntur, veluti si quis damnetur ex calumnia, prævaricatione, tergiversatione l. 1. de calumniatoribus l. 1. de prævaricatoribus l. 1. §. per calumniam ff. si minor non se dixerit l. 4. §. fin. de his qui not. infam. et cent. Camill. lib. 3. quæstion. controv. c. 21. n. 8. Gregor. 32. Sintag. ~~ex quibus~~ damnatus etiam ex crimine publicorum in infamiam incurrit l. quod ergo 13. §. 8. de his qui not. infam. nam quamquam hoc crimen publicum non sit, ex illis solet damnari, cum sic ecclesiæ gravissimus

Calumnia est falsa crimina intentare, prævaricatio est causam adversarii, sive ex crimine absolvere, tergiversatio est crimine ab accusatione desistere.

Arch. in l. nb. vii de gerendis litis sec.

UVA.BHSC

(Sed vide l. 1. de testibus empti
l. 3. de rebus alienis mandari c. 1. de
Lib. Cyn. Regine lib. 3. c. 37. dicit
non esse ... quia per mutationem

compete, si quam infamia propter, velut
si Ethnicus quis, qui mihi debebat cas
tam dolo malo consperit, et si reddidit al
si qui non to quit inquiens, vel qui eam ve
dit cum utroque casu altera est 3um
adjunctis mentionem affirmant non eui
bitis, vel venditionis, quo casu et compe
actio delegatur, et etiam dolo l. 3. §. 1.
Crim. Stellionat. l. quidni 8. de dolo.

Verum hanc doctrinam approbat non
Crimin. stellionat.
Ff. non in Regimen disserit dicit hanc
mere famosum nonesse, et consequent ex
temutum non esse infamem. Adnotan
alii stellionatus quia reddunt. Marcus Lib
ma lib. 1. mentionem. Cyac. to. 8. Sillen
Regin. lib. 1. commentarium c. 3. Patius ad
l. 47. Faber l. 4. coniectur. c. 2. dicendum
est Crimen stellionatus famosum nonesse
privatim actio quae compete famosa non
sit, siquis dissimulata obligatione non de
rit hypotheca vel venditori; nam eo ad
vocat actio, ac civilis compete, id est pe
nalis, sive ex empto secundum fa
contingentiam, neque tamen horum ac
non infamat, quo civile non si reddition
ex crimine stellionatus intendat damna
ex eo infamis efficit, scilicet quia private
famosa est, non tamen quia in privata
et delicto actio in criminibus est stellionat
fiscalis, damnatus ex tali crimine
famis efficit et consequit in capite 8. §. 1.
dolo et l. 3. §. sed quia de Crim. stellion
quant et Sayrel hanc interpretationem
Maya in l. unica C. de infamib. lib. 10. n.
Cyac. l. 10. obs. c. 26. Henricus Salmuth
memorabilia Panirol. lib. 1. c. 14.

Quinto nunc infamia facti alia pe
infamia solet facti, quae ad hominum
mores, communemque populi existimationem

Navar. lib. 8. c. 38. Novarus Cujacius in Cod. lib. 1. to. c. 26. obser.

Stellionatus §. 1. de stellion. cum alias adduc. Cujac. lib. 1. respons. Papin. ad l. 1. de Crimine stellionatus.

14

UVA.BHSC

potissimum refert; et ex facto, si vel alio aeri-
dente minus honesto esset, quod facit ut famosi
ex eo habeat notatum; sed qui illud ex impe-
tu aliquis ipse labitur, apud omnes et graves viros in
malo audit, ut apud ipsos, ita et deminutae eius
existimatio quae infamiae speciem non male probatur
Dec. in extr. in l. 2. C. de dignitat. lib. 10. 12. ubique Bu-
gnetus cum prius tractet de famosis et notatis,
hoc est de infamia propter suis dispositionem
ipsa sequuntur verba Rebuffi in authen. ut nullus ex
dat. hic magido inquiunt. quae verba ne cedit
res gravior est, ab Imperatore Septimio vita
tor, intelligenda sunt de alia infamia diversa
a prima, et hic extra omnem dubitationem
Sic infamia nota facti nota infamia quae
ut animadvertit Hieronymus Ant. Velen. quod
dubitat Joannes de Plata et casus antiquis
est. Eandem infamiam adstruit Chr. in l.
2. de obsequiis patronis et libertis praestandis. li-
cet omnia verba edicti non valentes infa-
mes, in tamen ipsa non efficiunt infamia
notam. Ergo verba similiter convenient ad
hanc esse infamiam propter eam quae non sit
et quam lex non imponit, nemo infamem
facit. Addit Papinianus in l. eleganter dum 13.
ff. de testib. vel etsi damnatum calumniae causa
sed Roma testimonium ferre non prohibetur ad
ri tamen Chr. splendidum esse religione
indicantis quod leges commiserunt, hoc est he-
dicum integre deferre ex eo quia condemnatio
nis an damnatus qui calumniae indebatur
fidem integram habeat, vel non, nam si
ita gravis fuerit causa, ut ex ea damnatus
vitae abierit apud bonos et graves viros reprehensus
erit a testimonio ferendo; non autem
si causa levis reputata fuerit.

Ex quibus juribus clare deducitur dari
infamiam facti, quae cum reputa non editum
sit, atque velut facti impositae, vel ex alia

UVA.BHSC

macula, aut nota contrahitur principaliter in
propriam, cum hæc infamia, quæ ex testi-
hominum, sententiam, proindeque sententia
erroneæ argutur. inf. quæstionis et de re
J. opponit quæ infamia huiusmodi, non quod desinat
esse perpetuo, ut quam contendit probare
in rati. alter nil. A. de his qui non infa-
sed quod ex hominum judicium opinione
contrahitur prima facie talem infamiam in-
get, quo circa omnes fere interpretes tam Civilis
Canonis quæ Civilis sententiam admittunt
et videlicet ex Bibliotheca Divina lib.
num. 3. Criminal. cap. 27. n. 18. Bellar.
adhuc text. n. 17. alter relatis hæ
hoc articulo n. 9.

Sed licet tam recepta sit hæc sententia non
desunt nonnulli, qui infamiam facti con-
ex conclusione asserunt. Tonel. lib. 1.
c. 6. Lacius in tractatu de his qui in
infam. et alij putant conantur non
infamiam facti sed opinionis; non
Ex fama nihil est judicandum. Itemque
De re assunt Cornel. Jacit. lib. 3. an
nec eo casu quo aliquid veri adest, cu
fere semper veritas detrahat ut ex qua
Plutarch. in apologetico cap. 7. et max
cum vulgus ut Cocum monstrum fingendum
dum, quo nihil gravius aut mutabilius, ita
in oratione pro Planco et Ovidius lib. 9. Me
morphoseos ait Corneanus ad Cicerum lib.
animal. ad illa verba nihil in vulgo mutabi
Petrus Degor. de republica lib. 2. c. 2. n. 8. et
10. A. ad fin. et fa. cuda ad illud Virgil.
A. Fraudes: tam falsi fraudes tenax, quam
iam veri. Cum ergo fama sit maximae
itaque vix compelatur, quia jus. l. his quidem
8. pen. ff. de leg. 2. mus. cuja l. infra 9. de
Rumpf. Vindex Mediolan. de presumptionibus
regul. 3. quæ presumptione in n. 2. consunt tri

a malis n. 7. ff. famæ et existimationis periculis versari in potestate vulgi valde iniquum
17 esse. Intendunt etiam malere sua opinionem
Ex eo, quod facinus licet male audiant a-
pud bonos, et graves viros, et consequenter
laborent infamia facti, ab honoribus non
arcentur L. eos 12. ff de Decurionib. ff. bene
inferitur hanc infamiam effectum Juris
debitui, cum infamia pœna Dignitatum non
gaudent L. relegatorum 7. §. fin. cum L. seq. de
interd. et relig. L. 1. ad fin. Jul. de vi priv. cum
aliis adductis n. 8. Tamen quæ alia quæ
indicare videntur hanc infamiam non dicunt
hominem esse infamem, sed notari, et habetur
~~in L. eos. 12. de decurionib.~~ et in L. eaque 13. §.
ex quibus caus. infam. irrog. §. infamia facti
nullo Juris vallatur fundamento.

18 Sed contraria opinio verior videtur
non obstantibus in contrarium adductis, nam
licet fama mundana esse soleat infamia facti
non oriatur ex ~~fama~~ mundanis ~~quam solet~~
quo illi conitari tantum vulgi ~~Concitare aliqua ff. Judicio~~, sed ex aliquo
facto inhonesto, turpive, aut bonis moribus
contrario; hæc enim omnia in conspectu
gravium, et honestorum virorum ~~indicio~~ dedecus
quoddam, et ignominiam afferunt, cæterum
si quis ex falsa causa male audiat so-
lus dicitur diffamatus, qua infamia Juris
non efficit argumentum desumptum ex falla-
cia rumoris, et levitate vulgi, nec tex. in d.
L. eos. 12. de decurionib. na Ubi Callistratus
Concludit solos eos non esse infames infa-
mia Juris inhonestis tantum esse eos ad
Decurionatum admitti, maxime in illis ci-

UVA.BHSC

+ Utensilium

exhiet m.d. (12. Sanctiones) sit etiam ~~non~~ potest Liare de Minus negotiatoribus inita L. 6. C. de Dignitat. lib. 12.

vitatibus, qua bonitatem Civis copia fuerit quod idem afferit Cicero de vilioribus negotiatoribus, et his qui vilissimas artes exercent, nam bene institutam Reip. decet, ut ~~[illegible]~~ vilis, et abiecta conditionis homines a Dignitatibus arceantur L. rescripto 6. v. Caterum. de mun. et hon. discretus tex. in L. requis. 6. C. de Dignit. lib. 12. clem. 1. de vita et hon. clar. Sinquel. de nobil. cap. 20. et 27. et 34. ex n. 33.

19 Nisi ergo deficiant boniti viri non admittentur similes quos vita fedat turpitudo d. L. cos. 12. ibi: nam paucitas eorum qui muneribus fungi debeant necessaria etiam ~~non~~ ad Dignitatem municipalem si facultates habeant invitet. ff. de Decur. quamobrem vilis negociator fuerit caret et alij obscurata conditionis, ergo Iure infames non sint L. ictus fol. 22. de his qui not. infam. Dignitates non prohibentur, nisi q. necessitas id exigat. Bellat. Acum. ind. L. cos. Cuiac. lib. 27. obs. c. 29. nam ea cum si facultates habeat vilis persona ad Decurionatum potest admitt. arg. tex. in L. 3. §. spurios. L. spurij. 6. de Curionib. Ubi spurij Decuriones esse possunt licet spurij notati, et assumibiles sint. infra. C. de natur. libris. Cap. si fons Anglorum dist. a Dignitatib. et ordinibus regulam cap. intronit 20. cap. cum in Cunctis. de Elect. cap. fi. de filij Presbiterorum. Fred. de infamibus lib. 1. c. 23. Gonal ad Don. lib. Com. c. 15. L. B.

56 dist.

20 Hactamen observabant ex eo, non ut Decurionatus Dignitas et honor sit d. L. spurij. 6. L. 2. et 3. cum alijs. C. de Decur. Gantius de Magistrat. municipalib. c. 2. Bulengerus lib. de

UVA.BHSC

lib. 7. de bing. Rom. cap. 6. tamen id officium
plenus erat Curis et incommodis Cum ad eos
spectaret de anona curare, et opera publica
fieri, pecunia publica cogere, ac de ea ra-
tionem praestare, et denique omnia fere civilia
munera percurrebat Decurio, quorum multa
nomina recenseantur in l. publici 14. C. de curio-
sub. cur. aliqi. ed. tit. l. circumiud. 20. C. de
decur. iuncta l. 1. C. de ~~bg~~ spectaculis de-
curionibus 8. ff ~~ad municipalem~~ de decurionibus
l. Liberti 17. §. exigendi 7. l. non dubia 8. ff ad
municipalem l. 2. §. 1. l. decurias 5. §. ed mi-
nist. nec. pd civitat. sentiunt, quamvis glo-
rioso adscribant decurionum albo Cassiodor
lib. 9. epist. 2. et petit ex tes. ~~nil enormibus~~
21. et l. curiales 39. C. de decurionibus et tali
nexu erant civis adscripti, ut nullo pretexto, ex
curiae tamen vetitae eam deserendi frequent ejus
faculty l. omnes 50. l. quamvis 51. l. pigris 55
C. de decurionibus, et tandem adeo molestum, ac
aversum erat decurionibus istud officium, ut a quibus
Christiani abstinuerint et cuerint Imperatorib. non
nomina dederint civis adscripti et retulit Josef
de ex Lagodus nil. negotio 38 C. de decurionibus
Brisson. lib. 4. antiquit. c. 13. cum deficientibus
idoneis civibus, et dig. non deficientibus, quos in
senam immo honoris gratia cogebant decuri-
nationem exercere ne infamia facti, quae ipso quo-
dam removet veniunt in contum commodum et
detrimen. cap. cum recurso 5. de ea nat. mor. Gui-
llelm. Benedictus in cap. Raimundus de testam.
verbis et aliis libenis n. 213. quam doctrinam
mire comprobat nostra 45. ex quibus non
apparet infamiam facti in impugnari, imo ad
hui pr. Dd. fer. de decurionibus.

21 Denique difficulter tex. nil. cap. 13. C. ex
quibus causis infamia inferat, distinctio ex eo, qui
est Imperatorius infamis ex qui male audiunt
apud bonos et gravis viros non appellent tamen

in l. 3. l. nulla 9. C. de decurionibus lib. 10

UVA.BHSC

facti infamiam non excludunt; aliud enim
est quem dicitur esse infamem, aliud ipso facto
notari: sine speciali quidem prudentia qui dicitur in
famia facti hoc ex illis colligit ex l. cum quis
ex qua diffa dic statuta infamia tandem esse statu
mus in Claudio c. 16. qui refert [illegible]
amissis in Claudio notam adimunt, [illegible]
liberum tamen extare, quasi diceret infamiam
facti remanserunt, et ubi sententia laesae appe
tridio exponatur absque Principum effectique in
famiam sibi, quod illam adimere [illegible]
remisit vel demutam in integrum restituit
l. C. de sententiis passis l. 1. §. de libris 9. et seq. de pa
lando, qui hoc fuere consuerunt ex causis de
quibus in l. §. 2. de [illegible] Ferrariis, quae
[illegible] Cujacius lib. 9. 43. Papin. in l. [illegible]
libro 7 Digestorum ~~et imperiali~~ [illegible] §. [illegible]
C. de nupt. novella 22 cap. 22. §. 1. in l. [illegible]
4. C. ad Turpilian. in l. imperiali 23 §. [illegible]
C. de nuptiis.

Sed cum ordinat. d. c. 8. ~~de~~ duplici [illegible]
DY. an Frecherius loco ab eo allegato rec
ad hanc rem expendat cum in l. non
omnis §. 6. vlt. de re milit., nil ex caus
iti relata non solus Princeps verum etiam
quicunque Judex transfuga parere potest
Ut tamen Principis restitutio infamiam
obliteret, sufficit quod Princeps dicat te in in
grum restitui, etsi non adjiciat ad famam re
ad honores l. 1. C. de sent. pas. et rest., hoc
enim est natura verbi restituere arg. ~~[illegible]~~
tex. in l. restituere 75. de V. S. l. in con
mutatione 173. §. restituere. de R. J. tam
enim affert restitutio, vel Principis indul
gentia quamvis absolutae sententiae, ut patet ex
l. in questione vlt. §. vlt. C. de sent. pas. Ordi
~~d. c. 8. lit. C~~

UVA.BHSC

23

Sed obst. ex. in l. tutor. 4. cu. eqq. generalis. 7. C. eod. nam intelligendi sunt de generali indulgentia in qua Princeps severiorem pœnam remittit. hæc enim indulgentia illibatam existimationem non servat, sicut nec abolitio criminis, sive criminis gratia. Observo etiam non posse Principem adimere infamiam facti, etsi juris valeat nec enim Princeps potest facere ut ille qui infamis fuit ex facto turpi, et bonis moribus contrario male non audiat apud honestos et constantes viros, quæ ipse post Principis restitutionem quantumvis plenissimam remanet litura, sive cicatrix vulneratæ famæ, quæ ante restitutionem agrotabat. Ut dixit Imp. Claudius a Suetonio relatus l. c. 16. etenim nulla indulgentia quamvis ampla, et liberalis potest efficere ut facta pro infectis habeant l. libello 12. §. facti. de captivis. Unum dis Principes infamiam facti abolere non possunt, potest tamen facti qui prodiit ad mores, ita ut restituto ad dignitatem integro, sicuti etiam potest tollere cognitionis, et ipse cognitione durante. Imp. Antonin. l. 1. §. capitis minutis 8. ad Sctum Tertullian. explicat Ant. Diny. Diniy ed §. quod autem infamia de cap. deminutione.

Etiam Calistratus in l. 5. §. minuitur diversis et extraordinariis cognitionibus de hac infamia facti et audiendis, et omni ablata existimationem minuit, quibus manente libertate dignitatis status attinet. Exempli gratia cum relegat qui ordine migratur, vel gladiatorum ludis publicis damnatur, vel complectitur quibus cadit filius criminis causa, quæ ipse non inducit infamiam, et tandem cum ob eam causam quis inducit, qui edicto perpetuo, hæc est ab his qui not infam. infamiæ causa enumeratur. Ex

Indulgentia generali non contineri famæ restitutionem Barbos n. 6.

L. indulgentia 3. C. de generali abolitione sporta Odoy. tract. §. 94 art 4. n. 2.

Etiam magis primitus infamia facti tollit expende Calistratus §. 4

Ex. n. 2 cit.

UVA.BHSC

Et verba dum demonstrant factum ex causa
quæ authoritate juris ex aequitate dicto infamia
irrogant, alias etiam et ex quibus infamia
non hic ret. [illegible] constituit, facta dicunt totaliter de
infamia facti, quæ ex ejus opinione apud bonos
viros nascit, nulla enim lex et infamia
[illegible] hic ab ea, quæ aequitate dicto irrogat
[illegible] nisi ille quem [illegible] appellam
Bartol. et alij antiqui in d. l. 1. de
qui not infam. Et hæc etiam infamia fa
est intelligenda [illegible] Calumniam [illegible] in
[illegible] tam [illegible] in l. [illegible] de
testib. [illegible] causa [illegible] testium [illegible] Advocat, [illegible]
et [illegible] ex [illegible] honestis [illegible]
[illegible] notabiliter quis, et [illegible] notabiliter [illegible]
[illegible] infamia [illegible] quam facti [illegible]
reficit.

25 Calem filia et declaratur est [illegible]
in l. [illegible] 27. [illegible] de testib. [illegible] si [illegible]
heredes infamia, vel turpitudine, vel leve [illegible]
[illegible] esse [illegible], nam cum [illegible]
[illegible] nec hæredes infamia, [illegible] hæredis
alterius [illegible], [illegible] aliquit [illegible] [illegible]
[illegible] tamen [illegible] facti [illegible]
Rot. et Pontifices in leg. [illegible]
testib. ibi: nec ab infamia [illegible]
[illegible] et omni [illegible] maioris [illegible]
Et probat in illis verbis, utque adeo ma
[illegible] Rota et alij opinionis quod [illegible]
nullo vel [illegible] [illegible] habenda. [illegible]
Et Panormitan. in d. c. 9. Denique etiam
si hæc infamia facti Emptor in leg.
ex quibus 47. de testib. ibi: nec de infamia
[illegible], sed agitur [illegible] et omni ex [illegible]
maioris [illegible] [illegible]
[illegible] Art. Doneg. in l. 2 taur. [illegible]
[illegible] 4. q. 9. § 4 [illegible]
Hieronymus de Leon Decis 8. Volum. 7. th.
n. 15. et Johannes de Ancharano th. 7 [illegible]
cap. 27. n. 14. V°. nec obstat, et [illegible]

Eadem mente è contradindos
Amount Pontifices

UVA.BHSC

26

dum Mente eorum inferuntur dispiquer in formam, sibi et statim secundum alterum nisi appellet, tristitiolent que legibus civilibus intendunt et canonice ita sequantur Canones constituunt.

Excepta nunc infamia, quae ~~[illegible]~~ ~~infamiam quae sibi infamia sunt comprehendunt~~ exclusimus, et hoc est infamia, quae Canonica appellatur, quam scilicet sacri Canones constituunt, quae vocatur Canonica addita illis quae Legibus Civiles ut reperiuntur extra Mag. Sm. de 2.is nuptiis: 18. Legis infamia, id est Legibus civilibus constituta, et non Pontifex tollit de ea infamia, quae irrogat mulier intra annum luctus 2.o nubendi L. 1. C. genere 8. l. liberos 11. C. 1. Sibi qui not. infam. Deque ve videndi sunt ~~[illegible]~~ Ber. l. 2. inst. moral. tit. 5. c. 20 et plura conjuncta ab Amigo lib. 1. offer. c. 2. et nid. c. Sm. de 2.is nuptiis fuit abrogata sunt Canonica hac infamia quae secunda nubendi intra annum irrogabat.

Definiunt Canones in cato

27

Sicut ergo infligit infamia legalis legibus sic etiam Canonicus Canonicis moralis c. quaeritur et quando de accusationibus, sicut quaeramus infamia legibus irrogata est; Canonica etiam sunt irrogata certat. nisi expressa mentione abrogata Cap. omnes Decr. 2. C. 1. ibi: omnes infamos ex diximus, quae leges Saeculi infamis arguunt et quatenus a Sacris Canonibus admissa, et facta habet robore ecclesiastico: nam per L. civilis nullus potest impedimentum Canonicum induci argute text. Mag. Calsi. 1. Ubi de constitutionibus = Oritur etiam infamia Canonica ex personarum inquietudine quae publico morali publico quae per emendationem sic paenitentiis puniri debet et c. infamis 6. q. 1. c. infames 8. quae 3. q. 7. Stringit in praxi §. 20 c. 11. Quae dentis Crimen à Sanctifica Stephano epistola 1. collecta ejusque Dominis hanc infamiam contraxerunt ex publicis generibus et a Pontifice Fabiano epistola 2. ad eos qui Orientales, qui promiscuit infamis mancipia et vosa esse quae gerunt perpetrant, quae scilicet legibus hoc tolly ait: quoniam qui talia agunt regnum Dei non consequuntur.

7. 7.

Ut Clericus non sit infamis by 1.

relata in c. illi 3. 6 7 l.

28

Sed per paenitentiam abolet hac infamia Deus Lumen, et Deus dicit peccatum ipsi, ut probatur

UVA.BHSC

ex ~~ipso~~ tex. in cap. testimonium 54. de testib. vt
donec quis fuerit emendatus repellitur a testi-
monio, et ex tex. in c. si duo. 35. q. 6. vbi
incestuosi dicuntur esse infames donec a
incestu facinore desistant, quasi infamia
fl. verbo infamis integretur canonica,
quæ per pœnitentiam deletur; animadverto
mera canonica infamia, quæ oritur ex
quolibet peccato mortali non esse infamia
in rigoroso, et stricto sensu ita vt induca
irregularitatem, vt diximus de effectu in-
famia sup. n. 8. licet inducat prohibitio-
ad ordines suscipiendos Garcia de benef. 7.
c. 8. n. 64. et seq. Ut. 11. c. 3. n. 113. et vbi
Laiman. lib. 1. theologiæ moralis tr. 5. c. 5.
4. n. 10. Ratio ex eo dimanat quia ~~irregu~~ ir-
gularitas vt perpetua quædam inhabilitas
ad ordines suscipiendos, quæ numquam
li potest, nisi per veram dispensationem,
contrahitur peccato mortali, vt facile deleri per
non inducere irregularitatem; quatenus
et Garcia praallegatis locis impedimentum
absq; dispensatione tolli, seu ipso facto
re potest non esse proprie irregularitas,
ipsa infamia canonica de qua sermonem
instituimus per pœnitentiam, et emendatio-
ne tollatur necessario concludit dumtaxat
temporale impedimentum adhærere non
proprie irregularitas.

29 Circa quæstionis prædictam tex. sed
discutiamus, primo dicendum est notandum
infamiam non solum in criminalibus, verum et
in civilibus testimonio repellendum esse, non
infamem vt diximus de fama diminuta; nam
ne stupratum est ~~eum~~ qui famam integram
non habet, nullam profert fidem. Fama vero

UVA.BHSC

parte n. 58. cap. testimonium de testib. c. potest de testibus cogend. l. 2. §. sed si publice §. de testib. de lites dand. lib. 5. sentend. §. fin. q. 24. n. 13. Rebuffus in cap. 1. de acusationib. n. 4. cum aliis relatis a Bellon. ad rotum text. n. 25.

30 Secundo dicendum est etiam notatum infamia facti in causis criminalibus à testimonio esse repellendi, nam cum causa criminalis sit maior, et ipsa plenior, de ista etiamnon dicetur, ajunt text. in l. 1. §. 1. de omni corum qui testes, præsidium majorum gratia comparat non deficiunt in eis testes omni exceptione majores, ajunt text. in l. fin. C. de probat. Bartol. in l. 2. de testamentis militum de testib. q. 56. fin. portes. Quod ipse etiam observat in causis civilibus arduis et maxim. præsidij, ut sunt causæ matrimoniales, imperiales, alias quæ similes; sicut omnia causa criminalibus equiparant, præter quam testes qui non admittuntur in criminalibus non admittuntur in civilibus arduis Menoch. de arbitrar. lib. 2. centuria 5. casu 475. n. 6. Burseb. consil. 116. n. 18. hanc omnium dignitas ita gestit l. fin. de fame libelli quod 8. q. 3. metus. causa. Alciat. responsa 6. n. 13.

31 Adstruit etiam repudiandi testes ex ea in c. 1. de testim. et concord. ubi pertestes circumspecto omni exceptione maiori de contrahendi. et testim. quando etiamnon agitur de dissolvendo matrimonio iam contracto, et consumato, causa valde gravis versatur, quamobrem testes nullo ex capite debent esse suspecti: Concordant de sponsalib. 2. c. c. 8. §. 12. n. 7. Mascardus de probat. relatis Bergomensis cons. 1023. quo pacto est intelligendus text. in c. super eod. 2. de testib. iuxta communem interpretationem. in aliis autem causis civilibus infames infamia facti à testimonio non repellunt, non ita communem sententiam arbitrari posse judicem ex mente ctus in l. 3. de testib. et Donatus in d.

n. 22 testib.

UVA-BHSC

c. testimonia eod. tit. Marcad et Corrarius de
pignor. dec. vol. 3. & dec. de Cabon. cit.

32. Notandum autem infamia canonica etiam
mulieres adhibendas testimonium, quatenus non
dantur et a peccato desistunt c. testi-
monium 84. dist. cum c. requiritur 32. q. 5. ne
fides non dari debet omnibus aliis qui in
peccato perseverant nexibus implicati forsan
c. negandum. c. non est. 3. q. 11. c. sine quo
c. fornicatis 3. q. 7. Unde cum testimonium
debet tam in causis criminalibus quam in ciui-
verum post paenitentiam peractam in causis non
civilibus repelli non debent, sicut nec repelli de-
bent de criminibus civilibus agat, emendatis
per paenitentiam integre est ubi c. ferrum
dist. c. cum venerint 32 q. 1. c. quae
c. dominus sancta 50 dist. c. vidi 23 q.
c. gerhus 32 q. simonia, nisi forsan post
habitus dicunt infamia, nam hoc omni-
no non dicitur, ut testimonium eorum re-
cipiantur ut patet ex nud. c. testimonium
ibi. si vero de crimine emendatus et pa-
non committit infamia. quae verba diffamia
dicit intelligenda esse autem contra Cy-
in recidivis post hunc add. c. testimonium
nam licet per paenitentiam animus fabri
nec tamen abolet infamia, quia
crimen sit peccatum vel crimen testatur, quia
ipsum delinquens infamiae notae, licet
quod paniteat testis non negatur c. Lucas
Cy. Hinc colligit 2. q. 3. non obstare dic

33 Unde dictum posthumus loco allegato venit refu-
tat dum existimat principia verba excludunt
de infamia facti quasi canonica statim per poenit
abolentur, non tamen infamia facti, quae testatur
crimine sic pacto commisso, exque fama
remanet apud bonos et graves vitae quantum
peccatorum paniteat, nam haec intelligenda
forte construit ex d. c. testimonium, nam in
parte text. affirmat Pontifex infamiam illam

Sic appellat relationes, sive Consultationes Pontificias Decretal. edita post mortem Gregorii Hemmerlinbo in lectorio. Regr. 4. de Canon. ad c. continuum 19 de sponsal. et matrim.

UVA.BHSC

ni et emendatus non admittatur etiam in civilibus,
poena vero in C. Nominatim, nisi ratione gra-
vitatis delicti agitur, in quibus de infamia facti
controversia agitur expresse asserit testem tali in
famia laborantem non esse repellendum in causis
civilibus, q. videtur infert verba illa, et cum non
comitet infamia exaudiendus est, infamantur,
non si de infamia facti exaudiendi, sibimet
contrariatur Pontifex in eodem textu quandoquidem
in 1.a cit. p. dicit notatam infamia facti repellen-
dum esse in causis civilibus, et posse in 2.a p. c.
admittendum.

34 Verum si testis infamia canonica laboret
propter commissum periurium, etiam si costa
pensita subsequatur repellendus est tam in civili-
bus, quam criminalibus 8. c. testimonium ibi: propter
quem pro reato periurij c. quidam 56. q. 1. cap. 12
quis convictus 22. q. 5. vel 22. q. 5. c. non potest 2. q. 7. c. litteras
et ibi communiter doctores. Rationem praebet Panormitanus
etiam ex eadem antiquitate testimonium
effici infamem argumento ex. in c. signis maior 41.
c. de translationibus c. quoniam c. de Regulis lib. 12
6. c. Regulis convictis ibi: et secundum leges infamia
notabant. Nec intelligo infamant ad testimo-
nium etiam post poenitentiam peractam periu-
rum non admittit, q. poenitentia non delet in-
famiam, ut in superioribus dicimus. Ego tamen
Panormitani dicta sententiae non caret, si verba
Pontificis inf.a c. testimonium attente legan-
tur ibi: si vero dicit de crimine emendatus eum
non comitetur infamia. quippe si periurij
etiam post emendationem infamis esset, sed
id 5 ad testimonium admittendus non foret
ex lege, quae continet in illis verbis, propterquod
quo reatu periurij non est adeundum et ex ne
Pontificis contra ex. ibi. namque legunt de
gente legata, namque Pontifex ibi inter
dicit illud est, contradictum, quam infamia non
detrahat quin testem esse, nisi periurus sit.
q. 6. ex eadem ratione periurum testimonium pro

UVA.BHSC

regulanda, sicut in ex eo qui sit infamis pro
alia re.

35 Sed huic doctrinæ minime adversatur
tex. in c. Significasti 4 q. 1. C. de transactionibus
nam infamia quam ibi tex. incurrit
certum non est protrahenda ad alios casus cum
Imperator cautum tantum sit adversus
illos contra iuratam transactionem consentientes
Bonel. lib. 2. Con. c. 17. Felin. Prae
centur. 3. antium 37. imo expressius tex.
contrarium edicit, nam si omnes ceteros
infamia notaretur nullus nonnisi cum de
illo in casu speciali Bonel. in c. 2. de Sent.
excom. Mantica in interpretatione legum 12. tab.
c. 88. quæ propter dubium, quod periurus
habet non habet eo lege id ex tota Corpore
iuris Canonici rede animadvertent, nam
latet communis ab integerrimis reputatur
periurus infamia huius notari. Bonacina de Sacra
mentis q. 1. n. 21. ~~[illegible]~~ tex. in d.
quoties C. de Dignitatibus lib. 12. nam civilis
specialis similis est, proinde ad alios
casus ut ~~[illegible]~~ Bonel. 2. c. 17. protrahendus
non est.

36. Similiter profectum assertum non refert
tex. in c. Significasti consulta 22 q. 5. C. infamis
5 q. 1. ~~[illegible]~~ virginibus legit absolute pertinet
infamis, propterea solum animadverto peccata
ante pactum incurrere in infamiam
mortem, post pactum vero in infamiam pecu
atti ex libro civili idem quod patribus, et
notat Consorta, qui non sunt sed facti infamia
virginibus, dicunt etsi periurus in d. c. infamis
communet mitor alios, qui infamia huius notari
non tamen inde sequitur fiet periurus infamis
huius notari, quandoquidem in corum cap. in
si mitor infamis computant a Pontifice, quia
post peractam poenitentiam infamis non tam
redit c. Si dolo 35 q. 6. ibi atque infamia
donec ab inaspe Sacrina desinant, qui cum
nia

UVA.BHSC

liendum est periurum non infamem fuisse de canonica ratione, alias enim etiam post poenitentiam infamis remaneret. Nec refragatur text. in d. c. Iniquis comitis ibi: et secundum legem infamia notabant. ex quo videtur secundum legem Iudaicam periurum infamem esse. Cui dubitationi respondendum est illa verba esse intelligenda de de lege Canonica, quia sicut in aliis quibus committitur periurium canonica infamia, quia periurus poenam agat, vel et mulier obligaretur etiam post peractam poenitentiam capiat infamiam facti.

37 Verum si iniqua praedicta verba intelligenda de lege civili ad hanc infamiam illa adinventa facti est, quia licet non maneat secundum legem praeiudicium effectus tamen habet suum et de eundem legis stimatur et ex eo deducuntur et l. 3. de testib. Et tamen intelligitur placuit quia probabiliter addit ex text. in c. quicumque 6. q. 1. ubi fabianus Pontifex asserit periurum perpetuo debere agere poenitentiam: ibi: et mangel sit sine poenitentia, quia verba essi diuinitus non nullis intelligunt argumentum in c. illa dicit 50. dist. sunt sine demonstrant tantum esse peccatum periurii et periurum de eo perpetuam debet tollere memoriam de laetis et dolorosis; non mirum igitur, quod periurantem semper comitetur infamia facti; bonum enim hoc solum non excludat testes in causis civilibus d. c. testimonius, quia ergo est pactum quam periurium etiam post poenitentiam peractam et testimonium ferendum in causis civilibus regulariter et nisi me consuetudo fallit arbitror deducendum esse exinde Vulgata regula, quae docemur, semel malum semper pro malo in codem genere mali c. semel de R. I. in 6. Unde licet periurium ex infamia facti in testimonium ferendo in causis civilibus regulariter non diuerat, re-

UVA BHSC

pellit tamen Papa quod in alia causa perium
commisit, nam dicit ille qui antea contra
suum iuratum defecerit, potest non admitti
adipsa, sed necesse habet Episcopus dare
Homilias pro quibus neglexit. Quaeld. lib.
Corn. c. 9. lit. Y. Ita similiter qui semel
falsum testimonium dixit eo quod pro numero
perfidiae ea geminari iterum non debet ad
ad testimonium ferendum.

Cuyac. nov. l. 53 Caus. contrad. 15. l. diffamari (De ingen. manum. Nipi c. 4. n. 25. (in textu)

38

Diximus hucusque infamiam quam
delori perpetrat, sed huic placuit ostendere
lex. nil. plus 43. 4. non solum 4. Dr.
nug. l. 15. de re milit. Sed lis sit legitima
17. 26. edictis edicto, inquit, punitur adhuc
emendatione non tollit nota ex crimine cau
sed respondendum est post criminis emenda
non tolli causam propter quam damnatus
reatu perseverat repellit à testificando, nisi
purgatione criminis, nam semel malus
diximus in eodem genere malus semper pre
malus, quamobrem desertor miles semper
nem desertorem pretermittit, servus fugitivus
semper pretermittendus, unde cum semel
matus presumatur in eodem genere criminis
ficandi repellit, sicuti qui prius de testimo
ferendo recipit repellit à testificando

pretium in predicto

Etiam adversari videtur lex. 39. 2. q. 7.

39

et lex. in c. testes 39. 2. q. 7. Quasi accusatores episcoporum, et testes
episcopo nulla infamia notari est dicere, vel
ficione aut manifesta macula, talesque ad testi
recipi ad testimonium recipiendos, fideles ad te
rium eligi debent. Rationem affirmat Dam
Pontifex, quoniam sacerdotium maximum
licet esse authoritas, quamobrem nec ipse
recipiebant, qui ad tantum honorem
non possunt. ex quo textu colligit in causis
hominum episcoporum agendis, tantum esse
testes nullam notam infamiae, et consequenter
cuius cum etiam criminalis testis admitti

UVA BHSC

tem notatos infamia huiusmodi fuisse. Bonifacius
Hieroglossitus fol. 375. quantum textum intelligit
de criminum causis dumtaxat, id non vitat, quia
dissimulavit difficultatem. Quo tamen licitum fo-
ret si attendamus Pontificum responsa quibus testes
testium qui possunt contra episcopum deponere, et
cum ita causis criminalibus, vel contra quosdam infa-
mantur, plures non admittant, quorum in ea
causis inquit non sunt testimonia, videlicet laici
c. 1. c. ~~laici 2.~~ nullus 2. c. laici 3. c. laici 5. c. li-
cit 4. 2. q. 7. quorum episcopi laici infamantur,
ideo q. 2. Canones requirit accusatorum et testem
absque ulla infamia, sufficiere, dummodo manifesta ne-
cessitas, intentatum, vel facilis plenitudine, et quod ad
decretorium adhibitis fuit, et est decisum, quod ope-
ratur in causis episcoporum criminalibus ~~[illegible]~~
est constitutum est, et hac expositione admissa non
est sterile in illo text. quod non admittantur
notati infamia iuris antiquis, non ita in om-
nibus causis criminalibus non statutum est, ~~[illegible]~~
sed ~~quod fuit~~ singulare constitutum fuit quod in
illis non admittant testes in accusationibus episcopo-
rum.

10 Non licuit chari Magistri Bini Eius
in l. 3. §. sed si filio de testibus, dum affirmat
testem non esse a testimonio repellendum, nisi
prius de crimine publico quod admittatur, et cont
infamiam facti non sufficere, ut criminosus a testi-
monio repellat. Ulterius difficilius est Eius dum exigit
testem condemnatorium, cum exploratum sit crimen
obiectum praecedere posse, vel per confessionem, ut
colligit ex c. testimonium. Hanc difficultatem
communis dissolvunt interpretes, assignando differen-
tiam inter Canonicum et civile, ita inquit Canonicus
c. sufficit testem ~~[illegible]~~ de crimine canonico, et
per se, vel per propriam confessionem, sed autem
civile necesse ~~est~~ sit testem civilem publico damnatum esse, et testimonium dicere non potest. Dum-
felin. in hoc text. n. 8. Butrius n. 6. Bertachinus consilio
369. n. 10 et alii Doctores infra n. 48. Dicerimus

Ramathuy Lect. 34. n. 24.

Sermo 4.

UVA.BHSC

§. testium fides

rorum ex eo deliri existimant, quod hac Canonica utquis à testimonio repellit, non requirit quod sit infamis (nisi notatus, ut testis in lum q. in crimine perseverat, et non sit civiliter fama C. si testes §. item in testibus A. q. 3. Quo circa hac Canonica sententia, quod testis confessus de crimen sibi, vel quod testis convinat per testes, etiam si longe condemnatus non sit, exterior jure Civili crimine infamandi testimonio repellit non solum propter crimen, verum etiam propter infamiam à crimine causatam ex L. 3. §. Legislatio de testibus 2. de Senatoribus; infamiam vero nullus inferit, quoniam sententia condemnatoria sequatur stata §. calumniator de his qui not. infam. quia propter hanc Civili criminosus (ut habent de nisi sit publico judicio damnatus à testimonio ferendo non repellit.

41.

Sed hoc opinio licet communis interpretum caso sit probata impugnat facile, nam etiam si illi huic sint casus inquit infamia propter crimen antea sententia condemnatorum ex §. 4. §. Ingenuus de his qui not. infam. L. Lecto §. Ex quibus caus. infam. inq. quibus personis jure Civili Albric. intrat. de testibus §. 5 n. 43. existimavit nullam esse differentiam inter hac Canonica et Civile Auctorem criminosus etiam contestes ex repellendo ubique sunt; verum etiam opinio casibus patet, quamvis et casu patet; ita sed licet est tam Canonicam, quam civilem partem infamem à testimonio repellere, verum infamia quandoque, hac Civili ante sententiam inquit in pegallegatis triplex sententia condemnatoria, quia non est sed declaratoria dumtaxat ex ter. in l. civis qui 29 29. de Officio; quandoque vero cum non inquit, nisi post sententiam §. Attestes §. Calumniator cum similibus crimine testimonio repelli ni debent ante sententiam §. Legislatio de testibus, hoc eorum fidei aliquid detrahat, si de crimine constat cum sit testis in primis de testibus; hac autem Canonica quia

§. Pamphilus

UVA.BHSC

quemadmodum crimen christianum testibus probat, sive per confessionem, sive per confessionem, sive per testes in famosis ringet alios Sonte et tamen tales legitimos a testimonio et testimonio 54 ordinibus c. constitutionem 3. q. 5. Vt q. infamos. Nec obst. lex in c. si testes 4. q. 3. ubi eadem verba leguntur quae in l. 3. §. legitimi, nam regendum est Iudicium de verbis Ch transeunt non ut legem condunt canonicam, cuius condendae potestatem non habuit, sed ut naturae legis civilis usum denuo indicant ut notant communiter DD. sicut alibi saepe facit Iudicium nemo non ignorat.

42 Verum nonnemo non miratur quod condiximus Qualem qui Ecclesiam in eliut causam legatorum n. 22 multam libertatem impendunt in excusandis l. 4. de accusat. et l. accusator de praevaricatoribus, saepe non impedit dictis praevaricatorum, et calumniatorum ante sententiam ab accusatione et testimonio nullis eorum stamina nullis eorum ante sententiam sit infamis inter praedictis dictis constat et alias antea diligenter citatis. Sed aut ego non video, aut ipse parum oculatus fuit, ita quidem eorum hoc fuit evolvi, et nullus ingenii adiuvari verbum, exquisitis collegi talis subtilitatis Ch sententiam condemnatoriam exposuerunt et reus ut infamis ingressus, et ut criminosi ab accusando repellantur, iudicatus, pronunciatus, damnatus, quae reus sententiam condemnatoriam habent, nam praevaricatores et calumniatores de quibus agunt Ch, non notant infamia ipso jure sed post lites dicunt Bruns. a. tit. inf. crimen. de infamibus lib. 10. n. 56. ut iam dicta Ch. Ch.

43. Maiorem difficultatem in hac re continet lex in l. qui testamento 20 §. eumque de testam. in illis verbis: Eumque lege repetundarum damnatus est testem ab testamentum adhibere posse existimo: sed qui ille qui repetundarum damnatus est infamis V. 6 §. 1. ad Sullam repetundarum infamis fuisse est

UVA BHSC

teuij. Angustia dubitatio extat. nihil Reprehendunt 15. de testib. vbi in eadem spem cadunt in regula pauca deinde. Bar. Quorum in particulari ad tit. Institutam. cap. 5. de ingenuis tollitur legendum 8. §. eumque addit negantem mutare modum: testem ad testamentum admittunt non esse existimo, assentiq. Cujacium affirmantem qui hic in pandectis Consilij Mutine reuocare alias sit multiplicibus antinomie rimaglia Bern, addunt Bern opinionem ex confirmat. q. in 2. §. eumque, proponit tanquam rationes decidendi illius sententiae, Lege Reprehendendum dum ipsi mutilini testimonium denegabat sit quia mira iniquitas testi esse vetat; mala autem fides ratio si negatio non adeunt, quandoque certum est Magistratibus testes requiri in testamentis, quam iniquitas ratione Bern. potest, ceterum exemplo mulieris, quae iniquitatis de eo testimonio non repellitur, et tamen integrum non potest esse testi. Ro. §. mulier Bernum consentiunt et dubitationis accusantur Cujac in rationibus solemnibus ad tit. de ingenuis. Hotomanus lib. 1. observ. c. 21. Brisson. in §. quarum Institutionum ad tit. de testam. alias

44. Sed hae opinationes non dubitat sed difficultates parum quae hoc omnino dicit ca-

47. usalis lib. 6. Cons. c. 7. tit. 1. ex genere pro testimonio, cadunt; hodie omnis crimen quoque non gaeu, indicato expeditiuum est L. 19 de Sicilian testand. ideoque et arbitrium pugnandi delicti L. 13. de pacis §. 1. Reprehendendum 15. de testib. Unde si ille qui crimen reputationem commisit permittit relegatione, aut alia minor poena, quae Christo non commutat, in judicio testis esse non potest in testamenti potest 2. §. eumque in eo casu in subsidiis dumtaxat testis esse prohibet quam tum non prohibitione, ubi stricte agitur de, etiam si alicuius prohibeat testimonium dare subsidiis, non inde angustia valet, q. non potest in testamentum testis admitti. Si tamen quidem pe-

UVA BHSC

Ipse ille qui Caesari pacem genit testimonium dicere
non possit in publicis, quod tamen in testamentis, ut
gentes divisitatis rem ex ea esse petiam, q. vous
hic, crimen in publicis commisit, commun. mi-
nuit authoritatem petiens de muneribus, et lar
gitionibus corrumpi; in testamentis autem nihil
commisit, quo circa ad hoc retrogressus totis ad
libri, nivoo ad publica exemplo illius qui sond
genuerit, quo spectat Ch. Sonta in l. 6. §1. de
Sphl. reprehend. Ubi hac lege damnatur testimonium
diem publicum prohibet, quasi aliud sit in actibus
privatorum, nutic testamentum, nam ut notat Cu-
jac. in l. 3. de testam. ipse testandi actus privatus
est, licet testamentum factum publicum sit.

A 5 Simplex tamen hac interpretatio nostrae re-
manet simpliciter, nam nulla adhuc specialis dubitan-
di ratio in l. Reprehendendum 15. ob reprehendend. dam-
natus, nec ad testamentum, nec ad aliud testimonium
admittit. quae sententia necessario excludenda est, ex cap.
qui reprehendendum crimen committens deportationis
poena punitus fuit iuxta text. in l. 13 deponis; cum
ipso deportatus dari prohibetur ex eo quod deportat ex
Civis Romanus, statu perdegrinationem perpetuam, et
cum omni camera bonorum exemptus §. 10 §. edicto per
petuam deinde vocando l. 1. C. de hered. instit. l. nunc
§1. quidem 17. de poenis l. 1 §. 1 quibus ex causis in
min. dantur libertatem et gentium conferunt l. 17 §. 1
de poenis l. interpretatio 6. de interd. et relig. Vela the
Villeff. hac. 4. c. g. n. 6. sed invalidum adeo. nisi
(alegitis) de mandatum 11. §. 1 cuius testamenti Chu
magno Illustr. Digest. c. 11. adeo ut in plenis que
actus hic Civile deportatum morte affectat
§. l. 1 §. 1 §. de poenis. pro contra. tes. l. 1 neque
4. §. 1 de deportatis de bonis libert. l. actione 63. §. publi
cationis Prosper §. 1 inst. quibus mod. hic pat. fil. Cu
jac. lib. 12. respons. Papin. in l. 11. Hartmann.
(Cuty) Ubrich. Lorenz Beyerlinck tractat. 5. de insinuat.
3. nec testamenti haeredis authent. authorum, nec
publicum l. 1. ad l. Falcid. §. in. inst. de testament.
tumulis §. in. inst. quibus n. c. per nuncupat. fieri testam.

UVA-BHSC

et ff. infra eod. tit. de testam. §. 12. contra [illegible]
[illegible] diendo videtur nullam speciem delicti
[illegible] assimilem esse ad d. l. Regulam de 15 sa
et superiori sententiae contra testamentum [illegible]
posse.

46. Sed licet difficilis sit hanc tamen disputationem
[illegible] dubitandi [illegible], q. non solum ac abi
[illegible] deportationis pena minus civium ex
minus, sicuti non sunt, aut condemnatio ci
vitatem adimit restituitur Vultejus lib. 1. disputa
tionum c. 12. sed illius executio l. 5. §. ult. de ex
ordin. cognit. l. 1. ff. de capite minutis quando
[illegible] qui aqua et igni interdictus non de
civitate constituebat, quam effert in cam ci
tatem veniri adquam vagantes venerunt, et
quippe non quemvis sine quaestione multa cin
Romano iniuste libertas eripi potuit Cicero pro Ce
na et pro domo sua, quamobrem illud fuit inter
dictum aqua et igni interdictionis, utile [illegible]
hi qui civitatem conservantur dicit Mag
ria Civitate Romana abire cogunt Vultejus ad
aiunt Brissonius lib. 3. selectar. antiquit. c. 5. [illegible]
ego deportatus dicuntur interdicuntur aqua et igni
interdictionis; interdictus [illegible] Mahn am
mittunt Civitatem, abiendo ex deportatione ad
similitudinem non amittere sed ita contra
hac, sed post executionem [illegible], quando solet
accidit ad insulam designatam. Inde [illegible]
[illegible] Lutum lib. 5. Regularum 15. antiqua
ata. damnatus aliquis sit ex crimine Legis Rhodi
illis coepit testamentis, cum cuique [illegible]
[illegible] Sonde Civitatem non amittunt, cui [illegible]
[illegible] Regula [illegible] esse in [illegible] ci
[illegible] [illegible] per [illegible] illi [illegible]

47 Omnis. non adversatur tex. [illegible] quippe
13. [illegible], ex quo [illegible] videt non omnis infa
mia regulis testimonii [illegible]; calumniator [illegible]
infamis est, et [illegible] [illegible] l. 1. de his qui not
infam. et tamen Papinian. calumniae causa [illegible]

UVA.BHSC

de non ligat testimonij ferendi, sed expendendi
eleuntur, non verò familiaris; nam conjunctissimi
aut alioqui respondent; quo argumento similibus
arbitrat Pontifex lib. 25. Cons. c. 9. contra omnes in
terpretes, infamis notatus infamia suij non absolu-
tus à testimonio ferendo, sed illos deputat ad
testimonium ferre prohibitos. Et ideo hujusmodi
testes respondemus similem esse calumniatorem, dum
notatus fuisse innuit Textus lit. K. quia animadver-
tendum est calumniatorem in L. quisquis
non affundum esse damnatum ex publico iudicio, quo casu non
incurrit in infamiam juris L. accusator de accusa-
tionibus; calumnia enim etiam potest ex privatis
litigij, vide Textum alibi Rabin. Julian. attendere
debere an calumniator mere fuerit, non si
notatus fuerit lit K. qui videbat calumniatorem
quando falsum crimen publicum alicui obiiciebat
Judex eum repellere debet, qua notatus è infamia
dum; sicuti Textus fuerit et litteras signare et
non sit mirum, q. per calumniam obiicit crimen
privatum, tiat calumniatus ob ea causa, non repelli
hic a testimonio ferendo absolute, sed solum ex ea
quod hic notatus infamia facti, qui fuerit ad ferre
testis relicta cognitionis arbitrio in est testimo
nium ferendi.

Articulus 2.

Explicatur verbum suspicione

48.

Quamvis tam, in hac nro. n. 4. hq. verba Textus
sunt statim medium, et testis dicit timuisse ab
munis a suspicione inimicitiae ad Juratos. Ita Cala-
tatorij 3. q. 5. cum adhuc affirmatio de arbi-
trario q. 28. sed hq. explicabitur nisi vereat Pon-
tifex. Ita non adaptatur, nam cum alij sint exempla
ne propter quos testes a ferendo testimonio repellan-
tur, nimis verisimiliter ex sententia sibi contineat
de iste inimicitia cum testis gerentur; aliter explic-
cat Balbus in monti n. 30. asserens testem mentiri
ut debere à crimine suspicione, quasi dicat Pon-
tifex tuer repellendum de infamia vel de infamia

UVA-BHSC

c. accusatio 15. 2. q. 7.

suspectum d. c. accusatory, c. accusatorum 12. 2. q. 7. de sibi scelerib. vel suspicionib., quę expressa omnis est apud omnes fere interpretes. Dicunt sane respondetur, q. Pontifex cum in priori capitulo, quę superiori articulo constituimus, accusatorum infamem repellendum esse à ferendo testimonio, eius rationem opposuerit eandem maculam ~~tam~~ aliorum, alia quęrendę è interpretis, ad illęg. Pontificum ~~id verbis~~ excludere voluisse minimos consanguineos domesticos etiam, de quibus statim sermonem instituemus, quasi de testem (ut omni excepione maior dici possit appellari) habere esse immunem ab omni suspicione quę eius possit ~~fide~~ inimicitiam facere.

ut videtur innuit in c. accusatorum 12 et in c. omnes 13. 2. q. 5.

Articulus 3.

~~Quęstionem~~ Quid dicendum ~~Exponuntur~~ verba illa vel manifesta mala

49 Prędicta verba non nulli intelligunt de mala conscientia, hoc est de macula criminis, ita ut ea minus manifesta à testimonio repellatur, ~~Panormitanus~~ Panormitanus in cap. n. 4. Decius et Felinus primum hanc interpretationem sequuntur, clarus lib. sententiarum §. fin. q. 24. n. 15. et Covarruvias practic. c. 18. n. 2. ex illis ~~mi~~ verbis Verisimile crimine testibus obiicient collatis cum illis verbis ~~sententiis~~ inquit Pontifex quasi per modum exceptionis et declarationis accusatorum videl. testes debent obiicere illę infamię suspicione, et manifesta macula, quę verba ad crimine excludendum esse videntur, nam cum dependeant à verbo determinante, pariformiter debent determinari, ut tex. in c. Item hoc ius 4. Decretal. et passim. quamobrem affirmant recentiores authores verba illa: sine manifesta macula non omnino audienda esse, ut idem valeant ac sine manifesto crimine hęc tamen interpretatio pertorqueri quod idem vitium continet, ac alia dictata ab adversariis allata, reiicit argutis dicunt; ~~dicunt~~

Item

UVA.BHSC

si predicta verba intelligantur de crimine manifesto et quantum crimen non manifestum testimonium esse appellandum quod e aperte factum quandoquidem ad repellendum testem sufficit quod per publicum de crimine constet etiam si crimen manifestum non sit c. super eo 13. c. testimonium 4. de testib. nec poterit responderi crimen appellari ~~[illegible]~~ manifestum respectu testium quo in publico probatum est argumento tex. in c. postea de cohab. clerici et mulierum hoc solo similiter construitur ~~[illegible]~~ ~~ex predictis verbis~~ ad repellendum testem ~~[illegible]~~ & crimines publicum iam dictum quoniam in nitr. tex. prik.° deinde g.° ex predictis verbis ad

39 t 2 f 7. repellendum testem deducunt aprim.° manifeste macule arg. tex. in c. testis 2. q. 7.

50 De macula corporis intelligunt alij predicta verba, sicut Pontifex asserit corporis vitium repellendum esse a testimonio adeuntes opinionem confirmatorem arbitrant Joannes Andreas in prin. n. 4. clem. lib. 5. rem ~~[illegible]~~ tam sentiunt f. pri. q. 24. n. 10. glos. in c. ipsi apostoli 2. q. 7. et in c. nihil 4. q. 9. hanc doctrinam indubitanter procedere in causis criminalibus, et contra clericum insanis constituto sed quidquid dicant peritiores integrum, cum in testibus integrum animi et non corporis attendat c. licet Ulpianus de testib. l. 2 l. 3. ff. cod. c. fons V. testes dd. l. 1. eorum numerum numeri non valet. Balbus in prin. n. 35. hoc verbo intelligit decalumniantes, ipsorum

Ex ut superius dicimus ex sacra prudentia, quae tamen legislatoris litera K. minime nostra Chor. nil. de civiles Justin. et lib. 7. ff. tit. c. 13. augeatur in repugnantiam desiderant in testibus Deum nil quidem 13. de testib. hoc ex ipsa infante cum intrant civilibus facultatem constet, non potest non esse manifestum inde ex est minus [illegible] nil quod repellantur testes quitam manifestum maculam habent. ~~[illegible]~~ sed etiam repellendi veniebant integrum nominis

ctin Com. ad Papin. lib. 1. de adulteriis ad L. 13. de testib.

51.

UVA BHSC

51 Quinde [illegible] solito [illegible]
[illegible] ab nos a nemine
observatum agnoscimus. Hic prima [illegible]
mi [illegible] sint antiquitus [illegible] a constant
in Magistratu in l. Viginti 17. C. Decurionibus
[illegible] quidem Como ipsi quo [illegible] quae ad
similitudinem [illegible] [illegible]
[illegible] Cujac. ib. [illegible]
[illegible] [illegible]
vat. cap. 13. [illegible] [illegible]
elegantissime [illegible] in l. Viginti §. ex
[illegible] Ex Mt. D. D. Chris. [illegible] Baldeuus,
qui [illegible] magna est [illegible], sed quo
merito minor, [illegible] quae [illegible]
insuis [illegible] [illegible]
[illegible] 78. n. 2. ad
[illegible] K. Stockius non [illegible]
[illegible] 3. nisi tempus [illegible] [illegible] fa-
latum [illegible] repellerent, [illegible] enim
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] probatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Dinda

Studio a Balbo excogitata quae Pontifex [illegible]
notis tam infamantibus, quam facti [illegible], quo
[illegible] cum calumniatores in publicum [illegible] infame
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] infame
[illegible] actum [illegible] [illegible] si de [illegible] [illegible] Pontif.
verba fecisset; existimaremus verba hic [illegible]
[illegible] de [illegible] notis, [illegible]
[illegible] a parte opponente [illegible]
[illegible], non in criminibus minus [illegible]
[illegible] [illegible] debet, quandoquidem [illegible]
notis incipit ab executione c. conquerente de
[illegible] c. ult. de chab. [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Pontifex, quod dignitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Notis 2.

De exceptionibus, quae testibus [illegible].

Annotatio 1.

De inimicis.

Frequentior exceptio quae testibus solet opponi est inimicitia; testis enim inimico fides adhiberi non debet l. 3. de testib. c. [illegible] c. [illegible] Marcomulo. c. [illegible] c. [illegible] opportet. de accusation. Farinac. [illegible] praxis crim. q. 93. n. 3. ita ut nec [illegible] esse possit testis inimico fides adhibenda Farin. ibid. n. 10. Bouardus de Clar. q. 24. n. 16. et ita hac exceptio valida est contra testes ut nec in causis exceptis et privilegiatis testes enim [illegible] maiestatis divinae, et humanae, sodalitiorum, coalitionum, vel in causa [illegible] diarum, aut visitationis, in quibus generaliter admitti probantur testes inimici

[illegible]

Diximus supra n. 48. Pontificem quod proximum sufficiens exceptio testis inimici [illegible] [illegible] [illegible]

c. fo. 64

admitti debeat arg. tex. in c. per tuas de presumption. vers. 3. pretory. 11. et in causa Syndicatus probat. Hondedeus de Syndicat. n. 190. Boraille lib. 5. potestat. cap. 10. n. 6. Et nulla maior potest objici exceptio quod inimicitiae vetent de arbitrar. capit. 78. et ~~cap.~~ de alias testes indubiae admittantur in casibus exceptis inimicus repellitur quoniam de illius fide desperant Jura Gomez 3. var. c. 12. n. 21. v.° advertendum tamen.

§ 3.

Et non solum subsistit hac exceptio q.° testis inimicus bene valens deponat, verum etiam si deponat in morte articulo constitutus, et ~~s~~ magis si etiam sit accipitus reverenter sacramentum Eucharistiae Roland. a Valle concil. 42. n. 35. lib. 1. Mascard. de prob. conclus. 462. ex n. 32. cum plurib. relatis a Farinacio d. q.° 53. Unde testes inimici non solum non inducunt probationem semiplenam verum etiam nec indicium, aut presumptionem ad inquirendum Jura de crim. lesae maiestatis lib. 2. tit. quomodo et quando crimen lesae maiestatis probet q.° 2. n. 38. Flaminius Cantarinus de excusat. Senat. cap. fin. n. 75.

§ 4.

Solus metus, aut presumptio sufficit ad hoc ut inimicitiae exceptio locum habeat nec requiritur quod vere et realiter testis sit inimicus Farinac. d. q. 53. n. 24. qua doctrina procedit etiam si vero contra quem deponit inimicus dedisset inimicitiae causam, quoniam eo ipso

UVA:BHSC

non attenditur, sed effectus, odium ma-
que qd exigua generat Menoch d. q.
28. n. 9. nisi inimicitia a reo ad-
mem enervandi, et infirmandi tes-
monium affectata fuerit, nam hoc ca-
exceptioni huic nonlent locum, ut
nis laudatis animadvertit Bellon.
Ecmes th. 3. var. c. 12. n. 15. Item
praedita exceptione tanti faciunt Fa-
B. q. 53. n. 30. et cuiles plures inter-
tes, ut doceant testis malas aut ig-
dam voluntates sufficere ad eius te-
monium repellendum.

§ 5.

Sufficit ~~ergo~~ enim qd causa ex qua
qui potuit inimicitia probetur, non
et nuncq gravi similem opponere ex-
tionem probet Bullatis cons. 346. n.
et 12. De hac exceptio non solus ini-
repellit, sed etiam eius descendentes, et
terales, usq ad 4um gradum Barbos.
collec. ad tex. in c. per tuas de testim.
plures refert. Videndi sunt de hac ex-
tione Sobar de privatae sanguinis t. q.
q. 12. Gutierres de pubis 1. q. c. 21.
plures alij ab his relati.

Si capitales inimicitia ~~ante~~ inter
rerint competunt et adimi legatum et fideic
missum hac lege l. 3. §. fi. cod. l. leg. de
adim. leg. ea tamen differentia, nam legat
ope exceptionis ~~adimitur~~ fideicommissum
ipso jure, ratio differentiae ex eo pendet
tum fideicommissum nuda voluntate, et sine
relinqui potest l. nulla 77. de leg. 3. ita
voluntate contraria adimi ipso jure
nihil enim tam naturale est, quam eodem

ex ratione. Aliud quoque in libertatem
28 § Iudex 7. ff. de libert. legat.

monstrum etiam repellit Minius ~~vel~~ de
etiam capitales inimicitias et contrahe
ut sequitur pax partis Consil. 371. n. 17.
Jirquell. introd. causae causa q. 2.
limitat. 16. n. 7. si enim ~~propter dicto~~
unit fit secundum ordinem a minus nocua
odium opponit testem consanguineum quod
ter. Ab. n. 7. Gravet. tract. crim.
thol. lib. 5. c. 23. n. 21.

§ 6

Dum 21.

UVA.BHSC

L. nihil tamen vel 35. L. commodo

quod dictum, quo colligatur ff. L. fere ~~mutat~~ tab. naturale. de R. P. L. quemadmodum. de adq. ff., ac proinde tacita contraria voluntas fideicommittentis induat eo casu, quo interfectum et fideicommissarium capitalis inimicitia contingunt; contrariae hac vel illa voluntas presumitur et ad fideicommissum adire mendumque fuit. Cotonum cum legatario nude voluntate relinquit non potest pro. Inst. de adeg. non legatorum. Quod contrarium tenet Olandus. Qualificatum c. 3. pertinent.) ut docuerunt Cujac. ad minorij ad Ulpian. mihi. lib. 25 et ad L. 2. C. communi de legatis Vel Dno. illustr. tra. 5. c. ult. n. 7. non potest voluntate contrariam ita ipso fuit alimentis sed ex exceptionis: quamobrem illi qui tenebat ex capitalis inimicitia legatum adimit exceptione generali Dnl. lib. 8 Com. c. 17. ubi Oldad. ad C. Mantica de coniectur. ultimae voluntat. lib. 12. tit. 5. n. 14. Dandum est post institutionem heredis interfectum et testatoris inimicitias intervenient capitales, heres est indignus ex. 12. Ubi que et indignis auferuntur videantur Cujac. ad L. 1. et ad L. ex parte de adimend. legat. quid Theges inter contribuit

Articulus 2.

De tertio Commodum sentientibus ~~excusse~~

57 ~~[illegible]~~

Qui commodum sentit, vel sentire sperat ex causa testis in ea esse non potest L. omnibus C. de testib. L. multum. ff. eod. Inst. vel. quibus f. de Erastis. Selin. in c. Super eo in fine de testib. ex qua doctrina inferitur multum fuisse comprehendendum esse ei testi, qui in suis commodum dicunt Barthol. in. d. locum allegatis, late tractat. de testib. q. 60 n. 4. et 5. Ego et testis. Nisi in criminalibus tertium exactis talem testem reprobare ex communi sententia resolvit; hac tamen doctrina limitanda est quoad illos, qui de generali ~~[illegible]~~ et sperasse alicui lucrum, vel assumendum, vel alienum, quod eis portendebat commissa, nam eo casu testes credendi, quando solent esse prudentiores

ex illo officio pertinij, seu bailli resident Com
~~cis singulari~~ 48 Vbi ij intrat casu Com
nalij 8 t. de appellationib. contestij n. 57. C
cis singulari 48 ubi limit. Eo casu quo ill
qui ex officio portandi quasum fecerunt, eliam
Fecha possidentur, quia hoc ipsi non audit. R
minda. Consilio criminali 82 n. 3. Deinde R
consilio 19. n. 4. et Carrinij de singulari 48. h
intelligendi significand judicial assistend
re ab ipsi delata magni valoris quando similia
gentes solili consistent.

Contrarium videtur posse affirmari D
Vill. quitestamenta 20 mensis et Imperatoris
distandis 22 C. de testamentis quibus legat
inst. Rhefan. Ordin. quibus bui assend legat
testes cum pena intestamento, et consequenter ex
qui commodum hereditatis ex testamento adeunt
consequentur dubitatio hac male habuit inter
prates Vt ex corum Comment. apparet, al
qui quos postea dabo pittentes Institutio
ind. §. legatarijs, asserunt ideo legatarios
testes adhibiri esse in ipso testamento
ne ad sint L. quidam 19. §. nihil interest. d
edendo. Vera tamen huiusce ratio inde, sed qu
videl. minus adaptari proprietas dictorum
non esse ad differentia haredis legatarij
ris successores ad sint L. nihil aliud. de
L. Haeret. de adq. rer. dom. nec agnoscunt com
nisi possunt autoritas haereditarijs L. ult
de Senatus. cons. L. 1. §. si is qui quadrag
ad Trebel. Regari tamen ad esse in cauf
testamentum testes qui Romani subiuncta in
proprio testes qui Romani multi interesse tunc probando
gato ipsi legatarijs relicto generaliter
aut contrario de ipso stato ita Vt impro
bi cum ad admittat legatarios testi
monium, ne in eo proprio testes esse
dant, posteriori vero admittent, si non

Doctrina Doctissimus Rey
Regior. mag. Vespertinus, nunc primarius
Doctor Legum Cathedra antiquissima qua modo propria testes qui Romani subiuncta in
Salmantina Schola n. tulit in testes multi interesse tunc probando
me Ill. Castria relatione se interdicto
ti et Cynedius pauperis
26. se interdicto quorum bonorum
agens.

alius probat hanc doctrinam

principalis delegatis, sed dettis et heredi institutione deponunt et non tam sibi quam testatori, et heredi consulunt, unde quod evenit non principalis, sed per consequentiam contingit, et sic audiri non debet iusta vulgata
fura in l. 1. et in l. 3. de autor. tut. etsi
aliqs commodus ~~consequatur~~ ~~Debuit quia~~ ~~Dicit dotis~~ ~~Marcianus~~ consequatur.

59 Addit praedictus Senior Marianus
in l. si quis ita 14. de reg. iur. ibi: Probatur
utile legatum esse quia quod Pomponius verius
existimat, quod ipse Iul. confirmat et rig
addibitis, quod venisse contrario quis de-
monstratur ideo legatarius ipse esse posse quod
non tam ipsa legata quam Iul. confirmat
rigid addibitis sed quamvis ex Iul. vali-
dum legatorum validitas pendeat; l. si nemo
de R. J. l. si nemo de testam. tut. cui tamen
hac validitas per consequentiam veniat at-
tendi non debet videximus. Verum tamen
que interpretes male capiant Justiniani
sententiam traditam differentiam; nam cers
enim est in hoc non magis personis quam quoque
debere ut ex proprio Iul. commodum sentiat legatarius
per contra, quia principaliter, cui utrique
casu aequa sit illius suspecta fides, et sive
per contra, sive principaliter tangat sem-
per propria causa dicitur ut non obscure in-
dicat tex. in l. 1. §. in proprio". q. de appell.
sit. l. 1. C. ubi in re dic. exur. deb. ~~per~~ ~~ter~~
~~nos decetis~~ Unde illud etiam est quod Bart. et
Castrensis asserunt ex tex. in l. si non
sortes 26. §. filius fam. de condic. indeb.
posse quis intentat venire contra factum pro-
prium sicut alterius persona ad alienum
commodum venire debet, at non similiter

UVA.BHSC

si ad proprium negotium quamvis principaliter alium
~~negotium~~ generedici possit quisquis agit pro
~~alterius persona~~ alterius, et tandem quare legatarius
nullerit suspecta fides, qui omnia
suis negociis gerunt, vel principaliter,
per contios, ~~Illum~~ et tunc ~~Hereditas tenta~~ Hereditas
sforet sequeret in possessione, et facultate
redire solvere legata legatarijs ~~Hin~~
quas possent haeres inscriari ~~Hisq~~ fuisse
relicta legata, et eo casu nuncupatione
principaliter delegatij dicerent legatarij
testimonium.

cum milterent legata legatarijs
comprinci principaliter de eij dum
testimonium non fiat.

60

Contendunt etiam DD. imperatores in
legatarijs non solum de ~~ttto~~ inscriptis es
exaudiendus, verum etiam de nuncupativis
et affirmant legatarios in nuncupativis
testis esse posse, quia tenta difficilij admit
et quandoquidem testamentij nuncupativis
vis illud convenit ut testes sive pro
ce debeant quis sit haeres institutus
legatus, vel fideicommissum sit relictum, le
ra denique omnia quae ~~ttto~~ continentur
ea enim ~~ttorum~~ nuncupativorum re
et ut tunc quicunque ad scripturam
digant non tamen ea scriptura
ex sola testatoris voce, et nuncupa
ne affirment L. 4. de fide instrum.
contrahit. 4 de pignor. et per testes
ad pauciores quas septem voce testatoris
nuncupatio probari debet L. haeres pa
21. de ~~ttis~~ L. in ~~ttis~~ 26. C. eod. quamvis
necessitas et ut si quis in ~~ttto~~ nuncupativo
legatarius et testis inveniat dicit in e
proprio testimonium, non enim sufficit
ad legata quoque probanda de fide

institutione testimonium dicere, si non constaret
eius delegato per totidem testes quo casu nemo
infinitis legatarius non possit dicere testimonium
cum in causa propria deponat, non tantum per
consequentiam, sed etiam simpliciter, quod si inter
plures dumtaxat testes esset in testamento municipali
Rio, admittendum non esset solutum.

61 Porro cum supradictum ~~contineat~~ ex d. §. sequitur
ut 14 de rebus dubiis: illis qui testamentum mun-
cipale condiderunt, quia dicta testamentum in scriptis
monstrant, quasi in testamento municipali nullus
esset ab quasi ab legatarius valeat testis adhibere
quod dicendum non videtur, quia postquam in
d. §. legatarius asserunt legatarius testimonium
dicere posse, quia hoc subsequens infert, posita in
§. ult. eod. tit. existimat ad summum testamenta in
scriptis testium, quod quod in eo tit. semper re-
tinuit ut in nullius ad testamenta municipali
et privata nondum decisionem tetigit in d. §.
Cujacius. Dardum in eandem sententiam in
Elicit Mercator in l. 2. ultimo tit. 22 C. de
testam. et quod explicandum est ex eo quod ipse
in d. l. qui testam. 20 dicit testem legitimum de
testamento in scriptis non dicit. Cujacius simpli-
citer de testamento verba faciat, sicut tamen
et ibi quando de testamento simpliciter lo-
quitur, de testamento in scriptis ex intelli-
gendum.

62 Rationem autem ~~illa~~ erat testamentum per
municipationem ~~ipso et in scriptis~~, cum eorum non
tantum validitas, sed etiam probatio dari testium
non sine magno, aut publicis aut privatis periculo
committitur, nullaque per municipationem testa-
batur, nisi eo casu quo urgente Ecclesiae in testa-
tor non sufficiant ad testandum tabulas, ideo ut
sunt ex hac causa testamenta municipalia dis-
putari quam omnino integra municipalia
ipsis in Concilio ut tabularum omnis longe
diversa, quatenus dando esset bonorum possessio
secundum testamentum, relata testato, nunquam tabula
testamenti extiterunt ~~autem~~ operarent, quod posse
esset per quantum eo quod dicendum est bonorum

ut debeant qui testes
in 14.

61 ~~ut~~ legatarius non possit
contestes testes per municipa-
tio.

cum notorie constet non posse

UVA BHSC

63

generaliter, ibi secundum mancipationem de
exemplo illius quem verbis edit secundum testa
mentum vel tabulas publicas l. ult. C. de
ius l. 3. C. de fam. test. vel tab. publicis
& l. ult. ff. eodem. Equidem quod Vlpianus
l. 20 Caterum (Ff.) quatenus de testamento
non esse excludendos de testamento mancipatos
sed in solidum, non ut dicitur e mancipatos
testamentorum per mancipationem fieri.
Ex hoc tamen dicitur venit laudan
legatarios heres esse posse in testamento indeno
cum est aliquo filio emancipato, non vero in prima
hyp. sed adversa hanc opinionem sunt
Doctrinam ~~sunt~~ nisi in ut. f. legatarius, vel
legatarius testes esse posse affirmat, quae fere
Doctores non sunt: sed hic notis quia quilibet
testamento mancipatus, ac in solidum, nullus
diuerat in testamento per mancipationem, eq
rio fuit successor esse: si ita testamento
cupatio testes esse possunt. Ex hoc quoque
legatarius ~~tutelae~~ in relegata sunt
successor fuit, Marcellus, nec ex hoc
legatorum n. quidem f. nihil interest
licet in relegata tale et consilia significata
modo heredes esse videant, sic tempore
l. de fideic. nihil tamen ceteris sed
pro f. legatarius, sed vero Zenonem dubi
nem ex compositione heredum, dixerat omni
timeri, ita heredes testes esse non posse in testa
mentis successorum sunt, posse quae omni
legatarius testes esse posse, quod fere successor
quod dicit Magister legatarius, et ea in
hoc, quia indubitanter heredes ad testamen
tum, Caterum si ab ipso ~~[illegible]~~ pro
prius acquirunt, vel publicis Respondeo
otiumendos esse ex ea quod ~~[illegible]~~ ad
hoc testes adhibentur, non Respondeo
tatem, et sic legatarius ad testimonium
hunter. Ex hoc decisionem tempore f. legat
intelligendum esse de testamento in solidum
vero de mancipatio defendunt fabri de
f. nuncupatio. de ed. Ex. cum l. ult. 2. Nov
in fam. ff. ad tit. qui testam. fac. poss. c.
alij.

UVA.BHSC

64 Opinor etiam hic eodem themate intelligendum esse ter ind. 6. Legatarios et ~~[illegible] testamento [illegible]~~, quaterque asserit Quid Exitorum in optimum Legatarij et Patronum qui Legatorium habet, in potestate testis esse posse, in testamento insertis, scilicet et omnibus, non vero in testamento nuncupativo, nam cum acquisito Legati jure necessaria exprimi pactis potestatis L. plane de Quarta hered. §. 1. perquam personas nobis adquirit. Hoc in causa pacta Patronum facient Patre, cui Legatum adquisitum erat, quod Jure admonent, Legatarij Ergo filius subesse nexa et potestate constituti idoneus similiter testij nect. q. domestici et domestici fides Improbatur L. 3. C. de testib. h. t. mult. §. cod. Gonal. ad L. 2. et 3. C. de testib. et monitorij de domestici si tempus patratur fuerit Hodiernum.

65 Non obstare ergo quod ex Regulacij Iuris propter quam Legatarij testes esse possunt in testamento introsigno, nempe signato et clauso, nemo in eo Legatarij proprio ignorent, quod hic relinquit. Deinde nihil ante dictum, nec est agitatum tabularum testimonium dicant Legatarij, nondum probandam voluntatem quod publicum comodi adhibentur, nec principaliter, nec per consequentiam, atque adeo nullum est vitio, quia Legatarius competit à testimonio dicendo, qui dumtaxat ad solemnitatem adhibetur. Hoc nullatenus sententia Cit. in L. 1. §. Sicquis de VI. de testib. dubij in illis verbis adhibitis testamentum confirmatur, hoc confirmantur testamenti solemnia, et licet ex hac confirmatione resultet testatoris voluntatis confirmatio, non tamen quod ipsos dicant testimonium inspicia, sed ingenua, nempe quod testator coram ipsis dixerit hanc esse illa, sive tabulas designabat Eam esse voluntatem; ceterum in testamento nuncupativo, cum testes Noint an sint Legatarij adprobandam voluntatem charis adhibentur, et consequenter + in respectu testimonium dicunt, non solum per consequentiam, sed etiam principaliter ~~[illegible]~~ et in respectu ibus Docentur

+ si Legatarij committent Eam testimonium ilnstrumentis per nuncupationem

UVA.BHSC

Ex eadem l. qui testament. 20. et Imperatores
§. Sednec inst. de testam. ordin. affirmant hunc
testes ea non posse in testamento hujus sunt heredes
institui, et Trinius Leyserus 20. cit. q. 1. etiam ex
hum testamentaria dispositione genus inter testantem
et heredem, ac proinde hereditatis divisionis inter
est, quia 20. non est credendum ob Calumniosam
Divi Trajani pragmatic. l. decede 66. cum 2. sup.
hinc nam Ulpianus Divi Trajani nomine conquerit, quod
diuit Imperator quod heres negotium aliquod
contractus, aut quasi contractus cum testatore, ma
ritimus enim videbatur quasi notissimum hujus pa
ciscum, quo caveret heredem cum testatore non quasi
habere, cum tempore additionis exque cessaret quasi
contractus, jam testator defunctus est, ideoque solum
cum fideicomisis, legatariis, et cæteris aliis quasi con
tractus, quibus post additionem tanquam heres obstiti
mirum est. Vide inst. de obligat. quæ ex quasi contra
cont. l. 5. §. heres quæ. de obligat. et actio. Vel
contractus. ex quibus causis impos. cal. non tant
qui in aliena 6. hæd. qua cum et
cum Divinum. a calumnia fabri, ita intuetur
ut quasi diuit ideo hunc testis ipse non posse
constituit heres Urbis Romanus, de hoc quasi pro
repugnent, interim et testatorem relatum negotia
gerit, adeunt enim ipse eadem persona ut
et eadem mente de testator in eo testamento non
prohibet testimonium, ita nec heres in eo testamento
in quo quasi instituitur.

Cum l. sq

67. Sed dico opponant argute superiori amici
jam deductum ex Cicerone in oratione pro Milone de
se de Argonauta quia institutus heredem simul cum
Publio Clodio, et tam mum quam alterum tu
mentum testamenti. Cum ex dicto §. Sednec
fortasse pugn. non. l. qui test. 20. nam in
§. Sednec asserit Imperator Justinian. se primum
qui hoc jus transtulit in consultorum
tatem. Cornelius ante eum tempus nunquam
esse quasi. Cum tamen in l. qui testamenti
prohibetur Ulpian. qui multo ante tempus Justiniani
floruit, nempe sub Alexandro Severo. Quando
ave non posse. Ergo distinctione ut differant
e, ubi in unico testamento per os et libra

a Cyro Milo Heto.

UVA BHSC

ut constet ex Vlp. in fragm. tit. 20. et ex l. 1 ~~eod~~ de testam. ordin. et ex §. quoniam in principio Inst. de testam. de mancipatione nuncupativa ad fin. §. 1. ~~de~~ eodem refert. Illud tantum animadvertendum

hen wsh'n ffyer vab

Orci ab hac genere testamenti per aes et libram referri singulariter esse tam. ~~in tit. §~~ in l. 1. §. diu fuerit 6. de quibus in illis verbis: quod imaginaria venditione dominium in eo quasi fiat tum ~~tum~~

ordenad

tunc in infinito probabili interpretatione esse denegandum dicit testamentum. Cum nos ex audiuntur in hac genere testamenti, nempe per aes et libram recte potuit hoc testis adhibitis, et totum negotium gerebat inter testatorem et familiae emptorem, nam cum hoc testamentum fiebat per imaginariam familiae mancipationem, et consequenter per modum contractus nullam mutationem erat in hoc quod familiae emptor contrahebat cum testatore quod ibi cum nullum negotium testator gerebat cum hoc, nulla potest hoc esse infinitum. ad tit. Monitis dicendum ut diserte notavit Cujacius in suis tractatibus ad tit. ind. de testamentis 20. Ulpian.

ehinney ad Ulpian. infra d. t. 20.

68

Hoc modus generaliter fiunt Ulpian. d. tit. 20. et ipse quidem ad Pithanum concessit in d. §. 1. observandum. Testamentum civile, quod per aes et libram fiebat duo genera testatorum familiae mancipationem et nuncupationem testamenti, quibus totum negotium continebat, etenim testator mancipabat emptori familiae, postea verba tabulae testamenti testator in manibus ita testes allegabat hoc ut his tabulis ~~eos~~ ut obsignarent et in dorsum, in testes; item vos quiritis testimonium perhibetote. ex quibus dicit nondum testes esse perfecte in illi testamento, quia cum ipse nullum negotium gerebat testator, et de testamento per aes et libram interpretandum esse ait Cicero in oratione pro Milone et Servius Rutilius fabri de civili jurisprudentia, lib. 66 Cicero 2. nam Ciceronis temporibus hoc testandi forma in desuetudine frequentabat. Mirum autem videtur non ut Hadrianus hoc testamentum per aes et libram fieri posse testes esse, cum testamentum erat obsignatum, et signatum, quemadmodum ex ait

cum nuncupatio testamenti heredem non delegaret
heres ad solemnitatem non vero ad probandum volun-
tatem adhibebatur; ceterum ille qui per aes et
libram testabat faciebat nuncupationem testamenti
non designat. et funti, sed clara voce explicans he-
dem, hoc est heres testis esse noscitur, non ea in
quod intus ipsum et testatorem aliquid negotium ge-
rit, sed quod in causa propria dicent testimonium
quod fieri prohibitum esse liquet appellandum. Ut
comitia non sine ratione Ciceronem ind. de
haruspicum responsis accusasse ait et Publio Clodio
signetum suum testatum testamentum, non aliqua
testium sine, et sentent testamentum per aes et libram
factum suum secutum, et in scripti, non si annu-
petionem esset ipsi, adsignatum redatur, ille tempus
perfluat esset obliterato, cum sole testamenti, ipse
testium quorum valeat testamentum nuncupa-
tum.

69. Sed revocando in memoriam doctrina de testa-
mento per aes et libram condito, adiungent aliquam
secundam dubitationem fabricati. Verum hoc
tum publicum non invenimus, sicuti in mulier
notabat faber ubi supra. quippe cum in 2. testamento
per aes et libram heres testes exegerit. Justinianus
qui cum generaliter, qui heredes testamentarii tes-
tes nequibant in testamento pretorio, vel mixto, sive
nuncupativo, admittit. et sicut heredem no-
quem testem esse posse in testamento per aes et
libri necessitatem hoc jus transgressus, qui scripta re
testamento pretorio, vel mixto intelligendum est, et
hoc prohibitio antejustinianus vigent ut constat
t. 1. quit. t. Sed quia de quorum heredes, cum
heres esset ex testamento mutuo civili condito, ne-
cessitatem per aes et libram, in quo antejustinianus heredes
testes esse testes, hoc est equum pudori commissum
fuisset, nihil licentia contingat. Imperator in
mum statuit nullam heredes testes esse posse;
in hoc solitarie comitia non valet, quemadmodum
saltem in testamento per aes et libram testamentum
piverat. hanc interpretationem studet tota t. constitu-
tio quique illa verba: et veteris quidem familiae
rem, et illa sequentia heredi tamen: ex quibus
fere mos dominatus collegit; ne igitur ei clausula,
institutionis vel quidem illud jus nitebatur in parte
com-

Cyri Architati

UVA.BHSC

codicillis quæ manent semper erunt, aut habendi in suspicione minus construi, tandem confirmandis fortasse testamentum civile cum potestate, vel mixto, aut certe Prætorianus causa illa confirmare, sicuti Codicillus in testi non permittit, quæ quidem meo judicio et veram dici et sensu intelligenda.

70 Novo magnus contra se dicit ex eo quod fideicommissum ipsi est post in eo testamento, quo et relinquitur fideicommissum et legatum illi et fideicommissum, et fideicommissum in casu casus est, universalis, sicuti Sunger authoritate Bartolus et Scipio ad Rebellum. L. §. 8. si filius exhibendo quod cum ex L. si heres 68 ibi heredis vice fungitur. Item Lange 44 ad Rebel. cum aliis adducit ad Richard. ing. restitutio pitt. de fideicommis. hæred. et ad Avallo ad Rebel. lib. 7. Com. c. 15. lit. B. Inde evenit heredem totum pupilli, sive familiæ, cuius non posse indistincte restitui L. Servo mio 65. mandat. et ibi pupillo ad Rebell. Sovanny lib. Varior. lect. c. 15. n. 2. ne seriatim omnibus hereditariis obligat, quæ seu impressionis adducit hæ adiecti fideicommissum restituit L. 39 L. mulieri 41 §. quæ igitur 42 ad Rebel. cum ex fideicommissum ab Otto sunger, et hac de causa heres impedit testimonium dicere in testamento, alias tota actum videtur distinct. Mag. §. legatarius, fideicommissum non est post. Et distinctionem disputamus distinguendum inter fideicommissum particulare et vere, hoc enim dicere genus et fideicommissum particulare est, quando non tota hereditas aut pars hereditatis sed res certa quæ pertinet aut pars rei certæ legatum aut fideicommissum dicitur, de quo testimon. dicit testimon. ritt. de singulis res particularibus. relat. et Ch. ritt. de legatis Gregorius de fideicommis. arte. 1. n. 5. Universale fideicommissum quando testator heredi restituit rogat de restituere totam hereditatem, vel eius partem, de qua testimon. agit ab. fideicommissis hereditatis et varia exemplis demonstrant Ch. ritt. non quod ut Bart. quam dicit ad legat. ad Rebel. Molina lib. 1. de primog. primogenitis c. 4. n. 3.

72 Hæc dicta supposita illud interest inter fideicommissum totum et particularem, quod totis qui heredis fungitur, constituitur Otto sunger, de quo

UVA.BHSC

dent intelligendum in aliquo addere fideicommissum facto in testamento quibus nihil commune habet cum Praetore Urbi, Legum intelligendus est Justinian. in C. de legatorum, quando testatori fideicommissum testari effugit, licet non quemadmodum Richard. in d. legatorum tempore chirographum testamentum testamentum diuersa pars testamenti quae derestitutae ei hereditatis cuit testator, quae res regulas dumtaxat testandi personae legatorum, negotiorum gestorum mandatorum et testamentorum, infideicommissum, quae equipparandae hereditatis illo testamento quod arbitrabitur fieri et libram. Sed in hac difficultate quemadmodum ~~[illegible]~~ arbitrari fideicommissum hereditatis parari heredi institutio in testamento per aes et libram inter vivos tamen persona ro dicit ei deberi diuersus hic quod testimonium dicendum in testamento, ascendere ius est fideicomissum Vetum testem ea non posse nec unquam pars in testamento, in quo de testamento ei hereditatis tractabatur

Sed ipsi fideicomissum competit cum semper in testamento per aes et libram fideicommissum remanuari ab emptore familiae, nisi fideicommissum ipsum testamentariorum ab heredi pro qui etiam per restitutionem hereditatis remanuari qui semel heres fuit non potest heres esse nec l. cui quisque 88 de hered. inst. l. ait 7 §. sed et Gaius ff. de minorib. Unde restitutio mihi non intuetur et authoritate sed hereditatem et vitio actionis transeunt, quae ipsa effectu solus dicit heres l. 58. si filius. quod ex l. si heres 68. e. l. pomponius 44 de hered. instituendi tamen actionis dicuntur jure institutionis, caeca tamen et sine effectu l. 1. §. 4 et 5. sim. tot. 88. de hered. heres quem etiam non nisi aequalibus hereditatis et electorum operis l. quae proinde 42 §. restitutio de hered. Ut ipse emptor familiae postquam eam non aliquat heredis semper nihil plus tres in hereditate habere, quamam remanuatis illis mortis transferendi dominii, quae ipsa actionis tam directae quam utilis, tam

Sive in quibus difficultate

Utrum testimonium Richard. quod ad d. §. legatorum. qui hoc fideicommissum in legatis vocat. Dicit, ino ad caeteros testamentorum minuit aequali.

73

Signatori 88.

UVA.BHSC

passim pertinent in hereditate, et omnia fuerunt potestati fideicommissarij admittendo testimonium quam heredes scripti in testamento per aes et libram, siquidem fideicommissarium dumtaxat alias non fuerit actorum; in hereditate vero ubi ex lege per remancipationem, ac proinde multo magis ex voluntate debet testimonium heredis institutis in testamento per aes et libram, quam fideicommissarij, cum ille plus consequatur ex eo testamento.

74 In regressus hubris et obscure

Si tamen aliquando contingat nonnulla indulgere, illud dubitamus inter omnes esse dissimilem; quod testamentum per aes et libram celebratum sit quasi ex venditionis ut diximus, cum itaque ipse contractus nullum negotium gerunt testator cum herede, sed istum cum familiae emptore heres potuit in eo testamento testis adhiberi, nam remancipatio familiae, quae postea cum herede ab emptore celebrabatur quam heres consequebatur hereditatem, et familiae ipsorum contractus erat, proinde a primo distinctus, et celebratus dumtaxat inter familiae emptorem et ipsum, cumque testator nullum negotium gerit nec ingressus, nec discursus familiae emptoris et familiae et quamvis negari non possit secundam remancipationem ex voluntate testatoris ortum habuisse, tamen cum testamentum illius fuerit, quasi contractus colon per venditionem imaginarium, adeo ipsum magis in eo contractu heredis, quam Titius hospitium ac primus huius ipsis eius ~~[illegible]~~ fuit, ita tamen ut ~~[illegible]~~ hac licentia non abuterentur, ut ex Dio Ulpiano lib. 5. origin. c. 24. Quintiliano declamatione 308. et ex Aulio lib. 15. noct. Attic. c. 27. colligunt, hinc non ita exigunt cum in d. l. quis testamento 20. qui test. fac. poss. Marcian. ad Senatusconsultum Trebellianum et vero hinc dicitur Constitutio Marcia est non contractus, et fideicommissarius heredis alius fingit et cum ipso negotium testator gerit cum ipso fideicommissario respondet l. non omnis 38 ad Trebell. et quamvis ipsa restitutio fiat a fideicommissario heredis instituti, sed tamen ex testamento, ex quo sumpsit fideicommissum, quatenus

UVA.BHSC

testimonium perhibere vetatur

75. Controversia etiam est ab incepto an executor testamenti valeat albeus, testamentorum et inme linguae haeres Marmolsof, Lepid. extat merito in novella Leonis 68. cap. ut testes in eo testamento, quo executores nominantur Jeremy Dilecky in tractatu de testibus 2. cautel. 9. ex sententia Balli. Ejusdem sentit executorem esse ad validitatem testamenti, neque executorem in testem admittatur, adducit praeter omnes Depinen. vol. ex sententia Eg. de testam. Verum his rem. nihil adversantur, ut gravis Brunny faber de erroribus pragmatic. decade 66. re 6. ex adverso Regellus vol. 8. legatorum Vosembekius in parer. ad tit. pandect. de testam. Carpio de executoribus testamentorum lib. 3. cap. 2. n. 33. Farinac. in praxi 2. q. 60. illat. 8. n. 282. cum sequ. ex eorum executores testimonium dicere posse in testamentum nominant, hujus sententiae praecipue videntur a comparatione legatorum, quae ipsi excepta causam gt: f. multo magis executores testamentarii cum illi sentiant Cornel. de fideicomm. lib. 2. cap. 32. ff. mandati l. quisquis 21. §. vlt. de testam. tutela, his vero, omnes et inter moderni ex testimonio sortire videntur.

76 Sed Lithuanis Faber recentior opinatur hac opinione corpo. si distinguamus alterum particularem et vlt. particularem illum qui nominatur ad aliquem actum exercendum instituto a testatore, vel mente ad hoc; universalis vero qui illi qui alia multa de instituto suum e quisitione bona testatoris inter pauperes, vel si institutor nudus pauperum, ex relatione testatoris, ita Bartol. alii hodie dalment. et aliorum legatorum Corvinus in Jeremy de testam. n. 6. Lepid. ut. l. c. et ut. 3. particularis ita executor testimonium dicere

UVA.BHSC

potest instrumenta in scriptis, inquo cum legatario convenit, etiam nuncupativo inquo a legatario differt, quoniam executor omnis deservat fiducie; Universalis vero executor testi cum non potest, quoniam haeredes hujusmodi conventionem a creditoribus hereditariis, et debitoribus hereditariis convenit l. fin. C. de hered. instituendis actionibus Graianus tho 2. Lingenheim Jurisprud. c. 329 n. 26 Brunchia de Comitiis Voltmar. volunt. lib. 4. tit. 1. n. 7.

Cargi lib. 3. c. 9.

Articulus. 3.

De testibus naturalibus Universitatis ~~vel Collegij~~

77 Singulares testes de communitate sive de Universitate deponentes ad Universitatis favorem, collegio et favore Collegii et monachus ad Monasterij favorem plenam fidem facere asserunt Doctores in c. ecclesiae, et in c. cum Monachis de testibus Decretum etc. nonnulli contra dubitationem, sit 1.° quod tales testes fidem plenam non faciant, si ipsi hac secundum aliquod commodum possunt Decisiones Rotae decis. 24. tit. 2. apud farinac. Mr. Petrus Stoquend. allegat. 16. 1.° fundamentum ex n. 34. Clemen. 1. p. Univ. c. 12. Nulla causa adeo etiamsi sit forsan quae in causis de magna hereditatis Universitatis, vel de pretentionibus et honore, vel de generali honorificentia singulorum Universitatis non erunt testes domini, si singulorum utilitatem hae causae concernunt, et ita Rivius decis. 110 et 111. p. c. 3. vior de Ciprius Curij Archiepiscopatus Neapolitani Rota ad Longobucum decis. 1126 n. 1. p. c. 2. ut habet non esse moniales testes idoneos quoniam deposuerunt in Monasterij favorem super probabilitate professionis cuiusdam Monialis, ex qua magnam bonorum partem, incrementum Monasterium Rota decis. 312 n. 4. tho 2. Criminal. apud farinac. Vrsilius ad Affitius decis 400 n. 2.

UVA.BHSC

78. Et non solum procedit supradicta limitatio q.d. monachus residet in monasterio, quo fuit testimonium verum etiam q.d. residet in alio dumodo sit eiusdem religionis q. in auth. de monachis. §. cogitandum versi. testes. Vbi aequiparat (deposita gravitate causae) suspicionem ipsis religiosis sive in favorem sui monasterij, sive alterius eiusdem religionis degunt, et utroque casu docet testimonium aequiparabile esse eius testimonio maxime amici ~~testimonium~~ q.d. repellendum esse ait scrit. Cons. in L. 3. de testib. c. si testium q.e 3. c. quotiens. de testib. ~~Lapus~~ Fario q.e 55. n. 233. quae assertione potest probari argumento deuteronomio, nempe quia cum sit una religio propius religiosorum versatur interesse.

79. Nec refragat Bloisius Riccius d. dec. 110. n. 4. Vbi affirmat unius oppidi rusticus si extra oppidum vitam agant pro in favorem illius degentis, nam inter vos in casu perspicua et discriminis ratio, nam saecularis unius cessat reverentia erga superiores sua originis, q.d. extra degunt; caterum in religiosis non cessat unio et reverentia quam superiores debent exhibere in omnibus militat, ardentior et monachorum affectus erga suum superiorem, illos quos habent originarij sibi loco originis habitent, quam considerationem magno elogio extollit Riccius d. dec. 110. n. 3. ut repellerent universitatis testes in causa furis patronatus Stratian. th. 1. disq.

UVA.BHSC

forens. c. 168. n. 23. alia etiam accedit ratio desumpta ex obedientia et subiectione quam monachi religioni praestare debent, Tribianus decis. 35. n. 5. ad fin. pte. 1.

80. Non omittenda animadversione testes de universitate in causa universitatis non esse omni exceptione maiores, sive prorsus idoneos ob rationes quas expendimus non tamen esse à testimonio repellendos, quo sensu exaudienda sunt jura in c. etsi xpus. 26. de jureiur. c. cum ~~in curiae~~ nuntiatur. 12. c. tuis quaestionibus 39. c. nuper. de testib. ~~c. ult.~~ cum. eod. tit. lib. 6. c. tertio loco. de probat. c. ratio nullo de sponsib. eod. init. c. l. ~~ad. ult.~~ 14. §. 2. tum animadversionis ratio ex eo proficiscitur quod tunc non agitur de re singulorum, sed universitatis, ea vero quae universitatis sunt singulorum non sunt l. in tantum. §. universitatis. de rer. div. l. sicuti §. 1. qui cuiusq. univers. cum igit singuli de universitate in causa propria ut conveniant dicere testimonium, et ediam de testib. prohibitorium sit, ipsis prohibitis non inveniant, merito in causa universitatis admittant, licet eorum testimonium suspectum sit, eo quod saltem secundario utilitatem quodamodo percipiant proindeque omni exceptione maiores non sunt, docet Balbo ind. cap. tertio loco. de probat. Caldas Pereira de empt. et vend. cap. 21. n. 16. Sanchez in praecepta decalogi th. 2. lib. 6. cap. 13. n. 102.

UVA.BHSC

81. Roborant etiam supradicta ex eo quod illud quod commune est facile communiter C. quod et quia quarta pars deb. lib. 10. Unde verosimile non est singulos de veritate periuros fore propter universitatem, et tamen testes non conveniunt et dicant ipsos omni exceptione maiores sed et non repellant a testimonio dicendo. Caterum si causa gravis, et ardua non sit nec ex ea utilitatem sperent, vel forte minimae, eorum testimonium suspectum non erit, nec eis exceptio objici potest, eo quod sint de universitate.

82. His addendum est posse Canonicos in causa electionis a capitulo facta deponere, gesta namque in capitulo per Canonicos, quae per alios probantur possunt. cap. venerit. 38. de testib. arg. tex. in l. consensu. 8. §. fi. C. de regulis, et Panorm. in c. inquiet. de testib. et sensu explicandi sunt tex. in c. sup. prudentia 14. q. 2. et tex. ind. c. tertio loco. in quib. de statutis capitularibus, et de instrumentis capituli plenam fidem faciunt Canonici et capitulares docet Bo. ind. c. tertio loco. Et ut nil inconveniens relinquat observandum est Canonicos in causa capituli, vel monachum in causa monasterii procuratorem constituere pro capitulo, vel monasterio ad dicendum testimonium non admitti cap. insuper. de testib. c. fin. eod. tit. in 6. arg. tex. in l. fi. C. non quicunque habet effectum ad causam laudes ex victoria, vel victoriam

UVA BHSC

eius amissione aut pavet, aut timet omnino dubius est. Noguerol. d. allegat. 16. fundamto. 1. ex n. 49. vsq ad 52. Panor. ind. c. inseuer. de rescrip.

83. Nec obstat lex. in l. de fere 18. §. 1. de iuran. decreverunt. de iure Fisci, huius enim ter. sententia intelligenda est ita vt ibi interrogatio fiat procuratori non tanquam teste sed tanquam parti, non quemadmodum pars italicus eius procurator interrogari potest si ad id habeat mandatum l. non solus. 139. in prin. de procurator. Vbi gl. verb. ~~interro~~gari c. 2. de confes. lib. 6.

84 Sed contra id quod asseruimus scilicet singulares de Vniversitate non esse repellendos a testimonio liendo licet sint testes omni exceptione maiores opponi solet lex in c. super quibus vt g. 2. et sed ultimo in exordio questionis eo quod colligit singulos de Vniversitate non esse admittendos ad testimonium dicendum in causa suae Vniversitatis. Cui dubitari respondendum est huius text. loquitur in civilibus quidem causis locum habere, non vero in civilibus et criminalibus, et quod in criminalibus requiritur testes plenissimi, et omni exceptione maiores, quibus sententiis dilucide necessarii sunt illa regulae text. in l. fin. C. de testibus. Rebus Nov. habita testes n. 582. quemadmodum in criminalibus admittuntur libere testes de Vniversitate, sic vero in civilibus illi omni tamen exceptione maiores sint.

85 Etenim infirmari videtur praeiudicia asserto ex text. in c. testis loco repellendos. vbi singuli de Vniversitate admittuntur ad testimonium dicendum in causa Vniversitatis, cum enim instrumenta contra illos sit falsitatis causam pertinere ad l. Cornel. de falsis. Criminalis est. l. 1. et 2. ff. ad l. Cornel. de sicar. et veneficis. Illa dubitatio ad testes in gratia Rest. causae falsitatis non principaliter fuit contrariam sed incidenter, cuius enim legum ibi principaliter agebat erat alienatio rei facta per [illegible]

UVA.BHSC

an sibi ~~[illegible]~~ vel non, adquam cum ci-
lis fit interpretari admittere testes singulares Domi-
nus, quod Excorum depositionibus Defuncti gesta
ad Statutum falsi instrumenti, acquirit cum ad
Criminalem non pertinet, nulla certa Ratio pro-
quam repelli debet a testimonio dicendo. Ob-
dictum quoque adverendum sui mangis ma-
dicunt testimonium sine licentia Abbatis auth-
oritate, cap. de Christ. 26 Sacrificando cap. 2.
Jurando illi verbis Abbatis nihilominus non vinc-
tante, nam cum Religiosi nec velle habeant
nec nolle, nullius dictum, nisi gravi superior
licentia facere possunt c. Monachis 2. 16. q. 1.
c. Religiosi 27 de dect. lib. 6.

86 Sing. maximam ingerit difficultatem
Seguis consultus episcopus in causa criminali
sequid magis est in pertinentibus ad magis dig-
tem, vel communem usum Cauce decimarum
et parochialis Ecclesiae Sidere est potest ep. c.
posset insine iuncta glossa Innocentius lib. 6.
Dist. 2. 5 Ziegy Speculo Speculo c. 18. pa.
Cum ergo fuerit requirant ad iudicandum qua
ad testificandum Inferri videt epum in cau
posse dicere testimonium Magna pa
de dictatio Veritas Reportandam Iudice ipsa
episcopum non iudicare, sed rem Vicario ut
Experientia potest Dare c. 1. et toto tit. de
off. Vicarii ut solet explicari text. in l. in quibus
77. Speculum cum text. in l. qui fundum
Dividit. Omnes fol. cum roni alii chom
test adeptari ~~[illegible]~~ neque magis in quibus
testes quam Judicum, Judicis etiam sentu
repellere Cuius pauper testimonium non
Depositio testis in omnibus Infantis Judicis Ob
Chapeller nunquid Legatum potest per Dia
Legis sequit Vide ff. Vigilius et hi ad ea
Iuridictionem pertinet esse in causa qua
cius dignitate spectat licet inter esse inter
testis esse non posset.

Contrario Gregorius de Sacr. Mor.
tho 1. Sectio 1. 5. 21 §. Quilibet repelli
tur Iudex a Judicando, quam testis a
testificando.

UVA.BHSC

Articulus A.

De excepcione testium patris potestatis in causa communi

87 Arcentur enim a testimonio dicendo, qui sunt in illius potestate, in cuius fuerunt et erunt, vel qui eos in potestate habent, ut generis, vel qui degunt sub potestate eiusdem generis, et ultra tres, qui denuo redeat ex §. 1. generis. §. Generalis institutionum. ordinarii. l. qui testimonio 20 qui test. fac. §. 1. horum enim testimonio suspectos esse, quia ut ait Cujacius in l. permult. de testib. in fine interrogandi testes illi, quos testator de domo sua produxit, filius nam in causa patris, et e contra, vel fratres in causa fratris non eadem potestate constituti, vel ejusdem domus filiorum familias l. filius 25 §. 1. l. quod si nolit 31. §. idem de aedilitio edicto. Quia sanguinis affectionem veritatem non deceptura, et maxime quia possit iram patris ultimare, cuius iure ipse agit causam. Non de nec patris in causa filii admittit ad testimonium dicendum, quia cum patria potestas multis de ornata privilegiis, et singulis privilegiis dispositionis, adeo ut nec mortuorum in testamento filii constitutat. quod filius aequum l. placet §. de testamentis. Cum autem in causa propria testimonium dicere videtur, quod ratio non patitur. Utrique enim in hac causa aequitatem sequuntur ac minus esse, in duo enim patria potestas regnum gerere videtur l. 2. et 3. C. de testib. by Lout Ulpian Roethius Salicetus et Bonacina tit. de testib.

88. Nonnullorum dicendum existit, tergiversationes quibus auditis omnino patet in testimonio, in quibus patet in testis sit institutus, vel e contra, alia vel quilibet causa testimonium dicere possit. Proinde allegata jura solum vera faciant de filio existente in potestate, et de patre qui eum in potestate habet. Unde cum emancipatus non sit in potestate, nec domesticus sit, imo per emancipationem exierit de familia patrum et habet domum posse. contra habitus Aristotelis 7. de cap. mi-

UVA.BHSC

nutij 6 ult. de Lent. Senator. Rusij, non d[illegible]
mium constitut. 1 pomidale 8. familij de VS. n[illegible]
rone potest a testimonio dando ut Lu[illegible]
Apul. ind. L. 2. C. de testib. ex adverso Diaeum
lib. 1. disputat. c. 28. asserit emancipatum filium
vel filiam in causa Patris vel fratris testem es[illegible]
non posse, quoniam intelligit domesticus. Si[illegible]
dictum sim q. certe existimo nec fuse com[illegible]
ni filium emancipatum in causa Patris, vel
filium alium testimonio, non ea ratione, qua m[illegible]
bat Quaeunq, nam ut videmus exhaere n[illegible]
producit emancipatus, sed q. ob strictissimam re[illegible]
gaminis vinculum q. inter ipsum Patrem et fili[illegible]
natura firmavit sequitur ejus redditi testimoni[illegible]
L. 3. de testib. Deinde q. strictissima amicitia
est inferendi testimonij, nullo autem fo[illegible]
dius fundamentum amicitiae potest excogitari
filiis et fratribus; i. tam filius, quam Pater [illegible]
ipsum suspectus dicitur L. 1. 3. in fin. [illegible]
testimon. Neque est q. ter emancipatum non
constituat familiam, non jure sanguinis [illegible]
cuti possunt divina [illegible]
et quod autem ipse de capite deminut. [illegible]
sanguinis dicit L. 5. cum delegatis.

80 Hic possit non repugnare textus in L. 8. [illegible]
in testimonio. neq. dicit L. qui testamento 20. nam filii
adoptivi et naturales tunc excludunt ipsos
a testimonio, quando adest patris potestas, [illegible]
quae expectamus; verum si emancipati minime
testimonio Patris fuerint, potest, non ipsum e[illegible]
cludit sed relinquit filios adoptivos testes
et L. 3. de testib.; cum ipse testamentum ut capi[illegible]
lect vel tunquam valeat, q. vitiosum apud [illegible]
valeant in jure L. quod Edictis de R. J. [illegible]
Reg. Catonian. non potest testimonium testam[illegible]
tum filij emancipati relinquit filios adoptivos
quo tempore cum id invenit prohibitum, nec [illegible]
valet, maxime ergo ad actum testimonii ter[illegible]
in vero Pater, filius aut contra producit; inter
in vero negotij cum Pater filium, et filius Pa[illegible]

nihilo sane text. adjoribendo sponsalia testimonio matris.

publicat, habeantq; tractum suum publici or-
bis relinquit quam admittendi filij testimonio
Patris, filij, vel fratris; fides enim ex circumstantiis
ex mores cum dignitatis non alia causa cum-
ipsi ut parentis testimonio admittat c. super eo 22
de testib. ubi ostenit Pontifex matrem Zechyae de-
nere mentis filij, et non alia esse ejus plenam
probatio, ita negantes se spondisse matrimonium
cum filia contrahere, eo q. dumtaxat ex ma-
tris nati superstitis testimonio, qua nichilominus est
divitis, aut nobilitate, potentia vel honore Sug-
rius Lopez in l. 16. tit. 9. partida A. Barbosa
plures Doctores in collectan. ad ter. tit. c. super
ex Hostiensis et Joannes Andreas in c. vidit qui
matrimonium contraxerit. similiter admittat
parentes etiamsi ad probandam consanguinitatem
v. c. Walter c. 1. et 2. 35. q. 6. Nam quamvis
Legislator Peter non posset contra filios mentis filij
c. si testes 4. item testis idoneus A. q. 3. p. testes
godefrid, in religiosis tamen causis bene potest
dicere testimonium ut probat extra. in l. super eo
tit. 4. de probationibus tradunt Art. Gabriel lib.
1. Communium Clond. tit. de testib. clone 7. Bartolus
in collectorij ad dict. c. super eo Dinal. nil. ge-
neralis 6. C. de testib.

29

90 Solet chari controversia an Pater possit cum
testis instrumenti filij, minium enim minimum
contrario loca, nam ter. mat. l. quitest. 20 ff.
per contrario pomerat qui testamenta fac. prohibet testem
bregosse. Lex de ter. mat. ff. 4. Codex de testam.
ordinand. sub his verbis quaestiri respondet, si
filius familias testamentum fecit sine missione
Patris testis adhibitus esset. At cum sic existi-
mat Patrem admittere testem instrumenti filij
si iteri filio testem esse, sed magis legitimi, cum
causa testamenti fecit, quamvis enim filius
sit communis ipsi, contendit Patrem esse
necesse, fuit tamen Bracarius negat Patrem
testem esse posse filio testatori, nam quamvis cum
vere sit testimonium dicere prudi gratia, non ge-
tet negari enim filio dicere testimonium spe-

UVA.BHSC

(+ Item Dominus in quibusdam ad hic. qui testes fuerunt c. 6. de domino testibus chan. 6. (de testibus)

91

mam tale negotium testamentum inter testatorem et heredes geri, ac proinde licet Pater ex parte possit deliberi testem in testamento filij militis quando pater militis existit; in casu q. pater communis, sed filius sed sciat S. Dominus [illegible] de milit. test. l. si post missionem 92. ad Falcidiam et hoc casu et distinctione + temperanda e contrario in d. l. quitest.

Placuit tamen esse inhaerentem testimonium tempore in d. l. generalis 6. ut hic [illegible] tur: Parentes et liberi invicem dicuntur de, nec [illegible] testimonium admittendi sunt. Cum [illegible] gratia Sempronius intendit actionem contra [illegible] producit q. frater filium filij confitentis filium invicem non esse testimonium dicere l. legatum testibus. Verum filius filij dicere vellet admittendum est, quia testimonium [illegible] singularis c. filius [illegible] frater suspicione non venit, cum [illegible] casu sit quod filius adversus Patrem suum dicere falsum vellit, in negotio ipsa natura et [illegible] ni effectus inducit ut testimonium dicat [illegible] tel singulari tamen tempore [illegible] testimonium, propter pietatem debitam quam [illegible] Patri debet et eadem testimonium attestari, [illegible] violare nefas esset. Alias tempore [illegible] eam filij Patre non venient, quantum [illegible] tempore inter [illegible] gratia fuerunt, nec hanc distinctionem admittunt, proinde [illegible] testetur bonus judex filium adversus testimonio repellet; officium namque boni judicis [illegible] ne [illegible] confessionem, considerans quidem inter [illegible] testium legat, intelligunt dicit Bonel. in [illegible] 6. quibusdam [illegible] et [illegible] filio [illegible], et Pater eam dici debet, [illegible] ut nec [illegible] filio Pater adversus ipsum [illegible] admittat. Ulterius cum tempore [illegible] et liberi [illegible] accipiendus esse [illegible] eam de [illegible] et [illegible] l. liberum §. 220 de D. l. ubi [illegible]

UVA BHSC

Petrus Crinitus lib. 15. de honesta c. 8. Franc.
Conan. lib. 10 Comment. c. 1. Alexander ab
Alexandro lib. 1. dies genialis c. 15.

92 Barthol. in d. l. 6. disputat an Pater
possit esse testis inter duos liberos, exemplo
q. ex inter Lucretiam, vnus posset Patrem
producat testes, quorum an Pater idoneus sit, et
licet Barthol. non ignorat Patrem filio esse
idoneum in esse d. l. testes detestetur, in specie
tamen propositi existimat idoneum testis
esse, etiam melioris Ratione, q. per causa affe-
ctionis c, et ignoti dignitatis vinculum erga
vnum et alterum filium, quod ab omnibus
suspicione liberat patris testimonium l. testes
64. §. 1. de rit. nuptiar. in illis verbis: q. per
affectionis causa suspicionem fraudis arbitrat.
Existimat deinde Barthol. hoc solum extra in
l. hoc q. placet (de quaestionibus) publicis servos com-
pensari sit, vnus dominus dicat alterum cui
dissi, licet servus contra dominum torqueri in casu
§. 1. §. servus Patrimonium §. et §. servus §. l.
hereditatis ff. de quaestionibus, potest communis ser-
vus incaput domini torqueri. Ouod vero
contrario existimat primo, q. repugnat servis
regulis ut habetur extra. quod l. testes detestetur.
2. q. vt d. l. 6. pater prohibet dicere testimonium
contra filios. Vnde nec in specie propositi ad
ipsum diandum Pater admitti debet, ne generet
litigiosa procedat, quamquam ante inter parentes
et liberos oportet. Nec argumentum Bartholi de
Sampsone et patriarcha affectionis remanet, Patris
enim testimonium non rejicitur ut suspectum, sed
ne turbet charitatem inter liberos et parentes, quod
turbari nec debet, nec licet. Ordo nec compa-
ratio servi convenit, cum nulla convenientia na-
turalis, aut sanguinis servus violet, et servus
contra dominum accusari prohibetur. Quibus fun-
damentis Doctor Sanctus subscribo, etsi in specie
Barthol. probabilitate non carent. Detestetur
consanguineis tale agnat A. Jonas 3. the Vehm.

+ contra vnus

UVA.BHSC

c. 12. et plures longeti ad Bellon. [illegible]
1600 Blanch. Dardbar. caps. ~~146~~
146. Prastand. de probat. clone 1148.
n. 3. Latissime Farinac. de testib. q. 84.
ex n. 145 usq ad n. 209. et de testib. cad.
q. ex n. 1. cum seq.

Articulus 5.

Domestici et subditi capiunt exceptio.

93 Exceptio ~~testis~~ domestici communis filio pro
cum testium fidem omnino aequiparat l. pen.
14 de testib. l. cum l. cod. c. in litteris [illegible]
tamen exceptio ut diximus inquisitoris locum
habet, nam in criminibus domestici fa
posunt innocentiae probare Bolleg. in l.
l. de testib. sed in l. utrum [illegible] de Jure
de Jenney tho 3. Var. c. 12. ubi Bellon. Dum
et hoc probando innocentiae affectio, in ea
dicta c. ut [illegible] Judex teneat rem
[illegible] domesticorum depositionis sed
inde in puto facti et personam qualitate pa
ipsius delicti [illegible] quantum [illegible]
attinet arguit de vit. l. 3. §. 1. de testi
Jenney ind. c. 12. n. 22 Farinac. de testib. q.
ex n. 145. Jacob. Cujac. l. 4. Var. c. 2
n. 13. Barthol. in l. mariti de quaestion.
clarey §. fin. q. 24. n. 20.

94 Sed dicit casus, inquo domestici plenam
fidem faciunt scilicet si conservis [illegible]
dit dicere rebus quae a communi accidentibus
[illegible], Eleonori Bon. Sent. l. quotiens C. de neg.
gis lib. 16. l. cum [illegible] C. de requisitis [illegible]
lib. 11. mat l. quotiens Thomas de quaestionibus [illegible]
37. nuling, nam cum harum domum ex
velque domestici in sint, nihilum plenum
non habeant, regulam veritatis non [illegible]
tui judicis, nisi domestici fides [illegible] casu
[illegible] c. hic casibus quibus [illegible] aliter [illegible]
[illegible] in [illegible] minus [illegible]
[illegible] Gabriel de testib. [illegible]

UVA.BHSC

farinae. q. 60. n. 58. et seqq.

95 Excludendae tamen est superiores et pares, ita ut in regnis Hispaniae excludantur, alii testes omnino inspiciant, admittant minus idoneos; caeterum in illis magis tenui omnes exceptiones quae requirunt facti causa, aliquis non interpaenant testes non integri, idem fieri non faciunt, aliquin haec partibus causa in omnibus causis producendi testes minus idoneos, aliquibus fortasse testes non hoc, in dorso fuso Mil. fin. in fine C. de his qui ut indign. Decius Consil. 342 n. 3. Felicius Decis. 400. n. 1. Roland. a Valle Consil. 24 n. 67. lib. 1. Crabet de antiq. temporis f. 2 n. 18.

+ quibus omnibus affert communis

96 Quinimo ~~[illegible]~~ etiam degreis pro testibus habetur sentit hos testes esse omnino simpliciter probatos nisi probatur Gravetta nisi provinciae n. 117. et Gravetta Alexander Consilio 57. et Consilio 81 et Consilio 187. lib. 7. Sicut etiam probant testes diversitatis degreis eximus. Ubi sunt plures quamvis Rota Decis. 204 n. 11. the 2. aequitatis. et ratio mea consistit. Si numerus testium duplex defertur inhabilitatis, si tamen omnino testes inhabiles infirmat retinent interpretes adsen. nil signis ex argentarii 8. capitis de edendo Carrier 8. c. 20 et ronde Curtis tradit a Farinacio detestatis q. 65. n. 27 quique testes omnino inhabiles sint Consiliis Longe aut ubi, cum defectus in singulis ex numero Gravetta et Alexandri nisi provinciae, quae obtinent in causis civilibus, nam in criminalibus testium defectus numerus duplex ex numero Antonius Gabriel detestatis Consilio 50 n. 10. et Philippus Decius Consilio 143. et Consilio 163. Jassi in authentica si vero n. 6. C. de testibus.

97. Proximus est superiores exceptione, illum nunquam testis sit habilis, aut vassallus, regis vel nobilis, solent interpretes ex vassallis pro nunquam sunt idem Cabrerius d. c. 20. testium hoc respondet arg. tex. nil. cap. C. de testibus, civilibus, sicut excludunt interpretes de Imperatore

UVA BHSC

vel alterius mixtis principij, concludunt subditi
esse testes idoneos, quorum alterius nunquam
potest Dñus probare factum seu agnit. Bra
Et Dñus Ecclesiae oppidi, sive municipij vel
probare factum vel suo oppido, vel municipio
tuit id per subditos probare; Dñus autem facti
in alterius oppido, vel municipio vellet subditos
depositionis probare, arbitrium erit subditi ille
Dñum probare, licet nemo subditos Dñorum
subditi qui deponunt sint integri, et op
mionis, ac bonae depositionis alias adhuc
ac bonus qui eos subditorum probant tal
sit Regis et nata utrisque metuit integrae
quia perspicit facta arbitrabit subditos a
subditis adhibendo dubitanda
20 n. 10. Felinus ex Rotha. mat. consilio
Detestibus Romanus Consilio 382 n. 5.

98 Ratione facti agnit

Ramirez vero de Regis §. 34. n. 2
de. Oran. ad Del Castillo Leis §. 238 volu
B. Bruno in praem. lib. 1. c. 29. n. 29. et
ex adverso existimant subditos fidei non
esse adhibendam pro quod opinione idem tra
gere solet, quod contrarium tenent authores pro
expedunt text. nunquam nisi l. ea 5. C. de fi
illis verbis ibi: qui omni genere et potestate
religionis indubitanter obstare possit quorum
quibus imperatoris domosthenes indicat subditos
ex inde habere. audit in omnibus dubiis ca
metaud text. in l. signis effectum 38 mortis
Ulm. mutat. vel affert ex quibus officium m
quod administrat vel orientes, vel con
nosentem non posse dicere verum. ales
et de facto cyst. ex magnis contrahent inter
contrahendi Lynn. in provinciam 57. l. qui
63. de iuramento. l. 16. C. de testib. quod sic na
alia non sunt constituta, quamquam confes
nem, quam subditis interrogant praesertim
regibus et provinciarum Rectoribus. Lucius C. in
Ramirez Lucius consiliarius cum sunt
ij videntur Cuyac. lib. 4. obser. c. 22. Ba
Nicolaus de Cora de hit. decreto. et vendit

aequitas suadet possidentis obligat illo matrimonii
fruitur interdictum mitis poterunt administratores, et
ita viuendo vel domicilium habendo, q. potentatus
extorquere possit ad matrimonium consensum non
ita liberum, ut alioqui requiritur. Hac tamen
opinionem contrariam [illegible] de
regulariter [illegible] sed ita publicum aliquod factum potest, q.
deponit de facto q. contingit in quo municipio, ne
diuersi ob causa alterius aut tertium consequen
tur iuum ex probationibus inopia; Verum si de facto
contingenti in alterno municipio deponat potest
exceptione regulari, vnde si bene habilis non
erit, relicuum arbitrio existimandum relinquit
hac exceptio vtroque.

Articulus 6.

De Creditore, fideiussore, conreo deposito

97 Quaeritur ab interrogatis an Creditor pro debitore
suo testimonium dare possit, quoque Creditor
interest debitorem suum solvendo esse et conse
quatur quod ei debetur. Similis Singulus 62
Angelus in l. non solum §. quoniam depositarius
Italij consulti a Cancerio l. 2. Varior. resol.
c. 20 affirmative respondent tamen dubitantes
ex eo, quia commodum hac, q. habet Creditor
ex suo testimonio venit per consequentiam, atque
ideo non esse attendendum existimant l. in
prin. de auctor. tutor. l. siquis me causam
Rubricae et si certum potest l. quoties C. de fideiussis. Vnde inter
vient fideiussorem non testem esse pro eo principali
et consiliarissore, et reum debendi pro conreo
Bertrol. mod. l. siquis ita dereliquit dubij. Clemen
der Consilio 78 n. 2. volumen 1. quam etiam
commendat esse receptam testat Rota Consilio 537
n. 5. Cecilij consil. 342 n. 4. Negativam ten
tenet sequitur Cancer. ea ratione, quia quia
ex suo testimonio aliquod commodum sentiunt
licet per consequentiam non fiant magis testes, ita

UVA BHSC

nisi is qui deponunt in causa ad quam
aliquam affinitatem, vel cuius victoria autem
nisi laudem, aut vituperium ipsis parere pos-
sit testes non sunt, quamvis contra eos
gationem principaliter remanet ut dicunt ipse et
Doctores interpretes in leg. Romana de testib.
lib. 6. Bartolus Consil. 42. Alexander Consil.
n. 11. volumine 3. multo magis respondeo
Nisi dicerent illi qui deponunt in causa cogni-
commodo lucri consequendi deponunt. in
omnibus commodi affinis vel commodum vel
gen. sensu dicit Menoch. de arbitrar. Casu 6
n. 13 Nisima, et Justina vitet foro ind. l. quidam
C. de testamentis n. 15. ego in hac opinione con-
tinere existimarem eo casu credendum esse
tore, Idcirco quod testes principali, et Reo
principali pro eorum testes interdum nemo esse, qui
inter homines, principalis de vinculo in causa
habetur esset omnia suspicione carent; omnes
affectibus sed ad causa, licet per contra, quod
dubitandum cogitem eorum testimonium
testimonium, eorum omnia sunt
fit, aut aliquid minus, vel ~~[illegible]~~ pro-
creditibus stando stat, quod opinione
esse videtur. unde ego similiter quorum
his hodiernis aliquis relinquendo, qui justis
affectibus ~~[illegible]~~ sed qui ei sit habendum
nit.

Verii principalis Dicendum et testes

100. etiam quasi solet dicam idem fuit
nota, erat omnia Mechanica sive principia
traecorum, quos Pythagoras Plato et Aristoteles
commendant, mediatores Apuleius, et interpretes
Arethius, et Scaevola epistola. Reo vinctus
parvis appellat l. 2. et l. 3. de pomerariis
quae ~~[illegible]~~ Lo §. 7. l. si mandatum 42 mandati
C. mil. de Sponsalibus Cujac lib. 11. observ. c. 13.
in recitat. ad ~~[illegible]~~ lib. C. si reum principem
ex delicto ad Virgil. lib. 9. Aeneid. Con-
sar Dulingens lib. 1. de Gres c. 57. quibus
assimilantur los concordes o casamentos
legitimos valde arridet illa sententia
regis fodere ipsam absolvit, non dat rem
dicit testimonium utraque parte consensu

Que el Reyes.

UVA.BHSC

et hinc plenam fidem facit. aut una pars ipsa
produxit interesse, et hinc facit semiplenam pro-
bationem, vel alius quilibet testis. Bernach
Consil. 92 n. 89. lib. 1. Socinus Senior Consilio
29 lib. 2. n. 16. et Consilio 31. n. 19. cum lib. 8 Ff.
in authentic. de testib. 6. quoniam V. prohibitionem
sic tamen forte sic capiendam est, nam suppositis
validitate contractus, litigant super aliquibus pactis
in eo contractu, et hinc interior fuit plenam
vel semiplenam probationem vitae illam aut
relatam; aut partes litigant super validitate con-
tractus, et ab precipitis velinon, et hinc media
tor si aliqua produxit; altera non conferente
plenam testis non est et semiplenam non fuit
propter affectionem quam habet ad partem
illam illum contractus cuius mediator exstitit. Ut
in authent. de instrument. cautel. ~~et~~ Ff. in his
~~verb. Vitrapio~~ adimplentium
chum ad memorandum ~~Petrus~~
~~nonensis Decis. 61 n. 1. Gama Decis. 61. et~~ Gam
rac. decisiones 60 illat. 16. Gama Decis 32 n. 1.
Petrus Bononiensis Decis. 61. n. 1.

101 Superiori doctrina minus etiam validis-
sime tenet, imo ad hoc ut testis semiplene
facere possit, et duo plenam equivalent quod multo
sit difficilius probatio testium. S. q. 60. n. 536 cum
Rubio decisio Mantica de Conjecturis ultim. voluntatis
lib. 6. tit. 3. n. 6. Cum ergo quando pro probandis
contractibus testimonium perhibet propinquia alicuius
suspicionis facit, adhuc semiplenam probationem non
inducit plenam affectio sustinendi contractus non
minuit plenam minuit.

Articulus 7.

De Testibus pro eo conductis

102 Communis et firma est apud omnes integrae fidei
sunt testes pro non debere conduci, adeo ut si quis
contra quem producit, probet testem sive pro con-
ductum, aut aliquo modo subornatum nulla fides
ei adhibenda sequat S. testium et V. Bedomus Rosset
Detestibus S. divus 33. De Sententiis S. 1. imprimis ad
S. Cornel. De falsis V. Cumul omni De Vita et honest.

UVA.BHSC

c. 14. sqq.

14 q. 2 et 3

clerici. c. licet causas deferebat. c. non sane 14
q. 5. c. planxit c. si testes. c. item testes 4 q. 3. c.
episcopi 35 q. 6. Lucent Bayerlin. Berlich. Pufen
fol. 1011. Struv. l. 4. t. 3. glossa 11. n. 5. Ritter Beleg
bestimmung n. 238. Meurer Beichtsiegel. Ebel
n. 4. alias 310. Meyard. Jurisdict. Gerichtsbarkeit
et Urtheil 579 n. 5. et 352 n. 1. et 3. Fanaticus. Mysin
criminale c. 2. q. 67. n. 236. Ruiz clericis ut
gendet ex eo, quia judex et testes assignant, hinc
quia suum officium magistri dicunt c. cum ab ar
ex. Brilla et Konigst. clericus. alterius si ipse ar
86 convenient, coram Sede Ordinari debet agere
coram quo reliquat DD. Nicolai Lithomatis 3. Decretal
cl. 3. in magnis indicis AS de Conditione Chur. 1
§. 3. ad 1. Gulielmum Drahaltrini; quo casu cum ex
assignantur judicibus, si judexis acquirit pro ex
monio legendo, velgalp. vel vero hujus dam
c. non licet 11. q. 3. Longius tex. vol. 2 et 3
conclus. ob rang causam, coram testimonio ab
disputation; aliunde quod jurisdictionem ex
desiste, ipse autem quatuor modis fieri
si sinere quia odio ejusque [illegible]
78. 11. q. 3. solidis judicibus fundamentis examinare
non fit. Unde merito testis ille, qui petitum aug
dispensatio gratiosa est, nullamque filium fecit; non tamen
sufficit testibus opponere hanc exceptionem, requiritur
namque quod opposita quoque omni exceptione
confirmetur cap licet causas de probationibus. qu
etiam si testes qui deponunt super predicta excepto
sint fama integri, ut ab eis contrario movemur
[illegible] consequenti refutant hi qui fuit opposita
[illegible] c. licet infra.

103 Superadicit deposit tex. in c. licet q. 3. desp
ob non revocatur ex sente in causa matrimon
etiam si testibus corruptis subpoenae, quia sen
difficilius apparet si excundatus desistere ter
Corinth 33 Bella jud. Stipulata sente falsis tes
corruptis nonteneat, nec exercitium mendaci
et ipsum in causis matrimonialibus, ingua magis
Ulrich tractat in non publicatum c. [illegible]
stringitur sententia et [illegible]. Deinde [illegible]
Ulrich tex. vol. c. sicut ex eo q. 3 sequent general

UVA.BHSC

Pontifex, aliquid eodem tempore plures uxores habere posse contra lex. in c. gaudemus de divortiis et similibus text. Quisque fortius nititur, quis eis proximior est, cujus denique permissu dispensandum consanguinitate inter virum et uxorem; eorum dispositio nihil minus quam sacramentum sentit sacramentum matrimonii, per sentiam latam privatim illum testis asserebant virum et uxorem nullo esse consanguinitate coniunctos, eos corruptos gratia pecuniarum testimonium falsitatis, cuique qui quaeris apud Ecclesiam 3. qui minime modum respondit, si vir aut uxor ad standum magis parsuit instigatus gratia testis depositio et adulterio cum duplex habeant; cum tamen si adhuc vir aut uxor secundus si contraxerit magis diligenter inquirant testes corruptos a corrupti interesse, et testes apparent, perquam gravia correctionis veritas possit comprobari. Quapropter testimonio Ecclesiae sententia primo prius non affert Pontifex aliquatenus cum testimonium admittendo interpretis Livium.

104 Et quidem et Cuiac. hic cum Pothier ad h. tex. affirmant dubitat est contrahendo matrimonium affinitatem. Etenim, si ratio matrimonii dat vir et blandes contraxerit magis sentit lata non Ecclesiae, quia cum statim sit primum matrimonium profitetur, si secundo contractum sit tenet, quamvis ipsum per causa publica non Ecclesiae, liceat sit in debitum [illegible] Dulcis [illegible] Condit. indeb. Hoc solo velle inquirere ceteris, quamvis secundum tale consolebatur secundum consilia speciem habent et prima testamenti ad c. latr. c. consanguinei de filiis clericorum c. laudabilis c. fraternitatis de [illegible] et maleficiis cumulis, quamvis [illegible] non [illegible] secundum magis finire controversias, primo quantum nulla aspectu furant deliberate per sentiam contulisse tunc postea, debeant testamenti, Deuteron. tex. ad [illegible] Condit. indeb. nam quod [illegible] causa indicio, hoc est indebitum non Ecclesiae, qui habet auctoritas et exercitio ius publicum, [illegible] non [illegible] Ecclesiae ius publicum, c. de [illegible] 13. h. t. de [illegible] Ecclesiae sententia matrimonii lata nunquam transit in rem judicatam.

+ vide exparte dispositionis lata fuit sententia

UVA.BHSC

[illegible] verum sensum respectu ex [illegible]
quidquid in contrarium [illegible] Otto Boulon in [illegible]
hac prinde authoritas [illegible] Mangiad [illegible] esse a
[illegible] vallibus coniugium non [illegible] Deinde
illud contra [illegible] et [illegible] fuit, quod [illegible]
[illegible] c. sicut: 30. adulterio [illegible] quia [illegible]
[illegible] secundas affirmat coniugium esse ad
terium, qui ergo credet a Pontifice tolera
tam atque et immane a quibusq; saecularibus, et non
tolerari posse aperiri etiam.

105. Quaerimus adhuc tert. tres mulieres
adulti sed vnus tantum exercitus est; inquit e
sonus retinendum esse sontem, an illum esse ca
mendum dicimus, sive vir aut vxor spontaneus con
serint mutuo, sive non consenserint, dicimus eum
tantum Pontifici constare, quod prima esse ma
nenda sit penitentia [illegible], non tamen sed ad
[illegible] effant [illegible] c. 27 ad L. Cornel. de sicar
16. [illegible] 5. q. 1. sed etiam propter adulterium ex
[illegible] Regula, quae dicimur damnum ex
[illegible] 21. 86 d.
alteri, qui contra damni dat c. quae
[illegible] 5. 1. q. 1. cui quidem [illegible] 29. 5. 13
[illegible] et damnatus L. nihil mutat [illegible]
de sponsis L. illicitis 5. sicut [illegible] in
esse, quando vir aut vxor appellandi non mu
tuo, sed [illegible] mulierum adulterium [illegible]
[illegible], sic et imperatur [illegible] de [illegible]
propter [illegible] et [illegible] [illegible]

106 Sed sicut [illegible] esse [illegible] in [illegible]
[illegible], non tamen [illegible] [illegible] [illegible]
eis liberi esse dominorum, non ipsa [illegible]
eis competere liberi [illegible] quae [illegible]
[illegible] [illegible], et similiter [illegible] [illegible]
[illegible] interrupta, habita [illegible] [illegible]
[illegible] testium c. Statuta 11. 5. p
[illegible] de [illegible] in 6. c. Litteras 4. pen
4. q. 3. L. quoniam liberi 11. C. [illegible] [illegible]
vel actor, vel [illegible] [illegible], [illegible]
ne, vel exceptio [illegible], [illegible] [illegible]
testimonio dicitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

c. Litteras 4. [illegible] 10 [illegible] [illegible]
4. q. 3.

UVA.BHSC

hoc [illegible] solere [illegible] exponendi [illegible] de
testib. c. 67. n. 270 Petrus Surdus Decis. Rot. 1.
c. 62 n. 11. Bonifac. in d. c. Statutum eo n. 92
alias enim testes essent suum officium lumen
non quod sine rumpitur, [illegible] causa & non
omne f. nullis [illegible] f. [illegible] debent sed
ipsi [illegible] quandoque. test. agnosc. multum enim
interest de testibus capient veldamnum certat
Lib. de Clarity Rom. ind. 2. quamvis libri [illegible]
dies 8 n. 11. sub his verbis: Ceterum est q. testes non di-
cunt [illegible] fuere, sed [illegible] f. fid. adhib. co-
rum si quasi hac colore testes sub pretexto dam-
norum aliquod summ. [illegible] eorum testimo-
nium erit [illegible] ut [illegible] testes fuerint
k. n. 11. Gregorius [illegible] in d. 26 tit. 16. partib. 3. Bart.
Franc. in c. [illegible] 1. de testib. et testif. quilat.
scribit ipse albat qui [illegible] vult non con-
[illegible] omnino [illegible] tempus [illegible] ipse affert
[illegible] permittit.

Consilio.

Articulus 8.

De cautione testium de [illegible] contrarium

107 Quando ipsi Legent in studio suspecti quaerit
tenet virtus sine depositionis [illegible] probare [illegible]
tentum iura tex. in d. illustris & [illegible] Dispi-
dis. Covarrubias lib. 1. Variar. c. 1. in pr. [illegible]
hoc [illegible] aperte sine ipsis confessis autem non
potest [illegible] tex. in l. [illegible] quorum de R. J. l.
[illegible] 62. [illegible], ac proinde testis testes suam testimonium mutare non potest cap.
Quia [illegible] R. J. in b. praesertim cum eo contrarium
testis consistit de depositio, quae cum ipse [illegible]
[illegible] non nocet k. c. illud 9. c. [illegible] 26. de testibus
c. [illegible] 7. in fine de testib. cogend. c. [illegible] 14.
[illegible] fuerint [illegible] c. [illegible]
7. de [illegible] c. [illegible] 9. [illegible] c. [illegible]
de probationibus c. [illegible] 8. [illegible] de [illegible] in
6. c. [illegible] c. [illegible] 1. c. [illegible] 1.6
3. 2. 9. l. [illegible] ad [illegible] f. [illegible]
[illegible] de testib. Donel. lib. 22 Com. c. 17. et lib. 27.

Franc. in [illegible] de testib. n. 12.

UVA BHSC

c. 7. et 9. [illegible] in c. cum [illegible]
mine [illegible] Hesius [illegible] [illegible]
l. [illegible] 25. n. 4. Castillo [illegible]
Cabarrus. lib. 2. Varia, c. 13 n. 8. a fin.

108. Perdit ex hac doctrina testis ille
celebris quorumvis communis exaggerat et
[illegible] ex [illegible] quando testis [illegible]
[illegible] in [illegible] cum [illegible]; [illegible] vero
[illegible] sente, aliud et prorsus contrarium et [illegible]
[illegible] deposuit, cui testimonio standum
[illegible] prima, an secunda vice. et [illegible]
est testimonium referunt Alexander Consil.
lib. 5. n. 10. glossa et interpretes in cap. [illegible]
[illegible] Bald. et [illegible] in l. si ex falsis C.
[illegible] transactionibus: [illegible] suam sententiam ex eo, [illegible]
testis, qui in [illegible] [illegible] [illegible] adhibere
et probatur exter. [illegible] testimonium [illegible]
et maxime [illegible] negantur et contradicit [illegible]
[illegible] [illegible] l. [illegible] negantur [illegible]
[illegible] alij exteriori testimonio standum [illegible]
[illegible] Decius [illegible] [illegible] Consilio [illegible]
[illegible] hanc [illegible] et communem opinionem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse quoniam ea quæ postremo [illegible] priori
derogant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 12 [illegible] [illegible] [illegible] 1. et hanc opinionem
sequitur Bartol. in l. fin. C. de [illegible]

109 ~~Deceptus tamen est Bartolus~~ Alij autem
[illegible] primi testimonii [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
Comun. opinion. [illegible] testis. Menchaca lib. 2. [illegible]
opin. Contrariis. [illegible] sequunt. c. 32 n. 2. [illegible]
Communiam [illegible] contra contractus [illegible] 803. [illegible]
ex voluntate testis qui iam deposuit, non [illegible]
[illegible] sua affirmari [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in 6. cum [illegible] et maxime cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

ab integrum commendatur humanis rebus publicis quæ
contraxerunt eadem L. 3. §. idem scribit de pecunia
et ~~[illegible]~~ in contractibus alterius pro ut ceteris
tantum non ex locus pactis L. Mutui 5. C. de obligat.
et act. L. ab emptione 58. de pactis ff. de rescind.
vend. L. 2. C. quando liceat a contract. discedere
§. ult. quibus mod. tollit obligat. ~~[illegible]~~
et ejus in dispositionem quandoque contraxerit
videtur in fraudem; et in hoc casu eadem ratio
est.

120 Cum ergo nobis etiam dubitatur videtur ex
dict. sen. inf. si pretaverunt 27. sed etsi negavit
de Julian de adulteris in. 1. negavit ne
sit mentis coactus in mendacio perseverat
qui demonstrare videntur servus ingenuus es causa
[illegible] quæ habetur publicanda esse, et si
negaverit torti, rediem torquent in quæstionem
hominis servi, in prima definitione perseverent, ita
ut verba ita interpretare videntur pari rationem, qui
semel in quæstione, vel torture negavit, iterum
definire a mendacio: §. 9. Credit 28. de quæstion.
aliquem si ex ea non confitentur quod, definiunt
causa posset quem publicanda esse, postquam
negaverit. Magnam difficultatem exponendi
hæc est 2. testimonio facto credendum esse, quia
ad eundem et ultimum tormentum pertinuerunt, quia
per ea et periculum et infamia ejus tollitur
L. de carnifex §. pen. L. de quæstion. authentica
C. de. h. t. §. fiscus. Hæc tamen doctrina exami-
nanda est, quando quis de altero tantum testi-
cabit, respondit ut in L. si pretaverit 27. §. 2.
et si negaverit, sunt tamen quædam erit quando
de se tormentis, aut in propria et alienorum
causa quis testificatur, quoniam tunc primi
testimonio credendum erit, etiam si postea
a judicium torti et intervallo aut juramento con-
trario dicat. Bartol. in. 1. §. quæstion. de quæ-
stionibus. Decius capitulo 175. et 189. Arcanus
consilio 61. column. 1. quia de parte aliorum in-
telligendo, non restituitur firmiter est, confer-

UVA.BHSC

que magis [illegible] consentit si semel fuit
[illegible] hanc doctrinam [illegible] Covar.
[illegible] lib. 2 Variar. c. 13. n. 8. Grop. [illegible]
[illegible] Bard. in l. 1 c. 27 [illegible] Cornel. [illegible]
[illegible]

111 Nongt. [illegible] inhaerentibus
[illegible] n. 1. c. [illegible] [illegible] haeretici in [illegible]
quo dicitur est [illegible] depositionem [illegible]
servato [illegible] commisam [illegible]
si prius [illegible] cum juramento. [illegible]
[illegible] [illegible] est in causa haeresis utrum [illegible]
[illegible] esse et [illegible] D. Diego de [illegible]
quest. 13. n. 12. [illegible] [illegible]
[illegible] 3. c. 9. c. 65. [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] sed non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] argument. [illegible]
[illegible] [illegible] aut alij [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] Zelo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] fuit assertum ab ipso concepta, quod et
ipse bona animo agnovit, prout natus fuit filius
et proprius talis viri semper habitus et reputatus
fuit, postmodum ipse multis contrarium fuit
habitus, tamen tacite firmavit, quod nisi fuit
an ipsius mulieris fructus percipere esset pro
ri dicto et respondet Pontifex [illegible]
secundum [illegible] fructus esse: fuit 1° ofer
ri [illegible] valida fit, 2° ex veniens [illegible] non sit
sit [illegible] quandoque 1° assertio simpliciter et facta
[illegible]. Cum difficultate omnino modo [illegible]
[illegible], de quibus Philippus Decius et [illegible] antiquis
ies in 1° c. [illegible] et [illegible] concessit. ad. [illegible]
lib. 7. [illegible]. c. 4. [illegible] n. 2. ad interrogand. [illegible] in [illegible]
83 83 de [illegible] et [illegible]. Clarus. lib. 3. quæst. de
fin. in L. 1. de [illegible]. Respondendum est regula
[illegible] semper [illegible] [illegible] esse [illegible] pro
nunc et simpliciter fuit. Verum in casu proposito id
non obstabit, quia maxima assertione [illegible]
[illegible] interfuerunt 1° assertio mulieris facta in re
[illegible] viri, qui ex causa [illegible] multum contulit
L. [illegible] 15. de probat. [illegible] ten. [illegible] spiritum
24 C. de contrah. et commit. stipulat. secundum
ipsius viri acceptio, [illegible] [illegible] et
communis amicorum et consanguineorum primis qui
omnia [illegible] multiplici juramentum honorant
[illegible] in d. c. [illegible] ex n. 41. et [illegible]
[illegible] cons. [illegible]. [illegible] loco.

113 Casum talem est dubitandum [illegible] nil. ex 27
de [illegible] de [illegible]. Ut quando [illegible] alicuius
[illegible] signum [illegible] si [illegible] scripsit, vel signum
adversus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

non facta fuit, quo casu si prima non fuit cum
mere gravia matura deliberatione 28. annorum
facta est, videndum est, quoniam tunc prima
pactio fore valuerit, et minus idoneus effectus
[31] [+] [illegible] argenti tem. [illegible] [illegible]
[illegible] dicit. an nullis et adeptae. [illegible]
[illegible] L. C. pactum notat Decius n. 23 consulte
[illegible]

114 Ultima nonus [illegible] pro cum
[illegible] quod [illegible] contractus ipsis
[illegible] infidelis, sed [illegible] Indicium commisit per
[illegible] Lex [illegible], [illegible] tamen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] argent. tem. [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] argent. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 81. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

mulier qui in carcere positum fuit non admittitur
ex quod infamis sit l. qui adulteria C. de probat. de
adulteriis. ex qua decisione refertur mulierem non es-
tam esse idoneam testem in causa criminali admittendam. Nec
obst. text. in l. 1. in principio ff. de quaestionibus 8. ad Julia maiest.
ibi: in quaestionibus legis maiestatis etiam mulieres audi-
ntur, consuetudinem dicunt Sergius Catilina mulier de-
tetexit; aliqui intelligunt. mulieres admitti in causis
laesae maiestatis, mulieres in aliis accusationibus crimi-
nalibus, mulieres admittendas non esse. Nam crimi-
nosum habet verbum illud etiam. Barthol. ind.
l. ut litigantes eligent ex istimant verbum illud
etiam referendum esse ad mulieres infames, itaque
testimonium admittat tantum criminosi delegandi causa
quemadmodum Jura Canonica mentis admittit in fo-
rum forum, ex tanta testimonia, crimen laesae
maiestatis adeo grave est ut infames non excludat
l. semper 7. ad Julia Maiest. Oblitus ergo in
illo loco non fuit an saltem mulier possit testi-
monium dare, sed an infamis, nam Bart. scalens
imaginatur, mulierem infamem esse admittendam
testimonium publicum tamen fateatur an faminam
infamem esse admittendam dicit. respondet quem
Gaym. Magis lex maiestatis etiam mulieres in-
fames admittit, quia Barthol. opposita conclu-
dens scilicet dicit esse si mulier ille quae detexit, cattiva
conversationem infamia notam gerebat, et ita ibi
Barthol. Lipsius consule Cujac. ind. l. inquisitionib.
in lib. 13. Papin. Vel dicam quod illud verbum
etiam ind. l. inquisitionibus emphasim aut misteriu
continere, dum ait Papinianus regulas proponere, non
quod in aliis judiciis criminalibus mulieres admittant, sed
ut eam admittis in tanto crimine esset comperta in quo
facilius ob atrocitatem deberet observari, quod ex text. in l. ex
ea. 16. de testib. non dubitari potest.

116 Sed quaeritur verum sit quod attento jure Civili tam in
causis criminalibus, quam Civilibus mulieres admittat ad dicendum
testimonium, quoniam causae civiles sunt Civilibus in quibus non
admittit, ut in tit. C. qui test. 20. §. mulier C. de test. §.
testes. Inst. eod. vbi Richard. et Vinnius. in codicillis au-
tem, et in tit. inter liberos et ad pias causas non deficiunt
interpretes, qui mulieres admittunt ad testimonium gl. in
auth. quod hoc C. de test. vbi notat Bald. Bartol. in

UVA.BHSC

l. hac consultissima. §. ex imperfecto infr. (de testis) l.
in l. (de sacros. eccles. Argely concil. 23. mulier
inde ad admitend. ad testimonium in penis ex. in c. pen.
infr. tit. quae ecclesiae hungariae ad proband.
investituras in civilibus feudorum. docet ibi Bald.
et de tota hac mata videndi sunt Farinac. de testib. q.
59. ex n. 1. usq ad 16. vide Dare Canonico agit
de porrea usq ad n. 32 mulierum testim. in
fore hoc tribuit etiam in causis criminalibus testim.
Menoch. de probat. cons. 762 n. 1. et cons. 1352 n. 3.
clarus in praxi q. 24 v. 2 pen. autem Canonica Pir
qui. de testib. Commutatibus in l. g. n. 61. Gratianus
Regula 2462.

illa vero mulier, quae viri vestis induit, nu in
libus nec in criminalibus testis esse potest c. si quando
30 dist. et reiicit hoc unum indumentum prohibet
est deuteronomij c. 22. non induetur mulier vestem
viri, neq vir utetur veste feminea: abominabile
enim est apud Deum qui facit haec. nisi forte
ex vel alterius causa, vel de mandatu Principis et ita
tenet Bayer. Sopp. in l. 8. tit. 16 partita 3. et
in d. c. si quae mulier qui alias longe ait. Hom
ny in omnibus causis probat testis, sicut mulier
nisi viriles prevalent l. 15. §. Nunc dicendum.

Denique lib. 2. de public. judiciis non est testis
20. et sicut asserit mulierem omnis vitium non
intestimonium reduci ad aequipolentiam et quod testis
nel. lib. 25. Com. ad Rhodum de testibus l. 1. mulier
omnis vitium testem esse non posse in criminalibus
omnis tamen qui impubes nondum testimonium
posse in causis civilibus, probat quam Sonia
l. 3. §. Lex Julia de testibus ibi quia impubes
cui opinion accedunt omnes interpretes, quas
contigit. Nisi tamen nec commodum afferre
est, nam sic sex illa filia sit Deus publicus sic
vi privatum, semper ad publicum spectat
et publicis testamentis. §. hoc solo affinis impu
non hoc testimonium licere in dicta Lex Jul
dentur inter in causis criminalibus admittendi
ex ad testimonij dictionem. Dissimulant mai
difficultatem. Bayer. Sopp. in l. 8 tit. 16 par
verbo calore omnis, ut probet quemadmodum
exempla in civilibus hic testimonia. Et ind. l. 3
dicit, nisi possit omnis et alias secundum
testem esse posse quando civiliter intendatur

damnum ex cap. legis Julij, vt accidit in l. 15. de accusationibus, hinc enim quantumvis judicium legis Julij mixtum et criminale sit, quasi civile legum tamen, vt lex impugnatur. Verum finita text. sed. §. legesque nimis generaliter et magis ad criminalia quam ad civile judicium pertinent, unde clare apparet non congruere illi hanc conclusionem.

119 Ex quibus tamen ipse existimo bona interpretatione dicendum tam in publicis quam in privatis delictis criminalibus non communem testimonium dicere posse probari ad L. 3. §. legesque. Neque text. ind. l. testimonium 20. de testibus in illis verbis aut qui minor viginti annis fuerit, nam eius sententia limitanda est ad accusationis causam ut ex ipsius text. ratione manifeste deprehendit, quique in criminalibus potest procedi, vel ex officio judicis, vel ad instantiam partis, vel alterius accusatoris. si l. 1. modo in causa procedatur, quicumque impubes non sit testis potest esse, ratione non causa procedatur per accusationem ab extraneo propositam; accusator non potest producere testem viginti annis minorem, nam hoc longitudo expirat impunita non remanere delicta l. ita vulnerata §. ad l. Aquilia, eamque causam accusatoris formulam non sit de accusatione. plerumque adversus istos sunt constituta, ne facile ad accusationem prosilient l. 7. de accusationibus, ne sit temerius, libido accusandi coercetur, alias ut suam accusationem probent producere possunt testes non minores viginti annorum, ut habetur sunt Marcad. Cone. Cl. 46 n. 14 et alibi congesti a Farinacio q. 58 Antonius Gomez 3. th. Carrer. c. 12. et alia non pro nostra sententia c. 8. 48 ex n. 207.

Articulus. 10.

De exceptionibus paupertatis, incarcerationis et obscuritatis.

Si honestae et bene dignae personae sit pauper non repellitur abstinendo, hinc vero sit testis, non propterea ipse solus non sufficit ad probandum testis Regno Ex signis testium testibus c. si testes 4 q. 3. Jam in l. non solum de accusationibus Mascardus consilio

Non expressa [illegible] de exceptionibus [illegible] temporis [illegible]

vt. [illegible]

UVA.BHSC

15 volum. 3. Socinus cons. 289 n. 3. Parisius
Consilio 164 n. 2. Ploris de litem faciendo §. 5
n. 17. Cynus in l. 3. C. de rebus creditis q. 7. Contra
sentam pauperem fieri et omnes alios testimonium
testimonio esse repellendum defendit Franciscus
Ditefilius 8. item si pauper, quamvis senatus, prae-
dicatorum, militum, qualitatis testimonium
per dixerint, cui se tradere tex. in l. Divus 8. c.
quibus de qualitate. Hanc definitionem relinquit
et publicis arbitris capit Legislatum Commentarius
2 Decer. c. 6. n. 8. hic enim confiteatur probat
an pauperis fides testimonii diminuat, et tamen
non dicit quod pauperis tex. in l. 3. Ditefilius
Inde venit defendere fides, vel tamen in ea fides
testimonii intelligenda in authentica Sacramentum
et testibus 8. Item quatenus affert in qua
hac causa etiam civili tempore interfuerit
esset qui non habuerit ut testis tantum, quam
causa ipse qui in suditione agit dicunt quam
Regnorum Sicilia in l. si confessus solut. matrim.
l. 2 et in l. 2. qui testes cogantur. Decius t. c.
civili 163 columna 4. et alii quos refert Commen-
tar. n. 8. Omnia ipsa hic publicis arbitris quae re-
linquenda; melius enim minus fides adhibe-
tur est pauperi, quam divitis, et de hac tractatione
consulatur Franciscus Caracciolus 2 Vanei. c. 20 n. 83
Farinac. de testib. q. 57. n. 1. et seq. Cardin. Pan-
ctone 163 lit. P. et tone 215. Ulcer D. Mar-
ctone 1155 n. 8. et 12. Menoch. de arbitr. c.
65 n. 12. et casu 96. n. 9. Ant. Fabrit. de tes-
tone tone 18. n. 29.

Modo citavit D. Mandelus lib. 2 c. 8.
t. 8. n. 215.

Vide quae circa doctrinam speculativi
provinciae allegata, et affirmat affectata pauperis
esse defendit Hieronymus ~~Fabricius~~ in tra-
ctatum probatio, nam ex dictis etiam hic de-
tis publicis arbitris relinquenda est, etiamsi
pauper non licet male testari si bonis mu-
neratus sudent qui conferit Bonag. in l. 2
et C. de professoribus lib. 10. Diodorus Domenichi
Gargnefby christiana fol. mihi 163 et 99 n.
fuit Philippus Cent. 1 mia C. de mediantibus vel
vade contrahent hypothecae doctrinae.

UVA-BHSC

Victima affinis Chry ind. L. 3. § Lege
Julia de testib. incertum, cum nemo esse
in incertis est, testes esse non posse ibi: quia in
vinculis, custodia ve publica ent. Chiny dei-
Kong ratio dissimile ex co, q. incertus
non intelligit liberum dicere. Sanchez de
Matr. l. 4. Trinac. de testib. q. 56 n. 180 et
seqq. ubi de incerto deponente disputat
Clarium cum testem esse non posse colligit
ex tex. ind. L. 3. § Lege Julia. 6: quia imp
bus sunt, non sicut homines testimonium
dicere non possunt, quia sensu carent, et ratio
nem non habent, dicunt Dom. C. lib. 25. Com
ad tit. de testib. c. 1. eodem modo carens aut
ille qui continuo et assidua usu, corrigitur
Baut extra fanum mentem est, ut colligit
ex tex. in § Mimo inst. de actionibus publicis
quas habent per Schis Claudian. in fin. ver
bis: servili amore baccha. ubi mulier inge
nua, quae se copulavit cum servo ut dicitur
impos mentis esse dicit amore servili obrisa
dicit condignissimus Schopano impius enble
matibus Regis Politici emblemate 24. nu
ritis igitur cohaes ad testimonium non admit
titur, ut notatur interpretes in c. a angula
de Vitabat honest. cleric. Ad Hyllanto tit.
Somes. d. c. 12. n. 49. Vol. item de testib.
Farinacius de testib. q. 56 n. 434. et
seqq. Bartol. in l. Praetorius 8. de
his qui sunt sui vel alieni juris

UVA BHSC

Articulus.

exceptionem nisi tex. verba: causam de qua agitur contingere non videt et agitur de exceptione solij criminis.

120 Calumnia mori assuit inter c. l. solij criminis pena ordinaria est pecuniaria, etiam si crimen ij dictum sit, et malum exceptionis, nam quamvis alij tessij si de criminibus absolum exceptionem dicuntur commisisse pena ordinaria mulctari nidebantur, cum in ijs acceptis secundum pena ordinaria non possunt, sed tamen criminis pena ordinaria mulctantur, ut si temporis angustiae liceant latius infamia diamus, contra hunc fac exceptione disputamus. Solij autem criminis dicunt illi, qui simul delinquunt, vel qui participes sunt eiusdem criminis, non vel, et ~~participes~~ fraudis et dolo, cum nulla scientia eis qui prohibere non potuit in culpa ipsi l. cui Pretor 10 §. quod ait, qui in fraudem Creditor. nisi forte is qui scit detegendo animum illius, qui delinquere tentabit fecisset delictum precaveret l. quisque §. C. ad l. Pulij de ciuitatis l. 1. C. de falsa moneta l. 2. Pulat 56. l. si seruata 7. ad l. Cornel. de Sicariis. Cæterum hi qui non nulla consij sunt, sed participes delictorum participant l. 1. C. de falsa moneta l. sequens 3. C. ad l. Pulij de ciuitatis l. si seruus 4. C. de noxalibus actionibus l. 1. §. quod ergo 21. et §. sequens 30 ad Pellamin. l. penult. similia quoque Ciceron dicit concedunt C. Curtius lib. 8. Capitolinus in Antonino Pio Cicero lib. 3. de officiis et lib. 2. de finibus.

121 Nunc adhuc quæstio est Cæterum est criminis socium ~~tollere~~ absolumus, non est dimittendus etiam in causa simonia ut habetur per ius. causam qui secundo distinc. c. cum calumnia 3. h. n. t. de exceptionibus c. 1 de confess. c. persona 20 distinct. c. fin. 15. dist. c. sine quato 30. 3. q. 7. c. Clerici 9. 14. Clerici 14. q. 3. l. si filium C. de Pedon. causa l. si ut C. de quæstionibus l. fin. C. de accusat. l. 1. §. cum heres ff. de quæst. cum alius iurisconsulti Doneil. lib. 25. com. c. 11. Wesenb. in comment. tit. 11. in pandec. n. 19 Menoch. de arbitrar. Casu 474 n. 13. Doneil. 378. n. 4. Mirus conclusionis 20 pendet ex eo, q.

UVA.BHSC

Monitis

Anomalis

sed an in eis regno Vat. possit ringer
ming admitti Vide Mathen. de
Reg. Regn. tit. 2. c. 8. 18. n. 215. qui
defendit fieri posse mon. mentum

122

sicut criminosus alterum accusare non potest, quia
mali cordis malo laborat et c. personae de
testib. ita similiter criminosus socio nullo modo
bonae famae, qui iniquitatis inventus est crimi-
cationum si delinquere iterum sit consortes
socius interrogari nondebet, etenim cogit, qui
crimen confessus est, infamis illis et sup-
effugit, conquestus cum testimonio in
nisi et testimonio testis dicunt Ma-
ras Comitis 189. ~~Marcand. et Rum~~
locis supra laudatis

Controvertunt Doctores an fieri possit
ad torturam socius criminis si legitime sit inter-
gatus et examinatus pari citatus. Plures existi-
legitimum testem esse, unum socium facere in
ad torturam, duos vero plures probant S. Ludovicus
12 de testib. Mascard. de probat. Conc. 1147. de
zabus. Criminali 17. n. 44. et alii ex
so existimant alii et magis recte socium non
esse idoneum ad torturam, nec si plures sint plures
probationes faciunt. Alii 9. 43. ex n.
inque c. ad n. 144 effert etiam torturam
adhibere in casu socio deponente contra
socium, cum sit criminosus et infamis, quia
sit ex quindecim tortura protinus unus socius
fauet sententiae et duo plures probant con-
socium. Mascardi sunt tales ad tortu-
tonis Sonus c. 12. n. 19 chap. famae. Ca-
cilio 75.

Sed non licitum est superiori tempore
Liut 21. de sponsis. Sed exigere de audit cri-
mis socius ad accusandum et dicendum testimonia
adhibitis incriminis simonis. Quam ob rem
dicitur si aliquando alterum de simonia
agitasse, nunquam aut civiliter aut criminaliter
et civiliter aliter socius criminis admittitur
ad testimonium dicendum, quapropter vinculo
è lib. ind. c. liat. contingit si agat criminis
non admittitur et dicit S. Ludovicus 10. c. 1. de testib.
6. dist. 9 20 dimanet ex diversis in quibus
hic, quod infert in causa criminali sunt Sanc
in c. 1. de confess. in 1. 2. et 3. tom. dubitandi
solum est. text. in c. sane 15 q. 3 quibus

gatis et indistincte omnes admittit ad accusandum in
crimine simonie, cuique clericis etiam criminis
socios admittit absque indicio simonie ad testimo-
nium dicendum, cum accusatio et testimonium esse
correspondent regulariter l. 6. de accusat. cum vulgat.
cui difficultati respondere potest text. in c. sicut
quantumvis quod Legislator limitandum esse in
hoc casu crimine, qui accusator esse non po-
test ex regula decretorum quod supra dictum est. Ve-
rum etsi dicamus criminosos admittendos ad accu-
sandum in causa simonie, adhuc dicere possumus
testimonium non dicimus. Cum testis et accusator
longe differant, non ad dicendum testimonium
admittendi debent qui similia mala laborant, tum
enim fidei fundamentum ut diximus consistit
in testibus, ac proinde admittendi videbantur, qui
eodem crimine nitebantur ex omnibus proxime
expensis; in accusatore autem non desinit ita
diligenter vigilare quemadmodum accusatio sola non defuit
ut reus damnetur nisi inveniatur aliquis pro-
bationum, quam obrem ~~nullum est mandatum~~
~~nisi ipsum quod similia laborant non admittantur~~
Pyrrhus in c. clarae 15. q. 3. nullum est man-
datum in eo quod similia laborantes mores
admittant ad accusandum in crimine simo-
nie. Sed ad hoc videtur dicendum.

Verum quidem adhuc repugnare videtur ter-
mis canonum 3. de testibus. Proponit ibi clericus
concubinarius admittit ad probandum causam concu-
bina, qui se cum eodem clerico commisisse quod
crimen socius admittit ad testimonium quando
quod admittit concubina, qui particeps fuit eius
dem criminis, neque clericus accusabat. Huic
difficultati respondere possumus cum Sylve-
stro et Panormitano ad d. c. quoniam ibi de
clericis non fuisse actum criminaliter, sed
civiliter, quamobrem criminosi non potuit
admitti ad testificandum ita tamen ut eius
testimonium tantum sufficiens ad plenam proba-
tionem sed de modicum tantum, ut ex eo esset
iudex instructus ad probandum procedere.

UVA.BHSC

Chain oppos. idem text. inl. dicto
Austria verba. millies verbis caput mandatum
extat, quod Pius Pius cum plerumque pro
sub edicto proposuit ut Ivenalis cum appel
lant Cathari interrogent eos de fide et reli
gione, et interrogationis Cathari inclusos ab
signatis ad cognitionem Magistratus mittant
Cum ipse Cathari interrogent de fide et reli
gione, manifeste quidem videt fore crimen
et testimonium dicendi admittis debere. Dicta
tepay d'Ricardy d'Estient prius animadverte
derum Ivenalis illos, qui disciplina pu
et mores corrigendos sufficiant et secundum
quietem et pacem plebemiare, prorum mu
lerat Cathari et caeteriquentes conquirere
prehendere, et denuntiare L. Dri. C. Nonn
7. de muneribus et honoribus. L. Nonnulli de Dedi
11. de Custodia reorum. L. 5. de Ivenalis lib. 1
de quibus intelligendis c. Tertullian. in Apolog
c. 12. et tep. in l. superscriptis q. C. de Sacro
lib. 10. L. nemo 21. C. Theodos. de Decur
gibus. quod munus et officium institutum
fuit ad Octaviani Augusti praetorium ibi es cap
32. quam Cantiuncula dispositionem continuat
Dicerius ut reperit ~~idem~~ praetorium in eo c. 37
ad verba intelligentia de Annona in l. 1. C. de Mu
neribus lib. 10. quo sensu et capiendi et de
gramus in l. 1. §. quia 12 ibi: et sane debet
Chain disposito militis stationarii habere
ad vendendi popularis quietis de ofl. Pre
torio.

Dicti chain. et intelligendis tempore ill.
Theodosius de pugnatis: in signis pugnatis
Ore denuntio qui quidem prius proposita de
L. non solum 4. C. Theodosiano. de denuntia
tionibus critica manu Cujacii int. q. C. de
fisci qui censet emendandum esse tempore
nos §. 1. substituendo q. loco illius verbi
verbum pugi confundens Ivenalis cum pro
Cajetani de quibus Imperatores in l. 2. C. Theodosiano
Dispositis, et Arianis non tempus litteras Infeste

UVA.BHSC

et cum Romae in d. l. omnia C. de Praescriptis. Debitis
etiam fuit mentio text. in cap. l. 23. §. 1. ibi
quos Praeses publicis praeis vigilantia petitabat. Cum
verba Publicis Consulibus licebit ut ibi fecit glossa
id de Praesidibus aliquos publicos quibus habere et
conservare speculatores illex insinuabat Cujac. lib. 1. Observ.
c. 31. Unde Christus Dominus Praesidibus vocari solet
idest Primus praeis ut Lactantius Verba in ad
versarios c. 12. n. 34. Particulam de Praesidibus vide
Bynkershoek de magistratibus municipalibus c. 18
et lib. 2. Variar. c. 266. et in notitia imperii Orien
tis c. 74. et in notitia Occidentis c. 18. Boradelle
hf. 1. Politic. c. 13. n. 61. et c. 21. n. 16. Revard.
lib. 4. Variar. c. 12. Caspar Ordeniger. lib. 7. de
Imperiis Rom. c. 22.

126 Quibus sic praehabitis dicendum est pro crimi
cabitur et l. Divus 6. de Custod. Reor. Ut famosos
latrones de iniis interrogari ob criminis atrocita
tem, praesertim quam sobrius ad dicendum testimonium
admittit, ut sic facilius in iniis possit inquiri; ca
terum latronibus non adeo credendum est, ut illorum
fides omnino integra sit, sed ut fides tantum ipsorum
in iniis possit obtineri adversus socios inquisi
tione l. obstinatum 7. C. de Iniis, praesertim latronum
tormentis quaerendum est, sicuti et socii testimonium
admittit in crimine falsae monetae l. 1. C. de
falsa moneta ibi. qui observanda multo magis
sunt in crimine laesae maiestatis ut ex d. l. 1.
iunctis L. 2. C. eodem. colligit Millius verbis:
obnoxii maiestati Civium conscientiae.

127 Nonest omittendum in hac ~~[illegible]~~ dubi
tatione textum l. si percusserit 6. ad Silanian. ubi
verbis. et si percusserit carnifex, tamen habenda
quaestio est ut cadis mandatur minuatur. Si socius
criminis ad testimonium admittitur. Adhaec debi
tationem componendam pymitto de natura illa
magna causa esse Rhodiorum cuiusque in fa
milia sua, hoc a servis suis occisus esse dicit
alii non posse, nec bona possessionem petere antequam
dominum familiae quaestio publice habuerit, tormenta
ei adhibita, neque dominus servos qui sub

UVA.BHSC

eodem tecto vivunt; aliquis heredibus adi-
antequam omnes filii sub eodem tecto vi-
vent publicanti questionis, in eo statu est ut alter
rede qui adiit auferat, quasi ab indigno fu-
g. applicat l. 5. §. 1. ad Sellemian. l. Publicianam
§. 2. et l. cum fratrem g. de rebus eorum. Co. et ibi
Doctores quibus ut indigno. De familia autem ag-
habetur non tantum, si percussor in carcere sit a
rum ubi sicut carceres adhuc ut cadaver
dator inquirator ut refert Paulus in l. 1. §. 1.
cusor.

128 Cum dicti textus principium non sit con-
cludendus, ut de percussore tantum habeat
questio, utpote ubi est, sed de familia, non de
percussore posita Paulus subiungit ipsum mea
questionis dandum esse et prodest scilicet ma
ledicorum cum carnifex mandatum principis
percussorem puniendum esse c. l. de homicidiis
quemcumque et cateri puniuntur, id est cateri serui
sub eodem tecto fuerint, quorum nec auxilio
nec opem tulerint, non vero cateri mandatum
ut principis nunc semper fecit. Carnifex autem
cusor dicitur ille, qui homicidium committit, in
dicis iussu, apparet per probatos legitimos
qui quidem dumtaxat interrogari debet, ne
esset dicis dicis. Recuperet recipiat alienum ne
debet torqueri cum qui de se confessus est ut
6. d. cum qui de quibusdam l. ult. c. de accusa-
tionibus, tamen cum hoc delictum atrocissimum
§. committere alicui mandante, fortasse ob inimi-
citiam et secutam mortem occasionem quibusdam
sic torquendi et postea interrogari debet, qui
mandatum principis adimpleverit et principis
et allegiantiae, qui interrogatus et per tormenta
ipsi exhibuerit, illi qui pacem habent de
delicti quantum adversus ipsum accusatorem non
allegant, certum nemo est accusatorem principis
principem dicitur occidere et
de officiali in C. gravissimum crimen crimen
est hominem, qui pro tantum facinus opera
dat, percussit vel commota vel caeptum al
incautum quidem et insertum aliquem sanum

UVA.BHSC

mica. at clerici & pueri n. 41. Covarr. in Regi
cid. c. 76 Caveras in Consuetudines Burgundiae
rubr. 1. 6. Wand. n. 7. Pater Medina de Sacr. et
Poenit. tr. 4. disp. 25. punct. 4. Tomy tr. 3. Var.
c. 3. n. 11. qui eodem c. ex n. 40. vetat esse in
omne mendacium esse assumendum sed pecunia
corrumpitur; nec enim abominandum crimen
committit, cum hominis vitam, quae maximi
pretij est, corruptis turpitudine pretij veneficiis
commutare faciat et qui pecunia incautos sem
per sibi non infortunium occidat, quo citius
interiori parare quam alios simplex mortis orbet
pleni cum magis enormes furiosus perpetrant.

125 Covarrubias lib. 2. Varior c. 20 n. 10. exemplo
rem probat, ait crimen quod si suspicam causam
abortionis dederit, poenas sequitur abortus infantis
iam animati pari morte puniri l. penult. c. de
l. Cornelia de Sicariis l. Divus de extraordinariis crimi
nibus. Si vero abortus sit infantis nondum anima
ti civilis extraordinaria paenae plectit l. si mulierem
de l. Cornel. de Sicariis Imaus Papiae Imaus vul
l. 8. decisio ad Rem Fillemon. et notat in Cicero
qui de homicidio. Verum si nec mors nec abortus
fuerit ex parte delinquentis, vilis et abjecta conditionis
homo, demuntur est in Metallum Romae in
insulam relegandus est amissis omnibus bonis
l. Nigrinus aliquid l. qui pecunia l. Deportatio si fari
nae vero qui de pecunia fatum etiam nondum
animatum potionis Romae abegerit, ut lauren
fuerit ei qui vinti subditus est, mortis paenam
punit l. Cicero 3 de Leg. cuius legis
elegantior apud eum Cicero in oratione pro
Cluentio, ita inquit eam feminam detestandam, per
sitam esse, suae spem propagationis, memoriam hominis
nominis, hospitium generis, heredem familiae, originem
rem, reipublicae civem procreavit, cuius abortus
punit mulier, qui pecunia accepta paenam in
Dem animatum abigit, quam ille qui simpli
citer abigit, Doctor Decius Cardinalis Velle
ri in Commentariis ubi proxime.

Etiam ex Pontifice poenae possunt expendi in
ortu crimen a Deli judicij et eius poenam.

UVA BHSC

ten. inc. si aliquis §. c. Niat 20 de homicid.
aliquando, c. quod vero 8 c. Missos 32. q. 2. c.
Consulisti 20. 32. q. 2. c. Nadmatey 114. d.
Conferat. dist. 4. c. nefas 56. dist. Concilio
Mordense suffrane 2. §. 2. Concilio Regum
tinum sub scene 4. Canone 21 notis gregor.
Gregorij 14 in bullario [illegible] 2. constit. 2.
Vers Magestinus 80 Roger card. et consulto
lib. 6. c. 5. Dicty Gregorij Hieron. de homine
c. 29. et 30. Dicty Thomas lib. 2. contra gen.
c. 89. Dermilian. in tractatu c. 9. Simpl.
lib. 4. arcaguit. c. 8. et tetes expendi possunt
cander tractatus, Ovidius lib. 2 Amorum
gia 4 et Juvenalis satir. 6.

Verum licet paulatim coram [illegible] dicto
etiam inidiviniter in [illegible] L. Cicero de
aliquibus ipsa confirmanda [illegible]
Dionysius authoritate Cicero quo infra
vera nisi non falsi. Et Seneca de [illegible]
Philosophorum et Poetarum [illegible] authoritate
citari est in L. 1. de [illegible] quaestor.

Ubinor scire in L. Cicero legatis author
tate Cicero, et licet sic extra nostram tractatu
non licuit mihi punctare hoc in fides non [illegible]
[illegible] mo frequentissime [illegible] Petrarcam [illegible]
Philosophorum et Poetarum [illegible] authoritate
citata est in L. 1. de [illegible] quaestor. L. 2. 3. et
Dicty §. septimo mense 12. de statu hominum
L. Mistato 3. §. vlt. de sui et legitim. hered. [illegible]
[illegible] 66 de [illegible] L. qui quadringenta [illegible]
L. Falcidia §. si pater 36 de solutis L. 2. de
legij §. intantum 6. §. vlt. Doctor, [illegible]
de donat. causa mort. §. 1. inst. de [illegible]
§. 1. §. 1. de contrah. empt. §. 3. inst. de emp.
vend. §. autfuite 16 §. eiusdem legatorij [illegible]
13 §. 1. ad L. Jul. de adult. Aplaue [illegible]
ad [illegible] Cujac. consule Mornac. [illegible]
parentelis lib. 2. c. 12. Cujac. lib. 19. obser. [illegible]
et 19. [illegible] Papin. in L. 9. §. circa ad [illegible]
et Latinus Defarni c. 16. §. vnico ex n. 8.

UVA.BHSC

Sectio 3.

Discutiuntur alij quæstiones ad nostrum textum pertinentes.

Articulus 1.

An obiicien exceptione teneatur actione injuriarum et peccatum lethale committat.

Postquam explicuimus frequentiores exceptiones quæ in judiciis solent opponi. Videndum est an mortaliter peccet, qui eas ~~opponit~~ obiicit quando crimina opposita, vel notam vel infamiam irrogant testibus. Ideo dubitandi deduxit Lxco. quia aliquid crimine detegere, et quæque occulte peccatum est c. sententia 2. q. 7. c. summa iniquitate 3. q. 1. c. sacerdos dist. 45. ordinarij argum. tex. in l. 2. C. quando et quomodo querela per debitor. l. quisquis C. de injuriis. Contrarium tamen dicendum est ~~[illegible]~~ licitum, nempe esse obiicere testibus crimina ex iusta causa; pars enim, quæ ipse obiicit suspecto videtur, et consequenter non peccat quia nemini fecit injuriam c. accusatores 46 dist. c. cum crimen 2. q. 8. Navarrus in Manuali c. 18. n. 30. Diaz Thomas 2. 2. q. 70. art. 3. Unde enim si crimen occultum sit potest obiici testibus, quia potest opponi, nam cum testibus testibus opponenti possit ad defendendum se, vel sua, licitum est testem repellere illis modis adhuc sunt designati argum. tex. in l. injuriarum 13. §. 2. et §. qui fuit de injuriis l. flumina §. item Pacamus de damno infect. Hæc tamen doctrina intelligenda est, quando opponens exceptiones probabiles, alioquin si opponat et obiicit non probabiles testem efficit idoneum quia potest d. c. accusatores 46 dist. c. clericis 2. q. 7. ubi sentiunt Philiqus Ocaña et Panormitanus in pro text. et Bellon ibidem n. 39 cum Bulanti Regula Mulierum c. 25. q. 28.

Unde non illegitime Lymitur testis non competere actionem injuriarum ad ipsum opponentem quia cum ipse suspecta videtur in opponendo, obiicit testi facere non videtur ut notat Bellon, Angelus et Sylvo. ubi. sin quod aliqui juris eiusmodi actionem hanc beram esse distinctis, non vulgaris hoc mangrelis

UVA.BHSC

quando exigens probavit exceptione, tamen
quando ipsum non habuit, ~~tamen~~ cum non e
esset a crimine diffamationis, propterea ex hi
mare posse testem adversus excipientem agere in
Judicium. Alij vero arbitrantur actionem injuri
arum non competere adversus opponentem etsi non
probet exceptionem oppositam, quia injuria sine
affectu injuriandi non irrogatur L. illud 3. §. sed
de injuriis, opponens vero non animum injuri
andi sed appellandi habet. Ratamen omnia
ad ~~[illegible]~~ concordiam redigunt et cau
advocatorum; cauti enim advocati quando op
nunt ~~[illegible]~~ exceptionem adversus testes, protestan
permisso juramento, non ex malitia quam
injuriandi opponere habent Claus. in pract.
criminali lib. ~~[illegible]~~ §. 8. fin. q.ª 53. N.º 1. cavent tam
Retusus tomo the. tit. de reprobat. testium ar
§. fortasse.

Sunt aliqui ergo procedere causa, in qua
tione quamvis strictæ exceptiones plenè non
dubitamen de ei opponant aliqua quando
velindaha quibus exigens potuit motus ad to
judicium excusabile disputatio ut in specie refert
Felinus in mo tep. n. fin. Retusus loco supra
citato n. 6. Mandano tit. de injuriis n. 5. ad fin.
Menochio in practica lib. de testibus et de testium
publicis n. 15. pag. mihi 494. Paterno de Judicio
stato injuriae officialis c. 2. n. 2. Verum si exce
contra testem proponit etiam probata non esset
cius de ejus destitutionem observandam, tali
testatio non relevaret quoniam tunc manifes
apprehendit animus injuriandi Paterno loco
to c. 1. n. 3. et similiter docet Covarruvias lib. 1. Var
c. 1. n. 6. in prin. ex. casu ito protestatio non
vat, quia facto contrario esset protestationi in
cum Ferrariensis de Consist. ubi Rega n. 90. c. 1. de
nibus St. de appellationibus.

Agitatur deinceps ab interpretibus alia quæstio
scilicet eo casu quo exigens non tenetur actio
injuriarum, quia ~~[illegible]~~ protestatione formam cum
juramento exigit plenus, prius non probant, sed
plere condemnari habet in expensis, quas fecit pro

adverse in relevantibus testibus ac exceptionibus obiicis
Parochianorum in contrarium testibus nisi forte antea
eo casu excusari possit à condemnatione exceptio-
num, quo obiicitur crimine posset probari deceptum
fuisse testibus, quorum testimonio exceptiones pro-
bare tentabat. docent Felin. in rubr. c. Dilexit. n.
penult. Rebuffus tho 3. de reprobat. test. art. 5. glossa
ult. Maria n. 6. Consultatione tamen affirmat ut
etiam si obiicientes exceptiones non probent, dumodo
adsint aliqua indicia quibus motivi praestet ad
obiicientem pellendum condemnatio in expensis
Rebuffus in declaratione exceptionum adducto ab
Azevedo in L. 1. tit. 8. lib. 4. Recollationis ex n. 32.
ubi Boerium et alios refert. Illud etiam adverten-
dum est si causa aequa agitur parvi momenti et
fere nullius praejudicii, obiicientem crimen
vel infamiam testibus non excusari apposito
morali, in quando exceptio obiicitur parvi, aut
nihil conferunt ad causae victoriam docet D. Thomas
2.2.ae q. 73. art. 3.

Quando enim causae est parvi momenti et
exceptiones obiicitur sunt occultae imminent notam
vel infamiam testibus iudicium opponentem
magnum punctum committere et probatur exemplo
Joseph filioli mulieri adulterae non esse regardan-
absolutionem etiam si non restituat dotem et
hereditatem filiis legitimis, quam acquisierunt
filii ex adulterio Joseph cap. obiicit de parentibus
et remissionibus; metuit enim vita periclitaretur
si hereditatem restituerit et quamvis sibi imputare
debeat praeter adulterii crimen adhuc
fuisse depositationem nonnemo tamen tenetur cum
tanto dispendio vitae et honoris iactura restitutionem
fieri facere verbo adulterium q. 1. Lorcho 3. tract.
moral. lib. 5. c. 6. Cornelius in lex punitur 14.
c. 3. n. 6 Balbo tract. n. 41. Adde nec adulterae
tenetur legitimis filiis hereditatem restituere cum peri-
culo famae, exempli gr. si sit in extremis et
in periculo mortis constituta, licet nonnulli in-
terpretes contrarium sentiant apud Balbo
n. 43. tamen communiter

approbat et vulgo tradit in cap. plerunq. de Sponsis inter. vir.

Nec supradicta infringet dicere quod Falsus et Chirtonius exhibuit in causa capitis adversus Semproniu teneri pala affirmare se falsum dixisse depositione sua teneri etiam cum periculo vitae, nam adhuc inter omnes et alterius causi, maxima versat differentia quippe si ille in causa sit vt Sempronius innocens morte damnet innocentem teneri liberare etiam cum propria vitae dispendio, quia mario Sempronij ex eius dimanavit malo et cum vita cunctis rebus sit praecitior, tenetur falsi deponens efficio vt damnatio sequatur teneri proculdubio illud damnum separare; aliud vero dumtaxat teneri ad restitutionem bonorum, quae fine tanti momenti, si cum vita comparentur ac proinde non teneri restitutionem facere cum detrimento aut vitae, aut bonorum Balboa d. n. 5. hac diximus vt dignoscerent quanta cum cautione debeant crimina occulta, etiamsi ex illter aliqua bonorum iactura vt vere advertunt Doctores Antoninus 2a. q. tit. 1. c. 1. §. 6. Soto de iust. et iure lib. 4. q. 7. a. 1. ad 2um Medina de restit. q. 3. caus. 4 de inferior multo magis debere peccata tegi causa et parvi momenti vt tam supradicta

Articulus. 2us

Sub quo tempore, et termino debeant opponi exceptiones, et an in appellationis causa.

Ex hac questione sentiet civitas cum quo hunc tractatum nam si objicitur congruo tempore existiat proculdubio a Judice repellitur. Diuinque et hic communi approbatione an causa antequam attestationes publicentur, publicatis non exceptiones renovent etiam cap. petitum de appell. nullam nequeunt facta publicatione testium, aut non fieri sicut a publicatione terminus adgrandum, sine ad

propter detrimentum bonorum

UVA.BHSC

possunt exceptiones illas repelli ut infinitas licet. Accedunt
responsa 21. n. 7. quorum tamen nulla cuiquam posset
imputari pro eo quod exceptiones non obiecerit, ac non
probaverit, quandoquidem ex infinitis judicij publicatio
facta non fuit, vel ipsa non fuit admissa, adeoque re-
pulsam ex eadem judicij infinitio licet ipse opposuerit
in tempore. Rursus etiam possunt exceptiones ope-
ris post publicatas attestationes contra testes quam
ex ipso processu constat obiectionum veritas non enim
ante frustra timor subornationis. Denique quorum etiam
possunt, quando post testes oppositi falsitatem ex
vita corruptionis, vel illam ipso jure quod nulli
aut civili testem repellit attestationis dicendo, prout
q. testes criminosi tel minor l. 3. §. lege publica de
testib. civili q. testis ob hereditas Dilaeus Berg. lib.
2. tit. 4. lib. 3. Ordinamenti criminalis 2. responsa
21.

Verum nisi regula scilicet exceptiones omnes
de ante publicatis attestationis videntur testam
nisi tempt. in c. l. h. t. ingressus aliud ante sententiam
opponi possit contra testes: f. n. debemus eius deci-
sione limitare solum ad tempus publicatum
attestationum. Sed Respondendum cum Balbo
luc. n. . nisi capitis l. sentam ex audiendi
ut ex decisionibus int. c. opportunum de
testib. ita ut post publicationem opponi non possint
exceptiones contra testes, nisi quis probaverit, vel
invenerit post publicationem scilicet crimina
dicendi testis et frequenter [illegible] ne
DD. int. c. opportunum.

Circa secundam quaestionem, quam contra
vertunt integrae an liceat exceptiones non
oppositas int. [illegible] posset oppositi in 2.
[illegible] in practica c. 18. n. 4. ubi praeter
opinione alias contrarium affirmant

Diversa post publicatas attestationes pos-
sunt probata repellendo cum ut ratio diversa
et ab eis elegans et q. exceptiones huiusmodi sunt
odiosae, ideo q. testimonium V. interpretum 24. de

UVA.BHSC

Q penij c. Cum dilectus in 6. Panormitan. in
d. dilectis in fine de testib. Deinde q. publicat.
est conclusio publicationis, datur copia partibus
c. ex parte, Ideoque pos. et propt. Bartol. in l.
desponsam de ritu nup. Bald. in l. acceptum
de custodiam columna fin. ac prinde si partes
te vel expresse renunciant hac termino publi-
cationis admitti amplius nonnullent ad recipi-
endo testes, nec pro eum testimonij et ofer-
mi diversion dejure similiter adter. in l. mi-
37. Dominorum plane in Clement. 1. de prae-
nibus Conventuum in quibus c. 26. n. 4. v.
Pecunia dicit. 245. n. 7. Si autem pars ap-
ta non probaverit dubia, vel partes adverse
impedire recte potuit ad probatio non admit-
ibidem eum te appel non constat l. A. de do-
et temporal. praescript. Panormitan. in c. praeter
de testib.

Circa 2.am quaestionem quam contentam
interpretes an debeat exceptio, quae in Ordi-
nario in 1.a instantia posset opponi in 2.a Con-
ventu in praeter. c. 48. n. 5. ubi proprie praeter
alias contra existimavit exceptionem oppo-
tam in 1.a instantia non tamen probatam
posse opponi et probari in 2.a appellationis in-
stantia; mouetur duplici ratione, prima desumpta
ex tex. in c. postulatum de testib., quod dicit
est possessorium in 2.a instantia, quidquid in
opponi potest antecedentem, cum igitur exclu-
dit antecedentem opponi posse ~~[illegible]~~ in
instantia testibus exceptionis, non mea ratione
debet eas opponi, et iterum probari posse in 2.a
appellationis instantia. Secunda desumpta ex
textu ~~non probare (de temporibus appellationum~~
c. cum Joannes de fide instrumentorum ex
tex. in l. perhaec (de temporibus appellat. in
Quibus tanquam causam illa proponit Ex-
pugnatio observanda in appellationis instantia non
allegata allegabo, et non probata probabo; et
ideo exceptionem probatam fuisse in 1.a instantia
recte probari poterit in 2.a et ita in Gratiosus
Pistorio in suis indicis testibus Conventus.

UVA.BHSC

Contrarium sententiae tenet
hic Arendano responso 21. n. 7. cum cap.
Petrum lib. 2. c. 5. n. 25 Bilaus Perez in l.
2. tit. 4. lib. tertio Ordinamenti etaliq; abrogat. ita
ii asserentes in 2a. instantia non posse opponi
exceptiones, quae minime oppositae non fuit. effir-
mant praesertim ex regula tex. nec. fraterni
taliq; detestabili et in Clementina 2. eodem. ~~[illegible]~~ ha-
bita decisum est facilius non licere testes producere pro
publicatis attestationes propter diuturnitatis peri-
culum: ergo multo minus in appellationis
instantia cum maiori periculo admittuntur.

Sicutam tamen est ut hoc subtilitas dilata-
ta maneat. Adversus novos testes productos in 2a.
instantia reiicere opponi exceptiones, sicut oppo-
ni possunt in 1a. instantia adversus testes in ipsa
productos. Contra adversus testes productos in
2a. instantia repulsae opponi non possunt in 1a.
quia cum ex eadem fraternitatis detestabili
defunt. Clement. 2. eodem. Nulla hic consideran-
dae has opiniones contrarias Carlos Covarrubias
d. n. 5. etaliq; interpretes illam limitationem am-
mendant testes scilicet produci in 1a. instan-
tia posse opponi repulsas in 2a. quando opponen-
tibus gravamina non tamen post ipsam pro-
latam sententiam. etiam in locis cassis (ubi provinci-
n. Expedimus adhuc ut possint opponi excep-
tiones post attestationes publicatas) possunt adhuc
exceptiones seu repulsae in 2a. instantia etiam ad-
dhuc ita taliq; ordine.

Articulus 3.

An possit Judex ex officio testes repellere
~~quando~~ pro exceptiones in opposuerint
Castrensis in 1. tomus 8. pacis repetitae de
pacis n. 13. Rocchus decis. 321 n. 4. ~~[illegible]~~
etiam contrarium ab eo relati affirmant Julianus
posse ex officio pro testem tanquam repellere
habere, cui eidem non adhibere, et ipsator
vocans illum testis exceptiones dicuntur, dum de
consent ex actis processus ~~[illegible]~~ hac opinio probat ex lege
in l. quos potuisse depositendo ob in hac verba

UVA.BHSC

Quia prohibet Rector apud se familiare, omnino
prohibet etiam ab officiis, facit ipsum esse
Commissarium alia Conc. Judicis officium exercere
non possit, nisi q. actor et reus, qui non ex
legitimis causis vitare testes approbare, Extenditur
text. cum in Videtur potestatem actoris vel
non posse impedire Judicis officium. Alia etiam
de ratione eadem opinio fuit. Certum enim
est notorium ex actis allegari debere Coram
alio congruit Mic. Raymundus Detestam. §. 1
n. 3. §. si Exceptionis consentiens ex actis probari
solum potest, verum etiam debet testem repel-
re, quandoquidem adeo ipsum facit suspectum
ac qui tribus partium omnium L. quidam
detestatur. Eadem porro opinion fuit Spe-
culator, et scribunt testes ex officio in
quibus arguit consanguinei, affines, domesti-
affinitatis aliquod vinculum, et unus cum
quibus testimonia generalia dicuntur, sed
certum fuisse videtur nisi a parte inde
testes obiecta sit ipsi fuerint, et ideo testes
repulsos habere non exceptionem tractat
Speculator dynamis.

Alij ex contrario sentiunt non esse sufficiens
ex officio testes tanquam repulsos habere in
Jesu in l. admonendi de quaestionibus n. 14 et 15
Bayi in l. 4. §. hoc autem Judicium de dam-
nato n. 30. et quod hic minus probatur ex ea
quia quod solum testibus adhibendo hoc quinque
axiomata omnes qui non prohibentur testes ad-
hibere possunt L. 3. de testib. cum igitur in quibus ex
nomine appellati sunt, non prohibentur testimo-
nia ferre non potuit Judex repulsos habere ex
officio, sicut regulariter dicitur contrarium
net.

Sed inter tam varia opinamenta media
sententia arridet qui dicit posse ex officio
repellere si notabilitas provenit ex causa
delicti ipsorum testium; exempli gratia si sint
infames aut notorie criminosi; Contra si inde
testes sint non ex culpa eorum, sed quia ex
domestici consanguinei inquit exceptionis sed
alterius partis beneficio, tunc requirit quod officium

UVA BHSC

alegionaeto velnus, qui non oppositi intelligit
personas testium approbare Cancer l. 4. Varies.
tesol. c. 20. n. 24 et 27. Julius decus & fin. q.
24. infine farinac. decisiones q. 62. n. 175 cum sim-
me n. 192. Rey. inquis. l. 4. tit. 1. tempore q.
ex n. 8. Mend. Jurisdict. cons. 408 n. 10. et
cons. 1356 n. 13. et 14.

Difficilis tamen hic Scholiast. cons. in l. quos
mihi est examinando, nisi. Respondet ~~cum~~ Accursius
cum ibi loquitur finem dicitur vel reo non verum de
testibus, quia circa ad quos extendi non debet. Sed
cum ipse repulsi non sint, nisi qui expressi sint pro
hibiti l. 3. de testibus. Ita melius respondet ipse acto-
ren, vel reum non posse approbare, habitura repulsa
se cumque alios quos testimonio repellit, quo
casu probare potest, imo tenet ex opt. repulsa. Sed hoc
quidem pars attendere videtur, et ita sensu intelligen
dum est. quod habet ut dicit id. fallit. Verum si inhabilitas nisi sit absoluta sed respectiva
dumtaxat, introducta ad favorem partis, non videtur remissa esse. vide Gemulle. C. de testibus
quamobrem pars nec potest nec debet ex opt. inha
bilitatem fingere; nec potest notari expressi alle
gari videtur; nam dicendum est eo casu, quo inha
bilitas testis introducta ad favorem partis non de
ducitur de inhabilitate, supponimus nam ex actis
constare; illud ipsa solum dicitur an testis debeat
allegare pars, et cum inhabilitas absoluta nisi sit
conjecturam ratione, quae si opposuit ipse remittere
voluisse. Dandum non esse. Ipse testibus quia
quia ~~illud quoque dicere~~ ut aliquid superius alle
gat vinculo; sed illud quoque testibus vin
cunt, ut partes studiose opponant exceptiones, quae
opponat ipse confirmarunt. Vero pars ea non
opposuit habere secundum exceptionem diversum
testibus assumptum suum ostendere vinculum.

Principius 4.

Si crimine obiecta probentur, quomodo testes
debent punirii.

Comment. P. Celestinus 3. docet in suo cap. 1. testes
qui crimina obiecta confessi sunt, velut ipse legitime
sunt convicti nonnisi generales poenas ordinaria, et

UVA.BHSC

crimina tangant negotium principale, quam
affirmam probant tex. supra n. 121 allegati, qui
ergo non referimus hic autem aequa ratione
ratio huius decisionis ex eo limitandi, quia non
sine accusatione legitime punirique est cap. fin.
(b) in omni negotio D.D.S. c. omnis ut calum
nia ~~negotio~~ beneficio sui diminut. confirmat ex
manifesta 2. q. 1. l. Zenonis 6. & signis accu
sationem de minutis et honestis t. 2. & signis
de ~~minutis et honestis~~ ad l. Iuliam de Repetun
dis ant. Rumoch. consilio 100. n. 260 vol. 1.
Farinac. tha l. tit. de inquisit. q. 1. n. 7 Ful
Clerus 46. s. 8. fin. q. 3. n. 3. Rassel. et ibi
communis in d. l. 2. & si publico ad l. Iuliam de
adulteriis. Inde cum accusatio non praecedat ex
casu, quo crimina obiecta testibus probantur, ipse
Iudex debeat sententiam proferre, ipse conformis
libello c. licet ch. de simonia & qualiter et quo
ex accusationibus l. ut studiorum 18. huius contra
allegationes de servitut. D.D. pedior; quia quam
non crimina testibus non intendit ut puniantur
sed ut repellantur a testimonio iudex ex quo
ratione poenae non debet, sed in omnibus Viro
et quod duae infamiae a testimonio repellant
Probatur & ratione quia intelligendum c. non ha
ea quae deducunt interque para extraordinaria
testis esse punienda Panormitan. in cito tex. n.
14. Schiter n. 10. Parisius n. 37. Rabor
n. 96. Praxis n. 181. Caterum si crimen de
non contingat negotium principale testis pu
ri debet para ordinaria ut probant tex. hic
per virgilium 26 decisionum n. 2. 18. quaestionum
Rochlin. Cognit. c. cum super de testibus; quia
cum sine accusatio praecedat in principali ne
testis potest punirii tanquam de crimine ho
Rochlin de Cupro l. 1. C. de testibus l. 2. & si
publico ad l. Iuliam de adulteriis. Tenent pro
Clarissimis.

Obiici tamen potest quod reipublicae pro
cepit ne delicta remaneant impunita, sed
quod testis mendacis c. cum. l. 4. q. 3. si ubi cum
testes debent punirii para ordinaria non obstan
dum est delinquentes puniendos esse, quo

UVA BHSC

malueris confitent eis sortes esse, hoc tamen
intelligendum juris ordine servato; quamvis
enim in criminum exceptione nulla gravent
accusatio, nec testis etiam defensionem praeju-
dicet, quae ipsum nihil concernit l. ut vim 5. de
iust. et iure l. 1. § si unus, ff. quod vi aut clam
dicit Clement. si furiosus de homicid. pare or-
dinari poenis punitur, secus autem dicendum ea-
rum criminum obiecta contingunt negotium principa-
le, quoniam eorum quoque accusatio nullam
incommoditas in eo profert hoc pacto ordina-
rie. Nec melius Odinus in nic. dict. n. 4. et 7.
in causis sicut ut criminum testem pare
ordinario puniendum esse cum quando crimen
tractum negotium principale contingit, nisi de
mero cum testem notum fuisse publicum, per
ordinem accusatione sensibilis officio testis. Ubi
defensionis causa Nicolaus affert Odinus sentit
text. in fin. c. l. de excusat. V. equestrium nam
exceptio dumtaxat dilatio potest exceptionem à con-
trario sensu, cuius vim habet, nec facit appellat
quando exceptio contra receptos juris regulas ab so-
mus appellet intellectus, exceptionem sit nemi-
nem pare ordinario puniri posse, nisi quo
dat accusatio aut publicus ejus. Verum cum
receptum interpretis crimen commisit non aude-
mus absque dubio, hoc non iniquimur Ratio
sortis mecum conformem esse equitati (quantum
enim per rationes legitimas testes sint de crimi-
nibus coniuri nec affirmi è ut ei defensionis fa-
cultas ne deneget)

Sed superiori affectioni obst. textus c. per
inquisitionem 26. de elect. ubi Camerarius receptus
fuit ad testimonium dicendum in causa eiusdem
episcopi, qui electus fuerat simoniae et eidem Ob-
servantia, testis sua depositione affirmit in causa
legitima excusationis confessum, adventus Romanus
Pontifex Camerarium removendum esse ab officio
praefatae, et consequenter puniendum pare ordinari-

UVA BHSC

g. testis non extraordinem punire debet, et
ad contra id quod decisum est in cap. cum lib.
de ordine cognit. c. denique h. n. t. c. inter
laicos 2. q. 1. c. cum super contro-
versia consultus. l. Claudius qui pate-
ris in pign. habent. & hanc distinctionem
exponendo cum Dominico Soto in
Rubrica de crim. non tent. n. 97. Con-
sium ind. c. peringestine punitum fuisse
tanquam testem id tanquam complicem, ipse
~~minus indignum~~ et rem sententiae; ipse non
indignum, dicunt ad Cerinogam, quia cum
cum delicto confessus fuerit, quod contra-
gebat negotium criminale, merito para
ordinari punitus fuit, nam ut videmus in
inquisitio, quando ex confessione testis, et
alias per legitimos probatos constat testis
complicem fuisse delicti, deque principali
non verebat procedendum cum pena ordinaria
delicti.

Ex proximi allata doctrina decerdit ex-
plicatio tex. in c. cum super. de conflict. in
quo super quadam electione inter Rodericum
et Petrum erat controversia; opponebat Rode-
ricus Petrum fuisse symoniaci electum; et
certius cuique alterius Canonicus in hac re
fuerat confessus se pecuniam certam accepisse
a pratando consensum cum electioni; decre-
vit Innocentius Jus Vincentius per sentam sfin-
tus esse deponendus ab omni beneficio, et
officio ecclesiastico. Quae decisio eandem habet
rationem, quam tex. ind. c. per inquisitionem
n. 6. de elect. nam cum Vincentius ut testis
confessus fuerit mediatorem extitisse symoniae
ideo punitus fuit poena ordinaria et pa-
tiendo fuit delicti, super quo fiebat prin-
cipalis inquisitio, vel dici potest Vincentius
denunciatus fuisse super tali crimine ipse

UVA.BHSC

que bonæ fidei ignorantes crimen confessus
fuisse ob eam causam punitus est pena ordi-
naria, quibus in quibus tanquam reus proce-
debat, vel tandem dici potest Innocentius
3. ex off.° procurasse contra symoniaci electi
electionis consortes in modum tanti cri-
minis arg. text. in c. nihilominus. 3.a q. 9.
in l. ultimus §. de probat. in l. nullus §. de
testib. quamobrem ~~[illegible]~~ minus videri non debet
quod Innocentio 3.o Vincentius punitus esset
pena ordinaria, sed quod magis est etiam
si et testis conferens fuisset delicti pena
ordinaria puniri debebat, quia facinus illud
contingebat negotium principale et inquisitor
causa qui electionem examinat inquirere
debet de merito electi de modo electionis,
et de studio electorum c. cum terra. c. cu
nobis olim. §. his igit. de elect.e docet
Baldus in l. de minore §. plurimum. de
quæstionib. Panorm. et Joannes Andre ap
ind. c. cum super. et Angel. Barbos in
collect. ad d. c. cum super. vbi plures adduc-
cit.

Illud etiam ~~[illegible]~~ text. nb.
2. §. si publicus ff. ad Julian. de adulterio inquit
scribit: Senatusconsultum quia maritus ipse amat non
multum excusat. Inquit ~~[illegible]~~ dicit Ulpian.
quod si maritus fuerit accusatus a marito de crimi-
ne adulterii, et sua conscientia exceptionem marito
opposuerit, non ex ea depositio ab accusatione vere
debet puniri pena ordinaria criminis
videlicet condemnari tbi: Senatusconsultum ut maritus ipse
amat non mulierem excusat. Quia licet enim hoc
non contingat negotium principale tamen debet
pena ordinaria puniri. Sed omnino pari ratione
necessario ad indemnitatem communis et Pecho Cuiac
in l. vivat quod vero ff. de statu matrim. a n. 5.
cum similis sentit. Nisi forte mulierem non
aperuerit Sententia criminis ~~[illegible]~~ exceptionis ~~[illegible]~~
Et nunquam, si enim in via exceptionis fuerunt

UVA-BHSC

Quidquid [illegible] regende
[illegible] ut [illegible]
[illegible] publicis
[illegible]

[illegible] non [illegible] poenae ordinariae [illegible]
[illegible] quod non fuerit [illegible]
[illegible] exceptionis probatae exceptio est [illegible]
16. & [illegible] 26. [illegible] adulterio [illegible]
mulierem non posse [illegible] exceptionem [illegible]
[illegible] inhabilitatis [illegible] quod [illegible]
[illegible] publicis [illegible] inter [illegible]
[illegible] [illegible] in l. 80 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

In animo habebam hic alias inferre quæstiones nisi text. decisionem concernentes arripuisset obiecta exceptione teneatur actione injuriarum effectus lethale committat, et eius quo tempore liceant opponi exceptiones, et an in appellationis causa et sic finito iste 5te actione consistuerum Ceritationem solemnem ad text. in c. prudentis A. h. n. t. & exceptionibus vobis exceptionem tradere, qui inter celebrem illam exceptionum diversem in procemio et collatione cum pluribus pluriem multiplicem elucidare. Sed cum tempus nisi et ostium urgeat calamum et gressum compesco. Iam ergo et finem meo desiderio conformet, vestra tamen prudentia decantet cum ~~illo~~ Maior Gr. Renedo Strong lib. 2. in fine

Contingimus porro quæ mihi arrisere. Vnicam Lilia cadant in laudem Æterni Patris Filii et Spiritus Sancti, intemerata Gloriæ Virginis Mariæ Immaculatæ Conceptionis, quæ tenebrosa originalis maculæ ingenuæ concepitionis instantis fugarit, hæc non satisfacit Sancti, Mariæ Sanctorum, quibus humiles gratias referimus.

et hæc quoque tractatione sufficiant.

adstrusion

UVA.BHSC

UVA.BHSG

Titulus extra de Appellationibus, Rubrica Scholastica et solemnis Commentatio.

Prologus.

Post hoc vere laxatis burdis iterum redit indefessus labor, qui riuuli assiduitate hebetat, sic alterno modulamine refitet; hoc aliter ac qui hausitis riuum cupit, retro tantisper redit, non ut salitando desistat, sed ut vehementiori ~~vehe~~ Cursu nouisque viribus, ~~exigunt liquor~~ se transfundat. Ita ~~enim~~ imbecilles hominum mentes sunt figuratae, ut si diuturno onere opprimantur, succumbant; si vero oui interposito leuamine inuentur, indue ad maiora gigantur. Quare non modo ipse labor (ut elegantier ait Joannes Bardaius in icone animorum cap. 20. fol. mihi 489) sed et precipuum otium ideo erit, quia cyathis mentibus nouum robur suffuit, ac plurimum solutum, et tuae illuc conuertit animum alias seriis cogitationibus implebis sic sol noctu requiescit, vt paucis nebulis fuscidior effulgeat; luna die latet vt ad illuminandas noctis tenebras iterum se accingat; annus hiema rigat vt vere florum decore ~~ho~~ornetur, aestate calet vt autumno racemis se connet, ita variegata exercitia plausibilius suminentur. Nos ergo post nefastum ~~scholarum~~ floridissimae Scholae diei festum ingredimur cursum laudabilia, regularia statuta persequendo hac curricula de ~~Appellationibus~~ Contractibus finitum decurrendum cuius voraginosos sinus, salebrosos anfractus vobis non contendo, satis enim omnibus patent. Satis ergo exigite mentibus, studiosi pro viribus incumbite sic summa labori gloria, qui si ad vestrae vtilitatis collimat, sat mihi premij erit Vale.

Bardaius ibidem et alterum f. 57 magnij cogitationij judex anfere

Nonnul. ait Cornelius Galenus in fragmentis qui ipsi elegantiam Dr. 476.

In multis veris alterius volumine annus se mutata magis temperagrata mihi ita Dr. 30.

Vt semper varietas plurimum conferat non quemque solent prae propria placere Alterno semper vinula decore placent.

UVA.BHSC

Ad rubricam apparatus.

Sane et [illegible] rebus tantis q[uo]d ni[illegible] te authoris ut semper pro merito habatur Reginap. §. ult. ff. de mil. test. L. [illegible] Cum duobus ff. de [illegible] agnosc. l. [illegible] ff. de [illegible] patronat. L. ingenuum de statu hom. L. vindicata C. de l. [illegible] ris modis tollitur aut superiore statu integrata appellatione L. 5. §. ult. ff. ad Orf. supplicatione emissa L. unica C. de sent. [illegible] Exsortio, aut remedio restitutionis [illegible] L. [illegible] ff. de minorib. aut per [illegible] filii f. 1. et toto tit. C. si ex falsis instrum. denique remedio militaris L. 1. C. q. d. [illegible] non et nusq. L. 1. ff. qui sent. sine appellat. rescindant.

Verum licet ita regulariter frequentetur [illegible] tamen vis, frequentius est, omnibus aliis concedatur, quia per supplicationem [illegible] Exsortio revocantur [illegible] restitutio non concedatur cum minor annis [illegible] circumscriptus est L. 1. et toto tit. C. [illegible] Verum non [illegible] aut cum [illegible] sententiam [illegible] §. ult. Quia [illegible] locum habet, q. d. ex falsis instrumentis [illegible] et a. L. 1. C. si ex falsis instrum. [illegible] remedio militaris exposui licet quibus [illegible] Caesarum [illegible] exposuerit est capitum militis de senta et iud. aut ubi expressum est mipa senta L. 1. §. qui sent. sine appellat. rescind.

Per appellationem autem quid quid [illegible] continet, cuius per Iudicem inferiorem [illegible] aliquo iniq. aut imperitia in malorum statum [illegible] maior alio qui maius imperium habet [illegible] appellat. a. L. [illegible] ff. de [illegible] ad Chorinthum magnopere appellationis remedium commendat. Quibus consequens est, quod cum [illegible]

L. 5. C. de Iudicis imperitia [illegible]

et clam maioribus ab absentiam sistam [illegible] cadunt — cum et minores et C. [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] in maiorib. [illegible] [illegible] effectus [illegible] tit. 4.

et est [illegible] appellationis [illegible] [illegible] Horatij [illegible] a Livio lib. 1. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] 6

superiori de authoritate sonij et ei mandat tractatum sit illi committatur habitus de appellationibus
nam hoc Iuris Pontificio in eij diuitis verbis non satisfacit, et qui alias transiit in rem judicatam
vt integro eandem causam agit apud superiorem
et effectum sonij impedit per appellationem et
continuationem probatum et alia. Canonicanus
Franciscus Abbas in c. 1. Valesij in pontificis
admin. pt. n. 1.

Varias et multiplices hinc significationes verbi appellatio et appellare ut refert ex Odhomanno de
verb. Praticij et Calcino de verbis Iuris verbo appellare
verbo appellatio D. L. Petri Gregorio lib. 1. de
appellat. c. 2. Gebardo cod. tit. 1. p. pt. tit. 3. pro
mund. Sauria de appellat. § c. 1. Mag. adiunctum
pro additione Iudicis apud causa ut in l. 1. lib. 1. an
ex magistratibus appellari ent. § ex quibus causis mi
nus minor. restit. alias accipitur pro exceptione in
rep. l. Alexandri 17 § vlt. in fine ff. de iudiciis
Valerius lib. 4. c. 8. et lib. 6. cap. 20. Seneca
lib. 1 de Beneficiis il cap. 2 ibi nemo beneficia in
calendario scribit, nec acceptor adhoram
et diem creditorem appellat. etiam hoc sensu accipitur verbum appellare in l. qui mihi 29 de
Iudiciis in cap. 2. verbo cum ex de ord. cognit. ut
pot ordinario libeat animadvertit Fontanus in
Hetromantia Iuris dialogo 98 in fine Gratianus
supra Mauricius Italus lib. 3. elegantiar. cap. 27
Circa eiusdem significationem vtuntur Consulti in
ri 23. l. ri 25 l. libertorum 118 de V. S.

Alias etiam accipitur pro interpellatione ut
apud Columellam lib. 1. cap. 7. ibi: vel optima
nomina non appellando sui deteriora generantur
Aliquando significat appellare blanda sermone quod
etiam animum attentum ad id opus apud Lucanum
15 § signis Virgilius et § appellare 20 de Iniuriis.
Aliquando etiam significat simplicem appellationem
tamen nomine dignitatis sumitur vel alij aliquem
nominam aequo superiori aequiparant et sunt interpretes
in l. filij 28 § 1. de Condit. et Demonst. l. Neque §
vlt. eodem 3. c. gemina Abbas 14 Decis. et qui

Vlud Scriptum Sect. Abbas inappellabilis sunt sed non conditio

15

§ Iniuriam 17 § vlt. de Iniuriis et Adriano Cornelius prudent. c. 30 n. 1. V. 3. n. 7. Non etiam etiam hoc significatione intelligit arrendis

5

UVA BHSC

Ind. deleg. c. requisiti fetestam. & appellationis. & authority Bartol. in l. si fundum 27 §
de legat. 1.

6 Ultra etiam videt autem verbum appellationis pro querela ~~[illegible]~~ Bartolus ad Sextum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sed specialius significat duplicem superiorem implorare adversus gravamen a inferiore illatum ut in l. 1. §. fin. et in hac ratione et ita ipse Bart. et deputationi malo similius appellationem, quam ad superiorem (licet Ff. non magis frequenter) ut ea l. 1. §. significat. et appellat et ea c. Es autem Reporter. ibi: Causam appellat thesaurus Longe latius verbum appellationis etiam sensu provocationis verbum accipit in l. 2. §. ex decreto de or. jur. in l. unica §. Prefectus Prætorio l. ult. de pœnis 41 6. qui provocant de gestis l. 1. in princ. §. 1. §. ideo §. ita quando appellantur sit l. 1. 6. signis l. nonne §. de appellat. l. signis provocatione l. si autem l. 1. §. ult. §. de Rescriptis. Sic illustrat Ff. ita, quod proprie et strictiori significatione appellationis gravamine inferioris illatum conquiritur coram superiori judice; provocare autem illud tantum, quod tres judicium appellat cap. cum sit Romana in fine quinque infra h. t. Et quamvis ad vulgatiori significationem appellationis etiam latius dumtaxat ut indicium cuiusque speciem modum in utroque contingit, atque in latiori in arrogationem etiam continet, sed specialius summa strictius accipitur prim. Inst. de adoptionib. et in arrogationem, quia et nomen proprium continet et aliud specialius prim. Inst. de exhibendis agat. nulla quasi de g. l. 6. n. 12 Mirisalius exemplis, quæ apud eorum ipsi videntur.

8 Ad appellationis diffinitionem accedendo, eam Doctores solent interpretari contra ea quæ de diffinitionibus 2. ff. cap. 2. Gradus 2. Hactenus de appellat. ff. prima ff. 7. Sententia in gratiis 6. ff. de 2. Institutione Scaevolæ sup.

Ind. deleg. c. requisiti fetestam. & appellationis. & authority Bartol. in l. si fundum 27 § de legat. 1.

Ultra etiam videt autem verbum appellationis pro querela ~~[illegible]~~ Bartolus ad Sextum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sed specialius significat duplicem superiorem implorare adversus gravamen a inferiore illatum ut in l. 1. §. fin. et in hac ratione et ita ipse Bart. et deputationi malo similius appellationem, quam ad superiorem (licet Ff. non magis frequenter) ut ea l. 1. §. significat. et appellat et ea c. Es autem Reporter. ibi: Causam appellat thesaurus Longe latius verbum appellationis etiam sensu provocationis verbum accipit in l. 2. §. ex decreto de or. jur. in l. unica §. Prefectus Prætorio l. ult. de pœnis 41 6. qui provocant de gestis l. 1. in princ. §. 1. §. ideo §. ita quando appellantur sit l. 1. 6. signis l. nonne §. de appellat. l. signis provocatione l. si autem l. 1. §. ult. §. de Rescriptis. Sic illustrat Ff. ita, quod proprie et strictiori significatione appellationis gravamine inferioris illatum conquiritur coram superiori judice; provocare autem illud tantum, quod tres judicium appellat cap. cum sit Romana in fine quinque infra h. t. Et quamvis ad vulgatiori significationem appellationis etiam latius dumtaxat ut indicium cuiusque speciem modum in utroque contingit, atque in latiori in arrogationem etiam continet, sed specialius summa strictius accipitur prim. Inst. de adoptionib. et in arrogationem, quia et nomen proprium continet et aliud specialius prim. Inst. de exhibendis agat. nulla quasi de g. l. 6. n. 12 Mirisalius exemplis, quæ apud eorum ipsi videntur.

Ad appellationis diffinitionem accedendo, eam Doctores solent interpretari contra ea quæ de diffinitionibus 2. ff. cap. 2. Gradus 2. Hactenus de appellat. ff. prima ff. 7. Sententia in gratiis 6. ff. de 2. Institutione Scaevolæ sup.

ubi ita appellatio dicit trium antiquorum Doctorum Bartolus in Institutiones lib. 4. cap. 6. n. 47. Sard. Decisiones. tit. 8 rubr. 60 n. 4. et ad. 9. quæst. 32 n. 63. cum sequ. Bard. in Limit. C. si de monument. pert. Bovado ad Curiam Romanam lib. 4. cap. 6 & n. 47 Decisiones. contract. de appellat. in infat. n. 19. Bartolus in dict. ad c. causam in de fide et de fide. n. 3.

UVA.BHSC

gnest. 2. arbit. L. frequenter tamen Ecclesiastica conveniunt, licet provocatio de minori ad maiorem fiat. per §. 1. eo de l. 1. §. sicuti ff. de appellat. c. ut ecclesiarum 28. §. illud tamen quaest. 2. q. 6. verum etsi recepta per Bruerum in cap. 2. de consuetud. lib. 6. tamen mihi non probatur; convenit enim, quod prosecutio contra inferiorem fiat Judici superiori, qui non est appellatio cap. 1. de off. legati, conforme c. conceptum 8. appellat. in 6. et judicia nullitatis, quod etiam proponitur coram superiore l. absentem 6. C. de accusationibus l. quidam ff. famos. libelli.

9 Utrum vinculum ad Ecclesiam ad c. 9 in fin. n. 6.

Quarto casu etiam non est admittendus Bartoli dissensus probatur a Deo et Canonistis. Impune enim in l. 1. n. 3. de appellat. appellationem esse ait a Magistratu minori primo lata, ut ingrediatur et causa coram ad Superiorem deveniat, quae etsi probari videatur in l. 8. §. 1. ff. de Curiali. tamen defendi non potest, quoniam solum concedit appellationem quae fit a sententia definitiva, non tamen eam quae interponitur ab interlocutoria, propterea potestas judicis appellatum suspendendi cap. 5. de sententia et re judicata in 6. caetera infra referendis.

10 Omnibus et singulis aliis aut rebus aut omnibus dic appellationem differendam esse concedo: imperitia Superioris ut iniquitatem aut imperitiam Judicis corrigat, interim jurisdictionem ejus suspendit. Hoc dicit §. in l. 1. ff. h. t. sed l. profecto 10. Dominus, id est, judex medius examinatur. Verbum imperitia Superioris potest loqui generis, convenit enim suspicionem §. 1. in fine C. de sentent. et interlocut. omnium. quorum 8. c. 1. de offic. legati. nullitatis l. absentem. Dig. Civilibus. Solent per imperitiam Superioris Judicis id autem necessitat, quod Superioris auxilium per appellationem implorandum, quod ante nullo modo appellatio confiscat, et correctat appellantis dissensum minorem provocavit

UVA BHSC

et [illegible] Pacius lib. 1. Decis. 94 in fine la-
ud. & Flaminius Rispalus [illegible] cap. 4. n. 12 & [illegible]
Barbosa [illegible] Pacius 81. & deficit n. 235.
et 233 [illegible] Ita Fregos. [illegible] [illegible]
[illegible] n. 22 Ita [illegible] [illegible]
Barbosa [illegible] Vicarius [illegible]
[illegible] Rota [illegible] Lucius de Lucis [illegible]
[illegible] 1. [illegible] [illegible]
[illegible] 6. art. 3. Barbosa [illegible] [illegible] 3. [illegible]
54 n. 47 [illegible]

13

§. 1. & signis & b.t. et mia minor Magistratu
[illegible] Maioris non restituit L. minor 29 [illegible]
moribus [illegible] appellari. Ita magis appellat
[illegible] non ad quem iudicem [illegible]
diuersit b. c. interiorem 28 §. Illud [illegible]
et ex novella [illegible] in authentico [illegible]
[illegible] ~~Tempora~~ [illegible] ~~collat. 4.~~ Ad [illegible]
necessario adendum est ut ex dictis [illegible]
11. ex dictis inferit quod a Vicario [illegible]
pellari non [illegible] ad episcopum [illegible]
b.t. in 6. [illegible] [illegible]
[illegible] in Vicario forensi [illegible]
[illegible] Vrb. c. 2. verbo officiali [illegible]
[illegible] in 6. Corrupuerit quicquid [illegible]
c. t. n. 8. Nec [illegible] ut [illegible]
[illegible] Commissarius [illegible] c. 1. c. 6. n. 61
Decretales l. 2. cap. 5. dist. 6. lib. 4. [illegible]
Lotharius de Sebenfelding lib. 1. q. 23 n. 46. [illegible]
vid. indices. [illegible] 235 n. 12 & 13
Instit. moral. p. 2. lib. 3 cap. 15 quæst. 12 et 18 [illegible]
quod [illegible] fundamenta [illegible]
Tapia Germanus lib. 1. [illegible]
et de [illegible] Cardinal & [illegible]
et [illegible] Vicarius forensis [illegible]
delegatus ut supra laudati consentiunt [illegible]
ad delegantem [illegible] potest appellari [illegible]
Barbosa loco supra laudato n. 23 et 24.

Nec prodest consuetudo ut iurisdictionem [illegible]
superior [illegible] Index d. c. 2. de consuetud. [illegible]
diuersorum ut b. [illegible] notabat quia ideo consuetudo
non contraria, nam inferior non debet [illegible]
re cognoscere, sed superior debet cognoscere [illegible]
rit unum fuit Cas. signis 81 b.t. cap. [illegible]
inferior de maioritate et [illegible] causa [illegible]
nisi per [illegible] consuetudinem [illegible]
matis, Iudex est [illegible] fuit, autem minor [illegible]
ampliorem iurisdictionem consequatur quam [illegible]
non appellationis ut interpretatur [illegible]
n. 8. Boremus n. 25 Rebuffus in tract. [illegible]
in [illegible] n. 6 et ex [illegible] Causa supra [illegible]

UVA.BHSC

qui earum varia regularum conjectandum. Ita enim
ingenio posse cognoscere Vitio appellationes ab
iis judicibus interpositas. &c

14 Adiicitur in eadem diffinitione verbum superiori
ut differat appellatio ab interpositionibus, quae vel a
magistratu aequali, vel ab inferiori fieri possunt
Caesar. lib. 21. observat. c. 33 Secundum enim
est tribunis plebis Romanis (de quorum creatione ge-
minerunt Dionysius Halic. in l. 2. & Antiquitates R.
Mag. Jur. Sichus lib. 3. ab Urbe condita Halicarn.
Sichus lib. 6. et lib. 10 Ottomanus in descriptione ma-
gistratuum Romanorum cap. de Tribunis Plebis)
jurisdicendo, aut saltem agendi potestatem concessa
non esse testatur Plutarchus in problematis Romanis
sed his tantum data erat facultas ad interveni-
endum, hoc est impediendum, neque majori Ma-
gistratui injuria unius fieret. Unde idem Plutarchus
in Catone Uticensi sic ait: Tribunitia potestas ma-
gis ad impediendum est, quam ad agendum, quippe
cuiuvis omnibus volentibus unus qui nolle et inter-
cedere potest. et Gellius lib. 13 noct. Atticarum
c. 13. ubi ipse Tribunis tractat hoc subjungit: Tri-
bunis plebis antiquitus equidem videntur non modo
dicere, hoc est causas, querelas, et actiones novandi
et interpositiones faciendi, quibus prae praesentes
et injuriae quae coram fiunt arcentur

15 Denique etiam interpositionibus excludendas opinio
Vemulij ~~Vemulij~~ Iorum in l. 2. §. quis itaque appellabit. Ipse
ait Proconsulem cognoscere de nullitate multis a gesta
irrogata, tum omnia nominat absolvi a legato non
posse, nec ab eo mandatum jurisdictionem habeat et
eo utrinque conjunctorum fit ut ex §. 2. Sult. Cunctis lit.
nobel. Justin. in l. 1. n. 6. §. superviniet. omnis jud-
ex Lib. 1. Varar. c. 46 consilio denuntia inquam per-
modum interpositionis dustrahibitionis et ipsum deferre
debet, ut ipse quoque, cum hic quoque non proponit d. cap. de duplo lapsi

Nec dixerit de remedio restitutionis usque ch quin-
quiendo, quae in medio ait a legato proconsulis appellari
posse, nam licet Caesar. lib. 7. observ. c. 21 cachinnat
a legato Proconsulem appellandum, contrarium verius est
ex d. l. 1. Sult. in fine §. legati 13. de jure Proconsulis
Sunt Praetor 12 §. 1. Sententiis. Vide Justin. in l. 1. §.

Proprie multo difficilius est ex. 15 Ex-
magistratibus Pius Janonis lib. 3. tit. 36
a legato Antonii. Ipse Illyrium nisi nisi
Proconsulis Africae ad hoc enim interpositionem et lib. 1. Varar. c. 46 consilio
Rhodiorum nondum sunt
[illegible]
[illegible] l. 5. §. 1. de quaestionibus
[illegible] a legato Caesar. consignatis a reliquis
[illegible]

16

UVA-BHSC

Mersid. dous Chron nihil omnino liceat
alegato Prouincij appellari posse sed tamen
si appellantia non declarat Vnde intelligendum
ut ad Principem sit referenda appellatio ex textu
d. l. l. fult.

17 Apponitur prefata in mia appellationis diffinit
clausula hoc: ut magistratum hac imperium, ut
eumdem corrigat. Nam ad demonstrandum adeffectum
appellationis consequendum non esse necessarium
tenore sententiae ex inferiori lata rationem
extra voluit Ajo insuper. C. h. tit. n. 2. d.
illud tantum quod superiori potestas imploratur
ex quem quantum illam referendat, vnde non ratio
diuersa appellatio interposita si vnde ceteris
referuet sentiam Nolo ad quem d. l. l. infra
principi & h. t. pen. eiam ut stradat Romani
appellationis tollere quidcumque gravamen
Ita sive ignorantia Judicis Provincia ut exp
Bonifacius in d. l. l.

18 Ultra per predictam clausulam hic diffinit
comprehendit appellationem, sive aequivalent
gravamine intuetur, sive per sententiam diffinitiva
vam interlocutoriam, sive per interlocutoriam, quae
causis ab interlocutoria liceat appellare, ejus
nel. 2. de appellat. recip. et l. super co. 12. in
h. n. 2.

19 Adiicientur denique illa verba: interim jurisdictionem
ipsius suspendens Non ut differat
gravia, qui non suspendit Jurisdictionem Judicis
quia quillo Hoc caution est ut suspendat et
Tractio nullitatis, quod equidem in ea causa est
d. suspendat potestatem Judicis ut in l. 4. §. ca
hetur ff. de Jurisd. alias non et nul. Jm. ha
C. de ordin. cognit. iuxta distinctionem Bartol
in d. l. condemnatum, quem dicit communem
dergt afon. ibid. n. 5. Vasches de nullitatibus
de facto Citationis n. 15. Tum etiam, non recip
appellationis effectus in eo consistit ut suspendat
ipsum Judicis a quo qui Veniendo legibus
pellatione suspensa de jure Jurando c. si ab appella
suspensa de rescript. l. Mandam 6 ff de appellat.

UVA.BHSC

ring. Gomez in pr. n. 29. Sanctis de alterat. 2. p. c. 12. in pr. n. 179. Bonacina. Sup. quæst. 3. n. 26. Sanctis de alterat. 2. p. c. 12. in pr. n. 179.

20 Ligat autem hæc non dubio veritima sit consuetudo ipsa Sanctis considerabo. Si appellatio sit ab implorato superiori ad eiusdem iudicis ad eundem episcopum appellari licuerit: sed ab episcopo ad eundem appellatur c. a collatione 11. in fine de appellat. in 6. l. appellatio in implorato superiori.

21 Ubi autem difficultas ex eo nasci int. cap. a clint. 11. in pr. dicitur appellari non posse ad episcopum ab his, qui ipse decreuit pro capitulo, sed necessarium esse ut ad superiorem prelatum appellatur. Observandum tamen est episcopum cum capitulo quandoque admittere tanquam prelatum, vel consilio capituli adiuncto ut in cap. nouit c. quanto de his quæ fiunt a prelato, vel consilio aut consensu ut in cap. quod in dubiis de fideiussoribus et in cap. ea nouit de his quæ fiunt a prelato. Aliquando vero episcopum et capitulum simul stabunt, ita ut vox prelati non plus valeat quam unius de capitulo ut tc. Sin de suggestione negotij. in pr. c. probatis 15. de [illegible] Cruciata [illegible]

c. quia [illegible] non nullis de sententiis.

22 Ubi probabilis dari dubitatur an agatur per episcopum cum capitulo licet appellare eundem episcopum distinguendum est, aut enim personam agit prelatis, ita ut consensum tantum, vel consilium capituli requirat, et eo casu ad ipsum appellari nequit sic a nemo ad eundem appellatur ut in c. a collatione in prin. aut vero simul cum capitulo unus fuit, ita quod vox eius non plus valeat, quam unius de capitulo ut in prædictis Sanctis. Hunc vero ipse esse provocandum ut in 2. p. d. cap. a collatione, quasi a capitulo non abesse interpretatur appellatio utrum similiter et eleganter ipse in l. 1. §. 1. scilicet quæ appellandum sit. quæ difficultatem sic explicant Panormitan. in cap. electi 66 n. 17. h. t. de appellat. Jacobus Butrigarius de consiliis lib. 10. artic. 1. n. 8. Sanctis obs. supra quæst. 8. n. 60.

23 Ostendi etiam in nra diffinitione sugendi per appellationem in iurisdictionem iudicis. Sed hoc videt

UVA.BHSC

oppugnari ceco, quod remedio appellationis
Magis pronuntiationem dicit Cov. in d. L. 1 C.
de ad Orfilian. multum autem interest a
suspendatur totiens per appellationem, ut tunc
extinguatur, nam si appellatio extinguit vim
huiusmodi sententiae, sicut confirmatoria, ut in
mandatis ex sententia confirmante non ex confir-
mata l. quod 6. §. 1. ff. de his qui not. infam.
Ne damnatus dicitur qui provocavit L. 2. tit.
de panis. Si vero tantum suspendit potest fieri
ex effectus sententiae, nunc, ut ante illa executio
oriatur, non ex secunda. Suspendi vero effectus
sententiae per appellationem ultra spem interdum
n. 6. in fine l. si cum. 32 C. de transaction.
ult. C. Nisi tamen rescindi non possit l. de executione
S. C. quorum appellationes non recipiuntur l.
praecipimus 32 §. hac C. h. t.

24 Varia communiter tradunt interpretes ut hanc
modo probent sententiam ut videri licet apud
Bermudan. in c. ad reprimendum n. 5. ut
dicunt Oldradus Consilio 98 Marcus
probationibus etiam 1297 n. 1. ut ad 7. de
Ren. in d. l. si causae cognitae Covarruvias pra-
tic. c. 23 n. 1. sed frequentius admittit
traditio Parmitani in praeli n. 4. ut per ap-
pellationem extinguatur vis sententiae mutatio status
et vim suspendatur respectu futuri temporis
quam sequuntur Petrus Gregor. lib. 6. tit. de
c. 11. n. 4. Lanelotus d. praefat. n. 116.
lib. 1. observat. cap. 144. n. 2. Covarruvias
ubi sup.

25 Sed hae Parmitani opinantur
gendi non potest quam respectu [illegible] tantum
effectum suspendi per appellationem probat
l. quod §. 1. Unde in exterioribus agitur sed ex
teriori sententia, et vinculo apposito fuit, quem
bat post glossam ibi Baldus in l. 1. n. 3. ff.
rend. Quare ajundum est responsum
sententiam post appellationem, quando appellans
superiorem non adiit, cum possit appellationem
illa transire in rem judicatam, sed tamen

UVA.BHSC

extinctam sententiam per appellationem, propter
quam prorogata fuit ipsam hoc tempore et confir-
mari, hoc reformetur ut in L. 1. §. ult. C. de
L. Corn. de sic. Oswald. de Bond. lib. 2. Con.
cap. 4. in notis lib. 8. Calderin. lib. Consil.
in dictum verbo per quod minuantur n. 35.

26 Hic inaggerari haudari poterat (Cetiqueran
Vingis insinuando) de duobus speciebus appel-
lationis, indebitis videlicet et extraordinariis, et
que poterat exegitari vulgaris, sed non ignobilis
quippe quae hac indebitae appellationis et an-
tilli pertinaciam posset, sed quia in hac sanc-
tri agitatur semper sui progressus cum incre-
ment, silemus hic utrique dicamus, nunc per
transversum resist ut quaestiones de nullitate
nibus et relationibus libemus.

27 Varie sunt nihilo relationis, sicut et appella-
tionis accepiones ut L. ruspe 6 in principio ff. ad
Trebel. L. filium 16 ff. de aqua et aquae leg. L. re
cusare 93 de adquir. hered. observant Praxing
et Romanus verbo nullitas. Idet tamen usu
fori pro exceptione nullitatis L. Cunctos 48 ff. man-
dati. Sic etiam Grandingius et Cuiacius lib.
1. de inventione ibi: Judicialis est, quod positum in
indicio habet vim accusationem et defensionem
aut petitionem et querelationem. Unde verum
Fridum, nihil aliud est quam exceptio contra
ipsam destinatione, proposita causa suspicionis
Extra L. penult. C. de Consulib. eisdem libris
appellationis C. de Judiciis cap. quod suspicit 3. de
Sing. praebendis 27 ff. Verum cap. suspi-
cionis 29. de Reg. et qui Jud. libro. cap. de Rep. 6
C. superiores 12 C. Extrema 36 C. secundo requiry
Ut ff. 1 C. nonnt 43. cap. de Rep. 57 ff. ult. cap.
cum speciali 61 in prin. Brunsh. Marant.
Ingressi 6. §. 2. et quando appellatio a 27
nos ad 75 Regulae 1. 2. 116 de verbor. sig.
prin. Cujat. lib. 9. observat. cap. 23 Bond.
lib. 17. Com. c. 24. et 25 alias Oswald.

Hoc respectu ipsi quidem et viros Judicis dicebat
[illegible] verbis confirmantur [illegible] Bibet Cic.
Verrine 12 [illegible] insinuat e. [illegible] de me que-
relandum

UVA BHSC

28

Causa vero [illegible] rubrica de appellationibus
inserta est tractatio de necessitate ex est quod
sine appellatione suspendit judicis potestas [illegible]
cognitione ex hoc casu facta & c. secundum [illegible]
A. l. 1. Ord. d. c. 24. lit. C. [illegible] non
revocat appellationem quod fuit per principem
potest interpretari dicimus l. 2 ff. quibus appellare non
licet recusanti judicis potestas nullam intulit
& cap. super eo et quia in multis aliis consimilibus
apud Vranchium hic n. 5. Cujac. lib. 3. cap.
c. 23. apud quos videri licet.

Vanchius in multis. cap. de
Jurisd. ordinaria n. 140.

29

Appellationi quoque relatio similis est cum
quia ad superiorem cognitum transfert, videlicet ad
eiusdem l. 1. et seq. C. de relation. l. 2. C. de offic.
eiusdem altissimus gerit cap. intimasti 68. h. t. ad hoc
autem autem judicis l. cum 29 §. 1. ff. de judicis
sigmi 11. ff. de offo Proconsulis. Differt vero cognitio
facta per inferiorem judicem, cum quo [illegible]
et circa causa differunt vel ex diversis [illegible]
ex his quæ tradit Speculator supra de t. de relation.

Sed autem sibi dum quia consultationis cognitio
[illegible] est minus plene videtur repetenda [illegible]
est & l. 1. et 2. C. [illegible] quia differt a
appellatione et vide Cujacium in [illegible] ad hoc
C. de relationibus, nam appellatio non [illegible]
C. de [illegible] [illegible] l. [illegible] C. [illegible]
[illegible] non [illegible], relatio vero [illegible]
nam relatio [illegible] fit appellatio a [illegible]
relationem facta recurrit Principi, [illegible]
[illegible] [illegible] Principi appellationem propter [illegible]
causam [illegible] [illegible] [illegible]
l. 2. C. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

30

l. 8. C. Theod. de appellat. quam appellationem
[illegible] ab eo appellandum [illegible] appellat.
[illegible] l. 1. et 2. C. consultationibus Cujac. ad c. int.
[illegible] 68.

31

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Prior et Canonici de Gisleborna ordinis Augustini Ulgabant coram Ar-
chiepiscopo Cantuariensi Sedis Apostolicæ legato qui quidem
sententiam contra eos tulit. Prior et Canonici Appel-
lationem interposuerunt ab ea ad sedem Apostolicam
ea non servata Archiepiscopus Priorem suspendit
ecclesiæ interdixit et Canonicos si eidem non
quam Prior obedirent excommunicatos denunciavit.
Insuper aliquorum beneficiorum collationes quas
ab eis quibus Canonicis temporis deceberant fuerant
fuerunt per Archiepiscopum ad urgebitrate Prior et Canonici que
rulas ad S. P. transmiserunt, qui recepit eas Prior
Exon. et Decan. Londonen. utrum rationes pro-
nas et famam ejusdem inquirerent si calumnia
concessiones talium essent factæ, et eo casu eis in-
junxit ut sub quadam pena relaxarent et Prior et
Canonici culpas ipsas veniam facierent nisi Pri
et famam malorum detulerunt ea conadere non
tum per devolutionem ad Archiepiscopum spectant
pontif. c. Nulla de consan. prae. et ejus rigore con
[illegible] et quamvis c. quemadmodum dicitur de jure
patronat. et Ecclesiam de prob. in 6. c. 30 de [illegible]

Hæc ut [illegible] sed videtur limitatio Pontifi-
cia in supra dictam interpretationem non locum fuerit
propositæ ejusdem concessionem verum etiam
Prior et interdictum et excommunicatio ab episco-
irrogata, deinde omnibus nihil nihilominus exprimi
tibi, ubi adhuc in integro quæ caret ut dicit in Ca-
cilio Lateranensi et refert ab Antonio Augustino ubi
supra et solum respondet ejus beneficiorum collatio
nes, cum nihil dicit in dubitatione exposuit.

Sed omnibus traditis adhuc Italis hi
nunc judicio dicendum est Pontificem brevitatis con-
sulentem solum respondere de causa quæ principa-
liter agitatur videlicet de beneficiorum collationibus ea-
rum vero sunt accessoria quia ab eis pendent collationes
quant causas principales et ea ipso quod de principali
ligaverunt [illegible] interdictum prohibuerunt
et de [illegible] et quia [illegible] Sententiam [illegible] et
[illegible] et [illegible] Pontifex [illegible]
[illegible] Ut de [illegible] et [illegible] respondet [illegible]
tentiam suspensionis interdicti et excommunicationis

quia de applicatione Matrimonii cum ejus spiritu, [illegible] ad [illegible] applicatione ex
[illegible] indulgentia divinum

Concordat. Consil. 55 n. 39 [illegible] de Castello con
[illegible] lib. 5. q. 2. c. 168 n. 13. Reynos. [illegible]
[illegible] Fund. [illegible]
[illegible] 9. [illegible] 31. n. 8 et [illegible] 88. n. 10.

UVA.BHSC

non tamen, Cum fiat per appellationem legitime interpositam, juxta c. adversus 26 caus. et 37. infra 5. c. cum continetur 36. d. facti species deleg. non licet appellationem de interdicto illicito effectu, quem exprimit Sciarra de appellat. quæst. 3. art. 2. principio scilicet non autem appellationis conducens in cap. ad reprimendum de sententiis, judicij, Iuramento impenso, qui sunt locutus de sententia locutus enim in transferto legum causa coorum, simul cum accessorius c. postulasti 55 in fine principij c. dilectus 55 ~~infra principio~~ preterea infra h.t. et Jurisdictionem inferioris ex aqua appellatum est suspendit c. ex apostolica 16. c. per adductis a nobis Mugnanto et Osnaldo ad Dond. lib. 28 Com. cap. 4. lit. R. certum est ut quid quia ipsa appellationem interpositam destinaverunt quem dicunt irritum et inane habetur, quia ab eo gestum, qui nullam habet Jurisdictionem.

Sunt autem exceptiones, et extendit c. cap. 1. de sententia excom. in 6. et Summa Sylv. n. 86.

§

Sunt autem extra non tres. sequens prorsus Sententia sive Confessio: excommunicatio, suspensio et interdictum; tenetur eorum cessatione, atque quia per appellationem legitime interpositam inferiorem Judicem detinet est sure non tenet et remedio alterius potest revocari. Conclusio firmatur extra. tre. supra 10 c. a presentium 16. cap. cum tenuerunt 27 c. per vestras caus. accepta 35 c. adhuc 37 cap. bona 51 c. dilectus 55. h.t. cap. cum nobis 19 de elect. c. cum causam 26 de offic. et pot. Jud. deleg. c. perhibet de excommunicat. cap. non solum 7. h.t. in 6. cap. Imione 2. q. 6. Junius f. assult. quod. mihi de bon. L. 15. L. minime 6. C. h.t.

Illustrant profatam Conclusionem ultra nariis inpti et in predictis scribunt Jraquel. in Sinagnam C. de crimin. donat. vers. revocatio n. 20 Cugac. lib. 20 obserat. cap. 36. Cornum de Sn. cap. 23 et seq. Dond. lib. 28. Com. cap. 9. Osnald. lit. R. et p. Selgas de restitut. spoliat. cap. 12 n. 17. D. Scan. de Mugn. lib. 2. de spoliat. 15 sequen. de Appellat. quæst. 3. artic. 2. Mugnanto Bongle. regula 9. Cardinal. et. 5. n. 176. Lau

UVA.BHSC

Gallentis 2 p. c. 12 Summaria e appellationibus n. 163. Andreas Gallus lib. 1 dispert. c. 146 et seqq. Gabra et Grana ad rian tex. Stringen. lib. 1 decis. c. 26.

7 Provenit autem prefatus commissionis casus ex eo quod appellatio ingenuit Iurisdictionem Iudicis ecclesiastici pastoralis 53 § Verum n. n. t. cap. si ordine cod. in 6. et causam devolvit ad Iudicem Superiorem d. c. diuersis 55 v. preterea, et appellantem eximit respectu causae illius ab inferioris Iurisdictione cap. Romana 2 p. t. in 6. c. diuersis 16 h. t. § vlt. ff. nihil innovari, unde qui pendente iudicium definit excludit d. cap. ad hoc 37 c. ut notorium 56 h. t. etiam quidquid post appellationem egerit quasi attentatum et nullum reputari potest, ut in Bapt. Ferrariis quae Roma ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ et ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Bonacinus in hac cap. 1. impriis. Lancelotus infra n. 208.

8 Secus minus subsequitur alia ratio, nam appellatio ex parte illegum statim appellanti ut ait Clar. in d. § unica. Bra. cos. que, in laudibus alias pro fortiori dicitur, si appellavit egerit pendente appellatione excommunicare alios, et alias suam exercere officium, et quamvis episcopi Canonici velut ex causa famosa damnati sint medio tempore deliberationis facinorum et ferendae testimonium sunt admittendi Panormitan. in c. 2. n. 6. ut lite pend. Franchus in hac cap. cum teneamur n. 8 Lancelotus supra n. 84 et Ceccius et alii quos refert Segnerus Praxis 3 p. q. 3. n. 12

9 Convenit etiam secundum quod appellatione interposita sive ex recepta sive non facta nihil licet innovare, et ipsa lex statuit definit omnia permanere quando de ea constat. § unica ff. nihil innovari appellat. cap. si ultra recepta est appellatio, quae recepta est suspensa manet eius sententia et causa devolvitur ad Superiorem d. c. adhuc. si vero non fuit recepta, ne ultra appellationis interpositionem fiat, usque ad tempus debetur ancipi administrandi ordinem d. § unica et bonae memoriae 51. v. primum h. t. Conflan. cod. in 6. Valensis ad nos h. t. 6. 15. n. 1. Gomez ad nos n. 2.

10 Sed an recepta post appellationem irrita sint ipso iure, an vero valeant quando per Iudicem revocata fuerint, non inutiliter solet disputari, quia magna inter ea versatur discrimen, nam si irrita sint ipso

UVA.BHSC

11

12

13

Hoc, revocatio [illegible] non [illegible]
ex revocare, etenim revocatione indigent ea
quæ vires obtinent ex regula [illegible] nameti. 6 v.
post defuncti [illegible] in [illegible] cap. ad liberandum de disponsat. impuberum cum similibus
ne constet revocatio alienationum revocari quæ
post appellationem cap. [illegible] 10 infra [illegible]
de cap. 6 qui 21 h.t. cap. nonnullos cod. tit. in
cap. solicitudinem 54 h.t. et pend. causam illud
initior quod [illegible] quæ de appellatione cognoscit
hanc alienationum revocationem facere debet.

Hoc fundamento non obstante aliqui
tenent ea quæ post appellationem gesta sunt
[illegible] et [illegible] deduci ex decisione
cap. 1. vers. in irritum revocabit eadem. cum
omnia collata beneficiorum facta fuerit prohibitionem
ut supra notabimus, et [illegible] R.P. cum
in irritum revocandam, hæc est irritam [illegible]
oportere, etiam excommunicatione lata post appellationem, sicut in d. cap. solicitudinem. [illegible]
tendit omnia quæ post appellationem fiunt
ex eo ipso Iure.

V. eadem ratione primo ex cap. et auth.
num. 34. h.t. 3. quia lite pendente [illegible]
vere fiunt, quemadmodum pendente appellatione
cap. 1. et toto tit. et lite pendente l. [illegible] C. [illegible]
et tamen pendente lite novate ipso Iure non
tenent cap. 1. et lite pend. in 6. et quæ appellatione pendente ipso Iure tenent.

Ad primum ex eo quod utique non [illegible]
constitutum est et appellatione pendente nihil [illegible]
innovandum; legis autem prohibitio negativa
concepta decretum irritans videtur continere
notant communiter Menochius in cap. 2. de
[illegible] l. nam potest §. de legat. 1. [illegible]
§. C. de legib. de [illegible] [illegible]
[illegible] l. 2. tit. 1. n. 269 cum [illegible]
Cassanus in consuetud. Burgund. rub. 4. §. 7.
prim. n. 1. Arquelus tract. [illegible] de
[illegible] a n. 58 C. de [illegible] [illegible]
decretum irritans omnes quæ in contrarium
ipso Iure annullet cap. 1. V. quicunque de
[illegible] 6. in 6. c. si eo tempore de elect. in 6. [illegible]
de [illegible] [illegible] c. 7. n. 130 [illegible]

16: [illegible] quam [illegible] quinque [illegible] Prudentia habit determinatio [illegible] n. [illegible]

UVA.BHSC

Anyon Ludovicus de Rubeis mag. Rot. th. 2 q. 4
decisi. 258. n. 59. Conveniens pro eximio Illustrissimus Ludovicus, Romae episcop. Tarnen brevis oratione Vobis gloriosissimum deum et ornamentum sufficere regulae de annulis quant. s. infra.

Verumtamen in d. cap. bonae n. 9 rectam distinctionem componat discriminem constituit inter appellationem quae dicitur ab actu judiciali, et inter eam quae dicitur ab actu extrajudiciali, videlicet decisione aut sententia, licet utrique cum non sit imparti praejudicium revocandum per inferiorem judicem, et constituit discrimen in eo, quod quae post appellationem judicialem ipso facto nulla efficantur d. c. ad audientiam Sedis vero post appellationem extrajudicialem revocationis remedio indigeant, quia pendet ex justificatione appellationis quae est revocandum quod per judicem inferiorem factum est ut in c. constitutis 46 h. t.

Verum haec traditio ad solvendam praedictam dubitationem non est sufficiens, non inst. cap. non solum h. t. Hactenus facta quae immerito post appellationem judicialem, et tamen revocatoris mandatis est etiam d. c. 1. h. t. praefatur de impetratis pendente appellatione extrajudiciali ut mox dicemus, et nihilominus irrita denunciantur auctoritate Pontificia.

Quapropter dicendum arbitror cum Decio in d. cap. 1. n. 8. attentata post appellationem ipso jure non tenere etiam d. Jurisdictionis causae expresse, et alias resolvunt Lapulatus Rerum anniversar. 17. Controversiis practicis qq. c. 24. n. 2. Stephanus contra riuch est quod dictum jud. cap. non solum, videlicet revocandi esse praejudicium, revocantur enim velut irrita, quatenus de facto tantum tenent, quod in hoc casu ipso jure est ut in l. quod vulgo, et in l. illud ff. de bonis poss. contra tab. juncta l. si filius qui in potestate ff. de lib. et posth. hered. instit.

Ea autem quae post appellationem gesta sunt irrita revocantur ut diximus sed non ulterius intelligitur, cum dicitur appellatum ab actu judiciali, sed tantum dicitur appellatum ab actu extrajudiciali dumtaxat contra quem appellationem aliquid immoratur. Dubitatur autem contra illum et an immo cap. 1. fuerit interposita appellatio a gravamen judiciali, an vero ab extrajudiciali. Dicunt

UVA.BHSC

mandat idem nil. ignatur appellare quia
ad Pontifex a citatione bonifacium facta per
Archiepiscopum. Secunda opinio dicit Deus de
n. 8. Dramio n. 3. nam ad Pontifex consul
fuit, post appellationem, et ipse tunc adiuvit
fuit facta revocandas. Ita cum quasi propter
de revocandis autem post appellationem
interpositam latas per appellationem, sed etiam bonifacium
citationem ex revocandas principaliter

Nec magis placet eiusdem Dramij opinio
qui Archiepiscopum ait vel legationis munere
aut ordinaria potestate fungentem Ministerio fi
ratum, quamvis Prioribus deferto in eo tuo
aliquis statuisse civis sui gratia sedem Apostolicam
eam appellavit; post appellationem vero Archiepiscopus
fuit, sententiam excommunicationis, suspensionis et interdicti,
et beneficia contulit. Iste enim cum
aperte non fecisset, quia nisi appellatio interposita
fuisset a gravamine illato, ipsa ipsam citare
revocare non posset remedio attentatorum, ut
cum nobis Lo de elect. et ruma, non licet
ratione facere per Archiepiscopum appellantem
fuit denegandae eius appellationis Prioribus
et rectis. in cap. ad Romam 3. h. t. qui et
sententiam approbat C. Mediolanensis sec. et
co. de reformat. et contradictis per secunda
Innoc. de appellat. q. 17. limit. 26. Ita nam
Medio attentatorum locus est

Sed ne quidem non est inconveniens ut
cap. 1. agatur etiam de appellatione iudicis, vel
a sola lata via citationem bonifacium
ad superiorem assumbat Archiepiscopus et non
appellatione ad sedem Apostolicam interposita
fuit contulit qui attentatorum remedio fuit
arcuit.

Si vero ultimo appellationem fuit ex
indulto, dicendum est ibi appellatum fuit de
Archiepiscopo, in primis per primam citationem bonifacium
contra appellationem appellantem, et ideo
contra appellationem facta in eiusdem revocatio, non
excommunicatio suspensio, interdictum, prohibitio
conferendi administrationem cap. cum Infelix de

cum immediate subiacent Prior et Canonici

UVA.BHSC

cap. cum dilectus 8 de consuetud. cap. ex in dissertatione de consuet. pest. Sic Vbo dicit in cap. fin. de decimis communiter tamen ut omnis terminus appellationis agnoscitur illis extraordinariis cap. cum in Romana 5 Vo. si vero h.t. sic tribuitur appellationem effectus suspensivi et remedii attentatorum

20 idem etiam attentatum ex d. cap. bonæ 81 et. de adversus possessione per oblationem fidelitatis appellat ipse Abbas ne super possessione hereditatis ex extraordinaria ipsi minus agit remedio attentatorum ad vitandas ea, quæ contra appellationem gesta sunt. Simpliciter non appellatio extraordinaria dictum effectum obtinet effectum citationis et provocationis ad causam d. 5 si vero: q. sufficit ad inducendam litis contestationem, quia illam fecerunt innovata, vel ex eo quod lite pendente facta sunt d. cap. 1. de lite pend. in 6. nam in sexta Clementinam 2. de lite pend. 5. citationis edictum adversus provocant lis quæstionem effectum pendentem dispert.

21 Varia sunt differentiæ appellationis judicialis et extraordinariæ in communi de quibus Franc. et Vermeiro in d. cap. bonæ, sic etiam quod articulo attentatorum. Quarum nam quod quid pro appellatione non judicialem agitur tribus et sive contra appellationem simpliciter, si omnia ea quindecim sunt quibus verba d. cap. non solum 7. cum similibus: quod vero agitur pro appellationem extraordinaria, in de mandatis attentatum, contra illam genitor d. cap. cum nobis. quod autem appellationem ipsam dicitur non impugnat habet non fuit Gravenhus in cap. quæ refertur n. 1. de elect. Franciscus in d. cap. bonæ n. 30 etiam quam observationem accipiendo et communis traditio, quæ tota in appellatione extraordinaria remedium attentatorum admittit, de quibus Scaccia supra d. q. 3. n. 53 et relatis a Landolfo d. cap. 12. n. 13. Carleva in tractat. ad c. cum in 21 Dist. et. n. 2. et ad d. cap. bonæ memoriæ 81 n. 3. ~~non quod dicit Bruchus supra n. 8 [illegible]~~ Cerretanus 5. cum appellationem extraordinariam quod non fiat non minus remedio quam quæ pro appellationem judicialem, d. cap. 2. d. cap. bonæ 2. nam in appellatione judiciali obtinet remedium at-

22

UVA.BHSC

alterationem non dicunt mali ~~[illegible]~~ per
temporis appellationem, sed etiam intra spatium
primum temporis alterius temporis ad appellandum
cap. non solum. in causis mali autem tunc de
dicta appellatio coram superiore interposita non
videtur permissus in cap. tunc a nullo tempore
[illegible] provocatio ex causam facta de
declaratio [illegible] provocandi quam prima
ad causam facta.

Deinde ita quod [illegible] in
tali appellatione tamen habet apostata de
[illegible] cap. fraternitatis 28 h.t. vel appellatione non
[illegible] a monitione de residendo [illegible]
obtinis nomen clericum, et ut videtur [illegible]
laborem prorogatur, et aliunde ad temporis [illegible]
re, qui [illegible] supplet interim [illegible]
[illegible] appellat. [illegible] in [illegible]
alter jurisdictio inferioris dominetur, quare [illegible]
dicta effectum attentatorum, non contra appellantem
posset ulterius in causa procedere.

24 Ad quem tex. ita videt adaptari in [illegible]
appellatio a monitione de residendo [illegible]
[illegible] in illis verbis: cum autem [illegible]
[illegible] causa [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] cap. [illegible]
in fine h.t. cap. cum appellationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Rotulatus 8 cap. 22 nimis 6. [illegible]
[illegible] appellat. [illegible] 2 n. 48 cap. 12 [illegible] 36. [illegible]
[illegible] a decreto [illegible] non appellat. in
[illegible] 4 in fine cap. [illegible] 6. [illegible]
[illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] Rotulatus 8 cap. 22 [illegible] 18. n. 5.

21 Sed [illegible] [illegible] non
[illegible] appellatio [illegible] [illegible]
[illegible] ex reg. tex. in cap. cum appellationis
[illegible] dicta appellatio [illegible]
[illegible] a monitione [illegible] [illegible]
appellat. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appellatio [illegible] [illegible]
[illegible] contemptum mandatum de residendo
8 cap. conquerente, cap. ex parte 8 cap. [illegible]
[illegible] de clerici non resident. non [illegible]
[illegible] in spiritualia [illegible] [illegible]
[illegible] ut in cap. [illegible]

UVA.BHSC

sine defect. et ex quibus Doctores dicunt, quod non
attentatum remanere effect. quod appellatio frustra
interiecta

26 Neque obstant duae supradictae: Ibi quidem
dilationes, nam utrique Doctores sup. n. 5. tenent
non probat quod non in appellationem esse relatum
nisi quod ordinem improprietatem deroget et
sibi nem. Ita autem inter Doctores non esse
dicunt. Quantum clericis secundum Regularis cap. quia
nonnulli 2 poterit de clerici non refra. de appel. Latius
Quintus decimus lib. 4. collectanea. n. 150 et Sl.
Nicolaus Garcia 3. p. de beneficiis, cap. 2. numero
Sancho cum relatis Colleton. 30 ad lib. 6. decretalis

27 Quare dicendum est in specie de qua in 1. cap. per
venit appellationem admitti a monitione de refraenda
quia non operatur effectum attentatorum, neque clericus
quia in illa decisione reconsentitur, quia potest clericus
ante Praetorium pendente appellatione contribuere, et ex
prebendam dignitatem, vel beneficium aut ministerium
ecclesiasticum obtinere, quidem obsequium. Nec contra
Victorii Moralia Martinuzzi quod ad clericum
explicationem causae appellationis ut per eum
in 1. cap. permittit prolatam Doctores ibidem Lancelotus de limite 18. n. 8.

28 Nec ex eo quod clericus interbundum omnino appellationem ut in 1. cap. relatum et in 2. cap. congruente, quia multum minus ambiguum tamen
monitionem clericum ut refraenat in 1. cap. permittit, ut
vero causa cognita dummodo illum refraenare debere
ut in diversis Doctores. Primo ergo admittit appellatio a monitione, quia potest clericus ex iniquitate, vel propter multa litigantium vel obscuram
justam causam a residentia excusari, quam poterit coram superiore allegare? Et non ex eo quod nulla ex causa clericus potest excusari, quia
manifestum frequenter causa congrua et excusationis
haberi potest tamquam, licet quia Deinde, et per
consequens non admittitur appellatio a profata monitione.

Oppugnatur tertium eadem senta extra in
cap. Inquisitionis de 6 infra tit. Ubi ait Pontifex appellationem interposita ab clericum posse compromittere attentatum non fuisse, sed varia omnia

UVA.BHSC

30

31

UVA.BHSC

in primam instantiam quatenus [illegible] ut
ubi sententiam est l. unica C. si quis [illegible]
vari appellat. [illegible] non minus [illegible]
nat. unica C. [illegible] [illegible]
appellationem minuta non [illegible]
Intuere Glossam Leo de [illegible] intendendo
[illegible] appellationem non [illegible] quod vero ante appel-
lationem habebat [illegible] non [illegible] ante Leo C. [illegible]
his [illegible] 12 [illegible] notandum est [illegible]
c. h. nro 6. de appellat.

32 Secundo ut ante adhuc [illegible] in l. 2 C. quando
appellat non [illegible] [illegible] similiter [illegible]
[illegible] 6. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

33 Respondendum tamen ut appellationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

34 Ergo tamen necessaria sunt ut [illegible] dolum
cedere valeat, primo quod res conciliis sit [illegible]
nis, aut argutis [illegible] probetur, vel semiplene
nullius momenti confecta. Scacia [illegible] n. 23. 26
ipso sponte crimen confitetur d. L. 2. quia propri
fusio facta [illegible] adhuc non [illegible]
termino [illegible] §. porro n. 5. neque extra [illegible]
terum, ubi finis [illegible] L. dicit et notantibus [illegible]
n. 9 [illegible] n. 5. nisi quis forte ratificat
ris, in [illegible] Criminal. §. 9. [illegible] Lancelotus [illegible]
[illegible] n. 12 Scacia sup. n. 20 [illegible]
[illegible] 101 n. 131. nisi res non communicetur [illegible]
reis favere, et quia [illegible] confessor appellatio [illegible]
[illegible] rem [illegible] videtur, reis denegari
alias [illegible] supplicis adhuc appellantibus valeant [illegible]
to 7. C de episcopali audientia L. addito [illegible] C.
[illegible] non tantum 6 ff. eod. Diversi veteres [illegible]
sunt tantum [illegible] conciliis appellare [illegible]
et exequi [illegible] differenda sit [illegible]
[illegible] inter quos [illegible] exceptis [illegible]
[illegible] causam esse, et vel sola confessio
[illegible] ad renovandam appellationem [illegible]
res manifestis conciliis [illegible] est [illegible]
[illegible] seditiosum [illegible] [illegible]
[illegible] 16 de appellat. [illegible]
6. 8 [illegible] de [illegible]
[illegible] in fine principij C. de [illegible]
[illegible] 35 [illegible] L. 5 C. de [illegible]
Ex quibus intelligendus venit [illegible] difficile
Romana 3. §. si autem de appellat. in 6. dum
a sententia lata super eo crimine de quo quis confessus
est appellationem non admittit, cum enim sola
[illegible] nisi res conciliis sit ad renovandam
[illegible] non sufficit, videtur decisio illa superior
tore.
36 Inqua difficultate communiter dissolet [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] Classicum
[illegible] Civili sola confessio non sufficiat ad renovandam appellationem in criminibus nisi res
proponatur ex d. L. 2. De jure autem Canonico per
[illegible] crimine beneficium appellationis [illegible]
ex d. §. si autem, cui adsingulis videtur [illegible]
[illegible] quinque [illegible] 2. q. 6. ita [illegible]
n. 5.
37 Sed nulla adhuc sententia [illegible] de [illegible]
[illegible]

UVA.BHSC

confirmatio cap. 7 n. 5. quia omnes de quibus
fiebant ad eam conformandam redundant et
ex cap. 1. et 2. de officio Ordinarii Delegati
non cum de Ordinariis Capitale ratione cap. fin.
de transactionibus inferiorum iudicum ab eis
admittuntur appellationes remedium in quibus de
casuum rei damnabilis concessum est.

8 Nec magis admittitur Iudicum Subditorum sententia
qui solum criminis confessionem efficiunt ut iudex
ad quem tenetur deferre appellationem quia cum
iniunctionem prohibet Iudex a quo excepta sententia non
ante 8. §. si autem. sed si res fuerit conclusa et con-
fessus nec per iudicem inferiorem nec per superiorem ad
vetitum esset ut appellaret. Cum sententia illi ruga ab alio
nobis displicet, nam si criminis confessio Iudicis
inferioris iurisdictionem non aperit dumtaxat quin possit
ad eum appellari, non debet permitti inferiori ut
sententia exequatur propter praeiudicium quod Iudici
superiori infertur, quare sentiam Pontificium de qua
in d. §. si autem in d. §. porro et in d. c. quicumque
ita ut superiorum resolutionem accipiendam opinor
ut non admittatur appellatio a crimine superiore pro-
nuncianda est, non quidem absolutio in omnibus com-
mitis, sed in illis tantum in quibus absolutio confessionem
admittitur appellatio, quae supra enumeravimus, re-
gulariter autem sola confessio non vellet appellationis
beneficium, in criminibus neque inducit notorietatem
quae profert ex errore proficiscitur cap. fin. de confess.
§. error C. de iuris et facti ignorant. Quapropter illae
decisiones referendae sunt ad casus exceptos.

9 Quod etiam ingenuae regulae horum iuriumdictionum
decisione comprobatur in his tamen facti sunt post appella-
tionem interpositam abinde exclusis in omnem, ex
eidem ut nihil sit nocumentum non istam impropri-
tionem appellantis, verum nec impropriationem contra qui
non appellaverunt, quia appellatio omnis ex sonis pro-
cedit omnibus cap. in sententia 72 infra h.t. cap. ex qui
§. quando 2. q. 6. cap. Si quis superiorum 10. §. q. d.
et ascriptum ff. h.t. l. 1. et 2. C. si omnes exploriter
appellaverint l. 5. Inde ovum praeque appellationis
effectus sit ut suspendat iurisdictionem Iudicis a quo
ut supra diximus, merito et hic effectus inferatur

UVA.BHSC

Senatorum Visionis qui non appellaverunt et ne
mini quit alios, quos referunt profecto [illegible]
ciis Prat. q. 3. n. 58 Simulatus S. cap. 12.
tat. 11. qui ex ea observatione inferunt non
nemo, Facultatem factam per unum ex consortibus
esse sine appellatione: et quod executio facta
in proprietatem domino appellationem respectu omnis
dit revocanda, vel saltem attentata, quemadmodum
enim respectu abigeo impetratum pro causa
mum prodesse omnibus socis L. 1. C. de abigeis
Cathol. sic debet prodesse appellata, non solum
ipsum in causa Visionum, sed etiam quod pos
nionem et omnes effectus. n.

Verum hac doctrina difficilis est, non ex
Cajetanis Sententia lata sit in causa communis
diversa condemnatio pro viribus parte inter res
natos d. L. Sequitur separatim §. quatenus inter
res inter alios acta aliis non nocet, nam ipse
penultimo de re Judicata. L. saepe 63 ff. eod. tit. L.
Mossi de excep. rei Jud. Appellatio alterius ex
facta causa pro diversis incorporatis sit a ipso
pera non videbatur.

Angelus difficultatem proposuit consortes
fuerunt solidariae, velut duo tutores appellat
unus alius non profuit d. L. Sequitur quod est ratio
tum. Verum si unus ex sociis rei profuit et ad
effectus rationis provocavit, alius nihil minus
dum ipse stetisse d. L. 2 mihi C. eod.
Quibus: et provocatio Unius ex sociis alius pro
si dicit de effectum attentatum.

Et propterea potest dissentiri dicendo effectus
utilitas litis consortum esse ut facta pro
provocatio alicuius beneficio Juventur, quia
effectus plures indicantur litis sortis cum inter
pro viribus parte solidariae, condemnatio mu
tum sortis profecto unius effectus provocationis
gerus fuit ~~[illegible]~~ fuit quasi [illegible] in S.
penultimo. h. t. observat Dramedy ibi n. 1. Sed
in prima instantia lata contra Unum sortis
ter nocet, nec profuit d. cap. penul. de sen
dicit non similiter et in causa appellationis
ria profuit voluit Reinigis obligationem com
mut d. L. 2 d. L. Sequitur separatim. q. 4. cap.

UVA BHSC

Pontifex comprobatur in 8 cap. una sententia, id autem
permissum est, multis considerandis. Primo quod re
communis pecunia non fuit condemnata. 2° cap. una sententia
da L. L. Vide separatim expressis plurium si unus appellet
nihil agit quod socius d. § sequitur separatim impugnat.
Ut enim si unus reus duplex sententia damnatur in eadem
causa, alia circa solutum, alia circa usuram debuit ab
utraque appellare, nam appellatio unius sententiae ad alia
non trahitur l. cum in una D. ff. h. t. Sic etiam dicendum est in persona diversorum ut appellatio de re
facta non contendatur ad sententiam latam contra socium.

45. 2° defideratur ut communis sit omnium defensio d. cap. una sententia, quapropter plurium tutorum damnati, quorum alter ocasit tutelam, alter non gessit
si unus appellet nullum commodum socius sperat
3° §. quod est rescriptum, quia sola ut diversa petitio
a defensione in persona eius qui non gessit tutelam l. 2
C. si tutor vel curator non gesserit.

46. 3° ut omnes uniusque appellationem comprehendant
iuvantur, non speciali beneficio d. capitulum, sunque eum
minorem annis quinque annis simul cum alio damnatum, et adversus eumdem appellationem respondet
textus ter. in l. et si sine 8 §. item si non probabit ff.
de minoribus et Abbas tractat. de restitut. in integr. 2 p. quest. 88 art. 3. hic enim si non fuerit
ratione plures provocavit ab nullum parat
commodum d. l. 2 l. prima C. si in communi causa
que causa, quia dare separatim uti, nisi cum res
dividuae separationem non admittit ut ait Vermetus Sup. n. 2. in fin. post Covar. in d. l.

47. Quidam autem attendentes Verrubio non solum
prodest quando exprimit pars appellant sed etiam
causa quo appellationi obtinet ita intelligunt est cap. di
lecti 32. h. t. quod si tantum dissimulat appellans qui
scitur cap. ad hoc 30 eod. t. quia sententia ca. non decernitur, nam quia est facta appellare quam verba. Vide
Hostiens. arrichio effectu ut illud ingressus sui protestatione fit et positivis sedis cap. unico de clericis peregrinantibus et ut a parte de sententia sit innumeris cap.
cum causa 8. de sententia et re iud. Covarrius in tractat. Ho
nam Cariz lib. 7. cap. 9. n. 5. et ibi Franciscus lit. C. de
iure et facti disputatur, quod competit causam inferiori iudice, et in damnabit, quod appellet, licet opportunat

UVA.BHSC

quod aliqui modo declarari intentionem non
debent dicere appellandi [illegible] ut ea de
dilectis ibi propter dictum causam [illegible]
suggestum l. h. t. notant Dynathus sig. n. 2.
Quod in contrarium sentiam dicit Rota Consil. 2
coram in nostris quos plures appellantibus obstat
prescribuntur in cap. l. etiam cap. ab eo h. t. ab
Essarium est petitio inquiens, appellationem in dos
Judice et ab eodem Judice appellat et petit ha
alia defere erit appellatio ita Urbanus in
cap. dilectis n. 1. Quest. l. lib. 28 Com. cap. 6.

46 Illud est difficilius an arrestio Minori habeat
appellatione ad Sedem alterutrum, et ad Minori
Sedem appellantium est aut alium inferiorem ab
hac vel nullus sit quod ad Pontificem caeter, et
non nulli illud privilegium habuerunt appellationis ad
Romanam Sedem delatae non autem Pontifici
5 cap. unico, unus est ad varios appellationes
non ut Hostiensis notat in dict. cap. dilectis Prae
hinc, non cum ex Juris ordine appellari possit
ad alios praeter Pontificem, appellationes ad
Sedem habendae sunt, sed legitime appellatio est
quae ex facto resultat 5 cap. dilectis 5 non vero
ad Pontificem vel ad inferiorem deferatur.

47 Neque obstat tex. in cap. unico de dispen
regula: quia suppose privilegiorum ad Roman
Urbem de privilegia concessa fit est ut appel
videtur. 2do ut maneant sub Jurisdictione et
protectione Pontificis quoad omnes causas ad ea
spectantes, unde fiat ex privilegium fecerunt
his qui ad Sedem Romanam se contulerunt, et
illis etiam communicatur, qui professi sunt
ad Romanum Pontificem sed ad alios Judices
inferiores Graec. ad hi delegati pro ea Cons.

48 Etiam attendendum Decretalis cum dicunt
qui appellarunt ad Superiorem quibusvis in
Mandatis eius significantibus, vel sufficit si
tationi Maioris Judicis se subiicant cap. ad audi
34 n. 1. quia cum verba ex inspectione accipiant
illa deserunt l. illud 77 de adq. hered. Arg. ex
effectu patet indicatur ex mente quae verba
secundo regulari 41. h. t. quid videtur potestas
iorum Judicis de commendasse ut corrigat quae

UVA.BHSC

illatum per inferiorem, unde idem agit, quod si ex
prima appellaret, nec vero nomen est vitare ut non
impedit corpus, quod sine ambiguitate potest fieri inter
gi et qd. efficiunt intentio operis facit mutatio
Quinto ratione et ne res quæ agitur in exitu quæ de
Counter quod dicit Singular potest ut per errore 7
C. de testamenta. in l. 1. §. 8. ff. de bonis. dest.
in l. Iura Vetus 77 §. cum impetrat ff. de legat. 2.
S. cum avus 101 de Condit et Demonstrat.

Nec superiorem respectu tertii in c. ex parte
de appellatione, dum ait per illum subiacentis
appellare dicimus appellatio inferiori cum ex appel
latione ipsius illi fit integra appellat exitu ratione
appellatio inferioris judicis, et subiacentis dumque
ipsius ipsius, sequitur ex facto si videri ipse appel
latum. Id respondendum est ideo per subiectionem
non ipsum ex potestate ordinaria illo de quo
in d. c. ex parte, quia non id agebant ut appella
rent, quemadmodum in cap. ad audientiam, sed
ad alium finem autem subiectionis dicebant ca
terum illud agerent quod cum calcem quod
dubio eximerentur, quia subiectio appellationis vi
ces sustinet, utilitas sortiri affectus.

Sed tamen videtur partem fieri consentanea
vera omnimodo et contra eam obst. non si potestas
judicis ago appellatione suspendent, et alias ne
vitari posset appellationem omnes omnino revocandi re
medio attentatorum, id maxime procedet disputa
causa appellantem tuendi, sive injusta sint appel
lationes patent cap non solum 7. in prin. h. t. in 6. Sed
adhuc id respondetur quia post appellationem nemo
est quod dicitur bene appellatum et mala judicata
d. cap non solum 9. absolute autem quia post
appellationem non revocantur, nec judicis potestas
suspendit ~~[illegible]~~

Ego vero autem difficultatis interpretum observanda
inter Summum Pontificem et Caesarem diversum
[illegible] in jure civili ante sententiam appellare
licet l. ante sententiam penult. C. quando appella
tione non deferatur, propterquam si quidem
[illegible] judex interlocutorio
[illegible] in causa criminali [illegible] contra [illegible] l. 2.
ff. de appellat. [illegible] quod [illegible] interlocutorio
[illegible] non [illegible] personam in cap. super eo 12

Sententia finalis

h.t. n.2. ~~secundo~~ ad 4. do in causis definitiv[illegible]
non expedit sed habetur interlocutoria quia definit
aut infert damnum irreparabile, velut si pronun-
tetur pro non providendum, q. in hac causa tra-
ditur satis notum, tunc enim appellari potest l.
18 Decretal. vel si pronuntiet de expensis con-
tingit, vel non esse locum in eo casu omnis appel-
latio fin. in hac inquisitione Sabelli C. non
proprie recepta ex ratione ibid. et valde com-
pet Garcia Rodrich de nullitate q. 1. n. 2
24 et 25. Mirongnon Sacratum decis. 10
Rimonensis n. 6. et 26 ea quaeritur non
[illegible] propter gravamen [illegible] et probatur
Ba. Bolognin. l. 2. n. 13. et 16. et sentit quod
nullum restituendum emolumentum [illegible]
minus adeo omnia adhuc [illegible]
Dominus A. Osnab. ad Const. lib. 2 Com. cap.
lit. ff. et sicut obstantes addunt, quia de interlo-
cutoria appellatione ab interlocutoria tractant.

52 Caterum ex dictis Canonicis ab interlocutoria
nihil absolute appellare licet cap. superiores 12 h.t. qui
bene Canonistae interpretantur Canonistae communiter
manifestum ab decisis 51 h.t. a fortiori non appellare
ab interlocutoria expressis verbis, et quam appellare
se gravatum existente sacri Concilii Tridentini sess.
cap. 20. de reformatione ad instar Concilii Jurisdictionis
appellationem ab interlocutoria [illegible] non [illegible]
[illegible]

53 Ex supradictis quoad effectum attentatorum dicendum
non tamen omnibus [illegible] a sententia definitiva
latam, vel ab interlocutoria, quam ipse appellatus ad-
mittit, sed [illegible] nullitas omnino nocendum
[illegible] autem appellatio ab interlocutoria ex quibus
[illegible] Pontificis ex eventu quod appellationis pendet
[illegible] sint nonnulli prejudicium non [illegible]
appellatio [illegible] si [illegible] intent ex [illegible]
[illegible] Discriminis [illegible] quod [illegible]
[illegible] sententiam definitivam [illegible] [illegible]
[illegible] et ergo per interlocutoriam [illegible]
[illegible], unde si infirmata fuerit appellatio debet iterum
causa cognosci et ex ne debitis, et tunc demum appel-
latio potest iterum prosequi, cum causa ab eo appellatio
[illegible] cum causae 60 h.t. [illegible] quam si [illegible]
per [illegible] quae causa cognoscit et ex non [illegible]
in [illegible] Ordinario non [illegible] [illegible]
[illegible] appellationis pendet [illegible] minus [illegible] appel-
lationem [illegible] manet.

UVA.BHSC

54. Ex quibus excludendus venit Ker. Iffiches in eq. per co 10 h.t. dicit appellationem ab exceptione peremptoria interposita effectum alternativum habere apud eam principaliter tractata cum cognitione exceptionis ad hanc eundem tractare cognitio supra quaestione principalis, sive quia non congruit eorum diversis Iudicibus Eodem tempore de eadem causa agi l. 1. et 2 ff. de quibus qui eundem Iudicem cum, sive ne causae compenna dividantur ut in l. nulli C. de Iudiciis. Unde effectus appellationis pertinet tam ad causam accessoriam, in ipsa interposita fuit, quam ad causam principalem d. l. interdicit 39 ff. de minoribus sunt tam Cod. qui in Mancum causam suspendi opinentur potestatem Iudicis ago ut nihil interim in causa principali providi valeat ut refert Scaccia d. Capit. 47. numero 2. nell. quaestione sexto, ex illa decisione deducunt non esse post appellationem ab exceptione peremptoria Iudicem causam de Antiquam constet de iustitia appellationis.

Sed hae Iura adversantur resolutioni supra tradita quia appellatio ab interlocutoria eo tantum casu indulgetur effectum alternativum quo constet de injustitia sententiae et non fictione appellationis, quae propter illorum sententiae ad hoc requirunt quidquid ex illorum indulgere effectum agere interim in actibus forensibus et sic in causa principali fore autem non absolute sed eo tantum casu, quo in causa appellationis declaratum sit bene appellatum et malefactum ex decisione d. cap. non solum, quam interpretantur Bramatus in d. cap. super eo in fine Scaccia d. n. 11. Sanchez d. cap. 12. limit. 2. ex n. 39. Ex

Eadem fictione sunt declarandi tam in cap. significavit 48 cap. significantibus 49 cap. ex parte 65 h.t. in quibus appellat. interposita nequit non admittere exceptionem falsi procuratoris, appellabilis, sinis libelli, in initio revocatur quidquid non sunt non appellationem quae ipsam est. Cum enim hic appellatio ab interlocutoria fieret, ita in his decisionibus offendit factum quasi Iudicibus Iudicii necessitate quod illa quae non fuerunt in ea allegatae, quae sunt insufficientes appellatio non omnes exceptiones legitimae possident defensione obtinendi illas, ut in exceptione procuratoris falsi probat tam in cap. in una de procuratoribus et. Iuris Cod. in exceptione inepti libelli probat tam inep. significantibus B. de libelli obst. et in exceptione libelli finis idem et. observatur, non inter exceptiones agitat adversus mat. ex

UVA.BHSC

nomine filiorum impetrent. Illa vero petitio cum affi
[illegible] C. quando mulier [illegible] singul. [illegible]
ad 2.m nequit esse [illegible] amittit.

57 Opponitur etiam impedibile testimonium cum tenemur
19 h.t. Si Iudex aqua consulitur quod possit mutare
possessionem reformare etiam per appellationem et appel
non obstante ut Iudex imperium possit consequi, ne
induat effectum attentatorum. Cuius ter difficile
[illegible] videtur torquet dicitur ad pedes
[illegible] solet cognitio causae simul cum
[illegible] odeum cap. dilecto 88 V.o prima h.t. Quare
si Iudex aqua possessionem reformant cum de eo app
[illegible] mori [illegible] et [illegible] posset ca
[illegible] 24. [illegible] 27 h.t. et multo minus nisi
[illegible] Iudex aqua de quibus ne [illegible]

58 Hoc ipsum in d. cap. cum tenemur opinatur
non [illegible] gratia accipiendam non esse [illegible]
dum sensum [illegible] habet sed ex [illegible]
distinctione [illegible] quae non [illegible]
[illegible] Hospitalis Archiepiscopo Cantuariensi
[illegible] omnibus episcopis Hibernie [illegible]
[illegible] adeo. in cap. 2. de matrimonio con
corpore mundi. [illegible] permissum [illegible]
[illegible] ut [illegible] communi
[illegible] confirmam [illegible] nihil
[illegible] et difficile [illegible] ad Romanum
[illegible] Inde ne [illegible] interposita ad
Apostolicam appellationem quamquam [illegible] permissum
[illegible] Archiepiscopo tanquam Iudici [illegible]
[illegible] possessionem reformare solet [illegible]
[illegible] 44 [illegible]
[illegible] 7. [illegible] et [illegible]
longe 25, 63 dist.

59 Sed hoc Hostiensis [illegible] plausibile [illegible]
vero [illegible] [illegible] cap. cum tenemur quod minime restringit
[illegible] decisionem, [illegible] Bartolo [illegible]
[illegible] pontifex [illegible] quod in corpore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Contrarium [illegible]

60 Alii consent hoc Iudicium dicunt in d. cap. cum
tenemur [illegible] reformare possunt in casu
momentaneae et per vim, [illegible] ablatae
[illegible] restituere [illegible] [illegible]
momentanea [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

ecte vi Iudex, qui detulit appellationi potuit pro bono
mulieri appellanti, ne transire ad 2.ta vita, quia cum
illa requirebat clericum, propter quod ipse
ut in rem sua ad 2.am mulier

Sed hic quaeritur dubitari ex causa de facto n. 4. quae
nisi non habet causa pendente coram Iudice quae
expedire debent, ea tantum agenda et consultae con-
ferri, nec ex omnibus autem Iudex aequa sententiam
debet in causa appellationis, sequitur non
licere eum de reformatione petitionis contrahere. 2. non
incertum non solum valebit decidendo pendente ad
vice agitando, sed etiam de eo iudicio quod plenam
non commissum deliberat interrumpit illis: eam
indicabo notare Felinus in c. S. et alij, interpretes.

Secundum predicam mulierem decisio tex. in
4.o cap. 2. sicenim pendente appellatione interdixit con-
cubitum, ne mulier contra filium in exhibitam ab eo
obtet in confirmationem primi mandati, aqua mulier
appellaverat quod officio potuit, cum tendit excommu-
nicatio ipso ad faciendum exitum causae appellationis
ex Lanfranco 4.o cap. 2. limitat. 4. n. 4. tantamen
permissi possit excommunicatio ab eadem causa ex-
peditionem. Ut si hoc displicet interpretes tentari
possit predictam excommunicationem de facto contra illam
fuisse sed cum mulier obtinuit, quia post appellatio
non legitime interpositam lata fuit. Quae interpretatio
ex colon tex. Nachi confirmari, quatenus in fine Nahi
Confessor matrimonium contractum a muliere validum
esse; illi tamen penitentiam injungendam, qui illud con-
tracte contra interdictum ecclesiae; de excommunicatione autem
nulla fit mentio, aqua fuit absolvendam mu-
lierem, ita hoc confirmat predicta excommunicatio.

Et confirmo vero in cap. personae n. 2 d.t. quam
post sequitur Bald. in d. cap. cap. 1 numer. 2
Marcha in prax. 6. p. n. 185 Lanfranco 4.o limit.
4. et his non relatis Ciuglej ad l. omnes lit. 28. Con-
cap. 9. lit. d. ait cum Iudicium aqua p. formam pohis
provisionem dicunt in eo tex. quae in eis quae ad finem
exitum causae appellationis pertinent, et quae tendunt
in forma appellandi de eis aqua dicunt notanda
quae similia probant 1.o non posse post appellationem
praefigere terminum intra quem mirquid appellans
personae c. cum filio omnia cap. respondentibus n. 4. Sup
Mariam contrahere in beneficio 1.a appellantis de filio
fuit appellatum cap. praeterea 28. eod. tit.

Alia hic hic fit et nisi explicant omnibus

UVA-BHSC

non nisi ad tex. in 2. cap. cum contemnere non
cantur, in quo reformatio possessionis facta per Iudicem
a quo non contendit ut facilius expediatur causa
possessionis, sed potius ut ab eo appellatione diuidet ap-
cens ut eo cui non solutione liquido constaret.

Alij etiam professi sunt ut ibi inferior Iu-
posset reformare possessionem appellantis, cuique pro-
attentatis, quia de alia questione agebatur apud Iudi-
rem iudicium de proprietate. Sed non magis placuit
ratio, nam et breuiandum est causam de possessione
causae proprietatis diversam esse, et etiam in eadem
re. l. naturalis 12. §. Nihil commune l. pe. mig.
ff. de adquir. posses. l. etiam eadem questio §. ult. ff.
causae rei iud. Unde licet a Iudice laica sacri pon-
te appellantur, non impeditur Iudex inferior de qua-
tione turbati possessionis cognoscere, quia appellatio in-
pendit Iurisdictionem respectu tantum causae in qua
appellatum est. 2. cap. proposuit. 8. cap. adhuc
Sanctorum. 2. cap. 12. limit. 2. per tot. de hiis
terminis est. quod appellatio non dicit effectum ad extra
causae contentae. 2. cap. super eo ut pend. Unde cum pos-
sessionis et proprietatis causae contentae sint cap. 1. de ca-
pen. et propr. non quod ad questionem reformandi pos-
sessionis dicit etiam posse superiorem iurisdictionem habere.

Dicitur 8. Quarum sententiarum utrique esse
cum enim Iudex a quo pendente appellationis
hic potest possessionem reformare et Iudicio proprietatis
quo appellatum est, non est facta commutatione appellationis
Sicut verba illa et Iudicio proprietatis referuntur ad
tempus, non ad Iudicem. In qua questione dubitandi ratio
habet quod cum possessionis et proprietatis causae et
eadem Iudice terminari debent. 2. cap. 1. de caus. pos-
et proprie. l. ordinarij 13. C. de iur. iudic. l. incert. C.
interdictis, quemadmodum proprietatis quaestio ad Iudicem
appellationis pertinet, ita de questione possessionis de-
dum videbitur, maxime cum non commutatio Iudicis
appellatio sortiri effectum attentatorum in vitio causae
sed ait Pontifex permissum esse, quod redditur ab ap-
tione, ut Iudex a quo de possessione cognoscat, ut eam
causa permittit, quod suspendatur Iudicium
et proprietate possessionem in causa l. pastoralis §. de
pos. et propr. ita etiam permittendum est quod cum ap-
tionis retinentur, ut illum Iudicium coram superiori
geretur, maxime cum post appellationem Iudex
non, et etiam cum ab eo Iudicio facta appellationis ad
gratiam 19. Nosse et post Iud. litis, ita etiam
Iudicio expressa permittenda est, nisi qui cum agit

UVA.BHSC

ri sua ut [illegible] videtur quod omnium
est l. penult. cum similib. C. legati de facultate
testandi. Nihil ergo remittit ut Ecclesiastica
[illegible] dicamus. n. 2. Nec eo ipso ex parte appellantis
voluntate judicis competens fit, si ratione [illegible] l. pri
vatorum 3. C. de iurisd. omn. iud. sed ex fundamento
[illegible] quod ex [illegible] ut
[illegible] ad
[illegible] ad

63 Ex quibus patet posse reformandi potestatem non
concedi privatis inferiori videlicet Iudicibus ani
madverti. Id eo tantum casu, quo appellationis re
medium nulla omnino facta [illegible] coram iu
dice appellato eadem quoque [illegible] non quoque
commissionis data cognoscere debet. Et cap. l. non
obstante, quod per appellationem dubitatur cognitio
causae, ad solum appellatorem, simul cum ancilla
ad eam de cap. dilectis 8. Vt. pretera ne.

68 Iusta praedictam ergo observationem dicendum
est, quod Clus. dicens nec cap. ipse tenetur pos
tam reformandi potestatem delegato Iudici non
concedit, quia ab quo ipse appellatur est ex legi
tima causa eius Iurisdictio manet suspensa. Non
obstante ex delegato, quod in ordinario, nam et
post interpositam a delegato appellationem, potest ille
renuntiare per d. cap. gratum, dum semper [illegible]
suspensis [illegible] [illegible] Bologn.
de Ravenna, Cito Strozzius Cornelius et Ro
manus.

9 Opponitur etiam doctrinis superiorum tex. nisi
quatenus 25 h. t. dum permittit inferiorem Iudi
cem, ut aliquem excommunicavit possit eadem
absolvere. Hoc appellatio ad superiorem delata fuerit
non absolvendo. Ergo ergo Iudicis ante potestas appel
lationis suspendit. Sed responderetur est dispositio
[illegible] observandum ex appellatione ab eo
[illegible] quae immediate est absque nec attinet
[illegible] possit praejudicium agere [illegible] n. 5.
[illegible] cap. n. [illegible] d. cap. 12. limit. 13. ex
[illegible] 70 [illegible] nihil autem [illegible] quod multi
plex ratione 1. proprietatis, quod [illegible] minuit ex
[illegible] 2. [illegible] 3. [illegible]

UVA BHSC

[illegible] cautionis modificatam, qui tamen [illegible]
libri, c. [illegible] 21. h.t. [illegible] 1. cap. [illegible]
14. de sent. excommunicationis, c. [illegible] cont.
in 6. nisi manifestorum non [illegible] [illegible]
[illegible] quis fuit propter contumaciam [illegible]
causam [illegible] de manifestum [illegible]
[illegible] [illegible] cautionis exigit
[illegible] 23 [illegible] qui exigit personis capti ad
[illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible]
[illegible] [illegible] ab appellationis [illegible]
[illegible] [illegible] c. [illegible]
[illegible] adhuc causa agitari potest in quo [illegible]
expressa [illegible] facta est, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] appellationis [illegible]
[illegible]

71 Difficilius [illegible] [illegible] [illegible]
pastoralis [illegible] [illegible] [illegible]
interpositam propterea [illegible] [illegible]
posse episcopum instituere alterum [illegible]
non [illegible], [illegible] [illegible]
quaeritur solet respondere horum primum [illegible]
porrigi ad appellationem [illegible] [illegible]
in hac remedium attentatorum [illegible] [illegible]
ind. cap. Personalis nobilis 2. [illegible] [illegible] 3.
6. [illegible] principalis q. 2. n. 165 [illegible] [illegible]
n. 7. Ad hoc [illegible] idonea non videtur, [illegible]
per appellationem impediri [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible], quam [illegible] alias [illegible]
[illegible] [illegible] de attentatis 2. [illegible] cap. 4 de attentat.
[illegible] in praef. n. 583

72 Sed magis probari potest eiusdem [illegible]
qui [illegible] cap. 42. [illegible] 57 [illegible] attentatorum remedium
[illegible] in [illegible] c. pastoralis, quemadmodum [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] quae post appellationem extraordinaria [illegible] et [illegible]
[illegible], non minus hic locum hoc remedium [illegible]
in [illegible] post appellationem [illegible] modo et forma
[illegible], quamquam [illegible] difficultatis [illegible]
[illegible] est inter [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] decisionem, quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cap. cum autem 24 de [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] 3. de [illegible] cap. 13. [illegible]
[illegible], quos supposito dicendum est [illegible] [illegible] c. [illegible]
[illegible]

UVA BHSC

post appellationem interpositam propter veritatem ab eo qui ante presentationem potuit eundem aliunde instituere nam ille fuit presentatus a patrono laico qui potest varias in parochiam; cum enim institutio presentato facta, nisi institutio sequi posset. Secundo casu non videtur posse per appellationem potestas presentandi, quae ipsi competit, vel a diversis est causa. Tertia prescriptionis opinio volunt appellationem interpositam ab eo, non dedisse prescriptionem istam patrono qui non potest presentare, adeoque potestas Episcopalis ipso sibi transitum. Neque obst. quod per appellationem impeditur potestas presentandi ex communi sententia, dicunt sapte, nam hoc tunc procedit, quando res lis vertitur super ipso iure patronatus, aut hiis terminis, si tamen vel controversia super exceptione, quae excludit ipse presentatus, sanctorum d. cap. 4. n. 588 Q. Ar. Frane ad sum n. c. l. n. 11.

73 oppugnatur etiam eadem consuetudo extra. in c. potestis §3 6. verb. h.t. dum dicitur permissum esse Judici ecclesiastico ut post appellationem possit excommunicationem denunciare, et cum fructibus beneficii privare, contra omnes Canones qui in l. 1. tit. verb. constituit C. si ano conquer. Jud. in sexta excommunicationis nihil speciatim statuit opponitur, imo appellationem ab excommunicationis interpositam effectum suum exponere ut in alio casu l. 1. §. ult. ff. ad Trebell. quem videndum recte animadvertit Ur. mellius n. 6. parvulis §. verb. n. 1. dicendum est, si ipsa appellationis quaestio multum interesset ab alia causa appellationis non a sententia excommunicationis, primo enim dicent excommunicatus in eo quod novata post appellationem interposita a Judice, altera debuit prohibere appellatis Romae e solutionem hic et c. non solum 7. tord. in b. l. in cuius §6. Adi quod ff. de appellat. nisi q. cum Jurisdictio ex quasi c. cotta l. h.t. in 16. de quo latius Covarruvias practicar. qq. c. 23. n. 1. sanctorum d. tract. 3. q. 1. c. 27. ex n. 37 aut saltem Judex ipse, qui post appellationem innovant c. veniens 29 infra de sententia, quae non sit sunt providenda ut Judex adquem recurrit adiri debet ad revocanda attentata d. cap. Ubi citat non Ur. nec ad rem, vel Juncta cum ut ex regula

c. fran. ex. de Ringer lib. 7. decret. c. 15 n. 15.

UVA BHSC

S. motuo et l. quoniam ff. de judiciis, redditi secundum
sup. n. 52. Sed si dicas aliquo id effuso pote
in manifesto delinit attentata gravamina, velut si de
gravi spoliatus vi degna et commissa, ut mittat con
tenantur h.t. inde commune tenet (et ita ad
reprobatum), aut ubi patenia est injuria et c. ma
tis, ut ex Bruno et aliis resolvunt Lanulfus et C
ruzius sup. Duarnerius in d. cap. solicitudinem
ubi autem post sentam factam excommunicatio, n
per judicem appellatum, nec per judicem aquo op
ut revocatur, q. ipso jure inutilis est adhuc sen
fuit excommunicatio diminutam efficiunt ca
nonem, neque absolute et necessaria sit sed ad
telam tantum concedatur, adprehensionem h. ho
nem bonorum mentium est ab metuere culpa
valle reputat.

2. etiam differt sentia excommunicationis
alias simpl, quod simul late excommunicatum cujus
per appellationem non suspendit cap. pertinet to. de
excommunicatis vocem non sicut appellandi. Sed
excommunicationis c. cuique 20 col. 1. in 6. nec locum
c. pastoralis §. verum ubi Gram. n. 3. Lanulfus
§. c. 12 limit. 21. n. 3. Slavi d. tractat. q. 17. lim
tat. 22 contra clat. 42 adhuc. in d. §. verum
n. de appellat. disp. 3. n. 6. Abila eod. tractat. 2
cap. 5. disp. 15. dubit. 11. cum aliis causis ob
ecutionem nonnullis interpositis appellationem
vigentis. 4. per illam excepti vis stricti inter
distinctionem a nobis probatam in ~~sup~~ appendi

3. Hinc discriminis ratio amoqui ut ut
nisi interposita ut apparet collationem in §. 6.
n. 7. usq. ad n. ult. sed excommunicatio
est ubicumque sic a fore appellationem ab excom
cationem interpositam non operari effectum suspen
sum propter certitudinem illorum casuum et formal
constitutorum, quia cum sit medicinalis excomu
cio cap. 1. de sentia excommunicationis in 6. et ca
in integrationem cui, qui excomunicatur non profecto
vos appellationis impedit correctio subiecta effectu
ut ly in omni correctione 6. ad vitandos 3. c. rescripta
bilis 26. h.t. Accedit etiam quod ut Rebuffus
considerat in d. §. verum n. 5. alia pars virtutis
sint, quae nemo vulgaritatis, vel ejus satisfactio
illas se accipit S. Pius ff. de pacis, hortis autem

Mii capitis cuiusq; singulis pro appellationis interpositis
nullis excommunicationis infictis, ne quod de Lepra
sed c. infidelis ad prelatos quidem retinquatur.

)A

75

Ubi etiam duodecim nomen collum et ad
mia arcanis volutus

[illegible] non impugnet ex eo, quia iusta causa
appellationis non debeat suspendere excommunicationis
[illegible] nam cum [illegible] clarum
[illegible] contrarium. sed si eam in ratione fundat
[illegible] quod appellat suspendit eam contin
[illegible] allegari et ad hoc quoad 36 c. [illegible]
[illegible] 52 [illegible] Cond. [illegible] et Rg
[illegible] n. 2. V. adverti spirituales [illegible]
[illegible] 11. p. n. 19 [illegible] Carpzov disp. 3 [illegible]
[illegible] 1. 11 [illegible]

In Executione verum habet excommunicatio
[illegible] dissertationem excommunicatus angustiis
[illegible] vide quia excommunicatus ipse [illegible]
[illegible] solum privatus communione fidelium
[illegible] ab Ecclesia Maiorum Altarium de Corpo
[illegible] 1. lib. 1 disput. 5. et 6. Sayrus lib. 2.
[illegible] 5. 7. num. seq. quare appellatio non
[illegible] Ecclesiae, Codem. Modo [illegible]
[illegible] illatum, et aliquis non defendere [illegible]
[illegible] non [illegible] excommunicationis [illegible]
[illegible] per excommunicatus declarationem [illegible]
[illegible] per appellationem non potest medium [illegible]
[illegible] obstantibus [illegible] 25
[illegible] 156. [illegible] et sicut 39 de sententia excommunicationis
[illegible] Coyarruvias [illegible] alias matrimonio 1. p. c. 11. n.
[illegible] 1. Mod. [illegible] tam [illegible] et quia quod disposuit
[illegible] quod [illegible] collegiis [illegible] nisi tam [illegible]
[illegible] de R. P. [illegible] non [illegible]
[illegible] potestatem [illegible] abs [illegible] tollendo
[illegible]

Quia vero nonnulli dicunt excommunicatos [illegible]
[illegible] excommunicationem [illegible]
[illegible] non [illegible] excommunicatus [illegible]
[illegible] non [illegible] ex eo
[illegible] non [illegible] et
[illegible] excommunicatio [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] 5. verum [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicit: [illegible]
[illegible] indemnitatis [illegible]
[illegible] Executionem [illegible]
[illegible] compellere [illegible]
[illegible] violatione [illegible]
[illegible] 10 [illegible]
[illegible] 1. [illegible]
[illegible] Rodriguez [illegible]
[illegible] Mendoza [illegible]

[illegible] 1744

[illegible] ut [illegible] non habet. nam
[illegible] fundatur [illegible] reconciliatione [illegible]
[illegible] interdicente, et satisfactione, aut cautione [illegible]
[illegible] n. 70.

?? Nec [illegible] ut [illegible]
[illegible] Italiae [illegible] sphaeriae, meritis [illegible]
[illegible] excommunicatus [illegible] possit [illegible] ab alio [illegible]
[illegible] sine [illegible] alternati, nam [illegible] nihil a-
[illegible] est, quam sentit excepto 2. §. verum [illegible]
lib. 1. 44. q. 1. n. 36. Ubi Lancelotus Franco [illegible]
alias [illegible] Scaccia Sing. n. 4. Obstat [illegible]
[illegible] beneficia privata ex 4. verum et quotidiana
distributionis ex eodem Scaccia n. 8. Posset [illegible]
beneficia saltuaria si per annum in excommunicatione
permanserit [illegible] Franco [illegible] n. 23 tradit idem
Scaccia n. 11.

80 Ita autem non solum procedit in excommunicatione
ab ordinario facta, sed etiam in excommunicatione a Jure
facta, ut contra Franco [illegible] quem sequitur Scaccia n. 14
defendit Dominicus [illegible] 4. verum n. 9. nam cum [illegible]
declaratio permittatur in consequentia prioris sententiae [illegible]
excusatio mandet potius non nisi [illegible] delegato con-
cedere quam ordinario, licet cum appellationis de-
tulerit Judex Mentem intelligit id ea quae [illegible]
quibus fuit prioris sententiae, nec mirum, quod ordi-
narius.

81. Sed est animadversione dignum, sic demum
declarationem esse permissam post appellationem sine
mora allegati si non plus addunt priori sententiae
ut post Corona [illegible] n. 25 tradunt Sanchez n. 14
Scaccia n. 12 si tamen aliquid amplius continet de-
claratio quam sententia, tunc non potest post appellationem
[illegible] modum excusationis, cum sit excomunicatus
[illegible] ab
[illegible] ab
[illegible] n. 19 de sententia excomunicationis
[illegible] declaratio prioris prohibetur post appellationem
quia non indent.

[illegible] de Benefiis 7. p. c. 135. [illegible]
[illegible] lib. 2. cap. 5. n. 24 [illegible] 6 [illegible]
et dicit 25 [illegible] 1. n. 28. et [illegible] proventus ex eo quod
[illegible] appellans sit excomunicatus, si denuntiatus
[illegible] et excomunicatus [illegible]
[illegible] et [illegible] debet [illegible] omnes [illegible]
[illegible] provenientes [illegible] n. 6. [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
debet privari [illegible] [illegible]
[illegible] 2. [illegible] n. 4. [illegible]

UVA-BHSC

82

Hic autem addit, explicat et genuina
ipsius mens, atque intentio ipsa Congregationis
Cardinalium ad regimen n. 5. Decretorum Concilii Trid.
l. de Consist. fol. 3. disp. 5. c. 1. et alias, cum pro
flere et interdicere ubique Romae 5. cap. 15. Cor
n. 12. quae omnibus, quae in eis non vocat
sed superiorem d. §. verum interpretando in quibus
eos mens. praeterea dolet. dicit, aut appellat, pro
a sententia excommunicationis, in q. magis dimittit
illius post appellationem, quippe multum interest a
excommunicatio fratres, pure, vel sub conditione, pu
ne; intra triduum, quod sententiam in excommunica
vel enim pure, fertur excommunicatio statim sortitur
habet et ideo ab illa integrum appellatio, de qua
tellegendi sunt text. in d. §. verum. et in d. c. qui
et d. l. 11. qui. At vel excommunicatio sub conditione
praeterea ante eventum conditionis nulla est ex
municatio, et ideo appellatio suspensa praeter
consuetudo c. praeterea. quae sunt ex interpretatione
ex Gerson. Gallis Lamelay d. Limit. 2. n. 31.
nachius in d. c. praeterea n. 1. qui ex his deducit
conditione excommunicationis si appellantes Romam
mentem posse ad Romam dicere, et alii omnes
tes, qui excommunicati denegantur, quia ora con
re tempore allegatur, nec magis dicit excom
municatus tempore, ante lata sententia, licet pendente
appellationem declaratur, sentiam, sententiam esse, app
tionem vitiatam, nam ut ibidem Navarrus consti
si ante lata sententia appellationis retroagendo
quentia oriunde, quod quidem praesumit con
cia videlicet ante diem, quem dicit excommu
incorrectus, quasi ab horam d. c. sententia
ante excommunicat. Quae autem vera dicendum
Mihi quidem conditionalem sententiam non impedit
effectum appellationis, licet in eius prolatione adi
verba illa: si intra triduum dies pro satisfacere
te excommunicationis agnoscam, licet omnes adhuc
excommunicatus delget. Ita ex Navarro
6A. N. 0. Nec n. [illegible]
illius interpretationem tradens, observat Cajetanus
Nav. 4. 2. adversantur n. 9. Vo adverbat Ch
Nav. 16. n. 24. [illegible] d. 4. [illegible]
Cerveny 2. q. 2. c. 7. disp. 2. dubit. 6. et
disp. 5. dub. 11. Sylvius lib. 1. casuum [illegible]
cap. 29. Navarr. 4. cap. 15. n. 25.

83

+ dictum tempus contingere
in quibus nisi contra nisi praestant nihil agit

84

Quisquis est pro exacta notione huius

UVA.BHSC

controversia dari esse, an sicut effectus exequutionis
pendet per appellationem non suspendi
sic etiam afferendi sit instantia declarationis exe-
quutionis. Inquit Cretonus consilio 282.
n. 5. ~~Ita ex Gomez prac. l. 3. c. 6. to. nd.~~
~~opinatur nullo etiam pag~~ verius et magis ~~est ap-~~
pellationem a declaratione admitti, quia opponit effectum
suspensivum, non solum devolutivum, ut ex Cravetta
ubi ita quo refert probat Sanchez de Matrim. l. 22 n. 36
cuius sententia est 50. ~~et~~ dicendum esse quod consilium
Sachen, quia propter hoc sit declaratio Senatus pelle-
nem sortiri effectum ne fiat Reigi Varnahiano.

85 Sed contra non principalem dicunt esse. Inter
creditor bona fide mandat vobis quidam creditori mandare
ut exequatur. Si contendat fieri et appellationem
interponat; ~~quaeritur fiat an non bona appellatione~~
~~debitor~~ creditor pendente appellatione debitor non
principalem contendat, quaeritur fiat ex officio iudicis
et Stavol lib. 1. resp. fr. respondit non esse attentandum sed
bona potestate exequendum.

86 Respondendum tamen est hoc antiquum esse
ante Instrumenta post Rescriptum constitutionis Antoni
principalem l. 3. c. 11. de iudicis qui S. non sunt l. 3.
C. de fideiussoribus. Hodie vero non potest ad fideiussorem
transire, nisi debitor principaliter sit excussus et ex-
tinctus non solvendo, vel tamen Civitas deficit debitor solvendo
tempore appellationis. Vigelius 134. Oppenheim in rubrica
de fideiussoribus n. 8. et singulari 278. in de verbis
Creditor bona agebat de tempore antiquo, cum ordo
iudicium permittebat variare, appellatio non potest
impedire privilegium ratione consortium fideiussorum
nisi tunc affirmetur a prima sententia posset
revocare debito tempore allegatione, quoque ubi non
nisi iudicio et cum non fuerit diligenter bona
ipsi Cujac. et Fabr. relata Brun. ad Antoc. n. 9.

87 Opponitur supradicta opinio Papinianus responsum in
l. quoque S. 4. Imperator ff. ad Legatum. Mandatum non
mihi caret iniquo petit principalem Antonium debitorem
bona recuperare, et cum hoc fideicommissum petent a
fideiussore hereditatem; fideiussor appellavit a sententia
restitutionis fideicommissi et appellatione non obstante petit
et cum opere ~~[illegible]~~ prius se ad bona respondere
tamen rem ex Cujacio lib. 26 ad Papinian. tit.
S. postquam idem durante appellatione perficitur cum ea

UVA BHSC

[illegible] non [illegible], quia [illegible] fecit res [illegible] fuit, et quando [illegible] ex edicto Pistoj [illegible] potest L. 1. et [illegible] [illegible] [illegible] Vide appellationis [illegible] [illegible] [illegible]

communicatus. g. de offo legati. cap. 2 et 3. eod. in 6 = Legati nati sunt qui officium sive dignitatem obtinent cui legationis munus est annexum et dicuntur nati, qd. statim ac dignitati proficiuntur vnà etiam nascuntur legati, vt est in Gallia Archiepiscopus Remensis; in Aquitania, Bituricensis; in Anglia, Cantuariensis, et Eboracensis, Azor 2. pte inst. moral. lib. 5. c. 27. Valens. in parat. ad tit. de offo Legati §. 1. per tot.

Ex his premissis dicendum est, legatos à latere posse beneficia conferre, qd concurrunt cum ordinariis Provinciæ eis commissæ. Cap. si à sede. 31. de rescr. in 6. c. 1. in fi. de officio legati in 6. et quibus legatis à latere audiendi sunt textus in dicti capitis dilectus. 6. cum dilectis. 26. si à sede. 31. tex. vehs in vno cap. 1. de appellat. loquitur de Arpo Eboracensi, qui non erat legatus à latere, sed solum legatus natus vt dictum est, quinquidem legati requirunt beneficia conferre cap. 1. de offo legati in 6. Vnde non est mirum quod in nro tex. collationes ab eo factæ in irritum revocentur. et dato etiam quod diuersimodi prælati Archiepiscopum non esse legatum nati sed constituti vel nisi nullet negotia facient, non legatus minus nisi prius litteras conferre exigitur legatini munus, nisi speciali facultate à Sede Apsta indulta fuerit cap. 1. de offo legati in 6.

93 Constat ex his, quæ supra abunde confirmamus nouæ iurisdictionem aliquo pro appellationem non suspendere, sive attentatum tamen est revocanda; quamvis in tamen huius doctrinæ nullo opposita animadvertere. 1° quod non aliter hunc modum vsus faciendo est, quam si ab aliquo ex his qui petitur cum rigidensque ut non deberet sibi officium suum accommodare ad obligationem quod si ipse petenti §. A. §. hoc autem ff. de damno infecto et a alii fundamenti cum sentam probat generales regulæ 8. Cancellar. etc 5. ibi a n. 63 et eo contra quod par nihil facit inter familiares repugnare, et in iudicium confertur cum quo iurisdictionem prorogare, per vero nemo est ut quarum est. ad quid fiet ipso iure quod sibi petit nequeat sic enim complaceto licet ipso iure non prædicat

vnion sed Papam deroluta sint Joannes, Andreas, Speculator, et Azor 2. pte moral instit. lib. 5. c. 28. q. 14. etiam inconsulto Patrono quam pertinebat præsentatio, dummodo sit clericus d. cap. dilectus 6. c. cum dilectus de iur. patron. et etiam si collatio beneficiorum spectet ad clericos extra suam provinciam commorantes, nam locus beneficij attenditur in collatione Clem. 1. de supplenda negligentia Prælatorum. Hæc tamen discriminare ab alijs inferioribus collatoribus observato, qd si habent vnum beneficium conferat aliud oriundis in litteris debet etiam mentionem facere c. fi. de supplenda negligentia Prælatorum. 8. Eodem modo ac si provisio fuerit à Romano Pontifice, nisi nunc cessat, et Ad hunc mentio de beneficio etiam tenui; ~~[illegible]~~ alias subrepticij erunt cum et instituit 2 x c. ad aures. c. cum ab eo 17. c. gratum 21. c. ad audientiam 31. c. in nostra 32. c. si propter 42. de rescriptis et precijqui in c. ex motu proprio de prebb. et dig. in 6. et regula 55. Cancellariæ Bonac. de beneficiis. cap. 201. n. 41. Flamin. de resignat. beneficior. lib. 10. q. 2. n. 73. et 74. Azor instit. moral. pte 2. lib. 6. c. 33. q. 3. Castro Palao tom. 13. disp. 2. puncto 31. §. 4. n. 3. Fonseca de Concil. glos. 56. n. 144. Sanchez de matrimo lib. 8. disp. 21. n. 13. Sed hic ~~[illegible]~~ observat in alijs collatoribus inferioribus indicet ordinario et contra ex clausulas ordinarij rationibus à prædicti authoritas allatis.

UVA-BHSC

nisi ante litis c. fin. C. de Compensat. & [illegible]
bonis filii Inst. de actionib., sic etiam ut si de lege
aut statuto caveatur ut de praesumptione [illegible] ut ex
dicam, alias praesumam melius esse si [illegible] Cri-
minalis procedat, parte non opponente [illegible]
titium ex doctrina Castrensis consilio 224. n.
1. p. alias etiam et Bonifac. n. 63. et supra
citatis ad 109 addunt alia casus [illegible]
nis.

2 Quoties Judex ex officio ad remediandum
laterum revocationem, aut remedio ordinario
appellationis, aut remedio extraordinario et ce-
Judicio implorato officio Judicis D. Greg. lib. 7.
appellat. cap. 24. ex quod fama formatur, et
non. celeriter ex eadem alia quoque Judicia, quae
nunquam principalia id ex. cap. 5. h. t. notat. [illegible]
methus [illegible] fecit causa, quod parte citata contra
et appellata fuisse et post appellationem non
Lahelat. de Inst. 3. p. c. 25. per tot. Ubi de
Judicium Numerium dicit et extraordinario [illegible]
lat. sup. in prefat. n. 74. Quod sane proprie
non solum ante contestationem in causa appellat.
sed etiam post illam ante sententiam ut refertur
post alios, quos referunt Rag. in praxi 5. p. [illegible]
6. n. 26. Covarrubias c. 23. practic. n. 3.
in eodem tepe consilium sit parte appellant. [illegible]
bello reputatio finis controversiam proponen

3 Non est etiam praetermittendum quod Navarrus
3. affirmat in hac tesi. quod ut [illegible] sit revocatio
alterius oportet ut novatio post appellationem
fit per idoneos personas, hoc est tales ut dolum [illegible]
ibidem, et firmat per famosa, quae sunt ex [illegible]
vitiosa difficilis, quod in Judicio [illegible] facile
plenum fidem. Quando duo testes [illegible]
nomen [illegible] omni negotio difficile et difficile
[illegible] c. relatum de [illegible] c. nouit de [illegible]
l. non dubit. [illegible] l. ab numero [illegible]
l. 3. de naufragio [illegible] cap. 8. [illegible]
c. 26. Petrus Rebuffus limit. in tract. de [illegible]
q. 1. n. 1. usq. 7. plurib. Rebuffus [illegible]
lib. 2. achiv. 6. n. 1. [illegible] testes approbant
sufficiunt fama boni nominis [illegible] ut fit [illegible]
[illegible]

UVA.BHSC

96

Hinc dissimilitudo respectu testium principalium, Pomponius, Antonius, et Alexander de Petro, referri hoc modo ad confusionem calculi testium, inque ratione testibus credendum, sive duodecim viri deponant, vel duo simul cum fama. Ad hoc vero ita quod dimidium probationis non sufficit. Ena proprio pro integritate trium dubij fundata est tamen quia ab eo confirmatione superatur. Quid ergo ff. 5. parte gravior §. de testibus notat ipsum. In gratiosis pro numero et firmare nulla pars in parte auctoris alicuius adhibitum cohaerere l. 3. §. ciuitatem §. de testibus l. 5. testes §. item Sacy. A. q. 3. hinc sibilat alia adhibitis administratis res de qua agitur confirmet fidem, ut in c. proprie 28 de testibus Clem. lib. 25. Com. cap. 6. Nla autem nihil pro hoc ex eodem Domino, tum 1.a omne testimonium de audito reiicitur c. licet 47. de testibus fortunae tractatu de testibus dicit. Ego per istam non chiari nel quamvis vnus autem inuentus est admittitur autem in facto dictum vetera Clem. hic n. 28 Bertrio in cap. reiicitur 2.o n. 27 de testibus resolut Crauetta grimaldi de antiquitate n. 33 ex Ioan. et in optimo opere Iuris Canonici Cancerij quia 3. de testamentis ubi ex hoc libro notante, aliunde ipsum Cancerij Quinas regul. 299. ~~Ego de testibus dicit~~

Sunt Sarni de nobilitate fol. 18. §. 1. n. 6. et 7. et deputatione pro nobilitate Pomponius Corbar e Lon. Iohannes de Ipsius et nobilitate probanda l. 2.o quest. 10. pertinent

97

Hoc supposito quaerendum est attentis probatis per testes Sola, si idonei consideranda et fidem testimonij reddant rationem, et ex aliqua causa non probabiliter considerantur, sufficiens est per famam, quia in causa interpretanda et procedere videtur. In 2.o cap. l. ex Cardinali ibidem Quia n. 11. Nec obstantibus verbis in: per idoneos testes non illa verba non referuntur ad testes circa dictum et testimonium ipsum, sed ad conditionem et qualitatem eorum, per solitas vias sunt certificati, ut alia sunt in nobis.

98

Addunt in eisdem cap. verba illa: nisi Prior et Canonici maliciose disordine ipsi ordinem. quibus permittitur ipsi istum appellare ergo non appellationem confirmo simplici, et firmam collationem antiquo quatenus si appellantes simplicitate distulerint collatio ordinare videbitur per spatium dies viginti quinque terminus dividit collationem ad superiorem c. multa 2. c. quia diuersitatem §. de Cohaer. Pytheus, sed omnium interpretandi sunt Petrus Sigm. Ecc. 17. Intrigmat. lag. 9. 16.

UVA BHSC

[illegible] Gario 2. tr. de Bonifac. §. 20. c. 2. n.
4. Ratio est quia in tali casu ad eum devolvitur
collatio, quem ex qua appellatum est, videlicet
superiorem; appellatio autem tantum suspendit ut
h. l. cum ingressus appellat c. postulasti 22 c. quoniam
b. t. ~~[illegible]~~

Illud tandem difficile est an si Episcopus
conferat post appellationem ante suam devolutionem
quis devolutione firma manet consulo et hanc
sententiam tenet D. Spinatus per hæc verba Quæ
si etiam collatione facta, nihil magni
[illegible] opinor tamen non obstare, ut
[illegible] tempore non firmetur
quod dispensatio ab initio non habuerit, et [illegible]
[illegible] est, quod ab eo
[illegible] si hæc c. quod autem [illegible]
[illegible], et hæc quæstio c. l. [illegible]

Cap. 2.

De expectatione clausulæ appellationis sup.
et de eius effectibus adversus [illegible]
generalem dispensationem
Sectio 2.

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA.BHSC

Cap. 2.

De caponibus clausis appellationum remotis et de eius effectibus adquirendi primam dominium =

Sectio 1ª

An valeat tollere appellationem, et ab eadem quando.

1 Appellationem omnino tollere non licet, quia ius naturale est, et ius naturale tollere non licet. Et posito ut imperatores et principes possint, non licet. Et posito ut principes possint, non licet. Et posito ut principes possint, non licet. Et posito ut

defensio Iuris natis est l. 1. §. cum ariuis ff. ne
[illegible] pugnet. seu Iudicat l. utrum 3. ff. de iust. et iure
Cuiusdam Iuris natis sunt ab ipso tolli non possunt
Sed natali iusti Iuris nati et non quidem Ius
non cheim q. Principem non posse tollere Iura
apud Iuriscon. est in c. 1. de caus. poss. et proprie. in
Clement. Particulis §. Cæterum de rescript. Cum
non potest causam citationem ut in diuis Iuris in
Institutionem peremptoris l. causas 16. C. de transact.

Sed hinc difficultatis declaratio pendet ex
vera resolutione quæstionis, quæ fieri inter
appellatio. Si enim ipsa nata sunt originem
per Principem non potest ex dicti principis Iuris
positiuo contrarium licendum est, ex in Principis
Iuris positiuum c. proposuit, et quæ ibi notat
de Consis. Regularis. Sed in hac quæstione ver
diuersitas sunt sentiendum ut constet ex Deus in natu
t. n. 60.

Alii enim censent appellationem originem
natis esse, et ex hoc communis consensu magis
inter B. Baldum 8. c. diletis 10. cum seq. et Ph. de Cu
se in lib. 1. statuto, aut consuetudine municipali
posse conuenientes, quod formam autem Iuris civilis
ex l. 2. 6. ex ff. de origine Iuris l. 1. C. de iure
incol. quæ in Sanguinem. n. 8. n. 6. n. 16. Mar
n. 13. Bernabeus lib. 1. controuersiar. controuersia. 4
n. 4. Rayingerus. 6. q. primi lib. n. 1. ff. de

bus 7. Alii autem appellationem dicunt esse ex
l. humana inducta in Consuetudine Reg. n. 6.
ei de q. 16. limitatione 1. n. 23. Marcus de
nullitatibus et de appellationibus n. 340 et
Ph. Cinus 8. n. 23. et ideo [illegible] ut
Iuris q. aquilio appellen [illegible]
[illegible] in l. 1. §. interdum in l. cap. [illegible]
[illegible] sed cum defensio quæ fuit illis defensio
[illegible] per Principem illi quæ mandat et quæ
[illegible] quæstionem [illegible]
[illegible] 1. c. 2. [illegible] quæ est
appellatio defensionem continet, quia [illegible]
[illegible] tolli non potest per Principem nec ab
contrario [illegible] [illegible]

Ad hæc dicendum est, quod licet appellatio
[illegible] institutio et cap. [illegible]
[illegible] cum [illegible] non tamen [illegible]

UVA.BHSC

de sententia, licet enim pars Regia appellare ne
cessitet in gravamen illatum quod in sententia
reformata propriorum, ita in decisis Senatus
causa ipsum tollet, ubi tale id minus quod Prudentes
[illegible] appellat. d. l. 5. t. 1. quibus ergo
est ut appellationem ab ipsis nulla responde id ipsis
ad sententiam: Sicque nihil appellationem et citationem
hic intercessit, quod citatio omnino continet de sententia
non, nisi citatio vocet contra illegitimi in sententia
[illegible] quam citationem hic nihil pertinet esse
Lata ex rubrica quia potest probat Speculat. ad Decret.
lib. 2. tit. 1. de [illegible] quod consentiam
[illegible] Sarmiento lib. 2. relatio c. 14. n. 7. [illegible]
letis autem hic [illegible] est S. 2. & ex ad S. [illegible]
in delegitima de [illegible] Rei mod. g. nimirum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

et datis [illegible] intelligi, non solum in causis civi-
libus sed etiam in causis criminum et contra Reum [illegible]
Vt. Gulielmus Hippolytus de Marsiliis in practica
criminali §. quoniam n. 60 cum dicto Baldi Cinu-
nus n. 22 nam eis verba Imo §. ult. licet [illegible]
[illegible] non minus pertinent ad causas civiles, [illegible]
ad criminales et l. vel de pecunia ff. de publicanis
et vect. l. primo §. penult. ff. de aleatoribus. Deinde
nam Principi Supremo hac facultas concedatur, [illegible]
potestatem habet supra dictis positum, quae ap-
indicata sint, cum autem hac facultas competat eis
in his qui pertinent ad iurisdictionem, quam habent
his qui mari imperij sunt, merito in criminalibus
his eadem facultas eorum potest expedire [illegible]
ut de appellatione denotat.

10 Inde non inconsequens et ridiculum, quod alii
scribit Princeps non posse appellationem pronunciare ut
Imo l. 1. §. ult. ff. a quibus appel. non licet. Inferioribus
concessum non est et legum sanctio potest tum
etiam ut minorem habeat eorum sortem, ut bene
ita scribit Simachus Papa lib. 1. epist. 4. qui ait: Ad
conditio magistratum, quorum [illegible] [illegible]
si dicit legibus minor est, alia tamen [illegible]
quos licet ceremoniam sorti suae inflatum [illegible]
multo minus permittendum est ut [illegible] [illegible]
legibus [illegible] decisionis causa [illegible] non [illegible]
[illegible] 1. §. 7. C. de sing. [illegible] [illegible]
Iudicum, dum ait solitum a Judicibus adigi in [illegible]
nolunt partibus appellare, non ut Iudex [illegible]
quem sequitur Bartholus Imo l. ult. C. eod. [illegible]
[illegible] C. eod. certum l. cum decisionis dicta tantum
[illegible] in appellatione denota [illegible] [illegible]
[illegible] Cum enim ipsum [illegible] appel-
[illegible] sententia [illegible] l. [illegible] C. quando appel-
[illegible] non [illegible] Judicis interlocutorio [illegible]
quae separari; contrarium autem est [illegible]
[illegible] a sententia definitiva appellatione, non [illegible]
[illegible] Principibus solis concedatur, inferioribus [illegible]
denegatur.

12 Deinde appellationis [illegible] tanquam et
[illegible] indicium tollit et Principem [illegible]
[illegible] et subditum confert, quando non ipse inter-
de iudicium et processu [illegible] intelligitur appellatio
[illegible]. Sed hoc non facile est [illegible], [illegible]

UVA.BHSC

appellatio sublata a Principe intelligit, quibus
verba in rescripto apposita id non fecerint, veluti si
commissis causam non clausula abscindat prudent
appellationem remota ut in d. cap. Quoniam §. 3. h. t.
appellationem ipso facto ut in l. si duo 6 de iudicis
Orig. d. n. l. 1. appellationem esse ne audiens
§. de appell. c. Licet de plus. Cancellar. appellationem
intelligit in cap. Infinitis §. ordinem Decretal. et ibi Pud.
dicit. appellationem autem sublata in cap. Pastoralis
2 de Offend. appellationis esse ipsam in cap.
ad audientiam de calumnia cap. Iudicandi, non per Jo.
Franciscus n. 1. cap. Pastoralis n. 1. omnes hic clausulas
apte demonstrant Principis voluntatem removendi
tollendi appellationem.

12 Appellationem non solum intelligit sublata ex
verbis quia aliquot sonant voluisse Principem appellationem
non removere sed clausulas verbis quia alterum
consequentes eius voluntatem demonstrant Lancelotus
tractat de attentis 2. p. c. 12 limitat. 2 n. 2 et 3.
Scacia limitat. 1. n. 27 quales sunt: sede primum
manet et cognitionem mandat in eum tamen fo-
mulam ~~[illegible]~~ appellandi et ipsum tractat de appella-
tionibus §. q. gl. 2. n. 2. V. principium Scacia tractat
sublata solum effectum suum et ibi Quinado eiusdem
n. 4. Scacia n. 27 n. 29 Contardo §. Scacia C. Ne
de monarchia Pacis n. 18. et dicit Scacia: denegatio
audientiae in adeundo et defendendo Lancelotus ibi n. 3.
Scacia d. n. 30 et ibi dicit: imperator perpetuum silen-
tium. Aliquis de concordia datum concordia 6. n. 100
in prin. Scacia n. 33. absolutio fiat restitutio idem
Scacia n. 34. non potest diversitas idem n. 35. Lancelotus
d. n. 4. non potest pars contradicere Quia in
personam n. 6. n. 4. quod tamen non procedit, quando om-
nis contradictio sublata est, veluti si Princeps dixerit: pro-
cedas remota omni contradictione, aut nulla contradi-
ctione facta. ita Regnatus d. n. tradit Scacia n. 37
procedas sine ordine Iudiciali Scacia n. 39 ubi si mi-
procedas sine formalitate appellationis sublata multiplicat
Clement. Saepe de V. S. Quamque concludere dubitabilis sta-
tu admittendum est ubi quae cognitione adhuc disputa
~~appellatione remota~~ procedas de facto eodem Scacia ibi
n. 7. Non tamen non tacendum contrarium inter pro-
bile in rem. Decretum ordinarii. Hic cum verba solum appel-
lationem abinterlocutoria rescindi probat Decius in d. cap. 1.
de rescriptis n. 1. 7. cui accedit Scacia, qui ibi ait

UVA BHSC

clausulas et formas per quas compelleretur ad [illegible]
[illegible] n. 21.

14 Solet vero de authoritate habitari an iudicium
super causam communem litis iudicis arbitri [illegible]
[illegible] per hoc verbum cessatur appellatio [illegible]
[illegible] omnibus verbis appellari posse [illegible]
[illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] n. 7. [illegible] [illegible]
arbitrium [illegible] C. de diebus [illegible] appellare [illegible]
[illegible] l. 1. C. de [illegible] [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible] appellare, [illegible]
[illegible] causa fuerit commissa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] arbitrium.

15 Sed hoc hic non fit in [illegible] [illegible]
[illegible] causa terminanda commissa fuit; [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible] [illegible]
Fraxinus. lib. 1. de [illegible] n. 17. limit. 17 appellatio removetur, [illegible] [illegible]
[illegible] lib. 1. de arbitriis q. 70. n. 13. [illegible]

16 Omnia igitur in hac materia ex dictis [illegible]
[illegible] adverte hic clausula, per eam videtur Primus
intelligitur appellationem removere quoad omnes [illegible]
[illegible] continentur, [illegible] non nullos casus
[illegible] continui scribunt [illegible] in cap. causam de
[illegible] in cap. secundo [illegible]
[illegible] Iuris [illegible] [illegible] dictis [illegible], non [illegible]
secundo requiritur ut [illegible] [illegible] appellationem
[illegible] causam [illegible] intelligi quod omnes
qui in [illegible] continentur, [illegible] [illegible]
[illegible] infra [illegible] [illegible]
[illegible] 71. cod. [illegible] [illegible] appellationis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
referri dic.

17 Cuius duplex solutio causa distinguendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] causa [illegible] continentur [illegible]
[illegible] 22 de [illegible] cap. [illegible] 37 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] delegantur [illegible]
causa [illegible] appellationem [illegible]
[illegible] intelligi [illegible]
[illegible], nam cum [illegible] [illegible]
[illegible] consuetudo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] ff. de V.O. [illegible] Authenticam [illegible]
[illegible] l. 189. n. 2. 2° autem esse [illegible]
[illegible] Demum multiplex in his tantum contractibus, quae
[illegible] clausulam, non in his quae signat de [illegible]
quisitione, quae cum diversis qualitatibus proponeat con-
[illegible] non tollit sublata appellatione [illegible]
[illegible] et consequenter [illegible] Rapinianum
[illegible] ff. de minorib. sic ne [illegible] coram iudicem
[illegible] compromittere utpotestam [illegible]
[illegible], quae [illegible] refert Bahmint. l. n. 19 et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible].

Formula 2.

De effectu clausulae appellatione remota.

18 Restat nunc inquirere de effectu clausulae appellatione remota apposita in rescripto, ne [illegible] et nostra disquisitionis pars, ut [illegible] ind. l. 1. §. Interdum [illegible] appellare habet [illegible] diversis diebus datis judicibus cum hac clausula ab eis appellare non licere, cui sententiae consentit tex. ind. c. pastoralis, adeoque [illegible] et quamvis appellatio effectum tollat sortiri aeternorum vinculum quod [illegible] illam revocantur et [illegible] in [illegible] c. 1. h.t. Si tamen dari [illegible] sine judicis adiecta praedicta clausula non censetur suspensa jurisdictio eorum per appellationem nec habet locum remedium attentatorum, Lancelotus qui multis exornat l. 2. §. 1. de accusatis cap. 12. limit. 8 per totam et eam ratio aequitatis suadet, ut quoque jus in alterum statuit, ipse eodem utatur l. 1. et toto tit. ff. quod quisque juris. c. cum omnes de constitutionib. c. pro illorum. de Praebendis. Inferior religiosum imperatum cum clausula appellatione remota, et in alterum coram eodem judice [illegible] petitio propositum, non minus intelligitur sublata appellatio in causa reconventionis quam in primo judicio c. 2. de mutuis petitionibus, et unum ratio naturalis ex causa mutuae petitionis propositum formula eximit l. cum Rapinianus, auth. et consequenter de statutis et consuetudinibus c. 2. de ordine cognit. c. 1. de mutuis petitionibus cum similibus, effici videtur ad in prima actione servetur in causa prorogata sive in reconventione.

19 Sed quoniam appellatio censetur sublata virtute pactitiae clausulae controversum est apud interpretes, nam

UVA-BHSC

Speculator in tit. de sententiis cautione §. 1. circa principium
in casu sententiae et opinatur per hanc clausulam sub-
tam in libris appellationum ab interlocutoria, non tam
et definitiva, sic ex ratione niti potest, nam sive etiam di-
cetur verbo gravata, sive verbo cognoscat ad praesumptam
tum respicium videtur non verbo ad sententiam. Sed ne-
bis refragam placet, nisi sibi sola appellatio ab interlocu-
toria subsistere dicuntur. Sub rio gravare de jure civili
appellatio ante sententiam definitivam non admittitur §. 1.
C. quorum appellat. non recipiunt. Quinde non benefi-
appellatione sententiam §. et, tam a sententia definitiva
quam interlocutoria, ex ergo Principis et ratione et
tum appellationum retinere omnem subtilem inve-
per Principis clausulas gravamina dicuntur §.

20 Vide Durum in addit. ad Bartolum in d. §. inter-
lit. [redacted] §. per hanc clausulam frivolam dictam appella-
nem retinere opinatur, cuius tamen traditio impro-
babilis et vitiosa nam appellationis frivolis deservit
non sicut contra ex c. cum appellationes §. h. t. in 6. sicut
a jure subtilis sunt indubitis et hanc clausulam et
dicunt non et. quia non sic superiorem medium
reficiat, sed Pontif. inde et publicis pro ... alter
nam laterat ~~dumtaxat~~ Bartol. in d. tractatu de
...

21 Suggerunt tamen et pro ... inscriptione
... Principis huius dubitandum quod in appellatione
generali ... inferiori judice Christ. ... generali
... habeat ... in ... 38 ... Sed
... hoc ... quia simpliciter dicunt appello, ... alter
verbis contrahentes ... tractat ... et
non ... distinguere ut causam ... tamen
... in d. c. cum in causis ... de re ...
... n. 6. ... in ... §. quia
2. ... de ... et ... in causis ... non
appellationem interponat ... c. ... 19 ...
... c. n. 30.

22 Secundum et ... sed ... ipsum ... et
... appellare ... gravamen ...
... inferre, ... non admittunt ... exceptione
... cap. ... h. t. ... et ...
... cap. ... et ... con. ... et ...
... causa ... determinat. ... c. ...
... n. 28 ... 2. 3 ... ...
appellat. ... n. 28 ... tract. ... et ...
... 43 ... §. ... omnes ...

UVA.BHSC

tum dispari tribui effectum, deducimus subiect. et
[illegible], quia et transfert coram eius in minori
[illegible] eius ergo potestatis jurisdictionem suspicio
et effectum [illegible] apparet huius mij tractatus
nis longe [illegible].

23 Ex predictis communis interpretum [illegible]
hunc agitur de iustitia clausula appellationem vetata, aut
exceptis aut tacite distinguendum est. Hinc enim quaerimus
de potestate eius rupta iudicis inferioris ab superiori
det prius. Deinde in rupta iudicis adeptum. Quod
iudicium in [illegible] appellationis [illegible]
[illegible] Ibid. [illegible] Bl. [illegible]
[illegible] Ibidem Bonifacius [illegible] 183 n. 7.
quod nisi fuerit [illegible] [illegible] pro [illegible]
[illegible] Ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 5. in criminalibus autem [illegible]
[illegible] 2. q. 6. Sicut hic clausula adhuc est
in rescripto, non solum admittit appellatio, quam
fit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 16. [illegible]
[illegible] l. n. 100, qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appellatio permittit non est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] l. n. 6. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

potest emendari. Et ex verbis nostris intelligendum est
ut possit emendari remedio appellationis, sicut dicit
definitatis l. nemo in fine de jurisd. omnium iud.
finiunt. Sicut d. similiter l. n. 96. post speculum
Quæstionum Franciæ dictum, quod refert ad hoc

26 Objectio ergo ex dictis interpretationibus ter in eo
quod 47 h.t. dicit innocentius attendens decretum
clausum interpositum appellationem, non appellationem
interpositam non esse relevatam, cum ipsi ita
tenetur et appellationem denegat. Ex superiori ter
resolutione oritur aliqui interpretationem. Sed licet nonnulli
opinentur ad hoc quod non tenetur, quia casus litis
non tenet c. audens 4. ingressus. Oblitus non contingat
cum dicit 3 t. de testib. 5 filiorum 59 de judiciis. Et ita
ad Bonif. lib. 23. cap. 2. lib. 8. Sicut qui tene cap.
8. tract. q. 17. limit. 47 mentis 2 n. 8 usque
quem ex hac causa litis appellatio in c. ex parte
limitaretur quia non gravamen, et hoc expressum et specialem
assignatum litis judicis appellant, quia ad causa
illum nisi ex clausula appellationem denegat et
de c. Primates h.t. terminitur.

27 Excludendo ita ex iudex principalis ter
cap. ex conquestione 10 de restit. spoliat. ubi non
causa cum clausula appellationem denegat admittit appel
lat, qui effectum habet revocandi remedia attentata
quidquid post eam interpositam actum fuit, et dicit
ibidem Regiorum nobis, non quatenus appellationem
permittit, licet judicis litigantes dicit quod
clausula, non cum dum remedium attentatorum
per eam non quidem probatur, contra communem
quam ex Lambertis referimus Ind. n.

28 Sed ex interpretatione legum aliqui in
pretium in eodem judicio intelligitur permittere legum
20 pingit. consanguineitatem Vindemiam adjecit
de litis. prohibet clausula coram quibus mulier
et judicio virum sibi restitui postulabat, quod dicit
ubi contingit causa principaliter ex regulatex. n.
in libro c. Humanum de rebus judicat. sic vel causa
finit Regis code consanguineitatis controversiis d. c. aut
4. Ind. c. cotanumpla. c. litteras de rebus judicat. cum
tum judicis ordinem sicut patrumpla ad controversias
moniis pertinent. Et ibi causam mariti ab eis quibus
partibus cognoscere debant et mota appellationem
in iure specialiter cognoscere, videlicet clausula non impedit
ex superiori resolutione, unde merito et attentatorum
appellationem tribuit ind. c. cum quæstionem, et
remittatur in c. non solum h.t. in c. ne judices
Gerunt in causa post legitimam interpositam appellationem

UVA.BHSC

de cuius iustitia constitit.

29 Hac denique sententia ex doctrina Romanorum Pontificum in quaestione Principis in c. 1. de rescrip. Cum sit enim ipsi duplex litteratorum genus impetrare rescriptum, quo libera ei appellandi facultas permittitur, alter secundum rescriptum, quo remedium appellationis in causa speciali renunciatur an possit fieri appellatio et iterum an sit admittenda appellatio primae rescripti posteriori, vel nisi ex iustis causis admittendam non esse cum generali rescripto per quem de nullo alio quam ejusdem [illegible]

30 [illegible] examinandum quod quando illa conferenda ad iudicium delegatum, qui in prima instantia cognovit, non ad Pontificem ita ut [illegible] per iudicem inferiorem appellationem admittendam non est, cum enim virtute praedictae clausulae non tollatur appellationis effectus devolutivus ex dicto c. pastoralis 53. in fine [illegible], sed tantum suspensivus ita ut medium explicatum, [illegible] sententia Pontificis in d. c. 1. ad [illegible] iudicium cum his omnibus concesso hoc verissimum hanc non posse, quia ad iudicium inferiorem plane procedit [illegible]

Ut ita appellatio non admittatur, tamen adhuc [illegible] ab eo qui Pontifex [illegible] [illegible] causa cognita.

31 Ex eodem principio expeditur tex. in c. inter cetera. 9. de sententia et re iudicata. quo loco Alexander 3. ait si cum causa committitur cum clausula appellatione remota, si sententia iniqua fuerit cum debeat emanari quod si manifestam continet iniquitatem ei standum non est. Illius enim personae dignitas hic est, ut lis, et causa committa sit, cum clausula appellatione remota si tamen ipsam sententiam iudex dixerit cum liceat retractare numero subiice appellationis, quia hic hac clausula in rescripto fuit remota appellatio deferre debet iudex ad iudicem, qui ipsum devolutivum consequitur ut ipsum resolvimus, si vero sententia manifeste continet iniquitatem et [illegible] ibi explicat contra leges omnino sententia nulla censeri debet. Indeprobet tex. illa remedia nullitatis [illegible] adversus sententiam lata ab eo iudice cui causa committit cum hac clausula, ad quod probandum singularis et illustris tex. Reichi, sicut notavit Cuiac. supra

32 Principio argumentis est (cum [illegible] tendat ex [illegible] ab remota appellatione ne [illegible] nullus [illegible] possit remanere iudicem, magis [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Rr. [illegible] Balbus [illegible] super
to 12 lit. [illegible] n. 17

33

34

35

36

+ [illegible] Laurent. [illegible] Regio cap. 2 n. 90
Menochius [illegible] ad leg. allegat. verbo appellatio lit.
B. [illegible] Regimat. [illegible] C. verbo Iudex n. 956
Merlich. decimis [illegible] 1. 2. [illegible] Roi n. 89.

UVA.BHSC

[illegible] non esse appellationem et [illegible] appellantem [illegible] Rapellat tenendum [illegible] Sacrifid. lit. O.

in 8° cap. et debitis verbis causa dubitandi disputat non licuisse quamvis quantum fuisse civiliter debet ex regula l. precipimus C. de [illegible] Oriundum est igitur [illegible] Bragat. in [illegible] personalis n. 8. appellationis beneficio indulgeri ex causa rationabili d. decretis Comitis [illegible] rationis, quod ad appellationem tantum spectat, quae ab interlocutoria fiunt, ex autem hoc fieri videntur est ubi dimittuntur clausulae adiunctione dictae fiunt quam ob relatae et appellatio ubi enim hae clausulae apposita non est debet omnino judex appellationem admittere. Tamen cum ex dictis dubitatum est vel admittere appellationem, vel ad alterum [illegible] probatione, dum tamen causae [illegible] aliquae disputata non allegetur. Quapro litigantes [illegible] diu adhuc appellationem admittere et [illegible] causa non, quod facto de causa [illegible] cognosci non potest ex regula cap. cum appellationis h.t. in 6. quapropter [illegible] consideratione 8 cap. et debitis legit de [illegible] d. cap. [illegible]

37 Quaeritur adhuc dubitatur, an clausula limitatione [illegible] adhuc certum in [illegible] non comprehensum [illegible] opponit pro suo interesse [illegible] alias admittit appellationem. Circum tenendum est appellationem [illegible] non intelligi [illegible] sed [illegible] partium [illegible] Barbos. [illegible] n. 4. [illegible] in cap. super eo [illegible] d. [illegible] [illegible] [illegible]

dispositio quæ tam solos Metropolitanos, quatenus alia
jurisdictione infra suam Metropolim constitutos Episcopos
simpliciter ad n. 8. Carnelli. 8. Cappellanij n. 9. Prima
Cæsar. Synodus semper sibi integram i Domino
Sac. Rituj Sacr. Congr. March. the. 6 lit. g. Cæsar 2
3. et A. Romen. concil. 334. n. 8. Ut Episcopus
Parochus inscribat. ad diem superio 15. dissertat
Casaqua Metropolitanus vocatus esset magistri Divina
cibi. 11. p. 4. et quamvis Pontifex primum in
Urbis Legum Ecclesiarum Bragal. Legislatio
Virginij Decr. 61. p. n. 42. ~~quamvis tamen non~~ non
~~tamen non inferat, quia imprimentur verba~~ Divina
n. 4. Principes enim ab omnes semper prærogativas
suas sibimet relinquunt Clarissimi Legislatores
prærogat. 11. Cartis. Jur. concil. 85. n. 8. Ecclesia
Gallicani Atto. magis prærogativas Licentiarum Primatum
quod intendat alteri prejudicare Ponte concilio
35. Parisij. 6. prima n. 3.

40 Equidem inferior ad precem quod Primatus
consulit Motu proprio in illo quando in prejudicium
ejus quæ non prævenitur de mente Concilorum Sanct.
concil. 32 n. 35. volum. 1. Hispalen. concil. 9. lit.
March. de archiepis. lib. 1. c. 9. n. 11. et quod de
Vi vicariatus adiuvetur clausulæ Legislatorum pro
quo illi oppon. et non nisi ratio exquirendæ et
prius ita fecit Bald. Inst. Magistrat. Cap. hoc
di non possint nam sunt ea clausulæ pro ipsa opera
cordia Rota Concil. 512. n. 19 et ita in magnis
prædicatur quas prudentia vicariatus Pontifex. de clausulis
Legislatorum. Clausulæ Al. quibus et ~~[illegible]~~ per
hoc sua essentialiter non operari vim alterius prejudicium
Sapien. dicis. 1082 n. 8. ~~quam in Aurea~~

41 Sed ne milles simpliciter in hac ma tractatione
mat contra id quod supra diximus solum Primatem
vicariatus posse adiuvare nam clausulam appellationis
ta, Et sunt Prælati subditos in eg. cum in causis 33.
Ut ipsorum quod Judex Metropolitanus ex Pontifex
sola causa expedit ibi aliquia ipsi adjudicet eiusque
non ulterius appellationem ipsorum civil. Judicis
Nec satis fuisset Sidiconi ibi Metropolitanus Mandatum
missum Romani Pontificis directis 3. quidem, non
consulit delegatum Pontificis fuisse, imbus sua propria
gotiorum Senatus ipsius tes contestatur longissimi
casu quod sua delegationis frequentes ad hoc non
clausulæ ibi nec appellationem tempore ut diximus
sit. 1. n. 3 et Publicus Marchesan. 1. g. de concil.

UVA.BHSC

pag. 303. n. 94. Merta de Decretali 5.t. 1. Decretal. 2. n. 12.

Quia ad solutionem faciendam ita cogit. Quilibet clericus nullus Episcopus eius nullius sine certa nulli causa ingressus tractandus, et ad Metropolitanum audiendum appellant quo appellationis effectu intermediis suspendunt sed causam requirat, nisi appellationis suae [illegible]. Item Romanus Pontifex [illegible] Episcopus, Principes Ecclesiae et talis clericus appellationem non adjudicat, [illegible] nulli constituit ejus vel alterius vacante sedis [illegible] condemnationem pertinet, alioquin ad omnes ejusdem clericos appellationem remotis in partibus. Cognitis inferiorum [illegible] judicibus verbum appellationis tantum [illegible] ut Metropolitanus posset appellationem remittere, sed videlicet sonant ac sicut appellationem non admittere, non ad clericis sua justa causa appellabunt, et appellatio non [illegible] modum forma [illegible] interpretatur cap. 15. n. 5. Dicit quod Textus subest quibus verba Metropolitano est ut appellationem a clericis rationi non admittat id ad Episcopum Principem [illegible] appellationem ad eum interposita remittat, non vero quod in mi litem [illegible] clausulam apponunt quod Romano Pontifici et [illegible]

Ergo non sunt de clausula exquirendi

+ conquirendi Cod. pon. 5.

UVA.BHSC

Cap. 3

In quo tra. in cap. cum sit Romana §
h. t. aliaque jura hac, eandem ma-
tronam collumenia ducitantur.

Hic textus et etiam eiusdem Alexandri P. lib.
ex epistola decretali ~~[illegible]~~ directa Henrico Bibliop.
Coln. Remensi cum integra extat apud accuratissimum
Gratianum Augustinum integrum collectionem Pontificiarum
in Antiquitatum nunc 52. Textus controversiae talis est. Textus
respondit appellationem ante sententiam, vel postquam
fuerat lata, ~~[illegible]~~ aliquod tempus fuit elapsum, ex
quorum fuit quaestum, ut ad appellationem
sequendam, ~~et respondet~~ & deinde ~~[illegible]~~ Romanus Pontifex
huiusmodi appellantibus annum indulgeri, si vero
causae intercesserit biennium. Sed tamen si ultra
secundam Italiae distantiam, et personarum et rei
qualitatem breve tempus duxerit statuendum, hoc
arbitrio suo poterit praefata tempora moderari. Si
intra illud tempus admonitum, vel studio assignare
appellationem non fuerit prosecutus, sententia transit in
ordinatam et tenebit, si appellatio post sententiam
temporalem, et simplicem super eadem negotio non audiatur
appellare. Si vero a gravamine clamat, sic tamen
sit appellatum, ubi audiri appellans, quod non licet
vel has appellationes indirecte permittere, nisi propter
duratam appellationis, sed provocationis ad causam
non sit litem constituta, ante sententiam vero appellans
coactus illius stare iudicio adeam appellant. Sed
ita R. P. in prosequi fec. In textu vero tractat ut
Criminali admittendam in appellationem, nisi forte
non vastor, antequam [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

2 Ex hoc textu sicuti deducitur sequens, quod
sive Canonici, seculares ad prosequendam appellationem
habent unum annum, et ex ista causa biennium, pro
iudicio tempus moderaverit. Si vero appellans tempus
statuta appellationem non prosequatur, sententia transit
transit in rem judicatam.

3 Hic considerandum tres partes continet principales, quarum
separatim materia clarius cognoscitur. Primo ergo
ipsa pertinent ad officium a clarissimis Prosequentibus
ita etiam a doctissimis Antiquoribus, non ita con-
[illegible] ad [illegible] sunt [illegible]
[illegible] dicitur. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

colloq. 9. lib. [illegible] Candid. fol. initio 91.

Res est [illegible] certissima, sicuti [illegible] ut:

Utile, doctrinis [illegible] scientiis [illegible].

4 Si ergo [illegible] ratione confusionis [illegible] appellationis habet annum n. 6 prosequendam appellationem [illegible] causa [illegible] confirmant hanc partem tex. in cap. ex ratione 8. c. constitutio 45. h. nro. tit. c. eiusdem. 2. q. 6. auth. ut qui appellat. C. de temp. appellat. clem. sicut. de appellat. auth. de his qui impediunt ad appellandum in princ. et §. 1. collat. 5. c. [illegible] h. edict. Illustrant profecto tantam partem praeter Ordinarios hic relatos a Barbosa ad in collect. ad n. tex. n. 2. Bernardus Gravetus ad practicam Camerae imperialis lib. 1. consil. 142. Shwemmius in pract. Brederodius in tract. de appellat. 2. p. tit. 9. Vestrius in pract. lib. 3. c. 5. n. 2. Hieronymus Slavia de appellat. q. 14. p. 1. vers. in primis. Oldrichius lib. 1. controvers. c. 19. Octavianus in Pedimontanis decis. 28. Mercatus de ordine iudiciorum p. 6. aut. 2. principij verb. quandoque appellatur, fol. n. 228. vers. Sequitur modo. Flaminius de resignat. lib. 11. q. 13. n. 40. Balbus, Grana, et Barbosa loc. n. tex.

5 Videat tandem ista tractatio principalis et principaliter, quod communiter ab inferioribus de omnibus, quae aliquem sibi ad interponendam appellationem [illegible] tempus praeterlapsum, [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] in altera L. 2. §. [illegible] appellandi. Nil Porro non ex tempore ab interpretibus [illegible] non fuit extensum [illegible] dies, qui cursum inceperunt ab illo punctu et momento quo [illegible] fuerit. C. [illegible] 2. q. 6. et currant usque ad ultimum punctum diei et [illegible] denominato et momentum [illegible] a [illegible] fuit ante [illegible] consultatione [illegible] ex tex. in c. quod consultationem 15. de [illegible] et [illegible]. currendo diei eodem modo [illegible] fuit. 22. h. 19. [illegible] de [illegible] in [illegible] Regensp. lib. 1. regens. 15. q. 4.

6 Ubi [illegible] quod [illegible] [illegible] ad appellationem prosequendam. Ubi [illegible] [illegible] L. 5. §. 1. [illegible] C. de temporibus [illegible] appellat. [illegible] 93. de appellat. [illegible] ad appellandum [illegible] Romanorum Pontifex fuit [illegible] [illegible] tex. [illegible] §. constitutio 45. [illegible] qui terminis fatalis, [illegible] tempore fatalis [illegible].

7 Ad [illegible] disertis [illegible] non Romanorum Pontifex terminum appellationis [illegible] [illegible] [illegible]

UVA BHSC

primae instantiae nullis temporum cancellis coarctari
terminum huic praefixum (cum generalibus [illegible]
sui, videlicet praeter [illegible] decretalem [illegible]
4. cap. 2. n. 15. Mascardus [illegible] de probat. [illegible]
n. 133. (sequitur Sanchez [illegible] fol. 215) Consequenter
c. quamvis [illegible] de [illegible] lib. 6. 2. 5. 5. in 4. [illegible]
Pragmatic. [illegible] 3. cap. 5. n. 3. [illegible]
[illegible] ratio [illegible] in ipso ac in altera causa, nam [illegible]
[illegible] libros [illegible] tempore in appellationis
moderatur causa boni publici causae in primis
[illegible] militet c. [illegible] libro de [illegible] et [illegible]
[illegible] tempus [illegible] n. 5. [illegible]
[illegible] terminus [illegible] in 2. [illegible]

8 Sed ratio [illegible] terminis in appellationis
consistit ipso, quod appellatio est [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] n. 17. [illegible] Contend. [illegible]
[illegible] [illegible] n. 3. [illegible]
Divus Bernard. in libro de Consideratione ad [illegible]
[illegible] appellationem [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 14. [illegible]
[illegible] causae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] terminus ad eam [illegible]

9 Attamen in prima instantia cum adhuc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et restitutionem petierint et [illegible]
L. 2. C. eodem. Sed minus [illegible] [illegible]
ti, potestatem interdicit post appellationem interpositam
[illegible] erat facere, [illegible] interrogatum
[illegible] ordinem [illegible] [illegible]
interdictis quatenus [illegible] [illegible] dies fatales [illegible]
esset restituere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de restitutione appellantis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Lege quod Cujus in Parabilis Cod. de litibus, de temporibus et reparat. appellat. Sicuti et alias reparationem nemqui secundae legis [illegible] [illegible] [illegible]

Contra ex L. 2. C. de temporibus et reparationibus [illegible]
tum laxam habet reparatio temporis et rei ita [illegible]
ex quo fiebat quis condemnatus esset in L. 6. C. de [illegible]
causa causae appellationis induere debebat intra [illegible]
dies ex Provincia longinqua; intra tres [illegible] aut [illegible]
[illegible] secundae distinctionem legis Altiny C. de temporibus
appell. [illegible] si a Judice appellavit; si vero ab Arbitro
[illegible] delegato ab alterno Judice intra duorum mensium spatium
secundae distinctionis Juris L. 2. Sed quod laxiorem [illegible]
tres, aut duo menses respective, adhuc habebat appellatio
mensem unum cum [illegible] [illegible] et [illegible]
appellationem, et post secundam laxam habet eidem alterum
mensem et post tertiam laxam aut alterum mensem
post quartam vero laxam si a Judice appellavit [illegible]
[illegible], non vero ab Arbitro delegato, potest extra ordinem a
Principe ex tribus et aut sex vel [illegible] imperare reparationem
trium mensium, quod adversario insinuari, [illegible]
[illegible] in foro Anglicae Praetoris non indiget, et ita tres
dies computantur [illegible] [illegible] de [illegible] reparationis, sed [illegible]
[illegible] de [illegible] laxae, [illegible] [illegible] [illegible]
tio. Ergo post quartam laxam evanescit causa appellationis
et consultus Servius aequa appellatum est, [illegible]
appellationis induere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Moneo autem commentarios [illegible] [illegible] [illegible]
ex numero dierum L. 2. C. Theodos. de decurionibus, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sex, aut duo extremo mensis superaddamus [illegible]
diem, quo qui venit ad [illegible]. L. [illegible] [illegible]

* temporis appellat. 15

16

Quibus hinc ergo ratis, quod dicunt hanc quinquatis fuisse [illegible] et cap. 4 [illegible] Sed dicam ex [illegible] Explicit et [illegible] contrarium.

sibitur vnus dies et etiam addamus vnum diem, qui temporalis dicitur et fatalis ad interitum causa, quia eo die lite non acta, lis agit animam. S. vt §. [illegible]

Ex qua mensium computatione sibi triginta dierum, et dierum mox antea expliando exaudiendus est ter in S. Gallus 29. in prin. Bell. et post. Vbi formula Galli legitur describitur, quae posthumi dicunt esse in dubio in casu quo ita fit, si filius moriatur, porta Peter Hulbert, et in decem mensibus proximis a morte patris istius, nascuntur puerulus, esse in dubio, si eo in casu mortis non esset posthumus dicimus, sed dicit. Vnde ergo nunc difficultas, sed sanctus inlucum editur intra novem menses et tertiumdie, nunc vulgata probat, sed Scriptura dicunt mensis proximis. et licet verba sit quod alij, quia sanctus potest decimum mensem in lucum edantur, sed est verum, et hic monstrosum, et ipsi videntur ad eaque varia dicuntur, sed ad frequentiores casus.

17 Vnde ad solutionem exprimenda differentia mensium; alij enim sunt menses ~~lunares~~ solares, alij lunares; solares continent triginta dies, et sunt illi quos proximi denominationis petimus; lunares ~~vocant~~ septem et viginti dies, sunt cursum insequentes. Dicunt menses lunares, dicuntur, sive constituunt novem solares nam novem solares continent 270. dies, et eosdem dies ~~non~~ decem lunares, vnde verba Ch. in decem mensibus proximis, sunt exaudiendae mensibus lunaris, et idem sonant ac si dicerent in novem mensibus solaribus, vnde vt est varia, sine communi vsu adaptant verba Ch.

18 Ex qua observatione nostra intelligimus Sulpitij locum lib. 7. Vertus African. cap. 1. qui loquens de Scipione, qui praeferunt nativitatem S. Scipionis Africani ~~[illegible]~~ vt hic praeferunt; Exinde (de matre dicit) mense decimo peperit, natus est hunc S. Scipionem Africanum qui Annibalem, et Carthaginenses in Africa bello Punico secundo vicit. et verba illa mense decimo de mense lunari debent interpretari, quia non est cum dubitare dicere quarum si sectis et [illegible] communia non dicere possunt.

19 Ceterum dicimus in eum non dicam reducamus. Quo dinumeratione separationem dies fatalis erat, sit mysterium dicimus. Sed dubitamus ex eius finibus expressione appellamus vel ex [illegible] vel [illegible] vel Ex alia causa [illegible] dicam falsum non [illegible] dies exprimum, et ex [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] sanctus et [illegible] fatalis dies in decem commutantur [illegible] in [illegible] ex ipso [illegible]

UVA.BHSC

[illegible] ipsam diem fatalem, et quinque
[illegible] dequinq. l. ult. C. de temporib. appellat.

20 Ubi [illegible] constitutionem [illegible] Theodosii imp. et Valentiniani ad. 12. Clemens
sed fallunt nos Theodosiana constitutio fuit inserta à Justiniano
in suo codice et constat ex d. l. 2. et ibi Justinianus inter
titulum decimorum et vicesimarum appellationum. Longissimo
tempore quinque annorum, sive triennii prescriptum a Justiniano
vide l. 5. §. 1. §. illud. et in authen. [illegible] Clementinis
appellationes fatales temporibus finitae ad triennium et ita
tum ex novella constit. 99. de hac qui respond. ad appell.
Bellon. ad n. 1. ex. n. 5. in fi.

21 Quae ultima tempora annui scilicet et triennij hunc
vius [illegible] sunt, nostro cap. cum sit Romana. 5. C. de appell.
tione 6. cum causis [illegible] à nobis [illegible]
[illegible] Gram. lib. 50 Magistr. c. 2 n. 31. Alex.
de [illegible] cap. 246. [illegible] tempora fatalia
[illegible] sunt, quae ipsa [illegible]
[illegible] n. [illegible] cap. cum sit Romana n. 20

22 Solet agitari quaestio ab interpretibus an liceat
[illegible] tempora fatalia prorogare, vel alia [illegible]
[illegible] in [illegible] n. 19. Bartol. in auth. [illegible] n. 3. Clemens
appellat. [illegible] l. 1. §. 8. [illegible] n. 12
[illegible] in Praxi lib. 7. cap. ult. n. 29. [illegible] n. 12
[illegible] tempora Boratelle in Philia lib. 3. cap. 9. n.
Alex. [illegible] Singulari. Et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] cap. iurgantium de rescript. [illegible]
[illegible] iudex [illegible]
[illegible] Sabaudiae [illegible]
[illegible]

23 Contrarium tamen, nemo quod sciam [illegible]
[illegible] prorogari tempora fatalia [illegible]
[illegible] Bornet Chorrier [illegible] in l. ult. §.
auctor. C. de temporib. appellat. Decius et [illegible]
Franciscus [illegible] cap. ex parte decisiones regal. 226
Thesaur. Pedemontana decis. 2 [illegible] n. 4. Mantica
[illegible] l. 5 n. 188. Cacherianus decis. 28 n. 16. [illegible]
[illegible] de [illegible] cap. 1. §. fin. §. fin. C. de temp.
appellat. ingenue dicere asserit Justinian. [illegible]
[illegible] licuit appellare, vel [illegible]
[illegible] orbatur, [illegible] Imperator legum [illegible]
[illegible] partis [illegible] quod [illegible] licuit
[illegible] tempora fatalia prorogari.

UVA BHSC

24 Sed satisfacit si dicas verba d. Sti. intelligenda esse ita ut liceat tollere partes, non tamen fatale, non vero prorogare, nam dato quod non possit de prorogatione interpretari, semper valebit argumentum non es Sacramentum permittit fatalia omnia tollere ut debet prorogationem inducere cum nullus sit major casus ut tollere fatalia non sit contra publicam utilitatem esse contra eam prorogare. Quapropter etiam Panormitan. ubi supra d. Sti. sic intelligendum esse de suspensione quia verba illa. vel tollere fatalia deservire. minime possunt suspensionem adaptari, nam quis aliquid omnino suspendit non potest dici quod multos fatale effectus et expedire Gallona d. mod. tep. n. 26.

25 Confirmatur etiam ex textu Sexti in clementina quam dicit d. de appellationibus §. Ingressi tempus quando appellationis transactio per compromissum vel ex parte consensu differtur, tempus ad prosequendam appellationem vel actum, vel ad omnino rescindum non currere: et si partes voluntate suspendi possunt fatalia poterunt etiam prorogari, solum enim verbis differunt prorogatio et suspensio cum eis eadem vim, modum et effectum fatalia. Ulterius oppinio supradicta tenentis obstat §. de appellationibus dicitur quod terminus negotii prorogari. Sed illa verba intelligenda in eodem tex. n. 9. sunt expedienda ita ut sim prorum consensu tempus fatale prorogare.

Vide Valesc.

26 Annus non facit dubium et a quo tempore currere incipiat et incipere tempus a die interpositae appellationis, ut tradunt Clementina Pluit. §. de appellat. aut tempus §. Sti §. Apostolica ff. eod. Lamberti tractat. de attentatis p. 2. c. 12. in praxi n. 47. vers. declara. Purpur. decis. 46. lib. 2. Stagnellus instruct. de appellat. §. 10. p. 1. n. 22. vers. servit autem. Maranta in speculo §. 6. num. 2. principio vers. et quando appellat. fol. n. 228. Mind. observat. in appellationes extrajudiciales quae fit a partibus quarum tempus non incipit a die interpositae appellationis, sed die illata gravamina d. Clementina. sicut Franciscus in suo ut. tep. la. n. 13. Antonius de Sti. in cap. ex rom. 8. q. 2. n. 4. vers. fine.

27 Sed contra praemissorum affirmationem opponit Rex. in c. fin. §. judicis 2. 4. 6. qui fuit reductus ex d. judicis 24. Gl. appellationis, ubi omnes statuunt a appellatione consequendo currit a die sententiae, et non a die interpositae appellationis, et dicimus ut praecedentia ex clem. pluit. de appellat. sed ad solutionem et transactionem dicimus, ~~vel~~ inter duos casus primus debetur 9.o quis dicitur sententia contra eum fuisse

UVA.BHSC

latam et non posse appellari; [illegible]
rabat, primo casu cum esset tempus ad [illegible]
quia culpa sua non interposuit appellationem, [illegible]
hoc casu est intelligendum Clementinam, secundo
quia ignorantia excusat omnem contumaciam [illegible]
[illegible] interpositionis appellationis, [illegible]
et [illegible] Iudicis [illegible]

28 Denique tamen lib. 28. Com. c. 8. quaerit [illegible]
constituit inter sententiam nominationis ad munera civilia
publica, et inter alias sententias, nam in nominatione ad
munera publica existimat terminum currere a die nom-
nationis adversus omnes, etiam illos ignorantes nominationem
adversus absentes vero cum primo ~~[illegible]~~ scierint de nom-
tio fuit adversus eos facta, et hoc videtur deducitur in
[illegible] tex. in l. 1. C. de temp. appel. qui contemnitur [illegible]
in nobis fugit nos praetendere, nec ibi affirmatur quod
tempus prosequendi appellationem in nominatione munera
publica adversus omnes, etiam ignorantes computari debet
adversus absentes vero, cum fuerint nominati.

29 Sed Fraedoneli interpretatio [illegible] regit, [illegible]
cit. tex. in l. 1. §. quod in sententiis [illegible] appellandi [illegible]
affirmatur, [illegible] ad continuationem temporis in appellationibus
a sententiis idem etiam observari in omnibus aliis in-
bus sententia lata non est: quod si nominatio munera, et
sententia sunt eiusdem qualitatis, et in [illegible] exigunt
[illegible] a Domino [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

30 Vide hinc, et in tempore diversimode venari [illegible]
prosecutionem, nam in nominationibus duo menses con-
[illegible], in caeteris vero [illegible], et in continuatione [illegible]
diversitas reperitur, nam in omnibus tam nominatio-
quam in aliis sententiis, tempus eodem modo cur-
[illegible] a die subitae interpositionis appellationis
hoc et casu quo ignorabat, sententia latam esse, nec
scire tunc [illegible] sententiae currere, et tex. in [illegible]
temporis appellationum debet exaudiri iuxta Cuiac. [illegible]
[illegible] Bolei [illegible] ex eodem intelligunt
appellationem non intelligantur [illegible]
[illegible] sed de [illegible] appellationes
in eo quod interponere appellationem [illegible]
[illegible] a nominatione, et [illegible]
[illegible] pro interposita, eodem modo [illegible]
solet, lite contestanda [illegible] contestata et [illegible]
canda pro [illegible] [illegible]
[illegible] proxime. Nec [illegible] tex. [illegible]

UVA BHSC

Vo et sanximus 2 q. 6. ran. licet in ordinatio quod tempus curit ad probat. finit, hoc intelligitur de duab. diebus qui ab eis sunt diversant nta vero de aliis temporib. fatalib. determinate ad d. tempus. Franc. in prat. n. 7. infine.

31 Infra tempora ergo stabilita finis debet appellationem ita elapsis deferri manu ~~[illegible]~~ nisi per postulationem detenti duo numeri finiendi, ubi Iudex dederit causam dilationis, aut alia urgens et inevitabilis causa intercesserit. Qui si illa a Iudice appellare contendentis retinetur, quod offendere sedulam summa ex integro valuit, non excusat; per indicium autem stetit, vel aliam inexorabilem causam subsequutam, propterque hoc fecere minime valuit. C. de temporib. et dilatione appellat. nam impedito non currit tempus.

32 Causa vero sive impedimentum debet probari, Ale noch. de arbitrar. casu 118. n. 2. Marsed. de appellat. cautela 116 n. 13. cum seqq. Surdus de alimentis tit. 4. quest. 13. n. 52. Impedimentum vero probatur per instrumenta, testes, aut per coniecturas, sive per alias probationes genus, quod arbitrio Iudicis arbitrabitur. Hamminis q. quest. 13. n. 21. et si modis supradictis probari non potest admittitur iuramenti delatio, dummodo praestandum non nimium, et sit integri status, sive litigandi de probat. clem. 116 n. 13. et n. 7. resolut. quod si impedimentum est facto ~~[illegible]~~ appellantis, non est necessaria protestatio, si vero facto Iudicis est necessaria. Neque etiam ad probandum impedimentum requiritur restitutio in integrum impetratio glossa in mo cap. Cum sit Romana verbo Lapsum temporis.

33 Aliqua etiam sunt impedimenta quae cursum fatalium sistunt. Cum est status durante appellatione compromittant in arbitros ex Justiniano Novella 93 de appellat. et eo casu elapso biennio iudex potest de appellatione cognoscere, quia actatum compromissum, nec prorogatur nisi tertiam clausulam quidem de appellat. autem. Itemque de temporib. appellat. non cum longe praesertim appellationis dicitur vitio, quia multo consilio sustinet, nisi diximus, nec officium ministri iudicis terminetur, ita consulere et volunteat ad [illegible] quod sindet [illegible] Eleuphimum vel iudicis [illegible] tractatu et [illegible] [illegible] Bolognini [illegible] [illegible] n. 13. [illegible] [illegible] n. 5.

[illegible] de Iller in Pleu. Ecclesiast. lib. 1. [illegible] 4 [illegible] de religiosis lib. 1. q. 13. n. 13 cum seqq. [illegible] Menoch. consil. 100. n. 127 [illegible] Franc. n. 27 et 28.

[illegible] [illegible] Dinus [illegible] n. 12. vel in [illegible] [illegible]

UVA BHSC

34 Vt probatur in actis ad Collectaneis ad ex
sum l. h. t.

Non impedimentum est paupertas, qua causa fo
telium responder et dicunt Covarruv. lib. 2 Varia
c. n. 8. Felicius Italin. de Prisonis lib. 1. c. 54. n. 6.
Menochius tractat. de presunt. quest. 9. Speculat. 3. a n.
Vt facere tamen paupertas Gail. lib. 1. Practic. c.
Fabrius in Prax. lib. 7. cap. ult. in fine n. 20. Lancelot.
de attentat. part. 2. c. 12. nonat. 2. n. 86. nec impossibilis nulla
obligatio l. Impossibilium. ff. de R. I. Sed hic et in illis quæ ad appel
lationem sunt alijs simpliciter faciendi videlicet qd appellatio
strictis, non vero qd appellatio in continenti vim vna inter
tat, ex quibus Bene limitat Stavia de appel. q. 15. n. 50. tra
doctrinam non procedere vbi ex statuto pratis, et amorbei in
tuis et ruffaria prohibetur Alex. Fabrius in quinq. var. rer. lib.
tit. de appel. resol. 6. n. 5.

35 Nec et ruffaria protestatio impedire iuxta Balbo
in c. 3. de rescript. n. 12. Sed singularitas satis nota ad fuit
ad in facto contingit debet probari l. in libello. 12. §. facta. de ap
et pottlin. reo. Andr. Valles. ad n. tit. §. 13. à n. 3. Et si in
tit. ad Covar. lib. 2. c. 6. sub n. 3. paupertas in dubio præsumi
sebat tamquam qualitas naturis consimilis secundum quam
libet rationem nudus, et pauper. Cavalcan. decis. 223. n. 1.

36 Si autem pauperta fuerit causata culpa appellantis in
de aequitate probatur Barbosa in collect. ad n. text. n. 10. ex pe
fatis doctrinis definit contra Lancelot. Graciano Franciscus
et alios. Quis pauper dicatur pendet ex Judicis arbitrio, cui com
sum est ex circumstantijs, et personarum qualitate, "aequum laxe
var. lib. 2 var. c. 6. n. 8. Giurba Sicilij decis. 28. n. 5. Ma
chius de arbitrar. cas. 65. cum plurimis alijs relatis a Barbosa
vbi sup. n. 11.

37 Tertium impedimentum solet assignari maris tempe
argum. tex. in l. Cesari. §. ff. de Publicanis, et vectig. Menoch.
de arbitrar. cas. 105. Balbo ad n. tex. n. 13. = Quan
qd appellatio ad Primum Senatum eiusve Consistorium
cribit appellanti temporis fatalia non currunt cap. antecedens
§. ad hæc sancimus. 2. q. 6. auth. sed et hæc. C. de temp. et
repet. appel. Cum valde rationi consentaneum est Principum
magistratus plurialitate implicari temporum cavillis, et angustijs
in Sortiri ~~[illegible]~~ l. præcipimus. C. de appel. idem habet
Sant. in appellatione ad Auditorium Pap. c. 6. ex vsu n. 50. h. t.
Ex sola enim introductione ~~[illegible]~~ gaudet causa
fin. §. sitamen. C. de temp. appel. Novell. 23. §. ad hæc. de
rum. de appel. et vetantur tempora. Balbo ad n. tex. n. 6.
Valles. vbi §. 13. n. 9.

38 Quintum qd. minori concedit restitutio adversus lapsum
tium et negligentia tutoris Vincent. de Franchis decis. Neapol.
473. n. 5. Sed hunc impedimenti occasione dignoscant auctores

UVA.BHSC

difficile illa questio an restitutio petenda adversus curiam fatalium debeat reprobari sacrum, affirmativam opinionem tenent Prisiny. consul. 4. obj. 17. vers. Sed Castrensis. Follex. Rauderius lib. 2. responso 23. n. 572. cum Legist. Cathedran. Pedemontana decis. 158. Consiliis sententiis et arbitrationibus Mascardus de probat. Concl. 1273. n. 47. Rotun. Gabriel. Comun. lib. 2. tit. de minoribus n. 2. Sed quia hæc difficultas longiores exposcebat disquisitiones, et aliæ magis utiles non vocant, resolutionem suis opinionis committimus, et qui eam desiderant, adeat supra laudatos Authores, et Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsum. 82. n. 9. qui præfatas opiniones contribuit. Sforzium Oddum de vin integr. restit. q. 63. art. 4. n. 36. f. 1. Barbosa et plures ab eo relatos in collect. ad n. rep. n. 13. Hæc sunt impedimenta principalia, quæ fatalium curiam sibunt, alia sunt etiam quæ brevitatis consultus relinquimus, quæ facile videri possunt apud supradictos, et præcipue Scac. q. 15. per totam.

37 Postquam igitur fuit primus annus si iusta causa concurrat, secundus annus indulgetur appellanti ad prosequendam appellationem, sed illud solet dubitari an lite secundus annus precisè sit fatalis, an verò si æqua, et inevitabilis aliqua causa adsit in biennio, triennium debeat concedi, et ratio dubitandi consistit in eo quod in titulo Cod. de tit. Romana caveatur quod elapso primo anno ex iusta causa expectetur biennium, at elapso biennio nihil de triennio occurrit, quare dicendum est quod lite secundus annus precisè et fatalis. Si ergo dolo aut industria illius contra quem interponitur appellatio, appellans sit impeditus mali circuit Auctor. cum Bartolo in l. arbitrio. §. dolo. ff. de dolo. in eo casu tempus fatale lapsum, ita ut nulla reparatio, aut aliud tempus possit indulgeri, neque in integrum restitutio subsagari. ~~[illegible]~~

40 Tenent tamen illi Authores quod tunc denuo manet appellatio, et quod appellanti solum competit actio de dolo adversus impedientem eodem modo, ac quod debitor dolo malo fecit, ut legitimis temporis elapsis pereat actio, ut in causa Civili triennalis l. omnes annos. C. de judiciis. vel in criminali biennali l. 1. et 2. C. ut intra certum tempus, tunc nulla dari actio debitori, ut lis restituat quod fuit extinta l. cum lite mortua ff. iudicatum solvi. Sed solum concedit ei actio ad id quod interest, et per eam consequitur ~~[illegible]~~ quantum ei interfuerit ne id fieret.

41 Hæc tamen doctrina nobis non placuit, nam post ut mire cessat ut tertius cuius dolo filius sui elapsa non reparetur solutio, et non ei æquum ut causa ei totaliter decidat. Illa communis sententia tenet quod si appellans facto et industria adversarij impeditus, potest

UVA.BHSC

in Germania mina de in integr. restit. in dispensat
temporis nisi de tantum tempus, quantum se excusare
potuit

42

43

44

ipsam restitutionem, et per eam regaudium facultatem
compositi, non tamen ut elapsi diuturni temporis
indulgeatur, sed duo tres delegatos Iudices ad hoc
deputabis, ita ut concedatur tempus competens ad requirendam moram ad purgandi dictae causam. Quae
comprobatur ex text. in Decretal. 6. tit. 1. ubi cum de
dilatione temporis differendi sancimus, dum negotium
deferat in alius potestate, quando ita quis interdum
temporis indulgere debet. L. 1. ff. de diversis et temporalibus praescriptionibus. Vbi Bartolus ad num. 10. Bene
Ius de minis. Rauchenb. pratiq. 3. n. 18. Carlevat. tract.
15. Marbach decis. Iudic. 4. c. 6. n. 228.

Quaeritur vtrum interpretatio gratiae in casu
n. 6. in fine. Et. vbi dicitur quod elapso appellationis
termino per impotentiam appellantis principalis non
detur aliud tempus concedi, quod debito oppositum
dictum non Com. triginta annorum, aut ex causa
minus concedi dixerunt. Sed scilicet, nisi ex causa
gra, scilicet quod ille qui iusta fuit impeditus in
termino concedatur aliud tempus arbitrio Iudicis
reparandum commissum, inde tex. vbi cap.
Et de mane debet superi per d. cap. extra
ibi verbo impotentiae Brun. ad num. 10. n. 4.

Superiori obiectio. in d. C. Cependere appellationem
non interponit. Vbi, cum ex litigatore pendente appellatione decedat, heredes eius non habent residuum tempus
competens definitum, sed etiam habent alios quatuor menses ad deliberandum, sive a die quo scierint ad diem hereditatem comparandi
vltra tempus arbitrium indulget aliud in appellationibus
Quare plus tex. difficultas ex tex. in L. cum in ampliorem
C. de iudiciis. Cum eos heredes ad tempus sufficiendum, et tempus annali et consueto ad deliberandum de adeunda hereditate
habent heres eius successor solum habebit reliquum tempus et
erit anni et non aliud ex anno complexo heredes habent
gratiam habere ad hereditatem adeundum: ~~[illegible]~~ nunquam
ad deliberandum de adeunda hereditate tempus habet sed
continuatur in successorem, ita vt successor nullus nominatus
concedatur, sed solum residuum: et. Cum debet tempus in
appellatione, ita vt heres solum continuare tempus defuncti
quatuor menses, et tempus ad deliberandum habebit.

Ad rationem difficultatis tollendam est sciendum
Bonch. cap. 8. tit. Causis iud. L. si vero. Certum est
si appellans debet concedi quadriennium, et defunctus non
d. L. si vero. Nec defunctus eius domus facta lite, et
nia, qui magistratus tractat ad causam deferendam. et si
quod novo tempore, et heres rationes et defensiones et
novum tempus ei non concederet causa amittere, et
sit adversus rationes et in causa indui iudicis sit quia

UVA BHSC

45

Ant. c. 14. de R. l. in b. vel Carisius [illegible]

mutre indulsit q. disputat n. [illegible]

Ad confirmationem dicunt ex tex. in Leu in antiquiori bus C. de iure deliber. maximam differentiam esse inter tempus ad deliberandum constitutum, et inter tempus ad prosequendam appellationem in appellatione lata et incerta, et incerta ~~[illegible]~~ haereditate indigere non nisi, et non tempore ad eam adeundam, ac eam causa additionis vel repudiationis haereditatis semper et certa et sic nova deliberatio haeredi hereditas non permittitur, quare ad consilium plus temporis, id solum admittunt per Rebuffo annus Doct. Alex. ad tit. de appellat. cap. 16. et ad tit. C. de appellationes mag. interveniat. Fiane ad hoc tex. n. 4.

46

Ex quibus omnibus infertur ratio decidendi ad 1am partem huius Constitutionis, et sic certus terminus datus in appellationibus, fatalia scilicet, quia Reiud. interest neutes in infinitum protrahantur et magnis litigantibus incommodis, nec [illegible] litibus perturbat Judex partes vexant, et diuturnis iudicia Stretum trahit, et tam iure Caesareo, quam Canonico semper et detestatum cap. Finem ~~[illegible]~~ litis de dolo et contum. l. 5. §. pro suo Grata ad hoc tex. n. 2. Balba n. 19. et hic circa primam huius Constitutionis partem sufficiant.

47 Secunda Constitutionis pars, quod Judex potest ex iusta causa tempus appellationis moderari, ~~[illegible]~~ ostatur ex tex. in c. ~~[illegible]~~ personae. 4. C. reprehensibili 26. C. Ubi 42. C. etiam 57. h. n. tit. C. ~~[illegible]~~ quod consultationis. C. ut causa de re iudic. l. 2. §. colit. ~~[illegible]~~ exornat Gavina de appellationibus q. 14. n. 50. Lauletta de attentatis cap. 12. num. 13. n. 1. et 3. Menoch. de arbitrar. caus. l. n. 3. Mevanta decis. sacr. p. c. 6. et cessando quae appellatur n. 235 Menas regula 42 limit. 22 Zerbatus tempus cessat p. c. 1. verbo appellat. 515 Ubi [illegible] 3 et [illegible] Ad. de appellat. arbitrar. glossa l. n. 23. Valenti in praxi n. 1. Balba n. 22. Bonora in collat. ad n. tex. n. 12.

Ad rationem decidendi exhibitionem corporis [illegible] dum, quod sape et frequenter iusta causa ~~[illegible]~~ ~~discretionem~~ quod ita disponit decisi l. 1. in fine de off. eius cui mand. et [illegible] l. si hominem de mandat. Tragul. de pleno temperand. n. 25 non si iusta interveniat causa potest ~~[illegible]~~ admittere tempus 30 annorum quod et ad agendum servitutem l. sicut l. omnes C. de [illegible] 30 vel 40 annorum l. sibi 18 cit. gloss. de acquisitione l. sicut 7. C. de his qui acquirere non possunt ~~[illegible]~~ tempore [illegible] per medium coarctantur, sic nunquam hospitis habent certum tempus stabilitum, quod in eo de adeunda, vel repud. hered. deliberent, ut [illegible] 5. sed quia C. de iure deliberandi, et hoc non obstante si Judex habeat iustam

48

Coverruvias lib. [illegible] c. 18 Parisius Consilia 90 n. 7 lib. 4. Ant. Gomez [illegible] c. 1. n. 17 Rige lib. 1. [illegible] c. 8 n. 7.

[illegible] c. 12 n. 3. Pas Gregor. de appellat. c. 9. n. 11. Cenedo et plures alios relatos [illegible] ad [illegible].

[illegible] inquisitione si sint dies hereditas l. hiat l. [illegible] [illegible] Rhe [illegible] de prescriptionibus 4. p. principio quest. 9 n. 1.

UVA.BHSC

Sequendis ff de appellationibus

causam potest prefatum terminum restitui notat
Bartol. in l. 2 ff de restit. Quinde potest Judex
minorem ~~litigatorem~~ ~~restituere~~ ~~ipsum~~
~~se restitui~~ ad prosequendas exceptiones ipsi competentes
sicut ~~cap. pastoralis de exception.~~ l. 2 de restitut. Term.
~~in cap. pastoralis~~ non vult prestare exceptiones usque ad litis contestationem c. inter monasterium de restit. l. sic demum C. de Procuratorib. et
C. de exceptionibus hoc non obstante dicunt posse
minorem augere vel minuere ~~&c. pastoralis~~ Alberic.
dec. n. 5. Decius n. 11 Speculator in l. 2 de restit. n. 4.

Item integ. inter monasterium n. 5

50 Hec ~~verba~~ sunt dicta ad majorem
Quinquennii restitutionis in integrum est statutum quadriennij tempus c. 1. de iis integr. restit. in 6. clem.
1. eod. tit. et tamen termino dicti est tempus
prefatum abrogatum l. penult. C. de temporibus in integ.
restit. Bella addit in l. c. pastoralis 4. n. 27
exceptionibus

51 Opinionem dicent Judices prefata appellationem
pro similare, nam aliquando ~~Judices~~ non
ut intra dum, vel quatuor menses ~~non~~ ~~ita~~ ~~arrigit~~
ad studium adeundum ~~aliquat~~ cap. personas, ~~ne cum eum de~~
pervenit d. 2. h. nio et ~~ob~~ ~~ea~~ ~~eam non~~ ~~et~~
ut intra prefatum tempus ~~ab~~ studium ad quod pe-
niat sed ~~tabi~~ ut ~~eam~~ ~~moraliter~~ cap. 1. §. 1. ~~aliquat~~
et ~~eius~~ ~~prefat~~ in 6 = Alegnardo eiusdem temporis ~~et~~ ~~ca~~
veri studium, non ut ~~eos~~ arripiat, sibi ~~se~~ ~~compe~~
~~se~~ ~~prefent~~, et tunc non sufficit eam ingredi, sed
~~est~~ coram Judice personam exhibere ~~d~~ 2. §. non
Judicio ff. Sigues cautionibus, et ~~prefata~~ exhibitio ~~de~~
~~tiens~~, ~~eiusdem~~ ~~de~~ ~~portea~~ de appellationibus nihil agit,
sicut ~~nisi~~ ff. Sigues cautionibus

52 Nonnunquam ~~eiusdem~~ Judices terminum
statuere ad prosequendam appellationem ut ~~in~~
cap. cum sit Romana c. cum causa de ~~sente~~ ~~et~~
Judic. et Franciscus Andreas in additionibus ad speculum. tit. de appellationibus § nunc videtur appellat
de verbis prosequendi non sufficere ipsum ingredi
~~et~~ ~~ingredi~~ ~~illius~~ ~~verbi~~ ~~et~~ ~~partis~~ ~~per~~ ~~mensem~~
~~et~~ ~~prefatum~~ ~~denotari~~ ~~ita~~ ~~ut~~ ~~meritis~~ ~~appellationis~~
~~Cathifiche~~ ~~requiratur~~ l. qui procuratorem ff. de procuratoribus l. 1. §. non quidem ff. de servo corrupto
ra §. vinodare ff. de aedificio et prescriptis ff. de R.S.

appellat. cum mon. 56

53 Hec autem Joannis Andree opinionem
in punctis Juris verum est sed ut notat Decius
cap. personas de appellationibus n. 9. in prae
teria sexta nugis est ut scribit in eo loco

UVA BHSC

itinerij arripe sed cum hac distinctione ut hoc
expediatur determino a judice assignato non vero
alias non interrumpit litigator spatium
terminus ad proximo diem ad inchoandum, aliquo
[illegible] ad prosequendum Bartol. in cap. 1 de
appellat. Rota decis. 73. et appellationis Capella
Colonna decis. 445

54 Subsidit autem ut Judex prorogare dimidiam
quod ultimo die prorogati termini non impedit
nam nonnisi dies termini interpositus computatur
L. 1. §. 1 in fine ff. de Muneribus edicto l. 11 in
omnibus temporibus ff. de obligat. et action. et
Balbus admittit n. 28 in fine quod quod dicit
Barbos in axiomatibus hujus axiomate 7 n. 5

55 Non solum autem Judex aqua potest terminum prorogare, sed etiam in aqualem prorogationem stare cum sup. c. Nicolao n. 1. c. omnis de renuntiat. et hic terminus aqua assignatus stat
cum brevi termino alias exposito. Judex vero de
hac causa maxime expressionem ut constantis termini
non [illegible] in hac cap. 1. §. porro de appellationibus
in 6 L. 2. ff. de repudiis. nec omnino hic a judicibus arbitris
educendus ut dicit capitulum Alias de arbitrium
cap. 2. n. 3. nec Judex potest compellere ad interpretationem aequitatem, nec ad certam formam, quod
admittit Judex ex utrique partis disjunctis ob
jaqua, quod non omnino terminetur aqua et expiant de distantia Regis Alicuius Rebellis
relata ab Balbo admittit n. 26.

56 Ex dictis vapit notandus et [illegible]
[illegible] aqua posse prorogare terminum ad finem
dam causam appellationis, non vero ad eam finiendam
[illegible] n. 26 [illegible]
[illegible] Rota [illegible] Sabel. [illegible] non terminus ad finiendam appellationem
Vicinie sentent. L. 1. ff. de repudiis et ibi Jo.
appropinquet illud limitare, scilicet quod in [illegible]
[illegible] dicit et inhibitum cap. [illegible]
[illegible] Nec tamen intelligendum [illegible]
[illegible] aqua [illegible] admittendum appellationem
[illegible] Judex dicit [illegible]
quod habet terminum ad eam finiendam adhuc debet
[illegible] de [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] Balbus n. 43. et [illegible]

Quando [illegible] 67

UVA.BHSC

c. tomin. 75. de dist. inter ecclesiis. et alib. de 2. nupt.

57 ex quibus etiam debet colligi quod dictus, qui impetit contra non Clericum, debet certificare quod impetitionem a suo concessam a nemine passus est indultum 17. ff. de reg. iur. l. 4. §. 8. regius consultus de repudi. l. 1. v. nec enim ff. de origin. iur. C. de temporib. appellat. l. appellat. C. de appellat. recipiend. Sed tempora fatalia appellandi non sunt indulta et concessa sicut corpus et nos c. cum sit Romana c. ex non 8. c. constitutus 5. h. nro tit. 9. Iudex non potest hoc beneficium auferre, nec limitare.

58 Sed de iuris responsionibus, quae consuetudinem obtinent, iudicandum est duplicitur terminum aliquem concedi. Aut enim conceditur sine iudicis ministerio tacite aut expresse, aut conceditur iudicis ministerio expressione. Primo casu non potest iudex terminum longiorem concedere l. 1. cap. indultum. 2. vero casu, quando iudicis ministerio datur tunc potest iudex limitare et in prorogando mutare in cap. cum sit Romana et quod limitat tempus iudex tunc cum eadem facultate et ratione id facit, quam habet, cum ferat sententiam non ad nomina l. 3. §. 4. ff. de regius consultus ff. de iustitia. Carpzov. to. 1. impr. Carpzov. in Commentariis ad Regulas iuris regul. 17. quae omnia in cap. indultum. Carpanus in l. 1. n. 4. ff. de repudiis. Mihi praefata solutione quae in c. indultum. Ulrich. Brunn. tes. n. 61.

59 Non est silendum praetermittendum discutere, an duo termini fatalium debeant labi, ut appellatio censetur deserta l. 5. quando concessi, quae a Iudice debet mensis ut pars sequitur coram Iudice adeunda, et ipse est ultimus dies quorum quidem magis est impossibile ut se praestet, et ut desertio dicatur appellatio expectandi ultimi diei lapsus. Nec eo tempore quo non fuit coram appellantem coram iudice non potest fieri sit dubitanda deserta appellatio. Ingressus nihilominus certe ut desertio appellatio censetur ante diei lapsum cum expectandum, et tunc cum tempus ad vari desertam.

60 Impetrator ex ter. pl. milit. 8. [illegible] 9. quando [illegible] milli stipulationem si Kalendis [illegible] ante [illegible] Kalendas, an stetum [illegible] quod [illegible] Sanctus cum Sebastiano expectandum cum dari designatis [illegible] sum, quam ita collegatis sub conditione et [illegible] est praecise sine spem respondet hoc ipsum [illegible] in l. 10 §. 1. ff. regius cautionibus non obtemperavit [illegible] mensis [illegible] Kalendas, quae [illegible] nunquam [illegible] nisi expectandae Kalendae. [illegible] haec [illegible] si non [illegible] consequi [illegible]

vel liberant spatium Kalendae

UVA.BHSC

[illegible] in [illegible] n. 45 [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

65 Ex dictis in principio sorte dimanat retro deriuandi ad finem
[illegible] fine conclusionis rationem iudex debuit tempus ap-
pellationis limitare sed eam prorogando non ad personas re-
[illegible] quia eorum adhaeret et liberantur limitis, et
extensa non separantur c. 2. de causa poss. et prop. c. 2. de
re iudicata c. finem litis. de dol. et contumacia c. et
litigantes. de off. ordinarii in fine. [illegible] de iudiciis
[illegible] et sic [illegible] concilij resultat, non sane
[illegible] cuilibet accidere et [illegible] executionem retra-
hentur, et sic debet limitari tempus huiusmodi fine com-
modo consequant c. insuper. 1. de iudiciis. c. 1. § fin. de
[illegible] [illegible] ad [illegible] tex. verb. [illegible]
Parisius n. 13. Grana n. 2.

67

68

vis, sed illis sequitur hanc interpretationem Bartolus n. 35
dictum solutionem praeter [illegible] in [illegible] debet de [illegible] indicis
lis, quam ne immoremur, contentis committimus.

66 Ipsis adeunus nunc conclusionem tex. in l. 2. vel [illegible]
tenere. [illegible] de re iudic. in quo attribuitur ad terminus à [illegible]
stabilitus olim [illegible] retinere, et moderari [illegible]
ad, aut [illegible] alimentorum, aut restitutionem [illegible]
tex. de dotis [illegible] [illegible] exceptio firmat regulam in do-
trarium. l. [illegible] 12. ff. de [illegible] l. [illegible] §. 5
ff. de [illegible] sed interim [illegible] causa alimen-
torum et restitutionis [illegible] alia causa [illegible] iudex ter-
non moderari. Bartolus, Ancha, Paulus, et Felix [illegible] in-
sent in [illegible] procedere de [illegible] ordinario, cui habetur
tatem retinendi terminum, et [illegible] sed [illegible]
[illegible] esse executore, cui talis facultas [illegible]

Sed hac intelligentia contrariatur exigitur tex.
tex. nec verba constitutionis alimentorum iudici executori re-
conveniunt, ipse enim constituit restituat alimenta [illegible]
[illegible] eius facultas extenditur ad exequenda constitutae. [illegible]
[illegible] dicta l. 2. in prin. vers. [illegible] de iudice
de executore, ita ut ventris causa circumstantiis possit [illegible]
aut elongare, aut limitare. Neque contrarium et [illegible]
in prin. nec [illegible] diuit iudicem [illegible] causa terminum [illegible]
minuere, aut extendere, et in vers. sed verum diuit [illegible]
non debere [illegible] iudicis, sed [illegible] [illegible]
[illegible] in causa alimentorum, et restitutionis [illegible]
integrum ad alimenta causae [illegible], non verò ad exclu-
alias, nec exempla [illegible] non [illegible] l. regula 9. §. [illegible]
prin. ff. de [illegible] et [illegible] [illegible] l. [illegible] 30. in fine
[illegible] [illegible] Molino de [illegible] lib. 3. c. 14. n. [illegible]
[illegible] n. 35. Grana n. 9.

Adhaeretur ita nos conclusioni sequens constitu-
aut [illegible] à quo appellationem defert, aut deferat; si defert [illegible]
[illegible] adhuc alte iurisdictionem c. cum appellationis. [illegible]
appellationis fines. Hinc [illegible] non potest appellanti terminum
[illegible] eo ad [illegible] iurisdictione. [illegible] appellationem [illegible]
[illegible] etiam non potest terminum assignare, [illegible] ex eo ad [illegible]
mittere appellationem iurisdictionem [illegible] [illegible] constituit c. [illegible]
[illegible] de [illegible] c. ex eo. 38. de R. J. in 6. [illegible] in [illegible]
in sic admittat, sive non admittat appellationem, [illegible]
terminum designatio. Cui difficultati respondendum [illegible]
à quo appellationem deferunt, quamvis contrat à se iurisdictionem
[illegible], conservare eam in illis quae continuant ad [illegible]
exitum appellationis, inde cum limitatio [illegible] ad [illegible]
[illegible] per iudicem à quo fieri, sicut quoad alia adiacentia à [illegible]
iurisdictionem [illegible] in c. cum [illegible] 17. h. n. [illegible]

UVA.BHSC

vs. de stylo Curiæ lib. 8. c. 4. n. 3. Cornar. in practic. c. 23. n. 1.

69 Ad illud dicimus de jure, qui appellationem non detulit est Prærogativam judicium non esse appellantis terminus prorogare, cum in argumento adducta Romanus singulari 163. procuratur in c. fin. de accusationibus n. 2. per adversus tam conclusionem non in se solum defendimus judicis qui detulit appellationem posse terminum finis constituere. 2.do potest facere ea quæ ad faciendum exitum appellationis expediunt (non vero judicium alii non detulerit. Ad hæc solutionem opponunt tex. in c. ollatis §. fit. c. 1. eod. in 6. in quibus dicitur quod judex appellationem non deferens potest appellanti tempus assignare. Nam et Prærogativam dicta jura quatenus de termini assignatione certionem instituunt exaudienda esse, ita ut sint officium termini finis, videlicet quod judex deferens posse terminum assignare quod ad faciendum exitum causæ spectat non vero finem non detulit. Duet cum Bertio, et Deio, Grana ad n. text. n. 10.

70 3.a Tam conclusionis pars tenuis est appellans non prosequitur appellationem in termino præscripto, manet firma sententia, et transit in rem judicatam, quia probat text. in c. Abbe 44. h. n. tit. Clem. sine. eod. l. ten. §. illud. et auth. ei qui. C. de temp. appel. l. 5. §. 1. ff. quomodo et quando judex. Richardus in manuductionis ad praxim p.te 4. §. 21. per tot. Bertrand. n. tex. n. 1. Bellon. Parom. n. 3. Deius n. 6. Mantica n. 14. Piacanza in secundo 5.o p.te c. 2. tit. de appellat. n. 109. Petrus Cenius de stylo Curiæ lib. 3. tit. 6. n. 16. Rebuffus tit. 3. ad leges Galliæ tit. de appellationib. art. 15. gl. 1. n. 13. Quinas regula 42. limit. 22. Grana n. 1. Ballon. n. 36.

71 Ad cuius conclusionis intelligentiam animadvertendum est terminum appellationum a jure descriptum sive a judice assignatum peremptorium, et constat ex tex. in c. cum Bethomeus. cap. de jurisdic. de appellat. ita et si appellans intra tempus finitum, vel judicis appellationem non prosequatur illa ea sed cadatur deserta, nisi alii illam deserit unitis ei renunciare 8. Dicuit. n. n. 4. et per decisionem Rotæ confirmatur l. pleraque. §. 1. ff. de appel. judicatum quasi nunquam appellatio fuisset interposita, potest judex ad quo procedere sine metu attentatorum Duet Mantica ad n. tex. n. 12.

72 Quæritur Nunc interpretis ad quem judicem spectet cognoscere appellationem esse deserta an ad judicem a quo, vel ad judicem quem? Et videntur verba jur. tex. in c. cum Bethomeus. ibi: si autem ante sententiam quis appellaverit coram illius hæc judicio ad quem rationem appellatio videt quod ad judicem ad hunc pertinet desertionis declaratio et expter. in c. consulit 14. h. n. t. expressi infert contrarium ibi, cogere debet

UVA.BHSE

intra tempus continens appellationis inter partes pro
aut judicis tres, appellatione remota pariter; ex quibus
tribus judicibus aequo tribuere dicendum est declarationem. Quamvis ad n. text. n. 16. et profecto difficultatis occurrat cum aliis, quae igitur laudat, mutat hanc textus in n. c. cum sit Romanus, sed quia hic ordo a nobis non admittendus.

73 Quare dicendum est cum Franco ind. c. ex ratione, dicendo in l. Praesi ff. de re judic. constituendo esse duos casus, aut enim plures appellare adijt judicem ad quem, ita ut causa coram eo sit introducta, aut coram eo adhuc nullus actus gestus in 1°. casu g°. id causa instituit coram judice ad quem, ad eum spectat super deserto pronunciare, non vero ad judicem aequo. In 2°. casu, judex ad quem non est adhuc judex ad quem, declaratio desertionis pertinet ad judicem aequo, illud verum sit quando pars petit executionem sententiae, et judex ea excepta sententia pronunciatione, et hoc potest esse utilius ideo ita Menochius in tit. de appel. n. 106. Ut causa celerius terminetur, non a fine desertionis dat appellato, et ab executione non, verumtamen declaratio desertionis continet aliam utilitatem, videlicet experiatur condemnatio, in quas poterit condemnare judex partes qui appellant, ut hic in c. sepe. h. t. ~~sed in praxi semper fit declaratio desertionis, quamvis de rigore juris profecto [illegible] nondum [illegible] [illegible] n. 19~~

74 Ex quo distinctione facilime viam petere possunt praefati textes contrarij, ita vt tex. in c. cum sit Romanus qui declarationem desertionis tribuit judici adquem expediendum sit causa quo judex ad quem fuit adhuc et coram illo actus gesti, at tex. in c. consulisse 14. ~~[illegible]~~ qui judici aequo asserit deberi declarare desertionem intelligi ~~[illegible]~~ quando coram judice adquem nullus actus fuit gestus. Balduinus n. text. n. 46.

Sive autem assimilentur in multis, judiciali et extrajudiciali appellatio exercenda circa tempus, non intra annum, vel biennium vt aliquibus placet finiri clam. Bal. de appellat. tamen circa desertionem, valde dissonat, ea est fuerit declarata hanc appellatio judicialis, donec detur omnis audientia appellanti, at in desertione extrajudiciali diversus est, quia licet remedium appellationis extrajudicialis possit audiri per alias viam libellorum per viam actionis, nunquam appellatio ad effectum ipso jure non est prosecuta, sed semper durat, et quamvis extra fatale [illegible] tempus transeat in rem judicatam l. C. mag. Hujus causae.

Cota in mem. nobilis inventa appellatio desertae fuit quia [illegible] Tiraqu. consil. 139 n. 19. lib. 1. Gozadin. consil. 86 n. 26 Salgado de Regg. print. c. 18. n. 78. et 79.

Declaratio circa tempus appellationis desertae fit ex sententia [illegible] Bal. de appellat. tit. 2 per totum et Spanc. [illegible] de Regg. print. p. 5. c. 18 n. 68. 69. et 70 Menoch. [illegible] n. 10 Peccatum [illegible] 6 p. c. 1 n. 7. Gutierr. de [illegible] p. 3 c. 41 n. 11.

Ex [illegible] 75

76 Ex quibus mihi interrogatio ad V.m Rev.do D. Cap. Urb. sit Romana et ter. meae conservationis & cohen. in 6. dies viarum contrariantur, nam in d.o V.o Rev.do dicit Dom. Q. quod si appellatio fuerit extraordinaria, ad hoc post lapsum fatalium appellans potest audiri, non manebit deserta sed inferet ill. ministrat. auditor appellans. Deinde cap. conservationis auditor contrarii: post decendium vero eidem adhuc non patebat appellandi. Sed praefata contrarietas conciliranda venit ex finalibus verbis d. cap. conservationis: Ad si per contradictorem debitam, vel alia iuris remedia prosequi recusari gravamen esset manifestum medio tempore hujusmodi conservatoriae non obstante, quare videtur esse per lapsum fatalium decursum fori appellationem extraordinariam, sed per Dni Sixti quatenus esset sit audienda esse appellationem ut exaudiendo, non per alias appellationes audiatur, sed tantum per viam contradictionis querela vel gravaminis ut dicitur in d. c. conservationis, ~~aut per viam~~ S.ta Annunciatam n. 18 aut per viam actionis ut dicimus n. 17 sequenti, nota tamen Dom. Ill.m autem in nro. tr. intelligi appellationem judicialem ante sentiam ut examinandam et reformandam ingressi n. 7. et sic non contrariantur. & V.o Rev.do, qui de ex hoc interrogatio expressa loquitur.

77 Ex dictis dicendum etiam interrogatio p. V.m Rev.do autem huius mis. ter. quatenus, an quod fugam ante sentiam appellavit debet stare Judicis illius ad quem appellavit, vel est Judicis ad quem, qui decisio videtur esse fori terni in c. consulite et l.a C. diversis 3q. c. non dubitabilis. c. ut debitis loco. 3q. h.n.t. in quib. videtur q. appellans ab interlocutoria semper manet subiectus Judicis Judicis a quo Etiamsi Ordinar. Cardinalis, et Princ. ut praedicta difficultatem effugiant, emendant non ter. et videtur ad quem aliquando esse a quo, ita ut semper ter. sit q. ante sententiam appellatum, debet stare Judicis Judicis a quo? Sed hoc ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ verba ter. innuunt non esse admittenda sed hoc non est solvere, sed eludere.

78 Ide dicendum est si ante diem vers. is autem exaudiendus esset q.do appellans introduxit causam coram Judice ad quem, nam tunc declaratio definitiva appellationis pertinet ad eum ut supra diximus, praesertim vero supra, quae facto vers. opponuntur locum habent q.do Judex ad quem non fuit adhuc, sed tota fuit interposita appellatio coram Judice a quo, et hunc pertinet declaratio ad eum Judicem, ut supra dicimus, aut dici etiam potest dum vers. sin autem procedere q.do appellans non prosequit appellationem

UVA.BHSC

et debent fatalia [illegible] prorogari, tunc enim quod fu
cum aliquem petere petere dilationem iuxta clem. 2. h.t.
et sua contraria intellexerit, ut ambo dicunt assistere
et tunc relinquet ad iudicis arbitrium, secundum clem. si appel
tionem. 6. h.t.

79 Controversiam autem ad breviorem in si causa fu
rinda, non et primus annus, et assistere negligere sua
tenta possit causam à iudice à solo, et nullatenus omni
in hac controversia Abbas in d. cap. C. de appellat. n.
Baldus ibid. Bart. in auth. ciapi. C. de temp. appel. cum
Inst. exactioni demandari ut fiat per causam 10. annis
biennium observandus. Contrariam Menochius [illegible]
Fineli Consil. 310. n. 2. Crotanus in c. [illegible] ex rebus
69. h.t. Marana in speculo 6. p. t. de appellat. n.
220. affirmat per causam primi anni sentiri non
iudicatum transire, et à tribus annis causa esse, per dicta
omnia et omnia principia constituimus hodiernum omnis
[illegible], constituimus lex clem. sient. 3. de appel. ubi hy
pellans intra annum prorogatur ut fiant dilationem
Immutatum esse quod deserta sentiri debet appellatio
deserta censetur, vide Cagnoli Illustrium [illegible]
Sententiam Menochi deserta per causam primi anni, non
facta clem. de secundo anno nullus primus instituit.

80 Corroboratur etiam ista opinio ex [illegible] Ca
romanis appel. in sua tra. dicitur Antoniano de Figue
cuiusque, et Rolandus assistens, ut finit appellationem
tempus, sententia manet firma, Menochi in non indicata
et per causam primi anni manet deserta appellatio, ut
Ordinandum quod Legis fatalibus statim [illegible]
deserta L. [illegible] non nulli C. de [illegible] appellationibus
Marana in speculo tit. de appellationibus n. 398 et
[illegible] sic [illegible], et contra [illegible] appellationem
[illegible] pronuntiatio non debet [illegible] causa
solutis super definitione, et [illegible] [illegible]
ut ait clarus in d. cap. C. de appellat. et [illegible]
[illegible] Stephan. de [illegible] [illegible] 310. ad Cap.
Iulianus Gallus tit. de appellat. art. 6. [illegible]

81 2. [illegible]

Et ea dicta adversus [illegible] Cassiodorus
authentica ei qui [illegible] authentica, si tempus de [illegible]
appellat. in [illegible] quod [illegible] tunc, [illegible]
[illegible] manet, et quod [illegible] contineat. [illegible]
primi anni [illegible] fatalibus [illegible] appellationem deserta efficit. Sed et [illegible] [illegible]
[illegible] authenticis [illegible] [illegible] terminis [illegible]
causam est quod [illegible] causa [illegible]
appellantis biennium [illegible] C. per eam [illegible]
[illegible] 8. [illegible] supra dictis et hoc [illegible] [illegible]
[illegible] appellatio, et tempus [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

cum biennium indulgendum, sed istam suppeditat eo casum et hoc debet intelligi in certis casibus generalibus

82 Silent quam ob rem sequentes considerationes causam principalem esse et ratio antiqua stabilitur quod ad hunc classis primo anno si mutua subsit impedimentum non est deserta appellatio, modo quo impedimentum potuit intervenire, intervenisse credendum est ut biennium inter proxime lonetur non appellatio. Nunquam debet deserta presumi, et in dubio semper pro eius validitate est iudicandum Ricard. in l. 1. de rigore cautionis n. 21. Deser. n. 17. Si quis legationis quest. 95. n. 2. Sicut contra nullitatem cap. interpretatio, inter insum Legatum de rebus dubis Lib. quest. de indicio est. Sed. Lib. Indebitum Deser.

83 Sed hinc non dubitandum dicendum est, quod non ex eo quod potuit intervenire impedimentum, sit asserendum, quod intervenit. Non potest cum non intervenire, et ut diximus biennium ut indulgeat 2.do annus et probandum ab appellante. et si appellans non potest debet dulcerii appellatio deserta, nec dicitur conjecturari, ~~[illegible]~~ nisi diuendum quod est casus dubius ut contra deserta debet fieri interpretatio. Si si probatur impedimentum non est deserta ~~[illegible]~~ sed primi anni, si non probatur debet declarari deserta ut bene explicat Bellora Trad. tom. n. 40 et 42.

84 Sed an tamen deserta Procuratoris possit dominus prejudicare inferre Prosperus in cap. Ex rerum n. 18 hit. et Cassadorus Inst. Iuris de appellationibus dicit S. consent per prejudicium, ita ut dominus non audiatur quia appellatio constat deserta. Sed mutat Bellora l. 1. tr. ad Cod. Bisignus Bellora ~~[illegible]~~ de restit. arbit. n. 1. Dec. 2. n. 24. ~~[illegible]~~ distinguit duos casus. Hic est quando Procurator est solvendo, et in eo casu dominus habet actionem contra Procuratorem ad id quod interest, appellatio constat deserta et non potest dominus audiri, q. aliunde potest damnum reparare. Alius casus est q.do Procurator non est solvendo, et tunc dominus benefitio restitutionis in integrum est indulgendum, et contra illius quod ex proprio Procuratoris dominus damnum patitur, pro eum [illegible] appellationem prosequi. Menochius consil. 1. n. 7. et idem potest dicere si ex parte Procuratoris causa [illegible] deserta ut refert Bellora con Cassadorus [illegible] Lester n. 47.

85 Ex dictis deducunt ratio decidendi ad non 3.tum [illegible]

UVA BHSC

+ Gaspar 4. b. nota

86

+ colum. nota ad 11. appellatio infirmat interpos.

gerten. per idem Leopo. fatalibus [illegible]
transmissum [illegible] appellationis [illegible]
appellatio deferta sit, quia appellationis [illegible]
debet esse gravius et casus quo fuit [illegible], nec
[illegible] ipsumque huic appellationi et [illegible]
[illegible], abinitio appellatio non fuit interposita. [illegible]
§. illud C. de [illegible] appellat. defunctis in [illegible]
lib. 3. c. 6. n. 26.

Ad 4. [illegible] non [illegible] [illegible]
fuit 3. d. [illegible] excommunicationis in 6. [illegible]
[illegible] post [illegible] excommunicationis formalem post [illegible]
[illegible] interpositam, quamvis [illegible] appellatio [illegible]
deferta, non convalescit [illegible], nec [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
in non [illegible] et [illegible] [illegible]
quod actus [illegible] nihil est cum [illegible] non
habet effectum [illegible] [illegible] [illegible]
verbo [illegible]. Ad impedimentum [illegible]
[illegible] [illegible] appellatio: [illegible] [illegible] appellationem [illegible]
excommunicatio [illegible] confer. Deinde quia [illegible]
[illegible] appellavit et postea fit appellatio deferta [illegible]
principio damnata infamia confertur, [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] verbo [illegible] [illegible]
excommunicatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

87

Respondendum tamen est per appellationem legitime interpositam ita suspendi jurisdictionem Judicis ecclesiastici ut ea durante actus quicunque gesti sint et sint nulli attentatorum vitio laborent ut supra, ad 1. [illegible] diximus, quare cum excommunicatio sit prolata, [illegible] quo jurisdictio Judicis a quo erat suspensa, nullitatis vitio laboret et consequenter cum a principio nulla, convalescere non potest, cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] magnum discrimen [illegible]
S. et D. cap. licet, nam in ea excommunicatio licet
promulgata sit [illegible] appellationem [illegible] interposita
[illegible] a principio [illegible] non [illegible]
verba D. cap. licet quidem [illegible] non [illegible]
dicatur quod excommunicatio esse expectandum, hoc est
intelligendum donec [illegible] excommunicatio
non fuerit sit appellationem latam. ut omnino [illegible]
[illegible] confidunt [illegible] in [illegible] ad D. c. licet
[illegible] perfectum.

89 Itaque sic etiam animus non [illegible] [illegible]
aliquando [illegible] appellationis [illegible] dicendum est
Magnam differentiam esse inter sententiam excommunicationis quae fuit promulgata postquam appellatio legitime fuit interposita, et postea sit deserta et [illegible] alia
[illegible], non deserta appellationis [illegible] [illegible]
[illegible] quandam [illegible] nec retractationem, quia [illegible]
[illegible] quam [illegible] appellatum. [illegible] 5. illud C. [illegible]
[illegible] aequitate. L. [illegible] 6 ff. de his qui notant [illegible]
et [illegible] spiritualis et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 6. Deinde non [illegible] solam aequitate [illegible] [illegible]
[illegible] ff. de Statu hominum. L. patrimonium 19 ff.
de Captivis, sed nulla aequitas [illegible] potest [illegible]
excommunicationem [illegible] retractatio ab [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] continuata, et ad excommunicationem [illegible]
ut omnino [illegible] [illegible] c. [illegible] 8. 11.
q. 3. [illegible] non [illegible] [illegible] retractatio [illegible] excommunicationis
[illegible] [illegible] contumaci [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] ut prima n. 6.

90 Nisi advertendum est etiam quod licet postulat
[illegible] si per se non appellet, [illegible] si appellet et [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] si omittit
appellationem et [illegible] [illegible] potest coram [illegible]
[illegible] exprimere causas [illegible] et appellationis, et
[illegible] [illegible] si appellavit [illegible] [illegible]
[illegible] cap. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
4 [illegible] 4. n. 8. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] remedio 60 annorum. [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
sed [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

91 Aliqui [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

Ladinudiera g. C. de testam. Ballelis
lib. 1 tit. 22 ex n. 3 Hippinola deputis claus.
7 glos. 2 ~~§ n. 3~~ Gutierrez in indent
Eg. l. 4. ~~§ de R. d. l. 1~~ quorum rerum actor
Cabrera in tractat. de metu lib. 2 c. 29 n. 74 vers.

iudicis, qui ad rescindendos contractus non est officium
nisi cum metus agitur tex. in c. 1 tit. de iurisdict.
in gen. c. fin. qui clerici, vel coniugati c. 2 eodem
6. c. quality 2. q. 1. l. si pater coniuncta 22 ff. de ritu
nupt. ~~c. fin. qui clerici~~ l. filiusfam. instituit 2
§ pater ~~tit. ff.~~ de liberis et posth., sed an restituit rem
quemlet ex arbitrio iudicis, sicut alias fieri mos
causa, Doctores tamen de differentia inter utrumque ius
metus differentia 2. Covarruvias de sponsalibus
parte 2. c. 3. §. 4. n. 10. Dominicus a Cane in
Concord. ad c. 1. dist. 74 n. 1. et 2. Basilius Pontius
de impedim. matrim. cap. 29 §. 6 Vt caeteros omittam
ritus alios relatos a Barbosa in collect. ad c. cum ad
6. n. 6. de Rei qui ii.

92 Sed an idem sit observandum quando metus ab
aliquo ac quando metus in foro a Iudice potest dubitari
videbatur dicendum solum metum a Iudice irrogatum
effectum posse ut appellatio consultatur interpretatione sui
juris ex l. 2. C. de his qui ~~[illegible]~~ Iudice non appellant
oportet et praecipue ex inscriptione tit. et ex l. cum quidam
§. de appellat. qui ter. solum loquuntur quando metus irrogatur
per praesidem, non vero per partem. Sed hic non esse
ita dicendum et idem observari quando metus a parte
fuit incussus, et probatur ex tex. in cap. fin. de appellationibus, qui indistincte de metu loquitur, et in
~~aliquo casu~~ verbis tam a parte quam a Iudice irrogatum
comprehendit. Deinde quia per eum cuius interest
quod fieri, ~~[illegible]~~ impedit, reputatur actum factum
l. in omnibus causis 39. de R. J. praecipue quando
ille qui impedit appellationem consultum affectat
ex propria culpa tollit appellationis omnino, quae
est admittendum ex tex. in l. ~~qui fundum~~ §. itaque
12 ff. de furtis.

93 Necesse est necessario addi quod metus causa
rescindit omnia quae metu gesta sunt tit. ff. de
quod metus causa, tam ille qui ob iustum metum non
appellat quando faciet praesumptionem ut inf. c. fin.
fomites habitur ac si appellasset ut constat ex tex.
ibi ~~de~~ L. 2. de his qui post metum Iudicis non appellaverunt et sic non indiget actione nam per eum
tempus debitum [illegible] appellationem intra [illegible]
[illegible] l. metum §. 1. ex hac edicto ff. [illegible]
[illegible] causa, et si habitur pro appellato ad quod [illegible]
restitutio.

94 Haec autem protestatio, ne fieri dicit et [illegible]
posita appellatio, aperte [illegible] in d. l. 2 ut quilibet [illegible]
sive filii, et intra tempora legitima, sive et intra [illegible]

UVA.BHSC

non in gremio Ecclesiae Romanae [illegible] et Balbo ad l. 2. c. fin. n. 7. sed [illegible] quod [illegible] Romanae statuit

x
in gremio Ecclesiae Romanae [illegible] fieri debeat

Iudicium [illegible] in gremio [illegible] fieri debere [illegible] et Lem. Fonseca in l. c. fi. idem affirmat, si Iudices copia habiti non esset, sed debent exprimi appellationis causae in protestatione ex l. 2. Stephanus Fratanus dicit. forens. cap. 10. Vel dicas, si coram Iudice debet fieri protestatio, vel saltem debet eidem intimari, tunc facilius erat appellationem interponere et si mutus non est habilis ad exercenda protestationem, etiam non videtur habilis ad exercendas appellationem, et respondendum est requisitum finis protestationis non est et coram Iudice fiat, vel indistincte habilis, si fiat coram Genitis personis d. l. 2. et l. C. fi. Si autem sit additus ad Iudicem non est incongruum, ut videbat protestatio intimari, facilius potest hoc fieri quam interponere appellationem, et cadem ratione eadem mutus causa intraret, ut non intimaretur, poterit omnino, nec hoc damno afficere appellans, tam ut diximus ille qui fuit impeditus appellare, nihilominus et juraudus leg. tex. in l. 2. §. quod diximus, et requis cautionibus. l. fi. §. illud. C. de tempor. appel. c. ex ratione 8. h. n. 1. Affinis decia 50. [illegible]

95

Denique notandum est quod [illegible] inter eum qui sententiae consentit, et eum qui non appellat; nam ille qui consentit, taliter videtur suo renunciare, ut contra sententiam non possit agere; at omittens appellare, poterit adversus sententiam agere, et alijs remedijs uti arg. tex. in C. consentientibus. h. t. in 6. nec sequitur ex eo quod quis non appellavit sententiae acquiescit Covar. 2. pt. cap. 8. §. 12. n. 18. multo minus sententiae consentit qui mutus judicis non appellat. De causis quae mutum cadentem in constantem virum efficiunt, late agunt Interpretes et non omittimus quod longum esset ea recensere; Deque videndi sunt Sanchez de matrim. lib. 4. disp. 4. n. 8. et disp. 8. n. 9. Balbo ad tex. in cap. fin. de appellat. per totum Eusebius lit. M. consil. 215. cum plurib. sequentib. Scacia de appellat. q. 6. Joannes Bta Corta de remed. subsidiarij, remed. 60. Barbosa, et cum plurib. ab eo laudatis ad l. cap. fin. de appellat. et cum his absolvit noster tex. in cap. cum sit Romana de appellationib.

adeo ut [illegible] est contrarius in illis quae dicit idem [illegible] et [illegible] confirmavimus [illegible] n. 75 et 76 non [illegible] et ex [illegible] de appellatione extra [illegible]

96

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Ad tex. in cap. Preterea 40 h. mis

tit. de appellationibus cap. 4.

1 Licet in hac cap. 1. huius tit. Regula certa in hac c. preterea 40. huiusmodi sint, ut clarioris huic dondum definitio ansa erit eius materia perhibenda. Ex tex. huius tex. vt Calderinus B. R. L. et eum adduxit Antonius Augustinus 2. collectanea Decretalium tit. 29 cap. 14 Igitur hoc est. Cum ita causa vertebatur coram Iudice ecclesiastico inter Petrum et Bernardum et ipse allegationes et ipse ab utraque parte productas iudex publicat sententiam contra Petrum hi verbis: Ministerio nostro intra triginta dies satisfacias, et excommunicationem, vel suspensionem aut interdictum ecclesiasticum incurrisse. Petrus contra hanc sententiam sine gravamine fecerat appellationem ad ea interposuit, et intra triginta dies non satisfecit quaesitum fuit an ex eo quod Petrus intra prefinitum tempus non solvit, nec Iudicis obtemperavit mandatis maneat censura excommunicationis, suspensionis vel interdicti innodatus, an per interpositionem appellationis libere exutus. Consultus de hac dubio Calderinus R. respondet appellationem suspendere sententiam, et contra Petrum censuras in sententia appositas non allegari, nec urgeri.

2 Ex qua regula sequitur deducitur Conclusio. An sententia excommunicationis suspensionis, vel interdicti sub conditione lata, si ante conditionis eventum fuerit appellatum interposita suspendatur et non ligat. Plus in hac congruentia ex tex. in c. ad probandum 16 c. de iudic. §§ h. n. tit. c. cum contingat 36 de offic. et pot. Ord. deleg. c. ancora 21. c. gloriosus 4. de sentia excommunicationis c. 2. eodem tit. in 6. c. 2. de constitutionibus in 6.

3 Sequuntur et notant certa praetera Canon. Ordinarii hic citat cap. 15 §. vlt. de

Suarez de censuris disp. 7. sect. 5. n. 9. Lanuelo Raventat. cap. 12. limit. 21. n. 35. ad fin. Salgado de protectione Regia pte 2. cap. 5. n. 8. Antonius Perez Illustris de foregiorum exemptorum existentium lib. 4. c. 64. n. 25. Paludanus in 4. sententiarum dist. 16. q. 1. column. 3. vers. sexta Conclusio. Spinus in speculo testamentorum glossa nutriens pte 11. n. 19. Augustinus de censuris tabula 1. cap. 13. §. 14. n. 10. Corrad. in c. alma mater 1. pte §. 10. n. 4. Gutierrez Canonicarum quaest. lib. 1. cap. 4. n. 19. Sairus de censuris lib. 1. c. 15. n. 24. Sylvestr.

UVA.BHSC

4

6

[illegible] Civili varum chancellar. Camerae fiscalis sine anglaq. l. tanta 6 qui filij sint filiorum sine anglaq. l. tanta 6 qui filij sint legitimi. Tiraqu. de [illegible] n. 34 n. 34. Mau. de [illegible] Ulsin. Bland. l. 11. tit. 12 n. 14 [illegible] Coral. 399 n. 24. Covarruv. l. [illegible] n. 26. Bland. [illegible] 100 n. 14. [illegible]

vel excommunicatio n. 11. Barbosa in collect. ad c. et in postremis et traditam. ad c. pastoralis 53. n. Abriale [illegible] l. 2. c. 7. Reg. 2. Rub. 6. et c. 5. [illegible] 5. Rubio. 11. Bellon. et Fabria ad n. 102. Ansalm. de Amaralis. 2. observat. cap. 15. n. 25. Vel [illegible] Drarky a Deus et Frustella de excommunicatione 2. [illegible] arbit. 3. n. 5. [illegible] consequitur.

Et perfectio natura communicationis principi et an adiecta conditione judicium in eo spectat. [illegible] dum est pars fictione nisi esse intelligenda [illegible] ex ter. n. l. [illegible] 7. ff. de [illegible] l. si filium 5. ff. de grad. et affinit. l. filio in [illegible] l. penult. ff. de statu hominum l. singulari 15. ff. [illegible] l. hij verbis 29 de adoptionib. l. 3. ff. [illegible] multi et Ulp. ff. de donation. l. 1. complex 12. ff. [illegible] testament. l. [illegible] 20 in prin. complexibus alius [illegible] l. Capitis et pecuniis [illegible] l. [illegible] 29. ff. [illegible] Ulpian. ff. de liber. et posthum. c. [illegible] quoque [illegible]

Sicut vero monuit Bartol. [illegible] adhuc [illegible] emptore 15 de Obligationib. n. 21. Alexandr. [illegible] Barbosa cap. 1. [illegible] Doctor: Novis in republica [illegible] veritatem ex [illegible] et necessaria causa [illegible] Pisis. Quy deprominitur ex Bartolo [illegible] pragmatic. Ducal. 3. crim. l. n. 9. et lib. 19. [illegible] Esther. c. 18 Quaqunque jurisd. ff. de probat. c. 31. n. [illegible] Varia. resolut. lib. 1. c. 47 n. 9. Vellichius [illegible] illustr. tract. 3. c. 1. n. 1. et lib. 3. tract. de [illegible] c. 1. n. 2.

Causa introducendarum fictionum est, quia licet fictiones nihil aliud sint, quam quaedam [illegible] et commenta l. contractus 54. ff. de obligat. et actionib. a [illegible] quae sunt maxime abhorrent [illegible] ff. de rej vindic. l. 1. ff. de constituta pecunia l. 1. ff. [illegible] sunt [illegible] [illegible] et veritatis [illegible] Bartol. fol. in Jurisprudentia Papien. tit. 4. prin. 3. [illegible] tamen quidem equitas, sed utilitas aliquid [illegible] fieri suadent, et ut [illegible] aliquae primae [illegible] et mis. singulis aliquid factum fingere, quod [illegible] veritas factum non fuit negotium contractum [illegible] et simulat factum l. contractus 54. ff. de obligat. et actionib. et ita reputantur, nisi [illegible] conditiones quod fingit, plane ut dicimus [illegible] tate, et equitate dictante fictiones permittuntur [illegible] 66. ff. de fideiussor. l. 1. [illegible] 48. ff. [illegible] causis [illegible] de [illegible] ff. de capitis minutis de [illegible] et [illegible] l. 1. c.

UVA.BHSC

n. 6. Cujac. lib. 42. ff. Julian. in l. Cornel. 12. ff. Celsus. quæ sane congruentia in fictione postliminij legis Corneliæ et Judicij iaculatij, quæ per Cujacium de diversis rebus in commentar.

7 Dignoscendum et etiam hic agemus fictionum ~~duarum~~ ~~fictione quæ est~~ malorum inductiva, alia privatorum, et ~~retorta~~ translativa alia. Fictio inductiva est fictio fingit, quod illud quod non est habetur ac si esset vel non fingit virum illum qui iam decessit l. bello ff. de captivis Autor. 8. Judex in bello inf. cod. hi aut quod ille quemadmodum ~~et natus~~ perinde habetur ac si natus esset l. qui in utero ff. de stat. homin.

8 Fictio privativa dicitur ~~quæ~~ quæ fingit aliquem rem quæ est reputari ~~fingit~~ non esse. V. g. fingit illum qui natus est haberi ac si natus non esset l. Titius l. Titius ff. de liber. et posthum. autem fingit defunctum esse mortuum, licet in rei veritate vivant l. actione 66 §. mortuo V° prominentibus ff. pro socio l. 1. §. fin. ff. de Senat. quod contra tab. vel tamen qui moriebatur mane fuerunt et in profectus cum navi quæ navis vivit l. Deo notis C. de episcop. et Cleric.

9 Tertia fictionis species quæ dicitur translativa et illa in qua fingit rem quæ ita modo est ita reputari ac si alio modo esset, ut ille qui est nunc in Civitate vitæ fine postliminij fingit fingit aut qui iam decessit adhuc decessisse fingit ex l. Cornelia quas duas fictiones inter alios explicat elegantissime Mynsing. lib. 2 obser. 2 et 3. Valentin. tom. 1. Illustr. tract. 3. ad l. quemadmodum §. de Usucap. postea sed novissime summaque eruditione ut affert magistri mens prudentum ex mente laudatis O. P. S. Joannis Fernandez de Velasco opusc. lib. 6. per totum. Fundantur fictionum fictionum Bartol. in l. 1. qui pro emptore ff. de Usucap. cibi glossaque Bellon. ad rem tpa. n. 30.

10 Animadvertere etiam oportet actus conditionales de quibus conditione pendentibus V. g. quod si ff. de peric. et commod. rei vend. l. qui velnum 9. l. fideiub. 11. ff. qui pehor. in pign. hunatur l. 1. filius familias 18. ff. ~~quæ ratione illi pignus hunatur~~ de V. g. l. Urseius 26 de Stipulat. prætor. l. in cui 41 de obligat. et act. id est necessarium habetur ubique exprimi dies et termini aliquo et termini ad quem. Ipse est tempus constitutum de legato, et tempus adimplendæ conditionis l. necessarium de legat. et commod. rei vend. l. Sororum 24 ff. rem ratam

UVA.BHSC

habet l. quoties V. Ideo si non fide mentionis
Barbat. Inde et Paulus respondit, cum tempus
illa lex tamen non longum non integrabat adjunc
eorum commendationem impedit, nam in substantia
l. Si ita pro emptore h. t. 40. neque fieri potest
11 Hic mora communiter observantur in actibus
conditionalibus sed non habent locum in conditionibus
sibi inductis sunt equitas distantia, et ne
equitas studio fitsit et excommunicatio schismatis
quia semper quod ille qui medio tempore ac
cedens [illegible] et fidelis [illegible] quod admittere, porro sedis la
gis et communionem gravantur, deinde manent
excommunicatio sine contumacia, quam ante cum
conditionem non consistit requirebat ad substantiam
12 [illegible] omnis hoc confudit
[illegible] 1. §. 15 n. 6.
varrius in cap. Cum [illegible] de sent. excommunicationis
interpretatur cap. Licet de sent. excommunicationis
mos ad eandem interpretationem conditionem
Commentarius ad cap. Cum [illegible] Thomas
89. Inde consurgit quod sub conditione insignis
suspendatur dum conditio pendet et à tempore
[illegible] conditionis non accipit, quia ante lex non
[illegible] nisi illicita, quam ipsa interim expectata non sit
[illegible] de excommunicatione, non sit [illegible]
[illegible] contra Pervinitatem [illegible] reflectat Cor
[illegible] proxime V. Inde excommunicatio sub [illegible]
excommunicationis adiecta conditionis regula [illegible]
quod actus legitimus non recipit dictam regula con
ditionem, et actus legitimi de [illegible] in 6. [illegible]
[illegible] 19 [illegible] et [illegible] sentia contra actus le
gitimos contra [illegible] excommunicatio, non [illegible]
ut cum Corvinus [illegible] Quintus [illegible] 2 ca
n. 3 et 4. [illegible] ex audientia de [illegible]
bus [illegible] quibus repugnat adiecta conditio
quia contra omnes substantiam et [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] opposita [illegible] Vel etiam dum
quod actus legitimi [illegible] legitimi [illegible]
repugnat dictam regula conditionem, non [illegible]
[illegible] acceptatio et [illegible] adi
[illegible] actus [illegible] sint legitimi bene recipiunt dictam con
ditionem traditam relata a Corvinus, quia
[illegible] intellectus displicuit [illegible] proxime, inde cum ex
[illegible] non sit de [illegible] [illegible] bene [illegible]
et conditionem [illegible]
13 Neque [illegible] in cap. Romana [illegible] V.

+ l. Legitima 6. ff. de [illegible]

UVA.BHSC

vrant de sententia excommunicationis in b. a. Pontifex aliquid sententiam excommunicationis proferri non posse sub hac conditione: si intra certum tempus non satisfecerit. quod ea diuersitas oppositus ratione ceteris possit conciliari ex text. in l. non quemadmodum ff. de iudiciis et l. 1. §. sciendum ff. de vsuris in quibus locis decidimus quod tacita quidem tempora ad iudicium non spectat vt notat Bartol. in l. non quemadmodum. Esse videtur sententia excommunicationis magna quaestio

14 Vltimo dicunt vt exaudiendus in casu quo nulla precedit contumacia, vel mora, sed quando Iudex magis ad excommunicationem nulla monitione precedente contra disponentem text. in cap. fin. de sententia excommunic. c. nullus c. causam 11. q. 3. Aliud vero est quod disponitur in c. preterea, nam hic est exaudiendum casu quo prius fuit debitor condemnatus, et exequendo condemnationem fuit expeditus, et tunc ad solvendum intra certum tempus sub pena excommunicationis vsque condemnationem mora et contumacia precessit, qui non aduertunt in caudicis vel faciunt, nullo enim ex effectu contumacia ponuerunt excommunicatio, et sic mitur in casu Romana. vel sine mora. Deinde quod vt tenet Covar. in c. Alma Mater 1. p. §. 10. n. 2. in vbi tex. mora trina canonica monitione precedente precepit mandato excommunicationis deferendo intra certum tempus.

15 Nec potest obiciari quod diuersitas sub conditione nulla terminis fieri potest leg. ter. in c. Rebuus in princ. 2. q. 3. l. 1. §. Videtur ff. de nullando et et vbi dicit et idem et et praedicta in sententia excommunicationis, ad hoc et exaudiendum deferuntur sententia non vera de interlocutoria, quae fieri potest fieri sub conditione Bartolus in l. a Diuo Pio §. in vendition. n. 1. de iudic. et sententia excommunicationis interlocutoria dicunt in c. determinat. 3. q. 7. Respondent ad vnum text. n. 11. velut et etiam Rei sub aliquo casu sententia sub conditione extinguere minime de natura actus mutare vel q. si Iudex iuffuit solvere si mais ex sententia venerit, de nullo tex. exaudiendus et ad sententia fertur sub conditione interrumpere quae prorsus indefinit actus, et est conditio pro tex. sub qua etiam definitiva sententia proferri potest et deducitur expresse in l. a Diuo Pio 15. §. in vendition. ff. de iudic. et cum Panorm. et Decius notant Ric. Ballio n. 19. et Parl. n. 5.

16 Vnde dicendum est tam sub conditione interrogantis aequitatis, etiam sententiae aequitatis generaliter adeunt conditio certum etiam tamen Gregorius leg. cit. contingat de aff. et

Barbosa adnotat. n. 4.

17

18

19

Bis monitis [illegible] speciali sigilli mentione.

potest fieri delig. c. per mas defert excommun. non fa-
ciat contra fugientem, verum etiam obligatio ad simpli-
id est sub excommunicatione lata praecepta et hic non
fiebat mandatum ultra et non incurrit contumam etiam
non quoad et omnis obligatio illa per appellationem
Doctor Sanchez de censuris tract. 6. disp. 3. ad tertiam
eadem causa quo non est frivola appellatio, sed
et justum, quia et necessaria in appellationem ab interdi-
tione quamvis lege 2. de appel. ad definitiva justitia
quidem appellare

Ex verbis d. §. caveant inferior resolutio illa
dispositio ex professio culpa excommunicatio pendet
ferri. Bridgeriana consil. 60. imposuit excom-
cationem recepto appellatione judicis latam, et imp-
tam esse quinatur, non vero nullam. Brunn. ad
c. 1. collat. permit. de sententia dicit nullam et
ere. Unde Panormitan. et alia. in c. 2. de appel.
gent. communem tribuendam praxim decana
praecepta indistincte excommunicationis per fratres
gis. Lamnent nisi decisione tex. in d. §. Nomen
§. caveant de sententia excommun. in 6. ubi expressa
bitur nisi excommunicationis per fratres ordinis,

Deinde fuit etiam contra pluribus Urbanum
tribunalium, quod excommunicationis praecepta sup-
contumacia non precedente nulla esset et suspendere
sed quando protestant per fratres culpa existere
non potest praedam contumacia. et pro autem
esset. Neque poterit praedicti fratres suspendere
restitutos in c. 2. de constitutionibus in sua fratres
excommunicationem latam ab ipso pro fratres culpa
quae ipsi in omnes qui fratres commiserint. Ita
notabilissima differentia inter excommunicationem
ordinis et hominum, ex ea enim non potest
habet delitis non commisit, ubi fratres
quam et excommunicationem decernere. Ad Urbanum
vero tractu fratres interrogatus, si fuerit ad dicimus
legem excommunicationem ad hominum ita legendum
tes in d. §. caveant

ex his secundis explicanda aliqua insuper
esse extat inter excommunicationes latas ipso, et
nigra, nam prima canonica monitis praeit
ad excommunicationem legitime promulgandam et
ni in excommunicationem ab homine, non vero in ex-
municationem a L. nam lex quae mutare etiam cap-
indixit, quotidie admonet subditos, ne prohibitum
mea committant, aut non vetitis agant, ignorant
monitis mentione nisi c. ad audientiam de sen-

Fontanella decis. 318 n. 20 Marsilia
defend. q. 3. c. 1. Con Michael Cotta
Consultare decis. 27 n. 18. 58. et 59

20 Sicut ipse Moniq. in c. diuers. de sententia excommunicationis, ubi ipse ait, quod sententia excommunicationis, ubi non adhuc causa huiusmodi criminis et contumacia aliqua non ministra excommunicari c. nequaquam. de appellat. sed hoc non verum est, tamen ut monitio canonica non necessaria, cuius non potest omitti ut bene de facto et criminis, cum causa excommunicationis indicta est constet non contra inauditum procedat contra eum, nisi in casibus causa gravis et propter causa pastoralis et hoc de facto. 38. n.

Sicut ipse Moniq. q. 5. tract. 9 resol. 18 Vide Ioan. de Medina q. de sententia. Sigus de praxi. q. 65. cum gloss. by S. Silv. Cardinal. et Sylvestr. Cotta de praxi n. 65. cum gloss. by S. Silv. Cardinal. et Sylvestr. in c. al. ma. notes 1. q. 8. q. n. 5. Vide Prima una notis.

21 Sed praxis communis Dilenbergen. a nobis est defendenda tanquam legitima et praxis principis non contraria. et probatur ex textu in c. anobis 21 de sententia excommunicationis ubi ponitur excommunicatio lata ab homine professionis religiosi: Vbi quisquis quarta excommunicatus sit, etc. Ergo et ubique ex verbis de quibus ipse non habuerit, quia ad homines et non ad Deum referuntur. Ergo non absolute non requirit ut latae ex communicationes professorum subditi.

Neque verba illa in §. caveant respondet non in eo primo habilitat Iudices caveant ne excommunicationis sententias pro culpis futuris in aliquos proferant nisi praecesserit culpa vel offensa. Secundo dicitur Iudices pro futuris culpis excommunicationes non proferant sed hoc ita formula: Fide illis intra certum tempus minime satisfecerint quia mora interveniente satisfactione praecesserit. 3° dicit Pont. in eodem §. Sed et proferri admittunt excommunicationes futuris culpis dumodo rationabiles et iuste causam interveniat. Ex qua distinctione infert fundamentum quo professa praxis habitur non casu quo gravedo culpae offensae vel mora in praestanda satisfactione ipsum Iudices excommunicationes dicuntur, et hoc est quod in praxi communiter receptum est quod Iudices solent iubere sub excommunicationis poena, ut aliquid faciant partes vel non faciant propter culpam vel offensam commissam vel moram.

22 Quod clarius ex praxi, si verba §. caveant pro futuris considerentur. Nam ibi praecipitur, quod Iudices non faciant abexcommunicationem latae sententiae conditionaliter V.g. si quis fecerit aut non fecerint, nam ut proferatur excommunicatio debet praecedere culpae mortalis, aut contumacia c. sicut de sententia excommunic. et de Iudiciis. et

UVA.BHSC

predicta forma obligatur si fuerit excommunicatio comminatoria, nam nihil non prodest mora obligationis, et tamen non incurrit excommunicationem, sed cessante disciplina praecipiendo. Sic ut aliquid facit lapsus excommunicationis, et in casu [illegible] exco. [illegible] facit non habent contemptus, et contumacia, et hinc ipsa culpa unius mensis proximi debitor, et obligatur pro eis ad solvendum.

23 Quid de Ius. Vrs. canonum qui erat contraria sententia tenere tenetur habitus sup. n. 14. vel [illegible] de Censuris disp. 3. sect. 4. et hinc multo [illegible] dum admittere, vtrus bibliopolis confratribus [illegible] in introducendo quod illum pertinet, [illegible] Cesada [illegible] n. 11. et 4. [illegible] confratribus [illegible] disputat in c. 1. de [illegible] excommunicationis [illegible] excommunicatio [illegible] et [illegible] [illegible] c. fin. de Consuetudine [illegible] contra [illegible] c. [illegible] [illegible] Ioan. Ocea de excommunicat. q. 2. [illegible] n. 1.

24 Ex his deducit etiam, quid dicendum sit in casu capiendo pro culpa gravissima, et ad resolutionem est [illegible] dum [illegible] alicuius culpae gravissimae, quae non [illegible] [illegible] [illegible] remidendae, v.g. [illegible] ad [illegible] quae [illegible] Nec [illegible] culpae gravissimae [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

et originalliquet, verba text. in c. Vos caveat ut
explicant Barbosa in collect. ad tex. in c. Roma
na 5. de sent. excommunic. in 6. Sed an si non fie
notificatio nullo die monitio requiratur, non ad Prelati
ha, quod ad validitatem excommunicationis, propter illos
qui sub praecepto continetur in eadem excommunicatione
inclusi videntur Barbosa ob. prox. n. 10

Ex quibus interpretandi sunt tex. (alias difficiles)
in c. ex parte de Ord. c. quidam malignis 5. q. 1. c. si
quis episcopus 27. q. 1. c. cum regis 36. q. 2.
c. ult. 2. q. 1. c. Quibusdam 23. q. 4. c. Duo
sunt Vo. hem. 1. q. 6 dict. Adquorum intelligentiam videndi sunt Suarez de Censuris disp. 4 sect.
5. n. 25 Cartagen. 22. q. 6. q. et praesertim Barbosa
in praefata collect. ad d. c. Romana 5. ex n. 14
usque ad 29.

Ex dictis in superioribus et praesertim n. 11 infertur ratio
decidendi ad nostrum tex. in praesenti quia ut diximus ubi
fixio et retractio simul locum habent et nullum
sublatis utriusque extremis consurgit. Ad 4.m Ante ex
communicationis sub conditione profertur, et quando condi
tione interposita appellatio, non requiritur mutatio ter
minum a quo, non est longior adeptus conditionis, nec
hanc et incepta ulterior eo indique retractio, a quo
debebit inferior et currere usque ad terminum latio
sensu. Deinde ordo extremi in sublatis, et temporis
adimplementi conditionis diversitas ratione per appella
tionem est superata, ibi sublata appellationis interpositione
in quibus extremum continuationem tamen quod appella
tionem adventu conditionis interposita non adfuerit
et appellatio pretestatus sensu suspendit ut dubio appella
tionis longe explicavimus: sed fixio locum neque sine
praejudicium juris quidem ex insinuatione 26 de sinu
ma c. quamvis 8. c. et propter 10. de sententiis in 6. de
inque effectu fixio in spiritualibus non admittitur, nec ulla ex
tas (inque nulla fixio quod est debet nihil) suadere potest
et sine continuatione defuncta excommunicatio ut supra
explicavimus, unde licet sequendi excommunicatio condiscipulus
valitur et in suo tex. latet.

Unde, praedicta excommunicatio nisi intra viginti dies
satisfecerit, inclusa et non defuit exclusa monitione
non condit. Monitionem continet c. quidam malignis
5. q. 1. Suarez de censuris disp. 3 sect. 10 n.
11. Barbosa in collect. ad c. respondebit 26
h. t. n. 5. Vbi agit quaenam ad excommunicationem
excludit sine dict. Sallem omnia monitio sit nullam

Marginalia:
29
Marginalia
28
29

Quid numeris appellatio ad impedendum fixionem
et retractionem, sed et adimplemente
conditione excommunicatio suspendent et in statu
quo fuerit, quia cessat in suspensa pendens a quo fe
ratur

30

31

ad tex. in c. 1. b. m. 61 ex n. 73. usq. ad 84
et ad c. cum sit Romanus n. 86 usq. ad 89.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

✠

IESVS,

MARIA, IOSEPH.

POR

EL ILVSTRISSIMO Arçobispo, y Cabildo de la Santa Iglesia de Valencia.

CON

El Procurador Fiscal, y Patrimonial de su Magestad.

SOBRE

El Articulo de la immiscuicion del señor Fiscal.

EN

El pleyto, que en grado de suplicacion pende entre partes del dicho señor Arçobispo, y Cabildo de vna, y el Real Monasterio, y Monges de Valldigna.

1 DIòse sentencia en este pleyto ante la Real Audiencia de Valencia, à favor del Real Monasterio, de la qual suplicò el Cabildo para este S. S. y Real Consejo, y auiendo concluido esta segunda instancia, con peticion de 26. de Iunio de 1669. y solicitado su declaracion, se immiscuyò en ella el Procurador

UVA BHSC

Fiscal de su Magestad, con peticion de 19. de Agosto de el mismo año; diòse traslado à las partes, y la contradixo el Cabildo, concluyendo que no devia ser admitido en esta instancia, y assi procede de justicia.

2 Lo vno, porque el Iuez de la segunda instancia, no puede, ni deue conocer parte oponente, sino es de lo que se ha contestado en la primera, y conocido, y declarado el Iuez, a quo confirmando, ò revocando su sentencia, per text. in l. per hanc 4. iunct. ibi Glos. in verb. nouum capiculum 16. de tempor. & repar. appellat. vbi Bald. num. 30. Aymon Craveta, cons. 335. num. 9. & cons. 422. num. 22. Afflict. decis. 155. num. 3. Muscat. in praxi appellat. part. 3. gloss. part. ex num. 35. Castillo, decis. Scicili. 31. lib. 1.

3 Y en propios terminos de nuestro caso, tradit Rosental, de feud. cap. 19. memb. 1. conclus. 15. num. 7. ibi: *Sed si forte Dominus, duobus vassallis de feudo litigantibus interuenire, & illud sibi apertum, aut simile quid dicere velit, an in prima instantia hoc necessario facere opporteat, an verò adhuc in appellationis iudicio audiatur, quaro? Vbi non est ignorandum, quod quamuis regulariter quis interesse habens, etiam in instantia appellationis admittendus hoc saltem sit verum, si interueniens ille alterutri litigantium agendo, vel defendendo assistat, si verò ius, quod deducere conatur, sit separatum à iure litigantium, sed sibi forte rem, vtroque excluso adiudicandam contendit, tunc noua instantia à iudicio opus est, ne primæ instantiæ fraus fiat.*

4 Y en el num. 9. en los puntuales terminos de nuestro caso, dize: *Hinc cum duobus vassallis coram patribus curiæ contendentibus, vter in feudo succedere deberet, pro reo pronuntiatum esset, & actor ad Cameram Imperialem prouocasset, ibi verò Dominus interueniendo deduceret, neutrum litigantium feudi capacem, sed id sibi ob lineam primi acquirentis finitam apertum esse, illis*

UVA.BHSC

sis quod hac ratione nequit subsistere, ac propterea interuentio cum praetentione instantiae primae locum non habere sed ista actio, vel coram pariibus curiae, aut iudicibus Imperio immediatè subiectis competentibus instituenda esset, excipientibus; PRAETENSA DOMINI INTERVENTIO REIECTA FUIT IN CAMERA IMPERIALI.

5 Por cuya doctrina se juzgò lo mismo en el Senado de Cataluña, vt testatur Fontanel. decis. 145. numer. 18. & seq.

6 Y procede esto con tan ceñidos terminos, que aun entre los mismos litigantes no se admite en la segunda instancia variar el medio de la accion, vt trad. Rosenital. vbi pro x. num. 12.

7 Lo otro, porque quando el Fiscal se opuso, è immiscuyò en este pleyto; pretendiendo excluir à entrambos litigantes, estava ya concluso el pleyto en esta segunda instancia, la qual conclusion obra lo mismo quoad partes, que auerse ya declarado, *per text. in l. si rem, §. fin. ff. de euiction. & text. in l. quamuis indubitati, C. ad leg. Iulian. de adulter. Iasson in leg. naturaliter, §. Nihil commune, num. 112. ff. de adquirend. posses. Bart. in l. si mater, §. Eandem, num. 5. ff. de except. rei iudicat. Gail. obseruat. 108. num. 7. & 13.* Y assi dize *Cancer. resolut. 16. num. 10. & 14.* que despues de concluso el pleyto, ningun opositor se admite en aquel Senado, aunque sea menor, sino es que se le reserva su derecho para otra instancia, & tradit ita de iure procedere, *Muscatel. in prax. Ciuil. part. 3. gloss. nominet in addit. lit. A. vers. Adverte tamen, & DD. quos refert Giurba, decis. 1 num. 42.*

8 Y assi deve declararse en este caso, repeliendo la immiscuicion hecha por el Procurador Fiscal, reservandole su derecho, si quod competit, para otra instancia, como lo decidiò la Regia Camara sumaria de Na-

UVA.BHSC

Napoles, hecha relación en el Consejo Colaterial, este H. diern. ad Sured. decis. 335. num. 1. & numer. 3. vbi ex Cancer. & alijs addit: *Quod nullus tertius oppositor admittatur, nisi in eo statu, in quo causa reperitur, dummodo ante conclusionem comparear, alias si post, nullo modo admittatur, sed reservatur ius suum in alio iudicio, etiam si esset minor, vel alia persona priuilegiata, necessitatem posit per restitutionem in integrum, & admitti ad probandum tempore, quo principalibus praeclusa esset via, & num. 14. vers. Regius tamen Senatus, vt etiam iunctis duabus Aulis per Sacrum Consilium decissum refert Fabius de Anna in dict. consil. 97. & consil. 98.* Y assi lo sentimos, salva semper S.S.R.C.C.

El Doct. Iuan Bravo y Delvado.

UVA.BHSC

Quod si duæ familiæ separatæ in ampla domo hæ-
bitarent impetrent hæ privilegium erigendi Oratorium
qui posterius impetraverit carebit effectu cum in
petitione ob clausulam in Brevi apponi solitam
Dum modo in eadem domo celebrandi facultas, quæ
adhuc datur alteri concessa non fuerit. Et quamvis
Regula cap. resolut. tom. 2. resolut. 191. per domum dicat
non intelligi hic edium ambitum materialiter sed
civiliter ac politice familiam et si pluresset ibi inter
distincta domicilia sit una diversæ domus et ratio
quæ impetrationem debet vetari effectum. Contrarium
tamen docet Posse Bardi in Select. lib. 10. quæstione
primo paragrapho primo usque ad 9. et contrarius Repor-
tat: et Tamburin. opusc. de sacrif. Missæ lib. 1. c. 4. n. 20. qui
tamen declarat quod si tam amplum esset Palatium in di-
versas habitationes in eo pro distinctis domibus arbitris prudent
sic haberentur atque non posset esse privilegio. Ob. n. tr. 9.
n. 34. Suma Diane, pocitos Certo Oratorium n. 31.

Memorial de D.n Agustin de Mendoza contra el Duque de Peñaranda
del Consejo de Sta. sobre un legado del Arcediano Tapia, si le impide la
Magestad del D.o Duque de Tapia, o, bien de quien fundó mat.
en un privilegio del Lugar de Benaguacil q. sacó de Roma los Sacerdotes
ni. Versus meridiem fronti monasterii est Saracenorum Juvare.
S. Bartolme de los Mártires Arzo de Braga escrivió un libro de Prelados
Ves le intitul Stimulus Episcoporum, mgto dixo el Can. Oviedo de se
gove q. en el Punto de los lugares de D.n que hallan de estimata
también mediante el Can. Don Fr. D. Ramado escrivió un tratado de
Consideraciones al Concilium gran con q. Calo.
el Canal del Mundo q. Allamt
Stanas expiro Cabbalistas.

UVA.BHSC

el Sr. Cura y la gente de la Sa. Almoneda fue el Conde de Orgaz
y le dixo a Orgaz veinte años con la mitad porque es tan gran
maestro maestro que si Dios no pone la mano en esta iglesia
y se lo pone dan bien. Pues tiene Orgaz en su Descendiente el Duque
de Alcalá el Paulejo Duque se dice mal que esta Misa mayor de
Canonigos que le dejo antes de morirse no se cumplan ni se pagan
esta referidos. Dn. alguna, que no soy tan largo en gastar
la a de Sale el cuadro se imitelle pero esfuerzo ahi el Sr. fue
solo milinarion. y de referir Canonigos en procesion de cuidado
etc.

Dixo Dn. dijo que la tendrian de las galerias y de cada dia esta Dominica
Prima. 3a. que Dios misericordioso por esta palabra dijo
y de cada dia Prima 3a. es para la misa Tercia Prima 3a. Cura
de que por estar Inmemorial Rezo Tercia Sexta: y etc. y en
condemitarse esta el Jaudete y aguarda vestido y Tercia 6a.
a Vsmes y a sus procesiones de Angeles Tercia Prima 6a. y etc.
Dn. referido que Misa Cotidiana y mandaje 6a. Misa de cada
la otra: y etc. Dn. Falta el Medio y en dia se haga mas tarde etc.

Dixo el Dn. Cincho que la nominaron a Salomon general
la Merced Quien el dio Religioso aconsejar Dios Mujeres hermosas
Dios. Es sillaron Madalena Tarif y la dio por el Duque de
Medina Celi Cerro y Napoles en que puede aquien nombrar
y se le salio disgusto y etc. Saco la esfera y nombro a nombro y
luego se quito y saco salio quito que nominaron en nombre
por sal. y su primer salio Salmon. y que esto a consultar
demonio y se le agarro en figura dum hugo. etc. y el que es
que sin grande engaño astrologia y que es imposible y dijo y que quien astrologia
y que es Divina Divina pero pasto saltan muy en contra demonio por
dos quatro y de diez mas astrologos que la quema y
contradicen y por llegando le uno apuntando alas quatro que pasaron
demonio dijo Dios: y que estan estimas en figura H. y si nos
preguntando alas dos tiene en figura y pabrin mujer.

Y dijo bien se hizo no hizo ni hizo, hace de la palabra
dijo es significa etc y con esta agua y aparecia etc.
La puerta de Caramuel y Sublate asfalto la entrada Sinodal
es y se cerraba igualmente con la piedra imaan de fuerte y y
se mueve la otra se mueve la otra. Se encierran los asfaltos que
se van de bailar todos los dias alas mueve y si quien dejo Dios
de primero la D. despues los y etc. Dios en tiempo y. y y
misma tiempo se mueve la maravilla grande los otros y y

Lugar principal

Astrologia y que es imposible y dijo y que quien astrologia y que es

Al marin y y etc. indicio la etc.

UVA.BHSC

Y pide si podrá el Sr. Cardenal dar licencia a los
Religiosos de Portugal para ordenarse, y si
no, y dicen que el Cardenal no consta
claramente [illegible], y ellos dicen que
tienen el ordinario que tienen, y si se
le pueda dispensar con ellos para poder celebrar
Vista a Roma y Portugal.

Se confirma en los [illegible] mientras
y si son buenos sujetos celebren con licencia del
Obispo: hay que pedir ordinario.
Vista a Casa Palacio y lo estando no
hay lo de la tercera orden podrán los mismos
los regulares y que participen de los privilegios
de dicha Orden lo pueden los primeros de Cas.
Estamos.

Frustra absentes requirimus, quam potestatem consumpsimus
regardi Cuyacii ales de la Minoridad de [illegible] que
[illegible] y Cardenal [illegible] dicen, cuyo que
friendo a [illegible].

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Visitationem potest tanquam suspectus recusari. Marcus Antonius Genuensis in Praxi Iudiciorum c. 21. Marcus Velpi. in praxi Iudiciorum edit. c. 25. n. 17. Superque referunt S. D. Paulus 3. Episcop. Portugalen. his verbis: Fraternitatis tuæ nomine nobis nuper expositum fuit, quod visitationes, quæ intra diœcesim in vim Decretorum Concilij Tridentini, et aliarum legitimarum fiunt, sæpius impediuntur, eo, quia visitatis Prælatum, seu alium legitime visitantem suspectum allegant in magnum divini cultus, et Ecclesiarum, et fidelium detrimentum, et fidelium damnum. Quamobrem ut tenore præsentium declaremus Episcopum, vel alium, cui id legitime competit visitantem non posse sic suspectum recusari non obstantibus ut dictum est. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 29. Octobris 1620. Ut Fabrum Gerim de manu Regia cap. 7. de Cognitione per viam inventi n. 18. tho. 1. existimat Virum non inferri a visitatore si recusatus processerit ad ulteriora, nisi ipse Visitator ante Visitationem fecerit eum Iudicatus pro suspecto, et quod possit Visitator recusari, quando proceditur compilato processu. Sagardo de protec. Reg. p. 2. c. 15. n. 63. hæc et alia refert Barbosa de pot. Episc. p. 3. alleg. 73. n. 38.

Tenentur etiam episcopi hospitalia, confraternitates, et Collegia laicorum, non obstante quasi exemptione visitare tanquam Sedis Apostolicæ delegati Barbosa 2. alleg. 73. n. 3.

Visitator exemplo Christi Domini Matth. 21. de alienis seu subditis visitandis cortiare debet fari, ut operari possint, ne impedatur, ne offendat visitatos, qui si fuerit Prælatus processualiter a Clero et religiosis Fusch. de visit. lib. 1. c. 4. n. 10. Barbosa 2. allegat. 73. n. 109.

Possunt Visitandi non ad voluntariam, sed ad contentiosam Iurisdictionem pertinet, et Capitulum Sede vacante potest visitare in hoc quod competit sive ordinarij, autem delegati Azor lib. 3. c. 37. quæst. 15. Barbosa 3. alleg. 73. n. 24.

Capitulum Sede vacante non potest visitare monialium coenobia exempta, quæ alioquin potest episcopus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus Barbosa 3. alleg. 73. n. 25.

Prohibet episcopo visitanti nomine edicta quibus debitis inducantur crimina detegere, et minus possit ex communicationis pœna Barbosa 3. alleg. 73. n. 29.

Nec etiam potest in visitatione pœnas ordinarias delictorum imponere sed tantum extraordinarias, quæ magis morum emendationem, aut correctionem

UVA.BHSC

quam ordinariam delicti vindictam respiciunt Barbos. de alleg. 73. n.
Non admittitur appellatio ad effectum suspensivum Concil. Trid. sess. 25.
de reform. cap. 20. dummodo procedat sine strepitu, et sine scriptis, chiro
carcerando, et carceratos detinendo vide Clerum Religiosum p. l. 87.
Barbosa de alleg. n. 32. 33. et 34.
Visitator nec potest quicquam de visitationem non pertinentibus
et nequit quam sibi Comitis habet, neque numero includant nec
risi Visitationis ministri, Sapienza de alleg. 73. n. 40.
Scriba ejusdem non potest quicquam accipere pro scriptura tractus Visitatio
pro ejus loco. autem de quibusdam litis gerunt potest competentem m
Calleth. Barbosa de alleg. 73. n. 41.
Mar. Anton. Venet. resol. 61. l. resol. 110 armi. n. 13. tenet in Visitat
procedere strepitu judicii, ac sine Visitandorum citatione, cum vita
citati angantur per edictum generale, quo monent ad interessandum
idem n. 43.
Utrum reditus ecclesiarum sint tantum legati ad procurationem arcendam
varie tenent Doctores relati a Barbosa de alleg. 73. n. 43. in fine.
in visitatione pro procurationem, nihil muneris episcopi accipere potest
illumque, sed nec quinquennium sub pena malediction, ac interdicti
gravis Ecclesiae, ac restituendi lucrum infra mensem, et post mensem non
tremissimae partem cap. 1. Constitutionis et c. exigit de Ann. lib. 6. Concil. Pr
se. 24. de reform. c. 3. Barbosa n. 44. alia deprecatione vide Sacra
Decreta Visitationis ipsa finita non cessant, quoque dicunt, quae
tempore, et non legis habent, quique tunc ex Visitatione confirma
tunt tamen attenta consuetudine quibusdam renovat. Inde Vi
tores de complementis Canonum dentur solum imponunt, et pro
arbitrii coegent. Memento autem Visitatores utrique de aliquo
errorum genitis iudicent indistincte decreta profata cum visitatio
tempore terminari, contra eum insurgere et tragicum Ecclesiae pr
habetur coercent, minuendo illi ile contrario firmet et pe
pecuniarum solvat. Ferraris v. g. 28. pertes.
Nunc quae Creditor expedit. non tractant in visitatione
in causis civilibus dat appellatio, sed in criminalibus n. compile
processus. Verb. Liet completur parum novat modus procedendi, et sic
exequi valet correctio spectat appellatione aut injustitiae. g. nondum
adhuc demandatum ut ratum et factum. Stylus autem procedendi in

UVA.BHSC

in Visitatione ē compilare processum summarium, vel ex officio, vel ad instantiam partis, seu fiscalis, posse vel cogunt, quod confessionis recepis, illis cogere cuiusq; sive testium nominibus, dictum generalem cum aliquo loco termino impositi assistit, aut se excusare possit testibus non ratificatis sequitur sententiam; quod ordinarius solet esse pecuniaria, et si ignorat cum aliquo exilio, aut relegatione. Hoc delictum ē digno corporale et visitatio tempore hoc debet procedere termino juris. ferro 1. l. 7. q. 91. perlotto.

Circa procurationem Visitatores accedentes ad ecclesias summaria et attentis tantum veritate diligenter confratrum sed informant, aut vindo, vel stipendio et sicut viderint obligari sic faciunt. vt cap. exigit de censibus ferro 7. 16. 7. l. perlotto.

Quinq; coopersio mantis antemuitro al altar vt ferro 7 80. perlotto.

Libri Visitationum fides ē adhibenda etiam contra 3.os de disciplina circa materiam censuram, quorum scripturae, decretis, monumentis, facilius administrationis sigillate, ecclesiarum aliqua gradatim dies defolutionibus antiquis defuncti ferro quest. 100. 7. l. perlotto.

Las aras han de estar metidas en alto, otras lados de la orilla del altar, los altares han de estar cerrados

el Ordinario puede visitar las catedras de seculares, y estan en las ordenes de Religiosos exemptos, pero no pueden visitar las capillas, o, altares y tienen en las dichas Iglesias. Cura Ecclesiastica.

Quando se visita la Iglesia del santisimo ~~Sacramento~~ Sacramento de la mano derecha con jorgan nos hacebali en ~~mano~~ la Sacristia, donde el dia en que nacen, y hacen postre la hora.

Vede las instrucciones de la Curia Ecclesiastica

Ultan Visitar Comedias, Maestros de niños, moriscos y gitanos Bautismo.

Nahua et ordinationes Sinodi sive Capitulum Visitator tendere debet et cogere possit ut hoc exhibeant ad videndum vt Riga. impari 7 c. 3. tert. l. n. 33.

Si Parochus culpabilis, vel impotens, quomodo possit cogi ut ipse ecclesiae assignare congruam alteri, quae ministerium loco ipsius adimplet. Riga. c. 3. tert. 3 n. 3.

UVA.BHSC

In Parochus teneat habere cum Cancellario ed populo Sabbatis semel in
anno ad notitiam Edicta. Sinod. S.R.C. 3. art. 3. n. 8.
ne fideles ad cumbent Ceremonias volent Judeos, nec infideles n. 8. ex
Bulla Gregorij 13.
en Mliante se haga de procurar vista la Canonizacion en particular
que dos Cofrades mucho
y tambien visitar los Departamientos por si se quedan los Sitios

UVA BHSC

Pontificiae Michael Ferro 1. annis Scripsit tractatum de Ge-
neralibus ecclesiasticis, et quibusnam mediis Vicariis
Joannes Gutierrez quae in Sententia 1. Pontificia Cisla-
sis et constat lib. 1. Canonic. quest. c. 12. n. 6.
Scripsit ferro q. 1. Vicariis Mediis et Vicariis Vicariis duas quae-
si oriundi, aut domicilium forensis adeo pueri a loco originis
exierint, ut de matrimonio contracto non potuit esse suspi-
cio alienatus talis loci ordinarius ferro q. 1. n. 2.
Si plura sint loca ubi forensis habitaverit, ordinarius delegat
frequens, hoc et originis et habitationis ubi contrahens magis
fuerit commoratus ferro ibid. n. 4.
Si ille fortasse tuetur locum debet judex stare eius decla-
ratione, qui forensis de suo peculio tenebit eiusmodi Deo et ho-
minibus, et in illo judex judicare non potest cum tuetur alle-
gata et probata debent judicare Covarrubias lib. 1. Varia-
rum resol. c. 1. n. 4. ferro q. 1. n. 5. Nuta quam opinionem
licet generaliter in Regulis Regionis et Doctorum, ubi
ad locum originis et habitationis illorum requiritur multe
longe non tuto quidem aetatis, aut paucitatis quantitatis
diversitatis consulat, et Canonicus ex c. 4. c. 7. Dominum ma-
dilligentissimum, sed diligentem in hac re exposuit ferro n. 6.
Et in his qui a remotis terris divadunt in pauperibus ortum
fuerit in locis illos matrimonio conjungere data insu-
matione et commendatione eorum in Comitatu impositis
et cum declaratione alicuius cum juramento ibid. n. 7.
Comitatus Canonicus locum habet in propriis vagantibus
dei, ideo illis qui nullibi habent domicilium proprium
sed diversis locis per 10 annos in aliquo loco habi-
taverint ibidem n. 8.
Parochus proprius debet dominus in sacramentalis, nisi
de contraria consuetudine constet, qui vinculum perdu-
ratur per 40 annos, et in duabus Parochiis 40 m.
annis requiritur precise in locis ferro q.
Vicariat. p. 1. q. 2. pro.
Ecclesiae sepulchrum per 40 annos in omnibus definitum
finium amittere, in quibus probabile dominus quae
vinculum expressum reduxerunt licet principio non habuerint
in rebus religiosis de consuetudine receptum non in sepulchris
ferro q. 3. pertinent.

UVA.BHSC

Rectores laici oppidi de Talavera demore habent disponere
in consulta ordinario, quod imago Virginis de Prado ad alium
locum mutari proscribis, rogatis, autem alteri causa,
q. ferro trahunt familiae q. patrimonio nulla ē attributum
causa ordinatio c. fulgentius 6. q. 7. cum plurib. et q.
disputatio fuit dominus q. n. posset pertinere ad laicum. nec
obstat q. per modum capellani per regulas quae per alios de
L. 1. nec obstat longe consultudo iniam contra jura ecclesiae
tiae, et immunitatem nulla cursit praescriptio. nec obstat
quod personae nendē aquibus auctoritas laicorum et parro-
chianorum. et per consules contra laicos processit sed per aliud
tribunal quod illis data mutuatione, et ... nisi sed fuer
qui mandatorio decerunt ut propter appellationem degere
bret. ferro q. A. punctis.
Quidam clericus post 2.ad monitionem abstinuit cum
muliere, ingressus cum ipsa cohabitatio et conversatio magnam
contra clericum obtulit praesumptionem, et sic pari ste
tuis debet punire, qui pertinet ad laicum, et sicut Concil. Tri
dent. ses. 25 c. 14. de reform. sed in hoc casu q. cuncta
ancillae et famulae. vide quod condemnabit per suspensi
nem. 3d. dicto, et panam pecuniariam. sed cum in sententia
praefata praesumptio fuerit praesumptum sub pena excommunicationis
maioris latae sententiae comminatus esset, et postea celebrant
in regularitatem incurrerit, et declaravit q. n. q. appel
lant, sed appellatio suspendit effectum excommunicationis, et
si appellatio deferat quod q. munitus confirmatur, quia
iam effectum non habuit, nam vel statim illum operatur
vel nunquam et non convalescit. Cravanis in c. almicanus
l. 2. §. 10. n. 6. etiam si appellatio sit illegitima, in ig-
nare juris, et in dubio juris benignior interpretatio etiam
munda in fama rei, et in foro exteriori. ferro q. 2. de
locuti. q. 5.
In carimum confessione die sabbati consultor propter
dentes, et q. non contra sed per jus decretum sufficit, nam
quadriennium contra jus valuit, et in agit de modo probandi
di fertiles hentes commodum secundum, alias aliud putas
dormisse q. consultudo non habentis, et q. mali vellent
habere consultudinem extendere ad q. ecclesiae auctoritate
aliud si monemorum esset consultudo, autem pressus ordi-
narij consensus ferro q. 6.

UVA.BHSC

Guillem. Clericus dicit, d. Petrus hordinare ipse respondent
esse mendacium, et blasphemia proprio et habitu Dei, quod
negamus, aut detrahere quod contenit, et distinguit et hoc
7.d Carlo Deput. legat fonti c. 12 colum. 2. et quia ipse
ego, et cet. 7. quod blasphemia recedit, hoc ipso Curia et
fuit condemnatus pena carceris et pecuniaria et consuetudo
inquorum pene blasphemiam poterat conferri delicti
satisfactionem negotiant veritatis summam in eo consistendo
que solet esse convenient, ut res pacis omnes adiuvat.
et q.a 2.d Statuta Tolletane blasphemia nec pena in
privatio ne fructuum et beneficiorum debito fuit an com-
prehendent in Capellano quo hebet, et in materia pe-
nali stricta interpretatio et hominum. fere q. 7.
In sacramento penitentie expresse per Concilium adunati
approbato requirit Sess 23 c. 15. de refom. in administra-
tione aliorum sacramentorum Parrochi licentia dispen-
cit defuncti, sed in pecunia dubitatur videt, nec videt quod
hoc facultas Parrochus concessa per ipsum in defuncto mes
abut, nam semper approbant Ordinarij, unde constat q.
Parrochus approbant videlicet puniri non sine permittente
fault, sicut ubi constitutio synodales contrario et Tolet
hoc deput puniri fare in tali constitutione contento fere
f. 1. q. 8.
Clericis accusati quod indebite magnus impositum in ho-
mine qui paulo post in termino canonis impetus, tanque
homicidio. Postea quam. 1. notmetur defuit illud ex rixa vide
fecit, et q.a Clericis qui illo cum quo allapsi, et iam per ac
tum a lite accedentis sunt dubitat q. irregularitas redum
ex fornicatio, id ex eius declaratione manet, percutiunt inter
fere, et injuste percussa ex eo mors sequitur, et sic vulnus
sequitur fere, et ex fere mors licet non fere, bonus videlicet
arbitrari, sed medici adquantum ad eius statuit declaratio
dissentiunt et in dubio facti pro irregularitate judicandum
cum semitam debamus eligere tutiorem, in dubio non fuit
nemo constat irregularis, sicut in casibus ad expressis, et sic in
hoc casu judicatur irregularis et Clericus ex eius
tica dispensatione, et in casu ipsa in vitandis ordinis ministri
tra et ordinationem promovi ipse, in hoc nec 30 annorum
et expensis contulit crimen fuit facta f. 1. q. 9.

UVA BHSC

Menochius de arbitrariis casu 541. exhibet formam formulationis sententiae excommunicationis de qua cap. sacro 48. de sent. excommunicat. et C. l. eod. in 6. Emendis in parvi Ceremoniale c. 24. et in pract. edens quae 706. complenis solemnitatis sunt ut tres monitiones vel saltem una pro tribus cum termino competente arbitrio judicis excommunicationem praecedant, et haec unica monitio ipsam sententiam comitat, ne enim terrorem deceret. = Sed illae unica monitio aliquid omittat. Ultimum sit superfluum, dico quod si obliviose aut bona fide fuit omissum non est superfluum, sicut si dolose fuisset. nam tunc sapit malitiam autem. = 2.a solemnitas est ut in scriptis probetur, et hoc observetur. Inscribendo d. c. l. nisi periculum sit in mora, vel nisi sit notorius. ad servandum et conservandum ordinem id fieri tollitur solemnitas. Sed hic ad terrorem et praesentem formam praejudicat aliquid sub poena excommunicationis certum aliquid declaratione, et hac ratione ipsi non intrat suspensio juris, quae hic fuit vana, deque nec verisimile Pontifices loqui, et cognoscit ex circumstantiis, et modo loquendi Pontificum loqui, et cognoscit ex circumstantiis, et modo loquendi Pontificum, quando idem sit ad terrorem, seu plus declarant. etiam d. c. l. loquat de excommunicatione comminatoria et ferenda, veluti facit hic sub poena excommunicationis, seu sub interminatione, vel data et declarata et praejudicia de hac propter verbum excommunicat, quia deprehendit ut in bulla in cena Dni. Unde si Judex ignorantia sententiam latam sine scriptis submittat non excusat cum sit temerarius, quia ignorans officium judicis exercet cum sit temerarius, et verb. temerarius. Sed si in pure litigatis contra hoc, vel illud capitulum agnoscit, quod diligentissime contingit exercitatur. idem si obtinuit capitulum, tamen non dolose, pena mortis. etiam exercitat in casibus repentinis et subitaneis. 3.a solemnitas est quod causa excommunicationis describat pro semper illa, vel propter inobedientiam, vel contumaciam excommunicat etiam actio debet constare. Circa alias solemnitates quae fiat monitio publicis testibus debet observari stylus, licet de jure negatur verum notificatione notarii contrarium sit cum publicis fidei Julius clarus sententia 53 n. 17. et circa alias quae excommunicat tradit exemplum in mod. 8. non in unica, sed bona petit arbitrario et judice, qui habet vim. et Julius ante quae pronuntiant tenet excommunicationis vide ant. Concil. Trid. cap. 3. sess. 25. de reform. Ferr. l. 4. 20.

Nonnulli dubium, quae Judex ecclesiasticus quae permodare, vulgaribus. Sed an sine auxilio possit capere laicum in causa praesentis, et potest dumodo sequitur die Ecclesiae det Judici seculari. ut cauta

UVA.BHSC

Canonici capitorum satisfiat, nam ea ratione reperitur mulier
tenetur summo pontifici subiacere, sicut et ipsi, et iudicium
de iudice seculari capta clericum inflagrante delicto. Circa
clericum invento in habitu clericali non nisi auxilium
et in delicto criminali contra laicum adminiculum exhibere
nisi auxilio fuerunt solumodo Pax Ecclesiae [illegible] n. 56.
et licet Covarrubias [illegible] q. c. 33. infra ut aliquis dicat
ecclesiastica in loco familiam armatam, contrarium provisse
ed an ff. diversamente secular e poco clerici armata adinvenerit
nanque ff. dicere bonum. Intersunt clericorum in quibus laicus
caret turbid. nec satisfacit vero Covarrubias ob publicam oc-
casionem [illegible] quidquid hic cano
nium statuit [illegible] et ex delicto [illegible] omnes
[illegible] ecclesiasticum. Illude [illegible] publicam
solitam reperiuntur in [illegible] in personas clericorum sed mer-
rum bona; tunc [illegible] comprehendi nexu legis sed mis
nati. Potest [illegible] laicum, ex eo clericum
armis sunt reperti in flagrante delicto. et circa penas adver-
dus [illegible] ecclesiasticos [illegible] circa prohibitos armorum
quidquid sentiat Covarrubias cum [illegible] continuat liberam
[illegible] delationem. ex quibus probabile [illegible] incurrere
excommunicationem [illegible] et hoc tradidit, nisi ex mita-
tione admittant ut ecclesiastici manifestent, vel si fuerint
consuetudo a Pontifice cognita et permissa. Petro Lef.
q. [illegible]

Mulier delenocinio accusata, eos: mulieres, et maxime re-
cuperant, et iniuriam circent quibus et huius causa, quidem de-
ponebat quod eum vocavit, de reuque imponitur extinta cum
quod de femina mira cubiculum clausit. alia femina di-
cebat [illegible] introduxisse mulieris patris rempt cum homine
cum clausa ostio. = licet ipsa declaret feminam, nec
femina virum, tamen ut si dicant testes. Singulare omnis
interpretatio facienda est farinac. tho. 2. q. c. 66. n. 322.
et ita interpretandi sunt illi duo, qui dicunt contra adcusa
et ita tunc consulas, et consilio. Alii circa [illegible] de mini-
cita et mulier incausa criminali contra est deposuerat.
lenocinium dicit probatum si mulier semel causa quaestus illud
exercit, licet deprehensa non constet. = in his quae sunt difficilis
probationis sunt adulterium, lenocinium testes singulares
[illegible] adminiculi bene probant in criminalibus [illegible] quod
pena ordinaria, licet [illegible] circa hoc dissentiat. [illegible]

UVA BHSC

quaestio de cam actu, sed de lenonicio in communi probandi
[illegible] quinque. Pona e arbitraria, frequentior e usitatum
mitra deambulant vias publicas, aliqui addunt quinquiliaria
et similia confundi pariter modis imponendam esse la-
[illegible], quando emptio multae conjugatum, et hoc fecum
effectu [illegible]. Sed minus mitra capi agenda para mitra
[illegible] imposita sed diffamatione cum aliqua pecuniaria q.
autem delictum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

et pro qua non est ad Judicem spectandum in hac communione bonorum
et uxor. Quare p. nihil licet Clericis Prædet matrem hæri q.
ipsius bona licet immunitas auferat. Deinde vim vi repellere
licet. et facto sui juris factum defacto debet defensionis causa
emendari. Nec dicas hæc procedere solum in injuria a deforis
ne. nam ecclesia in clericis representat, et injuria eidem facta
injuriant. et e contra. Nec dicas q. sunt casus in quibus im-
munitas non intrat, nam ex quod hæc notorietas declaratione
Judicis ecclesiastici debet committari, et secuta declaratione.
quod si quidem potest extrahi, alias notorius et magis pro in me
declaratione Judicis nihil relevat farinas de delict et pœn.
q. 21 n 88 cum legis ubi late de notorij doctribus licet contrarius
Bravi tenet Corarrub. Pag in prag. §. 2. 1 tho c 38. 3. na lets.
Unde sub correctione existimat quod 1ª sententia procedit de
Concilio, honestate et pietate. nam honestum est non apponere
manus violentas etsi oportuerint mortis subire per ecclesiæ, et
ita Divus Thomas q. exemplum est pietatis non rigoris. 2ª sententia
prevalit de rigore, nam melius faciunt clerici si se cum lai-
cis non ingerant ne det occasio scandali, possunt vero immu-
tatis defacto uteri, nam laicis debet permitti hæc scandalum,
et clericis injuriæ provocati quomodo patiunt. etsi statutis
legitime non id faciant clerici, etiam aliud e contra laicis ne
Ecclesiastica privilegia non infringant. Si enim quis videt bonatum
publicorum aufferri ejus animo poterit tolerare, presertim
testes non sint ad probandum, videtur esse mirum in clericis
ex aqua si in ad testes quibus violatio immunitatis apparet
sed hæc defensio prudentis terminos excedat, prius confugiens
occultandus est, si autem sit captus pro quibus sæculares sunt
exhortandi q. sacrilegium non committant, postea in casu contra
magis abst scandalo fieri possit aliqua cautela seu ma-
nus est liberandus a sæcularibus sui eorum damna, et hoc de-
bet fieri propinqua si violatio improbabilis forte existat, veluti
si unus clericus sit in ecclesia tempore quo apparet sæcularis
extrahat, et ad hæc cum damna baganitorij et sæcularium
videt justo hæc defensio extra. in c. dilecto de sententia exco-
municationis n 6. notat Sermensis in practic q. 545 Ubi
dat tamen ut Pontifex præcipit ut pro defensione bonorum eccles-
dam Decani adversus invasores gladio excommunicationis et
temporali armis utat. Sed melius erit claudere portas sæ-
laribus, nam solum tenetur ipsi portas ecclesiæ ipsius judicis non
autem alius aperire. ferro. 1. p. q. 14. pertinet.

UVA BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA BHSC

UVA BHSC

815

UVA.BHSC

A 7. de Julio 1663 se declaro la contencion de D.n Alas Vic-
rau clerigo tonsurado de Valt. y el oficio dado por el Sr.
Obisp. de Orihuela, q. esta vacante de la muerte de Ynla
cayo. = Se ha declarado contra el, porq. el oficio no se le
hauia dado su proprio Obisp. porq. el quando es proprio no
puede dar oficio a clerigo no suyo, ni para luego fuera
de su Diocesis. Esta materia se trata sobre la disposicion
del Concilio de Trento ses. 23 de reform. cap. 6. explicat
Barbosa ibidem fol. 204. et L. tho Juris edenis. Vnicus.
de priuilegio fori, pero no explica la palabra per episcopum
si ha de ser proprio, o no, pero conforme se declaro la dize
Mola in empto lib. 2. de iuriscl. emptio. n. 138. y Baeu
do apulio Claro in addition. q. 36. n. 29. valiendose
de las doctrinas de Marardo de probationib. clausu. 1140
Gabriel Perez de Manu Regia q. 1. c. 26. Senfin de
cis. 742 n. 1. Diana resolut. morales p. 4 tract. 1.
resolution. 26 ubi notat id fuisse per bullam Vrbani
8. die 11. Decembris 1624. Vide esta en el libro de
cartas Reales del Consejo que contiene mas palabras q.
las del Concilio de Trento. en la carta del Rey en que
la remite dize mas q. el oficio, que se da para ayudar
me mas cadamas q. otro assi que contiene oficio per
petuo en una Iglesia, no vale porq. es vinculado con dispo
sicion del Concilij Tridentini. Melchior Cornejo in Pr. Jurat
Cancel. Archiepiscopus Valentinus succedit Clericis abintestato,
vide circa hoc Crespi tho 2. observat. obser. 51. per totam
De panis vulnerum vide Crespi tho 2. observat. 78.
Olivan. in Vsatic. alium nam. de fure fisci c. 11. n. 5.
dicit q. Episcopus non habet familiam armatam, licet fori
mandus 2. concessit privilegio papali et statuenti de officio
q. continet plura Capita, et inter alia territorial. Mathu
refert. tho 2. c. 7. §. 1. n. 39.
in facultatibus non considerat officio, seu status manutenti
bili, et per cons. nec dat mandatum de manutenendo Pothier
observat. 53. n. 1.

Contencion sobre oficio de Juez por Obispo de Orihuela

Succesio clericorum abintestato

para vulnerum

familia armata episcop.

in facultatibus non considerat officio

UVA BHSC

Iuramentum in confessione rei quibus obligat

Quando defert iuramentum in confessione debet explicari, q. magnum esse religionem iuramenti in actibus, distantes quoddalis. Mathaei tho. 2. de Regim. Regni Valg. c. 8. § A n. 7.

Sed quamquam perjurij labes vitet peccatum in excusat, sine gat delictum de quo legitime interrogatur, imo mortaliter peccat n. 8. Legitime interrogatur legitimis precedentibus indicijs. 1622 n. 9. quæ precedant prima communis opinione, ne plures deceant n. teneri respondere in criminibus, ratione quod nemo praesumi tenendus est, vel magnum dedecus, aut iactura sequi potest. Si adest spes evadendi ita Franciscus Sanchez in suis Selectis disp. A3 n. 24. Bianc. tho. 1. tom. 15 Sic Mical. resolution. 27. num. quam Senatum consulere consuevisse reo esse ebriis sed sequitur. Sed Advocatus monitus potest hic consulat reo legitime interrogato veritatem negare. Mathaei obiugn. 1. n. 9. ad 13.

Laicus in iuriquent ad jurandum in beneficialibus

Pirin causa beneficialibus fidelis competens Laicus ad manutenendum Vide Pathius observat. 6. ex n. 19. et dicit q. non.

Curia ecclesiastica ordinaria non potest firmare contentum cum Barone

Curia ecclesiastica ordinaria contentionem firmare non potest per primum iudicium cum Barone, alias q. si ecclesiastica contentionem cum Barone firmet debent in Catholicum contentionem ineffe. unde si vassallus, aut subditus baronis pul. fet, convenitur coram apud suum baronem, et tum baronem vassallus firmant facit ne fore in iuff. Vicarij Regij ad quem pertinet ratione jurisdictionis Baronis, et Vicarius Regius sentit Curia ecclesiastica firma Solvit. D. Michael Cortiada de Contentione decis. 11. ex n. 37. quibus mutatis ita proquid.

quid si firma sunt in contentionibus

firma sunt in contentionibus nihil aliud, quam satisdatio de judicio stabi et judicatum solvendo, et fructus hoc caution d. inquit Cortiada decis. 12. n. 4.

familiares ecclesiarum non gaudent

familiares personarum et personarum ecclesiasticarum gaudent privilegio fori Cortiada decis. 8. n. 118. in familiares laicis ecclesiarum et clericorum temporalibus et conductitis, inde versus opinionis tendunt ad Cortiada n. 121.

familiares laicis episcopi

familiares laicis episcoporum fori privilegio gaudent tam in Civilibus quam Criminalibus licet dicat q. contrarium observat in Regno Valg. Cortiada n. 124.

UVA BHSC

famuli Carii Vicarij Gr et forenses fori privilegio fruunt — famuli Vicarii Gr. et forenses.

famuli episcopi gaudent, et non solum dicuntur qui commensales sunt, sed qui ad aliquod actuale ministerium, vel officium deputati sunt Contrada n. 125. ad 128. et quamvis indo-
ma sua comedant, et dormiant, vide Scriptores Curiae nempe
Custodes carcerum, lictores et similes tamen civiliter quae
in criminalibus gaudent etiam in illis extra officium com- — clerici gratis servientes civiliter
missis. et famuli clericorum gratis servientes a n. 129. ad
133. nota q. famuli illi tantum in casibus quibus gaudent fori
privilegio, non gaudent privilegio Canonum Contrada ibid. n. 134.
Excommunicatus ad ecclesiam confugiens non extrahitur potest — excommunicatus ad ecclesiam non confugiens.
primare de jure in ecclesia non 2do venire sed
gaudet immunitate. Contrada ibid. n. 135. et si firmat
in secularem Curiam, ecclesiastici tenet libere continuo ne-
mini a secularibus respondere, et fuit decisum in Cathalonia
ibid. n. 136.
Quinque dies concessi arbitris sunt continui et currunt de — Quinq. dies continui
momento ad momentum, et comprehendunt tam feriatos
quam non feriatos, taliter quod finito die pro arbitro
die feriata valide est Contrada de Contractibus decis. 116.
ext. n. 88. f. 267.
Si plures patroni discordent distinctos praesentantes ille praeferitur — quando patroni praesentant diversos.
qui maioribus gaudet meritis si tamen scandalosum non fuerit ab-
quin episcopus absque praesentatione instituat aliquem ex
quinque S. de jure Patronat. Riccius decis. 191. Valensis
Impartibilis 3. tit. §. 5. n. 5.
Circa clericum homicidam quibus poenis puniatur vide Prosp. — clericus homicida.
de Falcado cap. 119 pag. 283. per totum caput.
In Civitate Hispalensi quatuor Religiosi Sancti Augustini — casus notabilis Religiosorum occidentium provincialem.
fratrem Joannem de las Cajas Provincialem suum occide-
runt fuerunt in degradationem, et servum damnati, et
postea cum maximo timore associandi fratribus omnium
ordinum in propria monasterio sepulti sunt. fuit causa conscriptus
Cardinalis Richinjacus cuius nomine recenset Pirro in Sicilia
f. 96 pag. 299 et ibi refert nomine accusantis nomine
judicum commissorum Apostolicum. Et casus fuit anno
1536 in mensem Julii, et commissionem spectant, nul versus
illos non fuit jurisdictio ordinarius.

UVA.BHSC

Canonicus revelans Capituli secreta.

Circa Canonicum secreta capituli revelantem, et quæ pena puniendum vide Franc. Salceti c. 103. pag. 330. in notis &. Exquibus affirmandum.

bullæ sunt executiv.

Litteræ Pontificiæ pensionis habent executionem parentem quoad earum reverentiam, et obligationem Cameralem Pontificiae. de exigend. pensionis cap.

Salgado sententia nullam 24. c. 34. cum plurib. antiqu. et canonistis.

Bulla Gregorij 14. de immunitate ecclesiarum nec admissa in Hispania.

Bulla Gregorij 14. de immunitate ecclesiarum nec admissa in Hispania, precipua in Regni Corona Aragonis ubi inter Concordia, quam abrogarit, et etiam q. nec publicata in Curia Regni, nam et si varij sint quæstiones hoc casu debent publicari in unaquaque diœcesi Cupin. 7. et in pluribus casibus recepta me, quod bulla disponit, nec autem bulla, nam illud receptum e quod juri communi consonat dicat D. Crespi observat. 63. Thomi 2 gentes et precipue n. 46 et refert Patrem Vincentium Jancredo Panormitanum Soc. Jesu librum scripsit de Veritate Religionis impugnat tract. 1. lib. 4. disp. 8. 9. 10. et 11. de varijs quæstionibus ad hanc bullam pertinentibus docte agit, licet omittat de hac an recepta sit in Hispania. Et nota bullam hanc disponere cognitionem an competat immunitate ad episcopi pertinere, q. mutatum sint observata in Comitiis Regnorum circa concordia.

Delbene agit de illa

De hac bulla Gregoriana late agit Thomas Delbene lib. 2. et de exhibitione cap. 16. de tutatione n. 20. tit. 1.

an clericus gaudeat immunitate ecclesiæ

Clericus gaudet immunitate quoad judicia seculares, non ecclesiastica, nam immunitas non denegat interpti ecclesiæ sicut denegat laicali Delbene. p. 12. Dubio 10. Sec. 11. et 12. Ubi late agit hanc materiam, licet Probabilius teneat contrario. cap. 16.

an palatium episcopale gaudeat.

Impalatium episcopale gaudet. Delbene lib. 2. c. 16 Dubio. Sect. 14.

excommunicationes Judicum Curiæ.

Clericus Romæ obligatus ex obligatione informa Cameræ ad personam, vel quod alia, et tempore executionis non sit reperitus, non potest declarari incurrisse in censuras, nec ab Judice Curiæ exequi, et pugnat retentio personarum, nam et Judex in subditum alienum exquirit jurisdictionem nec sufficit solus contractus, et simul quod idem reperiatur tempore commentationis. q. etiam Judicat optime D. Franciscus Salgado director Bullar. 24. c. 27. et n. 14. et plures contrarium sentiant.

UVA.BHSC

Semper quoties delegatus exequit litteras Pontificias, et aliquis
comparet legitimus contradictor de jure suo dicens, vel sit
aliquis possessor benefitij, aut aliter subintratione, audiendus
est in via ordinaria, nisi contra istum 3.um aut intrusum
commissio executoris propria manu Sanctissimi sit subscripta, nam tunc recte procedit executor Salgado de Re-
tentione bullarum 2.a p. c. 34. ex n. 50. cum plurib. seq.
eo ipso q. Senatus litteras Apostolicas directas alij iudici tribuit
ordinatio pang ordinarius non procedit ut delegatus, sed ordina-
rius. Salgado 2.a p. c. 34. n. 19. et tamen contra hanc vnam opinionem

Si sit dubium an terminus triginta dierum in contentione
sit lapsus, potest Cancellarius facere hanc declarationem
firmando Curias super hac nouam contentionem, vel facilius
per viam supplicationis et alternati, tanquam incidens
dependens et annexum ad 1.a contentionem decet Cortiada de
contentione decis. 17. n. 58. ubi probat, et n. seq. quod Can-
cellarius excusatur a residentia, et huiusmodi distributione.

A sententia contentionis, nec appellatio, nec recursus ad-
mittit. Cortiada decis. 12. n. 42. Mathen. de Reg. tho.
2. . sed si aliqua nullitas probabilis sit
scilicet debita seruatam formam conuenij, vel quod Cancella-
rius post 30. dies declarauit, vel quod tertius fuerit electus
in locum Cancellarij non legitime impedit Cortiada de-
cis. 12. n. 71. et sequent. declarat contentionem non
procedere nouam contentionem firmari potest Cancer. p. 3. Vari.
cap. 10. n. 24. in fine. Cortiada decis. 12. n. 77. in qua disputa-
tissime agit quando nouam contentionem possit firmari, quan-
do non. et casu in quo non procedit contentio solet Cancella-
rius ex officio absque partis oppositione illam repellere decla-
rando contentionem non procedere Cortiada decis. 12. n. 115.
Tacita declaratio in fauorem celeris solapsus trium 30. dierum
non impedit quo minus alij de quorum interesse agitur
si inuenerint vnica citati possint denuo contentionem firmare
Cortiada decis. 17. n. 55. in Cataluña tiene el Cancellar
mil y ducientas libras de salario. d.a decis. n. fin. en fine el
nombramiento dicho.
de casibus in quibus Curia ecclesiastica potest procedere per cen-
suras contra Curiam secularem Cortiada decis. 24. per tota

quando legitimus contradictor interponit effectum vicariatus, vel et subintrat ordinaria

limitatio.

quando tenetur ordinari litteras.

Si sit dubium an contentionem an terminus 30 dierum sit lapsus.

Cancellarius excusatur a residentia.

non admittit appellatio aut recursus sed potest aliquis nouam firmare contentio

Cancer. in Praxi criminali c. 26. n. 7. vbi limitat dictum quod dicta

obstat quod termini cum declarata impune celeri

salario en Cataluña

quando potest procedere per censuras.

UVA.BHSC

forme adpetendi fidem expiratione.

forme adpetendi a Cancellario fidem expirationis contentionis de legitimo termino addicit a Corte de Leis. 26 n. 124.

prorogatio tri in admittendis petitiones.

Notarius Catalonie elegit fol. 30 dicit et ipsorum non admittunt suplicationes, nec ullo gubernatores nec providet Cancellarius, nisi dum suplicationes prorogationis ultimi magnis sortis de Leis. 21. n. 33 et 34. nemo quid stat observet.

expedire de ecclesiis non se despachan por menos de 50

Para conocer conforme de ecclesias es menester q. sea la cantidad de 50 segun se llama &c

y si se hallare en la Curia Romana hi papa fuere bonifacio sobre qua condicion conferendo se pague lo mas falta que al rico 50.

Excommunicatio Canonis Si quis suadente diabolo 17. q. 4. e reservata Summo Pontifici, sed aliquibus casibus potest ab ea absolvere episcopus, veluti si infirmi ingressi, vel dit papper percussit, qui sui manibus suspirare potest, et si pueros mendicare, vel qui mulierem, vel familiam relinquere et nec unde se alere habent. Vide suares de Censuris ult. de 8 Canone agit quilechius gaspar

et Diangum

quis dochinus qui secutus in persona

qui percussit clericum cum magna sanguinis effusione cum vinculo sui publicam paniteriam scribat audendi mistam, orationem dominicam vel modum in Capella relinquere publice cons, nec galeno et infeci praesum, q. delictum fuit tempore D.ni Eltore, qui cum Otherio absolvit et ego credo ipse habuit, q. extra territorium non potest excommunicare, q. nec absolvere ... [illegible] ... nisi ... [illegible] ... Canonis

Hipiny

D. Joannes Gutierrez Canonicus Doctoralis celeberrimae Cathedralis Ecclesiae Civitatensis scripsit Praxim Criminalem Civilem et Canonicam cum diversis quaestionibus criminalibus.

et agit de Blasphemis et quest. 129 de Injuriante alterum calore vinculi vel mitius punit et refert c. diversum de poenitentia dist. 1. quid quid calore vinculi vel ipse in primis ratione, quam perseverantia exponunt publicum carnium [illegible] et [illegible] nubilus, vel an clericus teneat paenitentiam de cantare et clerum in q. ordo clericalis manifestat, et quanto dicta in ut solent et bona tanto in ut impunit et sacerdotibus q. 135. n. 16 et 17.

UVA.BHSC

Notorius clericis percussor c̄ vitandus. Sed si percussio ñ probet
de iure, sed per vehementem opinionem populi nemine contra
dicente. etiam hæc omnia induxit pœnitia percussionis adhuc
ut vitet. Genuensis in practicabili q. 684 fol. 657. sed
Gasp. Hurtado de excom. dif. 3. n. 8. et Prous episcopus Regul
tho. l. rec. 238 n. 5. indigen sento declaratione q. aliqua
tergiversatione celari posset.

Clericus falsum testimonium ferens coram judice laico neque
ab eo punitur, licet aliqui dicant quod extraordinarie, et ex
men bona poterit Ecclesia ei abso de falsitate ad repellendam
fidem sicut si deberet formari novus processus, nam tunc ñ
potest, q. infamia irrogatur clerico. Marta de jurisdict.
p. 4 c. 128 usq. ad n. 24 f. 220.

Si laicus falsum deposuerit coram ecclesiastico potest ab eo
punirii in persona et expugnari, et si falsitas è notoria ea actio
curiæ, ut f. consulus vel comitis quod ecclesiasticus laico in
hibere Socin. consil. 237 vol. 2. ubi post preventionem potest
excomunicare laicum negotiandat, et clericis dicta declinar
prevente per citationem, et post papæ vinculationem abcedesi
fio ñ mandat impuni personam de laico. Planta de casu
n. 31 et 32. fol. mihi 311. ubi affert post parm 128. et n. 27 f. 4 vel contra farinacius in praxi crimi-
impunitas a scholari potest ecclesiastici pœna canonica
plenius.

De absolutione affirmamento v. Planta p. 2. c. 9. ubi agit
quod crimina periury è mixti fori, et etiam in foro fori
sentialiæ deponunt, in foro contentiosi depositio, et amotio
à beneficiis v. c. 9. f. n. 27. fol. 126.

Executio legati ad pias causas, nullo alio nominato exe
cutore ad episcopum spectat, licet testator prohibuerit
per episcopum exequi, sed in legatis profanis laicus non
contenit laicum coram ejusdem. Hæc è verum quod sede
vacante Capitulum sit hujusmodi reliquorum executor
ex quo è obviandum necessary adquam succedit Capitul
nam hoc ñ è jure expressum in Capitulis, ei ñ aliter
dum sit æquis gloria in clem. 1. de Rescript. in verbo Capitulo
v. in contrario. ubi quod Capitulum sede vacante ñ insistat
q. facit episcopus Mta tit. 2. c. 10 ex n. 1 ad 7.

Quidam clericus Monensis petit à me ut litteras testimonialis
dari ei, fidem faciens quod licet qi deposuerit pallea
hoc ignorat excepta illius, et potuerit celebrare sine dispensatione
reg. scandalo. Barbosa de jure eccles.
Universi. lib. 1. cap. 33. n. 136 ait corpore vitiatum
scilicet, qui digito carent, qui perquisiti è ad consecrationem
sicuti pallens, aut mancus, ñ liberos ordinari, et ita agit, quæ

sed farinacius in praxi criminali tractatu de delicto 157. n. 31 et 32 in mutatione 6. n. 55. et 56

capitulum sede vacante ñ insistat.

UVA.BHSC

vitia arcant ab ordinum susceptione, idem dicit de potestate
episcopi p. 2. allegat 42. a n. 13. et 2. alleg. n. 57 dispensa
tionem cum consanguineis carne vitiatis et eorumque filiis
ratione gravis utilitatis fieri debere, et ad omnes
Pontifices spectare, episcopus potest in levibus vitiis, qualia
sunt episcopi considerationi remissa, etiam respectu regula
rium vi auctoritatis ad superiores regulares hic facilis et
alij contrarij sentiant ibi ex n. 57 ad 62. fin.
Circa membra an digitus sit membrum, et resolvit quod
non, et n. comprehendit in bulla Gregorij 14 contra ge
nantes homicidia et mutilantes vitas celestiam sicut
auriculas, sive cartilagines grossis auro ressere, et
de digito S. exod. idem de digitis pedis. ubi inter membra
et digitum ponit particulam vel. Riccius in praxi aurea
resol. 67. et digitum ne andabitur membrum inter
Ecclesiam quaedam jurisdictione vide Riccius resol. 66.
Patrimonium Clerici ad cuius titulum fuit quis ad sacros
ordines promotus non potest capi in executionem obligatio
nis alicui ad restituendas quantitatis expensas adhibita
condemnatus, etiam si nihil aliud possideat, quia insaliena
bilis interdicta a decreto Concilij t. 2. sess. 21. de reform.
l. Congregatio Concilij sub die 5. februarii 1604. Barbosa
in Ecclesiastici Officij lib. 1. cap. 33. n. 160.
Qui post votum continentiae simplex contrahit matrimo
nium tenetur debitum reddere sed non potest Vallensis in
Practicis lib. 4. tit. 6 Quidenius, vel voventes matrimo
nium contrahere possit n. 2.
Cartus a capitulum remisse amittere dimissoriis nisi ad bonis
cia ordinata, qualia sunt ex dicat Riccius in praxi aurea re
solutione 98. petitus ubi citat Garz. et dicit videl ordinatus, qui
cum non sit ordinatus ad ordinatus prima tonsura a praecedente
ad beneficium, et ridicit ordinatus si cui alicuius voluit resignare
beneficium requiritur certum ordinum Riccius resol. 98.
Episcopus potest dispensare ad petendum debitum cum conjuge
cui debitum petitione a interdictum, ratione affinitatis contractae cum
altero conjuge, licet aliqui sentiant dispensationem solum esse
Pontificis Quae consuetudinis praescriptae, quae Jurisdictionem
habet Cap. cum contingat de foro compet. licet affinitas con
tracta tantum matrimonio consumato, et licet hic potestas
originem duxerit ex necessitate medendi periculo conjugis in
continentis, tam ex potestate ex consuetudine praescripta contenit
absolute Episcopi dicit Pater Sanchez lib. 8. de matrimonio

l. Patrimonium vide praxis.

UVA.BHSC

disp. 12. ex n. 20.
etiam eadem disputatione agit an possit episcopus dispensare
ad petendum debitum cum coniuge, qui votum castitatis ex-
tra matrimonium emit. et putat, sicut alij sentiunt con-
trarium, namliet attento jure hac dispensatio fit Sedis
Pontificis ut consuetudine, quae jus dispensandi posset. 2. cum
continuat decors comet. Attentum e hanc dispensationem
episcoporum esse. Sed an hac extendendum ad sacrilegi
dicat. vide ibi n. 6. et ad dispensandum in petitione debiti
cum eo qui post votum castitatis contraxit matrimonium
non consumavit. Quae pendet ex alia quaestione an teneat
ingredi religionem, secundum affirmativam potest episcopus
dispensare, bene 2. negativam quod sequitur Sanchez
lib. 9. disp. 34. n. 8. dicit hic Sanchez lib. 8. disp. 12 con. l.
ad 6. Videne necesse recurrere ad habentes privilegium
Pontificium, q. adhuc ante Papa potest episcopus nullum
illi ibi n. 7. Sed hac dispensatio in voto solum ad petendum
debitum, q. necessitas matrimonii initi nihil aliud postulat
nec consequendo aliud obtinet. Quare non obstante dispen-
satione hac formiando sacrilegium egit, et transeundo ad
aliud matrimonium, q. ad ch. affectus non potest episcopus dis-
pensare quare 2. contracto matrimonio 2. ingredi dis-
pensatione. ibi. n. 9. disp. 12 lib. 8.

Nulla dubium e an cognatio spiritualis huic veniens
matrimonio impedat debiti petitionem, sed dispensatio magis
potest episcopus dispensare Sanchez lib. 8. disp. 12. ex n. 15.
Impedimentum per bullam, illi publicum possunt commutari aliis votis
castitatis et religionis, disp. 15 petitio. Quod Religiosi
societatis Jesu, et mendicantes et eremitae possunt dispensare
ad petendum debitum et alij Religiosi mendicantes V.
lib. 8. disp. 17.

Barbosa de potestate episcopi p. 2. allegatione 35. n. 1. potest
episcopus dispensare in impedimentis dirimentibus p. 2. impe-
dimentum e occultum, et matrimonium celebratum publicum
si bona fide fuerit contractum, alias cenet reservatum
summo Pontifici an 1. usq. ad 4. clam quando ur-
gentissima necessitas postulaverit apte matrimonium
in impedimentis impedientibus dispensare, per se enim
habere tantum facultatem a Summo Pontifice. et
Sanchez lib. 2. disp. 40. n. 7. asserit posse episcopum in foro
conscientiae dispensare. vide ibi. n. 8. fol. mihi.

UVA.BHSC

Praxis Collectoris Apostolici Hispaniarum in duas partes divisa, authore Ludovico a Valle de Briñuelle M.V.D. Protonotario Apostolico. Romae Genuae, apud Josephum Pauzum 1638 dicata Cardinali Francisco Barberino. Praxis D. Gor.mo Allegatione.

Ultra salaria pretendunt nonnulla capitula ecclesiarum Hispaniarum eleemosynam pro quarto fructuum illae vacante. Id nihil refert dispositioni et bonae fidei Collectoris, quis ad ejus notitiam solent capitula deducere requisita urgentia, quibus impetratis expeditio per Cameram peragitur, mar. Lil. aliquam honestam eleemosynam sibi d.t. a Valle p.e V. c. 1. n. 7.

Donationes legatae et testamenta rerum Pontificalium sunt nullae et nullae. et quaet res sacras tantum et Deo dicatas esse Pontificale, in vera eaque sunt promiscui usus. Item a Valle l. p.e c. 11. n. 1. Sixtus V. alia constitutione 15 Maii 1587 dicit quod Collector Generalis ratione deputatis sibi pecuniae, et declaret, quae ex reg. et bonis servitio et cultui divino vere destinata, ac dicata sint. et etiam quod episcopi cum regalia investitiones Cappellanorum seu beneficiorum Sylvarum tenent Capitulis, et disposuerunt huiusmodi solutionem ad dispositionem impetrantis Camerae, et ordinat. q. intra unum aut ad summum duos annos alias aliquot pecuniae exigimus et d.t. tempore Fructus Capitula debent exigere, alias dispositio cessat. refert d.t. a Valle m.d. par. p. 1. c. 11. in fin.

Inter vivos bene potest donare Pontifex, sed si donatio non fuerit effectuata in vita donantis nihil operatur, nisi fiat non potest testari, ita nec donare causa mortis. et ut valeat debet irrevocabiliter acquiri jus donatario et q. n. appareat dolus, et si praelati dotis ecclesiae profanis, vel in suorum consanguineorum, id fieri non possunt cha. 12. quod de quest. ultra eius cognitam sustentationem. c. sint manifesta et Sixtus 1264. 1. et equidem 22. q. 2. et si. adhuc contributa mutuamentis Concil. Trid. Sess. 25. c. 1. de reform. nisi consanguinei sint pauperes, fiat quin praelati possint consanguineis possunt quorum eleemosyna eleagiri sive sanctitatis bida quib. quantitas aliis piis operibus nisi constet infraudem Camerae quibus. et quod dispositio pietatis rum aegrotantibus vendebit de qua fu et in magna quantitate

hinc probat Rebuff. de Primogeniis lib. 2. c. 10. n. 18.
in hac materia fuit decisum Bulla July 3. et Sixti 5. an
nexa tridentino de valida in Pari collat. f. 4. eg.
pertinen.

Sanchez lib. 2. de matrim. disp. 40. n. 7. asserit posse episcopum in foro conscientiae dispensare cum illo qui mente deduxit ad contrahendum et invenit hoc impedimentum dirimens, cum manifestabit esset illi causa gravis infamiae, etiam parata dare omnia adimplere, et in eventu infamiae evidenti, vel suspicione gravis delicti sed hoc non probat a Gutierrez de matrimonio cap. 4. n. 11. quare videtur quod secretius possit consentaneus, cum in confessione detegitur aliquid impedimentum dirimens etiam si possit abstinere a nuptiis ad vitandam suspicionem alicujus criminis, vel infamiae consulere ut faminam, vel dempsus votum castitatis ad mensem, deinde dicat consanguineis de voto castitatis quibus illique a conjugalis mandatum esse, ut abstineat a matrimonio, donec obtineat dispensatio a sede Apostolica, caveat tamen ne dicat votum esse ad tempus, ne circumstantes asserant sufficere dispensationem episcopi Barbosa de potestate episcopi p. 2. alleg. 36. n. 5. et 6. impugnat alleg. 37. inequitur dispensationis materiae.

An dubio an res egeat dispensatione potest episcopus declarare illam non esse necessariam, vel ad cautelam dispensare, et si sint duae opiniones probabiles, potest celebrari matrimonium sine dispensatione 2. vel minus probabilem dicit Barbosa d. allegat. 36. n. 18. et sic agit quando dubium consistit in facto res omnino dubia, presumpto in libertate adpertinen dum, si sit presumptio ad cautelam requirit dispensatio episcopi n. 19.

Quando licet dispensare episcopus cum minoribus nepotibus legitimam aetatem ad matrimonium dispensare 1. dicit propinquam aetatem, et dubium an malitia suplent aetatem Sanchez lib. 7. disp. 104. n. 12. sed cum canon c. 1. de desponsat. impuberum et cum Pontifex dispensabiliter sibi non reservet tantum ipsi in illam episcopis contulerit, dicit Barbosa plurimi relati p. 2. allegat. 33. n. 17. idem d. alleg. 36. n. 4. n.

Rebuffus episcopus dispensare in nuptiis solemnibus agit late Barbosa l. c. 2. p. alleg. 37. et n. 9. ait posse episcopum

UVA.BHSC

dispensare cum eo qui post votum simplex castitatis matrimonium ratum contraxerit ad effectum ut possit petere debitum
ibidem n. 9. Item ut possit petere debitum illa conjux qui post
matrimonium consumatum fecit votum castitatis sine alterius
conjugis consensu. n. 10. Item si post matrimonium conjuges
mutuo consensu faciunt votum castitatis, et dabor periculum
incontinentiae, et sit difficilis aditus ad hominum Pontificem
potest Episcopus dispensare n. 11. Item ut mas thuscus petat
debitum ab uxore sua eidem facta affine per matrimonium communis tenent posse semper episcopum dispensare n. 12. Item
in voto castitatis non perpetuo, sed ad tempus, veluti ad annos
vel decennium inquit potest episcopus dispensare, veluti in cas
to voto castitatis, veluti de non committendo adulterium
nisi votum fuerit factum ad centum, vel 80 annos non
regulat perpetuum. n. 15.
Dispensatio è quid odiosum, et stricte intelligenda Barbosa l. 2.
allegat. 33 n. 7. episcopus non potest dispensare in his quae per
Canones, et ius commune statuta aut condita sunt, et hoc agit d.
allegat. 33. etiam valide in suis constitutionibus posset dispensare
aliquo casu agit tota allegat. 34. l. 1. c. 2. etiam in votis
solemnibus allegat. 37.
De conferis prelatis abbatibus et Academiarum agit Mendo
lib. 1. de Hierarchia q. 8. §. A. et ibi n. 184. dicit posse
abbatia ecclesiastica praerogativa et consuetudine indulta potest
tatem ferendi censuras. Glossa verbo consuetudine in c.
Romana 5. de sententia excommunicat. in 6.
Index conservator non potest eligi prelatus regularis Mendo
de Hierarchia lib. 1. q. 19. n. 460.
An in magistratibus Academiae det merum imperium
Mendo q. 29. per total. an studia Academiarum sint
ordinaria indeleg. q. 20. vel dicit esse ordinaria.
De libris et commentariis haereticorum et illis qui in aequa
tione pertinent. Mendo lib. 2. q. 16. per total.

UVA.BHSC

los delitos, que conocen el Clerigo, que carece de algunos
delos requisitos del Concilio de Trento in ministro
Bonacina 2. leg. disp. 20. q. 2. punc. 1. §. 4. n. 29. f. 23.
tract. 1. res. 48. §. notandum. fol. 23. Diana in summa
verbo crimen.

el Blasfemo castigado sufficientemente por Juez seglar
puede ser examinado otra vez por los inquisidores, que
si fue plenamente examinado por Juez eclesiastico
no puede ser buelto à examinar por los Inquisidores
Sosa aphoris. l. 1. c. 29. n. 24. q. 4. tract. 7. resol. 8.
cit. a. §. nota hasta el fin. Diana in summa verbo in
quisidores, aqui delito se extiende la Jurisdicion n. 65
Inquis. fol. 4. q.

Exhumacion de difuntos

Bovadilla in Politica tho. 2. lib. 3. c. 15. n. 93. ait Judicem secu-
larem posse in casu consulto episcopo exhumare corpus defuncti cuius
vel constet de corpore delicti, vel judicem ecclesiasticum posse
hanc licentiam concedere, nemo enim cuiquam exhumandi licentiam
potest concedere, nisi cuiquam eam habeat et in-
Sente Emmanuel Thomado in decis. lib. 3. de episcopis lib.
Olivi pontifi. tho. 2. decis. 131. n. 6. et 7. respondent fuit
et Sider. Lacius hec facere ab quibus licentia episcopi fiunt
immunitatem, et potest excommunicari, quia non in ecclesia
potest exercere jurisdictionem. c. decet de immunit. eccles. in 6.
Regimentum irregular. inf. 8. q. 1. eadem incurrendam ne
divisit quod actus quisque se ecclesia proxima directa in ma-
terna, sed mediatam non causa remota. Genuensis in Pure
tom. sed mediatam non causa remota. Genuensis in Pure
c. 42. n. 20. et si judex sent. excom. in 6. Diana
Pontifi. q. tract. 1. miscel. resol. 64. fol. 204.

Vicarius cuiusdam episcopi, cui delegata a matrimoniales
causas mandavit commissarius particularem a Roma
disposito, quod ant. fuit commissarius particularem a Roma
no Pont. inventam in inquisitione notitiae delicato utique
tam suam in fabricam cum consortes affirmative respondet
Hermosinus de Regnis in mon. Ecc. concient. vol. 2. part. 5.
resp. 148. ex glossa vic. temporal. 26. q. 7. glossa in. Clerom
33. q. 2. Zerola in praxi f. 1. verbo poenitentia q. 2. ait tam
ipsa causa pertinet episcopum, multo magis pertinet ipsos
Valero in affectibus strictis fori ver. di
Diana f. 9. tract. 9. miscellan. resol. 11.

Vide Navarrum praelo Ben. in Sacrat. confess. c. 23. n. 2. in fine.

Vide Navarrum praelo Ben. in Sacrat. confess. c. 23. n. 2. in fine.

Ex eo casu me medicum Sacrilegum Gonzalez para la de Alicante, le comunicaron en Sepulcro en la fabrica en 23. de Nomb. 1. Regimen. Ecc. Concient. vol. 2. part. 5. Barbosa de Jure allegat. 50. n. 278. Pirhing Cons. Canon. de sepult. lib. 3. cap. 5. n. 25. et 29.

Diana Diciembre 2. decis. 155. f. 221. Decum. de Jure Ecclesiastico f. 23.

Pueblos Tuvo el caso de Roma, sobre Gonzalez de Alicante, fol. 25. Diana Diciembre 2. decis. 155. f. 221. Decum. de Jure Ecclesiastico f. 23.

UVA.BHSC

ait: etq. quia Panormitanus è in contrarium in aliquibus
affirmative sentit adhuc. idem agitur
Uxorem simul cum marito habere alterius in baptismate
suscipere nulla authoritate repugnat arbitrium can. quod
autem 30. q. 4. sed disputatur tq. taliqueri. Alij peccatum
veniale existimant, alij nullum peccatum sed minus
decens. Bianca p. q. tract. 7. miscellaneus resol. 51. ubi
aliqua curiosa.
Etsi in brevi concessionis Oratorij assignet diocesis, potest
in alio co privilegiatus vti q. est privilegium personale
et q. perseveat causa, et P. Thomas Tamburinus in
operando de Sacrificio Missae lib. 1. c. 39. 4 n. 2. asserit quod
verbum Diocesis non apponitur restrictive sed tantum demonstrative
sed solum demonstrative intuitu sensuum. Ubi qui nunc
e Diaecesis. Vt Bianca p. q. tractat. 5. ~~resol. 6. n. 6~~
n. 6 privatis resol. 7. pag. 4. Et Ambrosius, qui aliter
Vbi et quae scribit Epure celebrandi lib. 1. c. 8. n. 16 et hanc
omnino ut regulam consuli facultatem celebrandi in domo
Illustrissimi de la Cassa, qui habebat in brevi Cuitulcat
Diaecesis Valentin. cum esset in Civitate Alicantis, et si Re-
solutio abinde citatus contrarium sentiat.
Urna nominis in vitrea Dispensationes Sanchez de matri-
monio lib. 8. disp. 21. a n. 37. in qua disp. plures quae-
stiones circa hanc materiam explicat.
An liceat sit procurare, et obtinere beneficium animo
resignandi illud vt Bianca p. q. tract. 7. miscellaneus resol.
~~51.~~ 52.
Antonius Coverius in Summa Bullarij titul. de Oratoriis
privatis n. 3. ait ut oratorium dicat decenter ornatum
ut episcopus possit dare licentiam celebrandi necessarium esse
ut in rubricis Missalis Romani explicant, puta ut Orato-
rium habeat altare lapideum, vel saltem terreum, aut
ligneum, quod suas ordines remotiores partes, de modo
superiorem planam tantae longitudinis, et latitudinis lapidem
habeat ab episcopo consecratum, ut capere possit totam calicis
et patenam cum hostia. Quod altare operiendum erit tribus
mappis sentibalis mundis ac Bringeriis, vel alia faciente
potestatem ~~tum~~ benedictis, superiori mappa saltem oblongae per
tingente usq. ad terram, duabus alis brevioribus, vel una duas

UVA-BHSC

cata, ut hic in rubrica, et in cap. per negligentiam de
consecratione distinct. 2. Pallii quoque ornandum erit
altare coloris quod fieri potest ~~de~~ diversis, vel saltem con-
venientis rubi, et ideo consulit Sacrificarum Capellanis
ut deneganda licentiam celebrandi in domo privata, nisi
pro firmamento altaris adesset admirandum pallium,
quod quatuor visibiles ecclesiae colores contineret, namque
tria ejusdem coloris indicant locus decent binatus. Debet habere
super medio altaris crucem, et candelabra saltem duo
hinc, et inde, cum latere, ac ad crucis pedem tabellam
sanctorum, et in cornu epistolae corporale superponendum mica
li, parvam campanulam, duas ampullas vitreas cum
manutergio mundo in fiscella, seu in parva mensa,
missale, calicem aureum, vel argenteum, aut saltem
cupam argenteam intus inauratam, patenam triaura
tam a Episcopo consecratam, Purificatorium mundum,
~~corporale lineum~~ parvam pallam lineam et mundam
corporale lineum et mundum benedictum, velum seri-
cum, et Bursas sericas coloris paramentorum, amictum
cum cruce in medio, et cordulis sufficientibus ad ma
nipulum, Alba linea, et munda, cingulum, ma
nipulum, Stolam, Planetam non laceram. a Episcopo
vel alio potestatem habente benedicta. Hae Novi-
tius ad episcopum attente considerent et exequent, cum
designant et approbant oratoria ex mandato Pontificis
Bianchi in hac gradi aliquos ostiatim praefiscis. Bian
chi vesc. mon. p. 9. tract. 1. de oratoriis privatis resol. 11.
Alcuinus
Alphonsus de Leon Clericus Regularis scripsit tractatum
de Capellanis
Antonius de Leon praepositorum de Chocolate.
Caesar Carena tractatum de Sto Officio Inquisitionis
Didacus de Marbona de annualibus sacris. et scripsit
tractatum de aetate adoptandi summus a Sto rege.
Didacus Trasmiera de Polygamia
Franciscus Salernus Panormi Vicarius Generalis lib. con
silium
Joannes Baptista Charlonus controversiarum. Judicium

Joannes Henricus Larrea in Petra. Immunitate eccles.
pro episcopo Algaren.
Julius Caesar Borrea in responso pro immunitate eccles.
contra Segnam pro episcopo Consentino
Martinus Bonfernus Sacrae. de Conscientia
Nicolaus Fernandez de Castro de Religiosis militibus
ordinis Portugal concordata.
Sebastianus Salelles Soc. Jesu de Consultore S. Off.
Stephanus Spirola in opusculo de Libro Deuteronomii
ordinis
Ubertinus Janeredus de matrimonio
Zacharias Pasqualigius decis. moral.
Julius Clerius Scotus ordine de jure bend. gram.
In Saxonia saltantes in ecclesia S. Magni in poenam
ut creditur pertotum annum sine cibo et somnolentiam
tarunt refert Barbosa de offo et pot. Parochi p. 2.
c. 13. n. 26. cum aliis quos citat Vr. eos. Hieronymus
Nidos libros 4. citat.
Si secularis Magistratus artifices in die festo cum
debita licentia laborantes punit, licebit ordinario
eundem Magistratum excommunicatum declarare
refert cum pluribus Barbosa de offo et pot. Parochi
p. 2. c. 16. n. 10. ubi late agit de festorum observatione.
De prima de rigore juris debent prohibi a meretriciis et
histrionibus ex acquisitis propria ministerio, nam licet
illi facerent in adquirendo non tenetur retinere
Bruttus l. A. §. de monetis sed quod meretricis §. de con
dict. ob. turp. causam docet cum pluribus Barbosa de
offo et pot. Parochi p. 3. c. 28. §. 1. n. 32 et alii dicit
quod Sot. lib. 9 de just. q. 4. art. 2. vr. ad 2. dicit q.
nullibi praecipit hac ultima
Mendicantes non possunt transferre monasterium de loco ad
alium sine licentia capituli, et hac de causa excommunicantur
dominus monachos Franciscos et in Italia quia decisum
nullam vim habuisse Pater Dominicus Bonifacius Larrea

decis. Granatens. tho 2. decis. 97. pertinent ubi duo
ad hanc materiam concernentia exponit docte. et circa
exemptionem regularium.
episcopus non potest regulares examinare, nisi in casibus
exceptis in Concilio Tridentino Thomas Sanchez lib.
7. de matrim. disp. 33. n. 22. Lorca ibid. n. 8.
Dispensationes et alia, quæ peculiaria sunt Pontificis
tamen ordinario Regul. exhibenda, si ab hoc cognos-
cere an aliquid obstet ne exequi possint, et prout
iter agendum, rescripta Pontificis a diœcesano exa-
minanda, ut eius interventu executionem consequ.
probarunt Sacræ Congregationis Cardinalium decisa
7. p. c. 7. n. 102. Lorca d. decis. 97. n. 17. Thom 2.
circa Iudicatum et visitationem Magistratum et
in ea observandum agit ex Ioannes tho. 2. de
eis. Granat. decis. 58. pertinent ubi plura antiquitus
politice et curiose resolut.
De revocationibus agit d. tho 2 decis. 8. hinc date
et cumse circa Iudicium hominum Domus Faulis ibid.
Romanus Pontifex nisi et mutare, seu alterare ultimas voluntates sine causa legatis de laicis, quod
relictum in centros pro usus commutare non potest. Na
episcopus potest commutare ex clement. quia contingit de
Religiosis domibus nuper eiusdem Romanum Pont.
Clem. 5. Barbos. de pot. episc. allegat. 73. n. 3. cum id re
mer. et hac regula ut in c. hinc causa interve-
nire, quam tamen non potest Episcopus sanctum sed
Capitulum delegatis ex Tridentino V. c. 5. 12. cap. 6. et
tollent. et de reg. dom. de Religiosis domibus et Trident.
c. 22. cap. 6. et sess. 25. cap. 4. Cornelius Petrus Mo
neiro de Commut. Ultim. voluntat. c. 39. 4. n. 200 et
quatuor sequ. et c. 39. 1. c. n. 322 usque ad n. 348.
et quæ c. 3. quæst. 3. c. n. 75 ad n. 82. et Ioan
Ioan. Sanz de Sacr. lib. 3. de commissariis cap. 14 ex n. 9
usq. ad 38. Aliunde quod ex hac causa potest solus episcopus

decis. modo trium
partente eius ca
nonicis hoc indulsit de
cis. mandat.

ne super de Sacrist. non
quod dictum.

UVA BHSC

Commutatio liti contrahendum sit, hæc d. c. 14. n. 11. sed
hæc commutatio fieri debet in ea causa cognitione vel Genuen
sem in prac. Eclesiast. Miscellanea 8 P. 14 cons. 256 et 215.
vel saltem C. Decens. Rudor. lib. 2. de jurisdict. infirm
adhibendo, vel Statutum divina Institutione 47. n. 3. et
A. Covarruvias in c. 3. de testam. n. 9. et regulat. lib.
3. c. 6. n. 7. versic. tertium. Sed melius adnotatum
casum Monta de Commutat. ultim. voluntat. cap. 3.
q. 4. pag. 81. ex n. 105. usq. ad n. 111. ubi dicit quod
ex ultimo, vel conservatione cultus divino, retinendi
Coetibus &c. lib. c. 3. 4. et 5. Decretorum. vel erogatio
hæreditatis cælestis, vel ut succurrat clericis pauperibus, cæli
ministris, aut ut filios litteratos vel ut Christianorum
saluti consulatur: vel alias faciendo sit commuta-
tio ultimæ voluntatis favore ejus causæ quæ maxima est,
sicut et favor dotis, nec non et alimentorum. Idem
Monta cap. 3. q. 11. ex n. 348. usq. ad n. 365
sed matrimonia ab ejusmodi res hæc diffinienda erit cum
casus generalis, neque admodum commutatio fa-
ciendæ, sed quando commutatio debet commutare
in alia ejus ipsius. Immo hæc etalia adducit Bon
Journ. fol. Castillo Stimaport Christianin. controvers.
lib. 3. de alimentis c. 3. ex n. 27.
Alimentorum causa quia et favorabilis dicitur inde et
notant Joannes Garua de nobilitate glossa 1. n. 36
fol. 32. tendendi filiationis famam solam con-
seri legitimam probationem et nobilitatem alimento-
rum quis obtinet Castillo d. c. 3. n. 26.
Causa alimentorum q. de ea petenda sunt pauperi, et alim
de non habenti equum fit dictum et favorabilis. Inde est
Summaria, et de plano et Summarie tractanda l. 54.
Sive pauper de liter. agnosc. Inde dicunt, quia non requiri
libellum, nec litis contestationem, et dilationes breviores
concedendas et leviores probationes sufficiunt Gratian. tom. 3.
cap. 562 n. 22. sed hæc limitari solent quod alimenta
fuerint antea non petita. Procedunt etiam quando
petens pauper, et alunda non habens. Castillo nec fuerit
esse lites contestationem atque libellum. Quando agit.

UVA BHSC

de alimentis lite pendente consequenter denegandis
principalis terminat pro negativa plenę sed dissentit
sententiam et imperfecte obtinet. Secus si in perpetuum
petant. Lax Castillo d. lib. 8. de alimentis cap. 4. per
totum.
de Capacitate fratrum minorum quando possint ad
quarta quando non. Lax Castillo d. lib. 8. cap. 5.
ex n. 5. et 8.
in alimentis compensatio fit locum dicem d. lib.
8. c. 67 n. 5.
Quando monachi et Religiosi possint esse testamen-
torum executores et quod regularis obedientiam eum
tria cap. abeqinque punire possunt. Vide Castillo d.
lib. 8. de alimentis cap. 7. ex n. 15. et n. 18. vide
Odhinc. Sem. Leis. Vellentis 20.
Si Pater filio mitenti mille relinquat sed si ratio-
nem ingredi quaerat filius ingredi quaerat, la
monasterium ingredi quaerat filius an quaerat la
ratione domus Castillo Quod. contrarius lib. 8. de
alimentis cap. 36. & 9. fortiori.
Legatum relictum alicui quatenus matrimonium
contrahat debet ut relinquat ingredi. d. c.
36. §. 8. n. 8.
Legatum quatenus verborum formula contentum
pro virginitate servanda et ut dari ingredientibus
religionem d. c. 36. §. 9. n. 20 infine et ibidem
n. 17. agit de legatum pro maritando mulierem
quod dari. videtur 2. n. sentit ubi dicit sanctis
lib. 7. de Matrimonij lib. 2. disp. 91 n. 54
Episcopus habet familiam armatam Paulus Piscus
in Praxi episcopali 2. p. cap. 3. n. 4. actual. 1. n. 4.
De Canonicis qui ordinem suspendit armarum non
sumpsiserunt vide Pisc. p. 2. c. 3. art. 2. n. 8. et de ordine
ne ob suppressionem Canonicatus dicitur remissus ex consil.
sex Ca. cap. 15 de eorum Pisc. 8. actual. 2. n. 20.
S. Rituum Congregatio respondit de Canonicis associ-
bus Prelatis volentem audire missam in alia ecclesia
non tenetur pro interessentis, nec participare distribu-
tionem

UVA BHSC

bonis Piasec. l. 2. c. 3. art. 2 n. 11.

Non debent distribuiri Viaticum episcopi, beneficia Capitulis sede vacante, item n. 12. et 13. aliis autem fructus beneficiorum quantos Viarius M. absente Gregorio 13 respondit stabitum seu consuetudinem et ita distributiones n. 18 et ita Canonici monasterii episcopi n. 19.
Ecclesiae Compatellanae, quod sequi consueti, et qui per quadraginta annos eiusdem deservierunt tanquam verae domus Canonici semper pro sequentibus percipiebant ex distributionibus quotidianis, esse tolerandum Piasec. l. 2. artic. 2. n. 16

Circa visitationem V. Concilii Sess. 24. c. 12. de reform.
Ultra tres praesules Concilii Abbas Cassinensis habere sed cum licentia ordinarii ex causa rationabili c. inter quatuor de Clerici non resident. et c. un. eod. c. in 6. cum facultate non apparet aliunde derogatum Piasec. n. 20.

Circa concubinarios V. Concilii Sess. 25 c. 14 de reform. Clericos non solum monendos, sed solum censuris, qualiacumque etiam beneficia obtinentes cuiusmodi simplicia, vel personatus, vel canonicatus, debent censuram, et habitum clericalem scilicet talarem deferre, hoc enim monitionis beneficiorum et stallorum ut in bulla Pii S. die 5 Jan. 1589. refert a Piasec. in prom. 2. l. 2. c. 3. art. 2 n. 28.

D. Hieronym. de Castrucci de Virginitate ait, neque affectatis sordes, neque exquisitis addis Conveniunt.

Circa novos Canonicos V. Constitutionem Pii S. Dat. Romae anno 1571. 12 calend. Octobr. relat. a Piasec. l. 2. artic. 2. n. 32.

Legata relicta cultui 2. mentem testatoris dispensat, immutari enim nondebet voluntas testatoris, nisi per episcopum de consensu hydiepiscopi Piasec. n. 34. et fiat missarum numerum reducere potest episcopus ex iusta causa, ita anniversaria. n. 34. ex declaratione Congregationis Cardinal. Concilii.

Circa approbationem Miraculorum V. Piasec. in prom. l. 2. cap. 3. art 3. n. 7.

Non executores testamenti salarium habere debent pro executione late Bruno de Cibar. de rationibus cap. 27. n. 45.

Procuratores, redditus habent rationem, qui 46 § Procurator et 28 Procuratorum Cibar. de rationibus cap. 3. n. 16

UVA.BHSC

Circa commutationem, et an qui requirit confirmationem, ipsa excusetur, et de mortuario Vide Illmus de Luca de radicibus ex n. 39. cap. 9.

De expensis vulgo gelti de Justitia, ~~etiam~~ Vide Scaber de Iurisdictione cap. 26 postham. ar. 2. vulgo bacha quae consumuntur tempore absentiae mandantis de sumptibus quae consumuntur ex n. 36. ubi reddit quod Iudex non teneatur [illegible] Ar. Episcopus potest expedire litteras Apostolicas directas Vicario Generali. Vide contra Vi Pacium de Beneficiis parte 6. cap. 2. a. n. 19. Sayrus de matrim. lib. 3. lib. 8. disp. 57. n. 30. Barbosa tractat. cit. lib. 3. ~~cap~~ collegial. 54. n. 136.

De recusatione, et abrecusatione Iudicis delegatis ex extra de Officio Delegati de Iudicis in Iudicium q. 2. c. 1. n. ~~94~~ 94.

Potest appellari non solum a sententia, sed quamvis non fert, sed etiam a non sententia q. 2. eo quod Iudex non deferat, [illegible] quae potest appellari a [illegible] Iudicis non procedentis, q. 2. Inter ter. Iuridicus tamen Iudex cum loco et tempore requisitus facere, si non fecit, licet tempore Iustitiam, licet non respondeat, et ideo potest appellari a denegatione Iustitiae, n. 195. et c. 1. et Iudex requisitus de Iustitia, aut de expeditione, et ipse nihil respondet, aut [illegible] tenet dicitur Iustitiam denegare. n. 198. et en. sufficit, et in cap. 17. a. q. 2. Non sufficit omnia monita, aut requisitio Iudicis, vel ~~non~~ sit negligentia diversis vicibus, vel non sufficit triplex requisitio omnia contestata. et hoc ut appareat de fidelitate Iudicis et denegatione Iustitiae Vide Sanchez de [illegible] part. 17. amplia. 16 a n. 46. fol. 280. Salgado q. 2. cap. 1. n. 199. et ita appellationem [illegible] quantum declarationem Congregationis Concilii q. 2. c. 1. n. 247.

De executoribus executorum late agit q. 4. cap. 1. et [illegible] pro causa ad ulteriorem appellationem, et sententia decernendi [illegible] non permittit exequendum, sed diversis committat executionem sententiae, aut confirmatio gravamen [illegible] executor.

UVA.BHSC

p. tunc appellari nullatenus potest d. p. A. cap. 1. n. 91.
vel alios citat.

Resolutoria sententia non indiget executoriality, cum statim
executionem trahat, et Rodrig. Gail. practic. observat. lib. 1.
observ. 114 fol. mihi 88 n. 28 licet quod ab omnibus judi-
cibus sta observandum (et quod in omnibus Judicis Victori
executoriales indistincte decernunt) at hic tunc Victori
executoriales in Camera de negotio, et ex idemptitate
rationis idem observandum in quolibet actu et sententia
negativa. Contrarium tamen (licet Salgado) solet prac-
tari ubique, et executoriales dicti casus relaxentur
Victoriosa parte petente in ordine exequendi sententiam
sui et executorium conservandi, et compulsandi cap.
Salgado p. A. cap. 1. ex n. 98.

In disjunctionibus matrimonialibus si partes presentando
probantes ~~[illegible]~~ testes pecunia, et ipsi executori contrarius
constaret, non licet exequi commissionem, cum spes
convenientia oriantur. Salgado p. 2. c. 13. n. 15.

Quoi actus possunt celebrari extra diocesim vide Hieron.
Gonzalez in regula de mensis alterna glossa 62. a prin.
Salgado p. 2. c. 13. n. 32. cum seq.

Si in litis ad providendum de beneficio adest clausula voca-
ri vocandis, vel ut alegari cetera, tunc executor debet in
contradictorio judicio definitivam procedere, et partes judicij
assumere. Salgado ibidem n. 48.

Executor sicuti quibuslibet clausulis si comparent tertius
qui pretendit exhibitum teneat cum audire n. 64. et 65.
in collatione, electione etiam si procedit sui principia nata
retenta, hoc est extrajudicialiter, ad exequutionem, et posteri-
ori traditione potest devenire, et si in admittat appellationem quae solum potest habere vim effectus devolutivi in jus
persist. n. 187. et seq.

Circa electiones Dominalis, et Magistralis ordinis vide Nicolaum
Garcia de Beneficiis 5. p. cap. 8. n. 168. Salgado p. c. 13.
n. 228. et de appellatione ab electione quae competat ibi
Salgado n. 232. et circa has appellationes debent pecunias
habere et circa A. Mejorio de electione lib. 6. tit. non negotio
prodam juramento. Salgado p. 2. c. 13. n. 237.

UVA.BHSC

appellatio interposita ab interlocutoria de reddendo ratio
nem ab administratione rei, vel bonorum, concordat tenent
DD. Vernac. appellatione debet procedere in auth. de sac
rissimis episcopis §. nemo enim collat. 9. Salgado p.te 2. c. 11.
n. 5. sed an ad omnes administrationes clam rei publicae
extendatur, et si fuerint sentant quod non tamen Salgado
extendi asserit Salgado n. 12. Ergo sit faciendum
perquam per Calculatores rationes distinguantur, scilicet
quod pars quae alteram reliquerit petit ut calculatores
coram Judice producant, et quod pars debitrix duret in illa
quantitate debitum reliquatum, si repugnaverit mere
bunter ex eorum ipsorum si non et sequentes dicat appella
tionem deferendum erit. Limitatur in causis quas Salgado
gado p.te 2. cap. 6. n. 39. vide n. 43. ubi videtur
contrariam sentire.

de jure Patronatus Regio vide Salgado p.te 3. per totum cap. 5.
et hac patronatus Regium privilegio apostolico ad Regem
pertinere in episcopatibus et abbatiis et eorum dem p.
n. 233. et seq. et n. 142. et 143. reprehendit
dens. quod asserunt et dispensationem Regis hujusmodi
gendi et nominandi Prelatos habuisse non concessionis
quod sanctae Sedis Imperatori, ac Galliarum Regi concessa
fuerit.

Circa controversias omnes de procedentia inter regulares et
exponitur coepit cum conventus ad assistendum processionibus
Vide Salgado p.te 2. cap. 9. per totum
omnibus. n. 24. asserit, quod prelatus offerendi prius intelligi
secundo excusationis loco dicendo potest Judice adjuvi, et
circa alias quaestiones de procedentia Vide utrumque Laurum in
Sequens dictum n. 32. et alibi in tract.
de privilegiis n. 32. et Germanum Garcia
de nobilitate lib. 2. cap. 24. n. 20. et Germanum Garcia
de exemptis cap. 8. n. 5. 1.m. alleg.

Licet et postea ab eorum sententiis sunt paratam exceptio
nem petrequlari n. dabat appellatio suspensiva. Salgado p.te
3. cap. 3. n. 6.

Sententiae reformatio superadeque beneficio non facta relatione
alia exceptionem est nulla, etiam si mota proprio fuerit re
solvere solitum requirit ad eorum indagineam Salgado p.te
3. c. 3. n. 59. et 60. ubi late agit de exceptionibus quae possunt
reperiuntur excusationem alterorum Apostolicorum, et si debent remitti
ad ordinarium vide n. 67.

Cantor.

UVA BHSC

In notariis ordo et ordinem non servare. Salgado p.t. cap. 2. a. n. 107.

Non obstante inhibitione a Judice ad quem emanata in appellationibus inde ad ulteriora valet procedere. Salgado de Reg. protec. p.e 3. c. 4. n. 79.

Pauca dicuntur advocati, qui diuntoppone subrepti nis reclamum exaphiend, et quatenus Judex procedere in causa appellationis, alegin ita pro terminum et sine gravis appellationis; et hoc nullam facit vim Judicis n. Referendo Lata Salgado p.e 2. c. 2. n. 1. Sed angmanis ex re superveniente revocat. Idem n. 21. et n. 25. rejet vit quod rep.

Quem dies ad appellandum currunt Procuratori pro senti, et peridunt Juri Dni, licet verum sit quod ipse curator non est solvendo, Succurrit Dno per restitutionem in integrum, et hoc curgit, ubi notitia, vel quando Procurator fuit mero Salgado p.e c. 2. ca. n. 68.

Cautela e potest decum dies lapsos petere a Judice Prostationem gravaminis, et a denegatione petere appellare intra alios decem dies a tempore denegatione appellationis computandos. Salgado cum alis p.e 2. n. 71.

Si fuit ut appellatio fuit vera, et si reggirit notario in Scriptis ut appellatio fuit vera, et si reggirit notario ut illam appellationem in scriptis redigat cum alia sit in Scriptis appellare, alia, quod facto vera per alium redigatur in Scriptis. Idem p.e c. 2. n. 77.

Dies inhibitionis potest ex fatale, ing tendunt in facilissimum exitum appellationis cap. cum concurrunt de appellationibus Salgado de Reg. protec. p.e 3. c. 18. n. 43.

Et quem spectat cognitio an appellationis sit deserta? Facium de appellat. quest. 1. art. 1. per totum fol. 116. Si appellatio sit ad interlocutoria, vel an fuerit appellatum intra terminum, vel an appellatio sit nulla, deserta etc. quinder agit an adquem debeat conservare nulla sed ipsissimum congnit scaui ut per Divine, et quest. 11. art. 12. per totum. fol. 118. Salgado de Reg. protect. p.e 3. cap. 18. n. 67.

de deserto quis Judex cognoscat.

DD. duas casus distinguunt. Si appellans nunquam adiuit Judicem adquem, nec illum aut coram eo fecit, et ideo deserto cuiusdam et ex non erit transgressione, et si docuit litteras dimissorias Judicis a quo permittit appellationem et deserto. Et subsidium Juris fuit lapsus, et sic ipso de mandatum appellationis Judex adquem Pigro ex sententia permittit. Maurent cap. de appell. n. 189. Salgado Campanus de Reg. protec. p.e 3. cap. 18. n. 66. et cap. 70.

UVA.BHSC

Episcopi potest impedire seu Diocesis posse cognoscere
et Tribunalis tenere Barbosa de offic. et pot. episc. p. 3. alleg. 80 prima. Vicarius autem episcopi, nisi sit in
commissione episcopi non potest, vel nisi ex aliqua rationabili causa se abstinuerit cum de contra transgressum
visum fuerit Barbosa ubi supra n. 6.

Si episcopus habet amplam diœcesim, et vellet causas
cognoscere in loco multum remoto ab episcopi sede, et
partes petere causam committi in loco propinquo et
si hoc denegat potest appellare. Barbosa 3. alleg.
80 n. 5.

Practica solita episcopi, seu Vicarii Generalis in recipiendis
decretis, seu sententiis in causis, seu diœcesibus in
quibus ob multitudinem ordo Judiciarius servari
non potest, aut in expedit. Barbosa de potest. episc. p.
2. alleg. 40. n. 35. et n. 36 de inquisitoribus agit.

Quando fundator, vel statutum dicit, quod provisus
de Capellania sit Capellanus, vel Sacerdos requiritur
quod sit ante sacerdos cum dicit vel stat de natura
Barbosa de pot. episc. p. 2. alleg. 24. n. 39. et
quando debatur autem de substitut. quid sit habitus Quaeritur
de consuetudine Ao.

de sacerdotio ad Capellania

Prescriptio annalis quando currit contra medicum sa-
laria et labores intra annum repetere, quia finem 15
in rub. de prescript. de Sanctho. Ludovic. 46.

Quando testator in testamento omnia sua debita per
ipsis fore animo benignitas observato, debent solvi debita
prescripta et ita fuit judicatum R. D. in favorem Regis
Polit. contra heredem Dominicum Romae Regis Cancellarii
publicata per Guillermum Nicolaum Doctorem die 30
Martij 1588 pro t. Ludovic 46. n. 4. et si n. 12. dictum
quod in dubium cum bona fide prescriptum fuerit, non
quod in dubium cum bona fide prescriptum fuerit, non
non solvendum an sine bona fide triennio debito
fori prescriptum sit, et tunc solvendum e. g. ea quae infra
triennium debetur. Credendum testamentum omnia
et quibus ex doctrina Bellegi in speculo Principis.

UVA.BHSC

rub. 17. de metu executorum & Jur. n. 8. page
medium. cum plurimis aliis authoribus doct. Ciriac. proxime
Sed omnes vocabula relinquendi animo revelligit, quod
ad bonum publicum legatur, velut ex restitutione pontium, vel
Templorum, sicuti etiam rerum mancipes, aliis, nullam
habet speciem legati adeoque causa Bartolus dicit eadem Mornac.
lib. 3. c. 27. n. 19. fol. 410.
Legatum certi fundum adorum novita mensurium pro
modium Urbium magis mensurium convertit potest civitas
ulterius Bartolus d. c. 27. n. 54.
Ejusque in Jurato nonpotuit reducere minus & Cong. Card.
Consul. Vid. integrum mandatis de exhibet. minus. in
mensuramum 1615 Urbani 8. authoritate dispensabitur
civitate Barbosa lib. 3. c. 27. n. 66.
Res causa possunt alterius voluntati committi Barbosa
ibidem. n. 72.
Si in hereditate non fuerunt res quae redimenda et ipse
tamen solutione legatorum dari valeant legata. Barbosa
ibidem. n. 83.
Res mea legari potest minus alienandis dari augeatur
Mercis, creatur etiam in perpetuitate legatorum, an minus
dicat minorum numerus. Ubi ex quo in perpetuum
Rotae Romanae Monitorii quest. 180. pitterum fol. 222.
Legatum profanum tali anno, vel tempore licet non quam
in causa Sacram Monarchia, et quilibet Regulo
agere potest ut legata pia executioni mandentur Barbosa
loco cit. p. 3. c. 27. n. 105. et 106.
Legatum pro dotandis puellis potest dari quelle cum nupt.
Jesus p. stat in virginitate maritandis et p. c. dotandis
puellis potest dari, illique habet aliquam laetam, id non
Juxta eius conditionem, et nobilitatem. Barbosa 1615. n. 107.
et quando id non dicitur ibidem n. 108.
Ordinarius potest reprimere excessum executoris Romanae Curiae et
minus excedat executor potest quilibet resistere. Card. Salgado
de Salg. retent. p. 4. cap. 4. n. 9. cum plurib. seq. et quando
Subexecutor habet Commissionem datam ab authoritate ad exequendum
gratiam pensionis excedit fines suae Commissionis potest per
gravatus recurrere ad ordinarium ut eum ad mensuram

Vide Salgado de Executor. l. p. c. 10. n. 11.

Vide circa hoc c. pastoralis de offic. delegati, et Fuscum de Commend. Christiano lib. 1. c. 10 fol. 53. et 54.

UVA.BHSC

vexatione Salgado d. cap. 4. n. 21. et executoriq;
limites excedit, et mandatum prodit, tunc spoliare de
cetero, et privatio quibet. Salgado n. 22.
Plures tenent posse ordinarium, sive hujus executorum
excedentem formam Mandati, vel delegatum, et
interquam executorum inobedientem mandatis suis
ministris sui Salgado n. 26. Cui quidem ministrum
habitationem obtinet in delicto Salgado executore lege
rari à sua Commissione prout homicidium inhaere
facta ipsi ordinario, q. tunc ordinarius potest eum
incarcerare, et coercere. hæc et alia singularia affert
Salgado d. p. c. 4. cap. 4. per totum.
Quando super facto matrimonij inidit aliquis inidentis
coram secularibus, qui declarant n. esse contractum ma
trimonium inter illos, ut postea si coram Judice ecclesi
stico provocatur ad aliquo legitimatis, et effect exceptio re
Judicata coram secularibus obtenta Mascar. de probat.
controvers. tho. 5. c. 105. a n. 6. relata a Salgado de
Reg. protectient. bull. 1. p. c. 10 n. 136.
Quando executor bullarum sit iam facta, et hac causa
remotus remedium retentionis, certum reposito possessionis
omnium rerum executarum, et quomodo hoc reme
dium sit intentandum docet Salgado de retent. bullarum
p. 1. cap. 10 n. 89. 3. 111 cum seq. et n. 124. et 125
et 128 et 135.
Si contradictor sit possessor, et comparet post executionem
factam, ipsa possessio restituatur, posset quandoque q. com
parere, et possessionis restitutionem petere, quæ in primis et
ante omnia facienda est ab ipso Judice executore. Ut
cum immediate fuerit nulla vera definit cum integra
Salgado de retent. bullar. p. 1. c. 10. a n. 109.
Si legitimus contradictor comparet coram executore (aut
coram ordinario facta remissione) et vult executionem
impedire, et ipsam possessionem, q. repositus, sed alias iusti
tuis saltem colorati, tunc omnino audiendus est in
via ordinaria per ipsum ordinarium, maxime si ipse
habeant clausulam citatis citandis, seu clausulam

UVA.BHSC

amolo quidem illicite detentae Selgado Decretalium
p.c. 2. c. 34. n. 87. et 88.

Executor gratiae sine cum clausulis solemnibus monitorum, sive conditionem, si ita contingat, compareat ante perfectam executionem teneatur eum ante litem sibi sua summaria, et assumere partes Judicis, et mandatum approbat legitimae appositionis partes, ut possit supersedere, et causam illius ad ordinarium remittere Selgado idem n. 91. Et ex eo quod quisque praecitatus dicitur legitimus contradictor idem n. 93.

Sicen. Perez de Lerma scripsit Compendium trium gratiarum.

Ad depositorium non necessaria jurisdictio, etiam etsi executor Ecclesiae sit officio suo potest reponere, quia Judex quod non procedit hoc ordine servato, imo non ut Judex, sed tanquam privata persona procedit, quemadmodum, quae ab Judice de facto facta sunt, de facto cessant, et per eum fieri cessavit, et si effectum abstulit, etiam alium transtulit de facto, potest et iterum de facto revocare, non sicut fit facinus in concedendo ita debet esse in reponendo. Salgado de Lege prohib. p. 1. cap. 5. ~~n. 10. et 11.~~ Decapia p. 1. 2. ad 14. ~~p. text. n. 6. verbalis in fine~~ Decimus Innocentius.

Ad revocandum attentata post appellationem licere facultas conceditur a Jure, Judicis appellationem commissam Decapellet Salgado ubi. n. 19.

Ubi quando Judicis ecclesiastici iubetur, quod non infert appellationem deferre, et attentata revocare, statim revocata propione verbaliter deferre, et minime quod cum effectu reponit attentata, quod ab Judice ecclesiastico impetrat, et fuit manu violentarum compositum cum nullum esset secum effectum, in Judice ecclesiastico ad revocationem jurisdictione non egat. Salgado de Lege prohib. p. 1. c. 3. n. 22. et 23.

Quilibet pro sole publicum pendere Legis defensione collegitimus contradictor, sive legitime persona. Salgado Effect. Bul. c. 10. n. 117. 118. 119.

Principes potest non admittere ne sua regni Legatum sibi Sepulchrum, et ita quilibet Legatus potest se mutuum de le-

tionis opponere, et impugnare decreta facta ad ejusdem
tem Ecclesiarum, et quod eleutus non sit patronus et ejus
sua Primum de Salgado de Reg. protect. 3. p. c. 10. n. 241.
et de potentibus lib. 1. p. c. 10. n. 119. Item hic habetur quod
liber filius patrimonialis et è legitimus contradictor q.
abbatiam jus impetrandi Beneficia. Ibid. n. 120.
idem decernitur in bullis impetratis ad beneficiandum
patronatus laicum (quorum deficiente consensu non
admittit in hac regni derogatio, non tam progressum
injuria est quibus possessione semper è legitimus contra
dictor, vt de Reg. protect. 2. p. c. 13. a. n. 58. Unde
si non fuerit titulus patronatus, licet in litteris mentio
talis juris patronatus facta non sit (quia tunc nec dubitat
quod sit clandestinus) si executionem litterarum pendente
compromisso, et fuerit petere repositionem Salgado de
retent. bull. p. 1. c. 10. a. n. 124 et 125.
Accedente compulsione patronis litteras, et publicis actis
et passis ipso jure restituuntur, et annullantur facta
~~tunc non~~ consensu, namque nullitatem exercitium
non definit esse integra. Salgado de ret. bull. c. 10. p. 1.
n. 126.
Possunt dare alteri tanquam suaefori abintestato, si
postea compareat testamentum, illa possunt è insuta
et non manutenetur, et nihil detrahent. Ibidem n. 127.
Vicarius Ecclesiae accedente demolitione, et reintegratione
nullatenus manutenetur etc. n. 127. vt Rod.
Garcia de Beneficiis 6. p. c. 2. a. n. 132. qui refert hoc
esse ita, quia cum in Ecclesiastica abbatia
Simonia non sit alteri jus quaesitum, sufficit quod
Petrus ostenderet suam presentationem, ut sicut legitimus
contradictor etc.
Quidam opponit, qui non probat, nec allegat causam
excusat ab ejus restitutione. Salgado de retent.
bull. p. 1. c. 10. n. 131. ipse n. 134. respondet unde
dictum fuerit.
Ex quibus omnibus hoc remedium ita est tractandum. si post
executionem litterarum recursus retentionis obtentusque
sit, competit pars contra executorem (et semper regit

Laicus jus patronatus non admittit.

UVA.BHSC

fiscalis legitimus è contradictor) et opponit de legitima causa, qua motus fuit Senatus ad retentionem decretorum deducendum, et simul repositionem executoris petit, et ab omnibus aliis omnibus executoribus in terminat appellationem, et pro solutione iterum revocat ad Senatum. Ille in hac obtinuit decretum violentum ut deponat executor, et restituat, intimato quod omnino reponat, prout tenetur facere, et postea retineat in Senatu bulla, et omnes acta attinentia executorem quaerentem, et quilibet alia subsequuta. Salgado Dereg. bul. p. 1. c. 10 n. 135.

Et ad huiusmodi repositionem faciendam subjicit de ordinem retentionis Senatus, quia in ea supponitur Justa causa ad exceptionem suspendendam, quamvis per humilem supplicationem interpositam summus Pontifex mandatum obtinuit, cum ab eo Senatus in existente Justa causa non decernere potuit bulla Salgado ex c. 2. de exceptionibus n. 6. Dereg. bul. c. 10. p. 1. n. 137.

Et ex vitius antequam pars gravata ~~[illegible]~~ ad Senatum accedat pro remedio retentionis, et comparet coram executore, et opponat Jesuis exceptionibus legitimis, petat repositionem et appellationem interponat de executore, et tota processu, et postmodum recurrat ad Senatum petens potentiam litterarum et contributorialiter quod destringitur vim facere in non reponendo et defendo Salgado ibidem n. 142.

Et sufficit decretum dum taxat Senatus intimari executori, processu remanente in Senatu, et ipsum ad reponendum non audiat sed 2a. iussio concedit ibidem n. 143. quod fuerit q. d. decretum executori et recurrit ad superiorem executorem ibidem n. 144.

Quando deponit executor recurritur ad superiores nominatos in bulla, Salgado Dereg. bulla. p. 1. c. 10. §. unic. num. 1. ad 60.

Similiter suspensit executor requiritur ad ordinarius visitatores sanctae Senatus, non ut in causa cognoscat interim sed ut ponat provisionem. ~~Aliqui dicunt remedia~~ 2a. Salgado ad 1. n. 6. ad n. 90. 3. remedium è, quod petit Ministrum admittere suos reducere, et sequestrare fructus hereditatis

UVA.BHSC

et alia temporalia bona ratione [illegible]
[illegible] ut in [illegible] quamvis [illegible]
quia [illegible] [illegible] n. 30.
Etenim necessitas [illegible] [illegible]
[illegible] et necessitas facit licitum
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

resd. §. 2. c. 1. Dominicis n. 255. et 256.
An ab eius prescriptionem ex capite ignorantie quinque annorum sit in integrum restitutus V. ibidem n. 257.
An minor contra minorem restituatur Ibidem n. 259.
fuit expeditum mandatum versus Franciscum Pasqualem quem heredes Francisci Ochoa, ut solveret, vel caverent pro gradatim eleemosina regiam minorum pecuniarum, quas relinquit clero Cathedralis dicti Francisci Ochoa Pictaviensis. Dictus Pasqual allegabat, quod dictus Ochoa debitor plures quantitates et donationes fecerat eius mat., expetit quod hostium civitatis ex cap. restitutionis in integrum et eis permittant facere inventarium dicti hereditatis, eo quod erat minor tempore quo fuit delegata et fecit sed dictum inventarium fuit per testes sindicus impugnatus ex eo quod non fuerit factum intra tres menses statutos adhoc.
Item dicit q. ex cap. restitutionis in integrum repetit etiam omnia ejus bona adeo hereditatis eo quoniam quia erat ad octavam diem et novem annorum, et sic proximus minoritati, et ut dicunt Canon. tenent quod quinquennium elapsum, et in regno Galliae omnis exceptio Privilegii minoris solem ex cap. ejusmodi fuit sibi restituendi si impetrabit Sindicus V. q. si presente pupilla vendidit et Dicit fore elapsum biennium quod fuit 15. aetatis et ad non eius Canon. Varier. tha. 13. c. 2. n. 85. 86. 87.
Item Pat. Chab. allegavit bene 142. et caetera ante pupilla alia et contra nec exceptio facta et sicut alegavit bonum fuit tempus inventarium, cum non habet temporis.
neq. ad restitutionem constat de aliquo lapsu Lefn. 13.
ID. rub. Dicit. minor.
Item, q. in ea exceptio quae fuit detinere bonum causa exceptionis, nisi ex testo §. si testamento rub. de exceptione fud. e exceptio hac causa.
Demqt. intrata et exitus non fuit facta formaliter, et integraliter et bene dicit
Postea fuit allegationes propositae contrarias quod bona pupilla ejus non consistit inventario intentatio altera parte respondentis id. in iudicio adeo causa fuerunt allegationes factum Commune, et in determinatione dubitationis in iudicio hanc dictum ocul. petit respondere q. etiam requirit inventarium, nam non consistunt quoniam dicimus

UVA.BHSC

annis otio vivi hereditarij, inde, q. ~~[illegible]~~ quia et
magis prodigus. 18
Quinde q. de adipiscenda restitutione debet gaudere de
legum, q. si sequitur ex minor. q. lesus, et iniquadam
deliberatione fuit denegata restitutio in integrum adversus
omnimodam transactionem, q. si probabit hereditatem minus
valuisse Guid Pap. decis. 141. portata.
Circa contra restituendis ex generali clausula siquid ob
Guid. Pap. decis. 473.
An curator quicunque contra pupillum vel Guid Pap. decis
36.
~~Quamvis~~ minor ~~[illegible]~~ habens facultatem in testamento
ad credita disponere, tantum ex hereditate creditis, et
qui voluerit dicere q. plus sit probet Guid. Pap. decis 142.

UVA.BHSC

Expressis infirmitatis oblitus sint idem sit quod genere
impotentes tamen q. preferunt omnibus creditoribus cham
antecedentibus, et dict. Cancer Var. resol. p. 3. c. 2. n. 169.
Si in testamento sunt dati plures heredes, et ille qui est
solvendo timet ne damnum patiatur a suo contu
bere qui insolvendo est habet apud hoc remedium, ut
det electionem suo contubernali, et ex solidatione pecu
niarum illi, et ipse illis administret, aut illi det
operam ei, dictam solidationem, et ipse illis administre
ut §. Sed si ex testamento inst. de solid. Quet. Cancer
Var. resolut. p. 1. cap. 7. §. 41. id secundum hanc sen
tentiam Judicari in causa Administratorum operis pij sem
per Hospitij Olivetani, inquit dissidentibus Administratoribus
circa nominationem procuratoris duo debebant solidare
aut solidi adipisci, alij renuebant, cogi ergo testamentarij
administratores, qui respondent cogi solidare, vocat confir
mari nominationem ex solidatione.
Si administratio è diversis pertesatorum aut Judicum, qui
libet tenetur tantum pro sua administratione, nisi ident
contutores esse suspecti. Si vero administratio è diversis
pertutorum intente quilibet tenetur in solidum. Cham
diversis administrationis potest fieri, si alijs ex tutoribus
offerat solidare pro toto administratione. Cancer Varior.
resolut. p. 1. cap. 7. n. 42.
Si regularibus aliquid instrumentum antiquum continens
alienationem aliquam factam per tutorem, et si constet
intervenisse Judicis decretum, per temporis diuturnitatem
opportunis decretum intervenisse, ut dicit communis opinio, et
eodem modo solemnitates requisitae in alienatione bonorum
ecclesiae presumuntur praeter temporis diuturnitatem intervenisse
et in testamento Cardinalis in quo licentia Papae requiritur
ex diuturnitate presumitur intervenisse. Sed ista temporis
diuturnitas pro quanto tempore sumatur. Alij sumunt pro
decennio. Alij pro triginta annis. Verior opinio est, quod triginta
annis debet. Qui arbitrari non potest minus triginta annis
esse tradendum. Carpzovius in fac. q. 21. n. 7. Cancer Varior.
resol. p. 1. cap. 7. n. 123 pulchra.

V. Lemum Rot. dec. n. 14.
V. Genuensem in cap. q. 131. f. 171.

Non debet citare aliquem tanquam tutorem, aut curatorem, nisi prius alicuius, nam contra eum per talem citationem agere valet, et tamen postea non possit eum compellere, ut doceat se

UVA.BHSC

tutorem duos Curatores. Quamvis Cancer cenſet quod
in hoc casu ſi non possit ſimpliciter tale electorem re-
ſpicere, tamen videtur illi ſi non tamen habere officium impletum
ut compellat eum ut doceat detutela, indeq; officia conve-
nire debet. Cancer p. l. c. 7. n. 166.
Sententia lata contra Tutorem non aliter pupillum afficit
quam ſi vinctus fuerit ignem ſive veram tutorem. Licet
tutor ſe tutorem confessus fuerit. Neq; presumitur profen-
tentia, cum res acta pupilli cenſeatur res inter alios
acta. Cancer 2. n. 166.
Circa exactionem nominum, et q. tutor non tenetur
nisi dolata culpa, videlicet in adhibere eam diligen-
tiam in re aliena, quam in sua adhibuerit, et debet rebus
ecclesiae tempore suscepti tutelae esse idoneus, et [illegible]
[illegible] ad [illegible] hoc vide Cancer 2 p. l. c. 7. n.
169.
Conducit equum, moribus in ibipse, ne semel quem alge
an morte nati. R. prout nati, et sic licet debet probare
de mea culpa. Et advertit quod si contingat ibi equum
infirmare in morbum incidere, potest cum hospite ca-
pere, ut cum diligenter curet, et si in medio itinere
fuerit oportet in facies examinare testes ad futuram
rei memoriam super lite equi morte, designando equi
signa et qualitates, facta siquidem examinatione indicia
lite ejus venit facta, sine alia parte citatione probat
et etiam facit contra eum competenti Cancer p. 3. c. 14.
de n. 52. ad 57. vide Cancer 2 p. l. 2. c. 5. 33 [illegible]
Quando unus fitus litigat in aequalem particulari, et ero
Quando lis mente collectum, non ille qui litigat
tenetur nisi dolata contribuere. R. quod non, planum
nati et divina quidem quis negare anima contra, verum
si porro lite Sinta Romana Universitas decrevit inquan
[illegible] et non habet remedium solvendi, nisi per in-
positionem collecta, tunc ille particularis tenetur ut caeteri
ea solvere, quia tunc iam rendat civis. Sinaqua probabile
alterius particulari magnat talem, tunc parte contribuere
minime debet. Cancer p. 2. cap. 6. n. 167. 68. 169
et 170.
De casu vide Quinum in collectan. Q. collect 2247. fol
196, ubi affert quod Urbanus declaravit se mum intentum esse
condemnari in expensis. Vide etiam eum expensas Dicorum

UVA.BHSC

in clus. decis. Rot. 116. Vt. Flaminium Chartarium
in decisionibus Rot. decis. 3. pactum cum fluviis et eo
relatis. Mgr. Rosch. de arbitrariis cap. 177. et hic
ubi ponit decem causas, quæ victum excusant ab ex
pensis, sumptibus, damnis, et de nigrol. Rhomani.
De premio laborum, et de clamoribus eorum, qui conquerun
tur quod debitis defraudentur premiis, existimantes litteris
pellarum debitis fraudari, obsequiis. Sequitur Vt. Prachia in
prin.° c. 7. fontanella de pactis nuptiis. clausula 5. glossa 7.
n. 13 f. 121.

Vt. Rot. Cinq. cap. 1. in
rationem Rotæ Bluis
n. 99. et ibi ... et
conf. = Bellum de
... de Cap. 11. n.
f. 79 Vt. Corrum
pract. g. n. 9 ...
... de Rot. n. 5.

De materia alimentorum tangendorum Vt. fontanellam
legatis mag. clausula 6. glossa 2. p. 3. fol. 392. qui
latissime agit.

De expensis ridiculis agitat Patribus, qui liberantur de
ceri recreationem facientes DD. improbant
quod vir reniti animo ad dixerunt Vide pulchre fonta
nellam de pactis nup. clausula 7. glossa 3. p. 5. cap.
22 fol. 679.

expensis ridiculis

Quam antiquitatem habeat usus vehendi mulieres
curris, carrocis, coche, lectica, et unde sumpserit
originem Vt. Joannes Garcia in tract. de nobil. glos. 48.
fol. 2. ex n. 4. ... ubi ... relatus a fontanella ubi pos
me n. 31.

De tempo benefitij quod
fuit ad supplicationem

Præsentatio ad beneficium pertinet ad usufructuarium, et
etiam ad mulierem tenentem bonorum viri fontanella
de pactis clausula 7. glossa 3. p. 5. n. 38. et 39. f. 681.
et ibi ... laudinus ibidem n. 41. et 42.

Sabellicus et Joannes Andreas in cap. 1. de homicidiis
in 6. dicunt omnia sperare mundi dicentia pleniori ipso
facere fieri, intelligenda sunt secundum declarationem, et
verba ipsa fuerit ... eo quod intelligantur ante
quente Leo Tha. 1. decis. 82. n. 28. 29. et 30.

Tempus non in publica substantione vi, et distinctu Curiæ
in ... quin deficiat solum in modico, velut in uno
mutuo, non efficitur dominus. Vt. compte Leo decis. 6. fon
tanella de pactis clausula 7. glossa 3. p. 5. n. 18.

Nisi verba ipsa, et ipsa facta ex quid fragment Vt. Farinac. in
repertorio de contractibus quæst. 40. fol. 164. pactorum

Vt. Rosch. ... in
n. ad c. 2. ... contra ... Vt. Farinac. in repertorio de
... contractibus q. 40. f. 186 n. 14. cum seq.

Quando lex imponit pœnam contrafacienti vel eam prohibet fieri non
valet facta ...

UVA.BHSC

Contractus natura sua revocabilis. Juramento confirmatis contravenire non potest. Barbosa Voto. Leis. tho. 2. lib. 3. Voto 76 n. 59. Cui videtur omnis quodque assentit quod Juramentum semper naturam sortitur, et tacitus cui adiuncta Pot. ibid. lib. 3. Voto 125. n. 40. Vt. etiam Cancer Var. resol. c. 8. n. 60. p. 1. et ibi p. 2. c. 1. n. 296.

Ad relaxationem juramenti partis

Ab absolutio juramenti defuncti agendi, seu exigendi debet concedi parte citata, neque. Cancer Varias. resol. tho. 2. cap. 8. ex n. 77. resolvit non esse necessariam partis citationem. cum contractus sine remoneat firmus ac orta absolutionem, et citat plures authores, Vide etiam Fortunum in Polic. lib. 1. tit. Si adversus vendit. desin. 1. n. 11. ubi interpretat Guid. Pap. ut in praedant. ejus limitanda in relaxatione adductum agendi, sed adjecit limitanda in relaxatione adductum agendi, sed adjecit

Contrarium sentiunt Capella Tholosa ~~et Guid. Pap.~~ quest. 62. et Guid. Pap. quest. 140 per totam, ubi etiam agit quando episcopus potest dispensare et quest. 225. ubi quando Ecclesiae partis regnum pro casu tenet. Vt. etiam Mascardus Tract. Concil. Concilio 24. n. 11. et etiam agit eodem Concilio ad juramentum stipulatum.

Casus ergo mihi accidit ingens quidam petit relaxatio non juramenti ex quod multos fecit obligationem contraxit, et inde opinionum varietate, quapiam stylus Curiae et varios plures processus relaxationis juramenti, qui citata parte fuerunt expediti, et sequuntur relaxatio parte citata apparuit legitime, et plurimis de causis hi indicat stylum. et hi stylum sequitur nolunt sine parte citatione relaxationem adhuc adductum agendi concedere, vt. etiam in cit. Pap. quod n. 23. etiam circa absolutionem juramenti vt Cancer tom. 2. Varias resol. cap. 1. n. 296. et n. 299. resolvit quod ille qui transgressus vinculo contra contractum suum non, nulla absolutione juramenti obtenta, potest mortem purgare, et relaxationem petere.

Ratione ejus in praxi Ecclesiae Romanae 37. dicit ubi ipse petitum aquo Nuntius absolute concedi relaxationem juramenti episcopo, aut cui Vicario parte citata semper. et etiam petit relaxationem opinio, et si conjuncta petendi contra relaxatio nullius momenti esset juramenti in contractibus, et sic ad concedendum debet requiri causa cognita. vt. Ortiz de salvo in Cancellaria fol. 139. et in indice verbo relaxatio.

UVA.BHSC

in causis delegis quomodo Iudex debeat iudicare. D. Rathen
in Institis Ecclesiastica tit. 4. cap. 22. fol. 208. qui scri-
ter Mynz de vaticiniis cap 32. n. 25. complet. g. Vbi
allegat Menoch. lib. 1. de arbitrar. casu 13. n. 15. et
Novius Compend. 24. Peschus lit. P. dicto. 313.
Barbosa in cap. Venerabilem 39. n. 24. extrade
Clerc. Cevallos com. op. quest. 248. et in prag-
mat. n. 101.
quibuscumque ab aliquo iniuriam sibi irrogari probant, licet Iudex
compelli cautionem sufficientem prestari de indemnitate
vt. Paz in Praxi tho. 3. c. 9. §. 4. gestum, et dicit n. 4.
quod parte petente debet Iudex condemnare ad prestandam
cautionem cum fideiussoribus sicuti ex officio prouidat ad
prestandam huiusmodi cautionem, verum ego in hac
Curia Maestrazgo seruari, vt etiam ex officio filiusmodi pre-
stare compelli, sic enim exigit natura vt pari pari reddi-
gi homines compellat, et ex officio etiam debet Iudex fa-
mis vitam defendi forma seruare. idem scripsit Iulius Clarus lib. 5. practic. c.
Circa minorem in causis criminalibus, et quomodo diuersum ius. 47. n. 3.
hic sit ei Curator. D. Paz in Praxi tho. 1. c. 3. §. 4. an 4.
et in nostra Curia idem observatur, nam statim ac persona
Let se minorem cum recipiendo testes ex ea aetate minor
apparuit, et ex eius aetate allegauit, ante omnia Cu-
ratorem ei designat, et Curator statim filiis defensionem,
et eorum ita fuit minor confessionem, et subscribunt
confessionem omnes.

Curatorem vt exhibeantur non petit Concessa in quod or-
dinarius licentia conuocare Curia Iudicii ad faciendam re-
cognitionem in regia Iglesia, seu extra, et Sacrificia eiusdem
Regni S. Conuentus Sacri conuocandi fuerit. 2. Maij
1616. ann. 1. et ad professionem sic regnum fuisse
dicit. D. D. Alexander Lanell. in cap. fol. Curator. Decis.
51. n. 18. Ioannes Maria Ferrerius in pract. Ecclesiast.
Lanell. cap. 42. lib. n. 10. = Ioannes Barbosa Pontifiar. Eccles.
Decis. 76. n. 6.

Este memorial me entregó el Lic. Mateo Rodriguez
Quien dice haberlo encontrado entre la casa de Diego Perez, y por
ciertos dichos como dellos fue Mayor, y por la otra parte de
D. Joseph Lanell hizieron relacion de Cirujanos de las
heridas, y dicen haber entrado la bala por arriba de la
Iglesia Mayor por el Corazon, y salido por el hombro derecho
dicen como fama y la mala traido Constantino Lanell
Jesuita, y dicen haber sido la Venganza de

Cotrouelo que cae à dicha calle, conque para cortarse dicho
duque determinado el cuerpo del D. Vz. demirto siguiente à
otro de dicho entre doze, y vna del dia. Vino el Mr. Pedro
Fernandez y hazia oficio de Alcalde por Gaspar Antonio Mart.
Fernandez, y me trajo vnado del Gouernador para dispo
ner el entierro, y me trajo vnado del Gouernador para dispo
licencia se le diesse determinar para obrar a recobrar las se
ridas, fuime enpresa à la Iglesia y le determinaron. Y
hizieron vna los Cirujanos en la misma Capilla delos
Reyes (lo que no hubiera permitido si hubiera visto la
doctrina abreuiadorse de Barbosa) pues retiramos ala aula
de la Iglesia antes de entrar ala dicha Capilla dichos tiempos D.
Y hay antes de entrar ala dicha Capilla dichos tiempos D.
Geronimo Rosamel, el Dr. Fernandez, Mr. Meiquer, Pedro
Fibago, y yo, porque Pedro Fibago dixo, haziendole pre
guntado como no iba a verlo y hazian, que havia hecho
la relacion delia antes, y porque causa no queria hal
lar en la segunda vista. Entraron luego Gregorio Ro
lange en la segunda vista. Entraron luego Gregorio Ro
lange en la segunda vista. Alonso, Salvador Oriol, y Ber
nardo Calles Cirujanos, y dixeron como ya hazian
hecho la vista, y que estavan y perseveravan en
la primera relacion y verdadera que havian entrado
las balas por baxo, y no por la parte de la Iglesia, y asi
le dixeron a Gregorio Rotelle alargue la relacion. Y
ellos la firmarian y no firmio Rotelle no que
ria continuarla y no fue ellos al Tribunal, y de
lante dellos se alargaron, y se quiso en las razones
en se firmaran, y Gerónimo dixo vno delos Cirujanos
y me parece Sr. Salvador Oriol, que era cierto lo
que hazian, y se firmaran en por la parte de
al Corazon hasta vn boquerin grande, y quemado,
y que aquello lo havia causado y entrar las Balas
y como vna tan cerca entraron dentro, y no hizieron
mas y vn agujero, y sumaron, y como despues se
dividieron el Calle por el hombro derecho hizieron
dos agujeros, y se confirmaron en porque tenia
tado el hombro derecho gruesillado sotal de y aun
quedar alguna bala y no haya sido salir, y
otros firmes etc. Y. Lasch ala Dorey

Circa prestationem salarij tutori Vt Franc. Leprosst. consideret. 34. ubi plures cit. fol. 197.

Quinquies domus confugit an is qui ad ecclesiam confugit gaudere debeat immunitate confugiens. Hanc dicit in ecclesia tutus, et non transferri ad carceres seculares Farinac. de immunitate cap. 22. n. 370. fol. 55. Vt Corradus dec. 9. n. 30. ubi aliqui cit. Confugiens ad ecclesiam non potest detineri in vinculis, et carceribus compedibus. Clarus in pract. quæst. 30. Guido Papa ques. 121. circa fi. Farin. in pract. q. 28. n. 9. et de immunitate cap. 19. n. 297. fol. 42.

Delinquens existens in ecclesia poterit trahi a Iudice secularis vt illum capiat dummodo se recuperit extra locum sacrum, quia in nulla injuria irrogatur loco sacro Tuldenych. lib. 1. expositionis decalogi lib. cap. 11. de 6. 5. n. 1. fol. 383.

pendente causa contentiosi nihil potest innovari textus in cap. si Iudex laicus de sent. ex com. in 6. Corradus de Content. dec. 22. ex n. 1. cum pluribus seqq.

Quando reus relaxatur a carceribus de consensu utriusque. Cum in instant attentata Lancelot. de attentatis p. 2. c. 12. limit. 42. n. 1. et seq. et p. 3. c. 30 n. 187. ubi fuit resolutum in Cathalonia 3. Julij 1556. nam fuit quidam effectus in carceribus detentus, et pendente controversia super Iurisdictione, agrotabat, fuit de consensu Ambarum Curiarum de eis relaxatus sub fideiussoribus. Corradus de Content. dec. 22. n. 115 Vt sentit definitive. C. 5. 4. 8. n. 14. et C. 9. 6. 2. a. n. 3 Ejusd. in orig. Diary Parchinorum.

1. Si Clericus est captus in habitu et tonsura clericali, Iudex secularis, qui eum detinet captum, statim eum debet remittere ad Iudicem ecclesiasticum, cui ante cognitionem causæ Iurisdictionalis Corradus de Clericis dec. 9. n. 21. et dec. 2. n. 19. Alimenta, et alia quæ victum necessaria, ne fame pereant dari qui ecclesiam confugientibus prohibere non potest Iudex secularis, dato quod sint immunitatem habentes nobiles. Farin. in pract. p. 1. q. 28. n. 9. et Hermun. cons. n. 295. Pag. in Pragmaticis tit. 1. q. 1. et c. 3. n. 174. Lebene tit. 2. c. 16 n. 29. Rovit. de lib. 2. c. 14. n. 92. lit. F. Corradus de Cont. dec. 9. n. 26. ubi dicit esse certum de inquanto non gaudere immunitate ecclesiæ, et non valet confugere in

Circa carceres Vt S. C. de Curia Iudicum, quæ ... de ... Iudicum ... quæ ... quæ ... quæ

Clericus non dubinam forum judicis secularis punirí debet pro delicto ecclesiastico pœna extraordinaria tanquam Canonis transgressor Corhada cum pluribus de Contentione decis. 82. n. 98.

Episcopi, canonici ordinarij Ecclesiastici habita notitia carcerationis Clerici illum admittere coguntur, et alias ad remedij reperta negligerint debent ab administratione degere, et si Canonica esset negligentia criminaliter puniri possent. Farinac. in praxi q. 8. n. 48. Vt. angelus decisiones sacrae Rot. Clar. 19. Br. q. 36 n. 22. Vt. Navarrus, auctor Infine Sti Bernard. n. 26. Fratejan. consug. Imen. c. 190. n. 1. 2. et 8. Charter decis 58. n. 9. Corhada de Contentione decis. 22. n. 97.

Excommunicatio lata contra fabricantes est nulla, si tamen Excommunicatio constet vel fieri de illa informatio. Corhada decis 99. n. 58. et 59.

Vno actu prohibito censetur prohibitum omne per quod provenitur ad illum. l. rationis de Sponsalibus, et quod omnia via ad illum prohibet. adeo alia omnis non debet. l. quod dicitur de Pactis, et prohibitum directe per indirectum fieri non potest. l. Seius et Rufinus ff. ad Sclad. Corhada de Contentione decis 19. n. 60.

Vbi ex lege prohibitum quoque licitum et permittitur.

Prostatus, vel detentus sub custodia civili diuinam non tacitus carcerati, non ad libitum recedere non potest. Riccius decis. 226 n. 1. q. 2. Corhada decis. 9 n. 66.

Est opinio Cetti impugnata ab aliquibus, quod Judex Ecclesiasticus et iniuria absolute potest per rem cuius delictum cum punito, potest recurrere ad ecclesiasticum ut cum, tractat Boradella in pol. lib. 2. c. 17. n. 26. tho. 1. decis. de Inhibitionibus cap. 9. 82. n. 75. et n. 73.

Cum Canonicis Ecclesiae, vel Curiae Clarissimi sunt Jurisdictione Ecclesiastica. Sicut in cum Sacerdotes Comptet. Jure Limitatis. cap. 9 §. 3. ex n. 30. n. 31.

Sed ab recusa non allegat lata sententia Corhada 145 n. Sed ab recusa. l. 8. Sordanus decis 201. n. 9. Gutierrez lib. 1. Canon. pract. c. 8.

Cabel. rub. crim. cap. 8. n. 13. Guid. Pap. decis 253. et 563. Mercado decisio. cum 301. n. 9. et 10. Navarr. de probationes 266 n. 9. Farinac. in praxi q. 1. n. 30 n. 52 et 54. Lotar. q. 3. Rhom. c. 180. Tuschus lit. Actor 87 n. 3. Charter decis 31 n. 57. et 58. Andrea clim. lib. 9. q. 17. n. 10. vel Pegnus Tractatus c. 12. §. 15 n. 7. et 8. Vbi.

UVA.BHSC

Bulla dicit secularis licet confugiendum ad fuisse in vita
culo gravem late agit Sanchez thol. decis. 200. et decis.
201. ubi n. 18. provid quandoque Doctrina Navarri in manuali
c. 27 n. 119 Vide fiscus
clericus arbitratus ad forum secularem, et quod secutus est
latio cit. Vide Contrelli cens. 331. et 342.
Quando quid longo tempore sui habitus ut clericus, igitur
Quis tempus [illegible] esse clericum non notum, sed [illegible]
Bonacina tom. 1. interpretatio de clericis peregrinis. Gregorius
tamen Sporrid. p. 2. c. 31 n. 9. et 10. de clericatus
probatione 1. 2. totum caput.
Ecclesia, vel monasterium possunt cogere Dominus ad
vendendum ad ornatum, vel domum propriam, ad construen-
dam, vel ampliandam Ecclesiam, vel Monasterium. Marta
p. 4. contrib. 2. cap. 171 n. 3.
De compensatione non volunteria
Non alius praeter Summum Pontificem potest alienare
testamentum voluntarie. Marta de Sporrid. p. 4.
Cent. 1. cas. 74 [illegible] Vide Lapide Burse. c. 136 n. 250.
Non omni tempore debent consuetudines solemnari, nisi in die-
bus Dominicis, vel Nativitatis Salvatoris, Pri. nisi
de Christi, in quibus debent pro ecclesiae abstinere, saltem
cum [illegible] Marta p. 3. c. 5. n. 34.
De clerico peregrinis vide Marta p. 2. c. 36.
Quando clerici non possunt obligari, neq. fideiussores
eorum, qui aliquid non possunt, nisi saltem natum
quasi possunt obligari. Fideiussor obligari. Fi-
deiussor. Marta p. 4. contrib.
2. cap. 168 n. 9.
Privilegium faciendi testamentum cum tenuta clausa
traditur adhaerens suis, ab extraneis non faciendi tes-
tamentum, sed [illegible] retentionis. Canon Varso.
tho l. c. 9. ex n. 59. Vide Varsar. c. 10. n. 46
fontanella cit. loc.
Si maritus legavit uxori an censetur solum compen-
sare [illegible] maritis amicis cit. Canon Var. tho l.
c. 9. ex n. 751. dem c. 7. n. 751. et lib. 3. c. 20.
n. 304. et 309. Lac Castillo de Usufructu tho l.
controvers. c. 46 ex n. 2. ubi resolvit, quod si [illegible]
Voluntarie
ex contractu ex causa contingentia, et si certus legatus
[illegible] animo compensandi, si autem ex causa [illegible]
animo compensandi vel [illegible] [illegible]

Commune in c. officii n. 2 de testam.

UVA.BHSC

Vt chan. Petrus Petri Canc. de Ponor disponi lib. 4. c. 11. per
tot. in ch. pragm. n. 10 fol. 471.

De lucro cessante, et damno emergente. Villaromanum ad Canilla. controvers. theol. lib. 2.
Proprietas sedificationum ad ~~certam~~ diem intra certum diem, die adimente conventionis potest statim ab ipso gaudere sedificant Castillo 8 theol. lib. 9. c. 3. §. 15.
Si Iudex laicus detur officium in administranda iustitia potest laicus trahi ad iudicium ecclesiasticum c. Inter Io. E. extrav. 11. de iudic. congit. in Vallensi §. 1. n. 12.
Iudex ecclesiasticus et non secularis est Iudex competens contra clericos quando eorum animalia damnum dant in fructibus alienis, contra ipsos vero animalia Iudex secularis Ioan. Gutier. tho. l. practicar. quest. q. 4.
Praedimenta facta coram Iudice aquo post interpositam appellationem non revocantur ubi attentata ex evidenter notorie, et dare constet appellationem esse frivolam, ch. Iustum Corticad. decis. 22. n. 61.
Circa Connubia V. Simonem a Villalobos in gen. tract. c. 9. §. 2. et 3. 4. et 5.
In executione bonorum viri possunt se opponere mulieres V. cons. hon. Cancer Varier. theol. cap. 9. n. 35.
Cum Curiosus scribat quod plus aquis erant in eadem numeris, quidem excis sedificabit in certa quantitate, post lapsum vero temporis tempus fuit conventus alterius eiusdem nominis, cum iam notorius qui frequent instrumentum et ipsos deservient, et defensionem in hus capis V. Cancer Varias. tract. cap. 1. theol. exp. 334. interminio.
De materia interpositae appellationem Congregationis personis V. Cancer, quinfert alias Varias. theol. c. 17. n. 64. [illegible]
Non potest consanguineum in causa pecuniaria negotiorum personales et admittit probationes V. Cancer Var. theol. c. 17. n. 67.

UVA.BHSC

Hæreditas non ablata transmittatur in pergaes, et eorum
heris delegandi intra annum, et quod si delegatus deficit
ignorancia delationem, potest heres inquirere alios debent Arbitros
mittere pro restitutione ex clausula quis si quam mihi data
equipol Cancer Varsis. tho 1. capito. n. 16. et 17.
Resistentia facta per Clericos Regios officiales in nam cap
mere sua excusationis aliquius principis vel terra ab
delatum ex his quæ pertinent Menach. consil. 230 a
n. 82. lib. 3. Just. charter. Luis 96 n. 15. 16. et 17. Ric
cius decis. 31. p. 1. cum aliis relatis a Conrado decis.
34. n. 107. Et dicit quod furius criminis cognitio et
punitio pertinet in Catalonia ad Judices Curiæ Justitiæ
Pacis. Debet puniri pœna extraordinaria Arbitrio Judi
cis facti et pensandum qualitate atrocitatis et potest pu
niri pœna banimenti, et relegationis, Farinac. in
prax. q. 4. q. 114. n. 32. Just. Cartar Luis 96 n. 25.
Vc. chom Barbosa in l. 1. n. 1 Leg. delegat. et in Cata
lonia Dn. Dicus a Segura Pontifices propter
resistentiam cum violentia, et armis facta, et ex
pulsione vi trium pch. manutenentia, quod homines
Lagrimigat Catalaniæ et Comitatus Rayssini et per
longos septem annorum videndus Ricius decis 20
p. 2. et decis 31. p. 1. Conrado de Contor. decis 34.
p. n. 108.
Arbitrio Secularis potest capere ecclesiasticos resistentes
diversi dictum Secularis ad effectum illo remittendi
ad suum superiorem et ibi puniri pœna pecuniaria
Vc. Bovad. impl. lib. 2. c. 18 n. 84. Villadiego in
polit. c. 5. n. 77. Sevar. de inhib. c. 9. §. 1. a n. 60.
Albornoz Dignum. tho 2. c. 9. Dubit. 55 §. 4.
Diana resol. moral. p. 4. tra. 2. resol. 79 et
in summa p. 1. verbo Judex laicus n. 2. Conrado
decis. 34. n. 109.
Urgea degradationem Clericorum violata Conrado
decis. 34 n. 67. cum seqq.
Quæ pœna punitur Clericus occupatus homicidium
et illicite fuisse ausus hinc Conrado hæresim commi
tere atrox delictum Vc. Clarus §. fin. q. 90. n. 9. et
ibi Barad. an 32. Gomez tho 3 Praxis c. 3. n. 16.
ubi Lagunez n. 17. Menoch. de arbitr. jud. casu 348.
Degutera decis 25. Ricius decis. 292. n. 5. p. 2. Flori

Ut n. 37.

Laicus inquisitor allegatorum

UVA.BHSC

nac. ingrais q. 4. q. 113. a n. 259. et q. 133. a n. 75. et
q. 168. a n. 56 Thesaur quest. forens. lib. 4. q. 11. Cabal
Fresd. Crim. cap. 287 Mastrel decis. 216 Matthaeus de
Regal. tho. 2. c. 7. & 8. a n. 133. et in Catalonia fuerunt
condemnati fuo Rectore Ecclesiarum Parrochialium
unus in relegationem in insulam per tempus quinq;
annorum, subpena esset quotiens relegationem non
servarent serviendi in regiis triremibus, remigando per
triennium, alter esset in relegatione in insula
per tempus sex annorum, et si contravenerent serviendi
in triremibus remigando per tempus sex annorum Cor-
hed. decis. 34. n. 99.
Clericus nobilis, aut Doctor non debet condemnari
ad triremes Corhed. ib. dec. n. 133. ~~contra et~~ 134.
ubi agit cham ac Saunder dicas missas populum
celebrante, et de clerico qui ensem evaginato Vicarium
Episcopi multavit, et de clericis ad triremes damnan-
dis, et de litis clericorum agit d. decis. 34.
Circa degradationem agit cham. late d. decis. 34.
late deinde agit de decis. brevis Apostolica in Catalonia
Sacerdotibus servientibus in triremibus misericordiam se misera-
rentibus celebrare exorquentis q. pecunias pro ipsa-
rum celebratione impositas pro redemptione
filij, dehinc degradari, ac detrusos in monasterium
vt Corhed. d. decis. 34. n. 106.
Circa penam falsi vt. Farinac. de falsitate q. 150 n.
43. et 44 Menoch. de arbitr. cas. 306. n. 7. char-
tar. decis. 11. a n. 4. Licius decis. 70. p. 1. Corhed.
decis. 34. n. n. 106.
Capitulum federationis in suscepit ratificationem Delegat.
vers. quando et in perpetuum delegata rem officij
et plenius relati et exemplo probat Corhed. decis.
34. n. ex. n. 84.
Iudex ecclesiasticus quando clericum authentice de-
gradatum tradit Curiae seculari efficaces et non
fictae pro eo intercedere ut non moriatur Corhed.
d. decis. 34. n. 90.
Camera Apostolica de orti conjunctione Hispaniae secedit
in solis Episcopis cham Hinlarium vt Corhed. quibus
citat decis. 29 n. 20 et 11.

per sententiam ecclesiastici Monas-

cf. Rhodius

UVA.BHSC

~~[illegible]~~ in Catalonia firmantur contentiosi quam Reges / et Vicarius firmari, quia ibi habentur pro delegatis ad hoc vel in eam causam, ordinariorum ad instar Vr. Cotreda decis. 8. ex n. 18. vsq. ad 27. de Vicario Generali Vr. ex. n. 12.

~~[illegible]~~ In Catalonia Curia Secularis regia ordinaria contentiosa non firmare videntur in criminalibus, nisi reus capitis existat in carceribus regis, et hoc fuit responsum Carolo 5. Imperatori de clericis fori privilegium pretendente in Curia qui in delictum contra eiusdem privilegium Curiam, si firmant fori regiae Curiae ecclesiastici, et per eam firmatur contentiosa non audiuntur, nec contentiosi respondentur, et nihilominus capiuntur passim per Regias Curias, sine dict. quae prima capitur et tradit Regis Lout Cotreda decis. 9 n. 15. et seq. 18.

Cit. quoque non clericis ~~[illegible]~~ Vr. c. si Iudex laic. 15. q. 6. et ibi de Iordi canon. n. 64. Mastril decis. 113 lib. 2. et decis. 288. lib. 3. Covarr. pract. c. 33 n. 1. Parisi pract. tho. 2. consil. 2. n. 9. Rosad. in pract. lib. 2. c. 18. n. 106. Gutier. lib. 1. pract. q. 6. n. 2. Fermosini in cap. 2. q. 26 n. 6 de sponsis. Cirirub. q. 1. n. 1. de sponsal. conjug. Vr. Cardinal. de Iudi lib. 1. disp. 2. n. 866. ~~[illegible]~~ Cayetan. Vrbe diversit. A. E. n. 8. in fine tho. 2. Vr. Gilbert. de Imun. eccles. tho. 1. c. 4. dubit. 28 n. 8. Diana resol. moral. p. 3. trac. 1. resol. 25. Vr. Oliva de jure fori c. 14 n. 88. Diaz et Salcedo in pract. c. 116 n. 6.

Reus qui confugit ad fori et est debitor angendus, videt mihi quod equiparat illis qui pretendit fori privilegium et est debitum angendum.

Circumspiciendum quoque ecclesiasticus et conjugatus in delictis mixtis fori contrahendo Vr. Gaetanus Lopez c. 9. p. 2. n. 108. n. 36. Vr. Longhi Vrbe a Cavell.

Vr. Chiam Michaelis Ferrer q. 3 decis. 179. lib. 3 Vr. Principis Pinen. decis. 256. n. 1.

UVA.BHSC

Dum pendet ~~Cont~~ super controversia super immunitate reus non
debet consignari Curiæ secularis, sed in eius carceribus detineatur
donec ~~[illegible]~~ manere debet in effectu, volentes Judicium ecclesiasticum cum plurimis Consulta decis. 99. n. 28.
Vigore constitutionis Gregorij 15. delinquentes laici reciuntur
ab episcopo ad effectum extradendi, si a Curia seculari extra
hanc sunt reponendi ad carceres Curiæ ecclesiasticæ, et
ibi si opus fuerit opportune si opus fuerit custodiri in
posse personæ secularium detineantur. Consulta decis. 99.
n. 29. adeo, quod Curia secularis etiam in casibus exceptis
non potest reos in carceribus secularibus reponere, etiam
nomine episcopi sed tantum custodiantur, bene vero potest
episcopus si sui carceres non sint pleni, reum deputare
Curiæ seculari, quemadmodum articulus disputat Reum negari
ne episcopi in carceribus secularibus retineat. Consulta
decis. 99. n. 30.
An reus confessus delictum possit vinculis exteriis
obligari detineri Vide cap. definitum 17. q. 4. l. pub. C. de
obligat. detineri Vide cap. Guido Lag. Instituat. quod
his qui ad Eccles. confug. lib. 2. ctrg. 10. n. 12. Lag. tho. l. max. q. 5. c. 3. §. 3. n. 4.
et 177. Navarra in prax. crim. c. 12. §. 3. n. 13. Farinacius
l. 4. c. 4. n. 55. Diana resol. moral. p. 6. tract. 1. resol.
26. et in sum. p. 1. Verbo immunitas ecclesiarum lib.
n. 20. Bellone de immun. tho. 2. c. 16 lib. 27. n. 1.
Bizellenus lib. 1. decis. c. 11. dubit. 4. n. 4. Matthæus
tho. 2. c. 7. §. 1. lit. 4. n. 145. Consulta decis. 99. n. 36.
Vide etiam Bianum in summa p. 1. Verbo immunitas
ecclesiar. n. 29. Rivet. p. 2. Jurisd. q. 50. n. 19.
Vide etiam Navarra in prax. crim. c. 12. §. 15. n. 7. Vide so-
lent.
Consulta potest firmari, nullum pro reo et reus
etiam Clerus, et magis, consulta approbatur sicut
[illegible] Fontanellas decis. 256 in prin. Vide l. Consulta decis.
8. n. 70.
Ubi clerici et laici simul delinquunt causa est remittenda
Judici ecclesiastico, nec causa ~~[illegible]~~ continuari bi-
dum plurimi sentiunt, vero in Catalonia quilibet ad
suum Judicium remittitur. etiam stratus in civilibus
si causa è diversa status si intelligitur Consulta decis. 99.
n. ~~[illegible]~~ 72. 73. et 74.

UVA.BHSC

Curia ~~ecclesiastica~~ secularis in ratione contentionum primam
cognoscit, iudicii tenent primam in curia ecclesiastica
cognoscit, in mixtis disceptantes fuerit Corradus decis. 9.
n. 97.
Curia attentata Vide fontanella decis. 314. n. 13. p. 2. et p. 1. decis. 256. n. 17.
et decis. 313. p. 2. Barbosa in cap. fin. n. 41 de appellat.
Ferrar. 3. Apostat. cap. 272. in princ. cum sequ. Vr. adver-
tentia tamen ut Pegnae in pract. crim. c. 26. n. 7. Gr. inter
quos. Velam lib. 2. dissert. 41. n. 6. Ferrar. 3. obsers. 45.
Carnerar. 1. varia. c. 17. n. 58. Vr. Siblot. Pegnae decis.
191. a n. 1. et in quinai Ciofi rel. ~~26. n.~~ 27. n. 56. Vigil.
Barges c. 3. n. 197. et in additionibus ad eiusdem quinai
Ciofi rel. 27. an. ~~56~~ 182. latissime Hamel decis. 13. a n. 1.
ad 21. p. 1. Farinac. in praxi tudi. q. 55. an. 61. Spinelli decis. 435. n. 1.
Si Curia secularis in litteris contentionum mittant loquatur
potest ecclesiastica prudere conferis contra secularem dum
vocat, et vocabunt loquat. Charter. decis. 75. a n. 14. et
contra si ecclesiastica prudere loquatur potest secularis contra
illam mandare ad cognitionem et cognoscitationem vero
illaterba quia perhibet civilitatem, et negotiorum secularium
hoc non pertinentia, imo laesiva, ac stylo forensi Corrad.
decis. 13. ex n. 44.
Corrada nostra concordia Regina Eleonora, tria Regina Eleo
nora communicamus gratis.
Omnium expensarum condemnatione debitandis gravati
catur cuiusquis demonstrandis decis. 22. n. 79. Excepta
per rem allegat si sint disputatae mixtae et controversiae
causae, nihil. 5. tunc stat neutrum excusa in
expensis condemnari Corsica decis. 22. n. 102.
Nihil debet imperari pendente contentione Bellum in Speculum
n. 6. 11. §. Videamus n. 4. Vr. dumtaxat fol. 60. Cordar
decis. Vbi della Casa c. 5. n. 17. Ramirez de Prado
§. 2. n. 11. Bovad. resol. lib. 2. c. 18. n. 108. et c. 19. n. 36.
Cabal. pract. Crim. casu 60. n. 11. et casu 223. n. 85. Char
ter. decis. 58. n. 15. Barbosa de potest. eccles. Univ. l. 1. §. 39.
§. 2. n. 28. Diana resol. moral. p. 1. trac. 2. resol. 27. Gr.
note. 40. p. 3. trac. 1. resol. 63. Gallemart. Commun. opin.
c. 4. dubit. 29. n. 16. Fontanel. decis. tom. 1. clau. 3. glo. 2.
n. 56. et decis. 256. n. 4. p. 1. et decis. 113. n. 10. p. 2.
Quinatii relata a Corrada decis. 22. ex n. 1. Cum quod Regnicolae
Curiae civilis nisi causae decisa in Curia procedere per
hunc respiciunt, et dum pendet contentio remotis aliquis sit Ber.

omnium condemnatione ad expensas cuiusquis rei respicit

UVA.BHSC

Vb. Iura gentis sistunt, quia personaliter aliquem
autem comparere debere, non cuiendum ad cenam
infirmitatis sed potest loco sui per alium comparere. cap.
si agrotat. 5. q. 3. can. episcopus ad synodum can. fi.
dist. 18. dist. clarus h. fin. q. 34. n. 5. Farinac. in gram.
q. 1. q. 11. n. 53. Rypll. de legatis cap. 39. n. 11. Pe-
guera decis. 57. n. 19. et 21. si infirmitas est gravis
Mons h. de arbit.
Peguera ibidem n. 20 Mons h. de arbit.
cap. 429 n. 24. et 15. an infirmitas gravis sit pre-
dicorum Concilio indicabitur. dumodo medici
saltem sint duo arguit l. ubi numerus ff. de testib.
Farinac. in gram. q. 1. q. 127 n. 151 et 152. nisi
in Christo, vel loco non reperiatur, nisi unus, quia
tunc illius fides sufficit, et si Civitas vel locus non habet
medicum, sed gerulus, aut Chirurgus illi soli cre-
ditur Clar. di Sugo, dumodo de medicorum fide constet
propterea Mutuanchum. Clarus ibidem Corradus
de Contentione decis 29. cap. n. 79.

An Episcopus teneat precisè Vicarius Generales con-
stituere Vide innumeros relatos à Corradus decis.
28. n. 64.

An data negligentia Judicis Saularis in adminis-
tranda Justitia possit suppleri per Judicem Ecclesia-
sticum trahendo laicos ad suum tribunal. affir-
mant Marianus de ord. Judi. p. 4. dist. 11. n. 11. Cartan.
dec. 20. n. 158. Zamar de offo Jud. q. 1. q. 14. n.
28. et remissive p. 1. q. 9. n. 294. Diana resol. mo-
ral. p. 1. trac. 2. resol. 117. et p. 3. trac. 1. resol. 25.
vide sed è contra Barbosa in cap. licet ex huiusmodi
n. 2. et in cap. ex tenore n. 3. et in addit. n. 1. de
for. compet. Pelleni de immun. ec. to. 2. c. 9. dubit.
5. n. 4. 3. et 9. et Lachius cap. 10. dub. 6. sec. 4. Za-
rabia de Jurisdic. adiunc. q. 30. n. 45. Verum hoc
in Hispania non est receptum propter confusionem
conclusarum. Oliva de hac fisci cap. 3. n. 45. et
cap. 11. n. 44. et cap. 14. n. 41. Martha de Jurisdict.
c. 21 n. 12. Rypll. de regul. c. 6. n. 50. Carolus tho. 8.

Semper no

UVA BHSC

decalm. c. 6. n. 19. et 20. Fontanel. decis. 289.
n. 4. Bovad. in polit. lib. 2. c. 17. sub. n. 110. Corneo
de Contentiosis decis. 28. n. 37. et 38. et n. 36. refert
plures authores asserentes, neglectis decisionibus ecclesiasticis
in administranda Iustitia posse seligi per
Iudicium secularem transeundo ad Iustitiam ad summum
tribunal laicale. vide Barbosa in cap. quales. n. 2.
de Iudiciis.

Causa delegata Episcopo Iudex Iustitiae, potest cognoscere ab omnibus Episcopis.

Si vicarius Iustitiae procedit incausa tanquam delegatus
a delegato non potest cognoscere illud advocare
nec id intermittere Contrario eumque iudicium demo
dicit 32. n. 7.

Si lis et causa civilis sit inter episcopos suffraganeos,
Metropolitanus et eorum Iudex Competens, et quando
agitur de re controversa inter episcopum et Capitulum
super prerogativis, cognitio deferatur ad superiorem
qui est Metropolitanus. Contrario ibidem n. 8. et 9.

Capitulum si lis et causa civilis sit inter episcopum et
clericos eius subditos Metropolitanus e adversus tan
quam Iudex Competens episcopum, si episcopus e rous
seus si quis autor, et clerici rei tunc Arbitri sunt
eligendi, ad eos eligendos potest episcopus suos subditos
cogere, et ab hac sententia Arbitrorum appellatur ad
Metropolitanum, sed ad Summum Pontificem Contrario
decis. 32. ex n. 10. usq. ad vers.

An naufragia Iniminicum Regis, qui eximunt tempestate
Maris, ejus tamen bellis Siciliam petierunt
et Barcinonam Catholicorum, amovo ad Capitanum
Pisae. Contrario arbitr. n. ad Capitaneum, sed
ad Praetorium, decis. 39. ex n. 11. Ubi multis argumentis
probat. et ait ex n. 16 quamvis hae Siciliae res
regnum Pisae ex privilegio 53. Regis Alphonsi tradito
Bonifacio dicit. Sho 1. c. 2. §. 4. n. 17.

Iniminicus Christi condemnatus existit in inferno
propterea induto sententiam contra ecclesiam de
dicit, sicque per ora dicit eidem Christi revela
tum. Tolentinus de part. sho 2. clau. 7. §. 3. §. 2.
n. 10 refert et dicit quamplurimos fidei Iniminicos
veteratos solos adhaerent dum Sancta Mater eccle-

ad credendum ni fingat relapsum de dec. 24. n. 37.
Si sint plures opiniones probabiles, et aliqua eius regula
inhibitoriales, stylo S. agitur, illa observanda est non
obstantibus communis dispositione, quamvis com-
munis, et vera opinio et in contrarium Contado
ced. S. in materia immunitatis ecclesiae Contado
dec. 24. ex n. 41.
De conservatoria V. dec. 33. Contado.
Si Judex secularis recusat suum auditorem mittere
hi potest ecclesiastica illum compellere censuris
Contado dec. 26. n. 71. nisi agit de temporalibus ex
cap. non oportet, et de excommunicatis et debet implo
rare brachium secular.
An edictum publicetur aspersionem armorum vel lau
ina quicunque armis vitis qui est in oppidis aliunde,
et alias gravioribus civis armatum delationem V. Cor
nado dec. 34. ex n. 35.
Concilium ubique gentium tenetur non adstringit illud
sequi Contado de Cont. dec. 23. n. 50.
Illud ecclesiastico est quod competit, et solum pertinet
ad temporalem ad alios pertinent et sanguinit. mixt. n.
clericus laicum defor. cong. Jo. nos de Heric. n. Curia
Philipica 1. l. 5. 9. n. 10. Acacius Rivil. Var. resol. cl.
de Jurisd. comp. Jud. n. 236 apud Riand. l. 5. tract. 1.
res. 7. qui fuere adversus V. Garnica lib. 8. c. 28.
La razon porque en Castilla los hubieses y Jurados tomar las
cuentas de sus fabricas es porque el Rey de Castilla
dio las tercias decimas de las fabricas y reservo el derecho
cuentas de sus mitades y de las rentas de la iglesia
episcopal se compone de las tercias decimas, pero en los pueblos
que no son de el Rey no son así, sino que proceden de los derechos
de terrenos y Castillos y así de ninguna manera pueden
tomar la cuenta los jueces, sino que los obispos
pueden pretender tomar cuenta de las fabricas, que no
se componen de las mismas rentas.

Jurados de Castilla que pueden tomar las cuentas de las fabricas.

Ad matrimonia contrahenda gradus computantur ut in c.
ad sedem. 35. q. 5. et haec ad responsum Julium edem
modo computantur gradus, et quod successione mihi regno
diversum non distinguitur de communem stipem, sed
tangunt ad fratres et secundum a fratribus quibus pertinent

Matrimonio numero de consanguinitate et affinitate et de fraternitate.

UVA.BHSC

gradum adhibet, et si interrumpat per Patrem datur unus gradus
inter Patrem et Filium, et inter eum et alterum datur 2um gradus per illum fratrem
Mortui filium datur alius gradus, et sic fratres per aliquos,
idem Ldo hel. qui hoc Canonice spend in 2o gradu in
de Regno Bunz in 3o fn. 8. de intestatis. Lectho. 1.
deus 4. pertes.

Reg. non curat esse Reg. Hispanq. cham scienti vacationem beneficij, non
bd. gradandus obstat Romae quatuor mensium ex legitima prolongatione
qua Reges Hispaniae habent, et quod impetrantes multis
occasionibus non possunt intra illud tempus expedire
Cabedo de prohibitis Regis Forma c. 28. q. n. 5. et ita
tenuit Rota Romana Antonio Garcia de Beneficiis q. 10. n.
c. 2. n. 34.

Ordinarius de Hermanis Sanchez

Ordinarius Oriolen. contulit beneficium, hic dubitatur, do-
ctor Sanchez per obitum Hieronimi Puig die 21. de-
cembris 1661. cuius primus dicti beneficii praesentavit
Romam Cardan 1o positum Hieronimi Miralles da-
ta collatione die 13 julij 1662. quibus eorum praetendebat se gratificatum, et ita hic Cardan solemnes allegari 1ra = 1o quia dicti Sanchez collatum fuit
beneficium ex obitum Hieronimi Puig qui non fuit
Romae defunctus, nam post eum obiit in Dom
Salvator Boil, Mosen Bellila, Matheus Fran-
ces, et postea Hieronimus Miralles: et ita fuit illi
collatum = 2a na ~~[illegible]~~ per mortem Hieronimi
Miralles manebat devolutum beneficium, non licet
transeat quod aliquis transeat, et ita Doctorem Sanchez
Oriolanus Canonicus de Alberca regularibus Mariti, et est certum
hoc tempus non curat ignorare, sed scire, et ad hanc
rationem decernendam debet ex Judicum considerari qua-
litas beneficij, modus vacationis, longitudo temporis, et
diversa locorum Valerio de Jud. Legat. §. 3. n. 2. et de
hac dictus Excusatibus quatuor mensis et potest materia
vacationis de patronatu provenire. c. Ex. Romana de
Mense fuit declaratum ius Sanchez. 2o quia quibus
modis stetum, sive per obitum Hier. Puig, sive Miralles
semper hic devolutus concedat, et sic Regnum inspicuit de
Ordinario ultimae provisionem, nam quod dicit quod re-
gularibus error formae, eo quia per obitum Puig

excepe

UVA.BHSC

et fuit per Bricum Mirallei in gratia de beneficio vacante requiritur de Jure, quod exprimatur modus vacandi, et aliquae gerunt, nisi quando impetratur certo modo, et per Revolutionem. Garcia de Benef. q. 11. cap. 1. n. 7. = 2° nam in dispositione Juris si fit mentio de vacatione certo modo, intra per mortem, etiam si materia sit odiosa, includitur alius modus, q.° in eo est eadem ratio, ac in eo, quo. idem Garcia d. ch. n. 87. at in hoc casu eadem ratio militat in vacatione per mortem vivi, ac alterius. q.° 3.° nam institutio, seu collatio ab Ordinario facta Ejecto patrono intra tempus datum ad praesentandum, valet, et subsistit, non contradicente patrono intra dictum tempus Garcia d. q. c. 9. ex n. 231. qui ibid. varias rationes dictae conclusionis reddit: sed in hoc casu non fuit contradictum a Patrono infra quatuor menses: q.° etiam si quidquid dicat idem Garcia n. 52. ubi dicit procedere hanc clausulam q.° collatio facta est sure ordinario, et originali, scilicet si Jure devoluto, nam tunc non teneretur Ejusque in veritate, Revolutio nondum erat facta ex reg. cap. Exparte de concess. Prab. et cap. cum Ruer. de Ref. Beneficiis nam istri q.° ter. non probant, nisi mortis tempus quod valletur, quid enim potest operari dicere in litteris collationis Episcopus ad se pertinere collatio provisionem, sive vacantia ad patronatus expectare = ad jum R.° ex doctrinis in primis = ad quem R.° q.° reperiri Patronus Matris, vel alijs locis ejus non facti, et tanquam talis nunquam praesumitur, quam probatur, et q.° 5.° fuit allegata hoc ratio, et semper est gravamen dubium mens Judicio Electis quatuor mensibus scilicet, praecipit cum non est certum tunc temporis quis Patronus, sed Ordinario + impetrare a Limitato etiam ex eodem Garcia n. 253. quod tunc si ordinarius scions prohibitum expirari patronatus cohort, nunc sic collatio facta sure ordinario et originali e valida si ordinarius scions non, etiam cum pari patronatus, et si fuerit elapsus terminus de praesentandum, et etiam licitum sit substituto, et sit in veritate devoluto n. pro facta vere valida mutis. Ex pro 5.° Nunc in casu exprimitur Jus aliquod et ita mag. quod non habet sic inutile exprimit Jus devolutum quod actuale non habet. hoc in Expressa q.° exprimitur falsum habet in 1.° casu provisio q.° etiam, in 2.° in quo nunc alia ratio agitur, nisi quod Revolutio nondum erat facta.

N.° in ordinario in quo de regula c. Ut ipsum de Rebus pis n. 6. duo modo exprimi contrarius alius Revelatis contra ritus mutat Lucius Bellum de Benef. q. 11. c. 1. ex n. 77. ubi et mentis de [illegible] mortis [illegible] quia non [illegible] Garcia q. 11. c. 1. p. 87. q.° multo magis in hoc casu, in quo [illegible] non [illegible] alterius.

UVA.BHSC

in beneficiatione non potest dari aliquid ratione expensarum, vt alibi tradatur, etsi aliqui crederint contrarium. tenet Garcia de ben. p. 1. c. 5. n. 350. Vbi impugnat contrarias sententias.

Episcopus in beneficiis

Potest Episcopus, seu legatus, clerico approbante consentiente, vt alibi dabitur, ei interim etiam assignare sibi pensionem pro alimentis quod vicerit hoc fuerit ei agricolae pergitur, q. ista pensio ignoratur et equipollet inter subditum, et agricolam. Peder de Ecclesiis, et beneficiis, Garcia de Beneficiis l. 9. c. 5. n. 354.

Episcopus potest imponere pensionem super beneficiis pro alimentis tibi conferendis tradit Garcia de Beneficiis l. 9. c. 5. ex n. 357.

Casus quando clerici subiunt seculari iurisdictioni, et contra laicos, et ecclesiastici vt. Carleval lib. 1. tho. 1. disp. 2. q. 6. sect. 1. n. 404. qui nominatim dant

In lucro pariter privilegiatis semper profert ille qui agit de damno vitando, c. Qui de lucro captando fontanella clau. 7. glos. 1. q. 2. n. 21. et n. 22. ait quod creditor cham pro interesse ex causa onerosa profert cham creditori abute vigi cham ex causa lucrativa. sed contrarium sentit idem fontanella.

Presumptiones

Multae presumptiones simul iuncta in causis civilibus facient vnam plenam probationem Lam. de l. Lui 19. n. 16.

Potest maior in vim possessionis adhuc transeat propter temptam interdictum remedia possessione contra turbantem vel occupantem de facto possessionem recuperandi et retinendi fontanella regulae clau. 7. glos. 3. q. 3. n. 14. et n. 15. dicit quod vt favorem alicuius in integrum restitutio modium illius retorquere. l. 9. in fine C. de leg. 7 Carpz. C. tho. l. 1. t. 1. c. 1. q. 8. sect. 2. causa laicis et summaria fontanella clausula 8. glos. 1. q. 1. vnica pertinet.

Manutenere Vicarij contra Episc.

Vicarius foraneus an sit manutenendus contra episcopum in quasi possessione cognoscendi iurisdictionem cognoscendi de certis causis Postius de Manutenendo obiecto 52. n. 23.

An Vicario credat

An Vicario episcopi accedanti de praesentatione, vel de pertinentiis alicuius officium, vel de examine credatur? Postius de manutenendo dicto. 217. et 332.

UVA.BHSC

Sicutat statutum quod mandatum quoque debeat exhibiri intra certum terminum parte opponente. Si pars apparet et non producuntur acta erunt nulla, quia pena stent non fauet, et minus legitime fauet. Duchius ut S. cons. 591 tho 7. f. 389.

in suspendi prouisionis

Circa casum prouisus Mariscaez et Rachasij Perg vs. Duchium ut S. cons. 562. n. 20 tho 7. f. 562.

Mariscaez

UVA.BHSC

Ad mercatum et ars sedula V. Marcus in punto 47. dit. q. n. 56 f. 144.

Si contrayendo Lego juzgo el Sr. Arzobispo en libro mulo tiene el Sr. Hayla Desanjos y Gerónimo Lopez en que D. N. Lozano al Congrado.

En Val.a en año pasado se querian casar dos, y llegaron al Parracho contesos, y le dixeron, Señor Vm. tengo que nos casamos en presencia de este Parracho, y le dicen de menos Hurgrandes, y nulo, y se impuso al Parracho por si acso hacia sin consentimiento, pro se declaro era valido el matrimonio, y despues he hallado el caso en el 1.er Ob.o March. tho 2. resol. 238 f. 477. si bien dize, que pecan mortalmente. Los testigos bastara que sean dos, otros dice March. que si dos se casaron infrente de un Parracho el testigo, y despues se hallo impedimento diriente por el qual fue el matrimonio nulo, despues haviendo la dispensacion si se casaron en presencia de su Parracho y testigos sera valido el matrimonio, y Pio 5. lo declaro ad Navarro in manu c. 22 n. 70 March resol. tho 2. resol. 242 n. 3. f. 481.

Para el Lego de Alcantara Alcaz. V. D. Marc. resolmo ral tho 2. resol. 195. n. 4. lib. 7. la l. cum pro autos contra Bonacina tho 2. de ll. disp. l. q. 3. pun. 8. §. 6. E. accedentibus de privilegiis c. cum dilectus et. c. pro. et c. regimini de privilegiis. Alocut. verbis privil. q. 10. in fin. Mercach. lib. 10. cons. q. 13 Pamorment. vice cum accepisset n. 7. Pabrientes algunos Pl. que gang. vinal. o privilegio letanga por derogada basta q. Sciente legislatore, etri contradicente se haga bogado contra aquello tres, o quatro autos. March. tho resol. 195. n. 4. f. 407.

Si puede el Obispo dispensar la misa de la cl. y si la de el dicho Dia Inocencio contienza de Urbano 8. y fuerza tengan estos decretos de la Congregacion de Cardenales V. Marc. ref. mor. ref. 318. cap. el Obispo puede dispensar en las fias concurriendo justa impulsiva causa. Trid. ses. 22 de sacrif. c. 6 et ses. 25 c. 4. Novat. verbo legatum 4. q. 12. Barb. de jur. eq. 3. n. 4. alleg. 83. n. 5. Vasquez. Diana 4. t. 4. tr. 17. res. 26 March. tho 2. resol. 307. n. 2 f. 567. y alli mismo prueva que el tal remedio tendrage vel. Ut etiam resol. 176 n. 14 f. 378.

UVA.BHSC

el legado, que ordena para la fabrica de la Iglesia y que quedar
en ornamentos otras cosas necessarias para el culto Divino
covarr. in c. fin. de testam. n. 4. Flaminian. n. 5. et 6. Sed.
b sed epicop. n. 11. licet contrarium sentiat Panormitan.
in c. fin. de testam. n. 2. March. tho. 2. resol. 171. f. 370
d obito quale sea licencia para dezir missa en otra iglesia
donde tenian el amparo de un diputado por no haver capilla
en la casa Episcopal y l. de Sacram. Eccl. c. 20. dub. 4.
Intrigo in 33. Carden. c. 30. n. 28. March. resol. 331.
n. 5. f. 603. tho. 2.

Barbosa de poteg. 3 p. alleg. 83 n. 5. et 12.

episcopus non potest mutare ovum eleemosynae terme in alium
usum, vel pro fundo. Maria de Sperind. p. 2. c. 10. n. 35. Barbosa
de poteg. 4. p. 3. alleg. 83. n. 5.

Episcopus et Vicarius possunt extra territorio concedere licentiam
viae. Barbosa de poteg. 4. p. 2. alleg. 6 n. 16. et exonera
rium, et absolvere hinc illum. n. 17.

Episcopus potest minuere poenitentiam impositam a Sacerdote
vel Barbosa de poteg. 4. p. 3. alleg. 1. n. 278.

Poenitentia imposita a Sacerdote minuere potest Episcopus.

ordinarius debet praeparare delegato ne excedat limites com-
missionis. Barbosa de poteg. 4. p. 3. alleg. 106 n. 27. Vel
lucrari de Conservatorio Sacrid. pe 14 de refor. c. 5. Vu
gata si in iis

Commissarius

episcopus potest cognoscere de gratis redemptione et emptione Sacrid.
de 13. Sinodum. c. 9. de se 22. c. 5. et 6. Barbosa p. 2.
alleg. 1. n. 89.

Monialis potest egredi minori clausura quamvis ad
quam ex sua professione teneantur, nemine praecepto
non indicit nemo ~~[illegible]~~ autoritate potest alie-
nam a prima regula, sed potest et ab ipsa mutare et ordinare
ad eos haec cath. plurib. Thomas de Bene de communitate.
tho. 1. c. 29 dub. 2. ~~[illegible]~~ sect. 1. quaest. f. 460.

Monialis strictae clausura

UVA.BHSC

Sententia contra plures late omnis appellationem hes
pendit. l. 1. et 2. C. si omnes cognitores appellaverint sic ad
omnis sit causa deferendis c. una sente de appellat
l. qui ita gaudet 10 f. fin. de appellat. Castrea decis. 63. p
tho. 2. n. 16.

Citra sequestrum V. Fern. dec. 15. Vely n. 2. Farinac. tho. 1.
decis. 592. 654 et decis 701. de qui. Deley. prat.
2. c. 16. n. 2.
Cir. ultimus requisitorius et consilium requisitus pruc
causa cognitionis adhibere antiquis constituendis V. Castrea
decis tho. 2. decis 72 pertotum.
Canonicus absens causa studij percipit lucrari distributio
nes V. Benavinum tho. 1. tract. Officii Canonici. disp. 2.
q. 5. numero 4. f. 9 f. 576. ubi asserit quod si omnis
fructus consistit in distributionibus lucratur ex ipsa causa
studij ibi n. 2. citat Zerolam Ricciam decis 396 n. 2.
Fusch. tho. 2. concl. 514 n. 3. contra Monetam, nisi
aliud per consuetudinem recepta sit.
Utrum Simonia committatur ratione pensionum V.
Benavinum tho. 1. tract. definitionis disp. 1. q. 48. 13. f. 689.
Regia sentia Camellarij publicata die 9 Aprilis 1615.
fuit declaratum per R. Camellarium episcopum Bertu-
ensem posse imponi poenas pecuniarias, non tamen posse eas
exigi contra laicos, nisi per Judices seculares. Fern tho 2.
decis 154. pertotum.
Ad hoc ut fori privilegio qui gaudent non sint necessariam
adimplere, sed sufficit quod realiter sint servitium videli
cet tenuit Ricciis. Velsby. Albaffe in consil. 23 de
reform. c. 6. n. 32.
Clerici delegati dicto beneficium de dimorandi, et pidem resi-
dentia V. Garciam de Benefic. q. 7. c. 1. n. 126. et V.
etiam ex n. 113.
Omnes servare statuta, nonnullum servare consuetudinem
nisi ipsi statuti, aut legibus recepti; si autem in non recepti
et ita consuetudinem super rebus servandis facium habet tantum
conditionem, quatenus res ipsa recepta est. Suarez de legibus
recepta confirmatoria q. 38. n. 14. et 15. Sanchez l. 3. summ
moralis c. 14. n. 8. Ferrar. forens. fol. 205. quaest. 1.

Statuti et lib.

UVA.BHSC

Anpermis derici sit gravis auditoris debet dicere absolu
adhuc sit debitor absolvi, vel remitti ad quintum Lateranense
vel Romanum sed, et de hac re debet penitentiarius Judicato
ex c. pervenit de sententia excommunic. extra. et Vasil
vellum et alios relatos a Fero quest. Thom. q. 21. q. 18.
n. 2. vi. c. quod transgressione de sententia excommunicationis.
Si in domo hospitalis sit dictum quod ordinarius non possit
se intromittere in eius visitatione non potest illud visitare
Barbosa qui alias citat D. Sanctelline. Rainaf. l. 12. c. 11.
n. 48. fol. 84.

Qualiter recidivantes sint tractandi in confessione per Parochiales

Qualiter, sive quando pro decimarum danda pauperibus
possunt expendi in constructionem ecclesiae Parrochialis,
Ultra alia circa commutationem ultimarum voluntatum agit doctor Dominicus de Lamanis resolut. moral.
resol. 61. q. 61. punctum.

Confessarium Christi communum in Quaresima sit rite
via remota Sacramenti Poenitentiae vi. Joseph. de Lamanis resolut. Et postea, et an actus poenitentiae sint materia proxima, vel remota Sacramenti poenitentiae vi. eundem resolvit q. 5.

Quomodo falsus testis probat se quindecim quinque
vellet absolvi et sic gradum Doctoratus assequi
bus, petiatur privilegia alia Doctoris communia vi.
D. Joseph Lamanis resol. moral. resol. 7. punctum

Para de casu del Canonico Dominicus de Valcalatra.

Quam N. episcopus expeditis bullis ad capiendam
possessionem suam episcopatum petebat, mense Junii
vnus ex Canonicis vita functus fuit, postea capta
possessione contulit Canonicatum, et est valida tali
collatio, etsi antequam capiam possessionem episcopatus
mariis resol. 2. punctum

Quidam sacerdos cuiusdam Civitatis delictum commisit
in sua Civitate, et antequam citaretur auctoritate ordinarii, et citatus per edictum episcopi fuit ex
communicatus, et resolvitur quod hic sacerdos celebrans non
est singularis, quia n. manifeste excommunicatus existebat
Dubitationes vi. Cardinal de Lugo tit. 1. de. 1. disp. 2. q. 7.
sect. 2. n. 848. Brila q. 7. disp. 9. sect. 2. dub. 2. conclus.

UVA BHSC

Ulrica pag. mihi 408. Vt Ferdinandus (Geo. de Carpalio) primaeste sy praxi n. 30. late Ro. Exp. Januarius p. 1. resol. 13.

Quidam, sacerdos excommunicatus et Clerus rogatus, quit ab amitis, ut dimittant tempore quo cantabit vacandos in excommunicatio et iste excommunicatus celebrant, respondetur non necesse esse excommunicationis, necesse irregularem. Januarius cum plurimis p. 1. resol. 5. pars.

Reus convictus in materia accusationis non potest excusare complicis, nec confessarius potest talem absolvere diuere veritate detegere. Januarius resol. 10.

Reus, qui in patrocinio dixit falsitatem excusando socios, non tenetur a Confessario clam, et subcapitatur detegere. Januarius resol. 12.

Gubernatores Ecclesiarum possunt propria authoritate onus moderare, seu reformare, etsi regulariter sit reservata difficilis exactionis, nam hoc reformatio spectat ad Summum Pontificem. Januarius resol. 42.

Qui defatigatur ut ~~eximat nominum~~ ~~[illegible]~~ non peccat contra quietem ichoris. Januarius resol. 53.

Exemplo clerici tenentur ad L. principum Secularium vt Januarius resol. 66.

De Residentia in beneficiis agit Januarius resol. 3 n. 9. ubi circa absentium citationem vt cap. cum de clericis in residentia.

An Principes teneantur servare leges. Januarius resol. 68.

Quidam clericus carnaliter cognovit virgo quae se asserebat honestam, nec affirmat se corrupta, et habita animam faciendi abortum, clericus incontinentis ignorabat Patrem tenere impedimentum abortum, inde nec consensit nec dissensit. Deinde talis virgo 2. mensis manifestavit clericum abortum, et postea clericus admittit eam in honestam, et ex illis faciunt opera ancillarum sed irregularis Pater non est irregularis. Dazzey in manuscripto Irregularitate quod dout non esse irregularem non impedientem sacramentum ordinis, sicut sit ex Hostiensi irregularis et sacramentum ordinis non impedit, et Prima p. c. 4. [illegible]

UVA.BHSC

resol. 7 et 8 Januarij q. 1 n. resol. 6 q. n. 7.
Dicit quis libram quinquaginta imaginabili q. ita notitiam
rei dubitationem, sive scrupulum hoc de aliquare. idem n. 3.
ignorantia invincibilis est illa quae nulla diligentia vinci
potest. idem resol. 4. n. 5. vol. 2 q. [illegible]
Si autem relictum sit pro pullis dotandis, potest dari nupturiae
dote, vel sine sufficienti dote, secus si relictum sit pro pullis ma
ritandis, cum tam illa mandata sit Genuensis q. 387 sanctis
demationum lib. 7. disp. 9. n. 63. Thomas de Vera De immu
nitate tha l. c. 3. dub. 21 sect. 9. ubi inquirunt legata aliqui
plura simili materiam. Verum si legatum relictum
sit consanguineis maritandis, nequit conferri consanguineis
tempore testamenti mariente, utpote quod est relictum in
certis personis: at si testatore mortuo nupserit potest illi dari
quia non omnino incertae personae relictum, sed quodamodo
certae, nempe proximis ex testatoris genere, et quando nupsit
habebat iam ius aliquale ad hoc legatum acquisitum a
testatoris morte. Dicit Sapulcis idem. n. 66. Et asserit quod
idem sentiunt Lucas Sinigaglia ex doctrina D. Prosperi Fra
natensis.

Legatum pro pullis dotandis

Parochus Cancellas benedictas in die purificationis transmittere
non debet ad alias ecclesias, sed illas laudabiliter et char
itatem ad ecclesiae Miraculi consuetudinem in ecclesia pope
lus eas semper tenetur ut asserit S. Cong. episc. in una Sporni
fogliana. de anno 1581. Barbosa De iure eccles. vn. q. 8. l. 13.
de benef. c. 23. n. 7.

Si autem patronus propter negligentiam perdiderit potestatem pater
nam ius dari [illegible] iuris
conferendi, deinde conferens iure devolutio non potest aliter
conferre, quam de habeat instructio et natura beneficij feli
cit. cap. cum accessisset de constit. n. 18. et refert quando
doctrina Balli videtur, quando si executor qui de mandato
testatoris habebat aliquid distribuere in pauperes cum Consi
lio N. Benedict negligens, episcopus succedens ei iure devo
lutio tenetur eam formam servare idem. n. 18.
Et causa necessaria potest ejus invito herede suppleri
beneficium laic. feliz. ad 2. cum accessisset de constitut.
n. 19. et 20.
Capellum sede vacante secundo episcopo etiam in suspensio
ne delegato gaudet a Cancellario dicit cum glossis Remeta
cap. 5. q. 12. n. 423. fol. 304.
episcopus sine consensu patroni non potest virgineum beneficium
perfindi, qui transfert ad [illegible] cum vito de caque

idem Lucas Sanctius de rebus. lib. 2. q. 24. n. 62.
Garcia de Beneficiis p. 10. c. 3. n. 41. cum pluribus relatis.
Barbosa in collect. ad clem. 1. de supplendo neglig. Prel. Corrad. in Praxi benef. lib. cap. n.

UVA BHSC

non transfert ad successores Garcia de benef. p. 1. c. 5 n. 359
Moneta de Commut. c. 7. f. 596 n. 357.

Consf.

Si heres nolit consentire in commutatione factâ solus
Episc. hac tamen modo eulogia cui legatum accidat
consensus Moneta ubi proxime n. 356 infra
et dicit n. 358. quod etiam sine consensu fieri potest
ex causa necessaria potest Episc. mutare stationem
eulogia sine beneficij patronati.
Commissarius Episcopi Vicario Episc. potest expedire
Vicarius capituli sede vacante V. g. Vicario Abbatis
Quandoquidem de Commissario facto Vicario Episc. Doctr.
Doctr. Moneta c. 5. n. 502. f. 371.
Expert conclusum in causis admittendis probationes &c.
Gilid. Pap. quest. 201 petito Licium Sto 2 decisionum
decis. 182.
Expertis concludentibus clericis deponendis in Judicio seu
Laici contra laicum, quando venit imponendus gravis pen.
gravius superadditur ingravare tantum Vicarius d. Sto 2.
decis. 203.
Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 29 n. 28. cum fundat
dicit posse Vicarium Generalem Episcopi ex propria auctoritate
et ad hoc conferiones, et alias ad eas audiendas ingredire
Moneta de Commutat. cap. 7. q. 1. n. 41 et 42. f. 596.

11

Si monachus imputatur solum effectum ex aliquo vitio occulto
Prioris, vel propter non accusationem, aut obitum cessante
tamen fraude, indulgentiae aliquid semestre cap. si dicat 26.
de electione in 6. quam sic expendit Azor instit. moral.
lib. 6. c. 26 in 7. q. lib. 2. Lotarius de re bene f. lib. 2. q. 24
n. 27.

Quando sine aliqua

Si Beneficium declaratur ad superiorem provisio inferioris
è jure irrita, nisi de patientia tolerantur c. Litteras §.
desuetudinem de suspend. neg. prelat. quod debet intelligi ut
non convalescat actus ex tempore, non ex nunc fit sed ex
tempore quo fuit tolerari, et acquiritur hic de tolerantia
hic expressa, non de simulata, vel sub conniventia, id è
scripsit vel verbo, aut facto aliquo positivo Lotarius lib.
2. de re bene f. quest. 24. n. 55 et 56.

Cum quis rigentium dicuntur secretis, adeum dicant
affectum in pectore alicujus fuisse non concurrisse quam
fide indicam, et iam manifestavit, ac rem aliquatenus
ex sacerdotem secretum, qui gaudet celebrij immunitate

ut resbit. Quintanadueñas in Origin.
Ordinis mon. tract. 4. singular. cap. 9.
et cap. 17. qui tamen eius consequit in congregatio
nem.
Regere monachos, vel ipse dio exercere ad secundum quod
Sanctum Dominum statuimus, lib. 5. in carta Quinquen
nium Domino statuimus, lib. 5. in carta Quinquen
dum, et non potest eius ultimum
aliquo eximio benefacto, et non potest eius ultimum
subrogare, sic ad Dominum Sancti Petri Quintanadue
nas tract. 4. singulari 41. per totum et cap.
ibi singularis tract. 4. singulari 41. per totum et cap.
inter Omnes minores et fratres Quintanadueñas
ibi secundo, maior, quam singular
Mayorum cum verbis Regis dici secunda, vel sorte
nova post mortem tertia post Quintanadueñas in
gulari tract. 8. singulari 2.
Conventuales 3. de singulari tract. 12. hac agit Ordo
tatione in habito Fratrum et forma 5. de
Ordinarij 2. in quadragesima et Ordo
Ordinarij 2. in quadragesima et Ordo
Ordinarius simplex vellat vel tunicam habet Regularis, et
regularis singularis omnes ignoramus, in ordinem vero
Quintanadueñas dicimus, et fuit quidem Dominus Quinta
nadueñas tractat. 4. singulari 13. per totum et n. 17. notes
Vivalli tractatum 2. p. lib. 5. de Ordine. Vide in Bibliotheca
apostolica quandam, qui quinque libros latinis operibus
tradidit, postea magnam molem Ecclesiasticis dimisit
tradidit et Ecclesiasticis quibus erat vitam magnis laboribus
gentilis. Sed tandem, quia ad sacros ordines admissus
Origines l. 10. c. 8. n. 11. ait quod Bragae iam ordine
dicta ex disciplina ecclesiastica in quo Deo ministrare
fideliunde fecit ordinem Quintanadueñas et ceteros
Petrus in latina lingua quod vocatur Joannem subroga
vit ut sito nomine Bragae ad sacros ordines examen habuit
et apostata Bracarensis profecto in mundate ante ordinis re
ceptionem confessus hoc prodiderit, dubitavit ab episcopo
Belgaudo consulendo ut Quintanadueñas tract. 6. sin
gulari 16.
Bracarensis ordinem illum dimittere omnino jamque
ut sacris Fernando sacros ordines recipiat, illum ad
episcopatum Cordubensis accepit, dubitat an licet. Vide Quinta
nadueñas singular. tract. 4. singulari 19. per totum

UVA BHSC

Si aliqua verba aut conditiones immiscentur in Capellis fundationis quæ verificari nequeant, prius confertur illis qui nondum habent, ad quos aliqui probabile esset illos conferri, et hinc asserit Sanchez Rufficus. Lib. 1 quæst. quinta n. 2 numero 6 et singulari 20. pertotum.

Item episcopus mittens ad alio episcopo vela capitula ad conferendum ordines gratis non mittunt decimas illius diœcesis et alia quæ ratione litterarum dimissoriarum à suo episcopo habuerunt, id quod non requisitus nova et expressa licentia episcopi diœcesis in qua ordinat, sed sufficit quod quam habet, docet contra Sanchez Thomas de Bona de immunit. q. 12. cap. 12. dub. 1 sect. 6.

Episcopus cathedralis extra propriam diœcesim vel altari portatili, vel cum, et etiam in illo celebrari, sine licentia ordinarii talis loci. Idem de bona sect. 6. pertotum.

Filius familias habet domicilium ejusque patris, si sit nubes non si sit impubes L. Filiaet ff. ad municipalem de bona d. q. 2. c. 12. dub. 5 sect. 7. n. 16. ubi late de domicilio et de episcopo adhuc ut concedat dimissorias en n. 21 docet quod si quis sit ordinatus per una diœcesi, et habeat domicilium in alia, et in alia beneficium, licet tenue, potest pro arbitrio ordinari a quolibet episcopo, et tale quod idem proportionaliter dicendum est de clerico plura domicilia, vel beneficia licet tenuia in variis diœcesibus habente. n. 22 et 23 respondet argumentis contrariis. V. cap. cum nullus de renunciatis ordinat.

Episcopus proprius non habendi litteras dimissorias sed ordines suscipiendos a episcopo commissario in quo parte in ordinatione autem Sanchez l. 4. prim. c. 39. n. 19. et 20 et 20 6. c. 10. n. 20 et 21. docet de bona sect. 8. n. 7. sed distinguit pro ordinari sive dimissoria pro ordine episcopi.

Legatus pro quibus debendis

Si legatum relinquatur pro quibus debendis potest conferri illa quæ sunt minoris et sed non dote vel non sufficienti dote quæ causa pietatis adhuc durat, sed si relinquatur sit pro nullis maritandis, cum iam illa maritata sit Sanchez q. 386. n. 1. Sanchez de matrim. l. 7. disp. 91. n. 63. Thomas de Bona de immunit. tha. l. c. 8. dub. 21. sect. 9. ubi plures ad hanc quæstionem concernentes discutit. et Sanchez loco citato n. 63 optimam limitationem regulæ disponit effect.

epis. valet ordinare clericos in ecclesia filiae sed clericus ordinatus ab eo non habet sed ecclesia ordinantis. Sanchez cha. 2. f. 161. ann. 19

vide Conv. cha. 3. c. 22 n. 175. f. 433. Diana p. 4. A. ma 4. resol. 140 Cabanate

UVA.BHSC

Cita tiles in causa matrimoniali vel similibus Sotus
d. 15. n. 123. c. 4. ex c. 13. potest de Licium Fausse
ut sup. 2. f. 64.

Mulier quæ per mariti principaliter se obligavit remun
tiando Deliciuno, et pignis mamorto, non potest vigin
non obligationem ex eo quod remanent molesta seo
Otho. 3 decis. 34 gentilis

Appellatio non potest interponi coram honestis personis,
in Judicio coram habenti potest, et in interventu Justis,
metus vel c. fin. de appellationibus. et nonne se pro
nomine ejus appellavit coram Auditoris vel Don
Hieronimus Ejus filius hæc appellationem coram honestis
personis tho 3. decis. 34 n. 1. conclusivis.

Citra notitiam sanguinis probandi vel Sen. tho
3. decis 24. gentilis

Bdo. Sec.

Et Carmine qui prius facere statuit personas facti tollere
et Carmine qui prius facere statuit personas facti tollere
et in sive turbam vel alterius depingendi, et hoc
tum ente consciens nunquam per alterius alterius et per
principaliter ut dicit in c. 8. de Jurisdictione Sotus. d. eq.
cum aurimus de Cerasit f. 160. n. 11.

Commendo distinguitur a [illegible] repugnantia, quia commodatum
quod non repugnantia quod sit Commodatum non est commodatum et
non commodatum sed [illegible] [illegible] quod [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Causa intende similitudinem, ubi è formalis ut ejusque
illam contra Canonis disponere. idem Cura Sanchez de Sacra
litteris Barbosa de Offic. Episcop. Lib. 3. c. 11. n. 87. f. 182.

[illegible] Dr. Mo comunica, me dice el tiempo del Rey [illegible]
respondia con Obispado a Dn. Dor. Mo Cabrillos [illegible] Dr. por
son, que en la bulla del Sr. Mo. dice Dos Duedos de el Reales
calares, y que en la bulla del Sr. Pb. dice dicha Dos Duedos
rum millium regalium. Quaeritur, si cum tanto [illegible] Pb.
i pagar 2 ducados. Respondeo negative sit: quia ex quo
tondia [illegible] certo pro certa forma, se haya echado
de tres fl. el Pb. [illegible] Canon reporten en la decanato, y
tambien en el [illegible], pues aunque el Sr. Papa no conserbaen
los Conc. Concilio de Anciano, pero por la suavidad de
rio de reformatione lib. 1. c. 39. en n. 1. que necessario
exprimir en la expedicion en la bulla, los que fueron necessarios en
el reservacion del Beneficio Barbosa de Canon. Divinum. tit. 2.
lib. 3. cap. 1. n. 103 Cura Fran. = Dicitur Dr. Cardenal
ala tercera parte del Obispado y de sus Canonigos en [illegible]
relegacion dexar, de pagar el último pensionario, como
Sicilia Sinaag. Capricion, pues aunque haya convenido en
ella novandum. El justo error ahora extendere. Jo no
bertenaque sea de comprehender los seglares de subsidio
gravados, pues aunque son cargas de cinco a cinco años de
repartir por quintas. Plutarco Bilbamino in addition ad
Lapidem Lib. decis. 285 n. 12. Garcia de Beneficiis
l. 5. c. 3. n. 174 cum seq. Barbosa loco citato tit. 2. Vol. 1.
103. n. 40

Para el caso del servicio del Rey sobre agravios de la Rebolucion de
Cataluña Vide Barbosam tit. 1. Jure divinum. lib. 2. Vol.
43 pulcrum ub. n. 2. refert Bullam reservationis Pontificia
el n. 21. [illegible] quod in Ecclesia Cathedralis [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] et
[illegible] Beneficia quae ante [illegible] [illegible]
[illegible] allegat [illegible] et Inde et in alteri Pontifex confert,
sed nulla [illegible] nulla facta [illegible] quod [illegible]
[illegible] nominatio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Garcia de Beneficiis 1. 11. c. 6. n. 37.
Salgado de Supplicatione lib. 2. c. 14. n. 24.

Barbosa cap. 7. n. 21.

Barbosa tit. 2. vol. lib. cap. n. 21.

Barbosa tit. 2. vol. 103.

Cura provisione Regis Hispaniae [illegible] et Ordinarius [illegible] Barbosa tit. 2. lib. 2. accurate de Officio. et Potestate cap. causam 7. n. 45.

UVA.BHSC

Inquis exulans intra territorio crudelis sagittam conquiro
perculsit aliquem exulantem in alio territorio, potest delin
quens punitis in loco territorio et ista ratione habetur
locus mandati dictus clarus in pract. crim. lib. 5. q. fin.
Vt. Remigius. 2. Mandatum fieri delictum in loco sit com
missum in aliquo territorio non debet puniri in loco ub
mandatur, sed ratione delicti perpetrati, q. mandatum
non concessus ex mandato, sed ex delicto propter mandatum
secuto. Clarus ubi supra Vt. item quido.
De immunitate locorum, et ecclesiarum consulat Hieronimus
Gomez Variar. tho. 3. cap. 10. in officio agit.
Vt. constitutio nova dat formam contractus, licet ante pen
dens imperium, habeat vinculum excusa de pactis, tamen
subsistere non constitutionis et hoc comprehendit
Vt. Barbosa in tho. voto. decis. vota lib. 2. voto 71. n. 3.
Vt. circa hanc materiam Bellugem cultrie 41. n. 15.
Primogenitura quando et quibus constituendi dicatur cons
tituit Barbosa lib. 2. voto 72.
Perme fuit deliberatus excommunicatus stephanus lo[illegible] quod
reversibit testimonium perhibuisse crimine [illegible]
[illegible] Code, post declarationem appellavit [illegible] et in
set publicatione et a fraterniam excludendo, [illegible]
[illegible] Zerola in Prax. crimi. [illegible] appellatio
fol. 23 n. 14. quia excludendo affirmo rituale quod
sonat manifestatio, sive pluris secutionis promulgatio et n
executio cap. generalis 88. q. vero de excellentiis c. expum
fess. Vt. circa hanc materiam Riccium decis. tho 3. decis.
102. per totum fol. 140.
Regulares volens vendere imaginem crucifixi sanctorum
reliquias circumferentem centum, cum vetus illius valor
non excedat triginta computando materiam et artificium
conatur vehiciae vendere reliquias, ac proinde tanquam si
moniacus punietur. Riccius tho 3. decis. 259 per totum
fol. 350.
Episcopi quomodo se intromittant cum officio Sanctae
Inquisitionis in cognoscendo de crimine haereseos Vt
Riccius tho 3. dec. 239. per tot. fol. 375.

Citeran de Leon

Vt. Riccium de appellat. 4. 17. limit. 22. per tot. f. 467. Vt. Nelius exarticul. verbo vero [illegible] de pro cuba [illegible] plura.

UVA.BHSC

An lex gesti importare pensiones in Beneficij eius Patronatus? Resolvit Decisus quod sic Riccius dec. 289. fol. 386. th. 3.

Mulieres in causa matrimoniali non admittuntur ad nomen testium producendum, per publicationem attestationum, et disjunctive testificata, nam licet propter sexus fragilitatem debeat admitti, cum hæc sint indulta ad meris regum conservandum, etiam adeat casus delegatum, quo potest consulere, in dict. rebus Riccius tho. 2. dec. 2. fol. 3. ubi cum multis etiam textus generales pariter regis vc. n. 4. ubi dicit regium quod ipsum de tempore publicationis, ut sic ignorantia sit causata dolo, vel malitia testis, debet, alias seius

congruens tertia dec. Riccius dec. 515 n. 5

Hebdomadarius Canonicus Cathedralis in eius hebdomada est annexum omnes celebrandi missam, non potest ibi missam celebrare, alteri applicando Meritum Riccius dec. 13. th. 3. fol. 18.

Decisum Canonicorum.

De gaza Clerici Minarij V. Riccius dec. 16. fol. 22. th. 3.

Executor testamentarius datus ad mittere pensionarium in possessionem bonorum relaxandum dumodo remaneant cens. pro facture potest cognoscere de merito causæ, et terminus circulus ad probandum an redditus Parochiæ excedant ad Ducatos cens. Riccius th. 3. d. 17. f. 23.

an esset imponere bona feudi capitis Oriundi V. Barbiss in Collect. ad d. c. Oriundi f.

UVA.BHSC

Iudicis officium ante in sententia et credendi concurrentibus aliis adminiculis et coniecturis. Vt Rieius dec. 32. §. 49. th. 3.

Ad contrahendum matrimonium sufficit praesentia Parrochi loci habitationis, dummodo habitatio sit vera, et sponta, et non momentanea, et in fraudem Ric. Dec. 72. th. 3. §. 97. Vt eundem Rieium qui ~~Cuius~~ late et optime agit tho. 3. decis. 181. fol. 222. et n. 4. ait quod declarationi Cardinalium Concilium omnino standum est, cum peculiari Concilij interpretatione, ab illo quippe spectant tanquam a Summo Pontifice ad id delegatos. Dent. Cuch. lib. 2. institutionum Canon. lib. 3. de concilio Trident. n. 60. et Rieius decis. 181. n. 9 aiunt quod praefatae declarationes tanquam decisiones habent vim legis, et ut leges recipiuntur, sicut et ex communicationem Pontifex dicunt exhibita Pius Papa 5. inquit Geo autem fuit th. 614. in Bellano nominis tho 2. et ita fuit amplectitur Carcupino iuxta magis communem opinionem non potest dispensare cum bigamo ad minores ordines suscipiendos. Ric. 273. th. 3. §. 98.

Ipsa.

Ipse non potest taxam recognitionis facere numeratae. Ric. dec. 74. th. 3. fol. 100.

Ipse non potest commutare ultima voluntate sine iudicial vocatione in casu contraventionis. Rieius decis. 83 tho. 3. f. 113.

Heres qui tenetur dare calpam domum regiae cancellariae tam a defuncto patre cum legato non cogi ad illam tandem solvere. Rieius decis. 85. th. 3. f. 117.

Iura pulchra restituere singulares. Rieius decis. 86 th. 3. f. 120.

Nemo ex indicis adhuc indubitatis potest fieri sententia declaratoria excommunicationis, nam excommunicatio maior est, quae ab ecclesia non potest, et sine ipsa excommunicatio, immo excommunicatus minus, si contumaciam legaliter probatur apud Deum excommunicatus et sic quod ex indicis indubitatis etiam ex contravencionis signum ex ordinarie punendus, ad minori pena. Rieius decis. 87. tho. 3. f. 124.

Rieius decis. 197. fol. 266. th. 3.

Et eum Rieium tho 2 f. 149 decis. 108 n. 9 in ub. ani decisiones similes cum Basilij Dey.

Indicium Cardinal.

UVA BHSC

Regulares non gaudent clausura [illegible]
tho ordinarij et quas conditiones habent habere ipsi
in [illegible] Ricius decis. 171. fol. 229. tho 3. [illegible]
intellect. ad statum [illegible] eunden Ricius in
gratia curia resol. 290. verbum Deo et [illegible]
p. 3. alleg. 109. et de parroch. cap. 67. n. 65. Tenet
p. 4. Deho [illegible].

Monachus non gaudet immunitate cleric. Ricius
tho 3. decis. 182. f. 246.

De casu requisito ad permutationem beneficiorum et [illegible] Bulla Pij V. Ric. tho 1. d. 37. f. 52.
ap. remittantur exque in bulla Pij V. Ricius
decis. 195. tho 3. fol. 263. et n. 11. dicit remittitur
quid sit faciendum, quando beneficia que permutantur
sunt in diversis diocesibus et eiusdem fundi in cap. omnis
de rerum permut. n. 6. et Garcia de Beneficiis cap. 4.
p. permutat. n. 66 et 102.

Requisitus de hominibus ecclesiastici [illegible]
[illegible] regularitate nemiliet familiares Epi qui extendantur
ad forum conventionum tamen in intelligendo [illegible]
[illegible] causae sed causa [illegible] Ricius decis. 196. et p.
4. dicit quod fama vel [illegible] delicti, nec [illegible]
[illegible] sufficit et quod [illegible] a [illegible] decisi [illegible]
[illegible] plene notari cum tho 3. f. 264. decis. 196.

Clericus [illegible] formatus [illegible] causa titulum sit ordi-
natus Ric. Ricius tho 1. decis. 17. fol. 21.

Ex depositione ministrali [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in capite qui dicitur talis et talis, cum fama [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
matrimonium Ricius tho 1. decis. 18. fol. 22.

Ornatio facta filio ob clericatum non [illegible] revocari ob
ingratitudinem fundat optime Ricius tho 1. dec. 19. fol. 23.

Parrochus non docens doctrinam

Parrochus qui non docuit doctrina Christiana sive fidei
fuit suspensus ab officio sua [illegible] per sex menses, qui non
docuit dicta doctrina sua Parrochianos. Ric. dec. 22.
tho 1. f. 27.

Crucifixus in omnibus bonis habet [illegible] praesentandi
ad officium. Ric. dec. 23. tho 1. f. 28.

memoria fragilius

Clerici poterit interrogari de certa forma recipiendi [illegible] Sex
mensibus. Ric. dec. 25. tho 1. f. 30. Vide [illegible] de fragili-
tate memoria notabile refert.

W. Lauer gildstoge

UVA.BHSC

Duarenus primatus Clericus Imperiales [illegible] minorum
Judei Laico. Ric. dec. 31. tom. f. 40.
Bracharen. Primas [illegible] non debentur, quia [illegible]
debent immunitate Clericis: Ric. d. 50. tom. 1. f. 118. refert
sic decisum in Curia Romana, et n. 3. dicit contrarium
in Hispania per leges Regias fuisse statutum.
Circa procedentiam Religiosorum illi debent praecedere qui
sunt superiores in loco. Ric. d. 131. f. 186. tom. 1.
Religiosi Canonici B.ti Petri Ord. Eremitarum litigabant cum
Religiosis Franciscanis de electis Canonici Sancti Gregorii de
Genuensi Sedente Sugarone, Vicario Prelato in minis alienum
[illegible]. Illi tamen allegabant invecta immemorabili
consuetudine quod fuit die Sanctorum Petri et Pauli praecedere,
sed in probatum, Franciscani allegabant semper praeceden-
tiam habuisse per tam et tanta annos, et [illegible] in
contrarium nulla extarent memoria et per plurimum
testium depositiones probabat. Unde [illegible] etiam
Bernardinus allegabant cum sanctiquiores fundatores. Deus
per rescriptum declaratum fuerunt Franciscanos praeterendos esse
Eremitas quasi possessores. 3.° ex bulla Gregorii 13. quae incipit
exposcit pastoralis Dat. Romae apud S.tum Petrum die 15.
Julii 1583. relata a Barbosa de Jur. Ecc. p. 3. allegat. 78
n. 32. ubi ait quod qui in possessione praecedendi sunt
debent praecedere, si autem in conatu de possessione anti-
quiores minore. Unde cum hoc casu constabat de
[illegible] ut supra. et consuetudo ei dicit attendi, de pos-
sessione [illegible] proxime n. 27. = et 5.° circa certiquiores hanc
Ricciuti in praxi aurea resol. 103. f. 119. ubi agit de
[illegible] sequuntur Sacramenta etc. = Circa [illegible] dicit
[illegible] quae [illegible] a Eremitanis debent manu-
tineri Ex Bonacina disquisitione 18. n. 24. et circularia
[illegible] ubi agit. Fuit etiam Ricciuti dec. 122.
f. 181. tom. 2. ubi agit quod Abbat Mamstenses qui
[illegible] habent [illegible]

Lis inter Canonicos B.ti Petri et Gregorii

UVA-BHSC

Concepta ~~[illegible]~~ Iudex in causis sua Curia Ric. dec. 144. t. 1. f. 206.

Cum ubi maximum Parochia, et inhabitet intra limites Parochiae. Ric. dec. 145. f. 207.

Petri Ianuis mis Fratres. Ric. d. 146. f. 210. t. 1.

Sacerdos abbatum alog Clericis Cō et ipso facto suspensus. Ric. d. 150. t. 1. f. 213.

Sacra Congregatio Laici Seculares tenentur ab Cō ad Ecclesiae, Concionem vocare parochiae audiendae Missae Dominicis et festis diebus ordinaria. Ric. dec. 152. t. 1. f. 214. Et huiusmodi Concilii in Sacris Ordinibus non fore compellendos Clericos Secularis Parochianos quia ~~[illegible]~~ et Mrs. Canonicatus Clericus Coniugatus per Episcopum ad oratorium Cantorum de non offendendo. Ric. d. 154. t. 1. f. 254.

Companies Jurisdiction in ye by Mandatory.

Clericus ordinatus adhaerente ~~[illegible]~~ amittit ~~[illegible]~~

Si Clericus committat delictum alymo miserationis Beneficii non debet illo privari, si fuerit ordinatus; nec amittit habeat videre alimentorum pagi. Ric. dec. 155. f. 255. t. 1. V. S. Antonium. mis. cuius mos. th. 1. c. 33. n. 160 f. 348.

Cum non detur impartiri facultatem Sacerdotis privandi ordine Sacerdotii eius si offerant agitare indicatae miserationis divini Celestis, nec ab non adsit causa debilis vel miserabilis personae, et illa inquisitio non erat tolerandus. Et Dis non posset alio modo subveniri non debet concedi. Ric. d. 159. t. 1. f. 260.

Revocatio Ordinationis qualiter intenda? Ric. d. 190. f. 261. t. 1.

Primatus non recognoscens Superiorem potest indicare secundum propriam communem contra allegata et probata non vetos Eius Supremi Senatores, et Principis Iudicium procedit ad instar Dei, et Regis a Deo Ricta. Ric. in emporio tit. 2. q. 1. ubi de Ecclesiae cum suis limitationibus.

Provocatus in peritiae Clericum non est dimittendus communicare nam ad suam defensionem consumptum Riccius decis. 16. 16. th. 2 fol. 24.

Petri dictum in vita parte fabrum in religiosis partibus causa per Fabrum Riccius decis 3. th. 2. et circa mandatum in accidentibus vt Riccius 32. th. 2. fol. 3. vt. chi Riccius th. 2. fol. Riccius. 127.

Matrimonium contractum inter consanguineos cum solo mandato dispensando Sti Pontif. antiquam cognoscat

UVA.BHSC

per Prælatum ancreas, veritate intentata et nullum
Rem mandatum de Superseden. ne diligentia Rivius
decis. 22 tho 2. f. 32

Hæreticus comparens in Publico jeiunij sibi concedi mo
nitorium non consequitur, quia est excommunicatus et
notarius peccator Rivius decis. 23. tho 2. f. 34

Sententia quæ exactis non inscribitur diuersi ipso non
nulla De Rivius decis 26 tho 2. f. 38.

Sponsus de futuro quique sponsalia cum una matrimo
nium contraxit cum alia debet punirij, quia sponsa
pendente relictor fuisse in contemptum Rivius decis 27.
tho 2. f. 39.

Rivius vult in criminalibus publicanis testes cum aliis
testis producere Rivius decis 34. f. 51. tho 2. et maxi
hanc decisionem accipit in causa Marginis Petri
Vitonda Mulierum et virorum communicatio, nam licet
quod commorante quadam Muliere cum eius sororibus
in sua domo, accessit ad illam quidam vicinus affinis ad
exitandas satellites Curiæ et remansit illa nocte cum illis
qui cum in habitent non tamen quibatum ob casum per
gustatum omnes simul dormierunt, et ipsa mortua
quasi fuit pollutione, cuius domum fuit attractus arcular
pretio quæ advenientes tempore Conatus, et superveniente
tempore paniculi parum in potestate et convocatis medicis ex
nonnullis causis, quæ tandem reperit et Ministrorum plena
lugens diuitiæ ne miserum quomodo pejus cum ad
mortem vinum in cognoverunt. Rivius in decis 46. Rivius
decis 48. f. 71. tho 2. Cang.

Ut aliquis diffamatus [illegible] ut admittendus Vt Rivius
tho 2. decis 50 f. 74.

Dist. Pag. index 61. n. 1. dicit Stante fide debet adhi
bi testes dicere dicendi sine testibus ejusmodi non cumulus se
[illegible] sine testibus ejusmodi [illegible] quamvis
[illegible] ut [illegible] ad [illegible] non [illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Mores Gallicus non induxit usum quem separandi matrimonium, sed nec usque eum hodie facilis sit modus mutandi Ricius tho 2 decis 65 f. 95.

Quando testes sunt citati vi ~~mandatis~~ numero coparsoni gente, vel qualiter, Mos Vicarius in totum deneque monitus, q. sic verisimile pates n. nec sine negotio veritatem. De Ricius tho 2. f. 98. decis 69. n. 6. et in iusta decisione agit de matoru.

Judicis temporalis potest ecclesia alii terres super eis articulis mutuare beneficia restituendis in integrum Ric. tho 2. f. 100. decis 70.

Peridem libelli delationem quis diu pertinuit ad finem denegandi absolutionem a juramento Ric. decis 78 tho 2. f. 110.

Consanguinitas non solum probatur per confessionem integrantium consanguineorum Ricius decis. 80 tho 2. f. 112.

Decretum appellationis est ipso iure sed requiritur sententia definitiva, quia certum tempus illam non ligat, sed debet ex post constare de impedimento. Ricius tho 2. f. 117. decis. 83.

Appellatio à revocatione appellationis non danda. Ricius decis. 107. tho 2. f. 148

Cum pater repetit testium ad matrimonium filii recepturum, debet filii simpliciter petere Ricius decis. 109. tho 2. f. 151.

Clerici procuratio de infamia conversationis cum muliere, q. delictum sufficiunt non probatur, absolvunt tamen quoque de ni conversando, verum bene potest compelli ex causa honesta atq. necessaria Ricius decis 110. tho 2 f. 153.

Clericus homicida si privatus ipso iure beneficio, id debet privari per sententiam, nisi ex ipso Canonicus qui ipso hoc privatur, vel alius Cardinalis assequitur, vel Papalis Ricius tho 2. f. 156 decis 112.

Quando stylus notorius sufficit ut judex examinaliter se informet. Nisi quod stylus contrarius, non autem ad mutandum, vel debet periens concludentur pedem De Ricium decis. 119. tho 2. f. 166. De Publicum notarum dicere De Ricium decis 120. n. 6. tho 2. Vt etiam Ricium tho 2. decis. 205 f. 296.

UVA.BHSC

Ut communiter admittitur appellare à decreto interponendo
Curia Ecclesiastica similiter appellationes admittit
et frontes non admittit cum ab eam non pertineat, nisi
manifestum abuse ratione contingat. Riccius tho. 2.
decis. 92. f. 131. ex decis. Lucchesi quae de admitta
appellatione ad decretum interponendo cum testes, quorum com.
Ho.
Clericus Doctor non potest relegari sub comminatione trire
mium casu quo relegationem non observaverit cum Doctores
maxime sit digniter Riccius tho 2 f. 132 decis 93.
Clericus condemnatus in perpetuum abscindere non cessatur
privatus beneficio sed e privantur, verum Stamus Clarius
Bologniensis distinguit si beneficium requirit residentiam è pro
sonte privatus et eodem modo si loquitur de crimine quod
inducit privationem ipso iure, aut è beneficium quod
si requirit residentiam et ex pro sentiam privantur, re
fert autem allegatione Doctorum sane Riccius tho 2. f. 133.
decis. 94.
Civis proprium vel mutuum contrahunt ad nuptias solemnitatibus
Sacri Concilij Tridentini, et postea permanent in
matrimonio consentiunt consuetudine si impedimentum
fit occultum ex stylo Poenitentiariae dispensare, ita
ut de novo contrahant non requisitis solemnitatibus, sicuti
si manifestum debent repetere. Ex decretis Sacri Con
gregationis Concilij relata a Riccio tho 2. f. 136. decis. 97.
Clericus volens solemnitatem pro immunitate agere tem
porali Riccius tho 2 f. 138 decis. 99. solemnitatem placet
dictae decisio.
Clericus potest torqueri ex indicijs ad infamiatione sicut
laicus, excludentibus tamen arbitrariis ea quae contra laicos
requiruntur ad questionem sufficiunt, quia indicia loco
diffamationis habentur Riccius tho 2. decis 100. f. 139.
Excommunicatus absolutus ad reincidentiam elapso tempore
reincidit minimum excommunicationem ipso facto sine
declaratione Riccius tho 2. de sententia excommunicationis lib.
Riccius tho 2. f. 141. decis. 101.
Clericus potest agere contra laicum [illegible] de pecunia
adversus interfectorem [illegible] Riccius tho 2 decis 136 f. 195.

UVA BHSC

episcopus non potest publicare in alterius diœcesi excommunicationem Richius tho 2 f. 264 decis. 180.

Semetipsum ad conferendum beneficium curatum episcopus adire debet sicut et in anno Richius tho 2 f. 271 decis. 183.

Clericus qui è manibus cursorum curiæ se eximit potest condemnari sub dd exilandum per sex annos Richius tho 2. decis. 204 f. 296.

Quisque ob excommunicationem notorium defensione non est necessaria monitio, nec scripta, et sic quando episcopus Christi et ministerii vicarius refugiunt alle gentes exceptionem a ministerio potest episcopus illos defacto revocare, nec est suspensione quod si interdicat excommunicare et mandat autem potest scribere Dic. Mattheus Richius in alle et 4 collect 757 f. 386 Cordeca. f. 2. decis. 33. n. 2 et 37.

Cum R.mus episcopus exercens jurisdictionem visitando et ab. delis ad sedem pertinent quia R.mus ejus inscriptione refuse vicario Christi illata in sui juris defensione, vim et repulsam non exercuerunt et solutione affigi mandant dicta Christi fidelibus contendit. Richius tho 2. f. 356 decis. 241 notate

Concessa est absolutio juramento ad finem appellandi quia dies termini solutionis repetit Richius tho 2 f. 356 decis. 242.

Objectum crimen vel suis omnibus fatis Richius tho 2 f. 368. decis. 250. ex n. 4. dicit quod primo reputatur ex magnitudine facti, ex persona laesa, ex persona laedente, ex scandalo, ex immanitate ex loco, ex loco vulneris, ex facti notorietate, fuit gravis propterea reputatur facta cum clericis duntaxat, vel sed vicissim, vel si ad unum sigillatim carnis, etiam nondum fuit gravis facti in personam confugiens (qui est signum monasterii insignis) cum de vinculis exonizantis, cuius gutur laesum fortiter manus compressionem, ita ut si ab alio ligatus impedire deficere. etiam fuit gravis propterea duorum clericorum qui invicem inter se percusserunt sine sanguinis effusione et sigillatim carnis cum Sm. Sacramento. Idem. n. 2 et 7

Archiepiscopus non potest sic concedere absolutionem de nare factam contra virum de crimine capitali Richius tho 2. f. 427 decis. 286. n. 2 et 6.

Rendimus lite super matrimonio est mediandum carnale commercium Richius tho 2. f. 348. decis. 236.

+ nec tantum potest appellari ratione Dominum pertinet. Quia non nisi tho Ecclesiastici appellat spiritualia et ad ab. Curia Rom. n. 6.

UVA.BHSC

Marques de Legnes

El Marques de Legnes nombrado en Real. en el año 1665
Virrey del Peru. Cibeir de que se conoce en el que
el discurso de este de [illegible] que se contiene en me-
morial presentado que no es la que el Rey nuestro pues
cargo el Marqués de Legnes, que principio que en lugar de Pedro
Ulloa, interpreta acertado, en que dice: Nadie es
en una parte idoneo fiadore quem multis multis
hominibus pecunia, saepe experientia comprobatum est
quod bene allegatis institutur, et bonis laudes de minus
allegationes. = los authores que cita acerca de lo dicho
son Gregorio de Murid. lib. 2. in L. 2. Vr. in de illud Stat.
bona de Ostate, et passim Antonio Gomez in regett.
in c. statutum n. 46 de pignoribus in lib. Cornelius Palas opu-
moral. tom. 1. part. 3. disp. 6. punct. 4 et disp. 1. punto
24. n. 8. Salado de sep. politica c. 12 n. 56. Don
Michael Alcoy in cons. lib. 6. cons. in c. statutum
11. Lorenzo in 6. n. 11. L. 1. C. de fals. moneta. Lan
Aguirre sum. 14. in fine. Gorandella lib.
c. 7. n. 5. Joanne Kolvier in thesaurus adagiorum
polit. lib. 5. c. 3. pertotum, Mariana in dialogo de
rebus 3. p. c. 58 n. 25. Guillermo Benedicto in
c. Raynutius Verbo adeuit in qubi in testam.
n. 39. optime Secco Cuppeius lib. 20 observat. c. ult.
§ penult. 6. g. de diversitatibus idem lib. 17. observat
cap. 34. Rodericus Suarez alleg. 12. ex n. 1. Amay.
in L. 3. C. de minoribus et honorib. lib. 10 inst. pro in-
fante n. 41. et in L. 2 C. si not. que libert. lib. 10 n. 38. et 39.
Aelius Selius nostrum historiar. lib. 10 c. 28. et ad
ad Pomel. lib. 18. Com. c. 3. lib. 5. Prosper Fragnanus
ad tract. in c. in curiis de decisione. Selius nott. ad
lib. 1. c. 23. Claudiano in Panegir. ad Theodor. Cor-
nel. Tacit. lib. 13 annal. Tit. Livi decade 4 lib. 8.
et decade 1. lib. 7. Suetonius in Julio Cesare c. 1.
Plorin. antiquit. lib. 3. c. 16 Gorandella c. 5. nutm. 2. 6. et 8.
Disserunt & sequit. Doctor. L. 1. § initio ff. de pon. ed.

UVA.BHSC

Omnis. Glareanus in chronolog. ad Livium Vt. c. 6 [illegible]
[illegible] 23 [illegible]

Jallega fol. 24 n. 70. que Benedicto 9 fue elegido Pontifice antes delos diez años. Ciendano in epitome annalium Baronij anno Dñi 1133 n. 2. que Gregorio 11. menor de diez años fue exempto de la dignidad de Cardenal, que Paulo 3. eligio al Reynaldo Farnesio sobrino de diez años en Arzobispo de Napoles como consta por su bulla dada en Roma en 6 de Agosto 1544. = Cesar de Borja de edad de siete años fue Cardenal continuo de Alexandro 6. que fue elegido Arzobispo de Valencia con calidad que hasta los 27 años tuviese el Arzobispado en encomienda, aplicandole del Obispado de Pamplona, consta por bulla de Alexandro 6. en Roma a 31 de Agosto 1491. fuyo el Arzobispado de 7 años en administracion hasta q. se casó en Francia q. llamo a Duque Valentino. Carlos 5. antes de los 18 años imperio. el Rey Philippe 4. reyno de 16 años

Valerius Maximus lib. 3. de omnibus legibus de diez y nueve años fueron Cayo Pompeyo y Lucio Cesar, Cornel Tac. lib. 13 anal. Cayo Lucio desde los 17 años ocupo grandes puestos. Livio Drusio 4. lib. 8. Marco Valerio Corvino fue de 23 años consul Livio. decad. 1. lib. 7. Publio Cesar de 17. años fue flamen Diali Sueton. in eius vita c. 1. Nerva como el imperio de diez y ocho años y otro no hizo los primeros años Alexandro Severo, Gordiano y Octavio 3. no cumplidos los diez años sumpsieron la silla de Jano, Julio Capitolino en la vida de Gordiano, y Gibbon en la Chronica de otros. Constantino Rey de Grecia de 18 años, hizo Baut. y nat en su vida, Calixto Rey inteyo leyes de diez y nueve años publicamente delos 17. fue coronado y seguido de Ant. fol. 1. 6. minutis Dyonysiana.

no parecido hallar allegar en Baronio en el año 1033 Nicolao fol. 238.

Tomas Nale dice en Baronio antes año 1033. Ho 11. 29 dice usurpando dos reglas que se entiendan antes elevaron de Pontifices. aparecio de que de muerto y dice que fue ordenado Sylvestro Damiani epist. 1. fol. 21

UVA.BHSC

Ovid. lib. 1. de arte amandi

Casuiq; vivus contigit ante diem.

Don Lorenzo Ramirez de Prado en un libro que se intitula Consejo y Consejero.

Albericus refuse por Koker lib. 3. q. 4. in exemp. n. 6. lit. adme dum quidem adolescentem, sed sic universis natus atque ingenij dotibus ornatum, ut nihil ipi regiam prae regnum esse videretur. y Plutarco en la vida del Principe de Ge. Nam veneratio eius gravitas erant cum humanitate coniunctae, et in vigore floris juventutis senile cernebat et rei militaris

Alexandro Raudensis Var. resol. c. 39 in principio relize de una opinion de Patrensis: quid ergo dicemus quid expectemus si habemus sententiam Valentini Senatus pro prima vera esse decisionem Cassiensis jure Hispan. March. consil. 215 in princ. San Agustin dice al Marcellino relato in c. circumcellions 23 q. 5. Imple Christiana fides pij Patris officium ne succensere iniquitati meminerit, ut non in pena quod attroitatis exercet vindicandi libidinem sed quaerat vulnerib; curandis adhibere voluntatem. diem circumcision en memorial del Parroco de Cybia Falco y Don Juan de Valle.

UVA.BHSC

Para la causa de Divisione Bonorum secundum las doctrinas
siguientes. Ricci in collectaneis f.° 2. col.ª 380 fol. 78
Rocc. Mascard. de probationibus tho. 2 conclu. ~~194~~ 1034 fol.
29. idem Mascard. tho. 1. conclu. 957 n. 43 fol. 446.
Marcenis in speculo q.° 6. actu. 9. fol. 372 n. 1 usque
ad 8. Pene tho. 2. decis. 907. et cum ~~consortium~~
variis aliis tempore vivens uxor vel filia
cum de agit. cum dicit ipsa quest. 64 n. 143.
cum seq.
de Juramento suppletorio vide latissime firmando in
tho. de Monumentis n. fragmentis fol. 167. a
n. 1235 cum punctis.

Cum eleemosynas Pauperum in collectaneis q.° 4. col.ª
1265. fol. 635. vide agit cum eleemosynis et alias in
pios usus capiis migrante. 3.° decis. 178. tho. 1.

Si vir potest religionem ingredi Prore in saeculo
manente. Collegit Riccius varias. cap. 8. ca n.
256. et resolvit quod si de voto continentiae
nequeat dubitari, omittente igitur vestum cum
tali in saeculo potest remanere et ibi religionem
ingredi, et probat quod cum Christophori Mon
tore Valentino. Idem Riccius tho. 2 f.° 345 decis. 234. et 235.
Idem Riccius f.° 8. n. 280 agit curiose an
mulier post annum contractum matrimonium, licet
non consumati potest religionem ingredi et resolvit
affirmative idem ibi.

UVA.BHSC

No constare dela renunciacion del Oficio

en la causa del Reynoso de Pedro Monte en la qual no constava dela renunciacion del Cor.º Nides, por la qual se dio ad Beltran del Rosell. no obstante q. en las letras dell. Beltran narrava la renunciacion veare Riccius tho. 3. decis. 32. ubi resolvit quibus casibus Iudicis assertio sit standum. Vt etiam eandem Decisionem in praxi aurea resol. 165 fol. 186 ubi probat quod referenti in dubio fides, nisi de relatu appareat. Fatet etiam adhuc resolutio eiusdem Riccij in praxi aurea resol. 327 fol. 366. ubi resolvit non teneri beneficiatum, qui habuit beneficium per renunciationem, instigante, longe bona legitimum titulum sui predecessoris, si renunciatio procedit per triennium pacifice. fatet adhuc quod actuaria conscripta Fratri N. testis deliberationis superioris examinatus, si ex actis deliberationis non appareat non creditur ei. Riccius in pr. aurea resol. 459. n. 4. Vt resol. 459. n. 3. ubi ex cap. quæ in ecclesiarum de constit. et in leg. cum sit Romana de appellat. dicit quod assertioni Iudicis in dubio stetur super causa, sine qua actum fuisse respondet. = etiam fuit allegatum pro parte Beneficiati Fayt, quod testimonia exponentium testis Monte sine testatione authentica cum esset minor, non sufficit, ex allegatione Iuramenti Reanz Novarij tho. 2. de decisiones Riccij inserta fol. 364 ante decisionem 248. ubi resolvit exponentium facta a puella minore septem annis absq. alia probatione authentica valere. = Etiam renunciationem facit etiam quod testis quæ ex actis in principio dicitur esse nulla Riccius dec. 2. f. 34.

UVA-BHSC

Brevigiorg. esse consuetudinem d. clerici assum-
mediamen. Camere Respondet quod sic. Ferro
19. Vicar. f. 2. §. 58.

Contrahentes conservatores se intromittere d. rest. mu-
nitum infamia et esse excomunicato c. hac con-
ditione dicto dilec. nob. Bartholo de ego f. 3.
alleg. 50. n. 205.

Clerico decedente ab intestato eius succedat DC. Rhero
dicto Fiscali class. 20 Privileg. Mio §. 9. n. 140
fol. 149. Alleg. Sfor. 100. Sfor. pro
tem.

UVA.BHSC

Antiquorum factum creditori concedere relictum animo commorandi debitoris an non vt ~~longum~~ Barbos in collect. ad decret. tho 2. ad cap. fin. lit. de testam. n. 6. lib. 3. tit. 26.

De legitima agit Barbos eodem tho. et lib. ad cap. 7 Mortis 16 tit. 11 n. 1.

Tria sacramenta superstiti et quod primo non sit defensio vel [illegible] lib. 14 tit. 1. affirm. 17. vt 18. et plura de pluribus [illegible] singulares vt [illegible] in corrig. tho 1. decret. 19. Error. 1. Rivius in collect. in plura cumulat decis. collect 380. Juramentis superstitis nec defendendum alias personae et non debet defensi nisi pecunia omni exceptione munibus [illegible] etsi Menoch. decisiv. tho 1. casu 164. n. 19. et 20 dicat quod personae absolutae debent defensi et n. 29. dicit quod ubi juramenti superstitis [illegible] in causis [illegible] debet defensi. et in casu 192 an in causis capitalibus debet defensi. et in casu 192 agit [illegible] vertimbitur [illegible] nec defendendus, et casu 190 agit optime, quod licet in casibus semiplene probatis [illegible] vehemens praesumptio, quae judicis [illegible] [illegible] 2. n. 20. [illegible] [illegible] 19. Error 2. n. 20. [illegible] [illegible] [illegible]

Franciscus Montero habuit manutenciond in tribunali Gubernatoris huius Civitatis infrenis ei constitutis impetrimonium, adversus quos [illegible]

quia cum mandatum [illegible] fuit donationem dictorum bonorum ut dicitur Montero sacris ordinibus initiatus, etiam habuit manutenciond, et agitatur quod interim esset manutenendus. Dicus Montero volebat removeri, nam dicebat quod his super possessione non facit non litigare in curia authorum relatos a Bartolum de gest. cij. fol. 2. ellag. 19 n. 20. ed Bartolus in dom. contingit sequitur sentit, ut debet aliquid sacris ordinibus donari ad titulum rei super cuius possessione mota fuit quoque hereditatis. et etiam indicium quod si patrimonium et beneficium realat si interdicat, solum praefatio quo modo adimplere. Ultimae q. Concilium sess. 21. de reform. c. 2. ecclesiae ubi ut qui provideat titulo sacrificia, quod non verificantur. et ultimo q. in hac diocesi constitutio Synodalis quae est in lib. 6. c. 2. tertij synodi fol. 31. ubi ordinatur quod patrimonium primae tonsurae existente ad ordinandum esse in realis actualis possessione de [illegible] Exquibus declarari licere sacris ordinibus initiandus quia ita etiam super possessione determinatur.

Mendicantes invalidi sunt illi, qui adeo debiles, et infirmi sunt, ut eleemosynam minime capere valeant, et propterea alendi ab aliis sunt. Mendicantes validi sunt qui cum possint victum sibi acquirere propris laboribus et industria sed hanc mendicare, et ita fieri volunt. docet Riccius decis. 285. ubi 2. fol. 422. n. 3. et 6. mendicis dare eleemosynam pauperi et meritorium esse docet Sacra pagina cui Riccius idem n. 6. et qui sanis corporibus pulchri se exhibent quales et eleemosynas tanquam infirmi exterquent quinimo cum tanquam sobrius sicut pauperes sanis quinimo deberent tiranni episcopi et Doctores nec episcopi nec doctores sint et ibi n. 15 et Riccius decisione 318 n. 22 et consilio 20 in fine. [illegible] punitur qui quam habitu religioso cum revera tales non sint mendicant per Civitatem absque licentia ordinarij et Curiae Regalis et late excommunicatio in synodo contra quae tendit eleemosynas absque licentia Curiae idem Riccius ubi 2. fol. 422 decis. 285. n. 26.

Vel [illegible] ingressi [illegible] fol. [illegible] n.

Hay unitt. nul. Volumpd quen cancly validy

UVA.BHSC

Ad probandum Jus patronatus adminus requiruntur tres presentationes multiplicatæ, nam multiplicatio consistit in tribus. = et ita in Jus patronatus satisdicitur probatur ex tribus antiquissimis instrumentis contribuendis Jus patronatus ecclesiæ spectare dictum, vel de consuetudine Riccius tho 2. fol. 353 decis. 239. n. 7. et 8. et dicit n. 6. quod Patronatus potest probari per unicum testem.

Inquisitores casu mandantes personas seu loca sacra ipso facto sunt excommunicati per bullas in Cœna Dni. V. Gratianum de Inquisit. q. 2. c. 11. n. 22. agit refert Riccius tho 2. f. 239. decis 293. et agit de furto sive sacrilegio rerum ecclesiæ, et quod quidam Sacerdos ob earum surreptionem perquisitionem ad remigandum fuit condemnatus.

Presentatio facta a pupillo maiore septem annis absque ulla tutoris authoritate dictum valet. Joannes Rodericus Noverius in quodam allegatione relata ad Riccius tho 2. decis. f. 363. inter decis. 247. et 248.

De legato facto ecclesiæ p. celebratione anniversarij in certis annis cum pacto resolutivo, quod in casu negligentiæ transeat ad alium ecclesiam, quæ requiruntur ut fiat resolutio V. Genuensem in practicabilib. quæst. 128. f. 166.

ecclesia restituitur adversus præscriptionem 40 annorum nondum ex capite ignorantiæ rerum earum detentarum ex speciali privilegio. Genuensis in practic. q. 123 f. 159. et quæst. 124 agit ex restitutio adversus præscriptionem 100 annorum et inquisitionibus factis de restitutione ecclesiæ ob enormissimam lesionem, et citra dimidiam iusti pretij.

Privilegium ecclesiæ eius fauore non amittitur per non usum, nisi longissimi temporis, seu in privatis Genuens. q. 155. f. 261. in practical.

De commutatione onerum facta a monialibus patri existentibus fratribus masculis, de faminis, sed patre Religiosis vivo Patre ante et vende stante Patre potest libere disponere

UVA.BHSC

inter extraneos agit Genuensis in practicab. q. 222
et 212 f. 253. et quaestionibus legis agit de legatis factis civiles an prosint malos usu commutari, et de legatis factis pro maritandis pullis de utrumque quaestionibus legis.

De clerico secular an fuerit desiere conditionem si sine liberis decesserit, et praesertim Cathedralis sive episcopatus Genuens. in practicab. q. 244 f. 286 v. et in q. 377 f. 409.

Alienatione voluntaria certae rei legatae civilis non extinguitur legatum Genuensis in pract. q. 268 fol. 317.

Regularis an possit post professionem revocare testamentum antea factum in favorem monasterii vel aliorum v. Genuens. q. 269. f. 316.

Quadragenaria praescriptio sola currit contra ecclesiam inferiorem, et an media tempora cursus possessio continuata Genuens. q. 360 f. 398.

Ecclesiae decimas petere non potest ubi ei competit Genuens q. 359 f. 398.

Viri litterati, qui non sunt de Capitulo pro salubriori Consilio habendo possunt admitti ad dandum vocem in actibus consultivis de consensu maioris partis Capituli, sed non decisivam, nisi consentiant omnes, tamen si possunt totam electionem comparentes, multo magis admittendi sunt. et etiam iuriperiti possunt admitti ad consulendum de consilio omnium Cardinalium c. ubi periculum de elect. in 6. Genuens q. 617. f. 697.

Citatus per edictum potest excommunicari, q. de veri similibus edici nostra et eum pertinet Genuens. q. 621. f. 609.

Ecclesiae secularis Clerici, excluso fisco, et episcopus est executor ultimae quae decedunt in mari, et ad eum spectat restitutio quae ablatorum. Genuen. q. 622 f. 610.

Ecclesiae valde diligit sapientes, et virtutes c. de multa de rebus. c. Hieronimus dist. 61. c. episcopus dist. 41. c. 1. de religiosis et venerabilis. Sanct. in 6. et Regnum Regis Roberti Secundi genitis Regis Caroli 2. et majorum

Regis Roberti

UVA.BHSC

sapientiam illius Regis prætulit Scles Apostolica Regem
Robertum in successorem regni Neapolitani; neque
diversi filii Caroli fratris sui primogenito præmorti
vivente communi Patre Carolo 2. Prædecessore
Ritorii per Salomonem nullus Regis filius sapientiam
Roberto pluris alii Doctores Legistæ et civilistæ
asserunt Genuen. q. 623. f. 611.
Donatio facta a Patre filio et accedit ad ordines
sacros debet imputari in legitimam Genuen. q.
627. f. 614.
In materia status creditur dicto parentum, vel tamen
Baldus legando etiam. Ibid. quæst. 4. n. 5. ubi
citat L. de Abate de minoribus et habetur Litteris
privy tenere n. 13.
De clerico cum et prohibitum ejus advocationis angust
dum consulere vel Genuensem mercatorum q. 628. f.
615. Abat n. 2. ferdinandum Longe in Concilio pro Mar
chione dicto Deley.
Mainus legando vacui concedere, velle compensare cum
dictis omnibus, nam est debitum ex necessitate.
Cancer tho. 1. l. c. 5 n. 73. et tho. 2. c. 20. 20.
ex n. 309.
Dicit ad effectum dict. 106. subdit legato omnium mo
bilium, venire pecuniam antiquam decem monetarum
aureum argentum et ipsum a solo separatum et ibi
declaret quid sit nisi dicto omnium mobilium,
Sed mobilium tantum dicit quod Cancer tho. 1. c. 20.
n. 329.
Quando testator legavit omnia quæ domi habebat, non
comprehendunt nomina debitorum quæ incorporalia
sunt. Genuer tho. 1. c. 20 n. 22. n. 339.
Adoptationem voluntatis testatoris requiri tantum tempus
quod flaverunt interamente et declaratione vero voluntatis
testatoris sufficiunt duo tempora. vel L. 2. Genuer. pr. 2. tab.
Cancer tho. 1. c. 20 n. 410.
Legatarius manumittere non potest propria authoritate cum
possessione rei legatæ non tenetur impartiam dare
Christianus annuens rei legatæ dicit Varias c. 13. n. 87. et
Genuensis tenetur quæ fuit legatarius rapere vel capere. Ibid. n. 386.

vel. Rafel. Varias. ibid. c. 13. n. 84. vel L. mora
tus 93 de V. S. ubi Gotofred. et Cujacius Rafel. n. 134. et
n. 403.

UVA.BHSC

Quidam Religiosus ante ingressum testamentum fecit ex parte professionem emisit, monasterium pertendebat, nullus esset, qa nulla mortis causa facta fuerit, quod eos filij succedat. hoc in casu tale testamentum est validum. si vero facta fuerit quando non erat intentio de religione ingrediendi, tunc remanebit apud Ppm bonorum disponendi. ita cognitum de mente D. Angel Varios. c. 13. n. 433.

Significando secretario Parrocho confessario an orientis se habuisse licentiam aperiendi et revelandi confessionem. Vt Barbosa de Parrocho p. 2. c. 29. n. 58.

Ejus regimen non debet esse episcopus in publico ius, sicut Presbyterorum non publicorum canon. episcopus 2. dist. 95.

Si requiratur magistratus testimonium Rota L. 21 §. 1. de testib., potest exponi ad casum an ejus debeat testimonium dicere. Vt autem ~~[illegible]~~ [illegible] Mio. l. 6. c. [illegible] n. [illegible] 7. [illegible] de [illegible] et [illegible] Barbosa in collect. ad C. [illegible]

Contentio in Catalonia potest firmari ad instantiam partis, nam sicut in solo et pro principatu de illo de [illegible] interesse agit Cortiada de contentione decis. 12. ex n. 94. et infra. 11. de jurisd. omnium judic. quod in regno Valentiae observatur constitutionem Catalonie quod contentiones de jure [illegible] [illegible] Ath. de [illegible] th. 2. c. 7. §. 1. nu. 4 n. 120 et 125 et sec. 5. n. 194. Cortiada decis. 5. n. 12.

De contentionibus cum Scholastico, sive magistro Scholarum vt Cortiada decis. 8. n. 42. [illegible] Citra auctoritatem Ill.mi Ord. Episc. vt omnino consilium Tau relli sive Barbosae de jure [illegible] mio. lib. 1. c. 39. §. 4. [illegible] n. 30. Lind. th. 1. decis. 101. n. 13. et 14. Carleval. de judic. disp. 2. n. 509 Ricius decis. 1931 n. 2. Cenedo q. 4. n. 26 item Barbos. de c. 39. §. 2. n. 55. et Bellesio l. c. 3. alleg. 107. n. 9. Cortiada cum plurib. decis. 8. n. 124 Belluga tit. 11. §. Vitiosae n. 7. Mathes th. 2. c. 7. §. 1. q. 180. ~~in libro 10. tit. 100.~~ qui allegat fol. 8. Asfuni. on. pro. ubi verba Gloriae non comprehendunt ejusdem Ecclesiae dignitates et decanos et Religiosos; sed Gloriae non sunt omnes [illegible] magis potest Episcopus [illegible] Bene th. 1. c. 14. n. 15. nu. 1 et 2.

Deinde hic [illegible] [illegible] [illegible]

in antiquis verbis marqui Brisuch cum ejusdem
lib. de Cens. obser. 1. n. 211.
an Consuetudo immemorialis tollat a Comitis
vel R. Capitulo 2. obs. 53. n. 10.
Verba Clerici insensibiliter comprehendunt ejusdem
seu in Diplo Barbosa in verbis appellationis
appel. 51. n. 4. vel cum vero verba similia
Parale galeba de Clero tot. Religiosos
segnde generaliter quia si nolegi tot. non com
prehendunt in dan. verbis Barbosa verbo
Religiosus verbo 233. n. 3. vel cum vero indi-
hominis verba omnis
episcopi aliquando comprehendunt verbo Religiosi et Clerici
multa g. de voto Ferrum Corradus lib. 6. c. 1. n. 17.
ejus non potest dispensare cum Pontifex dispen
sare Corradus lib. 2. c. 1. n. 15 fol. 12 potest
gratia ex c. Illuris 15. Stempondis Ordinat Card.
lib. 5. c. 1. n. 29. f. 191.
Bn regularis manent obstricti votis postquam fuit egressus
vel Corradus lib. 10. c. 4. n. 4 Offizio fol. 476
An qui venit religionem adimplent votis facere
episcopatus c. 10 Novis et Barbosa
vel c. periculosum de sponsa excommunicat. n. 6 Offizio
Officialis Ord. lib. 1. c. 4. n. 78 ad hoc ut ejus
non includat, nisi expressa mentio fiat
vel de illis audiat Religiosi Barbosa Officialis
Ordinis lib. 1. c. 8 n. 27.
Civis occidentes ejusdem non consuetudo amplius
episcopo de Barbosa Officialis Ordinis lib. 1. c. 9. n. 32 residentes episcopum
Civis consuetudo occidentes vel Barbosa Officialis lib. 1. c. 12.
n. 36.
Dni Bonni a Consuetudine attestanti ut cadendi
Barbosa Officialis Ordinis lib. 1. c. 19. n. 188
in controversiis tenemur legi delegatorum et Ordinarii
for. 11. Officialis Ordinis jud. Mathaeus lib. 2. c. 7. q. 1. n. 194.
Socius familiaris fori privilegio non gaudet Mathaeus lib. 2. c. 7. q. 3. n. 45.

UVA BHSC

Circa reconciliationem ecclesiae pollutae Regularium
nihil quod Episcopis pertinet ordinandum praeter
formam quae habetur Pontificale Romanum tit. 3. de ritu 190. n. 3. Et Regulares hoc
privilegium ad ea conferendi.
Vide Cap. fin. Sess. Reformatione ubi agit de Sess. 25
consulend. et quod extendit consultudo omnis ecclesiae
ad alias.
Ubi Episcopus adv. Cons. post Declaratione.
De Episcopis ut Apostolica verba formam Bullae de verbo fin. n. 15.
Ignorantiae quidem Episcopus.
De Familia.
Natalis de Episcopis Familiae et
Ro. Pontifices omnes habent hoc
privilegium sequentes Episcopos familiae
et Episcopus familiae
et Episcopus Nullo concessit aliis dixerunt
personis Ipse concedendi Jure concessit et
Episcopus
De Cen. Decis 101. n. 17.
Superprivilegiis Sedis Apostolicae Sedis Apostolicae
Pertinet c. 12 Apostolicae
De Cen. Decis 208. n. 22. tit. 2.
ad verbum Domesticus De Consist. S. Petri
Pertinet vel ad Pon. pertinentes Hospitalis Adeat
Clerius Canonicus Ordinarius Sacrae Poenitentiae Indulgent
et Congreg. Concilii die 20. Aprilis 1622 Barbosa
de pot. Ep. p. 3. alleg. 57. n. 151. Idem vi collectionis
et Concilii Sess 23 de Ref. c. 7. n. 10. consuetudo.
Circa separationem calicum et aliquos pertinet omnes
Cardinales De Episcopis Ordin. Ep. p. 3. alleg. 64 per
totam et in Collectanea ad Concilium Sess 21. de Reforma.
c. 7. et ubi de Parrocho p. 1. c. 13. ex n. 1. Rivolam
in praxi Curiae cap. 476 in Cod. et Barbosa Spec
cit. Ordin. tit. 2. tit. 2. c. 4. ex n. 1. Selyad. Jurisdictione Regia
tit. 13. c. 5. Zerola p. 2. Verbo Pontificalia 5. 6.

UVA.BHSC

Executio ultimarum voluntatum et mixti fori, et
intra annum executores testamentarij habent decretum
reddendi rationem, coram Judice seculari ordinario
vbij, vel coram ecclesiastico, et Abbates conferunt prioratus
solum potest quando Dns. numerum prioratus fixum
habuit, sec. Ith. l. 1. tit. 20. pertitus, sed contra
rium in prioratibus e reuptum.
Benefitiatus in potest esse miles. Rivius in praxi aurea
resol. 276. 277.
Conceditur exemptio diuturna lite inter episcopum, et Abbatem
litum, tabina sententia Rivius in praxi aurea 277.
Renuntiationem beneficij requiritur superiori authoritas
Rivius in praxi aurea resol 482 pertitus Garcia de
Beneficiis p. 11. cap. 3. n. 219. Lata, et Ferr. Vallensis
in practica tit. Renuntiationes n. 4.
Decidens denuum in gaudet immunitate Rivius resol. 309
praxi aurea.
Quidam obtinuit dispensationem quarti gradus ex
una, et tertij ex altera ad contrahendum cum consanguinea
causa expressa in tertio non nubet, q. minus vigesimum
quartum etatis annum agens et altera virgo pari conditio
nis cui nubere posset non inuenit. Quamdo dispensationem exequi
potuerunt et verificandam dictam causam testimonio fide
dignorum baptismi probauit, qua apparebat dictam mulierem
se habere annos quindecim completos recepit 24 annos, ille
enim natus fuit 1641. dispensatio fuit impetrata
quarti 1665 anno defuerunt quinque menses. Hoc nullum
g. tempore expedit, cum agebat 24 annos et vltra ex
pedit. Ratio quamdiu facta, quia communis ordinarius in
forma Commissaria Ecclesiarum dispensat nullique expedit
dispensatio gratiae, hanc est necessaria quod quod ante tempus
data litterarum sed sufficit tempore dispensationis. Bonacina
de Beneficiis l. 6. cap. 2. n. 283. et dicit quod articuli
ad finem pro verificatione dispensationis tempus legendi. De
tempore ipsi in tempore data. et dicit contrarium dicendum
Sanchez, Rebiorres, et alij ex Rota, tamen doctrina Abbatis
et intelligenda de dispensatione in forma pauperum, in qua certum
veritatem non narratorum consideratum esse secundum tempus

impetrationis sic interpretat Rebuffus Dehoffat Alexandr
Cabrij t. c. 3. n. 286. idem tenet Girrus Conradus
in Praxi dispensationum et restitutionum lib. 7. cap. 2 n. 31. ubi
quod autem impetrante sufficiat causam esse pro vera esse
tempore impetrationis. Ita intelligas si ordinariae dispensatio
ipsa contulisse sunt motuma gratiosa, ita ut narratorum
non egeat justificatione. Nunc enim non mandatum
dedit ipsa dispensatio sed proprie dispensatio est quae tamen
forma gratiosa hodie regularitur non datur, presertim in
dispensationibus matrimonialibus: sed per Concilium
Trident. omnes dispensationes expeditae in forma Camera
rae: a prioribus committentur ordinarii; et quoniam
pacum veritate, dispensat ut alia diximus, hoc igitur
modo narrata erunt verificanda tempore executionis,
licet tempore facti non essent vera. idem Girrus lib. 7. cap. 6
n. 23. Unde cum nec opinio probabilis sit ex sic se-
quitur, nam ut Caramuel affirmat impossibile est pec-
tesequendo opinionem morbosam. Addit etiam quod sic
licet verificetur magnitudo causae angustia loci, et hu-
ilitas quae rebus, et nec quoque tam sit interpretatio
quibus distantia loci ad S.P. et exclusione plura demon
et peccat veritatis possent omisi. Addit etiam egregia ti
nam Ricij in praxi aurea rotal. 195 fol. mihi 214.
n. 2. Ubi in dispensationibus matrimonialibus semper debet
interpretatio fieri in eius favorem capitulum de
consanguin. et affin. et ex Clementi per Extravag. Clement
7. quae incipit pregar

Ollo modo disserant gratia informa pauperum, et informa
Speciali Ricij in praxi aurea rotal. 196. fol. 215.
Dispensatio dicitur sive hominum in debitum facit et efficit valet
in praejudicium transeuntis, non tamen successoris. Ricij
in pr. aurea rotal. 197. fol. 215.

Vicario Generali Episcopi debetur stilum in conventum, ex
quitate et judicio officio, et in stilum ex equitate verum de
tyne facit, et est restandum quod ipsi consuetudo et de
cendum ipsius consuetudinem standum. Late et insuper
tractat Laut Bertola Votum decis. theol. lib. 2. Vota 74 per

Vicarius Reg. Summaria dicitur vel nomine familiarum Episcopi. Ricciulus de Salvis. in Salvis familiarum. quest. 11. Vicarius Generalis in Spiritualibus mas conditionis, et non salariatus redditus Rational. tituna sententiam.

UVA.BHSC

[illegible] n. 14. interpretat. quandam Rotae decisionem quae
citat. n. 6. et quod [illegible] allegata esse ex gestis, et hunc
infert quod [illegible] promissis ab Curia Romana [illegible]
[illegible] et [illegible] quatenus, [illegible] 1726.
[illegible] et [illegible] Barbosa Vt. Romanus [illegible]
Matrimonium contrahere inter consanguineos [illegible]
dispensatione Papae in gradum tertio [illegible] si [illegible]
[illegible] in executionem primae dispensationis matrimonii [illegible]
[illegible] et [illegible] Barbosa [illegible] causa
[illegible] ad Curiam Romanam
[illegible] impetranda [illegible]
[illegible] 1674. [illegible]
Vbaldus 8. Datum Romae anno 1674. [illegible]
Normandi. Barbosa refert lib. 1. Decis. Leu. tit. 1. Dec.
A. pertinent.

Vt impetrandam fallam quando [illegible] Barbo. Vota de
ces. tit. lib. 2. Dec. 68.

Quidnam causa finalis, quid impulsiva, et quid formalis
dispensationis. Nullam fallitas causae finalis, sed in
[illegible] nullam [illegible] et Azuni. refert
causam [illegible] dispensationis expressam
[illegible] Barbosa Vot. Leu. tit. 1. lib. 2.
Dec. 29. n. 81. et 82.

Cardinalis non debet esse in [illegible] de agere de negotiis Ord.
[illegible] et [illegible] Cam exercent [illegible] Canonicus, quod
[illegible] Canonicali interesse [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible], principalis [illegible]
[illegible] et [illegible] post omnes Canonicos [illegible]
quod [illegible] Bayon. de Beneficiis [illegible] 4. q. 5. Ler. n. 157. [illegible]
[illegible] habere [illegible] Barbosa de Canon. et [illegible]
cap. 29. n. 84.

Quae sit Canonica, Canonicatus et Prebenda et [illegible] diffe-
rant. 1. Prebenda de Canon. et Dignit. cap. 12.

Ex causis [illegible] quibus fieri [illegible] ad cor-
rigendum delinquentem [illegible] Canonicis [illegible]
[illegible] multatis [illegible] episcopi [illegible]
consilium. 2. [illegible] Cardinalis [illegible] et [illegible]
bent [illegible] contra [illegible] procedere contra
huiusmodi [illegible]. 3. [illegible] procedat [illegible]

UVA.BHSC

[illegible] adhibere alias comitias ac pitolo, eligendos. S. Cong. Concil. die 5. Martii 1632. ad 1. respondet episcopum tenetur requirere consensum comitiorum. Ad 2. episcopum posse contradictis comitiis procedere. Ad 3. teneri adhibere omnes iudicij. Idem eadem die 27. Martij 1632. S. Cong. Concil. ad 7. respondet posse episcopum solum sine adiunctis expere rationem illius administrationis operum piorum ad Cleros capitulo spectantium, dum modo non procedat ad inquisitionem, vel alias criminalis informationis. Pontifex Barbosa de Iur. et Dignit. cap. 28. n. 28.

Potest quoque sine adiunctis episcopus procedere ad subtractionem fructuum, et ad mulctas alias impositas contra Canonicos hentes capitula tempore quo diuinum officium celebratur, nisi causa vrgens in aliud tempus differri non patiatur. Idem S. Cong. in T. Orihen. 27. Martii 1632 ad 11. Barbosa de c. 28. n. 29.

Potest similiter episcopus sine adiunctis procedere contra Canonicum omnino residentiam, dum non procedit ad priuationem, sed ex fama a S. Concilio probatur. Idem ad 13. Barbosa. n. 30.

Quasi possit ab eo quirendo per iniuriam actum vel factum. Lit. C. Cap. 34.

Parochus non licet candelas benedictas transmittere ad aedes secularium, sed in ecclesia populus recipere tenetur iuxta Caudabilem ceteros consuetudinem. S. Congreg. negot. Episc. et Reg. negot. in una formam. Lemos 1581 Barbosa de officio et potestate Parochi p. 3. cap. 24. n. 7.

Priuilegium ad id faciendum non petitum vno, nubino ach. Barbosa de pot. Parochi p. 3. c. 25. n. 35.

Editum a Iunctor cedoctorij Genuens. in practica q. 557. fol. 562.

An liceat appellare ab interlocutoria vel sum. lib. 3 decis. 16. qui n. 14. et 15. notat simpliciter quod liceat executiue contentos iuratos appellare ab executione maxime iniusta, vidente instrumenti confectio, tertius tamen tractus notorium interpretatur, hinc potest appellare, remote omni appellatione reclamatum, expressis remotis quod primum ipsum dumtaxat, non autem quod 3. et cap. super co 15 de officio delegati.

UVA.BHSC

Si appellans transierit acta ad superiorem, et ipsi mutaverint
Ratione tempore a tempore pronunciata, non confirmant eam sententiam nec
approbatio adhaerebunt, sed ipsi ratione ad superiorem detulerint, ipsa
sententia transiit cum rem sit ab illis ~~[illegible]~~ Salgado de Regi.
Protec. p. 3. c. 18. n. 71 et 72.

Et ad hanc declarationem debet fieri saltem sententia ad
causae cognitionem ad hoc, ibidem. n. 73.
Sed ab a sententia interlocutoria quae dicitur fieri definitiva
appellationem licet appellat, si deferendo fuerit Pridentiam
appellationem licet appellat. n. 190. aliter ab appel.
Mizardo, in speculo tit. de appellat. n. 190. aliter ab appel.
Sententiam tenet Salgado cum plurib. aliis p. 3. c. 18
n. 86.

Per definitiam non intelligitur non judicatum sententiae, et
dicitur ita non posse appellatum ibidem n. 92 quando
in eaque ipsa adhuc controversia remanet, et non appella
ta remota confertur. ibidem. n. 95.

De regula alimentorum facta causa est jurisdictionis me
dium, primaevis de libris carnis, q. 1436 Sentia
n. 152. et 2. nam opinionem videntur fere Mantica
quest. 107. n. 11 et 12. p. 1.

Quando testis morientis conjugi post Viaticum pro anima ejus
[illegible] testamentum
[illegible] quest. 54. testamentum occulte testamentum
relinquit ubique aequalem inter eos conferat, vel et
aequalem et habitibus potent aequaliter, et Viaticum aequalem
fieri d. quest. 54. n. 13.

Legatum delinquendi in prodigio [illegible] et quest. 55.
Confessio extrajudicialis mutua duorum testium semiplene probat
absente parte et sine probatione semiplene, et deficiente [illegible]
probat quando quam absente [illegible] Fabianus disputat fam.
[illegible] l. cap. 44. n. 59 Sennes. in praeliect. q. 768 fam.
[illegible] l. q. 17. c. n. 8. [illegible] confessio extrajudicialis [illegible]

Si

In cat. matrimonii contrahendi non requiruntur testes
omni cuique maiores sed sufficiunt ordinarii, sicut
si de separando, et non dicto pro matrimonio judicando
e tantum pro [illegible] et [illegible] cap.
[illegible] n. 9.
Quorum testes de [illegible] et [illegible] in [illegible] et
et libris probantur [illegible] fam. [illegible] q. 17. [illegible]

Probatio [illegible] quest. 106. q. 1 [illegible]

et 770.

Sennes. in praeliect. q. 460 et 488.

[illegible] q. 62. fam. 6. n. 100. [illegible] 2. tom. 1033. n. 21. [illegible] cap. 60. n. 103.

UVA.BHSC

Quidam Parochus desiit esse ut parochum, et desiit esse
maior collegiata, quod omnium hospitum de Parro-
chia exemptae dicebat longe ter, Parochiale esse
debet cum in ~~desiit~~ Parochiam eligere, et ita
ex fit publicatum. Et stetit ut summa Vicar. Parochi
et dicit sequitur n. 8. Riccius in praxi fori. tit. gra-
dualium dec. 659. Ubi fere q. 1. q. 21. Ubi Barbosa de Parochi 3. p.
n. 23.
Ubi casus ultimus de Cardinali Canonicorum
q. 5. tract. 37. n. 7. Fontan. tit. matrim. contra.
tit. de delicto carn. q. 147. n. 98. Desq. tom. 1. 6. de
Cambiquat. Nisi ex publicis in casu matrimonii de
sponsis Ubi fere q. 1. q. 20. petitis et resolut. q. 1. Ge-
Hicatione disposit. Matrimonii dissimilis, parentelam
non consanguinei fuit. 2. cas. eg. de litis terminata
magno scandalo compellat ad contrahendum, si Sponsa
desiit compulsi esset ex communi de sponsalibus Ubi
Parmin. n. 4. ubi pro significat. eod. tit. n. 4. Sanchez
de matrim. lib. 1. disp. 14. n. 3. Riccius in praxi fori. tit.
praxis matrim. lib. 2. 32. fere 8. q. Rop. istam.
Regulares in polliceat gratiae questionem, q. ma-
gistratus ordinarij hospitia pro aliis ordinarij
fere q. 2. q. 21. certes.
An tenetur ad interesse tenetur solvere legata mitest.
minus solemnia relicta fere q. 2. q. 105.
Capellanis q. dicatur acc. ad habitum sacerdotalis
fere q. 4. q. 111 gestatum.
Quidam q. causa appellans. Si quidem Pontifex relaxaverit q. 2. q. 12.
quam licet mirabilem est, quod non licet aliquis vitat
quod sequitur ex eis, quod fecit ita de quor.
Qatenus notè detenetur filium, in baptismo, ante citatum
aliquid commisit, et debet petitare privatim et q. 2. ad
esse ipse posset obtinere dispensationem Sanchez l. 6. de
matrim. disput. 12. n. 15. fere q. 2. q. 37.
Ruiterius disposit. percutiens excommunicationem incurrit
q. 2. fere q. 47.
Ulterius quidam, qui desiit potestatem minus clausam rehabet et
pertinet fuit ipse fuit, condemnatus ad stipendium tantum
ordinarij

UVA.BHSC

contractus ad instituendum os mendacii et adulterio, vel alia culpa
mortifera, quod depositario et custodi ferro g. morel. g. de
l. g. 41. pertinet.

In causa matrimoniali in absentia mariti agitur quod
matrimonij nullitatem, non citato personaliter marito,
adeo edictum, aut ipsi defensore. Ferro g. l. g. 43. pe
titum.

Quidam Decanus ecclesiae Collegiatae Romae degebat in habita
tionem fabrae in Parrochia S. N. Parochi ecclesiae depos
tionem fabrae in Parrochia quam generalis.

Notandum, quod domicilium Clerici semper debet reputari, ubi
eus, seu loca, ubi Clerici ad residentiam tenentur, licet ali
qui contradicant. Silvester verb. domicilium. n. 1. et n. 2.
refert opinionem Panormitani, nullus de Parrochia quorum
fuerit, in vicariatus magis spectat domicilium, quam
habitatio.

Hostiensis verb. beneficium affirmat, et Stanford consuetudinem 8.
Canonicus, vel Clericus habitans in aliena Parrochia, et
residet in Cathedrali quoad Parrochianus ecclesiae
Parrochialis, sed Cathedralis, ipse alleg. 63. sup. Pa
rum vr. hodiep. Vallensis in generali. Sequentibus alle
g. 1. n. 22 fol. 429.

Clericus in aliqua ecclesia beneficiatus debet sepeliri in
ecclesia parochiae domicilium c. 3. de sepulturis verb. n. 6.
Vallensis de sepulturis §. 2. n. 6.

Equivocum, et confusionem sint omnes, qui sumunt pas
sum iuxta Apostolicum c. 1. cap. relatum 3. cum quis
relatis Vallensis tit. de sepulturis §. 5. n. 1. fol. 420. Sed
dicit cap. 1. hic sunt: sed quia dimittit operarios mercede sua
fortasse sortem sui judicij illi enim Lani canonum, in qua calcei
gentia relicti consuunt, et inventa fratrum sint constitutionum sui
ut sanini capiunt.

Similiter, quia Canonicus, vel alius Clericus Cathedralis ecclesi
habitans in aliena Parrochia, et residet in Cathedrali
non fit Parrochianus ecclesiae particularis, sed Cathe
dralis, quia quicumque quos nominat stipendiatos sua
Parrochia habitans in alterius residet Parrochianus
aliena sag. alleg. 63. n. 4. vr. has alleget. Ubi vr. in
contrarium indicat contradicentes, reprobat aliis. Tuich.
tit. de Clero 99 n. 5.

UVA BHSC

limitis in Canonicis, vel alis beneficiis in Cathedrali, et
si in ea recipiunt Sacramenta, licet morientes habi-
tantes Parrochiis, in qua habent domicilium, non
serviunt Cathedrali, debent sepeliri in Cathedrali, et
habitans in Parrochia vna, quando remanet absque
alia debet sepeliri in prima, seu si aliquis in qua
i beneficiis non serviret, nisi ex causa legitima esset
absens Tusch. concl. 189 n. 11. Bc. Cherium Sens
concl. 254. circa fin. Vt. hac die ibea Leg. alleg. 63 n. 1. Vt.
in contrarium et n. 2.

Sed obst. quod ille Decanus habet canonicatum et ha re-
sidentiam eiusq. n. debet indicari residens in Ecclesia et A.
debet pertinere ad Parrochiam. R: pro n. obstante tamen
ex sententia diuersa, quod servitus eiusq. et spiritualis, et quod
ibi gerit Officium Oeconomi, et confessor: Et Bet. non habent
titulum et beneficium, dum enim respicit genus confes-
sionis et titulum et beneficium, dum enim respicit genus confes-
sionis. Barbosa de Canonicis et Dignit. cap. 29. n. 3. et 4.
item. Barbosa de Canonicis et Dignit. cap. 29. n. 3. et 4.
et Cardinalis tractat. Canonicis et Dignit. idem. n. 6.
Limita nihil qui habitant sub Parrochia et alteri Parro-
chiae remanent sororis, quod in Canonicis Cathedralis
eiusq. seu si habitant in alia Parrochia et nisi
vel Cathedrali, vel Parrochiae, quae tunc ad
Cathedralem, vel Parrochiam, quae tunc ad
Cathedralem debet sepeliri in Cathedrali Tusch.
lit. C. conc. 27. n. fin.

Mind appellat gr. Cum veniant filiorum appellatione beneficiati
Bonifac. appel. verb. huiusmodi verbis filius 99 fol. 203.
quomodo succedat Monasterium et excludat fratres
Petrum Bc. eundem idem verbo 99 ex n. 117. fol. 219.
Causa b. quando se huiusmodi contingit per personam, et quia aliquis
Prior, occidit sibi la cosa contenciosa, si quaeritur persi-
ne rosa procede ad simpse petitum causae

UVA.BHSC

Non omnia tamen, quod exprobrandum esse Principi
ferri ad lenendum. Vitiat gratiam, sed ea solum de
quibus expressum est, et quid cum eo qui sunt
de stylo Curiae. Beneficiis l. 8. c. 3. ex n.
10. contraria contra sequitur Cordeles. in praxi dig.
tit. 1. l.

Ita ex homicidio omnino occulto inuenitur pregu
lariter charge fiscal ejus disposition mendo inhibe
dig. 37. n. 70. Semper; Ant. Sanchez thes. moral
impugna decalogi lib. 1. c. 10. Alphonsus de Castro lib.
2. de pot. legis penal. c. vbi. vers. 3. principalis dicit
vbi gratia nullam contrahit irregularitatem in homicidio
mere occulto. Prabosse de collect. ad Concil. Trid.
2. de reform. c. 6. ex n. 25. et 30. et Deput ejusdem
39. n. 46. Quam hoc inhaerendo contra
Concil. ad Clem. si clericus f. 3 n. 8. Barri de
Sacrifice c. 11. Mendo vide ad Ven. Opus Moralium
lib. 3 q. 30 ex n. 316.

Quam ob rag.e 7. hoc intendo de los oficios y prebendas
que un clerigo puede exercer sin violentar el oficio
ajeno.
Una misma parte en el mismo tiempo se puede
exercer siempre de diferentes y con la opinion de la
Iglesia y principe que particularmente en hombres
ocupados y remotos. Este tiempo puede ser diferente
segun de ellos, que es personas cargo tengan de
vida. y si la mitad del oficio de Santo y Cleri. mi
rad de la Iglesia y no perjuicio no ayse de tener y
otros muchos questiones curiosas.
Hoy existen esse en el mismo modo de Prebendas Ecl.
Ecl. otra d. mf. Vers. 75 ex n. 17.

UVA.BHSC

Quid debeat fieri Ordinarius q. non informatus
de dispositis imprimendi Bullas Romanas.
Sto. l. lib. 3. disp. 15. pag. 293.
Illegi à nativitate Christiani, tamesti Patrem
aut Avum, aut proavum habuerint, nec à dig-
nitatis, nec à status ordinis, nec à bonorum
illis assendere Communis opinio in collectione
ad Clementinam 1. Juris de homicidio l. 1. n.
7. cum quo Vo. Sorte Colegio fol. mi. 600.
Starchey in quaestio Quintij. Sto. l. lib. 2. c. 28. n. 12.
Lucas Pontifex Sto. 2. Sum. disp. lib. 3. vote 93 ga
tolis cum quo n. 112. idem dicit. Cyric. l.
alleg. . et sic Cato Univers. lib. 1. c. 33
cf. n. 102 ubi alia opinatur citat, et adhuc
Jurisperitis Neophytis affert Communis vbi supra
n. 7. Vo. Lichetus et Cyrus esse disputat, sed huic
Communis Stoic. Adversus Cuiac. Romanus Mylan
et confirmatur publ. Corad. disput. Forens.
lib. 3. c. 7. n. 41 Vide de Natalis ibidem
c. 25 n. 205 et ibi Navarrus Consil. 1. de Judeis.
idem Covarr. n. 3. dicit Quis judicat Caesar
esse beneficiorum et dignitatum si Christiani sint, nisi
forte de Sacro Romani et Sacrum Imperium
q. confirmant Gregor. 13. quod extendit ad de
Cardinalis et Maioris regis Navarra Consilio 1. de
Judeis.
Congaudium agit Leander de Sto. Sancto Ottes
phyto in lib. de Immunitate tract. 2. disp. 25. et
in tract. 4. resolut. 2. dicit Decretum authenticum
qui arte Urbani Papae Christiani interesse chor
cum duo pueros, etiam Iudaei aut Mauri inserunt
non sint Christiani, et Concil. Toletani et Gregor. 7.
Toletani dicit quod illi qui jam amplexati baptismum
tam in Hispania et ideo Sipa dispensatione Pontifi
cari et q. Romani ordinem affirmant affirmant
Leonini atque Infinitae Neophyti, aliorum, alij
Vinij anti. Sed Leander retinet ad hoc consilium et
q. g. affirmat quod Congaudium Veros Neophytos Christianos
respectu Sacri Pontifices sit dispensatio docet ex
Sicalino.

UVA.BHSC

Andebat admitti secunda testium productio in causa Christoph. Gomez post publicatas attestationes, audita testificata et conclusum in causa eo quod noviter adepti notitiam pervenerunt, et debeat stari 86 partis juramento, quia cum sit articulata nova confessio faciens Vicegrem de litehat. Et pro parte affirmativa licuit admittere adduci posse &c. in cap. extorsit 35. de testib. 35.
et attestationibus c. Postulat de exceptionibus. etiam dicit D. Hieronymus de Sem 96 tract. magna bona ratio restitutionis in integrum propter lapsus dilationes fuit admissa nova testium productio ex doctrina Bart. Odd. de rest. in integr. cum juramento partis quod in animo calumniandi illos produxit, ita tamen et ignorantia debeat esse probatis, et excusabilis non obstante dispositione fori 69 Carianum anni 1564. facit etiam Barbosa in collect. ad c. extorsit 36 de testib. n. 5. ibi: 2° limita in confessione, quae est terminum, conclusionem in causa ac contra presumptorum Juris et de jure admittitur ultrior casus est confessionis extrajudicialis. Bursat. cons. opinion. 896. n. 10. etsi insistat quod super articulis causa productis nequeant recipi. Habet hanc opinionem Bellugae in speculo rub. 38. non non nord n. 39. Giraldus de Probat. quo 2. cons. 1235. n. 45. ib. citat felin. in cap. Postulat n. 9. de rescriptis et in c. cum dilectus n. 29. sub Sigerard. n. 17. Videtur hic procedere quando agitur ante sententiam sive est dubius terminus ad probandum, sive est in causa conclusum sive partes habent facultatem adducendam sententiam. Verum contrarium potest ostendi cons. 367. n. 38. et Fontanella tom. 2. cons. 370. n. 29. ex quibus quae habent sit permissum instrumenta nova producere post conclusionem in causa sub rationem non tamen possunt examinari testes eo modo prout in novis informationibus, et circa rem rebus Fontanella sentiat, quia constitutione sunt multum tuae, quae demandato possessionem

2° productio ipsi

et inst. et inc. legit causa de probationibus.

UVA BHSC

tollunt ulteriori probatione. Sed hæc ultima vera in
mis gratis, non ubi probant in debite admittuntur
menta. et R.: quod ab hac distinctione probationum
per instrumenta, vel testes disuasit Mola in eiusdem
causam n. 32. deprobat. q. et Duob. D. Bonq.
eadem ratione intestis ac in instrumentis arg. l. in
exercend. C. de fide instrum. Idem sentit Barthol.
cum aliis plurib. authoribus relatis a Marcado D.
probat. tit. 2. clau. 1235. n. 25 et n. 26 vers. Item.
Sin cap. ult. causam ind. n. 17. Vera tamen S. Rot.
in cap. ut non certe opinio fontanella, ut habet reudere
non possimus, quique cum illi dicat ipse dicit forum
in Catalonia et multum æquius ~~opinamur~~ consti
tutum.

De testibus qui interrogandi esse de facultate

Deinde q. Guid. Pap. q. 201. affert non licere
recipi testes pro iuramento et vide quæ notavi
in l. pertinet in prin. et circa fin. de testib.

Sed an simplici juramento pro testibus
videtur quod sic ex te. decisione D. Fonm. probat
Guid. Pap. eq. sive q. 64. n. 1. lit. A. ubi testes quæ
rere impedimentum primum pluriumque testis ctt. Supra
Le part. relat. agnitis ab juramento sacrae tali
impedimento, et dicit secaliter non posse probare, dumo
do sic honeas et sine fama. Quamvis illum juramen
tum etiam probatur ex alia ratione. Quidem Guid. Pap. quæst
205. ubique de juramento. hanc quæ in animo con
sistunt probantur juramento fontanella cum plurib. Th.
dicis 18. n. 9. et quique n. 10. hæc quod ubique magnum
de quantitate negligentia ad excusandum culpa vel
negligentia ubi hæc celat. V. etiam Marcadum
Rot. Clau. 1235. n. ubique et n.
Indini arbitrio relinquit.

Sed hæc resolutio videtur obstare decisio Gregorij 15.
quæ est 583. n. A. ubi affirmat testes quin de novo reperiri
debere pro et concludentes probari, ultra quod admittere
testes hanc reperto magnum hinc in hac dubitatio
nem

UVA.BHSC

Tempore vacationis ecclesiae debet primi Oeconomus cum omnibus Concil. ut Valdesinm. c. 18. ubi Barbosa ex n. 31. Bruc. cum ord. de Parochis cap. 2. n. 35. et Sanchez de Benef. cui l. 8. c. 2. n. 14. ubi dicit dumtaxat camerae pertinguibus mensis, viam sacrae congruam portionem et ut S. Congregatio et Rota n. 5. ait relinquat ac bitis Epis. et n. 6. dicit tempore eiusdem ~~[illegible]~~ fructus assignari, nisi omnes essent necessarii ad ~~[illegible]~~ congruam portionem. Nunc dicitur calendis fructus ~~ad quos pertinebant~~ obventiones tempore vacationis aequae spectant, et Sanchez de Benef. 2. p. c. cap. 1. n. 80. dicit illud debent subsidia successibus reservari, nisi in utilitate ecclesiae expendantur, relatum tunc ad c. cum vos dilectis de Ordinatis c. pro eo ad ... c. quia saepe de electione in 6. Clem. statuit ep. 5. ut ... Zerola in praxi episcop. p. 1. verbo beneficia 1. quandoque ... ordinarii in 6. essent ... dam. Cap. fuerit 9. de ... ordinarii in 6. essent ... nullus occupet bona beneficiorum moriendum vel vacationis tempore obtinentia, quae instituit beneficiorum, sed fructus debent successibus reservari, nisi aliter provisum, aliquin ep. ab inferiori ... beneficio disponant ... et ... restituant per hoc caput Episc. 50 dicitur in 6.

cap. pretiosa 9. de ... ordinarii in 6. vel conferendi ... Clem. statuit debent solvi Barbosa in collectan. ad d. Clement. n. 3.

... bonis ... Ord. ... n. 111. et lib. 1. q. 44. n. 27.

UVA BHSC

Cita que son prohibidos unir colegiales beneficios &c. q.
Bri. de elect. lib. 6. Laterium. Pontif. lib. 2. q. 13. ex.
n. 20. ubi plures quaestiones exagitat.

Circa leg. docentes Monasteriis aliqua pro Conventu
aut Religiosis adaptandis Laterium Pontif. lib. 2
q. 27. n. 201. ubi exhibet Bri. Decretum.

Bartolus lib. 2 Vot. consil. lib. 3 cons. 38 n. 13

Julianus anno 1485 anni 15 regnii Summus Pontifex
Alexandrum ipsum scripsit reliquit et duas Laterij
cum omni decimam Ad. albi. 13. anni. Vix exe-
quent Summi Pontifices tunc Pontifex Magnus
Pharum dicunt Laterij Pontif. lib. 3. q. 7. n. 199.
n. 202. referunt quod Caspar Aquaviva qui antiqui-
num scripta Monasteriis fecit Vera et n. 208
valle Laudet Aqua.

p. C. Venicio
Sto
el cual trata mucho
de las Sitas prela-
das.

Dice el Cardenal ~~Prosperum~~ omne. Dos Bienes de Iglesia
esquivo, que aunque los eclesiasticos no pueden obligarse
a pagar ningun pecho por bulla de Indulto, pero
pueden comprar Casas, comunidades, por conve-
niencia propia, pero encurren en las Censuras, pues
no es lícito, y entonces como tercero pueden
comprar Casas particulares, pero no pueden
comprar comunidad no pueden hacer mal
Negocio el Sor Obispo Verge sobre medio
no debe de mirar Prudente el Dominio.

Nos alcanza el
Sto. n. 19. parece
Gentil. Sto. pero
Bugel. Cam. Sto
Obl. 67. n. 6. dice
Obispo de Ind.
n. 8. pero en Ind.
pero Ind. Ecl.
Valent.

En Cataluña q. un monasterio Secular se carece
aun eclesiastico, si excede en algo el dominio
eclesiastico le cita a Corte de Roma y excomulgado
Primer contencion q. hizo en Grande q. el eclesias-
tico no puede Cargar Bno. el Secular si hacen
Libs. Sempre Mi Lado Iglesia pudiera el mis-
mo Sor. Obispo Verge lo que allegue Sor.
Como Sombrero, q. en Val. no se hacen dicho que
Sr. se consequiria Vijo interesse.

El Marques de la Murcia Sobre no de Cepiola con dispensa
del Obispo de Murcia, tenia Villa Cerrilla en Cordova, que por
Sentencia hacia este Obispo Sentido no tenia dispensa
que el otro ordenó, que el Obispo de Cordova, acaba el
Obispo si las admitia por haber de este marques a la Murcia,
el Sello que Diana trahe que Sr. Sr. Sr.
Sr. Sr. Sr. Sr. cita a Iglesia de Sacramento
de que sobre se practico en Val. Sr. Sr. Sr.
Sr. Sr. Sr. Sr. Sr. Sr. Sr. Sr. Sr. Sr.

Nos la misma con
Corol. lib. 4. tit.
n. 39 fol. 96 fin
el Bartolus Sper
Unio. fol. 33
39 n. 2 44.

UVA. BHSC

Vicario, quinquies si libet nostrum Cardinalem autem
dum, licet Episcopus teneat Canonicos et Vicarios
Vicarios constituere, et teneant ad residentiam propter
ea, vulgo Canonicos qui faciant solete a pulsos
mi episcopi omnia tenere gratis administrare. Gavan
Ordinarius 5. q. c. 7. n. 17. et 18. Ad Bartolus
Dec. et Ep. l. 3. alleg. 54. n. 54 et 54 dicit
quod tenet Ricardus consistorium qui fit Doctor auth.
Cardinalis inferior Canonicis ex Strip. et Jon. q. c. 2
lib. 3. c. 13 q. 16.

De licet capitulo dicere primo Vicarios Doctores Canonicos
non esse Theologos, vel omnes litteratos, qui exercent
officium, qui non exercet, sed recipit mediatam emo
lumentum. Ergo non erunt essimonia, unde se debet
tenentur dimittere Officium, licet si maneant ex
multiplicationem, quia non est benefitium nec ordo Canoni
Bertrandus 5. q. c. 7 n. 14. cum Lugdeyn et ibi
n. 14 asserit capitulum: quod est contra Concilium.
sed capitula omnia hoc bene putant.

D. Hieronymus Leon Ho. 2. dens. 208. agit an possit
finem Dei Ecc. pari statim contrahere, et in
Jach decisione 18 fit mandatum de manutenendo
Guillelmo Episcopo et suo Vicario Gerardo. et
Ecc. de matrimonio confirmando Dei Ecc. contrahere.
La mujer, que no tiene bienes parientes, sino la cada
no puede estar sin marido que la sustente. Ella debe
por el privilegio militar del fuero de marido, aunque
ya muerto el marido no puede cobrar la dotalicio de
2000 fol. 58. l. 16. entre otros Dicaro 26.
Un Canonico Seglar Vat. con licencia, y sola cuando
la licencia pues no nos, y que enferma, otro la enfermedad
nos quitio, despues otros pues y media nos contrat. Bruno
tiene confiscatorio cobrar el medio emprestamos del Cura
de la Parroquia que nos. Ella enfermedad quitio pesonas. Ou
dice que Dios ingravi dicta resolut. 144 n. 10 dicit
quod infirmitas debet esse vera causa non interpretativa. Ro
Valensis indult. de Clero Regulare, de debit. n. 2. et n. 3.
dicit quomodo infirmitas. la mujer dotada de Dios
matrimonio Bartolus de Canonis et Jurisd. cap. 28 n. 26. et de

UVA.BHSC

[illegible] 3. alleg. 24. §3 n. 167 genera caso la
enfermedad no fue impedida ni vista causa bastante
para antes se alcanzo la gracia después estuvo en libertad
tiempo [illegible] Otras por el estado de esta defensa dice que
el Virey pretendido formando razon enfermedad fuera de Dichos
luego no se ha de ofender [illegible] no tome razon, a mas
que este estado Eclesiastico otro antiguo y legal [illegible]
Virey, luego no le ha de dexar sino a otros exp
gratamente quien el mismo no hable [illegible] se ha [illegible]
la razon [illegible] hasta [illegible] Tam-
bien por otro lado [illegible] del lugar de la Residencia dice
Constitut. lib. 3. Varias. cap. 5. n. 8. Vel. Otro, dice que
negaron las distribuciones, sino donde huviere legitima ausen-
cia ~~[illegible]~~ Barbosa de Canonicis prebendis n. 5 lib. qui
non habet [illegible] Verum [illegible] en el lugar citado
que [illegible] mas bien la materia Bullen. h. [illegible]
[illegible] de distribuciones Montes en el mismo. Ayu
[illegible] mont. lib. 7. cap. 7. y 10. et 11. f. 831. e 2 Item
Barbosa de [illegible] lib. 3. c. 18. ex n. 55 e 2. Zerola
in praxi epis. verbo distributiones §. 3. n. 6 Garcia de
Benefic. 3 p. c. 2. ex n. 362 et 363. Vease al Sotomayor
Palao citado prestor. se [illegible] y negaron [illegible]
Tuve una disposicion de otros que eran parientes en 39 A.
pues por las partes solo nacieron en 39 A. [illegible]
sola, aunque Sanchez de Matrim. tho. 3. lib. 8. disp.
24. n. 4. ~~dice~~ refiere la opinion de historiques gotos y
no es Monster [illegible] el Reino de [illegible]
mas [illegible] no le dispensa gratia otro [illegible]
tiene la causa angustia [illegible], debe ser con naturales
del lugar [illegible] Bienale de Novella la mujer vease
Garcia Consto in praxi disp. lib. 7. c. 5. ex n. 30. tam-
bien una otra dispensacion en que no nacieron [illegible]
tiempo de 39 A. y en que otra parte [illegible] solo.
Eadem dispensatio vehit cum causa incompetenti dari debite
[illegible] exequi, quia testes dicerunt incompetentia causa
quia [illegible] non [illegible] ex doctrina
Sanchez de Matrimon. tho. 3. lib. 8. disp. 19 n. 29 ubi
doctrina [illegible] effert. Sed [illegible] quia [illegible]
Garcia Consto in praxi dispensat. de [illegible] lib.

enfermedad [illegible] n. 167 [illegible]

non [illegible] [illegible] n. 12 [illegible] Dig. 14. [illegible]

vi infra fol.

UVA.BHSC

Dixerunt Episcopi Orit. q. quando se dude si alguno es impedimento, o no, no sigue la opinion q. dice, que sino es cierto, y notorio, que se debe aquello estimar por impedido, y la duda no puede por la Iglesia nos dispensar con el juramento, y que la sustantad dispense con alguno para contraher matrimonio si hay alguna duda se puede seguir qualquier opinion probable, pues consta que el Papa de su potestad, y por modo de Iglesia con el juramento segun el Concilio de Trento.

Cum quandam donationem patrimonij dubitari contingit bona patrimonialia sub nomine dotis, et donationis dari, dicit licentia an possit fieri, vel debeat aliquid solvi, et non debeat solvi vel probari q. interest omnis propter nuptias non solvi: sed aliquid a matrimonio quando le conoce de spiritale a Vicario: quod non modo effectu legis sed etiam in consuetudine observatur et similes donationes non sunt licitae.

Legitima non debetur Viro Patre l. 1. §. si igitur de prae. Praef. edict. Bonor. Viana in Compto Jurisp. q. 1. in fine decisionis D. Burgunilen. tho 2. f. 639. n. 10.

In legato rerum omnium comprehenditur pecunia Leo tho 2. decis. 150 n. 11.

An mulier relicta vestium omnium bonorum mariti et pretio vestes lugubres mihi videtur q. non, nam vestes lugubres sunt inter res quae a defuncto dote peperunt alimenta: sed mihi ipsa a principio possent dotem omnium bona mariti. Gutierrez Vidua Gran. Leo tho 2. de decis. 150. n. 11. et quinque 24 et 25.

Vide Gutierrez decis. 541. tenet q. Vidua relicta vestium fructuaria a viro defuncto vinculo non potest avertere quia est pere. pl. si contrarium tenet Canon tho 1. Var. c. 9. n. 155.

Subditi Ecclesiastici q. potest imponere pecunias laicis, vel eos capere, non potest id exercere nisi per judices seculares, ita tenet Rebuffus per R. Cancellarium, et Lara Leo lib. 2. dec. 154. et ita intelligitur cap. 2. de reform. concil. Trident. sess. 25.

Quando infertur juramentum cum quod obligat Vide Sanchez de matrim. tho 1. disp. n. 4.

Vide Barbosa de officio Episcopi p. 2. alleg. 35 n. 18. ubi affirmat, quod multis probabilibus sequitur.

Vide Cirvalhanum Aflitis dec. 45.

UVA-BHSC

lex coniugalis Iuris communis non est extendenda ultra casum expressum Sanchez de matrim. disp. 1. disp. 12. n. 2.
Per ingressum religionis disolvitur sponsalia nisi prudens contrahat Sanchez Lessmeis. lib. 1. disp. 42.
Adhibita dispensatione licitum est, quae ante ex Novella
cum esset lex Diligens fuit dubitatio, si error nominum contrahentium, et diversis in vitam dispensationem Diana p. 1. tract. 10. resol. 36. et p. 8. tract.
3. resol. 64. Nocinet in Summa Verb. Disposs. n. 10.
Leander in quest. Moral. p. 2. de sacram. tract. 9. disp. 24
q. 47. Dicens March. in Sum. tho. 1. Regio dispens. resol.
253 n. 9. et 10. praeter eum in matrimonio casu militet
eadem ratio, et verificatur aequipollere in matrimonio capitale
et minus error gentis quam diversitas, praesertim dum
si adest error in loco ingressus, vel Diversis vel Oriente ingressus
quando conceditur dispensatio et conjunctim iuxta stylum Curiae Romanae?
Circa aliam difficultatem vacationis gradus duplicati
videtur esse opinionem probabilem dumtaxat nuptiae
explicare gradus multiplicatos, et quando uno tenuit
solva dispensatio in altero de quo non fuit facta mentio
Henriquez in Summa lib. 12. cap. 10. n. 3. Ubi in margine
lib. 14. vinculo Sacro sagrae nomine scribat. Sebastianus in Summa
cap. 27. de matrim. gradu 6. concluso. Disp. 2. Vega in Summa
p. 2. cap. 24. casu 54. in fi. et casu 98. in fi. Rodriguez
in Summa t. 1. cap. 236. n. 1. Ludovicus a Sandoan t.
7. de matrim. art. 3. dub. 1. apud Leandrum ind. p. 2.
de sacram. tract. 9. disp. 24. q. 37. Magister Pereda
in Theologia Morali th. 2. lib. 4. dub. 2. n. 58. apud
Diana p. 8. tract. 3. resol. 60. Nocinet. in Summa
verb. Dispens. n. 68. Aliqui tenent hanc opinionem
probabilem, verum contrariam probabiliorem ita Leander
loco citato Cretser de Mendoch in problemat. th. 3. p. 2.
lib. 27. sect. 2. dub. 192. Bullench. th. 3. lib. 7. cap. 18. dub.
4. n. 3. in fi. Basilius Ponce lib. 8. cap. 17. §. 5. n. 25. Martinus
Perez de matrim. disp. 46. sect. 5. n. 3. et 4. rationes quibus nititur
hac opinio videri optimae apud Leandrum, et Pereda ubi
supra. et videtur si autem secundum opinionem tanquam probabilem
ad securitatem conscientiae sufficit in casu tantum. in quo
sed hoc non obstante non adaptatur hac opinio in casu in quo et
loquitur in gradu aequali duplicato, aut saltem quando contrahitur extinguitur, sed in hoc casu solus exprimitur
quartus, et ita ex eodem stipite inaequaliter procedunt

quoque dubium in gradu triplicato fit dubia dispensabilis dub. 2. disp. 37. q. 37. et q. 39.

Dom. Ant. Gomez. quest. 1. n. 13.

UVA.BHSC

et tertius tertius qui proximior: &c. Nec dicas quod sibi exprimitur tertius inequalis ad justitiam et cum eorum exercens alius tertius, nisi dicas quod tertius qui exprimitur est tertius qui non obstat ibi: non obstare dicitur tertius aliquis qui tacetur et est propinquior et qui magis obstat: quod in hac Bulla solus narratur remotior. Unde jam disperabamus de remedio in hac dispensatione, et vidimus Sanchez in d. trac. 9. disp. quest. ind. n. 2. Ubi agens an episcopus possit dispensare in impedimentis dirimentibus in foro externo ~~[illegible]~~ solvendo remittit Basilio Pontio, et non afferit opinionem affirmando videlicet quod Princeps non contrahens matrimonium possit dispensare, et etiam ante contractum in mero laicorum oculis, ita ante contractum in impedimento publico, quod potest casus evenire, in quo edam essent hereticis, quia in occulto quia considerandum relinquit Eto, et licet dicat quod difficillimum et eveniat tamen non impossibile, et in q. anti insinuat quod a bono sacerdote possit dispensari. Unde cum in hac casu magna vitia minarentur, plura quoque orientur scandala ob causas etc. Si matrimonium differretur iuxta relationem facta a Parroco loci fuit dispensatum a dno episcopo ita tamen ut omnes crederent virtute dispensationis sed non episcopalis contrahi matrimonium ad vitandum scandalum, et post hoc factum confirmari ex Barbosa de potest Epi p. 2. alleg. 36. n. 9. vers. Sexto Card. Ubi asserit quod impetrata dispensatione subrepticia ad vitandum scandalum potest episcopus dispensare, et ea confirmare, quod valde consonat huic dispensationi. Videant Sanchez et eo relatos, ubi dicit quod debet esse impedimentum occultum. licet ita dici quod hic erat occultum impedimentum cum omnes absolute crederent virtute dispensationis celebrari matrimonium.

UVA-BHSC

Pitis semper regnat ad omnes tempus et ad omnem
locum Urbis, et d. sol. matrim. et alij. retinent
secundum naturam rei, et verbi cui adjicitur.
Barbosa in Concil. Vat. Trij. Th. lib. 2. voto 47.
n. 52.
Causa consanguinitatis in hoc regno habent solus
Ecclesiasticum per S. de executione Vi. pud. D. Ric.
regnum Sec. Trij. 120 n. 15. et in Regnum
in casu ceteris prodeat. Ex omnibus causis
Trij. 2. privilegio 155. fol. 76 Colum. Ad vi.
Sec. Ch. 1. Trij. 64. fol. 1. Cyp. que n. 2.
Opinio probabilis D. ex Sot. in Inequalitate considerandi
Theol. in casu quo alij. ex debent inequalitate in pec
contrahere ille tender ac. Sacramento Ecc. Sine
quantitate tractata l. disp. 4 q. 10. n. 19 quit Chan
Quod opinio transeuns pte Mihi probabilis convenit
Ubi non assent ex Suarez nombre notorie cause.
Lessi. disp. 6 quest 3. A. ex Tomal quod
Matrimonio rach hominis contrahere et Regulariter
Aquae dicere assent q. Coramus Ecc. n. Sacro
Ter. 3 f. 82. n. 5. refulet ordinatum pt. in cordis
Sacrum Trij. 40 n. 10. n. Sacrum fuit
12. q. 21. disp. Mim. Tet. 6. n. 70. et Regulam
Ecclesiae Trij. Sacrum Ecc. Ad pte Palaysert
contrahere et tender disp. 1. q. 16.
Tender and Lessian q. 16. n. 6. 6. resolut. 31.
Ut quod Canonum auctorum affirmat. Ecc. pest
Ecclesiae in inequalitate ete ex hominis de
Ete voluntaria modo Ita sit semper quod
sit prorsus impossibile Mihi opinions Ind. Mt
Trij. et Ecc. probabilis Ita Concil. affirmat
Coramus in Ecc. Trij. Sess. 2. 83. n. 4.
Sacrum et Ecc. Ecc. pte pestilentia. Ita Ecc.
Sacrum Ecc. Ecc. Ecc. in Sacrum et per
Sacrum omnino Ecc. Sacrum Trij. Ecc.
Ecc. et Ecc. Ecc. Ecc.

Concilij sess 24 de reform. c. 6. asserit quod quin diver-
sae in omni irregularitate occulta poterunt in formalis
Vehementis Hieronymus Barbosa lib. n. 26 q. 16 occulta
illud è quod non est notorium apud omnes cum hi
possit probari multis testibus publicis omnes ut non sit de
Malgatum Etiq. posset alias, interest ergo, quod non
ideo in eo non potest dispensari Ergo ex illud quod
fit occulta q. hic probatur esse possit. q. 11. Malgatum
apud ipsis fuerit dispensatum sub ordine omni canonico
ex Concilij sess. 14. c. 7.

Manuel Rodriguez tho. 1. q. Regularium quest. 24. art.
11. distinguit ita aliud hominum ita occultum, ut
nullo modo possit in notitiam hominum venire, nisi ex
propria confessione. Aliud è occultum q. licet non
sit deductum ad forum contentiosum, potest tamen deduci,
q. certum q. in mutua irregularitatem. Ac 1. probabile est
non mutuare ex titulo de tempor. ordinat. et quod
q. 1. in hac re impossibilis irregularitas, q. delictum è omni-
no omnino occultum, sed q. è occultum q. etiq. Omni-
no omnino occultum, sed q. è occultum q. etiq. Omni-
no omnino occultum, sed q. è occultum q. etiq.

de clerico si restit. et portaret si fuit probat manet
cum illis sanctus Antonius. tho. lib. 2. disp. 37. n. 12
et tho. 3. lib. 8. disp. 34. n. 57. licet q. licet sit simplex
probatio deliberat. Si sit affinis manet cum illis et ab eo quo
dispensatur. vide Comitolus. l. Dariar. c. 1. n. 3. Vt sanctus
in Decalogo tho. 1. lib. 2. c. 11. n. 21.
Leander de Sacr. tr. 1. tract. 2. de regular. disp. 27. q. 9. Quod
eum posse dispensare in irregularitate procedente ex delicto
etiam posse dispensare in irregularitate procedente ex delicto
occulto deducto ad forum Contentiosum. Si vero in eo non
fuit commissum. Nam prima facie ait non fuisse deliberatum
et quest. 10. affirit q. bene posse dispensare casu quo
delinquens omnino publice punitus fuerit, et ita dispensatio
non esset non probabiliter tuta nec publica, quod solum vide
re volunt Canonistas.
Si pollutio culpa contingat per Canonem nihil autem non
sed minus adhuc, sicut ante Canonis inceptum
hoc minus saltem debet esse et commissa nullus Leander
de Sacram. tract. 5. disp. 3. q. 3.
Ejusdem tract. 5. disp. 3. q. 3. in culpa pollutio
ejus quod concedere familiaribus et exceptando in culpa pollutio
Estius 5. quest. et necessitas ut sit licentia Ex. si concedere
Estius 5. quest. et necessitas ut sit licentia Ex. si concedere
Leander requirit rationem Dilectionis lib. 8 disp. 34.
n. 12. Leander et Sanchez ubi supra n. 3.
Superiores regulares possunt reconciliare eorum subditos
Hereticos, Apostatas, Sicut prudenter dicunt. hoc tamen de legum
Sicut enim Dominus Inquisitor: Nuncupatum tamen contingat
Leander de Sacr. tr. 5. disp. 3. q. 2.
et similiter quando possit reconciliare eum baptizatum
in Ecclesia licentia Ex. si Deputati ab eo ad
predicandum ordinis Dominicani ad Romanum q. Dom.
Romanum. cap. 27. cuiusque nuncupatus ex licentia
Ex. aut Ordinis Ecclesiastici. Leander Sanchez ut supra lib. 5. q. 6.
Irregularitas non oritur ex delicto nunquam q. Ecclesiae Sanctae
Sublimis, dummodo ex illis delictis non resultent ad eius Reconciliationem
Leander dicunt. tract. 2. disp. 5. q. 14.
in Ecclesia, non oriuntur [illegible] tempore quando [illegible]
[illegible] Leander ut supra.
Bonacina de Sacr. tomus non sunt excommunicati
[illegible] Cap. 408. f. 470.
Quomodo Confessarii in [illegible] Ecclesiarum Ex. [illegible]
q. 65. collect. 1657. f. 106.
Nam [illegible] Dominus non [illegible] et [illegible]
[illegible] Bonacina [illegible] 1. n. 124. [illegible]
6. f. 1. n. 121.

UVA. BHSC

Hallame incierto el Ord.rio como tambien informo de mal estado
que como hasta la primera vez que me pareció bien
que comunicasse su voto, hacer otro mas alimado bien me
lo que tomes dias de quedar fuera otro Ministro Secular
el dispensa me encomienda a Dios
Veo el caso que Ud. me comunica y aunque me remite a esta
muy bien discurrido. Pero habiendo con el que tengo, pero me conforme
con mi dictamen que he dado Vuesa que sea, pero me conforme
con su sentir del Ord.rio que es valido esta dispensa respecto con
cuatro fieles de Padre del contrayente natural de Roma donde
hoy habitan por espacio de muchos años, aunque haya nacido en
Cerviaña por haber estado allí algun tiempo su Padre
El fundamento de tener los fieles es suficiente la dispensa
que menciona el Lorido Corrado in praxi dispensationum pontificiarum
n. 7 c. 5. n. 30. donde dice que el que tiene verdadero
nacimiento en un lugar, aunque el contrayente la dispensa en el mismo
lugar contrayente, no obstante el lugar aunque en el tiempo contra
hubo el domicilio, si fue nacido en otro, y es
entonces que se necesita dispensa.
Pero no obstante que de otra parte es valida por el Lorido Corrado
Pero no obstante que de otra parte es valida por el Lorido Corrado
Pero no obstante que de otra parte es valida por el Lorido Corrado

no tiene tampoco regular llama causa impulsiva que
se haya marido y la mande en Castilla, no obstante
la misma condición no es suficiente para la dispensa, Addit
caso y que causa impulsiva no ~~que~~ la libera ~~que~~ Sigon
Farinacio lib. 8. disp. 21 n. 17. et 22 y otros innumerables
y por ~~tan~~ en consiste no se sabe.

Y dicen y de regla de la Curia hay duda. Mas. Philipe
no cree no es contra esto en los Reyes. Dos de Navarra. Amy
y aunque muchos autores la dispensa, que no deben obtener
dentro por Zuallos quest. 737 a n. 20 impedidos y dicen
que es lo de la Curia en Curia aprovechando de los Reyes
y por los dotados generales y aunque se calle algo de regla no es
es subrepticia la dispensa inválida y de nulidad. Lib. 8. disp.
48.

Lo infiere que ~~Diana~~ Sanchez ~~y Diana~~ ~~dicen~~ y lib. 8. disp. 2
n. 16. y ~~en~~ el ~~tract~~ tract. 10 resol. 42 dispensa es inválida
dispensa en que se calle algo de regla. Sanchez lib.
21. n. 37 y Diana y en tract. 3. resol. 63. dice y es válida
dispensa en que se oculta la dispensa. Pero aquí en cuanto
la clausula de la Curia como gran Canonista Corrad. lib. 7 c. 8.
es n. 10. Cambien si intervine error de la Regla. Lego Diana y
tract. 10 resol. 36 y aprueba la dispensa que es también contra
la clausula de la Curia dice Abstinen Canonista Corrad. n. 29. con que no
y aunque dispensa de la Curia esta la dispensa.

Y aunque dispensa de la Curia esta la dispensa
Tomo lib. 8. n. 5 aunque hay tratado la contragenio en Diana y
en Castilla se quiere dispensar la angustia los que esperan
la gracia de Nuestro Señor de algunos parte de pagarse es cierto. Pero
se hallan como sabe pagarse. Y de algunos que en
el Nuestro Señor nuestro. Lo dice contra Fraga como
Dios y el Nuestro Señor.

UVA. BHSC

Utrum Indorum, et infidelium infantes, qui adhuc ad
usum rationis non pervenerunt possint invitis parentibus bapti-
zari, negat D. Thomas cum communi, affirmat tamen
qui D. Bartholomæus vi collat. ad C. si fideles 9. n. 3.
Respondeo et servanda l. 5. c. 6.

Ex Concilio potest errare etiam Sit Imperium R. Pontif.
etiamsi quod. Granad. contr. 6. Prop. n. 8. Tom. 8
et D. Carpanius Sectionis.

Probabile est adhuc reservare facultatem Concilio Pro-
vinciæ conveniendi Episcopi heredibus quibus Granado tract. 15
disp. 14 sect. 2.

De termino quod incertum pro iurisdictione Ecclesiastica
dari D. Bartholomæus Ferrariensis etc. tho 2. lib. 2. c. 3. n. 271
et provisata jurisdictione potest sine monitione ad
excommunicationem procedere ibidem n. 271.

Nemo obtinet beneficium quod non potest obtinere ipse
Clericus qui irregularis quidem privilegio fori sine
mens D. Bellarmin. t. 1. Controvers. lib. 1. c. 14. dub. 6. n. 1.

Quando Judex laicus probabilius credit habere
Jurisdictionem in Ecclesiasticis contra Prima l. 5. tr. 1. resol.
23 et Judex non potest Sacerdotem de Infamia sua
habuerit opinione minus probabili. Judex debet
probabile teneat Judex ordine Episcopo Dolbene
tho 1. c. 7. dub. 7. sect. 4.

De Absolutione a censuris post mortem D. Lyrium Concilium
Provinciæ disposat. lib. 8. c. 10 n. 16. et 17.

Episcopus qui potest dare facultatem alteri absolvendi a casibus
Papæ reservatis possit eam concedere et de ipsum absolvat con-
cilium, idem de Vicario Episcopi Dolbene tho 2. c. 15. dub. 7.
sect. 2. per tot.

Mediolani non incipit Jejunium quadragesimale die 4.
cinerum D. Bellarmin tho 2. de Eccl. c. 11. dub. 1 sect. 1. n. 60.

Quando Papa confirmat Sanctum non insum Episcopi potestate
non subditos confirmare. Quia cum actus confirmationis non
sit necessaria ad sui valorem jurisdictionem faciliter Pa-
tronus habitabilis propria Episcopi Dolbene tho 2. c. 10 dub
1. sect 2. n. 20. Lib. 2. Sancti Sede cap. lib. c. 11 n. 47.

Circa recognitionem facultatis Regularis audiendi confes-
siones etiam cum hac Mens D. Bellarmin tho 2. c. 14 dub. 18 sect. 11

UVA-BHSC

Confundo contesse divinus ñ valet, bene vero cum
respectu humanum Pontif. actor. decretat. can. 3.

Circa canonizationem est notanda canonizatio
desiderata Gregorij in ct. de Religiosis et Venerabilibus
viris, quia aliter est canonizare, quam regulariter
statuere, quod aliquis honore sanctorum. Sed termin.
de sententiam Beatificationis ~~[illegible]~~ lib. 1. affirmat Cano
nizationem per equipollens. = Pater Franciscus de
S. Augustino Mercado ordinis S. Francisci Recol
gis Provincia Mexicanae degressus Sac. Orbis
Urbis Regis: Controversia Senatus adversus Beatifi
et Sententiam Sacri Romani 1663. controversia
A. de Canonizatione disputavit: Canonizatio est de
nuncia certus Catholicus testimonium de Sanctitate et Beatitudine alicujus defuncti. Ubi dicit
quod Canonizatio est duplex. Altera communis
per solos Altera tantum et proprie sic per communem
certus Ingressum Romanum et Sacrosanctum Concilium
et Sacra Congregatio Sanctorum Pontifices
Decretum Pauci S.S. Canonizatio facit, et dicit
quod quidam Sancti Canonizati coepunt publicus
Religiosi Sicut Divus Rodrigo per communem consensum
populorum Sancti Canonizati confirmant, quorum
Ingentem Catalogum habet Cavalier.
Et si aliquid decretal. Sac. Congregat. ad S. P. non
comprehendit nisi Ingressum hominum Sanctorum
adhuc sic dicta: decretal. vel legat. Sententiarum Cleri
non aliter Respicitur Inferior, nisi fiat de illis
Canonizatio Mentio Sphaeragen. Cons. 16. Rota Lucen.
et de Canon. privileg. Lambertin. Idque patet
q. 7. art. 209 n. 3. et Clemens 7. Stephanus R.
P. appellant S.S. Sundaeus ordinis S.S. Trinitatis.

Bertrand Legat. 3. alleg. 97. n. 11. dicit quod Cultus immemorialis equipollet canonizationi.

UVA.BHSC

electio sepulturæ testis singularis facit probari Parochiæ
in collat. ad c. cum Joannes 8 n. 2 de sepulturis.
Sed fuit opinio Doctorum fol. 2. mining. n. 33 infine
debere esse quatuor testes. et citat Guid. q. 544 qui testatur illiteratus quatuor requirit
vel c. non tamen habetur Deputat inde
Quando testator relinquit certæ Parochiæ decimas et
tamen testamentum habebat in una Parochia et
tempore mortis in alia vel Parochia q. 3.
c. 26 n. 30.
Insuper dandum fuit quam cavebat ad certa et vel fol. 31. Disposuit
ibi amittit Religiosum illud. Vel Corradi de Contractibus
lib. 2. n. 24. vel ff. q. ex quo et sicut
Semper tacit
Respon. communis dicunt tempore suæ im-
munitate certæ res non congruendo Curæ
Secularis ut in eius Cameris detineat, sed tamen
tamen autem in eius ut tutis custodiat, vel
quod Princeps certos. fainan. Drim. n. 370 Felden
ff. 2. c. 26. de 27 b. n. 8. et ex quibus Dispal.
dicit 26 n. 7. Dant Corradi dicit ex n. 28. et si
Congruit ego cavebant sunt Regionis ad cavendum
Curæ certæ et eorum custodiæ esse per Curiæ generalem
2 29. adeo quod Curia Sacra non posset ibi in
casibus cuiusque Deputat Leo in Cameris Secularibus Ego
Vere ibi nomine Ecclesiæ ut tutis custodiant bene
non potest ego illi cavere si sunt tuti revera
continue Curiæ Secularis, quia Leo non nomine ego
detinet Corradi de Dies 9. n. 30.
Ecce conspicitur ad certas si potest Ecclesiastes Catenatis
Ipse opinio Deputat Idem Corradi n. 36. Vel
Gentilis dicit 201. n. 11. et 12. de Consuetudine ita
mea abili contrariis Deputat Corradi n. 38.
Pro Executione Sententiæ omnibus petitione officialis Regis
ingressus alienæ territorium et certæ vel Corradi dicit 28.
n. 19.
Sed quo restituto et fructuum sacro. 1. opinio dicit
Restituendum esse res ad certa, nec sufficere sibi
offerri cum mingo V. q. 4. 2. opinio tenet debere
fieri certa et si aliquis. 3. quod restituto fit ego velaing
Vicario. 4. quod res quæ restituit Ecclesiæ certa sine alterius
opinione. 5. quod suffit ut a Curiis Laicis. Sed 2.

UVA BHSC

opini. qui avoit debon fuis intra Cur. dicit
quod sit Equa tamen hodie et aque annoda esse
reo. Corhed. de decis 24. Lex tit. 114.
Transferre reum de arresto ad carceres liberationis
Cur. favore tamen pendente controversie est
attendendum. Corhed. decis 22. n. 22.
Si alter faciat mentionem in libello permutationem
assertionis, et si dicis de stipulatione mihi promisse decem
deque promissione Ecclesie monumenti tali notarii
non et earum copia. Quando autem fit mentio
permutationis limitationis, et nongit decem pro tempore
tali instrumento. et tunc dicens ut sepe quod habet
habere vestra instrumentum, et d. est verum et
fit ab eo cautum tali. Licitum, nunc nec finda
Coria. Si vero sit extra quod nequit habere penes se
instrumentum tale copia arcetur consistorium ex
Leo that. decis 120 n. 11.
Infra 6. de Clamo non mutando fol. 6 32. dicit
pendente quod procurator dare fiducia Judicij sibi
facti veritate probata et non clausula operatur, quod
Judex ipse declarare disponere quamvis prius
non declaraverit super aliquo articulo et possit Judex
pronunciare super omnibus simul cum principali.
Ulaporse de Ordine Judic. 4. p. tit. 9. n. 2606.
dia adduxit D. Hieronymus Leo in Responsis suis
contra Dnum de Prefar n. 117.
De Ren. quod probantur quamque esset et quod testes
Magnates Ill. Sanseverin in collect. ad l. in omni
negotio A. de fide et n. 24 dicit quod baronus
probatur per suos testes, et etiam medicus probat per
visum n. 26 et sequ. n. 29.
Clericus excommunicatus potest absolvi in articulo mortis
constitutum Cenedo collect. 26. de Rescript. n. 9.
Vivus cum armis si inhaerit capsis non incidit in iniuriam
Cenedo collect. 7. de Rescript. n. 9.
In causis matrimonialibus cognoscit testes per nullitatem eau
minari coram delegato Parlo. Decis. Cenon 35 n. 7.
Judicis.
Ex alia producto, vel studio adversarium testes non ex
tendunt nisi confirmando contra testes SS. Judicis Parlo.

UVA.BHSC

in collect. ad hunc text.

Circa tyros vt Conde in Clent. de Prentel. collect. 27.
n. 2.

Quando appell. deuolue Magistratui veritate inquirere publicari abstentionis iniuria dij testes produci et examinari
Baron. de cas. clas. 173 n. ~~24~~. 14.

Si procurator habet mandatum strictum, et appellat nomine alterius non comprehendit in mandato strictum nomine
mine contestis proprium mandatum Rich. Lit. P. cons.
828 n. 22.

vt Covarr. 2 Sent. p. c. 2. c. 4 a n. 8

Testent. atqui semel ~~deinde~~ ~~[illegible]~~ probationes
[illegible] sicut fuit testificata dixerit non potest
amplius nobile sive testes producere Ibem de bona
go cas. quia vero 4. vt illud l. deinde collat. 7. n. 2.
cas. consistorij 46 ibidem nondum testificat dixerit testes
post dictum testificata n. admittent. c. extorsere 35 ibi.
dem attentiones tam cum hinc inde supponit publicat.
c. vinum 97. ibi. mirum testificata, dixerit deinde
vt. 44 deinde cl. l. intimatis 18 deinde.

Post diligentia testificata non licet quis testis examinare, nisi
quo dixerit testificata sua; sed etiam quo dixerit testificata
partis adversae fuerunt. deinde q. 75. n. 809. Baro. ad tex. in auth. [illegible]
[illegible] n. 7. [illegible]

Post publicatis attentationes possunt produci testes [illegible]
[illegible] Barbos. [illegible] c. 35 deinde n. 15. ibi
n. 3. [illegible]

Non ipsum licitum adhaerentes suam facultatem spiritus sua
[illegible] pro [illegible] contra [illegible] [illegible]
[illegible] mandatum ad contradictorum [illegible]
Barbos. de Cancell. clas. 35 n. 23. ibi. in collect. ad
c. A. n. 12. ad Placentin. in 6. idem ad c. [illegible] edition 6
pp. 24.

Et [illegible] [illegible] mandat. et [illegible] testi
[illegible] in integrum, nisi [illegible] [illegible] Barbosa d.
clas. 35. n. 19. et 31.

Respondit cas. [illegible] [illegible] Divus tho. 3. dist. 2. Pina
tho. 1. dist. [illegible] 15 n. 5.

De [illegible] vt Pinel tho. 2. dist. 11. q. [illegible]
[illegible] cognitionis n. 2. Gud. Pap. [illegible] 2. q. 2. n. 5.

UPA.BHSG

Sanchez disputat. tho. 1. lib. 3 disp. 23 n. 1 et 2 ?
ad constituendum domicilium non est opus diuinio
sed satis est acquis mugit habitare cum animo per
petuo manendi; ut habet Ped. Barb. de Jure Cath. Univ.
tho. 1. lib. 1. c. 33. ex n. 26. dicit ? annuus ille
qui si ponent domum aut possessionem etc. Vide dixi
q. clerico extra ni petit pro augmen patrimonii
ex co q. pauca tempore his habitauerit. etiam patrimonij
multo aliquid genuin Barb. Dispar. c. 2 alleg. 19 n. 53.
et habitum patrimonij a big. Rechinke et Ubertate
ecclesiae Valley. Dict. ordinari Consist. S. Congr. Cas
Dinc. ~~[illegible]~~ negotio Consistorial. in Polizien.
12. Maij 1625. Barb. de Jure Cath. tho. lib. 1. c.
33 n. 153.
Ordinatus cum patrimonio sito mutuit pena depositio
nis Barb. Disp. c. 2. alleg. 19 n. 57. et Rem petit
petrum compellere ut sit patrimonium constituat. n. 63.
Si lex dicat aliquid probari per scripturas admittit
probatio testis sine exclusa Rem. lit. S.
Cam 771 n. 10
Quando quis absit negotia ? petit sui nominis pro
Ecclesia facta simplicem presumitur nomine proprio Rem.
lit. S. Cam 824 n. 14
Procurator generalis certum habet mandatum ad omnia
quae ex consuetudine fiunt consulit appi Rem. lit. S.
Cam 841. n. 8. = vel verb. Mandati Cam 50. et
verba simpliciter Cam 364.
Monachi ? tenent secular in vita monastica ordi
nari ? sunt exempti Barbosa de Jure c. 3. alleg. 91
n. 86.
Ad consecrandum monasteria requirit speciale manda
tum Barbosa 163 n. 221
Circa declarationes Cardinal. vel Thomam de Pon
tho 2 de immunit. c. 14 dub. 5. sec. 2 pertin.
Si quis mutuit pecuniam in usuram, natural aequa
et bonum non constituit ~~[illegible]~~ Obligatio Barbosam n. 1. et
ad c. Jurist 6. de Prohibitis n. 5.
Vide examinat. ab Eo quod dicit quod dinidere
in nongentos Rem. lit. S. Cam 162.

UVA.BHSC

Dubitatum fuit in loco de Benefice an si quidam multis precibus
ut sacerdos audiret, aut aliquem vinctum et nisi taliter facerent
detineret ex mandato. Respondi libris aureis. Imperat Sto Pontifex Sylvestro, verba haec 4. 8. 2. relata ad Hmo. March. tho. resolut
moral. lit. B. resolut. 95. n. 4. et n. 5. ait quia
cissima pecunia quia satis facere sine aliqua culpa
hoc et n. 6. haec si dum mater stet, nunquam
fuit posita; ibid. si mater sit admittam dagnata
d. M. Sunt faciendae malae ut veniant bonae.

Siempre se halla mayor forma aplicada a salvar
capas criminales condenados, en caso de bautismo
se pone el dicho cito es quedar, sacerdote que
nacio dentro le podran obligar ag. guardar legte March
ibid. resol. 94. n. 2.

Si cubre un niño alguna pericula de estar
ahogado, sin bien, estando sin condicione. quando
el dicho expirado es cuerpo es prohibido que mugeres
quede cuidado. March. resol. 88.

Qualquier persona hombre o mugeres, fiel, o infiel, bien
hecho, no pecado en caso de necessidad con
vino del bautismo. March. tho. lit. B. resol. 80
n. 3.

Si una mugeres parisse un niño con cabeza debajo
o conos cabezas, quatro manos o quatro pies, sin
bien, cuerpo sin condicione si recibe animam
rationem. March. tho. 1. resol. 90.

Nullus licet de Sacramento non sequitur status et
Ecclesiae ministrandi baptismum tho. 1. lit. B. resol.
13. n. 1. filiis vi. cap. 3. impos.

Dilapidatoria non currit donec aperta fit Responsum
scriptum fuit Responsum currit ~~quod~~ antequam
aliquis copiam Responsionum fecit tho. 2. dub. 111 n. 35
et 36 mihi dicitur cuique Responsionis Regulariter
et ex consuetudine Ecclesiae Sive Responsione et
assertio obtinuisse 112 ex Bruno Sylvestri Quod
Responsione cuique apparet antequam Ecclesiae
Sacrum.

La diferencia que hay entre letras o dejar de pasar los
memoriales que dicen adentro los sacramentos
y de aquellos que son Sacra y Sacramentales solo durante
hasta Pasqua Santa. March. tho. 1. lit. B. resol. 1055 n. 277.

copiado por interpretador. Mr. March

UVA-BHSC

quando Cetus sesidium pronuntiat debet admittere
appellationes quoad utrumq; effectum. Sacr. D. Joseph
Vela Decis. 16. n. 2. Decis. 41. per tot.
Monachus deliquens Abbatis pongit contra Monasterium petens vel
amittit monasterij Barbos. in Collect. ad c. 3. de Pa-
tronatu n. 9. Clericus non potest excludere contra
Ecclesiam unque solitum beneficium alienare prudit illud
Barbosa ibid. n. 8.
Abbatissa sui ordinis aliqui salarium solitum solvit
inter communiam principem pertinere patrimonium illi
qui prius solvit salarium consuevit, et alteri adeoque
equivalitur tertiae sui expensis alterum adeoque
tenere thesaurum reliquare pecuniarum salarij solvere
Barbosa in c. Sacerdotes 3. de prebendis.
Quando de prebendis potest Monachus alienare vel
Barbosa ad c. expedit 2. de prebendis.
Campanae consecratae etiam in turri profana existentes
nullatenus usui profano inservire debent, etiam si in
turre ipsa a secularibus fabricata pretendantur. Con-
gregatio episc. et Regul. in Papien. die 1581 refert
Barbosa Apostolic. Decis. collect. 82. n. 1. vel Barbos.
de episcop. p. 2. alleg. 27. n. 47. et 48. qui tamen
nam aliquo modo contrarium refert. Vel etiam late
de Campanis agentes Barbosam vocat decis et
consult. tho 82. vol. pertotum. ubi decisionem
Annuli usus in missa prohibetur omnibus DDb. Pre-
thonotarijs et participantibus et canonicis. Barbosa in
collect. decisiones Apostolic. ~~decis 30~~ collect. 30.
Circa confessionem 1. Vincat legum et ita ad pugio
fiaum vel Riccium tho. 1. decis. 67. per tot. 2. Allegat.
Dris Aragonum pro Villa de Cuba contra ordinarium
Oriten. n.
Seculares facientes processiones extra claustra sine li-
centia ordinarij Neapoli excommunicantur vel Riccium
tho 1. decis 90. per totam. f. 133.
ordinarius potest punire clericum de delictis extra fo-
rum commissis, sed poena quae est imponenda in eo
adhuc Riccius tho 1. decis. 111. fol. 157.
Mandans vulnerare pro pecunia si segnia morte punitur
immunitate Riccius tho 1. decis. 112 f. 157.
Brevi ex citatione non personali, citatione facta post excom-
municationem contempsit reputari vel Riccium tho 1. decis 202 f. 277.

UVA.BHSC

Ordinarius non facient sibi professionem plenius
de causis aliqs excusatis Bellicum tho. l.
decis 220 f. 303.
Quando hospitium ministrando charitatis legatum
habuerunt diminutionem et sic diminuitur pro
rata ab omnibus legatis Bellicum tho. l. decis 221
f. 306
Monachus per delinquens extra claustrum potest ab
ordinario punire Bellicum tho. l. decis 223. f. 308.
Executores testamentarij postquam acceptaverunt
mandatum sunt compellendi administrare C. Joannes
eg. Octavian. Barbosa in collect. ad h. t. et n. 3.
dicit quod executor pressus à iudice recipere munus
nisi teneatur.

Civis Romanus Alb. Clayus. Portanti ferrum manu violenta
pistola punitus pena 200 f. Viterbiensis. cum eius
anni 1626. f. et iuxta constitutiones 33 pa
di Oristani fol. variis pariis punitur.
Civium suis propriis denuntiationem armorum
in hostem cum eo qui cum armis capitis fuit
Bellicum tho. 2. decis. 257. f. 383. Vel Cand. in pract. crim.
q. 82 v. pag. stabit. Romanus in mon. 33 infra
Lidon Coran. lib. 2. variar. cap. n. fin. v. Bicanus ex
assist. indicum laicus potest arma abstinere in certis consi
gnibus adiuvat.

UVA.BHSC

triennium indulsit in matrimonio ad experiendam
copulam nuptialem, si libera cor continuum sed morale
Rauchbrieg in decis. tho 2. decis. 124. f. 174.
Homicida nisi privatus esset pene, sed publicus ejus
vendus beneficio Principis, tho 2 decis 112 f. 115.
dominus cui collatum fuit beneficium intra
quod tempus debeat eius possessionem adipisci
pene Principis in praxi aurea rejud. 265. f. 279
Communicant mecum D. Prepl. in Palatium Comitis de Elda ingressus ultimo tempore inhabitabat eo quod tunc temporis ibi esset gaudent privilegio immunitatis. D. 1. ex edicto gaudere de Bruno q. 6. tit. 1. rejud. 4. Carpzov. Jurisprudent. c. 17. n. 270 Mev. ibi. ubi de Clero, qui omnes tenet dubitare tho 2. q. 16 Dub. q. tit. 14 n. 13. in ficient palatium ob secretum ejus inspectione adeoque, qd. publicat eadem ob subditorum reverentiam et ejus dignitatem episcopali. sed verum qd. si intolerandum bene ipsi authority habitat. = Habitat legitimione ipse meo periculo recepit tamen plures difficultates habet contrariat omnes Peregrin. de fideicom. c. 4. n. 79. et dubitare ibid. n. 12 et 13. Rieck et sic probabilius putat de consuetudine. Deinde maximae difficultatis inter opiniones afferentes palatium ejusque si sit intra et extra oppidum pro eius circuitu et intra alios si habeat oratorium in eadem domo celebrat. de debere ibid. n. 2 3. et 4. et sic verum in hoc regno in gaudere Milanet.

Quarto dubitatum est inquirendum, utrum aliqui sint consortes ejusdem cum capitulo sufficiens, verius quod tres clerici aut saltem mari parte debent consortes Barb. in collect. tho 2. lib. 3. tit. 49. n. 7. Bene cum in bellis causis dist. 1. q. 19. punctu 3. §. 3. n. 26 ubi sunt observata Rotam et affirmat Rota in una Brundusina gabella die 13. Februarij 1654 coram Pirro apud Pithumum Seminarij tho 2. decis. 42 n. 7. et sic tenet quod debent consortes alia capitula cum dem Urbis et illum Vicarij forinsecus ex Stracchi consuet. sic Thomas de Bone, tho 1. c. 5. dub. 19. tit. 3. ca. c. n. minus et 1. adversus de. cod. lib. 22 refert Rom.
quando decisiones Rotae auriselvalor civiqatellas Clerum

Ofte de Chiesa Gribaldi

c. 1. Constitution. 17. q. 4.

UVA.BHSC

Sane clerici homicidij de bon. ~~[illegible]~~ Canonico
degradatio verbalis sive degressio, et etiam detru-
ditur in monasterium ad peragendam poenitentiam,
(quae detrusionis vocabulum etiam ad latrocinia, et alia
majora scelera) sed et etiam privantur beneficij. Late de his varijs agit Farinac.
th. in praxi et ther. crim. q.te 4. a.e 119. de homicidio inquit. 3. qui n.o 55. asserit quod quod
qui sit delitus ex homicidio voluntario homicidio
clerici condemnantur ad triremes, aut ad temp.s,
aut in perpetuum secundum homicidij qualitatem.
et in eadem inquisitione agit late an maneat privatus, vel sit privandus beneficij. et quis casus debeat
minui pena. Vt Farinac. in praxi crim. q.te 3. q. 95.
per tot. et de homicidio agit late Cabally in trac.
de omni genere homicidij, qui trac. invenit in fi
th. 2. vol. crim. Vbinam quae nunc de gradibus
ad verbalis non reperiunt asserit Deg. lib. 3. alleg
110. n. 10.

Vt agitur de Sacramar quidam demerunt ab esse
impedimentum consanguinitatis inter quosdam
contrahere volentes ex quod Actus tri dicit
aduncuit famine hae verba. Prima abstre
dero a mihi quam de Crieri. et erat ex loco
de Aguillada. Sed facta inquisitione non potuit
constare de affinitate consanguinitate, nec per
libros baptismorum de Aguillada cum literis re-
quisitorijs alijs tribunalij potuit veritas apparere
q.d. libri plerique omnibus tempore antiquo
illae deliberatum fuit an dicto praedicto alij de-

UVA BHSC

Superiori standum est et declarandum quod non, et tum
quia non habet qualitates requisitas in cap.
47. decretal. et Castigationibus quas addunt Thomas
Sanchez de matrim. lib. 10. lib.
Gratianus

Episcopus potest excommunicationis latae sententiae generali imponere
lib. reservatum et in actus et colloquia monialium
et monialis excommunicare facta illius mentione de
rithugenio regulari absque quod excommunicationem
negant Abbates. Sacra Congregatio Cardinal. Concilij
Tridentini potest in num. Urbanus. 26. Junij 1627. referendum
a Sanctissimo Instituto Regul. vide epistolas §. 265.
Urbanique nonnullos cum solemnitate alegatis
sive Curiae ordinarij Congregat. Rit. 26. Februar. 1628.
Sanctae vide Urbanique §. 267. ne personis particularibus
exponat, in ordine excommunicationis autem quae debeta cum
Dominicis et Sancti Congreg. Concil. 7. Septembr. 1598. lib. 3.
Ille qui contra bonum sive Religiosi regulares aliquant ipso
instituendi S. Congreg. 11. Januarij 1615. Sabbatum §. 271
vide eorum quod Rubeus referendum ordinis

UVA.BHSC

UVA-BHSC

Las doctrinas q dizen q solo con huvo animo habitativo y animo revocable
miciliio son ciertas, pero q solo la declaracion del animo sea bastante para
q le tengan por habitador, es dificultad. el Regente del Consejo Real no hay
no lo tengo, pero entiendo los dos q si uno va a residir alli con
no transfiere la mayor parte de sus bienes si declara q su animo es de
alli aunque pueda ser ordenado por domicilio, pero no debe ser
pero los q los authores q tratan de esta dizen q los estudiantes no
q contraen domicilio porq siempre capitis deminutio patrim. Tambien
quienes mas conforme q haya conquistado casa para habitar, otra
fuera la mayor parte de sus bienes, o minuere se otro concurre
casa, con q se pueda con justo haver de estar a solo el dicho del
ordenado sin haver confirmacion alguna.

Las razones que se siguen de inconveniente parece son. La primera
nunca se ha valido de la opinion q solo la declaracion basta, sino
siempre se ha alterado a la conforme de diez años q tienen q bien
los authores.

Lo segdo porq si se abre la puerta a ordenar a titulo de patrimonio
declaracion del animo de contraher domicilio, vendran innumerables
Arzobispado de Valdo. porque obligados q siempre hallaran quien
haga de su patrimonio fingido y se defraudara el fisco del Consejo
Cuanto de lo cual se pide ordene no se haga.

Lo 3o porq sin dar ocasion a q muchos juren falso declarando
animo q no tienen, que es cosa que se hace, porq vemos cada dia ordenar
muchos a titulo de patrimonio fingido haciendo ellos q juren
falso al dicho sin reparo en la respuesta q siguen e mas cosas
opinion incurren por haver ordenado sin titulo.

Tambien se deve considerar q el Sdo. Juan Ruiz de muy poco q vino
de Valdo. que hay mas conforme q su declaracion.

Lo 4o porq q. no se haga hasta tiempo porque no se hagan patrimonio
fingido sin abrir puerta porq se hagan muchos mas porq no se
lo ordenaren, sino por tiempo, sino que se vinculo lo que mal
se hagan q. vemos en cosas de menores q
se reparan.

UVA.BHSC

Qui testimonium dicit sub juramento monitorij requiri debet in
Judicio, ubi Judicium contenit. contrahente cum fabro,
Cardinalis Lucis, 16. Decisis in praxi fori calepinius resol.
253.
Quando monitoria concedunturur solet imponi poena ex
communicationis pati, lapsum et tempus Judicis sublatis 2ere
latis, et stat in criminalibus Decisis in praxi fori resol.
252 et hic solet apponi clausula quod si fecerit fuerit
revocatio nisi pro civili mensis ibid. n. 4.
clericus conscriptum est confessum infra quatuor menses tempus
per possessorem capere Decisis in praxi curiae resol. 265.
Presentatio fori debet deservari, et si debet admitti nomi
natio vel Decisum in praxi fori 1. resol. 150. cessa
resol. 151 dicit beneficia fori quantitatem debitori hic
valentes et examinatione indigent, ubi de facto tab
Rate intra tempus
Qui in contradixit intermino edicti non intelligitur in au
dientia Decisis in praxi fori resol. 156
Illegitimi in causa matrimoniali debent juramento suffiti
ciun Decisis in praxi fori 1. resol. 240. 262
Quando lex ipsa refundatione beneficij in eos causa
in dubiis Decisis ibid resol. 180 n. 5.
Solus Patronus nominatus Procuratorem petit ad presentandum
qui rationem presentat approbat a Decisis ibid resol. 190
Episcopus petit prorogari quatuor menses ad presentandum
Decisis ib. res. 206
Quando res patrimonialis existente, cum et presentatus
maritus consentiente eorum Decisis ibid. resol. 211 n. 2
episcopus non potest ordinare alium subditum ubi sit hic
patrimonium in Diecesi Decisis ibid resol. 272 n. fin.
Ille qui elegit episcopum originem admittit ordinem in
posset ad alius episcopum dominicij adire Decisis resol. 275
n. 4.
Si de impotentia apponit statim est separandum maximo
minus alij debent cohabitare per triennium c. Laude
Decisis ibid resol. et malef. et a quotempore currit tempus
triennij 9. Decisum in praxi fori resol. 222
Testimonium parentum admittitur in causis matrimonialibus, nisi
incerti dicitur Decisis ibid resol. 253.

UVA BHSC

Praxis probandi mortem viri in Neapoli e omni testis respu
et hac disputatio vera et fama, deinde mulieris ubi ex ea
projecta desponsatio. Rivius supra decis. resol. 242 n. 3.
Pontanus lib. 2. disp. 46 n. 10. 11. et 12.

Litigantibus super impedimento matrimonij in foro laicorum
existentium matrimoniale, idem laicorum judicum appella
tione. Vide. Lefranch decis 130. Rivius resol. 243

Laicus propter scientiam potest Episcopus ordinari ad confessio
nes audiendas et predicationis officium exercendum et Sacra
tus Sacerdos laicus fuit creatus ~~episcopus~~ scientia et Ecclesia
episcopus de alio exemplo ~~a Paris~~ Flaminius Parisio
ad hunc designationem lib. 5 c. 6. ex n. 39 ad 45.

Dubitatur an ~~adunatio~~ commutatio Capellanij Regij patronatus ecclesiae
et ordin. cum quodam simplici beneficio possit cond
ordinario fieri cum consensu Regis, ita ut necessa non sit
ad summum Pontifex recurrere. super hac re fuit Cons
apostolica Carm. Bosmi et respondit fieri posse ex doctrina
Gali Garcia de Beneficiis 11a p. c. 4. per totum et ibi
Cigne n. 18. 20. 44. 50. 60 et 62. Barbosa de pot. Ep
p. c. 3. allegat. 69 n. 9. 11. 12. 13. 20. 25. et 51. incidentia
Nostra causa expeditione tri cardinali ut docet Barbosa
n. 51. et redit rationes, q. Barbosa ait n. 25. cum
ergo possint beneficia reservata permutari: p. ut
et q. aliud observatur in similibus occasione, q. non
episcopus in primis se intromittere solebat hinc hodie
sed mos judicis fallitur, nam Barbosa d. n. 25. ait
id idem posse permutari dummodo in ea conferant q.
hoc e reservatum R. Pontifici: q. in hac capellam in primis
collata dari. Deinde q. Flaminius Parisius de Resignat.
benef. lib. 2. q. 16. ex n. 2. (ex quo deducit rationem Bar
bosa) asserit beneficia reservata bene posse resignari cum
ordinario in vera sede conferri, et n. 4. docet in pace
eadem ordinario fieri permutationem beneficiorum reservatorum, q. si pluribus admittere debent consensum, quando
eis e intentionem. ibidem. n. 7.
Aliquot de facultate, tribuit ampliorem bonef. q. 4 et tab. 3. disp. q.
in permutatione interponit Venerabile et colatio, sed hoc negant
fieri cum superiore. q. ult. n. 2 et 3.
episcopus posse permutare. Confirm. quia conform non posset, ex mandato
in Ecclesia non se ponens quod Papam in Paris in tract. desiderat.
Pontifex approbat. n. 8.

UVA.BHSC

Regis ceperat Joannem 8.vum huius Pontificem duobus annis
vitae Leonem 4. et Benedictum 3. quorum Joannem
Joannem scilicet Anglicanum et dato Sancti Joannis
ma non potuit esse Pontifex et Philibertus ex Omphro
Panuinio addit non tam fabulosam a nefandis Joan
nis 12 moribus atque haberisse, qui in Pontificatu
duos tres habuit concubinas, Stephanam, Rayneram
et Joannam, quae cum in Pontificatu administra
tione primas partes haberet cepit vulgo Papissa
nuncupari cuius paulatim vires acquirit fama
Joannam fuisse inter veros Pontifices magnis
scriptores enumerarunt refert Lauder Rhacanus lib
Matth. 6. disp. 5. q. 2. vt. ad finem libri prouisa
Pirrus author
Cimerus potest se edicit probatum ut ad
Monasterii exemplar et obligat in subditis Bonifacio
Mellicad c. monasterii 8 dist. et ho
Pest. Genit. n. 4 et 1. 6. refert Baudillus
Inpelitis lib. 2 c. 17. n. 50.

UVA.BHSC

UVA BHSC

Frater Bonaventura Chassaing de Privilegiis Regularium (e ordine Minorum Typis Parisiis 1659) cap. 6. propos. 7. quæstio 2 dicit q. Rex ordinarius vel plus superiori possit concedere domuli sibi Professione non habenti dispensationem Conventus, non obstante, et impedimento, vel habito, vel recusato sententiæ ferre, et hanc alter potest illum facere effectum ut executionem mandetur cap. duos fuit cito de sent. et re jud. c. Prudentiam quam de off. et pot. jud. deleg. cap. sufficiat cum gte Dressington. Si autem judicant comes fecit facta in rem habente facere, alter contra, tunc forte inferiorum recurrendum, et agitur. Dilectis filiis de cap. duos, Indulg. cap. cum dilectus deputat. et sic Abbatis Solemnis in casu cuiusdam rebelli Comitis, ejusque Clero in favorem Abbatis possit superiori cap. indicant a.n. 1645 et fuit decisum mandatum.

Ad nullam Professionis ex eo q. Dispensatio de Professione Monachis Regular. vota infirmare nulla n. 9. et vota Religiosi quotidie n. 30. Layman lib. 4. Theologiæ Moralis tract. 5. cap. 13. Sylvius lib. 2 de Spon. c. 41 n. 156. Sub. 14.

Quod possit Papa Clausuram in Monachis ordinario tempore Haveroy in multis rem Consultorum Loci Ad. Trend. Sess. Trident. cap. 19. Sess. 25. Ratio. Sub. Illo dicunt non competunt professum de quo professio, quando quidem illi inhibitum est per Constitutiones Regulares et Professores et professus degens Tridentinum ad Ingressum e Religione debet. Intrant de Pacific. Possess. n. 27. Ludovicus Lopez regul. de Trin. quæst. 2 de Lapsu lib. 2 §. Pupil. n. 30 ff. per Sabidorum Sanchez lib. 7. Decalog. disp. 7 n. 32. non vota Conventus quæ cum de causa ad personas Gradus sunt Remigium Tridentinum et Clausuram et Collegio de Nuncio et Sacro. Ad 2. ex Mente Romanus Intrant. de clausura q. 11. quæst. 10. dist. 4. mortis vitæ. Ad decretum in Canonicis Religiosis Ecclesiæ Rebelli, qui postquam professi potest adhuc facultatem Collegio Ordinarius restituit allegatis ingressi Professio, quæ postquam in potest audiri

Chassaing expropriation!

UVA BHSC

UVA BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Regulares possunt compelli ad testimonium ferendum in causis Civilibus aliter veritas haberi non potest cap. cum super. cap. dilectorum. de testibus cogendis quo casu possunt compelli a suis superioribus regularibus ad testificandum tam coram Judice laico quam coram Judice ecclesiastico. Lezana qui alios citat in questionibus regularibus tit. 1. cap. 11. n. 24.

An femina maritata possit ingredi monasterium monialium ob graves causas vide Lezanam ubi prox. de monialibus cap. 25. n. 28.

Decretum circa clausuram Monialium.

Quamvis videantur tenuisse Civitates per aliquot lustra publicare quotannis decretum de clausura monialium eo quod in virtute S.ae obedientiae praeceptum sit a Pio V. ~~ord~~ in motu proprio qui incipit de cetori, at iuxta Navarrum id relinquit arbitrio Ord. et iuxta Sanchez quod exigit quotannis publicatio, sed sufficit decretum semel publicari eo quod ab eodem Pio V. in alio motu proprio et a Gregorio 13. in alio sola publicatio praecipitur. Sanchez in praecepta decal. tit. 2. de religiosis lib. 6. cap. 15. n. 23.

Si malefactor ingressus fuerit monasterium monialium et non fuerit violatum illud non gaudere immunitate non habet Judicium ingredi et illum in carcerem duci sed solum habet in alio exterioris loco quod gaudeat immunitate, et autem manifestum est non gaudere poterit ex licentia superioris ad alium locum ingredi, si esset periculum in mora, vel si minus detineret civitatem esset ab illa ingredi, quod in primo casu necessitas urget, in 2. iniuria privatur Juresfuo. Sanchez ubi prox. lib. 6. cap. 6. n. 58.

Quamvis causa ad ingredendum monasterium Monialium sit neutiquam ~~[illegible]~~ ad episcopi, sive superioris suae determinandum in omni tamen casu necessitatis pertinent per Concilia aut S.P. sed superiori sed judicio et prudentia relinquit et minor causa legitima ingressus sufficiat quod dicunt Lucianus Gallitrapalis in directorio Pastoralis. tractat. 8. par. Moralis. ariet. 4. ofic. fol. 28.

UVA BHSC

Lo carmelo debet fieri concursus et non adsint
examinatores synodales, exhaeliter ante renu vel
alter Cond. alios deputaret ad hoc synodi celebrationem
Et in synodo St. adsint Magistri, Doctores aut Li-
cenciati, non debent eligi nisi gradum non sint in-
feriores. Diana resolut. mor. p. 3. trac. 5. miscel.
resol. 62.

Quest. Delegatum dimittere ipso inscio cum con-
dition. nihil adquirunt monasterio. Diana
resolut. mor. p. 3. tract. 2. Relatio regul. resol.
[illegible] n. 23.

Probabile: dispensationem monasterium regularis Bella-
prosed ex cod. festivam Diana ibid. p. 3. tr. 2.
res. 82. et resol. 31. dicit quod regulares possunt
adquirere extra tempus.

Clerici inferiores Calcei etiam nigri tempore non
habent rationem privilegii fori. Diana
p. 3 tract. 1. resol. 69.

Puella voluntary assumere habitum peculiarem
non debet ante mensem 12. annorum. Diana p. 3.
tr. 2. Relat. regul. resol. 47. et de dispensatione
irregularitatis hominis vel resol. 45.

Sponsa non potest dare licentiam et nuptae morari in
monasterio sine licentia extra Diana tr. 2. res. 130.

Regulares non possunt mutare conventum sine licen-
tia ejus, quem dicta Diana in primo die, resol. 136.

Nisi ad duas capellanias contulit sacerdoti vel inter-
dictum capellanus sacerdos qui Missas celebret, potest
conferri clericis minoribus ordinatis, semper autem si
per verba negativa disponeret ita ut nullus alius, nisi
fuerit aeto sacerdos sit nominatus. Diana p. 4. trac.
4. resol. 227.

Et resolut. 226. dicit quod omittens Litanias St. Mariae
et rosarium non peccat mortaliter.

UVA.BHSC

Siendo S. la presentacion echa en el patrono del R.º
y en 2.º lugar por la Diana, que por el concilio
quatro patronos de seculares, por haberse echo tres
quatro meses, y tienen los patronos laicos para presentar
sino, y entonces prohibida otra reservacion como el C.
2. de ius patron. n. 6. y assi lo tienen Joan. Andreas
in cap. 1. de iure patronat. in 6. Gemini. Diaz eclam.
1. Pinus Panormit. in eis litteris decretis patronatus
n. 6. Cardin. Tob. in c. pastoralis 9. obtim. de iure
patronat. ~~Lopez allegat. 136. n. 7. quarum contra~~
~~rium sentit alter 22. Finito tom. 700. Lam~~
~~rian sentit alter 22.~~ Cellar Lambertinus de iure patronatus lib. 2. quæst.
1. num. 6. art. 12 sectum. Julian. Vivianus in quæst.
de jure patronatus lib. 5. cap. 5. n. 126 ibi: et ecce in c.
c. 1. (vel cap.) de iure vacante in 6. habet etiam
bum indultum presentandi à patronis laicis, quando
unus ex eis primus, vel renuntiat post tempus quo
debuisset datum laicis ad presentandum, et ita si
alius non fuerit presentatus, non erit presentatio
c. 2. de iure vacante in 6. Sanchez no se vide a
Diana referre resolutiones Rodolfi Petrum Ant.
Perpiñ. lib. 3. Tom. 78. n. 17. ad las quales
infiere S. si murieren, o renunciase antes de pasar
los quatro meses ~~[illegible]~~ otra presentar. Lo mismo parece
la Pinta lib. 1. tom.

Lo mismo parece sentio Medina apud Fuinas. in Rep.
~~[illegible]~~ varios provisionis in novum Concilium Trid. ~~[illegible]~~ 538.
in qua absent ~~[illegible]~~ Extraordinariam controversiam Brisuensem occasionem fuisse tempus a
Sede concessum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ S. Sedem reservationem
Brisiensem sibi antea delata quatro menses fuisse
valida. Otra que se nominan probabilissima es la que
assi por la Rota Romana determinadas quatro S. la tienen
como por la razon en S. defiende S. no se pueden
las tratar ~~[illegible]~~ absolutamente Lambertinus Vivianus
el mismo Sanchez art. 12. n. 18. dice S. que se nunca tienen
dicho en el n. 19. ~~[illegible]~~ Medina, y menos de lo tenen
sin el mismo n. 12. Sed ego Sebastian Cro-

Sed debetur in fine
de patronatus de iure
patronat. infine.
Item Magna inde
ejus. Thesl. 39. et
relata ad Pius in Bulla
p. 4. Bullar. 760 et
787.

UVA.BHSC

[illegible], de y vale la quenta.

Tiene por iguales en voto el dho Can.o Sor que el [illegible], como en el caso que se deve dar el de mayores meritos l. ambition. de jure Patronat. parte 2. lib. 2. c. 1. art. 31. por Sobred. in Summa Bulla [illegible] Palomas Colum. Pt. 1. Sigaus. de jurisdict. mont. f. 2. lib. 6. cap. 2. n. 4. Perez de Lara de Canon. lib. 2. c. 2. n. 34.

Pacheco de Beneficios. n. 200.

Quien sea el de mas meritos o mas digno se ha de inferir de los grados en Roma adquiridos. La Rota Romana en una fatinae decis. 628. cap. Horatius. incerti. decis. 521. n. 1. en los quales graduan por mas [illegible] el de mas [illegible] sentencia y grados y [illegible] mas [illegible] [illegible] todas las quales calidades [illegible] concurren en el Dr. Gordon, pues desde [illegible] a Cathedra en Vniv.d Catholica de Sevilla y Vniversidad Pontif. Reir de la Corte Episcopal de Sevilla y Canonigo de [illegible] Cathedral de esta Ciudad por muchos años y la Theologia por [illegible] Canonicato, Gente de Letras y Canonicato ha mostrado el Ingenio por estas obras [illegible] y su experiencia es de tanta confidencia que [illegible] en concurso [illegible] Valerio Regimen [illegible] Concilio Cardinal. de [illegible] lib. 30. tract. 7. p. 200. Congregatio Cardinal. de [illegible] decreto. 8. Canallero Jean 4. n. 112.

Quando en caso en que como son iguales en los votos los [illegible] en los montes pone el muy Ill.mo Vicario Gl. del Vd. que [illegible] a quien [illegible] Sobred. [illegible] Sanchez. [illegible] Spec. in [illegible] autem de jure patronat. Pacheco practic. [illegible] lib. 2. tit. 25. Cassar de Grafis de mere et mist. decis. 5. n. 9.

Pacheco n. 200

Mas si puede [illegible] quedar [illegible] iguales en los votos, que el Ordinario del Pueblo [illegible] el Obispo [illegible] el del patrono y. vario [illegible] a otra de [illegible] Sobred. [illegible] Pacheco de Dijt. lib. 2. c. 10. n. 30. [illegible] Sanchez de Dijt. [illegible] y el segundo [illegible] Pacheco de Dijt. lib. 2. c. 10. n. 30. [illegible] Bartolo [illegible] Epi. q. 3. allegat. 72. n. 199. y si la pugna el [illegible] Paraguas [illegible] el Can.o Sor. los votos que el Aguilar uno

UVA.BHSC

Sibenda ita cum fideiussoribus detentus carcere, simul
tamen ad arctiorem carcerem redigitur liberatur
fideiussores, nisi nomentur ad arctiorem carcerem
reducuntur, et cum judicis ad carcerem accedunt
pro aliquibus negotiis et claudere faciunt ita, dum
in existunt.

Eodem modo etiam pena n committit, cabras regis
alio in carcere assignato. Mastrill decis 280 a
n. 14. fainac. 50 n 70 vers. 77. sed rem
contemptus condemnatur rem de aliquid multa
aut aliquid non est certum subque optimbat erar
Otto Fratris relinquid augeri vel minuere
Mennch. decisiones. cent. 3. casu 280. a n 13.
vel. A. Cruz obser. 71. the 2. fiscalis cogitat
cum nill.

Sed ~~Pulsum~~ clericus illegitimi non possunt habere beneficium in ecclesia unde parentes habuerunt non minus
quamvis ad minus, nec ipsorum superstites beneficia
obtinere ex patrimonio mortuorum parentum. Covil.
Bribent. de V. Sacram. c. 35. Non plus in regni
in minus aliquem dat sacristiam agere, aut thesaurum
magistri dicitur carere in ecclesia Sancti Joannis
n. 26 et 26. nec minus dictum gratia celebrare
n. 26. regina minus idem conset Mayr. indeni. 1. de
conste. Mayr. Rig. incollat. 1 c. 4. Ollat 1367 f. 701
the subrogat. Ebrardi eminen. ibid. Item non licet
canonici minus dicitur Gerin. 7. c. de ne fieri
c. 3. n. 68. et n. 69. affectantibus filios illegitimos
non possit eis indicamus ellegitis, et de non
detentis aliquis ad cons. professionis ad Collegium
Christi canit. Vend. Bri. Bat. ollegat, et fit. declarat
filius ex impuro occurrit, et aliquis modo infa-
bilis ex impuro occurrit. Garcet ibid. n. 63.
eunuchus non potest esse fideiussor, nisi ex ultimis
et aliquid fortitudo personale, idoneitatis, et sufficient
obligat. Bartolus ex dicunt Bartolus et 3. d
ff. ollog. 53. n. 181.

Ad ea quæ ibi
relinquit Mastrillus
intellige pena augeri
contra ejus doctrinam
non contingere.

UVA-BHSC

sin enfeno del Sr. Obispo ma dotrina del Sr. Arzobispo
de la Chuya en su perfecto Confessor &c.

Notando el Spolio de los Obispos que
apenas en Obispo adquiere de sus trabajos, como limos-
na de mises, de ordenes, despachos, y todo lo que se
reserva del Obispado, puede disponer en vida y en ultimo
testamento como de bienes patrimoniales, y en
defecto genitor no entra el Spolio, y muerto el Sr.
Obispo, que fue el Spolio del Sr. Obispo Marco Sal-
vera Alvarez alegando este, para todo no fuese de la
Camara Ap.l y haun Alvar Sacado letras del Sr.
mandandole informe a Roma Regio Alguacil de
galeras y Vino Sr. infra hoc fol.

Tambien comunicamos de su Señoria reduzimos
las Obras pias que podia celebrar en vna Iglesia y
mayores que no fuesse contado y hallamos en vna
en Lesina de Regulares
y tambien por su Señoria se hallaron quintos ce-
brados

Episcopus potest sibi sepulturam eligere obiturus voluerit
etiam extra diocesim et cum omnibus limitibus proximis
et debentur expensis ex bonis defuncti fuit adquisitis
Inhibita ex bonis Barbosa cum aliis de ep. p.te 3. alleg.
16. n. 40.

Molina de primogeniis lib. 2. c. 10. n. 40 et 41 dicit epum
indeterminate etiam posse donare praemia Camera
Ep.lis similes donationes instituere cum vult vel hic lib.
tenuitia comprehendi solent vel sic Barbosa Trat. de Jure
100 n. 32. qui n. 33 infert debere esse donationem
ante 40 dies proximos mortis, et n. 34 quod adquisi-
tum ex Ecclesia potest donare ad Episcopum
etiam adquisitum potest mori cum dispensatione R.Pont
Barb. lib. 3. Jur. 100. n. 35. et dicit n. 36. bene posse
donare per testamentum actus ex causa remuneratoria
vel beneficia ecclesiae recepta, dummodo donatio corre-
spondeat servitiis et talis sint qui compensent actus servitiis ecc
Galenus Ut. ibid. n. 37

idem Barbosa Trat. 3. alleg. 114 n. 9. et de bonis quae ex patrimonio Episcopus potest mortis causa mortis de illis bonis.

Vel Ant. Gabriel de Jure Prof. c. 4.

UVA.BHSC

Prudentia, vel scientia Dei in honorem Dei Calix et
Patenae conflari, et consecrari etiam inter laicos Barbosa
Vot. 126 tho 2. lib. 3. n. 275.
El Rey D. Juan 2. de Castilla a monjas ansi D. Fer-
nando el Catholico Rey de Castilla y Leon de la misma
Aragon de Castilla y Leon como a sus D. Juan
de Castilla y Leon como a sus D. Juan
te Mayor y de Aragon y de Leon y de Castilla
terra Mayor Leyes y Leon y de Castilla
refert Mathias Garcia in Compend. Rit. Hispan. lib.
18. c. 12. Barbosa Vot. lib. 3. Vot. 126 n. 274.
Procuratorii quae pro sponsalibus sive matrimonio possunt ratificari
et post appellationem factam de facto matrimonii ratificari
nequeunt, q. ratificatio non retrotrahit in praejudicium tertij cui funeratus praejudicium. Barbosa lib. 3 Vot.
126 n. 298.
Protestatio infantis nullity debet regi in qualibet actu
Aequa sin, praesumit aliter rectorum Barb. lib. 2. n. 310.
In Impetratione beneficij ex fraude mentis de obtentis
Quod si secretis litteris Barbosa lib. 3. Vot. 107.
Vicarius Parochi audiebat confessiones in Ecclesia Parochiali
Villa de Callosa fomentand abstinentia ordinarij. cum
in suis monitorij, cum omnis etc. impetrare non erat
ordinaria ipsius ordinarii ex quibus causis dictum
Vicarius debet deputamen circa confessiones, et confes-
sionis libros et ignorantia delictorum delinquentium suspensa debet
mirari. Vicarius Barbosa de pot. Ep. c. 9. alleg.
n. reflex Lancellotus de jurisdictione de confessionibus
Ego ut religiosus dictis penis agere Schultes
ad manus meas monstrarunt, et ordinis Sancti Dominici tho 2.
desij. 746. ab ipsi generalis referij authoris et exemplaris
plaguis depenis. distinct. 6. statuit quam ita ut
talia patrocinia Dominicani debeant sibi a prudentia
graali, et jurisdictione hospitali, quam in Cancellaria
Recuperant sicut nunquam dicti fratrum in actum
cum debent ad confessiones audiendas, cum Religiosi
et chari quod debent desuendi a celebratione Missa
rum
Sed difficulter qui se se fecerit ipsum inpossunt
non fecerint Tertiis Fratres, Sum cum debent homines con
fessio postea super benedictione ratificata et regula

UVA BHSC

an sola confessione possit condemnari. et ibi fuerunt
ingressi criminalis d. q. 81. n. 7. 8. 9. et n. 8. quod non requirit ratificatio, et n. 9. ad-
dunt aliam opinionem utilem q. licet proferatur in
confessione, huiusmodi opinionem probat verissimam
et n. 12. dicit si cautius procedat iudex si faciat
ratificare confessionem et n. 13 dicit quod emanata
sine defensis sufficit ad condemnandum c. 1. de accusat.
in 6. dicit contrariam opinionem infrascripta n. 14. addunt
et dicit n. 15. quod iudex sine indiciis neminem
interrogare potest, et qd. poenae mortis. Sed ego hac
de causa cum non interrogari de delicto, sed licet
de causam quare fuit capta respondere possumus cum
pugnet confessionem quas sine licentia audire et huiusmodi
forma interrogare etc.
Dicit etiam Farinac. n. 26. dicit confessio judicialis
et spontanea sufficit ad condemnandum minus tamen
est cum eo etiam cap. 5. n. 172. et seq. ubi fuit
et quod confessus debeat nunquam etiam si non gravissi-
mis indiciis et non fuerit ratificata confessio probatur
ex d. cap. 1. de accusation. in 6. ubi: Barbosa in ad-
dition. ubi laudat Zacchiam, Viviani, et Mascardum.
et facit illud Ovidij.

Non est confessi causa tuenda rei.

Et unde Farinac. d. q. 81. cap. 2. ex n. 66.

UVA.BHSC

Dare pecuniam in pios usus debent Regulares vt
Bernardus Concil. sec. 25. de reform. c. 3. cum Pa
f. 440. vbi alia cita.
De dotte institutionem Monachis Sancti Be
nedicti lib. 7. disp. 69. n. 19. cum speciali Bulla
n. 21. et n. 24. quod Monachi mendicantes esse
esse vicum et alteria concurrat principi occupata et
altera etiam quod in dell Regimine sic ad Ecclesiae
non sufficit et diuturnis. 165. n. 25. et n. 44. dumtaxat
omnes conditiones et requisita adsint. Cum Seminis
intra vos ejusque debet concurrere principis, quando in
fit Ecclesia Dei ante adhuc et alteri Ecclesiae
fuit in sacro etc.
Quando Laicorum Sacerdotes non debemus in parochiale
Bergnirus Calizes 2. Lucis. 5. n. 69. et n. 74. dicit regnum
esse habere decisionem in illum Legis, sed alienis Pontifex
interminis etiam pro L. Legatis, et allegam Regn.
Legates ut est decisio in termis exigunt Pontifex
Episcopis non posset excommunicare impedientem aliquem
actum et factum episcopi, vel sua Jurisdictionis si non
ut in sententiam pacifice Sedis exercendi et faciendi illum
actum Cabellan. 2. Lucis 33. n. 4.
Adhuc ad quis examinari debet, utrum professus, nisi
est Religiosus Religiosus significat et Ecclesiarum
2. Lucis 33. n. 47.
Si examinatus dicebant parum dicis alij et Ecclesiam
esse Legitimi Concil. Barbosa de Concil. sec. 24. de refor.
c. 18. n. 92. et ibi limitationes et declarationes
n. 2. seqq.
Quando Parochiale et dicta parochiale Ecclesiam non
et Ecclesiae concursum. De Barbosa de Concil. sec. 24. c. 19.
n. 145. et ibi quod non nemini examinari
et examinatus Sacerdotes. De etiam Cabellan. 2.
2. Lucis. 17. n. 18. et plures a Barbosa relatis
Quoniam optimus Rei ordo est ut qui sermonem vel
Ecclesiam aspiratur, a Dei initium ducat et
in Dei conquiescat. Agendorum initium sit et finis
S. Gregor. Hexaeth. in suorum operum prin. et
fine.
Canonizatio Sancta Sedes non vero canonizare Ecclesia
nisi et Regulares initiare quod aliquis professio
hominum qui conquiescunt a Canonizatione non.

UVA BHSC

P. Joachim Granelo in 2.m 2.e S.ti Thomæ contro
vers. 1. Fidei tract. 7. disp. 3. sect. 1.
Idem n. 8. dicit canonizationem in eam quæ
fit vetum Ecclesiæ aut Ecclesiarum Romanam, et eam quæ
est ex consensu Orbis Ecclesiæ, auctoritate saltem tacita
approbatione Pontificis, et antiqua et quasi decreto Pon-
tificis. De 1.a Canonizationem fieri est sect. 2. Ecclesiæ
comprehendit B.m Martyr. Adamnelanum Hierchum
vel Jacob. Lapp. Hugo Oland, Jacob. S.ti Petro
Olmas Oman. Ecclesiæ et S.ti Angeli
Idem Granado sect. 3. agit de Canonizatione ex con-
sensu Orbis Ecclesiæ, et saltem tacita Summi Pontificis
approbatione. nam antiquitus in Ecclesia primitiva Episcopi
diligenter inquirebant de martyrio et post sufficienter hac
de re judicium decernebant ut inde conjugata honor defer-
retur martyribus Baron. tho 2. anal. anno Chri 302 et
Marcellus Pap. anno 6. Ordinem Episcopi Eccl. ptes
quasi eiusdem canonizationis fuerunt et in more esse
tunc ut ad martyres qui ex persecutione ejiciebant ab
Ecclesiarum sinu in Imperio Idolorum ingerentur, ibi
ex eis fuerunt et Orbis ecclesiæ tamquam sanctorum bene
merentes, i. fidei scientia aut fide saltem confer-
rente 2.a 2.ae = Idem etiam fidei in Confessoribus
et Virginibus, et sic facto consensu canonizati omnes
qui in martyrologio Romano continentur in Ecclesia
tamquam Sancti fit mentio et Hieronym. B. in martyrologio
qui publicus est martyrologio inscripsit ut hinc
ly dicit Eccles. = Dicit etiam multis deferri in ecclesia
honores piorum Sanctorum, qui non aliis canonizati sunt
quam consuetudine, et ante approbatione tacita vel Capitis
Ecclesiæ et Summi Pontificis. Belarmin. tho 1. lib. 1. de Sanctorum Beatitudine c. 7. Lind. pite. Granad. Licet ergo his
eundem honorem deferre, qui sanctis canonizatis a Papa
deferitur, sicut deferitur a Augustino, Hieronymo et similibus
aliis, qui hac sola ratione sanctorum numero ad-
scripti sunt, consuetudine scilicet et tacita Ecclesiæ appro-
batione. = Sancti veteris testamenti deferri longe
altare, et honor sacrificii missæ deferri nisi fit in ecclesia
nisi paucissimis.
Nicham porro allegat locum Belarmini tho 2. l. 6. 1.
de Sanctorum Beatitud. c. 7. §. 1. vbi ad septem honores reducit
illos qui deferuntur canonizatis. 1.o et ut communiter dicunt

Vel forte 2 lib. 2 c.

Quare Le canonizatio
Mly ergo refert Bar
o Epistolica. 2 c. 1 R
Belgium et fere omnes
cath. refert decretum Urbani
VIII. 2.

refert Mgr tho 2. lib.
c. 6. q. 3. fung. pon
mifex

UVA-BHSC

et habentur Sancti. 2.do Invocari in publicis cultibus precibus. 3.tio templa et altaria in eorum memoriam defari Deo. 4.to sacrificium Missæ et sacrum sacrificium offerri Deo in illorum memoriam. 5.to diem festum illorum celebrari. 6.to eorum imagines cum splendore haberi. 7. eorum reliquias precipi thecis in domibus et publice adorari. = Perinde dicit Bellarmin. hæc verba: Quid ergo dicemus de Sanctis qui ante ea tempora celebrantur in ecclesia? Respondeo Sanctos vetustos capisse eos non tam lege aliqua, quam consuetudine; sed sicut consuetudines aliquas vim habent legis ex tacito consensu Principis, et sine eo nullam vim habent ut patet ex D. Thoma 1.2.æ q. 97 art. 3. ita Sancti aliquis cultus ex consuetudine ecclesiæ generaliter introductus vim habent ex probatione tacita vel expressa Summi Pontificis.

Perinde fieri adhuc q.d Sancti Canonizati sunt innumeri, et secundum canonizationes virtutum sunt iuxta Patrum Cimarro 78. et secundum Capellanum de Canonizatione Sanctorum 280. Robertus Rocha in lib. de Canonizatione.

Idem Granad. sect. 4 agit de Canonizatione per diffinitiam R.P. et ita ea fit per expressam authoritatem Summi Pontificis, sive post delegatam inquisitionem de vita et morte restituit aliquem numero Sanctorum.

Pontifex et Ecclesia universalis errare non potest in canonizatione Sanctorum, ex eo quod scandalum gigneret diuere contrarium, et tam tanquam de fide aliquem hæresis suspectum generaret Sotomayor sect. 3.

Beatificatio est potestas facta a Summo Pontifice ut aliquis pro sancto publice honoretur sub certis tamen limitationibus, et differt canonizatio a beatificatione quod in canonizatione proprie et appellatus Sanctus, in beatificatione non appellatur. Et Beatificatio possunt defuncti ipsi honores qui deferuntur canonizatis. Innocentius a Granda Ecclesia asserit beatificatos posse appellari Sanctos dummodo in Breviari ex adversus Catalogo Sanctorum perinde ac canonizatos, sed hoc fuit abusus introductus initiantibus publicis cultibus, nisi sit speciali licentia a R.P. B. Franciscus Maria Stadella antiquus beatificatus et S.t Diego = est diffe inter canonizatio et beatificatio

UVA BHSC

[illegible] absolute [illegible] homines, sine cum
limitationibus, quas Pontifex vobis dispensare cogi-
tavit. Granados dep. 4. sect. 1. Atque hactenus
[illegible] 1. 55 [illegible]
[illegible] ut liceat celebrare aut recitare.
Quando indisponatur cum parochiis secundoloco alii
[illegible] communicabunt in nomine sanctissimi
non licet alius sacerdotes celebrare, sed cum ex-
[illegible] tantum possint
alij celebrare dumodo id petendo illis [illegible]
[illegible] ex Gregorio dicta 5. a d. 71. et non possint celebra-
nisi loco et diebus expressis Granados [illegible]
[illegible] sect. 2. et Francisco Pontifex mongo
[illegible] in Satisfactione Granad. sect. 3.
Franciscus Sanz Hispanus Carmelita [illegible]
qui exhibetur nominatim [illegible] expressa [illegible]
[illegible] Sacerdos et [illegible] privatum, qui ne
minus ex peculiari doctrina [illegible] exhibetur. Sed
[illegible] id manifestum, sed non exhibitum nomine [illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible] Sancti Canonizati et ea
[illegible] manifestae et [illegible] Sacerdotes [illegible]
[illegible] sed [illegible] manifestae et [illegible] Fr. Franciscus Sanz
cum [illegible] abbas in alterum locum [illegible]
transgressus [illegible] Sanctissimum [illegible]
[illegible] solemnem [illegible] Conclave [illegible]
[illegible] Canonizatis [illegible] et [illegible] Francisco
22 dicit [illegible] Sacerdos [illegible] Sancti Ma-
[illegible] Sancti Sancti
[illegible] sacerdotes [illegible] sine [illegible]
[illegible] sine [illegible] Deo [illegible] [illegible]
[illegible] Sanctissimum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Si conservator ultra familiarem affirmat conservatum prouidet
indulsit Rex et seruatis vtit sua regalia protectionis vri
tute Lusitanorum Consilij c. 5. ser. 14 et c. 20 ser. 24 ut
generalis in instantia ordinarii Salgado de Retent. bullar
2 p. c. 11. n. 13.
Ordinat curia conservatoris stamina lui. 616. - gaman
opus mortis. Salgado Retent. bullar

Injuria clericalis

Es injuria verbalis clerico illata posset Iudex ecclesia
sticus animadvertere in laicum excommunicando eum et
poenam pecuniariam imponendo Marta Jurisd. 2 p.
cap. 27 n. 6. 8. et 26. fermosinus ad c. cum sit pen
alis 8. de foro compet. 1. 6. n. 6 et 7. qui addit si
offensor clericum seu alium ministrum ecclesiae coram
dominio ipsius potest punire ex officio iustitiae si hoc
crimen est mixti fori. Gibert. c. 6. initial. 8. sub rubr.
3 fermosin. 1612 alij referunt. Jurisdictio est nomen
hoc primitus potestas adpendens ecclesiae. fermosin. 1612.

De crimine Sodomiae in regnis Hispaniae Angliae Castellae
et Italiae conservant Inquisitores sed Papa adjudicatur ad
apostolicam causam. Mexia Rec. tho 2. c. 7.
n. 3. n. 8 vt viminiorum relatio. Bursset Indictor
ad c. cum sit pae 8 n. 8. de foro competenti et alor
nada Jurisdiction lib. 30. tit. 117. et ad
decisiones Regni Granatae Inquisitores et in toto fuit
concedatur 3. approbant hanc crimen cum bulla
Rotulorum vt. his la Cuda. Obrenard. Rey cap. c. 26 fol. mihi 248.
Bursset. in bullat. ad c. clerici 4. de Iudiciis. Gasparis.

Ordenar si pueden en Roma conceder la licencia que
pide sin citar a los Prelados de sus Conventos y
demas personas que tienen interes por un breve de Clemente
8 referido por Barbosa de potest. episcop. allegat. 26 n.
7. y Urbano 8 en el breve que comienza Romanus Pontifex
sub Data. Romae die 28 Augusti 1624 manda se
observe el breve de Clemente 8. que este se extienda
tambien de los Conventos de Religiosos declara la con.
gregacion de los Cardenales sobre el Concilio 19 Decembris 1620
referida el mismo Barbosa de jure eccles. universo lib. 2
c. 11. n. 7.

Pendent Innocentius 10 ordinat bulla instituendi tho. 2 pulchrij pag. 80 antiquat libros constitutionum et privilegia regularibus confirmandam ac sedis apostolicae disputat. Lantz in Jurisdictione Regularium vn. 1 Jurisdictionis vn. 5.

referida por Laurencio de Rossis in Jurisdictione Regular. c. 12. fol. mihi 381.

UVA.BHSC

Tambien parece q, antes del conocimiento de esta
Ill.ma sera menester licencia de su santidad. Barbosa
ibidem n. 11. y lo declaro asi la Congregacion de
Cardenales de obispos regulares referida por Fusana y
Barbosa de gaud. episcop. d.a allega. 26. n. 7. V.o circa
creationem.

Esta misma declaracion dice q, no se erijan nuevos
Conventos si primero no se les señalare 300 ducados anuales
y que otros requisitos del S.o C. se erijantur in his locis
tantum monasteria prius erecta laborant inopia
y padeciendo el de la Sangre la necesidad y pobreza que
el memorial hace reparo, ~~el cardinal~~ para conceder nueva
licencia p.a nuevo Convento

Tambien parece se deve reparar en el sitio de el se hace cho
de Jesus es fuera de los muros de la Ciudad y del Concilio
de Trento ses 25 de Regular. cap. 5. V.o et quia mo-
nasteria mandat q, sean los Conventos de Religiosos
dentro muros y este se halla de fuera, mas explicante
por la vecindad del mar, y aunq ~~el convento~~ del
Convento de la M.ra Jesus estaran distante quinientas
por ser fundacion antigua antes del Concilio y
tener mucha dificultad de reducirle despues a
la Ciudad.

Alg.do posse episcopus dispensare in impedimentis
dirimentibus etiam ante contractum matrimonium V.g.
si quis vult proximus sit ad legitimandum filios ad
restaurandum honor, vel ob bonum pacis Lande tract. de
Dip. 24. q.e 8. etiam publicis etiam in foro externo
V.t Digestinus 25.

UVA.BHSC

calices, patenas, corporalia, palla, velamina et chal. non
cingulum, manipulum, stolam et capsulam abscindunt,
benedicunt, simplex vero sacerdos nec ex episc.
delegatione potest. Quid resolutum sacra Rituum
Congregatione Barbosa decis. 82. alleg. 27
n. 36 et 42. Idem in compend. q. 94 ante
1. allegat. n. 43.

Additam benefacta potest qui ad diaconatum ut subdiaconatum
ordinem promovendus nondum est illius functus, nisi
prius suscepta Presbyteratus ordinem. Sanchez de sponsal. l. 2. c. 5. n. 10
Barb. decis. q. 2. alleg. 19 n. 29. et in Concil. sess. 21. c. 2.
n. 10. et hic in complenda quid practicatum in distributionibus
extra Parochialis loci dubitabunt.

An consensus in causa civili tantum non consistens possit appellari
Valesch. addit. de appellat. 5. n. 7. sequitur Marantam 6. q.
actu 2. n. 292: qui dicit quod consensus tantum quia nulla
gat causa revocationis consensus potest nisi a quo
affirmare ut exequi sententiam, sed judex adjunctum debet iudi.
bere. Idem videtur sentire Giacca de appellat. q. 17. limit.
4 n. 35. et Covarruvias pract. q. c. 23 n. 6. n. 5. 8. sequ.
n. 521. 522. de dic. iudicum Bilotting et Lancelot. de attentat. c. 2.
c. 12. limit. 9. prim. n. 11 V. quando pl. 966. tenent
Strozzi effectus operari appellationis interpositae idem
Strozzi n. 35. refert, idem sentit.
quomodo consensus revocatur Ric. collect. 22
tho.

Regulares sacerdotes sine licentia episcopi potest excommu
nicare excommunicantur 14. sin. cap. 8. qui vero de
Monachis et episcopis potest interdicere Regulares suspendere
et a redditu causa Barbosa pro allegat. ac 2. 8. qui
vero n. 41 nec episcopus in alienam diocesim potest ex
cat absque licentia ordinarii Ric. tho 2. dem. 180. sed
an excommunicare in secularem possit dicto cap. sin. cap.
gant aliqui relati a Barbosa mt. allegat. n. 44.
et Concil. sess. 5. de reform. c. 2. n. 21. sed contra ex bulla
Gregorii 15. relata a Barbosa ad Concil. sess. 24. c. 4. de
reform. n. 21. potest episcopus regulares punire et
quod declaratio Urbani 8 relata n. 23 explicat
quod potest corporis punire de quo in concilio de
Regulat. Officium tho 2. dem. 209. Barbosa decis. 82. alleg.
76 n. 24 Diana p. 5. tra. 2 resol. 111

Other cases wherein Regulars may be excommunicated by prime episcopus affidi n. 5.

UVA-BHSC

episcopus potest corporis rebellion compellere ut laudetur
Expiare teneant Pontifex Regio § 3. alleg. 77. n.
38.
7 omittere rationes quæ pro gratiarum actione in missali
prescribuntur, trium punctum tribuitur ad numerum certum
per veniale Leander de specificis Missæ tract. 8 disp. 7.
q. 62.
Qui vitæ duplicis diei missæ votivæ aut defunctorum sine
justa causa plurabit venialiter Leander q. 63. et 64.
Sacerdos qui eo modo debet celebrare certa missa
aut certo, alteri stipendio tenet celebrare missa de requiem
potest diem missæ diei si maiori cum devotione celebrat
Leander q. 65 cum duobus seqq.
Sacerdos potest diem missæ alterius festivitatis B. Mariæ
extra die q. ab eligere potest, dummodo immutentur
verba: diem festum in commemorationem vel memoriam
et verba naturæ in memoriam. Leander de tract. 8 disp. 7.
q. 69
Peccatum mortale est pia conservare lumen qui in die
integrum est ante Eucharistiam Leander q. 71.
Sacerdos debet omnibus tribus magnis vel saltem ter corporale
sacrificium debet omnibus tribus magnis vel saltem ter corporale
et veniale celebrare semel Leander de S. Missæ
tract. 8 disp. 7. q. 70 et 75.
Si lumen extinguitur per ventum potest prosequi ibid. q. 70.
Consensus ad valorem matrimonii debet fieri ad minus tacite
in praesentia traditionis corporis, et ut signum interdicit
matrimonium ad tempus contrahere nihil est Sanchez lib. 2.
disp. 29 n. 11. Leander tractat. 9. de matrimonio disp. 6 q.
13. alii pro ipsis sentiunt contrario
Validum est matrimonium q. de ipsum et Parochus solo aut
vi addunt assistunt matrimonio et si assistunt non intelligunt
et valet etiamsi credant Leander tract. 9. disp. 7. q.
39. et 40 sed quant contrahendi q. 41.
Error antecedens circa qualitatem corporis et fortunam ipsius
cumque contrahit dirimit matrimonium Pugno
sibi in cuius de conjugio legitimo Jemmy Sedlerna de
restit. q. 33 §. quis ergo maxime q. 10 dolus dedit
causa matrimonio Vlaschius lib. 4. c. 21. n. 7. diversus
diversus casus quo error contrahit expresse et formaliter
matrimonio qualitate circa quam errat, aut casus quo unico
indirecte aut tendit in ea circumstantia et ingressus ea
circumstantia vestitum sed plus minus probabilis contrario tutior
Leander tract. 9. disp. 10. q. 4.

UVA.BHSC

Conditiones metus sunt: 1. ut malum sit imminens, grave et magnum, sive non comparatum minimis. 2. ut timor sit talis, ut cadat in virum constantem, et non timidum. 3. utrum minari possit minus bonum quam bonum. 4. utrum minari possit minus malum quam malum. 5. ut malum minatum sit incutiens perpetuum aut saltem tamdiu durans, ut incutiat perpetuum metum. 6. ut timor adhibitus, aut minatus, sit injustus. 7. ut timor non possit evitari modo quo timetur, sive quis timet possit melius, prudentiori, fortiori, sapiori. Sanchez lib. 9. disp. 17. n. 3.

In metu attendendo circumstantiae personae et rerum quae in examine requirunt metum in constantem virum cadere, sed in formidolosum fortasse non cadere. Sanchez lib. 4. disp. 3. n. 2. qui refert 52 authores. Lessius lib. 1. c. 9. n. 2. et lib. 2. c. 12. n. 16. Bonacina lib. 4. n. 20. Bonacina de Castilla lib. 3. c. 1. a n. 144. q. 19. Sanchez lib. 4. disp. 17. n. 4.

Metus ad minus gravem utpote malum timetur in disponendis ex 4. gradu Sanchez n. 7.

Metus amissionis omnis bonorum, voluntarius gravis et metus bonorum magni vir cadit in virum constantem n. 11.

Metus injustus, injustum, injuriosum, illegalem, injustum, ex 2. intrinsecus malum, injustum, injuriosum, Sanchez n. 13. et 17. et n. 18. Sanchez n. 13.

Metus mortis mala contradicit, nullum, irritum, et actus. Sanchez n. 20.

Non matrimonium ratum non consummatum potest dissolvi. Non matrimonium ratum non consummatum potest dissolvi per episcopum. Sanchez Bonacina tom. 1. disp. 12. de matrimonio p. 5. Pirhing lib. 4. tit. 19. de matrimonio n. 2. Diana tom. 1. tract. 2. resol. 64. Sanchez lib. 7. disp. 20. n. 2. Diana tom. 1. tract. 2. resol. 64. non tantum episcopus potest in casibus quibusdam, sed quilibet sacerdos, limitat in casu periculi et mortis vicinae. Quia ecclesia dispensat. Sanchez dubitatur. Diana tom. 1. tract. 2. resol. 64.

Non matrimonium ratum non consummatum potest dissolvi per Summum Pontificem. Sanchez lib. 7. disp. 20. n. 2. Diana tom. 1. tract. 2. resol. 64

[illegible] probabilis scandalum [illegible] gravi
scandalo. 5. tract. quest. 5. §. 7. [illegible] per [illegible] quia
scilicet quod [illegible] [illegible] Sanchez l. 2. disp. 165
c. 7. Bonac. q. 2. punct. 11. n. 4. Cabell. lib. 2. q. 15. n.
4. Egidius disp. 26 n. 33. Reginald. lib. 31 n. 38. Schoper.
tract. 2. q. 5. n. 2. Filliuc. n. 55. Hurtado disp. 8. disp. 3
Valentia tom. 3 disputat. [illegible] 6. Layman tract. 10 §.
3. c. 5. n. 4. [illegible] Villalobos tract.
13 disp. 11 n. 2. [illegible] tract. 6. disp. 6. de matrim. dub. 4. De Bastida lib. 9. c. 3.
a n. 3. usq. ad 19.

Causa differendi matrimonium [illegible] [illegible]
[illegible] 2. gravi timor
scandali [illegible] [illegible] inter coniuges, aut eorum
consanguineos. 3. ex ira aut indignatione [illegible].
4. si alii affirmet se non habere animum contrahendi.
5. ut vir efficiat [illegible]. 6. Separatio alicuius matrimonii
[illegible] [illegible] alii multis [illegible] [illegible]
[illegible] nisi [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9.
dub. 5. n. 8.

[illegible]

§. 18.

[illegible] gravis [illegible] ex. c. ex publico. De
Consanguinitate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] affirmet. Alii [illegible] [illegible] [illegible]
lib. 4. [illegible] 85 n. 1. Regul. 27. Rosly [illegible] lib. 2.
§. 14. tit. 2. n. 26. [illegible] lib. 2. [illegible]
Alii affirmant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 30 §. 10. n. 22. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] disp. 4. de matrim. c. 2. n. 21. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
9. l. tract. 1. resol. 74. [illegible] [illegible] 6.
n. 8. et 9. [illegible] 9. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Bastida lib. 6 c. 1. n. 3. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9. §. 23
§. 9. §. 1 et 2. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] §. 12 a 2.

UVA.BHSC

Capitulos que se trataron matrimonio entre Don Felipe
hijo de D. Felipe 85 n. 17.

[illegible] Cuenca. Lit. 26. Febrero
1628. [illegible] a Felipe IV. Secretario Regalía
[illegible] 267.

El Rey de Castilla [illegible] entre los otros [illegible]
[illegible] que [illegible] en
las leyes de Castilla [illegible] [illegible]
[illegible] Escribanos [illegible] los [illegible]
[illegible] Don Pedro, y los que [illegible]
[illegible] y la conservaron los [illegible]
que se les hizo [illegible] se [illegible] [illegible]
que se repetiesse [illegible] [illegible]
[illegible] Corregidores, Alcaldes, [illegible]
[illegible] Consejos [illegible] procuradores [illegible] con sus
[illegible] [illegible] ofensas pasadas y hecho contra la Real
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quando agitur de furibus delicti per eundem revera commissi, finito processu per unum, potest quis ad alium judicem ulterius suum processum deferre possit, sed hoc verum est, quando judices subditi eiusdem provinciae, secus si sint subditi dominorum non sint eiusdem provinciae. Julius Clarus sententiar. lib. 5. §. fin. q. 28 n. 26. = Quando sunt plures competentes prevenit qui ante alios fuit mandatum libet [illegible] et ad casum D. Josephi de Pasquet expressit. in l. si cum 7. §. fin. de adoptionibus. Utrique in una provincia commorantes. Sacrilegium in alia crimen manus, quod quisque subditus commiserit de crimine minori, licet omnibus non importetur vis sacrilegium fuit commissum licet Cardinal. de Luca lib. 1. tit. 1. Liquet. 2. q. 1 dicit. 2. q. 817. Sacrilegium Rep. Lucae 207. n. 2. Vo quando interest fra D. de acusit. Vide l. 11. ff. de [illegible] non. 184. c. 5. n. [illegible] Sacrilegium communis non. [illegible]

Interrumpit delictum

declaramento suspicionis [illegible] Bononiae [illegible] n. 2. de [illegible] de interrumpit [illegible] [illegible] Bononiae [illegible] Cons. [illegible] Cons. [illegible] [illegible] Cons. [illegible] [illegible] [illegible]

libellum fatibus omnia contenta in libello, et ipsa
procuratoris chi non dro in contentiosa Jurisdictione
Macerata lib. 2. resol. 11. n. 48 cum seq.
Circa causam filiorum Urbis vide Macerata lib. 1. resol.
28 ipsorum Commentariorum de Sponsalibus f. 2. c. 3. 42 n. 13
et ibi fol. ant. inque causa matrimonii locum in juramento
suspectio.
Circa dictum publicandum impressum beneficij ultimi vinculum dicti impetrantis
ut valida vide Fabrum sententiam c. 13. n. 20 Sarnicius
Benefices f. 9. c. 4 quibus Barbosa in collat. ad
c. fin. decret. in 6. Rivius f. 1. dict. 117 Gloss. ad clem.
Gloria d. f. 9. c. 4. n. 16. dict. f. 1. indicto fit
prudenti domino ad appellandum i attentata quidquid
dicat Caulla communiter, 1. cons. f. 693 n. 31. et
nisi sit factum, aut consensum in contrarium, aut statutum
irrotabile in statuens, licet in sic ipso authoritate valla
non 1. per statutum ex rationi causa potest alli
appellatio licet cum abundantia ordinis Sarnicii
ordin. n. 31 in fin.
et de ipso fit de Pluit. 26. Mandat que ex lege [illegible]
publique dicit.
Ex la dispensation de Pasque Carmes Jeanne Gilbert nonnum
la clausule ibi: quod d. Jean Vigierium gratiam annum
ejus haberet ipsum, cum nulla esset n. invenit g. statuendo
que ore Tiede ne le ipse [illegible] pergit. Ex la Vide
Bronquin, verificat ita causa Porta Corrida Impetrat dispensat
dispensat lib. 7. c. 2. n. 85 et ita tamen causa pro la dictum
Rectorem excluso tempo altiongo pasta hanc Gilmar Bordes
dictum Vinsey. dict. 1. 31. Hispanum pro la pari de la
Cancellarium Corradus utiprovinc. 9
episcopo absente omnia potest facere Vicarius qui possit
qui Alexander Urban. lib. 1 resol. f. 107 n. 7 et 8 dicit
quod Canonici capitulorum Cathedralium chor. [illegible]
Vicario Ep. i. commisse. et n. 2. q. solutis, cuiusque alicuius
[illegible] i. sufficientibus quoque potest [illegible] indistinctionis.
Sarnanchum Civitatis quod homines certa de moderatione
Civitatis debet eum si haec moderatione et tricum fuit
a magistratibus excommunicatio Macerata lib. 1. resol. 65 [illegible]
Ad valorem in beneficiis sunt adducendi ex pecu. Macerata
lib. 1 res. 78 n. 8.
episcopi nisi quatenus ut sic magis respiciunt a die vacationis [illegible]
Christi quod dicunt, cibidi pro consumpta 1. Congreg. Concilij subdi
28 Septembris 1623 in una Sibrotina, ac non potest agnosci cum maiore

in cha exponent ch. [illegible]
de vacatione ch. [illegible]
pro [illegible] d. authoris Diaum
q. [illegible] Gilch i. [illegible]
[illegible] Fabrum vide Macerata
lib. 1. resol. 105. n.
43. 44. 45.

vide Talgad de Provis
Pag.
et Lib. Beneficiorum

UVA.BHSC

Hymno Rodulf. ex Constitutione Pij 5. incipiente In coena Domini sub let. Romae 15. Kalend. Aprilis 1566. Barbosa de offic. et potestate Episc. p. 1. c. 2. n. 36. et Conc. Trid. Sess. 24. de Ref. c. 8. n. 57. et omnibus Doctoribus Scholasticis et Canonistis 1. c. 18. n. 55.

Dictantur Legates Dei f. Antonij a Diego Ep. Constantiensis tract. 7. de Ecclesia.

Nomen definitionis non semper cadit supra materiam fidei, nam non omnes veritates à Pontifice definitae sunt de fide. Hymno V. D. Joseph Diego in opusculo Epistolarum Papae Innocentij accepit ex n. 68. definunt 3. ex n. 18.

Religiosorum doctrina est doctrina Sacrorum Conciliorum quae ad Canones non sunt de fide. Idem n. 74.

Communiter asserunt DD. Pontificem non posse facere aliquid de fide, quod non sit ante de fide, vel aliquid quod non sit ante a Deo revelatum, vel in Scripturis sacris, vel revelatione facta Apostolis ac non Ecclesiae transmissa sic ab hominibus posse dari, quod est ante in Scripturis vel Apostolis Deus, quam ab Diego pent. 3. n. 5.

Melchior Canus lib. 5. de locis Theologicis c. 5. §. nonnihil quatuor notes statuit quibus dignoscuntur de fide. 1.a do contraria affirmantes pro haereticis damnantur ubi c. damnamus de Summa Trinitate in b. 2. do dare expiantur. 3.a do contraria asserentes anathemate feriuntur, ~~[illegible]~~ 4.a do excommunicationi subjiciuntur contraria sentientes. Ibid. l. 9. c. 10 ex omnibus Magistrorum Sententiis.

Pontifices Synagogae Judaicae habuerunt revelationem sermonum divinarum, de aliquibus definiebant Pontifices sic ex Joanne 11. Caiaphas Pontifex dixit expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat et possint Romani venire, Hoc autem a seipso non dixit, sed cum esset Pontifex anni illius prophetavit. Idem Diego n. 73.

La decisione del Diego f. legato

Paulus Tertius Hispanus in epistola ad Concilium ait coram Deo et veritate Concilio, id nulla mulier ingenuo pudore quam decore Mariae gratiae implorat, ideo Conceptionem Virg. Collectat J. Diego n. 73.

Beatus Lucius Pontifex Hispanus publicavit Conceptionem B. Mariae Virginis J. Diego n. 73.

Ex Menaei Graecorum die 12. Augusti. Nicolaus a Diego ait filia Joachim collecta, et revera erat hospes gentibus Dei, eum dem reflectendo in indigenam. J. Diego n. 64.

Theodor. Balsamon Patriarcha Orthodox. in Commentariis super Nomocanon Photij Patriarchae Constantinopolitani tit. 7. c. 1 fondit inter Dies festos Conceptionis.

UVA.BHSC

in Carmelis Constitutiones [illegible] [illegible] [illegible]

in computando valore beneficij debent deduci onera ibi

[illegible] ad [illegible] ad [illegible] 9 dicto deleg. n. 6.

[illegible] ad multa c. mag. 29 defens. exim. cat. obiecum [illegible] debent [illegible] laynan lib. 1 [illegible] Cron. q. 2. c. 5. n. [illegible]

[illegible] Prudentia una cum consilio [illegible] cum Clerico pro [illegible] quia [illegible] contra [illegible] Clarum quia [illegible] contra [illegible] de [illegible] bulla in cena Dni cap. 15 9 cap. 19 [illegible] [illegible] 17. contra [illegible] Clarum [illegible] [illegible] 3. deleg. 50 [illegible] de excommunicat. 9 [illegible] n. 114. [illegible] n. 115. qui [illegible] ad [illegible] [illegible] 9 dub. 7. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 5. in fin. [illegible] dub. 7. [illegible] [illegible] [illegible] dub. 35 [illegible] [illegible] n. 2. = [illegible] [illegible] in excommunicat. [illegible] 9 dub. 65 31 [illegible] n. 326. [illegible] Bonacilla [illegible] to. 1. lib. 2. c. 18. n. 50. [illegible] [illegible] c. 1. n. [illegible] Farin. to. 1. Crimin. tit. de Inquisitione q. 8. n. n. 116. [illegible] Cortiada de contract. [illegible] 27. n. 100. [illegible]

n. que nosta [illegible]

Quelquier seglar que prender con Clerigo para entregarle a justicia con virtud limitacion, pena de [illegible] del derecho de [illegible] matamiento [illegible] Bonacilla con [illegible] n. 51. Et q. [illegible] [illegible] n. 122. cum alij. [illegible] Iudex ecclesiasticus potest deducere [illegible] in [illegible] turbatores ecclesiasticae iurisdictionis [illegible] aliqua mentione. Martha de iurisdict. p. 3. c. 1. notat. Emanuel 2. p. tit. [illegible] 318. n. 20. Cortiada de contract. [illegible] 25. n. 14. sed [illegible] doctrina [illegible] [illegible] Cortiada ibid. n. 68. et [illegible] inc. alma mater p. 1. q. [illegible]

[illegible] 9 [illegible] 3. deleg. 50 n. 167. [illegible] excommunicationis [illegible] 3. deleg. 50 n. 167. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Don Geronimo Ruiz Vallibrera obtuvo gracia de su San.d
dela Coadjutoria con futura sucession del Deanato de Orihuela en el
año 1667. y segun parece por cartas del agente de Roma
fue sacando prorogaciones de dicha gracia hasta mes de Diziembre del
año 1669. despues en Mayo deste año 70. hazeando las Bullas
de Coadjutoria y en ellas no se refiere nada delas prorogaciones, sino
solamente dize que el Pontifice antecessor hizo la gracia en dicho
Diziembre del año passado y q. por no haverse despachado Bullas
entonces tenga efecto la gracia desde dicho dia ibi: perinde a
dicta die Septimis Idus Decembris suum sortiantur effectum ac
si sugen illius ipsius Clementis Praedecessoris litteris sub eiusdem
Dei data Confecta fuissent. En el mes de Marzo de dicho
año 1669. se dio a dicho Don Geronimo Ruiz colacion y
posession de un Beneficio simple en la Iglesia Parroquial
de Aspe el otro de el qual no viene narrado en las
Bullas dela Coadjutoria.

Pulase si no viniendo narrado dicho Beneficio podrà el Ruiz
executar dela Bulla dela Coadjutoria generla en execucion
y la razon de dudar consiste en el cap. si motu proprio. de
Prebendis et Dignit. in 6. y en la regla 55. de la Cancilleria, cap.
cum ades 15. de reuriptis. Garcia de Benefic. p.te 1. cap. 2. n. 122.
Menoch. de arbitrar. casu 201. n. 41. Gramatico de resignat.
Beneficior. lib. 10. q.e 2. n. 73. et 74. Burratus consil. 351. n.o
12. lib. 4. Singulis se satisfaga con dezir y por las cartas del
agente q. havia sido despachado los poderes antes, constarà q. la
gracia se hizo antes q. tuviesse el beneficio por q. en las Bullas
dela Coadjutoria no se hace mencion de dicha gracia anterior,
sino solam.te q. se hizo en el mes de Dez.e y entonces ya estaba por-
seeria el dicho beneficio y parece no haverse podido hacer
la narrativa dela Bulla por las cartas enviadas.

UVA BHSC

Dudase tambien si en caso en q. el heredero sea subsistente, si se le podrà dar la colacion a dho D. Geronymo, obligandose a traer un Corrige, o per inde valere. Y la razon de dudar consiste, en que

en q. la bulla no prueba ~~no puede hacer colacion dicho asenso~~ etc. ni siquiera en el dho D. Dr. ~~no puede hacer colacion dicho asenso~~ etc. vid. Sylvester verbo Legitima quæst. 9 n. 1 es cierto q. pero q. nadie puede obligarse ad seguir derecho. quia [illegible]

Lo segundo que la colacion es acto legitimo, que no se usa dia ni condicion.

Dudase si tambien si bastaria que dho Don Geronimo tuvo albinaje simples porque q. parece quiere segun Navarr. consilio 9. de Testamentis per totum simpliciter ad regulam 8 Cancellariæ ta 15. §. 2 n. 67 et seq. Deciss. in pro. quæ n. tar. Sintium lib. 1. n. 1 Barossi tractat. de Cura dec. 17 dom. n. 3.

Es un famoso lugar p. los Letrados Cajetan Tr. Gonzalez ad Reg. 8 Gl. 56. an 144

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA BHSC

Habiendo vacado en esta Iglesia parrochial de Sta. Maria de la presente Ciudad de Alicante, el beneficio de San Antonio Viejo, por muerte del Dr. y Can.o Joseph Serrano, su inmediato posseedor; Don Fran.co Bosch como uno de los Patronos del, presentó al ordinario de Orihuela dentro del termino del Derecho, a Don Vicente Bosch clerigo tonsurado natural de dicha Ciudad; y admitida por el ordinario la dicha presentacion, no cuydaron de fixar, ni publicar los edictos acostumbrados. Consecutivamente pretendio tambien como patrona del beneficio dentro el mismo termino Doña Ysabel de Martinez de Vera Condesa de Cirat, a Don Vicente Scorcia clerigo tonsurado natural tambien de esta Ciudad, el qual, siendole admitida su presentacion, sobre edictos, que fueron publicados, y fixados en la dicha iglesia. Y haviendose probado ya los dias y termino señalados en los edictos, ni se han opuesto otros patronos, ni menos pretendientes al beneficio; ni menos entre los dos presentados se ha movido litigio alguno. —

Pero siendo estos dos, en esta discordia, y contrariedad de presentaciones echas por los patronos, que los unicos, e iguales del dicho beneficio como sucessores de Pedro Martinez de Vera, y de Alfonso Martinez Hermanos, a favor de los quales fue declarada la possession inmemorial de presentar en el, por sentencia dada en Orihuela por el Vicario general Dr. y Can.o Joseph Tejeano Cagal, y publicada por Bernabe Ruiz Not.o pro scriba Curiae en 22. de Abril 1641. No tiene bastante para ser admitidos, y reputados por indubitados patronos, este Fundado sentimiento in quest. benef. part. 1. cap. 9. §. nu. 11. et 18. qui addunt varias decisiones Rotae, et doctores. Puede el ordinario de Orihuela licita y validamente (siguiere) gratificar a Don Vicente Scorcia, dando le desde luego la collacion del dicho beneficio, y mandado de mittendo in possessionem, sin que por esto se quede dezir haviendo agravio, y gravamen a la otra parte. Porque es doctrina asentada en Derecho y Doctores, quod quando duo equales iuter quos praesentatio, vel conferatio ab eodem patrono licito, vel unus ab uno et alter ab altero, si merito praesentatorum fuerunt aequalia, est locus praedificationi, et consequenter superior potestas

UVA.BHSC

obtare et instituere quem voluerit. Text. in cap. Cum autem de iure patr.
glos. verb. iudicio episcopi, et communiter doctores, ibi Barb. praesertim tg.
Barbosa nu. 47. et fragnanus nu. 20. quibus varia iura, et doctores nu.
tent. libro Barbos. de potest. episcop. part. 3. alleg. 72. nu. 199. Tour
fontecep, Abbas, Lambertinus, Cayer de Graffis, Marcuartus, p
Castropalao a Barbosa traditi. Vivianus in prax. iurisdict. part. 2.
12. cap. 13. Pirrus Conradus in prax. benef. lib. 1. cap. 6. nu. 50. D
Doctor Santagerius in quest. benef. part. 1. cap. 32. nu. 29. et cap. 9
nu. 22. Y la razon es, quia cum non possit utique subuenire, pu
no este el beneficio vacante, queda al arbitrio, y discrecion del su
perior, y ordinario, la prelaccion, pues no tiene el uno mas derecho que
otro para ser admitido al beneficio. fragnanus nu. 20. et 23. Pirrus
conrad. nu. 54. Cum adhuc requireretur praesentatio fuerit
facta a maiori parte patronorum. Text. in cap. Quoniam de iurisp.

Y assi, no pudiendose reconocer entre los dos Vicentes preferencia
qualidad alguna en los meritos para el beneficio, ni razon alguna
de las que comunmente ponderan los doctores para ser preferido mas el
uno, que el otro: pues los dos son tan solamente clerigos tonsurados
los dos de igual ciencia, y litteratura; los dos Biscayanos, y natu
les de esta Ciudad; los dos estimados de la familia, y linea del fa
dador; los dos nobles; y los dos carecen de beneficio, y gratifi
ne muy oportuna en este caso la gratificacion del ordinario, pu
que la agua a su mera voluntad, nam ut testatur Pirrus Conradus ib
cap. nu. 56. & Ceterum, vbi nulla ratio suadet cur potius vni, q
alteri debeatur gratificatio, episcopus, seu Vicarius, aut alius
beneficiorum instituendi, instituet quem ipse voluerit, et sufficit q
ita sibi videatur. —

Aunque sin embargo de lo dicho, parece que Don Vicente seria de
ser preferido en la gratificacion, y prelaccion, por hallarse parece
en algun modo mas calificado, por ser de mayor edad, y años
Don Vicente Boyd: pues siguen assi nam Pirrus Conrad. vbi supra

UVA.BHSC

nu. 51. et Barbosa citata allegat. nu. 205. Senior etate est magis calificatus, y lo afianzan con el sendo dellos Doctores que citan, y dela Rota in una fovolinien 27. maij 1616. coram Bubalo, et in alia Bergomen. cappellanie coram Burato decis. 316. nu. 13. ~

Tambien porque Episcopus habens gratificationem, debet preferre presentationem magis rationabiliter factam, ut potest gratificetur illi, qui fuit presentatus a illo qui magis habebat indicium rationis; ut docet Pinu. Covarrubias nu. 55. et 56. y assi, siendo esta la presentacion de don Vicente Sorria por la Condesa de Cirat 5.ª tan calificada, y de mayor condiz, y experiencia, y atencion, que Dn.ª Bach, como es notario, y Hija y successora inmediata de Pedro Martinez de Vera, hermano mayor de Alfonso Martinez aquelo del dho compatrono; y haviendose procedido en esta presentacion, sin mayor ritual, y razonablemente que en la dela otra parte, sobreseyendose, y publicandose los edictos que deziere se requieren, deue ser preferida en la eleccion y gratificacion. Sin que pueda ser de consideracion, ni repare la diversidad de sexo, de los compatronos, pues segun escriue Vivian. in praxi. lib. 12. Cap. 14. nu. 19: Si aequaliter facta sit presentatio a masculo, et a femina, data paritate, Episcopus habet optionem, ut in illhet quem voluerit.

No obstante que el texto citado Cum autem, y la glosa de iure patr. y la mayor parte delos Doctores referidos comunmente atribuien la dicha facultad dela eleccion y gratificacion al Obispo; Expresa y distinctamente no y asegurar Fonseca Sanchez lib. 7. de Matr. cap. 9. nu. 23. Pirho Covarrub. nu. 56. D. Est tamen notandum. Rebuffo ad concord. D. Stanislaus de collat. verb. gratificari, y Riccio in prax. for. eccles. decis. 218. per totam, que le compete tambien la misma facultad al Vicario general del Obispo. Porque no obstante que en la general facultad y nombramiento de vicario general, no se entienda comprehendido el poder para conferir beneficios, sino es que con clausula expressa se le concedan: Pero como esta facultad de gratificar no es mera gracia, por estar obligado el ordinario a gratificar a uno dellos dos presentados, por tanto puede usar della el Vicario general aunque tenga limitada su comision; todo lo qual lo tiene declarado la Rota Romana en propios terminos en una

UVA BHSC

Calagurritana benef. de Hano 17. octobris 1580 coram Sanctis. Clemente 8. qui
ad longum refert Riccio. ~

Caso que el ordinario hiziesse la gratificacion y prelacion en la persona
de Don Vicente Scorcia, no podria la parte otra allegar gravamen, ni pre-
dar iniuriam; pues como advierte Pirro Conrado cit. nu. 56. 9. Cateru
con viviano y fuyo por el tabor, ab tali gratificatione non datur
appellatio. Porque siendo materia facultativa, y arbitral, solum Deum
habet, et superior ad quem fortasse appellaretur, non potest minus, et
conscientiam inferioris immutare Barbos. in vet. Decis Caman. 66. 1 vol.
nu. 59. et 60. Ni menos claudicaria, ni podria en manera alguna dessa-
ser la dicha gratificacion, aunque la otra parte obtuviesse subsequen-
te gracia, y provision del dicho beneficio, de la Sede Apostolica, de las que
en semejantes ocasiones suele su Santidad conceder, tambien por modo
gratificacion cum derogatione pro altera mediante patronorum, y
la clausula preservativa Dummodo tempore datae presentium non sit
in eodem beneficio alteri ius quaesitum. sic Pirrus Conrad. nu. 59. 5
Rationem autem. Porque ubi est locus gratificationi, nemini datur
ius quaesitum, quod si ante obtentam gratiam Apostolicam, altera
ex praesentatis a mediate, esset instituta, et gratificata ab ordi-
nario, perinde esset, ac si solus fuisset praesentatus. ut fuit resolu-
tum in una fracentina iurispatr. 8. februarij 1588. coram Coccia
unde posterior provisio apostolica obtenta a praesentato ab altera
dictata non suffragaretur ex dicta clausula Dummodo tempore
datae etc. ut fuit dictum in Calagurritana de Furbano 14. febru-
rij 1605. coram Peria, et in una Camerinen. benef. 16. februarij 1605
coram Merlino. ~

Concluio diziendo: que por lo asta aqui allegado, y ponderado, y
fuerza de la doctrina de Pirro Conrado nu. 57. y de la Rota Romana
in Calagurritana benefic. referida por Riccio in dict. decis. 2 1591
quia gratificatio non est mera gratia ex eo quod vim expressam
ferat ordinarius gratificare. y atendiendo a que se sabe con
evidencia, que el no hauer sacado edictos, ni echo muy diligencias
en la Curia de origen la otra parte, es por hauer despachado

UVA.BHSC

a Roma para obtener de la Sede Apostolica gracia del beneficio por el medio infrascrito de la gratificacion. El Vicario general de orihuela siendo instado, rogado, y suplicado por parte de Don Vicente Sorcia por no perder este su derecho tan claro, ni privar a su tribunal de la ordinaria institucion, y collacion del beneficio presentado, se alla obligado a proveer sin muy dilacion, la gratificacion del, haziendola en la persona del dicho Don Vicente Sorcia, antes que se haga duda en la de Don Vicente Bosch. siendo cierto que si precede en tiempo de data, la dicha gracia Apostolica, ala collacion, y institucion del ordinario, aunque sean per modum gratificationis, no pueden ser de effecto, ni valididad alguna. sic censeo, salvo, etc.

D. Octavio Bosoni.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA.BHSC

303

IESVS, MARIA, IOSEPH.

ALEGACION IVRIDICA,

EN DEFENSA DE LOS ILVSTRES, Y REVERENDOS DON IOSEPH SOLER, Sacristan Mayor, y Canonigo: Raymundo Moller Enfermero, y Canonigo: Iuan Fagia: Ioseph Mayner: Francisco Vilar, Dignidades, y Canonigos de la Santa Iglesia Metropolitana de Tarragona.

CONTRA LAS CENSVRAS PROMVLGADAS POR EL DOTOR IVAN VALLS, Vicario General del Ilustrissimo señor Arçobispo.

1

LOS 22. de Abril del corriente año de 1674. á instancia de Baltazar Carbonell Procurador Fiscal de la dicha Curia Metropolitana, se notificó a los susodichos Don Ioseph Soler Sacristan Mayor, y Canonigo, Raymundo Moller Enfermero, y Canonigo, Ioan Fagia, Ioseph Mayner, Francisco Vilar, Canonigos, vn Monitorio de palabra, sin dar copia, que segun la relacion de

UVA.BHSC

la notificacion, està concebido, con las palabras siguientes.

2 *Instant, y requirint lo Procurador Fiscal, ab tenor del present, se dits, y manta à dits senyors Dignitats, y Canonges, en lo acte de la presentaciò, del present nomenadors, qisen pena de doscentes llibres Barcelonesas, y per ellas de mandato executiu, pagadores de bès propris, per lo qui à les cosès de vall escrites inobedient, y rebelde serà, aplicadoras à obras pias, à coneguda del dit Illustre senyor Official, y Vicariò General, y en subsidi de excomuniteació major lata sententia, trina canonica monitione pramissa. Que per ab dia de avuy, que cōtam als 22. del mes de Abril pujen al dit Palacio Archiepiscopal, fins al lloch acostumat, de la anticamera, ò Galeria de dit Palacio, à efecte de acompanyar, al dit Illustrissim y Reverendissim senyor Arquebisbe en la forma acostumada, fins al Cor de dita Santa Iglesia, qualis est dicta Metropolis; despres tornarlo à acompanyar fins à la porta, qui puja à la Galeria de dit Palacio; y axi mateix ab dits habits de Cor en las Vespras del dit dia: Com tambe en lo dia de demà demati, à la hora dels Officis, y en totas las demes ocasions, en las quals estarà lo Sitial posat en lo lloch acostumat. Altrament en cas de renitencia, ò rebeldia (lo que nos creu) se passarà avant à la execuciò de ditas penas, y publicaciò de ditas censuras, llurs absencias en res, no obstant, mes contumacia exigint. Citantlos ara per llahors, y llahors per ara, à veurer jurar lo testimonis ministradors per dit Fiscal, sobre de la dita renitencia, per lo cant del Salm, que comensa:* Dixit Dominus Domino meo, *de Vespres pera Vespres. Y apres se citan, ara per llahors ad videndum se incidisse, in dictis pœnis, & censuris, per temps del cant del Salm, que comensa:* Cum invocarem, *de Completas. Y per lo dia de demà, y demes, à las horas, que se hauran acabat los Officis, en quisevna hora respectivè, & ad omnes, & singulos actus, usq; ad diffinitivam sententiam, & eius totalem executionem inclusivè, ab continuaciò de dias, y horas de dit dia, y altres, per tots los Officis divinals, que seràn celebrats, en no acompanyar, com es de consuetus.*

He-

UVA.BHSC

3 Hecha esta notificacion de Monitorio de palabra a los susodichos dentro de dos horas, sin otra citacion, el dicho Vicario General Ioan Valls, a las quatro dadas, con sentencia difinitiva declarô aver incurrido en las penas, y censuras, en dicho Monitorio cominadas, proveyendo, se despacharan letras publicatorias.

4 A las quatro horas, y vn quarto de la tarde, los susodichos apelaron del Monitorio, y dixeron de nulidad; y no obstante la dicha apelacion, y presentacion de aquella despues a las cinco horas fueron publicados por excomulgados. Y assi es muy legitima la defensa, de que atendiendose, a las nulidades, errores, y injusticias, se han hecho, y cometido, con los procedimientos del Monitorio, y declaratoria, no quedan excomulgados, ni ha lugar la excomunion, ni en quanto à Dios, ni en quanto à la Iglesia.

5 La primera nulidad notoria resultante del mismo Mandato, ô Monitorio; pues se diò de palabra, y sin escritura, ni dar copia, contra dispositionem *Cap. 1. de sentent. excommun. in 6*. El qual Cap. exorna el Padre Carlos Antonio Tesauro *in sua praxi Ecclesiast. part. 2. cap. 2. pag. 188*. Eligius Basseus *in floribus Theologiæ practicæ moralis, verbo Censuræ num. 32*. ibi: *Vt feratur in scriptis inserta causa, & exemplum scripturæ tradatur reo*. El Padre Geronimo Garcia *en su Politica Eclesiastica tom. 2. tractado 10. dificult. 3. duda 1. num. 10. pag. 237*. ibi: *Pero con todo esso, el derecho, en el Cap. 1. de sentent. excommun. in 6. tiene ordenado: Quæ fiat in scriptis, & cum expressione causæ, seu culpæ illius, contra quem applicatur, y con obligacion de dar à la parte copia*. Y a la fin del dicho n. 10. concluye desta manera: *A mas de que ya se sabe, que los viva-vocis oraculos, estan oy derogados, y no valen*. Bayo *in practica Ecclesiastica part. 1. lib. 6. cap. 3. num. 1. pag. 52*. ibi: *Y ha de ser impuestas por escrito*. Salustius Tyberius *in sua praxi iudiciaria Auditoris Camera lib. 3. cap. 7. num. 31. pag. 285*. ibi: *Quia ant equam ad declaratoriam incursus censurarum deveniatur, requiritur primo, quod censuræ sint fulminatæ, aut in*

UVA.BHSC

brevi, aut in litteris monitorialibus. Episcopus Carolus Maranta *respons.* 52. *n.* 29. *pag.* 285. refiriendo las palabras formales del *Cap* 1. §. *Quisquis igitur de sentent. excommun. in* 6. ibi: *Quisquis igitur excommunicat excommunicationem in scriptis proferat.*

6 La segunda nulidad notoria, de la qual consta del mesmo mandato, ò Monitorio; es que no se diò termino competente para comparecer, y defenderse, ò la monicion trina canonica: porque aunque en el Monitorio se lean aquellas palabras al principio: *Trina monitione premissa*; pero no se asseñala tiempo alguno, y assi no se puede dezir aya monicion canonica, y por consiguiente fue nulo el mandato, ò Monitorio, Episcopus Carolus Maranta *d. respons.* 52. *n.* 27. *pag.* 285. *tom.* 5. ibi: *Nulla proindè fuit ex hoc etiam cap. declaratio predicta, non dato competenti termino, ad comparendum ex eodem Gregor. X. in cap. statutum* 13. *in fine, de sentent. excommun.* El qual tiempo, ò espacio, ha de ser por algunos dias; como lo enseña el mesmo Obispo Maranta *d. respons.* 52. *num.* 28. ibi: *Canonica autem monitio dicitur, quæ trina est; vel una pro tribus: cum aliquorum dierum competentibus intervallis.* El Padre Garcia *en su Politica Eclesiastica tract.* 9. *dificult.* 3. *puncto* 1. *num.* 11. *pag.* 50. ibi: *Para que las censuras sean validas, y con devida forma, ha de preceder a ellas monicion.* Eligius Basseus *in suis floribus Theologia practica moralis, verbo Censura, num.* 16. *pag.* 271. ibi: *Canonica verò monitio, ex iuris precepto, Cap. Constitutionem, de sentent. excommunic. in* 6. *debet esse trina, interpositio, aliquorum, saltem duorum, vel trium dierum intervallo* P. Antonius Thesaurus *in d. praxi Ecclesiastica part.* 2. *c ap.* 1. *col.* 2. *pag.* 187. ibi: *Et debent assignari dies pro singulis arbitrio Iudicis, vt non minus vna die, & communiter duo assignantur.* Marcellus Vulpe *in praxi fori Ecclesiastici cap.* 1. *nu.* 9. *pag.* 4. ibi: *Excommunicatio iniusta ex ordine dicitur: Quando Iudex licet ex vera, & rationabili causa, non ex odio, sed ex charitate, proferi sententiam excommunicationis; non tamen precedente*

legi-

UVA.BHSC

legitima, & competenti monitione, cum intervallo aliquot dierum, inter monitionem, & monitionē. Grossius *de contractibus minorum cap. 78. num. 13. pag. 327.* ibi: *Imò ad ferendam sententiam excommunicationis requiritur etiam trina monitio, cum competentis termini assignatione dierum sex; & sic quelibet monitio, debet esse ad minus dierum duorum. Et nu. 14. sequenti,* ibi: *Aliter sententia excommunicationis erit nulla.* Y assi el Obispo Corseto *en su tratado de erroribus ab Episcopo vitandis n. 152. pag. 335.* lo juzgò por error, ibi: *Errat Episcopus ferens sententiam excomunicationis, trina monitione non præmissa, Cap. Reprehensibilis 26. de appellat.*

7 La tercera nulidad notoria resultante del mesmo mandato, ó monitorio, es aquella que fue por cosa leve, y no pecaminosa; pues no ay disposicion canonica, que obligue regularmēte à las Dignidades, y Canonigos en aver de acompañar à su Ilustrissima, ò associarle, como se pretende en el dicho Monitorio; porque solo se halla averse declarado, quando los Obispos van, y buelven de la Iglesia vestidos de Pontifical; como assi lo afirma Nicolio, *verbo Canonicus nu. 34 pag. 96.* ibi: *Sed bene eum cōmitari, dum accedit ad Ecclesiam, cum Capa Pontificaliter, & dum postea similiter recedit. Nisi qui acta bona fide ministrarent aliquod Sacramentum.* Y aun en el dicho caso la sagrada Congregacion, de los Eminentissimos Cardenales lo tuvo por cosa, tan leve, el dexar de associar al Prelado, que declarò, que los Canonigos, que rehusavan, no teniā obligacion de contribuir en las costas hechas, sin causa subsistente, son aquellas las palabras formales del nu. 35. ibi: *Qui renuunt non tenentur contribuere expensis factis sine causa subsistente.* A mas que al tiempo se les notificò el Monitorio, no era ocasiō de assistir; porque el Enfermero, y Canonigo Moller, como Presidente del Coro, luego avia de empeçar las Visperas. Don Ioseph Soler Sacristan, y Canonigo, a mas de tener coajutor, es exempto, por ser Abogado Fiscal de la Camara Apostolica. Los Canonigos Fagia, y Mayner estavā en la Plaza de Tar-

UVA BHSC

ragona, y no en la residencia. El Canonigo Vilar entrava en el Coro, empeçadas las Visperas al segundo Salmo. De manera, que ninguno en aquella sazon estava, en ocasion de aver de associar al señor Arçobispo.

8 Y assi tambien es nula la censura por causa tan leve, y no ser de cosa pecaminosa, Episcopus Maranta *responso 78. tom. 3. nu. 8. pag. 414.* ibi: *Erit proinde nulla excommunicatio, si pro levi re, neq; peccaminosa inferatur, Avila de censuris, part. 1. dub. 9. fol. mihi 11.* Y aunque los sussodichos Dotores, y otros comunmente sienten, que las censuras, no se puedẽ promulgar, sino por causa gravissima, que sea pecado mortal; pero el Obispo Maranta *dict. respons. 78 nu. 7.* es de sentir, que ni aun por qualquier pecado mortal, se pueden promulgar censuras. El P. Geronimo Garcia en la Politica Eclesiastica *d. tit. 9. difficul. 3. dud. 2. punct. 1. num. 8. pag. 49.* despues de aver assentado la proposicion, que ha de ser por pecado mortal, añade, que ha de ser, por cosa prohibida, por la Iglesia, ibi: *Que no basta que el pecado sea exterior, y grave, como se ha dicho, sino que es necessario, que sea especialmente prohibido por la Iglesia; porque alias, el que lo cometeria, ni fuera inobediente, ni contumaz, lo qual es necessario, para incurrir en las censuras.*

9 La quarta nulidad, assi del monitorio, como de la sentencia declaratoria, es la nulidad insanable, del defecto de la jurisdicion; porque la excomunion regulariter, est meri imperij, secundum Innocentium *in cap. Transmissa de electione, & ob id est causa criminalis*, segun refiere Sarabia *de adiunct. quæst. 15. num. 5.* y como en las causas criminales, no puede el Prelado, ni su Vicario General proceder privativè, contra los Capitulares, sino con adiuntos, segun la disposicion del sagrado Concilio *sess. 6 cap. 4. & sess. 25 cap. de reformatione*; se sigue carecer el Vicario General de jurisdicion, procediendo sin adiuntos.

10 Assentada esta excepcion de los Capitulares de Tarragona, es cierta la consequencia de la nulidad de las cen-

UVA-BHSC

censuras, como lo escriviò el Obispo Maranta *d.respon.78. num.10.pag.414.* ibi: *Grave ergo peccatum non fuit, si citatus Præpositus comparere renuit; cum potissimum esset à iurisdictione exemptus Episcopi. Quam ob causam iniustè citatus comparere aut debuit, quod illum arctare minimè potuerit. Quinimò nec peccavit, fuit ergo iniusta, quin-magis nulla excommunicatio, in irritum proinde revocanda.* Nicolius *in suis lucubrationibus lib.5. tit.39.de senten. excommunic. num.10. pag. 247. in prima nullitate*, ibi: *Quando excommunicatus, non est iudex excommunicati.* Idem Episcopus Maranta *tom. 5.respons.52.num.21.pag.284.* ibi: *Sine iurisdictione propterea Vicarius processit D. Fratrem Ioannem Baptistam declarando incidisse, ergo nulliter; nulla proinde censura tenetur.* Gratiosus Vbertus *de citationibus tom.2.cap.11.nu.141.* ibi: *Et Iudex Ecclesiasticus debet animadvertere, an respectu citandi, sit Iudex competens; quia excommunicatio, esset ipso iure nulla, quando quis citatur à non suo Iudice.*

11 La quinta nulidad de la excomunion, es porque contiene, vn error intolerable, Nicolius *in suis lucubrationibus de senten.excom.tit.39. d.num.10.pag.247.in quarta nullitate*, ibi: *Quando continet errorem intolerabilem, cum certum esset, non fuisse peccatum mortale, cap. Per tuas 40. de senten.excom.num.15. & 18.* Grossius *de contractibus minorum quæst.55. num.5. pag.620.* ibi: *Excommunicatio etiam lata, vtpote contingens errorem intolerabilem, est nulla ipso iure.* Y como consta tan claramente, que dichas censuras se promulgaron por causa tan leve, es notoria la nulidad.

12 La sexta nulidad de la declaracion de las censuras, consiste, en que los Canonigos, y Prebendados, no fueron citados al acto de la declaracion de las censuras; como necessariamente se avian de citar de nuevo, Vbertus Gratiosus *de citationibus tom.3.cap.15.num.226.pag.694.* ibi: *Ad istum actum declaratoriæ excommunicationis, necessaria est citatio, quia agitur de declarando facto, propter quod, quis in pœnam inciderit, istud factum potest negari.* Et inferius, ibi: *Ideò*

pars

UVA.BHSC

pars nedum citanda est; sed illi danda est competens dilatio, ad docendum parvisse. Et *num. 230. pag. 695.* ibi: *Sed si est factum, sub pœna excommunicationis ferendæ, tunc necessarium est citare, ad videndum se excommunicari, ob non parvitionem monitorio.* Idem Gratiosus Vbertus *tom. 2. de citation. cap. 11. num. 135. pag. 516.* ibi: *Sententia excommunicationis à iudice lata si non præcessit citatio partis est nulla, quia debet discuti factum, & præmitti causæ cognitio, & partis citatio.* Zacharias Pasqualigius *in suis observationibus ad controversias*, Lauréti de Franchis *in additione ad quæst. 8. var. num. 2. pag. 463.* ibi: *Non est recedendum à communi sententia, quod sit etiam pro declaratoria necessaria citatio personalis, quando fieri potest.* Et reddit rationem, *quia declaratoria inducit aliquid de novo.* P. Garcia *in sua Politica Ecclesiastica, trat. 10. difficul. 3. num. 9. pag 236.* ibi: *Verdad es, que despues para declarar, es necessario que citen al reo.* Y assi concluye Grossio en sus Comentarios *ad cap. 78. Caroli V. quæst. 55. num. 9.* con mucha alegacion la nulidad de la declaratoria, ibi: *Declarationem aliter factam sive sententiam esse nullam ipso iure.*

13 La septima nulidad de la declaratoria, y de la denunciacion de las censuras, que se siguiò es tambien notoria, resultante de los mesmos actos; porque aviendo apelado, y dicho de nulidad de las censuras, se hizieron la publicatoria, y la denunciacion; y en este caso de la declaratoria, que la apelacion obra los efetos no solo devolutivo; pero tambien, el suspensivo, es cierto en el derecho, como nuevamente lo prueba Petro Ridolfino *in praxi Ecclesiastica p. 2. cap. 8. nu. 179.* ibi: *Nam à sententia declaratoria, qua quis declaratur incidisse in excommunicationem, seu censuras, datur apellatio, etiam suspensiva*, Marcellus Vulpe *in praxi fori Ecclesiastici, cap. 1. num. 25. pag. 9.* ibi: *Si appellatur à declaratoria, vel pronunciatione iudicis, qua pronunciat, vel declarat aliquem incurrisse in excommunicationem, latam ab homine, vel à iure, talis sententia declaratoria bene suspenditur, per appel-*

UVA.BHSC

appellationem. Et *nu. 23. & 21*. dize ser invalida, Iuan Bautista Ventriglia *de iurisdictione Archiepiscopali, cap. 119. num. 19. pag. 210*. ibi: *Hinc infertur, quod interposita appellatione, à declaratoria incursus in sententiam excommunicationis, non potest declaratus publicari excommunicatus, cum appellatio impediat publicationem*; y dá la razon en el *num. 21* ibi: *Hinc per appellationem suspenditur declaratoria lata ob non paritionem mandatorum, vel ob aliam inobservantiam, in cuius probatione iudex potuit decipi, vel quia potuit adesse iusta causa, cur parere non teneatur*; y assi concluye con aquellas palabras: *Quod si post appellationem, à declaratoria, fiat denunciatio, illa revocatur*. Y en esta causa la apelacion se interpuso de la cominacion, ò monitorio; y esta apelacion tambien tiene, el efeto suspensivo, Francisco de Magistris *in sua sylva Ecclesiastica lib. 1. cap. 2. titul. quæ dicuntur littera dimissoriales num. 16*. ibi: *Cum posset appellare à comminata excommunicatione, à qua datur appellatio, etiam quoad effectum suspensivum*. Et *num. 17*. y en el *num. 19*. concluye desta manera. *Et ideò si fuit appellatum à futuro gravamine, & sic à censura futura, postea lata est ipso iure nulla*. Ventriglia *de iurisdictione Archiepiscopi cap. 119. num. 26*. ibi: *A præcepto facto sub pœna excommunicationis, dari appellationem quoad utrumque effectum*.

14 Y assi por tantas nulidades, y otras que se pudieran ponderar, y particularmente de la nulidad de la precipitacion, que escrive el Obispo Maranta *d. respon. 52. à num. 25. pag. 285*. que por aora se callan, por evitar prolixidad, se sigue la legitima consequencia que estas censuras, no se han de temer, ni en quanto à Dios, ni en quanto à la Iglesia, Marcellus Vulpe *in praxi iudiciaria cap. 1. num. 21. pag. 7*. ibi: *Ex quo sequitur, quod quotiescunque excommunicatio est nulla, non est timenda, nec quoad Deum, nec quoad Ecclesiam, & excommunicatus nulliter, nec se pro excommunicato gerere tenetur, nec irregularitatem si est Sacerdos celebrando incurrit*. El Obispo Maranta *in sua Medulla decretij littera E. pag.*

244.

UVA BHSC

247.col.2. 2. ibi: *Excomunicationis sententia, nulliter lata, nullam producit effectum, nec quoad Deum, nec quoad Ecclesiam*; y esto lo prueba con muchos Canones, y Decretos Pontificios, y muchas autoridades de santos, y otros Dotores Clasicos.

15 Y assi se concluye, que en manera alguna han de temer las censuras; antes bien segun derecho el Vicario General que tan nula, y injustamente promulgò las dichas censuras, ha caido en las penas que refieren Iuan Francisco de Leon *in thesauro fori Ecclesiastici part. 3. de excommu. cap. 7. à num. 7. pag. 366.* Zacharias Pasqualigius *in suis observationibus ad* Lauretum de Franchis *in varijs question. ad qu. 10. pag. 465.* y San Raymundo de Peñafort *in sua Summa lib. 3. de sententijs excommunicationis, §. 35. pag. 144. in additionatis*, las penas, y censuras que incurren los Iuezes Eclesiasticos, que nula, y injustamente, y sin los requisitos necessarios, y devida madureza excomulgan, referidas por San Raymundo en el lugar alegado, son: la primera, que no aviẽdo de antemano precedido la monicion Canonica delante los idoneos testigos, luego que promulgan la sentencia, quedan privados del ingresso de la Iglesia por vn mes, aunque la sentencia de excomunion en otra manera fuera justa. La segunda pena, es que estàn obligados à la injuria que han hecho à las personas, que han excomulgado. La tercera pena, que estàn obligados à los gastos, y costas, y à mayor pena si assi parecerà al Superior bien visto. La quarta pena es, que incurren en el delito de sacrilegio; y concluye San Raymundo, que todas estas cosas son verdaderas, principalmente, quando sin causa manifiesta, y razonable, se ha promulgado la sentencia de excomunion.

16 Francisco de Leon en el lugar alegado à mas de las susodichas penas, añade la de la suspension à divinis, de suerte, que celebrando incurren en irregularidad. Y assi sentimos, que non sunt vitandi. Ita salvo, &c.

Raymundo Par I.C.D.

Luis

UVA.BHSC

Luis de Valentià V.I.D.
Ioseph Costa V.I.D.
Bonaventura Tristany V.I.D.
Iosef Roig, y Riera V.I.D.
Iosef Molins Phil. D. Doct. Interprete de Decreto en la Vniversidad de Barcelona.
Francisco Molines V.I.D.
Don Lorenzo de Farnes V.I.D.
El Doct. Baudilio Batlle.
Ioseph Delfau Doct. en Drechos, y Catedratico de Codigo en la Vniversidad de Barcelona.
Doct. Don Christoval de Rotau Cathed. de Visperas de Leyes en la Vniversi. de Barcelona.
Doct. D. Pedro Dimas Rotau, olim Interprete de Instituta en la Vniversidad de Barcelona.
Ioseph Motas V.I.D.
Mathia Serras V.I.D.
Franciscus Portell V.I.D. in Barchinon. Litteraria publicus Imper. Instit. Interpr.
Paulus Ferrer V.I.D.
Don Fernando Fivaller, y Po. en Drecho Doct.
Doct. Sigismundo Sala Capiscol, y Canonigo de la Santa Iglesia de Barcelona.
Roig, & Morell I.C.D. & Canonic. Sedis Barcinon.
Febrer D D. Canonic. Barcin.
Iacinto Agustin, y de Vega V.I.D.
Raphael Baco V.I.D. & Canonic. Eccles. Cathedralis Barcinonen.
Iosephus Romeu V.I.D. Offic. Curiæ Eccles. Barcinon.
Roquer V.I.D.
Iosephus Molins, & Iglesias V.I.D.
Bernardus Brandsa V.I.D.
Balthasar Ferrer V.I.D.
Prothasius Aymarich V.I.D. olim Imperialium Institutionum Interpr. in Barcinon. Musæo.

Fran-

UVA.BHSC

Francisco Campderros V.I.D.
Pejoan V.I.D.
Florit V.I.D.
Franciscus Escorsell V.I.D.
Fœlix Graells V.I.D.
Franciscus de Cancer Philosoph. & V.I.D.
Iosephus Llorens y Fons D.D.
Iosephus Suñer V.I.D.
Llorens V.I.D.
Doct. Ioannes Alegre Lect. Script. Eccles. Tarraconen.
Fr. Pius Vroes S.T.D. & Mag. Ord. Prad.
Fr. Paulus Vidal S.T.D. & Mag. Ord. Prad.
Fr. Hyacinth. Talau S.T.D. & Mag. Ord. Prad.
Fr. Dominicus Vilalva S.T.D. & Mag. Ord. Prad.

UVA.BHSC

Aliqua difficultates breviter enodantur.

1. 1. An debeat Predicator Regularis habere licentiam Episcopi et in alienis ecclesiis qui non sunt sui ordinis predicare? R. Affirmative. ita S. concil. trid. sess. 5. de reform. cap. 2. dicens: in ecclesiis vero quæ suorum ordinum non sunt, vita licentiam suorum superiorum, et Episcopi licentiam habere tenentur, sine qua in sui ecclesiis nisi suorum ordinum nullo modo predicare possint. ita Reinin. consil. 2. pag. 38. § 20. 21. =

2. 2. An Predicator Regularis in propriis ecclesiis potest predicare sine eo quod petat ab Episcopo benedictionem? R. Negative. in idem S. concilium Trid. apud Reinin. ubi supra. =

3. 3. An Sonis Predicator regularis in propriis vel alienis ecclesiis predicare Episcopo contradicente? R. Negative. Trid. ex Bull. Ad. 1. 104. cap. 4. de reform. Ubi dic. Nullus autem regularis in ecclesiis suorum ordinum, contradicente Episcopo, predicare presumat. ita Reinin. Ubi sup. § 20. =

4. 4. An Predicator Regularis, qui absque licentia Episcopi predicaverit potest excommunicatione feriri? R. Affirmative. patet ex cap. excommunicamus 1. de Sentent. § quia Ubi. ita Portel in Dubijs regul. V. Predicator. § 1. =

5. 5. An Predicator Regularis predicans absque licentia Episcopi possit ab Episcopo punirri. Negat Portel in Dub. regul. V. Predicator § 2. asserens, debere punirri ratione privilegiorum Declaratione Cardinalium sub Clemente 8. quam refert Quarantia V. exemplegia regul. pag. 515. Sy Verbis: Congregatio Concilij Eminentissimi Cardinales, qui absque licentia Episcopi predicaverint in ecclesiis quæ suorum ordinum non sunt tantum decreto eiusdem Concilij straferentur, non quia tamen punirri ab Episcopo sed a suis superioribus. sed hij non obstantibus R. affirmative. patet ex Trid. 15. in sua constitutione inscrutabili

Ubi ait: At denique Fabius Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ Legatus, authoritatem cognoscendi et puniendi quemcumque tam seculares, quam Regulares qui in alienis Diœcesibus, aut exempti sunt absque Episcopi licentia, et in Diœcesi sua ~~[illegible]~~ ac suorum crimina non parta illius dispositione, aut ipso contradicente prædicare præsumpserint, infert. Deinde cent. 2. p. 1. c. 21. quod si Regulares prædicent in alienis Ecclesiis, sine licentia Episcopi, et in sui sine dispositione parta, possunt Episcopi contra eos omnia et cuncta iuris remedia, quæcumque, ceteris, quotiens opus fuerit, fumini.

6.

6 Sed Prædicatores Regulares ab Episcopis iam approbatos posse prædicare in suis domibus, si Episcopus id specialiter prohibuerit. R. Negat. et Dic licet Episcopus non prohibeat. Nam licet Pius 5. in prædicta Bulla declaraverit illam prohibitionem Episcopi, si tunc non ex Episcopus prædicaverit, tamen Gregorius 13. illud revocavit in Bulla quæ incipit, in tanta rerum mole. ita Portel in dub. Reg. V. Prædicatori. §. 7.

7 Sed Episcopus potest Prædicatorem Regularem ab Ecclesiæ approbatum ex causa suspendere? R. affirmative. ita declaravit Congreg. Cardinal. in Verbis, Sequuntur Prædicatores Regulares alios ab antecessore sive approbatos posse (a Episcopo) suspendere ex Decretorum Episcopi, prorsus quasi contra id imperantis. Dicunt non quod ex illorum [illegible], ad ius sit deferendum, et interim cessent. ita ibi in Dub. Regul. V. Prædicatori. §. 5.

8. Sed Episcopus potest eligere Prædicatorem in loco sua Diœcesis? R. Habet ex Decr. Cardinal. per declarationem factam anno 1596. die 11 Junij. in Verbis: Congregatio censuit, esse in

Episcopi vel deputare in sua cathedrali Prædicatorem, et quod Populus illum ab innumerabili tempore eligere consuevisse: in aliis Ecclesiis ad Episcopum similiter pertinet electio, et deputatio Prædicatorum, in pœnis eorum, qui illas exercent vel tenentur vel solent. ex quibus infert Pirinus quod Episcopus potest assignare prædicatorem pro quadragesima, expensis propriis, vel vel eorum, qui solent tales expensas solvere: Pequeal ita Pirinus pag. 313. §. 10. Por posse Obligare Communitatem vel solvat expensas, quando inveterata habet consuetudinem eligendi. si eligat Episcopus Prædicator Pirinus Obj.

[illegible] memorabile est n. 16. dicit q. verba semiplena incepta q. non
peculiter mata cui coniungatur sequens c. 1. qui est de dolo. et q. adversative
ut in auth. de haered. et Sfel. imprim. obiat. l.
n. 17. dicit q. q. [illegible] non copula non adversativa praeceditur infra conjunctio et
coniunctio de Constitutione et ita Andreas [illegible] quia [illegible] coniunctio [illegible]
Durino titulo [illegible] refert ibi q. dicit vero positiva copula adversativa
praeceditur infra et intacto, et si quod cum copula adversativa in facto et
in infra [illegible] inst. Sed et si l. imprim. deposit. haered. [illegible] [illegible]
arrogatus l. de his qui de damno infecto: sed minus est et hic copula q. [illegible]
adversativa, sed repetit qualitates et q. q. potest contrari quia adimplet conditio
n. 18. dicit Bartol. intuendo copulas coniunctivas hic quod adimit, detrahit et coniun-
git: [illegible] et copulativa hic copulat. Sed in [illegible] Sed hic [illegible]
[illegible] cum sed vacante, repetitur qualitates praecedentes, [illegible]
prior intuitus
21. ita quod si contingunt, inter effectus continuata effect. dicit. 278 n. 11.
[illegible] Bartolus [illegible] l. 3. [illegible] l. de [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
23. Quando in facto proprio hominis [illegible] adversativa praeceditur infra conjunctio, et
[illegible] secundum Panormit. in c. fore de privilegiis. et [illegible] [illegible]
[illegible] dicit q. [illegible] ampliare ad priora in expressis clem. 1. de rescript. et [illegible]
hic amplius solitus q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
27. quod verba [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible]
31. [illegible] dicit aliquid absolute: id absolutum absolute in contrario
[illegible] in concordia, [illegible] conditione [illegible] et conditione [illegible] [illegible] ibi Bart.
[illegible] et Bernardus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q. dicunt respectu ad conditionem [illegible] continuent
35. conditio permittit exceptione [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] l. 19. et 36. de verb. sig. l. 65. de [illegible] [illegible]
[illegible] adversative non [illegible] [illegible] [illegible] continuent
37. [illegible] alternative [illegible] [illegible] verba geminata.
38. quod debet servari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Bartolus [illegible] [illegible] 3. [illegible] alleg. 53.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

La razon en que funda el Ill.mo Señor Obispo de Orihuela, que la provision de la primer vacante de Prebenda de esta S.ta Iglesia toca a su Ill.ma y no al M.o Cabildo consiste en las palabras de la concordia super hac controversia: Adveniente vero novo episcopo qui sit prior in novo, quamvis eius predecessor fuerit ultimus in veteri. Para mayor inteligencia se ha de suponer, que en la concordia se propone y decide lo que se deve observar en tres casos. el primero y desde el principio hasta el 2.do fue antes vacante, en que se concordo lo que se deuia hazer en la Sede plena, comenzando la primera provision por el S.r Obispo y entonces un, y otro vacaron y la siguiente provision fue del Cabildo y assi en adelante se observasse en sede plena: in modum alternationis provisionis diversis temporibus futuris tempribus sede episcopali plena.

Estatua del Obispo

Como con esto no se pretendia lo que se deuia observar en la sede vacante, entra a tratarlo desde el 3.er Illa autem vacante. hasta el 4.to Adveniente vero novo Episcopo. y resuelve que el Cabildo provea todas las Prebendas q. vacaren en la sede vacante y que todas se tengan por un turno dicho.

Mas adelantemente despues q. el 4.to adveniente pone la resolucion de otro caso y es que siempre que entre nuevo Obispo haya de hazer la primera provision, haya, aunque su predecessor huviesse sido el ultimo en el

UVA.BHSC

tierno, o en proveher, esto es Auxo en
vacante de huviese Recaido provisi
na sin gravis esse predecessor Prima
immune conq queda Resulta la
à favor de la Sede

Otra es que la genuina interpretacion
segunda de que las palabras se tienen
segun el comun Vso de hablar, pe
las mente quando este se aduce a, se
significacion, de la qual no nos aparta
la parte B con mayor razon en
cedia y no hay clausula expresa, q
quita la facultad de interpretar, que
Lobl. o este sentido pueda tener con
dalas, y el del Cavildo, nada es in
sino y hace violencia ala pala
pone allega + la clausula adventicia
si quando si contingerit dice que si
proveyese en la Sede vacante una, o m
prebendas, se tengan por una provisi
forma del Cavildo y inmediatamente
desvanecimiento y assi pretende que
contingerit es condicional del Ad
de Roma y sino se cumple el tiempo
Cavildo provehor en la vacante, no
verificar y el nuevo Obispo la tempo
Pero a esto se satisface edicen
que la clausula adventicia es
es independiente del si contingerit,
que tiene el si es condicional
de el desvanecimiento, sino del compe
omnes provisiones possunt fieri
Capitulo gozi libre perfecto sedis

1

L. fabro ff. de supplet. legat. l. cum multis
vol. de Dot. ante nup. Gl. in Clausula de con-
iur. ultim. voluntat. lib. 3. tit. 8. n. 1. et per
Marqil. de inquit. quest. 58. admit et
contrarium vsu. extendi à propria verborum
significatione est Tendendum. Ita Dec. de
Gratis, 100. n. 16.
~~Multiplex interest quisquis alteri adhibit~~
l. cum l. de testam. et ad Trebellianum 12.
Sylvester Aymis Tiraqu. in l. si conjugat.
vsu. libertis. n. 17. et 18. C. de revocand.
donation. Petrus Barbosa in l. quia tale
n. 37. ff. sol. matrim. Regnul. Barbo
lib. 3. voto. 122. n. 17.

el Cavildo pueda y estas palabras se han
de entender de su fuerza y efecto

B

pues como se sabe dijo en el dicho reglamento
del otro tiempo, si faltare Sumo Pontifice
quiere en la Sede vacante

C.

Nam actus conditionaliter nonvalent nisi existente conditione. l. Cedere Dem. ff. de V. S. Cod. vulgat. ty. Affletis Dec. 355. n. 4.

Quien Cuanto se satisface
arriba.

UVA.BHSC

clausula, y pasa à hacer otra cosa del todo diferente, como es el caso del ingreso de nuevo obispo. Es preuil de la Rinion pero que es de gastar de prudente, y hecho se nuevo caso. Di la clausula de ante Vacante es distinta, e independiente de la Vacante por la dicion

L. 1. vers. Si qui satisdare cor. Mercad. consil. 737. n. 18. Cabarella consil. 58. n. 1.

L. fi. §. sin autem. 1. et 2. C. com. ~~vtri~~ vtriusq. iud. Medi. de adq. possess. in prin. vers. autem Cardo rot. lib. practicar. et Canonicar. quest. singulari 7. n. 1.

tacita, y aun por la dicion expresa, y tambien por la dicion pero que es de la misma calidad, due supone se nuevo caso diferente.

Y es otra cosa, que aqui el pero refiere las calidades pendientes, con es que pende de la condicion si contingent. por esta significacion se le da expresa la omision, y esta el pero no es perfecto, y la clausula de momento es hecho perfecto sin pero.

L. Rainy consil. lib. 2. consil. 176. n. 8. Tusch. tom. 2. lit. D. consil. 240. n. 9.

No embarazo tampoco los que contra se dice, que haviendo comenzado la provision por el Sr. Obispo, y entonces era, y se fue por el se le debia hacer de el Cabildo, y dicho Obispo absolutamente sin esperar, y siempre los nuevos Obispos han de tener la primera provision, y asi mismo y dejar por pero forbella, inter es alternativa, y no fue provision dicho Sr. Obispo haviendo la provision primera sin haver tenido el Cabildo nunca entrada.

~~Y siempre haver corresponder. Obispo.~~

Y para lo primero se satisface, diciendo que quando se hizo la consulta de reflexion del Sr. Obispo, entonces era notorio la primera provision, y asi antes se pudo el Cabildo muy bien, y reflexionar tambien sea del sucesor, y va haciendo conde pena hasta y sucediera la primera pro-

UVA.BHSC

vision. Conq no pregunta, que alli no
cayghan los se deuia hazer condemna,
Otro pues es solo digo para despues q.
mutiene declarado los dos primeros casos
q. hacian de suceder antes precisamente

Al segundo q. pregunta debe ser
alternatiua se responde que la palabra
perpetuo tiene varias significaciones, pues
regularmente se entiende sin principio
y sin fin, muchas veces se restringe segun
dicho naturam actus cui adhibet et
ad eo regulatur, sola fuerte que se dice
sellamar perpetuo sin embargo q. solo de
rango tria vida, y las algunas de
treinta, o. 40. años tambien se llaman
perpetuas. Tambien la palabra siempre
denota perpetuidad y tambien se restringe
secundum naturam actus cui adhibetur
Lo mismo las diuinas vi infinitum, q.
aunque significan la vida de cada hombre
Conq no es incompatible se lo que se
pregunta esta alternatiua, quando no hay
dilatar mas la vida de el. Obiso q.
tengo la acordia, o del sucesor.

Lo mesquerto es necessario decuarar
acesto, sino que es verdadero dezir, porque
alterar alternatiua, porq es regla general
ofrece sus limitaciones, como se infiere
que despues de hauer dicho perpetuo fue
inter eos alternatiua, pues ha de entender
no tamen quod praxitha que es. consi
diera ha de ser perpetua la alternatiua
con las calidades y limitaciones que se
adelante seran proponiendo, que no es

C. Longus de cit. Solfrid. lib. 8. de Pellegrinis fam. Ser. Lesio enormis. L. fundi. 17 §. Labeo. 7. ff. de act. empti. Pirellus in l. 1. C. de bon. mater. pt. 3. n. 67.

H. L. 1. ff. pro socio. L. libri 32 de regimine Decanus Consil. 13. n. 53. et 55. vol. 2. Surda consil. crimin. 12. n. 31.

I. L. 1. §. 1. ff. pro socio. L. 3. §. fi. quig mod. vous f am. notat gl. verb. eius. in Clem. 1. de rel. eccles. Salien.

K. grin. inst. de perpetuis, et temp. action. Putey dec. 110. n. 13. lib. 1. in correctij

L. L. semper in Civitat. §. fi. de fure immunitatis. L. Simon de Preis de interpret. vltim. vol. lib. 3. dub. 5. n. 19.

M. Rota dec. 268. n. 14. p. 1. in recentiorib. Barbosa lib. 2. voto 47. n. 52.

N. Lex perpetuum. cap. transmissa. de eo qui cognovit cum anguin. vxor. eius. Glosa in l. in perpetuum. ff. de Procurator.

UVA. BHSC

mucho mas asi en los textos como en los autores se acostumbra poner la regla general y despues diferentes casos, ampliaciones y limitaciones.

Pruevase tambien de la misma gran dia, que asimismo de esta generalidad dize que el Obispo puede dexar su barno y que vaje al Cabildo, et è contra siguen esto, pero sera superior la alternativa pues tendra aun mayores consequencias para ambas partes. Tambien si la Santidad concede a algun Obispo la alternativa de los meses, si este no [illegible] de esta Diocesis, no goza de ella, y esto no obstante [illegible] [illegible] [illegible]

Q. Ff. Heliogpuina 46 §. quanquam ff. de fideic. libert. l. 43. §. 2. de leg. 1. l. indelegata. vbi num 7. v. cum quidam l. 2. de his dubia

R. l. 52. de cond. et dem. l. title 3. de legat. 2. Vide etiam Mola in tract. lit. g. de contrah. empt. cap. 9. n. 12.

S. Leges legitimi 77. de leg. fur. l. 5. non nunquam 52. l. Gaius 68. de legat. 1. l. Titius 68. de leg. 1. l. Titius 68. de leg. 1. l. Titius 68. de leg

para verificar la palabra ultimus pertenga
tierno el Cabildo y para ~~verificar~~ el compe-
tentur, tenga, mi como es verisimil
que en la Clausula illa autem vacante,
Nimisque una opinion sente inmediata
otra autores opuesta ala primera.

Nihesse alegado aqui, que ultimus
interno Concede el Canon ultimus in
tierno antiguan consumador, porque fuera
inutil Ruiz, de este caso, no tiene valor
la menor duda, pues es claro, si el obispo
antecessor tuviere provisor la primera pre
benda, y vacare, y antes de proveerla
muriese, y proveyere otro el Cabildo en la
sede vacante, y el Sucessor hacia detener el
tiempo, o primera provision, y fuere superflua
la clausula dominica, lo qual no se
dice admitir conceder. V. en la concordia
en el tº Adviniente detrata, vnicamente, que
sino se expresase hacia detener mucha
duda, y es, si hubiesse provecido en el ti-
empo el obispo antecessor, tenga tam
bien el Sucessor la primera provision, no obs-
tante, en la sede vacante no hubiese
provecido el Cabildo, y por esto pone el edor
bio quamvis, que denota mucha difficul
tad, duda, y quando tenga alguna es
menester, y se el ultimus interno consumpa

Pa. Pabon se entendera por parte del Ca
bildo las palabras: conferantur pro una
vice de nuevo Capitulo. Hacen la argumento
Luego ha detener tiempo el Cabildo para
el Pa. Pabon tenga la primera provision

[1] Fuda consil. 453. n. 26. Salust. Tiber. in
formal. interim. lib. 1. cap. 5. n. 6.

[2] Gonz. verb. quamvis in clem. 1. de re
iudicata Lugnac. in observ. practic.
Curiae. 26. n. 7. Cenedo post lib. prac.
et Con. quest. singulari 88. n. 2.

UVA BHSC

y Gonzalez dictum Diego Sanchez Gonzalez
lib. 7. tit. 19. n. 14.

demente que para se verifique que el Cavildo
ha tenido turno en la sede vacante, es menes-
ter que haya tenido provision, pues con no obstante
siempre esta proposicion será verdadera: Si el
Cavildo hizo provisiones en la sede vacante
[illegible] el Cavildo
[illegible] turno, y se contentaron con una sola
muchas las prebendas [illegible] pues para la
verdad de la proposicion no importa que haya
sido provision en la sede vacante, de
la misma suerte que [illegible]
[illegible] no se cumplirá la condicion, y aun el
no haverse cumplido la condicion solo demues-
tra que ha tenido turno el Cavildo, [illegible]
en la sede vacante, porque se salva que
contiene la clausula condicional. Y aunque
no haya tenido turno el Cavildo, se ha de tener
esperanza turno el mismo Cabildo, pues se le las
concede, que ha de ser primero en el tiempo aun
y no el último, huvieran sido el último en el tiempo, y si
hubiera provisto o tenido turno el Cavildo para que
[illegible] el [illegible] antecesor.

y Pueso lib. 3. dec. 184.

para restar se mas en otra ocasion y se sabe en este
momento

Z Pueso vbi prox. et Gonzalez gl. 45. §. 3. n.
37.

pues sino quiere esto bastará decir que
las provisiones del Cavildo son de algun que
[illegible] turno. Pero se responde, que el tener
tener bien condicion si contingent, es que
pasado. Supuesto que el caso es menester que se verifique
que la condicion, pues no para decir que
tiene turno, pues condicio nihil ponit in
esse, otra la promissio condicional
es promissio aunque no obliga mas que con
una condicion.

Para entender estas palabras conque
dice, es menester suponer que para
la parte concordia de proposiciones se
vidas de opiniones sobre si en la sede va-
cante deve tener turno el Cavildo, o no,
pues aunque es verdad que Gonzalez y Pue-
so no tocan esta duda, y Gonzalez
solo la trata, y sin duda es otro
tan docto como los otros que la consi-
deraron las razones que hacen por
la parte, para en adelante [illegible]
dificultad, en esta forma la opinion
y se sigue pasiva las palabras: Con-
tinent omnes provisiones [illegible]
turno Capitulo

No se contentaron solo con que
tuviesen el Cavildo turno, sino que [illegible]
provisiones fuesen por turno, y por las que
[illegible] opinion y tiene turno el Cavil-
distinguen si este turno el Cavildo
obligo, en el primer caso dicen que tiene
Cavildo en la sede vacante, en el segundo
suponiendo que en la sede vacante
dicen no tiene turno el Cavildo, sino

UVA.BHSC

el Obispo podria hacer duda grande si la provision pertenecia al Ordinario, o al Castillo, pues aunque el dicho Castillo se halla vacante en 6 o 7 años al Castillo diziendo, que las provisiones, y comunmente por estrego al Obispo y Castillo son del Castillo que la sede vacante, esto no tiene lugar quando estan divididas entrambas las provisiones, pues entonces ya parece comunmente respectivamente a ambos Obispos si la provision tocare propriamente al Obispo estando la sede vacante ala Sede Apostolica por la regla 2. de Cancellaria, o communica a Chantres concordes. Pero se divide el hecho y el derecho de la Sentencia, pero hay muchas razones por lo contrario, como se puede ver en Gonzalez Glosa 6 trata la question si se deve dar el cap. o la regla 2. con muchos fundamentos por ambas partes, y se inclina a que se deve la dicha a favor del Castillo con esta limitacion: nisi agantur at quando probaretur, quod non solum Coexistunt, sed etiam ipsi Jus conferendi, esset ita divisum inter eum et Capitulum, ut cum data dicta si solo se dividit el ordinario o tam bien el derecho y congruo de morte si tenes. de la Sandad o del Castillo.

Y sin duda quando se trata la concordia tendria muchas dificultades para que se le diese el dicho provecho al S. Pontifice, o al Castillo, pues aun despues la resolvio la Rota en Salmantina Portugal 25 Junij 1599 coram Card. Millino, declarando tocar al Castillo en la

Oldradus Mandinus incipit Index Consilij n. 1. Consilia, que est in fine interpretationum Paulus lib. 3. tit. 19. n. 112. et per totum Dn. S. qui multum dubitat in ipso Parvo Ord. Mon. Ca. lib. 6. c. 34. quo est Liber de Beneficiis. Regula 3. alleg. 57. n. 38.

Gonzalez Glosa 45. §. 1. n. 6. (n. 45. n. 44.) Glosa 3. §. 1. n. 235. tradit ad unum Canonicum Chantre. 6. fin. n. 1. Monist. Mandin. Consil. 1. n. 21. n. 16 et 18 Pontifex n. 4.

Gonzalez ad reg. 8. gl. 45. §. 3. ex. n. 39. et 49. 51

Molin. in Concordiis impriso in 3. folio. in fine. Mandinus Mandin. Consil. 1. n. 21. et 22. Monist. et Gonzalez. Liber quod Ordinarius est indicandus et Gonzalez sed accidit quod sine Ordinario. Ordinarius et Gonzalez in 1. Speculum Consiliis 8. fin. in fine 8. n. 6.

Ordinarium fuit Jus dicit Rochus in tra. de Jure patron. verb. Jus. quæst. 6. n. 11. Valentinus ~~Contrac. Ubi. quæst. 6. n. 76 et de Jure patron. lib. 3. cap. 6.~~

Refert Barbosa de Canon. et Dign. cap. 14. n. 24.

Gonzalez refiere la concordia habida entre el Obispo y Cabildo de Zamora

Pero siempre que se hizo la concordia, se le dava entre, y con mayor probabilidad se tiene por cierto que se le dava al Sub Dean como dignidad.

Refert Garcia de Benefic. 5. p. cap. 1. n. 108.

[illegible] el Palomino principal dicen y [illegible] el Cavildo es primero, desde el siglo [illegible] de Jerónimo, y [illegible] la [illegible] y el Cavildo [illegible].

Sedevacante.

Quando no [illegible] fundamento [illegible] libremente, dice, y quando se hizo la concordia [illegible] dra se regulaba en esto. [illegible] una decision de Rota in causa [illegible] Mantinae alternativa 22 Octobris 1588. Tres años antes y se hizo la Concordia, [illegible] D. Rodrigo (que es el mismo S. [illegible] la [illegible]) en Setiembre 5 estando divididas las prebendas en la Iglesia de Salamanca entre los Maestros y el Cavildo, para dar alternativa de los meses y respectivamente en la misma decision que el 1585 [illegible] conforme propio que con el Cavildo: ibi: y [illegible] stando [illegible] modi concordia et non diversa gestione ad liberam collationem episcopi et una cum capitulo, y mas adelante: nec ubi ex concordia facta collatio beneficiorum fiunt ad duos, vel plures simul et praesentatio altoris, vel cuilibet referendi in suo termino, totum jus conferendi Capitulo [illegible] diversa transactione, in illis locis, quae est interna et non diversa diversis locis [illegible] Sed totum jus conferendi est penes [illegible] et non [illegible] [illegible] in la misma concordia dicen se [illegible] otras doctrinas muy aplicables al nuestro concordia. Conque siempre se opinó que [illegible] el Obispo conforme [illegible] propio tendria [illegible] la regla de la concordia [illegible] cap. 1. de sede vacante y assi [illegible] quitar otras dudas se dixo en la concordia que en la sede vacante se observase en disposicion de derecho comun y completa en todas las provisiones del Cavildo [illegible] y [illegible]

que es dicho el nuevo [illegible] Obispo [illegible] comunmente pertenece al Obispo y Cavildo, pero el Cavildo [illegible]

UVA.BHSC

al Obispo como entonces se reputaban tuyos
del Cabildo, que de exclusa la duda de
tocarse a su sanidad el qual hazer
confirmar la concordia como dignidad con
otros con el deseo mas que pues
excluir la sede de Ep.s y para la posesion
del S.r Obispo Dr. Hoy sin duda
o acordaron los S.r Obispo Robertus y se han
hallado en la dicion [illegible] y en el
Cabildo estaban [illegible] Canonicos de
pues q. eran de los mayores Canonicos de
la Iglesia. Los otros principios que
se siguieron con la sede a los
SS. Obispos en el tiempo del Obispado.

Alegan tambien por el Cabildo
reyes Don Gonzalo para probar q. el Cabildo
[illegible] ibi [illegible] de sedes non vac
et cum collitur non deficit q. lo mismo
se hacer en los Obispos pues se atiende a
dignidad que de persona, pues lo del
Arcediano q. [illegible] una misma
[illegible] Sedes fare con la doctrina de
[illegible] que [illegible] en [illegible]
[illegible] como fue [illegible] no se ha
de requerir a principio generales quando
se ha especialmente [illegible]
[illegible] que [illegible] le dispensa

Dice tambien el Cabildo, que en el
expediente [illegible] a los SS. Obispos
[illegible] por dicho expediente, pero songe pondera
en razon de las prerogativas de las prebendas
de la Catedral, no hay dispensa
[illegible] y dice [illegible] observar, pues
de los otros Canonicos y Cabildos en

que pero [illegible] si [illegible] al Cabildo

Quia habemus SS. apostolos et Doctores in terminis ipsis non libemus ius gregis et canonicus Cavel canonicus [illegible] [illegible] lib. 2. decis 5. n. 69.

D. S. licet imperator ff. de legat. 1. Seraphinus dec. 762. n. 1. Turchus concil. 108. lit. O. Roland. a Valle. consil. 79. n. 55. lib. 3. [illegible] libro

E. insinuat Soterius de re benef. lib. 2. quest 21. n. 9. et 10. [illegible] docet Barbosa de canonicis cap. 14. n. 1.

UVA.BHSC

materia, hablan resolutivamente ala contro-
ver, y dudas expuestas, de aquella letra, con-
no se puede dezir se les ha dado mas de lo
que dicho estan, y en esto no hay con-
tra esta. Otras q. Compostella dize que
las provisiones de Prebendas, y otros Ofi-
cios Eclesiasticos pertenecen solo a los SS. Obispos
y Prelados, porque es cosa cuyo conocimiento
Capitulo, bien es verdad, muchos dezen lo
contrario, y segun su opinion pueden dar
los SS. Obispos seculares, mas de lo que
tienen. Otras q. dicho Adviniente no
se entiende a favor de su Mag.d sino con
el Cavildo Catedral, no se le ha concedido
mas de segun la opinion de Gonzalez
Pero esto no es q.stion, nos importa
si solo se dispuso si Legado, o por la
provision pero no si se le devia dar.

Lo ultimo ha de tener en su lugar.

Si sera de esperar q. se les huvie
concedido mas a los SS. Obis. por los Reyes
Pues tambien que se pueden
sienpre mas asistir del derecho en la
posion de qualquier prebendas, y oficios
Eclesiasticos, y que el principio de la
los Obis. es por el tiempo de su vida
no hacia Mesas reformadas, sino en
quien mas [illegible] Pero solo pode-
mos las reformadas de aquellas cosas
del Pertenecientes de aquellas dize el
que [illegible] Capitulo K. Pero en esta
[illegible] Otras q. se pueden dar Bis-
[illegible] de su intencion [illegible]
[illegible] mas [illegible] los SS. Obis
y que los Cavildos no se mude tengan
esta sospecha [illegible]

De esta razon dicen mayor que un

Cap. decreto. cap. qui se sit. in prin. 7.
just. 6. cap. multum Princo. 3. q. 6.
Hieron. Gabriel. consil. 197. n. 3. et 4.

Caradony decis. 3. n. 4. Rebuffus 492. a Bilb.
capitulis decis. 211. n. 5. f. 1.
glosa vero. seuis. in cap. quanquam de
elect. in 6. Bellamera decis. 63. n. 4. vers.
3. quia ab initio
Fer. [illegible] 16. n. 7. [illegible]
Fer. a Simon Dec. 799. n. 1. Barbosa cum plurib.
voto. decis. lib. 2. voto. 50. n. 3. Gonzalez
Marchinus [illegible] Pinsent. Gonzalez lib. 3. tit.
n. 3. Simon lib. 2. de [illegible] q. 11. 2. n. 77.
Pint. Sup. cap. q. 3. [illegible] 57 n. 2.

UVA.BHSC

M. Jerónimo 3. Rot. de concess. Prob. in antiquissimis Beneficiatis

N. Garcia p.te 5. cap. 4. n. 27. Barbosa d. cap. 14. n. 5.

casi todos los frutos en hay concedidos por sus confesores, se les dispensa mas al Sr. Obispo que a los Cavilos, que en la Iglesia de Sala horto tienen un Beneficio en su tierra y el Cavilo mas en la Iglesia de Segorbe Carlos, y Sr. Obispo, y quando solo los Beneficios Curados, y los demas Prebendados tienen Prebendas, y Beneficios simples. Y en la de Valencia no tiene el Cavilo provision, y que esto se no se guarda igualdad de las personas, y en mas con corrida segurada, pues como cabe sin mas los Sr. Obispos, y el Cavilo como se ve en la provision de las Capellanias del numero en solo se le da en vista como a cada uno de los Capitulares.

Y en razon de la provision, y nuevo entrenamiento del Obispo, Sr. Garcia no se le ofrece cosa por ser notoria la concordia, y aunque se le hace parecer en ningun tiempo hirieje de Concordia.

Y mas que por otro camino se le concede el Cavilo mas de lo que tenia (dado caso que en razon de la simultanea tuviesen dispensas segura de Roma) pues se le da la alternativa entre quatro beneficios Curados, y el Diaconil, y Subdiaconil, y en los quatro Capellanias del numero, y aun la provision viendo Cavil que en los beneficios no tiene lugar la simultanea, por no tener un Cavilo, y con significantemente perjuicio [illegible]

Y mas que si el Cavilo, que sino se tuviera esta concordia, se le da la simultanea en un Beneficio el Cavilo, mas tendria mayor beneficio el Cavilo, que el Sr. Obispo, solo tenia tuvo como cabeza de los Cavilos, adelante, y se concede en las Capellanias del numero. Pues se concede que sino se quiere esta concordia de ningun.

Y en la Iglesia de Valencia, y en la Iglesia de Segorbe, y en la Iglesia de Sala,

UVA. BHSC

N. dispuso en su testamento que de cierta
cantidad de su hazienda se fundasse vn
annual de misas. dexo a su hijo here-
dero constituido en menor edad. el Tutor
ultimo de su santidad commutacion de esta
~~que~~ disposicion en ~~que~~ la de fundasse vn beneficio
en la misma Iglesia, y cometio el
Pontifice la fundacion al mismo Tutor. el
qual la executo y en la institucion puso
condicion de que se huviesse de dar a
parientes, y interpuso su autoridad el
Ordinario. Pasados tres meses le parecio
al Tutor que era dexar ocasion de pleytos
entre los parientes y reuocar aquella cali-
dad ~~disponiendo~~ pretendiendo proponer a
qualquier clerigo, y que el Ordinario tan
bien la confirmo el ordinario considerando
Pidase si el Tutor quiter esta
calidad, o no.
~~Para que pueda bastante fundar~~
Para lo qual es necessario supponer, que el be
ne de commutacion de esta vltima voluntad
es no esta y aunque se han echo muchas
diligencias en la ciudad no se ha podido ha-
llar. Pero es constante que el santo Pontifice
no impuso obligacion alguna de dicha a
conseruacion, por ~~ser~~ ser disposicion del señor
ni ~~lo pueda~~ en la de la annual de misas mandada
las celebrasse parientes? Aunque se ha de
discurrir independientemente sobre sus
disposiciones de derecho.
Segun el qual para que quiter esta calidad

como consta que el Pontifice dexa proprio, sin
hacer ninguna cosa calidad, sino que le come
to al Tutor que con las condiciones que para
mejor conuenientes le fundasse.

UVA BHSC

el Tictor. Porque segun escriben Reque
de Curte delas Patronatos verbis. Pro cogna
de Nicolaui consensu quest. 14. y comunm
ex DD. incl. cap. cum accessit de const.
~~y con alguna~~ ~~feliciter~~ ~~ibidem~~ ~~n. 8. cit.~~
con consentimiento y aprobacion del ordinario
puede el patron quitar dicho pueblo, y al
terar las calidades que se impusieron al
tiempo dela institucion del beneficio. Pero
palabras tollit mutatum contienen con asim
desvanecer perpetuamente, por alterar mu
dolas prima vice segun Mouch. de fund
vlim. Volunt. cap. 11. q. 4. n. 185. la
ro en mo caso en que concurre ~~[illegible]~~ consentimiento
la aprobacion del ordinario pido el Tic
y impuso la condicion citada.

Lo mismo sintio la Rota Romana apud
Capitaneum decis. 290 n. 4. 1.e 2.a Rosen
2.a cap. 11. quest. 5. n. 188 in: Prima qui
Concilio Pit Franciscus alicuius causae
regij ortus mutare statum ipsius alij. cum
eiusdem consensu, alijs sine illo, ~~[illegible]~~ dotis
consentimiento del obispo, y limites que impuso
cion seguido mudar, de que se infiere, y del mis
zon concurriendo aquella, se podria derogar.

Sin embargo del intento las doctrinas
Calderino, y Gutierrez ind. c. cum accessent de
constitut. sentimos ~~[illegible]~~ Monetta de
n. 192 dice que el obispo no puede mudar la institucion
del beneficio sin consentimiento del Patrono
y los argumentos a contrario se insinuan
Emolumento Barbosa in suis commentarij
ex n. 1) = se colige claramente, que
~~[illegible]~~ si convienen el patrono y el obispo, pueden
Siguen a Calderino y Gutierrez. Mutio

Felix ~~[illegible]~~ n. 19 Dec. n. 51. ~~[illegible]~~
Gutierrez consil. 1. n. 28. Prosper ad Monac.
in cap. cum accessit de rescript. n. 6. n. 23. Ric
ard. in l. 5 tit. 6. lib. 1. recop. n. 2. Sam
bon. de jure patronatus lib. 2 p. 1. q. 7. art.
23. ~~Garcia de benef. p. 1. cap. 1. n. 103~~

Lyra et Sylliers, ~~[illegible]~~ Adrianus. ~~[illegible]~~ in ~~[illegible]~~ dic
Lucina de varias argumentis multis y argu
mentis a contrario sensu; innumeris relata a

UVA.BHSC

Sinde el Abad, y Felino in d. c. cum accessit Nullius in Appostolico Verbo personis infundendam Gonzalez de Regulari 8. Canonicis glosse 5. n. 40.

Pero solamente el mismo fundador del beneficio, sino tambien el heredero puede mudar la calidad del beneficio con ~~aprobacion del~~ aprobacion del ordinario Lambertin. de jure patronatus lib. 1. p. 1. quest. 2. princip. artic. 12. n. 7. Mar. Anton. lib. 1. variar resol. 3. n. 14. de Sande ad Monac. 2. cap. 11. n. 204. Sienta que el heredero, o sucesor del fundador, puede en algun caso hacer sin consentimiento del Obispo mudar el estado del beneficio ~~mudar~~, y el mismo ind. cap. 10 n. 565. se conviene con que interesa tanto mente asi el ~~consentimiento~~ asiento del heredero, como la desgracia del obispo. Luego con mayor razon sobre el mismo fundador concurriendo expressamente la aprobacion del ordinario.

Ni obstara las doctrinas de Roque de Curte en la referida quest. 4. y Prosperi de cap. 11. quest. 5. n. 190 los quales dicen que si las condiciones son utiles al beneficio, no pueden dexarse de hacer ~~con disgustamiento~~ aunque concurra el ordinario.

Porque se responde que esta condicion no es util al beneficio, sino antes bien contraria, pues quita la libertad de poder presentar al mas digno y benemerito, y el heredero es para mirar a que fundar beneficio y de comun dela autores que lo tratan pues dicen sies valida esta condicion, como lo dicen los Sebast. Medicis de adquir. rer. dom. glosa prima p. 3. n. 352 Lambertino de jure patronat. p. 1. lib. 1. quest. 9. principio a n. 109. Mosq. de incompat. beneficiorum parte 1. cap. 23. n. 132. el cap. 24 n. 107. Fulbert. Carrom. p. lib. 2. cap. 11. n. 37.

Ni el ser quien mudo la condicion el Abad puede dudar, porque el fue quien el Pontifice

Cartes. 30 n. 10. 15. et 23

Luego se le da agravio

UVA.BHSC

y el haver transcurrido despues diez del ordinario
gente sin de sospecha y hace nominar la legitimidad
ello Rote apud Seraphin. decis 217 n. 19. et ibi for
rinas. p. 2. decis 647. n. 4. porque el ordinario
exprimir muy diligente en lugar que pudiera en
[illegible] delegado del Rote
Rigbertin. Rote apud eundem fariner. tom. 1. pag.
primum. decis 189. n. 6. et decis 219. n. 1.

Consiste la fundacion del mayorazgo, quien
dicen Capitular por fundador, especialmente tiene
calidad de que no se le seguia perjuicio al rey
antes bien servia utilidad, quedando con el
patronato para presentar aquien le pareciere

No estara digno que este fue excesivo
que en la fundacion primera fue oficio de
difunto que despues no pudo mudar la con
cion, o calidad del feudo a consanguineos

Porque se responde que de [illegible]
mas la satisfaccion a este obstaculo, porque
es delegado ha de correr por las reglas com
nes de delegados en los quales persuade la
dicion de año despues de cada la sentencia con
sinfin del cap. quarenta 26 decretal et ibi
delegat. Mart. Antonio Maurocen. Varian. tom
lib. 1. resol. 112. casu 37. Franciscus Ro
de confiscis disput. 7. decis. 2. n. 7. Del
d'Abbates et Indulgent. p. 2. c. 21 n.
Zerola in praxi episcopal. p. 1. verbo delegat
n. 7.

Porque quien solo executor dura cuando
por un año Flores de Mena Varias tom. 1
§. 3. n. 60 Menoch. de retinend. possid.
n. 85 cum seqq. conque haviendose con
mutacion de otro dentro del mes no ay duda que
no tiene tenido Rentero

[illegible] se dice que hay derecho
del ordinario que despues de impuesta la
qualidad, [illegible] delegante se reserva
haver intervenido todas las solemnidades de
cho. Mon. consil 57. n. 1. cum 88. n. 17.
card. de Probat. tom 4 89 volum. 1. Romanus
Y mas en nos terminos y materia tiene
Menoch. de presumption lib. 2. pres. 75 n. 5
seq. et n. 30 expressamente haviendo pasado
dicho tiempo (que fue en el año
[illegible] Gabriel de Fonseca
[illegible] lib. 2. conclusione 5. n. 49. Carol

y mas. in nostra nominis decis. 217. per tot.

Rota apud Farinac. in nostra nominis decis 216.
n. 2. et 5. et parte 2. decis 314. n. 2.

UVA BHSC

Cavallos. p.2. decis 17. n 3. Lambert. de Jure patron. lib. 2. q. 2 quest. 10 princip. art. 4. n. 1. Durret. Consil. 71 n. 9.

Ultimamente parece q en este caso no era necesario el decreto y aprobacion del ordinario porque la Rota apud Capyquen. p. 2. decision 290 n 4. y Monete de Con. Ultim. vol. cap. 11. n. 203. dijo que el fundador del Beneficio no necesita ~~el decreto~~ del ordinario para quitar las condiciones q el mismo puso en la institucion si las ~~quita~~ derogo in continenti por la regla de que es que in continenti fiunt ~~completa~~ ~~[illegible]~~ l. 1. ff. de tra dicion. l. si carnem petatur l. si quis §. quia ut ff. de iurid. rutin. et manifest. Gabriel Com. Conclus. lib. 1. tit. de prescript. conclus. 10. Durdus. tom 4. lit. i. conclus. 81.

O la mutacion, o derogacion que hizo el Autor de la calidad de parentes consanguineos la hizo in continenti pues solo pasaron tres meses y estaba sana su integra, porque la palabra in continenti se ha de regular segun la substancia materia, como de la doctrina Stelm. discurso Marbon de actat. anno 14 quest. 18. n. 12. que aunque no admite dilacion a veces significa largo tiempo segun la materia de q se trata, ~~y otros autores que cita Marbon dicto 384 n 4.~~

~~Del~~ Ni el haber pasado tres meses puede embarazar para se diga haverse echo in continenti porque segun in continenti ~~[illegible]~~ q que tiempo se requiere para esto es arbitrario albuq Reizen. Consil. 56 n. 8 Sousa in Com. ad tit. ff. de Pacis art. 8. q. 1. n. 6. Sym. in consuetud. Albor. tit. 3. art. 1. n. 11. dicen que aunque en una palabra se comprehende varias l. diversis vbi Alexandr. n. 10 ff. solut. matrim.

+ pedir sino por decreto, que si entonces se hizo sin necesidad no hacia perjuicio el decreto ordinario, y aprueba derogacion no se contraviene a la bulla, pues con ella quita de alli aprobe la institucion y dos que la derogaron

Cap. Rey 38 de dot.

UVA-BHSC

gotos ~~antes~~ mucho mas tiempo, como el de
diez años glos. in l. ab eo C. quando
et quando Judex vel Boll. n. 1. Vulgo
digressos. et adiuns. significa n. 46.

La vezes quando el comprador fuere pobre
Valasco consult. 88 n. 6. conque haiga
sido en tan gran distancia y con la
circunstancia de ser haum res integra, y
es dudoso se deve arbitrar por la mitad
de continuar y consiguientemente parece que
no necessita de aprobacion del ordinario
Pero interino para mayor corroboracion
que no le falten solemnidades.

Por todo lo qual parece se deve tratar
en dicha forma et sic censeo salvo

Despues es contrario a un papel de Sm.o Ep.
Hexaminis lib. 3. c. 5. per totum

UVA.BHSC

UVA-BHSC

UVA.BHSC

El Cabildo me hace presente que una persona, co-
mo para las diversiones de Navidad que ocupado
Ella negocios de Estado y la mayor de tanto
se siente de su Divina causa.

Pero por la cualidad de Gonzalo a Vista cubier-
ta es muy dañosa mirar inocente, y sin dar
sobre tanto atrevimiento de Espías y Soplones, y
así dudo si podré en el tiempo que me falta cal-
ar en el oficio, y mucho después que la no-
che en el claro de Dios el grado de su-
perior de la Iglesia.

Y así mucho que vaya a mucho dicho tiempo en me-
nos mira, como en Cristo, y obras como se
deben hacer, siendo después ale noche con
el grado que la Divina de la Iglesia le
corresponde equivalente.

También segundo día me gozo en gracia por negocio
de la Iglesia, me han visitado algunos, y
me gustan que dia hora, o una hora dudo si
aquel tiempo que estado en la Iglesia deve estar
presente, pues no hasta culpa mia el estorbo,

oficio repartir la gente, y distribuirla, y la
confessonen, y con trabajar de que sola noche
y el tiempo cumplir con su obligacion.
Y parece y todo lo se dirige al mejor servicio de
esta Iglesia, pues regando solo la tarde y acudiendo a
mis negocios quedo desembarazado para la noche
y le quedo sin de mes utilidad a el Sr. por
darle cabeza mejor, y para mi alma
Y para mejor efectuarlo le dixe lo que
opinion de Barbosa y por esta tarde no fue el Sr.
y dixe que de algun rato que se me diera de
Sr. dilatarle hasta hora de Prima, porque se me
pudiendo, aunque pude acudir a ello a otra
hora.
Esta opinion hace dificultad a mi intento, porque
necesito y filos negocios la hago a otra hora, pues podria
quitarse por presente el Sr. Luego yo no podre hacer
otra cosa al tiempo de los oficios, sino los negocios
de la Iglesia, y asistir al Coro.

UVA.BHSC

Resolución del P. Gallim de quien confirmar
lo que en mis Fructuosos (en su libro en octavo
del volumen de Gerovia) se dispone asistendi
et canendi in choro, studio et in cubili: Similiter ille,
que el capítulo mandatum augere ad gemendum
matutino tempore negotium cedere, humani poterit
distributionem tempori assignare respondentes, si matu-
tino tempore proprio negotio incumbat, dilatio in vespe-
ras negotio cedere; non vero distributionem horis ve-
spertinis respondentes; quia mane et non vespere
studuit obsequi in celebri utilitatem Romana de
horis canon. lib. 2. c. 5. punto 3. n. 21. el que con-
sume la [illegible] en negocio propio y asiste por la
tarde a la Iglesia, gana las distribuciones de por la
mañana: luego que ganar los emolumentos de la Iglesia
no es preciso, que uno empleo las horas del coro en los
negocios de la Iglesia sino que pueda conmutarlas horas del
trabajo convirtiendo en horas distintas de las de los
oficios.

Nemine dice (Sol. decisiones, cap. 8 dub. 12 n. 11. cap. 8
Cabe Pelaez probabilius puto lucrari distributiones correspondentes
tempori quo negotio cedunt, cum sit quod pari et non valde
magno incommodo.

UVA.BHSC

Pero para q para el intento es bueno lugar
el de Sotos a Corro, a 17 Kalendas in Ho. 2. de
Hore Canonici, quia S. §. 2. de distributionibus
vbi refert sentam Navarri cap. quando Tractatur
de ~~Hore Canonici~~ or. et. Hore Canonici
c. 5. n. 21. in Latino Clicet in Hispano n. eg
contrarium voluerit) quam sequitur Sanchez 2.
Consil. Moral. cap. 2. dub. 97. n. 2. qui loquitur
non solum dum breve tempus Sacrarum occupat
illas in casu vtrum dum differt occupationem
illarum, tempus faciendi barbam et pingere
hostiam etc. ad tempus Cocta Sacrificia
nostra, nam et Ecclesiae mutant, non tenetur
ad observationem distributionum, quia causa
nisi, vera fuit ipso translato ad aliud tempus
nihil tamen detrahit cultui divino, quia
omnino probabile est valde aequa et notabile
Thesa Diana parte 10. tract. 16 resol. 54. o
in indice vide distributio
vide Lessum Sanchez lib. 2 Consil. Moral. c. 2 d
97. n. 2 (obiectio Navarri contrariatur eg
initio in fine) in: Qualis est quae nihil
habet cultui divino, cum posit differre tempus
horarum illarum et hae sunt e probabiliter
Osman Sinkele tom. 5. de resid. Sacra. 18. dep
dent. Canonic. resp. 3. §. 3. Fromaglia t.

Sobre este punto escribe Cavi. Lib. 2. cap. 72. nº. 4. donde siente lo mismo con otros autores

Se percaten, que a todos estos reparos queritos, o escrupulos se
respondo, y satisface con una respuesta, por ser una el fundamento
de todos, digo sin distincion de parrafos, ni variedad de notables
que se puede ocupar el tiempo de las horas, o el tiempo en que se dice el
Oficio Divino en la Iglesia con qualquiera exercicio, ocupando
dichos el tiempo equivalente en los negocios del Cabildo.

El primero por quinto, y precepto que manda, que en el tiempo
mismo, que se celebran los officios en la Iglesia se ocupe el Doctoral
en dichos negocios; porque la premision es que falte a los officios para
ocupar el tiempo en dichos negocios sin limitarle estas ni aque-
llas horas. Confirmo este parecer con lo que dice Castillero en su
Alegatorio Serafico Decret. Canonicus. Difficultad 8. fol mihi 203.
Nos 3. Canonicus legens sacram Scripturam intra Canonicum Tri-
dentinum toto die in quo legit potest a choro abesse, et quotidianis
distributionibus lucrabitur: Quia pro die, quo legit, indulge-
tur abesse a Choro. Ita declarauit Sacra congregatio Decis Haldus.
Pues si el Catedratico porque lee, siendo aun que no lee todo el
dia una hora del, gana las distribuciones de aquel dia, aunque
sea fuera de las horas del choro; porque el Doctoral ocupando
la mayor, y mejor parte del dia en dichos negocios, que son de mas
del sin Iglesia, se a de dudar en que gana las distribuciones por
hacer el tiempo mas agregado para el Estudio de dichos nego-
cios sin fraude alguno, ni faltando a la obligacion de su ministerio.
Tambien el Canonigo, o Prebendado que con licencia ha a estudiar
alguna de las Universidades gana la gruesa, pero no las distri-
buciones, como dice Bonacina de ijs qui ad diuinum officium Dep.
2. q. 5. punct. 3. §. 9. n. 2. Absens causa studendi non lucratur
distributiones, Ratio est, tum, quia non dicitur abesse in Cathedram
Ecclesiae suae Prelatorem, tum, quia sic aperte colligitur ex cap. Licet
de prebendis. Y aunque Estudiante no se le obliga a que forzosamente
ocupe en el Estudio en las horas, que se celebra el officio divino en
la Iglesia, solo tiene obligacion de asistir a los Estudios el tiempo que

UVA.BHSC

se acostumbra en las Universidades, y de estudiar en el tiempo mas
oportuno. Ita Bonacina citato. Y trahe en apoyo de su doctrina a Fa-
bres, Salas, Moneta, Ponorpitano, et alios; Pues si el que estudia por
conveniencia suya no esta obligado, o constreñido a ocupar el tiempo
en que se dicen las horas en su Iglesia para ganar la gracia, y gozar
el Doctoral, que esta ocupado en Publicar Tera Iglesia, se ha de excusar
y forzar a dicha ocupacion en el tiempo determinado de las horas.
Tambien el Lade Barbosa, que tienen muchas Iglesias abrian de
esperar los Prebendados a hacerla al mesmo tiempo que se celebra
el officio para ganar las distribuciones, y ya se ve, quam difficile
resaro fuera este.

Lo que dice Barbosa, dice tambien fr. Martin de San Joseph Ma-
ranto de Confessores, Lib. 2. tract. 18. n. 5. Tambien siento, que aunque
quedaba quer el Prebendado, o los negocios de su Iglesia antes, o despues
de las horas del choro, puede ganar las distribuciones haciendolas
mientras duran las horas, porque de otra manera no se concederia
cosa el derecho in Cap. Consuetudinem de clerico non residente
in 6. Y acudiera a los negocios sin galardon. Sic Salas tom. 2. tract.
2. disp. 3. q. 9. § 3. n. 13. Y Bonacina de horis Canonicis disp. 2.
q. 5. p. 3. n. 16. Y como yo lo entiendo, y lo entiende Bonacina citado
es, que si a un Canonigo, o Prebendado de los que no estan comun-
mente ocupados, como lo estan los que leen, los que estudian, y los que
en virtud de su prebenda estan en ordinarias ocupaciones se cu-
largase el Cabildo, que hiciese alguna diligencia en Publicar de
su Iglesia, la qual diligencia podia facilmte hacerla antes, o de-
spues de las horas, y la hiciese cuydadosamte, y con especial rigor,
o malicia, por no assistir al officio en el choro, para el tiempo de las
horas del, esta tal no perderia, aun con todo su cuydado el titulo
las ordinarias distribuciones, quia stricte ingerendo, y de otro modo no
le concederia cosa alguna el derecho del Cap. Consuetudinem de cle-
rico non residente; Y esto es lo que dicen, o quieren decir Barbosa, y
fr. Martin de San Joseph.

Para mas realidad de este parecer pongo aqui la opinion de Bona-
cina citado, n. 20. Insta propositio fol. mihi 570. Quarto, dubium est

dum Canonicus cui a Capitulo Demandatum fuit negotium in Curiam Romanam, ob Utilitatem expediendum per aliquot dies lucratur distributiones, si aliquot Officiorum Divinum Horas in Sudis et Vacationes insumat? Respondeo, lucrari; etiamsi aliquot horas ad Curia insumat, modo negotio expediendo grave detrimentum inde non sequatur. Ratio est, tum, quia subsistit causa absentiae, dum per tempus abesse in Curiam Utilitatem, cuius praetextu Distributiones lucratur; tum, quia isti Sudi accidentaliter se habent ad causam propter quam data est ei facultas, Vt habere possit. Ita sentire videtur Navarr. tract. de horis Canonic. cap. 21. n. 64. Manuel de Decret. 2. 2. q. 15. n. 47. Loquentes de eo, cui per Statutum aliqui dies absentiae permittuntur. Sed hic aliquot temporis spatium ad curia insumit, quo tempore Cteri Canonici officio Divino persoluendo sedulam navant operam. Con quanta mas razon las ganara el que ocupa el dicho tiempo en Velar, y otros Exercicios Vtiles por mejorar las horas del Estudio en mas interes de la Iglesia propria, y con mayor titulo conociendo que le es el Estudio dañoso a las Dos, o las tres, y sabe por Experiencia, que a la noche se halla con mayor disposicion sin menoscabo de su salud, y con mas provecho de su Iglesia.

Confirmase esta Doctrina con otra de Bonacina citado, que dice, que el Canonigo que es Vicario en Sede Vacante puede percebir las Distribuciones como si estuviera presente, y no esta obligado a ocuparse actualmente el tiempo de horas por estar en servicio de su Iglesia ocupado. Canonicus, et Vicarius Capituli dum Episcopalis Sedes Vacat potest Distributiones percipere dum in Vicariji officio perfungendo abest. Et Ratio quia officium hoc non debet illi esse permissum; tum, quia dicitur abesse ob Utilitatem sui Capituli. Luego si por Utilidad de su Cabildo, o Iglesia ausentandose ordinariamente de Coro, ni puede, ni debe guardar horas para su ocupacion, por estar trabajando en Utilidad de su Iglesia, y no debe serle este Exercicio pernicioso, y assi ganara las Distribuciones, y demas proventos, sin ocuparse al presente tiempo de las horas. Y por Vltimo digo, que no es precepto alguno positivo, que obligue a tanto Rigor, que obligue a Executarse contra la propia salud, y Experimentarse falta della con la ocupacion del tiempo

de dos, y tres de la tarde, no solo no tendra obligacion el Doctoral a ocupar dichas horas en ver, y estudiar los negocios que pertenecen a su Iglesia, pero le tendra de dexarlos para lo Parabras oportuno y mejor para su salud.

Y aunque con estas Razones, y authoridades quedan respondidas todas las dudas, y para mi Ver sospechosas quiero traher la Doctrina de Bonacina y confirmada por Castillento citado, con la qual se quita el Escrupulo del 3 quesito que comienza: Semelen aliquot diaz; dice pues Bonacina en la Disputacion 7. q. 5. p. 3. §. 5. n. 2. Hinc patet penitentiarium, qui tempore Divinorum officiorum privatim officium in Confessionali, aut alibi audiens celebrat, illi pensiones non debere, contributiones, quia Ex Concilio Cita en prueba las Declaraciones de los Cardenales, y varios Authores, y luego dice: Hoc tamen non adeo stricte, et rigorose intelligendum esset, quin penitentiarius Urbanitatis, quit Consilij gratia posit quantum prudens occasio tulerit cum aliquo detrimento ::: Sic contra Concilij mentem esse videntur; nec Illa lex Rationabili, et honesta Urbanitati adversatur. Casi con las mismas palabras Castillento y concluye diciendo: Non debet Penitentiarius scrupulis angi, imo si parum per quantum prudens occasio tulerit cum aliquo Urbanitatis gratia, dum in choro Regitatur officium dum est in Illa ad confessionale, vel in ipso confessionali colloquitur non peccat, quia leges honestè, et Rationabili Urbanitati non adversantur. Ita Bonacina citata.

Podran en esto Redarguirnos, que supuesto que el penitenciario no goza sino es estando actualmente ocupado en su ministerio de Confesor, tampoco el Doctoral podra ganar las Distribuciones sino es estando ocupado actualmte en el tiempo de las horas. A esto Respondo que el penitenciario no tiene mas obligacion, que estar en el choro, o en el confesonario, y assi debe estar en una, o otra parte ocupado, pero el Doctoral tiene mas ensanches, mas ocupaciones, mas exercicios en el Estudio, y por esta causa tiene mas Ministerios en forma las Doctrinas Religiosas, que estando la tiempo para ellas, es escrupulo, que se hace, si paga, o no el Doctoral admite, alguno o algunas Horas, en tiempo de horas. Concluyo pues fundado en dichas Razones, y authoridades, que no es materia de Escrupulo que el alguno de los negocios echos, que dexando el tiempo destinado para la ocupacion de dichos negocios, solicita el mejor, y mas oportuno tiempo para gastarle en mas conveniencia, y Pol. de su Iglesia. Digo que no es materia esta de escrupulo, pero es loable atencion

Y porque puede ocasionarse algun Viso del argumento, o objecion que nos hemos echo del Penitenciario, digo que de este mismo argumento saco una prueba muy eficaz en confirmacion de la Doctrina dicha, porque habiendo determinado el Concilio Trid. ses. 24. cap. 8. que para que el Penitenciario gane las Distribuciones, y demas intereses y Emolumentos de la Iglesia ministrarlo, que asista en tiempo de los officios, o en el choro, o en el Confessonario, y no haberse echo decreto, ni en el Concilio, ni en Congregacion alguna, que el Doctoral asista en los officios Divinos, no estando ocupado actualmente en los negocios de la Iglesia (digo actualmente en tiempo que se dicen las horas) es prueba bastante para affirmar, que el Doctoral no se ade medir con la Regla, y leyes del Penitenciario, porque segun el derecho, Exceptio firmat regulam in contrarium, y habiendo echo ley para que el Penitenciario gane las Distribuciones, sino es asistiendo al confessonario, o al choro, y no habiendose echo ley para el Doctoral, es llano, que ni el Concilio, ni la Congregacion de Cardenales, quisieron obligar al Doctoral, a que no ocupandose en los negocios de la Iglesia al tiempo que se dicen las horas, asistiese a ellas; solo hizo la Regla general de el tiempo, que no tubiese negocios a que asistir, acudiese al choro, y luego con la misma objecion, que nos pueden hacer, quedan, y trahen a nuestra opinion. Este es mi Sentir, acerca de todos los reparos, y escrupulos propuestos, y asi lo firmo.

Fr. Juan Ballesteros

1°

S.r D. Juan

No he podido esta agora hallar Autor
que trate el caso de vuestra Duda, solo
me falta ver esta Citacion de Barbosa
de officio el portugal Egipt. y otra de
Sanchez in opusc. Bno y otro libro
no tengo en casa; pero recelo acaso
hallar lo mismo que en los que he
visto. No es glioso mi parecer por ser dos
pues pues, solo propongo esta razon que
parece tiene algo de fuerza: Trabajando
yo una hora en utilidad de mi iglesia,
me hace presente a todo en aquella hora:
y esta parte utilidad que de mi trabajo
tiene la iglesia; luego si la utilidad es la
misma, que yo trabaje a aquella hora
que corresponde ala del coro, o otra de
aquel mismo dia: pero dijo que en
qualquiera hora que yo trabaje aque

UVA.BHSC

Dia y para pregunta el coro por aquella
hora, y podra libramente y por el Ofi-
cio de aquella hora. Si bien pongo que
razon que mi prebenda no esta provenida
con que las horas, de calidad que si las
horas con las horas, digan o no oficio
de asistencia en el coro particular todos los
frutos de aquel dia para que yo las gania
ba tambien no me parece necessario el cabildo
dia y noche, si solo por el oficio de las ho-
ras. Siendo yo assi parece cierto alegan
fuerte la razon, y con ella parecen que
dan difuntos las similares todas de
pagadas

B. L. m. de V. m.

su mas Cierto Sr. y

Fr. Ray.º Albarez.

La razon conq. el M.R. Fr. Raymundo Adam responde alla duda que se ha propuesto, me parece de mucha asistencia. Aque se puede añadir que siendo la hora de Visperas, y completas precisa a su salud, quita sin duda todo genero de escrupulo, porq. es de ley natural la conservacion de la salud, y siendo assi (como lo es) no puede auer ley de derecho positiuo que la derogue. Respecto dela otra duda de las cuentas, me ocurre a mi sentir reparo ninguno, porq. morialiter loquendo, no esta en su mano el escusarlas, assi con tenerlas cuidare. Amas q. aplicando despues esse tiempo en utilidad dela comunidad, deue cessar con esta seguridad el escrupulo. Assi lo siento salvo semper &c.

F. Thomas Sarria.

UVA.BHSC

vt ciui ad bene mortis officium qd a capitulo
seu castrensem designatis expediendi negotia sibar
et quae S. n. l. l. q.
debere mitto de Cassi th. 2. c. 22 pertes

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Jesus Maria Joseph

Ex.mo S.r

N.º 1. En el papel primero que se ha dado a V.E. por parte de los electos del Cabildo de esta S.ta Ig.a se representa a V.E. que en caso que se haya de hazer la afectacion de la Canongia confiriendosele de nuevo a Don Galseran Mercader deve hazerse segun lo que dispone el Sagrado Concilio de Trento sin que se le ponga condicion alguna de beneplacito o confirmacion Ap.lica sino solo por la autoridad ordinaria y por la facultad concedida por dicho Sagrado Concilio, y aunque parece materia cierta, conviene por ser el principal punto de que se trata ha parecido fundarlo con brevedad.

2. El Sagrado Concilio de Trento en la Session 5. de reform. cap. 1. declarando la necesidad que hay en las Iglesias de que en ellas se lea Sag.da Escriptura y se manifieste a todos el Thesoro de sus Libros que comunicó el Espiritu Santo a los hombres, determina que en las Iglesias Metrop.nas Cathedrales o Collegiales Insignes donde no hubiere Prebenda, Pres,

UVA.BHSC

timonio, o, eligendo señalado para dicha Sagrada
Leccion, ipso facto queda señalada la Prebenda
que Vacare, y en todo el Capitulo 1. no se hace
mension de que sea necessaria Confirmacion
del Pontifice, y toda la Jurisdicion que para
este efecto se requiere la Concede a los Obispos.
Ibi: Et quatenus in ipsis ecclesijs nulla vel
non sufficiens Prebenda foret Metropolitanus
vel Episcopus ipse per assignationem
fructuum alicuius Simplicis Beneficij ea
dem provideat vt ipsa Sacre scripture Lectio ha-
beatur.

3. Y es tanta la potestad que da el Concilio a los
Obispos que en el mismo Cap. 1. dispone que en los
Conventos de Religiosos sus Abades, que se llaman
Generales puedan compelerles los Obispos a que
tengan Leccion de Sagrada escriptura, y guardo
lo que se establece en dicho Cap. 1. de les da
la facultad para que executen lo que en el
esta ordenado.

4. Y que la designacion, o, asertacion de Lectoral
pertenesca a los Obispos lo declaró la Sa-
grada Congregacion de Cardenales referida
por Garcia de Benef. part. 5. cap. 7. n. 155.
Barbos. de potest. episcop. part. 3. allegat. 56. n. 3.
Prior Conrado in prax. benef. lib. 2. cap. 5. n. 6. ibi:
Sanctissimus Senatus hoc decreuit Concilij

esse Conditionale requiring. prius declarationem et aequalem deputationem episcopi, vt illa Prebenda sit Theologalis. Estas quales palabras se colligen expresamente a favor de la Congregacion y affectacion del Obispo.

5. Tambien de esta declaracion de la misma Congregacion del Consilio in vna Cuiusq. Castellanae 27. Novembris 1629 referida per Barbos. Decis apostolicar. Collect. 584. n. 8. et Collect. 96. n. 2. et de Canonicis et dignit. Cap. 27. n. 5. ibi: Non est in debitis Episcopi primam Prebendam vacantem assignare pro poenitentiario licet ratione curae animarum videatur magis necessarius sed per theologo propter verba Concilij Tridentini in cap. 1. donde igualmente se supone que la affectacion de Penitenciario y Lectoral pertenece al obispo.

6. Lo mismo se declara en otra de 16. de Febrero 1629. referida por el mismo Barbos. de Canonicis d. cap. 27. n. 8. ibi: si vacaret vna Prebenda, quae nonesset sufficiens poterit episcopus vacante altera, ambas applicare pro lectore Sacrae Scripturae.

7 Y estas declaraciones tengan fuerza de ley y como tales se deben recibir la primera Sentencia de benef. in praefat. Thesm. 1. ibi: Sed esse declarationes differentiae seu descriptiones vim legis habentes et vt leges recipiendas

UVA.BHSC

vtpote latae ex Commissione Papae, et Vario
habendae et de his, qui sentiuntur a Cardinali-
bus Sacrae Congregationis aut a Papa scripta
essent. Lo mismo tienen Marquis de
Sacram. ordin. tract. 1. part. 1. cap. 12. n. 16.
Perionis de Iudice quest. 1. cap. 25. in principio
prope fin. Narbona de appellat. a Vicario ad episcop.
part. prima n. 189. Vueyra post Const. 24. ex
antiquo Vsu desumptam, et per Concilium
Tridentinum innouatam in Concordat. Hers.
quatum Vero pag. 290. Mariand. in manual.
praelat. tom. 2. q. 26. art. 11.

8. Riccio en la praxi aurea resol. 125. propone
la quistion siguiente. El Obispo quando tenea-
dor constituere Praebendam Theologalem?
y en toda la resolucion trata de la disposicion
del Sagrado Concilio dando la ministricion
al Obispo y no solo la pondera facultatiuo, sino
que le impone necesidad de hazerla
efectiuamente, como se collige de la palabra teneatur
que la Induce Barbos. cum plurimis dictis
306. n. 4.

9. Prior Conrado en la praxi beneff. lib. 2 cap. 5.
n. 5. dice assi: Quoniam vero vt plurimum
huiusmodi officium Lectori siue de poenitentiario
dictum et de ordinario ex facultate
sibi per dictum Concilium attributa erigi
contingit. Ter mentiendo supones que el

dicho Consejo en ministro de la Dataria y de la Penitenciaria y muy versado en los despachos de la Curia Romana y los ministros de Roma siempre procuran limitar quanto les es posible la Jurisdicion de los obispos y esto no obstante en el lugar citado confiera la Sectacion.

40 El mismo en el n. 8. pone la formula de la execucion de la Bula y en ella dice assi: Sane cum in nostra Cathedrali ecclesia Sacre Theologie Lectoris officium vacet decretorum Concilij Tridentini dispositorum nondum per nos reduximus executioni exhibere plurimum conducit Vt illud tam pro ipsius ecclesie decore et venustate divinique cultus mea augmento, quam eorundem decretorum complemento quam primum mea negotia dig[illegible] distinatur. Nos igitur in dicta nostra cathedrali ecclesia vnum Sacre Theologie Lauraeum litterarum officium pro Lectore Theologali Ministrando qui dictorum eiusdem Concilij Tridentini dispositionem qualiter exercere et officio auctoritate nostra ordinaria ac etiam alias omni alio meliori modo quo possumus modo premimus, deputamus et incorporamus.

En toda la formula no dice palabra alguna de la confirmacion de Sp.ta Ante sí bien expresa que la afectacion se ha de pedir a la ordinaria.

UVA.BHSC

11. En el n. 11. 5. premisso siente lo mismo ibi: Premisso quidem modo posunt fieri similes electiones ordinaria auctoritate in sui sacri Concilij Tridentini. De lo que quita toda dificultad es la Clausula que se refiere en el n. 21. de que de hilo dice se pone en todas la bullas delas promociones de Obispados que es la siguiente: Volumus autem vt Theologalem et poenitentiariam Prebendas ad prescriptum Concilij Tridentini quam primum erigas et monem pietatis fieri cures, conscientiam eam super hoc onerantes. y estas clausulas de hilo siempre se entienden puestas aunque alguna vez se omiten Thom. Sanchez de matrim. thom. 3. lib. 8. disp. 25. n. 19. Panormit. in cap. cum oportet de constitut. como pues es verisimil que mandando el Pontifice en las Bulas a los obispos que erijan la Prebenda Theologal no se supongan tengan bastante sufficiencia para hacerlo?

12. Por pero Pianero que tambien fue ministro de la Cria en lo Comentarios al cap. quia non nulli de magistris n. 36. ibi: Ceterum aduerte quia etsi Canonicum diat Prebenda primo vacatura pro lectore Sacre Scripture ipso facto Canonicus et deputatus Intelligatur nihilominus ad id requiritur actualis et propri deputatio

UVA.BHSC

el exercicio de sus fruit restituum, y de ninguna suerte requiere beneplacito ni confirmacion del Pontifice que si fuera necessaria, o, a lo menos probable, no omitiera.

13. Lo mismo supuestos los autores que escriuen de las exencion de la Prebenda Theologal como son Garcia de benef. part. 5. cap. 4. n. 130. cum seqq. Menoc. de distribut. quotidian. part. 2. q. 20. et de commentum. vltim. volum. cap. 10. n. 91. cum seqq. Serola in praxi episcop. part. 1. verbo Prebenda theologalis Galeo in Ordinario Casuum conscientij verbo legens. Fagnus de visitation cap. 10. n. 11. et 12. Machado en su perfeto Confessor lib. 4. part. 4. tract. 5. docum. 6. y otros referidos por Barbos. en las Collectaneas al dicho cap. 7. n. 4.

14. Ademas de lo dicho es del mismo la doctrina general que traen los autores de que los Obispos pueden hacer en su diocesis lo que el Romano Pontifice en todo el orbe argum. ex. in cap. cum episcopus. 8. de officio ordinarij in 6. cap. nuper 2. §. vers. in 2. de sententia excommunicat. cap. cum omnes basilicae 16. q. 7. cap. si quis venerit de maioritate et obedientia Baldus in cap. fin. n. 6. de officio legat. Joan. Streinius in proleg. dum. Jur. can. §. 2. n. 3. pag. 6. Suarez tom. 4. de

UVA.BHSC

religion. disp. 25. cenon. 1. n. 13. Maistus de
irregular. lib. 3. cap. 22. Abulens. in cap. 19.
Matthei q. 8. lit. C. Alcedo in pract. Episcop.
part. 2. cap. 3. Angelus et Praepon. divus
Thomas opuscul. 19. cap. 2. pag. mihi 239.
ibi: Licitum est dicere et Clarissimis Viris
quod episcopus non possit usum clavium
exercere in quemlibet sui diocesis sui
et Christus poyet. Y no tiene duda que pueden
hazer todo lo que especialmente no le es
prohibido. Amidenus de iure datariz lib. 1.
cap. 15. §. 7. n. 99. ibi: Episcopus in sua diocesi
permissum est omne id quod non reperitur
prohibitum. Sed asi es que la reserua y
afectacion de la Prebenda theologal no se la
ha reseruado el Pontifice Sumo, ni la ha
prohibido a los ordinarios: luego tienen
bastante licencia para hazerla.

15. Y esto procede solo conque no se les haya
prohibido, tendrá mucha mayor fuerza el
argumento attendiendo a que por la di-
posicion del Sagrado Consilio de Trento
y por las declaraciones de la Congregacion de
Cardenales ya referidas se les concede
expresamente facultad para hazer
la afectacion.

16. Corroborran esta verdad los exemplares
que se hirian referiendo (que como siente

UVA.BHSC

Baldo. lib. 1. cons. 388. n. 4. exemplo suis
digitis pertendunt et tractui quodammodo
subijciuntur, y en muchas ocasiones han hecho
estas afectaciones los obispos en el año 1613. la
hizo el obispo Arianen. Comorefiere Corrad.
d. cap. 5. n. 11. y en otras. En las Yglesias de
Castilla y Leon las Prebendas Lectoral y Pen-
tenciaria se han afectado solo en fuerza
del Consilio de Trento segun la Bulla de
Vrbano 8. que empieza Pastoralis sub dat.
Romæ apud sanctum Petrum die 10. Ja-
nuarij 1640. referida por Barbos. part. 3. past.
tract. de potest. episcop. pag. 123. ibi: Nobis
exponi fecit ex. quod in quaibet ecclesiarum
huiusmodi iudicum iuxta sani Concilij Tri-
dentini decreta poenitentiarius cum primo
vnus ex Prebendis pro vno Magistro vel Doctore
aut Licentiato in sacra Theologia vel Iure
Canonico institutus, necnon vna Lectoralis pro
vno Theologo doctore sacræ Scripturæ et pręte-
rea iuxta ordinationem felicis recordationis
Sixti quarti, et Leonis 10. Rom. Pontif. pre-
decessorum nostrorum diei ex particulari
sedis Apostolicæ indulto in quibusdam ex
dictis ecclesijs duæ Doctorales pro vno seu
duobus respective Doctoribus vel Licentiatis in
vtroq. vel altero iurium ac aliæ Prebendæ
Magistrales respective nuncupatæ pro vno

UVA.BHSC

magistro sue licenciado in sacra theologia, con-
tinuis quesuis, de que se collige que en las
dichas Iglesias de Castilla y Leon las canonigias
Doctoral y Magistral se erigieron por las Bul-
las de Sixto 4. y Leon 10. pero la penitenciaria
y Lectoral por la afectacion de los obispos en fuer-
za de lo dispuesto por el Sag.do Concilio. De las
Igl.as de Toledo especialmente consta que la canon-
gia Lectoral se erigio Ultimamente por el Sagrado
Concilio de Trento y no por alguna bulla parti-
cular conforme se refiere la Nota in Bna Sol-
letan. Canonicar. 22. Junij 1583. coram Aldo-
brandin. referida por Garas de benef. 5. part.
cap. 4. n. 166. Cuyas palabras son las siguien-
tes: Vide Cum hic Prebenda habla de la
Lectoral y luego postea en decreto Sacri Concilij
Tridentini Ses. 5. cap. 1. de reform. fuerit creata
pro Lectore Sacre paginæ etc. Y tambien en las
Iglesias de Caen, de Granada, Guadiach,
Malaga, Cordoua, Cuenca y Siguenca se
erigio dicha canongia solo por lo dispuesto
por el Concilio sin que interuiniese entonces
ni despues beneficio Apostolico de todo lo
qual consta por cartas y testimonios autenti-
cos que los Cabildos de dichas Igl.as han escrito
e embiado al Dot.or

17. Y aun esta observancia de España declara
y corrobora la facultad del obispo, pues

para conocer si el pacto es licito, o illicito se
atiende mucho a la observancia de una Pro-
vincia Bart. in l. quis ex fugitivis §. apud
Labeonem ff. de edilitio edicto Abrad cons. 192.
n. 7. Thesaurus lib. 1. quest. forens. q. 32. n. 5.
Salg. de retention. bullar. 1. part. cap. 2. n. 186.

18. Y en caso que huviera alguna
duda, en la disposicion del Concilio se declara la
observancia Commune y seguida que es el
interprete de las disposiciones dudosas l. si de
interpret. ff. de legib. cap. Cum dilectus §. vero
de consuetud. D.n Prideaux fran. de Synagogis
in gaudio 3. Voto 10. n. 52. et 53. Cum plurimis
y en el n. 58. aplica estas decisiones a las re-
glas de Cancelleria y Privilegios Apostolicos.

19. Y en nra. Iglesia tenemos tambien
exemplar que el P. Patriarca Don Quando
Ribera eligio y afecto la Prebenda Peniten-
ciaria en puntual de lo dispuesto por el Sagrado
Concilio como consta en el archivo de ella.
Y el Dr. Gerónimo Real secretario del Cabildo en 9.
de Febr. 1581) pues ademas que en aquel
tiempo no se tenia concedida la Bulla de
Gregorio 15. que empieza Supremae dispositionis
sub Data Romae Idib. Novembris 1622.
referida por Barbos. de canonicis cap. 26. n. 24.
aunque este huviera precedido no pudiera

(Y en las Bullas de la Cruzada en punto de lo dispuesto por el Sagrado Concilio, que hizo de usar de Vicarios Confessores, y de que se pueden usar Jesuitas, y Religiosos Mendicantes, y Seculares, y Religiosos de la Penitenciaria ate n.o mandando que se guarden, y cumplan, y se observen, y guarden, y cumplan, y se observen, y guarden, y cumplan, y se observen, y

embarazar porque no estatuye Cita de Nuevo
Frio Flamine declarata disposicion del
Concilio Tran. d. vots. 20. n. 29. y no hay mas
q a un paso que en fuerza del Concilio se puede
hacer la designacion de Penitenciario, y no la
de Lectoral pues ambas competen a los obispos
de Mas misma suerte Prim. Conrad. d. cap. 5.
n. 2. y en esta conformidad las han instituido
los obispos como del Vicentino refiere el mismo
Conrad. n. 33. Y es constante que la affectacion
de penitenciario pertenece al obispo los Richius
in praxi Venum for. ecclesiast. resol. 477. n. 1.
y Colmis de officio episcop cap. 33. n. 2. Flamin.
de confident. q. 45. n. 12. Gerlam praxi part. 1
verbo Poenitentiarius §. 3. Barbos. de potest. episcop.
part. 3. allegat. 55. n. 2. et de canonicis cap. 26.
n. 3.

20. Y aunque fuera mayor la dificultad cesaba
con la Real carta de la Reyna N.ra S.ra dada
en Madrid a 22. de Junio 1652. en que dio al S.r
Obispo en que despues de haver ponderado la
disposicion del Concilio dice assi: Y porque segun
lo referido deve a fe tanse de cumplir la canongia
que ha vacado en esa S.ta Yglesia por muerte del
Lic.do Ximen Perez Sanchez, ha parecido
advertirlo: y mas adelante: en que amas de
cumplir con vuestras muchas obligaciones sera
muy de mi agrado por lo que deseo se dija la

disposicion del sacro Concilio. y en sedalles
su Mag.d da por Ordenado que pide y deue afec-
tarlas el S.r Disp.o Si la opinion de un hombre
docto hace opinion probable Manuel Serra m.t 2.
quest. 9 art. 6. fol. 325. 24 autores y quienes
sigue Vernuli in quest. moral. trac. 2. sig. quest.
5. Pn. episcop. Manch. to. 2 resol. moral. resol. 316.
n. 3. Mendo cum plurib. mistatera opinionum
dissert. 13. quest. 15. n. 204. Con quanta mas
razon la hara y aun cuando una carta de la
Reyna N.ra S.ra habiendo pasado por el examen
del sacro Sup.mo Consejo de Aragon y despues
se halle entendido que su Mag.d ha continuado en
tres Reales Cartas ademas de la referida
en mandar al S.r Disp.o hiziese la afectacion
despues de hauer visto las razones que en con-
trario allegaua su Ill.ma Con que se ve la
subsistencia de este sentir

21. Añadese a todo lo dicho que en las Iglas de
Castilla y Leon los obispos y Cabildos proueen
estas Prebendas afectas a la lecion de sag.da
escriptura por concurso y oposicion como la
Magistral y Doctoral Salazar de Mendoza
de Inhiur Canonicar. Penitencior. 5. 4. Ni-
colau. Garcia de benef. part. 5. cap. 4. n. 165.
Barbos. in repertorio postum. practicar. omnib.
Verbo Prebenda in fin. Mdefado en su
perfecto Confessor tho 2. lib. 4. part. 4. tract. 5.

UVA.BHSC

docum. 6. n. 4.

22 El Cardenal S. Carlos Borromeo en la Iglesia de Milan proueyhe dicha Prebenda Lectoral y la Penitenciaria por concurso para poder hazer la eleccion de sujetos que fuesse del mayor seruicio de la Iglesia como parece ni asi en el ceremonial Mediolanen. lib. 1. part. 1. tit. que ad beneficia collat. attinent fol. 268. Primus Conrad. in praxi beneff. lib. 2. cap. 4. n. 118. donde se tiene que no hay prohibicion alguna para que lo executen assi los ordinarios y antes bien se ofrecen muchas razones de conueniencia para que se siga exemplar tan digno de ser imitado.

Por todo lo qual parece que el S. Arzob. tiene facultad de hazerla afectacion por la disposicion del Sag.do Concilio y no se ha visto autor que requiera beneplacito Apostolico, ni confirmacion de su Sanc.d Si Censeo Salua semper.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Este memorial entregue al Venerable Pe Dr. Domingo de
Larrio para que de su entero dolor fundamento de la pre
tension del Cuido en orden al Canonicato Sectoral y
despues de lo que se le debio. Pingolo para tenerlo en
Memoria &c.

UVA.BHSC

1. El Real Visitador de Alicante despachó varias letras de contencion al Ordinario Eclo. de Orihuela sobre una pretension, que tenia la Villa de Almoraimel de imponer derramas, o tachas en las tierras de los Eclos. El Eximio gend. previniendola que el Visitador no era Juez competente para contencion, le dy gacho un monitorio para que anulase dichas letras: prosiguio el Visitador en despachar otras, y tambien el Eclo. la R. Audiencia se avocó la causa, y despachó letras de compulsa de temporalidades, y el Vice gend. firmó contencion contra la R. Aud.a sobre dos puntos: el primero es, si con los Jueces delegados, como es el R. Visitador, se debe firmar contencion.

2. El segundo punto es, que sobre esta misma causa hay contencion pendiente, movida a instancia del Sr. Fiscal de Alicante, y del Sr. Fiscal por el Tribunal del Secretor con letras de 8. de Junio 1651. y entregadas por el Ordinario de Orihuela con letras de 21. de Junio de dicho año, y solo falta señalar los dias; si bien no negando al principio nuevo esta duda con dicho Visitador, porque no parecia el processo de la contencion primera, pues si con dichas letras hubiera parecido dicho processo, no sabiendo dicho lugar a la question, si debiria firmar con el Visitador. Y en segundo hay poco que disputar, pues se da por constante, que habiendo contencion pendiente, no puede ir la segunda parte a otro Juez, y instar nueva contencion, pues fuera procurar en infinito, y que nunca ellegasen los pleitos de contencion, y se siguiesen otros muchos inconvenientes, como son, que la contencion era dividida, que se agravaseen las partes con muchos gastos superfluos, y que en un pleito diesen una sentencia en contra, y otra en favor.

3. Y en el primer punto parece, que en este dia no son Jueces capaces de firmar contencion los Delegados, y consiguientemente los Visita-

UVA BHSC

dney Realey.

4. Porque la Concordia de la Serenissima Reyna D.ª Leonor, y Cardinal Comenge solo hablade Juezes Ordinarios, y no Delegados, no solo Eclesiasticos, sino tambien Seglares, como se infiere del fuero 17. de Iurisd. omn. iud. ibi: entre los Officiales ordinarios, ab los Officials Eclesiastichs: de las cuales palabras se conoce deven ser tambien los Ministros Reales Juezes ordinarios. Y aunque las palabras del prin. del fuero ibi: com molts regades: demostran no y regal gent, con todo no se puede negar es congetura.

5. Infierese tambien lo mismo de lo que Bruche Xamer rer. iud. dif. 100. n. 13. que la Curia Eclesiastica deve firmar contencion con el Lugarteniente de Regent de Cataluña, que la negan ibi: sunt enim ipsi Commentarij Officiales ordinarij.

6. Tambien Cenuer lib. 3. Var. c. 10. n. 52. dice: et quod dicitur Concordia Reginæ Eleonorij, et Cardinalis Conuenarum non habere locum, ipse inter ordinarios, et non inter Delegatos &c. Estas palabras no se pueden entender solo de Eclesiasticos, sino tambien de seculares, pues la dicion inter comprende ambas jurisdicciones.

7. Pero quien quita todo la duda es D. Rey. Fontanella en su lib. de contencion decis. 8. n. 1. Salenat se deve dar mucho fe, por tratar en proposito la materia, y dice assi: Concordia Serenissimæ Dominæ in Principatu Cataloniæ, et Regni Vtræ Sardiniæ, et Maioricarum tantum comprehendit iudices Ecclesiasticos ordinarios, et iudices seculares Regios ordinarios. El mismo en la dec. 4. n. 19. dice tambien, que el Juez Secular ha de ser ordinario para poder hacer contencion. Y en la dec. 1. n. 7. dice: primo quod agitur inter iudices Ecclesiasticos, et seculares ordinarios terminandi agitur in forma Concordiæ &c.

8. Tambien en la dec. 10. n. 1. repite lo mismo, y hablando de la dec. 8. n. 1. y en la dec. 6. n. 1. 2. 5. et 9. y en el n. 38. de la dec. 10. dice que la Corte Eclesiastica deve firmar contencion con la Corte Secular del conseyo Real del Canciller, y de la razon en el n. 44. diciendo, que el Juez ordinario es el Canciller. Tambien en el n. 51. dice, que se deve firmar contencion con la Corte Seglar del Conseyo Real del Regente, que el n. siguiente de Lasagna, ibi: mihi est, quia Regens Cancellariatus est Magistratus ordinarius. En el n. 74. dice, que se deve firmar contencion con el Portantveyes de gent Lauer.ª y de Lasagna en el n. 77. por ser ordinario. En el n. 90. dice lo mismo del Lugarteniente de Lerida, y en el n. 91. dice, que por ser ordinario. En el n. 105. dice se debe firmar con

*el Mestre Racional, que el n. 106. dice, que por ser ordinario. En el n. 140. dice lo mismo del Portantveyes de Cataluña, y en el n. 143. de los Procuradores Reales de los Condados de Rosellon, y Cerdaña, que el n. 145. dice, que por ser Juezes ordinarios. En el n. 171. dice se deve firmar contencion con los Veguers Reales y sub-Veguers, que el n. 175. dice, que la razon es, porque los Veguers, y sub-Veguers son Juezes ordinarios, y ejercen ordinaria jurisdiccion. Tambien en el n. 211. &c.

UVA.BHSC

bien en el n. 211. dize se deve formar contencion con los Bailes, y sus Bailes, y en el n. 213. dala razon por ser ordinarios delos Plebeios, y exercer en ellos Jurisdicion ordinaria. En el n.º 216. dize poder la contencion con los Alcaldes de la Real Casa de la moneda, y en los nn. sig.tes dize q.e por q.e eran ordinarios. En el n.º 229. dize se ha de formar contencion con los Consules Longij maris, y en el n. 233. dize q.e por ser ordinarios. De todo lo qual se infiere es indubitado q.e los Jueces seglares deven ser tambien ordinarios, de la misma suerte que los Eclesiasticos.

Hace tambien al intento una sentencia de Juan Bautista Castanco Legado y nuncio Rey.l de Juan Pontifice Dadi intimada a 5. de Septiembre 1570 referida por Fontanella decis. 7. n. 83 ibi: abique aliqua contradictione dictarum Curiarum, q.e el Capitulo 3. en el hace enque conforme la concordia q.e la Ciudad afirmaba, y Cordova referido por el mismo n. 88 ibi: inter Ecclesiasticas especiales Curias. Las mismas palabras se repiten en el Capitulo 3. en q.e extiende la concordia al obispado de Orihuela q.e entonces era parte de la Cartagena en la Cortada n. 92. Lo mismo se dize en otros muchos breves. Y la palabra Curia propriamente solo se entiende de Jueces ordinarios, ~~pues los delegados no la tienen~~ de que se infiere q.e la Concordia solo habla de Jueces ordinarios q.e entre estos deven decidir la contencion.

Y la mayor razon, o fundamento de este fenomeno es la igualdad que se deve guardar entre ambas jurisdicciones, pues aunque la Eclesiastica es mas preeminente, como q.e notorio, por esto podia pretender mayores prerogativas, cuyo fin la Concordia se hizo para quitar los ansias y pleytos que

Lo intitulo bela decis. 22 ~~por~~ concessus palabras: De attentatis, interdictis contentiosum inter Judices Ecclesiasticos, et Saeculares Regios ordinarios. La misma hize cita decis. 4. inc. 24 ~~por~~ 25. 26. 30 n.º

+ Le appellat ing. 6. argentrec. inc Romana ~~in Regno Hispaniae Ad Romanam Curiam appellandum Ab appellat~~ ~~tuto.~~

UVA.BHSC

q haui originales delas quexas q hagan
Eclesiastico delos ministros Reales, pragmaticas y
ordenanzas, atendio la sede Apostolica a conmutarlas
extinguir las disensiones q haui. Que si concedio
e Breuto, que no se prosiga contra los delinq
eclesiasticos, como trahe Don Lorenzo Matheu de
Regimine tho. 2. c. 7. §. 1. n. 19 que razon habe
se haya de firmar con los delegados seglares, y se
hagan de ser mas prehominentes que aquellos, y de
inferiores en la jurisdiccion. ni hay palabra en la
concordia de que aquella inferior deuq ser mas
obligado en los seglares, que los eclesiasticos.

11 Ni queda dar por razon de disparidad de
que la concordia se otorgo entre ellos y los Prelados
eclesiasticos, como se infiere de la carta, o bulla que
el Papa Gregorio Decimo escriuio a el Rey D. Jaime
de Aragon q era la misma concordia ibi: super
concordia inter Charissimum in Xpo filium Petrum
Regem Aragonum illustrem Dominum nostrum et Prelatos
Hispaniae regnorum. q que haciendola firmado con el Rey estaua
comprehendido todos sus ministros assi eclesiasticos ordina-
rios como delegados, porque en todos ellos se juntaua su juris-
diccion igualmente, pero como se firmo con los Prela-
dos, no puede pasar la concordia a los delegados, sino
que solo se ha de firmar con los ordinarios eclesiasti-
cos.

12 Sed porque el Rey quiere lejos D. Lorenzo Matheu
de Regimine tho. 2. cap. 7. §. 1. n. 19 a donde
se escriue, que como la concordia se otorgo solo con los
ordinarios de la Prouincia Tarraconensis non omnibus
suis authoribus, y assi que deuia ser siempre ordinario los
eclesiasticos.

13 Pero este razon de disparidad porque no puede subsistir
que la concordia no se firmo solo con los Prelados, sino
tambien con el clero de la misma Prouincia Tarraconensis
como se infiere del preludio de la concordia referida en
el fuero 10. de prorogat. omn. Judic. ibi: et Dominum Xpo
Patrem Dominum Petrum diuina providentia Tarraconensem
Archiepiscopum, et nonnullos alios Prelatos et clerum Prouin-
cie Tarraconensis se abstinere. y mas adelante dispone dicho fuero
dice assi: Procuratoribus aliarum Prelatorum, et cleri ecclesie
Prouincie Tarraconensis infrascripte, et eorum aliis etiam ipsorum
ipsorum Prelatorum, et cleri capitulis infrascripte ordinatis

UVA.BHSC

inierunt et concordarunt. Deinde prinque la concordia
~~[illegible]~~ inde nominatim ~~[illegible]~~ rogo pretendo que
mos juramentos, que Reverendus Pater Dominus Archie
piscopus Tarraconensis, et nonnulli alij Prelati et Clerus pro
vincie Tarraconensis. Dic confirma mas con lo que dize
despues de la concordia, que dize q. el fuello presente
el Rey, y la corte, y que se hallaron ~~[illegible]~~ el Arzobis
po de Tarragona, el Obispo de Lerida, el Prepostes de
la Iglesia de Tarragona, el Prior del Monasterio de
Santa Cecilia ~~[illegible]~~ el Dean de la Iglesia de
Urgel, y otros. Sala: asserentes ipsos fere maio-
rem partem ipsorum, quibus tractatus concordie pre-
dictorum capitulorum interfuerunt et mutuo pa-
riter concordarunt ipsa capitula, et omnia et singu-
la in ipsis contenta nomine eorumdem, et no-
mine etiam omnium aliorum prelatorum, qui
ad dictum consilium interveniunt, et non inter-
venerunt, et etiam totius Cleri dicte provincie Ta-
rraconensis, ~~quorum clero quale [illegible]~~ que la con
cordia se hizo entre el Rey y los arriba nombrados
en nombre de los Prelados clero y Synodo Tarraco-
nense, conque no fueron solos los Prelados los que
otorgaron la concordia sino tambien el clero y Synodo
Dice mas claramente q. las partes q. otorgaron dicha
concordia fueron por vna el Rey y por otra los Prelados
y clero de las palabras que estan despues de la concordia
ibi: Quibus peractis vt continent dicte partes videlicet
Petrus sacrosanta Romana Catholica Generalis pro
Dno Rege et Procurator fiscalis premisse et propaste
ipsius Dni Regis. et dictus Dnus Archiepiscopus
propaste sua et aliorum Prelatorum et Cleri prefati
Dice mas claramente q. esta fuerzas
las partes que otorgaron dicha concordia, y aun
no quiere tener lugar la razon que el D. Lorenzo
Mathias despues de la concordia no omnibus suis auctoribus
pues el clero, no mas solo ordinario los que
intervinieron, sino Canonigos y personas particulares

7 No se puede decir que el clero

4

7 Synodo

UVA BHSC

se podria formar contencion con el Clero, y demas particulares que intervinieron en la Concordia, para que no comunicasse sus Archivos, en lo que no vendria bien la Jurisdicion Real

15

Sobre concordia

16

y segun la razon de Matheu, se haria de firmar tambien con el Clero, y particulares que intervinieron, lo que no se puede dezir

Sin que obste la bula de Gregorio 11. ibi celebrata Regis Regni: porque el Pontifice como se expresa las personas mas principales, que le otorgaron, que fueron los Prelados, y pues en nombre tanto no quiso detenerse a oyr y hazer lugar la concordia con el Clero y personas eclesiasticas, por con decaer lo mas, parecio bastantemente calificado lo menos. Como

Pero pay mas debere una cosa dosa, que a observancia seguida y forma como se ha executado. Pues se puede dudar, que la execucion fue concordada no solo con los Prelados, sino con el Clero, como se conoce claramente de las quentas, y pesquisas entre manos en cadentes. todo lo qual se ha confirmado despues por muchos bruzos de diferentes Pontifices como por algunos y hemos citado y referido Machiavelo y Corbino en los lugares citados y se ve dicis. 115. pet. n. 200. Pero no es cosa dudosa que si la concordia no se huviesse otorgado segun mandan el Papa Gregorio 11. Esta bula la huviesse confirmado y insertado en otros bruzos los Pontifices, conque no se puede dudar que fueron solo los Prelados, los que la otorgaron.

17

Infiero pues de esto que habiendose firmado la concordia entre el Rey y el estado eclesiastico, y guardar toda igualdad, y assi que es cierto que en este Reyno no se puede firmar contencion con los delegados eclesiasticos como hemos dicho, tampoco se podra firmar con los seglares.

18

Y haze dado caso empero negado que la concordia se huviera firmado con los Prelados eclesiasticos, no seria esta bastante razon para excluyr a los delegados eclesiasticos, particularmente a los Vicarios Generales, porque, si bien la razon que por la parte contraria se alega es porque el Rey tiene supuesto entre los ministros Reales, y assi se deve firma

Garcia de Emolu. q. 55. cap. 6. n. 35. Flores de Mora
l. 1. varian. q. 26. n. 10. Remor. Def. 100. n. 9.
fol. 52.

requiere tambien la gran consistencia y tiene dicha
union y concordia sin omitirse sus autores
este argumento. En Cataluña se firma
Concordia entre el Marquesado de la Univ.
de Lerida, y Maestrescuela de Huesca con los
Prelados Diocesanos y tambien se firma concordia
con el Vicario Sede o Capellan mayor del Exer-
cito en la forma contenida en la concordia
de la Reyna D.a Leonor Cortiada dec. 6. n. 42.
43. et 57. O segun mas sentencia referida por
Remor. Def. 100. n. 16. fol. 2. Los dichos Ma-
estrescuelas y Capellan del Exercito no intervinie-
ron en la Concordia, como se ve por su contex-
tura, y segun la parte contraria pretende solo
concordaron los Prelados en cuyo tiempo no
pueden comprehenderse estos. Y no obstante
se firma concordia como hemos dicho, luego
como se firma concordia con personas no
comprehendidas en la Concordia, y por consi-
guiente omitiri sus Autores.

contenidos en ellos, aunque sean delegados, tambien
los Prelados influyen superioridad en los Vicarios fo-
raneos, pues estos reciben la jurisdiccion de los obispos
por dicha Ley, ~~con el oficio Grande por~~ luego
por esta razon se debia definir tambien con
ellos como siendo delegados del Ministerio
caufuero. Cancer ~~lib~~ q.e 3. Varias cap. 20
n. 52.t en este reyno de ninguna suerte se
firma concordia sin ellos Sacheri l. l. 7. ~~cap~~ 51. n. 19.
luego no es valida la razon de que non omittit
concordia sus authores.

20 Despues que la Concordia de las contribuciones
de Cerdeña esta misma que se debe. y de
trata la Corona de Aragon como se infiere del
Breve de Julio 3 Indulto en Roma apud San-
tum Petrum die 20 Martij 1551. referido por
Cortiada d.o dec. 7. n. 89. en el qual ~~Breve~~
extiende el Papa la dicha concordia de la Reyna
D.a Leonor a las Islas de Mallorca, Menorca, I-
viza y Sardeña ~~de la misma se~~ para que se ob-
serve de la misma suerte en dichas Islas,
y si en ellas se huviesen hecho, y dichas Islas
fuesen nombradas especial y expressamente en di-
cha concordia. Esto supuesto, se duda en Cer-
deña si la concordia comprehendia los delegados
Alterius ~~del Principio~~ y se propuso la duda
al Pont.e Gregorio 13. Cum autem in Regno
Sardiniæ in quo constitutiones quas Sabaudus dicit
Concordia inter Judices ordinarios interveniri
Thesaurarius esse asseritur, dubium oriatur an
Constitutionum, et Statutorum huiusmodi dispo-
sitionem locum sibi vendicarint, etiam quoad
Judices et Conservatores ad Universitatem ca-
glaritanam legatos, vel deputandos in posterum
etiam ~~Pontifex~~ el Papa en su Breve declaro

Roma apud S. Petrum die 15. decembris 1657
declara la duda que se sigue Contrada D. dec. 7.
n. 97. declara la duda diziendo se deviera
mar concencion con los delegados Eclesiasti
cos de la misma suerte y con los ordinarios
ibi: eadem ratio et forma ex dictarum
constitutionum praesertim inter ordinarios
Judices, in eodem Regno haberi observata et
tam quoad Judices et Conservatores ad omnem
Ecclesiam causarum delegatos et deputatos, et
ex tempore delegandos et deputandos, etiam
si alter ejusdem ordinarius, aliter ad causa
rum universitatem sit delegatus deservente
Authoritate apostolica, tenore praesentium pro
hibemus et declaramus &c. +

+ Por esta declaramos no induce mayor derecho, sino declara el antiguo

Indulgo que el argumento afirma, de la Concordia se hizo solo con los Prelados, et ipsi omnitere no quiera extenderse a los Conservadores, y vemos que el Papa declara tener lugar en ellos, luego o la Concordia se reforma solo con los Prelados, o dado caso que se reforma en ellos se ha podido el Papa extender a otros casos: de que se infiere, quan debil y flaca es la razon que da la parte contraria con D. Sorenso Marchen dice que la Concordia non debet omnibus suos Authores.

Roma y Concilio cuido la observancia respecto de esta atencion, y en esta misma causa vemos que ha despachado sus letras al Visitador de Alicante, tenemos exemplar de lo que en la Primera Tribunal se observa. En el año 1657 se despacho un mandato consultado por el tribunal eclesiastico de la Nunciatura Regional de la Ciudad de Alicante, en razon de derramas que hacia imposicion entre herederos

Eclesiastica de la Villa de Huelamil (que es abre
viado Regimiento) mover contencion el Visitador
siendo assi que el Regimiento es Delegado de
su Alteza, como consta por sus fueros y privilegios
no pretendo, ni puede pretender formar contencion
con el Ordinario Eclesiastico, sino que el Promotor fiscal
y el Juez de la Iglesia de Huelamil y villa de Mucha-
miel recurrieron al Tribunal del Governador, el qual
despacho sus Letras en forma de contencion, y no
declarò con que no siendo el Visitador Real mas
que delegado de su Alteza como el Regimiento, deve
hacer lo mismo, esto es recurrir al Tribunal
del Governador para poder formar contencion.
Vemos el Real Visitador una sentencia ~~del Real Consejo~~
~~dada publicada~~ dada por el Canciller Rodo
y publicada en 11. Agosto 1588. eeeeeee
en la qual se declarò en una causa de contencion
de Orihuela entre la Iglesia Eclesiastica y Juan Miguel
Bañuls del Visitador, Con Juan Miguel que se devia for-
mar contencion con dicho Visitador sin embar-
go que era Juez delegado, porque se satisface dici-
endo que en el tiempo en que se publicò dicha
sentencia, no disponemos si entonces se podia
formar contencion con los Jueces delegados se-
glares, porque entonces se formaban tambien con
los delegados Eclesiasticos, como consta de una sen-
tencia que dio el Canciller Carlos Ponzuel
en 24. de Julio 1565. en la causa de Romano
Rig entre un Commissario Apostolico, y el Audi-
tor Criminal de Vat.te como refiere el mismo
Carlos Ponzuel en sus instituciones y de la mis-
ma suerte se formaban contenciones con los Ju-
ezes Subdelegados de la Cruzada y otros delegados
Eclesiasticos, como consta por muchas sentencias
del Real Canciller y por las dichas institu-

+ Lo trae Don Gu.mo Sem. tho 2. Lib. 265 n. 1.

22

UVA.BHSC

Dado caso, que haya sido revocado lo mismo, no pasa esta declaracion hacer fecha, porque las sentencias del Canciller no hacen gpdo. ve mas sobre mismo echo tantas sentencias contrarias Canon §. 3. Varias c. 10 n. 121. et 122 Cortiada compendium decis 24. n. 20. Gurity Sectg.

ciones del mismo Pomarech y assi no es mucho q. en tiempo en q. se formaba conferencia con los delegados eclesiastico se formasse tambien con los seglares, pero despues acá q. se particular desde el año 1651. en que fue Mag.d en esta carta dada en Madrid a 20 de Junio 1651. declaro que todos los delegados eclesiasticos se citen al barrio Regio durante ordinario, o delegados ad omnia vicariatum causarum, o Conservadores, referida Matheu de Regimine th. 2. cap. 7. §. 1. n. 19. no se puede formar conferencia con ellos, y assi tampoco con los delegados seglares, pues no hay mas razon para uno que para otro, ni dela concordia se puede inferir.

23 Siendo tambien el Visitador de Alicante se puede formar conferencia, porque la Religion de Montesa la formo con el Visitador dela Ciudad de Valn. en causa de Juan Bautista Marti de Bonrimille Bailiu Hera th. 2. c. 7. §. 4. n. fin. Esto no hace al caso, porque a separatis non fit illatio; y la Religion de Montesa no forma conferencia con los ministros Reales en virtud dela concordia dela Reyna D.a Juana, sino de una Concordia o pragmatica Real de 2. de nov.e 1590. como consta de Matheu th. 2. cap. 7. §. 1. n. 1. n. 2. o §. 4. n. 63. Cortiada dec. 1. n. 7. y assi siendo conferencias por diferentes concordias de ninguna suerte se puede sacar argumento de una a otra.

24 Ultimamente hace al caso una conferencia firmada entre el Arzobispo de Valn. y el Regente la Real Cancillería, con sentencia dada en 19. de Mayo 1602. que cita el Canciller Pomarech en el §. 35. de sus instrucciones, pero se sabe que con los fundamentos dichos arriba dela conferencia del Visitador Barrios que en dicho año se formaron conferencias con los delegados, como dize el mismo Canciller Pomarech en dichas instrucciones §. ibi: Los competentes para formar conferencia son todos los

UVA.BHSC

Jueces Ordinarios. Estos en las cargas, q. ellos pueden ser Jueces, y tambien se han admitido conciertos de sus juicios Prior. y en los Comissarios de la Cruzada, no obstante q. son Cabezas, pero se admiten conciertos de Jueces Delegados; pero aqui se han siempre admitido, y se han seguido, y se deve continuar assi. Porque en el mismo §. diciendo, puedan firmar conciertos todos los Ordinarios, y Delegados seglares, q. tengan Jurisdicion de Alcaldes. Assi hoy en otros se admiten conciertos de otros, y los Alcaldes, como no se deven admitir los de los Estos Delegados, no es dudable se deve guardar lo mismo en los seglares.

25. Alegan tambien el Visitador, q. son muy pocos los casos en que el Ordinario del Abb. q. se junta de Regalias, y embargos de Frutos, q. se dice tienen Jurisdicion Delegada. Esto se puede satisfacer bien con esta general, porque no ha cesado el de la Contienda, ni aun se tiene noticia de esta Junta, ni se sabe q. genero de Jurisdicion es la que tiene: si en el Abb. se alegare, se podrá inquirir, y averiguar en otro tiempo hacerse.

26. Es q. se alega, q. puede ofrecer si los Visitadores son Jueces Ordinarios, o Delegados, pues hasta aqui hemos hablado suponiendo q. son Delegados, porque assi lo suponen por cierto las Instancias del Abb. Canciller en la carta del Visitador Bonifacio, q. se ha presentado la que contraria en las letras de contencion aun en Dictada, y en efecto no hay duda algune en ningun de los tiempos, como en la otra parte q. se alega dicha Sent. Arbitr., como hemos generalmente.

27. Obsta tambien, q. los Visitadores son Jueces Delegados. Prat. in l. fi. C. Ut. et ergud quem. Jason in l. more. n. 50. Mirandol. com. ad. Purpur. in cap. l. more. n. 51. Fedor. de Seny consil. 145. n. 6. Ut. Item quantum, et n. 7. Peych. lit. V. clause 216. n. 12. Rall. in l. fi. C. Ut. et ergud quem. in Integr. Innoc. in c. Ut debitis. de appellatio. Rodriguez. de Jurat. n. 185. Filipo Rovitis. super pragmat. 2. de Jurisdic. off. n. 3. Paris de Puteo. in cap. Indicis ad Jurisdiciendum qui Int. n. 10. Caccr. Var. p. 8. c. 12. n. 7. Gamy Bernard. in Jure. Urbit. c. 3. a n. 5. Sente, q. los Ordinarios, hablan de la Iglesia, donde los Visitadores son creados a Jueces. Caccr. Ut. sup. n. 3. Bernard. Ut. sup. n. 14. et 18. Y aunque se extienden otros, y adquieren los Delegados al Ordinario, y esto no

UVA BHSC

hasta que se forme contencion con ellos, que los Reinos forman tambien ad Universitatem causarum, como he probado, y no se forma con ellos contencion.

28. Pues es tambien, que la jurisdiccion del Visitador de Alicante es delegada, por el Juez Ordinario hasta tener propia jurisdiccion. L. more maiorum de iurisdic. ind. Panor. in collect. ad tit. de off. ind. ord. n. 2. cum alijs, y dicho Visitador no la tiene propia, sino delegada, como se ve por la carta de su Mag. en que le nombra Visitador, dada en Madrid a 3. de Dec.re 1664. ibi: cheo encargandoos, como en virtud de esta os comido, todo el poder, facultad, comision, que se requiere, y es necessario, como la tiene, y estava comedido al D. Brando Esteve, y en la carta de 17. de Marzo 65. dice assi: he resuelto prorogaros esta comision. Y en el nombram.to de Visitador de D. Brando, fecha en Mad.d a 3. de Marzo 63. dice assi: os tenimos, cometemos, y mandamos, y en otra R. Carta dada en Mad.d a 3. de Dec.re 64. escrita al dicho D. Brando dice: la visita de esa Ciud. de Alicante, que os mande cometer, y encargar: cometiendo la ejecucion de lo que quedare pendiente al Dr. D. Alexandro Posent de Marina. De todo lo cual se colige, que dicho Visitador solo es Comissario, o Delegado, y no tiene propia jurisdiccion, y que no procede nomine proprio, aut authoritate, sed Principis, que es prueba de jurisdiccion delegada. Menoch. de presumpt. lib. 2. presump. 16. n. 5. 6. et 7.

El delincuente la doctrina de Panor. y Abeno in c. relatum. de off. ord. in deleg. que en la jurisdiccion se distinguen entre ad Universitatem causarum sin las palabras, delegamos, se entiende ordinaria, y si hay dicha palabra, es delegada. Y los nombramientos de D. Brando Esteve, y D. Alexandro Posent, son las palabras cometemos, y confiamos, que es lo mismo que delegamos: luego no hay duda que es delegada la jurisdiccion.

31. Mas aun lo que delega dicho R. Visitador de Cortinda deis. 16. n. 42. et 43. que los Arbitros delegados, y los Jueces Ordinarios, por la jurisdiccion ordinaria, no por modo provisionis personarum, et sic mandati, sed per modum provisionis ex necessitate, de la misma suerte que los Juezes Ordinarios, y citan a Menoch. y otros. Y se responde, que dado caso que estos dichos sean ciertos, en este Reyno no tienen lugar, porque tengo noticia hay en el Reino, o privilegio de quien puede tener jurisdiccion el Visitador. Y

assi no se nombra por modo provisionis ex necessitate, sino por modo provisionis mandati. Vega a Mastril de Magistr. lib. 6. c. 1. n. 36. donde dice, que los Juezes ordinarios, y los nombrados por la ley, son Ordinarios, pero los Visitadores generales a Principe delegados. Lo mismo dice Cenac. tom. 1. p. 3. c. 12. ex n. 1. Tomando lo. 1. deis. 259. n. 4.

30. Constando el Visitador de Alicante a Principe, y no a Lege, no hay duda que es delegado, y consiguientem.te que no es capaz de formar contencion.

UVA.BHSC

Breue satisfacion alas dudas que ha dado el S.r Official y Vicario general de la Ciudad, o Processo de nuevo sobre la subrogacion que instan en su Curia D. Joseph Bosch Vmo Sacerdote Collitigante con el Dr. Joseph Serrando Canonigo de la Collegial de Alicante por hauer muerto pendente lite sobre el Beneficio de Patronato Laycal fundado en la Parrochial de Santa Maria de dicha Ciudad.

Duda 1.a

Si la regla de Cancellaria de subrogandis collitigantibus tiene lugar extra Curiam Romanam coram ordinariis.

Duda 2.a

Y quando tenga lugar, si podra subsistir la subrogacion pasado el mes, que prefinge la regla, a die mortis del Collitigante.

Duda 3.a

Y quando el mes no se haya de entender a die mortis del Collitigante, si se habra de contar a die de la gracia, que dizen ha obtenido D. Vicente Escoriza nuevamente presentado.

Duda 4.a

Si el Juicio de la subrogacion se deue hazer con injuncion de interesados Atendhes con editos como dize Lotter. de re Benef. lib. 2. q. 20. n. 54.

Duda 5.a

Si se Justificara la subrogacion con la lite pendente, y si sera menester que conste de otro Iure del Collitigante superstite.

Duda 6.a

Si podra el Ordinario conocer de la subrogacion atendhes inhibido con Letras del S.r Nuncio de España.

Refierese el hecho.

Para poder saber estas dudas es preciso referir el hecho siguiente = En el año 1665. por muerte de D. Esteuan Sor=

UVA.BHSC

regresa Canonigo y Maestrescuelas de la santa Iglesia de Orihuela
Vacó dicho Beneficio, y por parte del S. de Bussot fue presenta=
do D. Joseph Bosch su Primo hermano. Este se le armó la presen=
tacion de Melchor Villebrera, y Bautista Mazor, y por parte
de la Señora Condesa de Sirat fue presentado dicho Canonigo Sor=
rando.
Entre los presentados se formó litigio ante el ordinario de Ori=
huela; y siendo Sorrando a D. Joseph Bosch asistido de tan buen
Abogado, con mas presentaciones, sin beneficio alguno, de Noble
familia, y deudo delos Patronos, y por consiguiente de la funda=
dora, pendente lite recurrió a la Sede Apostolica, y obtuvo la
gracia de dicho beneficio tanquam presentatus ameditate pa=
tronorum, y con otros Vicios Subrepcion, y Obrepcion.
Con esta noticia D. Joseph Bosch ganó provision del ordinario
para que Sorrando presentase sus Bullas, y verificase la narra=
tiva dellas con su injuncion. Siendo Sorrando que no podria veri=
ficarla obtuvo del S. Nuncio de Cosana letras de comutacion
de luz, y ante el Sub-Delegado de Vicario g.l. de Orihuela se
le vacante las presente, y obtuvo su Ejecucion collacion, y po=
sesion de dicho beneficio sin injuncion del dicho D. Joseph.
Dixo este nulidades de la execucion, y apelo para el S. Nuncio
donde introduxo, y obtuvo Letras inhibiendo adquadraginta al Eje=
cutor Apostolico.
Pendiente el efecto a tiempo de la muerte de Sorrando; y pareciendo
dos dos Patronos, que havia vacado dicho beneficio presen=
taron nuevamente estos: Por parte del S. de Bussot a Vicente
Bosch tambien su Primo hermano, y por parte de Villebrera
a D. S. Parauezin, y por parte de la Señora Condesa de Sirat a
D. Vicente Garcia, que recurriendo ala Sede Apostolica dicen ha
obtenido Bullas de dicho beneficio tanquam presentatus ameditate patronorum.
D. Joseph Bosch collitigante de Sorrando teniendo noticia delas
nuevas presentaciones por haverse hecho lite pendente, y encontrar
version delos capitulos 1. y 2. de lit. pend. in 6. obtuvo letras
del S. Nuncio noticiando al ordinario de la lite que pendia en
la Nunciatura e inhibiendole de poder conocer delas nuevas =

UVA.BHSC

presentaciones.

Despues desto ha instado D. Joseph Bosch ante el ordinario de Urgiuela la subrogacion, que le se haga en virtud dela referida regla de subrog. collitig. de que se han originado las dudas propuestas para que se le siguiese satisfacion.

Satisfacion ala Duda 1.a

Dos razones se ofrecen para la satisfacion desta duda: la primera es general fundada en la question: An regulæ Cancellariæ universaliter ligent omnes etiam extra curiam. Aunque por la parte negativa se hallan algunos authores con los argumentos que refiere Ley Pomes super reg. Cancel. in proemio q. 2. que omito referirles por escusar prolijidad; empero la contraria por la parte afirmativa es la comun, y la que sigue la Rota, que le da tanta authoridad como dize el mesmo Pomes; Habea recedere ne fas quod admodo videatur. en donde satisface a todos los argumentos dela opinion negativa, y concluye diziendo: Sed regulæ Cancellariæ propter earum celebritatem a tempore Joannis 22. primi earum conditoris adeo toto orbe notissimæ effectæ sunt, et nihil notius. Nam pene innumerabiles causæ per totum orbem regeriuntur rigore istarum regularum. Tam deinde. Ultimamente concilia ambas opiniones siguiendo a Farin. in prælud. ex travagan. Joan. 22. y a Felin. in cap. ex parte, §. 2. de rescrip. y a Bromulos Doctores. Lo mesmo resuelve Ley Pomes super regul. Cancel. in proemio q. 2. n. 22. diziendo ser esta la opinion mas comun.

La otra razon es social fundada en los particulares apoyos que refiere dicho Pomes in reg. de subrog. collitig. cap. 2. per totum donde resuelve tiene lugar la subrogacion coram ordinario, y solo la limita in Britania propter constitutionem Calixti in Vest. et tamen adverendum ibi. y con mayores apoyos sigue la misma opinion el mesmo Sarnen. super reg. de subrog. q. 2. Que el ordinario puede subrogar in locum defuncti lo induce la Regla de la Clement. 1. de elect. cond. nihil innovetur ibi: Sed quæritur numquid loco defuncti poterit ordinarius alium subrogare? Dicit Clemens quod sic. Y lo confirma Rebuf. in prax. benef. de subrog. n. 13. et 30. y Quintil. Mandoiaes in reg. de subrog. collit. q. 5. siendo de la opinion contraria, concede la subrogacion, a los ordinarios en todos los casos, que se les permite la collacion. Iuxta cap. 1. de elect. pend. in 6. et Clement. 1. eodem. y en España se halla varias vezes practicada la subrogacion desta

UVA.BHSC

regla por los Ordinarios, y en nuestro Reyno de Valencia, y de muchos tiempos ante el Metropolitano en 9. de Agosto 1670. siendo official, y Vicario gl. el S.r D. Pedro Pregorio de Antillon. y en 22. de Abril del mesmo año siendo official, y Vicario gl. el S.r D. Thomas Martinez Rubio y en 27. de Setiembre 1664. siendo official, y Vicario gl. el S.r Canon D. Eusebio Fabio. y se tiene aviso se han hallado otros exemplares en esta Curia Episcopal, conque de hecho, et consuetudine puede el ordinario desta Diocesis conceder la subrogacion que sigue.

Satisfaccion a la Duda 2.a

En la regla no hay tiempo determinado para que el collitigante su persistente haya de obtener la subrogacion porque esta: Lis est perpetuum furij fomentum. como explica, y resuelve Lotar. de re benef. lib. 2. q. 20. a n. 59. usque ad 66. y en el 59. dize: Supposita lite nullum est praefixum terminum collitigantis superstitis ad obtinendam subrogationem ad effectum, et dinegari ei subrogatio: sed ad effectum dumtaxat ut illi quae interim concedatur tertio, ea reddatur nulla,. Y en el numero 60 dize: Haec ut verba et literaliter sunt regulae pergatur a Rota approbatae, tamquam magis congruat verbis, quibus non est recedendum, etc. Y en el 62. prosigue: Et dinegari Rotae huius sententia perpetuo adeuit. Lotar. de re benef. lib. 2. n. 2. ibi: Eorum hic opposito non placuit; namque si fit mensis in regula resuscitat nullitatem gratiae intra mensem obtentae in praeiudicium subrogandi; non autem aetate adpetendum subrogationem infra mensem quae potest etiam post mensem petere, dummodo non fuerit post mensem altiori concessa gratia. Rota apud Farin. decis. 342. n. 10. Vivian. in prax. benef. part. 2. lib. 13. cap. 7. n. 13.

Satisfaccion a la Duda 3.a

Muerto sorbando lite pendente, y quedando D. Joseph Bosch Clerico collitigante, no puede subsistir la gracia del Beneficio, que dizen ha obtenido D. Vicente Serrie, por la nueva presentacion tanquam presentata by amediatate Patronorum, en manifiesta contraveneion de los dos capitulos 1. et 2. de lit. pend. in 6. y de la Clement. 1. eod. tit. y de lo que comunmente dizen los Doctores, porque en este caso Clericamente tiene lugar la gracia de la subrogacion a favor del collitigante, o del tercero. Si se concede al collitigante, desde luego subsiste, por estar la regla introduzida en su favor, sin necessitar

UVA.BHSC

de que passe el mes, que prefinge, ni de proseguir el pleyto; porque como dize Lotter. vbi supra n. 166. et 67. Nos enim excedere in eodem subiecto actionem, et passionem, quod est impossibile. ahi se concede al tercero, o es con derogacion de la regla, o no? si con derogacion? Desde luego subsiste la gracia. Pide Lotter con la autoridad de Carnen. vbi supra n. 66. y en este caso lis substinebit etiam quoad prosecutionem ex vi subrogationis seu cessionis et decreto Papae, y dize: Hic enim minus proprie dicitur subrogatus, sed quidam novitius Papae cum facultate prosequendi litem, con las decisiones de Rotta, que refiere n. 169.

Pero quando se concede sin derogacion de la regla tiene entonces el mes que prefinge para que queda conservar como se ha dicho en la satisfaccion de la duda antecedente. Y muy la gracia, que dizen ha obtenido D. Vicente Aranda (que en este caso se reputa por tercero respecto del Collitigante superstite) no es de subrogacion in locum defuncti, siguese que la duda no tiene lugar, ni que necesite de mas satisfaccion.

Satisfaccion alla Duda 6.a

Lector. en el lugar de la duda no habla de la subrogacion si de proseguir la litte: donde propone dos vias, que tiene el Collitigante superstite litem iuam expedendi. La primera quando tiene de su buen drecho ibi: Quatenus de suo iure non deperet. Sin valerse de la subrogacion prosigue el pleyto litis generaliter per edictum, sive per contradictas omnibus sua interesse putantibus. Y lo confirma en los numeros consecutivos hasta el 56. Y en el 57. dize: Que la otra via es obtinere subrogationem vt in regula disponitur, y en esta no dize sean menester edictos, ni citaciones porque la intenta el Collitigante quando no quiere proseguir la litte de la primer via, puyaunque en esta persistat lis in personam subrogati no empero para esto de proseguirle porque no lo puede hazer haviendo sucedido en los drechos del difunto por la razon que refiere Lotter. vbi supra. num. 166. et 67. o porque el fin de la regla es vt succidantur litigium amfractus, et renovi adversarij collitigantibus denuo.

Y aunque no en el caso que la gracia de subrogacion se concede al

UVA.BHSC

tercero se annulla intramensem ante dela subrogacion de Nida litigante Loter. vbi supra n. 58. ibi: Annullatur provisio Curiij terti concessa per mensem ante subrogationem collitigantis ex ratione vt sicut dantur litium ampliatus, et ne noua adversarij collitigantibus detur. Y assi para suceder D. Joseph Bosch unico collitigante superstite en los drechos del difunto no necesita de edictos, ni citaciones, porque en este juizio nadie es interesado, ni legitimo contradictor, que sea collitigante. Ad traddita per Loter. vbi supra. n. 226 y latamente resuelue Barbos. in pretermis. et additamen. in collect. ad tex. in Cap. 1. vt lit. pend. in 6.

Satisfaccion a la duda 5.a

En nuestro caso (por no oponerse a los que gouierne la regla de subrog.) bastantemente se verifica la primera parte de la duda con la otra pendiente entre Sorrando, y D. Joseph Bosch. ita Pony super reg. de subrog. q. 13. Loter. vbi supra n. 2. Fundandose en aquella razon: Quia superstes non inuitur iuri tantum suo, sed etiam defuncti. Penel n. 113. dize: Et quemadmodum in ipso superstite petente subrogari, non exigimus bonum ius, ita et multo minus quoniam si debet subrogari, exigitur quod defuncti ipse bonum ius fuerit. citando la Rotta decis. 99. n. 2. part. 2. in recent. con otras decisiones. ita Barbos. Loter. decisior. tom. 2. lib. 3. tit. 77. n. 20.

Pero para escusar toda duda no dexara D. Joseph de manifestar el buen drecho, que le asiste, y que resulta del hecho referido en este papel, y de la obligacion, y subrogacion que parecen las Bullas de Sorrando para obtener este beneficio. Entre los drechos, que sufragan a D. Joseph, no es de poca monta que en el concurren mas preuentaciones, que en Sorrando, por de Nobile familia, deudo del Patrono, y por consiguiente de la fundadora, y hallarse sin beneficio alguno. Que Sorrando obtuvo la collacion y possession de dicho Beneficio en virtud de las Bullas referidas, sin verificar su narrativa con injuncion de D. Joseph en execucion de lo prouehido por el Ordinario de esta Diocesis. Entre otras clausulas de sus Bullas se halla la siguiente: Dummodo tempore datis alteri non sit ius quesitum. la qual vizo el Juez executor que fuesse mixto para que formase Juizio, lo

UVA BHSC

tando las partes, y con conocimiento de Causa las executare. Y por no hauerlo hecho es la possession nulla, y attentada dentro del termino Iudicial ad apellandum. Ita Barbos. Claus. 44. n. 13.

Tambien se halla otra Clausula ibi: Saltem ante dictorum filiorum modernorum illius patronorum etc. que no puede justificar ante el executor porque se ha dicho, quando el Sumo Pontifice solo puede en semejantes gracias inparidad de votos de un Beneficio, gratificar al que pide la gracia de la suerte que lo hiziera el Ordinario en este caso. Pero no hallandose la paridad en el que lo pide, si desigualdad de presentaciones, no lo hiziera, ni pudiera destruir la mayor parte de los votos, quando el Sumo Pontifice no quiere derogar el Derecho, que tiene adquirido D. Joseph por la otra Clausula ibi: Dummodo tempore datæ alteri non sit Ius quæsitum. Segun para el intento en propios terminos con muchos authores y decisiones lo resuelue Pero Conrado in prax. Sinef. lib. 4. Cap. 6. num. 57.

Otras nulidades, y defectos se hallan en la narrativa de dichas Bullas (y no es de poca monta el no hauer expressado el Iusto valor de los frutos del beneficio) que omite repetirlos quando D. Joseph los tiene allegados en el discurso del pleyto, con que esto bastara para la justificacion del buen derecho, que le asiste, y obtener la subrogacion.

Satisfaccion a la Duda 6ª

Segun el hecho del papel, son las inhibiciones que obtuvo D. Joseph Bosch del Sr. Nuncio de España. La primera en que inhibio al Subdelegado de Vicario gl. de esta Diocesis de Valencia como Comissario Apostolico y executor de los Breves de Sorando. Y siendo la inhibicion ordinaria no puede tener extencion, ni comprehender al ordinario como ordinario, si como a executor Apostolico. Sese de inhibit. Cap. 5. §. 8. n. 89. cum sequentibus.

Y quando pudiera comprehender al ordinario como ordinario, esta inhibicion no subsiste por tres razones. La primera porque fue inhibido ad quadraginta, et tranzacto termino non

UVA.BHSC

obstat inhibitio. sese Cit. supra. La segunda porque muerto Sorrando lite pendente, y sobreuiuiendole D. Joseph Onis Collitigante, aunque en el permanesca la lite para la subrogacion, no empero para poderla proseguir, quia ly est finita Poter. Cit. supra n. 266. et 67. Barbos. in preterm. et additament. in Collect. ad tex. in Cap. 2. Ut lit. pend. in 6. n. 5. y alli finita lite fenecio tambien la inhibicion sese Cit. supra Cap. 21. n. 6. et 7.

La tercera se origina de la antecedente porque finita lite es nueva instancia la de subrogacion ex Cit. regula de subrog. independente del litigio, que se fenecio con Sorrando, y a ella no puede extenderse la inhibicion por las razones dichas, y porque siendo nueva instancia, su conocimiento y execucion pertenece privatiue al ordinario Cap. Quasi omnes sess. 24. de reformatione. sin que se le pueda quitar este conocimiento. ~~ita~~ ita Barbos. y demas que escriuen sobre dicho capitulo, y latamente Salg. de retent. Bullar. part. 2. Cap. 3. per totum.

La 3a inhibicion es la que obtuuo D. Joseph despues de la muerte de Sorrando, a vista de las nuevas presentaciones que hizieron los Patronos para este beneficio, y a fin de notiuar al ordinario de la lite pendente con Sorrando ante el Nuncio de España para que no conociese de las nuevas presentaciones. Esta inhibicion no puede comprehender la subrogacion, que hoy indta por las mismas razones, y doctrinas, que se han referido. Mayormente quando se funda en la inhibicion de drecho de los Cap. 1. y 2. Ut lit. pend. in 6. que pondera Joan. Baptist. Carlis controuer. forent. Cap. 226. n. 3 et 4.

Y de la suerte que esta inhibe al ordinario de conocer de las nuevas presentaciones, y de conferir el Beneficio por la lite pendente, sin que por ello este inhibido para la subrogacion ex reg. de subrog; de la misma suerte no lo estara el ordinario para conocer della por la inhibicion del Nuncio, pues ambas inhibiciones son a fauor del Collis

UVA.BHSC

Collitigante superstite y de la subrogacion fundandose en la litte pendente: porque de otra suerte obraria la inhibition otra agentis intentionem. Dado lo siente sala ora temporis etc. y lo firme en Alicante Febrero 8. de 1671.

Fr. Lo Bozoyrz

Habiendo visto los Judas aquesta responde en este papel, y las doctrinas con que se satisfacen, tengo por muy segura su doctrina, y que ella lo ha visto declarado en algunos casos, y que se debe seguir siempre que se estupieren otros semejantes, y assi lo siento en vata a 4. de agosto 1672.

Luis Abramunt de Esterne

Dr. Pedro Segura Saurdy

El Dr. Luis Pastor y Bertran.

El Dor. Melchor Sellos

UVA BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

355

UVA.BHSC

UVA.BHSC

el Dor. Gaspar Sanz Alcaide del
Justicia criminal de esta Ciudad iva derecho
en la noche de 12 de febrero de este año y
en esta calle delas Huertas halle dos hombres
y dispuesto tempore al Justicia quien son, como
se retiro y dando apedo dixo soy Alonso Fran.co Ca
bero. Preguntole dho Alcaide que era el hombre
que estaba con el y respondio que no
no le conocia, siguiendole y no haviendo
podido alcanzar se bolvieron y estando en la pre
sencia el presente dho Alcaide si hazia oficio de
Fiscal del Alcalde Dor. Otto de Cordoba, y que
le respondio que si en ausencia del Alcalde Gran
Soriano. Volviole a instar le dixesse quien era
el hombre que con el estava y llegandola fuera de
la Justicia continuo las muchas instancias y el
dixo que no le conocia, con que ultimamente le dixo
que sino le dulcerua quien en febrero de este año
entro cargado de Reales. Respondiole lo mismo que
le tenia dicho contra el Alcalde Alonso, Pero lo que
hizo que dos ministros le cogieron por las espaldas y
le entraron en las carceles y le dieron cerrado en ella
y hacimado pasado casi de una hora bolvio que le sa
cassen y le dixo se fuesse a su casa y el camino
le dixo dho Alcaide que como le llamaban, con
Juez pero como particular, y que le
dixesse quien era aquel hombre y no queriendo
dho Alonso Fabero declararse se fue cada uno
a su casa.
Pero noticia de esto nuestro el Alcalde Dor. Otto de
Cordoba y siendo informacion precibiendo la denun
ciacion y instancia del Fiscal mando citar al D
Sanz para que pareciesse a declarar por [illegible]
como legado. el Dor. Gaspar Sanz no hadido nada
de esta prision y el Justicia ha dejado de
Continuar al Tribunal Real exortando se tome
las prisiones de admision de denunciacion y querella
por pretender que este Dor. Sanz no habia incurrido
en culpa alguna, y que dize y los Juezes seglares

sobre dos cabos el primero por haver [illegible] quando
obligar al dho Alcalde Fabero de que diesse antes que
era el hombre que con el estaba y el segundo por
haverle y asse preso en las carceles Reales
y [illegible] al cabo de la [illegible] sin tocar en la de
hacerle quando dellas a [illegible]

UVA BHSC

puedan prender por clerigo ~~[illegible]~~ para reminis-
trarles y tenerle. Pero horas confes cavalleros
en censura alguna y segun se ha entendido
Gerson los ministros Reales para que
de conversion en lo que trata Bordilla Cita
ha. l. 12. c. 18 a n. 50 formales que
8 a n. 118 Ripol. Daniel. cap. 1. n. 129.
Pero sin embargo de esto parece es caso no-
torio, que dicho Dr. Sanz ha incurrido en
muchas excomuniones impuestas por el derecho
y por estatutos que no es caso de contraer
de fuera, porque los legistas Reales autores citados
no tratan en nuestro caso y aunque hay dos
se imponen y ha incurrido en las censuras
Porque Bordilla d. n. 50 dice que si
seglar hallare de noche un clerigo cometiendo
gran delito podra prenderle para entregarle luego
a su Prelado, o, al menos dentro de 20 horas y
mismo dia si le hallare en fragante delito, que
es de hacer razonablemente que sino le prende ha
de avisar al Prelado luego; porque entonces se
entiende que le tiene por bien el Prelado y en
especial si en el pueblo no hubiere Prelado, o
Vicario a quien entregarle.
Y se conoce que esta doctrina no es justa ante
porque el Sr. Gran. Rabasco no consulta de
alguno, ni era sospechoso de fuga, ni estar de
fuera su Prelado, pues estaba en Orihuela de
origen, y ~~[illegible]~~ todos los ministros de su Cura
~~La doctrina de Farinacio [illegible]~~ mas
mas que se conoce la ~~[illegible]~~ facultad del no
glar, en este caso y lo dice no Bordilla
en el n. 50 que de la misma suerte puede
seglar particular prender un clerigo para
tarle su Prelado: pues si un particular hubiera
echo lo que el Dr. Sanz con el Rabasco es
tante que hubiera incurrido en la excomunion
no pidiera absolucion con las Ll. horas: luego
misma suerte le ha incurrido el Dr. Sanz, pues no
tiene mas facultad que un particular y de

y en las dichas leyes de conde gen tampoco se hace mencion del caso de quando alguno atestiguar

UVA.BHSC

en los casos arriba dichos.

Menos se saca de lo dicho D. Farinacio d. n. 118. pues hablando dicho autor n. 116. y 117. que el Juez seglar no puede prender al clerigo sigue y. remitirle a su Juez, mas es torpe duda de negar, por que el tal caso no puede detenerse mas de 20 horas, y en el mismo n. refiere y siguen todos los Reos, que dicen se ha de remitir luego: antes se puede ~~[illegible]~~ de que es comun sentir de los Canonistas = Y siendo el Alcalde Rabasco sospechoso de ser como se dice no pudo el Juez prenderle.

Se ~~[illegible]~~ la magnitud de los varios casos para prender eclesiasticos por la doctrina de Farinacio ibidem n. 121. que en las causas criminales, haun de mandamiento del obispo no pueden los seglares prender a los clerigos sino en manifiesto delito y que quedan excomulgados.

Por lo Farinacio en los casos en que el seglar puede prender al reo del n. 120 dice que el delito cometido ha de ser de consideracion, y en el caso de delito cometido se ha de prender, y en el n. 122. dice que no se puede prender, quando el reo se fugaba, y el Alcalde Rabasco no se fue sino que se quedaron en su casa ninguna delito mas se hallaron en fragante.

La 3. doctrina de Regel en el n. 129 tampoco prueba cosa ~~contra la Iglesia~~ porque en ella se refiere a ~~[illegible]~~ Bovadilla y otros Doctores ~~[illegible]~~ D. Romano Pegueros Michael Ferrer y Antonio Lopez Gallan, en las mismas limitaciones que los otros que se han de entender ~~[illegible]~~ en los casos que nos dice Bovadilla y Farinacio.

Confirman los mismos que ~~[illegible]~~ el mismo Bovadilla d. lib. 2. cap. 18 n. 327 y Gonzalo 2. lib. 3. cap. 15 n. 16. Farinacio d. c. 1. q. 21 a n. 241. Diana resol. moral p. 1. tra. 2. resol. 11. y 12. Bernardo Rey en la practica cap. 122 n. 4. ubi dicit Salcedo lib. 3. c. 8. Et hoc est a sacrilegio labe minime se excusabitur qui ante 24 horas potest remittere, et minime fuit

UVA BHSC

Marcha de Ancona [illegible] 4. cestion. 1. cap.
82 n. 11. donde que el Juez seglar [illegible]
de prender al clerigo aunque sea subdiacono
[illegible] n. 15. Siendo lo mismo [illegible]
[illegible] in flagranti crimine cum omnino [illegible]
[illegible] competentem [illegible]
Regula dn 3. p. lib. 3 c. 11. n. 7. Sorisa
[illegible] Bulla Cast. c. 26. disp. 82 n. 8.

Thomas de Bonacina de immunit. 6. q. c. 9. lib. 7. [illegible] 6.

Conocese el gran fundamento que tiene la opinion de los Dos. o 24 Doctores por la que trae Barbosa en la coleccion al cap. clericis 2. de vita et honest. clericorum n. 7. cuias palabras son: Resolutio autem illa ab aquilibus tradita et valeat laicalis potestas et nunquam illos [illegible] virginis Bonarum, vel [illegible] sit non [illegible], nam enim aliquis [illegible] illa ad tanto aggravet contrarium [illegible] in [illegible] et [illegible] gratia aliqua quamvis [illegible] Thilan. [illegible] ad eam comprobandam [illegible] in [illegible] nonal hominis. [illegible] nulla [illegible] de [illegible] Domini Bonae: Non efficit [illegible] [illegible] [illegible]

luego antes tuvo sobre con sus

[illegible]

Tambien incurrio en otra censura de la misma Bulla porque Mr. Francisco Rabasco leyo y era fiscal del Tribunal Eclesiastico y Cortes en Reyno quando para hacer mas diligencias y su Señoria Illustrissima le tenia ordenadas, y habiendolo impedido perturbo la jurisdiccion Eclesiastica, y por consiguiente incurrio en la dicha censura.

Ultimam.te se conoce a otro caso de contencion por lo que dice Don Miguel Cortiada decis. 27. n. 100. donde lo enseña y en este caso no ha lugar la contencion movida, por el buen reglar, lo confirma con muchas decisiones del Canciller de Barcelona.

No puede escusarse del incurso en las censuras, dessi que era hora incomoda para entregarse porque si Alossio Rabasco no tenia delito que pues corria de prenderle? Demas que era a las de Media noche y dado caso que no quisiera ~~entregarse a su~~ inquietar la familia del Sr. Vicario se le hauria entregado a su Vicario General, y al fiscal, o, a un Nuncio, o, dexar que se fuesse Alossio Rabasco a su casa y al mañana avisar a su Sr.ia para que le mandasse prender y que no huvo causa alguna para prenderle se conoce con evidencia, pues hasta hora no la han participado a su Sr.ia ni se ha presentido que dho Alossio Rabasco cometiesse el menor delito.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Las razones que tengo para suplicar al muy Illmo Cabildo, se miden las distribuciones por frientes, tanto la parte, que se paga en dinero, como la que corresponde en frutos, son las siguientes.

La Primera consiste en las palabras de las bulas de este canonicato, que hablando su santidad con el commisario dellas, dice así: Prefaciens hosspitium dela Sede pro eo procuratorem predictum ad prebendam huiusmodi in dicta ecclesia in Canonicum recipi, et in fratrem, stallo sibi in choro, et loco in capitulo dicte ecclesie iuxta dicti huius plenitudine assignatis, sibi que de dictorum canonicatus et prebende ac annexorum eorundem fructibus, redditibus et proventibus suribus, et obventionibus universis integre responderi. y luego manda se tome asi, aunque las constituciones, y costumbres dela Iglesia sean contrarias, ibi non obstantibus fel. recor. Bonifacij Pape 8. Predecessoris nri ac aliis Apostolicis constitutionibus, dicte q. Ecclesie etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus contrariis quibuscunque. y el Sr. Vicario General en las letras de collacion repite esta misma. ibi et faciant ibi, vel procuratori suo predicto de fructibus, redditibus, proventibus, suribus, et obventionibus suis integre, et plenarie responderi, et respondeant, non obstantibus omnibus illis, que profatus summus dnus nr. Papa voluit non obstare. infiere pues de estas clausulas, que su santidad manda se me de toda la renta sin detraccion alguna, pues si fuera otra su voluntad la declarara, como mas adelante dice no tome por en cabido hasta tanto, que me ordene: ibi interim vero donec sacris initiatus fuerit prium in capitulo dicte ecclesie non habeat. aunque exceptuar solo esto, es sin duda concederme todo lo demas, porque quando se proponen dos cosas, negando la una se concede la otra cap. nonne 5. Ibi aliquipe illaque fuerunt ei: omnia negavit, alterum tacendo concessit. de Presumptionibus. Cum Praetor de iudiciis ibi: cum Praetor unum explurib. iudicare vetat, caeteris id committere videtur. Sotofrenes in rec. ad hanc tent. lib. 2. Diaria p.e 10. tr. 16 res. 5.

La 2.a es cierto en el derecho canonico, que aquel que sirve a la Iglesia, ha de vivir de la Iglesia, pues no es razon, que uno milite à expensas propias cap. cum secundum 16 de Preberis. et Dign. Plaser. 2. p.e cap. 5. art 4. n. 45. Valensis in Paratit. ad lib. canonicum lib. de testament. §. 5. n. 4. y si aqui à un Canonigo se le quita la metad de la renta, se sigue, que habra de buscar arbitrios para vivir (quizas no convenientes al estado eclesiastico) ò faltar à la decencia, conque se acostumbran portar los Señores Canonigos de esta Santa Iglesia, pues han de tener precisamente una cama y merienda, y con [illegible], que ha sido la mesada de Abril (y luego que estos meses no sera tanto, por incluyrse en esto la della del Nuevo santo) aunque corresponda igual cantidad en frutos, no podre pasar en la forma, que he dicho, y se cosecharà faltamente haziendo el computo del gasto, que es huyendo superfluidades he de hazer. Navarro de redditibus Eles. q.1.

UVA.BHSC

fol. mihi 145 n. 3. col. 1.

Y se manifiesta bien el cuydado, que la Sgta tiene, en que a los que la sirven se les renta competente a su estado, pues a los Canonigos sin prebenda (llamados supernumerarios, como son aquellos de quien trata el cap. cum M. Ferrariensis de constitutionibus) se dan las distribuciones por hentero cap. dilectus 19. in fine de Preb. et Dignit. Tudor Semer in tract. de gratis expedit. n. 28. Y se podra decir se les concede esto por estar ordenados in sacris, pues declaro la S. Congregacion en vna Venafren. a 13 de Marzo 1603. que para obtener canonicatos sin prebenda no es menester mas edad, que la de 14 años. haun en Sgtas Cathedrales refiere la Barbosa de Canonic. et Dignit. cap. 13. n. 13. y en esta edad no se pueden ordenar in sacris por el Concil. Trident. Ses. 23. cap. 12 de reformat. ganan por hentero cap. dilectus 19. luego con mas razon se han de dar a quien tiene Canonicato, y Prebenda, aunque no tenga orden sacro.

La 3.ª Por derecho comun se observa, que en el tiempo estatuido para ordenarse, que suele ser vn año no se pierda parte alguna de distribuciones. la glosa en la Clement. 2. de aetate et qual. verbo capitulo. el Cardenal Roberto Bellarmino en el Concil. Trident. en la addicion al cap. 4. de la se. 22. n. 8. Barbosa de Canon. et Dignit. cap. 16. n. 10. Nicolas Garcia de Beneficijs 3. p.ᵗ cap. 4. n. 12 tambien en 4. p.ᵗ cap. 4. n. 26. Puedese probar esto de muchas declaraciones de la S. Congregacion, y en particular de vna. Carlos de Ensaldis clerigo de San Miniato, fue proveido en Canonigo de la Sgta cathedral de la misma Ciudad, de edad de 16. años, haviendole dispensado para tener el Canonicato la santidad de Vrbano 8. y como en la Sgta no le permitiesen tener voz en Cabildo, ni cobrar por hentero las distribuciones, pidio se declarase el derecho, que tenia, y en 15 de Setiembre 1629 la S. Congregacion de los Cardenales declaro tenia voz en cabildo, y ganava hentera mente la renta, como los demas Canonigos. Barbosa de Canon. et Dig. cap. 21. n. 12 et c. 27. n. 13.

Las dificultades, que en esto se pueden ofrecer son las siguientes.

La Primera es de la Clementina 2. ibi: ipsique distributionum, quae dantur his qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur. de aetate, et qual. et ordine prof. parece que dice se ha de quitar la media parte de las distribuciones a los que no estan ordenados. Pero esta Clement. esta inovada por el Concil. Trident. Ses. 22. cap. 4. y se ha de entender con las palabras del, que son assi: teneantur iusto impedimento cessante, infra annum ordines suscipere requisitos, alioquin poenas incurrant iuxta constitutionem Concilij Vienensis, quae incipit ut ij. Esta constitucion del Concilio Vienense es la clementina 2. como consta de la epigraphe, y principio

UVA.BHSC

dellas. Luego hasta pasar el año no incurre quien no se ordena, en las penas de dicha Clementina, entre las quales pena es perder la metad delas distribuciones, y pasado el termino si como resolvio la S.ª Congregacion in una Reatina 10. Julij 1627. et in alia Montis Politiani 13. Januarij 1629 Barbosa vbi proxime. Entienden de esta suerte dicha Clement. la glossa, el Cardenal Bellarmino, Barbosa y Garcia en los lugares citados, y consta ser genuina esta interpretacion de una declaracion della S. Congreg.ne sobre el Concil. Trid. ses. 23. cap. 12. class. vero anno si non fuerit ad ordinem sacrum annexum promotus, subtrahitur illi dimidia pars distributionum. Garcia de Beneficijs 7. p.te cap. 4. n. 26.

La 2.ª difficultad consiste en que es costumbre de esta S.ta Iglesia no dar hentera mente la renta alos que no estan ordenados, y no parece esta, porque el Supremo Pontifice puede derogar la costumbre, como enseña el D.r Thomas Sanchez lib. 7. de matrim. disput. 82 n. 20, y en este caso la deroga, pues dice: non obstantibus ett. Statutis, et consuetudinibus. y assi se deve descontar el orden de su cantidad dando la renta sin detracion. = Pimas, que para costumbre se requieren muchos exemplares L. 1. et 2. et ibi communiter referentes C. quæ sit longa consuetudo, y para probar esta costumbre no se tiene noticia mas que de uno, que es del S.r Sacrista Tabayero, con que no se puede llamar costumbre cap. consuetudo dist. 1. ibi vocatur consuetudo quia in communi est usu. y al S.r Sacrista Viguer se le dava toda la renta, si bien la una parte contituia de deposito, y intervienen diferentes circunstancias en este caso, pues con la metad della renta de una dignidad se puede pasar decentemente, y con la del Canonicato no. = Tambien es menester para la costumbre uniformidad en los actos L. nemo 6. temporalis de Reg. Juris Rota Rom. decis. 19 n. 6. Rurach. lib. 4 prescript. 31. n. 8. Sard. cons. 449 n. 7. ubi clares citat, y aqui no la hay, pues los Capellanes del numero, aunque no estan ordenados cobran sus distribuciones hentera mente, y hoy las gana assi el Beneficiado. Se dirique que haun no es subdiacono, y en los Canonigos y clerigos ha de correr igualdad, pues alos clerigos de Iglesias cathedrales del mismo modo compete el ganar las distribuciones, que alos Canonigos, como consta del cap. unic. de Clericis non residentibus in 6. ibi: Canonicis, et alijs beneficiatis iunc. ta Clement. 2. de aetate, et qualit. Mayne. de distrib. quotid. q.t 2. quæst. 1. ex n. 1. Bartol. a S. Fausto de Iuris Canon. lib. 3. quæst. 7. =

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Fr. Juan Bautista Martinez Prior del Convento de Predicadores de Murcia ha dho las proposiciones siguientes.

1ª Que los Obispos y Prelados Eclesiasticos no pueden penar a los seculares con multas pecuniarias, ni penas corporales, sino solamente con penas spirituales.

2. Que los Obispos no pueden castigar a los que quebrantan las fiestas, no estando tienen necesidad de pedir licencia a los Vicarios Curas o Rectores para trabajar sino que la misma necesidad y justa causa da licencia y que pedir dha licencia en lugares cortos se ha introducido por ignorancia de los fieles.

3. Estando descomulgados nominatim en el año pasado 1667 algunas personas de esta Villa con la Comunion Pulmirada por el Sr. Ob. se Leia publicamente y dha descomunion era cosa de chuchueria y ya los dichos acusados no hazian caso de ella y tratan con ellos como si no estuvieran descomulgados.

referidos Mathen de ref. Ob. 2. c. 7. f. 1. n. 170.

Aunque es verdad y hay muchos authores que dicen que la Jurisdiccion eclesiastica no puede pender contra laicos con penas pecuniarias y generales, son innumerables los que dicen lo contrario y generalmente Obispado esta en posesion en el ordinario de imponerlas tiene antes de desmembrarse de la Yglesia de Cartagena y despues ~~mas~~ lo ha continuado observandose sin controversia assi, y siendo esta la costumbre de esta Diocesis quiere mas en balde proposicion en que quiere mas con un Religioso que dicen descomulgado la predominancia de Regular que eximimos.

La 2ª proposicion es mas en balde, pues aunque dicen ultimo dicen que si la necessidad grave cierta y indubitada escusa de pecado a los que trabajan sin licencia, pero esta opinion pierde mucho en concepto, por hazer dhos de misma parte y muchos otros que no haziendo necessidad indubitada, la

UVA.BHSC

gasion y officio de la hazienda propia y estraña
parecer la haz. Y por este razon escriuio la
S. Congregacion de los Cardenales sobre el Concilio
Tridentino q. Ordinario arbitrare las causas
de necessidad ita referendi, Piacense in praxi
episcop. l. 2. c. 3. n. 23. y dos palabras tom
las siguientes: Congregatio Concilij annuit lice
re dictos fideles dare operam rebus ad eorum neces
sarijs et sine iniuria vigeat ac suadeat pie
tas. Caterum quoniam reverendum et religio
sis affectibus hominum rerum studio aliqui
eo perducantur ut hac sacrorum Canonum in
dulgentia in alijs etiam casibus abutantur idem
Patres illustrissimi adjecerunt ad ordinarij cuius
que judicium ac censuram pertinere ut dig
noscat an vere ex causis supradictis debeat prop
ter quam liceat dictos fideles rebus servilibus va
care.

y Quarta pr. summa Sallerij verbo dies festi

con la qual declaracion la opinion primera no pue
de subsistir ni que estas declaraciones tienen
fuerza de ley declaratiua sino que si declaran
y dan las conjeturas como enseña Barbosa
y refiere segun autores por la opinion (quod
aunque otros sientan y tengan la contraria y sobre
y grande autoridad) de Iure eccl. Universo
lib. 1. c. 4. n. 81. 82. et 83.

Y mas q. en este Obispado es expresamente es esta
prohibido contra lo decretado en las Synodos
pasadas en la seg.da Synodo Oriolana cap. 16. se
manda q. se pida licencia y para conocer si la necesi
dad es urgente, y no. Dispensar se se concedan sin el
nombre, y certificacion de los Jurados, y esta el Conci
lio Provincial lib. 8. c. 3. Y tambien en el edicto gene
q. todos los años se publica en la quaresma n. 16. se
Y en la tercera Synodo del Sr. Obispo D. Antonio
Mercado en el capitulo diez se manda pa
ra la excomunion mayor q. nadie trabaje en
dia de fiesta sin licencia de Dios, esto q. en los lugares
de los Reyes y Curas, como aunque por lo gene
ral de derecho tuviera probabilidad esta opinion
en este Reino es de los seguirse por opinion es
pecialmente de las constituciones Synodales.
Y tambien en la proposicion se infiere q. en
ningun caso se deve pedir, pues dice se ha

y manda q. nadie trabaje en dia de fiesta, aunque la necessidad sea urgente sin pedir licencia de los Curas y Jueces Reputiuamente, es gente de poco mas mayor gobierno arbitrario

UVA.BHSC

esta descomunion estan bien fundados segun
lo dispuesto en el c. En el mismo conf.
in 6. omnes qualiter in: en que temporal dominio
rien obtinent sive dicitur, sive pyratas, aut Ce
rias sagittas subditos quidquid vendant
aut emant, ~~aliquid~~ abscindere nec ipsi be
dem mittant, equant eorum subditis do
stiegum exercere figurant, alij
interdiunt (cum fidei indrogationem
locuntur) ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

Tambien ha incurrido en el dicho pecado
el Padre Fr. Ridentino en su 25 de
Regul. c. 12 ibi: Censuras ecclesiasticas, nisi
a sede Apostolica emanatas, vel eis ab
ordinariis promulgatas mendaces ego
aequalibus vel eorum subditis publicant
aliquando.

Ha incurrido tambien en descomunion
por haver comunicado con los descomulgados
los Padres Imperari auxilio regul. 210 n.
1. Vt Quintilianus, porque aunque estas cosas
no fueron promulgadas por el ordinario de
aquella diocesis sin embargo la Religion
no por esso perjuicio que no deven estar
los descomulgados por el ordinario Vgolin
de censuris tr. 1. c. 13. §. 8. porque aunque
el estilo y no provision del Prelado
ordinario y de promulgar sino del de
oficio del Rey del que nosotros exemptos
Bonifac. in clem. ad id c. nulli 8. de
sent. excommunicat. n. 6. aunque esta regla
el mismo obo dice esto alguno de descomulgados
porque este precepto no parecia del Prelado
sino del Rey pero Bonifac. in clem. ad
c. cum plantam 3. §. ex communicatis de
privilegiis

Tambien de la misma suerte se descomulgo
el dicho y en estas proposiciones ha causado
este Religioso, que consta muchas veces con
desprecio de las censuras y las comunicaron
con los descomulgados y por consiguiente han in-
currido en descomunion menor y no obstante
se deve imputar a su religion por haver sido
la causa y por principio del delito.

Y porque se dejo

otro y por mandatario de
mio

UVA.BHSC

Quando se considerar las penas en que puede
ser castigado, pues haviendo sido el
despacho de las cartas positivas que no
negativo deve ser castigado con la pena
pecunia de heregia. Segun Menochio
de Arbitrarijs lib. 2. ~~cons~~ cap. 416
n. 27. 28. 29.

Y Napoles por que no dice en despacho de
las cartas que se scriuiesse? che se
mentia? solo hizo pecado que a potuerunt
mentire? Ferrar. c. 7
Gomez in praxi Ecclesiast. Regul. c. 7
n. 6. 8. Lazzarus de Blasphemia et
Carena de Offic. Sanct. tit. 17. §. 2. n. 7.
el mismo en el n. 8. refiere que quando
comulgado ya muerto que dixo a uno li con-
municasse Mangiano per la lacrada prosa
pesto que ad articulos cartarum Estela
rium. Le debe mandar de hereg. en el t. 1. ff.
della Mag. de Cremona.

Tambien veo que estando respondo celebro
en despacho Sacra Scriptura a ministro ca
uarlo que condenado por la Mag. de
Ottavio Azalino, refiere Carena c. 1. de
Officio n. 60 in fin.

UVA BHSC

UVA BHSC

hijos para trabajar en obras pias con
los mismos Religiosos y de otras
fiestas hande trabajar ellos mismos en sus
Conventos como lo trae Barbosa de Reg.
q. 3. alleg. 105. n. 33.

Mirandajido por ignorancia de los seculares y esto
gase de es sigfiqte. a toda disposicion de derecho
y doctrinas de authores, como se pueden ajustar
Bendar. y que no solamente los obispos tienen
Dicho tambien en la misma profession que los
SS. obispos no pueden castigar otro quanto en
las fiestas y es conocidamente contra toda di
spocion de los sagrados Canones y generalmente contra
la Bulla de Pio 5. que empieza cum primum
de Oct. en Roma en el a. 1566. ibi:
Omnes in judicio ipsis ejus aliquid illicitum
fecisse deprehensus fuerit ipsos divina ultionem
et amissionem animarum quibus ad vectura
ultra, cum graves penas incurrat arbitra
rias per Deum nri in orbe, in alis autem loci
arbitris ordinariorum etc. referat Barbosa de offo
et pot. Episcoporum p. 1. c. 16. n. 11. dicit cum
Covarrubias d. Sponsalibus p. 2. c. 6. n. 18
Soto de just. et jure lib. 2. q. 4. art. 2. post med.
Barbos. de ejus p. 3. alleg. 75. n. 41 vs. circul.
gloss. de Consecrat. dist. 3. c. et hoc ut C. de Ferias
Sa 3. profession n. contiene el mayor error que
es posible ponderar, para cuyo castigo no
puede entrar el tribunal secular, pe
ro manifiesto ha dado ocasion con lo que ha dicho
que se menosprecian las censuras en lo que de
prio y haun en caso que sea injusta la excomu
nion se pueden mortalmente como lo enseña S.to
Thomas in 4. dist. 18 q. 2. art. 1. ad 4. quien
le sigue de Ital. el Card. Turrecremata el
Cardl. Cajetano y otros defienden por Covarru
bias a una mater l. q. c. §. 7. n. 3.
et Vs. terna etc. = opponese tambien
alemun gasmado principio de los SS.tos Padres
y sagrados Canones. quod excommunicatio sive
injusta sive justa timenda est c. 1. 11. q. 3 c. qui
Deum est 9. q. 3. Vs. 1. y como otras leyes
de el Tratado obispos que tratan Regim. crim.
p. 1. lib. 1. c. n. 30 cum seqtis

porque es indecoroso de la Iglesia quien tales profesiones
se hacen Carena de Sacramentis p. 2.
lib. 27 §. 2. ~~y que es justo~~ cual ni. 16. §. 3
q. 6. Marc. Brunus Columna referida en Sum.
Cornard 24. p. 3. dictator. y de sus ministros
en otra.

y el desprecio en qualquier modo de juzgar indepe
pendo hasta el. Sto. Concilio de Trento 15. dist.
c. 1. ibi: quae in verbo contemnit disponit excom
municationis lib. 6. que es constante prin. que
se juzgan de el Religioso sobre ay no lo corresp
ble Canonista ing. l. etsi c. non conquisivit
de Consist. y mirado el desprecio positivo y no ne
gativo ~~sobre~~ incurre la pena de Religioso excomul
y de un castigo Alvarado
Barbosa l. cap. 416.
n. 27. et 28. et 29. Ioa. Quinon. in c. regimi ejus
11. q. 3. Cacia. in obvian
lib. Intractat. 27. q. c. 13.

82 mandato l.

UVA.BHSC

Confirmase [illegible] Instrumento se deve entender como descomulgado. S. Antonin. p. c. 3. tit. 24 c. 73 §. 1. infra. Navarro in manuale c. 27. n. 3 et in clarum contingit regul. 3. n. 5. Zerongi. Relexgio contempta [illegible] Charly. Relexgio post. 2. c. 1. q. 8 tit. 9 c. Pleuns. 8 q. 11. q. 3.

Si es contra los descomulgados que quedan de no ser excomulgados.

Gutierrez Canonicos. lib. 1. c. 4 n. 34 post medio et n. 35 [illegible] regla es porque descomunion non fecit vinculum [illegible] hic autem possit dicere. in regul. verbo excomunicati Frenes in c. Romana §. Inconsultatum. Desente excomunic. nob. n. 2. quia id descomunicado instrumento no debe entender si [illegible] absolucion expresa §. verum ubi Rosspio n. 3 Bernardinus Desente excomunicationis Vivinis 93 n. 8 [illegible] los descomulgados instrumento [illegible] [illegible] multaned consti tui Bonifac. et plenius inculcat. ad c. quoties episcop. 27. 11. q. 1.

Quando se deve entender la descomunion de los transgressores [illegible] citatorios contra los violadores de las censuras [illegible] §. 7. n. 7. vers. quarta Cle. Pecu sensu sive [illegible] descomulgado instrumento antes de la absolucion de [illegible] aos [illegible] alguna cosa prohibida aos descomulgados quando [illegible] [illegible] S. Thom. in 4. sentent. dist. 18 q. 2 art. 1. ad 4. [illegible] Abbas in c. certificat de sent. excomunic. 1. notabil. [illegible] verbo contrahi 8. q. et [illegible] excomunicato 2. 1. notab. capu 8 et 4. notabili quib. 8. = Como pues aunque sea injusta la censura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 7. vers. hic [illegible]: maxime interest totius Universalis Ecclesiae adeoque authoritate pertinet, quod excomunicationis censura, quae gladius est ecclesiasticus adhibendum fuerit, ne aliqui ecclesiastica disciplina [illegible] contemnere [illegible] excomunicationis a propria [illegible] ante obtentam absolutionem [illegible] obtemperare [illegible]

Si esta se deve observar siendo injusta la descomunion y sera siendo justa: las que se fulminaron por el Vicario General a [illegible] Ojeda y [illegible] ocasion de las dichas posesiones [illegible]. por lo siguiente

Primeramente descomulgo a Justina por [illegible]

[illegible] expressamente esta disposicion en la [illegible] Bru c. 16 contra impedientes [illegible] [illegible] ne [illegible] Provid. Otaut.

La segunda descomunion y se fulmina [illegible] ministros seculares [illegible] mandado [illegible] no dieren [illegible] ecclesiastica

UVA.BHSC

Petrus Corradus lib. cap. n.
asserit q. dubius de homicidio in foro in-
terno censendus est irregularis, non vero
in foro externo, et asserit hanc esse
opinionem Canonistarum.
Mendo de Jure Academico quæst. 30.
ex n. 316. censet distinguendum esse in dubio
causæ homicidij scilicet an quis dederit
causam per culpam ecc. et in hoc
casu non incurrit irregularitatem, vel in
dubio effectus homicidij sortita causa et
certa, scilicet culpa, et sortat Bosium
de conscientia p.te 2. tit. 1. n. 1353. Dianam
p.te 3. trac. 5. resol. 72. et alios et ita in-
telligit Jura contraria.
Opinio probabilis excusat ab irregularitate
quando contraria sit probabilior Lander
De irregularitate trac. 1. disp. 4. quæst. 20.
Tereda apud Dianam p.te 6. trac. 6. resol.
51. vers. quoad secundum dubium asserit

quod episcopus potest dispensare in irregularitate orta ex homicidio voluntario, dummodo ita sit occultum quod non sit probabile in Judicio, putant Sylvester, et Angelus, et esse probabilem tenuit Covarrus. et Vivaldus esse practicari. Et confirmatur ex doctrina Vincenzij, Angeli, et Castro licentiam ex homicidio omnino occulto non induci irregularitatem et Barbosa ses. 24. de reform. cap. 6. asserit quod occultum ibi intelligitur si non sit notorium apud omnes, etiamsi possit probari per aliquos testes.

UVA.BHSC

De debito Judicij in causis admittit ordinarius
sine ipsi Jurisdictionem Sacrilegii
[illegible] 8 pt. Cap. allegat. 105. n. 67.

Non incurrunt excommunicationem qui ingredi ne
pessunt animo subeundi ordinem assumendi
Beneficij Monasterij Sec. 25. de Regul. tit.
n. 4 qui [illegible] nonnisi Beneficij
lib. 2. tit. 6. c. 6. n. 7.

Facultatem Conclaviorum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ingredienti
in ~~[illegible]~~ monasterio regularium ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ubi [illegible] n. 60. qui
[illegible]

Examen Sacrum ac sacris ingredi de
Sec. 25. de Regul. c. 17.

Diversa munia debitis exigunt

UVA.BHSC

Por

El Cabildo y Canonigos de la Yglesia Metropna de la Ciudad de Valencia

Con

Juan Jacph Perrera Geneme Señor de los lugares de Vallesa y Barrachera

Melchor Mont Cauallero casado de Dn Lorenc Juan Hijo primogenito de Dn Manuel Benedicto Juan Señor del Lugar de Vinalesa y de Da Ana Pere Andreu Conjuges y Heredero Vniuersal en segundo lugar de todos los bienes y derechos del q.e Dn Francisco Juan Señor de Vinalesa su Abuelo, por los de Pagar a Dn Pedro Juan su hermano Heredero de dicha Da Ana Pere Andreu su madre 85000 ℔ moneda reales de Valencia restantes de aquellos 115000 ℔ que la dicha doña Ana Pere Andreu constituyo en dote a Dn Manuel Benedicto Juan su marido en contemplacion de Matrimonio se cargo vn censo de 5666 ℔ 8 ss. sales rendales y annuales a cuyo censo puso por especial hypoteca dicho lugar de Vinalesa, como parece por la escriptura de Cargamiento que esta en el Pleyto fol. 3. por pleno y propiedad de 85000 ℔

El Censo pertenecia a Da Mariana Mont y de Aguilar la qual en su vltimo testamento la Claumula de cual esta presentada en pleyto sub. S. E. instituyo assi Heredera en primero lugar a Petronilla Vicenta Mont su Hermana de vida de aquella tan solamente y despues de sus dias al Capitulo y Canonigos de la Yglesia Metropolitana de la presente Ciudad

UVA.BHSC

Disponiendo que de los bienes de su Herencia se
hiziesse la puerta de la Yglesia Mayor de la parte
del Campanario y que perficionada dicha obra se
empleassen todas las sarencias de su administracion
en misas rezadas, por su alma y de los demas
difuntos que es el caso sucedido como consta
por el mismo proceso de execucion, en el qual
se ha declarado mandamus executorium valere
et tenere fama de dicho Cabildo contra Juan Joseph
Pereira Genuisso Sonia y parchedor del lugar de
Vinalesa especial del Censo.

En el lugar de Vinalesa sucedio D.n Pedro Juan el
qual contrajo matrimonio con Dona Josepha Salvador,
y esta muerto su marido contraxo matrimonio en segun-
das nupcias con D.a Luya Sorell y por librar la dote
y arras en dicho execucion D.a Josepha Sorell, et sor-
uani omnibus de Jure Fernandis hizo Fiera
del dicho Lugar de Vinalesa en virtud de la qual
con Real decreto de Venta del Tribunal de la
Real Audiencia se le adjudicio dicho Lugar, y
le compro con Carta de Bancos de responder
dicho Censo y por el de pagar las pensiones de
aquel y en su caso y lugar suio y quitar
la propiedad y en la supplicacion de entrada
y salida se reduzo pensi se la dicho propiedad
segun que de todo lo dicho consta claramente
por el proceso y autos de execucion del qual
se ha hecho extencion para instruyr el
animo del Real Consejo y del Magnifico

Auxiliar de la Causa

Don Juan Lorenzo Pertuna se tiene por probado el dicho
lugar de Vinaleda como heredero titulo y causa
ab hereditario Jure de la dicha doña Josepha
Clara su abuela y haviendole ocupado por las
herederas de dicha Genio y dicho Señor del Lugar
que ellas y por lineas quieren la propriedad por haver
se declarado por dicho Señor Marquesado ha pretendido se
cuyo conocimiento pertenece al Tribunal y Consejo pretende
que segun el dicho Señor se le puede Competir
Litigar dicha Obra que encierra el Genio segun
consta por las causas y consideraciones que se siguen.

Consideracion primera.

Aunque en el mismo derecho Comun esta materia
generalmente controvertida entre los DD. de una y
otra Jurisprudencia Quum Militaris Juris qui
non sine armare Militeq gaudeant Privilegio
ne Concumiantur Utrique quam Jure prima et de
diuis mercedum extra in l. Milites et in l. Item
Milites ff. de rei Judicat et cap. Eduardus de Jubileis
nibus Extra; no cabe la Concurrencia en nuestro Reyno
por estar Inconcusamente admitido y observado que todos
los que gozan de Prerogativa Militar segun nuestras
Leyes municipales, equivalen a Semimodi gau
dere Comitiis ut Clum Bellum et alij statutis
DD. Leg. Leg. Cecil. 55. n. 2. et nostri Ex. mus
Praes. Observat. 13. n. 16.

Bien que aunque sea Principal la Costumbre de gozar
los Militares de este Beneficio, no les es mirespeto

UVA.BHSC

de las cantidades que se les tocaran para ali-
mentos, no respeto de que auchedores y herederos les
se frayan el privilegio por haberse hecho en las
declaraciones de este Sacro Senado. Sarri
quando a estas disposiciones tomaner discepatis
sunt arbitris et hinc hinc, et interpretum
glaucis. Dicit namque consuetudo ubi desinit
actum conformari. In quantunque materia
expressi fere in l. semper in singularibus et in
l. nemo 123. ff. de regulis Juris.

Ha mejor el fabido que a Dn. Juan Peruza le
competa por la expresa el Beneficio y Privi-
legio de los tres contenidos, ultra quam favore
veritatis pro viduarum et minorum defensa
familiae, como es bien notorio, sino que No
se puede fe fragar individualmente respecto
del heredero que le corresponde
y que tocando en esto, que en termino de derecho es
corriente, que las personas que en sin Contro-
versia alguno compete el Beneficio de duelo de
legarse, segun los textos in dict. cap. eduard. de
solutionibus in l. manumum et legatum reduare
cum suis §. §. ff. solut. matrim. et in l. hum qu.
cum legg. ff. de vet. hedit. solo se puede subrogar
quando competiunt personalis actione, non
vero quando agitur actione dominij vel quasi
dominij vel rei vendicationis et texto expresso el dela
l. Neyennius Appellinaris §. Tuidum ff. de reihe-
dit. donde despues de haver alegado el

UVA.BHSC

Contrahis, como es assi, que el Donado Convenido por el donatario, no esta convenido nisi in quantum facere possit, duda, que si le pareciere de algunos de los bienes dados, aliquo modo redir ad donatorem et convenitur a donatario, Fisco Rei, Hungaudet Summodi Propriis, sed nisi Idem condemnandus est ibi: Fundum quis donabit, dicunt restituat, vel quinis possunt damnandus esse? Et ita ex alio etiam textus obtinent Bartol. et Jas. in eadem L. n. 5. Bald. in L. sifilius La 2. ff. Solut. matrim. Alex. in dict. L. fundum et ipse Jas. in L. quod Comme. ff. de Condit. in deb.

Quia et alias Congerie Fama de Grienda tract. de Principe quest. 33. fol. 63. n. 344. ibi: Sed cum Mantica Bralij quamplures habeant privilegium: nec communiantur in plus quam facere possunt, est notandum, quod hujusmodi Privilegium tantum eis competit quando contra eos proponitur actio personalis, non tamen quando agitur actione domini, vel quasi domini vel rei vindicationis, quia tunc agitur contra eos tanquam contra possessores Facit etenedice D. Franciscus Salgado in Labyrint. parte 1. cap. 11. fere per totum.

Et ella Conclusion se Alua semper en la ausencia quando bien la materia vel ex professo vel incidenter y D. Franciscus Salgado que con mas extensa trata de los alimentarios in Judicio convenidos, asienta por regla indefectible, que el retener hypotheca el comun deudor que goza

UVA.BHSC

de este Beneficio en aquella parte de bienes
que solo pertenian para sus alimentos, en que
se reserva dare dominij y tenerle notable hypo-
theca similiter dicta Pat. cap. 2. n. 86 vbi: et exhac
ratione ratione illi debentibus datur preclaro, sed
non ratione articulus hypotheca in bonis omnibus,
cum inseparabilis sit eidem competit hypotecam
in bonis etiam communium et hypotecam in=
verso pertinant ex Iuribus Vulgaris. Luego el
Heredero debe ser verdadero e indubitado Señor
de los bienes para que de ellos se le señalen
los alimentos.

Y a para mayor la Ancianidad prazi, y do-
cumento de que al pretendiente de Don Hagueraz o
de qualquiera otro tenedor de bienes que en sentencia
ordinaria y cumplida a instancia de Don Juan
Ortiz que no tuvo legitima titulo para poseerlos,
no se le reservan alimentos, luego quando falgua
Nobilitatis et Dignitatis splendore, et certe quidem,
nam ad hoc quod communis hominum possit se
fundare in titulo et ratione paternij, quod actor
habet in bonis paternis, cum et claro, no se le
reservaron Don Juan Ortiz de el Cabildo
por Ayuntamiento en el Vinculo del lugar de
Nalda o por demanda de su vinculacion se
comunique y reunia el lugar en lo que no
se trabe duda.

Conque solo resta averiguar el Cabildo en la accion
que se intenta se halla en estos terminos;
y ante todo entender se halla en mi

UVA.BHSC

apreciada y siguiera contingencia y derecho de
Dominio que los dos cans expresados.

Y ater ex facto, porque Doña Josepha Saluador y Sorell
en segundas nupcias compró el lugar de Vinalesa
por otro, y assi como en fuerza deste contrato Iudi-
cial adquirio sure dominij el lugar, en fuerza del mismo
adquirieron los Vendedores el preuio sure dominij, por ser
esta la naturaleza y efficacia Iuridica deste y
demas contratos de compra y venta, nam suis sunt vtro
que obligatorij eadem suis garente pretium debet
fieri Venditori, sicut res emptori, en tanta manera
que no siendo en esta conformidad se fuit pactum a
contractus. Arenin. consil. 94. n. 8. Corne. consil. 245.
n. 9. Riminal. Parer. en Compilatione Iurid. consil. 101.
n. 44.

Y no auiendose Vendido Vinalesa Vniuersalmente para pagar
el Credito que tenia Doña Josepha Saluador
y quedar este el Cabido que ponen quinze años por razon
de dote constituida a los Señores y prechedores
de dicho Lugar, es indubitado en buena Iuris pru-
dencia que no pudo Dª Josepha Saluador adquirir
en precisso el sumo dominio, ni quasi en la parte del
preuio que tocaua de pagar al Cabido, por no poderse
tener en la cosa y en el preuio de esta sitio Iuris
pertenatus. In lib. quod Venditi. §. de actionibus emp-
ti, et in l. Publicanorum §. Plane ff. de Tributoria
actione cum alijs.

Assi de necessidad se seria el Dominio de esta parte
de preuio correspondente a la propiedad del Censo para
pagar el qual se Vendio el lugar de adquirio

UVA.BHSC

[illegible] al Clero de dicha Capilla [illegible] dominium illius
[illegible] quod [illegible] est Inenaj-
[illegible] stabile [illegible]

Pegue se contiene tambien que la cantidad que Antonia
[illegible] Don Juan Peruvia [illegible] pues hedo
[illegible] Rinalera y teniente Cura de Doña Josepha
[illegible] Valladares es en virtud del Verdadero dominio que
tiene en la parte del precio de dicha Lagar que Doña
Josepha Valladares se reserva en su poder. Es Inenaj-
ble que tiene razon porque solo se huya a hecho
[illegible] Vindicatoria, como acompañada tanta parte del
Lagar con dinero del Clero del Cerro. Sunt tres.
[illegible] Si ex primeri [illegible] de primoribus, et Cum Barch.
[illegible] Bocr. Gabriel Henoch, et alijs Statuis
Canon Varior. Lib. 1. cap. 9. an. 32. Y assi estamos
[illegible] terminis puntuales de que el Capitulo con
mente a Don Juan Peruvia [illegible] dominij, quod habuerit
[illegible] illum habere dominium, nec quere Don Juan
Peruvia [illegible] hecho a nale [illegible] el Beneficio

Consideracion segunda =

[illegible] Capitulo [illegible] obligaron de pagar el
[illegible] Lagar [illegible] en deposito
[illegible] como [illegible] en la [illegible] y salida
[illegible] dijo que se acuerda [illegible] en deposito la propiedad
[illegible] con que se [illegible] una depositaria de
aquella Siendo assi que tenia obligacion de depo-
sitarla [illegible] con que
no fue [illegible] Sino ad ri
[illegible] quien [illegible] Indabitado, que el

UVA.BHSC

Depositario teneatur reddere pecuniam depositam vel
depositi nomine omni pecunia exceptione remota. esta
Allegacion no hay que Ilustrarla pues la aumentan
todos los Tambien en otros muchos fueros sub
Rubrica de depositis.

Pero no es bastante para contentar esta generalidad sino que
ha de quedar fundado con individuacion que no gosa
del Beneficio de dicho negocio que pues se haber
pecuniam quoniam titulo depositi, et quod ita
patet evidenter quidem argumentum, pues la razon
de gozar los militares en este Reino de dicho Bene-
ficio pender a militari prerogativa vt diximus supra.
Sed si est quod vna militaris prerogativa suf-
fragatur ejusdem vt sumatur a restitutione
quantitatis penes se depositata, imo ad hoc com-
pellitur debent adhuc caeteris, sicut aliunde
pro debito civili deputantur in carceres mitti, luego
esta prerogativa militar que le sufraga quando
otro comendador rechazo depositi vel quasi menos
le debe sufragar el Beneficio de dicho negocio
que Vniuersalmente se funda en dicha prerogativa
Sobre ratocinatur cum plurimis et elegantes Don
Franciscus Salgado in suo Tractatus cap. 41. per totum
et precipue an. 33 vsque in finem satisfaciendo
a Rationes que contrarias por vnos
Constitucion expresa del Principado de Cataluna
Combatir mas otros que el Bauerse contenido Doña
Josepha Saluada Depositaria del precio
como fue Judicis auctoritate, et claubia pecu-
niae este mismo Real Senado vendio el lugar

UVA.BHSC

y primo al Deposito y Depositario, et quotiens
facultatem Iudicis entra Cantidad alguna
genere aliquem Contrario de Manerle
de pagar otro del Duero, cujus la persona
non obstante prerogatiua gaudeat debet
ab Integra solui pecunia sinque dupraque
el dicho Beneficio deducto negotiat, vt docte
Castro Pereira Salgado ubi supra n. 46.

Y de aqui nace la regla que aquel que tuuiere
cho contra el Comun Deudor archiue deposito vel
quasi, o por Cantidad, o por especie, in Iudicio con-
curras, no cure, y quedad con los demas acreedores,
sino que ab Integra conseguir et in remanentibus
bonis formam Concursus sui cum Marcins. Caroc.
Strach. Cathlio. et alijs Stacui Salgado In Laberinto
part. 1. cap. 11. n. 12. ubi: Et ex hac regula genera-
liori vera multa descendunt casus speciales subiqua
comprehendere, quidam in deposito, aut quantitate
consistens, vt deponens Rei Rey aut quantitatis
et qui in depositarium Commune non transtulit
sui res vendicare competit in creditorum concursu
primum locum obtinet, et ante omnes Creditores
res restituende est et tradende, quia sui debi-
tori nullum sui competit Iuris, et, pariter
qui eius Creditoribus aliquid pretendere valent, qui
illum in bona debitoris sui, et non ad aliena sua
habent, et per plures Iuras, quod ab eis probat
Marcius et Ca.

Conque se constituye que el Abadesa ha de obrar
por entero pues al Com. depositaria asi y los

UVA BHSC

Primas archedines de Dn. Juan Pereira, quando aeste
se le suspirase el beneficio, no pidieron cinco ad bui de
la que restan, se entiendo los alimentos, que es que ab
Intestato que de dinero fecho y pagado el habido de la propiedad
de primas.

Sin embargo dicimos, si se dixere que todas estas dotinas
proceden en caso de hallarse en poder del Comun
deudor. La especie o cantidad depositadas en lo que no
estamos, porque ni Dn. Juan Salvada, que fue la
depositaria, ni la cantidad depositada que
pensase se recuperó, era.

Porque se le responde que esta cantidad de depositos que hace A
Comprador retimindose pensiose parte del precio de la
cosa comprada, titulo depositi simul cum re empta,
siempre queda de la misma naturaleza, de si siempre
se queda al habido la misma accion para recobrar
la parte del precio, que si la hubiera Intestado
Intestatum post perfectam venditionem que sin disputa
Barriera conseguido, porque aunque no se quisiera
Juzgar este por depositi regular, es bastio que fue conferido
Judicialmente, aunque en la realidad, en la peticion
de entrada y salida confesso Dona Josepha Sal-
vada que haria verdadero y real depositi retimindose
en el mismo lugar la parte del precio correspondiente
a la propiedad y annualidades del censo, y en este mismo
caso se halla oy Don Juan Pereira como tenente
causa de Dona Josepha Salvada que tiene pensiose
la dicha cantidad entrando parte del lugar, con
que siempre proceden las dotinas, de que aeste
depositario no le sufraga el privilegio militar

UVA.BHSC

Dias. Luego porque el Deposito consuelado en sus acciones que
el mesmo produce tiene los mesmos Privilegios que le fueron
dados en ley actual depois vt cum Bart. Bald. Jason. Cine.
Cassi et alijs statuit Canon. Varum par. 3. ti. 10.
de deposito.

Por tercera Clausula de consideracion es la diciere que en los
que poseyeren las especiales hypotechas de los Censos
quisieren la mesma razon de ser comendados
non personali actione, sed vt quasi res, et ratio-
ne dominij, pois vistos de que cada parte sen-
cetur vendida domino Census, y sin embargo tiene
decidida este Santo Senado que a los militares
en estos bienes se les satisfaga el Beneficio de dicto
ne cedatur.

Pidiguese satisfaze Camas de todas las razones ponderadas
pruebas que notoriamente deducen la
diferencia de nuestro caso, y de las especiales hypote-
chas, que aunque parezen parecen fundi expresse
attribuitur cum tacita vendita domino Census attamen
venditae ipsius cum tacito domino Census breui quadam
traditione manus quasi ipsius contractus retinen-
do generale dominium directum y sic dominium
vtile vere et realiter transfere in Censuarium
Nisi quidem de ista manere, in el contrario seria suis
omnia ipsa prudentia difficere vsurpare et omnia comprehen-
dere dictis summi pluribus docte et elegancer Sacrum
Nostrum Rex Regentes Deus. Lupa 60., y assi
en el que posehe la especial se verifica de que
Pere el todo mayor es dominus para todo quanto
sea comodidad y usar de aquello y esta

UVA.BHSC

ex voluntate omnium, cum consensu et
licentia cabildo et Prioratus, tantum, sine propria
omnis debitoris et obligatione naturali in nuestro
favor.

Cuya diferencia y disparidad de terminos, a quienes, y en
todo lo demas contenido en las primeras consideraciones esta
corroborado, y decidido en el Sacro Senado en la
Real Sentencia que se publicó en 5. de Mayo 1655. en
la causa de secreto que movió el Marqués de Loreto Conde
del Castel D.n Christoval Cabanillas ibi: Et attento
quod licet dicti testium in processu per dictum Don
Christophorum sui per eius procuratorem producorum
et instrumentis ac documentis per eum in processu
exhibitis satis constet et sufficienter manear eius
intentio comprobata, tamen testamentum habere non potest
in preiudicium tertii creditoris Sui Dominii
ibi, cum oppidum de Bonriano fuerit per Curiam
Parlamentii Prioris Generalis Gubernatoris venditum
cum decreto defendendo pro die septimo vertio
Februarii millesimo quadringentesimo septuagesimo
primo ad favorem Petri Granda cum onere solvendi
annuatim dicto Monasterio quindecim libras
Ratione Sui Almirantatus per Petrum Costa
Dominum qui dicebatur dicti oppidi Institutorum et postea facta prefata Curie Vendito
precedente ad favorem Don Hieronymi Cabanillas
Dei comitis Institutoris et sui dictum Creditum
ita onus Vecte, et quam ejus quod de Iure
non debet sub dicto Regio Septulto comprehendi.
Hec etiam procedere potest in preiudicium

UVA.BHSC

Predio Andres Perez et Stephani Perez Pareja
ac Antonii Perez Pareja, qui omnibus generalibus
quorum onera et adhuc cum obligatione illa
fundi quidam prata sui terra tenentes in
Pertenecho et termino de Siria cum quinquaginta
termino triguera nova de Benuino, que solebant
Hispaniam a Regno expulsorum per Regiam
Pragmaticam Philippi Quarti Domini nostri Regis
Hispanie in capitulis quod duodecimo decembri
anno millesimo sexcentesimo decimo quarto
concessa cum Don Juanni Granillos tunc domino
equitum dicebatur dicti oppidi, et tu adeum, et nunc ad
dictum Don Philippum pertinuerunt et pertinent
non ablatum dominio, sed cum onere et
obligatione prefatis et eorum illi in preiudicium dicto-
rum Creditorum consequi non debet alimenta?

Consideracion 3a

Aunque fuera assi caso negado, que Don Juan
Pertusa se compraba el Beneficio de dicho negocio,
recibio del Credito del Cabildo sin embargo mas Sus-
tificacion parece la diferencia que se ha hecho del Lugar
de Monalua, y de dine pleguir ala Venta Judicial
librandose al mas de precio dante para pagar al
Cabildo la propiedad de la cosa [illegible] exenta y
[illegible] comun al dia de la efectiva
solucion, que es ala letra lo que contiene la peti-
cion de la Ciudad.

Para lo qual se debe presupuesto que Dn. Juan Pertusa
pueche diferentes patrimonios como se daga consi-
rante en la Cedula que escribio para obtener

UVA.BHSC

el sequestro, es bien como se tiene el quia de D.a
Josepha Saluadi, el lugar de Vinalesa y otros bienes
y los demas como heredero de D.a Maria Hamilter
su primera muger y de Simon Pericua y aun de uno
de sus patrimonios correspondentes a los cargos.
Lo segundo que D.n Juan Pericua dize que sacan del dicho
lugar de Vinalesa y de los otros Reyalias
y demas emolumentos dominicales tantos tamente
2000 ll. cada uno, en las tres partidas primeras
en virtud de la cedula que corresponden a proquida
de 4400 ll. pagar los demas bienes que posseye
en el lugar de Vinalesa es como particular, et non titulo
dominij.

Lo tercero que aunque a D.n Juan Pericua se le ha adjudicado
particular alimentos la quantidad de 1000 ll. y assi
de todo el fondo y cumulo de la renta que dio por
constante tenia assi de los predios de los lugares
de Vinalesa y Albufera, como de los demas drios
y censos, aqui lo que ad summum puede caber
a los alimentos, de las tierras de Vinalesa que es el
patrimonio menos principal deuia ser la tercera parte
que importa 1333 ll.

Estas proposiciones no parece puede auer duda salua semper h.a
en que se deue vender el lugar de Vinalesa, por ser
el hecho indubitado como constara, corriendo los
terminos de las subhastaciones, que lo menos que
se valuara del lugar a rraron de frutos son
8000 ll. que hazen 400 ll. de renta, de las
quales 8000 ll. cargadas las 4400 ll. hazen la
misma renta de 220 ll. que y desfuera el

UVA.BHSC

Lugar y Abran 3600 ll. que se ha de pasar
en Entrega al Cabildo
y Ciudades Comunes el Comun deuda a quien se le han
Designado alimentos Compelli potest et debet ad
Vendendum Castrum, Villam, Domum, et quicquid
alia bona Rei prouenire: Semper quidem uenere
Dacles tiene la misma razon que antes, y alunde
quida para satisfacer a las acreedores
Esta es opinion comun y tan comun que para a regla
General y segura Limitacion de esta Calidad de razon
de Alimentos, que se subministran al quitatis et
Gratiae ratione, si non Iure Marte, vel alias:
Sic primodialiter cum antiquis Seniori Gaspar Rauia
Tractatu de Inope debitore cap. 8 num. 15. ibi; Sed
est questio, qui si aliquis ex penoris, quae retineatur
Vitae quam facere possit habere pulcherrimam domum
et nihil aliud ex qua Salus reddituum; quero an
Domum cogatur Vendere, et ex ea in alimento satisfaciat,
et ex Pretio deinum alat equidem et non cogitur
Dominum Vendere Alex. in L. 1. Cod. de legat. vbi
testatur Scriptores conclusiones demique quia cogitur in dona-
re, in Leg. Diuus Pius. n. 9. per tex. ibi pro allegatum
in L. quibus ff. de cuius bon. sed contrario sententia
Vera est ant. L. qui potest fauere ff. de reg. iur. vbi
Doctores Dec. n. 9. et a Doctor Imol. in L. Mariti qui in ff.
quorum Bonorum maium Cuman. in L. qui bonis Alex. Consil.
Cent. 1. fin. lib. 5. vers. Ieme habebat Ias. in § sed
de Legatis n. 11. Iulius de Alt. Paul. Mancepius in L.
Filia cum testamento ff. Filia cum mulieres Col.
113. vers. 61. quia ff. de leg. 2. Fellinus in L. 10. Tauri

UVA BHSC

n. 14. Ita respondet ibi [illegible] videtur quoniam
[illegible] quibus bonis [illegible] de bonis acquisitis post cessi-
onem [illegible] magis favetur debitori, quam creditori
cum ea ipsa quod debitor fuit cessionem lex etiam
[illegible] abuchissimis sit, contendat ex prima lectum ne tenea-
tur altera quam facere potest quoniam quidem fuit omni-
bus [illegible] cum [illegible] contribuat et animum
[illegible] indumenta [illegible] L. 1. tit. 15.
par. 8. l. pen. ubi [illegible] ff. de [illegible] bono, que
[illegible] cessar in nostro casu [illegible] eundem opinionem
tenet [illegible] in d. l. primariis in fi. d. Nicolaus
Neapolitanus, et Bal. in l. [illegible] co. Bal.
in l. quod nomine in fine [illegible] l. 6. qui bon. ced. post.
Alex. in l. primariis [illegible] quidem primari-
is [illegible] matrim.
Neque obstat, quod cum tenetur alimenta non sint ven-
denda pecuniae, sed ex redditibus alimenta prestan-
da. Bartol. in l. penul. ff. de alimen. et cib. leg. et
dixi latius in meo tractatu de decima [illegible] cap. 10.
n. 3. et 4. primum illud est regula Bart. in l. qui bonis
nomen simplicem, neque generalem [illegible] ut ibi
[illegible] Jas. [illegible] post [illegible] in tracta-
tu [illegible] matrim. condemnatus [illegible] 4. pagin.
quae [illegible] mentum [illegible] ff. solut. matri-
mon. quoniam illud procedit quando alimentum debetur
ex legato vel donatione seu [illegible] debetur ex titulo
[illegible] seu [illegible] [illegible] solvere, et
debitor [illegible] contrarium nam ut illud dissolvat, et
sibi alimenta [illegible] [illegible] vendere [illegible] [illegible] res

[illegible] pendere Alexan. in d. L. manium. [illegible] fili ex illi
[illegible] videtur prudentes aequissimis opinis, sufficit enim
[illegible] ut filiorum cogatur relinquere alimenta d
[illegible] Iuxta dignitatem. Neque est cogendus, propter
[illegible] iniquissimas nostrorum dilationes, pecunia etiam
[illegible] fraudari si quidem ingenuus illum non posse cogere
[illegible] debitores domum vendere, nam sic intelligenda do-
[illegible] 21. n. 1. L. [illegible] in d. L. qui bonis, et vide multa quae
[illegible] Bellvis in L. 19. Iaun. n. 14. Nam hi alia
[illegible] personam aequiores, et alia pensiones oneratae quam in
[illegible] alimentis, nam parer cogitur alium alere
[illegible] filium vitia planitiem reddituum, nec cogitur
[illegible] pendere possessiones Simon. cons. 219. n. 9. lib. 2.
[illegible] Fauis quando tractamus de satisfaciendo creditori,
qui debitori eum, vel pecuniam suam dedit: fauis
quod scribit Bellvis in d. loco vers. respecto
[illegible] quod dicitur ei debitor alimenta (quia frater)
[illegible] habet omnium magnipreij, sed nullius, vel
[illegible] non sufficientis ad alimenta, quod cogitur
[illegible] domum vendere, et sic in illi parere pretium, cum
[illegible] alimentorum fuerit, ubi primum quis
[illegible] operis suis potest alere, vel dicit non debitum
[illegible] et quod opere non consumuntur fructus, vel dixi in
tractatu de decima, ergo [illegible] pendere domus
[illegible] non ex fructibus cogetur vendere.
[illegible] memo. Consulti graves DD. Senior Dn. Iuan Quiaures
tractatu de Iurisdictione confirmantur para 3. cap. 15.
n. 13. ibi: et ex dicta L. qui bonis, aliud magis
singulare meritis Alexander Bal. in L. si maiores in fine
matrimonii [illegible] vel [illegible] vel [illegible] personae quae hoc privilegio

UVA.BHSC

Iure sinormior / condemnatus in quantum fuere
potest habeat possessionem maioris valoris et modici
redditus ex qua redditum sibi tenere potest, quod non
possit illam vendere. Sed Joann. de Imol.
in dict. l. si minus tenet contrarium, si ex illa
possessione potest satisfieri creditori, et ex residuo
prouidentur in eo conuertendo in aliam rem maioris
redditus vel ponendo pecuniam penes mercatores
bonos ad partem bonorum suorum aequum. l. qui
potest. digest. de reg. iur. ubi qui fuere potest et
posse facere plus videtur quam esse. Contra
Bald. sequitur etiam Alex. ibi: et Jas. vbi supra
dict. n. 11. et ex greg. lug. in d. l. Regia in d. obs.
buiu. part. primus tenet etiam opinionem secundam
tenent idem Bald. in plurib. alijs locis et ita
alij D.D. relati per Sellum Hiernan. vbi sup.
col. 5. dict. n. 14. Ceterum est tenendum. Nihilo
d. l. quibonis quia supradici. Dd. illa sex loquun-
tur de bonis presentis post cessionem in quibus iura
magis fauent debitori quam creditori, quod patet
quia cum cessionem nullo priuilegio carent debitor
regularitur sed integre tenetur soluere vel
cauere tradituris: in quorum vero post cessionem
non potest conuenire debitor plura quam
fauere possit vt ind. ff. fin. mihi de
action.

Magis recentes Salgad. in Labyrint. part. 1. cap. 24 n. 21.
ibi: Vrget etiam pro hac parte quod erigere
Baiula eodem cap. 10. an. 24. et seqq. quod
debitor qui habendum valoris magni

teneri eam vendere ad satisfaciendum suis creditoribus;
nam licet alias vendendi non sint proprietates
rerum ad praestanda alimenta non proceder
[illegible] alimenta, adeque quis teneatur, jure naturae
[illegible] donat. aut legatis ad vero quando miserationis
causa praestantur alimenta debitori habenti domum
pro cassam et magni alterius teneatur eam vendere
ad satisfaciendum creditoribus, et de hoc agendum
quia licet [illegible] casum alia viget aequi-
tas et alias gravius [illegible] versatur ut
[illegible] probat [illegible] Sello fernandez in l. 13. Tauri.
an. 14. et alijs plurib.

Luego que pretende el Conde y que quisiera reunir Don Juan
Pertusa no puede cesar la Venta judicial del
Lugar de Almalera, para que de los frutos de aquellos,
hasta la cantidad que desfiere a los de renova,
se paguen el integro del capital la propiedad del
censo y anualidades devengadas.

Considerando 4.º

Que el censo pertenece a Doña Maria Ximenez de Aguilar
viuda, como aparece por los Instrumentos que se han
producido en el pleito de excusacion y que de su
Testamento que se halla en el. dispuso
que los dos tercios de sus bienes se convirtiesen
en bien y sufragio de las almas del Purgatorio
en medio de las almas del Purgatorio Incluyendo
Sacrificios de Misas rezadas y Aniversarios
celebrandose tiempos y tandas quando
bastasen las fuerzas de los bienes reca-
dentes en su Heredera, y otras obras pias

UVA.BHSC

ibi especificadas, por la qual quando el hijo no deseen
no procede el Consejo
que la principal limitacion del beneficio de no poder
el Padre Comunicado ultra quam fuerit posse eis con
Marque el derecho de necessitis principalem del
Credito y Canonicato que se le hace con igual
Indigenia que la que tiene el Comun Deudor
vt Cum Guillerm. Paul. de Cast. Bartol. Alex.
Andreh. Jas. Greg. Lopez et Alemdo Stanii pro
fatus Bonifacius. Gancia ubi supra part. 3.
cap. 15. n. 4. ibi: e secundo supradicta opinio debet
Intelligi et limitari, praeterquam si filius agens
etiam egerit nec habet unde se alat nisi ex credito.
Ita tenent Guilliem. et Paul. de Cast. in L. Si quis
crediderit n. 1. ff. de pactis ubi loquuntur generali
Lege Inquibus cum que personis quae non possunt
Contrahere ultra quam fuerit possint de dolo ne
agant et in mulieribus Repetentes dotem, tenet
Bart. n. 1. Paul. 2. in L. si mancipia ff. Solut
matrim. ubi Alex. col. 3. Quia magis Communem
Sequitur etiam Angel. n. 4. Jas. n. 10. in §.
Item si de dote de actio et in Omnisque tenet Greg.
Lopez. in d. L. 15. verbo. binir. ad finem d. Arevad.
Nos hic etiam in L. 1. n. 20. et 21. lib. 4.

No necessita de ponderacion aunque si de efectos y pra con-
sideracion la Urgentissima Indigenia de sufragios
porque necessitan las bondosas almas de Pur-
gatorio que son las acreedoras de Don Juan
Pertusa y mas de estos sufragios que otras y les
favorecen exopere operato, y sin comparacion

UVA.BHSC

[illegible] mas conveniente, pues la necesidad que pude
ponderar dicho [illegible] Perusa conque no es
[illegible] quien [illegible] Bene-
[illegible] Y porque [illegible] consideracion como
[illegible] tambien oyendo demos oy a la
[illegible] Amado
pendiente de [illegible] misericordia mei salvum vos
amici meiis
[illegible] Justicia
[illegible] declarar en su
[illegible] como [illegible] supli-
[illegible]

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Señor mio. Continúa perpetuamente su obligacion, y estar de V.M. pues
se sirve favorecerme con repetidos medios de su afecto (que
lo que deseo) si no fuese pesado de la gran. de obligarle de V.M.
á la respuesta, ofrecerle, y dar cuenta del amor, siempre,
y quiera Su D.M. se continuen en todo el tiempo muy
buenos, y el premiar V.M. mi voluntad con empleo, como
lo espero de su Ced.

Valgome de sus finezas de V.M. que he experimentado
siempre, y creo en esta ocasion continuará V.M. favorecerme. Señor mio el D. Fernando Ortiz, Cab.o de esta Sgto. de Santiago, ha logrado tener en esta Univers.d la Cátedra, habiendole nombrado su Ill.d por Asistente á la Cátedra del Pan.e Reyes, siendo á su substancia, con medida por la misma Ciud. Pide este Cano.o Ortiz se demos en esta Sgto. nosotros los frutos, y tambien las distribuciones, y todos los demas emolumentos, entendiendo tener derecho á los frutos, por tener en Univers.d y á las distribuciones, jugando, podemos darselas, atento, si somos quando fuere la ausencia de ellas, y que no se concediendolas, parece no favorecerle el derecho, con darle este los frutos, que es lo que menos fruta la

D. Sr. Dela Porte, mi amigo y mi Señor.

la Prebenda. La propuesta ha causado algun reparo, y
mi me ocasiona verdaderamte (ocasion quisiera de mi poca
deltrezen.) pues no parece haver derecho alguno, q. Digonga, t
ner de percibir los distribuciones, q. son tan priuilegiadas, ni
Tampoco me haze fuerza la razon, q. alega, pues si q. les los di
stribuid. como otros no del Cano.do cupiera darselos, parece q.
quiria, precediesse primero cognicion de Causa, y declaracion enfor
de q. se le deuen dar, q. sés los frutos (en otros Cano.os) de menos
tos, q. dhos. Ordin. Ami, q. esta misma razon, aun ahora en
da ha transcurido á los Canonigos de esta Sta, para q. nomas
frutos vengan tambien los distribuid. en los meses de Sta
el Derecho concede á los Cano.os de qualquier Sta, y mas auiendo
deniendo Bulla especial para el Sta, q. parece, q. algo ma
hauia de darnos, q. todos los demas Stas gozan en general
haziendo sus Prebendados propios los frutos en dhos meses de Sta
sin especial Bulla, o, concesion, como dicen aun Sta de Daba
con q. parece, no podemos dar á otri, lo q. á nosotros propios
no podemos adjudicarnos.

En el particular de los frutos, parece deue fundar su preten.
en el texto, in cap. fin. de magistris, q. la misma razon, q. ay
dho cap. fin. de: Cum denarii fraudari non debeant in vinea Domini
operantes, y en hauer quisiera visto corroborado muchos dhos
q. lo extienden tambien (como Mn. tendrá tambien inspeccion
minado) á los q. tener Canonos. Panor. in d. cap. fin. nu. 6. Felin
nu. 2. et 3. Didacus Perez lib. 1. ordinationum Castello titul. 10. l. 1. n.

UVA.BHSC

ver. vnde refero. Hojeda de mangatis. Benef. cap. 47. nu. 28. Ayorlib. 7
cap. 4. q. 3. ver. tertia causa et. Garcia de Benef. par. 3. cap. 2. v. 54.
et sequent.) Augustin Barbosa in tractatu de Canonic. el dign. 7 cap. 27. nu.
46, et 47. Villadiego in sum. par. 2. tract. 9. difficl. 18. nu. 4. Egidius Ma-
llench in praeceptis Decalogi lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 9. num. 2. cum duo
sequentib.). Y es de parecer tambien que este Privilegio no
esta revocado por el Concilio Tridentino en q.to á los Canon.os y Dignidades, sino
en q.to á los Benef.os curados, y es manifiesto declarado por el Congre.n de
este Concilio. Segun refiere Gero.o Gonçalez in commentar. ad reg. 8. Cancell.
glos. 6. num. 251. Garcia d. cap. 2. à num. 80. Prosperus de Augustinis in addition.) ad Stephanum Quarantam in suma Bullarij, ver. Reside-
ntia, ver. item limita in Lunochij. Hieron. Ricius in addit. ad rit.
iur. canon. Lancellot lib. 1. tit. de Clericis non residentib. y in Rub. de
restitu. en q.to á los Canon.os Dignidades y otros Benef.os no curados, parece
confirma el S. Conc.o Trid.no Sess. 5. de reformat. cap. 1. el principio del
Derecho comun, ibi: Docentes vero ipsos sacram Scripturam dum
publice in Schola docuerint etc.

Puede ser juzgue tambien por cierta su preten.n fundandose
en la Bulla de Eugenio 4. q. concedió á los Can.os y Dignid.es
aun q. sean primarias, y de las Metrop.nas y Lerias
Prebendados, q. se hicieren graduados, y hoviesse facultad
en la Uni.d de Salamanca, q. pudiessen estar ausentes de sus Iglesias
y regiessen sus studios, sugos Olimpo, q. hicieron, como dicen Diego
Perez, obispo, y Nicolas Garcia d. lib. cap. 2. n. 57. q. minis-
trator.e refiere la Conclusion de dicha Bulla. Y es claro con-
cedido el mismo Privilegio por los Pontif.es Bonifacio 8. á los

à los Cathe.os de la Vni.d de Roma, y Clem.te 5. y Iuan 22. à la Vniu.
de Bononia (como refiere el Card.l Turco predi. conclus. litera B. c.
120. nu. 45. et lit. B. conclu. 367. nu. 6) y à la dha Vniu.d de Va.
hauer concedido Alexandro 6. los mismos fueros, y priuilegios, exemp.
etc.a que gozan los dhos Vniuers.os de Salam.ca Roma, y Bonon.
como lo nota la Bulla de la erec.on de dha Vniu.d de Va.d an.
1500 xo. Kalendas Februarij, que está inserta en el cuerpo de los Priuil.
impressos de nro Reyno, entre los Priuil.os del S.r Rey D. Fer.do 2. cap.
y no parece estar reuocado dho Priuil.o de la Cugeniana; como, n.
el del Derecho Comun, p. el l. Conc.o Trid.no en q.to à los Canon.os y de
mio en q.to à los Benef. Curados, como dize Garcia dict. cap. 2. n.
80. et seqq.) y no parece, que dicta los q. el mismo Concilio Trid.no
pone sess. 6. de reform.e cap. 2. ibi: Nullis Priuilegia, seu indulta
pedna de non residendo, aut de fructib.s ni aliorum percipiendis, sup
gendis. pues dho Decreto, no parece habla de los priuil.os q. rog.
de los estudios concedidos in cap. fin. de Magistris in d. Concil. sess. 5. de ref.
cap. 1. et in dicta Bulla Cugeniana, como insinua Garcia, vbi sup. pro
nu. 69. et 70. Lenedo, prudt. et Canon. questio. l. 1. q. 1. nu. 32. à q.
refiere Barbosa in remis. ad Trid.m d. cap. 2. lo qual parece requi
do en q.to al priuil.o del Derecho Comun, q. no parecer veniunt, q. dho
Concil.o q. se confirma en la sess. 5. se reuoq. en la sig.te Progres
estos doctr.os q. he hallado p.a dar voto (q. parecen pera el intento
q. q. pisco, q. dho Can.o dize los dexe vistos, oi dirò q. el, q.
del lenguaje, con q. le he oido hablar, he podido inferir; aunq. q.
ahora, acà, no nos hà propuesto doctr.os algunos. Con q. para q. Vm.
corrija los remido, y juntam.te la Causa del Can.o Bosom, sup.do n.

á V.m. no se atreve en hazer estudio particular sobre esta materia, bien sea
ser de su primer sentir, segun que V.m. tendrá visto en derecho, y tomado
de espiritu en estas cosas, podrá siempre lo mejor, mas acertado, y lo
mas seguro (pues es cierto en algunas partes, se haurá alte-
rado el punto) por si algunos Amigos, me han instado, en que hiziese
gusto, consiste p. mi cuarto entender en este negocio y para hazer
el acierto en esta resolucion reconociendo quan diestro se halla V.m. en
todas materias, su mucho magisterio en todo, y muy en particular
en esto digo respecto al derecho Cano. me obliga esse convimdo
(por generalmte convida de todos) y la mucha honra, que de V.m.
recibo, suplicarle (como lo hago por esta) se le de gusto favorecerme
con mi inmerme su parecer.

Tambien parece se escreva á la Ciudad, que el Can.o Bojorquez
en su carta, o, p. mejor decir copia de la p. asentada, de
p. otra Cathe.a no tocas en propiedad, pues solo há de cierta, durante
la subtlez.a de otro Par.o Rojo, y consiguiendo nuestro animo los
frutos, porque, p. una misma cathe.a há de tener presente, y
dar los frutos á los Personados, el Par.o Rojo subtilado,
y á otro Can.o del otro cathe.o Todas estas razones, me di-
ran reunir á lo mas seguro, como será su acerto de vos-
tros de V.m. pues comprehendiendo el punto de la dificultad,
y las circunstan.s particulares, que la acompañan, no me queda

rá mas q̃ seguir en todo su dictamen, y en todos tiempos espe-
rar orden. de su mayor ser.º como deseo, y nos, sup.co y necess.
mi obedien.te S. D. M.d mes.d d. Mr. Lorez.d d. como ge-
de, y en toda felicidad. de Sta. Fee. 21 de 1634.

B. L. M.o de Mr.d

su m. indo, y reuer. ser.

Fr. D. Mr. Inofe

Fer.do Bellan

Señor y para q̃ V.m. note como en la lectura de estos autores podrá servirse V.m. de
á Dho. Barbosa, sobre la ampliación del Concilio de Tr.to Ses. 5. de reform. cap. 2. n. 45. y á Morgo-
de iure indiarum tom. 2. l. 3. cap. 14. á n. 26. donde enseñe, al parecer, con mas individuo
nuevo caso, pues disputa, si el Sen.or q̃ se en justicia dim.d he de sacar los distribu.s eclesiásticas de
Caro.do si dho Cano.do consiste en la mayor parte en otras distribu.s donde nu. 32. inserte ella la
de la Ygle. de Lima de 18. de Dez.e 1627. en la qual se declara, no tener las distribu.s eclesiásticas
ni jurisdic.n ni interes quando mas rentas en otras distribu.s eclesiásticas consistan. Aunq̃ esta duda fa-
ci á los Prebend.s q̃ se leen, procurandoles por menos las distribu.s en las horas de la lectura, de ir, se
dignan.

Pido creer, q̃ S. S. alguna limosna le tomes á el derecho en la percepcion de los frutos, o distribu.s mismas q̃
q̃ vulgarmente llamamos, sobra, estimaci, q̃ V.m. assi mesmo se sirva, de jurar, si los frutos, sua
generalis q. rata, q̃ q̃ el titular Capitular, parece, les concede a los q̃ alli leen. Otra duda se
me ha dicho, q̃ oy en dia está leyendo en essa Univ.d de Val.a el Coadjutor del Tri.no de la Inquisic.n
Ygle. de Seguntia, y q̃ no obstan.te no le quieren conceder en su Ygle. los frutos, pero q̃ si aun espe-
ran se le restan de hacer de lugar, assi me lo ha insinuado el Dean de esta Ygle. de Xat.a q̃ se
dize, se lo ha referido el mismo Tri.no de la Inquisic. Q.do V.m. tengo S. he de responderme, he
puesto mi boca en la falta del Sen.or Bejarano y.a Ahuerta á su obedienc.a.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Señor mio. Con particular gusto recibo su carta de Vm. por las noticias con que se sirve de asseguarrecerme de su salud, y por la merced que me haze empleandome en su servicio que es quanto puedo desear segun el afecto y obligacion que a Vm. professo.

En el caso que Vm. me comunica tiene Vm. tan exactamente visto el punto que lo ha recogido todo y assi me queda muy poco que decir sin embargo por obedecer a Vm. dire lo que sintiere sujetandolo siempre a su censura.

Presupongo primeramente que en essa Iglesia no ay costumbre particular de dar, ono frutos, o distribuciones a los que se emplean en estudios porque si la tuviesse pues pondeberia mucho. Mendo, de Iure Academico. Lib. 3. quest. 20. n. 221. Moruta de Distributis minor. part. 2. quest. 10. n. 28.

Supongo tambien que para gozar del

Ordinario tambien tienen dos partes del Coro. Mendo lib. 2. quest. 24 n. 24. que son una dele a que entre primero el ano. Mendo lib. 2. quest. 10. n. 19. que es el segundo parte del ano. Pero esto no obstante entiendo que estando tan cerca Cadiz a la Iglesia tendra obligacion de residir mas tiempo de que sino residiere siquiera la parte de verano que se compone, porque entre cortesia fuera de Cabildo y lo que editor dicen Mendo lib. 2. quest. 10. n. 25. y 26. que en los mas se expresan los de dicho Cabildo, pero no obstante disposicion de arriba somos de otro dicho Mendo

Primilegio concedido a los que Leen ~~ordi~~
~~dian~~ en Vniuersidad aprobada sea
preciso tener Cathedra en propiedad no
bastara que Lea de Licencia de la
Vniuersidad Claustro o Colegio de los
Doctores. Barbosa Vot. decis. et con
sult. tom. 2. lib. 3. voto. 88. n. 39.
y assi lo declaro la congregacion de Car
denales sobre el Concilio referida por Ma
do. lib. 2. quest. 24. n. 220. aun en caso
en que no tuuiese salario, con que tengo
por suficiente la substitucion del Pa
nordre Rojo para que el Canonigo Do
goze de ese primilegio como se halle ju
stido de los demas extremos necessarios.
Esto supuesto hablare ~~primero~~ ante de los
frutos y despues de las distribuciones y
en quanto a lo primero siento que se sigue
garan las disposiciones del Cap. relatum
Cap. tua fraternitatis de Cleric. non re
sident. cap. licet. 32. de Prebendis. ca
vltimo de Magistris y el Concilio de
Trento, de suerte que ganara todos los fru
tos de la Prebenda y en este Reyno le
fauorece la Bulla del Pontifice Inno
cio. que esta en el cuerpo de los Primileg
extrauaganti. 15. fol. 238. pag. 2. y asi
sienten los Authores que Vm. refiere
en su Carta sibrin con la limitacion
que no haya costumbre en contrario.
Passo a las distribuciones que segun Ma

UVA.BHSC

me dize son la mayor parte de la
Prebenda, por que los frutos son
muy pocos y ~~afirmo~~ siento que las Distribu
ciones se deuen reputar por frutos como
comunmente reputan los Doctores,
y en special en caso semejante al
mio, quando la Prebenda tiene al
gunos frutos aunque pocos, y la ma:
yor parte de los redditos consiste en
Distribuciones, lo sienten Riccio in
Praxi Aurea resolut. 70. n. 3. Cou:
bar a Corro in absolutissimis tracta
tu de Iuris Canonicis quest. 5. §.
2. n. 194.
En estas Prebendas en que toda la ren
ta o la maior parte de ella con
siste en Distribuciones hallo tres
opiniones, la primera dize que el
ausente por ~~falta~~ de estudio no las
deue percibir y de este sentir son la
Glosa, el Abad, Phelino y Re:
bufo referida, por Moneta parte
2. quest. 10. n. 22. et. 24.
La segunda opinion es de que gana
ran las distribuciones exceptando
la tercera parte. Barbosa dicto. n.
10. 89. n. 48. cum Piasec. Garcia et
alijs et de Potestate Episcopi. ter:
tia parte alleg. 56. n. 20. y tambien
se pierden las distribuciones apli
cadas a las Misas o aniuersarios

de Difuntos por quienes son propiamente Distribuciones. Barbosa ad Concilium Sess. 5. de Reformatione cap. 1. n. 56.

La tercera opinion siente que deben ganarse las Distribuciones sin detraccion de la tercera parte Solorzano de Iure Indiarum. lib. 3. cap. 14. a n. 28. tom. 2. a quien sigue el Padre Francisco in praxi protestationum cap. 13. n. 98. Lo mismo siente Spino de Testamentis glos. 9. princip. n. 29. y refiere haver ganado la causa el Mr. Canonigo de Cadiz (en cuya Iglesia consiste toda su renta en distribuciones) Bamindose declarado que debian ganarlas todas.

Destas tres opiniones la primera parece no se deve seguir como se ve por los Autores, que la mas no la siguen, y aun la declaracion que refiere Solorzano en el n. 32 la confirma el mismo Lede sin fundamento, de suerte que el privilegio del Cardenal fuera inutil, como por demas lo es.

La segunda y la tercera luego son probables pero la segunda la tengo por mas comun y mas probable intrinseca y extrinsecamente y a Solorzano le impugna Barbosa de Potestate Episcopi part. 3. alleg. 56. n. 20.

Y se conoce que a todas las razones que pondera Solorzano no aprovecharon en Lima en sentir ni tomaron la resolucion segun el, de que el Pueblo

dado Cathedratico ganaseto das
las Distribuciones sino que se le
señalaron horas y en el n. 32.
para concederle las Porcinas que
haviia ponderado en los nume
ros antecedentes con una decla
racion de los Cardenales que hallo
despues siente se deven señalar
las horas necesarias para ir
y leher y si fuera privilegio ab
soluto no tuviera esta limita
cion.

Ademas de esto la segunda opinion
se halla apoyada de diferentes
declaraciones de los Cardenales
y aunque no conste de ellas authen
ticamente segun dize Solorzano
las refieren Authores fidedig
nos y aunque esto no baste para
que enteram.te prueben bastara
para que se alleguen como dotri
nales.

Tambien la tengo por mas probable
por que quando la Prebenda tiene
frutos y distribuciones el Privile
gio del estudio no sufraga para
ganar las distribuciones sino so
lam.te los frutos como sienten los
authores comunmente. De aqui in
fiero que quando la Prebenda
o la mayor parte de ella consis

te en distribuciones habra de ser
de la misma calidad esto es
que se habra de perder alguna
porcion por aquella que deue corres
ponder a las distribuciones pues
de otra suerte serea de mejor cali
dad esta Prebenda para percebir
en ausencia sus reditos que las
otras quando amia de ser despues
para este intento, porque el auer
se puesto toda la renta en distri
buciones es para obligar a manu
tencion y residencia y de otro se seguiria lo
contrario pues se ganaria todos y
las Prebendas que ay frutos
y distributiones se perderian si
pues estar.
Cuesta 4.ª tendra ~~alguna~~ dificultad
si las distribuciones se deuen reputar
por frutos porque quando se reciben
en lugar de frutos en los meses de
Iolas se perciben todas. Trullench. lib
1. in Decalogum. cap. 8. dub. 12. n. 3.
y segun Vm. me escriue ai en el to
las no se ganan las distribuciones
pero esto no obstante siento que
se deuen tener por de calidad de
frutos para que no sea inutil el
Privilegio del estudio y por las do
trinas de Riccio y Sobar. que
arriba se han citado, aunque lo contra
rio no carece de dificultad.

UVA.BHSC

Segun esto parece que se deue
seguir y practicar la segunda
opinion de que ganara las dis
tribuciones deduciendo la tercera
parte de toda la Prebenda
y aun que tengo por probable
como he dicho la opinion del
Solorzano no por no la introduzera
voluntariamente sino que le dixe
ra al Canonigo Polz si preten
de se deue seguir lo pusiese por
terminos Juridicos y si se decla
rara a su favor me ajustara
a ella pero no de otra suerte.
Tambien por si pudiere importar
participo a V.m. que leyendo yo
en Oriheuela la Cathedra de
Prima de Canones pedi al Ca
bildo de aquella Ig.a la preue
ncia en las distribuciones (por
que toda la renta consiste en
ellas) la mañana en que leia
y no se me concedio ni aun de du
cida la tercera parte. Quise
ponerlo por Inst.a y auiendome
informado del que antecedente
mente auia muchos Cathedra
ticos Canonigos y que no se les auia
dado la preuenda lo omitiy pase
por lo mismo que los demas.
En quanto a lo que V.m. me

UVA.BHSC

dize dela Ig.a de Segorbe me he informado del
Dean que esta en Vat.a y dize que el Coad
jutor del Arcediano de Alpuente no le
haze pnte, su Cabildo ni enfruto ni en
distribuciones sino que su propietario re
de y por ese medio gana la renta y auien
dole preguntado si auia costumbre me ha
dicho no lo sabia para poderme respon der
con certeza e individuacion.
Esto es lo que se me ofrece en la materia y al
gana fuera alguna mi abilidad para
acertar a servir a V.m. Pero tal qual
fuere estara dispuesta siempre a sus ord
nes de V.m. con toda fineza. Mi herm.o
B.a a V.m. L.m. mil veces y ambos deseamos
que Dios a V.m. largos anos con
toda felicidad Vat.a Octubre 1. de 1674
Ocurreseme el reparo de que vna mi sma
Cathedra como es la de Arzo pueda tener
presentes a dos Prebendados y me parece
tiene satisfaccion con que sea por dos
Privilegios distinctos el vno por la Sub
racion y el otro por la actualidad de
saber y la dificultad solo la tendra que
el Panordre Arzo goze de la presencia pues
no el que lee por estar contenido en las disposi
ciones de derecho, y por que no es necessario tener
Cathedra para la presencia como he dicho arriba
Perdone V.m. la mano agena que de algo indigna
Don Ios. Gonzalez de Sebellin mi amigo q.e
Q. B. L.m. de V.m. su m.o s.or y s.r y amigo
Don Ios. de la Cerda Vrrutia

Prælla Ingenuae extendum ad quantitatem omnis
statum approbatam Barbosa vot 89 lib. 3. tit. 2.
n. 33.
Iulianus imperator legitate certum ordinavit, ne po-
tibus Xpianis quos gaileos vocant ministrare fre-
quentant magistri Scholarum Barbosa vote
n. 37.
Studiorum causa absens, rationabilis causa adesse
existimat, primaeva quantum comodi fuit student
n. 31.
Communis autem scientia cuiusq, qui docet, vel
studet quam caeteris divinis intercessentis n. 32
Prælla Legentes ac Theologi extinguunt ab ipsa Canoni-
cum, quia hodie ad hunc regendam ecclesiam non
minus potest de Canonicus quam Theologus n. 34
Privilegium studendi non infragetur ultra quin
quennium ecclesiae quae caperunt studia et n. Ecclesia
gendum ad duos Canonicos sed ampliare exten
dendum, dumodo id status ecclesiae patiatur. n. 44
et 45
Etiam ad privilegium studendi accuriri licentia coi
con in Lucanis non locutibus n. 46 ?
Distributiones quotidianae amittunt, sed q. omnes
redditus consistunt in distributionibus vitae pars
adeunt n. 48.
Sibius Italicus lib. 3. Bell. Punic.
ipse quidem vitam sibimet procreavimus mortis
idem lib. 3.
Ignaviae vitio facti si premia desunt
non movet et gratis petitur esse pretium
Juvenalis sat. 10.
Laude maior fama sibi quam virtutis
quis cum virtutem amplexus ipsam
praemia sibi ipsa. Barbosa vot 93. tit. 1. n. 32 cal
Sed ita dejore indiscretio 2. lib. 3. tit. 14. n. 28

Utrum habet locum, nisi in minore 30 annorum Barbosa vot. 83. ally. 56 n. 29 Nisi maior sit ratio habitus juris f. 3. c. 2. n. 32
Utrum in nullo regimine Chiarius f. 3. c. 2. n. 32.

aliunde licet habeant de ejus f. 3. ally. 56 n. 31.

Vide pot. ejus f. 3 ally. 56 n. 28. Prallonch in dual. lib. 1. c. 18. tit. 12. b. 9. n. 3.

Ejusdem premia debentur insignes dni. Scholasticis Canonicis et Canonicis ut Iudicum et L. 1. ff. de stat. hom. et Statuis et imaginibus n. 7.
Iannus dum ejusdem libri lib. 1 ep. 20 plaudit 167.
Multi stipite non genitis fratres omnes illum desiderant premia mihi tuo
Pulchra nu dum falsis intuice laudes
Abrogat hic ales premia: pene manet

UVA.BHSC

dicit d. non debet amnis 3a pars distributionis
recipere Episcopus Decretis q. 3. allegat. 56. n. 20.
Literalis in calcem dicunt Reij Regij et stellaris quos
regit et publicat, Ecclesiae munitas illustrissimus Bar
bosse in Decret. ad lib. 5. Decretal. ad c. fin. de Magistris
et reallegat n. 3.
Concilio Tridentino sess. 5. decretum c. 1. agit de prae
rogativis Episcopis ibid. n. 55 asserit q. Canonici in
publica Universitate docentes, non debent distributiones
quotidianas, quamvis omnes Canonicos milites capitant.
et n. 56 dicit abbatibus capitulis nullo modo
esse praeiudicia distributionis suspicant de fructibus an
nexis applicatis
vide Barbosse ad c. Licet 82 de Regulis.
Bulla Ingenuum non derogat concilio Tridentino.
sic Decretum. c. 2. Mense Octobris quest.
24 n. 270 lib. 2. qui addunt quandam Cardi
nalem declarationem, quod ad sua Canonica extendit
et solle[illegible] excusat a 1a residentia
in c. cum Exco de elect. in 6. Conradi episcopi dispen
sa cum prosecutis ad Canonicatum vel ad Ecclesiam
exo in Theris mensis possunt annuatim nisi annus
ad subdiaconatus promoveat. Secundo lib. 3. q. 20
n. 21.
vide c. cum de diversis 3. Lapsilej. in 6.
secundo ibid. n. 271. dicit: si qui studiorum causa
in Academiis resident, dum tag cultorij consuetudine
non requiruntur facient fructus suos.
vide Th. 2. iusti moral. lib. 7. c. 7. q. 4.
in Privilegio studendi debet attendi ut non habeat
in Ecclesia Cathedralis nisi Mellench. ad Decretal. lib. 1.
c. 8. dub. 129. q. n. 3.
Dota massa prebendarum in India consistit in
distributionibus quotidianis consistit, et sic studentes
vel legentes in Universitate agebat proportionaliter in
eis habent requiri [illegible] in c. Licet ex Co 34
de elect. in 6. c. fin de magistris P. Gregor. Lopez c. 7. n. 10.
eo cum casu distributionis loco fructuum [illegible]

UVA.BHSC

[illegible] 32 [illegible]
et [illegible] n. 6
[illegible] 34 [illegible] n. 6
[illegible]

[illegible] quæ [illegible] distributionem [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] 7. n. 12. Emanuel Rodriguez m.
gr. de Benef. c. 7. n. 12. verbo [illegible]
[illegible] 4. Ilh. c. 17. n. 3. Quarante verbo [illegible]
[illegible] 8. quod autem sibi [illegible] distributionem, [illegible]
[illegible] Ipse dum non [illegible] [illegible] distributionem
et [illegible] absentibus ex [illegible] causa non [illegible] non
[illegible], [illegible] emolumenta [illegible] [illegible]
[illegible] tantum [illegible] distribuunt [illegible]
Cerbia in [illegible] episcopali. l. 8. verbo distributiones n. 7.
[illegible] 4. [illegible] dicuntur distributiones m.
proprie, cum [illegible] veniant in massam communem et
[illegible] beneficij, quæ non actu quotidie dividuntur,
sed [illegible] Capitulum exigit illas et exactas dividit inter
Canonicos.
[illegible] Constitutio [illegible] extendit ad quamlibet Uni-
versitatem [illegible] et ad [illegible] et [illegible]
Ordinarium et [illegible] Canonicorum Oldanus Prag. in l. 8
tit. 2. lib. 1. ordinem. verbo [illegible] generali [illegible]
alia [illegible] l. 1. tit. 10. eodem lib. 8. [illegible] inter Covarru-
vias lib. 3. variat c. 13. n. 7. Dibrius Benin. [illegible]
c. 43 n. 1. [illegible] Speck [illegible] 7. tit. 1. [illegible] 707.
n. 5. Lepius de [illegible] lib. 2. c. 34 [illegible] 29 n. 163.
Garcia de Benef. p. 7. c. 7. n. 54. [illegible] n. 2. alii
plures refert Stoppano de [illegible] indult. lib. 3. c. 14 n.
26. Vide quandam declarationem Sacræ Congregationis
quam refert Garcia d. c. 28. 2. n. 443. et Cardus
quæst. 1. n. 31
Spinus in speculo testam. glos. 9. principij n. 29
[illegible] refert se [illegible] pro quodam Canonico [illegible]
Salitano, in qua omnes redditus consistebant in dis-
tributionibus
et quamvis sint aliqui, qui velint textum quod
[illegible] Ecclesiæ [illegible] [illegible] verba [illegible]
[illegible] debet, tum 1. de declarationibus authentice non
constat, nam 1. debent intelligi in [illegible] et propria
distributionibus, et ubi iam talis divisio earum facta
est [illegible] in t. c. unic. de clericis non residentibus [illegible]
relevant. idem [illegible] tradidit sine ulla distinctio-
ne à tot et tam gravibus auctoribus, et ex declara-
tione Congregationis [illegible] Clerici d. 63. et Garcia d.
c. 2. n. 443. qui exposuit eodem c. n. 353. Quod cum

[illegible] Longinus [illegible]
[illegible] Speculum [illegible] lib. 1
[illegible] 7. [illegible] [illegible]
[illegible] 30 tit. 7. c. [illegible] n. 54. [illegible]
[illegible] tit. de [illegible]
[illegible] 42. [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 194 [illegible] Cardus [illegible]
[illegible] Italiam n. 3.

[illegible] distributionibus

UVA.BHSC

[illegible] Cancellarius [illegible]
in gradu [illegible] in causa [illegible] delegatis
[illegible] quoties [illegible] Cardinalium [illegible]
Pirrhi [illegible] 2. n. 559 [illegible] adhuc
c. n. 13. hoc [illegible] scilicet ut ad legendum [illegible]
[illegible] et [illegible] in quibus legunt [illegible] et
alia hor. [illegible] et [illegible] [illegible]
disputandum et hor. [illegible] [illegible]
[illegible] Cardinalium [illegible] [illegible]
[illegible] n. 59. vel 55. [illegible] intelligantur quod non
excludant totalem residentiam, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
Cathedram. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adunt [illegible] Joannes de Lugo
Pirrhi tho. 2. [illegible] lib. 3. c. 14. [illegible]
[illegible] 33.

Emptio Canonicatus [illegible] [illegible] commun.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] n. 113
et 116. et confirmat [illegible] alias [illegible]
[illegible] c. n. 353 constituit differen. inter Canonicos
[illegible] causa studii, et causa redditus in Canonicos
[illegible] non integros percipiant nec est sine certis
[illegible] diminutione, et inter Canonicos absentes causa
[illegible] et causa diminutionis, et [illegible]
[illegible] n. 353
[illegible] 17. et hac
[illegible] 1 n. 31
[illegible] c. 21 n. 32.
[illegible]
[illegible]
[illegible] n. 282 [illegible] Cardinal. Genuen
[illegible] 5. c. 2. n. 249. [illegible]
[illegible]
[illegible] 6. [illegible]
[illegible] 100
[illegible] 31 n. 2. [illegible] 43. n. 21.
[illegible] 1. [illegible] 16. n. 9. [illegible]
[illegible] c. 14 n. 30.
[illegible]
[illegible] c. 25 n. 29 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

Bald. et fabiat. in l. cum pleb. de testam. dout. Covarr. de
cognitione per iura, volenti 2. c. 2. n. 65. n. 48.
Quando mude la muger sin licencia de su Padre, o del
marido la cure, qualquiera que acudir al Juez regular
sobre el Estado restituyendo, y restituyendo completamente, como
no estando de mas de la causa de su restitucion, porque
en otro caso de nullidad, o injusticia debe
restituir al estado de Thesaurus fiscis. 118 n. 8. Vesp.
Covarr. de cognit. per iura volenti 2. c. 65. n. 19.
Y bien no obstante si la otra Doctrina de Novella, o
dicho autores de esta tambien dice, que segun mas
restituyendo la propiedad de posesion n. 18.
Ex Bulla Gregorij 13. provisu et prohibeat de benefitio sed
sup. reservato sedi Apostolicae authoritate sine mera sedis
Capere possessionem beneficij, quamvis inter sit alius pro-
cessus ad ordinario collatore. Gerez intrae. de interdictis
possessorijs 3. q. n. 16. Virgilio Lotarium de re beneficiar. lib. 3. q. 11. ex n. 7. Gerium de benef. 5. p.
cap. 1. ex n. 411. Menoch. remed. 15. ex n. 403.
Causa studij dicitur causa pia Mauritta lib. 1.
resol. 6. n. 4. et ibi Consuetudinem vt curiam
lib. 1. resol. 102. ex n. 21.
Si defuncto probata opinione et fama diuae in testamento
unde Filius debet in centum tale dictum opus tem-
plorum gerere posse, ut posset legis petere lib. Dessi-
iuramentum in supplemento gerere. Sanchez Consil.
tho l. c. 12. n. 81. vt eaque notabilis. Rebuffe
bosse in collect. et hi Doctores credit. et l. in bona 3. n. 7.
et n. 8. dicit, quod quae a loco dicitur facit semple-
tam notorum.
De venerabilibus locis orphanotrophijs, xenodochiis et agit
Cujac. ad lit. ult. de alimentis ad l. ex malefitio 18. re
scriptum in lib. Paulo adfinit.
Per obitum Pastoris regularis promotus abco. p. ecclesia con-
ventualis eiusdem quam Capitulum elect. fin. del Regula-
ioribus. Sed Conc. Trid. Sess. 25. 47. sed amplius in
Pedantione Abbatis transitus ad aliud monasterium et
in eplis Generalibus Clunij ex 2. collect. 319 § 178.
Sartorjum collect. ad d. clem. fin. de sponsalib.
episcopo nullus mutare sedem, nisi ex urgenti, et pro
Ecclesia ad ecclesiam deinde, quia aliquid magnum detri-
mentum. Cap. Legatum de Clerc.
Si Legat. sin. Statuta Secularia quae non dum in Ecclesia
Graecorum ad Ecclesiam Catholicam ut omnes ita Cujac. lib. 23.

de legatis l. 3. g. de legatis
l. 28. g. de collatione. l. 43. § 1. n.
de Palatinis vt. ch. Gerhard
lit. k. et M. et in l. 6. C. de
lit. contestand. vt. ch. Cujac.
Paul. respond. vt. ch. Cujac.
ad l. Sancta 22. de pignor.
lib. 16. Regaf. Paulo ch. p. g.
contestand. ambiguo inquam
lib. affinit.

UVA.BHSC

An spectandum sit triennium ad experiendum de
impotentia, et debet computari triennium a loco in
tempo quo contingit fieri pubertatem adeptus
idest a decimo octavo anno perfecto in masculo
et a decimo quarto in femina quidquid contrarium
tenuit Palude dist. 22. dist. 11. quia in quod
eam etatem magis prevenit impotentia proveniens
ab aetatis debilitate, quam ex frigida natura sed
hoc diminutum q.d. patet ad oculum impotentia
sive in viro sive in femina Leander tractat
9. de matrim. disp. 41. per totam.
Verior sententia tenet quod hoc triennium debet
computari a die nuptiarum, q.a. tunc pro
nihil penitus non contrario et cuchariosis periculis
et maiori diligentia, et maiori diligentia indiget
adhiberi; quia vix per tanti temporis nulla impossibilia
et si fuit probatum a Paulo 5. et ex Rota apud Fer
raris lett. 226 licet Basilius quod si antequam
in lecto prevenit triennalis cohabitatio et in
arbitrio judicis pressis causis concurrentibus illud
ad certum tempus prorogare. Leander d. tract. 9
q. 47. Vide quandam decisionem Rotae quam
afferebam q. 6. indivisibilibus in mea Deter
mulatio matrimonij

+ a. tempus quo perfectum est

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Tigorino auctor Celij Antiqu. lect. lib. 10. cap. 50.

La palabra es, aeris. aunq; comprende todos e muchos metales, luego se toma mas propriam.te por el bronze, segun Briscio en el Vocabulario. y assi en todos los versos es lo mismo verro que bronze. y assi en los primeros vers. llama Virgil. ferrea los talamos de las furias infernales por furiosos. y despues dize aeris, aut ferri &c —

Lo mismo es vox ferrea, que aerea: Luego sera lo mismo columna de bronze y de yerro —

Laurentius Beyerlinck in theatro vitæ humanæ. (no me acuerdo qta authoridad en que letra latina) sic ait:

„ S. August. loquens de æneo serpente, Dei ipsi in
„ divino cruce, et in eo Christi symbolum demon-
„ trans, illius æternitatem significatam indicat
„ per materiam ipsam. Erat namque æneus. Et
„ autem æs durissimum, et quasi æternum. Unde
„ et Dei æra solidiores dicuntur.

Pruevase dexo como era mas divino y significativo qte metal para el culto divino, que el yerro. Y para lo siguiente ver si en el templo de Salomon huvo algo de este metal.

Idem Beyerlinck verbo æs fol. 151. b.

„ Æs metalli species, quam vocant metallum nu-
„ bium. Etymon est à verbo græco, quod est idem
„ ac splendeo; alij ab æstu, hæreo, quod ignem
„ significat; alij ab esse, propter duritiam, et du-
„ rationem deriuunt.

Pruevase dexo, q la palabra æs significa el bronze; y aunq segun los escritores la atravesy da generica, q comprehenderia de los demas metales, pero equivocam.te q con propiedad significa el bronze.

idem verbo Commutatio fol. 322. H.

„ (Mentes Taphiorum Rex mercatorem exercens inte-
„ dicitur ab Homero l. Odyss. ferrum aere in Te-
„ mesa commutaturus. Fuit autem hic Mentes re
„ vera mercator, cuius subsidio Homerus peregrina-
„ tiones suas absolvere solvit. Huius habitum Mi-
„ nerva assumit, ut à Telemaco possit agnosci. Cum
„ itaque gratitudinis ergo Homerus in Odyssea sua
„ immortalitatis nomine donare voluit.

Parece será del caso ver Eula ~~traud~~ traduccion de Homero si fue Rey por haver mudado, o comutado el yerro en oro que fue alabado, porque si fue aplaudido, conviene esta alabanza al obra = el haverle dado Homero nombre de immortal fue en agradecimiento de q Mentes le acompañó y dió dinero p.a la peregrinacion, como se prueva de lo q trae Beyerl. en la Cont. siguiente.

Apollonius in Argonauticis citado por Beyerlinck.

At nunc visu edidit numine Lynceus
Si modo vera est fama, verumque praedicat illum
per facile inspexisse sub altis condita terris.

Del Lynce escriven los naturales que ve los metales debaxo de tierra, podrase dar con propriedad nombre de Lynce al Arb.o que

con tan buenos ojos sugo distinguir qsos metales p.a el culto de Dios.

Beyerl. lit. L. fol. 106. d.

„ Apud Maurbios Ethiopes pegulos, et plures alii
„ mabatur, quam aurum: cuius tam vilis erat
„ usus, vt eo profecti Cambysis legati, sontes vide-
„ rint aureis catenis in custodia vinctos. Herod.
„ lib. 3. et Sabell. lib. 2. en. 4.

Beyer lit. L. fol. 106. e

„ Spartani sustulerunt è medio omnem auri, et
„ argenti usum, ferrumque pretulerunt ex Lycur-
„ gi statuto. Plut. in Lycurgo. Sab. lib. 6. cap. 1.

Todo esto está copiado ad pedem litteræ hasta aqui.

Solebant olim Egyptij cadaveribus virorum Principum
Isidis imagines, et lunulas aureas includere
vt fert Philipus Camerarius in oper. subcisivis c.
14. Nam æs non tantum se ipsum ab ærugine,
et putredine diutissime conservat, sed etiam adver-
sus putrescentia peculiarem vim habet, vt docet
Camerarius. Beyerl. lit. C. fol. 9. a.

UVA.BHSC

Virgil. 6. Aneid. v. 280.

Ferreique cumerulum thalami, et foedera dirae
Dirarum Erinnes tibi ~~[illegible]~~ in nexa cruentis

Proinde inveniendus Virgil. cum thalamos Erinnyum dixit ferreos
rigore et rerum ferri, non quod vere ferrei essent. ita Prudentius
in Peristeph. hym. 10.

Quis caeres illud genetri sacraculum
Quis ferre posset aeris, aut ferri rigor.

Tibullus lib. 1.

— non tua sunt durae praemia ferro
Vinctae, nec in tenera stat tibi corde silex.

Ovid. 9. Met.

Nec rigidus silex, nec durae in pectore ferrum,
Aut abscondere potest.

Virg. 6. En. v. 625.

Non mihi tibique pectora sint, neque corda
Ferrea vox.

Quintilianus Declamat. 5. 11.

Genori maxime similis, eriam vocem habenti.

et Pectus omnino cum pectore ferrea vox, et aera.

Virg. 11. En. v. 482. — Ferrum tot ferri tegit, tot aeris.

Ferrum tondet dicit, rondus. Et vox et communis, et aes argentum, aurum,
ferrum; ergo ait Virg. vehitur autem aere ferro. et ita explicandus Ge-
nesis lib. 1. Cyrus.

et aes bitumen, et sinillam ferrum
idest, aes ferri cum sinillamne bitumen.

HSC

UVA.BHSC

395

UVA.BHSC

UVA.BHSC

en 4 de Julio 1670. se despacho por la Corte
Eclesiastica un mandamiento excutorio à instan
cia de Domingo Nuñez Daimuz Sindico
y Procurador de los Beneficiados de la Parroquia S.
Iglesia de Baeza contra los mayo[rales] y cuerpo de
mando de los muy Ill.es Canonigos y Cavildo de
dha Iglesia, que infra diez dias pagasen a dicho
Domingo cien mil libras mrs de este Reyno con
prestido segun se decia por residuo de la
Bula de dinero menudo de los aniversarios
en fuerza del cap. 3. de la transacion firmada
entre dichos Cavildo y Beneficiados en instru
mento q. pasó ante Gaspar Juan Nuñez notario
en 4. de Noviembre 1591.
A S. se dio mas q. uno silenciario al Sindico
del Cavildo. Q.e 14 puso razones, oponiendo
la cavision de defecto de mandar poder, de transa
cion y concordia y ultimamente de que el cap.
3. de la concordia era illiquido y condicional.
Despues en 24 de Noviembre presentó pedimento
Sindico del Cavildo moviendo otro articulo
sobre de la illegitimidad de persona, porque dho Do
mingo hacia las veces en nombre de Sindico
del clero y Beneficiados, siendo assi que ni podia
ser Sindico ni clero, pues no se congregaban
sino ut singuli
en 29 de dho se dio traslado al Sindico del
Cavildo que alegando de que el cap. de la concor
dia es illiquido y condicional y que de ser el re
siduo que los Beneficiados pretenden haverse
liquidado en juicio ordinario y la pretension
al excusario fuera con el cargo que se dirá
adelante sigte.
Sentencia en 17. de febrero por el Sindico del
Cavildo sin dimision de la S. Rota Romana, en q.
declara ser propuesto del Cavildo y Beneficiados que
los Beneficiados de esta S. Iglesia no son colegio ni
Comunidad y por tanto dice se manden borrar
y cancelar dichos nombres de los protocolos donde

UVA.BHSC

ultimiorum.

Tambien dho Joseph Domingo con petitiui de
de Julio 1670 hizo otra nueua petitiuia pidiendo
fuesse condenado el Mro Castillo en ultimos
todos los anniversarios, que podrian caber y cele-
brarse en la Iglesia della administrauan del
chero dexada por el Canonigo Miguel Ro-
bres, desde el tiempo en que se acaba
de fabricar la yglesia, y que en adelante se cele-
ue en la misma forma.

Opuesose por el Sindico del Castillo la exce-
cion de la illegitimidad de persona por hazer
instancia el nombre de Sindico del Clero, sien-
do assi que no le puede constituir, y en 28 de
Octubre del mismo año se pusso posicion fundiendo
de alterado sobre este punto y pidiendo se
declarasse primero.

En una y otra causa insistieron Bomfuedes
y Superior entrambos en meritos de la causa prin-
cipal omitiendo la declaracion de los alterados
para la sentencia diffinitiua acordando de que
se trate la causa

Se vio esta cuestion de causa y tomos pendientes
en los estrados y pretendiendo nullidad de auto
el Sindico del Castillo con motiuo de ser con-
uertidos impedidos del progreso de la causa prin-
cipal y de conuinimiento y terminacion
de pruebas a esta y otras cosas y siguiendo se
dar en esta forma.

Derecho.

Supongo (antes de entrar a disputar la que
si pueden sobre de amoui de las excepciones
de la causa principal) tres reglas que para de-
mostrarse sirue cap. 1. de Ordine Cogn. en
que ay excepciones iniuriosas, y ay excepciones
emergentes. Para esta cognicion omnimoda
de las otras reglas constituyo tres reglas los
quales explica Panormitano in c. primo de
Ord. Cognition. n. 12. Farinacio ibid. n. 22. y
Speculator Mirandr. de Ordine iud. n. 45.
La primera es que toda excepcion peremptoria se
omitiendo sirue que refiere Pabinio Dec. 58. n.
11. que ad 16. sola diuidan con otros inf. y ocho
y Joseph Ramon consil. 56. vol. n. 47.

Y que aunque es verdad que Roberto lib. 1. Sententiarum
cap. 12 dice que los sitios, Jueces y otros
de otro Reino no se deben, que los interpretes
de otro Reino, no se deben, que los interpretes
para mayor claridad se han visto de otros, se
ciones lib. 1. Controuers. c. 45. Menoch. de
arbitrar. lib. 1. q. 45. Germanic. ad c. 1. de Regul.
cogn. quest. 1. n. 9. Vbaldus ibidem n. 20. Ra-
ble. Mirabal. lib. 1. cap. 58. Silbem. in l. 1.
Cod. vrsfado. Zevallos q. 12. de iuris peritis
lang. folio 65. a n. 25.

*

Y que es de la boca sentencia, la misma Panormitano mag.
Germanus, y Rodulfo Cardinal, y los Reyes Reyes
quien refiere n. 13. cofin. Dissertat.

UVA. BHSC

incidente, y esta dilatoria emergente, que
unirse los tres en el mismo juicio
incidens, perimit, emergens, quidem differt.
Lib. 1. c. 58. Gilchenius in l. 1. c. de ord. jud. n. 8. Balbus ad c. 1. de ord. cognit. n. 20
Así lo sigue Bellemera in c. 1. de ord. cognit. in 2.ª hora forum es comun. Fabianus de probat.
La segunda regla es, que la excepcion que tiene mas antigua causa en el juicio, esta es que mas antes (y el juicio se comenzo, se llama incidente, como la excepcion de consanguinidad y dilapsio dos pleitos, y emergente sea aquella que nace despues que el juicio se ha comenzado, quasi tunc emergit. Esta regla con esta cosa entendida en mucha libertad de arbitrio y n. 12. nulla parte dubitandi perfecta y graduada mas alla regla +
por la abrazan los Doctores in l. de que nos disputa. Otro l. quod ipsum simpliciter. Alex. Ignis Bartolus in l. 1. n. 5. (De ordin. judic.
La tercera regla es que las excepciones concurrientes al caso principal, y que se oponen al mismo caso se llaman incidentes, y incidunt velprimum [illegible] ipsam factum principale y aquellas que son concurrientes al pleito solo son emergentes porque emergen en con respecto del objeto, y su principio como la excepcion litis finita, y de dilatoria es que se oponen al pleito +
Bald. in l. 1. n. 8. (de ord. jud. Rein. cons. 146. n. 3. lib. 1. Alexander in l. quod nostri de scan. n. 30. Sanc. Franc. cons. 136. n. 2. lib. 1. R. Jason in l. 1. C. infra n. 35.
Muy conforme es a esta regla lo que escribe Hermo Boych. en dicho c. 1. de ord. cognit. n. 9. y Bellemera esta 2.ª 2. cita Fabian. dicen que son incidentes y aquellas que inter, cadit la qual mira de la sapiente al negocio principal casi. y emergente lo que no mira al negocio principal, sino mira al juicio y aquello que el orden del juicio.
Vide Menoch. de arbitrar. lib. 1. cas. 145. n. 5.
(y de estas reglas aunque se distinguen en rigor, comienzan casi semejantes de las excepciones emergentes, y de todas estas se infiere son las que dejan el pleito al proceso sin [illegible] el orden judicial sin que ala causa principal
De la diferencia de excepciones se reduzca las principales (y se dan opuesta en un caso de que formaje se han, y tratado algunos, que son que los Beneficios de un Pleito no confirmen

UVA.BHSC

dijo, ni comunidad, ni pueden litigar por m
de Sindico sino de Procurador, y la otra cau
dignu dari Sacer pudito al executorio la
quitanza del reddito que pretenden, y por la m
ordinario

Que estos sean emergentes significan dignu
rigan el otro principal de la causa, sino s
al modo de Sacrilegio intentado, en orden del pro
lo qual se corroba mas claramente estos exemp
y habiendo conocimiento los autores de las cau
sionis emergentes.

Porque siendo que la excepcion de excommunica
opposita alterius, o delegante, o la de infamia
opposita testis, c. Sicuti de rescriptis l. 1. et
C. de ord. Cogn.

Item habetur emergente quando aversa
oppone que no es, o no puede ser Procurador
Omissis C. de Procuratoribus. y de esto se infiere
con certeza, que no excepciones deben poder cons
tituir Fiscales ni libro es emergente, pues es la
misma q. de Procurador.

Item es emergente la que se opone contra
de incompetencia de Juez, o ordinario segun
Prosper Fagnano ad C. de ord. cognit. n. 2
in fine ibi: hæc enim omnia et similia tanquam
Exceptiones Fiscales, quæ cum si vera sint, similes
rationes sua principale remanent integrum inter
ren et rem.

Porque siendo assi que del Sindicato, como
de otro cualquiera sola mente el que pide y deman
la herencia el derecho principal es quien que
redigan emergentes

Esto supuesto (aunque por ser cierto y comun no se ne
de mas su apoyo) es constante que quando en
Suizo se opone una excepcion emergente se
de pronunciar, o dar sentencia definitiva sobre el
otros delegados adelantar sobre la causa prin
pal. cod. segunda

Probase esta primeramente del cap. 2 de
cogn. ibi: sed quoniam quæstio illa fori adeo
frivolissima tantum in modum exceptionis obiecta
interlocutorio pronunciamus, et prohibemus com

significa Glocar. referido por la gl. en la l. 1. §. de
ord. jud. non de recusar la question indeb
se sentencia especial pues se inicia la mag
nar conocimiento los interpretes y los regula
por

UVA.BHSC

Regla en materia emergente de dilaciones
[illegible] pleito, y sobre
[illegible] Fernandez
[illegible] primero de la R. Audiencia
el Doctor Cabrillana antiguo. lib. 2 consulta
[illegible] S. Luca mayor regla [illegible] 5. consulta
[illegible] notablemente [illegible].

Segunda consulta contra el Gobernador.

consulta sin fecha también del L. 19 y 20 de
Dec. L. 115 C. contra L. 5. vistos C. de Iust.
Caus.

Superior que excepciones primitivas admitiendo, et ea probata legitima, illati non teneantur respondere super petitionibus mentis, cum restituantur reo. La qual excepcion de ser el emergente como sea dilata, que tomaria primero sobre ella.

Primera sin duda dilatorias L. 2 procedente A. C. de dilationibus donde si una parte pide una dilacion, la contraria le contradice ha de pronunciar juzgando interlocutoriamente el Juez sobre el emergente in: ut si forte dilationis petitio facta improbata, disputata questione per sententiam judicis diriminatur. y la glosa esta palabra per sententiam dice: Scilicet interlocutoria, et hic in emergenti pronunciatur, quia alias in causa principali non potest fieri. vide supra n.

Inferior lo mismo de la L. primera Alexandrina 26 C. ad L. Jul. de adulter. emergente Sitio answer a Alexandro desafiado. Alexandro responde el [illegible]. Sitio replica que Alexandro era esclavo y por consiguiente que no podia oponer el emergente. Pues de esta question se trata de tomar primero y quedan Diocletiano y Maximiano, que primero sea de tomar si el Esclavo Alexandro: in: ut inspicimus ~~[illegible]~~ quidem de statu Alexandri quaeratur, tamen liberum esse adstitit audientia deprehendere, interlocutorio et diriminte causae pertinet. Luego se colige que interlocutoriamente deve declarar el Juez sobre esta Excepcion. y siendo L. 2 también del mismo tit. L. Libris 7 ~~[illegible]~~ del libro. cauk donde dice Diciano que si uno de la desheredamiento proclama a la libertad, ~~[illegible]~~ entonces si de la libertad se pide al juez de la causa. y asi dice que lo primero que se ha de juzgar es si de la libertad al desheredamiento se pide, y si el proclama al desheredamiento que la libertad. y que de esto se tomarda sentencia in: quod si pronunciatum fuerit etc. y que siguiendo ordenado las peticiones in: igitur dum desiderantur et petitiones judicum ordinem dicunt in las quales dispone que siempre que pide ordenar el orden de juicio requiere que se conozca y nombre sobre alguna dificultad de derecho y dificultosamente conste cosa cierta

UVA.BHSC

Pero como q. (que no pueda ser acusado segunda vez
por los de acusar. Ff. ad l. Cornel. de sicar. l. 8. C. de
quaestis. l. 1. n. 7. C. de accusat. Bellon ad c. 1. de
del. cap. p. 52.

Pero refiere q. el primero acusador sacare
varias, y que siempre con tanto mayor la 2.ª acusa-
sacar. cap. 1. et 2. de calum. decret. l. 3. 4. 5. de
mor. pecun. ff. de testim. homicid. l. 1. qui 11.
C. de accusat. farinac. tit. criminal. tit. de inqui-
sitione quest. 4.

Amendado. Castillo Roberto lib. 1. sentent. c. 12.
Fagnanello lib. 1. contract. c. 45. Bellon ad
c. 1. de del. cap. n. 52. Bonacina lib. 2. anto-
nom. 5. n. 68.

condenar las excepciones opuestas. ff. de Officio
Pero el Monarca, en la ley 3. tit. 1. part. 7. de
4. part. p. 1. ff. de Purificacione. en la que
haciendo acusado Rey a Sempronio, opuesto
en publico Juicio opuesto Sempronio, que sobre el
mismo crimen había sido acusado, y absuelto, y
dijo el Rey Marco no ser de admitir la excep-
cion de Sempronio, sino constando primero de la sentencia
se sobre la ~~acus~~ prevaricacion del primero acusador
ibi: ut non prius accusetur, quam de priori ac-
satoris praevaricatione constitutum, et pronuntiatum
fuerit. luego de la excepcion, y impide se deve
primero averiguar. vt infra pag. 7.

Prueban lo mismo de las l. 1. y 4. C. de cal. in
int. donde primero se averigua de las causas de apelac
o retencion, que se muestra, ~~y no de las causas~~ y se
pronuncia primero sobre ellas, y no de la causa prin-
cipal.

En l. intra vitae 3. y 4. Minority donde el menor
(que pide restitucion se le oponga excepcion de menor
edad. Pero de la ignorancia. Arte ibi: dicta pe-
ratis septe
et cap. dilectus 32 de cent. ibi: restitutum dicle-
rando clericum esse minorem sufficere in ordine de
non exigitur ibi: et superior (habla de la excep-
cion de defecto de edad) a Metropolitano. pero pe-
cation.

el cap. cum Joannes de fide instrum. ibi: Decimis
Septum sententiam pronuntiabimus, verbis quibus
dormus Brevia conditionalia celebratum. Pero
aun que estas cosas incidentes. de ar-
bitrar. lib. 2.

Y bien sobre las es c. cum sitis 19. de Judi-
cis, donde haciendose opuesto la excepcion
de conspiracion y excomunion en modo de
excepcion. los Jueces declararon ser adelante
esta causa. Apelo la parte de este declarar
y decidio el Pontifice, que se reversase lo que
los Jueces habian obrado.

UVA.BHSC

refert in d. l. cum c. non ergo.

Bartholo altera. in l. 2. C. de ord. Judic. ibi:

Balbus ad tex. in c. 1. de ord. cogn. n. 44. ibi: communiter obtinuit distinguendum esse inter exceptiones emergentes et incidentes, ita ut super incidentibus pronunciandum non sit, super emergentibus vero pronunciari debeat

Prosper Fagnanus ad rem c. de ord. cogn. n. 23 ibi: in emergentibus die breviter, cum pronunciandum, o mas adelante: et est ratio, quia non potest in causa principali aliter pronunciari, glossa: et in hoc conveniunt omnes

vt dicit fr. Ro. 2. lib. 1. dig. 5.

Carleval de judiciis lib. 1 tit. 2. disp. 5. n. 18. ibi Addendum item est omnes exceptiones, quæ respiciunt processum non merit causæ, ut exceptio brevitatis dilationis, ansiptis sine cognitione vitiosa, et similes statim et ante omnia cum audientia litigatoris interlocquendum. o poco ma adelante: et tales non esse reservandas in tempus diffinitivæ.

Fermosin. ad tex. in cap. 1. de ordin. cognit. quæst. n. 16. ibi: et idem statuitur de quæstione incidenti, quod D. emergentem appellant, vbi an dilatio sit competibilis, an Procurator sit idoneus, an libellus sit inepta, et similia, quæ causæ meritum non respiciunt indium pronunciari oportet. et n. 42 ibi: quia cum exceptio emergens ~~sit maximi distinctæ et separata a causa principali~~ opponatur processui ad impediendum illum, non potest Judex ad alterius pleadere, donec sit sublatum eius impedimentum per sententiam.

Marcus Angelus Leo de Gravatorij q. 3. gravatorij 13. n. 10 (dando subito de quaeque dilatoria encoenia) dicit an: Singulæ primæ et dilatoriæ non solum opponendæ sunt in gravatorio sed etiam discutiendæ ad diminuendo Fiscum in quibus contingit n. 11 de esso dicit. ob quod singula

UVA BHSC

dilatoriarum, si fieret post litis contestationem, pervertet totum ordinem processus et iudicij.

et proinde non potest earum decisio postea contestationem regulariter reservari Bald. in l. n. 044 C. de his qui accusar. non poss. quia ingenit perverterent iudicij ordo, quem iudex non potest mutare, neque propterea procedere procedendo simul super dilatoria et super principali, vel gravamen erit nullus, vel potest appellari propter vexationem, quam producit talis ordo Petro felic. in d. cauptionum n. 12 et Card. Roberta n. 5. Bertinite 3. de re iud. obiter Iudex procedens simul et semel super dilatoria et super principali propter contrarietatem eorum nullatenus facit processum nullum.

Reservatio enim exceptionum dilatoriarum illis fatalium operatur; quod si in nullum casum pariebit illas esse veras, quod quid ante facta est non valebit, et omnia acta pro non facta habebuntur Maranta ubi supra n. 45.

Fabianus de Fabiis lib. 1. cap. 58. n. 29. Quando res pignoris exceptiones emergentes, et tam quam emergendi et suspendere negotium principale videbimus ante omnia fieri provocare debet super illis exprimi processum Rebuffus n. 8 l. 1.

Mascardus dell. pellet. quest. 17. n. 98 ibi: quia de emergente praejudiciali et negotio principali simul tractari non potest, quia esset confundere et inordinare processum; quae confusio et inordinatio processus non potest separari per appellationem et definitiva. Joseph Ramon consil. 71. n. 58. ibi: emergens vero quaestio est illa, quae concernit processum, et eius ordinem, vel an personae sint legitimae vel an sit danda dilatio, et hae emergentes examinantur seorsum a principali, et super eis est pronuntiandum, q.d. de eis cognoscitur, et non examinantur una cum principali sicut terminantur incidentes.

UVA.BHSC

Lo mismo q cab con las mismas palabras dize
Scaccia de agellat. q.e 19. rem. 1. concluse. 5. n.
29.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Cui tam communi gaudet ac opinioni, quae
ipsius hoc dictum (ne lectoribus) Bartolus in
L. 1. n. 6. v. et 8 C. de ord. iud. et in L. de qua
re 24. §. indicii, glossa ibid. Paulus Castrensis
in L. 1. n. 9. C. de ord. iud. et lib. 1. consil. 281
n. 5. et in L. cui primi 29 n. 3. in ultima oppo-
sitione ff. de iudiciis Angelus in L. qui primi n. 2.
circa finem. V. quandoque verbis. Bald. in au-
thentic. habita n. 22 C. ne filius pro Patre. Pa-
normitan. in cap. ~~cum inter lib. 16~~ 1. n. 11. de
ord. cognit. Innocentius in cap. cum inter ff.
lib. n. 3. 18. Si vero quaerimus. de elections Gregor.
Lopez in L. 11. tit. 3. part. 3. gloss. 1. in fine Fachinaeus
lib. 1. controvers. cap. 45. Tepatus in Compendio
Variar. tit. 115. V. quando quaeso Matta consil.
238 n. 28. lib. 1. Ritinus in praxi. §. 13. cap. 2.
ord. sp. cap. 3. n. 3. Gilchinius tit. 1. C. de ordin.
Judic. n. 7. Afflictis in constitutione si civiliter
agitur n. 14. V. duinde et ultima nota. Simon
Della ad Franchis decis. §13 n. 2 Johannes
de Probat. lib. 1. cap. 58. n. 19. cum seqq. Mas-
cardus in Praxi lib. 1. parte 5. glossa reservatis
ca. n. 31. Mornach. lib. 4. consil. 367. ca.
n. 1. et de arbitrar. lib. 2. centuria 2. casu
167. petitum Don. Michael Sanz lib. 2. anti-
nomia 5. n. 8.

UVA.BHSC

Y prueba nuestra es una regla (porque aunque
escritos comunismos no excluye alguna) tam
por lo general, porque quando la Ocupacion
gobierna in continenti, o, se sigue luego de pre
Aunque no tenga tantas calidades de ocupa
te se deben posteriores primero dellas, la que no
serie si fuera intitulada, y siguiendo en la
Pinent de Gregorio lib. 2 39. n. 4. Ma
rin Gierte lib. 1 cap. 20 et 21. Menoch
de arbitr. lib. 2. centur. 1. casu 49 et casu 2
n. 4. et casu 167 et Cent. 125. n. 43. Ma
ch. lib. 1. Cons. 79 Cameo. Var. q. 43. n.
n. 20 Salgado de Regia protect. p. 2. c. 28
ex n. 45. et 62. Cyn. alias relatis a Ca
lerial lib. 1. tit. 2. Lib. 5. n. 23. y en mi
manuscrito no segundo lugar 49 que dice
Y que no hay duda alguna en el caso para
de retardar su deliberacion

Si la duda o, desconfianza de las ocupacion
consiste solamente en el derecho no se pueden
reservar a la definitiva Rebuff. in L. annuli
1. de jure Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 53
n. 4. et 5. Marcus Antonius Blanas tract.
de occupation. imped. litis pendens n. 102 se
gun. d. c. 18. n. 50 y dice la razon que
Es certum et nullam probabilem dubitationem
ringit, ac proptera statim superillo tali dubitatione
occupationem cognoscendi a nu debet reservari.

Y porque la ocupacion de derecho siempre tie
ne la humida Mastril decis. 8. n. 8. Protocol
Minyo. 602. n. 36. et Lib. 7 140 n. 47.
especialmente quando la causa ubera
ta ante Juez Doctissimo como en este
caso ~~Ladereh~~ Ladereh Simonel
cons. 123. n. 2. y por otras razones
que escriben Cardenal. y otros que
se cita Lita disput. 9. n. 5.

Y aunque algunos interpretes
como son Bartholome Sopino lib. 3
cons. 59. n. 2. et 3. et en Rubrica

UVA.BHSC

tio inf. nam posse q. inpriu. et ibi fon
verbo occupatio & Domenicus
de prinogenii lib. 4. c. 9 ex n. 39

diff. de Rebus Dubijs. nº 1. 2. et 3. Mastrillus. decisione. 8. Castillo. decis. 124. n. 9. Lib. 2. Surdus Lib. 2. cons. 252. nº 10. et 11. Franquis. decis. 289. n. 4. Concluyan que la excepcion dudosa y probada solamente en derecho se pueda reservar al fin del pleyto tanquam requirentem altiorem indaginem.

Empero este autor no dijo que se deva reservar, sino que puede el Juez. adonde que sus fundamentos satisfaze plenissimamente Menoch. de arbitrar. lib. 1. quest. 53. n. 9. et 10.

Y concordando estas dos opiniones dijo Cardenal d. disp. 5. las palabras siguientes. Ego propter Cristinae primam sententiam (de que no sedum reservari) veriorem dicerem, verum secundam magis accomodatam ad usum, cum varietatem quae rationem gignit, et discordiam quae decisionem tardat sedare procurantem, et dissentire solent, quia exactam habent studium rerum.

Y muy a mi intento Fontanella tom. 1. decis. 433. n. 9. dice. Sunt verba hanc allegando pulcherrimum locum Erasmi Bernardi Mascat. in proposito in praxi civili 2. p. 5. Vers. reservatio n. 18. Vers. quod quantum principalem esse ob multum exercetur reservationes ad diffinitivam, quae maxime sunt tamen indiscrete per aliquos Judices sub pretextu, quod nisi sit dubia non advertunt, quod nisi attente hec considerent, semper negotium aliquam habent dubietatem, nihil enim est tam certum rerum quod non admittat aliquam subtilem dubitandi rationem, et communiter videmus. Ego cum summopere abhorrem hoc ob valde expertus in damnis, quae inde eveniunt, quorum aliquam do Deus patientiam, accipiet a multis, qui multum credunt se habere mundas manus, ex

Dato caso que se tuviese de reservar era manifiesto que tiene duda, intrincada y dificultosa segun muchos Authores que refiere Cardenal. d. disp. 5. n. 16. y elegantemte. Angelo de adq. poss. art. 4. n. 23. et 24. ibi: intelligendum de ea securitate quae tubat periculum, et opportune in iure versatos, non autem seguleios, et quos vocant Doctorelos, sic enim nulla esset iuris quaestio, quae non requireret altam indaginem.

UVA.BHSC

gestum pari has et alias reservationes, quas
passim apud nos fiunt, videat quisque quid
hinc antulerit et ego prior omnium.
Aequum scrifsi que siendo tan doctos
Oficiales el fiscal de esta causa no reservaran
el conocimiento de esta particula q.e la dispo
sicion pues ni sauen en derecho recibe
duda alguna.
Aunque es verdad que en el Senado de
Cataluña se reservan algunas excepciones
incidentes q.e le definen q.e requieren es
tudio indagineum Caner B.f.c. c. 17. n. 2
et 22 q.de lo
si la parte la oponen in modum libelli
impetit ency. secular primero sobre el be
lleng impedition del phoresis del qual
sedue declarar primero como afirma el
mismo Senado Eclesiastico assi comprofiri
del 17. de Ag.to 1627 refirido por Fontanell
to. 1. decis. 132 n. 17.

UVA.BHSC

Barbosa in L. 5. n. 92. Lapidus ~~Selvan~~ ~~L. Inforce n. 4.~~ Bulbos de C. I. Dorbel. n. 55. Felinus in cap. Subrita 21 n. 4. Vº ad dan. le rep. Ayala n. 4. Lessiel. in Singul. mangiche n. 63. de quitin. Strader. de fund. p. 10. in mandatis n. 39. Cartera lib. 1. tit. 2. disp. 5. n. 8. Vº Menoch. lib. 2 pr. Sumpt. 64. n. 10.

Bartolus in L. 1. tit. 7. n. 48. de orig. fund. epist. ~~Bulbos~~ n. 1. approuante n. 4. C. de inst. Felin. in cap. Conquisitum n. 23 de concept. Rom. in Apostil. decis. 28. subtit. de Concept. Bulbos Stat. n. 56. formin. n. 10.

Adeo que la dicta doctrina de Bartolo propo cuenta de obtenerse similarmente mismo inter, mas quando las conciones miran a la Legislación de sus personas dicen Lizonde Pompeiano de annuitibus. et Capel. Tol. 2. cap. 10 Con. 63. Kimpelius de Maritis nos Singul. negotio n. 84. de quotidiano. Strader. de fundi par. 10. in mandatis n. 36. Cartera n. 39. Pero esto se limita en la legitimación de la persona sino en aquellas que dicen dilatoria a primer agravio retomulla. Cartera de fide disp. lib. 2. disp. 5. n. 8. Sequaxmus sin Ulpian. Vincentium, consendum legitimo quando nunquam, opponitur quantes dilatoria que ipsum tantum reddit quatenus retomulla. Idem enim sentim qe decisando, et non respondere referendo ne fraudem relaxatur clausulam, dum fidei Contra obtinet vincit, dum fidei Contra obtinet vincit et ruy inutilitas Sumptus Vexatus. Consensio mutuus fraugione de una calidad qe nos notigare lugar la doctrina del n. Sino que limitando.

Nimirum dicum ad hoc dicgin in alegnar occasione emergitur hanc de tanta gravamen, quia ut ipse per gravem ad obtenerse, como parece la Informa, Bolado rec. de qua n. 4. defuntos, los autores referidos por Pabiera Pract. lib. 1. cap. 58. n. 22.

Porque en cualquier se necesita de entender con mi contrario, Bolado dice no tiene lugar quando la parte que oppone la excepción injuriosa ignorancia formular declaracion. Pero de excepción no tiene lugar, debe, debent, Contra, es non tanta gravamen. Pabiera n. 1. cap. 4. parte el segundo n. 12 Vº Hoja non quod fabro. col. 3º contra de argellat. Prospitus ~~[illegible]~~ n. 7. Vº nota contra col. 2º repit Pabiera Pract. n. 58 n. 37. la qual opinion una cosa parece en repit dos opiniones, como es decir entre grosso y dicen no poder tener lugar la declaracion por gravamen ad obtenere.

Pero mismo punto se ha de entender otro en el caso que 63. de appellationibus, ibi: ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

[illegible] expresa y despues en el libro 63 regulat.

[illegible] la consumación siguiente sin nuevo dominio que
acto o gravamen que no [illegible] Simpl. actio deveri
[illegible] y ninguna hay en el en dominio ni en
[illegible] Lucas Cornhoudes 23 q. fin. Lex que pro
[illegible] l. si in emptione 34 ff. de contr. emp. l. [illegible]
homo de adqu. rer. dom. l. mos. [illegible] 4. [illegible]
[illegible] 2 D. 2. nos en el caso [illegible] Cornu. Vinc.
causa [illegible] que en el de que [illegible] es infra
causa [illegible] [illegible] ad Concilio 7.
lib. cap. 3. de Consul. contulat. [illegible] el cap. [illegible]
[illegible] Simpl. [illegible] ad [illegible] libro cap.
n. 2. [illegible] n. 4. Bald.
n. 1. 5. [illegible] de [illegible] vinc. de la misma
[illegible] que [illegible] que el
[illegible] [illegible] adinde causa
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [

Commitim. in cap. cum franciscus de fol. infp. Ofiam. sive, las excepciones minimas que n. 15. Cardinal. n. 16. cum c. 1. de prad. cap. dicens pronunciar apare Bartol. in l. 1. C. de n. 4 2. notan. Zavallos 2. p. de Capit. Ord. Judic. filiation. et ubi ceteri Doctores per mai. notarij 8 quae 65 an 23. et ch. lib. 2. de arbitras. cap. 167. n. 5. Sabor et Cayn. in l. mandatis 40 de Dominorum. Bartol. ad cap. 1. Leod. Cogn. n. 40. S. Michael Sunc. de lib. 2 antinom. 5. n. 8. 8 negue aprobat Cirill. Fabian. ad Pl. de minorib. centur. 5. 1. 6. septimo quaes formalia. ad c. 1. de ordin. cog. in quest. 1. cap. n. 35. et n. 16. 15.

Pero una deformacion se entiende ~~en tan~~ con interpretar los tres, en el cap. cum dilectus 9. non obstante de electione c. cum franciscus de fide instrum. L. item ubi 39. de minoribus como sera entre autores en el n. antecedente referidos.

Pues legitimamente se sigue, que si estas indemas ~~[illegible]~~ se pronunciaren tan bien formadas que sera sobre emergentes.

Q las excepciones peremptorias, aunque dechas no sean de pronunciar expeditamente, sino opponer en forma de emergentes, solo esto basta porque primero sean de deliberar sobre ellas formalia. Vordugo n. 42 cum ad. n. 8. 8 negue obstat, de un auctor interpretan el cap. 2. de ord. cogn. la l. 3. de prorogatione 6. 1. 9. et pronuntiatum fuerit. Pues si el modo de proceder hasta p. que sobre ellas, que sera sobre emergentes.

UVA BHSG

UVA.BHSC

porque entonces las mujeres y menores la primera
question deuen ser despues questiones. Card. Tiraq.
de retract. conq. 4. n. 84. Bald. in l. Iura. C. pro
dotis. & Instrumento. dotis. & legado. que
se ha. Deuido todos los escritos por persona incapaz
o sea. Iuris o. contrato, y obligado. Leg. 2. §. 1
par. 6. n. 24.

Esto se ha dicho generalmente delas excepcio
nes emergentes, pero en quanto
dela legitimacion de persona
que se ha opuesto contra por si puede llamarse
Sindico, dilatorio, y se ha de auanzar con mas
especialidad en esto. es constante que se deue
conocer y dulcerar especialmente sobre ella
Marcus Antonius Leo de Dispensatoriis parte
3. dispensatorio 23. n. 22. in fi.
Rimpia 6. regulam procedere in exceptione in
non habes legitimam personam, vel agis contra per
sonam non legitimam, quæ quia dilatoria
debet in dispensatorio, non solum opponi, sed et
dirimi et penitus interimi: cum nullum Iudi
cium, quantumuis summarium fundari non possit, ni
si cum personis plene legitimatis etiam vbi causa
summariam tantum cognitionem exigeret. Alex
in l. quamuis infine C. de causis Fin. Hæriam
tol.
Ac etiam vbi erat statutum, quod nulla exceptio
oppon. posset, nisi per huiusmodi statutum non
tenetur contra personam non legitimam,
quia quod tale exceptionem summis intuere
tur, et de hac ante omnia quæri debet
to. de Imola in l. quæsitum tol. 5. vers. pa
tales exceptiones. q. a quibus appell. non liet
Imaus dado caso que tuuiese statuto que
permitiese al Iuez que las excepciones dilato
rias las pudiese reservar a los meritos de la
causa principal, este statuto no tendria mayor
vigor las razones siguientes y patentes, las quales
aunque en ningun caso tiene de reservarse la
definitiva como en Bartolo Paulo Alex.
y Felino sicut Leo 1. dispensatorio 8 n. 3. et
1. 3. dispensatorio 23. n. 28. aunque sean muy
doctos y que abiertamente seguiran indagatorio
in l. fugitiuum lib. 2. C. de iure, dicen no obstante
la duda de derecho se requiere ante de todo la
Facultad de Iuez intract. de cambiis disp. 2. q. 16. n.
52.
Espinel tract. q. 6. la prueba de ellas se tiene por
otra de legitimidad de persona Leo de gregar. 23. n. 29

UVA BHSC

[illegible] n. [illegible] preparatorios [illegible] dilata
[illegible], quia tunc non [illegible] [illegible] contra
[illegible] Salicet. et n. 80: vt si effet [illegible] que
[illegible] [illegible] [illegible] Iudicij, [illegible] non
Iudicij, vel non [illegible] Procurator; quia [illegible] [illegible]
debet in primus disputi secundum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cap. exceptionem n. 17. de [illegible]
[illegible].

Es muy conforme a razon porque dela legitimacion delas personas no solo se trata de inquirir, sino tambien conocer en los preparatorios del juicio. Bartolus in l. licet vobis inquiri C. de Procuratoribus Bartol. in l. de [illegible] n. 2. ff. de testimonijs. Ro. 1. 2. preparatorio 6. n. 1. et 2.

Porque todo el fundamento del juicio consiste en las personas Bartol. in l. interpretes n. 3. de dam. infecto Rebuffus consil. 16 n. 1. Ro. n. 4.

El lenas principal fundamento raiz y causa eficiente de la de qualquier acto es la persona de el Autor Carol. Fresus in tract. de Except. Exceptione 4. n. 89. Facinus de indiciis ~~cap. 62~~ l. cap. 62. n. 24. Cirom. de Pregid. in tract. de legitimat. personar. in prolud. n. 6. Leon. 3.

Desuerte que no puede haver mayor nullidad que la que proviene dela ilegitimidad de las personas Bald. in l. si quaramus ff. de testib. porque no sera legitimo el principio del juicio sino se funda con persona legitima Bald. in l. ingenuus n. 3. de stat. hominum. que despues el consentimiento delas partes no la ratifica Bald. in l. si constante §. si bona mulier ff. solut. matrim. et in l. licet in fine C. de procurator. Ro. n. 6. et 7.

El defecto dela persona del Autor, como comunica ~~el principio~~ defecto de causa y principio del juicio mayor que qualquier otro defecto de nullitate et qualitate como razonan Ro. n. 6. con Bald. in l. si quaramus ff. de testib. Decis. 275. n. 2. Carol. Fres. de tract. de except. exceptione 4. n. 90.

UVA.BHSC

Y no solo procede en esto judicial, pero haun en lo extrajudicial se requiere la legitimidad de persona Bald. in l. neque quidquam Mofine ff. de leg. 1. cons. Leo n. 9.

Decisa simpliciter verum esse dicimus Leo n. 9 Vt et quando: et tunc concepto numerantur legitimam personam, ultra eas contra personam non legitimam dicit in preparatorius cognitis et diruta per viam interlocutoria L. 2 precedente citari qte in verbo pronunciar. C. de dilat. nec potest ad merita reservari, q. in perverteretur totus ordo processus et iudicij L. 1. C. de ord. cognit. C. T. cod. tit. C. contestata cognita de iudicij Bald. in L. 1. col. 12 n. 44 C. de his qui accusar. non possunt.

Y tan necessario la declaracion de este articulo, que en el interim que no se pronuncia sobre la habilidad de la persona se tiene por inhabil Bald. in l. 1. n. 49. col. 15. 4. item aliam tam C. de his qui accusar. non pos. Leo n. 13.

Y tan poco pueden en el interim obligar al reo aque responde sobre el merito de la causa principal Bald. in l. quidam reliquit in terto notabili ff. de pen. codicil. Cogn. Cons. 332 incip. plerumque n. 15 et 16. Anchar. Consil. 153. incipit Reviz. cons. 17. n. 14. Leo n. 14.

Y tan relevante esta excepcion de la illegitimidad de persona, que ni ninguna disposicion religiosa quita, ni haun despues de trez sentencias conformes Carol. Fras. de Concept. cong. 4 n. 4. 5. et 90 Leo reparatorio 6. n. 21.

Y no solo se puede oponer el reo, sino el fiscal de oficio aunque la parte contraria Flaviat. in l. filius familias 1. obligaci. vol. 3. ff. de Procurator. Bald. in author. Operatur n. 7. in fine C. de ind. contest. Alex. in l. Titio n. 7. 4. secunda limitatio ff. Solut. matrim. Carol. Fras. de cong. 4. n. 12 et 13. Reviz. cons. 17. n. 9.

Y de la suerte que al actor se le pide la accion assi al fiscal de pugar Fras. de cong. 4. n. 25.

Y influye nullidad ~~y efectuar~~ en el proceso y sentencia ipso jure, que se debe tener si ordinariamente ab sentencia interlocutoria mutata voluntate ff. de Procurator.

y Gratia respondit n. 84. et 268.

UVA BHSC

Bald. consil 225 incip. vide Sententia lib. 4. n. 23.

Sin que obste decir que acá en este Reyno se prueba sine strepitu, et figura Judicij, (porque dado caso que este juicio hizo el Tribunal eclesiastico) fuera cierta satisfacion con la doctrina de Mario Cinquio de probationibus 4. 2. prog. 6. n. 25. Finalmente octavo, el hecho se remitiera, Judicis officio probandum de plano, et sine strepitu et figura Judicij requisitis ingrossatis probatio legitimationis generorum Fran. de Cas. 4. n. 97.

Nueve, resta que la causa de la Concordia del año de 1699 se quiere sea de ser Coactiva, pues tanto en las Coactivas se requiere la Justificacion de legitimidad de persona Fran. Casp. 4. n. 98 Leo n. 26.

~~Habiendo probado en parte~~ Decimo legitimacion de personas deve conocer del tiempo en el que se hizo el acto porque la habilidad de la persona deve probarse L. 1. §. si filius de leg. 3. Ulrad. Consil. 58. incipiens impetrantes n. 5. vide finem P. non vide habilitatio persona Leo n. 28.

Decimo primero habiendo probado con toda la habilidad conque la infiere en el proceso Jos. Fran. Gr. qui admis. n. 4. Rota Romana de Mardon. Sent. 16. Januarij 1595. coram Dullino et coram Gryn 65. in Bononien. nullitatis Coactionis Sent. 25. Maij 1692. Leo n. 29 Gran. 35.

Y todo esto se confirma, que hasta en casos Eclesiasticos Superiores se han de legitimar las personas de los Autores Fontanella decis. 478. n. 7. Leo n. 30.

Otro si mucho sabrosa de esta legitimacion se pretende, que por todo el acto publico y de su genuino derecho, y registro atentos mucho asi Mariano Bald. in l. causationis n. 5. Ut. Ferlaspedo C. de condit. ob caus. cum l. 1. quia mihi §. Hanc ff. de aquam. pend. y si se debe exprimir y escribir los Jueces Bald. in l. servus mihi C. de leget. y adviendo el Jurisdicion se aplica el proceso Bald. in l. 1. infine P. notar. Leon. Jur. 5. n. 40.

Quarto que Joseph Dominge sea admitido con Sindico de Clero deve probar 1. que el Sindico que [illegible] 2. que el Sindico que [illegible] Congregacion de Plausi omnium dor. 43. 60 Cruner. de fide quest. legali. 11. Leo n. 10 et 16. Mercado de Jurisdict. lib. 2. quaest. 32.

Y que mayor razon se requiere de la causa de no tener Beneficio Eclesiastico Bald. y otros refiere Cabedal lib. 1. de 2. dec. 4. n. 23.

UVA.BHSC

Sola facti.

Para que se goze de lo dispuesto hasta aqui la siguiente consideracion.

Este Reyno se rige de diferente figura Judicij sola facti veritate attenta for. 6. in rub. de ordine non mutando fol. 32: Sed sic est que el seguede sine figura Iudicij et sola facti veritate inspecta no tiene necessidad Otro de ~~conocer~~ pronunciar primero sobre la excepcion emergente Marenta de Ordine Iudiciorum t. 4. dist. 9. n. 26 et 32. del Dr. D. Geronymo Leon tho 3. decis 33. Portam 9 en los n.n. 13. et 17. refiere dos Rtas sentencias que lo confirman.

Mi se satisfara a esta duda con dezir que estas causas se siguen en el tribunal eclesiastico donde no tienen lugar estas disposiciones, porque como esta es en fuerza de mis fueros obligan hasta en este tribunal por ~~estar~~ estarse con intervencion del Iuez eclesiastico y consiguientemente tienen fuerza de Canones prohibiendo Rtas regula 2. §. porro. 3. dist. Mosta in compend. t. 4. tit. 1. q. 26 a n. 9. infine D. Leo tho. 1 decis. 65. n. 5. et lib. 2. decis. 148 n. 17. D. R. Mathus de Regib. l. c. 1. t. 2. n. 30 et c. 5. §. 1. n. 25. c. 7. n. 75.

Para la satisfaccion de esta duda que es la principal de la materia supongo, que los autores referidos con Bellugi in speculo Principum rub. 11. §. videndum n. 10. et fin. dicen que los fueros echos por el Sr. Rey D. Pedro en la conquista de este Reyno, tienen fuerza de Canon Provincial, porque se hicieron con intervencion del Legado Apo. Petrus y asistieron Iuez tan otros Letrados los fueros que despues se hazen en cortes por la asistencia del Iuez eclesiastico.

for. 7. de furis exhibendis fol. 9.
privil. Regis Iacobi l. 37. fol. 12. et 65.
fol. 19.

UVA.BHSC

esta doctrina (Bravo ensayo) fuera cierta (como lo es) diremos bien difunta (no ha lugar) en los fueros privilegios citados, porque el fuero 5. de Pedro no mutaba. es del Rey D. Pedro el 2. del fuero 6. de la misma nob. es del Rey D. Martin, y el 7. de el Baiulo es del Rey mismo y Rey D. Pedro el 2. ~~la Data de los Privilegios del Rey D. Jayme~~

en los dos Privilegios del Rey D. Jayme no hay duda falta la calidad que pondera de los fueros y el uso tiene la data de Huesca fecha de

luego si los fueros no fueron confirmados ni con intervencion del Senado Ho. no pueden tener fuerza de fueros Provinciales, pues falta la reunion de las calidades dichas

Ademas y aunque fueran Canones Provinciales no pudieran derogar al derecho Canonico, porque inferior no puede contra Legem Superioris statuere

Y el no conocer primero de las excepciones emergentes y pronunciar sobre ellas antes que sobre la causa principal, Senado de Zaragoza Consultor, contra dicho y demasiado en esta alegacion es n.

Corroborase lo, como nadie tiene mas privilegio que proceder sola facti veritate inspecta y el Rom. Pont. in crimine quidem, et criminali consistorio sola veritas et equitas spectatur vt per Menoch. de arbitrar. lib. 1. q. 8. n. 19. Barbos in collect. ad cap. in causis 19. de sent. et re iudic. y el Pontifice consultando el rigurosso orden del derecho d. c. in causis ibi: In causis quæ Summi Pontifici iudicio re

UVA.BHSC

cedunt, et ordo iuris, et vigor aequitatis et substantiae observandus, cum in formulis certis certi retinentur fines iudicare. Y que se infiere q. si el conocer dichas excepciones pertenece al Orden judiciario y que lo observa el Rom. Pont. con mayor razon estaran Regulados los inferiores.

Y la clausula sola facti es tan bastante para quitar esta Nullidad se infiere porque los Senados hazian consulta ~~y aprobaban el Senado de Grana~~ Becis. consil. 43. n. 15. Surdus consil. 52. n. 3. et decis. 105. n. 11. Fariñ. Prax. decis. 29. Rota decis. 1. n. 5. primo tomo Recentiorum Resolut. per Farinac. Nicolaus Ant. Pizzarell. decis. Neapol. 66. n. 1. Vinuen. de Franc. decis. 220. y del de

Y del senado de Cataluña lo escriven en su Formula decis. 25. n. 17. Canver. ~~[illegible]~~ p.te 3. c. 13. n. 56. Y esto no obstante que el Senado no reserva para la definitiva semejantes excepciones Canver. d. c. 13. n. 22.

La Segunda Rota Rom. consu. tambien sola facti veritate in suspensa loten. de se benefician.

Y declara primero de las Excepciones

Y de derecho Canonico se gouerna con la misma clausula Mauranen. var. lib.

Y no por esso se commite la declaracion de los Conuencimientos.

Y se ve que en este Reyno no obra esta clausula aun en los Tribunales Seglares todos los efectos que los DD. le atribuyen, que segun ella se admiten pruebas aunque no sean omnino concluyentes

UVA BHSC

Aunque en el tribunal eclesiastico no se deffienden segun fuero sino segun derecho Canonico como se dulo en Carlos Valtiere en la causa de Marques de Quiri y el Prefecto del tribunal de Valencia en de 1674.

Vease la decision observacion de Fuero. obs. n. 1.

Y que el legado de los exemptos y privilegiados goze y disfrute el fuero de los Nobles segun derecho Canonico.

Tambien. de authoritate legat. lib. 8. n. 169. to. 13. f. 2. fol. 212. Aret. consil. 63. col. 3. y se ha de probar por prueba persuasiva Micomit. in c. quoniam contra. de probat. n. 807. Baldus in l. solam in §. f. de testib. y todo esto es contra lo que se usa en este Reyno, pues sino prueva el Reo por nam.te se absuelve el reo.

Tambien en virtud de esta clausula se dice que deve conservar los como dice Jason in §. in bona fidei. inst. de actionib. n. 45. Bruni. de cessione bonorum q.e 36. n. 6. y en este Reyno solo hazen los Tribunales superiores en esta forma, siendo esto y en virtud de la clausula se havia de proveer a los superiores.

Tambien aunque por derecho comun los attentados se han de revocar ante todas las cosas Bald. decis. 98. n. 5. En fuerza de la clausula no se revocan ~~[illegible]~~ in primis et ante omnia Mandos. de commiss. forma 12. q.e 2. Monded. consil. 92. n. 65. Lancelot. de attentat. p.te 1. in prat. n. 45. Gratian. decis. 69. n. 20. et decis. 192. n. fin. En este Reyno se ~~[illegible]~~ revocan los attentados antecomnia.

Y segun la misma clausula se pueden examinar testigos y diversos testificaris, et post testificationem. Carpz. decis. 60. relatus a Ciu. in collect. decis. p.te 4. collect. 1118. vers. quinto

UVA.BHSC

No es precisamente en los jueces como
quien se requiere la mayoría de 12 [illegible] 12
Por ser un Juez de 30 años regula el Ofi-
cio 2 lib de Real Legislador
Quando Ministros de Consejo de Ciu-
dad y Provincia de grande [illegible] y
la mitad de ellos no dan [illegible] Con
Ministros [illegible] 21
La Capitulo o [illegible] Ministros [illegible] la Per-
sona que [illegible] de la voluntad del Ministro
[illegible] [illegible] [illegible]
Las Reales no se [illegible] Rebell. [illegible] 48
[illegible] Cameral Var. [illegible] n. 117. [illegible]
[illegible] por [illegible] [illegible] por
[illegible] Rebell. [illegible] an. 102. Cameral. n.
114 et 119.

Opinio [illegible] [illegible]
[illegible] Cameral Var. [illegible] 26 n. Plat. n. 16.

recusatio — [illegible] 30 Cameral [illegible] Cameral
[illegible] n. 16. et n. 14. Regum Var.
[illegible] n. 70.

in hæreditatibus [illegible]
narum [illegible]

[illegible]

exceptio deliberationis [illegible]
[illegible] Rebell. [illegible] n. 14.
[illegible] Rebell. [illegible] n. 33.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

[illegible]

[illegible]

[illegible]

facium aliquando prius infelicissimum
infortunij genus est E. consideranda ut fit 186.
dist. E. hux la monastoni E. ipso la stabilite
[illegible] Abbey Sudey Relion. Ed. 1. f. 93.
n. 31.

~~Hanglaus ad Dorsh. Ofsm. et Ch. de Vom Luisa de Pa-~~
~~ris.~~
~~et Hom. de Gay. Carlomon de Ofsd.~~
~~Ad Dr. Hogiuel. les obs. Petiuen. de Alternafo~~
~~Hendel Dom. d'mar. de Ofsd. de Mauda~~
~~Lacy. de Lacy. Ch. de Germ. de Ch. Comitis Ne-~~
~~mulij [illegible] de Helium.~~

UVA.BHSC

expressamente con protestacion q no entienda consentir
perjuicio alguno de sus derechos, antes los dexe
pertenecer.

Despues de dichas Cortes pues consiguiendo del
Rey de Castilla que conforme las Cortes
de Castilla en sus Cortes otorgaron
otros otros mas libertades &c.

Cautelas que se deben adoptar para evitar
el trato ingrato y injusto. cap. 54. n. 10 et 11.

+ Infra cursum pendente appellationis quod non interpositum
criminaliter contra interpositum quod non concedatur
facultas de Regimine c. 1. §. 2. n. 13 et 14. Cod. Regal.
n. 38 tom. 1. Franco de gratiis c. 89 n. 7

Munitus competens tempore officii non cursus tempus
habet per facta contraria ipsius particularis efficacia
petitione Vindicum franco Regimi c. 30. n. 112
et 113

Et non solum beneficium comprehendit Dignitates &c.
Garcias p. c. 1. c. 6 pag. 89

Dignidades distribuidas

Concilium Tridentinum sess. 24 de reform. c. 12. &c.
Pyrrhus notat Dignitates debere distribuiri. vel Bar
bosa de Canonic. et Dign. c. 21. et n. 26.

Para el efecto aqui de las Dignidades videat Barbosa
de Canonicis cap. 23 n. 2. leg. c. 23 n. 2.

Las gracias de Canonigos Prebendados
Provisor

Las gracias de Canonigos Prebendados dado en Lisboa
firmado del Rey D. Felipe 21 Agosto 1604 &c.
Barbosa Canonic. c. 24. n. 20.
Parecer del Letrado D. Cayetano Mattos
Mello Veal a Machado en su consulta
Consulta. 4. f. 4. tom. 3. decis. 6. n. 3.
Concil. Trid. sess. 21 de reform. c. 3. verum quotidianas
distributiones abundant vitae obtinentes dignitates et
canonicatus.

Dignidades.

Barbosa de Canon. c. 24. n. 19 vel relatis rectis
absentes mensam ad curandam distributionem non vocat
Pater cuius absentia ob prosequi litium et gravamina
magnumen Ecclesiae Dominae ni fi de constitutis
de carium.

Dejese en otra ocasion se impuso para este concilio del
an. 77 de todos aquellos de Valladolid Indagacion, ahora dida
antes de los concilios. l. nota en otro manuscrito.

UVA.BHSC

Las decisiones de la Rota corran por Mio Seraphino
Noviembre 1579 [illegible]
[illegible] distribuciones. La [illegible]
[illegible]

Protestatio

Protestatio Magdi Lini [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] c. 17 [illegible]

Interesse

Interesse Omnes Omnes [illegible] per [illegible]
[illegible] 20 annos [illegible] [illegible] in [illegible] c. 32
[illegible] n. 87.
Interesse [illegible] [illegible] [illegible] c. 32 n. 25

Probatio instrumentorum

Probatio instrumentorum [illegible]
[illegible] in [illegible] c. 3 [illegible]
[illegible] n. 25 et 29

Genua [illegible] Mutio [illegible]
[illegible] fol. 29 [illegible]
[illegible] Rota digna [illegible] Sindicus [illegible] Valentia [illegible]
[illegible] fol. 162

[illegible] consultissima S. C. [illegible] [illegible]
[illegible] quidem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Probatio instrumentorum [illegible] Bulla [illegible]
[illegible] de [illegible] Sard. Const. 3. n. 37 et const. 11 n.
46 et const. 8. n. 5. Cancel. lib. 1. fol. 3. 43 n. 47. [illegible] 2.
[illegible] lib. 2. fol. 1. n. 1. [illegible] Const. 11 n.
43. [illegible] [illegible] lib. 2. [illegible] 45 n. 2.
[illegible]

Canis deamordad

Dixo el Mal que no [illegible] las comunidades tomen
a canis, [illegible] [illegible]
[illegible]

Parte

Ote de [illegible] a Parte de [illegible]
[illegible] apud Tuteum [illegible] 383 lib. 2. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 74.
[illegible]
[illegible]

UVA.BHSC

tam commutatio quam locatio contractus pro suo transfer
+ Quando fiunt dominus et vicinus expatriis ipsum
ne eater hi principia dispositione probandi non
nulla generalia
Nomina Regis indicis Sinea Ministrorum Mathei in
da fuit veritate + Reg. Prat. c. 2. §. 2. n. 22
+ Aliud est Ministrum, aliud singulares Ordi.
nationes Canal Var. c. 1. c. 15. n. 23
+ Index magistri Senatus Regis non potest sed
probata Senatus in Curia Ord. Regis
Indicis ipsius exempt. ante Camer. Cid. Mat.
Quantum Iudicis Sp. requiritur in integramento
ven. causa cognit. ius Regul. dicit q. Iudex
Iudicis facit presumi causa cognit. adhibita sed
limitat Baldus q. de causa cognit. sit mentio in
instrumento. Camer Var. q. 1. c. 7. n. 122.
Geminatio Domus Mazel volunt. sed Prat.
Reg. 4. n. 8.
vertit cognosci affirmatio, quia ex familiari iudicat
Rivius ad. 267 Ingressus Parlam. Reg. q. 7
allegat. 5. n. 10
cognosci affirmat Aliorum proprij cognosci ordinat
Ordit Barbosa Reg. q. 7. allegat. 8. n. 18.
Quando debet fieri causa cognit. in simplicitate
plano Valdes Pacis Stengel. et Vivo. c. 26. n.
9. Regul Var. c. 12. n. 167. Vec. pretium de
venditio
Quando requiritur in alienatione mensis publicis
causam sit appendente mensa et ter q. exprimere
ipse ordinatur alienat. nos Pleri. 1. 1. et 2. 6. q. de aliento
ego n. 9. Franchis 1. p. arrest 206 n. 23. Regul Var.
c. 11. n. 583.
quando ordo iuris ipse et clerici, si quis ipse
rei debet comparari cum Religiosis in alios debent
nominari arbitri Regul Var. c. 1. n. 470
Presumptio stetur pro Iudice Regul Var. c. 6. n. 12. Barb. gloss. 1. ff
Reg. c. 1. n. 9. et
660. n. 9.
quod Iudicis dicti non debet appellare Regul Var. c. 14. n. 275
Iudicis Sacri nullo casu facta processu nullus Barbos. in alle.
150. l. 2. n. 487. col. 2. n. 24.
non subdere appellationem quia continuantur Cabe. l. 644. l. 14
Iudicis Ecclesiastici affirmatio incepti minimus Ordit Barb. Dol.
487. l. 7. et 84. et 523. l. 1. Olivet Barb. 2. 245. 25.
Iudicis affirmatio iubet cognosci affirmat fiat de rivet Barb. 2. 245. 25.

UVA.BHSC

Examen

indeps in notis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Barb.
col. Ch. 2. 3 42. 1. 4.
— in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

signatura de Gratia

[illegible]

residuum +

[illegible] pro residuo, non includit consuetudines [illegible] 226 n. 7.

[illegible] 175 n. 4.

prescriptis +

[illegible] 64 n. 98 + et 84 n. 31 et 32

[illegible] 33 [illegible]

Decisiones Rog

[illegible] 57 n. 11.

[illegible] 58.

[illegible] 1. q. 2. n. 31.

[illegible] 2 Vot. 29

[illegible] 1 Vot. 2 Vot. 64 n. 24

[illegible] 1. Vot. 4 Vot. n. 86 et [illegible] 1. et 2.

+ [illegible] 19.

[illegible] Vot. 30 n. 25.

[illegible] 225. 1. 3.

UVA.BHSC

Archium

Archium [illegible] 2. dub. 452. n. 1.

[illegible] 32. [illegible]

Regularis [illegible] 2. [illegible] dub. 451. n. 11.

II

[illegible] 2. dub. 374. § 14 n. 2.

Assertio [illegible] legalis et [illegible] dubio [illegible] 2. dub. 320 n. 6.

Assertio Cardinalis [illegible] 2. dub. 3 [illegible] n. 1: [illegible]

+

[illegible] 2. dub. 346 n. 1.

Iniuriosus [illegible] 2. dub. 360 n. 12 et [illegible] 69 [illegible]

[illegible] 2. dub. 463 n. 2. [illegible] 22 n. 3. [illegible]

clero clero +

Ad [illegible] 2. 469. 469 [illegible]

[illegible] 469 n. 9.

Confessio [illegible] [illegible] 2. dub. 510 n. 6.

[illegible] 2. dub. 522 n. 2 et 3 [illegible] 561 [illegible] n. 4

UVA.BHSC

Libri generalis

Mundi nullitas

instrumenta sine clausula actum aliquid probat

Ordinarius consulere informatus de [illegible]

Confirmatio [illegible]

Diuersum in [illegible]

UVA BHSC

Liquidatio — Executio facta non prejudicat liquidationi facta
Barbosa in repertorio Rerum executis fol. 98 n. 2.
Ricci de Legib. de distributionibus Vel Barbosa vide
eis. legum, cap. 124 n. 4.
Caminis non licet non facere et Ordinationes Episcopi
Barbosa in collect. Concil. Trid. cap. 88 n. 30.

Firma — Juramento ordo servatur si quis Gallus firmam cap.
de una Arte Mlac. de Mlac. et Republica con-
Arte de Moyente — de Maio 1625. inter partes de Oranio et Mauro
Gotmayo et Dn. Michel Mau Mallebrun Dom. qui
Dicit Dn. Esse Dom. in quo Castra et Oppida
de Mallebrun Arte de Moyente dictos Mau et
Mallebrun fuit in gehenna et Gallinesse de nomine
gentilis de Firma de Moyente qui mando in
dicta Arte.
Pendency estimatio. Ex Arte se nichon Mahor
Licenda fuit quod Arte et ab eis integrationem
Neque est ratio die quia sunt Mahor Ille
Ellis 290 n. 2 et 6. Mayor. Leis. Florent. 47
n. 10 et 54 n. 1. et 133 n. 16. Fontanella
decis 342 n. 2 et 3. et decis 378 n. 1 et 2.
Verdiente la Arte de Mallegy con una Sumaria in
formacion que dicto Arte (Cap. 69. 6.
n. 138 ...

Aurea delas Firmas Pedendo de Dupla firmas. — Parecer la clausula dicto Dn. vide firma
deruto la resulta ex Singula Citacion Portelly
ad Mulcas verbo, firma n. 2. Vecia Leis 95
n. 3. Dn. Ly dicto Dn. Carga vide commisso
vide manutenuit Portel. Obser. 3. n. 45. quia
Ly se admite la firma sin de Carner la ado dicto
Vis. Portel. Obser. 108. Vecundo Leis Obs. n. 27
et Obser. 50 n. 8. Dicta clausula debe intelligi
cum vide appellatione ingen. i conditi. dicti
pro Ingenio quia admittit Cita Bonomi insi
apud Bonitm. Leis 1. n. 1. Marcad. dom. 219
n. 3 et 4. Ricci in gratia Ver. fo. Cit. Leis 515
alias 413. vifin Barbosa Elegy. 149 n. 9. Dicit
Ulmardus de manutenuit obra fuerat quod Vide
no ha cuna firmado y fuera incontinenti que
en Lugar Contradicendo et impedissen la manutenuit
Ly se debe ad citandos vicinos cap. Portel. Obser. 4. n. 1
n. 4. 9. 10 et 11.

UVA BHSC

Consuetudo tenuis dum

Consuetudines [illegible] tenuis [illegible]
[illegible] Quinto et [illegible] Elementis vel de [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] consuetudo

Superiorius

Pax [illegible] [illegible] vel L. 1. f. de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Bartolus [illegible] [illegible]

Creditores alienis militis qui gaudent privilegio

Ut medio de [illegible] hospite.

cap. Ouard. [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

clerici deferiunt

clerici deferunt quorum ipsorum sequuntur consuetudines ingenuae
quinque dignitatis quemadmodum continetur. Bracton.
lib. 2. n. 6. Britton. Mordach. dens. Bonnam. lib. n. 22.
et dens. 64. n. 23. Cabt. rotul. criminal. cap. 186
n. 1. Quinam. comit. 10. n. 87. vol. 3. Oxfordshy comit
66. n. 66 et 68 vol. 1. Gabriel Ed. Dorsetshire Chro
5. infra eodem 6. n. 6. et 11. Wiltonia. dens. 59 n. 6.
Cornwall. comit. 32. et final. et comit. 668. n. 20 Ver
rotul. comit. 103. n. 21. et comit. 162. n. 14. Glouce
ter. lib. 3 Vari. rotul. 21. n. 1. (in Mr. Wm.) Glocest.
Dorset. Chro. 643. et 350 n. 7. et 8. Devonia comit
121. n. 25. vol. 3. Farim. q. 39. n. 200. et 101. et
43. n. 20 et q. 81. n. 215. Northam. Domesday lib. 6.
Domesday 22. n. 8. et Comit. 192 n. 60. et comit. 380. n.
25. et comit. 840 n. 42. Oxford. comit. 45. n. 13. cap.
55 n. 6. nam omnes facit omnes prohibet servos Rhodi
dens. 293 n. 2. et dens. Gracillhons. Nottingham. Capit. dens.
28 et 5. Farim. q. 81. n. 328. et q. 101. n. 151.
et dens. 139. n. 14. et Regiment. pro Jehuda et Regestum
Cant. fol. 6. Sheriff of South Yorkshire. Alex. comit
102. vol. 1. Rotul. Finium. rotul. 180. n. 86. vol. 2.
Quinam comit. 10. n. 28. vol. 3. Samuel Hall. comit
125. n. 32. Sunt fitzjus. lib. ch. cap. et ante
abbatis

Sodalitas nostra est quod dicitur Drinkers Guildy
ale bene et pagan. et aliorum omnium qui
[illegible] Nos [illegible] condemnamus quibus specu
bus et ordinationibus [illegible] et [illegible] publi
ce et [illegible] [illegible] Domum [illegible]
et [illegible] [illegible] Domum [illegible] Dor. de [illegible]
Bretonum [illegible] Drinkers Millwright.

Sodalitas nostra est

Nunquam [illegible] [illegible] Domestici Carnes
[illegible] Carnifex.

Nihil innovetur [illegible] Principis
Dominus non [illegible] condi alterum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

audire nec Curia Cultura publica [illegible]
[illegible] 1671.
Quia aliquis [illegible] inter omnium [illegible]
Tarquinius [illegible] ne [illegible] Mag.
Nostro [illegible] Regiae [illegible] Bulla
[illegible] 5. ita [illegible] contrariis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Commun. ad 5. Bullae q. 60 n. 39 et 40
et quest. 47. 53. [illegible] 146. a n. 159. et
[illegible] 142. a n. 1. 11. [illegible] Lusitanus de Usuris quest.
68. a n. 4 ad 10. 14 et 15.

Notorium quod fit vel Mercat. Doctrinar.
lib. 2 [illegible] 2 cap. 166.
Quando res [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] litis contestatione, et [illegible] contestando
litem non intendit [illegible] dilatorias per
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illas [illegible] [illegible] post litem contestatam [illegible]
in [illegible] ex [illegible] n. 6. de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] lib.
2 [illegible] [illegible]. Marcus Antonius [illegible] de
[illegible] [illegible] 3. [illegible] 13 n. 62
Implicit 20 ut [illegible] dilatoria, quae ex forma [illegible]
non [illegible] [illegible] contra [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

longitudine

Jus acquisitum hic pendente nullity c. probat. fa
rin. Rot. 2. perb. decis. 165 n. 9

De nullitate Sententiae et q.d. petitio civil. poste
distinctis ante a nullitatem farinacij 300 dec. 2.

Infra

Differentia adimendum in ordinatorij iudicij
per allegationem extraordinariam deducendum
decis. 279 de 2 parte post. n. 2 et 3.

Ultima voluntas facta tempore interpositae fac. ch
2 n. decis. 231 et 5.

Causae commutatio indulta et interpretatio durat fundi
et non restituendi farin. in nouis recognitionibus decis.
217 n. 1.

Et confirmatio Procuratorii p.c. rationem 208. n. 4
et 319. n. 3.

Libri confraternitatum circa valorem fructuum dat
fidem in nouis Rotae fac. decis. 15 n. 5.

Rota Iudex q.d. standum est Ut farin. in nouis
recognitionibus decis. 143. 743.

Rota durat tempus prescriptionis ch. decis. 216.

Liber privatus gubernat. q.d. e. Institutiones administratio
et signis indit. computa et non contradicit
fiat illud apud eos farin. decis. nouis. 845 per
tot.

ad possidendum

Ad petitorium respondet non ordo deferendo ad
instrumenta quae pertinent farin. 846. per tot.

Mandatum filiabus solutionis creditori putativae exempt
farin. decis. 849. in nouis recognitionibus

notorius

Rota non tenet opinionem quam refert et sequitur
Dynn. pro alia quae habet Cons. 198 infra, quod
Iudex ad iudicandum abiurare potuerit movere
et sic ex hinc quae acta fuerunt gesta, nisi esset
notorium ita decis. olim. defide Ruffinen. in
antiquis farin. in nouis recognitionibus decis. 278 n. 1.

contra contraprestationem est nulla

Sententia lata contra protestationem pacis est nulla bid
decis. 31. n. 5.

Sententia lata in ipsi diem ab mag.tu. ipse valide decis.
69 n.

Verbum istud pro residuo denotat q.d. nihil amplius
debeatur farin. in nouis recognitionibus decis. 94. n. 2.

Decretum differt ab authoritate quod illud requirit causae
cognitionem, hic non Tuch. lib. 9. conc. 122 n. 1

conc. 123 n. 3. verificand. conc. 186 n. 1 iudicio
plenio. Tuchel. lib. 9. conc. 124 n. 10. 11. 22 et 23

contra differat a authoritate.

UVA BHSC

UVA BHSC

Cura tui Duja quibus omnibus per virtutem unus iudicij, vt ex Panorm. Felino, Bal. Paciana, Fuginello, Gravin. et Scaccia probatur D. Salgado de Regia protect. 2a. p.te cap. 18. n. 13. et 14. nisi ex code quarta parte cap. 13. n. 18. vt supra notavimus id procedat vnoquoque vnius iudicij non vero duorum decreto ad aliam = et in hac decisione agit de gravaminibus.

Molina vt supra n. 42. ibi: Sicque communis stylus in Regijs Conventibus invalsit, vt indistincte proposita exceptione litis ingressum impedienti, in vim dilatoriæ, et petita super illa pronunciatione fiat provisio, vt pars illam proponens litem contestetur, reservata exceptione in illud tempus, quo negotium principale diffinitivè decidendum est. Vt omnino Molinam.

Salgado decret. Bul. p.te 2. cap. 5. §. 1. refert quandam decisionem Rosini ibi: Officiales Iurisdictionis Nuncij non obstat, q.d ideo non fuit tractata causa in prima instantia coram Ordinario q.d Nuncat allegatus Sigillus, et satis visa est impertinens hac allegatio.

Salgado d. c. 5. §. 2. affirmat q.d q.do appellatur a collatione factaque Ordinarium, vel alio gravamine Extraiudiciali, et avocat prima instantia Ordinarij. Vt eundem Salgado 2. p.te cap. 23. per tot.

Salgado p.te 2. c. 3. §. unico. n. 7. refert quandam declarationem vbi de consensu Episcopi et partium potest causa cognosci in Curia coram alio. et n. 11. de consensu partium, et Ordinarij potest Nuncius sed. ap. agnoscere. et n. 12. ibi: parte renuente.

Certum est q.d Sigillum Fiscus potest ab ij partis interventu petere retentionem Bullarum expeditarum contra C. causa omnes, q.a ita expedit publicæ utilitati, et est Regalia Principis Salgado decret. Bul. p. 1. c. 13. n. 71. At derogatio primæ instantiæ ex Tridentino, interveniente consensu tam partis, quam Ordinarij, recte potest tractari causa coram alio Iudice delegato, vel alia Superiore, ac per consequens omnino cessat recursus. Salgado vbi pro. n. 62.

In comitiis violentis citatio requiritur, et quamvis citatio requiratur cognitio debet esse summaria secundum de expediend. mand. cap. 1. n. 32 –

UVA BHSC

Quoties judex potest aliquid dispensare, sufficit allegari aparitis
in allegationibus, et imo teneri. Crespi obs. 20. n. 35. et 36.
Rotæ decision. decis 103. n. 5. p. 1. 16. Non obstat quod judex videat
rationem seu exceptionem procedere ad dilationem legalem non applicandi
Dilatio regularis tantum rejicitur et prorogatur dicunt DD. quod non
debet locum habere, si jura procedit ad alterius mei et
pars appellet, nam ita pars consentiens rejicit hanc possibilem
cum appareat Dilatio voluntaria et quod in requirit Revocationem fidei,
cum ipsi necessaria sit et possit Allegata contra la antecedens
et substantialis Exceptio est exceptio Non Judicis. n. 3. Vo non
obstat. Cf. Urin. cod. Manual. Dilatio Legalis

UVA.BHSC

Decretum

n. Decreto facto Nin. causas cognos. attendit Stylos Gratianus A. Rey Rota quod Carrillo Dec. 294 f. 384 n. 9

Quando adhuc comissary regressuary causa cognos. ubi cognoscit Carrillo fol. 225. n. 5.

Deferens Respublica restringit ad relata ita ut relata etiam referant sit extendendo Carrillo fol. 184 n. 3 et 4

Cui petitio ipsa aliquid facit intuet Rdo Carrillo fol. 253 n. 17.

Ex clausula relata facta vel ita ipsum Examen Ipsa Rd. g. 1. g. 20. n. 5.

Arrestatio Judicis Ecclesiastici tendit ad punitiendos Status officiales aliis quam Curiae Rot. fol. 552 n. 6.

Clausula Sublata auferit facultatem cognoscendi Judicibus Missionis Curiae decis. 246 Rot. 1. n. 1 et 2.

Judex vendit Gratias nec ipsa potest probari et Abent ex tempore suae Curiae Decis. 872 n. 4 et 5. Rot. 1.

Clausula Servat ordinem Statutorum c. in causis 19 Status Ecclesiast. Gallorum Salvo omnino Status

Excepciones superiores ante relatas deducunt Vt. Mastrilli decis. 165. Canon. lib. 1. Decis. 118 n. 5 in 6 Sacrae Rotae et Pecunia 19.

Exceptiones complectuntur potest Judicis ratione non potest referari indifferenter Carrillo Rot. 2. c. 26 17 n. 22

Ex Carbatione Judicis relata facta Veritate ingressus Canon. Rot. prima n. 56. et observat Senatus ni referari indifferenter n. 27.

Ante superlestimationem petitum Emanare interlocutoria Canon fol. 17. Rot. 240 et c. 98. n. 117

Parata liquidatio Vt Canon c. 17 n. 365.

Excepciones per i stringendi processus Vt ibid. n. 540

Para la question si estan obligados el Canon, los contadores vnos a Bovadilla lib. 3. c. 8 tom. n. 93 los oficios de Regly

Para si puede tomar los particulares del Canon del contador de aquella Diocesis, Bovadilla obispos. ex n. 96.

Ego Episcopus Canon. Ecclesiae Apostolicae quicum Ecclesiae Regularis Regnum.

Ex quo Monarchia Papae causa ordinaria Rotae Romanae Thesaurus Ecclesiae Status Ecclesiae Romae a Judicis civilis Confessor Subditos Rotae Romanae Sanctae Sedis causa

Ex omnibus Ecclesiae Ecclesiae Regularis Ecclesiae quae aliae Ecclesiae quae aliae Ecclesiae

Prosperi Canon. Calamo Carmel. Regum Sacra Summarum Rotae Romanae Ecclesiae

UVA BHSC

Decretum rei judic. q Vesontionensis Ch. 1. Deci.

illicitus contractus — 126.
illegitima nonjuramenta [illegible] ibid. Deci 206
— Plegius fit publica [illegible] manu [illegible]
Ch. 1. Deci 245 n. 15 et 244 n. 20.
Qualiter [illegible] Dominus [illegible] Dispositionis ad rem
[illegible] Deci 20 n. 6 et circa dispositiones [illegible]
possibile Deci 31 n. 21
Lites pendentes impedit usum proprii [illegible] districtus
Sontanelle Ch. 1. de Pacto claus. et [illegible] 15 ex n. 69 usque
ad [illegible] 27 n. 35. et [illegible] Deci 137 n. 12
Exceptiones + Exceptiones Decisi Sontanelle [illegible] de Exceptionibus
[illegible] Deci 133 n. 1.
[illegible] Deci 132 [illegible]
Advocatus + Advocatus Senatus judicet [illegible] Sontanelle Ch. 1. Deci 25 n. 15
[illegible] Sontanelle 195 ad matrem Civitatis n. 27
[illegible]
[illegible] Ch. 2. Deci 486
Exceptiones + Exceptiones [illegible] Sontanelle Ch. 1
Deci 72. ubi plura [illegible] Ch. 2. Deci 334.
Illicitum [illegible] Sontanelle Ch. 2. Deci 15. n. 28.
Vir judicandus — Vir judicandus magni faciendus [illegible] Deci 26 n. 5. Ch. 2.
[illegible] Deci 100.
n. 9. Ch. 2.
— [illegible] Sontanelle Deci 530
Ch. 2.
De Domo [illegible] Sontanelle Ch. 2. Deci 523
[illegible]
Exceptio + Quando exceptio [illegible] Deci
377 n. 16 Ch. 2.
alternativa voluntas testatoris — Ubi sub [illegible] alternativa voluntas [illegible]
[illegible] Sontanelle Deci 596 Ch. 2. n. 20 [illegible]
— [illegible] per [illegible] Deci 163
n. 26 n. 32.
De diffa consuetudine et [illegible] Ch. 4.
ex n. 72.
Beneficia admittunt — Capellani [illegible] admittunt amovibiles [illegible]
[illegible] Ch. 1. c. 2. n. 81.

UVA.BHSC

Legata mihi mobili debet intelligi de omnibus
bonis in casu mortis, nisi sint fari-
nae. dens 60 cho 2. n. 5.

Dilitationes

Canonici dicunt formantur unusquisque singulis diebus
officium sunt qui indistributionibus praesentes sunt. f. 37.
alleg. 72 n. 6. idem fiet singuli in utilitate ecclesiae
ministrationis sed totaliter etc.

Confessio Iudaeorum

Confessio Iudaeorum fideiussoria non nocet fari-
dens 768 n. 5. cho 2.
Statutum quod tollit citationem per gridamen ad effectum
ut stetur affirmat etiam iuramento fari-
dens 244 n. 3. cho 2.
Municipia statuta a Viceris facta non habent f. n.
nisi potestatem condendi tales statutos fari-
dens 290 n. 3 cho 2. sibi non facultatem condendi.
Libro rationum privati a persona fidei digni magis
multum credit quam fari-
292. n. 4 et 5. cho 2.
Verba consequentia et per modum additionis rem
amplient ejusdem dispositionem fari-
dens 432 n. 5. cho 2

Fdk

Verba consequentia ad rem expressa restringunt
fari-
dens 267 n. 3.
Interdum praeponunt verba non limitative sed demonstrative
fari-
dens 357 n 4 cho 2
Verba subsequentia semper limitant ad praecedentia
fari-
dens 719 n 3. cho 2.
Verba commutationis cum expressione numeri non significant
fari-
dens 768. n. 2. cho 2.
Nota differentiam inter verba affirmativa et commutationis
et verba commutationis probant prolig. adversus argumentum
prolig. ad pro principale fari-
dens 719 n 3 cho 2
et modalem similitudinis contractus obligatio etc.
Verba testatoris non habent effectum actus effectus dens 82 n 3 cho 2
Verba citationis perpetuae non sufficit q. sed fuerint certiora
traditory fari-
dens 258. n. 2.
Verba notarii probata in mutatione primum diversitas com-
personae contractus nihil ad ipsis contractibus dens 32 n 2.
cho 2.
instrumenta subscripta a Consulibus et Rationibus diversi
tity in facultate probant dens 581 n 4.

UVA BHSC

Confirmatio in calce litis contestatae

0

Confirmatio [illegible] de [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

exceptiones + Cui exceptio è clara non potest alterius indicium mutare
[illegible] de [illegible] generali cum [illegible]
advocatorij Rotae lib. 3. Rota 106 n. 26.
Reus [illegible] ingrediendi ostendat causa generalis
lib. 3. Rota 106 n. 39

dispositio statuti alias non debet observari

Nullatenus capitis dispositio extendi debet observari
Capitulo lib. 2. quest. c. 13. n. 20 et 21 Durbey
Rota 8. lib. 2 Rota 287. Capitulo lib. 4. c. 8. n. 6.
Assertio pugnans contra non novit Sacri decis 215
n. 12 Rota 1.
Assertio ordinarij diversis Sacri consistorii decisionibus pugnans cum alias admittitur probat Sacra decis 129
n. 3. Rota 1.
In his quæ ad notariorum munus pertinent notarius fidem adhibendam Sacra decis 459 n. 2.
Quando stando pro dicto Cardinali Sacra decis 220
n. 6
Judicis assertioni stat in dubio contra facta Sacra
decis 164 n. 2. Rota 1.

I 2 Ordinario Creditori in his quæ coram eo mira contentione facta Sacra decis 367 n. 24 Rota 1.
Confessio ex mutuo debet cum qualitate [illegible] decis 335
n. 1. Rota 1.
non sufficit exceptio [illegible] reddita [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] probatur Sacra decis 377 n. 2 Rota 1.

Congregatio Principis Ecclesiasticorum Citationes

Congregatio Principis ecclesiasticorum debet congregari Viterbii ad [illegible]
Sacra decis 460 n. 2

Decisiones

Qualitates istarum congregationum Dominorum et quadragenarum [illegible] Sacra decis 641
Rota 1. [illegible] optime [illegible]

Denuncia

Quando [illegible] decisiones [illegible] non [illegible] Minorum obs. [illegible] [illegible] decis Sacra Rota 882
c. 888 n. 8 Rota 2 [illegible] decis 1431. n. 1. quæ confirmat et [illegible] [illegible] Rota 1. decis 103. n. 3.
[illegible] quæ adest [illegible] [illegible] Rota 1. decis
888 n. 9. etiam [illegible] [illegible] decis

I 0 Cum possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacra decis 890 n. 4 Rota 2

Bonorum distributio

Bonorum distributio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] farinæ. Rota 1. [illegible] decis 479. n. 1. [illegible] decis 20. ed. Rota

UVA.BHSC

appellare in causis [illegible] appellare interpretatio, admittitur [illegible]
Deus 6 qu. n. 2.
Ad assertionem [illegible] judicium [illegible] deligi [illegible]
n. 4. Deus 536. n. 12 [illegible]
Assertio arbitrari quia [illegible] [illegible]
1. pro. Deus 52. n. 3.
Assertioni alicujus [illegible] Deus [illegible] in [illegible]
[illegible] Deus 348. 2.
Confessio — Confessio non prejudicat confitenti in his quæ [illegible] sunt Deus.
368 n. 7. 1. 1. 1. et 761 n. 17.
Confessio minoris non nocet contra confitentem Deus 211
n. 5.
Contrari procuratorii — Contrari procuratorii [illegible] Deus 460. n. 8. [illegible]
Clausula — Clausula [illegible] [illegible] Deus
314 n. 2 [illegible].
Supplex [illegible] dumtaxat [illegible] dilatione et protestatione
[illegible] approbationis Deus 297. n. 1. [illegible].
Dicto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deus 473 et 390. n. 5. [illegible] [illegible]
[illegible]
Debitum — [illegible] debitum Deus 501 n. 3.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Deus 179 n. 6.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Deus 219. n. 1
Verba [illegible] [illegible] attendunt [illegible] Deus 179
n. 20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 22
[illegible] [illegible] assertionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12 [illegible]
n. 7.
Cum causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Deus 133 n. 6.
Quotidiana causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Deus 229 n. 15. et 16.
Quotidiana Roll. — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Deus 167 n. 213
[illegible] causa [illegible] Deus [illegible] 182 n. 13. et 14 et 15
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Deus 251 n. 19.
Dispositio verba [illegible] attendenda [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deus 265. n. 41

UVA.BHSC

Potest bene declarari voluntas defuncti
sed in commutare, nisi cum consensu eius ad cuius fa-
vorem facta est dispositio quia per n. Menoch
de commodat. cas. 5. q. 1. ex n. 40 executor
potest dare eleemosynam 53. [illegible]
potest commutare [illegible] ad cuius favorem
pia n. 66.

Ludovicus Gomez adv. Canellum de Nidano
pro 1 c. 32 in Litibus est pene ejusdem de consorvi
patronorum et hactenus testamentum alterum executori
dicit [illegible] tenent omnes in c. cum dominus de
constitut. et Mordanus de Curia [illegible] pro
[illegible] quod [illegible] in Historia capella
mag. cons. Reginaldi Petrucci 5. Decem. 1537 Mo
nete cas. 5. q. 11 n. 314 [illegible] consilia
[illegible] n. 3 de [illegible] Menoch c. 5. n. 3 [illegible]
executorum [illegible] c. 20 n. 10. et Menoch n. 3 [illegible] dicit
[illegible] c. 2. [illegible] n. 10 [illegible] est magna utilitas
[illegible] adeo [illegible] [illegible]
conditionalis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] c. 6. q. 2. n. 38 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] c. 5. n. 352 [illegible]
ab ejus [illegible] heredes [illegible] Menoch.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impossibile
[illegible] c. 5. n. 333.
Id quod requirit Principis dispensationem [illegible] impo
[illegible] sed et hinc potest ejus commutare [illegible]
[illegible] 2. de Menoch c. 5. n.
praep. Regulatore c. 20 n. 40 2. de Menoch c. 5. n.
346.
ad exornationem [illegible] ejus in his commuta
[illegible] de Menoch c. 5. ex n. 350
Quemadmodum facit non facit aliud sed idem admittit
Menoch c. 5. n. 356 et n. 355 [illegible] Menoch
et [illegible] Principis et Regendae Clementinae
[illegible] continetur.
Quando [illegible] celebrabo [illegible] commissa [illegible]
[illegible] Menoch c. 5. n. 369.
licet [illegible] in Synodo [illegible] Menoch ex n. 372
de causis [illegible] c. 6. q. 2. et n. 110 inter
[illegible] verba [illegible] ex [illegible] et [illegible] c. 5
n. [illegible] in commutatione [illegible] Menoch c. 7. q. 5
n. 421

Ius civile commutandi voluntatis.

[illegible] Menoch c. 6. q. 2. n. 38 [illegible]

Mutatio voluntatis ex novo

Libri Consistorii

Prohibitio confirm.

Confirm. Prohibitionis

Folch

Ejectio

UVA.BHSC

Para commutarse una obligacion otra obligacion

Salas. tom. 2. disp. 650 n. 1.

Valet argumentum a commutatione ultimæ voluntatis in mercatibus et fideicommissis ad argumentandum in causis spir. como se cita autores

Tambien valet argumento a commutatione voluntatis

Moscoso cap. 6. partes 1. cap. 2. tom. 1. n. 7. fin. V. la Sa. verb.

La causa no es menester que sea necessaria que es ciertamente y las conmutaciones Moscoso cap. 6. p. 2. corolar. 2. n. 58. et n. 71. y n. 9. manifiesta diferencia de beneficio [illegible]

Mas cuando puede dar el confessionario que conmuta con Moscoso

n. 338.

Hostien. Archi. Panorm. Vesp. Pimay Sanchez lib. 1. de matrim. disp. 6. a n. 2 usq. ad 17. pel Principe puede commutar opitarde esto que cuando Moscoso cap. 5. p. 2. tom. 1. n. 112.

Pueden el Pap. commutar pecaniarias penas en daño de tercero Sanchez lib. 3. Summ. moralis c. 21. n. 1. et 2. Suarez tom. 2. de Relig. lib. 2. c. 41 n. 2. et 4. Castro Palao tract. 14 de Voto disp. 2. punct. 3. Sanchez in Sum. oper. moral. lib. 4. c. 41. n. 7. Sin perjuicio de Mas que puede en consistorio

Deinde notari, quam sine ulla ratione dicit Sanchez lib. 7. oper. moral. c. 26 n. 58. et Lugo Bonacina disp. 4. de Voto q. 2. punct. 2. §. 4. propos. 1. n. 25. Vide regula 2. Reg. 1. q. lib. 11. c. 29. q. 12.

Sed Cyprianus: apostolica sedes non tantum pecuniam remittendam, sed difficultatem cum mitigat, quam taxamus et diversas criminationes falsas contemnimus refutare, videamur crimen agnoscere.

= Bonacina ubi supra n. 66 et 67 cum Sanchez de Simon de Pedis lib. 4. de Sacramento ultim. voluntat. lib. 3. n. 22 et 23.

Vide Salmeron in Sacrosanto Concilio Tridentino Sess. 25. de Cons.

UVA BHSC

Pariter commutatio bonorum le difficultatem non ex
nostra impossibilitate T. Ol. & non facile dispensatur
publice. Sanchez consil moral. l. 64. c. 2. dub
5. n. 1. Navarr. c. 5. n. 333.
Illud possit fieri, ut sine difficultate exempti possint
Lugnar Pesque Dd. l. fauit 22 §. 2. c.
Mercatores c. 2. dist. deley. inb.
Vel Cargo Deputatorum
Antes Dignarum, Mercatorum, Lombardi, vnus
fail. Commutabile Tendat §. Bernardinus lib. 1.
c. 68 a n 8. Nemet c. 5. a n 324.
Mar. Gierbe in Constitutio Mercatorum cap 2. fo
12. p. 1. n. 58.
Contrarii Bonf. lib. 1. c. 98. n. 12
Ex eisdem Mariam Molina Molina
Gonzal. disputat refundere ex aquilla ex Commu
Magna. Nunde ille Sig. ex Commutatio Maria
ell Mobiliis Magna, attendens aliquis plures
modi Magna Gl. Conquis pendando 4. bonus
ex tinglis Ex 80 Dgi eadem Gl. Ds
Mercatorum Cathenis Dillegi Gl. Ds Dttmi
Ovis
Vbi Principes velles commutare Legata ad Ecclesiam Sanctam
aliquam Ecclesiam Religiosi non possit Gradum nisi Litteris
eo suis interpretatis Bald. in l. mendicis mediciam de Capit
Legend. Navarr. Singular Lec dispensationis §. 3. per tot.
n. 54. ubi
in 5. Vind. ait sic: Verum nihilominus Mendicantes Ecclesiae
Locum Ecclesiae Sanctam Cathedralem Parochiae
dictae Ecclesiae Commutare et alterum cum nomine Ecclesiae
Ecclesiae Vellet Sancta Vel omnes n. 7. Lessius
Ubi Ecclesiae. Ec. 2. n. 54.

Legatum ab aquilla Ecclesiae nec Sancta Parochiae Vbi interpretationes et contradictiones concurrunt Lessius Sichius Lecis. 423. n. 22. Vbi
Litae Principum Lecis. Ecclesiae 94. n. 24. Ruinum
consil. 247. n. 16. lib. 1.

UVA.BHSC

424

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Parece que el Oidor de Vibero 8 de que se trata
sub Dat. Pleni die 28 Augusti 1641. no contiene
mas que vna executoriales delas sentencias que
vna Rota obtuvieron los Parientes. porque los exe
cutoriales no son otra cosa, que vn publico ins
trumento que contiene vn resumen delos autos
ejecutados, o se entrega a la parte que obtuvo para
que se execute Joannes Garcia de nobilitate
glossa 6. n. 49. Amato Rodriguez de executione
1. cap. 1. sub n. 9. Monterrosy in practica tractatu
3. de modo procedendi in via executiva fol. 35.
Salgado de Regia potest. p. 4. cap. 1. n. 39.

Este instrumento de executoriales no es otra
cosa, que vn mandamiento executivo, aunque
por la costumbre esta introducido, que se haga
este instrumento dela sentencia que pasa en
autoridad de cosa juzgada, pero en el efecto
no se distingue de dicho Mandamiento Parla
dorius lib. 2. rerum quotidianarum. cap. fin. 1.
p. sub n. 2.

Parece que se afirma lo dicho a no obrar, por
que en el se contiene vn resumen delas Senten
cias Reales, o lo que se ha dicho delos executo
riales.

Esto supuesto es constante en derecho que la
sentencia que pasa en autoridad de cosa juzga
da, o los executoriales despues de pasados 30 años
no se pueden jurar en comunes por estar gozando
el derecho de executar, otra por el texto de Pleni
Prescriptionis de la L. Sicut 3. C. de Praescript. 30
vel 40 annorum. Sicut non non Sequitur ita de
Universitate, ac personales actiones vna Prescriptione
omnium annorum spatium minimum extendentur; sed sequi
tur vel sus aliquid generaliter, vel prima quidem

Sala aun infectum que compete L. autem
C. de Praescriptis

UVA.BHSC

actione, vel prosecutione pulsetur, nihilominus
erit agenda 30 annorum praescriptio mechanda
et gaudio pot: Ergo ergo antea non mota sunt
actiones triginta annorum ingressi tempo
Pure competere coeperunt praeterquam ulterius
habeant facultatem

Rosa ind. 4 per verba prosecutione in: Nam
etiam colligunt 30 annis praeterit adversus
Sententiam et eius executionem, quae in rem tra
sit judicatam cum mensuram executio per
officia judicis.

Marante in Speculo aurea parte 6. tertio et
ultimo actu de executione Sententiae n. 59 in
ultimo praet. Sic dubitari usque ad quod tempus
potest fieri executio sententiae? Dic quod usque ad
30 annos, et non ultra. ita tenet Baldus in
dictum Column. fin. C. de Pactis et Salicet in dict.
Sure 255. Consil. Resp.

Tertiano dicuntur Consil. cap. 150 l. cap. 66 n. 3
ibi: Vincentius Carolus de Remedis Contra praeter
ea Sententiae except. 60 ibi: Ne petendi ex
actionem praeterit spatio 30 annorum quod dicit
in executio fieri non potest. Baldus etc.

Tafgado de Regimen Bullar part 2. c. 18 n. 15
Idem de Legat. protect. f. c. 2. n. 4. ibi: Cum triginta annos, nec sententia, nec eamdem executionem
executionem nulla possunt quae per illud tempus spa
tium ius consequendi, ita ut actionem intentare
officium Judicis quae illi existantur legitime pre
scriptum non est dubium ita etc.

Romano sicuti Baldo in cap. Ultim. de execut.
ibi Innocentius idem Bald. in auth. de praescript.
in 1. dubitari quest. 3. C. de Pactis Rosa fin. in
fin. C. de Praescript. 30 vel 40 annorum Innocentius
in num. de Praescription. columna ultima V° et ibi
in 1. dubitari in 3. quest. f. de Pactis Consil. 5
Pavia co facto columna 3. V° alia sequentes
Felin. in cap. inter Monasterium in 6. penult. n.

Rosa apud Scrofinum dict. 238. n. 6. Bo. 1.
relat. ad leg. 8 C. 2. n. 31 ibi: quod executivis
vedere antiqui non inserunt executioni id. Dd. affirmat
illum negabat

UVA.BHSC

426

D. Bonaventura Arbona mille-
dit P. de Lexona et ipse per
illum Johannem filium suum
1377 publice et de
mandato in la Cridia ante ar
chiam Raimundi de Vac. civis Ceno
nensis et non [illegible] per [illegible] dictum
Johannem filium dict. Vac. et [illegible] 14. ipso
et 27 Maij proximi Registrat
in Registro [illegible] Raimundi
Arij Marchis die 22 Novem
bris 1377 per [illegible]

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

428

Re. Betonice, Camedrios, pimpinelle.
Croci, mirrhæ, cinamomi et Oli armeni
an ℥j. Aloes Hepatice ℥iij. Serenda
Serant et mice postea quæ aqua seri
cis formet. magdaleon ex quo fiant pi
lulæ ad mag. gr. piperis

Jo: Gilliberto Aparicio.

Mi Dr. Vizilio y Señor Alos Alcoran
Prim

UVA.BHSC

Hale consil 222 n. 1. Phelipp. Quiroz capit 375 n. 4. Pelayo Rebolledo de Executione sentent. p. 2. n. 9. fol. 570. Quiroz cons 67. column. 1. volum. 5. Joan. Bautista cons 26 n. 16. Hieronym. Portolese in scholis ad Molin. verbo Usura n. 132 fol. 209. et ar. minor. temporis ex cathedra sentit posse [illegible] in contrac. Bursen. 200 fol. 124. Rot. apud Fum. tom. 1. decis. 145 n. 6. et apud Farinac. tom. 1. decis. 689 n. 4.

Barthol. in L. sequit. §. si vinum ff. de Usuris. Innocent. in cap. cum dilectus extra. de Usuris. Hostiens. in sum. tit. de Usuris. Ant. de Butrio. eod. tit. Imola. eod. tit. Ut. achiro personales Pasalaq. reg. quotidian. lib. 1. §. 11. n. 14. et relat. a Menoch. lib. 2. illat. Brid. c. 76. n. 3. ubi videat n. 8. vbi g. Credit. debitor. sicut alius praescriptio etc.

Sigue, lo resuelto, en Lugar de Salon edit. de Quiroz tom. 1. c. 391. edit. §. 20. n. 77. distinguit, es que [illegible] et 20. que facit Regibrat. et n. 78. in [illegible]

Si hoc idem exequendi tali, et praescribi per dictos decem annos, etiam cum mala fide, nam licet talis praescriptio cum mala fide, prohibita sit Iuri Canonico, cui in hoc standum erit; Veruntamen id procedit, et verum est in praescriptione alicuius rei ~~immobilis~~, sive immobilis, per quam tractatur de auferendo iure et dominio alterius; at in praescriptione huius executionis nomadem militat, et versatur ratio, quia cum alque inductum sit ad faciliorem expeditionem litium, et earum executionem, si praescribatur hoc idem exequendi, non tollitur ipso hoc debitum, nec actio personalis, quae remanet ipso iure in via ordinaria, sed tantum modus illa executionis, qui rigor est, et celeritatem spiderat ut supra notavimus, et punitur in hoc executoris negligentia. Vt dixi.

Et desinda dicendo consil 186 n. 3. Damus consil mortis Juris 41 1. n. 52. Paris. consil 126 n. 6. vol. 4. Pallad. de Pignor. 4. p. quest. 31. Fragual. de Retraction. ad Brach. tract. §. 36 n. 31. Vt. an semper Rodrigues Acuna in reg. 1. tom. non. ignorato notab. §. n. 3. Vt. Hieronym. Gerlador. lib. 1. rer. quotid. cap. 1. §. 11. n. 12. Carravita super rit. Prag. Cur. rit. 262 n. 8. Affliction. decis. 245. n. 25. cum Franciscus et Brul. n. 11. et decis. 345 cum Brul. n. 3. et 4. Ferrius in Prac. §. 31. limitat. 18. Gregor. Lopez in L. 5. tit. 27. p. 3. A. Gomez in L. 63. Taurin. n. 1. Graham. antiquit. forens. tom. 1. c. 66. n. 21. Carpan. ad Nestan. Mantolan. cap. 158 n. 271. Menochi lib. 2. resol. 121. n. 10. Card. de Luca in compilat. Gener. Reg. Recapit. rub. 41. rit. 262 n. 5. Marius Gilba decis. 96. n. 1. Capnia rit. 19. n. 103. et rit. 76 n. 158. Castel. in L. 63 Taurin. verbo Mas anos edit. Palacios Rubios n. 16. Paz in praxi Aff. tom. 1. c. 3. n. 11.

Y aun segun Lanuelo de attentatis 2. p. cap. 4. in prefat. n. 283 se inclina que bastan 28 años para que la fuerza de los executoriados que han caducado, y segun Cepedor decis. 5. utile perdente bastan la qual atrae Menoch. de arbitrar. lib. 2. centur. 3. n. 14 bastan ocho años.

Es de tal calidad la prescripcion del derecho de executar que sola obra la mala fe (sin embargo de la disposicion del derecho canonico) como prueba el Rueda in L. 6. Taurin. n. 5. Tacendo de una doctrina de Covarrubias in reg. peccator. §. 11 n. 4. y de Gutierrez in reg. 1. Cuestion. pract. n. 206. como tiene Antonio Gomez in L. 63 Taurin. y da la razon Bernardo Rodriguez de Executione sentent. cap. 6. n. 61. Franciscus Pallad. in 2. par. 3. qu. prin. q. 14.

Si es menester que la parte oponga la prescripcion. sino que es hurtopropio oficio de juez no admitir. Salgado de Regia protectione p. 4. cap. [illegible]

UVA.BHSC

in Prescriptione fuerit non requisita et expressa
dominii. Mauranta lib. 1. ref. 108. n. 38. et ibi
est negotiatio sola Lambertinus n. 37. et eo Ope
tenuitur quisquis gaudet et tempus consulere n. 39.
et n. 42. quia in prescriptione fuerit requisita et
hic bona fides.

Velati abrahamus dictum 46. n. 1.

Lo mismo siente Rebuffo acerca de la regla in
Concordiis consil 259 n. 3. et 4. vbi quando

Constante que la sentencia que sue extinguen la
acción Felix Decis. 1. Bord. agitur, 50. eg. ad
aug. 6 de Prescript. n. 5. Bordel. in l. omnes l.
de Prescript. 30 bel. eg. idem in l. vlt. vbi Ri
vere pleb. Bor. Decis 344 n. 4. Tiraquel.
in l. unguam verbo Revocatio n. 21 Pedilla
de prohibitis Ordinationibus, cum qui sequitur
detrás donde se la sentencia fuera dada a
Padilla in l. cum quis tr. 29. Cujac. et facit
gloss. Bartolus in Auth. ad l. Cod. de usu
fructu. n. 3.

Deque se segue ultimamente que quedan
extinto totalmente los executoriales que conf
el contrario pide executor pende Jurisdiccion
contra la Regia Audiencia.

n. 8. donde dizque de haver escrito algunos
autores en regla de Menoyar
dice así: Nemo dicunt ipsi Petrus ex
pressis ut necessarium non sit opponere, sed Judex
ex officio suum tenetur, quia cessat ex presumpt.
ne Sententia contra doctrina pondro las palabras
ut necessarium non sit, y la que mas adelante
tenetur, que indica necesidad y no deseo pro
tio aspu Petrus Dayrus Hor Cochis Sanctus
Christo Ord. e Concordiae 381 in n. 16 ibi:
Extende sine sententia est nulla, si Judex in
terhant contra assertum super instrumento pupil
lo quia debuit supplere ex officio ex ipso
Nore instrumento el qual contra palabra debe
tiene la misma solicitud al que Barbosa
Hortibus relatis dict. 47. n. 1. et 4. Dice si
que la nunciacion en virtud instrumento contra
dicta suplan por oficio, de la misma manera
diciendo, que la cortesia de Bruno el otra pa
rte no debera tener efectos de despedir
mandato y por consiguiente acordando Cova
rrub. lib. 1. cap. 18. varier. n. 28. dice que
siendo delegado unica causa lo cesso con la c
sacion de Prescripcion y que o de la mano del Sen
de Cataluña.

Y Fontanella Decis 216 Tom. 1. n. 12. dice
que de la sentencia contraria: ita consequitur ex
hac sententia Domino via una actionem tamquam in
genuam ipsam, ut contra ea sibi defendant ex alia
in facultatem mixtam vicinum, qui sunt semper in ca
tenus possessione, et exceptione de non esse assertha
ceteris defendationem quoadmodo Pardo pe Lidiaran
Corte por pertinencia a Ranchin in Edicto ad
Guid. Pap. decis 221.

Contra no obstante semejante puede en exami
nar executoriales no cuan que Entrinsego en exp
de executorio. Ni podrá decirse por la parte con
tra que los executoriales se quedan por ex
cusar y no se continuan, porque el contrario
precisamente contra instancia cita dice ut. Dep
de Regno, que pidiendo el executor donde quiera

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

y pretender que se oponga en execucion.

Pero dado el no concurso, que se huviesse executado en mismo Ordinario que ya expiro la facultad concedida al executor, porque tocaba fenecer sus officios, y la causa de alguno que nuevamente por hecho se da de remitir al ordinario como executor, generalmente como intente lo explica Salgado de Retent. Probat. p.te 2. c. 18. y en el n. 22. y 23. lo prueva con muchos autores y dice. Quod si aliquando mandatum impetratum pauperis pendet expirat Judice delegato potestas, nec fiat prosecutio Judici ordinario, ad quem pro controversia nova indicata et proposita, et recitata facta recurrendum est pend. n. 28. Quare pro quantitate hereditatis, et controversia activa, aut passiva pertinet non executione debet ad ordinarium recurri, no la Latino disposito Frid. n. d. c. 20 n. 24 de sententiis pro servanda minus infantium ordinario et los prelados Fiscales Garcia de Benefic. 6. p. c. 2. n. 154 et seqq.

Y en n. 31. despues refiere las palabras del Rivera en la Praxi curiae resol. 299. y dice. Mi Republica ciu. et quod causa contra hereditatem remittitur ordinario, et super hoc dantur rescripta in supremo Concilio. lo mismo dice Fabrego Informa novae provisionis inserto de Fendas indicata referido por el Molino hic citato 218 n. 2. y Flores de Mena Varias. quest. 7. a n. 60 cum seqq. et quest. 12. n. 10 adonde citados por Salgado Vn proximo n. 33 et 34. dicque se refiere que si los executores seguieren la execucion no han pedido conocer de Causas ante el Juez executor por haver cesado su Jurisdiccion, sino que hacen dejar ante el Ordinario,

Aunque la fuerza de los executoriales deve permanecer segun deducen algunos del cap. quanti 26 de Rescript. et pot. Jud. delegat. para el delegado ad causam principaliter, desde el tiempo que dio la sentencia y para los executores desde el tiempo que dio la posesion

UVA.BHSC

Mercad. de retr. permut. l. n. 50. Garcia alias referens de Principe 6. p. c. 2. §. 1. n. 152.

como hablando de la clausula de perdurar
Mordachai ex Canonist. decret. Gr. fol.
rubr. 11. cap. 13. n. 283. Stephanus de Aldana
Gratij fol. 97. pag. 2. V. seguir por moderna
Marchesan. de Commissionibus p. 2. pag. 939
n. 177. y para ver si ha pasado el tiempo
necesario que ordenan quando se supplen encepe
cutiones

Ni se puede decir que por ser bulla de Pontifice
durare mas porque las clausulas que dan en
ella Bulas son de la misma calidad que
demas executorias y se infiere de las palabras
que usan el Pontifice: Ad futurem rei memoriam
que denotan es ad tempus y fuera perpetua si
fuera ad perpetuam rei memoriam, luego notable
discurso usgirio elegantemente Rebuffo in pr
Sor. beneficiis pag. 273. lit. C. ibi: ad perpetuam
rei memoriam dicitur quia illa temporum com
putatione variandae est, maxime ubi sunt postea
futura y mas adelante: ista tamen clausula, ad
futuram dicitur rei memoriam sed non ad per
petuam, adeo quod spiral habitum in ea cum
authore

lo mismo se prueva de Juan Bautista Sarmiento
in Select. Summar. Pontific. consistit. Thomas Ap
y con muchos argumentos y razones lo defiende
el Obispo D. Fr. Blasio Manuel. Sto. Tr. Infl.
Moral. tract. 145. per total.

UVA BHSC

el privilegio de Bruguin, o surrogacion aunque
no fuese fundada l. 1. et 2. de confirmat. priv.
vel inutil. Joannes Garcia de nobilit. fol. 1.
et n. 73. Socinus consil. 79 vol. 4 Paris.
lib. 1. Consil. 1. n. 83 lib. 1. pente como dice
Bello cons. 1. fol. 1 ad finem C. Authent. rescin.
di non posse. la Capitula en cada fuente
no obra cosa ninguna consiste en cada Carner
Var. tom. 1. c. 3. n. 192. et 193.

Bartol. in l. alias de diversis rebus lib. 10 Farinac.
Praxis inquisitionis in Carcere quaestio Franciscus
f. 43. n. 9. Carner Var. f. 1. c. 3. con n. 272.
usq ad 276.

Bien que concedamos que este breve tiene
fuerza de privilegio, no por eso respondera de
calidad porque el privilegio se prende si por
diez años no usa del el privilegio de
Eduardo Corvit facultad Joseph de
Ofer feud. argent. l. 1. f. 2. Bernardinus Andreas
Valesius adhib. de privileg. §. 1. n. 4. y es
cierto que por tiempo inmemorial se usaron de
dar feud
Y hoy con mas razon dejan de tantos años
prende en excusion, como en similes pondero
Fornella decis. 65. 2 decis. 483. n. 6. ibi: et
dicimus velle nos firmum fore velle quod tot
annorum curriculo in executionem deducum pri-
vilegia, quae nunquam in eo capite observata fuere

Es opinion controvertida si con un acto contrario
se renuncia el privilegio, y parece que con acto
se puede renunciar este, aunque esta confirmado por
la Silla Apostolica cap. cum accesserint 8. ibi: Com-
munitas Franciae ac Statutum ipsum authoritate
Sedis Apostolicae firmatum. Cuiat dicens confir-
matum, ut illud faciens in suo robore permanere
nos, sicut dicti Canonici constituerunt, aliquam in-
debitat in Primiceriam eligendi, et omnium ordi-
num Fernuse in Prescriptibus quaes. 156 n. 1.

Al Abbad. Felinus in 5. c. cum ecclesiarum, Fer-
barius Jur. Abbat. in cap. ad audientiam de el-
ect. n. 2. Ancharano Bertram in collect. ad c. 1. de
rescript. 6. et de privilegiis n. 6.

Al Confirmar, conta doctrina del Abbad. en pri-
mer, que en el dicho cap. cum accesserint no se trata
de la validad del Iglesia, sino de los Canonigos,
y consiguientemente dice que basta un acto para deso-
gar el privilegio, aunque fundo este privilegio Sedes

UVA.BHSC

afuera del Cambio sea de la misma calidad
y no siguiendo dejo a cargo de Iglesia

Aunque fuera afuera del Reino siendo mu
y considerado los años que ay que no se hacen
chos lib. 2. c. tom. 256 n. 25 ibi. Pulsa tamen
dicunt non se multiplicare contentio ante
lutionem, quia ex eo unpter diversitatem notar
Christi et culpa hoc perpetrant quia intent
contentio ut Abbas consil. 61. mihi lib. 2. quem
Bursat in cap. cum ad sunt n. 18 de Const.

Y haver dado caso que se dixera, que no
ha hecho actos contrarios sino solamente
lo que sea sido con otros privilegios
de valer en aquellos que se conforman afuera
mientos conforme Molina de Primogenitis lib.
c. 7. n. 17. Garcia Gironda de privilegiis et ex
tionum exemptione 9 por no volver se indeter
Felin in cap. cum ad sunt n. 25 Felin. ca
sil 25 n. 106. vol. 1. Papia in l. 1. tit. 9 quam
c. 1. n. 5. ff. de const. Principis Barbosa in dict
ad D. C. cum ad sunt 8 n. 5. de Const.

Y Resuelto que si era bien impresilegio las
armas si bien del limitadamente puede
privilegio Bonpm. de los armas Bard in l. 1
aqua C. de aqueduct. lib. 11. Nuchus lib. 1. tom
558 n. 46.

Pero siendo con vista del privilegio que
de 30 años no hay duda que dicho Ca
cer de Privile. et Rescript. lib. 1. cap. 31 n. 27
ibi. Quia an ita? privilegium formam usum ar
mentum? videtur diuturnum? spatio triginta anno
rum. Molinus lib. cap. 5 de tom. 6. de privile
cio ibi. de privilegio tamen indulto tanto tempore
sibi detinent volunt cum longum est tempus
ius pari remunerari eo quo modo non potest
Fr. hic pari huic

Hasta el cap. accedentibus 15 de Privilegiis
donde pide el Romano Pontifice 30 años pre
dicando a esta diferentes soluciones y cons
tiones que escriven los Interpretes Aora dejo

Cuando dice los 30 años

sumo de Cinty lib. 8. c. 3. n. 24. Gomez
de Trigoso de jure Cathedralis cap. 8. n.
338.

UVA.BHSC

Aunque se diga que este breve es confirma-
cion delas Decisiones delaRota, y decretos delas
Congregacion de Ritos. esto no puede tener lugar
en dicha Jurisdiccion, pasado los 30 años en los
executos porque la Confirmacion nada nueva
Para esto Repa de supponer, que hay dos gene-
ros de Confirmaciones, es a saber in forma
communi, y ex certa scientia. Confirma
cion in forma communi, es quando el Pontifice
dis. expresar, e inserir todo el tenor del privile-
gio Confirma el contrato, o privilegio en el
estado en que antes estaua como se infiere del
cap. quia diversitatem de Concess. Prebend. Vt. Rot.
decisiones cap. Examinate de Confirmat. vtili et
inutili.

Confirmacion ex certa scientia es aquella, que
se hace con perfecta noticia de todo el negocio y sus
circunstancias, y quando es necessario que en la que
ma confirmacion se infiera el tenor de todo el privi-
legio o del instrumento cap. generali. de confir-
mat. vtili, vel inutili Rote decis 4 55. n. 3. et
2. diversor. Regnan. consil. 336 n. 2. Mascard.
de probat. tom 22 Molina de Hispanor. primog.
lib 2. cap 5. n. 9.

Requiere que sean tres cosas necessarias para que sea
la confirmacion, ex certa scientia, que sea la pri-
mera que todo el tenor se infiera, o la clausula
ex certa scientia, la segunda que concurra como
fundamento de causa, la tercera que se exprima qual
quiera de estas circunstancias, se dice la confirma-
cion in forma communi. Abbas in cap. 3. n. 6
vers. et dicitur facta de confirm. vtil. vel inutil. et
in cap. Examinate in secundo notabili eod. tit. Ferra-
rien. consil 128 n. 18 vers. pronutio lib. 4 Paris.
lib. 2 consil 33. n. 51.

Porque no haciendose mistorio el tenor de
las decisiones de la Rota, ni haverse puesto en el
breve la clausula ex certa scientia ni haverse

uho conocimiento de causa, no sea la
confirmacion en carta sellada, sino informa-
cion comun.

Ademas que en caso de duda la confirmacion
requiere informacion comun, y no se verifica
sino por genuie. in Ecclesia voto D. Cardinal
Lucio Ugolin et Bonacin. Fell. in cap. cum venerab.
n. 2. de Rescript. Marchiafav. de commiss. §. 1. c.
a n. 23. Gonzalez ad leg. 8. Cancellar. glos. 5.
§. 1. n. 76. Fusarius Quest. Canon. tom. 1. 683. n. 1. Bar-
bosa in collect. ad cap. de confirmatione. leg. 2. n.
de confirm. util. vel inutil. n. 3. ubi n. 4. ar-
gumenta contraria subiciunt, cunque deberes
(dengar que lo es esta confirmacion.

Conque siendo los efectos de la confirmacion in
forma comun no dar valor ni quitar los actos
que antes son nulos, como manifiesta Vbi-
Ebbio et Deius n. 2. Arbach Canon. 668. n. 2.
de rescript. commil. 237. n. 8. Marchiafav. de com-
mis. §. 1. c. 21. §. 2. n. 6. pag. 233. Cavedo. de
de confirmat. util. vel inutil. diuis. unic. n. 2.
Barbosa in cap. vbi. n. 8. de Rescript. de confirmat.
Mas no en ningun caso ~~de suerte que si los actos~~
~~no es posible de discernir en la forma~~ (y tenerse
antes).

Que en Juan Gil. 8 de leyes cap. 20 pag.
7. Inquiere, Cerdan glos. 5. Cancerul. quest.
Regalado Gil. 1. quest. 8. ardo. 2. que dice que
la innovacion interrumpe la posesion conque
el Privilegio, de suerte que sirve de comienzo la posesion
original desde el tiempo de la innovacion, y no
de Juan, pero la que interrumpe, pero no da
nuevo Derecho sino confirma el antiguo.

Ademas dunque confirmacion en carta sellada
no podra tener dos mas derecho, que el que
se entiende en el mismo acto confirmado. Lette
apud Farinac. decis. 580. n. 3. Gratian pag.
2. Nuevas. Rodriguez ad cap. 27. Pyrhum voto
Gutierrez n. 14. et ibi. Conquest. en Bolla.

Si pedir Jaglis en defecto que pudiere

UVA.BHSC

que es menester constituir definitiva entre el portador
el privilegio por prescripción o por 40 años, que si
es por prescripción sendo por 40 años conforme las
Audiencias, y si por Breve dado por 30 años como
en el cap. de terra quod la interpretan Innocencio
in d. c. audientia in 2. mullach con Sofredo pray
Antonio, Gramo Andres in pag. Mellon Bar
ossa ibid. n. 5. Gramo Decion Cathedralinde
cap. 8. n. 3. 2. cargue dado caso que no
estuviera Cumplido con privilegio por prescripción
sino de estar por el no se le quitaría interesse colonia
Olmos que no ~~obra~~ para la prescripción en
este caso simplemente menester 40 años por
la razon en que se fundan los autores para dar
que en el cap. audientia se menester la prescripción
quadragenaria, es porque los Religiosos pueden
tener mal derecho como la Iglesia Parrochial aquien
se deroga el texto c. ultim. de Parochiis Mant.
Drelg. 82. y no es menos cierto es regla cierta
que quando se requiere contra la Iglesia se re-
quieren 40 años c. de quarta c. illud. c. ad
aures de Prescription. 16 in d. c. audientia n. 4.

Infiere se pues, que no siendo la prescripción que
alegamos como privilegio sino contra la Iglesia
Nos se necesita de 40 como muy bastan
treinta

Pero no siendo la prescripción contra la Iglesia
sino contra particulares Religiosos, se requiere el tiempo
de 40 años, que prescripción se requiere el tiempo
Bagnis ad c. fin. 9. n. 4. Prescript.
mer. de Prescript. dicen Bonacio que siendo la
prescripción que alegamos contra particulares y
no contra la Iglesia tiene bastantemente cumplido
con los 30 años; pues se ve attendo que ella
30 años tiempo ordinario. S. Bartolo Mas. Sacra
n. 6. de Relat matrim. Bar. in l. Sicut
l. 3. tit. 7. cap. 23 g. 3. Molina de Just. et Jure
tract. 2. disp. 30 n. 3. Valen. q. inst. 132. n. 33.
Bartolo ad c. Audientia 13 n. 6. de prescripcionibus.

que el Prescripcion 3. de Prescripciones se refi-
ere contra la Iglesia [illegible] 30 años [illegible]
se transcribe ad singulos [illegible] monasteriorum
[illegible] aequalis per 30 annos [illegible]
[illegible] Ignatius [illegible] materia [illegible]
[illegible].

el Opus Felix in d. c. nos accessimus n. 99. V.
[illegible] de Corte Mendez de diversis q. 9.
§. 4. Covarrub. in 2. pars [illegible] 2. §. 2. n. 3.
[illegible] Lucas de Leo [illegible] fol. 2. c. 6. [illegible]
n. 251. [illegible] Gomez [illegible]
[illegible] contra la Iglesia in tribunal [illegible]
c. 1. et 2. c. Sicut canon. c. [illegible] 16 q. 6.
cap. 1. 23. q. 2. c. illud 8. de Prescript. Covarr.
2. pars [illegible] 2. §. 2. n. 1. et 2. [illegible]
[illegible] c. sicut, que
[illegible] Cardinal Vulgat. Selva Compos. Bartolo
[illegible] c. [illegible] 3. n. 2. c. illud 8.
16 de Prescript.

Parece que esta atado lo dicho la doctrina de Salgado de Regia protec. p. 4. c. 2. a n. 5. en cuyo appellacion ab huiusmodi executoribus a Regiarum executione appellationis commissa non dum fuerit manifestum, quia cum causa sua cadit periculo perlapsum temporis, et non fuerit executione ut mentur L. 4. §. confirmatum de appell. de la que parece se debe dar por hecho alegado este concepto de dicho Subexecutor y que no admitendola interpuesta appellacion, de que denegaron y pues de interponer recurso de Protocolo.

Para la inteligencia es necessario supongan que la vizcaya atribuye y da pleno, y privativo dominio al duque Bucaje min. mil. de Vizcaya traditionibus l. de Pacis l. 3. ff. de Vizcaya l. 3. §. 1. de rei vindic. l. acquirit 12. §. 1. ff. de adquir. rer. dom. de suerte que tiene el mismo derecho que qualquier otro Señor Cantiny lib. 1. disp. cap. 11 et 12. Pinel lib. 5. Comment. c. 29. et 6. que et d. Governmis ji rey. pessoni inito 3. tempo n. 2. Ricard. ad l. 12. tab. c. 12. Marbymarb. Domin. in rubr. C. de Vizcaya praemat. n. 286.

Es tan verdadero y propio este dominio que es fuerza dado compete aliquo tempore a ni vinculacion directa por ser dueño de derecho civil de 3. de Vizcaya l. actionum de obl. et act. et naturalis mil. de action. l. pueros infirm. de rei vindic.

Lo mismo dominio y por la vizcaya se adquiere por la prescripcion longi temporis desde la misma constitucion de Antoniano in l. omnis de Vizcaya testform. de manera que tiene de hecho cierto la rei vindicacion directa, pero todo de que 1 anno tenia la vizcaya la transfiere justamente a la prescripcion Pinel. lib. 5. c. 29. Bonin in rubr. n. 292. y pierde el dominio directo antiguo segun la sus cartas S. Sulti ff. commendat. Ofic. n. 293.

Por derecho canonico esta tambien quitada toda la duda, porque la prescripcion inveterata adquirendi dominio Bellosi ad tit. de Prescript. in rubr. n. 4 ibi: Et ita inveterata consuetudo et possessio ab immemorabili praescripta acquirat jus dominii acquisitione, et pleno dominio quatenus ex tempore longissimo infinito, y lo que se paga de mas de la prescripcion es alimento Bellosi Prob. de Prescript. t. 1. q. 5. n. 10 et 109 Canon. Var. c. 15 n. 30 et 1. Innocentius lib. 1. c. 20 n. 26

y pierde el dominio el dueño antiguo segun l. sus cartas S. Sulti ff. commendat. Ofic. n. 293.

UVA.BHSC

Sor

Mi amo Cayetano mandó
hijo Cayetano mi hermano, que
se de por bien y contento
no entro a replicar aun mate
ria acerca de unos cana
les y brucanos que me pide
como dela Casa y al mini
stro ~~de~~ D. Gregorio moreno
pr aun ~~Domingo~~ de la partida
la ~~[illegible]~~ pagado por q. pa
ses de Creer q. se ladeiva
no pela a su Amo aun mi me
nos se de mio de Guidar

quando necesario le ser a la dicha
administracion &c. Como lo
reconoce en su testamento y yo
siendo me tendo reflexion sobre
el que quise pagar un canario que me
dio medio el lo supiera en
vida de mi muy mio y tanto
entre los muy amigo de la alma
de mi hermano y deseo cumplir
con aquello que tuve fuerte no me
tego sobre esto lo supiere
dandome serviros el Sr. Jes
uscio Dios g.de Ecos muchos anos
Mancado 19 de 1777 B.s l.s de V.s Mgo.
S.r D. Joseph de la Dorna Joseph de Lang

De todo lo qual y de lo que dixeron dichos
Cos n . se colige legitimamente q
el derecho de poder executar aquellas executorias
le quedo entero al dicho, sin que fuese necesario
ocurrir la Conquista, y por consiguiente quedo
sin jurisdiccion alguna el Juez subexecutor del Cap.
Regalia de Murcia, y no permitir q exerza su dicho
oficio que no le tiene.

Ademas que el Alguacil no dixo que precisamente
se de intentar en aquella forma sino q en caso
de ser invalido sino defiere de apellacion
sphera ibi: q. appellatio ab executoribus
ressignatum executione extraneis deferendum est pero
no dice q sea nulla ha necessario, y se confirma
esta doctrina q pone gloss. dicta n. 8. et
necessarium fuisset exponere, sed judices ex officio
fuere tenentur, quia constat ex inspectione testantis

Ni los executores dignos hallo el Alguacil sin
~~[illegible]~~ como que el subexecutor, porque aquellos
solos dotados q siguen los ~~[illegible]~~ Executores mis
tos q tienen alguna Jurisdiccion para poder ad
mitir excepciones, pero este es un mero subexecu
tor de oficio q no tiene tal facultad, pues tiene como
dice el Doctor Gracia, y aun segun
dades porq es en virtud de clausula de Mas
tros del S.to obispo de Segovia: omnibus et singulis

Aunque el fue nombrado con especialidad no
por esto tiene facultad de admitir excepciones Rota
apud Fran. Ros. 1. decis 36 n. 6 v.o quia constat
ibi: nam ad mandatum executionem solum pertinet
solus et mere executio facit, et nulla prorsus facul
tatem cognitionis causae de diversis in practica
de intentione quae. 85. ~~[illegible]~~ n. 6 ibi: cognitio in
ministro executore cui causae cognitio non fuerat
commissa, et consequenter ab ea cognitione si fiat

Aunque este subexecutor tuviese jurisdiccion
(que no la tiene) se ha recurrido bien a este S.R

Sint proprius et L. cognoscere de executio
ne vel judicat. Salgado de reg. prot. p. 4.
cap. 3. n. 3.

UVA.BHSC

por la Iglesia de Olleg. pero no procede, p
no tener Meridiano, o estar [illegible] y bien
mo, como consta inhibiciones del Nuncio
del Nuncio de Aragon, o firmas del Obispo de Aragon
efective fere de Inhibitionibus cap. 5. §. 2. n. 2. Vesq. Scum
dafis consultis. Cuia doctrina y muy ~~delicat~~ apli
cable al intento, y assi pondre las palabras. Quod
Vbi quis habet iustam causam impedientem inca
ationem et processum processus criminalis, velut si
accusatio sit legitimo tempore praescripta, vel remissa
quod potest obtinere hanc inhibitionem ad impedien
dum ne accusatio intimatur, et inhibita non pro
sequatur, minus que agatur inhibens. Haec conclu
dentissima et ex superioribus per nos traditis, nam ea
hi exceptiones sunt peremptoriae impeditivae litis in
gressu non et dubitandum, nisi quod agnoscantur in
rum dilatoriarum ad impediendum processum, quae
sent admitti, et illarum vigore concedi inhibitio ad
impediendus litis ingressus, et alia, et ego meis tem
poribus sic practicavi, et practicatum vidi, si legitima
sit delicti praescriptio, et idem erit respectu processus
civilis, nam si habet praescriptionem actionis, vel si
milem exceptionem peremptoriam poterit obtinere si
mam, et inhibitionem, ne in tamando processu in
coetur contra se, minus que vexetur contra ley, quod
tum interest habentis similem exceptionem non
multis litibus, et sumptibus vexari.
Sic mihi visum Hieronymo Castillo, in scholis ad
Molinam Vesquiam n. 139. §. 6. mihi 200.

UVA.BHSC

Barbosa de Concilio ref. 1 n. 5.

el decreto irritante quita la prerogativa
~~Barbosa~~ Barbosa la costumbre introducida
Barbosa clas. 40 n. 34. et
35. et como contra illud facit ius
nullus n. 3. et vbi lex aliquid prohibet
intelligitur tacita clausula annullativa n. 46.
el Concilio Tridentino hace clausula irritante
por la Bulla de la Confirmacion que es de Pio 4.
Gramus in Pastoralis tractatu 4. q. 2. a n. 8
Si Hispania derogatis adhuc expressis con-
ciliis Tridentinis non admittit Salgado
de Retent. bul. p. 2. c. 1. n. 64. la
costumbre no puede tener mas fuerza que
la derogacion general: &c.
Otras causas que en Regalias conoce su
Mag. Covarrub. lib. 2. cap. 18. n. 213.
Quieren los Ministros R. conseguir que
se separe el Concilio de Trento no entregan-
do la ajena costumbre contraria &c. 58.
n. 194.
Consuetudine nequit fieri q. non possit Salgado
verbo potest similia. Bretonerius
Otras bullas simples sin la presumpcion de
non obst. requiere Cirichio tom. 252. n. 8.
Lex intendens et prohibens contraria consue-
tudinem potest fieri executiva ibid. n. 23.
Non tollit lex per non obst. nisi det causa
contrariam ipsam ibid. n. 38.
Si per mille annos recurrerit casus in quo
lex n. 43.
Dicit referendo per Bonacillo de Remoto legal.
c. 78 n. 3. lib. 1. q. Stylus et consuetudo non
tolluntur in genere per leges simpliciter affirma-
tas, sed in ordine ad eas in quibus fuerunt
Judicatas

UVA-BHSC

Bononiae. n. 12. q. consuetudo fori con
contraria et ceteris omnibus non induci
induci nisi per tempus immemorabile.
Prescriptio non quod per partes requirunt bona
fe
~~Consuetudo tractant~~ Quod quo tractat
Privilegiis personae ecclesiasticae non
Vnquam consuetudine mutari possunt Bar
stella n. 22 et n 25. q. consuetudo
immemorabilis attendenda nisi sit per
hidiculis certis.
Quod immemorabilis consuetudo ~~[illegible]~~
contra privilegia et vetus privilegia Barb
ad l. cum ecclesia S. Mariae 2. de Const. n.
Consuetudo fori nisi attendit Barbos
c. cum olim 6. n 4. de const.
Ex consulta requirunt publica Vilebat Bar
bos ad c. fin. de Const. n. 21.
Sepulchra fundata tam hic, ac ratione de
Consilio, nec illa sacrorum librorum thesauro
et ecclesiae ornamenta etc.
Quales publicis primo vacantur Deinde
Consuetudo generis quibus Laphanthus
Gilly. dicta, cum sedquotidie ab
contextum, quod nisi sine gravi pen
culum ceteris aliis ipsum his multis
Vnquam publicus publicus et tenere nec
obligatio.
Omnis dum sed dominus equivocus ad
Eum posse suppe allomitis de Bonis
Consolatis.
Possessio immemorialis quamvis legitima sit
probata non sufficit si constet principium
et finem prior. Barb. in collect. dict. Doct.
colec. 589. n. 1.
Deinde le Bulle Illustri de Jurisdictione
Ecclesiae de quibus ordinarii contra Consulta
disponunt referunt fori Publici Barbos. lib.
de Jur. ecclesiae c. 13 n. 55.

UVA.BHSC

438

Pri. regnan. anno regni. 175,
inter Curiam Archi. Cant. [illegible] 101.
f. 4. Finch l. 1. c. 1. n. 116 &
[illegible] c. 20. n. 191 edit. f. 2
f. 20

UVA BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Jesus Maria Joseph

Por

el Procurador fiscal de su Mag.

Con

el Prior del Convento del Socorro asiento subexecutor Ap.co y los Prebendados de la S.ta y gl.a Metrop.na de Val.a

el D.r D.n Agustin Gilabert Prindel Convento del socorro de esta Ciudad en nombre de su executor en Ap.co de un Breve de Urbano octavo despachado dos monitorios contra los Canonigos y Hab.os de la S.ta Metrop.na y gl.a de Val.a como mas largamente se refiere en otra allegacion de esta parte.

Y teniendose ahora sabido que dichos Jueces executores ha hecho violencia al Cabildo en despachar dichos monitorios, no solamente pretestando previsto dicho Breve de Urbano 8. sino tambien porquedar extinto por una Concordia que se otorgo entre partes de dichos Canonigos y Cabildo de una y los Jurados Nacional y Ciudadano de esta Ciudad y Prebendados de dicha S.ta y gl.a Iglesia, en instrumento que pasa ante

N.o en 18. de Agosto 1642 en

la qual estan Concordados todos los Cabos

UVA.BHSC

y preeminencias que ahora pretenden los Pabordres, y que se contienen en dichos momentos, y considerado el Juez subexecutor por la sumisdicion del Breue que quedo extincto por la concordia esta sin sumisdicion, y por consiguiente Barcelona y tiene lugar la Regalia de su Mag.

Y aunque pretenden los Pabordres que esta transacion es nulla, no subsiste su pretension, como se vera en este allegato que dividimos en dos puntos.

El primero se funda que es valida y subsistente la transacion.

El segundo, que aun caso negado que la transacion padesca algunas excepciones el Juez subexecutor no tiene sumisdicion para conocer de ellas por tocar al conocimiento al ordinario.

Punto prim.° en que se funda que es valida y subsistente la transacion.

n. 1.° Pretenden por parte de los Pabordres annullar dicha concordia oponiendo algunas excepciones y aunque es constante que no deuen ser oydos pues por la capitulado en ella goxen de tan grandes preeminencias las quales no tenian antes de la transacion por no hauerse executoriado el Breue de Vrbano 8.° y es principio inuiolable que la parte que quiere rescindir la transacion, deue restituir lo que por ella

UVA.BHSC

recibis para poder obrar debido ser fide diena. 14.
C. de transact. Mucrat. Vanar res. lib. 2. res. 16.
n. 4. Afflichi decis 200. n. 4. Camer Vinar. lib. 1. cap. 13.
n. 35. Pureus decis 352. n. 6. lib. 1. Bald. in l. stipulatio
in 3. quest. C. de empt. et Vend. abas. cons. 62. ad fin.
lib. 1. gramat. decis 6. n. 22. Sephal. cons. 207. in
princip. vol. 2. Mata cons. 38. n. 3. Rotas. in nouissi. decis 44.
et decis 810. par. 1. Cinia. tom. 1. controu. 3. n. 65. Valer-
cuela cons. 169. n. 134. Gonzales ad reg. 8. Cancellariae
glo. 23. n. 22. Gracian. disc. forens. disc. 370. n. 8.

2. Y conviniendose en el juicio arbitral los
Labordores y haciendo reo al Cabildo, y quando
estuuieran en termino de estar sujetos a la
Concordia deuan impugnarla ante el Juez del
reo. Mining. centur. 2. obser. 41. n. 3. que es el
ordinario eclesiastico y no el secuenso subexecutor.

3. Y la Sinoniua y obseruancia de la Con-
cordia excluye la tancem. y qualquiera nulli-
dad que de contrario se pudiera pretender Cap.
Cum inter C. de transact. Cinia. controu. 3. a n. 90.
et controu. 5. n. 122. Anton. fab. ad tit. C. de obligat.
et act. dif. 2. Valeron de transact. tit. 6. q. 3. n. 30.
y la obseruancia del tanto tiempo precindiendo se
la presincipion y interpretando qualquier duda
que se pudiera oferecer contra la Concordia
Valeron. vbi pros. n. 32. ibi: Regulae etiam obser-
uantiae interpretationem dubiae transactionis Con-
tinent. Vbi quod non sequuntur quod si pres-
cripta sed sufficit modici temporis y de subseruan-
cia sabemos de ser notoria y constaqueda firmade

UVA.BHSC

derecho presentado por ella parte.

4. Pero para que se vea la Nulidad de la Concordia satisfaremos a las oblaciones a que parece se reduce lo que se puede alegar contra ella.

1.ª Oblaccion.

5. Que la Concordia es nulla por no haverse obtenido el decreto Apl.co que pidieron ambas partes se impetrase.

6. Satisface a esta duda diciendo que la transaccion fuera en caso que no se hubiere obtenido el decreto, no se puede rescindir por el defecto de la aprobacion Apostolica pues, o, se hizo la Concordia en Nulidad de la Igl.a o, contra ella ~~Nulidad~~ en el primer caso, por ser Nula la Igl.a no necessita de la autoridad Apostolica segun Barb. in Collect. ad C. 2. de transact. n. 5. ibi: Si fiat cum ecclesia utiliare vel approbata sita summo Pontifice. Donde con disunccion requiere la Nu de las dos cosas. quarenta in sum. Bullar. verb alienatio rerum ecclesiae n. 39. limit 12. Innocen. Cirnin. in parecit ad tit. de transaction.

7. En el segundo de ser la transaccion contra la Utilidad de la Igl.a solamente la Igl.a podra rescindirla por tenerse perjudicada Barb. cum plurib. in Collect. ad c. 8. de reb. eccles. alienand. n. 1. Gratian Disp. forens. cap. 152. an. 23. ibi: Cum enim fuerit ecclesiae constitutum sit ut serventur solemnitates, non debet in odium vertere quem ides statuti an Nulli Vendito nem esse nullam, neque, si eum solvens

UVA.BHSC

ratificare substituitur neque is, qui cum ecclesia contrahit potest abjicere talem contractum sine solemnitatibus quibus nullum. et paulo post. ibi Mancia de Lauis et ambig. con. lib. 3. tit. 16. n. 22. et lib. 4. tit. 8. n. 53. Ubi etiam ex hoc infert quod si venditio facta fuerit reservato beneplacito sum. Pont. pro pretio aestimando et dubiis genuis eligendis ab ipsis contrahentibus facta aestimatione nerent amplius cum poenitentia tamen si beneplacitum non fuerit subrogatum, si ecclesia solvere venditionem valeret, quia haec solemnitas requiritur ad favorem ecclesiae et pro eius utilitate cui potest renunciare. Lista. Gram. ord. Mancia. cap. 14. quando contractus est nullus in favorem unius, nullitas non potest allegari ab alio cuius favore non fuerit.

8. Y aunque por parte del Cabildo se escriba el deseo de la confirmacion Ap.ca no se ha de dispensar fácilmente, pues el curso de los 30. años que han pasado desde el dia de la concordia prueba bastantemente la subsistencia a favor del Cabildo Barb. ad d. cap. in c. 2. de transact. n. 5. ibi: Ubi compositio inter laicos, et clericos ut minus quam de decima eius solvatur vel ut de aliquibus rebus non possit, si fiat cum ecclesia utilitate vel approbata sit summo Pontifice ego vel ita talis compositio confirmata magno tempore intervallo cum observantia sequitur ammonum.

UVA.BHSC

9. Rota in Urb. Mediolan. apud Mary. de Comis. de
signat. gra. div. part. 1. cap. 2. decis. 18. n. 2. ibi: Necessa-
rium ~~tamen de quo agitur (scilicet transactionis decis-~~
~~manum) omnes concurrunt, pro solemnitate~~
~~enim desiderat sola bene placitum apostolicum~~
~~quod saepe omnes alias solemnitates pro-~~
~~sequitur~~ et n. 3. ibi: Et licet huiusmodi bene pla-
citum hodie non habeatur quia tamen fuit reser-
vatum in ipso instrumento, in quo Abbas et
monachi sunt pecunia inter omnes (como se hizo
en nro caso) + illud obtinendi a sede Apostolica
ad hunc effectum constituerunt procuratores
satis praesumitur obventum praesertim stante
observantia ipsius transactionis spatio triginta
annorum, et ultra quo tempore decisum fuit praesumi bene placitum apostolicum
in alienatione bonorum ecclesiae.

+ affin. Mater ecclesia

10. La Rota apud Fanuar. in posth. 8. ho. 2. decis.
31. n. 2. ibi: Et interminis confirmationis Sa-
pae quod illa praesumatur ex diuturnitate temporis
et hic ex lapsu triginta annorum iuncta observan-
tia Rot. contra Ches. Rodian. Cons. 40. n. 2. et
seq. lib. 2. et fuit saepe resolutum signanter in
Romana Casalis longherze 28. Iunij 1593. Cram
reverend. domino meo Alexandrino, et propre in
terminis transactionis seu permutationis 10. Januarij
1591. Comesano Reverend. Ancharan Cons. 136. n. 2.
ver. ex his ergo dicto. Abetin. Cons. 36. n. 1. Cravet.
Cons. 423. n. 60. Abas in cap. Rhenius de testib.
n. 6. Alex. Cons. 12. n. 3. et Cons. 27. n. 8. et 9. lib. 8

UVA.BHSC

Dec. Gnn. 152. n. 3. Rota. in alia Mediolan. Decimar. 10. Aprilis 1606. et in Cauriren. decim. 27. Iunij 1603. Coram Cocchino. Carillo de Huano decis. 162. n. 4. Cumplurib. abeo relatis.

11. De las mismas cosas se presume haver sucedido el beneplacito de la Sede Apostolica aunque no este enmendado en la transacion Marg. vbi proxime n. 5. Felin. in Cap. Ecclesias de Rescrib. n. 4. Rota apud Pacum. decis. 365. n. 4. et 2. lib. 2. Seraph. decis. 1042. n. 1. et mier. resen. dec. 159. n. 4. p. 1. et Carillo vbi proxime. De las quales decisiones y doctrinas sacan este argumento si en la transacion, o alienacion de los diezmos por su Ordinario y por haver pasado 30. años se presume haver sucedido el beneplacito Apostolico aun en otra la misma de los Marg. vbi proxime ibi: transactionem monachis solvere. luego con mas fundamento se ha de presumir en nuestra Concordia en favor de la de los

12. De todo lo qual se infiere que estando esta Concordia aprobada por la Sede Apostolica, y Real y obliga su juramento a ambas partes y a sus sucessores ex tex. in cap. Veniens. 7. de transact. et in eo commun. DD. Decius in cap. Venerabilis de Confirmatione vtili n. 6. y la parte que ~~[illegible]~~ quebrantare incurria en las penas de perjuro y aun en notable infamia Mantic. de tacit. et ambig. Gnn. 26. tit. 9. n. 45. Sarin. vun. Cons. 32. n. 15. lib. 3.

UVA BHSC

13. 2.ª Oposicion.

La transacion es especie de alienacion l. nemo dubium de predijs minor. l. 1. c. si adversus transaction. l. 1. ff. si quid in fraudem patr. Rebuf. in compend. alienationis rerum ecclesia n. 2. Hieron. de Ann. ad tit. de Usuaf. pro emptore ad rub. n. 319. Feder. de Semis Con. 92. Quarant. in sum. Bullar. verb. alienatio rerum ecclesiæ n. 20. la alienacion hecha por la Yglesia sin decreto del Ordinario es nulla Canet. Vinar. lib. 2. c. 7. n. 123. Simonel de decret. ingrebar. n. 59. luego es nulla la transacion por no constar de decreto.

14. Primeramente se puede responder, que esta Concordia, segun entienden y dicen los Labradores, es util ala Yglesia pues sino los fuera no procurarian apartarse della y segun opinion recibida de Innumerables autores la enagenacion de los bienes de los menores y de la Yglesia hecha sin auto y sin decreto, es valida quando es util a los menores, o, ala Yglesia Speculat. in tit. de emption. et vendition. §. nunc dicendum Vers. hoc quoque Arctin. in lege magis pars §. si de alienum ff. de reb. eor. Bald. in l. ita contrahere ff. de dure dot. Jason in l. 12, cui bonis n. 3. n. 3. ff. de Verb. obligat. et in l. non est minus n. 3. vers. secundo fatur. de Procurator. Alex. in l. mutuum §. ultim. ff. de adquir. hæred. Piragul. de leg. Contrah. gl. 6. n. 62. q. 8. Roman. Consil. 453. y sobre todo es disaume mera fauor de la Yglesia que de los menores

UVA.BHSC

Prima en la ley siguiente ff. de reb. cor.

15. Secundo porque las Solemnidades del derecho y demas que concurrieren estan introduzidas en fauor de la Iglesia, y Mam.tos de Iglesias pueden renunciar para allegarlas, y no los Paborderos. Riccio en termino Barbos. in collect. ad. c. 8. de reb. eccles. alien. n. 5. ibi: Vnde contractus si sine utilitate ecclesiae etiam si sine solemnitate fuerit validus, y mas adelante ibi: tali contractus erit nullus. Vel validus si ecclesia in eius fauorem solemnitates sunt introductae, non volet eis gaudere, adeo quod hic nullitas non possit ab alio allegari quam a ipsa ecclesia ita quod ipsa volente stare contractui non possit eius adversarius dicere contractum nullum. Quarantta in tum bullar. verb. alienatio ver. eccles. n. 34. Albert. Brun. in tract. de forma et solemnitate actus reb. ecclesiae formae et solem. debuf. in cons. 109. n. 13. et cons. 11. n. 9. et in compend. alien. n. 39.

16. Sinque se pueda presumir que en la palabra ecclesia se comprehenderan los Paborderos por su Prebendados, porque el Cabildo de Pueblo la Iglesia Mat. in Vna Valenn. 22. Novembris 1599. a fol. Marg. de Omnis appellat. diem. gaud. S. a. n. 1. ibi: Neque ecclesia Vidiles Valentinae periges repraesentat. Sed per Canonicos cum appellatione ecclesiae venit Capitulum.

fol. mihi 1335

fol. mihi 1335

17. Y finalmente es lo que quita toda dificultad es que el derecho es solemnidad extrinseca

UVA.BHSC

la qual se presume sapra 20. annos. assi por las doctrinas que se han ponderado en la decision antecedente como porque en seminos de deuersiones deuen tener variar lib. 1. cap. 2. n. 123. et seqq. Felix. cons. 2. n. 22. et seqq. Alex. cons. 98. n. 7. lib. 5. et cons. 29. lib. 1. Jason in l. sciendum de stip. obligat.

3.ª Soluccion.

18. El principio cierto que la transacion deue ser de cosa dudosa y litigiosa texin l. 1. ff. de transact. l. de iudicium. l. de alim. C. de transact. y por esta razon no puede hauer transacion de lo que esta decidido en sentencia que passo en cosa iuzgada l. Eleganter 23. §. post 1. ff. de cond. indeb. l. et post rem iudicatam 7. l. post rem iudicatam 11. ff. de transact. l. si causa cognita 32. C. de transact. Rea. deces. dec. 61. 3. q. 11. n. 26. Anton. Fab. ad tit. C. de transact. Ff. S. Surd. cons. 501. n. 9. Sed dicit que se hizo la Concordia de lo que hauian tenido los Padres de essa Ciudad en los Ordenamientos de la Nota, decretos de la Congregacion de Ritos y confirmacion de la santidad de Vrbano 8. ~~cuias sentencias hauian passado en cosa iuzgada~~. luego la transacion fue nulla.

19. Añadese a esto que la transacion se deue celebrar a ligno dato vel reuera l. transactio 38. C. de transact. Ff. in l. 3. C. de repudiand. hereditat. Barth. in l. 1. ff. de transact. in fin. Acorinthi mor. part. 1. lib. 2. cap. 26. q. 5.

UVA.BHSC

Ciriac. Cons. 128. n. 13. Pontheu del Castillo de alim. c. 54. n. 30. Valenzuela Cons. 175. n. 31. Larrea decis. 68. n. 12. y no contraria que por parte del Cabildo se huviesse dado alos abs Pabordes.

20. Primeramte se satisface diziendo que aunque en dichas sentencias y decretos se havian decidido muchas pretensiones de las que tenian los Pabordes, no se decidieron las que despues de dichas sentencias y alzimpos en que se hizo la concordia pendian ante el ordinario como se collije del cap. 3. de dicha concordia ibi: Y se hayan de apartar como de presente nunch pro tunc se apartan (los canigos) del pleyto que se trata ante el ordinario que es por Mr Ciriano en el nombre que contiene en el possessorio del entierro y letania del qto Pab. e Steuan Vlas etz. y del cap. 7. ibi: Otrosi para atajar el pleyto que se lleua sobre si se ha de retirar el sacrisb.

21. Assi aunque los demas capitulos de la Concordia fuesen de los que se llaman declarados y decididos en la Rota y en la Congregacion de Litis, aunque huviesse pasado en cosa Iuzgada valdria la transacion en sede Mantic. de tacit. et ab. lib. 26. tit. 1. n. 22. ibi: Quod lites et controversias superstites vel earum et generalis fiat transactio etiam super alijs de quibus nonerat lis transactio valet quoad omnes Bart. et alij in l. Rem ex Cognita Cod. de med. C. de transaction. Anton. de Bur.

UVA.BHSC

et Inno in c. 1. eodem tit.

22. Secundo porque despues de la sentencia vale la transacion si se ha appellado, o, aunque no se haya appellado, si las partes estan dentro di lauinem de interponer appellacion de la post

L. 7. tit. 1. rem iudicatam 11. in princip. de transact. y de la misma suerte vale la transacion de lo decidido en la sentencia que pasó en cosa juzgada si las partes estan en la dilacion de impetrar la restitucion in integrum fulgus. y otros in l. rem iudicatam in fi. de transact. Gutier. de iurem. confirm. 3. part. c. 4. n. 4. Castro in l. si amicitiam verbo perquod n. 17. Anton. fab. in c. ad tit. de transact. def. 5. in fin. post. in. Valeron de transact. cap. 2. q. 6. a. n. 15. quien por tiempo de quatro años de derecho comun l. fin. C. de temp. in integr. restitut. cap. 1. de in integr. restit. y por derecho municipal de dos años por 1. de restit. nunc: luego la y la cosa estando en tiempo habil de impetrar la restitucion in integrum pudo hacer la concordia.

23. Tercio porque el Cabildo de Ordres y Sindico de la Ciudad hicieron la concordia esperando en ella que querian salir en la mejor forma con: adimplere et observare plenius et melius modo ea quae fuere habere et tenere, et inviolabiliter observare ez a

24. Es cierto que quando la transacion no puede valer como transacion, o, porque no sea de cosa dudosa, o, porque nihil fuit datum vel retentum valdra como por pacto por la clau-

UVA.BHSC

sula omni melioni modo Mening. Cons. 9.
Sver. 42. ibi: Sunt tamen aliqui casus in
quibus valet transactio post rem Iudicatam e.g.
si dicant transigentes omni melior modo
quo efficacius possunt contrahere. Bart. in l.
si causa cognita in fi: C. de transact. Parisius lib. 1.
Cons. 12. n. 100. Angel. Cons. 59. vol. 2. vers. sed
si ter non valeat. Ruin. Cons. 109. n. 20 lib. 1. Gillar-
tia de tait. d. lib. 26. tit. 1. n. 26. et 22. proponiendo
el caso en terminos en que concurran sin necessi-
tis funeraliis, vel quia nihil fuerat da-
tum nec retentum, nec promissum supone en el
n. 28. y 31. que valdrá la transacion como
pacto o como mejor pudiere por la Clausula
melioni modo.

25. Quarto porque la transacion fue hecha por las
Excepciones de que nihil fuit datum vel retentum
o de que la transacion es decisiva decidida en
Sentencia que para en cosa Juzgada, cessan quando
interuino Juramento arg. ex in l. cum Pater. 22.
§. filius 23. ibi: Cum suis iurandi religione
deligat. 2.

26. Mancii vbi sup. n. 31. ibi: Sed etsi transactio
quae non valet vt transactio, vt pactum non potest
sustineri de re iudicata cognita et ibi Bart. Alex.
et alij C. de transact. tamen si fuerit interpositum
Iuramentum tanquam pactum valet, quia Iura-
mentum efficit vt actus valeat omni melioni
modo quo potest l. cum pater §. filius matrem
deligat. 2. nec dubium est quin per pactum

UVA.BHSC

aire Iudiciaria possit recedi.

27. D. Mora in Compend. lit. t. n. 8. c. Supponiendo que la transacion deue ser alguna dar vel retenere) limita la regla ibi: nisi in transactione Iuramentum adijciatur quia tunc in illum pactum virtute Iuramenti valet transactio.

28. Bartholome Cepolla de Caucelis Cancel. 4. ibi: potest fieri compromissum super re dispia in transactione si compromittentes vel transigentes Iurent stare omni eo quod transactum vel arbitratum fuerit. Comerma Sienen Rim. Iun. Cons. 128. n. 7. lib. 2. Fusch. Concl. 346. n. 27. lit. C. Crav. in cap. Reynald. de testam. §. 3. n. 10. Mensing. Cent. 4. Obser. 42. Scraph. de Iuram. priuil. 98. n. 9. Guerinc de Iuram. Confir. 3. part. c. 4. n. 6.

29. Quiere deue valer la transacion post rem Iudicatam quando han pasado 20. años y se ha observado como en nro. Caso Fusch. lit. C. d. Concl. 346. n. 29. ibi: Bene valet transactio post rem iudicatam quando lapsus est tempus triginta annorum et fuit observata Crave. Consil. 422. n. 60.

30. Con estas razones y doctrinas queda satisfecho el allegado de que la transacion deue hazerse aliquo dar vel retenere y establecido el Vale de nro concordia y por consiguiente en fuerza dellas, quedó extinido el Breue de Vrbano 8. y los presentes reuentos y subexecucion sin Iurisdiccion alguna para proceder.

UVA.BHSC

Segundo Punto.

Lo que se funda que en caso negado que la transacion padeca algunas Excepciones, el asiento subexecutor tiene Jurisdicion para conocer de ellas por tocar su conocimiento al Ordinario.

31. Es constante que el executor nombrado en dicho Breve de Urbano 8. solamente es mero executor de hecho y no mixto como se ha fundado en la primera allegacion de dicha parte a n. 103. ni hay clausula en el Breve que le haga mixto. Pero aunque lo fuera no podria conocer de las controvertias por tocar su conocimiento al ordinario pues no es dudable que esta Bulla no esta firmada manu sanctissimi, y assi el executor no puede conocer de semejantes excepciones Barb. de potest. episcop. part. 3. alleg. 81. n. fin. ibi: Si deinde executorem gratiae Apostolicae allegentur aliquae exceptiones altiorem indagineth requirantur quia cum ab illa Iudice non potest auferri Iurisdictio ab ordinario in prima instantia ex dict. cap. 20.

32. Lo mismo siente Rivis (a quien sigue Barbosa) in praxi aurea resol. 239. n. 3. y en el n. 4. dice el propio del mixto executor ibi: quod si non sit dignitas et executor teneatur ex verbis gratiae assumere partes Iudicis causa ordinario remittendae et ex textu Basilij.

33. Tambien siguen la doctrina del n. antecedente Juan Bautista Asin in sua praxi civil.

UVA.BHSC

C. 3. n. 35. Cum segg. y se puede confirmar de lo que enseñan Menoch. de arbitra. lib. 1. q. 22. Felin. in cap. fin. de prescript. Gonz. Diaz de Mena variar. quæstion. lib. 1. q. 12. n. 10. et segg. Salg. de retention. part. 2. c. 38. n. 10. ibi: Igitur Verum quod requiritur precisè quod executor ipse ex forma commissionis recipiat facultatem assumendi partes adhibendi, vel quia mea dictum audiendi velitis N. vel expeditis his subministrare velim formam Dijnum et quod simul his subscripta de propria manu condiscimi ad hoc vt ipse executor possit cognoscere de sanibus partium et opponentium exclusis ordinariis. y ninguna de estas calidades concurre en estas Bullas.

38 Hi sitas para que se haya de executar la regla de quelas Letras Apostólicas por su reverencia tienen siempre prompta la execucion C. si quando Serenissimi Marqui de commission 2. p. c. 9. de commis. Apost. n. 39.

Marcelus Fanius de Decis. 6. p. c. 2. n. 140. Cæsar Argel. de adquir. poss. q. 8. art. 1. an. 2. Salg. d. c. 34. n. 39.

39 Porque dice fuere el mismo Salgado en el c. n. 26. ibi: Cum litteræ apostolicæ executionem habeant sua primina natura attenta aliter non alteratæ nec alis extrinsecis accidentibus et superviis in hac conclusione secunda supposimus quia illo casu tam quoad executionem quam quoad viam ordinariam subiecam cuiare quinisque sit ordinario personatum semino.

UVA.BHSC

36. Iaimque de dereho Comun quando hay legitimo contradictor o executores de las gracias del nuevo se han de mirar, et tenentur assumere partes Iudicis, et Iudicialiter procedere AA. communiter in lap. qui de regulis q. et lib. 6 Clim. et n. 16. Mandos. de Mhidat. q. 16. Vivian. de Iur. Patron. 2. p. lib. 3. cap. 5. a. n. 19. Tiberius Salud. in gratis. lib. 3. cap. 12. alias. qui tenet in Ceremonia Gr. culeriah. Cii a n. 28. et 8. alg. d. c. 32. n. 28. et de reg. proced. 3. part. c. 13. a n. 53. cum regg.

37. Este Imperio tenia lugar antiguamente quando por las Simples de Elegancia, o Omision se Indulgia ante en la Iurisdicion del ordinario pero no despues del Regnado Civil de Alg. c. 32. n. 80. ubi Stadie attenta nomini Dispositione Sacrosanti Civilis Tridentini in d. cap. cum omnes cum non Utilia Commissio abs. Subscriptione manus propria Sanctissimi, nec auscatio ab ordinario etiam expresse facta, non derogata forma dicti Civilis Tridentini, sequitur utile executor non posit assumere partes Iudicis ubi adest Ministerio, et possessor aut alias legitimus Contradictor et ubi sit recurso via ordinaria Cognoscere de Iuribus particulis vel aliter sit adhibenda causae cognitio quae haec pertinet ad ordinarium, aut in Hispania ubi ad unguem Senatus dicunt Civilium Tridentinum Senatus huiusmodi Litteras apostolicas remittit ordinario y en el n. 81. fondero

UVA.BHSC

quedela tercer quien tania el conocimiento
se tomeco al ordinario ex concordatis in titulo
de causis fran. Manus Rebuf. et Menoch. [illegible]
caudar dicuenel n. 82. Itaque inter instigantia
et obseruantiae Gnirlij. Indemnis requirere
[illegible] et Camerum facultatem exemptionis agnoscere
sed vbi via ordinaria sequitur cognitio ordinario
remittitur. y tomino dice flores de Mena
practicar. quest. lib 4. q. 4. n. 85.

38. Donde pendero que siempre que es necessario
el conocimiento de causa se le quita al exemptor
y pertenece al ordinario eclesiastico. sed si
es que la causacion requiere conocimiento
de causa como no se puede dudar, que no conocien-
dose della se reputa valida y consi-
guientemente queda el reuo extinto: luego ha
de tornar a su iurisdicion del exemptor.

39. No se puede objetar que las exemciones
de clergucias y publicas en razon de bene-
ficios reservados se pueden delegar a qualquiera
y tomeseles informacion sumaria como se
obserua cada dia y se afirman haverlo dele-
gado assi la sag. Congregacion de los Cardenales
fran. Ces in theoru. Gr. eccles. 2. par. c. 1. n. 36.
et 37. Barb. de poest episcop. tho 2 allegat. 84.
n. 17. Garia de benef. 6. p. c. 3. n. 6. Gonzales
in reg. 8. Canel. glos. 52. n. 36. et 37. Manch.
de tomis. p. 2. cap. 1. de tomis appellat. n. 36.
Salg. de reten. pa. c. con. 2. cum seqq.

40. Porque se responde que estas doctrinas

UVA.BHSC

proueer solamente en los beneficios reserua-
dos por quelas causas que tratan dellos son excep-
ciones de la regla de leg. causa omnes segun
el Breue de Gregorio 13. que empieza: ad
Romani Pontificis prouidentiam. y alo otro
se refiere Piasec. in praxi episcop. 2. p. cap. 8.
n. 3. y parte del Salg. vbi proxime n. 11. idem
cap. 38. n. 86. ib.: ergo in ceteris executionibus
gratiarum prima remanet nicada ad hoc
vt eorum commissiones precise requirano
subscriptionem propria manus Sanctissimi
ne preuaricatur primus ordinationum Cru-
santia. Y como este breue no es de beneficio
tenuisimo de la subscripcion para que
pudiese el executor passar al conocimiento
de la causa.

Por todo lo qual se deue declarar tiene
lugar la Regalia de su Mag. por hazer
violencia el presente Juez subexecutor y pro-
ceder sin Jurisdicion. Et sic censeo salua
tamen Senatus censura.

UVA.BHSC

Pyy

Nota quod ante dictum Memorial Vna ferrina integrum et [illegible]
[illegible] Hospitalis [illegible] Transfer.
Justin. Commun. fund.
Vt Salomon. Cap. 28. et seq.
Vt patet la dois. 18 cap. dignus Mo de penitentiis et
remissionibus n. 9. dicit q. la observancia por 30 años inducit [illegible]
cid amportacion [illegible] [illegible]

UVA.BHSC

450

UVA.BHSC

UVA.BHSC

4512

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Jesus Maria Joseph.

Allegan en derecho

Por

los Canonigos y Cavildo de la S.ta Iglesia de Valdes

Con

Los Beneficiados de dha S.ta Iglesia.

Ill.mo S.r

Con el agrd que han dado a V.S. los Beneficiados tratan defenderse de la sobrida de la nova del Choro ~~dho~~ pretendo de los que se dicen en la Real Cedula de S.M. Ill.mo Pr.o de V.S. pretenden que no hay legitimo derecho de lo que se quexa y en la n.ra 18. 19 y 20 dizen ~~assi~~ que solo consta haverse tirado las cantidades el Magistr.o Pr.o de Bonos para que de ~~nota~~ para no sabelle en ellos que el Magistr.o las ha pagado a nadie = Que en ~~tiempo~~ ~~del Magistr.o~~ aprovechamiento Pr.o Regular del Magistr.o para no serle de considerac.on y Ad.ministrarle el derecho al Cavildo = Que para ser legitimo el derecho Pr.o Mandatarios es necesario que conste de legitimos cantales y confirmacion de los Ordinarios

UVA.BHSC

y que se ha de coposar la rayga y moni
de buena gente: y todos estos calidad
salan de esta f.?

Satis f.

Estas quatro estan dadas y pedidas en
Roma ante el Superior aquienes toca
las que no mon. desde la Beca f.
f. gobierno dimen.

UVA BHSC

Nota

Parece que las quentas del gasto de la rexa del choro no estan dadas en la visita del Ex.mo Señor Arzobispo D. Pedro de Urbina, porque solo se hallan las cantidades, que se libraron a Pedro Juan Thomas Sabacista de esta S.ta Iglesia para los gastos de la fabrica y construccion de dicha rexa, pero no consta, en que las distribuyo dho Sabacista, ni el descargo, que dio de ellas, y siendo ministro de vuestra Mag.d Catolica, es lo mismo que si este dinero no huviera salido de sus arcas, sino que le huviera pasado de una bolsa, a otra y como en este caso estuviera haun obligado a dar condicion el descargo assi parece se deve dar oy.

Tambien las quentas han de estar con toda divisacion y claridad, y en estas no consta de la cantidad de bronze, del precio del, ni tan poco de las estatuas de la rexa.

Ultimamente en las quentas ha de haver cargo y descargo, y en estas solo ay cargo. Esto es lo que se libro a Pedro Juan Thomas para su gastos en la rexa, y falta el descargo de lo que gasto.

Satisfaccion

Supongo primeramente, que el estado de alarcas y rentas a escrito la Fuentuna de Mis las quentas de las fabricas que se han echo en esta S.ta Iglesia siempre ha sido el mismo, que el de la visita de dho Ex.mo S.or Arzobispo Urbina.

Mas claramente por la defin. Arzobispal el Ex.mo S.or Arzobispo Aguirre, que tomando las quentas de la misma Administracion, quando llega al gasto echo en las sillas del choro pone las cantidades que se libraron a los sujetos nom-

UVA.BHSC

brado por el Cavildo para esta fabrica q
consta en la visita del modo dela distribu
cion
3 No ha nacido esto de que no estubiesen
dadas las quentas a los SS. Visitadores sino de
quererse esto alargar la visita sobremanera
porque si las quentas se tuviesen de cont
por partidas pequeñas estudiar la fabrica
de differentes administraciones siendo
bienes Eclesiasticos y Iglesia se hiziera mas
dilatado el volumen dela visita.
4 Para obviar pues este inconveniente se
contentaron los SS. Visitadores con reconocerlas
individualmente y alargarlas por partidas
generales y de esta suerte se hizo en esta ad
ministracion como se dira en adelante.
5 Responsione ~~que deuen~~, que haviendose guar
dado el Stylo y costumbre en estas quentas
estan legitimamente dadas, porque ademas
delo que comunmente ~~tienen~~ escriven los interpretes
el Stylo se tiene por ley ~~y como simple~~
~~dessear nolo Abbatis. Ebdem Sanct. deus.~~
~~y Sabelicus de Canon. cambiari n. 31. simpl~~
~~Ludovic. deus. Sabelicus Rosf. 60 n. 1. y~~
en el cap. 20 litteris 11. de Constitut.
Lo mismo escriven Innocencio y demas dela
cion en el cap. fin. de Consuetud. y que
costumbre y stylo muchas veces se toman por
una misma cosa ~~Bardus in cellus ad~~
~~Consuetudine n. 4.~~ Idem commun. DD. Chiron
en esquent en materia de quentas
que se ayan de guardar lo dicho
Gonzalez deus 1. 41. n. 1. et deus 1. 64. n.
21 Estrace in tractu de Mercatura 2. §.
66.
Aunque no hallaremos asistido de esto
Stylo, segun las disposiciones de Sysinio
hiza estan legitimamente dadas. Porque las que
naron esta Visita no fueron quentas de
rexa sola sino de toda la administracion
Comunis Miguel Thomas Sanez de Miñon

Segun Bartolo. Commun. Iuris

ayuntamiento n. 1. 1. 1. 1. Prima Hendi. de Ayuntamiento
2. cum Sterns 82 ibi. ut rationes reddat quando
Sterns reddere debet. ~~et Communiter. Idem~~
~~Bartolus in Leg. 2 n. 18. Sectio 1. deus 112 n. 12.~~
Crespi deus. 116 n. 19. Leg. 2 n. 12 de matricula
rationes conjuntas de administrari
en esquentas
una de las cosas, que deben acomodar
quentas para ajustar las quentas y las partidas
la costumbre del lugar y parecer Salterius in
Tract. Tutelae 4 §. 2. rubr. 3. n. 11.

8

UVA.BHSC

llamado del Choro

9 Y quando un administrador, o Tutor da las quentas de su administracion, y en descargo pone las expensas de alguna fabrica o edificio que ha echo, no es obligado a poner en el libro, gasto 100 ~~expensas~~ menudas y 300 en la antipas, sino que cumpliria con dezir gasto cierto o mil en el edificio arguitra. Ni L. Lex qui Tutor 27 ff. de Administ. Tut. Bartol. ni L. qui sub conditione le Condi. ff. de negotiis. Tedeo. de Studio Patrimon. Justificatione cap. Unico n. 29 et 36 Joannes Paulus Gelterius in praxi Tabularum p.e 2. rubr. 3. n. 10 ~~ni non tenuit scribere minutatim expensas sed unica summam~~ Joannes Garcia de expens. cap. 20 n. 22 Vo. hoc tamen.

10 ~~Consuetudo~~ Es necessario que el administrador muestre cartas de pagos pagadas porque si consta haver echo la fabrica se presume por el derecho ~~presumen~~ haverse echo a sus expensas del administrador a cuyo cargo pertenece. Bartol. ni L. Vna Forma ff. de V.O. Baeza de duobus Tutor cap. 21. n. 29 Paris tit. 1. q. 6. glosa 6. n. 28 Garcia de expensis 8.o cap. 22. n. 23 Vo. Pedro Gutierrez de Tutelis p.e 3. c. 1. n. 160.

11 Esto es lo que contienen las quentas de la visita porque las dieze o doze partidas que ay de lo que se debio a Pedro Juan Thomas subscrista ~~es~~ contienen la suma del gasto de la reza, y especificandose en ellas se libraron para este intento es lo mismo que si el Cavildo huviera dicho gasto en la fabrica de la reza veynte y ocho mil ducados.

12 En esta forma es cierto en derecho que se le deven admitir, por constar ~~en opinion~~ en virtud que esta echa la reza y que lo estava quando se dieron las quentas en la visita

UVA.BHSC

argumentorum §. sed una magis insistit de Fred. [illegible]
de §. Lex que Tutoris Vt. C. de Admin. Tut.
Baldus in L. qui sub conditione §. de Condit. et
demonst. ~~citat Alciat. Ultimamente de fund.~~
~~Interum cap. 32 n. 17.~~ idem Bald. in rub. [illegible]
de fide instrum. n. 34 Vt. interdum Bartol. in
L. qui sub conditione Bryel. in §. fin. inst. de V.
obl. Barbat. Consil. 46. n. 24. Mascard. de
probat. tom. 2. conclus. Joannes Garcia de Ex-
pensis cap. 20 n. 22 §. hoc tamen Gutierrez
de Tutelis 3. p.e c. 1. n. 147. et 148.
13 Pruebale con mucha claridad Sebast.
de Ratiociniis lib. 1. c. 20. n. 62. §. nunquid ibi
Credendum est libro rationum, quando ex eo
contentia constat et apparet tantum, quantum in
libro dicitur, verisimiliter expendi potuisse, quia
tunc etiam si expensa in parvulis contenta
sit magna, libro rationum creditur absque
probatione, modo alia conjectura adsit. Y
adelante pondera exemplos que hazen a mi
intento.

Pero Alonzano dice en Tutel. cap. 37
n. 17. dice assi: Secundo non procedit regula
quando apparet a Tutore carere opes et
impensas factas esse, quam rationarius con-
modo non potuerit minutatim declarare. Et
quidem casu sufficit si dicat tantum impensas
in tali re, modo vel per verisimilitudinem; in
putatione; vel peritorum testimonium id probet.

Conque constando esta cosa la reza, con
se ve no parece queda dificultad, pues Alonzo
en el lugar citado se contenta con uno de
los tres modos, entre los quales pone por respuesta
distinguido de los demas, empero porque de
modo de prueva es la verisimilitud y
aquesta opinion que
dar pide Arze otras conjecturas sino que
ex super abundanti discurrir los que con-
curren en este caso, que son muchas mas
que la verisimilitud, o conjectura,
estas partidas eran pasadas y aprobadas en
Virgil. del Ex.mo Alcalde Don Pedro de Alma-
zan en cuenta, et cuyo magna, que impera

Et in L. Primus §. in computatione vbi Carpzov
inter Sententias Clausule debito.

Gallerius ~~dictum~~ in Prax. Jurel. 2. p. tit. 3. n.
10. Vt. ~~Secundo~~ Cuyacius Contentia Guillelmus
Maynerius in Comment. ad tit. de R.J. in
regula que incipit reddit tol. inciti 124. n.
80. Mascard. de concl. 916. n. 1 et 3.

Cum Balthasar Promiscuus de Jutor. estimatio
Raut. lib. 3. tit. 34. n. 62. Gail de
Arrend. cap. 2 tit. 2. n. 819

Optime Stracca Judicius l. 2. tit. 2 c. 11
n. 154 fol. Jurisd. 580. v. n. 179

14

Mascard. de probat. tom. 1. conc. 723. n. 9. [illegible]
Jothus cui probandi modus exigitur varias fuerit
inobliterum cuiusque per primum Contentum, ultimo
mum non ipsum Excludentis et omni testimonio
et n. 3. Quod edificia vento non conflantur, sed
cum metro Pampte etopere ..
Gravetta de arrhis tom. 2. c. 1. fol. 93. n. 29. ibi
Considero etiam, quod Magnitudinem Cedes aut Co-
lumnarum, quod Magnitudinem solo libro rationum
Ad Arrhium Scribendum, quando tales Cedes pro
habet Verisimilitudinem ex antiqua operis quia et Mag-
nitudinem Contra Capellam quam Tutor edifica-
vit, vel domos, minores reliquit et Cedes
Lugue regione Sellerio de p. 2. tit. 3. n. 11.
Ubi et Cremitus ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
ha como capital, sabe dicendo Veritatem ipsius
Grad. ind. vid. (Ex fol. ipsius Cedes) ~~[illegible]~~ 16 ~~[illegible]~~ 10
Vt. Signatur ibidem quod si ex alio capite, magnitudo
sit Verisimilis et ex alio conjectura, Cedes ideo
Jurisd. Videtur Statuendum ut ipso per Bald. et Verisi-
militudo et illa que ipsa fuit sive expensa sit par-
va, sive magna, Hic factor, quod Verisimilitudo minor defideat in expensa, et cuyo magna, que impera

Et in L. Primus §. in computatione vbi Carpzov
inter Sententias Clausule debito.

Gallerius ~~dictum~~ in Prax. Jurel. 2. p. tit. 3. n.
10. Vt. ~~Secundo~~ Cuyacius Contentia Guillelmus
Maynerius in Comment. ad tit. de R.J. in
regula que incipit reddit tol. inciti 124. n.
80. Mascard. de concl. 916. n. 1 et 3.

Cum Balthasar Promiscuus de Jutor. estimatio
Raut. lib. 3. tit. 34. n. 62. Gail de
Arrend. cap. 2 tit. 2. n. 819

Optime Stracca Judicius l. 2. tit. 2 c. 11
n. 154 fol. Jurisd. 580. v. n. 179

14

Mascard. de probat. tom. 1. conc. 723. n. 9. [illegible]
Jothus cui probandi modus exigitur varias fuerit
inobliterum cuiusque per primum Contentum, ultimo
mum non ipsum Excludentis et omni testimonio
et n. 3. Quod edificia vento non conflantur, sed
cum metro Pampte etopere ..
Gravetta de arrhis tom. 2. c. 1. fol. 93. n. 29. ibi
Considero etiam, quod Magnitudinem Cedes aut Co-
lumnarum, quod Magnitudinem solo libro rationum
Ad Arrhium Scribendum, quando tales Cedes pro
habet Verisimilitudinem ex antiqua operis quia et Mag-
nitudinem Contra Capellam quam Tutor edifica-
vit, vel domos, minores reliquit et Cedes
Lugue regione Sellerio de p. 2. tit. 3. n. 11.
Ubi et Cremitus ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
ha como capital, sabe dicendo Veritatem ipsius
Grad. ind. vid. (Ex fol. ipsius Cedes) ~~[illegible]~~ 16 ~~[illegible]~~ 10
Vt. Signatur ibidem quod si ex alio capite, magnitudo
sit Verisimilis et ex alio conjectura, Cedes ideo
Jurisd. Videtur Statuendum ut ipso per Bald. et Verisi-
militudo et illa que ipsa fuit sive expensa sit par-
va, sive magna, Hic factor, quod Verisimilitudo minor defideat in expensa, et cuyo magna, que impera

UVA.BHSC

Ignores cuyo las aprobaron, sino estuvieron
bien guardadas, porque el Prelado siempre muy
diligente y cuydadoso en lo tocante al espiritu
c. ad audientiam de Rescriptis c. 21. pr. Rubric. b.
de Renuntiatione

Que termino de visita es mas verdadero la
presumpcion, y alo que escriben traten grandes
el Prelado solos da mayor fe Felin. in cap. ad
agnos n. 11 Vr. quibus cadit de Rescriptis Geral.
decis 158. p. c. 2. Rota in Mediolanen. decimar.
Sancti Petri 19 Martij coram Giovanny eadem
Rota apud farinac. tom 2. portuan. decis 611.
n. 2. et decis 595 n. 5.

18 Principale ~~[illegible]~~ Mario Antonio Mo-
cetatus. Varios rubr. lib. 1 rubr. 109 n. 2. Vi-
dentur autem addubium insuper conservari in libro
visitationum per notarium facere probationem in
Judicio Patrim. de Visitat. q. 4. n. 24 et 34
Item notarius vel vicarius in principio officij ap-
probat duobus testibus quorum contra deposit.
c. ad audientiam vel Abbas n. 6 de restitut. ac
ipse creditur ratione officij Menoch. de arbitrar. iud.
lib. 2. cent. 6. casu 539 n. 3. Genel n. 3. a-
delante lo mismo, sicutque sacados los visitas del
archivo episcopal, genel 4. g 5. lo corroboran con
otras razones

19 Otras ani. intento por ser enterminos le-
guentes lo resuelve Fuentes quaestionum
Moral. Dict. q. 200 n. 2. donde lo prueva
con Lapuenseuse, Cordoba y Diego, y despues
de haver dicho la razon de Diego, quia in illis
adest subscriptio personae publicae et Notarij, qui
adquivalent duobus testibus, prosigue: et ego addo
quod subscribunt, etiam Visitator et Oeconomus
rationem reddens, quare tribus subscriptionibus
computationes firmantur, nihil ergo mirum, si
quidquid in illis fit, valde firmum sit et
plene probet, dummodo adsint visitationes per
hiceat prout sunt ex et ursus in culpharum
rationibus comprehensi.

UVA.BHSC

22 Tambien se da fe a los libros privados, y algunas partidas de ellos se han verificado Sarm. Cas. Burg. et Ant. ad Menoch. Consil 22. n. 23 et 24. et de presumptione ratiocinij lib. 3. presumptione 63 in princ. Rota Coron. Salamanc. decis. 62. n. 7. Sabell. de Presumptionib. Consilio 5. n. 4. et 6. Mynsh. Menoch. Consil. 1. n. 98. Tiraqu. de pan. leg. caus. n. 26. et 27. Cravetta consil. 227. col. 3. Vo. quod autem Menzen. lib. 4. Sylv. Nuptial. p. 55.

21 Tambien se da fe a los libros privados, quando se hallan afijidos de verisimiles conjecturas. Oraveta de antiq. temporis q. 1. §. vitimus n. 20. Ciriacus controvers. 140 n. 19. Guid. Pap. decis. 441. Rota decis. 650 n. 4. p. 1. recentior. ~~de que se infiere la mayoria de razon para los publicos.~~

22 Tambien se da fe a los libros privados y a algunas partidas de ellos se han verificado Sarm. Cas. Burg. et Ant. ad Menoch. Consil 22. n. 23 et 24. et de presumptione ratiocinij lib. 3. presumptione 63 in princ. Rota Coron. Salamanc. decis. 62. n. 7. Sabell. de Presumptionib. Consilio 5. n. 4. et 6. Mynsh. Menoch. Consil. 1. n. 98. Tiraqu. de pan. leg. caus. n. 26. et 27. Cravetta consil. 227. col. 3. Vo. quod autem Menzen. lib. 4. Sylv. Nuptial. p. 55.

23 Tambien se da fe a los libros privados y a algunas partidas de ellos se han verificado todas las dezes partidas que se aprueva su [illegible]

23 Tambien se da fe a los libros privados y a algunas partidas de ellos se han verificado todas las dezes partidas que se aprueva su [illegible]

23 Tambien se da fe a los libros privados, quando se hallan afijidos de verisimiles conjecturas. Oraveta de antiq. temporis q. 1. §. vitimus n. 20. Ciriacus controvers. 140 n. 19. Guid. Pap. decis. 441. Rota decis. 650 n. 4. p. 1. recentior. ~~de que se infiere la mayoria de razon para los publicos.~~

24 Esta nace de sola muerte del Sr. Arzobispo q. aprobo la visita, el Sr. Obispo de Plasencia que tomo las quentas, el notario, secretario de la visita. Los Canonigos comisarios del Sr. Cabildo q. afijieron adelante. ~~el subarrista~~ Pedro Sanz Tunes los demas por cuyo cuidado corria la fee de la vezindad, pues aunque es verdad que si vivieran, se les diera credito, la muerte la aunque ta Bartol. in l. admonendi n. 27. ff. de Jurando Vero. q. 65. n. 7. Fulgos. 132 n. 2. Sorin. Consil 187. n. 6. cette medium vo. non parum chiar administrabat Rota in una Romana extinctionis confes. 18. et 20 Mai 1583 relata inter diversos, et decis. 813. n. 1. p. 1. diversos.

Porque la muerte pierde [illegible] de [illegible] Sudas plurib. relatis decis. 199. n. 2 Ceuta de rationis lib. 1. cap. 10. n. 62. Menoch. Consil 23 n. 9 Dec. in cap. 2. de fide instrum. Dan la razon en interpretes q. especialmente con Dimindulo q. Boerio Gamas def. 31. §. n. 2 ibi: quia si ita dimisisset scripturam

26 p. * q. haun mayor que el juramento [illegible] de Tutor Rabios public. cap. decis. n. 46 Cravetta de antiq. temp. §. 1. vo. Quarta limitatio n. 48. Fabrin. in [illegible] Castell. §. 2. tabr. 3. n. 9.

* ibi: el juramento mucho [illegible] [illegible] tamen [illegible] no minor [illegible] [illegible] [illegible]

Masard. Jurisd. tom. 1. cons. 723. n. 2. 3. Dinhoder. obs. proxima n. 41. v. Gesi de Judic. c. 2. tit. 4. tom. 825 un. autem in ipsa equid

dissimient cum quod, cum quo nemo presumat velle mori? Quien creyera que que sistem de tan conocida virtud, muriesen tan

La 3. Conjectura.

28 es que ~~[illegible]~~ ha habido ~~[illegible]~~ diffinicion deq.e que parece corresponde a lo que los autores llaman liberacion, o en ella solo hace cargo del Caudal de toda la renta de la administracion, o solo admiten en descargo todas las dichas partidas conque pueda no expresa mitar segunda relacion Surch. de arbitrar. cons. 209. n. 37. et 38.

Lopez. consil. 192 Farinac. in regulae fu. dic. quest. 41. n. 31.

29 Aunque es question controvertida si en menor differe con Cluter afirmando que en las quentas, si esto no obstante podra mitar su dien otra vez, y muchos autores refuteron por la afirmation como es ayes en Parisio Consil. 89 not. vol. 1. Roland. a Valle consil. 49 vol. 3. Sistar de Rationin. cap. 5. n. 10 Juan. Sarrion de Juram. confirm. p. 1. c. 40 n. 7.

30 esta opinion limitan los mismos autores en los mayores al tiempo de su administracion en los quales prueba esta liberacion general Canus Varias. lib. 3. cap. 15 n. 1304 ibi: In solutis autem aut alia, qui omnes officiorum suorum administrationis exhibere quod si effert semel reddit rationes, et pars confitentur se vidisse libros rationum dicit administrationis et fecisse administrationem liberationem cum juramento, quod cum ex tutelae semel rationibus, quae regularitter non reputantur ad iterandum calculum est y aqui no hay duda que fueron todos mayores los que intervinieron

31 Ni le falta a esta diffinicion la calidad del Juramento assi, porque lo pide el Visitador de primero, porque consta esta Visita, como tambien porque se vendrie por la muerte como

UVA.BHSC

hemos ponderado ~~[illegible]~~ ex n. 24.

32 Añadese a esto que en el resumen de quentas se capitula otra vez el Cargo q. hacen
al primer marido de la administracion
de Bienes si confirma tercera vez y
esta geminacion indaga mayor firmeza
obst. mas Bartolus qui semel, refert
axiomate 12 n. 24. ~~[illegible]~~
Q. ~~[illegible]~~ Cum tho. l. dens 4. n. 98.

33 Q. en las quentas esta requisitum de confirmar
quita todo genero de sospecha de error, o
dolo S. si mulier. C. ad Velleian. Felin. in c.
si cautio n. 31. de fide instrum. Afflitis dec.
n. 7. et Farinac. tho. l. Consil. 7. n. 5. Scia-
ra. q. 64 in quinta falcidia Mantican. de fide
Instrum. cap. 38. n. 162 Cappel. consil. 192
n. 18 et seq. Rota apud Ottomanum decis. 5. n. 2.

34 especialmente quando se hacen con interpellacion
fa como en el caso presente de mayor valor
argum. L. Ballista ff. ad Trebel. c. fin. de
fo. et pot. Bart. in l. si mulier
§. hoc jure ff. de except. in fin. d. tit. l. Por
pompa §. Ultimo ff. de negot. gest. Mantuanus
c. 38. n. 126.

35 † Q. aunque las palabras del testador fuesen
ambiguas tendria la misma eficacia la
geminacion como con Bartolus Angelo y Ma
nitano Sinde Mantano d. n. 162.

La 4. Conjectura

36 Hace de que fuese decreto del mismo
Arzobispo confirmando las quentas q. se hacen
en la visita, el qual no dexa la menor
duda en ellas Parin. lib. 1. Consil. 96. n. 47. q.
con el cessa la sospecha de fraude Barthol. in
L. frater à fratre de Condic. indeb. n. 51. Quin.
Consil. 448. n. 14. et Consil. 463 n. 7. c.

37 Igual dicen se hace en visita quando es de
mayor consideracion extraddit. supra ex
n. 16. Rota apud Farinac. tom. 2. part. decis.
611. n. 7. et tanto mayor quando
ut in proposito cum emanent in dicto Vis
itationis Capitul. decis. 258. n. 12. et part.
antiqua in Judic. Parrochialis 7. Novembris
1615

38 Q. no solo quita la presuncion
de fraude q. dolo, sino tambien la facultad
de pedir segundas quentas, q. quedan de calidad
que no se pueden retratar Innocent. in c. 1. de
Confirm. Util. vel inutil. Barthol. in l. 2. C. de
Iure fisci lib. 10 Curtius Junior consil. 67. n.
3. et A. Monach. tho. l. Consil. 22. n. 19.

39 Q. la razon porque las quentas con el decreto
del Obispo tienen fuerza de sentencia q. quedan
de sentencia sobre las quentas no se pueden retratar
como escriben communmente los interpretes

UVA.BHSC

Pondera tambien gran diferencia y desigualdad que
se halla de otra parte sobre congruencia que se halla
por formar lugar sepulcrales Mallard. l. 1. de re.
g. regim.

la l. 2. C. de furt. fili lib. 10. et ibi l. omnia
C. de erior. calumn. Montanus de fum. Jurel
c. 38. n. 163. farinac. in repert. jur. quest 41. n. 35.

40 S. Congetura.

Esta se origina de haver pasado las gentes
del Señor Obispo de Marcina Perfecto Mi-
nuarte varon doctissimo y de summa ex
periencia en materia de Obispos, como es notori-
o y es cierto que segun la calidad de la
persona, que tomo las gentes, se ha de saber
el oficio de ellas Ruin. lib. 5. Consil. 95. Me
nah. Consil 22. n. 7. et 21. Anciarran consil.
330 n. 14.

41 Si fuese persona ignorante se podria presumir
que con facilidad y engaño ~~procedieron~~ ha-
bria pasado a la libracion Covarruv. lib. 2.
Var. c. 4. n. 3. et 4. Gutierrez 1. p. c. de Jure
ram. confirm. c. 23. n. 3. Romen. consil.
89. n. 39.

42 Pero si su hombre entendido y prosiguia
que y con mucha prudencia
Ostien. Hostiens. dicis 260 n. 10. Sabar
de Ratio limit. c. 41. n. 34. farinac. lib. 1.
Consil 7. n. 21. ibi: Adversarij quitantij sunt
personæ satis sagaces, et expertæ, quia unus est
Doctor et alter mercator, in quibus cum ignoran
tia, nec furti, nec fraudis proprij, presumitur, non
est verisimile quod ita diligentes et sagaces errasse
L. cum de jud. Cuiq. §. si tu me obtulisti. ff. qui
admittuntur solut. ff. de probat. et l. Attiq. §. fin. de
exceptat. Jud.

43 Si el ser religioso induce presumpcion vi-
hemente como confiesa Covarrub. de antiquit.
temp. §. quid vel libro n. 13. Camer forum
Judic. decisione 31. n. 27. por razon del estado;
siendo mas perfecto el de Obispo sera mayor
la presumpcion.

44 Tambien considera Covarrub. in ~~§. quid~~ l.
in libro n. 15. y Camer decisione 31. n.
31 et 32. que las gentes y diligencias que
tavan y hacen el Principal de la orden
y otros el oficio, que el Obispo Difunto
los trataba y siendo por el ex
hizo.

45 Otra congetura de las personas, que tomaron
las gentes se compresende otra de ya menor
aprecio, y es que sus contadores tambien, no sabido

Otra congetura

UVA.BHSC

por el Sr. Mendoza Obispo el qual fue
executado en su Reino (como consta en los
libros de la visita) en execucion de lo dispuesto
en la L. hac edictali ff. §. si illud (de Secun
dis nupt. et ibi Bald. &
Habiendo previsto que estas diligencias se
ve usan a fes quentas q. calculo echo L. 2. C.
de pup. et pup. vel leg. L. generale §. de Con
fest Bazil. in L. 2. C. de sumptib. lib. 10 Mon
tan. 2° c. 38. n. 172.

Si las quentas de los menores que se pasan
en presencia del Curador nombrado por el
Juez, dando autoridad para ello, no estan
sujetas a revision Menoch. 2° consil 22.
n. 17. et 18. no lo estarán estas que se
pasaren en presencia del mismo Visitador
y del Contador nombrado para este efecto.

6. Congetura

No solo se atiende a la persona que pasa
las quentas, sino a quien administro y las
da Baeza de decima Tutor. c. 6. n. 32.
Damander. de Tutore pupilli 100 c. 1. de
Mech. Consil 22. n. 7. ibi: quod D. Augustinus
Tutor erat nobilis, ac multum dives, et de ipso
reo magna est presumptio etc. et tanto fortius
in pro Capt. inquo non fuit demonstratum
Augustinum ex sua administratione fecisse
suam locupletiorem etc. idem Menoch. Consil
23 n. 26.

Otras estas calidades se hallan en el Ca
nonigo por ser una de las Comunidades que
de estos Reynos, y si la pobreza disminuye la
fee y credito segun el cap. Cistertes §. Fratres
Ff. q. B. farinal. q. 157 n. 2 et leg.
Q. pauper ff. de Commendatione y la igual
el Canonigo es notorio de los Pueblos y amado,
y se halla verificada tambien en el la opinion
de Menochio digno hauerse echo rico por
los bienes de esta administracion y antes hay
la pregunta y nuestro fuero, segun que gobier
na la disposicion y mandato de la Corte del

Dr. intervinimdo calculador, contido 46
no hay duda que aunque sea la liberacion que
no dia pasa a vers es valida y no se puede
a revisar Brid. in addit. ad Rebuff. decis.
149 n. 16 L. 183 par. 2. Paris consil
131 tom. 1. volum. Bain. consil. 159. lib. 2.
et consil 90 vol. 1.

47

Si las quentas de los menores que se pasan
en presencia del Curador nombrado por el
Juez, dando autoridad para ello, no estan
sujetas a revision Menoch. 2° consil 22.
n. 17. et 18. no lo estarán estas que se
pasaren en presencia del mismo Visitador
y del Contador nombrado para este efecto.

48

pues en materia de quentas lo Juez. Pueblo
Mio in L. tales 117 §. Primus: verissimum est
autem ut ubi aliud expressum, loco quo fit
rationum de eo ut ibi etc.

49

porque et 10. pro quod mulieres pertinent ad capitulum
vicariorum berrium in solitatione calicis Bazil. Sua
Gau. de Cens. et Cens. Menoch. Cons. 128
n. 7.

UVA.BHSC

Lo 2do. Sr. Fr. Alraje.

50 Justas consideraciones en materia de quentas son de mucho momento y las abrio la Rota in Romana dissolutionis 24 Aprilis 1597 coram Blanchetto. Boer. decis. 103. n. 5. Rol. lib. 3. consil 92. n. 6. Guid. Pap. q. 441.

7. Congetura

51 en las quentas delo administracion del dho Canonigo Alvidez se trato disminuyendo de la fabrica dela rexa, como sera por la inspecion delas quentas y fuera dellas, distribuir mandatos y diente parte, y asi se presume que se aseguro exactamente todo lo concurriente a ella Barthol. in l. si posset fl. de adquir. hered. n. 21. Surdus decis. 265 n. 44.

52 Otro segundo indicio solo de quien manifiesta la substancia del acto Cravetta consil 947. n. 15.

8 Congetura.

53 el Capillo es administrador nombrado por el fundador dela obra pia, con clausulas tales que demuestan el grande afecto de profesarse y la suma confiança que de el hizo y asi quita qualquier presumpcion que pudiera haver contra el Capillo dela suerte que no la hay contra el Autor testamentario Menoch. consil 23 n. 26.

9. Congetura.

54 estas quentas estan presentadas en el tribunal que en el tribunal eclesiastico se dispuso en la instancia delos Beneficiados de esta Sta contra el Capillo y haviendo opuesto contra ellas algunas excepciones no se tuvo por concluyente, y este motivo tomo la Rota supremo decision apud Farinac. in novissimis decis 845. n. 3. ibi: Quia libros et

UVA.BHSC

Cap. de Iur. 38. omnia [illegible] et optima [illegible] Ordinariae magistratus [illegible] ne [illegible] obligari ad damnum [illegible] [illegible] Ioannes [illegible] Mandat. pagina 109.

Y hauiendo este Comandador de [illegible] el Caxillo este dexado a algunos daños y que su acado no [illegible] [illegible] y permisso [illegible] 25 anos [illegible] [illegible] [illegible]

Vt. ita enim ingt.

60 §2. Conjecturas

Sucede alberga dela fabrica dela rezz la quiebra dela Ciudad y pende en los alberaxes como se refiere en el decreto y siendo tan notoria nulla indiget probatione, ita tenent aquillanis de aquillan. Gradan. Hinojal. Prosp. cap. 527 n. 31. Aydes decis 25 n. 14. 159 obre fin. et notran. Gran Serrede n. 4. Mendez in Prax. fabric lib. 3. cap. 3 n. 33. Aydes se infiere es muy verisimil lo siguiente dize estas quentas hauria quedado.

61 Ponderanse otras razones

62 Oxi la verisimilitud se ha de attender mucho en estas materias Anchorranus consil 330 q. verisimilia sunt veritati equata Granata consil 61. n. 9. et consil 43. n. 41 se funda que hauia alegado despues de la Crisis quando dispone como verisimile ciam Granata consil 202 n. 48 concurriendo aquellas otras verisimilitudes q. hauia expuesto, no se puede dudar, que estan bien dadas estas quentas.

lem §. si qui. ff. de liberatione legata. L. si stat liberum infra. L. si servo ff. de statu liberis. L. quaeris. L. cum servus. §. qui sub conditione ff. de Condit. et Demonstr. §. qui libertate §. servus ff. de verbis obligat. et ita quarit la primera [illegible] ff. de manumis. test. L. A. C. de manumis. test. Bald. in L. testamentum ff. de manumis. test. Afflictis decis 257 Mon. consil 235 n. 15. lib. 3. et 273 n. 15 Gutierrez p.c. 3. c. 1. n. 75. Isidr. de Tutrec. Curator. tractatu cap. 2. n. 2 Montanus d. c. 38. ex. n. 13. Salterius p.c. 3. rubr. 2. n. 3. et n. 49. Petrus Fab. in Cod. lib. 4. tit. 7. definit. 5. n. 15.

Estas son las conjecturas que persuaden estar legitimamente dadas las quentas, las quales son mas que las que comunmente escriven los interpretes, pues estas se deuxan alas leyes tratar Sellerio in praxi Tutelarum p.c. 2. rub. 3. n. 11. ibi: et conjecturis ita generalibus quales sunt causae, et personarum, facultates bonorum legatorum scribendi, consuetudo loci et familiae [illegible] Sichen discurrida estan comprehendidas estas y variadas mas.

Lo qual se infiere q. haviendose dado una vez las quentas legitimamente, no ha de hablar mas, ni tomar quarta segunda vez L. semel C. de Appellis publicis hic. Bro. Archidiacon in c. unico de clerico aegrot. in 6. Roland. lib. 1. consil 49 n. 30 Farinac. de delictis p.c. 4. consil 96. Afflic. decis 257 n. 2. p.c. 4. recent. et coram Othobono decis 5. n. 1. Montanus d. c. 38. n. 118 cum seqq. Gutierrez de Tutelis p.c. 3. c. 1. n. 118.

64 Confirmase conque la segunda redacion de quentas, o se haria de delitis con pretexto de error, o de dolo, que son los motivos que trahen los interpretes para se deuxar las leyes, como se hazen estos referidos.

65 Este pretexto de error no puede ser, por haver dificultad de quentas, como se ha ponderado lo enseñan Bartholo in L. 2. in fine C. de

UVA.BHSC

lo 3. porque era necessario, que el Juez fuera lib. 10. Quinnus lib. 5. Consil. 16
celebre sepulcro Quiñ. in l. 1. n. 8 in fine Jos. Simon lib. 4. consil. 92 n. 4.
Cayerino celebre et consil. 94 n. 4. Vi non obstante porque haviendo confessado
Cephal. farinac. in quæstion. fid. quæst. 41. n. nales y dicho quitan la allegacion de
37 et 38 lib. tali ergo debet probari per non obstante como se ha ponderado en el n. 32
non plegos et conclusiones probationis, porque Cephalo, dello tampoco se siguen
no se prueva, pues ni hacen la allegacion quitando las quentas. lo. 1. porque la acc
de dolo se prescrive por los años l. fin. C. de
dolo Cephal. consil. 192 n. 22.

68 lo 2. porque la liberacion, o dispensa libe
dello ~~Menoch. de arbitrar casu 209 n. 2~~
infin. Quiñ. consil. 94. n. 4. Vi non obstante
Cephal. consil. 192 n. 49.

69 lo 3. por la germinacion de apelaciones extrad
hi supra ~~lo~~ n. 32

70 lo 4. por el dicho del ca.no Albrechiqui extra
dicti n. n. 36

71 lo 5. porque la ~~accion de dolo supra~~ tan
tiquidad por diez años despues de dados la
quentas induce presumpcion de calumnia Me
cardus de probationibus lib. 1. clausu 531. n. 54
Menoch. de presumption. lib. ~~1~~ 2. presumptione
~~74~~ 91. n. 8 et lib. 5. presumptione 3. n. 10

72 lo 6. porque no bastaria allegar error sin
sino que se haria de probar manifiesta y
claramente ~~que bastaria~~ necessariamente aprecumpciones
Cayerin. consil. 198. n. 3. y como siente
Quiñ. supra consil. 94 n. 4. Vi non obstant. ex
rum dolosum clarum atque perspicuis probatio
nibus detegendum. Rota coram Otthobono de
cis. 5. n. 9 et 10. ibi: omnia casu requirit dolus
clarus et evidens Rotant. lib. 1. con
sil. 49 n. 22 et 23 Canon. Var. lib. 3.
cap. 15. n. n. 30 Menoch. consil. 22 n. 20
Fustar. c. 41 n. 29. Rota decis. 184. n. 4
p. 2 recent. et decis. 101. n. 4. part. secunda
volumen Consil. farinac. y en estos quentas
no ay hasta la mas leve presumpcion de
dolo.

73 Ultimo, de aqui no se puede dexar de suplicar la
dificultad, que hay obrio para dar las quentas

UVA.BHSC

por las partidas menores, por ser ministros aquellos a cuyo cargo estuvieren. Plevin. lib. 4. Consil. 43 n. 31 et 32. con dicha la razon: Regularites istae memoriales et schedulae adeptae liberationem non servantur, nec a iure quae astringuntur ad ea servanda. Polydor. Rupi. de serv. 243.

74 Y jurando que se han perdido no se puede compeler a su exhibicion l. fin. v. quod ut ih: si probato semel instrumento disposuerit ei cui opus est, exhiberi denuo, si quidem rationi contrahentium visum fuerit fieri, sed iterum quoque charta proferatur; ille vero, qui eam idem probaverit secundam exhibitionem recuset quod se dicat chartam perdidisse vel aliquo non habere facultatem eius exhibendi, hoc mente tantum fidem fecisse nec amplius ad proferendum cogito. Cepolla instrum. fancor. Var. tit. 3 cap. 15. n. 307.

75 Aunque no estuvieran dichas las quentas por ser ministros los que administraron y estuvieran prontos para dar las quentas en la forma que se hubieran pedido, como lo dicen Cepolla Consil. 8. perdidas volan. l. 1. dicit quod heredes non tenentur reddere rationem, quando per administratorem viventem non stetit quominus ea redderetur. Marsil. singulari 493.

76 Ultimamente estas quentas no se ha de pedir con sobrado escrupulo l. si fundum collatus ff. de usuris ih: Gratianus jequitas et suavitas debet praesertim cum, dum nondum non accurate se examinarem, nec computationem exigerent, sed moderatam, et cum aequitate omnium, et cum instantia humanorum, nam inter impotentiam curiosam, et diligentiam non ambitiosam multum interest.

77 Lo mismo dice la l. generali in fine ih: quod perquam minime diligenter et ff. de bonis damnat. et ibi Alberic. l. 9. ih: nec scrupulosa inquisitio exigenda desiderat. et facti ignorant. l. si servum ih: nam sunt admittendae summae hae de leg. 1. l. 1. §. sed nonnulla §. de tutel. et rationi distrah. Bartol. vid. l. 1. §. officio de tutel. Bald. in l. id quod pauperibus in fine C. de episc. et cleric. Boravilla in sua Policia lib. 5. cap. 4. n. 72 et cap. 7. n. 22 Menochio de arbitrar. casu 209. n. 34. nostro Bellaga in speculo principum rub. 17. §. videamus n. 17. Farinac. in reporta. fud. q. 41 n. 46. Y si esta doctrina la usan los interpretes para la primera vez que se dan las quentas, por otra razon habra para que se evite la escrupulosidad en pedir segundas.

UVA.BHSC

appositione intranei

78 Con lo dicho hasta aqui parece que se ha dado satisfacion a las dudas, pero sin embargo se declara mas especial.

Porque se funda las dudas en que en la rendicion de quentas ha de constar de lo recibido y de lo gastado con claridad ~~Libro terminis~~ l. qui sub conditione 3 de Condit. et Demonstr. Novizant. ad l. 2. C. de Actionib. lib. 11. n. 6. August. Barbosa in repetitione gratiarum ~~Vesta~~ practicarum Rerum. Vesta ratio ~~n. 7~~ n. 87.

79 Y no bastara que en estas razones consistan por frase de que ~~fue~~ el sito in l. Cum tempus 82 de Condit. et Demonstrat. Anton. Fab. in Codice lib. 4. tit. 16. diffinit. 5. n. 2.

80 Y ~~dirán~~ podran alegar al administrador aque en la las ringuas, o faltarse de las quentas l. 1. §. cum qui A. de edendo, leyendo la palabra adminisrar de genero puntro segun los Alciato ~~respondet~~ ~~Cap. de Vendit. Hypoth. n. 4~~ respondet 427. lib. 8. Parergon cap. 3. si bien es verdad que el mismo Alciato lib. 3. disputat. Jur. c. 29. dice la misma palabra en ~~mismo~~ plano, cuya varidad reprehende Duarino lib. 1. Disput. anniversar. c. 13. y la defiende Roberto ~~Brunel~~ lib. 3. ~~Sententiar~~ Jur. cap. 23.

81 Aunque parece que el que da las quentas muestre capitulos de l. cum servus. §. si cui liberta §. de Condit. et Demonstr. §. si ita fuerit §. quiro in fine §. de mortuis test. Montan. d. c. 38. n. 8. Salterius parte 3. rubr. 2. n. 3. Sylvius de Tutelis §. 3. c. 1. n. 147. Joannes Sarnus de expensis cap. 20 n. 22 §. porterea si quis. y parece que todas estas cosas faltaron en las quentas.

82 Porque se responde, que estas son reglas generales que tratan los autores, las quales tienen muchas limitaciones y excepciones, y en especial la de nuestro caso, quando son expensas dificultosas que se inspeccionan como en esta, porque entonces no es necessario mostrar cautelas, por presumir el derecho siempre que se ha echo à expensas del administrador, como previenen estos mismos autores en los lugares

+ Calvinus verbo folius. Erasmus in Chiliade centur. 9. adagio 37. Menoch. de arbitrar. centur. 3 Casu 209. n. 15. Cujac. observ. 26. n. 62 ~~et Menoch. d. casu 209. n. 2. et 3. et 4.~~

+ Alegando ~~el capitulo~~ en la disposicion de l. 8. de Ed.

UVA.BHSC

que se han referido en el n. 10. y assi mes-
mo en este caso no es necessario dar la quenta
de la fabrica por partidas menudas, sino que bas-
tara decir la summa de lo que se gasto segun
los mismos autores referidos arriba n. 9.
Conque no es inconveniente, que la regla gene-
ral diga lo uno y las limitaciones lo otro.

83 Ultimamente Rita dezir, que en las quentas no se ad-
mitieron por gastadas las dichas cantidades,
sino solo por libradas para a Pedro Juan Tho-
mas.

Porque se satisface con que se dieron por gasta-
das y se admitieron por tales, como consta
por el resumen y diffinicion de quentas en que
se aprueban por gastadas, y lo que suenan las
palabras dadas y pagadas es lo mismo que decir se dan en
descargo tales cantidades, que se gastaron
por mano de Pedro Juan Thomas.

85 O sino se entendiera de esta suerte, de que efeto
seria la diffinicion de quentas, si y.do se ha
visto en vista diffinir de cantidades, que
no se admiten por gastadas
~~solo estan libradas~~ por gastadas. Fueran tam-
bien, fueran tambien el Visitador y el Cabildo que
tuvieran tantos mandatos de Visita que lo aprue-
ven y ultimamente el decreto del Ex.mo Sr.
Arzobispo Ribera. Lo que no se ha de dezir an-
tes bien han encaso de mucha duda se ha-
rian de interpretar validos segun Barbosa
y los autores que el refiere axiomate 12
n. 16. cum seqq. et axiomate 222 n. 3.
6. 8. 30. 38 cum seqq. et in repertorio prae-
tiarum etiam verbo adhes

86 Ademas que aquellas palabras, o las puso el
Cabildo, o el S.r Visitador; si el Cabildo las
ha entendido por gastadas, pues en la suplicacion
y segundo decreto el Ex.mo S.r Arzobispo se refiere
a las quentas n.o 9 y siendo el quento y se pueda pre-
cio.

o que se con sigma para interpretacion del Ex.mo S.r Arzobispo, pues consta de que el dinero se tomo para esse fin
Costa Mascuna cons. 78 n. 8 in fi. Si vero habet in
scriptum et accipere illam in certam causam
tunc dicit ipsum confiteri in illam causam accipere

UVA.BHSC

87 Si son del.tos Visitador tambien los mas el mismo por gastados en la disminucion ibi: O los gastos ordinarios y extraordinarios que se han echo en dicho tiempo, conforme dicho libro montan 396 x. 7 £ 11 d.s que deducidas dellas del cargo de arriba, quedan alcanzados los dichos administradores etc, y comprehendiendose en la suma del descargo las partidas de la rosa no se pueden dedusir lo que hizo por gastadas. Lo mismo se dize en el primer mandato y tambien en el decreto ibi: como en el excusado del gasto.

88 Oviendo la declaracion, o, interpretacion del mismo que hizo el acto no se debe hacer mayor aprecio ex traditis a Barbosa axiomate 130 n. 1. et 2.

89 Muy facil se fuera al Mr Carillo hacer sin lo dificilis dar bastante satisfacion a la duda que se pasa de quitar la rosa que se pasase de bomic, y afirmasse las cabras, porque esta circunstancia se hallaba lo mismo que en las quentas. Pero es tan generalmente dicho Prelado (hacen diferentes) que llega a no tener lugar el sentimiento y le impugnan sus visitas y quentas, y se parece muy de su obligacion aplicarse a la defensa y no tiene dado thes justificada.

90 Si en lo material son tan amables las mayores de los mayores, como pondera el emperador Justiniano la L. 22 C. de Administrat. Tutor ibi: ingenua maiorum imagines, aut non videre fortasse, aut rarius videre satis est hegnare facit L. 1. §. 15 ff. quod vi in grand. patrono L. 36 ff. de op. lib. libert L. 35 de minorib. §. Iudum 14. C. de contrah. empt. que son en las operaciones del entendimiento que se imprimen mas en el corazon. Por todo lo que parece se deve dudar en la forma y de los dichos et sic cessa el estar legitimamente dada estas quentas y que no se deuen tomar a dar et sic consulta el Ill.

de suerte que sino se entendiesse assi, fuera se anullaran todas las visitas estas en esta ciudad, por haver innumerables partidas de integrismo

y gastos en la

UVA.BHSC

A n 23 de Junio 1697. Estando ya dado por aprobado Ciertamente por quanto es con justicia que quieran tener vsar Bienfiados sin molestia ninguna interlocutorio necessario conduce a la quietud publica que tengan por la Ley Romana dela Ciudad se les mayor L. non distinguimus C. de 32. §. quisitam 16 de Judiciis notar. L. fratres C. de transact. L. Nominatim C. de pactis collat. Expresse Peregrin. de fideicom. dict. 55 num. n. 86 prosiguiendo Vasquez Com. contra Com. q. 330 n. 8. eleg. Antoninus Pere dos lib. 1. Varia cap. 5. hablando dela Ley Romana dellos dice esto: Omnes omnia inter vasallos Summa na Jurisdictio instituta est si Jurisdictio Feudi exercent Vasallos Iuris ordinandi. si contra apelaciones dela Ciudad no hallan lugar dil demanda, que esperanza habra de que llegue el conocimiento dela Ciudad, con que dicey en adelante no le bastara al Cavildo asegurarse con la aprobacion dessa Ciudad, ni con la decreto de sus Votiros que son propio en qualquier materia pertenecientes a la Iglesia sacar confirmacion Pontificia y hacer sin duda no bastara para que no le impugnen como se le sigue en lo Ayuntamiento en la concordia de Mayo 97.

Añadese que en adimanda de menos ins tumanos no se asiente la Sentencia pasada en cosa Juzgada L. 3 C. de transactionibus

L. Barbar. de Ossi

Ex Valerio Maximo. Lato gradu ad Virginem Deiparam ut Sacerdotes, Sacrificantque Sacrificia conservent et Vasa Ecclesiae Dei Cum fol. 36 n. 14.

ad requirendum confirmam Jurisdictionem Vasallorum fol. 37. n. 38

Ob officium dilectionis

UVA.BHSC

Quia ex diuisione aut distinctione quæstionum negotium fit clarius capitulo super literis, de Rescrip. Abb. in Consil. 96. colum. 1. ad fin. lib. 1. & diuisa seu distincta melius intelliguntur. l. 1. in princ. in recta glos. de doli exc. §. sed non tog. insti. de Legatis Jason in cons. 24 col. 2. lib. 1. sed ante Jason illa iura citauit gloss. in prooemis institutis. §. igitur in verbo eadem vbi gloss. Quod partitis seu diuisis libroum via operatur. Memoriam legentis incitat: Mentem intelligentis preparat: Memoriam artificiosa reformat.

Ita ~~Cruce de~~ Hymn. Cruce de antiq. temp. in pathom operis fol. 1

Aurea tela quartis de ista memoria vide a Cugi observ. 116.

Vetus Ma diuisi decoloro
vt Cicar c. 21 post Castrens lib. 2. tit. 1 tit. 3. dig. 7. an 6. formulae Arii 709. n. 2. et 3. lib. I. l. 82. l. qui sub conditione III de fid. et Demonp. l. signis argentaeis 6 §. rationes aut ipse Mensch. de tabb. centur. 3. casu 209 a n. 14. l. vbi exipit 8. de chard. Rebus priu. in l. signis 6. § rationes lit. l. fideiu. Ar. Arii 112 col. 1. — l. non solus 8. § signis non l. Milient. leg. — Barbos. in l. alterum C. de similib. Gerund. Bovadill lib. 5. polit. c. 4. n. 71. — Cancer Variar. lib. 3. c. 2. n. 1. vbi Mpl. & adquir. q. 8. art. 35 n. 35. et 54. Cugi Thesaur. Antiquitat. Rom. obseruat. de emptor. rebus obligat. de rebus

Vetus memoriale in Mathed. deprehat Mpl. Consil. 975. Saint de Credit. c. 2 et 4 a n. 825

o. c. usions g. Dellus. in b. non per voluntary Dmentat contentat. Cugi obs. 114. c. n. 84

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UNZA BHSC

UNIVA.BIBSC

+

PAPELES Varios

M. S.

MS
Biblioteca de Santa Cruz
448

UVA.BHSC